

Г. Тение

Мистериите на Венеция
или Омраза и любов

Том първи

1. Сватбата с морето

– Да живее новият дож! Да живее господарят на морето! Поздрав на теб, Луиджи Гримани!

Така, на Великия петък 1606 година хиляди гласове разтърсваха въздуха над сините води на Адриатическо море, блестящи на слънцето.

– Великолепната галера на венецианската република „Бюзантьор“, на позлатената мачта на която се развяваше знамето с адриатически лъв, идеше от островния град, празнично обкичена и се плъзгаше към Лидо, разбивайки със стема си шумящите вълни и оставяйки бяла пяна зад себе си.

Въздухът се огласяваше от звъна на камбаните; оръдията гърмяха; тръбите свиреха; в Сен Марко се отслужваше тържествена литургия, която, както всяка година, бе привлякла населението на Венеция и островите.

„Бюзантьор“ плаваше при ритмичните удари на греблата, наподобяваща гигантски лебед, разперил мощните си криле, следвана от гондоли и лодки, блестящи от позлата, които, при възторжените викове на ентузиазирания народ, носеха великия капитан Силвио Зиани, обкръжен от неговите карабинери, управителя на Сен Марко, сенаторите и съветниците на венецианската република, облечени в блестящи червени дрехи.

Множеството лодки се стичаха от всички страни, за да придружат шествието и присъстват на сватбата на дожа с морето.

Рибарите и гондолиерите, наложили фрегийски шапки, облекли ризи от пъстра вълна, оставящи голи задебелите от слънцето вратове и мускулестите им ръце, управляваха с една чудна ловкост своите лодки, които леко се достигаха и кръстосаха в една неоправима бъркотия.

Шествието бавно се движеше към открито море.

В много от тия кораби и лодки се намираха, седнали или прави, красивите венецианки, нагиздени с хубави тоалети, които добре открояваха техните форми. Бяха красиво причесани и косите им украсени с рубини и бисерни ресни; на вратовете си бяха наметнали големи кърпи и лицата им светеха от радост при вида на това празненство.

Навсякъде летяха цветя, които младежите хвърляха на хубавите

момичета, докато блестящата като златна маса галера на републиката продължаваше пътя си към Лидо.

Луиджи Гримани, новият дож, се бе изправил гордо върху моста на галерата. Неговата дреха, гарнирана с коприна, се спускаше на гънки до дожската мантия, поддържана за краищата от двама висши чиновници.

На главата си носеше една конусообразна корона, украсена със скъпоценни камъни, а в дясната си ръка държеше венчален пръстен.

Когато широкото синьо море се разкри пред очите на хората от шествието, тръбачите, които, размесени със слугите, носещи восъчни факли, обкръжаваха дожа, засвириха със сребърните си тръби и сватбената церемония на новия господар на Венеция с морето започна.

Луиджи Гримани хвърли златния пръстен в морето, като същевременно обяви, че с този пръстен, символ на вечно владение, се венчава с морето.

И отново от лодките и гондолите, образували широк кръг, мъжете и жените, старците и децата нададоха възторжени викове:

– Да живее новият дож! Поздрав на теб Луиджи Гримани!

Всред ехтежа на тези викове се разнесе сърцераздирателен вик за помощ на една рибарска дъщеря, която падайки от една рибарска лодка, изчезна под водата.

Никой не чу отчаяния вик. Никой от хората в леките гондоли не видя случилото се, тъй като всички бяха отправили погледите си към обаятелното шествие, при биенето на всички камбани, слизаше из дългия тесен остров, където се намираше църквата Сан Николо.

Както другите, и младата красива рибарска дъщеря бе пожелала да последва шествието с малката си лодка. Тя беше сама в лодката.

Повечето от гондолите, управлявани от силни мъжки ръце, я бяха изпреварили и оставили назад. И когато тя се повдигна на пейката, за да даде по-силен напън на лодката си, краката ѝ се подхлъзнаха по мократа дървена преграда, предназначена да ги задържи, и тя падна във водата, без да остави друга следа, освен няколко големи водни кръга, които бързо се заличиха.

Не бе останала нито една гондола до нея, всички се бяха отправили бързо към острова, откъдето можеше по-добре да се види шествието, влизашо в църквата, в която патриархът бе дошъл да благослови съюза на дожа с морето.

Младото момиче изглеждаше загинало. Когато белите му ръце и главата, от чиито коси струеше вода се показаха на повърхността, неговата малка лодка беше вече отнесена далеч от течението; алчното море

се готвеше да погълне плячката си.

В този момент се приближи един голям кораб с черен цвят, идещ от Ливан и пристигащ в Маламоко.

На предната част на кораба се намираше един красив младеж на около двадесет и четири години.

Той видя тялото на младото момиче, което се показва на повърхността на морето, което скоро щеше да му стане гроб.

Без да се колебае нито миг, той хвърли върху палубата кадифената си шапка и везания със злато ремък, на който висеше сабята му, и от най-високото място на кораба се хвърли смело, описвайки във въздуха голяма дъга, в спокойните води на Адриатика.

Моряците го забелязаха твърде късно и останаха изненадани, тъй като не можаха да разберат благородния мотив на неговата постъпка. Но те го видяха скоро да се появява на повърхността и да се отправя бързо към отдалечената точка, където младото момиче се появи за втори път.

Със затаено дишане и широко отворени очи, те следяха от мостика на кораба движенията на смелия моряк.

Разстоянието беше твърде голямо. Всички не вярваха да успее този опит за спасение и желяха да отправят кораба в морето, за да попречат поне на спасителя да загине във водата.

Но изглежда младият човек налагаше волята си на морето. Без да се спира, той бързо цепеше водата и се приближаваше към мястото, където ръката на младото момиче още стърчеше.

Внезапно благородният младеж изчезна под водата. Беше ли загинал? Някой коварен водовъртеж ли го бе повлякъл непреодолимо към морските дълбини? Или бе стигнал до крайния предел на силите си?

Брегът от тази страна беше пуст, тъй като повечето от рибарите, които не бяха се присъединили към шествието със своите лодки, бяха отърчали към църквата, за да присъстват на церемонията и нито една гондола не бе останала.

Нямаше никой, който да се притече на помощ и докато моряците изведат кораба в морето и достигнат до мястото, където беше потънал младежът, бездната щеше да погълне двете си жертви...

Но радостни и учудени викове се изтръгнаха от устните им.

Смелият плувец се показва на повърхността.

Той просто се бе гмурнал, за да улови давещата се в момента, когато потъваше окончателно. Тя беше безжизнена.

С една ръка той я поддържаше за дрехите, а със свободната заплува

бързо към най-близкото място от брега.

След няколко минути момъкът стъпи на острова Сан Николо, носещ на ръце неподвижната девойка.

Сега той има време да я разгледа добре.

Тя беше млада и красива. Синята ѝ блуза, мокра от водата, ясно открояваше хармонично развитите форми на едно стройно и грациозно тяло. Косите ѝ, с рус оттенък, висяха на големи къдри по врата ѝ. На бледното ѝ лице, нейните още розови устни откриваха два реда бели и фини зъби. Затворените ѝ клепачи закриваха блясъка на душата, който прозира през очите на хубавите момичета.

– За Бога! Това е Анунциата, прелестната ми другарка от детинство! Една проста прилика не може да ме измами! – извика младежът учуден и зарадван, а в същото време загрижен за съдбата на тази, която се бе опитал да спаси.

– Това си ти, Анунциата!... През моето пребиваване в далечните страни младото момиче е разцъфтяло в красива девойка!... Но ти оставаш неподвижна в ръцете ми... О! Събуди се! Дай ми един знак, че още си жива, Анунциата!

И като че ли тези думи я изтръгнаха от нейното състояние, близко до смъртта. Тя отвори потъмнелите си очи, но момент след това те се затвориха отново.

– Ах! В нея има още живот! Не съм дошъл късно и тя ще бъде спасена! – викна младежът зарадван. Къщичката на нейния баща, старият и добър Андрея е наблизо. Ще отърча дотам. Бедният старец не подозира даже от каква опасност се е спасила неговата любима.

Натоварен със скъпия си товар, той се изкачи бързо по възвишението, на което бе построена колибата на рибаря.

През това време грандиозното шествие се показва в далечината, без да привлече погледа му. Излизайки от църквата Сан Николо, хората се качиха на „Бюзантър“ и официалните гондоли, за да се върнат, сред радостните викове на многобройната тълпа.

Топлото питие, което ѝ бе дадено, изглежда оказа благотворно влияние върху нея и тя не закъсня да изпадне в един укрепителен сън.

Старият Андрея дойде, стисна сърдечно ръката на младежа и му благодари, дълбоко покъртен.

– Вие имате право, синьор Марино – каза той, – тя ще бъде спасена и Вие сте комуто дължа нейното спасение! От все сърце Ви поздравявам с „Добре дошли“! Аз не знаех, че днешният ден ще бъде толкова щастлив за мен!

– Две години аз преживях далече, но все пак се върнах при вас – подзе Марино. – Първото нещо, което желях да сторя, бе да се поклоня на гроба на любимата ми майка, после щях да дойда да Ви поздравя, вас, които неотдавна ми бяхте добри и предани съседи.

– Вашата майка и вие сте били винаги така благосклонни към стария Андрея и неговата дъщеря!

– Колко е хубава вашата Анунциата! Нежната пъпка се е превърнала в прекрасно цвете!

– И момчето е станало снажен и хубав младеж, мой добри сеньор Марино. Аз едва ви познах... Но седнете и ме оставете да изпълня своите домакински задължения.

И той взе една кана със сиракузко вино и напълни догоре две големи чаши.

– Това, което ми предлага вашето гостоприемство, приемам на драго сърце – отвърна Марино Маринели, сядайки до античната маса, в общата стая, която издаваше някогашното богатство на стария рибар. – Но аз искам да изпразня с вас тази чаша за здравето и щастието на Анунциата; после ще ви напусна, за да отида до гроба на майка си и оттам в дожския палат при моя стар и благороден баща, от когото отдавна не съм получавал новини. Искам да му направя една изненада в този празничен ден.

– Вашият баща? – повтори Андрея, поглеждайки госта си с въпросителен поглед.

– Какво означава тази тъжна физиономия, Андрея? Говорете! Вие ме плашите!

– Как, скъпи сеньоре. Вие не знаете ли?

– Вие се колебаете!... Какво се е случило? Говорете бързо! – извика Марино Маринели, като се вдигна от стола си.

– Да, какво се е случило? – подзе Андрея, свивайки рамене. – Кой ще открие цялата истина, скъпи сеньор Марино?... Ние знаем само, че на Коледа бе официално съобщена смъртта на многоуважавания и любим дож, Марино Гримани.

– Моят баща... мъртъв! – извика Марино Маринели, преизпълнен с тъга и отчаяние, хванал с ръка челото си. – И никакво известие за това скръбно събитие не достигна до неговия син. Той бе твърде далеч, когато баща му завинаги затвори очи. О, жестока съдба, която след нежната ми майка грабна и моя благороден баща! Аз се връщах, изпълнен с желание да го видя, сърцето ми туптеше с радост и надежда, а сега...

Марино бе дълбоко покъртен. Голяма душевна мъка разтърсваше

тялото му.

След моментно мълчание Андрея подзе:

– Когато се съобщи за смъртта на вашия благороден баща, за дож бе избран вашият полубрат Луиджи Гримани. Всичко изглеждаше предварително решено между сенаторите, съветниците и благородниците. Възкачването му на златния трон стана на площад Сан Марко; после на височината на Исполинската стълба той получи короната и дожската мантия.

– Значи, Луиджи беше този, който се венчаваше днес с морето? – запита Марино Маринели мрачно.

– Вие не сте ли могли да му видите лицето, идейки от Маламоко? Да, вашият брат беше, който хвърли венчалния пръстен в морето. Сега също е станало и коронясването на дожесата с голям блясък.

– Коя е тази, която споделя трона му?

– Катерина Зиани, дъщеря на стария началник на карабинерите... О, скъпи ми сеньоре, скръб и мъка царуват в нашия град от загубата на дожа, тъй милостив към слабите, тъй добър към всички; бащата, когото вие така обожавахте – продължаваше Андрея, дошъл съвсем близо до Марино.

И той прибави:

– Знаете ли?... Говори се, че не е умрял!

– Андрея, обяснете ми тези тайнствени думи! Те възбудиха в мен един прилив от противоположни чувства, където надеждата се примесва с ужаса.

– Не смеят да го казват високо, защото съществува държавна инквизиция, която при новото управление наказва със смъртна строгост. Колко хора бяха хвърлени в канала Орфано от Моста на въздишките! Колко доблестни и храбри граждани изчезнаха от оня 29 декември, когато бе обявена смъртта на вашия баща! Хората не смеят вече да се оплакват не смеят да дирят правдата.

– Андрея, вие ме поставяте в недоумение! Разкажете ми, какво се говори за смъртта на моя баща – запита настоятелно Марино, чието душевно състояние в този момент не бе разположено да изпитва състрадание към скръбта на другите.

– През нощта на 25 декември, когато вашият благороден баща се готвел да се оттегли в спалнята си, маскирани мъже нахълтали в апартамента на дожа. Виковеите им: „Дождът е болен!... Дождът умира!“ ужасили изненаданите копиеносци. В преддверието се намирали двама доверени служители на баща ви, Бертучио и Бепи. Последният паднал под

ударите на един убиец, докато другите убийци отвлекли благородния и нещастен сеньор, който е нямал друга закрила, освен своите бели коси.

– Ужасно! – промълви Марино Маринели, чиито очи пламтяха от гняв, слушайки разказа за събитията, които така го засягаха.

Андрея продължи:

– Другият прислужник, старият и верен Бертучио, успял да избяга. Всред многобройните опасности, той успял да се измъкне незабелязано от палата и да напусне през нощта Венеция, при все, че са го осъдили на смърт, за да не остане никой, който може да разкрие случилото се. Бертучио може да ви разкаже ужасите на тази страшна нощ: той е бил очевидец, само той знае всичко, което е станало. Казват, въпреки че чудовищните неща изглеждат винаги невероятни, че вашият брат Луиджи бил един от ония маскирани мъже. Синът, за да спечели дожската мантия, бе подпомогнат да хвърли баща си в затворите на Съвета на десетте, където да изчезне в бавно мъчение; негодниците нямаха смелост да убият на площада благородния старец.

– За Бога, това е много! – извика Марино със стиснати юмруци. – Каква страшна, каква отвратителна новина!... Да вярвам ли, че е възможна такава нечувана подлост? Моят баща, моят скъп и благороден баща между стените на затвора и Луиджи съучастник в престъплението... синът убиец на баща си... Не, не, това не може да бъде!... Андрея, вие ми говорите небивалици.

– Това не са небивалици, сеньор. Небето да ми е свидетел, че казвам самата истина. Същата нощ Бертучио дойде при мен и има време само да ми каже, че баща ви бил хвърлен в затвора и била разпръсната вестта за неговата смърт. Той щеше да ми разкаже и за престъплението на вашия брат Луиджи, но карабинерите на Силвио Зиани дойдоха да го търсят... Той избяга, казвайки ми на прощаване, че трябва да ви призове към отмъщение.

– Кажете ми Андрея, тялото на благородния дож Марино Гримани, не бе ли изложено съгласно правилата, през течение на три дни, облечено в работните му дрехи? – попита Марино Маринели, чието лице се бе навъсило като тъмен облак.

– Изложиха саркофага, но той беше грижливо затворен. Погребението се извърши по приетата церемония, само че говорят, че саркофагът бил празен и вашият баща в подземните затвори на дожския палат.

Марино Маринели се изправи побледнял. Чертите на лицето му изразяваха едно решение.

– В името на Света Богородица, аз веднага ще се уверя – каза той с

глас, който силната вътрешна възбуда бе направил треперещ. – Горко на трона на моя брат, горко на дожа, ако вие казвате самата истина, Андрея.

– Благородни сеньоре, какво желаете да правите? – попита старецът, чието лице изрази голяма загриженост.

– Това, което е мой дълг, старче! Ще отида в палата на дожовете, за да поискам сметка.

– В името на всички светии, не отивайте, мой благородни и скъпи сеньоре – помолви Андрея.

Старецът се отпусна на колене пред него, издигайки нагоре сключените си ръце.

– Чуйте молбата ми – подзе той – не отивайте! Сам вървите към неминуема гибел!... И не ще можете да видите вашия брат. Той дава в този момент заедно с дожесата един банкет на младите благородници, които достигат тази година своето пълнолетие!

– Тази неизвестност е непоносима; не мога повече да се владея, Андрея! Не се опитвайте повече да ме задържите. Ще се явя пред дожа като призрак отмъстител! Ще го запitam, къде е баща ми, който също е и негов!

– Съветниците и сенаторите се поддържат всички; те са като пръстите на ръката. Останете благородни синьоре! Говори се още, че заради обичта, която дожът Марино Гримани е изпитвал към вас, Луиджи много ви мрази. Желаете ли току-така да паднете в ръцете на неприятелите си.

– Отведете ме на Пиацета, драги Андрея – каза просто Марино Маринели с такъв тон, който не позволяваше никакво противоречие, който изразяваше неотменимо решение.

Старият Андрея със сърце свито от лоши предчувствия разбра, че не може повече да настоява.

Той мина в съседната стая, за да види дъщеря си преди да тръгне.

Марино го последва до леглото на спящата Аунунциата.

Когато отправи поглед към това спокойно и чудно хубаво лице, докато Андрея, с просълзените му очи, му взе ръката, за да я поднесе към устните си в знак на благодарност, мрачната му и заплашителна физиономия се проясни за момент, като че ли един блестящ слънчев лъч освети нощта на душата му. Той докосна с целувка челото на младото момиче, стисна ръката на стареца и каза със задушен глас:

– Хайде, татко Андрея! Молете се за мен и нека небето ми е на помощ!

Те напуснаха колибата и се отправиха заедно към брега. Вечерта настъпваше, когато леката лодка, в която се намираха двамата мъже, се плъзгаше върху водата, позлатена от последните лъчи на залязващото слънце, за да спре скоро до каменните стъпала на Пиацета.

Марино поблагодари на стареца, че бе го довел до тук, обеща му да се върне да го види като натовари да поздрави от негово име красивата Анунциата; после се изкачи на Пиацета, задръстена, от хора, които желаеха да вземат участие във веселието и да види последния блясък на официалния празник.

Палячовци, въжеиграчи, акробати и смехотворци от всякакъв вид забавляваха тълпата и никой не забеляза младия мъж с бледо лице, който си пробиваше път между тълпата към входа на големия и великолепен палат на дожовете.

Марино Маринели остави зад себе си шумно веселящата се тълпа и, минавайки между два стълба от червен мрамор, проникна в коридора на палата.

В този момент той чу един пронизителен вик, идещ откъм стъпала на църквата Сен Марко.

Една стара, съвсем прегърбена просякиня бе надала този вик. Държейки с вкопчените си пръсти патерицата си към Марино, тя пискливо викаше:

– Нещастие! Трижди нещастие! Вижте оня младеж там! Той мина между двете червени колони, върху мястото, определено за екзекутиране на престъпници!... Върнете се по-бързо, млади момко!

Марино Маринели чу тия думи и погледна наоколо.

Ледени тръпки преминаха по тялото му, когато видя двете колони в кърпави багри...

Но неговата смелост бе недостъпна за страха и той ускори крачките си към празничната зала.

2. Марино незаконнороденият

В залата на Великия съвет, Луиджи Гримани се приготвяваше да приеме младите благородници на Венеция, за които бе уредил една вечеря.

Той заповяда на майора да предупреди почетните дами на дожесата, че празникът ще започне след няколко минути и, че дожът очаква съпругата си да я отведе в банкетната зала.

После той поднови разговора си с управителя на Сен Марко, Тадео Моро, човек на около петдесет години, който носеше пурпурна мантия, по която се познаваше високият му сан.

Близко до него седеше началникът на карабинерите Силвио Зиани.

Той беше облечен в дреха от черно кадифе, върху което висеше златна верижка, знак на високата му служба и голямата му власт.

Недалече от отворените врати на обширната зала чакаха слугите. Войниците стояха неподвижни в техните средновековни костюми, с полирани каски на главата и с копие в дясната ръка, която бе покрита с дълга жълта ръкавица.

– Отцепничеството се шири все повече – каза дождът на двамата си довереници. – Забелязах днес, при преминаването на „Бюзантьор“, отсъствието на синовете на три патрициански семейства. Не се виждаше нито един Фалие, нито един Анафесто, нито един Оргосо.

– Донесоха ми, че те са се събрали на един частен празник в палата Манджинели – побърза да каже управителя на Сен Марко. – Говори се, че дават този празник в памет на Марино Гримани – баща ви.

Челото на дожа се намръщи под короната. Очите му, хлътнали под дълбоките вежди в сянката на орбитите, изпуснаха зловещ блясък; лицето му побледня и се удължи и можеше да се каже, че късата руса брада, която украсяваше долната устна и брадичката му, настръхна.

– Оставете на мъдрите и благородни държавни инквизитори да сторят това, което трябва. Ако този празник се дава в памет на един мъртвец, тези, които вземат участие в него, са живи – каза той с твърд и заплашителен тон.

Капитанът на карабинерите, Силвио Зиани се намеси тогава в разговора.

Той бе висок, сух човек, който вършеше разни безчинства, благодарение на обстоятелството, че дожесата бе негова сестра. Той, обаче, изпълняваше с голяма послушност заповедите на нейния съпруг.

– От Маламоко съобщиха – каза той, – че е забелязан и познат върху един завръщаш се от Ливан кораб синът на Марино Гримани, роден от една друга жена след смъртта на дожесата – вашата майка.

– Вие искате да кажете: сина на Летиция Маринели, която имаше вила близо до рибарските колиби на остров Сан Николо? – запита управителят.

– Марино Маринели във Венеция? Това е невероятно – каза дождът. – Става вече две години откакто отсъства и близо една година откакто не е изпращал известия за себе си... Сигурно са се измамили. Кой

донесе сведенията, Силвио?

Капитанът на карабинерите отговори:

– Наблюдателят от кулата на Маламоко, един доверен служител.

Той каза, че го е познал много добре.

– Една проста прилика, може би – подхвърли Тадео Моро.

В този момент челото на дожа се помрачи наново и силна червенина обля лицето му.

Той гледаше към входа на залата, където един шум привлече погледите и на управителя, и на началника на карабинерите.

– Това е самият той – промълви Силвио Зиани.

На прага стоеше бледен и неподвижен Марино Маринели.

Запознат от детинство със залите и стаите, обитавани неотдавна от баща му, той бе проникнал без никой да го спре в залата на Великия съвет и при вида на преобразуванията, направени през неговото отсъствие, бе останал смяян на прага.

Промяната, за която Андрея го уведоми, се възплъти пред него. Луиджи Гримани носеше пурпурната мантия и короната на неговия баща!

Луиджи, който никога не бе притежавал любовта на баща си и никога не се бе стремил да я спечели, бе станал господар на този палат, където неотдавна живееше един благороден и много добър господар!

Но това зрелище не можеше да обезкуражи Марино Маринели.

Изправил високата си стройна снага, той бе снел от обкръжената с тъмни къдрици глава шапката си и я държеше в едната си ръка, докато другата бе поставил върху златната дръжка на сабята си.

Чертите на лицето му, обгоряло от тропическото слънце, бяха фини и правилни и издаваха, както и гордата му походка, един благороден произход.

Малки черни мустачки украсяваха горната му уста. Той носеше дреха от черно кадифе, върху която имаше голяма бяла яка, а на гърдите му бе окачен голям златен орден.

Един ремък, везан със злато, придържаше ножницата на сабята му.

Големите му меланхолични очи се отпавиха отначало с тъжен израз, а после с безмълвен въпрос към тримата мъже, които стояха в залата.

Този момент на тягостно мълчание не трая дълго.

Дождът отпрати към новодошлия един почти искрен поглед. Той винаги бе гледал на Марино Маринели със завист и отвращение, никога не бе проявил ни най-малък признак на братско чувство. Обаче пред очите на бащата работите не бяха дошли до едно открито скъсване.

Марино се поклони важно.

– Вярвах, че ида на един весел празник, но тъга и скръб ме посрещнаха тук – каза той. – Къде е моят баща, който ме благослови преди тръгването ми и чиято пурпурна мантия се носи днес от другиго? Вие ме гледате с безпокойство и гняв... Не ме ли познавате? Защо сте смутени, когато се явявам да се осведомя за баща си? Вие имате такъв странен израз, който...

– Марино Гримани умря в нощта на Коледа миналата година, отговори управителят, който видя, че гласът на дожа се спря в гърлото му. – Неговият саркофаг е в подземната гробница на Сен Марко.

– Като син искам да видя още веднъж баща си, за да му кажа „последно прости“. Дайте заповед да ми отворят саркофага и ковчега – каза Марино Маринели натъртено, наблюдаващ тримата мъже, които бяха пред него.

Той забеляза, че очите на Луиджи премигнаха и се отклоняваха, докато тия на управителя го изглеждаха заплашително.

– Какво желание изказвате, дръзки момко? – извика висшият сановник с гневен тон.

– Казах ви вече това, което желаете да знаете – каза дождът с горделив и презрителен тон.

После се обърна към Силвио и управителя.

– Празникът започва – добави той. – Последвайте ме сеньори.

– Чакайте, Луиджи! Останете още, господа! Първо трябва да дадете на един син сметката, която ви иска – протестира Марино Маринели. – Аз трябва на всяка цена да вида покойния дожд, Марино Гримани, моя господар и моя баща, за да узная точно това, което се говори, истината ли е или не – дали моят баща през свещената коледна нощ е станал жертва на едно убийство или се върши една безчестна измама от него момент!

– Безумце!... Такива думи заслужават смърт! – извика гръмко управителят крайно раздразнен.

Силвио Зиани, побледнял и треперещ от гняв, искаше да се нахвърли върху младежа и промуши гърдите му със сабята си, но Луиджи му задържа ръката.

Дождът бе възвърнал спокойствието и самообладанието си.

– Чакайте, благородни сеньори! – каза той с висок глас и надменно държане. – Този незаконнороден не е достоен за вашите саби. Неговата кръв е твърде нечиста, за да измърси паркета на тази зала. Трябва да го изгоним извън палата посредством кучетата!

Тия оскърбителни думи отекнаха в широката зала.

Ефектът, който възпроизведеха върху Марино Маринели, пригответил се да се защитава срещу капитана на карабинерите, бе ужасен.

– Проклятие върху теб и другарите ти! – викна той извън себе си. – Вие сте престъпници. Това е отпечатано върху бледите ви лица!...

„Добре, не ми отговаряйте! Аз ще се убедя сам! Ако тежестта на това престъпление падне върху вас, ако кръвта на Гримани е оцапала ръцете ви, незаконнороденият, когото вие обиждате, ще отмъсти страшно за своя баща и вие можете от сега да треперите от името на Марино Маринели!...“

„Аз ви се заклевам в паметта на благородния дож, моя баща, в мое то здраве, в кръвта на спасителя, че за мене не ще има никаква почивка, докато не изследвам какво се е случило!...“

„Горко вам, ако гласът на вашата съвест стане ехо на моите думи.“

„Ако Марино Маринели, незаконнороденият, намери доказателство за вашето престъпление, отмъщението, което той ще пригответи заради атентата срещу неговия баща, ще бъде страшно и достойно за злодеянието! Нито вашите галери, нито вашите войници не ще могат да ви защитят от него. Той ще ви намери даже в най-затътените кътчета на вашите палати.“

– Нека ръката ми и езикът ми изсъхнат, ако не удържа тържествена клетва, която направих тук!

Дождът, управителят и Силвио Зиани слушаха неподвижни, като парализирани. И тримата имаха една обща мисъл: да премахнат този смелчага!

Да се опитат със сила да го арестуват в този момент не бе разумно. Нахалникът принадлежеше на всемогъщата държавна инквизиция, чиято ръка достигаше навсякъде и която щеше да реши съдбата му.

Марино Маринели напусна безпрепятствено залата.

С гордо вдигната глава той премина през тълпата слуги и войници и слезе по стълбата, за да излезе от палата.

Недостъпен за страха, той желаше веднага да потърси доказателства за това, което бе решил да узнае на всяка цена.

Той дойде да хвърли ръкавицата на големците на града. Той, младежът без средства, нямащ нищо друго освен любовта на баща си, се бе заклел да отмъсти на дожа и на съвета на Венеция!

Тази смелост граничеше с лудост. Но неугасимото чувство към правдата не му даде време да разсъждава.

Той знаеше къде се намират най-гайните и най-страшни подземия

на държавния затвор, където затваряха осъдените на доживотен затвор и пожела да посвети тази вечер на дирене на своя баща.

Народният празник, който се честваше на площада Сан Марко и на който дождът и патрициите бяха задължени да се покажат, благоприятствуваше за намерението му.

Можеше ли да знае какво ще се случи след един час, когато Съветът на десетте се събере, за да се произнесе за съдбата му.

Той излезе без да бъде обезпокоен през входа на палата и се размеси между веселата тълпа, която аплодираше комичните артисти, смееше се на веселите скокове, правени от палячовците, които бяха облечени в пъстри дрехи и с боядисани лица и изпаднаше във възторг пред въртящите се танцьорки, кръстосващи се в странни и живописни движения на един национален танц, където южната живост се сливаше с грацията.

Пред палата на дожовете и кулата Сан Марко тълпата бе толкова гъста, че главите на хората почти се допираха. Всички тия хора гледаха, с вдигнати нагоре глави, ложата, направена на големия широк балкон, откъдето дождът и дожесата, обкръжени от големците на града, наблюдаваха бенгалския огън и други веселия на шумния празник.

Едно от зрелищата на великия петък бе следното: един човек от народа, който по дължината на въжета, прикрепени за колове в морето и привързани в краищата си за кулата Сан Марко, се спущаше в една возилка, подобна на гондола от върха на кулата, за да слезе до ложата на дожския палат и да поднесе на дожесата един парфюмиран букет.

Марино Маринели премина Пиацета и Моле по каменни стъпала, които водеха към водата.

Недалече множество празни гондоли бяха привързани за колове. Той отвърза най-малката, качи се в нея и взе дългия прът, който служеше и за весло, и за кормило.

С мощната си ръка подкара лодката по покритата с тъмнина вода. Наоколо бе пусто и тихо.

Марино остана близо до Моле, за да влезе в тесния и страшен канал Орфано, чийто две страни, образувани от стените на дожския палат и на затвора, се издигаха така високо, че дневната светлина не можеше да проникне.

Никой не се осмеляваше да премине този канал, достъпът в който впрочем беше забранен.

Всички избягваха грижливо този кът, където винаги печални въздишки се издигаха от подземните килии или излизаха от тия под покривите, които историята нарича „Оловните покриви на Венеция“. Често

тук плуваха трупове, тъй като нещастниците, които инквизиторите бяха осъдили на смърт, биваха хвърляни от високия Мост на въздишките, който свързваше двете части на палата-затвор.

Така беше там, в този страшен канал Орфано, където хиляди нещастници, след като биваха подлагани на страшни мъчения в „стаите на истината“, свършваха живота си там, където се затваряха завинаги вратите на външния свят за живите мъртъвци, които от високите килии под оловните покриви или страшните подземни дупки правеха около жилището на дождовете един пояс от скръб и ридания.

Марино Маринели чуваше тия стенания: неговото ухо долавяше сърцераздирателните въздишки на жертвите, които гинеха бавно във влажните и мрачни подземия, след като бяха изтръгнати от своите семейства и буквално затрити от лицето на земята.

Той прокара лодката си покрай плесенясалата стена, където имаше далеч един от друг тесни отвори, подобни на бойници.

Стигнал до един от тия отвори, той застоя за момент неподвижна гондолата, покачи се на тесния коридор на стената и с глас, който прозвуча глухо в дъното на сводовете извика:

– Гримани, татко мой! Твоят син, Марино те вика! Направи ми знак, ако си тук: отговори ми, ако можеш.

Той се ослуша.

Никакъв глас не се чу. Само същите неясни стенания, които се разнасяха отвсякъде, се чува от дълбокия затвор.

Тласкайки гондолата с ръце надлъж, той достигна до един друг отдушник.

Отново извика името на баща си и отново се ослуша със затаено дишане.

В момента, когато вярваше, че е различил задушения глас на един отговор, той забеляза на входа на канала една голяма гондола, блестящо осветена.

Учуден, той погледна тази ослепителна светлина, която осветяваше водата с широк сноп лъчи.

Гондолата навлезе в канала. В нея върху пейките имаше десет носачи на прътове, без да се смятат гребците и вьоръжените хора.

След малко Марино разпозна, че това бяха карабинерите или войниците на инквизицията, които обикновено влизаха през главната врата на канала, за да достигнат караулното помещение в двора на палата.

Те изпълняваха без съмнение, някоя специална заповед или пък бяха чули виковете на младия човек.

Голямата гондола се движеше непрестанно към мястото, където се намираще той...

Силната светлина вече го осветяваше.

– Хей!... Кой сте вие и какво търсите в канала на Орфано? – извика гръмният глас на капитана, който Марино смяташе, че не чува за първи път. – Чужденец ли сте? Не знаете ли, че е забранено да се пътува по този канал?... Какво търсите? Говорете!

Марино видя, че всяко бягство е невъзможно и когато карабинерите докараха лодката си близо до неговата, той позна при светлината на факлите Силвио Зиани, стоящ прав в предната част.

– Диря баща си – отговори тогава Марино, разбирайки, че няма какво друго да каже. – Искам да намеря път, за да стигна до него.

– Това е незаконнороденият! – извика Зиани с тържествуващ тон, познавайки тоя, който бе имал смелостта да дойде да ги смущава даже в палата на дожовете. – Незаконнороденият!... Хванете ми този безумец!

Веднага карабинерите примъкнаха неговата лодка към тяхната с железни куки.

– Никой да не се осмелява да постави ръка върху мене. Първият, който ме приближи, ще бъде мъртъв! – извика Марино, изваждайки сабята си.

Четирима войници, въоръжени до зъби, скочиха в малката му лодка.

Силвио Зиани вече бе кръстосал сабята си с неговата, но карабинерите поставиха веднага край на тази борба, хвърляйки се върху Марино Маринели.

Той се обърна като разярен лъв; сабята се развъртя сред войниците-полицаи и двама от тях паднаха в лодката; но той бе обкръжен от всички страни и силата му бе принудена да отстъпи на числеността.

Силвио Зиани заповяда да го вържат и го отнесат в края на канала, на брега, близо до входа на караулния дом и затвора.

След няколко минути желязната врата се затвори с хлопване зад пленника на великия капитан на венецианската република.

3. Кървавият съд

Нощта приближаваше края си.

Веселието и глъчката на празника бяха заменени с тишина на широкия площад Сен Марко. Огньовете на площада, както и огньовете на

кулата бяха изгасени.

Само лунната светлина, бледа и фантастична, падаше върху мраморни плочи и арковидни тремове, върху колоните на палата и върху купола на църквата.

Като безмълвни свидетели на могъществото на Венеция три високи кедрови мачти се извисяваха от техните бронзови поставки в прозрачната нощ и върху тях се развяваха знамената на Кипър, Крит и Море, спомен за отдавнашното завоевание на тези три кралства.

Пълна тишина царуваше над големия град на лагуните, върху тесните му улички и широките му канали.

Даже големият канал, чиято крива линия пресичаше на две града, изглеждаше отдаден на мечтателен сън; с мъка можеше да се долови движението на вълните и лекият шум при блъскането им в мраморните стъпала или корнизите на величествените палати.

Гондолите, тия необходими превозни средства на големия островен град, които заместваха каретите на богатите и колите на бедните, едните богато украсени с позлата и балдахини, другите голи и направени от грубо дърво, бяха привързани по дължината на канала и в повечето от тях спяха под открито небе здравите и пъргави гондолиери.

Спокойствие и мълчание царуваха също и по балконите, украсени с цветя и парфюмирани, които се простираха над водата и откъдето преди един час се разнасяше шумът на живота.

Също и Реалто, площадът, където ставаше тържеството, до Големия канал и където през деня се събираше една смесена тълпа, беше пуст.

Предните части на магазините бяха забулени в тъмнина, върху масите на вехтошарите и сарафите свещите, запазени от вятъра в стъклени похлупаци, бяха изгасени, последните пияни се бяха прибрали в домовете си и тежко спяха.

Нямаше ги даде шпионите и наемните убийци, обикновено стоящи на нощни засади в гъстата сянка на колоните. Тъй като нямаше кого да следят и да убият, те се бяха оттеглили в мръсните вертепи на разврата, държани от разни сводници.

Венеция спеше. Тя спеше, но не и в мистериозните зали на палата на дожовете, където държавната инквизиция водеше своя скрит и ужасен живот. Там влизаха и излизаха човешки сенки, движещи се като фантоми. В тихата нощ, когато никой не бодърствуваше другаде, тия зали и тия коридори криеха зад техните тежки тапети една чудовищна и страшна дейност.

Маскирани съдии пресичаха стаите с бързи и спотаени стъпки, докато други маскирани мъже, заклетите прислужници и пазачи, очакваха заповедите им и довеждаха нещастниците в свещената зала на тримата, строго недостъпна за любопитните.

Прозорците и стените на тази страшна къща бяха тапицирани с черно платно, както и продълговатата маса, около която седяха в антични фотьойли с високи облежала тримата инквизитори, маскирани в черно, така че никой не виждаше лицата им и никой не ги познаваше. Върху масата бяха поставени книжа, една мастилница, едно разпятие, една мъртвешка глава и една урна от черен мрамор, която съдържаше бели и черни топки, чийто цвят бе решил живота или смъртта на толкова хиляди човешки същества.

От двете страни на главния инквизитор бяха седнали двамата му колеги, облечени като него в дълги и широки дрехи с тъмен цвят. Пред него бе поставено златно звънче, с което той повикваше слугите от съседните стаи, които се отделяха от залата на Съвета на тримата с врати, снабдени с плътни завеси.

Символите на тяхното безгранично могъщество, пред което трепереха даже благородниците и дождът – три корони висяха от свода над техните глави; и върху стената, зад главния инквизитор, блестеше мечът на правдата.

Златното звънче зазвънтя. От съседната стая един маскиран прислужник влезе в залата на тримата и се поклони дълбоко и учтиво, за да покаже, че е готов да получи заповедите.

– Доведете гондолиера Карло, заповяда великият инквизитор с един глас, който издаваше тембъра на старец.

Прислужникът се поклони отново, кръстосвайки ръце върху гърдите си и отиде в преддверието, наричано „Залата на Бусола“.

Той се завърна незабавно, придружен от човек с едро телосложение на около 30 години.

Карло носеше костюма на гондолиерите – фригийска шапка с черен цвят, тъмночервена риза с широко деколтирана яка и подгънати ръкави, така че можеше да се виждат силните му мускулисти ръце и изпъкналата му гръд и къси панталони от груба вълна, прикрепен с един червен пояс към хълбоците. Долната част на краката му бе гола. Лицето му бе почерняло от слънцето, имаше груби и почти страшни черти. Черна сплетена брада покриваше долната част на лицето му.

Прислужникът се отдалечи мълчаливо и главният инквизитор запита гондолиера:

– Кога пристигна във Венеция?

– Преди два часа господарю – отговори човекът.

– Кажи ни резултата от твоето пътуване. Хвана ли човека, когото трябваше да намериш в Анкона?

– Бертучио изглежда, че е бил предупреден господарю. Той беше избягал от Анкона във Фермо. Аз го последвах, решен да го убия, тъй като беше твърде трудно и твърде опасно да го доведе тук.

– Ти знаеш нашата воля: да действаш тихо и тайно – каза главният инквизитор с почти тържествен глас. – Продължавай! Успя ли да туриш ръка на Бертучио?

– Той се смяташе в пълна сигурност във Фермо, въпреки всички мои предпазвания, той ме видя и ме позна. Старата хитра лисица не остана за момент сам през целия ден, а когато настъпи нощта, той се смеши в една група мъже и жени, които отиваха на поклонение в Асколи, където се състоя една голяма процесия.

„Аз също го последвах, надявайки се да използвам някой удобен момент, за да туря ръка върху тази проклета душа, но напразно.“

„Трябваше ни два дни, за да стигнем до Асколи. Току-що пристигнахме и Бертучио отърча в манастира на доминиканците, където намери убежище и закрила.“

„Останах петнадесет дни близо до манастира, но не можах да намеря предлог, за да вляза вътре и трябваше да се откажа да дочакам изливането на Бертучио, понеже облече послушническите дрехи на ордена.“

Главният инквизитор разтърси звънчето.

– Отведете гондолиера в чакалнята и доведете тук един от монасите, които са там! – заповяда той на прислужника, който се яви.

И, обръщайки се към гондолиера, добави:

– Ще получиш от касиера десет златни флорини.

Човекът подгъна коляно пред трите могъщи личности, промълви няколко благодарствени думи и последва прислужника.

– Присъдата над Бертучио е решена по общо съгласие – подзе главният инквизитор, когато остана сам с другите двама. – Той ще умре, за да бъде погребана заедно с него в гроба и тайната му.

– Той ще умре – добавиха другите двама съдии, поклащайки глави.

– Нашата ръка ще го достигне даже в манастира и то, така бързо и така ненадейно, че не ще намери време да издаде нещо от това, което е видял.

– Само той знае онова, което се случи през онази коледна нощ. Предприетото дело трябва да се завърши напълно за благото на Венеция

– каза един от помощниците. – Този човек трябва да изчезне, също както изчезна Марино Гримани. Влиянието му върху народа ще бъде превратно и опасно.

– И това трябва да стане по-скоро – подзе другият. – Незаконнороденият син на Гримани се е появил и се е осмелил да ни заплашва... Дожът го мрази.

Вратата към преддверието се отвори. Прислужникът въведе един млад монах в залата на тримата и се оттегли, а монахът се поклони дълбоко.

– Брат Бонифацио свежда глава пред вас в смирение и подчинение – каза той.

– Мълчание, подчинение и въздържание, ето клетвата, която трябва да направиш, за да те приемем на наша служба, монахо – му каза главният инквизитор.

– Готов ли си да – изпълниш новата мисия, с която искаме да те натоварим?

– Брат Бонифацио ви моли да му дадете заповедите си.

– Ти ще напуснеш Венеция още тази нощ и ще побързаеш да се качиш на първия кораб, който ще пътува от Киоджиа за Анкона. Щом пристигнеш там, бързо ще се отправиш за манастира на доминиканците в Асколи. Там ще намериш един послушник, чието светско име е Бертучио.

– Слугата на стария дож ли?

– Ако ти го познаваш, мисията ти ще бъде по-лека. Бертучио трябва да умре. Ти трябва да извършиш това така, че да не му остане нито минута време, за да направи една последна изповед. Побързай! След три седмици ще дойдеш да ни съобщиш, че нашата воля е изпълнена и тогава ще получиш богато възнаграждение...

– Вие можете да смятате, че той е вече мъртъв, всемогъщи господари, като че е вече станало. Докато изминат три пъти по 7 дена, аз ще бъда тук на същото място...

Уверенията на монаха бяха прекъснати неочаквано.

Инквизиторите се изтръгнаха от своето равнодушие и отправиха погледите си към голямата врата на преддверието, която се отвори като че тласната от вятъра.

Главният инквизитор вдигна звънчето.

В същия момент Силвио Зиани, началникът на карабинерите, влезе в тапицираната с черно стая.

Бързината му и вълнението показваха ясно, че той е дошъл да

направи някое важно съобщение. Той бе първият доверен служител на държавните инквизитори и командваше, както е известно, стражата.

Държанието на Силвио Зиани в залата на тримата показваше, че той можеше да си позволи повече от другите. Забелязвайки монаха, той почака с видимо нетърпение, докато прислужникът го изведе навън.

Когато вратата се затвори зад монаха Бонифацио, той извика:

– Нося ви една добра новина, господари. Незаконнороденият син на Гримани, Марино Маринели е във ваша власт. Моите карабинери го изненадаха и заловиха, когато бе отишъл да търси баща си в канала Орфано!

– Безумецът!... Той е посмял да стори това? – промълви изненадан един от инквизиторите.

– Къде е Марино Маринели? – попита главният инквизитор.

– Поставих го в затвора, господарю.

– Още жив ли е?

– Той е жив и здрав в килията, която граничи със Стаята на истината.

– Ние ви дължим признателност, капитан Зиани, че сте предали жив в ръцете ни този Маринели, чиято смелост граничи с безумието. Той трябва да оттегли думите си, които е казал на дожа и управителя на Сен Марко и трябва, освен това, да заяви, че вече не ще изговаря думите, които е произнесъл така високо. Ще бъде подложен на най-страшни мъки, ако откаже да изпълни тези искания.

Така каза главният инквизитор и по гневното бучене на гласа му можеха да се отгатнат яростта и омразата, които го въодушевяваха.

– Той ще се откаже от думите си и ще се изповяда! – наблегна един от инквизиторите със заплашителен тон. – И не само той ще понесе една строга присъда, но и всички, които се осмеляват да държат бунтовнически речи.

– Всички! Моят бележит брат има право – потвърди другият инквизитор. – И ние трябва да ги търсим в палатите на благородниците. Мнозина от последните изказват недоволство и не желаят да признаят избора от нас дож. Недоволството трябва да се задуши в зародиша му.

– Силвио Зиани, наредете да поставят окови на затворника и нека двама ваши хора го доведат тук – заповяда главният инквизитор.

Когато началникът на карабинерите се отдалечи, за да изпълни тази заповед, той подзе:

– Да използваме този момент, за да произнесем присъдата на този затворник. Колкото по-бързо тя бъде изпълнена, толкова по-сигурно ще

бъде отстранена цялата опасност.

– Той трябва да се откаже от думите си пред всички сенатори...

– Той трябва да изкаже имената на съучастниците си и после, излизайки от Стаята на истината, той трябва да мине по Моста на въздишките; той ще намери гроба си там, където не се е побоял да дири баща си – каза вторият помощник.

– Аз мисля, братко мой – възрази главният инквизитор, – че обвинението на този Марино Маринели се е разнесло и във от палата, и че този смел младеж има приятели, които, ако той изчезне и внезапно премине от живота към смъртта, ще доставят едно ново оръжие на противниците ни.

– Моето мнение е, да повикаме този незаконнороден син на дожа, за да ни даде сметка за своето поведение, попадащо под ударите на закона. Той ще трябва да се откаже първо от думите си, после ние ще имаме право да го накажем – да го накажем публично, което, в такъв случай, ще закрепим нашето могъщество.

– Той ще се извини, когато бъде поставен на макарата за мъчение. После през нощта ще бъде отведен в някоя каторга, за да свърши сред престъпниците живота си, обречен на унижение и забрава.

– Вие мълчите – подзе главният инквизитор, след като почака няколко секунди. – Е, добре, да гласуваме! Топките ще решат.

Той стана и взе от урната две топки – една бяла и една черна. Двамата му помощници сториха същото.

Те отидоха в дъното на стаята, където се намираще един голям съд, покрит с черен плат, и всеки от тях постави вътре по една от топките, които бе взел.

Главният инквизитор отмахна платното, което покриваше вазата.

Вътре имаше две бели топки и една черна.

– Присъдата е: Марино Маринели трябва да бъде изпратен в някоя каторга – произнесе главният инквизитор. – Там той ще изкупи престъплението си; там ще бъдат заглушени заплахите му и скърцащ със зъби като свиреп звяр, безсилен в оковите си, той ще проклена живота.

– Твоята мъдрост е велика, високоценни брате – каза тогава един от инквизиторите и се поклони. – Ние ще постигнем по такъв начин двойна цел: ще можем да приложим публично и открито правосъдието и незаконнороденият ще понесе заради своята нечувана постъпка едно наказание, по-ужасно от смъртта.

Главният инквизитор посегна да вдигне звънчето.

– Един момент! – възпря го вторият помощник, който бе пазил

досега мълчание. – Още не сме решили в коя престъпническа каторга ще го изпратим. Послушайте съвета ми и го изпратете в някое пристанище, което да бъде отдалечено от Венеция и да се намира в някоя страна, чийто владетел да е в добри отношения с Венецианската република. Тулон е далеч оттук. Говорили са ми, че каторжниците като прекарват няколко години в тулонската каторга изпадат до най-последното стъпало на затыпяването и оскотяването... и кралят на Франция и Назара, Хенрих, е приятел на Венеция...

– Действително...

– Ние споделяме твоето мнение – каза главният инквизитор. – Той трябва да завърши живота си в Тулон, като каторжник, след като се откаже от думите си пред венецианските сенатори.

Той позвъни и даде заповед да доведат затворника Марино Маринели.

След няколко минути последният се появи, гордо изправен на прага на стаята. Неговото младежко и красиво лице бе намръщено; очите му, в които блестеше смелост и воля, разглеждаха злокобната обстановка на тази страшна стая и после се отправиха към тримата маскирани съдии.

Той направи една крачка. Вратата след него се затвори. Прислужникът бе изчезнал бързо и безшумно.

– Марино Маринели, едно тежко престъпление те е довело в затвора – започна главният инквизитор. – Ти си се осмелил в голямото си заслепение да обидиш сенаторите, даже и управителя! Ти си нарушил също една строга заповед, като си проникнал в канала Орфано... Ако признаваш престъплението си, коленичи и покажи, че се разкайваш!

– Това не ще извърша никога – отговори Марино Маринели. – Аз не ще се разкайвам за думите си, а ще защитавам правдата! Кои сте вие, благородни господа, които се криете зад маските си? Кажете ми имената си, тъй като знаете моето и тогава ще поговорим.

– Безумецо, с какви думи се осмеляваш да се представиш в тази свещена стая на Съвета на тримата? – извика първият помощник, обхванат от гняв.

– Вие оставате забулени. Аз не се съмнявам никак за съдбата, която мога да очаквам от вас... Вие се спотайвате упорито зад вашите маски! Това казва всичко! Когато се срамувате да покажете свободно и открито лицата си на този, когото искате да обвинявате и осъдите, това изразява позорното ви намерение да прибегнете до несправедливостта, за да достигнете целите си... Вие управлявате Венеция: вие сте патрициите на нашия град... Защо криете лицата си?

– Млъкни!... Нямах право да ни задаваш въпроси – каза инквизиторият със заповеднически тон. – Ти се наричаш Марино Маринели. Разкажи ни твоя произход!

– Вие го знаете също така добре, както и аз. Летиция Маринели, моята майка, се помина преди много години. Марино Гримани, моят благороден баща, не можа след смъртта на дожесата, която му бе дала син Луиджи, да издигне моята майка на ранга негова законна съпруга, тъй като бе възпрепятствуван от сенаторите и Съвета на десетте, но благородният и велик дож, след смъртта на нещастната ми майка, ме отрупа с всичката си любов... Отзовавайки се на тази любов, аз дияр моя благороден господар и баща – това е единственото ми престъпление!

– В канала Орфано ли се диярат мъртвите дожове? Марино Гримани принадлежи на царството на мъртвите! Признаваш ли, че – било при пристигането си тук, било в чужбина – си бил вдъхновяван от мисълта, че дожът не е мъртъв, а живее още? Ще признаеш ли кои са твоите съучастници? – запита главният инквизитор.

– В отговор ще ви кажа само едно име; то ще бъде достатъчно да предизвика ужас в дълбочината на душите ви. Един глас ми шепне, че и вие сте участвали в това безчестие. Да, вие сте без съмнение тия, които сте измислили вероломния и злодейски план, тъй като добрината на моя баща бе спечелила любовта на народа и вие бяхте засенчени. Вие сте се страхували, че Марино Гримани може да стане много могъщ. Вие сте спечелили сина за своите намерения, обещавайки му дожската мантия и короната на баща ми; и той сега е марионетка във вашите ръце и вие умело го разигравате.

– Ти си заслепен и луд. Само още една дума ако произнесеш, палачът ще изтръгне от устата ти с нажежено желязо клеветническият ти език – прекъсна го главният инквизитор. – Кажи съучастниците си, защото има и други, които, за да те тласнат към гибел, са ти пошепнали тия ужасни обвинения.

– Чуйте името, което ще ви накара да потреперите... Съществува един свидетел на вашето престъпление... Спомнете си за Бертучио!

Инквизиторите подскочиха.

– Какво ви интересува това име повече от някое друго?... Кой е този Бертучио? – запита главният инквизитор, който пръв си възвърна спокойствието.

– Не го ли познавате, благородни господа от Съвета на тримата? Не познавате ли Бертучио, стария и верен прислужник на моя баща? Е, добре, вие ще го видите, тъй като аз ще удържа свещената клетва, която

дадох преди малко в залата на тържествата!

– Ти ще оттеглиш клетвата си и всички думи, произнесени от жлъчния ти език. Пред сенаторите, пред всички благородници на Венеция, ти ще заявиш, че твоите престъпни речи са само дяволски измислици на извратената ти душа. Ако след двадесет и четири часа ти не приемеш доброволно това задължение, ти ще бъдеш принуден да се откажеш от думите си в Стаята на истината.

– Вие можете да ме убиете, но не ще убиете истината, с чието име отвратително се гаврите. Тя е, която в края на краищата ще бъде победителка!

Горко вам, които давате най-хубавото от имената, священото име на истината, на мястото на мъки, където унищожавате волята и човешката истина чрез жестоки изтезания. Там прикачвате безсрамни лъжи на устните на вашите жертви! Но никакво отказване не ще излезе от моята уста. Аз ще умра, без да наруша клетвата си. Последната дума, която ще промълвят устните ми като предупреждение и заплашване, с които ще предам Богу дух, ще бъде: Бертучио!

Страхувайте се от мен, под вашите маски, знаменити патриций на Венеция! Аз не зная имената ви, не зная кои сте, но ви казвам: „Марино Маринели ще ви демаскира публично в присъствието на Бертучио.“

– На макарата, този размирник! – извика главният инквизитор, извън себе си. – Отведете го в стаята на истината!

4. Беглецът

На дългия и тесен остров, където се издигаше старата църква Сан Николо и който, затваряйки пристанището на Лидо, отделяше града от морето, настъпваше вечерната почивка.

Вълните се багреха в пурпур; гондолите, привързани една до друга по дължината на брега, се люлееха леко; в далечината звуците на китара се разнасяха от лодките и островите, примесени със звъна на камбаните и песните на гондолиерите, които се прибираха в жилищата си.

В малката колиба на стария Андрея Фарсети тази вечер около голямата маса бяха седнали четирима рибари. Анунцията, съвзела се достатъчно, за да изпълнява домакинската си работа, пълнеше с доброкачествено вино високите чаши от зеленикаво стъкло, поставени пред гостите. Тя предпочиташе да стои по-близо до вратата и често хвърляше навън безпокойни погледи по пътя и към брега, като че ли очакваше някого.

Страните на Анунциата бяха бледи; тя едва се бе съвзела от бедата, която я бе сполетяла, но нейната грация и красота не бяха пострадали.

Русата ѝ нежно накъдрена коса, украсена с мъниста и ленти с блестящи багри, беше покрита с малка забрадка, спускаща се на врата, както обичат да се носят венецианските девойки.

На хубавия ѝ врат имаше бисерна огърлица, на която висеше малък медальон. Сребърно-сивата ѝ блуза, която плътно открояваше нейните форми, бе извезана със злато и осем златни токички образуваха предната част на корсажа ѝ. Също златни ширити украсяваха късите ѝ ръкави, които надминаваха до лакътя белия плат на долното и облекло, оставяйки голи останалите части на чудесно изваяните ѝ ръце.

Всяко нейно движение бе еластично и грациозно. Тя излизаше и влизаше в стаята, слушайки разговора на приятелите на нейния баща и показвайки със загриженото си лице и влажните си очи големия интерес, който предизвикваше в нея.

– Вечерта напредва, а той още не се връща – каза Андрея.

– Тонино и аз можем да останем с вас да го дочакаме – каза един от рибарите, който се наричаше Зани.

– Той винаги е бил едно любезно, едно превъзходно момче – прибави един човек в напреднала възраст, който беше Тонино. – Никога не ще забравя, че той преди четири години ми спаси децата, които бяха закъснели с мрежите си на подводната скала, когато стана приливът и вчера той спаси вашата Анунциата, съкровището на вашето сърце.

– Аз ще му бъда вечно признателен за това. Той е благороден и великодушен като баща си – потвърди старият Андрея.

– Къде ще живее той след внезапното му завръщане? – попита Пиетро, четвъртият от групата, който бе работник на Андрея и му помагаше в лова.

– Мисля, че тук, близо до нас, в къщата на покойната си майка – отговори последният. – Той има това право, тъй като тя е негово притежание.

„Новината за смъртта на благородния му баща дълбоко го развълнува... Загрижен съм да не го е постигнало някакво нещастие... Не съм го виждал от снощи... Неговата кръв е буйна и не може да търпи неправдата!“

– Неговият брат Луиджи, новият дож, го мрази още от детинство, понеже старият господар обичаше много сина си Марино. Благородниците също не гледаха с добро око на него. Чувствата, които те са изпитвали към детето, безспорно са се увеличили с неговото възмъжаване.

– По-добре да не беше идвал. Неговото дълго отсъствие ме безпокои.

– Света Богородице! Работите отиват зле! – каза Тонино, когато Анунциата донесе една лампа и я постави на масата, тъй като нощта беше настъпила. – Хората не смеят вече да отварят уста; ние вече нямаме никакви права; рибарите и моряците не са вече основата и опората на държавата!

– Откакто старият дож е мъртъв, благородниците и съветът вършат с нас това, което желаят. Кръвта ми закипява във вените, когато си спомня, че те окачиха на бесилката храбрия Анибал Оргосо, защото защитаваше правата на народа и искаше синовете на благородниците да служат войници – извика Зани, като с юмрук удари така силно масата, че чашите подскочиха. – Според мен, всичко това ще свърши зле.

– Да гледаме нещата от добрата им страна – каза Пиетро, като направи безразличен жест с ръката си. – Помислете си, че ако има хубави празненства и веселия за целия народ, Съветът на десетте може лесно да свърши това, което иска. Вие трябваше да дойдете снощи на площада Сен Марко. Там имаше големи веселби, ви казвам! Радостните викове не преставаха!

– Велики Боже, там е нещастieto, ако е така, както казва Пиетро! – изрече старият Андрея със загрижено лице и след малко добави. – Но часовете текат един след друг, а той още не се връща!

– Да преминем оттатък канала и да го намерим – предложи Тонино. Андрея и Зани веднага изразиха готовността си.

Пиетро изглеждаше по-предразположен да остане в колибата, но на края и той се реши да тръгне с другите.

Четиримата мъже излязоха, след като изпразниха чашите си и тръгнаха към брега, забулен вече в нощна тъмнина. Те се качиха на една лодка и се понесоха към Пиацета.

Анунциата със свито сърце остана сама в къщичката, която обитаваше със своя баща, прислужницата и Пиетро – моряка на стария Андрея.

Тя бе измъчвана от предчувствието за някакво нещастие. Испитваше един неизразим страх за този, който я бе спасил и комуто тя още не бе видяла лицето, нито бе чула гласа му.

Тя искаше да му благодари; тя искаше да му изповяда, че целият ѝ живот принадлежи нему!

Отпреди две години тя не бе виждала Марино, но често бе мислила за него, скъпия другар от игрите през юношеските години, с когото

толкова пъти бе тичала по песъчливия бряг край морето или се бе возила вечер с лодка. Тогава, когато вълните леко се плискаха в стените на лодката, той вземаше мандолината си и изпълваше някой хубав романс, който бе научил от майка си... И как гостоприемната и благородна сеньора Маринели, която вече три години спеше под земята, се отнасяше към Анунциата с една грациозна нежност! Колко пъти тя я бе милвала по страните и целувала по челото.

И сега годините се бяха отърколили. Марино заминал тогава внезапно, бе станал през дългото си отсъствие един горд и красив младеж. Колко ли е хубав той сега? Дали и той бе мислил от време на време за нея? Дали носеше още малкия златен медальон, който с разрешението на баща си му бе дала един ден в знак на признателност за редица малки приятелски услуги.

Всички тия въпроси изпълваха загриженото сърце на младата девойка, останала сама в голямата стая.

Отвън бледата светлина на луната проникваше в стаята. Анунциата се почувствува привлечена навън от къщи, наоткрито.

Желаше да види дали не ще забележи Марино. Желаше също да коленичи и се помоли пред чудодейната икона, която се намираще недалече на пътя, водещ към брега. Тя щеше да благодари на Божията майка за спасението си и щеше да я помоли да даде своята закрила на Марино, скъпия другар от детските игри.

Стъпвайки леко и грациозно, тя се отдалечи от колибата.

Пътят към песъчливия бряг бе пуст и всичко около нея на малкия остров бе потънало в дълбоко и тържествено мълчание.

Баща ѝ и неговите приятели, очертани с тесни контури върху лодката, плаваха бързо към града по водата, която лунната светлина бе направила блестяща.

Никой не се показваше наоколо. Колибите на рибарите, построени в подножието на дюната, бяха потънали в сенки и спокойствие. В далечината едва се забелязваше един осветен прозорец, където хората от къщичката, будни още, изкърпваха мрежите си.

Откъм морето духаше вятър, свеж и влажен. Анунциата бързаше по пътя, сама със своята сянка, която луната хвърляше край нея, и с желанието си по-бързо да изрази чувствата си пред образа на Божията майка.

Грациозната фигура, сама в нощта, стигна до гъсталак от шипки и алой, където се издигаше античната и чудодейна икона.

Нито един рибар, нито един моряк не минаваше пред Мадоната на Сан Николо, без да свали шапка, да подгъне колене, да се прекръсти и

със сключени ръце да произнесе кратка молитва.

Всеки идеше при светия образ на Богородицата, за да направи изповед и даде обет в момента, когато се впускаше в ужасите и бурите на морето или да изкаже от дълбочините на сърцето си благодарност, когато щастлив се бе завърнал у дома си, въпреки всички опасности...

Широките листа на алоя и бодливите клонки на дивите рози обкръжаваха от три страни чудотворната икона, оставяйки само едната страна открита, където вярващият – тази вечер това беше Анунциата – коленичеше и издигайки нагоре поглед към иконата, откриваше с простодушни и искрени думи цялото си сърце.

Колко красива беше в този момент младата дъщеря на рибаря! Никога тя не бе изглеждала така съвършена и така чиста, когато, молейки се пред Божията майка, тя бе приятно осветена от лунната светлина, която падаше право върху нея, като я обкръжаваше със сребърен ореол.

Внезапно на благочестивото момиче се стори, че чу един лек шум пред себе си, зад чудотворната икона и като погледна с безпокойство в шипковия гъсталак, тя видя едни очи, устремени към нея.

Тя не можа да се повдигне: беше като замаяна, един боязлив вик повдигна гърдите ѝ.

Изад клоните се появи един човек с разрошена коса, с раздрани дрехи, с врат, изцапан от кръв, но с лице, което при вида на коленичила-та девойка, се просветли от любов и радост...

– Анунциата! – промълви той в екстаз.

– Марино! Драги мой, любими Марино! – извика девойката, скокна права и забрави всичко, даже и окаения вид на този, който така ненадейно се бе появил пред нея.

Това беше този, към когото бяха отправени мислите ѝ, този, за когото се молеше в момента, този, комуто дължеше живота си; обзета от бурни чувства, тя отърча срещу него.

С движение на влюбен Марино прегърна с ръце девойката и я целуна по челото.

– Колко хубава си станала, мило дете! – каза той с нежен глас, докато Анунциата не намираще думи да изкаже вълнението на сърцето си. – Едва те познах!... Ти се молеше; благодареше на Св. Богородица за своето спасение!

– И за вас се молех, Марино, за вас, моя спасител! О, как да ви докажа признателността си за тази геройска постъпка?

– Като обичаш малко своя стар другар. Но ела – подзе Марино, хвърляйки безпокоен и мрачен поглед към морето, – ела в нашата малка

къща! Баща ти там ли е?

– Татко отиде с трима другари да ви търси. Той се безпокоеше за вас и... Боже мой! Аз още нищо не съм видяла. Какво ви се е случило?

– Нещо недобро, Анунциата. Но да не разваляме с ужасни видения първите моменти от нашата среща. Ела, дай си ръката: хайде, както в добрите стари времена, един до друг, към вас. Прозорецът е осветен; той е като едно око, което ни смига и ни кани... Ето ме отново върнал се между вас, в малкия хубав роден остров. И ако другите не ме посрещнаха приятелски, то добрият Андрея, твоят баща, го направи... и ти също щеше да го направиш, Анунциата, ако не бях те намерил безжизнена...

– О, старият Тонино също се радва много на вашето завръщане – прекъсна го младото момиче, докато двамата вървяха ръка за ръка към къщата. Зиани е също твърде доволен. Вие го познавате, нали? И Пиетро също се осведоми с въодушевление за вас.

– Пиетро, морякът на Андрея, който му помага в риболова?... Ето това ме учудва, Анунциата, тъй като някога той ме гледаше злобно, когато ти скачаше да ме посрещнеш и когато се показваше така дружелюбна към мене... Знаеш ли? Аз вярвам, че той те ревнуваше от мен, добрия Пиетро... И той има основание да ми завижда сега, когато притежавам твоята любов, мило дете!... Тук, на прага на колибата ви, дай ми една сърдечна целувка, твоята първа любовна целувка, Анунциата!

Марино обгърна с ръцете си гъвкавата талия на поруменялата девойка и целуна червените ѝ устни; после влезе заедно с нея в голямата стая и седна върху един от старите столове с високи облегалки.

Анунциата зае място до нозете му, върху една ниска пейка. Тя повдигна към него очите си, в които безпокойствието се примесваше с радостта. Учудвам се колко е станал мъжествен, силен и красив младият пътешественик през време на дългото му отсъствие.

Той ѝ разказа как отишъл в Испания, после в Сицилия, след това бе заминал за източната част на Средиземно море, бе видял Крит – големия ориенталски остров и бе пил на същия остров, на който се произвежда прочутото кипърско вино.

– Но навсякъде ме придружаваше твоят скъп и мил образ, Анунциата – продължи той, гледайки с нежност прелестното лице, обърнато към него, докато тя поглъщаше думите му. – Но аз не знаех още, че те обичам с цялото си сърце. Почувствувах го за първи път вчера, когато те извадих от водата в ръцете си и когато така се страхувах, дали ще мога да те спася!

– О! Благодаря ви за това, което ми казахте! Моето сърце ще се пръсне от щастие... Знаете ли, Марино, аз въздишах за вас непрестанно; моите сънища и моите мечти ви съпътствуваха. Да ви вида, това беше най-съкровено желание в живота ми!

– Моето скъпо момиче! – каза Марино.

И притегляйки към себе си седналото до нозете му момиче, той запечати с пламенни целувки признанието, което му направи за неговата любов.

В този момент черната брада и мрачното лице на Пиетро се показа зад прозореца.

Той видя това, което стана в осветената стая, и се отдръпна назад, учуден и разгневен, че бе изненадал Аnunцията, която обичаше и желаеше за жена, в ръцете на Марино Маринели.

Със зловещ блясък в очите и омраза в сърцето, той се отдръпна безшумно от прозореца и отиде да уведоми стария Андрея и другите рибари, че този, когото търсеха, е вече отдавна в колибата.

Колкото до него, той не се върна с тях в стаята, където бе видял Аnunцията, слепила устни с тия на Марино... Той не желаше да даде приятелски поздрав на завърналия се пътешественик.

Андрея, Зиани и Тонино, напротив, отгърчаха към къщата и стискаха с радост ръката на младежа, излязъл да ги посрещне.

– Бъдете добре дошли на нашия остров! – извика Тонино, съзерцаващ със скрито удоволствие стройната фигура на Марино Маринели.

– Ние всички сме с тебе – заяви Зиани. – Бяхме отишли да ви търсим в града...

– Св. Богородице, какво ви се е случило? – извика Андрея, прекъсвайки думите на своя приятел и притегляйки Марино по-близо до светлината, докато Аnunцията се бе отдръпнала настрана, за да не смущава първите излияния на тия добри хора. – Вашите коси са разрошени, горната ви дреха е разкъсана, а вратът окървавен.

– Водих борба, Андрея, борба на един срещу трима и то като първият беше без оръжие, тъй като му бяха отнели ножницата и сабята му, даже и шапката.

– Борба?... Аз го знаех предварително – извика старият Андрея, гледайки врата на младежа, където кръвта се беше съсирила.

– Разкажете, синьоре, разкажете! – извикаха Тонино и Зиани. – Какво се е случило?

– Аз търсех баща си в канала Орфано и го зовях през отвърстията на стените на затвора – започна Марино.

– Аз така си мислех – прекъсна го Андрея. – Какво безстрашие! Никой не смее да проникне в канала Орфано под страха от смъртно наказание.

– Аз предупредих дожа Луиджи Гримани. Поисках от него, Тадео Моро и Силвио Зиани да отворят саркофага и ковчега на последния дож и когато те отказаха, тържествено се заклех, че ще отмъстя за моя благороден баща...

„Тази клетва аз ще удържа или разкъсаното ми тяло ще бъде дадено за храна на орлите и гарваните.“

„Моята цел е следната: да спася моя баща, ако е жив и да отмъстя на негодниците за жестоките и позорни изтезания, на които са подложени добрия и великодушен старец!“

Тонино и Зани гледаха сериозни и замислени; Анунциата гледаше със страх и възхищение Марино, който сам искаше да започне борба с венецианските големци.

– Това не ще доведе нищо добро – каза Андрея. – Какво ще правите?

– Това, което повелява дългът ми и което е справедливо, татко Андрея! – Не ме гледайте така загрижено. Трябва да ме гледате по друг начин. Искам възтържествуването на правдата и за виновниците кръвно наказание, каквото те заслужават...

– Чуйте какво ми се случи. В канала Орфано забелязах внезапно лодката на Зиани. Неговите карабинери ме хванаха и ме вкараха в едни подземия, където са затворите. Началникът на карабинерите ме поведе по един таен коридор в тази част на палата на дожовете която досега ми беше неизвестна.

В действителност Силвио Зиани ме заведе пред трима маскирани държавни инквизитори, които ме изпратиха в Стаята на истината, за да ме принудят да се откажа от обвиненията и заплашванията си.

– Ужасно!... В Стаята на истината, откъдето нещастниците излизат с обезобразени тела... – каза Андрея, докато Анунциата се обърна с лице, потулено в ръцете.

– Двама прислужници на инквизицията, маскирани като техните господари, и един писар, също маскиран, ме накараха да напусна залата и да сляза в подземията, където се намираха стаите на истината.

Те са разположени в дълбочините, херметически затворени, така че сърцераздиращите викове на измъчваните, проклетията и охканията да не проникват до ушите на дожа и дожесата.

Двамата пазачи ме държаха за ръцете. Писарят вървеше напред.

Аз се оставих доброволно да ме водят във вон от залата, до онова място, където се кръстосват коридорите, които водят към вътрешността на палата и тоя, който се задълбава в килиите.

Нощта беше тъмна: обаче няколко фенерчета, окачени по стената далече едно от друго, хвърляха слаба светлина в коридора.

Убедих се с бърз поглед, че наоколо нямаше други, освен двамата прислужници, които ме държаха за ръцете, и писарят, който вървеше напред. Едно внезапно движение се оформи в ума ми и аз го изпълних незабавно.

Ловко освободих ръцете си от пазачите и отблъснах последните настрани, за да освободя пътя си.

Техните викове за помощ накараха писаря да се обърне. Той носеше под широката си черна дреха една сабя, която изтегли от ножницата и се отправи към мен.

Една секунда размишляване можеше да ме погуби. Само бързината можеше да ме спаси. Аз повалих с юмруци на пода двамата прислужници и се хвърлих към третия, който искаше да промуши гърдите ми.

Не предвидил моето движение, той отклони сабята си, чието острие все пак ми одраска врата.

Започнахме ръкопашна борба с писаря на инквизицията. Той беше по-силен, отколкото предполагам. Хвана ме за дрехите и за косите, за да ме задържи, докато неговите викове и тия на пазачите огласяваха сводовете и отекваха далече в нощта.

Тогава, когато събирах всичките си сили, за да надвия противника си, получих по тила силен юмручен удар, който почти ме зашемети. Аз се залюлях, но запазих самообладание.

Да продължавам борбата беше безумие. Вече гласове и шум на приближаващи се стъпки долитаха откъм страната, където бяха килиите. Но пътят към вътрешната част на палата беше свободен. Преследван от двамата пазачи, аз се впуснах да тичам по дължината на празните и лошо осветени коридори.

Виковете на тия, които ме преследваха, се разнасяха зад мен, но нямаше никой, който да ми прегради пътя!

Скоро достигнах до коридорите и стъпалата, които ми бяха добре познати, още полузашеметен от юмручния удар, който един от тези негодници ми беше нанесъл.

Бях стигнал до едни стъпала, които се готвех да изкача, когато почувствах, че отпадам.

Но моята воля беше по-силна. Стискайки зъби, с едно отчаяно

усилие се покатерих по стъпалата и преминах тичешком вестибюла на палата, преди сънливите слуги и пазачи да успеят да турят ръка върху ми и преминах благополучно колоните пред Пиацета.

– Хвала на Св. Богородица! – каза Анунциата, която със склучени ръце следеше, задържайки дъха си, тази страшна история.

– Да бъде благословено небето! – обади се старият Андрея. – Но кажете, какво се случи, сеньоре, в края на нощта? Къде бяхте до сега?

– Ще ви кажа. Когато излязох през главната врата, аз отърчах през площада, забулен в мрака. Стори ми се, че пазачите са се отказали от преследването.

Времето бе напреднало. Изтощен от борбата и всички вълнения през денонощието, паднах недалече от мраморните стъпала на църквата Сен Марко и загубих съзнание.

Колко време съм останал така, не зная. Когато се съвзех, намерих се под стълбовете до църквата. Една стара просякиня се бе сгушила край мене. Погледнах около себе си с изненада, после всичко случило се изпъкна във въображението ми.

Трябва да съм лежал дълго време в сянката на стълбовете, тъй като, когато станах, слънчевият диск беше вече над морето.

Аз слязох към Моле и преминах на острова. Не можех да остана във вътрешността на Венеция, където сигурно щях да попадна в ръцете на карабинерите.

– Те ще ви преследват, сеньоре. Ще дойдат да ви търсят тук – каза Тонино.

– Началникът на карабинерите знае много добре, че къщата на покойната ви майка е тук, на острова, и че ще може да ви намери в нея – добави Зани. – Пазете се от него, сеньор Марино!

– Не отивайте във вашата къща – каза на свой ред Андрея. – Оставете тук при мен. Скрийте се в моята колиба; тя ще ви бъде едно сигурно убежище. Никой от неприятелите ви не ще се усъмни, че вие сте при мене.

– Вашето намерение е добро, Андрея. То е добро и сърдечно – отговори Марино Маринели, хващайки ръцете на стария рибар и стискайки ги горещо. – Обаче аз нямам намерение да се крия като един престъпник. Напротив, желая да накажа престъплението на другите и да си отмъстя.

– Успокойте се и размислете! Вие сте един беглец, сеньоре – каза Тонино, което Зани одобри със знак. – Приемете предложението на Андрея. Ние всички сме с вас. Никой не ще ви предаде. Спете спокойно и

сигурно сред нас, на острова Сан Никола!

Двамата рибари се сбогуваха и напуснаха колибата.

– Останете, сеньоре – помоли Андрея, когато Марино понечи да се отдалечи на свой ред. – Останете под моя покрив. Тук ще бъдете в сигурност. Долу, във вашата къща, ще станете плячка на карабинерите.

– Не тръгвайте, Марино, останете – каза тогава Анунциата с молещ глас, снишен и слаб, но излизащ от сърцето. – Чуйте, молбата ми. Тук вие ще бъдете на спокойствие и вашите преследвачи не ще се усъмнят, че сте при нас. Запазете се за вашия благороден баща и за мен!

Тя се отпусна на колене пред него и издигна умолително ръце.

– Кой може да противостои на вашата молба, мило дете? – каза Марино.

– Хвала на всички светии! Вие оставате – извика Андрея. – Голяма е радостта ми да ви имам гост. Споделете моя покрив и моя хляб!

5. Дожът и дожесата

Катерина Зиани, горделивата съпруга на дожа, очакваше своя мъж в разкошно мебелираната си и приятно ухаеща на кехлибар стая.

Силвио Зиани, нейният брат, се разхождаше надлъж и нашир по скъпия килим. Дожесата, която бе станала с едно гневно движение от мекото канапе, в което почиваше, бе облечена в разкошна кадифена роба с тъмночервен цвят; една златна диадема, богато обсипана с бисери, красеше черната ѝ коса. Черните ѝ очи изпусаха гневен блясък, поради новината, която началникът на карабинерите ѝ бе донесъл.

– Избягал, този безсрамник! – повтаряше тя с гневен глас. – Защо не убихте змията преди да ухапе?

– Заповедта на тримата велики инквизитори забраняваше. Той трябваше първо да си оттегли думите и да изкаже своите съучастници – отговори Силвио Зиани.

– И заради това оставихте да избяга този опасен човек, този проклетник. О, това е голям срам, Силвио! Той се подиграва с вас и в резултат на това вие се страхувате от него!

– Ти си много раздражена, Катерина!

– Защото го мразя този незаконнороден: мразя го с всичките фибри на своето същество. Не ще се успокоя, докато и последната му капка кръв не изтече от вените му. Той е неприятел на дожа, неприятел и на Венеция. Неговата смелост е безподобна. И ето че оставили да избяга

този злосторник и безсрамник.

– Успокойте се, той не ще избегне наказанието.

– Знаеш ли къде е избягал?

– Преди един час приех посещениято на един рибар, когото ревността изглежда е подтикнала към предателство – възрази началникът на карабинерите. – Надявам се, че Луиджи Гримани ще може да спи спокойно. Говоря за него, тъй като в нощта след празника го видях на едно място, което по-добре е да избягва.

– Обясни ми! Какво означава това смътно подхвърляне? Къде си забелязал дожа?

– След като бях затворил незаконнородения в една килия близо до Стаите на истината и когато се връщах в палата по полуосветените коридори, видях, на една пресечка, потулена в мрак и водеща към дълбочините или право към килиите, които се намират под нивото на водата, видях казвам, да се промъква една човешка фигура, превита на две. Готвех се да заговоря мистериозното привидение и да му препреча пътя, когато познах ясно дожа Луиджи Гримани.

– Моят съпруг! Посред нощ, в килиите на затвора?

– Като един призрак, не, като една хиена, жадна за кръв, която се скита нощем, така изглеждаше това чудовишно видение – продължи Силвио, снишавайки гласа си.

– Последвах дожа. Видях лицето му, сгърчено от омраза, страх и ярост. Видях пръстите на ръцете му, свити като ноктите на орел. Той търсеше някоя жертва.

– Ако твоите очи не са те измамили, той е търсел незаконнородения, когото мрази – каза дожесата.

– Кого търсеше, кого искаше да удуши и направи ням завинаги, не зная – подзе Силвио Зиани натъртено. – Видях само, че се промъква към един от долните коридори, където се намира един твърде важен държавен пленник и когато ме забеляза – тъй като аз минах оттам случайно, в изпълнение на моите служебни обязанности – той се хвърли към един друг коридор и изчезна.

– Той е смятал без съмнение, като мене, че трябва да се премахне този Марино Маринели... Ти говореше преди малко за един рибар. Продължи! Къде се е скрил беглецът? Какво е искал този рибар, който се е представил пред теб.

– Той се нарича Пиетро и е бил, преди един час, на служба при стария рибар Андрея Фарсети, на острова Сан Николо... Снощи, когато настъпила тъмнината, незаконнороденият преминал на острова и

Пиетро го видял в колибата на своя господар, като закачал дъщерята на последния.

Лицето на Катерина се проясни; тя се приближи към брат си с дяволска усмивка.

– Хвала на всички светци! – каза тя. – Ревността ни оказва истинска услуга! Тя често е превъзходен инструмент... В острова Сан Николо... при рибаря Андрея Фарсети – повтори дожесата, като че ли да втълпи тия подробности в паметта си. – Още ли е там?

– Той се крие в колибата и се мисли в безопасност.

– И какво е решено относно него?

– Присъдата на Съвета на тримата ще се изпълни.

– И кога ще се изпълни?

– Не е от моята компетентност да определя това. Вечерта настъпва; може да се каже, че часът на заседанието приближава. Аз съобщих новината за откриването на беглеца, откриването на когото не се надявах да стане много скоро.

– Е, какво? Не ще ли го убият този път без церемонии?

– Той трябва да си оттегли думите и да изповяда...

– Катерина!... Какво се осмеляваш да говориш? Ако някой таен шпионин на всемогъщата инквизиция ни чуе! – пошепна Силвио Зиани ужасен. – Ти знаеш, че Съветът на тримата има пълна власт над нас, че нашият живот е в неговите ръце!... Твоята омраза те тласка много надалеч.

– Аз искам да зная, че е премахнат от лицето на земята, Силвио! – каза натъртено дожесата.

– Изглежда, че ти не го мразиш само заради престъпните му думи и клетвата за отмъщение, които, бъди сигурна, че ще изкупи; като че ли някаква неутолима страст се събужда в тебе...

– Мълчи, Силвио! Ти правиш предположения, които не трябва, нито искам да чуя.

– Но които при все това се потвърждават. Зная много добре, че ти се съгласи да дадеш ръката си на Луиджи Гримани само да споделиш трона с него и да носиш пурпурната мантия на дожесата. Ти не си го обичала никога, но това нямаше значение за теб и твоята съвест. Струва ми се, че подбудата за твоята омраза е една презряна любов.

– За Бога, мълчи! – извика Катерина, страшно разгневена. – Дожът не е далече, може да дойде всеки момент...

– Оставям те сама с него... Сбогом!

И Силвио Зиани поздрави Катерина, която отвърна студено на

поздрава му.

Прислужниците влязоха в този момент да запалят свещите и стенните лампи, тъй като вечерната дрезгавина се съгъстяваше.

Катерина очакваше дожа с нетърпение. Той трябваше да направи нещо още тази нощ, за да премахне страшния и ненавистен незаконнороден.

Силвио Зиани имаше право: омразата на Катерина бе така дълбока и така буйна, че можеше да се угаси само с кръвта на Марино Маринели.

Когато прислужниците се оттеглиха, след като запалиха лампите и свещите и Катерина остана сама, стори й се, че чу внезапно лек шум от стъпки.

Тя се ослуша. Този шум не идваше от преддверието.

Очите на дожесата се устремиха към една висока и тежка завеса от плътна материя, извезана със злато. Тази завеса прикриваше една стъклена врата, зад която се намиреше един таен коридор, който съединяваше апартаментите на дожесата с тия на дожа и с който само последният имаше право да си служи. Продължението на този коридор слизаше към мистериозната част на зданието, която се миеше от канала Орфано.

През този коридор, винаги потънал в тъмнина, дожът можеше да прави не само посещения на красивата си съпруга, но и да прониква в страшната област на подземията и килиите.

Катерина се приближи до завесата. Луиджи никога не е идвал при нея по този път... Ако някой друг се промъкваше през тайния коридор? Тя трябваше да се увери.

Шумът от стъпките се чуваше по-близо. Леко тя откряна завесата и погледна в коридора през стъклената врата.

Катерина се отдръпна ужасена.

Дожът напредваше в празния и полутъмен коридор. Това беше Луиджи Гримани. Тя го позна по неговата везана със злато дреха и червенкавата му глава.

Той вървеше, прегърбен на две, с взиращи се очи и едно изражение на лицето, ужасно за гледане. Жаждата за кръв ясно се четеше в очите му, от които прозираше зловещ блясък. В дясната си ръка той държеше малка, тънка кама с остър връх и пръстите на лявата ръка се протягаха, готови да уловят.

Това зловещо и жестоко лице ужаси дожесата.

От часа, в който Марино Маринели, като образа на съвестта отмъстителка, която преследва престъплението се бе появил пред нейния

съпруг, последният не можеше да намери почивка. Той беше обладан от една мисъл – единствена и страшна: да унищожи, да потопи във вечно мълчание всичко, което би могло да свидетелствува против него.

Едно ужасно намерение, едно решение във от всякакъв човешки помисъл го въодушевяваше в този момент. Катерина не се съмняваше в това. Той желаше да слезе по тайния път, в най-ниската част на затвора, към ония дълбоки коридори, където Силвио Зиани го бе виждал с кръвожадно лице и сгърчени пръсти.

Дожесата се съвзе бързо от изненадата си. Тя не се страхуваше от Луиджи Гримани, който както изглежда бе се измамил в полутъмнината, поради възбуденото състояние на духа си и идваше към нейния апартамент, мислейки, че отива към затвора.

Тя бързо взе едно решение и отвори стъклената врата.

Дожът, чието слисване се изписа по лицето му, погледна с уплашен израз жена си.

Катерина се приближи до него и го бутна за ръката.

– Чуй ме – каза тя кротко.

– По дяволите! Той трябва да е изхвъркнал... Той трябва да е хвъркнал... Той трябва да умре! – каза, скърцайки със зъби Луиджи, който искаше да мине отвъд.

– За незаконнородения ли говориш, Луиджи Гримани? – запита дожесата с висок и пронизващ глас.

Очите на дожа се уголемиха и я погледнаха въпросително.

– Аз споделям твоето мнение. Последвай ме в стаята ми – каза Катерина, протягайки му ръка.

Тия думи оказаха влияние върху него. Той хвана протегнатата ѝ ръка.

Всички негови движения бяха плахи, резки и трескави.

– Сами ли сме? – попита той, отпращайки се с жена си към тежката завеса.

– Сами и запазени от всяко любопитно ухо – отговори Катерина с кротък тон. – Прислужничките и пажовете са в преддверието. Моят брат Силвио беше тук и излезе преди половин час.

– Донесе ли ти новини? – попита живо дожът.

– Новините са твърде важни, драги съпруге. Заеми място до мен на този диван.

– За какво се отнасят тия новини? Кажи бърже!

– Ти си съвсем бледен и мрачен, Луиджи. Ти ме безпокоиш. Тръпки ме побиха последната нощ, когато беше дошъл при мене и внезапно

изкрещя, че виждаш една сянка край тебе. Трябва да се избавиш от тия видения, драги съпруге.

– Новината... новината! – повтори нетърпеливо дождът.

– Той е избягал, но са го намерили пак.

– Марино Маринели? – промълви Луиджи със слаб като въздишка глас, скачайки от мястото си и издавайки с въпросителния поглед и безпокойните си очи бързината, с която искаше да се осведоми.

– Той е намерен пак. Той е наша плячка и ние трябва да действваме бързо, веднага – каза съвсем ниско дожесата. – Той трябва да изчезне. Незаконнороденият е твой смъртен неприятел, Луиджи!

– Мой смъртен неприятел. Ти имаш право, Катерина – обяви дождът с беззвучен глас.

– Откакто се е появил тук, твоето спокойствие е нарушено. Ти не ще можеш да се наслаждаваш заедно с мен на блясъка на дожския трон, докато този смъртен неприятел не бъде премахнат.

– Но карабинерите скоро ще го арестуват... И тогава той ще бъде загубен за нас!

– Това няма да стане, Луиджи. Ние трябва да бъдем по-бързи този път. Съдът ще намери само един труп.

Дождът погледна учудено съпругата си.

– Знаеш ли къде е скрит?

– Нещо повече. Луиджи! Зная как ще падне.

И произнасяйки тия думи, дожесата се усмихна зловещо и тържествуваща като някой демон. Тя продължи:

– В преддверието на съда на инквизицията има верни и мълчаливи слуги, които знаят да манипулират с камата по-добре от теб и мен.

– Кой ще ги подмами да извършат това?

– Ти, Луиджи. Не трябва трети лица да знаят нашите намерения.

– Дожът!... Какво мислиш. Катерина? – викна дождът с тон на възмущение и упрек.

– Дожът ще се забули в едно манто и ще постави на лицето си тази черна копринена маска – каза дожесата, вземайки от един стол двата предмета. – Така никой не ще го познае. Той не ще бъде повече дожд. Той ще слезе и от своите доверени слуги ще избере двама души. Тяхната ръка ще бъде сигурна, ако ги възнаградиш богато.

– Твоята идея е добра. Дай ми маската.

Катерина, чувствайки се победителка, наметна тъмната мантия върху раменете на дожа, който взе маската.

– Луиджи, избери сигурни хора, така че още тази нощ да се

освободиш от изтощителните и опасни видения.

– Това ще бъде истинско щастие!... Аз не мога да живея, аз не мога да дишам свободно, докато зная, че този незаконнороден е в моя близост, свободен или затворен. Земята е твърде малка за мен и за него!... Ще полудея!... Сега бодростта се завръща в мен... Къде се крие той?

– Отреща на острова Сан Николо.

– В къщата на майка си?... Той е много смел; в такъв случай, карабинерите могат да го заловят всеки момент...

– Той не е в същата къща, в която живееше. Ако двамата храбреци погледнат в колибата на стария рибар Андрея Фарсети... Там ще го намерят. Не забравяй името: Андрея Фарсети... А сега побързай, мой съпруге! Ето нощта... нощта на нашето освобождение!

Дождът направи един знак за сбогуване към съпругата си, после постави маската върху лицето си и бързо напусна стаята.

Дожесата го последва с очи, доволна и горда с успеха, който бе похънала и който щеше да ѝ донесе още един успех.

6. Двамата наемни убийци

Беше към единадесет часа вечерта. Гласът на камбаните бе занемял, но върху мраморните плочи на площада Сен Марко любовните двойки бърбореха, смееха се и се разхождаха.

Виждаха се в същото време горди патрицианки да преминават площада, придружени от тяхната свита или обкръжени от благородни кавалери, които с готовност се посвещаваха на честта да съпровождат и закрилят синьорината до мраморните стъпала на нейния палат.

Свеж и ободрителен ветрец долиташе откъм морето.

Бързи облаци се гонеха по небето, докато други, във формата на планини и чудовищни скали, се натрупваха на хоризонта и забулваха почти изцяло луната.

От голямата врата на дожския палат, водеща към Моле и реката, излязоха двама души, които се отправиха бързо към стъпалата, слизащи към водата.

Когато те минаваха по пищата, край двете червени колони, хвърлиха изпитателни погледи наоколо.

Нямаше жива душа наоколо, освен старата просякиня, която обикновено се сгушваше до колоните на църквата Сен Марко и която бе изпуснала един вик, когато предния ден Марино Маринели в своята

бързина бе минал през мястото, запазено за екзекуции.

Тя бе преобърнала, без съмнение, в мръсно обиталище мястото, където прекарваше нощта. Превита на две, подпираща се на една стара патерица, чийто железен връх чукаше звънливо по камъните, тя се покриваше с една стара тъмна мантия, която падаше от главата ѝ до раменете и оттам до краката.

Сега можеше да се различат ясно двамата мъже, излезли от сянката на колоните.

Единият носеше, по подобие на гондолиерите, червена шапка, тъмна риза и панталони, стигащи до коленете, ръцете и долната част на краката му бяха голи. Той бе едър и мускулист.

По-дребен, но в замяна на това по-пъргав и по-гъвкав беше другият му, който вървеше край него. Докато кожата на едрия бе почерняла от слънцето и влиянието на атмосферата, дребният имаше лъскаво черна кожа.

Главата му, покрита с къдрава, сплетена коса. Това бе един негър.

Вълнената риза с тъмен цвят покриваше тялото му и широките панталони със същия цвят бяха прикрепени към хълбоците с черен колан.

Неговите крака без обувки стъпваха леко и безшумно.

– Ей, ей! – извика старата просякиня, учудена при преминаването на двамата мъже, които разгледа и позна. – Откога сте станали приятели, ти и черният, Карло? Ех, става нещо там долу.

– Мълчи, Луала, стара вещице! – каза с понижен глас едрия гондолиер, когото наричаха Карло. – Дяволът да те вземе! Какво правиш тук в това време?

– Там, където има да се види или чуе нещо – подзе просякинята със смях, – аз винаги се явявам. И това върша отдавна. Ех, мина отдавна времето, когато старата Луала беше млада!... Я този негър как ме поглежда с белите си очи!... Е? Как ви беше името?... Горо, да! Хареса ми това име Горо, Горо!... На двама ви работата е пораснала, добре плащат там долу, аз зная...

И старата просякиня отпрати патерицата си към онази част от дожския палат, където се намираха залите на инквизицията.

– Нашата работа била пораснала, вярваш ли? – възрази Карло. – Ние вече не ще се явим пред Съвета на тримата. Погледни, стара вещице! Ти носиш дрехи, по-добри от моите... Хайде, бързо, Горо, да слезем!

– На работа! На работа! – подзе просякинята с ръмжация си глас. – Тя е добра работата!... Къде отивате?

Двамата мъже не й отговориха повече. Докато тя, клатушкайки се тръгна към Моле, те слязоха по стълбите долу, където бяха привързани множество гондоли.

Негърът Горо се наведе и искаше да отвърже тази от лодките, която му изглеждаше по-бърза.

Той се готвеше да скочи в лодката, когато от нея се обади един ба-сов глас и из тъмнината, която покриваше лодката, изпъкна един здравеняк с широки рамене и черна брада, който запита със заплашителен тон двамата мъже, стоящи прави на края на стъпалата:

– По дяволите! Какво желаете вие?

– Не се сърдете – отговори Карло помирително. – Ние ще вземем друга лодка.

– Аз не видях тебе – каза негърът, сочейки с пръст внезапно появи-лия се човек.

– Къде желаете да отидете? – попита този, който наблюдаваше два-мата другари и виждаше, че те не могат да се причислят към честните хора.

– В острова Сан Николо, на другия бряг – отговори Карло.

– На острова ли? – повтори човекът от лодката, разглеждайки вни-мателно гондолиера.

Той сега бе сигурен, че двамата индивиди имаха някаква мистери-озна цел, за да отидат в този час на острова, тъй като познаваше всички жители и нито единият, нито другият принадлежат към тях.

Той подзе:

– Е, добре, защо не тръгнете с мен? Аз също ще отида там.

– Вие в Сан Николо ли живеете? – каза Карло, качвайки се в гондо-лата. – Струва ми се, че вече съм ви виждал.

Горо на свой ред леко скочи в лодката, докато човекът с черната брада отговори:

– Това е възможно. Аз бях цели десет години моряк на един рибар.

– И сега това омръзна ли ви, че сте влезли в средата на гондолиерите.

– Питайте – пошепна негърът на своя другар, – питайте за Андрея Фарсети.

– Човекът не може да бъде винаги слуга – отговори човекът с доса-да, вземайки своя прът, без да обърне внимание на това, което Горо каза съвсем ниско.

– Кажете ми, познавате ли рибаря Андрея Фарсети, който живее на острова?

Гондолиерът повдигна глава твърде учуден.

– Познавате ли го? Аз съм Пиетро, неговият моряк – каза човекът с черната брада.

Той започна да прониква по-ясно в целите на тия двама хора.

– О, о! Работата се нарежда! Тогава вие можете по-добре от всеки друг да ни посочите колибата на Андрея Фарсети – извика Карло, докато негрът разглеждаше с внимание бившия рибар, станал гондолиер.

– Не се ли разбирате със стария? – продължи Карло.

– Като че ли. В къщата му се случи нещо, което не ми харесва. Тогава обърнах гръб на стария.

– Разкажи ни, какво е предизвикало гнева ви и защо сте напуснали службата при стария Андрея – запита Карло.

– Защо пък да не ви кажа? Това не е тайна – заговори Пиетро, докато караше лодката със силната си ръка и се приближаваше към долния остров, който малко по малко се очертаваше в тъмнината. – Андрея Фарсети има една дъщеря, която желях за моя жена...

– И старият ви я отказа. Оттам ли произлиза вашата омраза?

Пиетро поклати отрицателно глава.

– Може би тя щеше да ми бъде дадена, ако един друг не се бе появил. Той е, когото мразя!... Ах да бих могъл да го удуша!... Аз загубих щастието си. Аунциата е луда по него, видях я в прегръдките му!

– Тогава не ви е оставало, какво друго да правите, освен това, което сте направили – каза Карло. – Но, кой е този, който ви е отнел момичето изпод носа?

– Кой е той ли? Незаконнороденият на стария дож.

– Марино Маринели ли? – запита Карло, за да бъде по-сигурен, докато Горо отвори очите си така широко, че те станаха страшни.

– Андрея Фарсети държи незаконнороденият скрит в своята колиба. Аз не можех повече да остана от момента, когато този Марино, моят съперник, беше вътре. Можех ли да го виждам всеки ден да притиска Аунциата в прегръдките си и да ѝ целува устните?

– Фарсети знаеше ли, че сте напуснали службата си? – запита Карло.

– Той не знае нищо. Аз не съм му говорил.

– Тогава той не храни никакво недоверие към вас? Същото е от страна на Марино и момичето?

– Така е.

– Е добре, вие можете да ни направите една услуга и да спечелите една златна флорина – каза, не без размишление Карло, докато лодката

наближаваше брега и негърът, седнал върху пейката, слушаше разговора.

– Кажете, какво трябва да направя за парите – отговори Пиетро. – Не сте ли вие Карло убиецът?

– Така е приятелю! И този, когото ще убием, е човекът, ненавиждан от вас.

– Аз отгатнах това – каза Пиетро.

– Вземете флорината и направете така, че незаконнороденият, който трябва да умре, да напусне колибата и да падне в ръцете ни.

– Това ще бъде мъчно. Аз не мога да ви обещаю това. Марино не ще ми се довери. Сега е нощ, той не ще излезе навън...

Пиетро се спря. Той разгледа развитата мускулатура на убиеца и завърши:

– Той е силен, смел и сръчен.

– Ако той избегне удара на единия, ще падне под тоя на другия – каза Карло, хвърляйки поглед към негъра. – Що се отнася до физическата сила, аз съм като бик, а черният е пъргав като котка.

– Аз ще ви направя едно друго предложение – подзе Пиетро с глух глас, хвърляйки куката на гондолата, която безшумно се допря на брега. – Едно предложение, което ще ви донесе победа без борба. Марино спи. Аз ще ви покажа неговата стая, която е под ръка и вие ще го намерите беззащитен върху леглото му. Вие ще можете да влезете през прозореца, който при тая горещина не ще бъде затворен или ако желаете през вратата.

– Но това е отлично! Разбра ли, Горо?

– Твърде добре! Да, да, твърде добре! – потвърди негърът, хвърляйки хитър и недоверчив поглед.

– Последвайте ме, но вървете тихо и внимавайте никой да не ви види или чуе – пошепна предателят Пиетро, който привърза гондолата си на едно колче на брега и се отдалечи наедно с наемните убийци. Беше към полунощ; дълбоко спокойствие цареше на острова; чуваше се само как малките вълнички се пляскаха весело в брега, като повдигаха и снишаваха рибарските лодки, привързани към него. От време на време някой лунен лъч проникваше между гъстите облаци, за да хвърли за момент светлина върху острова.

– Лошо ще бъде времето утре и следната нощ – мърмореше Пиетро и напредваше по пътя, който пресичаше острова и минаваше пред чудотворната икона на Богородицата, за да стигне до дюната, където бяха разпръснати къщичките на рибарите.

Карло и негърът го следваха предпазливо, щастливи, че пясъкът заглушаваше шума от техните стъпки.

Така нещастieto приближаваше към малката къща на Андрея Фарсети, който без да подозира опасността, която заплашваше неговия гост и приятел, спеше спокойно в малката си стая.

В една друга стая, близо до неговата, отпочиваше Анунциата, а тая, която допираше до нея, бе жилището на прислужницата.

За Марино бе определена една малка стая, добре наредена, от другата страна на колибата и бе свършено отдалечена от тази на хазяина му.

Марино, както всички в къщата, спеше. Приятните сънища, които прехвъркваха около него, го правеха да забрави за няколко часа своята мъка и своя гняв, своите мрачни мисли и своето желание за отмъщение.

Той виждаше в сънищата си очарователната Анунциата; тя плаваше във въздуха над него; тя му шепнеше на ухо интимни и чисто любовни думи и му се усмиваше с една усмивка, така топла, така нежна, така съблазнителна и така мамеща, че сърцето на младежа все по-силно туптеше под гърдите му. Тогава той чу твърде ясно клетвата, която тя му бе дала преди няколко часа; той чу тия думи, които се бяха вдълбали дълбоко в паметта му:

– Обичам те, мой Марино!... Завинаги съм твоя!

Той чувстваше, че стиска ръката на любимата, че я привлича към себе си и обсипва с целувки розовите ѝ устни, с дълги и безкрайни целувки.

После му се стори, че красивият образ внезапно изчезна, че Анунциата му бе грабната, че той се намира в една непозната стая, със зловещ изглед.

Студени тръпки полазиха по тялото му, той потрепери и отвори очи.

В този момент, още полусънен, той забеляза близо до леглото си един чужденец, с вдигната ръка, в която блестеше една кама с тънко острие.

Марино, разсънил се свършено при близостта на опасността, видя високата фигура, широките рамена и издигнатата ръка на убиеца. Той се хвърли напред, за да избегне удара и стисна с две ръце ръката, която държеше смъртоносното оръжие, с такава внезапност и такава сила, че Карло отстъпи една крачка.

Един бърз поглед, хвърлен към прозореца, му даде възможност да види, че един втори убиец идваше, готов да подпомогне този, с който се

бореше.

Горо, негърът, бе подал черната си глава, заслушвайки се в тъмната стая, и с котешка ловкост пазеше равновесие върху рамката на прозореца. Той чу, как Карло изпусна полугласно едно проклятие, но не можеше да различи какво ставаше в тази стая, изпълнена с гъста тъмнина. Той само разбра по шума от борбата, че неговият другар не бе довършил жертвата си така бързо и така лесно, както се хвалеше.

Внезапно небето се проясни за момент и луната освети достатъчно стаята с бледите си и несигурни лъчи, за да може негърът да види това, което ставаше.

Той остана няколко секунди смаян пред сцената, която му се представи.

Голямата физическа сила на този негодник, която досега бе внушавала уважение на негъра, бе надмината от тази на Марино.

Последният беше отблъснал Карло и се опитваше да му отнеме камата.

Но старият гондолиер не беше човек, който се признава така лесно за победен.

– Горо, при мене! Помагай тук! – викна той, хващайки Марино за шията.

– Назад, ако ви е мил животът! – заповяда младият човек.

Карло изпусна задавен смях, тъй като негърът се бе промъкнал вече отзад, за да забие камата си в гърба на този, когото имаха заповед да убият.

– Назад! Оставете ме! – викна още веднъж Марино, обръщайки се към страната, от която идеше дебнешком негърът. – Назад или ще ви убия!

Карло, уверен сега в победата си, стисна по-силно шията на Марино.

Но в ръката на последния блесна камата, отнета от негодника, и със светкавична бързина се заби в широката гръд на убиецата, който, изпущайки ужасен вик, се залюля и падна.

В този момент негърът бе стигнал достатъчно близо, за да нанесе удар.

Ръката му бе издигната, но той бе разумен и искаше да бъде сигурен в удара си. Може би не бе привикнал като Карло на тези кървави дела. Или се поколеба, като видя, че Карло се отпусна назад.

Марино използва този момент. С лекост и сръчност, които предизвикаха в негъра не само учудване, но и страх, той избягна страшния

удар, който му бе отправен, и започна нападение.

Само едно второ нападение, непредвидено и мълниеносно, можеше сега да спаси негъра, който бе схванал положението.

Карло бе паднал. Горо трябваше да продължи сам борбата срещу Марино, борба с равни оръжия, тъй като младежът държеше в ръката си камата на Карло. Като един тигър, който се снишаваше към земята в джунглите, за да се хвърли със силен скок върху жертвата си, ловкият и гъвкав негър се наведе към пода, издаде гърдите си и в това положение на дебнеш звяр очакваше благоприятния момент, за да се хвърли напред.

Марино следеше внимателно почти всички движения на негъра.

Изведнъж той го хвана за шията, зад главата.

Като че ли железни скоби притиснаха тялото на негъра и го приковаха към пода.

Горо положи усилия да се отърве, но той скоро почувствува, че цялата му сила беше безпомощна срещу тази на Марино.

– Милост, сеньоре! – изпищя той, изпускайки камата си. – Милост!

Марино с презрителен жест вдигна падналото оръжие и го захвърли в ъгъла на тъмната стая.

– Ще изповядаш ли, черни дяволе, по нареждането на кого ти и твоят престъпен другар устроихте тази клопка? – попита той.

– Синьор много силен... Горо каже всичко на него... всичко!

Марино даде време на черния да си отдъхне и да се изправи на коленете си.

– Е, хайде говори! Ще ти подаря живота, ако ми кажеш истината.

– О, велик сеньор!... Силен сеньор!... – извика Горо, изпълнен с възхищение, хвърляйки поглед към Карло, който се гърчеше на пода в конвулсии и се къпеше в кръвта си. – Непознат с голяма тъмна мантия и черна маска дойде. Горо не видя зад маската, но Карло позна маскирания човек.

– И как го нарече твоят другар?... Признай! – заповяда Марино Маринели, пламнал от гняв.

Горо се сви, защото погледът на неговия победител бе достатъчен да го ужаси.

Свойствената черта на негрите е да бъдат прекалено угодливи и подмазващи се към тия, които им вдъхват възхищение и респект.

Горо се наведе към Марино, като че ли се страхуваше, че думите, които ще произнесе, ще се разнесат надалече.

– Карло каза – прошепна той, – че човекът с маската е дождът!

– Той не трябва да възтържествува! Не се страхувай, че ще издам признанието ти – каза Марино, оставяйки съвсем негъра. – Сега ти ще направиш това, което ще ти заповядам.

– Синьор заповяда, Горо слуша – каза негърът, стоящ още на колене.

– Стани прав! Вземи умиращия си другар за раменете и ме последвай вън от къщата, до мястото, което ще ти посоча.

Горо, щастлив, че животът му бе спасен, направи няколко нерешителни стъпки, но когато Марино, с един заповеднически жест му посочи умиращия бандит, отиде бързо към последния, хвана го за раменете и полувлачейки го, полуносейки го, последва новия си господар, който се отдалечаваше с големи стъпки.

При светлината на един лунен лъч, той погледна лицето на другаря си, но видя само обтегнатите черти и стъклените очи на един друг труп. Карло не виждаше, нито чуваше какво става около него.

Негърът трябваше да влачи безжизненото тяло чак до брега, където бе привързана гондолата и го сложи на дъното ѝ.

После той и Марино се настаниха в гондолата. – Отведи ни на другата страна, В Пиацета – заповяда последният.

7. Ужасната нощ

На следния ден, рано сутринта, една голяма тълпа се бе събрала пред палата на дожовете.

В тая смесена тълпа имаше моряци, търговци на плодове, продавачи на зеленчук и цветя, хамали, гондолиери и рибари.

Всички тия хора преминаваха всеки ден в ранна утрин площада Сен Марко и Пиацета и отиваха на работа, докато големците и богатшите още спяха.

Тълпата растеше без прекъсване. Пристигаха продавачи на кестени, бакали, манифактуристи и просяци: всички с разширени от ужас очи гледаха към една от колоните, на която бе обесен един гондолиер.

Под него върху плочите бяха написани с въглен големи букви и се четеше следното: „Върнат обратно на дожа и Съвета на тримата!“

Страшно зрелище представляваше този труп, привързан за колоната с едно въже, прекарано под мишниците.

Някой още не бе забелязал нещо в палата. В този ранен утринен час, никой не се движеше в залите и коридорите.

Повечето от събралите се, след като оставаха за момент с отворена уста, навеждаха замислено глава, изказваха полугласно някоя забележка и продължаваха пътя си, ускорявайки крачките си, за да не бъдат замесени в тази работа, която бе насочена срещу Съвета на тримата, или по-добре казано срещу държавната инквизиция, която всяваше такъв страх.

– Какво ли означава това нещо? – каза един стар продавач на печена тиква, който се намиреше близо до мраморната колона и можеше да вижда добре трупа и написаното с въглен. – Какъв смисъл имат тия думи: „Върнат обратно на дожа и Съвета на тримата!“

– Това е някой гондолиер. Вижда се ясно от вълнената му риза, пояса и обувките – каза един моряк, издигайки гласа си. – Намерете управителя и съобщете за станалото!

– Защо не отидеш да го намериш ти? – попита с надменен тон един хамалин с атлетическо телосложение. – Във всеки случай аз мога да ви кажа кой е този обесен. Това е Карло.

– Да, Марко има право – потвърди един гондолиер недалече от тях. – Аз също го познавам. Това е Карло, който доскоро беше в нашето дружество.

– Но какво иска да се каже с тия думи, написани върху плочите? – повтори любопитният продавач на тиква, който не преставаше да ги чете и препрочита, тъй като му се струваха много загадъчни и необикновени. – Кой ли се е осмелил да замеси името на дожа и на Съвета на тримата в историята на този страшен и ужасен труп.

– Това е Карло – каза един рибар на гондолиера, който го бе заприказвал. – Знаеш ли на кого служи той?

– Той не е сполучил в работата си тази нощ и е бил довлечен тук от тоя, когото...

Гондолиерът не продължи, но направи един жест, който означаваше: „Когото той е искал да премахне“...

– Тогава писаното се разбира – подзе Марко, хамалинът, който бе чул тия думи, изказани полугласно. – Това е една много смела постъпка според мене! Това посвещение не ще се хареса на Съвета на тримата: и през нощта авторът ще бъде заловен и убит!

– Светците да му помагат! – прошепна гондолиерът, отправяйки се към стъпалата на Моле. – Не желая да бъда на негово място.

От палата на управителите, чиято колонада образуваше другата страна на Пиацета, срещу палата на дожовете, изглежда бяха забелязали ужасния труп и натрупването на народа. Едно войсково отделение излезе от къщата на управителя и се отправи към галерията на палата на

дожовете.

Тълпата побърза да направи място, отдръпвайки се на двете страни: един управител излезе напред и заповяда да отнесат трупа и да изтрият плочите, за да премахнат написаното.

Изглеждаше, че тази случка няма да предизвика голямо вълнение. Тялото на наемния убиец бе отнесено и скоро нищо не ще остане от дръзкото и предизвикателно послание, написано върху плочите.

Обаче по улиците и по каналите новината бързо премина от уста на уста и все повече се разпространяваше предположението, че тази смела и предизвикателна постъпка е извършена от Марино Маринели, незаконнородения на стария дож, чието завръщане се бе узнало и който поради добрината на баща си и своята бе спечелил много свои привърженици сред народа.

Но още по-голямо бе вълнението в палата на управителите и тоя на дожа.

Новината за събитието се бе разпространила бързо навсякъде. Но първите, които бяха уведомени за това нечувано дело, за това страшно произшествие, бяха естествено държавните инквизитори.

Те, инквизиторите и дожа, бяха позорно оскъrbени и подиграни пред целия народ и една част от този народ, те не пренебрегнаха това, беше мълчаливо съгласна с този, който беше извършил атентата.

Наказанието трябваше да стане бързо, то трябваше да бъде ужасно!

Но нужно беше той да се покаже пред народа с една присъда.

Необходимо беше, щото Марино Маринели, който, верен на своята клетва, бе влязъл в открита борба с благородниците на венецианската република, да бъде арестуван от хората на кървавия съд, съден и осъден, но да не се екзекутира същата нощ.

Едно тайно екзекутиране би могло да предизвика раздвижване между привържениците на Маринели, но едно публично обезглавяване в изпълнение на една редовна присъда не представляваше ли по-голяма опасност?

Никой не знаеше нещо за плановете и проектите на този смел авантюрист, който беше привързал за една от колоните на палата един от хората, изпратени да го убият и който без съмнение, държеше под своя власт втория, негъра, който беше изчезнал безследно!

Имаше само едно нещо сигурно, че той се готвеше да приведе в изпълнение клетвата си и щеше да я изпълни докрай, ако бъде оставен свободен и жив.

Съветът на тримата, дожът и сенаторите не се съмняваха в това;

писмото, намерено под трупа, го доказваше достатъчно.

Той бе недосегаем за страха, изпълнен със смелост и сила; той бе страшен, ужасен в изпълнението на своята клетва за отмъщение.

Всички съветници на републиката разбираха това и във всички палати цареше една напрегната атмосфера.

Но съденето принадлежеше само на инквизиторите и тъй като аристокрацията на Венеция бе свикнала да отстранява сигурно и бързо големите опасности чрез решенията на тия, които ги издаваха, големците и благородниците на републиката се залъгваха и този път с едно наивно чувство на сигурност, осланяйки се с доверие на тяхната страшна сила срещу този слаб и единствен противник, така щото те гледаха с презрение и съмнителност на бунта на този земен червей.

През целия ден небето бе забулено с гъсти и заплашителни облаци. Водата в каналите бе сива и мътна; въздухът бе задушен и даже вечерта непоносимата горещина ме се намали.

Внезапно горещ вятър задуха откъм морето. Буреносни облаци се натрупваха все по-гъсто на хоризонта и скоро този черен фон бе разкъсан в далечината от зигзагите на големи светкавици, заменяйки мрака с моментна светлина.

Колкото нощта напредваше, толкова бурята ставаше по-близка.

Вълните заливаха, пенейки се, стъпалата на Пиацета и се отправяха навътре в канала Орфано, където под булото на мрака започваше трескава дейност.

От голямата врата на палата, която извеждаше в този канал, излязоха тринадесетина войници въоръжени до зъби и напредвайки с помощта на прътове по тесния път, провиращ се между сивите и зловещи стени, плаваха в две лодки, управлявани от много гребци.

Силвио Зиани бе сред тях и им даваше полугласно заповеди.

Предвид важната мисия, която имаше да извърши, той бе избрал измежду своите хора най-снажните и най-решителните.

Когато всички заеха място в лодките, началникът, прав в предната лодка, заповяда да хвърлят прътовете и да гребат към острова Сан Николо.

Ослепителните светкавици хвърляха от време на време върху лодките и тъмния канал Орфано моментна светлина, която скоро изчезваше и която правеше тъмнината да бъде по-непрозрачна.

Вълните, обикновено едва чувствителни в тази част на морето, намираща се между островите, сега се издигаха с пяна на гребените си и се пръскаха в стените на полицейската лодка, като я оросяваха с воден

прах.

Но гребците бяха сърчни и безстрашни моряци. Те управляваха със сигурна ръка лодките.

Скоро двете лодки оставиха зад себе си кулите и камбанариите на Венеция, които бързите проблясъци на светкавиците обгръщаха в една фантастична светлина и сега се намираха сами сред развълнуваните и забулени в мрак води. Всички други гондоли бяха побързали да подирят убежище в градските канали.

Дълбоко мълчание царуваше между войниците-полицаи, като че ли грохотът на вълните и тътнежите на гръмотевиците ги правеха безмълвни.

Най-после те стигнаха острова.

Когато гребците спряха двете лодки върху песьчливия бряг, доколкото позволяваше тласкането на вълните и когато войниците скочиха на земята, Силвио Зиани им заповяда със снишен глас да обкръжат къщата на Андрея Фарсети и да повалят всеки, който им се изпречи на пътя. Те трябваше да пощадят и да се помъчат да уловят жив човека, когото вече бяха видели в канала Орфано и който се намирал в къщата на рибаря.

Войниците, разделени на множество малки групи, веднага образуваха един кръг около къщичката, която им бе посочена на върха на дюната.

Едри и тежки дъждовни капки закапаха, а шумът на гръмотевиците започна да отслабва и да се чува по-далече.

Тъмнината бе толкова гъста, че на десет крачки предметите не можеха да се различат. Войниците бяха принудени да дочакват блясъка на някоя светкавица, за да се уверят, че вървят по направление на къщата.

Скоро Силвио забеляза, че много от прозорците на тази колиба бяха осветени.

Също така беше и в къщите на другите обитатели на дюната. Лошото време караше рибарите на острова да бъдат будни.

Тия храбри хора бяха свикнали през време на бурята и страшното вълнение на морето, чиито вълни се разбиваха в брега, недалече от дюната, изпълвайки въздуха с обезпокоително бучене, да коленичат пред разпятието, което притежаваше всяка колиба, и да се молят със сключени ръце.

Началникът на полицията желаше, доколкото беше възможно да изненада Марино Маринели и да го плени без шум и борба, но тъй като обстоятелствата не му съдействаха, той бе решил да прибегне към насилие и да не се колебае пред проливането на кръв, за да излезе победител

във всеки случай над този страшен и омразен човек.

Полицаяте стесняваха постепенно кръга си около къщата, където Марино, Анунциата и Андрея в този момент се бяха събрали в една стая, тъй като през тази ужасна буря никой не можеше да заспи.

Обаче гръмотевиците ставаха все по-глухи и изглеждаше, че бурята се отдалечава.

Дъждът барабанеше по стъклата на прозореца и макар че морето беше още развълнувано, старият и опитен Андрея каза, че опасността е преминала.

– Хайде да си отпочинем, да поставим с доверие в ръцете на Бога нашите души, нашите тела и нашия имот – каза старецът. – Не зная нищо, Анунциата, но имам някакво предчувствие и се безпокоя.

Марино, усмихващ се, хвана приятелски ръцете на стареца и на младото момиче.

– Не се безпокойте, добри хора! Утре ще ви напусна, тъй като не искам да ви излагам на опасност, каквато не заслужавате – каза той.

– Сърцето ми се свива!... Видях негъра да дебне навън – промълви Анунциата с подтиснат глас.

– Няма защо да се страхувате от негъра; той не иска да се отдалечи от мен, понеже му подарих живота – подзе Марино. – Отначало аз го ударих и го обсипах със заплашвания, но той изпроси пощада, молейки ме и твърдейки, че ще стане мой роб и ще ми бъде верен като куче на господаря си.

– Аз не се доверявам никога на черните – каза Андрея.

– Пазете се от него, Марино – подзе Анунциата с колебание. – Един таен глас ми казва, че вие сте изложен на твърде голяма опасност.

– Той ме моли на колене да имам доверие в него. В този момент като някое вярно куче, той се е сгушил пред колибата, изложен на вятъра и дъжда, и пази да не ме сполети някоя опасност – отговори Марино. – Мога ли да го изгоня? Аз не мога да сторя това. Уверен съм, че негърът има само добри намерения. Хайде! Спете спокойно! Вашият сън не трябва да бъде смущаван...

Той внезапно бе прекъснат в думите си от един изстрел, разнесъл се близо до къщата, чиито стъкла затрепериха и чийто шум отекна в стаята.

Почти в същото време вратата се отвори и негърът, олюляващ се, се появи на прага.

Кръв течеше от рамото му и лицето му издаваше страх и ужас.

– Бягай, сеньор, бягай! – извика той с отривист глас и махайки с

ръце. – Всичко загубен!... Бягай!... Войници идат тук!

Той не можа да каже повече. Кръвта течеше на струя от дълбоката рана, която един куршум бе направил в рамото му.

С дълбока въздишка той се повали и загуби съзнание, изтощен от голямата загуба на кръв.

– Предаден! – извика Марино, в чиито очи блесна светкавичен огън. – Те идат много рано! Но аз ще се дам ли без защита?

От прозорците и от вратите, докато изплашената слугиня се спусна към стаята с разрошена коса и ужасено лице, полицаите на Зиани се показаха от всички страни, насочиха дулата на карабините си към Марино, който бе изправил стройната си снага, и към другите обитатели на колибата, събрали се около него.

Слугинята ридаше високо. Анунциата, с изменено от страх лице, падна на колене до любимия си и го хвана за ръката, като че ли да го задържи и да попречи да ѝ го отнемат.

Тогава на входа на стаята се появи Силвио Зиани, следван от една дузина полицаи, които държаха в ръце острите си саби.

Той блъсна с крак, като че ли риташе някое куче, тялото на негъра, когото мислеше за мъртъв и влезе обкръжен от своите въоръжени хора.

– Няма нужда да ви питам, дали се крие тук Марино Маринели, незаконнороденият на стария дож – каза той с висок и надменен глас. – Пристигнах навреме. Последвай ме Марино! Съветът на тримата желае да те види в палата.

– Съобщете по-точно вашата мисия, Силвио Зиани – отвърна Марино, който бе изтеглил сабята си, след като отстрани нежно Анунциата. – Искат да ме убият, за да заглушат гласа на обвинението и моите страшни обвинения. Но, ако аз падна и изчезна, гласът на престъплението не ще се заглуши с мене.

– Предайте се, Марино Маринели! Виждате тия карабинери отвън! Една дума е достатъчна, за да превърнат в трупове всички тук! Обаче Съветът на тримата желае да ви съди по постановленията на закона. Последвайте ме!

– Кой ви е дал право да насилвате нощем вратата на моята къща? – извика старият и честен Андрея, треперещ от гняв. – От кога жилището на един венециански гражданин е без защита от карабинерите и от други натрапници?

– Мълчи, стари безумецо, или ще заплатиш безразсъдството с живота си! – заповяда Зиани, който се раздрзни.

– Нито крачка към този благороден синьор, който е мой гостенин и

мой скъп приятел! – подзе Андрея Фарсети, заставайки между Марино и началника на карабинерите. – Аз ще го закрилям със своята гръд. Господарството, което е получил при мен, е свещено!

– Махни се от пътя ми, безумецо! – викна Силвио Зиани и блъсна Андрея, докато Марино се опитваше да изтегли назад великодушния старец.

– Марино, остави ме – каза заповеднически последният, освобождавайки си ръката. – Назад, вие другите! Вън от къщата ми, убийци, или ще повикам на помощ рибарите от Сан Николо. Вие не ще стигнете до него, освен като минете през трупа ми!

– Умри тогава, щом като искаш! – отвърна кикотейки се началникът на карабинерите, който, обхванат от ярост, заби сабята си в гръдта на стареца.

Една покъртителна сцена последва това кърваво дело.

Анунциата изпусна един сърцераздирателен вик и се спусна между жестокия началник на карабинерите и простряното тяло на баща си.

Силвио Зиани хвана грубо нещастното момиче и го отхвърли настрана.

Всичко това се свърши за няколко секунди.

Слугинята се бе спуснала навън с викове. И Анунциата също излезе вън от къщата и се скри в нощната тъмнина. Карабинерите нямаха заповед да я спрат и затова не ѝ попречиха да избяга.

Тя желаше да отиде и потърси помощ, желаше да спаси баща си и Марино, като повика рибарите да им помогнат. С развяващи се от вятъра коси и дрехи тя тичаше към техните далечни колиби. Отчаяният ѝ глас се разнесе силно и страшно из забуления в мрак остров и надвиши бученето на морето, предизвикано от бурята.

– Негоднико! – извика Марино, като видя, че старият Андрея падна. – Ти ще заплатиш това с живота си! Бъди проклет!

Обзет от силен гняв, той отправи сабята си към Силвио Зиани. След няколко удара на сабите, началникът на карабинерите разбра, че Марино не бе по-малко вещ от него във фехтовалното изкуство и че е изложен на опасността да бъде скоро ранен и победен.

– Защо зяпате, проклети ленивци? – викна той на хората си. – Обезоръжете незаконнородения... Трябва да го заловим жив, за да го представим още тази нощ пред Съвета на тримата.

Докато в тази стая на рибарската колиба, обикновено така тиха, а сега изпълнена с шум на оръжия и облята с кръв, войниците на полицията се нахвърлиха върху Марино Маринели, Анунциата, терзана от

смъртен страх, тичаше от къща на къща, удрайки с белите си нежни ръце капациите на прозорците и вратите.

– На помощ! – викаше тя. – Елате всички, карабинерите убиват баща ми и Марино Маринели!

Рибарите, разбудени от първия си сън, скачаха от леглата си и отърчаваха към вратата.

Там виждаха Анунциата като сянка в нощта, с разпусната коса и развята от вятъра дреха, с променено от ужас и болка лице. Те чуваха да се разнасят отчаяни викове:

– Спасете ги!... Спасете ги! Имайте милост! Карабинерите убиват баща ми и Марино.

Тя скоро събра една група решителни мъже.

От всички колиби излизаха при вика на младото момиче рибарите и техните помощници, въоръжени със стари оръжия и всичко каквото им бе попаднало под ръка.

– Ето ни!... Какво се е случило? Водете ни! Къде са проклетите карабинери? – се питаха те един друг.

Анунциата хвана за ръка Тонино, който се бе въоръжил с едно старо копие, и го поведе към колибата на баща си.

Другите, размахващи стари саби, лопати и железни прътове, ги следваха, решени да се притекат на помощ и да закрилят стария Андрея, който беше обичан и уважаван от всички.

Анунциата тичаше с трескава бързина.

Стигайки до колибата, тя изпусна един вик, който накара всички да потреперят... Тя влезе в стаята, където лежеше бездушното тяло на баща ѝ.

Силвио Зиани и карабинерите му бяха заминали. Марино Маринели беше изчезнал. Без съмнение, той бе паднал и войниците от полицията го бяха отнесли, мъртъв може би, за да го предадат на инквизиторите.

Рибарите, възмутени и раздразнени, не намериха нищо освен безжизненото тяло на стария Андрея, до което неговото дете отчаяно си кършеше ръцете и в един ъгъл тежко ранения негръ.

8. Луиджи и красивата Анунциата

Много дни бяха изминали. Религиозните тържества още не бяха привършени в църквата Сан Марко.

Вечерта настъпваше и една пъстра тълпа, отчасти маскирана, се

отправляше към Риалто, към площада Сан Марко и в кале Мерцерия, отивайки и връщайки се по малките улички, които свързваха разните части на площада Сан Марко и моста Риалто.

Народните зрелища с художествен вид се сменяха с комични шествия.

Група любопитни се бяха натрупали около всичко, което можеше да забавлява зяпачите.

Тук една навалица от мъже, жени и млади момичета слушаха песните на едно семейство пътуващи лирични артисти, чийто най-млад член, едно момиче на десет години, бедно облечено, събираше в червената си шапка подаянията на присъстващите; там върху една висока естрада, ошарена с пъстри краски, един укротител на змии увиваше около себе си опитомени отвратителни влечуги. Зад него на естрадата един крокодил издигаше главата си и разтваряше своите хищни челюсти, страшния изглед на които караше зрителите да се отдръпват отначало, но после те пак се приближаваха, като узнаваха, че чудовището влечуго всъщност е една крокодилска кожа, натъпкана със слама.

Недалече от този шарлатанин, който раздаваше на многобройните купувачи своите мехлеми и еликсири, един жонгльор хвърляше във въздуха топки и позлатени обръчи и сръчно ги хвашаше отново или пък – което най-много учудваше зрителите – хвърляше стоманени ками, които преди да опишат един кръг във въздуха, падаха през ръкава в ръката му.

Другаде бедни работници и просяци изразходваха за ядене това, което бяха спечелили за цяла седмица, пред една табла, пълна с печено месо, продавано на големи парчета.

Навсякъде се движеше народ и изпълваше пространството със смях и глъчка: радостни викове, весели смехове разтърсваха въздуха и над всичко се разнасяше звънът на камбаните, които от височината на църквите приканваха на вечерна молитва вярващите.

До един стълб на църквата Сан Марко се бе сгушила превита на две старата просякиня, която Карло – сега вече под земята – наричаше Луала. Подобно на други просяци, които пъплеха по стъпалата на свещената сграда, тя протягаше към минаващите костеливата си ръка, повтаряйки непрекъснато:

– Подарете за бога, господа!

Тази трепереща старица, покрита от главата до краката в своята мантия, изхабена до основата, разглеждаше с проникателните си очи всеки от тия, които влизаха в църквата. Тя не беше толкова стара, колкото изглеждаше; очевидно беше, че животът, който е водила, е сложил

своя отпечатък върху лицето ѝ.

От Пиацета идеше едно момиче, облечено скромно в черно: с една особена наметка, която покриваше главата и раменете ѝ. Ръцете ѝ придържаха тази наметка, кръстосана на гърдите, по такъв начин, че в гънките на тъмната материя се виждаше само едно бледно лице, докато главата на момичето изглеждаше сведена под тежестта на грижи и скръб.

Очите му бяха замрежени със сълзи; бузите му бяха загубили нежната си розовина; голямо страдание се четеше върху неговото побледняло лице, което до неотдавна светеше от младежко щастие.

Това беше Анунциата, дъщерята на Андрея Фарсети, чийто смъртни останки същата сутрин бяха отнесени в последното му жилище в черната и влажна земя на острова Сан Николо. Той почиваше сега недалече от сеньора Маринели, майката на Марино.

Най-скъпите същества на двамата, Анунциата и Марино, бяха сега погребани в земята; те можеха сега заедно да се лутат под мълчаливите борове на гробището и да се молят за мъртвите...

Но Анунциата нямаше и това тъжно утешение. Тя не бе загубила само своя баща; жестоките хора ѝ бяха грабнали също и тоя, когото тя обичаше с една неизразима любов, единствената опора, която ѝ бе останала на света. Бяха ѝ отнели Марино и тя сега беше сама, съвсем сама със своята тъга и болките.

След погребалните молитви, когато пръстта бе хвърлена в гроба и го изпълни и рибарите и жените от острова, които бяха дошли да придружат до последното му жилище стария Андрея, напуснаха заедно със свещеника гробището. Анунциата остана сама до току-що издигнатата могилка, повдигна очите си. На страна от нея стоеше с тъжно лице Пиетро, морякът на покойния стар рибар. Него не бяха го виждали три дни, но Анунциата не знаеше, че той беше Юдата, който предаде Марино.

Пиетро застана до нея и ѝ предложи ръка. Тя погледна през сълзи брадатото и неприветливо лице и докосвайки се до протегнатата ръка, стори ѝ се, че студени тръпки полазват по гърба ѝ и сърцето ѝ се свива.

Пиетро ѝ отпрати няколко неразбрани думи, с които искаше да каже, че сега, когато тя е сама и без закрила, той ще бъде щастлив да я вземе под своя закрила.

Тя не му отговори, тъй като гласът ѝ се спря в гърлото, но оттегли ръката си и му направи отрицателен знак с глава. После тя побърза да се върне в колибата си, сега така празна и печална.

Отиде в малката градинка, където пъпешите и тиквите зрееха под широките и зелени листа, където карамфилите благоухаеха, където

цъфтяха анемони, нарциси и шибой. Тя се спря пред един розов храст, великолепно обсипан с рози; тя го изтръгна сръчно от земята и го отнесе на гроба на баща си, където го посади в рохката пръст, за да ухаят розите там, където почиваше той. После тя наново се сбогува с тоя, който спеше последния си сън и му се закле, че никога, до последния си час, не ще се отклони от пътя, който ѝ бе посочил.

Когато настъпи вечерта, тя се обви с една наметка, която покриваше главата ѝ, и самичка с една малка лодка премина през острова Сан Николо и Пиацета.

Беше взела едно решение и гореше от нетърпение да го изпълни. Искаше да отиде при самия дож и да му се оплаче за убийството на баща ѝ и затварянето на Марино и тя щеше да иска от дожа за Марино, който беше невинен, справедливост.

Стигайки до стъпалата, които водеха към вратата на палата, бе обзета от едно неопределено чувство; тя се поколеба да пристъпи напред.

Тогавя се обърна, за да иде към църквата Сан Марко, съседна на палата. Искаше да се помоли, тъй като камбаната зовеше за вечерна молитва; след това щеше да предприеме мъчната постъпка, която беше решила да направи пред дожа.

Когато тя мина пред един от стълбовете от галерията пред църквата, старата просякиня протегна сухата си ръка, вдигайки очите си към бледото и измъчено лице, но въпреки това така красиво, на младото момиче. От погледа на Луала не бе избягнало това, че Аnunцията се бе отправила към стъпалата на палата и след това се бе отказала, за да отиде към църквата.

Аnunцията пусна една малка монета в ръката на старицата и побърза да влезе под портала, където я посрещна миризма на тамян, нежна и блестяща светлина и хармоничните печални звуци на органа. Тя се прекръсти, като потопа пръстите на ръката си в светената вода, поставена в един голям мраморен съд, и се смеси с богомолците.

Когато се повдигна, струваше ѝ се, че молитвата бе облекчила претовареното ѝ сърце и бе ѝ вдъхнала нова смелост. Тя премина през същия портал и слезе така бързо по стъпалата, че докато старата просякиня я забележи, беше вече сред тълпата, която се разхождаше по площада.

Старата Луала се повдигна малко с помощта на патерицата си. Клаушкайки се, тя слезе по стъпалата на църквата и си проби път сред навалицата, до колоната на дожския палат, където Аnunцията бе достигнала с подтиснато и разтуптяно сърце.

Докато Луала се сви в сянката на колоните да дочака връщането на Аnunцията, последната стигна до подножието на стълбата, водеща към апартаментите на дожа.

Воинците ѝ препречиха пътя и поискаха да я отблъснат, но тя се обърна към един прислужник, който минаваше, и последният я отведе при шамбелана на дожа. Този шамбелан беше млад, сериозен човек и всецяло предан на своя господар и на службата. Той я прие в чакалнята, попита я какво желае и след това я отведе в кабинета на дожа.

Луиджи Гримани беше прав сред стаята, опрян на една пресечена колона от черен мрамор; ръцете си бе скръстил на гърдите и главата си издал напред, като че ли носеше на врата си някакъв невидим товар.

Лицето му – бледо и мрачно, бе станало още по-грубо и сурово от червено-кестенявите му коси и червената му брада. В общия му вид имаше нещо зловещо и отблъскващо, въпреки великолепия кадифен костюм и златните верижки и пръстени, които носеше.

Очите му блеснаха при вида на Аnunцията.

Той направи усилие над себе си, за да потуши потръпването си. Можеше да се каже, че почувствува едно такова душевно вълнение, каквото не бе изпитвал досега.

Какъв чуден чар, каква привличаща грация имаше това бледо и красиво младо момиче, в очите на което сълзите блестяха като бисери!

Погледът, който отправи към нея, съдържаше такова буйно желане, че Аnunцията инстинктивно почервеня.

– Аnunцията Фарсети, Светейши господарю – съобщи шамбеланът Николо Стено, покланяйки се и отдалечавайки се в дъното на стаята, докато Аnunцията се хвърли на колене.

– Какво те води тук, младо момиче? – попита дождът. – Стани и позволи да видя лицето ти... Струва ми се, че никога не съм виждал такива хубави черти.

– Имайте милост към едно сираче, Светейши господарю, и ме изслушайте – каза Аnunцията с боязлив и треперещ глас.

– Говори!... Обещавам ти да ти помогна... и обещанието на дожа е свещено.

– Едно голямо нещастие ме сполетя, Светейши господарю! Хвърлям се пред краката ви, изпълнена с дълбока скръб!... Преди три дни моя баща бе убит в колибата си!...

– Къде?... Какво е това престъпление?... Кой се е осмелил да извърши това убийство?... Как се нарича твоят баща?

– Андрея Фарсети, Светейши господарю. Преди три дни,

посреднощ, карабинерите нахълтаха в къщата на баща ми и тъй като той забрани на техния началник да пристъпи по-навътре, последният го промуши със сабята си...

Лицето на дожа се помрачи.

– Спомням си сега – каза той, – Андрея Фарсети на остров Сан Николо... Той криеше Марино Маринели, когото Съветът на тримата диреше...

– Това е както казвате, Светейши господарю. Имайте милост! Вие обещахте да ми помогнете и вие ще го направите, тъй като този, който беше гост на баща ми, е ваш брат. Често съм го слушала да се оплаква, че вашето сърце е студено и затворено за него, но сега, в часа на нуждата, братът не ще изостави своя брат.

– Не ми говори така, младо момиче! Незаконнороденият на бившия дож не е мой брат. Той е един престъпник, който, заслепен от завист и гняв, се осмели, в заслепението си да оскърби и нападне грозно не само мен, но и върховния съвет. Това ще му коства свободата, а може би и живота... Твоят баща го е крил: това е едно нарушение. Той, значи е паднал жертва не на едно убийство, но на своето въстание срещу закона. Вземайки под внимание твоята красота и младостта, аз не ще се обижда от думите ти! Говори свободно! Какво желаеш?

– Наказание за този, който уби баща ми, и милост за Марино – отговори Анунциата.

– Ти се молиш за незаконнороденият, младо момиче – викна Луиджи и хвърли зловещ поглед върху красивата Анунциата. – Значи ти го обичаш? Ти притваряш очи и мълчиш? Това е достатъчен отговор. Слушай, в такъв случай присъдата на Марино Маринели не зависи от мен. Тя ще бъде произнесена от върховния съд. И аз мога да ти кажа следното: ти никога не ще го видиш!

– Ужасно!... Горко му!... Ах, каква жестока съдба! – мълвеше Анунциата, отчаяна, притуляйки лицето си в своите бели треперещи ръце.

Дождът се насити на зрелището от скръбта, раздираща това хубаво младо момиче, което, в този час, виждаше любовта си унищожена по желание и сметката на този, пред когото се молеше. Той подзе:

– Успокойте се! Вярвам, че като сираче, си дошла да поискаш да ти доставя средства за живеене, да ти гарантирам сигурност в бъдещето; в тоя смисъл аз ти обещах да ти помогна. Ти не трябва да кажеш, че дождът е отменил думата си, младо момиче... Върни се у вас. Ти ще поговорим пак с Луиджи Гримани, когато отпъдиш безумните си мисли

относно незаконнородения далеч от сърцето си, където не му е мястото. Сбогом мое хубаво и нежно цвете. Ще те видя отново.

Анунциата се поклони пред дожа и напусна кабинета му със свито сърце и разтреперани крака.

Докато Николо Стено, шамбеланът, я отвеждаше, Луиджи, който я бе проследил до вратата с един поглед, горящ от сластолюбие, почувства, че пламъкът на страстта покри с багри лицето му и промълви тихо:

– Ти трябва да бъдеш моя! Да, аз ще ти помогна!... Послулният и предан шамбелан, който те доведе при мен, ще ти го дам за съпруг. Бъди сигурна, че тогава ще има кой да се грижи за теб!

За пръв път през последните дни лицето на дожа се озари с една усмивка.

Той беше в опиянение и мислеше за красивото сираче, което, съкрушено от безутешна скръб, слизаше в този момент по мраморните стъпала на неговия палат.

Когато мина под колонадата, тя отскочи ужасена, чувайки един сподавен и сипкав глас, който, излизайки от сянката на колонадата, викаше към нея:

– Анунциата! Анунциата!

Това беше старата просякиня. Подпираща се на патерицата си, тя се приближи.

– Ха, ха, ха! – изсмя се тя. – Ти си била вече при дожа... Постъпката ти не струва нищо, Анунциата. Повярвай ми и бягай преди слънцето да е залязло и изгряло отново. Последвай съвета ми! Бягай! Бързо!... Иначе всичко е загубено.

9. Каторжникът от Тулон

Един от най-облагодетелстваните кътове от природата измежду всички части на френското крайбрежие на средиземно море е Прованс.

Там, където обширното синьо море, под едно вечно ясно небе, царуваха само две годишни времена – пролет и лято. Там цъфтяха най-хубавите рози. Там през миналите векове звучаха любовни песни на трубадурите.

Над леко развълнуваното море духаше хладен вятър, наситен от аромата на цветята.

Топлите лъчи на слънцето правеха да зрее сочното грозде, смокините и маслините. Цялата благодат на небето се разливаше върху този

цветуш бряг, по дължината на който се намираха градовете Ница, Тулон и Марсилия.

Един хубав летен ден, около един месец след събитията, станали във Венеция, един голям тримачтов кораб мина край Иерските острови, край Тулонския нос и влезе в голямото военно пристанище на Хенрих, кралят на Франция и Навария в Средиземно море.

Лекият морски вятър издуваше кафявите платна и тикаше бързо кораба, на голямата мачта на който се развяваше знамето на Венеция.

Всички кораби и галери на Франция и чуждите държави, хвърлили котви в пристанището на залива, издигаха своите знамена, за да поздравят адриатическия лъв.

Военните кораби от ескадрата дадоха оръдейни изстрели, за да изразят почитта си, която изпитваха към кораба на могъщата република, с която крал Хенрих IV се намираше в приятелски връзки.

Можеше да се каже, че този кораб бе изпълнен с гордостта на Венеция, като се видеше царственото спокойствие, с което плаваше.

Капитанът на отделението артилеристи, които се намираха на тримачтовия кораб, заповяда да се отговори на поздрава със залп от големите и тежки оръдия, които показваха през отворите на кораба големите си черни и страшни гърла.

После платната бяха сгънати с голяма точност и превъзходен ред. Командите се разнесоха от моста и след няколко минути венецианският кораб хвърли котва близо до обширния и могъщ арсенал на Тулон, построен под грижите на Хенрих IV.

Върху кораба царуваше отличен ред и строга дисциплина, които бяха направили от Венеция най-могъщата крайморска държава в Южна Европа.

Скоро тримачтовият кораб бе доближен от множество гребни лодки, в които се намираха висши офицери и чиновници от пристанището, желаещи да поздравят лично венецианския капитан и да го поканят на едно празненство при коменданта на крепостта.

Те постъпваха така, за да засвидетелствуват верността си към волята на владетеля, който още отдавна бе дал нареждания да се отнасят към Венецианската република и нейните представители винаги с най-големи почести. Не се ли хвалеше той самият, че името му е записано в „Златната книга“ на венецианските благородници.

Капитанът, обаче, бе принуден да отклони поканите, отправени към него и офицерите му, тъй като имаше изрична заповед да тръгне обратно за Венеция, щом изпълни мисията, която му бе поверена от дожа и

съвета.

Тази мисия се състоеше в това да предаде на коменданта на крепостта един държавен престъпник, който да работи в каторгата.

Пергаментът, който съставляваше препоръчителното писмо на капитана на кораба, съдържаше, след уверенията в искрено приятелство, молбата да се причисли към хората на каторгата осъденият Марино Маринели и да се отнасят към него безмилостно, като към другите каторжници.

Обръщаше се внимание към опасния характер на осъдения и върху необходимостта да се натоварва с най-тежка работа, без да му се дава ни най-малката свобода.

Поясняваше се, че е осъден на доживотен затвор и се заключаваше, че републиката е готова да се отплати, щом ѝ се представи случай.

Пергаментът бе скрепен с подписите на дожа и членовете на Върховния съвет на Венеция.

Комендантът на Тулон изпрати на борда на тримачтовия кораб един офицер с четирима пазачи от каторгата, които трябваше да приемат осъдения Марино Маринели, да го оковат и да го отведат веднага в галерията, където той трябваше да бъде прикован като другите каторжници.

Четиримата войници – пазачи от галерията, с техните малки якички, къси черни панталони, кожена шапка, украсена с едно перо и пояс, на който висяха една сабя и един нож, се изкачиха на борда на тримачтовия кораб, водени от техния офицер; същевременно венецианският заповяда на моряците си да отидат и потърсят затворника в хамбара и да им го предадат.

При все че Марино Маринели бе прекарал повече от една седмица сред разваления въздух на един тъмен хамбар, подхвърлен на всевъзможни лишения, той се яви прав и горд пред офицера на каторгата. Неговата физиономия беше тъжна, но нито една дума на оплакване, нито едно проклетие не излизаше от устата му. Той знаеше, че капитанът и неговите войници бяха само оръдия на една по-висша воля; не бяха те, на които трябваше да излее своя гняв и своето желание за отмъщение, но тия, които бяха подписвали пергаментата, които му бяха отнели неговия баща и които сега искаха да унищожат човешкото му достойнство.

Войниците, чиято войнствена физиономия и брадати лица не бяха никак симпатични, поискаха да турят ръката на Марино Маринели и да оковат този каторжник, предаден на тях.

– Ще ви последвам, без да бъда окован – каза Марино на офицера с

твърд тон. – Заповядайте на вашите хора да не ме докосват.

Войниците гледаха учудено този осъден, който показваше една такава гордост в момента, когато го отвеждаха в каторгата.

Самият офицер се изненада от държанието и обноските на ново-дошлия, както и от лекотата, с която говореше френски.

– Слезте в лодката – заповяда той. – При най-малко неподчинение, при най-малкото подозрително движение, ще ви застрелям.

Докато Марино слизаше от кораба в лодката, придружен от войниците, офицерът се сбoguва с капитана на кораба и скочи на свой ред в лодката.

Четиримата гребци получиха заповед да карат лодката към оная отдалечена част на залива, където водата заливаше долницата на един голям и страшен военен кораб, боядисан в черно, на борда на който смъртта на някой каторжник оставаше за няколко дни празно място.

Когато лодката достигна до челото на дългия и широк кораб, върху пейките на който бяха седнали нещастни осъдени, у повечето от които не бе останало нищо човешко, тримачтовият венециански кораб вдигна котвата си и се впусна обратно към Венеция. Той трябваше да занесе, колкото е възможно по-бързо на върховния съвет потвърждението, че каторжникът Марино Маринели е пренесен в Тулон и предаден с надлежните инструкции.

Сега неговото положение беше същото, като че ли беше мъртъв и погребан. Даже по-лошо: той бе по-жестоко наказан, отколкото чрез смъртта, тъй като не само тялото бе предадено на бавна смърт, а и душата бе унищожена и смазана в тази атмосфера на срам и позор!

Всички каторжници вдигнаха любопитно глава, за да видят пристигналия нов техен другар в нещастие. Той бе строен, горд и силен. Но след няколко седмици или месеци най-много, той щеше да бъде като другите нещастници с бели и страшни лица, с мътни очи, в които всички физически и душевни импулси отдавна бяха разрушени. Същата съдба го очакваше.

Но, ако каторжниците си направиха тия размишления, в тях не събудиха нито съжаление, нито радост, нито тъга; върху лицата им не се четеше нищо друго освен тъпо равнодушие. Безмълвни, с безжизнени очи, оскотели от работа, която бе свръх човешките сили, заплашени всеки момент да бъдат бити без милост от войниците, те се изтягаха върху твърдата пейка, която им служеше и за стол, и за легло, при едно съществуване, изпълнено с безграничен ужас.

Марино Маринели, предшестван и следван от двама войници, се

покатери по една въжена стълба върху галерата.

– Но първо отведете долу роба и го облечете в дрехите на осъдените. И отрежете му тия къдрици, това е недопустим лукс за тази галера.

Марино последва войниците във вътрешността на галерата.

Когато, след няколко минути той отново се появи на моста, пак придружен от войниците, неговата хубава коса липсваше. Вместо мантията си от черно кадифе, той носеше една сива дреха, подобна на тази на пътуващите монаси, с една качулка отзад и която покриваше тялото му до стъпалата на краката, обути в сандали.

Войниците го отведоха до посочената пейка.

Те поискаха да го хванат и подържат през времето, когато ковачът му постави оковите, но Марино заяви, че няма да трепне даже когато нажеженото желязо или чукът засегне месото му.

Старият ковач погледна новодошлия с изненада.

Никога, през дългогодишната си работа в каторгите не бе срещал един каторжник едновременно толкова безстрашен и толкова покорен.

На грубо издяланата пейка, която бе до моста и върху която бе седнал един стар каторжник – неговият бъдещ другар – бе прикована голяма желязна халка, на която висеше една къса верига.

На края на веригата имаше един железен обръч, който се приковаваше на крака на каторжника.

На другия крак един друг обръч го свързваше с една друга верига за крака на другаря му, който бе на същата пейка.

Тази мръсна пейка бе тяхно легло и в същото време тяхно място за работа. Тя представляваше цялото владение на тези нещастници.

Имаше по пет подобни пейки от всяка страна на кораба, двадесет каторжници теглеха двама по двама големите весла, обковани с желязо, които поставяха в движение широкия и тежък кораб, натоварен с няколко оръдия и едно отделение от сто войници.

Марино Маринели не се намръщи даже, когато железните обръчи бяха поставени и занитени на глезените му; когато зачервеното и нагорещено желязо обгори кожата му, нито един болезнен вик не се изтръгна от устата му.

Когато работата на ковача беше привършена, когато един от краката му беше привързан към пейката и другият към другаря му с веригата, Марино обърна очи към последния и машинално го поздрави със снишен глас.

Каторжникът беше седнал, с превит гръб и очи, отправени към него. Той едва му отговори.

Той бе с посивели коси, хлътнали бузи и тъжно лице. Някаква тайна се криеше в това лице, с правилни черти, на което изтезанията и лишенията бяха отнели розовия цвят и пълнота, но не и нежността и красотата на чертите му.

Когато каторжниците получиха храната си и всички, в това число и Марино и неговият другар бързо я погълнаха, разнесе се заповед галерата да бъде поставена в движение.

Марино хвана тежкото и грубо одялано гребло и почувствува, че неговият другар, въпреки че напрягаше всичките си сили, едва можеше да движи ръцете си.

Офицерът и една част от войниците наблюдаваха от близо новия каторжник. Марино движеше греблото с такава мощност, че превъзходеше другите каторжници.

Въпреки това един от войниците, чието лице, набраздено с белези от заздравили рани, имаше грубо и жестоко изражение, се приближи до другаря на Марино и го удари с една къса пръчка от кораво дърво, която държеше в ръка. Нещастникът потрепера от болка и срам, хвърляйки към войника ненавистен поглед.

– Ти не работиш, роб! Ти само държиш ръцете си за греблото! – извика пазачът на каторжниците и удари втори път осъдения.

– Болен съм – отговори последният с глух глас.

– Това е лъжа, ти се преструваш! – извика немилостивият пазач.

– Оставете го, достатъчно е, че греблото се движи добре – намеси се Марино, който при вида на тази жестока сцена почувствува, че кръвта му се изкачва в главата. Дали ние двамата или аз сам движим греблото, това не е важно.

– Този новодошъл иска да създава закони тук?... Мълчи, робе, или ще накажа и теб!

– Мълчи! – промълви неговият другар по верига.

Марино, обзет от гняв, едва се въздържа.

Работата продължи. Пазачът съсредоточи почти цялото си внимание върху двамата каторжници и не пропусна нито един случай, за да им покаже своята власт и жестокостта си.

Най-после вечерта прекрати тежката работа на каторжниците. Раздадоха им царевичен хляб и няколко маслини. Каторжниците отпуснаха върху пейките отмалелите си от умора тела.

Те нямаха с какво да се покриват през студените нощи, както и през знойните дни, освен с грубите си дрехи и спяха на открито върху пейките.

– Пазете се от войника, който ме удари! – прошепна другарят на Марино, когато те бяха близо един до друг. – Вие имате добри намерения към мене, но не се намесвайте никога между спречкванията между мене и него, ако не искате да изпитате ужаса на вашата съдба.

– Не мога да мълча, виждайки да удрят един болен човек, какъвто сте вие – отвърна Марино с твърде снишен глас, тъй като всякакъв разговор между каторжниците беше забранен. – Оставете ме да работя сам утре, ще го направя на драго сърце за вас.

– За мене ли, един чужденец, млади момко?

– Вие не сте чужденец от момента, когато ние двамата сме привързани към една и съща пейка.

– Истинските приятелски връзки са, които ни свързват заедно... Как ви е името?

– Марино Маринели.

– Пренесоха ви от Венеция тук, за да изпитате адския каторжнически живот! Видях знамето на кораба ви. Аз съм испанец и се наричам Бенито Мадреселва. От пет години понасям тая ужасна съдба, на която вие едва сега започвате да чувствате тежестите.

След няколко минути, старият каторжник, уморен и болен, беше заспал. Неговото лице, което имаше благородни черти, не позволяваше да се предполага, че има прост произход. Какво престъпление, какъв атентат бе довел този испанец върху пейката на каторжниците на борда на една галера на Франция.

Тя въпроси не занимаваха дълго време духа на Марино. Скоро и той заспа и видя на сън своята Анунциата, от която бе отделен от едно голямо пространство суша и море, и която не знаеше къде бе отведен. Виждаше нейното красиво и очарователно лице, чуваше нежния ѝ глас, говореше и за своята буйна любов, за сватбата му с нея...

И грубата ръка на един войник го разтърси, за да го позове на работа.

Той скочи и бързо погледна наоколо. Бенито Мадреселва беше се събудил и му отпрати с поглед мълчалив поздрав.

С отчаяно движение Марино сгърчи ръцете си до гърдите.

Венецианският каторжник почувствува още по-живо от вечерта ужаса на срама и унижението, на което бе подложен.

Като някой див звяр от пустинята, когото поставят в клетка, за да сломят силата му между железните пръчки, неговите неприятели го бяха пратили тук, за да го обезсърчат, за да отровят живота му физически и морално едновременно и да изчезне всичко, което го правеше достоен

човек.

Обаче, в хаоса на тези мисли и чувства, така тъжни и болезнени, изпъкваше над всичко неговото желание да си отмъсти.

В този момент той се намираше под чужда власт, натоварен с вериги, далеч от родния си град. Но оставаше му още една надежда, една цел в живота: да избяга, да отмъсти на неприятелите си, да освободи любимия си баща!

Няколко седмици изминаха и Марино започна да губи надеждата, че ще може да избяга.

Една вечер, когато галерата, заедно с много други, бе докарана до брега и каторжниците спяха, като само няколко пазачи се разхождаха по моста, Марино, комуто сънят отбягваше, забеляза върху пясъчния бряг един човек, който вървеше бавно и чиито погледи бяха обърнати към галерите, които разглеждаше внимателно една след друга.

Марино се сепна. Един лунен лъч му позволи да разпознае в този човек един негър.

Една внезапна радост го обзе. Ако този негър го търсеше? Ако той беше Горо?

Използвайки един момент, когато пазачите не го виждаха, Марино се изправи и направи знак с ръка.

Едно радостно възклицание се изтръгна от устните му, когато видя, че негърът му отговори също с махане на ръка и побърза да се скрие в съседната малка горичка.

10. В подземията на венецианските затвори

Главният инквизитор излезе маскиран от ужасната зала на съвета на тримата и направи знак на един прислужник, също маскиран, да го последва с една факла по дължината на коридора, който водеше в подземните затвори.

Мълчалива и важна, мистериозната личност, върху която падаше светлината на факлата, премина коридора и слезе по стълбата, която водеше към стаите на истината и килиите, запазени за тия, които още не бяха осъдени.

Коридорът продължаваше с малък наклон между влажните стени. Главният инквизитор, продължаващ вървенето, беше вече почти до страшните „позии“, дупките, издълбани дълбоко в земята, под канала Орфано.

Една друга стълба, с хлъзгави и позеленели от плесен стъпала, водеше към вратите на тия подземия, където бяха събрани всички ужаси на ада.

От тия подземия се разнасяше един концерт на ридания и проклетия: – Нещастие!... Нещастие!... Дайте ми смъртта... най-ужасната смърт! Това ще бъде едно благодеяние!... Едно освобождение!

Главният инквизитор не обърна никакво внимание на тия сърцераздирателни жалби.

Следван от своя слуга, той напредваше предпазливо по влажните стъпала, докато най-последно достигна до железните врати на килиите, грижливо заключени отвън.

Почвата на коридора бе размекната като тинята на някое блато. Отвратителни животинки запълзяха по стените и се скриха в цепнатините на зида, откъдето капеше вода.

Главният инквизитор отвори една от малките железни врати, с каквато бе затворена всяка килия, и слезе заедно с факлоносеца по няколко стъпала в една дупка, из дълбочината на която се изкачваха тъжни въздишки.

Когато червеникавата светлина на факлата освети тесния подземен гроб, нещо се раздвижи на дъното. Това беше едно човешко създание, сгърчено върху един куп воняща слама, което сега се изправи.

В осветеното пространство се появи главата на един старец. Неговото лице беше измъчено от страдания. Имаше бяла брада и бяла коса, бузи, покрити с бръчки. Ръцете и краката му бяха съвсем отслабнали.

– Какво желаете? – извика той с жаловит глас. – Идете ли най-последно да ме извадете от този затвор, където ме подхвърлихте на най-ужасни мъчения?

Главният инквизитор слезе още няколко стъпала.

– Дойдох, за да те попитам Марино Гримани, ще признаеш ли гредовете си?

– Кажете, в какво обвиняваш стария дож? Какво престъпление му приписвате?... От седем месеца аз глея в тази ужасна дупка.

– Както вече ти казахме: Гримани ти си обвинен в предателство, най-престъпното предателство, насочено срещу Съвета на тримата и републиката.

– Ти лъжеш! – извика старецът, като се изправи.

Неговата душа, развълнувана до дълбините си, като че ли бе предала за момент една нова сила на неговото тяло, грохнало от старост и страдания.

– Ти знаеш, че аз винаги съм бил спогодителен. Как можеш да ми отправяш такива ужасни безоснователни обвинения?

– Ние знаем всичко: знаем твоите планове за предателство. Твоето престъпление е толкова голямо, че една смъртна присъда не е достатъчна да го изкупи.

– О, защо не издадете тази присъда?... Моята кръв не ви ли стига?... Но разбирам. Не се осмелявате да съобщите моето въображаемо престъпление на народа, да обявите публично, че съм виновен! Познавате много добре този народ и знаете, че той ще се разбунтува срещу присъдата. Народът ме обича, той ме уважава и затова вие изпитвате към мен омраза и завист.

– Безумни думи! Ние прилагаме правосъдието и то с умереност.

– Имайте милост, освободете ме от мъките ми! Нека да умра под секирата, но не ме оставайте да линя в този ужасен затвор!

– Дойдох да ти кажа, че една кървава смърт не ще изкупи престъплението ти. Ти не се поколеба да издигнеш незаконнородения до себе си, за да го направиш свой заместник.

– Така казва Луиджи, моят недостоен син. Във вените на Луиджи, както и във вашите, тече кръв на свирепо животно – отвърна нещастният старец. – Той се обърна към вашето могъщество, за да предизвика моето сваляне. Най-престъпен между престъпниците, той се осмели да нападне нещастния си баща и да го въвлече в тази килия!

– Мълчи, Марино Гримани! Не обвинявай с ново престъпление виновната си глава.

– Нека проклятието на един баща да поразии моя недостоен син Луиджи! Проклет да бъде този, който вдига ръка над стария си баща!... Марино Маринели, моят добър и скъп син е, който заслужава дожската мантия. Марино има благородна душа, той ще я носи с чест.

– Присъдата, която Съветът на тримата произнесе, вече ти я казахме. Трябва ли да ти я повтарям? – подзе главният инквизитор с тържествен глас. – Тъй като кръвта ти не може да изкупи твоето престъпление, Марино Гримани, присъдата ти е да останеш между тия стени до края на живота си.

– Горко ми! – извика старият дож, хващайки челото си с двете ръце. – До края на живота си в тази страшна дупка!... О! Имайте милост! Дайте ми смъртта! Не ме измъчвайте толкова дълго време.

– Не, ти трябва да изтърпиш всички мъки, заради престъплението си – отвърна главният инквизитор.

– Бъдете проклети! Проклет да бъде и вашият дож, който аз съм

създал! – извика старецът отчаян и извън себе си. – О, моят глас ще протрещи като гръмотевица и ще проглуши ушите на хората! Те ще узнаят, какво ме е постигнало; те ще се научат за това бавно и подло убийство! Моите думи ще проникнат през най-малките дупчици на тия стени и ще бъдат чути от народа. Той трябва да узнае най-после истината... Народът е измамен! Престъпниците са разгласили, че съм умрял и са поставили в гробницата празния ми ковчег!... Марино, синко мой, къде си?

И нещастният старец, изнемощял, падна назад в леглото от слама, докато главният инквизитор и факлоносецът изчезнаха зад железната врата.

Въздишайки, нещастният продължи:

– Върни се, Марино, спаси баща си! Освободи го от тия мъки! Зная, че ме обичаш, мой синко... О, нещастие!... За едно въображаемо престъпление твоят баща чезне тук... Зная с каква бързина този таен съд издава своите тайни присъди; аз често трябваше да се защитавам от тяхното могъщество и накрая паднах!... Горко ми... Тук ще свърша дните си! О, дано бог ме прибере по-скоро!

Гъста тъмнина обкръжи отново стареца. Крачките на главния инквизитор и човека, който го придружаваше, заглъхваха в далечината.

Гробно мълчание цареше в дупката. Нищо не се чуваше, освен пляскането на малките вълни в канала Орфано на стените и вътре в затвора, падането на, тежките водни капки от стените върху размекнатата почва.

Тежък и смрадлив въздух изпълваше килията, чието единствено отверстие, към канала Орфано, беше една голяма дупка, подобна на крепостен бойник. Като се сметне плесенясалата слама, върху която лежеше един старец, чиито рамене бяха носили дожската мантия, килията не съдържаше нищо друго освен една стомна.

Уморените клепки на детронирания дож се затвориха и сънят, който посещенияето на инквизитора бе грубо прогонило, се върна на сламеното легло и взе нежно в обятията си изтощения старец.

През време на дрямката му, прекъсвана от въздишки и повици към сина му Марино, промълвяни с нисък глас, стори му се, че вратата на дупката, в която лежеше, се отваря тихо и спотаени стъпки се спускат по стъпалата.

Сънуваше ли? Или се намираше в оная полудрямка, през време на която измамливи и смътни образи често минават през затворените ни очи.

Леките стъпки се приближаваха в действителност към бившия дож.

Пипащи в тъмнината ръце бутнаха предпазливо сламата, после краката на стареца; треперещите пръсти се заизкачваха по дължината на тялото. Една наведена фигура бе коленичила до него, незабележима в тъмнината на килията.

Кой беше този нощен посетител? Беше ли някой убиец на служба при държавните инквизитори? Беше ли някой сенатор, който се страхуваше да не би по-късно старият дож да позове народа към отмъщение, като публично разкрие, как е бил измъчван в подземията на палата.

Когато дебнещите пръсти, треперещи и студени, докоснаха врата му, Марино Гримани скочи.

Той протегна ръката си напред, за да улови невидимия човек, да го отблъсне и да се защитава. Но студени тръпки минаха по тялото му, когато, докосвайки се до брадата и косите на своя противник, от формата на лицето му той го позна, като че го виждаше.

Един сърцераздирателен вик се изтръгна от гърдите му.

– Ти си... Луиджи! – извика старият дож уплашен. – Тежко ми!... Моята кръв се смръзва!... Това си ти, моят развратен син.

И той започна борба срещу невидимия противник, като се пазеше да произнесе някоя дума.

В този момент в коридора се разнесоха стъпките на пазачите, които се приближаваха.

11. Бледната съпруга

– Идете си, Пиетро! Моля ви, оставете ме сама – каза Анунциата на рибаря, който стоеше прав пред нея и бе дошъл отново да иска ръката ѝ. – Идете си! Вечерта настъпва и не е удобно да останете тук повече. Вие знаете отговора ми и моето решение!

– Зная добре, защо ми отказвате ръката си – каза Пиетро, чиято любов бе презряна. – Вие мислите още за Марино Маринели и се надявате, че ще се върне... Не си правете напразни надежди! Марино отдавна е заел място между мъртвите. Не отблъсквайте предложението ми, което е честно.

– Даже да не видя Марино никога вече, даже това, което искате да е истина и той да не е жив вече, моето сърце и моята ръка ще принадлежат завинаги на него.

– Това ли е последната ви дума, Анунциата? Искате ли да

прекарате живота си в грижи и лишения?... И да беше жив Марино, той никога не щеше да ви притежава, тъй като аз не щях да понеса това. Но той е мъртъв!... Станете моя жена, Анунциата!

– Никога, Пиетро! Оставете ме!

– Вие ще се разкайвате! – измърмори в черната си брада човекът със зловещо лице, отдалечавайки се от къщичката, която Анунциата обитаваше сама след смъртта на баща си.

Свечеряваше се и нощната тъмнина бързо се разстилаше върху острова и върху морето.

Анунциата не беше последвала съвета на старата просякиня: тя не бе избягала след разговора си с дожа.

Нейното сърце бе свито и подтиснато. Никаква вест за съдбата на любимия ѝ не бе достигнала до нея; тя нямаше вече никаква надежда, която да я поддържа и съветва.

И въпреки всичко, когато мислеше за Марино, когато, в мълчаливата нощ, повдигна към звездите на ведрото небе погледа си, пълен с желание и тъга, стори ѝ се, че някакъв глас, идещ от небесата, ѝ казваше:

– Той живее, той ще се върне; той гледа също звездите като тебе и чрез тях ти изпраща любовните си мисли!

Преизпълнена със спомени, надяваща се да го види пак, тя запали малката глинена лампа и я постави върху масата, до която той толкова често бе седал.

Внезапно отвън се похлопа.

Почука се по-силно.

Този път тя отиде до вратата и я отвори.

Една забулена дама, с благороднически изглед, пристъпи вътре и поздравявайки с един покровителствен жест, затвори вратата зад себе си.

Тази чужденка бе загърната в една голяма мантия и криеше лицето си под един гъст воал.

Тя разглежда няколко секунди младото момиче, което бе застанало пред нея, после го хвана за ръката и му каза:

– Ти се наричаш Анунциата Фарсети и си сираче. Дойдох да те отведа в дожския палат.

– В дожския палат? – повтори Анунциата изненадана. – Коя сте вие, благородна сеньора?

– Не ме питай. Натоварена съм от дожа да дойда тук и да те отведа при дожесата.

– При дожесата? – повтори още веднъж младото момиче.

– Ти ще имаш ново жилище, ново огнище, Аnunцията: Ти ще живееш в щастие и под покровителство, вместо да бъдеш бедна и изоставена. Ти ще дадеш ръката си на един богат човек, който е млад, благороден, любезен и красив!

– Не мога, сеньора – каза след кратко мълчание Аnunцията, поклащайки глава. – Не, не, оставете ме тук!

– Ти искаш да отблъснеш щастиято си? Ти отказваш да дадеш ръката си на шамбелана на дожа?...

– Не ме питайте вече, сеньора – отговори Аnunцията със снишен глас.

– Ти обичаш Марино Маринели, този красив и нещастен младеж – подзе дамата с лека ирония на гордите ѝ устни, които воалът леко повдигнат, оставяше открити. – Виждам, ти го обичаш!... Последвай ме, Аnunцията. Твоята скръб и грижите ти са към края си. Дожът ще те покровителства, както ти е обещал... Ела, ти ще бъдеш щастлива!

– Щастлива! – възкликна Аnunцията, повдигайки големите си просълзени очи към благородницата, в чийто вид имаше нещо антипатично, въпреки всичките ѝ усилия да изглежда добра и приятна.

– Ти си сираче, нямаш подкрепа! Последвай ме и твоето нещастно съществуване ще се обърне в живот, пълен с удоволствие и радост.

– Оставете ме в моята колиба... Предпочитам да остана тук.

– За твоё добро не трябва да останеш сама... Сърцето ми се изпълва със скръб, като те гледам да плачеш – подзе дамата и потърси в мантията си една кърпа, за да изсуши с нея сълзите на Аnunцията. – Имай доверие в мен – продължи тя. – Ела, където трябва да те заведе!

– Не мога... Не настоявайте... – промълви сирачето. – Тук съм сред приятелите на моя баща, сред обстановката, в която е живял. Аз съм близо до гроба му, който украсявам с цветя...

– Ти се отказваш от това, което ти предлагаме... и сълзи течат от бедните ти очи – каза забулената дама, като предаде нежност и съчувствие на гласа си.

Тя се приближи до Аnunцията, за да я вземе в обятията си и целуне по челото, преди да тръгне.

– Разбирам голямата ти скръб и ти съчувствам искрено, нещастно момиче – подзе тя.

Представяйки се дълбоко покъртена, тя привлече към себе си плачещото момиче, за да го утеши и изтрие сълзите, които се стичаха по страните му.

Докато Аnunцията, като някой гълъб, дирец убежище, доверчиво

отстъпи на тази ласка и облегна главата си върху гърдите на дамата, последната държеше своята фина кърпичка пред лицето на младото плачещо момиче.

Ако в този момент воалът бе паднал от главата на непознатата, би могла да се види една жестока демонска усмивка, играеща върху лицето ѝ.

Анунциата не знаеше какво става с нея. Тя искаше да се повдигне... да говори... да вика за помощ и нищо не можеше да стори. Беше обзета от неописуем страх. Като че ли волята ѝ и силата ѝ я напускаха, като че ли беше в плен на някакво неопределимо замайване.

Тя се отпусна в ръцете на чужденката, която ѝ покри лицето с бялата си кърпа и я отнесе върху леглото ѝ в дъното на стаята.

Анунциата лежеше върху леглото, безжизнена, с бледи страни, изглеждаше като мъртва.

Мистериозната дама погледна внимателно спящото младо момиче, после отхвърли воала си назад и прибра с мантията си напарфюмираната кърпичка, която бе произвела такъв странен ефект.

Това бе дожесата, която лично бе дошла при Анунциата.

Тя отиде до вратата, отвори я и направи заповеднически жест с ръка.

При тая безмълвна заповед, четирима слуги от палата влязоха в стаята.

– Внимание! Малката спи. Отнесете я с постелката ѝ в моята гондола по такъв начин, че да не се събуди преди да бъде отнесена в апартаментите ми.

Слугите побързаха да изпълнят заповедта ѝ. Дожесата ги последва до брега, където я очакваше една голяма позлатена гондола, в средата на която се издигаше един балдахин.

Тя се качи в гондолата и нагласи нежно и безшумно Анунциата върху леглото, закрито от всяка страна, за да не пропуска пресния въздух.

Тогава гондолиерите загребах тихо с веслата по водата и скоро гондолата доплува до Пиацета.

Дожесата заповяда да отнесат нейната „питомка“, както наричаше Анунциата, в спалнята ѝ.

Дождът, един стар свещеник, младият шамбелан Никола Стено и бащата на последния чакаха в една съседна стая.

Всичко бе приготвено за една мистериозна церемония. В спалнята блестяха свещи върху един малък олтар, където се издигаше златно

разпятие; дим на тамян изпълваше въздуха и множество кресла бяха разположени в полукръг пред стъпалата на олтара, покрити с килим.

Дожесата заповяда на прислужниците си да пригответ една рокля и един хубав воал за младата годеница, която още бе в безсъзнание и да въведат свещеника и свидетелите на сватбата. Тя желаше да даде за жена на шамбелана красивото сираче, на което дождът бе обещал да го покровителствува.

Тъй като годеницата още не бе дошла на себе си, дожесата заповяда да ѝ донесат една чаша силно вино, в която наля, без да я видят няколко капки от едно малко стъкълце, което носеше в дрехите си, и после отиде, последвана от прислужниците си до леглото, където Аунуциата бе неподвижна и като мъртва.

Тя прекара през устните на младото момиче малко по малко питието, което бе приготвила.

След няколко минути Аунуциата се раздвижи и се възвърна към живота.

Тя изпадна в едно безчувствено състояние, подобно на положението на една сомнамбулка в нейната криза. Аунуциата се вдигна; очите ѝ се отвориха широко и тя погледна наоколо с бездушен поглед; лицето ѝ бе бледо като платно и устните ѝ стиснати.

Тя бе раздвижила тялото си, обаче, мисълта в нея не работеше.

Дожесата си каза, че алхимикът Ауромето, завърнал се от Египет във Венеция, и е дал една добра рецепта и че трябва да му благодари.

Аунуциата не проговори; изглеждаше, че тя не се учудва на новата среда, сред която се намираще.

Със загадъчния блясък на очите ѝ, бледното ѝ лице сред снежнобелия воал, нейната красота придобиваше нещо мистериозно.

Нейната рокля, украсена с цветя и златни бродерии, покриваше хармонично тялото ѝ.

Златни украшения бляскаха върху ръцете, гърдите и раменете ѝ: една хубава огърлица от големи бисери, сватбен подарък от дожесата, висеше на врата ѝ, един разкошен булченски венец красеше косата ѝ и един прозрачен воал покриваше главата ѝ.

– Ела, мило дете! Часът на щастието настъпи за теб – каза Катерина, на чиято глава прислужниците бяха поставили една златна диадема.

Тя хвана бялата и студена ръка на Аунуциата, която, без собствена воля, се остави да я водят като на сън.

Дожесата, държейки младото момиче, което се намираще в хипнотично състояние, премина стаята, мина пред дожа и се спря в

подножието на малкия олтар.

От другата страна пристъпи младият шамбелан Николо Стено, воден от своя баща. За да задоволи своя господар, той бе готов да се свърже във вечни връзки с младото сираче.

Годеницата, неподвижна и безмълвна, гледаше в пространството.

Дожесата, с покровителствен жест взе студената й безжизнена ръка и я постави в ръката на младия човек, комуто я даваше за жена.

Тогава свещеникът извърши свещената церемония.

В присъствието на височайши лица, които служеха за свидетели, Анунциата бе съединена в свещени брачни връзки за Николо Стено.

В момента, когато църковният служител свързваше ръцете на съпрузите, широката стая се огласи от сърцераздирателен вик.

Анунциата бе извикала.

Умственото вцепенение, в което тя се намираще досега, бе се заменило внезапно и съвсем неочаквано за дожесата с едно будно състояние и съзнанието й бе се възвърнало...

Младоженката обгърна всичко, каквото я обкръжаваше с изплашен поглед, в който се четеше ужас. После силите й я напуснаха и тя се отпусна в ръцете на прислужничките, които дожесата бе повикала със заповеднически жест.

12. Разказът на другаря по верига

– Вие треперите, Бенито: вие сте сериозно болен – прошепна Марино на испанеца, своя другар на пейката.

Това беше след една буря и нощта беше студена.

– Треската ме измъчва вече няколко месеца. Тя започна преди вашето идване да разтърсва от време на време бедното ми тяло, някога здраво и силно като скала, сега слабо и треперещо.

– Вземете моята мантия и се покрийте с нея, тя е топла.

– Никога, Марино. Аз зная, че вие ми желаете доброто, че имате благородно и нежно сърце, но запазете си мантията; имате нужда от нея. Тя трябва да запази силите ви; вие имате да извършите едно голямо дело, според както ми казахте – едно дело на правда, на което сте посветили целия си живот.

– Аз ви разкрих моето минало, Бенито, защото имам доверие във вас; зная, че не ще издадете никога моите намерения – каза Марино, събличайки своята широка шаячена дреха и покривайки грижливо с нея

своя болен другар.

– Моля ви, оставете ме да треперя от треската и не се излагайте на ударите на пазачите – промълви испанецът, когото Марино не е виждал толкова отслабнал.

На неговото измършавяло лице, което се беше удължило и стеснило, бузите бяха дълбоко хлътнали и очите потънали в орбитите им; косата и брадата бяха побелели; кожата на костеливите му ръце се беше изменила, неговите крака, на които бяха поставени железните окови, бяха останали без плът, всичко в него издаваше ужасната болест, която бе придобил на тази галера и която го подкопаваше бавно.

– Оставете ме да сторя това, което желая, Бенито; войниците не ни виждат – каза Марино.

– Ако случайно дойдат към нас, вие сигурно ще бъдете жестоко бит, Марино. Тяхната грубост е така унизителна, че прави да проклинаме живота.

– Вие имате право; тук ние губим нашето човешко достойнство; нашата душа е отровена; да живееш тук е все едно да си в ада!... Горко вам и на мен! Горко на нещастниците, които ни обкръжават! Най-тежкото проклетие тегне върху всички, които са оковани тук.

– Те не го чувстват... Вижте! Те спят.

– Сломени са от ужасната работа през деня, Бенито!... Впрочем, да, вие имате право, една голяма част от тия клетници са така долни и така покарвени, че не чувстват в наказанието срама и унижението!

– Света Богородице! – каза внезапно испанецът и неговите хлътнали очи, святкащи от треската, блеснаха със слаб огън. Войникът от стражата се приближаваше. Това е Гаспар, този безсърдечен човек, който ни преследва и ни мрази, защото не му изглеждаме достатъчно покорни, достатъчно смазани. Ако той види, че сте ми дали вашата мантия...

– Той не обръща внимание на нас; ето, обръща се... Проклет да бъде този Гаспар, който винаги дири случай да ни накаже строго!

– Казват, че той се страхува от вас, Марино, тъй като избягва да има разпавии с вас; Впрочем, вярвам, че той не ще има ни почивка, ни спокойствие, докато, не ви принуди да пълзите пред краката му, както другите.

– Той се мами, ако мисли, че аз няма да скоча върху него, за да му нанеса няколко юмручни удара, ако се опита втори път да ви удари с тогата си, въпреки че ви вижда слаб и болен.

– Не се оставяйте да ви обземе гнева, Марино; това ще бъде вашата смърт. Имайте милост към самия себе си и мислете за целта, която

имате за в бъдеще, мислете за вашето отмъщение!

– За него мисля ден и нощ, то е моята надежда.

– Зная това. Не се грижете, прочее за мене смъртта ще ме освободи от страданията ми.

– Когато удари часът за моето освобождение, той ще удари и за вас, Бенито; и вие ще се излекувате!

Болният поклати глава.

– Няма излекуване за мене, благородни ми приятелю, и, ако вие бяхте французин, не щяхте да се радвате на спасение. Как смятате да избягате от този страшен затвор, на който сте приковани с тези тежки вериги и който плава сред водата? Денем и нощем каторжниците са зорко наблюдавани; не им оставят никакъв инструмент в ръцете; никакъв приятел; никакъв спасител не може да достигне при тях.

– И въпреки всичко, аз се надявам – въздъхна Марино.

Болният хвърли недоверчив поглед към своя приятел по верига.

– Ще бъде ужасно, ако и вие прекарате живота си тук и загинете тук като мен – промълви той. – И, въпреки всичко, не виждам никакъв начин за спасение. Ще се радвам и ще благодаря на Бога, ако сполучите да избягате; ще пожертвам на драго сърце живота си, за да ви помогна, Марино, и ако намеря смъртта, моето мизерно съществуване най-последно ще се прекрати!...

– Повярвайте ми, Бенито, аз ще се сдобия със свободата си, ще хвърля тези железни окови. Това е необходимо, за да изпълня моето отмъщение, което е целта на живота ми! О, вие не знаете още силата, която ме въодушевява; вие не предполагате на каква жестокост ще бъда способен, когато наближи часът на отмъщението – продължи Марино Маринели, чието чело бе светнало от ентузиазъм. – Нито един от виновниците не ще избяга: те ще умрат всички. Аз ще се къпя в кръвта на тия негодници, които искат да уморят бавно баща ми и мен!... Ще започна една ужасна война – не срещу родния ми град, срещу гражданите и рибарите, Боже опази! – но срещу дожа. Съвета на тримата и големците на Венеция!

– Вие храните големи планове – промълви испанецът, поглеждайки изпитателно своя другар по верига, като че ли искаше да проникне до дъното на душата му.

И този болен каторжник с немощно тяло, чието лице криеше някаква тайна, сега се бе вдъхновило от мисълта за борбата, която смяташе да почне Марино.

– Трябва да ви открия откъде черпя моята надежда, Бенито

Мадреселва, за да знаете, че не напразно се надявам.

Една вечер, когато спяхте вие и всички около мен, гледах нататък към брега, недалеч от който бяхме спрели, и видях една човешка фигура, един негър...

Никой не ме наблюдаваше в този момент. Аз се повдигнах и му направих един знак, на който той отговори...

– Познаваш ли този негър?

– Преди пренасянето ми тук от Венеция, той беше изпратен от дожа да ме убие.

– От сина на вашия баща?... Проклет да бъде този негодник! – прошепна Бенито.

– Аз спрях ръката му и му доказах, че съм по-силен от него. После той ми се закле в послушание и ме помоли да го взема на служба при мен.

Аз се съмнявах в него отначало, но той бе тежко ранен заради мен и аз вярвам сега в неговата искреност?...

– И вие казвате, че този негър се е появил?

– Аз не сънувах. Видях го добре с очите си и му направих знак.

– Видяхте ли го пак след тази вечер?

– Не, той изчезна, когато ме позна и не се появи повече. Надявам се, че той ще намери някакво средство да достигне до мен и да ми помогне да избягам... Тогава и вие не трябва да останете тук, приятелю; трябва да ме придружите и да ми позволите да ви върна живота!...

Испанецът махна с ръка, като да отстрани това предложение и лицето му прие тъжно изражение.

– Вие ще ми направите лоша услуга, Марино Маринели – каза той с твърд глас. – Не желая да живея. Не мога да се реша да стана пощастен...

– Говорете, Бенито, кажете ми какво сте пострадали?

– Не ме разпитвайте... Вие имате една цел за догонване и тя запълва живота ви. Вие имате какво да ви движите напред, вие се ентусиазирате, давате криле на вашата душа и, освен това, вие имате да изпълните едно отмъщение...

Аз нямам нищо, абсолютно нищо върху земята, освен морални страдания и едно ужасно отвращение от живота, каквото вие не можете да си представите. Бог да ви пази!

Но да млъкнем сега. Вие имате нужда от сън, за да възстановите вашите сили, Марино. Вие трябва да си възвърнете бодростта и свежестта, за да не ви измори тежката работа.

Спете спокойно. Вие можете да сторите това.

Двамата каторжници замълчаха.

Сънят затвори скоро клепките на Марино, обаче бягаше от неговия другар по верига.

От седмици вече, даже месеци, Бенито Мадреселва страдаше от безсъние.

Всред тържественото мълчание, което царуваше в нощта, виденията от неговото минало обземаха този тъжен човек, така мълчалив и затворен, който досега не бе продумал приятелска дума с никого, чиято физиономия изразяваше умора от живота, докато цялото му същество изглеждаше сломено от някаква болезнена и ужасна тайна.

Към сутринта, обаче, умората победи безсънието и нещастният каторжник затвори очи, но не под влиянието на един благотворен сън; студени капки пот лъснаха по челото му; несвързани и мъчителни сънища изпълниха мозъка му и той изведнъж скочи, шепнещ още с болезнен акцент, между стиснатите си устни, повтаряното много пъти име Инец...

След пристигането на Марино стана един голям обрат в мрачния и болнав испанец.

Отначало той гледаше с недоверие новия си другар по верига. После искрените пристъпи на Марино, в които не се съзираше никаква измама, малко по малко отвърна приятелски, без да предизвикват друга промяна в характера му.

Това доверие се разрасна с течение на времето и скоро се обърна в едно много искрено приятелство.

На следната сутрин след нощния разговор очите на Мадреселва се въртяха безпокойно и необикновеното му вълнение показваше, че в него се води голяма борба. Често той хвърляше поглед към Марино, като че ли искаше да изпита чертите му и си казваше:

– Да, той е достоен да знае всичко! На тоя последен другар на залязващия ти живот можеш да довериш тайната на своето минало. Той е достоен да бъде твой наследник.

В същото време един друг глас му казваше:

– Той е един чужденец; ти го познаваш едва от няколко месеца. Не знаеш дали това, което казва, е истина, дали е честен човек. Не му се доверявай. Не е ли той лукав, като всички други хора, които мразиш? Като тия, които оскверниха приятелството ти и те уважаваха само защото знаеха, че си богат, и които те измамиха?

Но как можеше Марино Маринели да бъде обзет от егоистични

чувства, когато виждаше в своя другар само един нещастен и болен каторжник? И този красив и смел младеж не беше ли му разкрил своите проекти за бъдещето и не беше ли му поискал неговото одобрение?

Разказът на Марино, желанието за отмъщение, което изпълваше венецианеца, бяха въодушевили и него и той, за пръв път след толкова време, съжаляваше, че не притежаваше някогашната си физическа сила, която би му дала възможност да вземе участие в изпълнението на плана, който го ентусиазираше.

Ужасното отмъщение, за което мечтаеше Марино Маринели, предизвикваше възхищение и завист в неговата отмъстителна душа. Защо не можеше и той да участва в това отмъщение и да се окаже в кръвта на злодеите?

Малко по малко едно решение узря в испанеца.

Вечерта настъпи и двамата другари по верига се изтегнаха на общата пейка, за да си отпочинат от дневната работа.

Бенито Мадреселва се увери, че никой не ги подслушваше и никой не може да чуе тяхното шептене, после каза:

– Аз размислих, съветвах се със самия себе си дали трябва да ви се доверя или не, Марино Маринели... Нямам нито един роднина, нито един приятел на света. Заедно с мене ще отиде в гроба една тайна, способна да достави щастие, да освободи от нуждите и грижите не само един човек, но едно голямо число от човешки същества, ако те разберат моите поръчения... Аз се запитвах и преценявах, дали вие сте човека, комуто мога да доверя всичко – моето минало, моя опит и моята тайна, и дойдох до убеждението, че вие сте изпратен от съдбата в момента, когато аз съм пред прага на смъртта.

– Разказът за вашия живот толкова ли е мъчителен, Бенито? – запита Марино със снишен глас.

– Моята уста бе затворена цели пет години. Никой не узна нищо за моя живот, тъй като никой от тия, които ме обкръжаваха, не можах да ме разберат.

– Доверете ми всичко, бедни приятелю! И ако имате някое желание, някоя мисия, някоя свещена задача, натоварете ме да я изпълня. Бъдете сигурен, че не ще пренебрегна нищо, за да успокоя духа ви и с радост ще понеса всички жертви.

– Вярвам ви. Вие не ми причинихте разочарование, Марино Маринели. Слушайте ме!

Испанецът отново хвърли обезпокоен поглед към другите пейки и двамата войници от стражата, а след това започна:

– Син съм на този управител на Барселона, който преди около деветнадесет години бе изпратен с висша мисия в Мексико и преди да може да изпрати новини, изчезна без никаква следа. Родриго Мадреселва, моят баща, ме бе изпратил, преди своето заминаване, да служи на един военен кораб, за да изуча мореплаването и да стана капитан. Тогава бях на осемнадесет години.

– Баща ви не ви ли взе със себе си в далечните страни?

– Не. Това, което ви споменах, стана по-късно. Моят баща бе ми оставил само това, което ми бе необходимо за някогашната ми служба на кораба.

Самият той тогава не разполагаше с големи богатства, но се надяваше, че стигнал в страната на златото, ще стане богат и могъщ... Ние се уговорихме един-друг: той да замине за Америка, а аз с усърдие да гледам службата си на кораба.

Годините протекоха без никакво известие от моя баща.

Аз бях повишен в чин капитан и отидох в Барселона, обезпокоен, че баща ми не беше се върнал, нито изпращаше новини от Мексико.

Никой не знаеше нищо за Родриго Мадреселва.

Отидох в Мадрид и се опитах да достигна до министрите. Там се осведомих за бившия управител на Барселона.

Прелистиха регистрите и досиетата и на края ми заявиха, че Родриго Мадреселва се бил оттеглил от служба и живеел във Вера-Крус, градът, който има хубаво пристанище на Мексиканския залив.

Защо не бе ми се обадил? Възможно ли бе да забрави и да ме прокуди от сърцето си?

Аз винаги съм изпълнявал волята му, винаги съм бил прилежен син...

За да успокоя сърцето си, заминах с първия параход, тръгващ от Кадикс за Мексико, за да намеря баща си и узная защо мълчи.

Бенито замълча за момент, като че ли бе се уморил, после каза:

– Колко неопитен и доверчив младеж бях тогава доказа първото ми голямо разочарование, разочарование, което вля първата капка отрова в мен и започна да дълбае пропаст, която ме отдели от останалото човечество...

– Вие сте изпълнили волята на баща си, достигнали сте до чин капитан. Каква причина е имало да ви откаже своята помощ? – прекъсна го Марино.

– Неговият син му бе станал едно притеснение и едно бreme, понеже се бе оженил за една млада жена, извънредно богата и с голяма

красота.

– Какво? Това ли е била причината, заради която ви е отблъснал?

– Щом го видях в неговия великолепен палат, прочетох в лицето му едновременно и изненада, и гняв, и отегчение, и липса на обич. Той обичаше младата си жена и не обичаше вече своя син!

– Коя беше тази млада жена?

– Инец, потомка на Монтезума – последният индийски владетел на Мексико. Тя беше толкова хубава, че когато я видях, аз бях заслепен. Едва достигнала двадесет години, тя се бе омъжила за баща ми и бе му донесла зестра, която се изчисляваше в милиони.

Очите на Бенито се изпълниха с пламъци при спомена за тази потомка на древните мексикански императори. Гърдите му се издигаха и сваляха шумно; той преживяваше бурните перипетии на миналото си.

– Кажете ми, не греша ли? Вашето вълнение породи в мен мисълта за нещо, в което едва вярвам – каза Марино. – Вие сте обичали вашата мащеха?

– Това бе началото на ужасната драма. Видях Инец и в сърцето ми пламна неугасима любов към нея. Борих се срещу това чувство енергично. Видях, че Инец разбира страстта в погледите ми и че ѝ отговаря.

– А вашият баща? – попита Марино колебливо.

– Той ми заяви студено и откровено, че трябва да се разделим. Бях вече пълнолетен и трябваше да се издържам сам. Той бе разположен да ми даде една голяма сума, при условие никога да не ме вижда повече.

Аз побързах да изпълня желанието му. Напуснах палата по-скоро, отколкото той можеше да повярва. Като че ли фуриите ме гонеха далеч от него и жена му, от която исках да избягам, за да не ме направи виновник срещу нощта ми в едно ужасно престъпление.

Бях загубил баща си. На сърцето ми имаше кървава рана – любовта на тая, за която моят баща се бе оженил!

Започнах служба по море и извърших много пътувания от Мексико до Испания и от Испания до Мексико или островите, през време на които спечелих доста пари.

В края на третата година моите работи ме отведоха във Вера-Круз.

Инец дойде да ме види. Тя бе в траур. Съобщи ми, развълнувана от скръб, че нейният съпруг Родриго Мадреселва, моят баща, е починал.

Разбрах от нейните думи, че тя никога не бе го обичала и че след нашата първа среща изпитваше към мен голяма страст.

Какво да ви кажа, приятелю? Бях тогава сляп, лековерен, без опит, не си дадох сметка за изменчивостта на женското сърце.

Бях обаян от чара и красотата на Инец, обзет от любов.

Обаче аз трябваше да си кажа, че тази, която е станала съпруга на баща ми, бе го измамил, виждайки ме, чрез своите погледи и в своите мисли, можеше да ме забрави още след опиянението на първите прегръдки и да срещне някой друг мъж, който изглеждаше по-красив и по-пленителен от мен.

– Вие осъждате много строго жените – каза Марино.

– Зная, вие мислите за вашата майка, мислите за Анунциата. Да бъда изоставен от бога, ако желая да разколебая вярата ви. Небето да ви пази от съдбата, подобна на тази, която ме постигна!

Инец стана моя жена. Синът се ожени за вдовицата на своя баща! Заплатих скъпо за часа, в който страстта и любовните желания бяха заглушили в сърцето ми всяка друга мисъл. Инец знаеше добре да ме държи под обаянието на своята красота и да разпалва страстта ми. Вътрешните гласове в мен бяха задушени от радостите, които ми предлагаше нейната любов.

Аз бях единственият наследник на Родриго Мадреселва, благородния испанец, който не знаеше сметката на своето богатство и аз трябваше да живея при Инец в нейния великолепен палат!

– Намерихте ли спокойствие и почивка в това жилище, Бенито?

– Не... Виждам колко ми съчувствате и мислите също като мен.

Струваше ми се, че заплашителни светкавици се кръстосваха над главата ми, че някакво страшно нещастие ме дебнеше.

Най-сетне, за се да избявам от терзанието на тия мисли, предложих на жена си да напусне палата, в който моят баща бе живял, и да ме придружи в Испания.

Ние купихме един хубав и бърз кораб, снабден с всички удобства и необходимите провизии за едно продължително и опасно пътуване. Продадохме палата на евтина цена и отнесохме нашите съкровища, които изпълваха голям брой куфари.

Има седем години, откакто напуснахме пристанището на Вера-Круз и се отправихме към Барселона.

– Значи вие сте се върнали във вашия роден град?

– Бях привлечен към него от някакви невидими и могъщи връзки. Вървах към своята гибел, без да подозирам това. Аз не можех да зная какво ме очаква. Още бях изцяло отдаден на радостите, които ми даваше любовта.

– Вие се съмнявате във верността на жените. Инец не ви ли е обичала с цялата си душа?

– Тя ме обожаваше или да кажа по-точно – гореше от бурна страст към мен. Ще бъде едно осквернение на думата любов, ако нарека с това име чувствата на Инец. Аз бях изпълнен с любов към нея, но това, което тя изпитваше не бе друго, освен плътско желание.

След нашето пристигане в Барселона аз се обзаведох княжески и скоро целият град, цялата провинция даже заговори за Бенито Мадреселва и неговата красива съпруга.

Нашите съкровища, блясъкът на нашия живот станаха предмет на всички разговори.

Приятели се струпаха около нас, тъй като нашата къща бе гостоприемна и винаги отворена.

Между тия приятели се намираше и един млад офицер от флота, който ми беше другар още когато служех на учебен кораб. Той се наричаше Карлос Костадо.

След произнасянето на това име, Бенито направи една пауза и лицето му прие мъчително изражение. Той продължи:

– Инец и аз прекарахме повече от една година в разкошната ми полска къща на брега на морето, на две мили от Барселона.

Бях поръчал да издълбаят там едно пристанище, където ние държахме цялата флотилия от лодки, малки и големи и великолепия кораб, с който бяхме дошли от Мексико.

Къщата се посещаваше от познати, между които Карлос Костадо бе най-честият гост.

Той беше красив мъж, снажен и на около тридесет години, колкото мен.

– Има шест години от тогава. – Обади се Марино учудено. – В такъв случай вие сте на 36 години?

– Точно така. Бенито Мадреселва е станал старец, вследствие това, което е изпитал и изстрадал. Да, приятелю, аз съм тридесет и шест годишен, а лицето ми е сгърчено, косите побелели, тялото отслабнало и останало без мускули и нерви.

Карлос Костадо бе най-скъпият ми приятел. Докато другите се движеха от интерес и егоизъм, само той изглеждаше въодушевен от абсолютно чисти и лоялни чувства.

Проклетникът! Той хранеше предателски желания!...

Докато алчността на другите ми предполагаеми приятели се отнасяше до моите богатства, неговата бе към моята жена, към Инец, която бе породила в него престъпна завист.

– И вие забелязахте това? Имали сте може би доказателства?

– Аз не подозирах още нищо, в мен още нямаше ни най-малкото съмнение за буйната страст, който ми показваше и ми се струваше, че не е възможно тя да ми изневери.

Един ден получих книга от Мексико, поради които трябваше да отида незабавно при управителя на Мадрид.

В тях се съобщаваше, че в далечното отечество на жена ми един неин чичо се поминал без наследник и ни завещал цялото си богатство. Аз бях в приятелски връзки с този чичо и не се зачудих от обстоятелството, че в завещанието той бе посочил мен, а не нея за универсален наследник.

– И вие без съмнение сте заминали за Мексико, за да влезете в притежание на това наследство?

– Да. Инец заяви, че ще остане в Барселона. Тя бе малко болна и се страхуваше от пътуването.

Аз винаги бях имал доверие в нея, повярвах на думите ѝ и ѝ казах нежно довиждане.

Когато се качих на кораба си заедно с моя екипаж и неколцина приятели, които ме придружаваха и когато се обърнах към брега, видях съпругата ми да маха бяла кърпа за сбогом. Струваше ми се, че се разделям с моето щастие и така да кажа – с живота си.

Вдигнахме котва, платната се опънаха и корабът заплава към далечната страна, от която бяхме дошли Инец и аз.

– Било е неразумно да оставите Инец сама. Колко време трая вашето отсъствие?

– Шест месеца. В това време аз получих колосални суми, тъй като богатството на покойния бе много по-голямо от това на моята жена. Станах по-богат от всеки европейски княз... и в същото време по-беден от всеки просяк.

Имах в куфарите си съкровища, с които можех да купя градове и царства, обаче бях така окаяно обеднял, че не притежавах вече нито едно женско сърце!

О, погледнете, Марино Маринели, погледнете ме! Това старческо лице, тези бели коси, това разкъсано сърце, ето какво ми донесе моето завръщане!

В този фатален час всичко се разруши – това, което беше щастието на моя живот, това, което ме правеше горд и радостен! В този час аз станах един нещастник, един престъпник, един убиец!...

– Това е ужасно! – промълви Марино. – Разкажете ми, бедни приятелю, какво ви се случи при завръщането...

– Когато върху моя здрав кораб, натоварен със съкровища достигнах щастливо след едно бурно пътуване испанския бряг, извиках от радост!

Старият свят се разкриваше пред мен. С богатствата, които носех, можех да направя щастливи страдащите, да подпомогна изобретателите, да закрилям артистите, да окуража мъдрите.

Една жена ме очакваше, красива и пълна с любов!

Тази дълга раздяла бе разпалила огъня в моето сърце и с трескаво нетърпение очаквах момента, когато ще видя къщата си в Барселона и ще стъпя на тъмните скали на брега.

Поръчах на хора от екипажа да ускорят хода на кораба, обещавайки да възнаградя тяхното усърдие.

Най-последно една нощ ние влязохме в моето малко пристанище, без някой да види завръщането. Аз забраних да се вика и стреля.

Желаех да изненадам жена си. Желаех внезапно да вляза в спалнята си, да я притисна нежно в ръцете си и нежно да ѝ кажа:

– Ето твоя Бенито, който неизразимо те желаше, който се бори срещу ветровете и морето и ги победи, защото не желаше да умре далеч от тебе, защото му бе необходимо да те види и живее край тебе!

Скочих в една малка лодка и бързо излязох на брега. Нищо не трябваше да издаде моето неочаквано завръщане.

Видях няколко от прозорците на къщата още осветени. Това ме зачуди. Беше вече към полунощ. Инец подозираще ли, че бях толкова близо? Бодърстваше ли, за да ме посрещне?

Ускорих крачките си и стигнах до верандата, обкръжена с лози, под която чрез голяма стъклена врата се влизаше във вътрешността.

Никакъв слуга не ме очакваше. Стаите в долния етаж бяха тъмни и тихи. Никой не дойде да ме посрещне.

Отворих тихо високата врата и влязох в вестибюла на къщата си, където лъхаше нежен аромат на цветя.

Няколко крачки само ме отделяха от катастрофата.

Бенито се спря развълнуван. Неговото дишане бе станало трудно. Споменът за този страшен час накара кръвта да нахлуе във вените му, ръцете му се сгърчиха.

Той направи голямо усилие да се овладее и продължи:

– Изкачих се по стъпалата на стълбата, постлана с дебел килим.

При приближаването ми към апартамента на Инец ми се струваше, че различавам шепота на задушени гласове, а така също и нисък смях, излизащ от устата на тази, която обичах.

Аз почувствах някакво сътресение в мене и се ослушах.

Шепотът и смехът идваха от будоара на жена ми.

Стори ми се, че кръвта ми спря да тече; ледени тръпки ме побиха; ръцете ми затрепераха; прехапах устните си до кръв...

Така се смееше Инец, когато я държах в обятията си и я притисках до сърцето си.

Инстинктивно дясната ми ръка се отправи към пояса ми, където бяха окачени камата ми и сабята ми.

Отидох до вратата на стаята, откъдето се разнасяше шепот, който ме изпълваше с ужас. Поисках да я отворя, но тя не се поддаде. Бе заключена отвътре.

Почувствах тогава гигантска сила и се хвърлих с цялото си тяло срещу вратата, която се откърти с голям трясък.

Един вик се разнесе и аз познах гласа на Инец – Инец, лежаща в ръцете на този мизерник, който се наричаше мой приятел. Карло Косадо държеше жена ми в обятията си. Техните устни още се допираха.

Като луд влязох в стаята. Инец скочи от дивана, където беше до Карло, който също се повдигна с широко отворени очи, като че ли вижда някой призрак.

Без да зная що върша, извадих сабята си от ножницата.

– Измамнице – извиках аз, обзет от бясна ярост, – иди от ръцете на твоя любовник в тия на смъртта!

Карлос се опита да застане между нея и мен, но преди да може да си кръстоса сабята с моята, за да защити невярната съпруга, тя се търкаляше в кръвта си върху килима. Един втори удар на сабята ми прониза сърцето на неверния приятел.

Бенито Мадреселва, който току-що бе пристигнал преизпълнен с радост, стоеше подлудял от страдание и ярост пред труповете на измамницата и нейния любовник.

– Нещастнико, каква ужасна съдба ви е постигнала! – промълви Марино, дълбоко покъртен, докато испанецът държеше главата си в ръце.

Тежко мълчание настана, което Марино прекъсваше с леки въздишки.

Едно слабо сияние се появи на изток: нощта отстъпваше мястото си на зората.

Най-после Бенито Мадреселва повдигна глава. Сълзи – последните, може би – блестяха в хлътналите му очи. Неговото лице бе бледо и страшно, като че ли смъртта бе простряла върху него костеливите си

ръце.

– Сега стига, – каза той с глас, който изглеждаше угасващ. – Утре вечер ще ви кажа останалото...

13. Хората на нощта

Малкият остров Сан Лазаро, който се издигаше от водата между острова Сан Николо и града Венеция, беше в епохата, когато ставаха тези събития, съвършено ненаселен.

През една тъмна нощ през август множество гондоли спряха там, без да произведат шум. Една дойде от остров Сан Николо, а другите от Пиацета.

Гъстата тъмнина се бе спуснала над водата. Никой не можеше да види какво става на малкия пуст остров.

От гондолите от Венеция слязоха трима маскирани мъже, загърнати в сиви мантии. Те се отправиха към центъра на острова.

Там бяха двамата рибари Тонино и Зани, които бяха дошли от остров Сан Никола. Те, противоположно на другите трима, не носеха нито мантия, нито маски.

В средата на малкия остров се издигаше още от древни времена една гигантска скала. Тази скала имаше чуден изглед: приличаше на отпечатък от конско копито. Наблизо бе издигната една могила с кръст от черно дърво.

Когато тримата мъже, загърнати в мантии, стигнаха до могилата, те снеха маските си. Бяха млади хора, които по силата и възрастта си приличаха на Марино Маринели.

Техните сериозни лица издаваха смелост и решителност и любов към приключения пламтеше в очите им.

Разкошните им дрехи и благородните им черти показваха, че те принадлежат към висшите слоеве.

Двамата моряци се доближиха до тях и повдигнаха шапките си.

– Ние поздравяваме благородните синьори Фалие, Анафесто и Манжили – каза Тонино.

– Приемете нашите благодарности и се приближете! Вие идете от името на вашите приятели, за да положите клетва като нас пред това величествено разпятие – каза Джироламо Фалие. – Какво е числото на ония, от името на които идете?

– Девет рибари от остров Сан Николо са решени като вас,

благородни синьори, да поставят имота и живота си в борба срещу Съвета и дожа, които в своето заслепление стъпкаха правата ни в краката си и въведоха страшния терор – каза Тонино с решителен глас. – Ние сме решени да подпишем всички разпоредби, които вземате, само при условие да ни помогнете да освободим храбрия и благороден Марино Маринели.

– Тази е волята на деветимата мъже от Сан Николо, които са готови да напуснат къщите и мрежите си, за да служат за благо на народа – прибави Зани.

– От името на петимата благородници от Венеция, които споделят вашето негодувание, ви заявявам, хора от Сан Николо, че ние приемаме вашето условие и сме готови да ви помагаме, както вие на нас – подзе Фалие, изваждайки сабята си и държейки я с върха към земята.

– Ние сме решили, като първа манифестация за съществуването на нашето тайно сдружение и напук на Съвета на тримата да освободим храбрия Марино Маринели.

– Ние поддържаеме тази декларация! – казаха Анифесто и Манжили с тържествен тон.

– Двамата благородници Оргосо и Граси, които бдят на брега за сигурността на нашето връщане, са съгласни с нас – подзе Фалие. – Ние ще изоставим нашите патрициански привилегии през времето на борбата, тъй като нашето общо негодувание ни кара да се сближим: и ние ви се заклеваме, че ще пожертваме живота си и имотите си за възтържествуването на правдата, за освобождението на нашето отечество от тираниите. Да се свържем с една тържествена клетва пред кръста на Христа... Вие, мои приятели, кръстосайте сабите си с моята... Вие, хора на Сан Николо, поставете десните си ръце върху разпятието!

Слабата светлина на луната преминаваше през черните облаци и осветяваше фантастично петимата мъже, застанали прави в подножието на скалата, до разпятието. Гледката бе едновременно и тържествена, и страшна.

Стоманените остриета на трите саби блестяха, а голите ръце на рибарите, издигнати към кръста, се открояваха върху черното дърво със своята белота.

– Закълнете се да останете тялом и духом и до смъртта си верни и послушни на този, когото нашата Лига на нощта избере за свой водач и господар! – каза Жироламо Фалие.

– Ние се заклеваме! – отговориха другите в един глас.

– Закълнете се никога да не предадете плановете, никога да не

издадете имената на членовете на Лигата. Закълнете се да не правите никакво признаване ни в смъртния си час, ни в Стаята на истината.

– Ние се заклеваме! – казаха четиримата мъже.

– Закълнете се да се подпомагате едни други с вашите имоти и с вашия живот и закълнете се също да преследвате до края на света и да убиете тоя, който наруши свещената клетва на тази нощ! – заключи Фалие, добавяйки – Колкото се отнася до мене, аз се заклев!

Всички се заклеха също и тримата благородници поставиха сабите си в ножниците.

– Вие сте имали да ни направите едно важно съобщение – подзе Фалие, обръщайки се към Тонино. – Кажете!

– Негърът Горо, бившият наемен убиец на държавната инквизиция – отговори рибарят – е предан на Марино Маринели. Когато последният една нощ бе отвлечен от нашия остров, негърът, макар и тежко ранен, се довякъл до арсенала и успял да събере сведения, които му посочили следите на Марино. Едва оздравял, той ни напусна, за да провери точността на това, което бе узнал. След кратко пътуване от три месеца, той се завърна миналата нощ.

– Верността и пожертвувателността на този негър са достойни за възхищение – заяви Анафесто, което Манжили подкрепи – Намерил ли е Марино Маринели, който изчезна от Венеция?

– Ние очакваме негъра тук, синьори – отговори Зани. – Той ще бъде между нас в полунощ и ще ни каже всичко.

– Слушайте! – обади се Фалие. – Часовникът на кулата Сан Марко отбелязва полунощ; ударите, макар и глухи, достигат до нас...

В този момент младият Манжили стисна внезапно ръката на Фалие. Със затаено дишане, той се послуша.

– Като че ли това е сигналът на Оргосо, там, над морето, каза той.

– По дяволите, ако това са карабинерите?... Ако ние сме жертви на едно предателство? – каза Анафесто побледнял.

– Ние ще умрем днес за нашата кауза, верни на нашата клетва – отговори спокойно Фалие.

Чу се шум от удари на весла.

Те се приближиха до брега, мъчейки се с очи да проникнат през гъстата тъмнина по направлението, откъдето идеше шумът на лодката.

– Идат две гондоли – произнесе Тонино, чиито очи бяха свикнали да гледат в тъмнината. – Две гондоли... В едната е благородникът Гвидо Оргосо...

– Един от нашите съзаклятници!

– В другата е Горо – добави Тонино зарадван и изтича да го посрещне.

Оргосо отведе негъра при приятелите и им заяви, че могат да вярват на думите му.

Горо скоро бе всред съзаклятниците, които го разглеждаха любопитно.

– Негре – каза му Фалие, – хората от Сан Николо ни казват, че ти си верен на Марино Маринели.

– Много верен на големия, на силния синьор – извика черният, чието лице светна от радост.

– Говори! Къде си го намерил? Къде е Марино Маринели, синът на стария дож?

– Каторжник... в Тулон – каза Горо, чиито очи приеха зловещ блясък.

– Как? – извикаха присъстващите. – Този негър лъже... Един венециански гражданин върху галерите на краля на Франция...

– Горо видя господаря каторжник в Тулон. Господарят направи на него знак и Горо също направи – потвърди негърът с акцент, в искреността на който не можеха да се съмняват.

– Да го освободим! Правда и свобода за Марино Маринели! – казаха в един глас съзаклятниците.

И Фалие добави:

– В Тулон! Да счупим оковите му!

14. Немият монах

Вечерта, когато Аnunцията бе пренесена в дожския палат, оттам излязоха двама благородници, обгърнати в тъмно черни мантии, преминавайки покрай колонадата, тръгнаха по площада Сан Марко. На известно разстояние, двата въоръжени слуги, облечени в кафяви дрехи, ги следваха.

– Не можах да открият, кой е бил този хубав тримачтов кораб, благородни Моро – каза един от двамата патриций със снишен глас.

– Вие научихте, че той е отплавал през тъмната нощ? – попита управителят на Сан Марко.

– Пазачът на кулата в Маламото ме уведоми.

– Не е ли видял тоя, който го е управлявал, капитане?

– Той твърди, че е познал младия Фалие – отговори Силвио Зиани,

завивайки с другаря си по кале Марчерия.

– Съветът на тримата уведомен ли е за това?

– Известно му е за това, че младият Фалие е предприел заедно с неколцина приятели едно пътуване в страните на изгряващото слънце... Вижте, прочее! – прекъсна се Силвио Зиани, показвайки на управителя един прегърбен монах, вървящ в обратна посока в сянката на къщите. – Това е монах доминиканец.

– Действително; той носи черната мантия върху бяла роба и е надянал своя островърх капюшон на главата... Не ви ли казаха, че Бонифацио, изпратен от инквизиторите, се е завърнал от Асколи, без да изпълни мисията си?

– Той не е можал да намери Бертучио в манастира на доминиканците... Хей, благочестиви братко! – извика капитанът на монаха, който мина с наведени очи и бавна походка край двамата благородници.

Той не чу този повик и продължи пътя си.

Тадео Моро се спря, а капитанът се отправи бързо към монаха и постави ръката си върху рамото му.

– Хей, не чувате ли? – подзе той. – Кой сте вие, благочестиви братко, и откъде идвате?

Монахът повдигна глава. Лицето му бе закрито от капюшона и една черна брада. Той погледна въпросително капитана, правейки с ръце знак, че не може да говори.

– Той не ни чува; глухоням е – каза Силвио Зиани, на управителя, който се приближи и разгледа божия служител с проницателен поглед.

– Остави го да си върви. Не е този, за когото го взехме, – каза Тадео Моро. – Преди всичко, как Бертучио би имал смелостта да се покаже във Венеция?

Капитанът не изглеждаше твърде разположен да остави монаха без повече церемонии, но се отказа и продължи пътя си с Тадео Моро. Често през Венеция минаваха монаси от всички ордени и в присъствието на този нямаше нищо за учудване.

– Аз не съм виждал Бертучио, нито зная белезите му – каза Силвио Зиани, докато немият монах продължи бързо пътя си по площада Сан Марко.

– Оня, който избяга, нямаше брада; той беше по-дребен – каза управителят. – Не можем да спрем този монах и да го отведем в Съвета. Напразно ще предизвикаме скандал.

– Смятам, че е по-разумно да проследим този доминиканец – прекъсна го Силвио Зиани и се спря. Той не ще ни види.

– Да направим това, което смятаме за добро.

Капитанът направи знак на един от двамата въоръжени слуги, който дотича. Той му поръча да проследи монаха, без да го забележи последния, и да види къде ще отиде.

Довереният човек на Зиани направи знак с глава, че е разбрал и, криейки се в сянката на къщите, се отдалечи по посоката, по която вървеше немият монах, докато двамата благородници се отправиха по Кале Мерчерия.

На площада Сан Марко бе спокойно и тихо. Последните богомолци бяха напуснали църквата след вечерната служба. Монахът се бе отправил към църквата. Той се изкачи по стъпалата и влезе в осветеното здание, където си избра едно място, коленичи и каза молитвата си.

Той, изглеждаше, не можа да забележи, че човекът, който бе коленичил недалеч от него, стана, когато той се приготви да излезе от църквата.

Когато той премина площада, за да отиде на Пиацета, свършено безлюдна, кулата на Сан Марко отзвъни един часа сутринта. Внезапно, между външните колони на палата на дождовете се появи една бягаща жена. Нейните ходила изглеждаше, че едва се докосват до плочите.

Поглеждайки страхливо на всички страни, като се съмняваше да не бъде проследена, тя тичаше по колонадата. Треперещото ѝ тяло беше облечено в бяла рокля; цветя и един воал от фина материя украсяваха косите ѝ като на някоя годеница в деня на сватбата ѝ.

Нейното лице изразяваше голям ужас; страните ѝ бяха бледи като воала и очите ѝ широко отворени.

Очевидно тя диреше закрила, някой, който да я спаси.

Тя забеляза монаха на Пиацета и отърча към него със склучени ръце, викаща с умоляващ глас. В това време сърцето ѝ силно тупкаше в нейните гърди.

– Вие сте един благочестив човек, един човек изпратен от бога! Имайте милост към мен! Закрилете ме! Отведете ме далеч от тук – само това, далеч от тук!

Това беше Анунциата! Тя издигаше ръцете си умолително към немия монах, който се бе спрял, изненадан от това видение.

– О, чуйте ме, благочестиви братко! – повтаряше отчаяно младото момиче.

Нейните склучени ръце, страданието, което беше изписано на лицето ѝ, просълзените ѝ очи – това бе напълно достатъчно за глухонемия монах, за да разбере, че пред него се намира едно бедно момиче, или

една нещастна жена, която бе избягала от олтара и брачната стая.

Той направи един жест на съчувствие като употреби своята мимика и посочи с ръка църквата Сан Марко, като искаше да каже:

– Там трябва да дирите помощ и съвет, бедно дете! Там трябва да кажете болката си!

Анунциата разбра този безмълвен съвет.

Тя хвърли към монаха, когато продължи пътя си, пресичайки Пиачета, благодарствен поглед и бързо се отправи към базиликата.

Изглеждаше, че от палата на дожовете още не бяха забелязали бягството ѝ. Без съмнение, още я диреха във вътрешността на зданието. Във всеки случай, никой не се показваше под колонадата.

В стаята на дожесата, пред олтара, когато бе до шамбелана, определен за неин съпруг, тя така внезапно бе предприела своето бягство, че в първия момент никой не помисли да я преследва. Когато всички се съвзеха от изненадата и вцепенението си, нея вече я нямаше в коридора.

Анунциата изтича към църквата, която ѝ бе показал монахът. Действително там тя щеше да намери балсам за болките си.

Но когато започна да се изкачва по стъпалата и достигаше до големия портал, забеляза, че клисарят беше заключил вратите.

Тя застана в преддверието, в сред нощта сама, не помръдваща се, обзета от страх, че могат да я видят, да я заловят и отведат в палата, в брачната стая, където я очакваше един човек, когото не обичаше и когото днес бе видяла за втори път през живота си.

Тя би умряла, би се хвърлила от височината Моле, отколкото да му принадлежи.

Тя не можеше да принадлежи другиму, освен на Марино Маринели, който притежаваше цялата ѝ душа. Въпреки че бе отделена от него завинаги, въпреки че те – тя и той, никога не щяха да се срещнат на земята, тя с радост би прибегнала към смъртта, отколкото да живее край някой друг.

Тя погледна изпитателно към вратата.

Струваше ѝ се, че хора се движеха между колоните.

Тя не се лъжеше. Слуги от палата заедно с неколцина карабинери слизаха от голямата мраморна стълба на площада Сан Марко, напрягащи очи в тъмнината.

Между тях бяха и прислужници на дожесата господарка.

Смъртен страх я обзе при мисълта, че ще бъде хваната, че ще бъде отнесена насила в брачната стая, неописуем ужас се породи в нея; очите ѝ играеха като на изплашено животно, тръпки я разтърсиха и тя си

казваше, че трябва да избяга, да се изплъзне от сателитите на дожа, за да не ѝ отнемат чрез безсрамни хитрости нейната невинност и нейната вяроност към Марино.

Тя се сгуши бързо зад един от мраморните стълбове, каквито има-ше около църквата, надявайки се да се скрие в гъстата и черна сянка, ко-ято хвърляше.

Едва бе извършила това и хората, които я диреха, се приближиха до портата и грижливо заразглеждаха навсякъде.

Анунциата, трепереща, се мислеше за изгубена. Когато те предпри-емеха преглед на стълбовете, щяха да я видят, въпреки чернината на сянката. Това бе един ужасен момент.

Тя не смееше да мръдне. Притискайки тялото си в студения мрамор на стълбата, в подножието на която се беше сгушила, тя задържаше дъ-ха си, до нейните треперещи устни се издигаше една молитва, която не смееше да произнесе, даже се страхуваше да хвърли един поглед към страната, където слугите на дожа я диреха.

Внезапно чу един глас, който шепнеше до нея.

Тя трепна.

Кой ѝ говореше?

Тя не виждаше никого и, въпреки това чу да я зоват по име.

– Анунциата... ха, ха-ха-ха! – казваше съвсем ниско гласът, близо до ухото ѝ. – Анунциата, те не ще я намерят... Ето, те отиват към Кале Марчерия, те вярват, че си избягала от там...

Анунциата видя тогава старата просякиня, която се раздвижи зад съседния стълб.

– О, Боже мой! Вие ли сте? – промълви тя, отдъхвайки си.

– Успокой се! Старата Луала не ще те предаде, мое съкровище – из-бъбри прегърбената на две старица, идвайки по наблизно. – О, колко си хубава и разкошно облечена! Това са булченски дрехи, които носиш! Блестящи бисери, великолепна златна карфица!... От палата на дожа ли ти дадоха всичко това?... Защо избяга тогава?

– Имайте милост към мен, бабо!... Пазете мълчание, иначе слугите ще ни чуят и ще ни намерят.

– Няма, няма, мое малко съкровище – каза старата с успокояващ тон.

Тя седна върху плочите съвсем близо до Анунциата, към която отп-рави малките си любопитни и проникателни очи.

– Вярвам, че те не желаят да те изпуснат – подзе тя. – Ти си най-красивото момиче в града. Те искат да те омъжат за някоя

високопоставена личност, нали?

– За шамбелана на дожа – промълви Анунциата.

– Не се съмнявах! Хитрият Луиджи! Той иска да те съедини с първия от слугите си, за да те има изцяло в своя власт! Дожът! Дожът! – повтаряше тя.

– Какво искате да кажете с това „дожът“?

– Ха, ха, ха! Твоята невинност не разбира тия работи. Ти си влязла без да подозираш в клопката Анунциата!... Дожът желае да те има и, за да постигне това, дава привидно ръката ти на младия шамбелан!

– В името на светците! Какво говорите?... Там беше дожесата и свидетели.

– Това не значи нищо, мое малко съкровище, не значи нищо! Дожесата си има своите права. Катерина Зиани никога не е обичала дожа. Тя обича незаконнородения, красивия Марино, този който е отдал на теб сърцето си! Тя го обича и затова желае твоята гибел. Това го прави от ревност... да, от ревност!...

– Вие знаете... за Марино? – попита Анунциата, гледайки с изненада сгушената просякния.

– Ха, ха, ха! Старата Луала знае всичко, тя вижда и чува всичко, Анунциата, всичко, всичко!... Не обичаш ли ти красивия Марино Маринели?... О, той е едно съвършенство: той е благороден, великодушен и красив, така красив, че всички момичета от Венеция му правиха мили очи! Но Катерина Зиани го обичаше повече от всички други... Само че той не я обичаше... сега тя го мрази, мрази и тебе също защото знае, че вашите две души са свързани една с друга и че той е предпочел дъщерята на един рибар от Сан Николо пред последната дъщеря от палата Зиани... но ти знаеш ли кой ви предаде? Знаеш ли Юдата, който довлече нещастieto за твоя баща и за Марино?

– Говорете! И това ли знаете?

– Аз го видях от стъпалата, когато отвеждаше с гондола на остров Сан Николо двама наемни убийци, изпратени да убият твоя Марино. Не можа ли да се сетиш кой е той, Анунциата?

– Моля ви, кажете ми всичко!

– Той е Пиетро, Пиетро с черната брада.

– Какво? Той ли е издал, че Марино се намира в нашата къща?

– Той е Юдата. Можеш да ми вярваш, аз съм сигурна... О, аз зная повече от другите! И понеже ти си така добра, така мила и така вярна на твоя Марино, ще ти обадя всичко. Искаш ли да узнаеш нещо за съдбата на любимия си, кажи?

– О, добра Луала, говорете – каза живо Анунциата, поглеждайки с подновена надежда грозното и набръчкано лице на старата просякиня, което приличаше на маска с острата брада и превития като човка нос. – Ако е истина, че вие познавате Марино и знаете нещо за него, кажете ми, за да ми възвърнете надеждата.

– Ха, ха! Как светна лицето ти при мисълта за любимия! Да, да, слънчевият лъч иде веднага след дъжда, нали? Ах, какво нещо е любимия, любимия – бърбеше старата просякиня с глух смях, гледайки пред себе си.

После тя потри сухите си ръце, по които имаше само кожа и жили.

– Луала – подзе тя – някога също е била любима. Има много време от тогава, Анунциата, много време!

– Вие щяхте да ми говорите за Марино, добра бабо?

– Да, обещах ти... Винаги съм имала удоволствието да виждам твоя гиздав Марино! Той не е мъртъв, мое малко съкровище, зарадвай се! Той е жив, жив е... но много страда!

– Да бъде благословена Св. Богородица! Той е жив! – извика Анунциата и машинално събра ръцете си като за молитва. – Но кажете ми, как сте узнали това, за да ви вярвам?

– Ти можеш да ми вярваш. Той е жив, но води едно ужасно съществуване.

– Говори, Луала... Къде е той?

– Успокой се!... Да говорим тихо, Анунциата, да не чуе някой! Заради твоя живот не трябва да обадиш никому това, което ще чуеш!... Кървавите инквизитори – продължи старицата, чието лице издаваше вътрешен страх, – кръвожадните съдии, хиените, проклетие над тях, са там долу, зад черните стени... Там те вършат своята тайна работа, оттам изпращат карабинерите и наемните убийци, там произнасят техните смъртни присъди!... Проклето да бъде тяхното правосъдие! Проклети да бъдат стаите на истината, които са стаи за мъчение... О!...

Старицата трепереше с цялото си тяло, като че ли някой страшен спомен я вълнуваше. Тя не говореше вече, а само мърмореше сама на себе си.

– Проклетие на тях! Проклетие на стаите на истината!

– Какво искате да кажете за тези инквизитори? – запита Анунциата разтреперана.

– Те изпратиха твоя Марино в Тулон, на галерите, Анунциата, на галерите – прошепна старицата съвсем близо до ухото ѝ. – Твоят Марино е каторжник!

Анунциата изпусна един вик. Старицата подскочи като ухапана от скорпион.

– Какво направи ти?... Те се връщат...

– Ето ги! Скрый се да не те видят – каза тя живо и застана пред Анунциата, която едва задържаше риданията си.

Слугите на дожа се завръщаха! Те минаха съвсем близо до стълбовете, където просякинята и, зад нея, тази която диреха, се бяха сгушили.

– Старата Луала е още зад своята колона, извика един от тях. – Ти трябва да спиш затворена, стара магьоснице, задето още не си пропълзяла в дупката си. Сутринта приближава.

– Спях?... Да, да, бях заспала, ха, ха, ха! – отговори просякинята. – Благодаря, че ме събуди, добри Якопо.

Слугите, отминаха смеейки се и шегувайки се по отношение на старицата. Те се отправиха към палата на дожа.

– О, боже! – каза Анунциата, когато те изчезнаха, какво щях да направя? Аз сега не мога да се върна на остров Сан Николо и нямам никого, към когото да се обърна за помощ!

– Не, ти не трябва да се върнеш на остров Сан Николо, мое съкровище. Луиджи е хитър и подъл. Той скоро ще те намери... Ела с мен, ела със старата Луала. Тя ще те скрие понеже ти обичаш твоя Марино, добрия и благороден Марино Маринели!

– Вие искате да ми дадете подслон под вашия покрив, добра Луала!

– Не мога да ти предложа нещо хубаво, мое малко съкровище! Ха, ха, ха! Моят дом е много лош, Якопо има право, жилището на старата Луала не е друго освен една дупка. Но там не ще те търсят, никой не ще подозре, че си там. Ела, постави моята стара мантия върху сватбената си рокля и украсената си глава... Тя ще смачка хубавите цветя и ще измърси воала, обаче това на е важно... и прегърби се! Слушай, прегърби се добре, за да изглеждаме като две сестри просякини... Ела, улиците са свободни.

Анунциата, хвърляйки около себе си страхлив поглед, се прегърна на две, следвайки съвета на старицата, която, подпирайки се на късата си тога, премина Пиацета със своето „малко съкровище“.

Те се отправиха бързо по техните проходи покрай водата и се отдалечиха.

Часът бе два сутринта. Всичко бе спокойно и тихо.

Анунциата, прегърбена като стара жена, вървеше до просякинята, която с една необикновена пъргавина мъкнеше протежето си.

Те най-после достигнаха до малкия дървен мост на Големия канал,

който носеше името Квинта и, преминавайки през един лабиринт от малки улички, се отправиха към тази отдалечена част на града, която се намираще на брега на канала Фузина.

Там живееха градинари, дребни търговци и работници от всички категории.

Къщите бяха така малки и така полусрутени, че повечето едва заслужаваха името колиби или бараки. Те бяха обитавани от просяци, парцалосъбирачи и проститутки.

През деня кварталът изглеждаше мъртъв и пуст, но при падането на нощта оживление царуваше в тези улици и улички.

Момичета с пикантни тоалети излизаха от техните тесни и тъмни стаи и тръгваха да се разхождат край палатите на големците, надявайки се чрез своите прелъстителни погледи да изкарат някоя печалба.

В края на една малка тъмна улица близо до водата, там, където се издигаше църквата Сан Себастьяно, старата просякния се спря пред една полуразрушена колиба.

В този момент беше почнало вече да се разсъмва.

Анунциата погледна с безпокойство наоколо, тъй като всичко, което я обкръжаваше ѝ се струваше странно и опасно.

Когато старицата извади от дълбокия си джоб един ключ и безшумно го завъртя в ключалката на една ниска врата, Анунциата видя една сянка на прозореца на съседната къща, който бе осветен от блясъка на зората.

Тъкмо разглеждаше внимателно, какво може да бъде това видение, и старата извика:

– Влез, Анунциата, влез!

И тя я повлече в своята дупка.

Обаче Анунциата има време да разпознае, че силуетът, който се бе появил на съседния прозорец, е на глухонемия монах, на когото бе говорила същата нощ на Пиацета.

15. Потъналият кораб

Следната вечер Бенито Мадреселва удържа обещанието си и разказа на своя другар по вериги края на историята на своя живот и тайната, която пазеше толкова време.

Другите каторжници спяха около тях в дълбок сън.

Пълната луна се бе изкачила високо на синьото небе и морският

вятър леко браздеше повърхността на водата, когато Бенито започна да говори със снишен глас, пазейки се да не бъде чул от пазачите, които минаваха от време на време.

– В пристъп на безумна ярост аз бях си отмъстил на двете същества, които бяха разрушили щастието ми.

С истинско задоволство гледах Инец, моята жена, и Карлос, моят недоносен приятел, да се къпят в кръвта си върху килима в стаята, където бяха се отдавали на радостите на любовта.

С широко разтворени очи, аз гледах чертите на жертвите, изкривени от смъртта, когато внезапно бях обхванат от едно невъобразимо вълнение: тия трупове изпъкнаха пред мене в ужасни образи, почувствувах нужда да избягам от тия места, в които бях изгубил всичко, където бях станал убиец.

– Аз размишлявах през целия ден за ужаса на вашата съдба, бедни и нещастни приятелю – каза Марино със съчувствен глас. – Това така ме развълнува и аз трябва да ви изповядам, Бенито, че бих сторил като вас. Бих извършил убийство, за да накажа измяната и прелюбодеянието.

– Благодаря за тия думи, Марино! Знай, обаче, че след часа, в който влязох в съприкосновение с моята съвест, съжалението и тъгата за моя изгубен рай не ме изоставиха.

Паднах на колене, за да се моля, и не можах да намеря думи; напразно прегръщах разпятieto, издигайки към него разплакани очи и отчаяно лице.

Като че ли небето бе затворено за мене, като че ли един гръмлив глас ми викаше: – Ти си проклет, проклет завинаги!

Полулуд аз избягах от къщата си.

Но навсякъде ме придружаваха призраците на двамата убити. Струваше ми се, че искат да изтръгнат сърцето от гърдите ми.

Чухах ужасяващия вик на моята невярна съпруга; чувах думите на нейния любовник; виждах ги как се милват на дивана! В ушите ми бучеше силно съблазнителният смях на Инец; бях загубил духа си!

– Избягвайки от вашата къща, вие сигурно сте отишли с вашето окървавено още оръжие да се предадете на властите в Барселона, Бенито, за да ви съдят.

– Вашите думи ме пронизват в сърцето, Марино, защото са справедливи и естествени, и вие щяхте да постъпите така, както казвате. Но аз, заслепен и обезумял, отърчах в лодката си.

Без да мисля за нищо, без да мога да възвърна хладнокръвието си, сломен от отчаяние, хванах веслата и загребах към моя кораб, към моя

„Грифон“ – така се наричаше той – като че ли там щях да намеря един втори дом и спокойствие, като че ли фурните на съвестта нямаше да могат да ме преследват.

– Исках да отида далеч, твърде далеч, да подиря неприветлива страна, където да мога да се избявам от отношенията с хората и моите спомени.

Исках да започна отново моя живот и да залича миналото си с работата и с пот на челото.

Обезумял, какъвто бях, аз се надявах да намеря милост и прошка!... Не бях ли аз един прокажен, един престъпник, един убиец, който не би успял да спаси от разрушение своето щастие, което не можеше да му заменят несметните богатства, намиращи се на кораба му?

– Какво се е случило във вашата къща след като вие сте избягали?

– Слугите, както узнах по късно, намерили на сутринта двата трупа и, изпълнени с ужас, отърчали да заявят на полицията.

Съдията от Барселона пристигнал с помощниците си.

Подозренията паднали върху домакина на къщата. Нещастникът щял да бъде качен върху ешафода на моето място и съвестта ми щеше да бъде натоварена с едно трето убийство, ако съдията не бе намерил моята шапка, която бях хвърлил и забравил.

Благодаря на Бога, че подозренията се отклониха от невинния и се отправиха срещу мене.

– И преследваха ли ви по морето?... Но намериха ли следите ви? Водата не запазва белези за това, което е минало по повърхността й...

– Новината за това ужасно престъпление се бе пръснала с мълниеносна бързина в Барселона и цялата провинция.

На следния ден правителството изпрати най-добрите си кораби, най-леките си кръстосвачи да ме дирят, тъй като не се съмняваше, че съм отплавал по морето след убийството.

Корабите, носещи полицейски агенти и добре запасени с муниции, ме преследваха, за да ме заловят и предадат на властта да получа заслуженото наказание.

На втория ден, когато виждах да се показва на хоризонта нос Толяда на брега на Сардиния, дежурните моряци от мачтата съобщиха, че два испански кораба се виждаха зад нас.

– Не бяхте ли предвидили възможността от преследване?

– Питате ме дали съм предвидил! Аз следвах едно сляпо чувство, бягах. Не беше полицията, от която исках да избягам, а ургизенията на моята съвест.

– Обаче, когато моряците ви сигнализираха появяването на испанските кораби, вие повярвахте, че ви преследват? – подзе Марино.

– Екипажът бе вече забелязал промяната, която бе станала в мен, разстроеното ми лице, несвързаността на думите ми – започна Бенито, без да отговори направо на въпроса. – Те не знаеха нищо от това, което се бе случило, но си въобразяваха, че е станало нещо страшно и ужасно, за да ме накара да отплавам внезапно по морето, без определена цел, само няколко часа след като радостно бе поздравил пристигането на родния бряг.

И те, без да очакват заповедите ми, разгънаха всички платна, за да избягат от двата испански тримачника.

Но моят „Грифон“ бе могъщ кораб, голям и широк, построен за плаване по океана, докато двата кораба зад нас бяха по-малки и по-леки.

Обаче ние през нощта сме взели голяма преднина, тъй като на сутринта вече не се забелязваха двата кораба на хоризонта.

– Към кой бряг се бяхте отправили, пътувайки край нос Толада?

– Исках да отида много по-далеч на изток, да достигна до гроба на Христа, за да изпрося прошка и да намеря спокойствие.

Оттам щях да се отправя в пустинята, за да вода скитнически живот и да изкупя престъплението си чрез ежедневна тежка работа.

Но два дни по-късно, когато ние бяхме между Сицилия и остров Пантелария, дежурните сигнализираха отново, че се виждат двата испански кораба, които преследваха без почивка „Грифон“.

Една чудновата гонитба започна. На сутринта узнах, че тези кораби действително са по-добри от нашия и че на следния ден ще ни настигнат.

– Не предполагате ли, че те не ви гонят, а просто пътуват към източните морета, като вас? – запита Марино.

– За да съм сигурен в това, аз започнах да лавирам: корабите зад нас почнаха да маневрират по такъв начин, че да могат с най-голяма бързина да стигнат „Грифон“ от двете му страни.

Вятърът беше благоприятен и надушваше платната. Но аз бях още напред, за да мога да приведа в изпълнение решението, което бях взел.

През нощта ние се приближихме до остров Малта и на сутринта се намирахме съвсем близо до острова.

Заповядах на екипажа да спусне в морето голяма лодка и да заеме място в нея.

Хората ме гледаха, учудени и смаяни и като че ли искаха да им дам обяснение. Те можах да прочетат по мрачното ми лице, че съм

намислил нещо ужасно.

Аз повторих със силен и властен глас да напуснат кораба и с лодката да се отправят за остров Малта.

Възнаградих ги богато и им отправих по няколко прощални думи.

Единствен старият кормчия, който бе служил няколко години при мен, се опита да остане. Сълзи се лееха от очите му и той ме молеше:

– Оставете ме при вас, сеньор Мадреселва – ми викаше той. – Аз не мога да ви напусна!

Но аз му заповядах с гневен тон да напусне кораба и да скочи в лодката, за да стигнат до Малта или Комино.

Испанските кораби бяха започнали да ме приближават.

Когато лодката, отнасяща екипажа, се загуби от погледа ми, аз останах сам на моя кораб, натоварен със съкровища, с които не можех вече да купя щастие.

Вече отделен от останалия свят, аз бях обзет от радост, при мисълта, че ще мога да подиря успокоение в смъртта и да се отърва от страшните душевни мъки, които ме потискаха.

Мисълта за една такава почивка бе удоволствие за мене след ужасната буря, която раздираше гърдите му и гнетеше мозъка ми!

Исках да умра, да изчезна заедно със съкровището си. Исках да потънем, моят кораб и аз, в бездната, така че хората, които мразех, да бъдат лишени от удоволствието да забогатеят от моите съкровища. Исках да изчезне и всичко с мене. Моите имоти и големите ми суми, поставени по секвестъра на Барселона бяха достатъчни, за да обезпечат нуждите на жената на Карлос Костадо, убит от мене.

– Какво?... Този негодник е бил женен?

– Да, той имаше жена и дете. Но оставете да ви доразкажа.

Сам върху моят кораб, аз го изоставих на произвола на вятъра и скоро попаднах на подводни скали.

Слязох тогава във вътрешността на кораба и със силен удар на бравдата пробих на дъното една голяма дупка под линията на плаването.

Водата зашуртя през отвора. След няколко минути корабът и аз щяхме да потънем в морето пред очите на моите съотечественици, които ме преследваха.

– Решението е храбро, даже героично!

– Върнах се бързо на моста и погледнах към двата кораба, които продължаваха да се приближават. Те не знаеха още нищо за моята отчаяна постъпка и вяваха, че ме държат в тяхна власт.

Обаче моят кораб продължаваше да се пълни с вода и да потъва все по-бързо.

Наблюдавах със скрита радост учудването, което се проявяваше върху испанските кораби, когато констатираха ясно, че „Грифон“ потъва.

Водната стихия щеше да погълне богатата плячка, която се надяваха да вземат.

Забелязах, че един от корабите спуща във водата една голяма лодка, очевидно, за да ме избави от опасността, в която се намирах.

Тя, които ме преследваха, не подозираха, че аз сам съм се натъкнал на подводна скала и през образувания пробив е навлязла водата.

Скоро в морето се образуваха водовъртежи и вълните се приготвиха да погълнат кораба.

Стоях прав на моста, поздравявайки радостно смъртта. Внезапно водата достигна двете горни страни на кораба и го повлече в дълбочините...

– Вашият екипаж не забеляза ли, какво сте направили?

– Не. Лодката отдавна бе изчезнала зад един нос... Какво се случи после, не знаех. Потънах едновременно с моя кораб. Бях изпаднал в безсъзнание.

Когато дойдох на себе си, видях, че се намирам върху моста на един от испанските кораби!

Скръцнах със зъби и избъбрих едно проклетие когато се видях в ръцете на тия хора, които бяха ме спасили за нещастие.

Но „Грифон“ бе загубен за тях. Когато се възвърнах в съзнание, чух да говорят около мен, че всички опити да стигнат до потъващия кораб и да го спасят били напразни.

Корабът, който бе тежко натоварен, потънал край подводните скали и не се забелязвал нито върхът на голямата му мачта.

Той бе загинал!

Полицейските агенти ме отведоха в Барселона, където ме оковаха и зорко ме наблюдаваха, за да не направя опит да се самоубия.

Бях умъртвил невярната си съпруга и нейния любовник; заслужавах смъртно наказание.

Съдиите, обаче, не се вслушаха в молбата ми; осъдиха ме на доживотна работа в каторгата.

Трябваше да продължа да живея с моите страдания, с моето отчаяние! Окован на каторжническата пейка, аз продължих проклетото си съществуване. Испитах тука мъките на ада.

Доведоха ме в Тулон и ме поставиха на мястото, където съм.

– Вие сте пострадали много, Бенито Мадреселва. Ужасна е съдбата, която сме изпитали! – промълви Марино.

– Вследствие моето желание, още преди да се приключи процесът, всички мои богатства в Барселона, които бяха секвестрирани, бяха предадени на нещастната вдовица на Костадо.

Аз вече нямах нужда от нищо; мизерията до смъртта ми трябваше да бъде моя спътница.

Богатствата, които притежавах, са още в морето. Правиха многобройни опити да ги извадят, но не успяха.

За мене този кораб, претоварен със съкровища, които бяха достатъчни да задоволят нуждите на много хора, беше без стойност, също както и животът ми.

– Значи корабът лежи още на дъното на морето?

– На същото място, между остров Малта и остров Комино, на сто крачки от една подводна скала, чийто връх се показва над вълните.

Чувствам, че краят ми е близък, Марино. В мълчанието на нощта, преди вашето идване, аз мислих, размишлявах, дирих и най-после открих с какво е възможно да се извади съкровището от морето... И ревниво пазих тази тайна.

– Как? Вие сте намерили средство, с което може да се осъществи почти невъзможното? Вие сте открили път, по който може да се слезе на дъното на морето? – попита Марино, без да прикрива изненадата си.

– Това не е измама, нито някаква магия. Вие ще узнаете истината.

Аз ще ви прехвърля всичките мои богатства. Ще ви направя мой наследник, Марино Маринели!...

Не ми отказвайте! Аз ви изучих; узнах, че сте благороден и честен, че имате големи проекти, за които ви са нужни тия съкровища.

С тях вие ще можете да добиете могъщество във вашата борба за отмъщение: вие ще бъдете по-сигурен в победата; вие ще спасите от мизерия и смърт много нещастници!...

Докато тия богатства за мене са без стойност и загубени, за вас ще бъдат от голяма важност, за да разклатите света, Марино!

Слушайте последната ми воля! Вие сте млад, пълен със смелост и сила, докато мене ме дебне смъртта.

Вие ще успеете да избягате. Тогава идете бързо на Малта. Там започнете веднага работата. Ще стигнете до потъналия кораб и цялото несметно богатство ще бъде във ваши ръце.

То е ваше неприкосновено притежание. Никой не може да

претендира нито за част от него. Вие сте единственият наследник на Бенито Мадреселва.

– Но кажете ми, защо ме правите ваш наследник? Вашите думи ме вълнуват, тъй като не зная какво желаете да направя, нито как да ви се отблагодаря.

– Това, което ми казвате, още веднъж доказва, че вие сте достоен наследник на тия богатства, които без вас биха били безвъзвратно загубени.

Вие ще ги използвате, за да осъществите вашите справедливи проекти за отмъщение и освобождаване на вашия баща, който невинен лежи в страшния затвор.

Зная, че снабден с тия безчислени средства, ще покровителствате и спасявате невинните, а ще преследвате и наказвате виновниците.

Ще имате в ръцете си безгранична власт. Казвам ви без преувеличение, че тези богатства, каквито нито един крал, нито един император не притежава, ще направят от този, който ги вземе, един всемогъщ човек!

– Вие предизвиквате в дъното на душата ми вълнение, което ме изпълва с неопишуема радост и накара да бие по-силно сърцето ми – извика Марино със светнали очи. – Да, вие имате право, богатството донася могъщество; тия съкровища ще дадат на моите планове една помощ и една сила, каквато даже не съм и помислял. Да, Бенито Мадреселва, моята гръд се вълнува и сърцето ми бие силно; то е пълно с идеи, достойни да раздвижат света!

– Сутринта приближава. Сега вие имате само едно съкровище, което изглежда недостижимо и до което вие не знаете, как да достигнете – промълви испанецът с глас, който отслабваше.

Утре вие ще узнаете тайната, която е плод на няколко годишно размишление. Утре ще притежавате във вашите ръце средства, чрез които ще можете сигурно да влезете в притежание на потъналото съкровище, тъй като имате и другото, съединени с благородството на сърцето.

Мълчание... Пазачите идат... Ето деня!

16. Мъдрият Ауромето

Недалеч от шосето, което се простира надлъж край Канал де ла Фузина, съвсем близо до колибата на старата просякиня, се намираше кръчмата „Делфино д'Оро“ (Златен Делфин), която се посещаваше изключително от моряци, просяци и други жители на този лош квартал.

Над вратата на тази къща беше изрисуван един златен делфин, което даваше името на кръчмата.

Вечер кръчмата нямаше друг указателен знак, освен осветлените прозорци на обширната зала, изпълнени с топли и вонящи изпарения, и където дъщерите на стария Фригилио изпълняваха такива неморални танци, които биха ужасили всеки моралист.

Една тъмна вечер старата Луала, която се бе завърнала от църквата Сан Марко, се приближи до оставените отворени прозорци на кръчмата.

Тя хвърли изпитателен поглед към вътрешността, където димящите лампи, забулени в гъст тютюнев дим и винени пари, осветяваха една зала изпълнена с дълги маси, пред които бяха седнали няколко моряци, чиито лица издаваха, че са способни да извършат всякакви престъпления.

Докато старата Луала се отпрати, клатушкайки се, към вратата, един човек с черна мантия и голяма шапка с широки краища, мина пред нея и влезе в кръчмата.

Той се отпрати веднага към една маса, поставена до единия прозорец и до която едно друго лице, облечено като него, се бе настанило пред една кана, пълна с вино.

Луала позна в тия хора двама служители от държавната инквизиция, двама полицаи, които грижливо криеха под мантията си знака за тяхната служба – една позлатена плочка във формата на слънце, в центъра на която бе фино гравирани адриатическият лъв.

Старата просякиня мина между редицата маси, без да обърне внимание на консуматорите, заети в своите разговори, водени с висок или нисък глас. Тя отиде до дъното на залата, където се намираше тезгяха, отрупан с шишета пълни с напитки с плодове и най-разнообразни чаши.

Старият Фригилио, надарен с кръгла като топка глава и надутото лице, стоеше край своята дъщеря Лорета зад тезгяха и се усмихваше блажено, тъй като работите му вървяха добре.

Лорета, облегната на един шкаф, разглеждаше с големите си живи очи консуматорите да не би някой от тях да се измъкне, без да плати.

Тя беше едро и силно момиче, което вече бе преминало цветущата си възраст, но въпреки това бе красива и бе опитна в изкуството да се харесва на хората.

Забелязвайки просякинята, Фригилио се засмя.

– Вижте, Луала се е разпуснала – каза той, смеейки се. – Става нещо с нея!

– Ха, ха, ха! – закикоти се старата, идвайки съвсем близко до

тезгяха; това не е за мене Фригильо, не е за мене. То е за малкото ми съкровище! Дайте ми една кана вино от сладкото и едно парче от този сочен пъпеш; ще бъде по вкуса ѝ, мисля.

В същото време тя извади от джоба си няколко изпросени монети, които наброи веднага с треперещите си пръсти.

– Ето виното, бабо – каза Фригильо, като напълни една малка кана с черна сладка течност. – Ще се погрижите да ми върнете каната като честна съседка... И ето ви парче пъпеш. Не е ли превъзходен, хе? Токущо го разрязах.

– Ще ви върна каната, бъдете спокойни... Моето малко съкровище ще хареса това, ха, ха, ха! – каза старицата, смеейки се със задоволство.

Тя взе грижливо с костеливите си пръсти каната и резена пъпеш и, след кратък поклон се завърна, клатушкайки се между масите и продължавайки да мърмори:

– Моето малко съкровище, моето малко съкровище!... Излизайки, нейните очи попаднаха върху двамата полиции, които с приближени глави над масите разглеждаха внимателно съседите си и разговаряха за нещо.

– Трябва да водят някой таен и нужен разговор – помисли си просякинята.

И вместо да се отправи към своето жилище на края на улицата, на няколко крачки от кръчмата, тя се приближи тихо до прозореца, край който бяха седнали двамата мъже.

Последните не можаха да я видят от тяхното място, тъй като тя се погрижи да остане прикрита в сянката на стената.

– Е, къде е отишъл глухонемият монах? – попита този от двама полицианти, които бе очаквал другия.

– Бонифацио твърди, че той не бил нито глух, нито ням, Франциско.

– Не бил ням ли?... Бонифацио често твърди денем неща, които е сънувал през нощта. Даде ли ти доказателство, за да му повярваш, Антонио?

– На кого е тази колиба? При кого е намерил убежище? – попита Франциско.

– Тя е необитавана и не зная кому принадлежи. Намира се близо до тази, в която живее старата просякиня от църквата Сан Марко.

– Луала?

– Да. Ти познаваш тази старица, също като мен... Вчера Бонифацио е погледнал предпазливо през малкия прозорец в стаята, където монахът

се разхождал насам-нататък, след което бил запалил една факла. Казва, че го видял как мърда устните си, като някой, който говори самичък. Глухонемите не правят така.

– Ти имаш грешка, Антонио. Глухонемите често четат думите върху устата на хората, без да очакват звук. Защо и сами да не си мърдат устните?

– Може. Когато нощта настъпила, монахът излязъл, затворил вратата и се отправил към брега на водата, където се качил на една гондола, която намерил приготвена. Бонифацио отърчал върху един кораб, където матросите му дали една лодка, с която последвал монаха, който тръгнал по Канал де ла Гоидека по направление към остров Сан Никола.

– И там, както ми казваше, бил говорил с един негър? – попита Франциско.

– Той се отправил към колибата, гледайки на всяка крачка около себе си, и негрът дошъл насреща му, като че ли са си определили свиждане един други.

– И в този негър Бонифацио познал избягалия Гора?

– Той не е могъл да подслуша разговора им, понеже те избрали грижливо едно широко и открито място за техния разговор, който бил продължителен и, без съмнение, твърде важен.

– Защо този негодник Бонифацио не е арестувал негъра?

– Зная, че не обичаш Бонифацио, Франциско, но трябва да бъдем справедливи. Той е бил сам; имал е заповед да следи самия монах, не е можел да стори друго освен да проследи последния, като се е разделил с негъра.

– И не се ли заел по-късно с този негър?

– Същата нощ даже. Бонифацио намерил случай да повери част от наблюденията си на един карабинер, когото срещнал, когато следил монаха до неговото жилище.

– И подозрението потвърдило ли се?

– Не зная. Само чух да казват, че Бартоломео и Людовико са заминали днес по пътя за Падуа вместо него.

– Разкажи още. Вижда ли Бонифацио след като се, разделихте?

– Той дебне в съседство с колибата. Намериха го на едно удобно място, близо до водата, откъдето наблюдава слабо осветения прозорец на монаха, който не ще закъсне да сложи капюшона си върху главата и да се приготви да излезе.

– И тогава ти ще останеш с Бонифацио. Заедно ще проследите монаха и ти ще ми донесеш сведенията, които съберете.

Старата просякиня слушаше внимателно и не пропусна нито дума от тоя разговор, който се водеше на нисък глас.

Можеше да се види как блестяха очите ѝ, което издаваше големия интерес, възбуден в нея.

– Те ще го проследят – промълви тя, без да престане да слуша с наострени уши.

– Ние го следихме до Рива де ла Карбоне. Там той влезе в една тясна, но висока къща, намираща се до Риалто – подзе Антонио.

– Във вашия разказ не сте ми споменавали за това.

– Ние току-що пристигнахме. Слушай! Ние чакахме пред тази къща цял час и се учудвахме защо монахът не се появява...

– Как?... Вие забравяте ли, че къщите на Рива де ла Карбоне, за които ми говориш, имат втори изход на малката уличка, която води към Кале Марчерия? – прекъсна го живо Франциско.

– Така е както казваш. Ние разпитвахме за къщата, за да узнаем кой живее там, понеже аз си спомням, че тя дълго време беше необитавана. Отговориха ни, че мъдрият и умен астролог Ауромето живее там, изолиран от останалия свят. Що се отнася до глухонемия монах...

– Той е избягал през втория изход – каза Франциско и стана – той ви е излъгал. Ела!

Старата просякиня се усмихна със задоволство и изчезна в сянката, преди още двамата полицаи да си платят консумацията.

– Бонифацио се е завърнал в палата – каза Антонио, излизайки от „Златния делфин“ със своя другар.

– И той очаква, че там ще повярват на един луд като него – каза Франциско разгневен. – Той е трябвало да отърчи в уличката, през която е минал монахът... Може би щеше да намери някоя следа от него.

Двамата мъже, грижливо загърнати в мантиите си, тръгнаха по направление към моста Риалто.

Като стигнаха в малката уличка, съседна на този мост, Антонио привлече другаря си в сянката на къщите и му показа една двойка, която в този момент излизаше от Кале Марчерия в малката уличка.

Дамата носеше разкошна дълга рокля от коприна с тъмен цвят. Главата си бе покрила с бял воал.

Нейният кавалер изглеждаше, че също принадлежи към висшето общество: шапката му, украсена с едно великолепно перо, и кадифената му мантия, която бе наметнал на раменете си, издаваха един член на благородничеството.

Неговите движения бяха плахи и неправилни, докато тия на

неговата спътница издаваха нещо властно и заповедническо.

– Дожът – промълви Антонио. – Познах го по неговата шапка и неспокойните му движения... Знаеш ли какво казват? Че бил обхванат от Сатаната.

– Шт! Той не трябва да ни види или поне не трябва да забележи, че го наблюдаваме, отговори Франциско тихо.

– Ние сме скрити от погледите му. Неговият слуга Пепо ми довери вчера, че дождът прекарва нощите си, вървейки из коридорите и въздишайки, като че ли носи тежък товар. Пепо твърди, че Сатаната е седнал на врата на дожа и го води към неговите нощни разходки из палата.

– Мълчи, Антонио. Той минава пред нас.

– Дожесата е, която го придружава.

– Те завиват, за да влязат в тази къща.

– В името на светците!... Те не ни видяха. Те отиват при мъдрия Ауромето, за когото цяла Венеция говори.

– Ела с мен – каза Франциско със снишен глас, повличайки подир себе си другия полицаи на отгътаната страна на улицата, докато дождът и дожесата изчезнаха в тъмната сянка между тесните и високи здания.

Последните си въобразяваха, че не са видени от никого.

– Проклятие! – извика Луиджи Гримани гневно. – Мразя тъмнината. Този астролог, изглежда я обича!

– Последвай ме – прекъсна го Катерина, пристъпвайки към стълбата, която водеше към един тъмен вестибюл.

– Струва ми се, че познаваш местата...

– Видях вече веднъж алхимика, за да го предупредя за нашето посещение, – каза дожесата, изкачвайки се по стълбата.

– Въпреки това предупреждение той не ни очаква.

– Той не се съгласяваше да ни каже бъдещето – каза Катерина. – С големи мъки едва успях да склоня. Не бъди груб и присмехулен към него, за да ни открие той средството, с което ще си възвърнеш спокойствието, щастието и почестите.

Тя достигна до една врата на края на стълбата, където почука два или три пъти.

Чукането прозвуча продължително в празната къща.

Дожът застана близо до съпругата си и с нетърпение очакваше да види обитателя на къщата, който можеше да задоволи неговите желаниа.

Най-после, леки стъпки се приближиха. Резето от вратата бе отместено и пред дожа и дожесата се появи мъдрият Ауромето.

Той беше около седемдесетгодишен човек, с дълга брада и сиви коси, с мършаво лице. Носеше дълга и широка роба от черно кадифе, която бе пристегната на талията му с един чуден пояс, украсен с някакви кабалистични знаци.

Залата, в която алхимикът прие своите бележити посетители, бе обширна и издаваше при пръв поглед занятието на този, който я обитаваше.

Големи стъкла, в които бяха затворени препарирани животни или растения в най-чудни форми, мъртвешки глави, скелети на амфибии и други неща бяха натрупани върху множество масички покрай стените.

Върху една голяма маса се виждаха сини пламъци, върху които бяха поставени разни реторти.

Една лампа, висяща от тавана, осветяваше тази стая, в която се разнасяше някакъв странен парфюм.

Ауромето не се поклони, нито поздрави посетителите.

От своя страна дожът не счете за необходимо да отправи поглед към астролога и мина зад него, за да последва дожесата в залата, която Ауромето ѝ бе посочил с ръка.

Дожът разгледа тази стая с видимо голямо вълнение; черепите и скелетите му напомнях за смъртта, от която той толкова се страхуваше.

Алхимикът затвори вратата докато дожесата отхвърли воала си назад.

– Вие оправдахте моето доверие – каза тя на стареца, който стоеше прав пред нея. – Капките, които ми дадохте бяха добри; те произведоха ефекта, който ми бяхте обещали...

– Мъдрият Ауромето, мой височайши съпруге, продължи тя, обръщайки се към дожа – ще ви разкрие бъдещето и ще излекува болката, която венецианските лекари не са способни да излекуват, въпреки че ви отрупват с разни лекарства.

– Започнете – заповяда дожът с мрачно и заповедническо лице. – Ще получите голямо възнаграждение. Луиджи Гримани не гледа на златото, когато се касае да заплати извършените му услуги.

– Аз не ще извърша това за награда. Не заради златото, което ми обещавате, ще ви кажа истината, – отговори мистериозният старец с важен и мистериозен глас. – Защото ако я чуете, ще забравите, че сте обещавали награда.

– Какво означават тези думи?

– Пригответе се за истината Луиджи Гримани! Истината! Не зная дали ще можете да я понесете.

– Значи вие знаете, че тази истина е твърде тежка за мен?

– Не зная още нищо, но аз познавам душата на хората.

– Може би вие се мамите по отношение на моята съвест.

– Ако вие сте готови да чуете това, което е написано на звездите, и това, което ще ви съобщи за бъдещето, последвайте ме Луиджи Гримани. Не се страхувайте и не треперете, а слушайте внимателно! Аз не разкривам на драго сърце бъдещето на хората, защото те са склонни да сметнат за мое лично дело това, което е писано на звездите. Намразват ме, ако им съобща лошо, позорно, или ме обсипват с пари, ако им предскажа нещо хубаво. Но нека да изпълня волята ви.

Алхимикът отиде в дъното на стаята и дождът и съпругата му го последваха.

Той отвори една малка врата, зад която имаше спираловидна стълба. Той и посетителите му се изкачиха в една стая, разположена под самия покрив, където се намираше друга малка стълба за изкачване.

Този покрив се издигаше над околните къщи. Близко до центъра му бе издигната една наблюдателница във форма на купол, построена в по-голямата си част от стъкло и снабдена с едно отворстие, достатъчно широко и високо, за да се промъкне вътре един човек.

В средата на тази кръгла стъклена стая, която се осветяваше от светлината на луната, имаше маса, снабдена с едно чудновато огледало.

Над нея бяха поставени други две подобни огледала, образувачи тъгъл.

В предната страна на кръглата стая имаше няколко фотьоила с високи гърбове.

Ауромето покани посетителите да седнат.

Дождесата се отпусна върху един от столовете, а дождът остана прав до нея, със скръстени ръце, очакващ с мрачен поглед и затаен дъх, какво ще му каже звездоброецът.

Първата „къща“ на небето, на изток, ще ти бъде отворена по-късно, започна астрологът. Ще видя най-напред в дъното на небето, в четвъртата „къща“, която е тази на родителите и сродниците.

Дождът слушаше с учудване тези мистериозни и обезпокоителни думи.

Мъдрият Ауромето нагласи огледалото върху масата по такъв начин, че да може да вижда в него част от небето, отразено от другите две.

– Това е кръвта, която ти искаш, но тя не е твоята кръв; това е желанието ти за кръвта на другите, – подзе астрологът с дълбок глас. – Ако ти искаш да оздравееш, Луиджи Гримани, успокой кръвта си и

въздържи ръката си.

– Говори по-ясно. Какво искаш да кажеш за кръвта на другите?

– Не искай да узнаеш от мене повече. Въздържай ръцете си! Дръж се далече от един старец, който виждам в „къщата“ на родителите ти и който ти е много близък.

Дожесата трепна. Тя погледна дожа, който беше побледнял.

– Продължавай, мъдри Ауромето, продължавай – каза той.

– Втората небесна „къща“, тази на щастието и богатството, е открита, но третата и петата – на братята и на децата, са невидими и разрушени за тебе.

„Шестата“, тази на здравето, е забулена.

Послушай съвета ми и задръж ръката си. Погрижи се и за душата си, Луиджи Гримани; тъй като в този ъгъл, на запад, където се появява „къщата“ на брака, виждам една друга личност, изкачила се до дожесата, едно младо момиче с хубави очи и руси коси.

Тя е бледна и може да се каже, че е болна.

Виждам я пред мен в огледалото; но зад нея се крие една сянка, която те заплашва, ако твоята ръка се вдигне над младото момиче...

И сега да узнаем какво се казва за тебе в осмата „къща“, тази на смъртта!

Голямата врата се отваря!

– Говори! Готов съм да чуя.

– Години ще преминат... Във време на карнавала ще удари твоят час... Аз се отвръщам с ужас от това видение... Остави ме да си замълча! Остави ме да ти прочета хороскопа без повече подробности.

– Искам да зная всичко: първо хороскопа, а след това какво има зад голямата врата, за която говореше.

– Ти го изискваш. Нека отговорността падне върху главата ти... Влез, преди карнавала, в полунощ в една усамотена и изоставена къща, където да няма никакъв слуга и никой друг освен тебе. Влез, носейки във всяка ръка по една запалена факла. Застани пред едно огледало и произнеси три пъти името си с висок и ясен глас и ти ще видиш зад тебе това, което те очаква в „къщата“ на твоя живот. Такъв е твоят хороскоп, с няколко думи, Луиджи Гримани. Ако ти видиш, зад тебе баща си и брат си, значи земята ще попие твоята кръв!

След късо и тягостно мълчание дождът, правейки видима големи усилия да се владее, каза:

– А сега открий ми, мъдри Ауромето, това, което ще се случи след време?

– След години, във време на карнавала, един гост ще се представи на един от твоите банкети... Отвори му всички врати на къщата си и на твоето сърце!... От това зависи твоят живот и този на твоите приятели!

– Твоите думи са една от друга по-загадъчни и по-забъркани... Остави ме да хвърля поглед върху образите, които ти виждаш зад голямата врата.

– Падни на колене пред госта чужденец! Отвори му къщата и душата си!... Ако той се отдалечи от тебе като неприятел, една ужасна река от кръв ще потече по улиците на Венеция и ще почервени белия мрамор, и трупове ще бъдат тия, които седят на фотьойлите в държавната инквизиция! Безмилостната ръка на съдбата ще достигне виновниците и в стаите на палата, където ще се скриват: пурпурната мантия не ще запази сенаторите от смъртта и карнавалът ще бъде отпразнуван върху труповете!

– Какъв кошмар ми разкривате! – извика дожът, чиито очи се бяха разширили, а по цялото му тяло преминаваха тръпки.

– Вие пожелахте да чуете истината... Аз ви я разкривам.

– Стига, стига!... Елате – каза Луиджи Гримани, обръщайки се към дожесата. – Моля ви се, изведете ме по-скоро навън от тази къща.

Катерина хвана с едната си ръка своя съпруг, а с другата отпрати към алхимика поздрав за сбогуване.

– Утре ще чуете да се говори за мен и ще получите награда, – каза дожът, повеждащ дожесата към стълбата.

И той прибави твърде ниско:

– Този мъдър Ауромето знае много неща. Трябва да поговоря за него на върховния съд.

17. Последната нощ на Бенито

На следния ден след нощта, през време на която Бенито Мадреселва бе разказал на своя другар по верига историята на живота си и го бе провъзгласил за свой наследник, той беше толкова слаб и болен, че обърна внимание на Марино.

Вълнението, което преживя отново, разказвайки изпитанието си, се отрази зле върху положението му; безсънните нощи, преминали в разговор бяха усилили треската му; неговите очи бяха хлътнали в орбитите, бузите бяха се покрили с една розовина, която често се явява по лицата на тези, които са близо до смъртта.

Марино обърна внимание на пазачите върху състоянието на своя приятел, но грубите войници не желяха и да чуят да се говори за освобождение от работа. Той беше жив, имаше розов цвят на лицето и чувстваше апетит към плодовете, следователно можеше да работи, заключаваха те.

Марино не бе в състояние да убеди тия безмилостни пазачи; той слушаше със стиснати юмруци присмехите, които войниците отправяха срещу болния Бенито и него. Но той трябваше да пази мълчание: не можеше да даде израз на гнева си.

Бенито, който разбра, какви чувства го вълнуваха, му пошушна:

– Успокой се, денят ще мине, както и другите. Ще ви открия тайната, без която не можете да стигнете до потъналия кораб!

Галерата напусна пристанището и отплава в открито море в едно няколкодневно пътуване.

Осъдените имаха много работа. Войниците постоянно ги караха да бързат. Телата им бяха облени в пот и дишането им бе тежко.

Когато някои, изтощени, падаха под умората, усилена от лъчите на жекото слънце, и пушаха греблата, жестокосърдечните войници изсипваха върху тях град от удари, докато нещастниците, скърцащи със зъби и проклинали живота, сбираха последни сили и хвашаха греблата.

Голямата физическа сила на Марино, която тежката работа на галерата не бе още изхабила, му позволяваше да движи греблото и за слабия Бенито, и за себе си същевременно.

Пазачите, особено злият Гаспар, го поглеждаха на минаване.

Те с радост биха намерили някой предлог, за да го накажат и да сломят гордостта му и подигравателната усмивка. Презрителните погледи, които им хвърляше Марино, ги вбесяваха.

Но те не можеха да го заловят в някаква грешка, тъй като той изпълняваше точно заповедите и не си отпочиваше в своята мъчителна работа.

Отпаднал от задушната топлина и от собствената си слабост, Бенито изпукаше големи въздишки.

Той чувстваше, че часовете му са преброени и благодареше на Бога. Той бе страдал толкова, че очакваше смъртта като освобождение.

Испанецът гледаше с възхищение и симпатии Марино Маринели.

– Да, – помисли си той, – той ще успее и ще извърши големи неща в живота си. Тази адска каторга не ще го съсипе; той ще излезе по-силен и по-привикнал на тежка работа.

Той се радваше, че случаят му бе изпратил този човек. В тази среща

виждаше пръста на Провидението и му отправяше своята благодарност.

Марино Маринели беше достоен наследник на неговите богатства; в ръцете му те ще бъдат употребени за големи неща.

Той ще може да осъществи нещата, за които той бе мечтал, но които никога не би могъл да достигне със своите загубени сили и разрушена енергия.

Когато настъпи вечерта и галерата пусна котва на открито за нощна почивка, Бенито изтощен се отпусна върху грубо одяланата пейка. Неговата гръд бързо се вдигаше и спускаше, като че ли бе заплашван от фатална криза. Но той се бореше храбро срещу нея. Не можеше още да умре спокойно; не бе изпълнил докрай мисията, която си бе възложил, а неговият край, в това бе убеден, нямаше да закъснее.

Марино му подаде скришом своята порция от плодове; това бе единственото нещо, което можеше да яде!

После младият човек подложи дрехата си под болния, на когото месото му бе изгнило от стоенето върху дървото.

– Преминах деня в размишления върху всичко това, което си доверихме миналата нощ – започна той, говорейки съвсем ниско, както правеха обикновено. – След спокойно и обстойно обсъждане дойдох, Бенито Мадреселва, до заключението, че трябва да приема вашето наследство, което иначе ще бъде загубено завинаги. Но аз не ще си послужа с тези съкровища за задоволяване на някои своеволни капризи, а ще ги употребя както вие желаете. Ще реализирам плановете, които ще донесат щастие в градовете и техните жители и ще изтръгна нещастните от провал и смърт!... Давам тържествена клетва в този час, че ще сторя това.

Болният му отговори със слаб като въздишка глас, но в който се чувстваше ентузиазъм:

– Аз желая щото като един единствен наследник и притежател на безчислените богатства, да добиете едно могъщество и да извършите чудеса в света! Името на Марино Маринели да се носи над земи и морета, изпълвайки с ужас престъпниците и носещо за невинните и угнетените дългоочакваната вест на освобождение и щастливо бъдеще!

– Да, вие имате право. Така трябва да бъде! – извика Марино, обзет от едно благородно чувство. – Аз ще бъда ужас за престъпниците, покровител на нещастните, освободител и спасител за моя баща и за себе си отмъстител.

– Моите сили ме напушат. Поставете ухото си съвсем близо до устата ми – промълви испанецът, – часът на моето освобождение е близък,

Марино, повярвай ми: Желая почивка и мир.

– Вие ще се почувствате добре, когато пресният морски ветрец разведри челото ви, Бенито.

– Нищо вече не очаквам, надявам се само за смъртта. Но слушайте, слушайте внимателно. Вие ще узнаете моята тайна, изобретението, което изнамерих след година размишления, и начина да го използвате, за да влезете в притежание на съкровището, което трябва да извадите от морето...

Ако вие поставите върху водата надолу с отвора един голям звънец, пълен с вода, можете да го спуснете без водата да навлезе вътре. Въздухът, който остава затворен в звънеца, пречи на течността да се издигне.

Изработете един звънец от метал, толкова голям, че да можете да се вмести в него с част от съкровището. Превържете го на кораба с един кабел, навит на макара. Промъкнете се без страх в този звънец, изработен по начин да не влиза вода в него и с отвор само отдолу, и оставете да ви спуснат в морето върху потъналия кораб, който е близо до подводните скали между Малта и Комино.

– Какво! Вие мислите, че във вътрешността на този звънец аз ще мога да дишам и не ще бъда достигнат от водата? – каза Марино, твърде учуден.

– Аз правих опит с едно малко звънче, разбира се, но мога да ви се закълна, че вие ще можете да слезете на голяма дълбочина, без да бъдете достигнати от водата и без да бъдете изложен на някаква опасност.

Само че въздухът не ще ви стигне за много време. Ако звънецът е голям, вие ще направите добре да дадете заповед на екипажа да ви издигне, щом мине един час. Вие ще трябва да повтаряте това подморско пътешествие, докато съкровищата, намиращи се в потъналия кораб, бъдат извадени на дневна светлина.

– В името на всички светци! Бенито, вашата тайна е безценна. Това е едно чудесно изобретение – каза Марино, чиито очи блестяха.

– Във всеки случай то ще ви даде възможност да влезете в притежание на богатствата. Вие ще ги имате без съмнение, ако следвате точно наставленията ми. Особено бъдете предпазлив, не се оставяйте да ви обзема желанието всичко да отнесете първия път и да останете по-дълго време, отколкото позволява въздухът. Иначе вие ще умрете задушен.

– Говоренето ви изморява много, Бенито – промълви Марино Маринели. – Обаче, отговорете ми на още един въпрос. Как мога да бъда в смъртна опасност, когато твърдите, че водата не може да навлезе в звънеца?

– Врявах, че ще ме питате това – отговори Бенито с откъслечни думи, докато от гърдите му излизаше леко хъркане. – Въздухът ще се развали. Останете ли няколко минути повече, след като атмосферата в звънеца остане невъзможна за дишане, и вие ще се задушите. Не мога да видя никаква друга опасност. Не е водата, която може да ви заплашва, но въздухът, ако заслепението ви накара всичко да вземете, вие ще закъснеете.

– Благодаря за сведенията и съветите, Бенито!

– Вземете ме с вас, като слизате, едно въже, чийто край оставете на кораба, за да дадете на вашите хора знак, когато желаете да се изкачите – прошепна испанецът, напрягайки последните си сили. – Сега вие знаете всичко, Марино Маринели. Изпълнете моята воля! Чувствам, че скоро ще бъда освободен... О, сън, вечен сън... колко благотворен ще бъде за каторжника... за Бенито Мадреселва... който така желае почивка!...

Той замълча. Очите му се затвориха.

Една недоловима отмора бе го обзела, след като повери на другаря си по верига тайната на своя живот.

Сега бе спокоен. Можеше по-леко да умре.

Марино се надвеси над него, забелязвайки, че движенията на гърдите му стават по-бурни и дишането му по кратко и по-бързо.

Когато небето започна да побелява на изток. Бенито, който не бе спал повече от един час, отвори внезапно очите си, които бяха блуждаещи.

– Чувате ли?... Чувате ли? – викаше той. – Тя се смее!... Инец се смее!... Чувате ли този шепот на щастливи гласове?... Карлос е при нея... Те се милват и прегръщат... Те говорят за мене; произнасят моето име и се смеят... Бенито е далеч – каза Карлос. Чувате ли? Бенито е далече!

Болният избухна в ужасен смях. Той се гърчеше. Ръцете му се сви- ваха конвулсивно, удряйки около него. Веригите му произвеждаха голям шум. Той не чуваше това, което Марино му казваше, за да го успокои.

Шумът обърна вниманието на пазачите.

Гаспар се завтече, правейки гневни жестове.

– Какво иска този роб? – извика той със заплашителен тон. – Защо е тази олелия?

– Оставете го! Той е твърде зле – отговори Марино, изпълнен със съчувствие.

– Какво?... Твърде зле!... Познавам този мързеливец. Той се

преструва. Стойте мирно и млъчете!

– Това е Карлос!... Горко нему и на мене!... Това е Карлос!... Той трябваше да умре! – викаше обзетият от силна треска Бенито.

И той започна да удря наляво и надясно. За нещастие, той засегна с юмрук войника, спрял до него.

– Животното започна да става свирепо – викна Гаспар, ритайки жестоко с крак човека, който бе изпаднал в делириум.

Марино не можа да понесе това. Той скочи от пейката си и нанесе такъв силен удар на мъчителя, че последният се залюля и се строполи на пода.

Бенито не видя нищо от тази сцена и продължаваше да говори в делириум.

Гаспар, комуто неговите другари помогнаха да стане, бе се разярил като ранен тигър.

– Смърт на този негодник! – извика той. – Той вдигна ръка върху мен.

И, изваждайки от ножницата своята широка и къса сабя, той се опита да промуши Марино, когато офицерът, командващ галерата се появи на моста.

– Какво става? – запита той, отправяйки се бързо към Гаспар.

– Този роб ме нападна! – отговори войникът. – Той трябва да умре.

– Войникът се осмели да удари с крак този нещастник, който се бори със смъртта, аз не можах да го понеса и никога не ще остана безучастен при подобно нещо! – каза Марино на офицера с висок глас, докато всички каторжници поглеждаха с възхищение другаря си, който се бе осмелил да накаже Гаспар, така мразен от всички.

– Вие сте се провинили в тежко престъпление – каза офицерът на Марино.

После, обръщайки се към войника, който кипеше от гняв, прибави:

– Вие ще получите удовлетворение, Гаспар. След два дни ще се върнем в пристанището. Тогава каторжникът ще получи заслуженото наказание за своето престъпление.

– На смърт този негодник! – викна Гаспар.

– Неговата смърт е сигурна... Но какво става с тоя роб, който бърби тия несвързани думи? – попита офицерът, посочвайки болния испанец.

– Бенито Мадреселва умира – отговори Марино навеждайки се над нещастника, който изглежда, в този момент, позна своя другар по верига.

– Това не е истина. Той се преструва! – се осмели да каже Гаспар.

Марино му хвърли поглед, пълен с омраза, и се наведе отново върху умиращия.

– Сбогом! – промълви Бенито. – Моли се... за моята душа!

Пазачът поиска да отдалечат Марино от другаря му, когото да накаже за прекъсване на работата, но офицерът отблъсна ръцете на варварина.

– Оставете го, Гаспар – заповяда той – Не виждате ли, че умира.

– Кой ли дявол е дошъл да прибере това испанско куче! – закикоти се войникът. Неговият другар по верига скоро ще го достигне.

Бенито Мадреселва потрепера, след малко той предаде Богу дух.

Клепките му се затвориха и смъртта сложи своя отпечатък върху лицето му, докато Марино прошепна една кратка молитва.

– Повикайте ковача – заповяда офицерът, – за да снесе оковите от трупа. На работа другите!

Гаспар остана близо до Марино, гледайки със зловни очи, дали движи правилно греблото.

Голяма радост бе за него, че този осъден, когото мразеше, трябваше да извършва сам една работа, за която бяха нужни общите усилия на двама каторжници.

При най-малката грешка той бе готов да вдигне пръчката си и да накаже гордия венецианец.

– След два дни – си казваше той, – ако галерата се върне в Тулон, смъртна присъда очаква осъдения, който се осмели да вдигне ръка върху мене.

Правило и без изключение беше каторжник при най-малкото провинение, по оплакване от някой войник и без друга анкета, да се предаде на палача на каторгата.

Марино сам движеше тежкото гребло с такава сила и с такава пъргавина, че предизвикваше удивление и у Гаспар, който трябваше да признае в себе си физическото превъзходство на роба, който мразеше.

Надвечер ковачът сне веригите на мъртвия и погребението на последния се извърши.

Слънцето се наклони към морето и неговите последни лъчи потопиха в пурпур гребените на вълните. Лек вечерен вятър подухваше и разхлади потъналите в пот тела на осъдените.

Тогава тялото на Бенито Мадреселва, по заповед на офицера, бе отнесено на средата на моста и бе привързано към една дъска.

Другите затворници вече бяха присъствували на подобни зрелища и знаеха, какво ще се случи.

Марино нямаше опит в това отношение, но не бе мъчно да се досети, че трупът на неговия приятел, като тия на моряците, които умират в открито море, ще бъде хвърлен във водата.

Привързаха един тежък камък при краката на испанеца, после четирима войници го отнесоха на дъската върху борда на галерата.

Марино промълви една молитва и изпрати един последен прощален поглед на Бенито Мадреселва, който сега бе освободен от своите мъки, бе изпаднал във вечен сън, толкова желан от него, и щеше да бъде хвърлен в това море, където близко до далечните острови, бе потънал неговият кораб и неговите съкровища.

Грохотът на вълните пееше своя погребален химн, слънцето от своя залез се сбогуваше с него, изпращайки му последните си лъчи.

Войниците пуснаха дъската и камъкът повлече това, което бе останало от Бенито Мадреселва към бездната, където хората не можеха да намерят друго освен вечен покой.

Водата се плисна, а после се затвори над трупа. Около минута няколко водни кръга показваха къде бе изчезнал приятелят на Марино и после всичко се заличи.

Никаква погребална служба не бе отслужвана. Никакъв свещеник не чете молитва над покойния и неговия гроб.

Едно сърце само бе изпълнено със скръб и тъга; само една уста бе прошепнала молитвени думи; само една душа се бе обърнала към Бога, искайки прошка и милосърдие за нещастника Бенито; само очите на Марино се бяха насълзили заради нещастния другар по верига, който не бе намерил любов на земята, а само страдания.

После нощта се спусна над морето, над галерата и над каторжниците, които забравиха своите мъки в съня.

Марино остана дълго време буден, мисли за Бенито, който сега спеше в своя воден гроб, и даде тържествена клетва да изпълни последните желания на мъртвия, да последва буквално неговите наставления, когато успее да си възвърне свободата.

След два дни галерата се върна в пристанището.

Върху брадясалото лице на Гаспар можеше да се забележи една сатанинска радост, която правеше да блестят жестоките му очи, при мисълта, че мразеният каторжник ще получи най-сетне своето наказание.

Той побърза да слезе на сушата и побърза да отиде при директора на каторгата, после при военния комендант.

След няколко часа той се завърна със заповед да отведе каторжника Марино Маринели във вътрешността на каторгата, където да очаква

присъдата си.

Комендантът прочете написания пергамент от името на Венецианската република, който придружаваше изпратения каторжник, и изпрати един куриер в далечната приятелска държава, с мисията да уведоми за това, което се бе случило, Съвета на тримата и дожа и да ги запита, дали смъртното наказание, което каторжникът е заслужил, трябва да се изпълни в Тулон.

Отговорът не бе двусмислен. Нищо не можеше по-добре да допадне на дожа и сената, както екзекуцията на ненавиждания незаконнороден далеч, в земите на Франция.

Но трябваше да се почака и Марино бе хвърлен в подземните килии на каторгата.

Тия подземни килии на крепостта, които служеха за затваряне, бяха с дебели стени и бяха разположени край зида, граничещ с морето.

Те бяха дълбоки тесни дупки, затваряха се с дебели железни врати и в тях нямаше място за лягане и спане, понеже почвата бе осеяна с железни пръчки с остри върхове.

Прозорци нямаше в тия страшни килии. Въздух и светлина проникваше през едно отворстие, направено в стената откъм морето.

Едва една стъпка висока и две широка, тази дупка бе снабдена с железна решетка.

Долу се чуваше как вълните се плискат в стената. В тази част на пристанището дълбочината на морето беше много дълбока.

Когато железната врата се затвори зад него, студени тръпки преминаха по тялото на Марино, чийто мускули се свиха под напора на гнева.

Обаче, бяха му снели веригите и това му бе вдъхнало надежда.

Той разгледа бързо тясната клетка и забеляза веднага зарешетената дупка.

Той легна върху железните пръчки, без да чувства болките, и погледна навън. Долу морето бучеше и това бучене за Марино бе едно обещание.

18. Мостът на въздишките

– Какво ви каза сарафът, чиято маса е на ъгъла на Кале Марчериа?
– запита главният инквизитор двамата карабинери Франциско и Антонио, които седяха прави пред Съда на тримата в голямата му стая, тапицирана в черно. – От неговото място той добре е виждал уличката, за

която говорите.

– Евреинът, когото познавам от детинството си – отговори Франциско, – ни увери, че не е виждал никакъв монах, макар да е наблюдавал уличката.

– Монахът, когото наричат глухоням, не е излизал от къщата през втория изход – потвърди Антонио.

– Казвате, че алхимикът Ауромето обитава в тази къща?

– Той е сам. В тази къща не живее друго лице.

– Сега изложете ни резултата от днешните ваши наблюдения, тъй като вчера не сте пожелали да безпокоите астролога с въпросите си.

– Само поради това, че дождът беше при него, велики и всемогъщи инквизиторе – произнесе Франциско.

– Съветът е уведомен за това посещение. Направете вашия доклад.

– Днес при свечеряване, когато Бонифацио бе получил друга емисия, отидох заедно с Антонио на канала де ла Фузина, за да наблюдаваме къщата, в която глухонемият монах обикновено влизаше. Нашата надежда, че ще го срещнем, се оправда, но тъй като имахме заповед да го следим и да не го арестуваме, ние се задоволихме да очакваме, без да се покажем, ако той излезе от къщата. Той не можеше да ни забележи, понеже тъмнината беше пълна.

– Значи монахът остава само денем в къщичката в този отдалечен квартал? – попита един от другите инквизитори.

– Той обикновено я напуска, когато се свечери – отговори Антонио.

Франциско продължи:

– След като той тръгна по улицата, престорих се на чужденец, заблудил се в лабиринта от тесни улички, и го запитах, може ли да ми посочи кръчмата „Златният делфин“, надявайки се, ако не е ням, изненадан от този внезапен въпрос, че ще изтръгна от него някакъв отговор.

Но монахът се спря, погледна ме учудено и изпитателно и ми направи знак, че не може да чува нито да говори.

Бях съвсем близо до него и се потрудох да разгледам чертите му. Но неговата черна качулка бе така поставена на челото му, че можеха да се видят само големите му очи и гъстата дълга черна брада. Неговите бузи изглеждаха бледи и мъртви.

– И той продължи пътя си... към коя страна?

– Когато той се отдалечи достатъчно, за да не може да ни види и чуе, ние го последвахме. Отиваше към моста Реалто.

Не го изпуснахме изпод очи.

Когато достигнахме до по-оживените улици, можехме да го следим

по-отблизо.

Тогава се разделихме. Антонио изгърча в уличката през една напечна улица, за да наблюдава втория вход на въпросната къща, а аз останах зад монаха.

Видях и как влезе в къщата и как изчезна в сред тъмнината, която царуваше в нея.

– Не сте ли се излъгали, Франциско? – запита главният инквизитор с твърд тон. – Добре ли видяхте, че това е къщата, в която живее този чуден алхимик, който напусна преди години Венеция и бе ходил в Египет?

– Не е възможна никаква грешка, велики и всемогъщи инквизиторе. Заклевам ви се, благородни и височайши сеньори, във всичко, което ми е свято, немият монах изчезна в къщата на магьосника Ауромето.

– Продължавай! Последва ли го?...

– Проникнах във вестибула на къщата. Не видях никаква следа от монаха и вярвайки, че той не може да се скрие, помислих, че е излязъл от другата врата. Намерих там Антонио и го запитах живо, с нисък глас, видял ли е монаха. Той ми отговори отрицателно.

– Никой не мина край мене – потвърди Антонио. – Нито някоя сянка, нито плъх можеше да се промъкне през изхода незабелязано, понеже бях до самата врата.

– Това е чудно! – промълвиха двамата инквизитори.

– В такъв случай монахът трябваше да е останал още в къщата. Ние наблюдавахме двата изхода в течение на цял час; никой не влезе нито излезе. Тогава решихме да претърсим къщата и да разпитаме магьосника Ауромето. Ние предвиждахме, че монахът е при него и решихме да арестуваме последния, тъй като вие бихте ни дали пълна свобода в случай на нужда, благородни и височайши сеньори.

– Ти ни беше казал, че общият вид на монаха те е накарал да вярваш, че това е Бертучио – каза главният инквизитор. Какво мислиш сега?

– Лицето му не прилича на това на Бертучио, още повече, че аз отблизо го разгледах.

Обаче ние сметохме, че нашата длъжност е да доведем монаха тук, за да го разпитате вие самите.

Ние запалихме една малка тайна лампичка и се изкачихме на стълбата.

Докато Антонио остана пред двете врати върху първата площадка на стълбата, аз се изкачих по-високо и разгледах всички стаи, които

бяха отворени. В тях не намерих нито следа от монаха.

Значи той трябваше да бъде в затворените стаи, заемани от магьосника, тъй като не бе напуснал къщата.

Антонио почука на една от вратите с желязната хлопка, окачена на нея. Вратата се отвори при втория удар.

Пред нас се яви магьосникът Ауромето в една широка черна роба, която покриваше цялото му тяло.

Той ни изгледа с важен поглед.

Виждаше се по лицето му, чиято дълга сива брада стигаше до гърдите, че е твърде разгневен.

Той ни запита сухо какво желаем, докато ние надзъртахме в дългата и висока зала, в която се намираха чудновати и мистериозни предмети.

Ние му заявихме, че търсим немия монах. Той ни отговори енергично и кратко, че не познава никакъв монах.

– Размислете, мъдри Ауромето. Не е възможна грешка. Ние видяхме монаха да влиза в тази къща и не сме го виждали да излиза.

Разгледах внимателно лицето му и забелязах, че потрепера и леко промени цвета си. Но веднага си възвърна спокойствието и отговори:

– Никой не е идвал при мене. Не съм виждал монаха, за когото говорите. Разгледайте къщата горе.

– Ние вече го направихме – отговорих аз. – Можете да ни кажете истината без страх. Къде сте скрили монаха?

Червенина от гняв огря лицето му.

– Оставете ме спокоен – извика той. – Няма никакъв монах тук. Претърсете и тая стая, ако желаете!

Ние не чакахме втора покана. Веднага се захем грижливо да разгледаме стаята и не оставихме нито един ъгъл непретърсен, чукайки по стените, отваряйки стенните шкафове и чекмеджетата, поглеждайки зад тапетите и в отворите на прозорците.

Но никаква следа не намерихме от немия монах.

Ние вече щяхме да излезем от стайте, обитавани от астролога, без да открием нещо и учудвайки се на това мистериозно изчезване, когато внезапно ми хрумна идеята да разгледам камината на голямата стая.

Аз се върнах бързо и изненадах върху лицето на гадателя на звездите усмивката на един човек, щастлив, че ни е измамил.

– И какво намерихте в камината?

– Черната качулка на монаха... Но от самия него нито следа! Ауромето бе можал да направи да изчезне човекът, бе го направил невидим,

обаче, неговата качулка бе останала!... Повярвайте ми, велики всемогъщи инквизиторе, този астролог е един много опасен магьосник.

– Той хвърли нещо върху пламъка, който гореше на масата му, и залата се изпълни с една атмосфера, която ни размъти мозъците – каза Антонио. – Наложете на този магьосник най-голямото наказание и вие ще бъдете справедливи, благородни и височайши сеньори!

– Това, което разказвате, изглежда едновременно и чудновато и тъпо. Не намерихте ли нещо, освен тази празна качулка у Ауромето?

– Нищо повече, всемогъщи инквизиторе. Запитах го за този, който носи тази качулка и той сам ми призна, че бил изучил черната магия, можел да направи да изчезна цял, освен тъмната ми мантия и шапката ми.

– И тогава вие напразно дирихте монаха в къщата, намираща се на уличката до канала де ла Фузина?

– Той не бе се върнал. Намерихме в стаята, която е обитавал, само останки от царевичен хляб и няколко плодове.

Кой знае къде този майстор на магиите е отправил монаха чрез своите вълшебства?

Не ще бъде намерен, повярвайте ми, благородни и височайши сеньори. Той не е вече в островния град и също както негърът избяга от пазачите, така и монахът ни избяга чрез могъществото на този магьосник, когото земята не трябваше да носи дълго върху себе си.

– Оттеглете се в чакалнята – заповяда главният инквизитор на двамата карабинери.

Когато те се отдалечиха, златното звънче зазвъня. Един маскиран прислужник влезе в страшната зала на съда.

– Доведете тук Бурони палачът, каза главният инквизитор.

И, докато прислужникът отиде да изпълни заповедта, той се обърна към своите помощници:

– Луиджи Гримани иска смъртта на астролога, понеже му е разкрил неща, които показват, че знае повече, отколкото трябва.

– Изчезването на немия монах е забулено със загадъчност – каза един от инквизиторите. – Ако не изповяда къде е монахът, трябва да умре.

– Споделям вашето мнение. Той упражнява черната магия, което изкуство му е дало могъщество да се бори срещу нас – заяви вторият инквизитор. – В канала Орфано, ако не се покори на нашата воля!

– Преди всичко да изслушаме това, което ще ни каже Бурони... Чувам стъпките му.

Вратата на черната стая се отвори и на прага от страна на слугата, който бе отишъл да го търси, се появи палачът при върховния съд на Венеция.

Бурони бе висок човек с едро и силно телосложение. Можеше да се съди за неговата сила по големите му мускули, тъй като кадифената му дреха, в която бе облечен, даваше възможност да се види изпъкналата му гръд, широките му рамене и силните му ръце.

На лицето си носеше черна маска, а на главата шапка, която сне при влизането си в залата на инквизиторите.

Бедрата му бяха покрити с плетени панталони от черна вълна, а краката му бяха голи и се виждаха дебелиите му мускули. Ходилата му бяха обути в сандали.

Палачът се спря на няколко крачки от масата и се поклони, докато в това време прислужникът се оттегли.

– Каква новина ни носиш, майсторе? – попита главният инквизитор палача. – Предадохме ти преди три часа астролога Ауромето, за да го отведеш в Стаята на истината... Призна ли той?

– Поставих го на макарата за измъчване, велики и всемогъщи инквизиторе – отговори Бруно с висок и силен глас, който не се изменяше от черната маска. – Той понесе изтезанията без оплакване, без проклятие, без молитва. Тогава го запитаха следвайки вашите заповеди, желяе ли да признае, къде се намира немият монах. Той отговори, че ще умре, но не ще го принудят да каже това.

– Подложи ли го на други мъчения?

– Поставих му краката върху горящи въглени – продължи палачът. – Той започна да стене от силните болки, но не призна нищо.

– Жив ли е още? – запита главният инквизитор.

– Намазах му с дървено масло гърба и окървавените крака, за да го върна в състояние да може да отговаря на въпросите.

– Кажи да го донесат в тази стая в един ковчег, майсторе – заповяда главният инквизитор. – Изтезанията не могат да окажат нищо върху твърдоглавците. Ако не признае, той ще умре тази нощ... Остани наблизо. Възможно е на твоите помощници да бъде възложена нощна работа.

– Вашите заповеди са свещени за мене, всемогъщи инквизиторе. Те ще бъдат изпълнени – каза палачът, като се отдалечи, за да даде нареждане да донесат алхимика Ауромето.

След няколко минути четирима помощници на палача, маскирани като всички, които стояха близо или далеч от кървавия съд, влязоха в черната зала.

Те носеха един ковчег, в който бе поставен старият гадател на звездите, чиито членове бяха изкълчени и окървавени от страшните изтезания.

Ауромето не издаде никакви оплаквания или охкания, макар раните на краката и гърба му получени, в страшните стаи на истината, да му причиняваха страшни болки.

Големите му очи, налети с кръв, се устремиха срещу тримата маскирани инквизитори, които с един жест на ръката заповядаха на помощниците на палача да напуснат палата.

Мъдрият Ауромето лежеше в дървения ковчег, без да може да се помръдне.

– Проклет да бъде Съветът на тримата! – произнесоха устните му.

– Ти се наричаш Ауромето – започна главният инквизитор – и упорядняваш занятието да познаваш тайните сили на природата и да четеш по звездите. Ти си жрец на магьосническото изкуство и можеш да откриеш на земята неща, които никое човешко създание не познава.

Нещо повече: обвиняваш се, че си скрил при тебе един монах, наречен глухоням, и карабинерите са могли да намерят в твоето жилище само качулката му. Съветът на тримата изисква да му заявиш къде се намира немият монах.

– Какво искате от един монах, омразни съдии?... О! Проклет да бъде Съветът на тримата! – извика Ауромето, когато ужасните болки измъчваха страшно.

– Трябва да намерим този монах. Ако е необходимо, нашите полицаи ще го търсят във всички страни по света, но пак ще го намерим – каза главният инквизитор заповеднически.

– Аз ви казвам, че не ще го намерите никога, никога, викна алхимикът, чиито очи светнаха с триумфална радост.

– Чуй съдбата, която ще те постигне, ако не обадиш мястото, в което той се крие!... Ти го знаеш, но искаш да ни измамиш, негоднико! Макар да се занимаваш с черна магия, ти не можеш да се бориш с нас.

– Проклет да бъде Съветът на тримата! – прошепна пак Ауромето.

– Ако твоето могъщество е голямо както ти вярваш, повикай го на помощ в този час! Ако си способен да направиш монаха невидим, използвай твоето магьосническо изкуство и спаси себе си. Изчезни, ако можеш!... Но ти си безпомощен! Признай, че силата на държавната инквизиция е по-голяма от твоята, и стани покорен! Изповядай къде живее немият монах! Той трябва да падне в ръцете ни!

– Слушайте това, което ще ви заявя тържествено, съдии, които

криете образа си! Чуйте и разберете добре!

Никога нито една думица, която може да ви въведе в следите на немия монах, не ще излезе из устните ми. Във всичко, което ми е свято, заклевам ви се, че нито мъките, нито заплашванията, нито болките ще изтръгнат от мене и най-малкото сведение.

– Добре, щом е така, злъчни алхимико, ако ти не се изповядаш завчас или ако не бъде намерен монахът, ако не се помолиш и обещаеш послушание на нашата воля, ти ще умреш! – извика буйно великият инквизитор. – Ти държиш живота си в твоите ръце... Изповядай се.

– Вие можете да ме убиете, но не да ме направите ваш роб. Броят на жертвите, паднали под вашите окървавени ръце, е безчислен, зная го. И въпреки това!... Произнесете вашата присъда! Убийте ме, но не се надейте, че ще направя някаква изповед!... Убийте ме и погребете с мене и моята тайна!... Убийте ме и вие не ще намерите никога монаха!...

– Твоята присъда е напълно готова! – подзе главният инквизитор, раздрусвайки златното звънче.

При това звънене палачът и неговите помощници влязоха в залата и главният инквизитор продължи:

– Отнесете на моста на палата този магьосник, който има сделки със Сатаната! Ако не се изповяда, хвърлете го в Орфано!

– Ще умра с проклетие върху устните – отговори Ауромето. – Ще умра и ще ви отправя тези последни думи: Немият монах не ще падне никога във вашите ръце. Той е над вас, защото познава вашето престъпление и вика заедно с мене: Проклет да бъде Съветът на тримата!

– На моста този безочливец! – извика главният инквизитор, тъй като думите на Ауромето бяха го накарали да подскочи от гняв, както и неговите помощници.

Помощниците на палача хванаха ковчега.

Майстор Бурони показа с ръка една от страничните врати, от която един слуга бе отстранил черната портиерка.

После той хвърли върху главата на алхимика едно парче чер плат, което пристегна здраво около шията по такъв начин, че осъденият не можеше да вижда и неговият задушен глас едва се чуваше.

Помощниците отнесоха ковчега през отворената врата в един дълъг слабо осветен коридор, който водеше до една стълба.

Палачът заповяда да оставят ковчега и да накарат алхимика да слезе.

Страшните рани, причинени на краката на нещастника от пламъците, върху които го бяха поставили, правеха вървенето му невъзможно.

При допирането на ходилата му в твърдия и студен мрамор, страшна болка разкъса членовете му. Но палачът на инквизицията не обърна никакво внимание на това.

Той заповяда да поведат астролога и неговите помощници го изпълниха.

Те вдигнаха алхимика от ковчега и насилствено го накараха да слезе с окървавените си ходила до стъпалата, без да може да вижда къде отива през плата, с който Бурони бе обвинил главата му и който наричаха „булото на палача“.

Стъпало по стъпало те стигнаха до долу. После по същия начин се изкачиха по друга една стълба, която водеше към оловния покрив на палата.

Нито едно оплакване, нито охкане не излезе, въпреки страшните болки, от устните на нещастника.

Той понесе това мъчение, защото силата на волята му бе по-голяма от физическите болки.

Най-сетне палачът каза на помощниците, които водеха жертвата му, да се спрат пред една голяма желязна врата, която се отваряше към моста на въздишките, който си бе получил името от въздишките и охканията на безбройните нещастници, които бяха свършили живота си тук по един варварски начин.

Този мост, който свързваше двете части на палата на дождовете имаше към морето, от страната, където се намираха затворите и Стаите на истината, един отвор, едно прекъсване на парапета.

Палачът отвори желязната врата, която със скърцане се обърна върху скобите си.

Той бе пред страшния мост. Долу бучеше водата в канала Орфано, на дъното на който бе пълно с трупове.

Бездната зееше долу, черна и страшна.

Тук свършваше светът на нещастниците, които Съветът на тримата осъждаше на вечна нощ!

Помощниците на палача довлякоха астролога.

Той почувствува ведрината на нощния вятър и разбра, че се намира на моста на мъртвите.

– Проклет да бъде Съветът на тримата! – каза Ауромето, чийто глас прозвуча глухо под гъстия чер воал.

Бяха стигнали до отвора, направен на парапета на Моста на въздишките.

Палачът мина напред и попита алхимика желяе ли да направи

признанието, което искаха от него.

– Немият монах не ще попадне никога във властта на Съвета на тримата... проклетия съвет!... Никога! – отвърна със задушен глас Аурумето.

– Хвърлете го! – заповяда Бурони на своите помощници.

Последните го блъснаха в отвора, под който зееше черната бездна.

Алхимикът полетя в ужасния гроб на канала Орфано. Един глух вик се разнесе.

Чу се силното плискане на водата и след това настъпи тишина.

19. Луала

Ето какво се бе случило вечерта, когато алхимикът бе арестуван, за да бъде отведен на Моста на въздишките.

Анунциата бе седнала в къщичката, обитавана от старата просякиня, която къщичка не заслужаваше даже името барака.

Тая къщичка имаше, както повечето къщи във Венеция, една врата отзад, отваряща се към една тясна уличка, която водеше към канала чрез една малка стълба, до която бе винаги привързана една лодка.

На предната страна на улицата имаше едно малко прозорче, от страна на входната врата, държана винаги затворена, и до която се слизаше по няколко безформени каменни стъпала, тъй като почвата, върху която бе построена къщата, бе по-ниска от улицата.

Жилището представляваше почти приземен етаж и се състоеше от една стая, където се намиреше малка кухненска печка. Трапезарията и спалнята бяха събрани в тази единствена стая.

До входа, една стълба или по скоро една скеля, водеше към една стая под покрива, висока едва четири стъпки и със задушна атмосфера.

Старата Луала я използваше като стая за слагане непотребните домашни вещи и за склад.

Там тя пазеше най-разнообразни неща, които намиреше на улицата или ѝ даваха. Тия неща така си стояха там дълго време, без да ѝ трябват.

Когато вечерната дрезгавина се съгъсти, Анунциата застана зад мътните стъкла на малкото прозорче и с нетърпение заочкава връщането на просякинята, с очи, отправени към един мост на стръмния бряг на канала, в края на улицата.

Стаята бе добре подредена и мебелирана, не отговаряше на външния вид на къщичката.

Откакто Анунциата се бе настанила тук, всичко бе влязло в ред и изрядна чистота се забелязваше навсякъде.

Никъде не можеше да се види нито пращинка прах, когато по рано той спокойно покриваше цялата покъщнина.

Старата Луала бе изненадана един ден, когато, връщайки се в къщи, забеляза тази промяна.

Тя плесна с костеливите си ръце и отвори широко големите си очи.

Нейното малко съкровище, както обикновено наричаше Анунциата бе поставило всичко в ред и просякинята не можеше да познае, че това е нейната стая.

Но лицето на старицата внезапно изрази безпокойство и тя попита Анунциата, дали е влизала в горната стая.

Младото момиче заяви, че не е, прибавяйки, че е имало намерение да я подреди и нея напълно на следния ден.

При това заявление старицата вдигна ръце и ѝ забрани да не пипа нищо горе.

Нейното желание беше всичко да остане на мястото си. Даже, тъй като бедното легло на Анунциата беше долу, тя би направила по-добре да не влиза в стаята, където Луала спеше.

Младото момиче естествено обеща да изпълни всичко, понеже нямаше друг изход.

Отвъд леглото имаше, в долната стая една маса с два разкривени стола, нещо подобно на стъклена лавица, с ошърбени опии и няколко канчета и паници, един вехт сандък.

Една икона и едно желязно разпятие бяха прикрепени към стаята...

Тя издигна глава към прозорчето, после излезе бързо и безшумно от стаята, отиде в антрето и отвори предпазливо вратата към улицата.

Тя погледна и се ослуша.

Въпреки голямата тъмнина, можа да различи, че някой минаваше близо до къщичката.

Скоро тя чу в далечината шума, произвеждан по паважа от патеричката, с която Луала обикновено се прикрепяше при вървенето.

След малко тя забеляза силуета на старата просякиня, която се връщаше от площада Сан Марко по-рано и по-бързо отколкото обикновено.

Анунциата изрази задоволството си от завръщането на добрата жена, която ѝ бе дала така приятелски гостоприемство.

Стигайки до вратата си и слизайки по стъпалата, Луала намери Анунциата, която я очакваше.

– Вземи това и си кусай, Анунциата! – викна тя, подавайки на

момичето няколко портокала, които извади от джоба си. – Те са сладки и сочни.

– О, какви хубави портокали! И вие сте платили за тях, за да ми направите подарък, добра Луала – каза младото момиче с нежен упрек.

– Стариат Акопо, от Брандоло, ми ги даде. Те бяха останали в кошницата му – отговори старицата, повличайки Анунциата в стаята, след като затвори вратата.

– Но аз ти донесох нещо още по-хубаво, Анунциата! – каза тя радостна, оставяйки патерицата си и снемайки мантията си. – Нещо по-хубаво, мое съкровище, нещо много по-хубаво!

– Вие сте така добра и така внимателна към бедната Анунциата.

– Трябваше да се върна по-скоро тук. Не можех да стоя повече върху площада Сан Марко. Не можах да се стърпя, трябваше да дойда при тебе. Нося ти една радост. Анунциата, една радост!

– Довери ми я! Цяла съм в очакване – каза младото момиче, доближавайки се до Луала, която, изморена от дългото вървене, бе се отпуснала на един стол.

– Спокойствие, малко съкровище! Това е една тайна, която ще ти съобщя, една тайна! – прошепна Луала, отваряйки широко очите си и придавайки на лицето си сериозност, за да изрази по-добре важността на това, което искаше да каже. – Една голяма тайна! Колко си любопитна. Никой не трябва да узнае освен тебе тази тайна, чуваш ли мое, малко съкровище? Никой освен тебе, никой!

– Но аз не я зная още!... Кажете ми я бързо, добра Луала!

– Ти ще се зачудиш много!... И после твоего сърце ще подскочи от радост!... Предполагаш ли за какво се отнася? Да видим ще отгатнеш ли новината, която ти нося!

– Мисля, че зная за какво се отнася, Луала! – извика Анунциата със светнали очи, но не посмя да каже веднага какво предполага.

– Ха, ха, ха! – засмя се старицата. – Кажи, Анунциата, кажи какво си отгатнала!

– Вие ми носите новини за Марино... Да, да, познах по лицето ви: новина за моя скъп Марино! И тъй като знаете, че цялата ми душа е свързана с него, вие сте доволна, че ми носите новини за него, добра Луала! О, говорете, моля ви, говорете!

– Колко си нетърпелива и любопитна!... Да така е, когато е млад човек като тебе, сърцето му е пълно с любов!... По-късно това се променя!... Когато старостта настъпи, болезнената старост, когато тялото започне да се огъва под тежестта на годините и когато лицето се покрие с

бръчки, тогава не е същото нещо, мое малко съкровище!

– Но... вие искате да ми говорите за Марино?

– Да, да... Ела по-близо до мен, Анунциата. Никой, даже някоя малка мишка не трябва да чуе това!

– Вие добре правите, че сте предпазлива, добра Луала. После аз също ще ви разкажа нещо, което видях. Но, преди всичко, освободете ме от безпокойството ми, разкажете какво сте узнали за Марино. Кажете ми бързо, че са ви измамили, че не е истина това, което ми бяхте казали!

– Това, което вече ти казах, е истина, мое бедно съкровище. Той е в каторгата. Къде беше мястото забравих, но то е далече; зная това. Има много суша и много море да се измени. Твърде е далече.

– Така, това е истина! – прошепна Анунциата, внезапно възвърнала се към действителността. – Този човек, най-благородният, най-честният от всички, които познавам, е окован към пейката на една галера!...

– Познаваш ли Горо, негъра? – попита Луала.

Анунциата повдигна глава.

– Познавам го. Той ми вдъхваше недоверие отначало. Но Марино ми каза, че му е верен. Той пазеше къщата на баща ми, когато карабинерите...

– Зная това, мое малко съкровище – прекъсна я старицата, за да не я остави да се впуска в тъжните си спомени, – зная го вече. Този Горо е тук във Венеция. Дошъл е тайно и се крие. Аз му говорих днес, рано сутринта... Той е видял твоя Марино в далечния град.

– Видял го! Проникнал ли е при него? Говорил ли му е? – попита младото момиче крайно зарадвано!

– Не, мое малко съкровище, не. Не оставяли никой да се доближи до каторжниците. Но от брега той направил знак на твоя Марино и Марино му отговорил.

– Благодаря на Бога, че той, все пак, е жив! – прошепна Анунциата, ключвайки молитвено ръцете си и издигайки хубавите си очи към небето. – Но, помисли си, Луала, роб на една галера!... О, Боже мой!

– Успокой се, Анунциата – каза старицата, привличайки младото момиче към себе си. – Той не ще остане дълго на галерата.

– О, говорете! Вие знаете нещо друго, добра Луала – извика Анунциата, коленичейки до просякинята.

– Още нещо, ха, ха, ха! Зная още малко, мое малко съкровище... Но млчание, в името на всички светци от Рая!... Шпионите на Съвета на тримата са навсякъде. Те са също около негъра, при скалите; но той е по-хитър и по-ловък от тях. Отдавна той се намира на пътя за Падуа, за

да отиде в това далечно пристанище, където се намира твоя Марино!

– И този добър негър ще го освободи!

– Аз не вярвах, че той е напуснал службата при Съвета на тримата за твоя Марино. Обаче, така е. Той му е верен и ще му бъде много полезен, тъй като знае приемите на държавната инквизиция... Той доброволно му се е заклел във вярност. Те, инквизиторите, знаят отдавна, че той е ходил при Марино, но те не могат да го хванат, мое малко съкровище. Той е по-хитър от тях.

– Какво ти довери той, Луала? Ще изтръгне ли действително Марино от мъките, крило изпитва?

– Той не може да стори това сам, мое малко съкровище. Това е твърде мъчна работа за сам човек, понеже каторжниците са оковани и зорко наблюдавани денем и нощем. Но той е намерил помощ тук.

Един голям тримачтов кораб е заминал от Малакомо, ха, ха, ха, един тримачтов кораб с много благородници и много рибари от остров Сан Николо, и снабден с всичко необходимо. Докато Горо отива по суша до това далечно пристанище, където ще стигне първи след няколко седмици, тримачтникът ще пристигне на същото място и те ще се срещнат, за да освободят Марино.

– О! Ето една радостна новина, добра Луала! Благодаря ти, хиляди пъти ти благодаря! – извика Аnunцията със светнали от радост очи.

– Сега ти можеш да се надяваш, мое малко съкровище. Ти може да се молиш, щото добрите хора, които отиват да го освободят, да изпълнят успешно мисията си.

– Именувай ми ги, Луала. Трябва да зная техните имена.

– Ще ти ги кажа съвсем ниско, мое малко съкровище, съвсем ниско. Никой не трябва да чуе! Ето, ще ти изброя по-главните: благородният и млад Фалие, после Витале и Анифесто и неговите приятели Оргосо, Манкили и Граси и от острова Зани и Тонино...

– Всички тия... О! Те не са го изоставили, те обичат Марино, защото е благороден, добър и великодушен!... Те ще го освободят... О, света Богородице, закрилай го!

– Тогава ти пак ще видиш твоя Марино и ще му кажеш: „Аз ти останах вярна, макар че чрез една подлост, която премахва валидността на извършения акт, ме омъжиха за друг“... И ти ще му кажеш още, Аnunцията: „Той не ме е докоснал и не е получил моята дума, не съм му казала да. Останала съм твоя, чиста и вярна!“... И тогава той ще те стисне в прегръдките си, мое малко съкровище, ха, ха, ха, зовейки те моята скъпа женичка!

– Но това насилствено омъжване...

– Папата от Рим може да го премахне, но сам по себе си този акт е недействителен, защото е извършен при едно мистериозно парализиране на духа. Ако старият...

Луала внезапно се прекъсна, като че ли се бе уплашила от думите, които щеше да произнесе. Тя отново заговори живо.

– Това не е друго освен измама. Но ти си се събудила тъкмо навреме... Сега те могат да те търсят!... Тук, при старата просякиня, никой не ще заподозре, че се намираш. Никой не ще дойде да те търси в тази дупка.

– Обаче, добра Луала, двама карабинери бяха тук тази вечер.

– Как? – извика старата ужасена. – Двама карабинери тук, в моята колиба?...

– Сега ще ти разкажа. Те не идваха в къщата, но бяха долу, до брега на канала. Аз ги наблюдавах, понеже се страхувам тяхното идване да не се отнася за мене. Но гледайки ги внимателно през това прозорче, разбрах, че тяхното внимание е съсредоточено върху немия монах.

– Върху немия монах? – повтори Луала учудено.

– Забелязах, че те не изпускаха от очи съседната къщичка. После се отдалечиха до брега. Изтърчах до вратата: отворих я тихо и видях, че един от тях се приближи до монаха, който излезе, за да отиде в града. Той му каза нещо, после се върна при своя другар и след малко започнаха да го следят. Те минаха пред кръчмата. Не сте ли ги срещали?

– Не, те са минали през малката уличка към моста Риалто, докато аз дойдох покрай канала – отговори Луала като стана, твърде развълнувана.

– Не можех да видя това. Изпитвах голям страх за мен и за немия монах. Защо те го следяха, Луала? Дали някой не го е предал?

Старата просякиня не отговори. Тя изглежда, че размишляваше.

– Кажете, Луала – подзе Анунциата, – познавате ли немия монах? Вие изглеждате твърде обезпокоена за него.

– Аз действително се безпокоя и желая да предупредя този беден монах.

– Къде искате да отидете, добра Луала? – попита Анунциата твърде учудено, виждайки старицата да намята отново мантията си и да взема патерицата си.

– Искам да отида да го предупредя. Те не му готвят нещо добро, Анунциата. Нищо добро, ти казвам.

– Но вие не ще можете да го достигнете. Къде смятате да го

намерите? Има повече от час, откакто е излязъл.

– Не мога да кажа, мое малко съкровище. Но аз ще го намеря. Прибери се в леглото. Ако не се върна след един час, завий се добре и спи спокойно. Сънувай твоя Марино. Да, това е един хубав сън... Твоя Марино...

И тя побърза да излезе, повтаряйки до вратата:

– Твоя мил Марино.

– Какъв интерес има тя в тази работа? – си каза Аnunцията, когато остана сама в тъмната стая и когато стъпките на просякинята заглъхнаха вън. – Не искам да я разпитвам за това... Не трябва да прониквам в нейните тайни... Може би, впрочем, това не е тайна. Може би, тя върши всичко това от съжаление към бедния глухоням, когото карабинерите преследват.

Докато Аnunцията си говореше сама така и се приготвяше да си легне, Луала не бързаше да се върне при нея.

Накуцвайки, тя изгърча бързо на уличката, премина през един лабиринт тесни улички и достигна най-сетне до Риалто, вече спокоен и почти пуст.

Тя премина моста и достигна до високата тъмна къща, където отпреди няколко седмици се бе настанил алхимикът Ауромето.

Дали едно обикновено любопитство, да узнае какво се е случило с немия монах, или желанието да помогне на бедния човек, я бе докарало тук? Или имаше някои други причини, за да предприеме тази късна и уморителна разходка?

Тя разгледа внимателно наоколо и се убеди, че край къщата не се намира никой.

Тогавя възви към Кале Марчерия и оттам тръгна към малката уличка, на която къщата имаше заден вход.

Това, което видя, я накара да се спре внезапно. Двама факлоносци излизаха от къщата на Ауромето.

Това й беше достатъчно. Тя се хвърли бързо към сянката, близо до ъгъла на малката уличка, и заочаква да види какво ще се случи.

Това, което мислеше, се оправда.

Зад факлоносците се появи Ауромето, облечен в дългата си роба от черно кадифе и поставил черната си шапка.

От страни и зад него вървяха пет-шест карабинери, които бяха дошли да го арестуват.

Алхимикът, обвинен в магьосничество и сделки със сатаната, следваше без страх и без съпротивление полицаите и факлоносците.

Блясъкът на факлите осветляваше черните дрехи на астролога и на карабинерите и предаваше на тази сцена фантастичен вид.

Редките минувачи, които се движеха по улицата, побързаха да се отстранят от пътя на кортежа, хвърляйки бегъл поглед към новата жертва на инквизицията.

Те знаеха, че този, който се завежда в палата, при такава свита, вече не ще види дневна светлина.

Луала почака да мине ужасното шествие и излезе от сянката в момента, когато Ауромето, всред въоръжените полицаи, възвиваше по Кале Марчериа.

Астрологът, като че ли случайно, отправи очи към старата просякиня. Без да каже нито дума, без да произнесе никакво оплакване, той продължи тъжната си походка.

Когато шествието се бе отдалечило и бе тръгнало по площада Сан Марко, Луала не отиде, както можеше да се предполага, в къщата на Ауромето, за да дири немия монах.

Може би се страхуваше, че тази къща бе още заета от карабинерите и не желаше да се изпречва на пътя им.

Тя отиде на площада Сан Марко, но с бавна стъпка и обзета от мисли.

Изглеждаше, като че ли върви наслуки, без да си дава сметка къде отива.

Размишляваше без съмнение за начина, по който да намери немия монах и си блъскаше главата, за да открие къде може да бъде той в този час.

Като стигна до площада Сан Марко, тя се отправи към църквата и се настани върху стъпалата, наблюдавайки колонадата, през която Ауромето и карабинерите бяха минали преди малко.

Очакваше ли там немия монах или някой знак, който да ѝ укаже нещо за него?

Дали карабинерите го бяха откарали, както алхимика, в палата или пък още се криеше в къщата, където шпионите на инквизицията го бяха видели да влиза.

Старата просякиня бе стояла повече от един час върху стъпалата на църквата, когато изведнъж се вдигна с помощта на патерицата си и се отправи към колоните на дожския палат, зад които бе забелязала прислужника, когото познаваше и който наричаше Якопо.

– Е, е, мой хубав сеньор, горди Якопо – му викна тя, спирайки се и покланяйки се пред него със същото уважение, което би могла да

засвидетелства към дожа и сенаторите – милата Бенета трябва да ви очаква. Вие се прибирате късно в къщи, вие сигурно имате много работа в палата?

– Повече, отколкото мога да желая, бабо – отговори човекът, мъчейки се да се пошегува.

И той поиска да мине пред просякинята, горящ от нетърпение да отиде да си отпочине няколко часа в обятията на младата си жена.

Но Луала го задържа за мантията.

– Кажете ми, мой хубав сеньор – каза тя съвсем ниско, – нямате ли нужда от едно питие, което ще ѝ даде вечна младост?

– Ако имаш такова питие, бабо, ти сама ще го пиеш – отговори Якопо, като се разсмя.

Луала се улови по-здраво в него.

– Ха, ха, ха! – закикоти се тя. – За мене е твърде късно!

– Внимавай с твоите питиета; иначе и ти ще свършиш като онзи магьосник, когото сега отведоха в стаите на истината.

– Пази Боже! – извика старицата с променен глас, удряйки една в друга костеливите си ръце. – Какво ми казвате, мой хубав сеньор, в стаите на истината!...

– Той трябва да признае как е извършил всичките си магьосничества.

– Още нещо, сеньор, само един въпрос! Не знаете ли дали карабинерите не са докарали днес в палата един глухоням монах?

– Един глухоням монах ли? – подзе Якопо размишлявайки. – Не, не съм чул да се говори за това, бабо. Магьосникът е направил да изчезне един монах – прибави той след минутно мълчание – колкото и невероятно да изглежда това. Но Антонио, който ми го разказа, се закле в честта си, че това е истина.

– Какво ви каза? Магьосникът ли е направил това?

– Да. И заради тази работа е арестуван. Но аз смятам, че карабинерите скоро ще намерят монаха, скрит в някой ъгъл на къщата.

– Това е невероятно и трудът им ще отиде напразно – извика просякинята – напразно, мой хубав сеньор, всичко ще бъде напразно.

Якопо се опита да се отдалечи, правейки знак с глава за сбогуване, но:

– Още нещо, сеньор – каза Луала.

– Още нещо и после още нещо. Винаги все същата песен – прекъсна я Якопо, изразявайки нетърпението си. – Какво нещастие имах да те срещна, стара вещице. Ти не ме оставяш на мира.

– Не ме наричай така, мой хубав сеньор, не ме наричай така. Но кажи ми, какво ще му направят на магьосника, понеже ти знаеш всичко?

– Какво ще му направят ли? Преди да измине един час, той ще бъде хвърлен в Орфано – каза Якопо, като си тръгна.

Луала го гледа един момент размишлявайки, после се отправи към Пиачета и изчезна в тъмнината.

Обаче, чуваше се още тракането на патерицата ѝ върху камъните и можеше да се разбере от този шум, че слиза към стълбата към брега на канала.

20. Бягството

Обикновено, когато някой пазач от галерите подаваше оплакване срещу някой каторжник, той го придружаваше в каторгата и го пазеше.

Каторжникът, действително, не можеше да бъде по-зорко наблюдаван от тоя, който се оплакваше срещу него, а освен това животът в каторгата за войниците бе по-приятен и по-желан, отколкото този на галерите.

На сушата те имаха развлечения и удоволствия от всякакъв вид, от които бяха лишени през време на тяхната служба на галерите. В резултат на това често биваха подавани тежки оплаквания срещу нещастните затворници от войниците, желаещи да прекарат известно време в каторгата и в града.

Лесно разбираемо е, че за тях не беше мъчно да намерят предлог за някое тежко обвинение, като се знае, че осъдените бяха напълно под властта на войниците и че на техните оплаквания не се обръщаше никакво внимание.

Гаспар, най-грубият и най-жесток войник от пазачите, натоварени със служба по галерите, бе останал заедно с Марино в каторгата.

Той изпитваше двойно удоволствие: не само че му бе по-лесно скришом да надига бутилката, но имаше винаги под ръка осъдения и допринасяше за неговото затваряне в подземните килии.

Невъзможно беше за карцираните каторжници да се изтръгнат чрез бягство от мъките на живота в каторгите, даже и да предпочетяха да загинат във вълните.

Когато бе пил много в кръчмата, Гаспар намираше голямо удоволствие да разведри зачервеното си, налято с кръв лице, като се разхожда надлъж и нашир в тази част на военното пристанище, където бяха

разположени карцерите.

Откъм сушата те бяха напълно изолирани от света не само със солидни железни врати, но и със стени и големи изкопи.

И така, Гаспар обичаше да се разхожда от тая страна към водата, с пълна пушка на рамо.

От мястото, където се разхождаше той, можеше да наблюдава камъните, в подножието на които се блъскаха вълните, понеже от всяка страна два каменни вълнолома, които отделяха тази част на пристанището от зданията на арсенала и корабостроителниците, се вдълбочаваха в морето.

Върху тия вълноломи бе поставена стража, сменявана сутрин и вечер, чието караулене не се прекъсваше нито денем, нито нощем.

От своята килия, когато се излагаше върху железните плочи и погледнеше през отвора, Марино можеше да види при дневната светлина кой е войникът, който изпълняваше караулната служба от единия до другия вълнолом.

Но нему бе невъзможно да различи караулите нощем, понеже когато вечер ставаше смяната, тъмнината биваше вече настъпила и по униформите мъчно можеха да се различат войниците един от друг.

Марино прекара няколко седмици в своята килия, където му носеха само вода и царевичен хляб и само веднъж в седмицата топла храна и плодове.

Не беше този режим, който му причиняваше страдания. Това, което беше ужасно, наистина ужасно, беше невъзможността да укрепи силите си в един добър сън.

Когато Марино, полумъртъв от умора, се изтегнаше върху железните пръчки, които образуваха пода на килията му и започнеше да дреме, той биваше разбуджан от болките, които му причиняваха острите върхове на металните плочки.

За да избегне това непоносимо и болезнено докосване, той се изправяше до стената, или се стгушваше в някой ъгъл, но така той намираще само една мнима почивка и един скоро прекъсван сън.

Често той прекарваше цялата нощ в тясното пространство на своята килия, сам със своите мъчителни мисли, терзан постоянно от необходимостта по-скоро да се измъкне от тази ужасна дупка, където напълно щеше да изгуби силите и здравето си.

Ако намереше смъртта в този безнадежден опит, не губеше нищо, тъй като бе сигурен, че след връщането на изпратения куриер във Венеция, след няколко дни, ще бъде предаден на смърт.

Ако, напротив му се отдаде да използва някоя нощ, през която Гаспар да не е на служба, върху вълнолома, можеше да се опита да излезе от пристанището с плуване и да достигне брега отвъд арсенала, което щеше да му даде желаната свобода! Тогава неговите неприятели трябва да треперят, защото той щеше да тури в изпълнение своя план за отмъщение!

Марино бе превъзходен плувец. Той знаеше, че може да се гордее със своята сила и издръжливост. Даже сега силите му да бяха отслабнали, съзнанието, че ще се отърве от страшния живот в каторгата, бе достатъчно да му предаде голяма енергия.

И той, изпълнен с надежда, очакваше.

Той вече не разчиташе на помощ от Горо. Може би негърът е станал жертва на някоя катастрофа, може би бе в ръцете на полицейски шпиони на Съвета на тримата, каквито последният разпращаше навсякъде, тъй като след оная нощ, когато го бяха видели на брега, Марино вече не бе го виждал, нито бе чул да се говори нещо за него.

Седмици бяха изминали от тогава.

Даже Горо да беше още в Тулон, той не можеше да влезе в следите на Марино и не бе в състояние да проникне до него, тъй като не можеше да подозира, че неговият господар е преместен от пейката на галерата върху острите жезла на страшните карцери в каторгата.

Марино бе на път да вземе едно смело решение.

Имаше само една възможност да се излезе от тази килия – през отвърстието, от което влизаше светлина и което гледаше към залива.

Не можеше да се мисли за бягство през желязната врата, понеже ако Марино намереше някое средство да се измъкне през вратата, той оставаше пак затворен между високите стени на крепостта и не би могъл да намери изход.

Трябваше преди всичко да се отстрани решетката от прозорчето; наистина железните пръчки бяха здрави, но те не бяха прикрепени здраво в стената.

Отворът беше тесен и нисък. Обаче Марино се надяваше, че като свие раменете си, ще може да проникне през него и да се хвърли във водата.

Веднъж попаднал във водата, с която бе свикнал от детинството си, той можеше да се поздравя със свободата. Нали моряците във Венеция често го наричаха господар на морето?

Марино желаше да използва някоя тъмна нощ за изпълнение на своя проект. Естествено, той желаше да избере една от тия нощи,

когато, според пресмятанията му, Гаспар няма да бъде на стража на вълнолома.

Другите войници не бяха твърде усърдни в службата си. Даже Марино бе забелязал през някои лунни нощи, когато гледаше морето и двата вълнолома, че пазачите, поставени да бдят за предотвратяване на някое бягство, отиваха да пият в лавката на каторгата, която бе наблизил, и често оставаха там цели часове.

Ако имаше щастие и избереше някоя нощ, когато бяха на стража тия небрежни войници, той можеше да бъде сигурен в успеха на бягството си.

Една вечер той забеляза, че тъмнината обещава да бъде по-гъста.

Когато затворническият надзирател му донесе хляба и водата, Марино, който знаеше, че той няма да влезе в килията до сутринта, се наведе над железната решетка и погледна навън.

Напрягайки очите си, той можеше да вижда небето и водата на сто крачки пред себе си и отляво и отдясно двата вълнолома.

Марино помисли, че е настъпил часът на освобождението му.

Нощта щеше да бъде тъмна. Никаква звезда не се виждаше по небето. Морето бучеше и всичко предвещаваше разразяването на буря.

Понеже смяната на караулите се извършваше в девет часа, а пълната тъмнина се бе спуснала веднага със залязването на слънцето, Марино, забелязвайки в далечината постъпките на пост войници, не можа да разпознае никого.

Надяваше се, обаче, че Гаспар не влиза в числото им, понеже последният бе на стража преди два дни и, според реда на сменянето, неговият ред бе на следната сутрин.

Големите тъмни облаци, които идеха от юг, се напластиха на небето и закриха напълно луната по такъв начин, че никакъв лъч не можеше да прозрее през облаците.

От седмици насам той очакваше една такава благоприятна нощ, много рядко явление тук, тъй като над Тулон почти винаги блестеше сиъно ясно небе.

Марино се залови на работа с туптящо сърце.

Караулът от по-близкия вълнолом се бе отдавна отдалечил, понеже не се чуваше шумът от стъпките му. Сега той или стоеше неподвижно на края на моста или бе напуснал поста си. Марино не можеше да знае кое от двете е точно. Вълноломът и водата бяха покрити с тъмнина и нищо не се виждаше.

– Помогни ми, света Богородице, покровителке на моята

Анунциата – мълвеше младият венецианец. – Помогни ми в бягството, за да мога най-сетне да я видя и да я направя моя жена! Дай сили на моите мишци и ме запази от очите на караула!... Ти знаеш, че не съм извършил никакъв грях, никакво престъпление, ти виждаш в моето сърце. Ти виждаш моя благороден и нещастен баща да лежи в страшните килии. Ти знаеш, че желая да го спася..., че желая да накажа виновниците! Помогни ми. Дево Мария!... Моята душа жадува за свобода.

Марино се чувствуваше изпълнен със смелост и решителност. Тъмните тесни дрехи, които, откакто бе в килиите, заместваха дългата му мантия от галерата, не щяха да му пречат.

Полунощ приближаваше.

Не се чуваше друго, освен непрекъснатото плискане на вълните, чийто водни капчици стигаха до решетката, която покриваше прозорчето.

Марино хвана железните пръчки с двете си ръце и ги задърпа.

Те устояха на неговото усилие, но той почувствува, че се огънаха и разклатиха в стената.

Той напрегна всичките си сили, заизвива ги с гигантска мощ и скоро счупи една от тях.

Едно радостно възклицание се изтръгна от устните му. Този резултат му вдъхна смелост за нови усилия.

Още една пръчка отстъпи, а ворта наоколо се изкърти и падна във водата.

Той употреби още усилия и изкърти и последните две пръчки. Марино държеше цялата решетка в ръцете си и я остави да падне във водата.

Той вдъхна дълбоко пресния морски въздух, който влизаше безпрепятствено в килията.

Жребият бе хвърлен. Път за бягството му беше открит, път страшно опасен, който би възпрял всеки друг каторжник, но не и него, който бе отличен плувец.

Но какво ще стане, ако горната част от тялото му не може да се промъкне през отвора.

Утре ще забележат, че решетката е изкъртена и тогава всичко е изгубено.

Сега трябваше да се реши съдбата му.

Бурята бе започнала да вилнее, когато Марино напредна с главата навън от дупката.

Свивайки ръцете си край тялото, той вмъкна раменете си между

двете стени на отвора и... констатира с ужас, че тя беше твърде малка.

Капки пот блеснаха по челото му.

Той се натисна силно напред. Неговите ръце бяха притиснати към гърдите така, че едва можеше да диша. От движението кожата му се олющи, обаче той спря в дупката.

Не можеше нито да напредне повече, нито да се върне. Ужасно положение! Той беше залостен тук, докато вятърът тласкаше вълните и от време на време някой лунен лъч му посочваше пътя...

Марино произнесе една кратка молитва и, опирайки краката си на железните плочки на пода, с цената на големи болки, напрягайки всичките си сили, можа да се промъкне до кръста навън.

Сега ръцете му бяха свободни и той можеше да си служи с тях, опирайки се в стената.

Той бързо се измъкна и падна във водата, която се затвори над него.

Няколко секунди по-късно, главата му се появи близо до стената, където го бяха завлекли вълните.

Употребявайки силата на мишците си, той можа да се обърне към морето.

Той се стремеше да се задържи на почти еднакво разстояние от двата вълнолома, на около петдесет стъпки от единия и от другия.

Видя върху един от вълноломите силуета на един пазач от каторгата и забеляза в същото време с безпокойство, че вятърът разпръскваше облаците и луната освети водата.

При все това Марино се надяваше, че ще може да избегне бдителността на часовая й да достигне незабелязано до входа на пристанището, откъдето да се добере до изолирания пясъчен бряг, ненаблюдаван от никого.

Перспективата за свободата му даваше неизтощими сили. Неговите яки мишци цепеха здраво вълните, като той ту се издигаше на гребените им, ту падаше в гънките им.

Досега всичко беше благополучно и той не се съмняваше вече в успеха.

Единственото нещо, което го безпокоеше, бе, че лунната светлина го осветяваше и необходимостта да мине под очите на караула, който, облегнал се на пушката си, се бе загледал във водата.

Внезапно Марино, който не изпускаше из очи войника, позна в него страшния Гаспар. Последният бе постъпил на стража тази нощ.

Не му оставаше друго, освен да плува по-смело и по-бързо. Може

би той нямаше да забележи главата и раменете на Марино, осветени от луната?

Беглецът бе вече в опасно положение. Приближаваше се към мястото, където бе отправен погледът на Гаспар.

Той сниши главата си между раменете и се опита да се скрие зад вълните.

Но една вълна го издигна нагоре. Гаспар трепна, издигна глава и се приближи до края на вълнолома, за да види по-добре.

– Хей! – викна той. – Какво е това? Кой плува там?...

Отговори или ще стрелям.

В момента, когато войникът насочи пушката си към него, Марино се гмурна.

Един гърмеж проехтя и след няколко минути пазачите от каторгата се появиха.

Куршумът бе изсвирил над водата, без да засегне беглеца, който бе потопил главата си във водата.

Марино отново заплава с голяма бързина, влагайки цялата си енергия, за да излезе във от пристанището и да избегне войника, който насочваше пушката си към него.

– Един избягал! – викна Гаспар. – Негодникът плува добре, но няма да ни избегне.

Той стреля още веднъж.

Глухото ехо на този нов гърмеж се разнесе далече, обръщайки вниманието на пазачите от другата страна.

Спуснати бяха няколко лодки във водата, върху които се покачиха войниците от каторгата.

Макар че не беше засегнат от двата куршума, Марино изглеждаше изгубен, понеже, докато плуваше бързо към края на вълнолома, войниците се бяха спуснали с лодките подир него, осветявайки го с прожектори, а в това време други войници се отправяха с лодки да му пресекат пътя.

Лунната светлина благоприятствуваше преследването. Марино не можеше да се спаси. Или щеше да потъне в дълбочините – понеже силите му бяха дошли до крайния предел – или щеше да падне в ръцете на преследвачите си, чийто брой се увеличаваше всяка минута, тъй като оръдието за тревога на каторгата бе известило за бягството на един затворник.

Гласът на Гаспар, който беше върху моста, доминираше над виковете на другите и над бученето на вълните.

Той викаше на пазачите от лодките посоката, която трябваше да следват, за да достигнат до плувеца, който не можеше да съперничи по бързина с лодките, снабдени с по няколко чифта гребла.

Ясно беше, че Марино е безвъзвратно загубен!...

Сутринта комендантът на крепостта в Тулон бе уведомен, че каторжникът Марино Маринели, който през нощта бе направил отчаян опит за бягство, бе заловен и очакваше в една килия, във вътрешността на крепостта, да се произнесат върху съдбата му.

В същото време му съобщиха, че изпратеният куриер във Венеция се е завърнал.

Комендантът заповяда да го доведат при него. Той го очакваше прав, близо до масата си, отрупана с карти и планове.

– Вие завършихте пътуването си, д'Артенай – каза той на покрития с прах куриер, който влезе и се поклони пред него. – Каква новина ми носите?

– Държавният съвет на Венеция ви изпраща своя поздрав и уверение за неговите най-приятелски чувства – отговори куриерът.

– Как бяхте приети, д'Артенай?

– Приеха ме с големи почести, коменданте. Аз отидох в дома на френския посланик и, на следния ден, се явих в палата на венецианския дож.

– Новият дож на Венеция, Луиджи Гримани е още млад, според както ми казаха? Бяхте ли приети от него д'Артенай?

– От него и висшите съветници. Една мрачна сериозност царуваше всред венецианските първенци, една почти ужасна сериозност. Дождът стоеше прав, облечен в своя дожски костюм...

– Чакайте... Спомняте ли си, че впечатлението, което сте добили тогава, ви е помрачило лицето?

– Моето лице може би е било мрачно, но това на дожа бе страшно. Той имаше изглед на човек, чиито думи всяват ужас и чиито ръце са опетнени с кръв. Страните му бяха бледи и чертите зловещи. Една руса брада украсяваше устните и брадичката му. Очите му изпуснаха светкавици, когато отидох във Венеция.

– Режимът там е много строг и вашето описание подчертава страшните разкази, разпространявани за тази могъща държава. Но продължете, д'Артенай.

– Когато изложих целта на моята мисия и връчих вашето писмо на дожа, той го предаде на сенаторите.

Забелязах върху физиономията му нещо като задоволство.

– И потвърдиха ли смъртната присъда срещу осъдения?

– След кратко обмисляне дождът ме натовари с мисията да ви уведомя за волята на висшия съвет, която се формулираше така: Марино Маринели, който е върху галерите в Тулон, заради разбунтуването си е заслужил смърт, е подчинен на законите и правилниците на каторгата. Венецианската република се отказва от всичките си права върху тоя, когото е изхвърлила от пределите си завинаги. Той принадлежи на управителите на Тулон, който трябва да му наложи наказанието, на което е осъден.

– С това висшият съвет на Венецианската република предоставя този каторжник в моите ръце – каза комендантът, който се почувствува поласкан от указаното му уважение. – Впрочем, присъдата му е да умре под ръцете на палача, понеже, нощес, този каторжник е утежнил престъплението си, опитвайки се да избяга.

– Безумец! – извика д'Артенай. – Не мога да си въобразя, как е могъл да стори това.

Комендантът отиде до масата си, взе едно перо и се подписа на една предварително подготвена заповед.

– Вземете тази заповед, д'Артенай, и я предайте на палача на каторгата. След един час екзекуцията трябва да се извърши! Хайде!... Но вие се колебаете? Какво има още?

– Не зная защо така живо ме интересува този осъден! Дали неговата физическа красота, дали смелостта му ме привлича? – каза с един вид усилие над себе си довереният офицер на коменданта. – Констатирах, че също и във Венеция обичат и обожават Марино Маринели.

– Какво означават тия думи, д'Артенай?

– Жалко ми е за този красив и смел младеж...

– След час неговата глава трябва да падне – прекъсна го комендантът със строг глас. – Да не чувам още веднъж излияния от този род, д'Артенай.

– Никога по-рано не съм виждал някой каторжник подобен на този Марино Маринели, коменданте. Той няма физиономия на вулгарен престъпник. В него има нещо благородно, ще кажа даже величествено.

– Мълчете, д'Артенай, и направете това, което ви е заповядано. След един час главата на този осъден трябва да падне под ръцете на палача. Вие ме познавате. Е добре, ако и да искам действително да го помилвам, за да послушам зова на вас, който сте ми служили честно и усърдно... не ще посмея, д'Артенай!

– Вие имате пълна власт. Венецианската република е предоставила решението във вашите ръце, коменданте.

– Ако аз и да мога да го помилвам, вие забравяте, че едно помилване в каторгата ще има тежки последствия. Ако този Марино Маринели остане ненаказан, ще се намерят други каторжници, които ще извършат опит за бягство. Не, не, д'Артенай, не трябва да стане друго освен това, което казах. Той трябва да умре не за друго, а за пример... Побързайте да отнесете заповедта ми. Войниците и каторжниците ще присъствуват на екзекуцията.

Д'Артенай, млад и елегантен офицер на около двадесет и четири години, се поклони отново пред коменданта и излезе от кабинета, за да отиде при палача на каторгата, бивш каторжник, станал изпълнител на смъртните присъди там, където по-рано беше страдал.

Габриел Мортиз бе през петнадесетте години от наказанието си един примерен каторжник и през това време не бе изгубил нищо от своята физическа сила.

Единственото нещо, което беше напълно загубил в каторгата, бе чувствителността. Той нямаше сърце. Беше като една машина. Без да размишлява, без да изпитва съжаление или някакво друго вълнение, изпълняваше точно всички заповеди, които му биваха давани.

Палачът на каторгата бе свикнал да умъртвява.

Бяха минали много години, откакто при свършването на наказание-то му комендантът го беше натоварил с тази ужасна служба, за която нямаше по-подходящ човек от него.

Той беше си спечелил за своята професия такава репутация, че често големите градове на Прованс, когато имаше да извършват някаква екзекуция, се обръщаха към Габриел Мортиз, палача на тулонската каторга.

Той живееше сам в една малка къщичка, построена на края на военното пристанище.

Когато видя да идва при него д'Артенай, довереника на коменданта, нито един нерв не трепна на бронзовото му лице, набраздено с бръчки, с остри черти. Изпъкналото му чело, извитият му нос и двете му големи спокойни очи придаваха на лицето му един рядък характер.

Габриел Мортиз поздравя д'Артенай и разгледа безразлично заповедта, която последният му подаде.

– Кога трябва да бъде изпълнена присъдата? – запита той с висок глас.

– След един час в двора на каторгата.

– След един час и девет минути аз ще докладвам на коменданта, че присъдата е изпълнена – каза Габриел Мортиз и излезе от къщичката си,

без повече да се интересува от довереника на коменданта.

– Слушай, майсторе! – му викна д'Артенай, виждайки го да прави знак на неколцина осъдени, които работеха наблизо.

Палачът се обърна и погледна, с винаги безразличния си поглед, младия офицер, който го бе последвал.

– Желая да ти кажа от моя страна, майсторе – подзе д'Артенай, – че осъденият, когото ще умъртвите, ще трябва да умре бързо и без да страда, само с един удар.

– Както винаги, един удар ще бъде достатъчен – отговори Габриел Мортиз. – Но не мислете, че ще мога да го умъртвя, без да страда. Бързо, с един единствен удар на сабята и неговата глава ще падне..., но един удар не е достатъчен да убие веднага живота.

Д'Артенай учуден се доближи до палача.

– Какво казвате, майсторе? – попита той – От момента, когато главата бъде отделена от трупа, животът престава...

Габриел Мортиз поклати глава.

– Животът трае още три часа, но не така дълго в тялото, а в главата.

– Това, което говорите, е ужасно, майсторе! Според, както ми казахте, нещастният Марино Маринели ще страда още три часа след като му бъде отсечена главата?

– Отговорих ви вече веднъж – отвърна палачът със спокоен и отсечен тон, обръщайки се на другата страна, за да даде заповед на осъдените да вземат един голям пън и да го поставят в двора на каторгата на обикновеното място, което им бе добре известно, и да се погрижат да поиздълбаят малко земята, за да го закрепят здраво...

Д'Артенай искаше да му говори още, да му каже, че обезглавяването е варварско, страшно и че е по-добре да дава на нещастните жертви някоя мълниеносна отрова, но Габриел Мортиз му беше казал: „Отговорих ви вече веднъж“ и нямаше повече да го слуша.

Палачът поздрави офицера без ни най-малкия знак на респект и отиде да потърси в един стенов долап в къщичката си голямата и тежка сабя за екзекуциите, поставена в кожена ножница.

После той последва работниците в двора на каторгата и ги накара да изкопаят на пътя една голяма яма и да я посипят с пясък. В тази яма трябваше да падне главата и да изтече кръвта на осъдения.

Д'Артенай отиде при офицера, командващ стражата на каторгата, и му съобщи заповедта на коменданта.

След няколко минути и мъжете, между които можеше да се види Гаспар, се събраха пред отделението на каторгата, където беше затворен

Марино Маринели, за да го придружат при звука на барабана в двора на мястото, където беше определено да се извърши екзекуцията.

Тогава се появи Габриел Мортиз. Той премина техните редове и отиде с един пазач в килията на осъдения, който беше седнал върху дървената пейка, която представляваше цялата мебелировка на килията, и мечтаеше, с очи, отправени пред себе си.

Когато Марино Маринели видя да влизат двамата мъже, разбра, че последният му час е настъпил, тъй като, когато го изтеглиха от водата, за да го върнат в затвора, пазачите му казаха, че ще бъде умъртвен на следния ден.

Докато палачът му преглеждаше врата и му отстраняваше дългите косми, влезе един свещеник, изпратен от д'Артенай да придружи нещастника.

Този свещеник намери осъдения готов за смъртта и в едно спокойно състояние на духа, което му показа, че той не е нито грешник, нито престъпник, а един благороден младеж, който поради нещастно стечение на съдбата бе изпратен невинен да тегли греблата върху галерите на краля.

Биенето на барабана, което звучеше зловещо навън, показва на Марино, че вън го очакваха, за да го отведат на мястото на екзекуцията.

Той помоли свещеника, който искаше да остане до него до края, да уведоми Анунциата, във Венеция, за неговата смърт, после заяви на палача, че е готов да го последва.

Габриел Мортиз излезе от килията и застана между войниците, последван от Марино и свещеника.

Барабанчиците, който биеха един погребален марш, застанаха начело на тъжното шествие. Войниците се наредиха от двете страни на затворника и в колона зад него.

Марино забеляза в ескорта Гаспар, който го гледаше със сатанинска радост.

Този поглед не предизвика никакво чувство на гняв в този каторжник, осъден на смърт, който поради подлостта на своите врагове във Венеция щеше да завърши тъй рано своето съществуване, без да може да постигне благородната цел, която си бе набелязал, без да може да задоволи своето отмъщение, нито да освободи стария си и благороден баща!

Той щеше да отнесе в гроба мъчителните си мисли. Това, че не може да помогне на благородния Марино Гримани, който бе предаден на бавна смърт, и на Анунциата, бе единственото, за което съжаляваше Марино в предсмъртния си час.

Шествието тръгна по улиците на каторгата и се отправи за големия площад, където се извършваха публичните екзекуции.

В средата на площада бе поставен големият пън, върху който вече много осъдени бяха намерили края си.

Палачът стоеше от страни на пъна. Марино, следван от свещеника, напредна по разстлания пясък, който бе предназначен да попие кръвта му.

На известно разстояние от пъна войниците от стражата образуваха кръг.

Тогава Габриел Мортиз, с висок и спокоен глас, съобщи на осъдения присъдата и прочете с висок глас документа на Венецианската република, който д'Артенай му бе връчил.

Когато стигна до думите: „Венецианската република се отказва от всичките си права върху тоя, когото е изхвърлила завинаги от пределите си“, една усмивка премина върху устните на Марино Маринели, върху лицето на когото не се забелязваше никакъв страх.

С храбростта и решителността на един герой, той гледаше, без да трепне, смъртта в лицето.

Той коленичи пред свещеника и каза последната си молитва.

Когато се повдигна, палачът, следвайки правилата и обичаите, го запита има ли някое последно желание.

Марино изглеждаше, че мисли за момент. Можеше да се види по чертите на лицето му и по очите му, че силна буря се разразяваше в неговата душа, но той се овладя, докато свещеникът го хвана за ръката и му даде си.

– Аз съм готов – каза той на палача с твърд глас. – Свършете набързо.

И той коленичи срещу пъна, като постави врата си върху дървото.

Докато Габриел Мортиз привързваше с въже грижливо главата и ръцете на осъдения, откъм съседната улица, която водеше към главната квартира на крепостта, се чуха силни викове.

– Спрете, спрете екзекуцията! – викаше един силен глас, в който проличаваше голяма възбуденост.

Скоро се появи на ъгъла на уличката д'Артенай, махащ с бяла кърпичка.

– Спрете, в името на коменданта! – викна той. Войниците се отстраниха, за да му направят място.

Габриел Мортиз видя новодошлия, чу думите му и изпусна на земята въжетата.

Свещеникът, със скръстени ръце, хвърли поглед към небето, после отиде до Маринели и го повдигна.

– Екзекуцията е отменена – съобщи д'Артенай и застана между осъдения и палача. – Марино Маринели е помилван и върнат на една галера.

Пазачите от каторгата бяха изненадани. Гаспар не можеше да поярва на ушите.

Палачът, чието лице обикновено нямаше никакво изражение, също бе учуден. Никога не бе му се случвало подобно нещо.

21. Едно корабокрушение

Когато Аунциата се събуди сутринта, тя се облече набързо, за да приготви своята закуска и тая на просякинята.

Обаче, за голямо свое учудване, забеляза, че последната е вече напуснала колибата.

Просякинята нямаше обичай да се отдалечава толкова рано. По-вероятно бе, че тя не бе се връщала къщи, след като бе излязла така късно, за да търси и предупреди немия монах.

Последното предположение бе правдоподобно, но Аунциата не можеше да се увери в това, понеже достъпът в стаята на старата под покрива ѝ беше забранен и тя не можеше да види дали леглото ѝ е разбутано или не.

Вечерта Луала се върна в къщата по-рано, отколкото обикновено. Аунциата забеляза, че тя бе неспокойна и обмисляше нещо. Но не можеше да я запита какво я тревожи.

Когато ѝ заговори за немия монах от просто любопитство да узнае дали Луала го е намерила, старицата не ѝ отговори и заприказва за съвсем други неща.

Нощта настъпи и Аунциата видя старата просякиня пак да излиза.

– Тя крие нещо – си каза младото момиче, обезпокоено, че Луала се лишава от съня и ходи цялата нощ из града. – Какво ли има в главата си? Страхувам се да не я постигне някое нещастие. Тя е стара и немощна, а нощем е така тъмно в каналите и улиците, които граничат с тях, че може да падне във водата и да загине без помощ, понеже по това време всички спяха и никой нямаше да се притече да я спаси.

Аунциата си легна, но желаше да остане будна до завръщането на Луала.

Часовете минаваха едни след други. Най-после когато се появиха първите зари на утрото, тя чу да се отваря тихо вратата на къщата. Това бе Луала, която мълчаливо се изкачваше по скелята към стаята си.

Чак тогава Анунциата заспа в един здрав сън. Когато се събуди сутринта, тя напразно дири старата просякиня; последната се беше вече измъкнала навън.

Много дни и много нощи изминаха по същия начин, през време на които Луала продължаваше мистериозните си разходки.

Една вечер, най-сетне, когато се върна вкъщи, върху лицето ѝ се забелязваше задоволство и тя бе по-радостна от предните дни.

Тя носеше на своето „малко съкровище“ печена на фурна риба, каквато продаваха по улиците и за пръв път от много дни направи почивката си в компанията на Анунциата.

– Забелязах – каза тя, – че се учудваш защо старата Луала излиза толкова късно. Днес мога да ти кажа, Анунциата, днес можеш да знаеш. Опасността е минала!

– Как, вие сте били в опасност, добра Луала? Вероятно, заради мене – каза младото момиче.

– Не, не, мое малко съкровище, не се отнася за тебе! Никой не се съмнява, че красивата рибарка от Сан Николо е тук. Кой може да знае? Кому ще хрумне това? Никой не ще помисли за моята колиба, в този затънтен квартал.

– Тогава вие сте се безпокоили за този ням монах, който е бил заплашван от някаква опасност нали?

– Да, за немия монах, мое малко съкровище, за стария ням монах, когото бяха обградили в скалите карабинерите, тия изчадия, помощниците на страшните държавни инквизитори!

– Кажете ми, добра Луала, защо карабинерите преследват бедния човек? Той сигурно не е сторил зло никому.

– Така е, Анунциата, той не е сторил зло никому, но карабинерите преследват добрите и благородни хора.

– Ах, така е и с моя любим Марино!

– Сега аз съм радостна, мое съкровище – засмя се старата, – понеже монахът е вече далеч оттук. Сега карабинерите, тия проклетни карабинери, не могат да го хванат.

– Вие ли спасихте тоя беден монах, добра Луала?

– Да бъде благословено небето, успях, но това ми струва много неприятности и мъки, понеже полицейските шпиони са навсякъде. Сега той пътува по морето. Нощес той благополучно се качи на един тримачтов

кораб, който отива за Джорджия и Анкона и след няколко дни той ще бъде в манастира в Асколи – каза старичката, чиито очи блеснаха от задоволство. – Там той ще остане на почивка и в сигурност, докато твоят Марино бъде освободен и започне борбата... тъй като той ще отмъсти на дожа, на съветниците и на сенаторите. О, аз познавам красивия и смел Марино! Познавам го, мое малко съкровище, добре го познавам!

– Вие казвате, че той ще започне борба срещу съвета и могъщите инквизитори? – попита Анунциата развълнувана. – Казвате, че ще си отмъсти?

– Ще се задоволя да кажа като в църквата. Амин.

– О, Боже! Но как ще се бори той срещу могъществото на дожа с мощните му галери и с многобройните му войници? Той ще се изложи на голяма опасност.

– Той ще победи всички, Анунциата, вярвай ми, че ще ги победи. Той е силен, смел и го обичат навсякъде! Опасностите не го заплашват!

– Казахте ми, че немият монах, в далечния манастир, който назовахте, ще очаква Марино? Марино познава ли го?

– Познава го, мое малко съкровище, познава го!... много добре.

– Вие не ми казвате нищо, добра Луала. Само разпалвате моето любопитство?

– Не, не. Старият нем монах е вече на сигурно място и сега мога да ти кажа, Анунциата, всичко! Познаваш ли Бертучио?

– Искате да кажете за стария прислужник на дожа?

– Прислужникът на стария дож, да, мое малко съкровище.

– О, разбира се, познавам го твърде добре. Още като дете, виждах го често, когато идваше при сеньора Летиция, на остров Сан Николо, с някоя поръчка от светейшия дож, когато често тичахме да ловим пеперуди в градината или строяхме малки параходчета, Марино и аз!

Старият Бертучио водеше често Марино при баща му, в палата, и винаги го чувах да казва:

– „Каква разлика с Луиджи!“

И той милваше Марино и го притискаше до гърдите си с бащинска нежност.

Той плака и бе много време тъжен, когато сеньора Маринели се помина внезапно, на следния ден след като бе ходила на един прием у стария Виторио Карманьола...

– Да, Бертучио обичаше много Марино, и днес също го обича повече от всекиго другото на света.

– Но каква връзка има между Бертучио и немия монах?

– Една много близка връзка, мое малко съкровище – отговори старицата, смеейки се загадъчно. – Ха, ха, твърде близки връзки наистина. Знаеш ли защо кръвният съд иска да улови немия монах чрез карабинерите?

– Не, добра Луала, и тъкмо исках да ви попитам за това.

– Защото монахът е дошъл във Венеция да търси твоя Марино и защото – старата просякиня наведе сбръчканото си лице съвсем близо до ухото на Анунциата, – защото той се нарича Бертучио.

– Как?... Бертучио ли е немият монах?

– Тихо, Анунциата! Тихо.

– И, за да види Марино, той се излага на голяма опасност?... О, сега, всичко ми е ясно. Той е искал да му довери какво се е случило в палата през оная нощ срещу Коледа; той е искал да му разкрие тайната на палата на дожите, нали?

– Карабинерите бяха попаднали на следите му, Анунциата. Те бяха започнали да го преследват, и нашият приятел щеше да попадне в ръцете им, ако аз не бях... – старицата изведнъж се прекъсна, като че ли не смееше да довери нещо на младото момиче – ако аз не бях го намерила и предупредила навреме – завърши тя.

– Добре е станало, Луала!

– Сега той пътува по морето. Полицейските шпиони могат да го търсят, колкото си искат. Те не ще намерят вече и Горо, негъра, който се среща с него и после замина за далечното пристанище, където е Марино, за да го уведоми, че ще намери стария Бертучио в манастира Асколи, ще научи от него важната тайна и да му каже какво да прави в бъдеще.

– Но как Бертучио е узнал, че негърът е станал верен на Марино, и как са се срещнали да говорят?

Старата просякиня вдигна рамене.

– Той е узнал това от гадателя на звездите, който живее в една къща до моста Риалто, и който знае да открива истината, както казват. Изглежда, че последният е открил бъдещето на дожа и му е разказал чудни неща...

– Един гадател по звездите! – каза живо Анунциата. – Не мога ли да узная нещо за него?

– Ти сигурно искаш да узнаеш бъдещето си, Анунциата? Ха, ха, ха! Нали, мое малко съкровище, нали? Но късно е! Бедният Ауромето...

– Какво му се е случило, Луала?

– Той е хвърлен в Орфано от проклетите помощници на съда! В

Орфано, в черния Орфано!

– Това е ужасно!... Какво е извършил?

– Казват, че бил магьосник и с помощта на черната магия направил да изчезне немият монах и можел да узнава неща, които не се харесвали на проклетия съвет на тримата.

– О, това е ужасно. Бедният астролог. Сигурни ли сте, че го е постигнала тази страшна участ.

– Аясило, слугата от палата, ми довери тази тайна. И той ми е казал истината понеже Ауромето вече не се е върнал в своята къща, откакто карабинерите нахълтаха вътре и го отведоха. Орфано се пълни с трупове, откакто Марино Гримани не е вече на дождия престол и е заместен от Луиджи. Моли се само, щото старият Бертуцио да стигне щастливо до своя манастир, Анунциата, и никога да не пие вода от канала на Орфано...

Докато старата просякиня и Анунциата водеха този разговор, корабът, в който се намираще монахът, беше напуснал пристанището на Джорджия, в лагуните на юг от Венеция и бе излязъл щастливо от залива, за да стигне до Анкона.

Пред очите на монаха, който изглеждаше твърде слаб и изнурен, се разстилаха сините води на Адриатика. Той бе седнал на моста, докато моряците маневрираха насмолените платна.

Вятърът бе слаб и неблагоприятен за пътуване, понеже корабът се движеше с бързината на някоя малка ладия.

Скоро въздухът утихна напълно.

Силното обедно слънце гореше. Моряците и офицерите се бяха отеглили в стаята и в кабините си, за да си отпочинат преди да започнат отново работа.

Немият монах, с когото екипажът не се занимаваше, ходеше мечтаещ върху моста на спрелия кораб.

Когато слънцето започна да се наклонява към хоризонта, монахът забеляза внезапно върху водата оня странен феномен, наричан в много страни с името „Фата Моргана“, и който наричаме мираж. Това е едно внезапно явление, което се явява през спокойните тихи вечери върху водите на Адриатическо море.

Очарован от това зрелище, немият монах виждаше във водата нещо като широк пояс с ослепителна млечна белина, в който се образуваше един брилянтен кръг.

После като че ли морето се покри с голяма бяла покривка и от нея се издигаха дървета, храсти, планински склонове, скали, полупокрити

със зеленина, с най-богати и най-разнообразни оттенъци цяла гама на зеленината. Изглежда като че ли във въздуха плуват голямо количество бели, зелени и пурпурни пръстенчета, върху които слънцето пръскаше ослепителна светлина.

После белите облаци, които фигурираха в това феерично видение, се разделиха на много отломъци и водата започна да става тъмна.

Внезапно сцената се смени в момента, когато моряците се появиха на моста. Предметите получиха нови цветове от залязващото слънце и като чрез пръчката на някой магьосник един друг мираж се издигна над морето.

Фееричният образ блестя известно време в чудни краски. Най-последното видение изчезна. Цветовете се изличиха и върху водата останаха само пурпурните слънчеви зари.

– Един „венто ди Ливанте“ (източен вятър) ще се разрази през нощта – каза един от матросите, чиито изострени черти издаваха безпогрешно едно дете на Джорджия. – Той ще напъне платната.

– Свийте всички платна! Източният вятър се повдига – викна капитанът, също от Джорджия, което личеше по лицето му и сухото му тяло.

Хората от Джорджия се смятаха между гондолиерите на Венеция за най-верни пазители на древните обичаи и старите методи на мореплаването някога на почит в лагуните.

Те бяха смели и опитни моряци. Познаваха добре морето и вятъра и когато, по сигурни белези, предвиждаха лошо време, нищо не бе в състояние да ги накара да излязат.

Когато веднъж кажеха фразата: „Неразумно е да се тръгне“, нито молбите, нито обещаваните възнаграждения можеха да ги накарат да се впуснат по морето.

Те знаеха колко опасни и вероломни бяха водите на Адриатика и не искаха да се изложат на опасностите, когато можеха да ги предвидят.

Когато миражът се разнесе, лицата на моряците изразяваха безпокойство.

След няколко минути, когато изпълнявайки заповедта на капитана всички се бяха приготвили за посрещане на бурята, се разбра, че старият морски вълк не се е излъгал.

Източният вятър не трая дълго. Скоро той бе заместен от силния северозападен вятър, който повдигна страшни вълни и разпени повърхността на морето.

Около кораба преминаваха бързи като стрели стада риби, които бягаха от бурята и от време на време подскачаха във въздуха.

Тъмнината се спусна върху морето, което прие чер цвят около кораба, докато в далечината белите точки на вълните ставаха по-многочислени и едно глухо, продължително бучене се приближаваше.

Заповедите на капитана се разнасяха от моста, незабавно и точно изпълнявани от моряците. На борда царуваше това послушание, което характеризира моряците, които в последния момент, когато смъртта е най-заплашителна, избягваха да се отдават на отчаяние.

Чайки и други морски птици летяха около и над кораба със зловещи крясъци.

Небето се помрачи; облаците забулиха звездите; зловещи сенки се спуснаха навсякъде. Всяка минута грохотът на вълните се усилваше, които вече нападаха страните на кораба и го повличаха със себе си, така че заплашваха да го обърнат.

Капитанът изпрати бързо една част от екипажа при помпите и накара другите мъже да слязат на дъното на кораба, за да попречат колкото е възможно, за неговото преобръщане.

Последната заповед бе дадена твърде късно. Вълните подеха кораба и го отхвърлиха настрана. При страшния тласък голямата мачта, която се издигаше в средата на кораба, се речупи.

Страшните вълни се издигаха на фантастична височина и помитаха всичко по моста, така че монахът и капитанът трябваше да се задържат за оградата, за да не бъдат отвлечени от моста.

Тъмнината стана непроницаема.

Силният ураган изпълваше въздуха със страшен шум; корабът, лишен от голямата си мачта, не можеше да се управлява вече и стана играчка на вълните.

Той беше загубен, ако вятърът не го избавеше, понеже подвижният му товар се бе хлъзнал на една страна и го навеждаше все повече и повече. Вече хамбарът се бе изпълнил с вода, а вълните заливаха борда със съкрушителна сила.

Мъжете, мокри до кости, не бяха вече в състояние да маневрират, понеже не можеха да се движат в пълната с вода палуба.

Гласът на капитана се разнасяше над шума. Напрягайки всичките си сили, той още се опитваше да спаси кораба си, който вятърът движеше по вълните с бързината на светкавица.

Уви! Корабът и всичко, което се намираше на него, изглеждаше безвъзвратно загубено, понеже водата бе вече проникнала в голямата кабина.

В този момент ураганът хвърли кораба върху една гигантска вълна,

която го пое на гребена си. Радостни викове се изтръгнаха от устните на екипажа. Корабът бе възвърнал равновесието си!

Моряците получиха смелост. Гласът на капитана отново проечя по-силно от бученето на урагана.

Той заповяда да свалят задната мачта, за да се даде по-малка опора на напъните на бурята.

Под ударите на брадвата, мачтата се наведе и с трясък падна в морето, повличайки със себе си част от оградата. В миг вълните отнесоха всичко надалече.

Но надеждата, така бързо повдигната, изчезна скоро, когато капитанът и моряците видяха с каква изумителна бързина бе движен от вятъра и вълните корабът, който не се подчиняваше вече на кормилото.

Ту издигнат високо във въздуха, ту свален дълбоко между две водни планини, които се разливаха върху него, той бе подхвърлян като някоя черупка от стихията без цел, без спиране, без да знае накъде отива.

Немият монах беше недалеч от кормилото. Водата се лееше около него: тя бе измокрила дрехите на нещастния старец.

Той се бе хванал с двете си ръце за една стърчаща греда и очакваше с ужас последния си час.

Бертучио, защото той беше, имаше само едно желание, чието осъществяване искаше в молитвите си. Искаше да види преди смъртта си Марино Маринели, сина на дожа Марино Гримани.

Трябваше да му говори. Трябваше да му разкрие нещо, което не знаеше никой друг освен него, и което Марино трябваше на всяка цена да узнае.

Това бе единствената цел на неговия живот, единствената причина, поради която се страхуваше от смъртта. Ако бъдеше тази нощ погълнат от вълните, заедно с него щеше да бъде погребана завинаги тайната на нощта срещу Коледа.

Внезапно корабът бе така силно разклатен, че подът се разкриви и разчупи. Никой не можа да се задържи прав.

Капитанът издаде зловещ вик от моста.

– Подводна скала пред нас!

Корабът бе вече докоснал скалата.

Никой не помисли да помогне на капитана, да направи един опит за отстраняване на нещастieto...

Моряците се отправиха към голямата лодка и я спуснаха в морето сред вълните с надеждата, че ще се спасят.

Корабът заби дълбоко носа си в пясъка пред скалите.

Частите на кораба трещяха и се разчупаха. Вълните се хвърляха върху неподвижния кораб и го раздробяваха, като отвличаха частите надалеч.

Корабокрушенците скочиха в лодката, за да спасят живота си. Неколцина, при опита си да скочат в нея, паднаха и изчезнаха в бездната.

Монахът отърча също към тази страна, понеже искаше да се спаси, тъй като имаше причини за това.

Но вълните бяха отнесли лодката далече от кораба и подводната скала.

Той я видя, подскачаща върху гребените на вълните, и започна да си кърши ръцете.

Бе останал сам на кораба, който всяка минута се заплашваше от опасност, съвсем сам върху разбития кораб, който парче по парче ставаше плячка на ненаситните вълни.

Лодката беше изчезнала. Моряците не можеха ни да я управляват, ни да я спрат. Те бяха безпомощни в тази лодка, която вълните подхвърляха като една орехова черупка.

Монахът коленичи и започна да се моли, когато един сърцераздирателен вик, в който се съединяваха множество гласове, го накара да трепне. Този страшен и отчаян вик, въпреки отдалечеността, се разнасяше по-високо от шума на вятъра и морето.

Монахът изтръпна... Една вълна, по-голяма от другите, бе обърнала лодката и всички моряци бяха загинали в безпощадните ръце на съпругата на дожа от Венеция.

Същата съдба щеше да сполети и него след няколко минути. И той щеше да потъне в дълбочините, без да може да му разкрие страшната тайна на нощта срещу Коледа!...

Изведнъж той стана; стори му се, че небето бе чуло молбата му и му бе подсказало начин за спасение.

Вълните продължаваха да трошат кораба. След няколко минути, под техните удари, той щеше да се пречупи на две...

Монахът взе с двете си ръце една голяма и здрава дъска от тия, които се бяха разкътали от кораба. Употребявайки всичките си сили, той довлече дъската върху моста. После потърси едно дълго и здраво въже и намери такова, навито на отломката от мачтата.

Тогава той легна по гръб на тая дъска, по-дълга и по-широка от него и се привърза към нея без мъка, обвивайки около себе си и дъската.

Като извърши това, той заочаква в тази страшна нощ всред силната буря и постави живота си в ръцете на Провидението.

Едва бе свършил с привързването си към дъската и вълните, тласкани от урагана, се нахвърлиха силно върху полуразрушения кораб, изтръгнаха го от пясъка и отвлечайки го надалеч, го оставиха да потъне на дъното на бездната.

Монахът и неговата дъска бяха отнесени в същото време към скалите. Нещастникът припадна, докато дъската, върху която лежеше като един труп, се понесе от една голяма вълна.

И монахът, с коса разрошена в мокри кичури, с ръце, безсилно висящи от двете страни на дъската, с бледо лице и затворени очи бе повлечен от течението по повърхността на бурното море.

22. Представянето на Фалие

В момента, когато комендантът на Тулонската крепост натоварваше своя доверен офицер д'Артенай с мисията да отнесе на палача на каторгата заповедта за екзекуцията на каторжника Марино Маринели, един голям венециански тримачтник влезе в пристанището.

Знамето, на което върху син фон блестеше златният адриатически лъв, се развяваше на голямата мачта. Горд и величествен като гигантски лебед, големият и хубав кораб се плъзгаше по водите, позлатени от слънцето.

На предната част на кораба, разкошно облечени в коприна, кадифе и злато, стояха синовете на пет от най-благородните и най-стари семейства на Венеция: Фалие, Анафесто, Оргосо, Ланжили и Граси.

Зад тях се виждаха множество венецианци в техните живописни рибарски костюми: червена фригийска шапка на главата, копринен пояс, бродиран със злато придържаше къси вълнени панталони. Гърдите им бяха облечени в бяла риза, широко отворена на врата, и със запретнати ръкави, по начин да може да се виждат мускулестите им ръце, обгорени от слънцето.

Разнесоха се поздравителни оръдейни гърмежи, всичките кораби издигнаха знамената си в чест на чуждия кораб и една навалица от малки лодки го заобиколиха, за да го поздравят.

Фалие и Оргосо накараха да ги отведат веднага на земята, а после отидоха при коменданта на крепостта и пристанището на Тулон, комуто вече беше съобщено за пристигането на венецианския кораб.

Комендантът не можеше да знае целта на тия чужденци, нито техните връзки с дожа и върховния съвет на Венеция. Знаеше само, че

имената на Фалие и Оргосо са тия на най-прочутите фамилии, които бяха предани на венецианските дожове. Той излезе през жилището си, за да посрещне двамата благородници.

Комендантът ги въведе в салона и ги покани да заемат място върху разкошните фотьойли, запазени за посетители от най-висш ранг.

– Щастлив съм, че ми се отдава случай да поздравя в Тулон от името на могъщия крал, моят господар, благородните сеньори от нашата приятелска държава – каза той.

И той заповяда да сервират лека закуска и френско вино, за да изпълни задължението си на гостоприемство спрямо знаменитите гости и да укрепи силите им след тяхното дълго пътуване.

– Пътувайки към далечните страни ние се отбихме тук – отговори Жироламо Фалие. – Не можем да минем, без да спрем пред едно пристанище, което по своето положение и уредбата си е спечелило във Венеция репутация на голямо първокласно пристанище, особено откогато, по поръката на вашия владетел е започнат строежът на арсенал и че усъвършенствуват галерите.

– Вие ми правите голяма чест, благородни сеньори – каза комендантът, поласкан от речта на Фалие. – Искрено се радвам да ви видя в Тулон и съжалявам, че не можах да ви окажа по-бляскаво посрещане.

– Ние възнамеряваме да прекараме няколко дни в пристанището, за да попълним провизиите си и да разширим нашите мореплавателски знания, възхищавайки се на организацията на това голямо морско пристанище – подзе Оргосо. – Бъдете сигурни, че във Венеция ние винаги гледаме така благоприятно на всичко от френски произход.

– Считам като чест да покажа на благородниците сеньори всичко, което заслужава да бъде видно – отговори комендантът. – Съжалявам само, че пристигането ви в Тулон съвпада с часа, в който един осъден, изпратен от Венеция тук, за да работи на галерите, трябва да изтърпи смъртното наказание, което е заслужил.

Фалие и Оргосо размениха бързо погледи. Бяха пристигнали, както изглеждаше, тъкмо навреме.

– Един венецианец... Как се нарича той? – попита Фалие.

– Марино Маринели – отговори комендантът. – Изпратих един доверен човек във Венеция, за да запита по какъв начин трябва да се гледа на този осъден. Вследствие моето питане, получих отговор да го третирам като подчинен напълно на законите на каторгата.

– И тия закони определят смърт? – се обезпокои Оргосо.

– Смърт от ръката на палача. Екзекуцията се извършва в този

момент.

– Това е ужасно! Позволете ни в такъв случай да напуснем незабавно пристанището ви – каза Фалие, ставайки. – Какъвто и отговор да ви е дал висшият съвет унизително и недостойно е за нас да останем час повече в едно пристанище, където един венецианец е предаден на палача.

– Това ни забранява да останем по-дълго в Тулон – наблегна Оргосо, който също бе станал, докато комендантът, изненадан се разтревожи доста.

– Вашите думи ме крайно развълнуваха, благородни сеньори – извика той, – останете! Веднага ще изпратя заповед за отменяването на екзекуцията.

Той отиде до масата и позвъни.

– Позволете ни един въпрос, господин комендант – подзе Фалие, важен и горд. – Какво е направил този нещастен каторжник, доскоро гражданин на Венеция, че трябва да загине под ръката на вашия палач?

Д'Артенай влезе в този момент. Той се поклони и заочаква.

– Този Марино Маринели е нарушил законите на каторгата и за всяко нарушение от този род наказанието е едно: смърт! Освен това опитал се е да избяга... Изпълних си дълга, благородни сеньори, и подписах присъдата след агремана, даден ми от Съвета на Венеция – каза комендантът, като прибави, обръщайки се към д'Артенай: – Отнесете на палача заповедта за отменяне екзекуцията на каторжника.

– Още нещо – каза Фалие. – Върховният съвет ви е предоставил да изпълните присъдата, понеже е желал да покаже неумолимостта на своето желязно правосъдие, господин комендант. Но оставям ви да помислите, дали позорната смърт на един венецианец ще му бъде приятна...

Тия думи породиха у коменданта мисълта, че венецианските благородници, така внезапно пристигнали в Тулон, може би бяха изпратени тайно, за да попречат на екзекуцията, която съветът бе привидно подписал.

Възможността за една такава специална мисия изглеждаше твърде вероятна, тъй като благородниците не му заявяваха нищо официално.

– Не искам да скрия радостта, с която ви посрещнах, благородни сеньори – подзе комендантът, канейки Фалие и Оргосо да заемат местата си. – Съдбата на този каторжник е изцяло в моите ръце и аз не съжалявам за нищо друго, освен за това, че ви видях така разочаровани. Говорете открито: желаете ли този Марино да бъде помилван?

Д'Артенай погледна с надежда и симпатии двамата благородници.

– Вашият въпрос ни показва една благосклонност, каквато не сме очаквали – отговори с удоволствие Фалие. – Като ваши гости, нам е неудобно да изкажем някое желание, а още по-малко да дадем някоя заповед. Ние не можем, освен да приемем с благодарност засвидетелствуваното от вас приятелство.

– Вие казахте, господин комендант, че съдбата на този осъден е във вашите ръце – подзе Оргосо, докато д'Артенай, който чуваше в далечината глухото биене на барабаните, едва съдържаше безпокойството и нетърпението си. – Ако решите съдбата на този венецианец, който е изпратен в каторгата ви, ние ще приемем в такъв случай вашето гостоприемство.

Тия думи изразяваха така ясно желанието, щото осъденият на смърт да бъде помилван, че комендантът повярва, че не трябва повече да се колебае.

– За да ви засвидетелствувам моята радост, че ви виждам в Тулон – каза той, – наказанието, надвиснало над главата на венецианеца Марино Маринели, не ще се изпълни и за да му се отнеме възможността да поднови своя опит за бягство, ще бъде привързан на пейката... Побързайте д'Артенай да съобщите тази заповед на палача и добавете, че това отменяване не става от милост към осъдения, а в чест на благородниците и знаменитите гости, които Тулон посрещна тази сутрин.

Д'Артенай изтърча бързо. Той бе щастлив за тази неочаквана заповед, понеже чувствуваше инстинктивна симпатия към красивия, смел и благороден каторжник.

Докато той тичаше към площада, за да спре екзекуцията, Фалие изрази на коменданта удоволствието, което ще имат, ако посетят галерите и се запознаят с вътрешната организация и плвателните качества на тия кораби.

Комендантът ги покани да отидат заедно с него на галерата, където ще бъде пренесен Марино Маринели, но преди това им предложи да посетят и разгледат каторгата.

Фалие помоли да бъде извинен за момент и отиде до кораба си, който се намираще близо до сушата. Скоро той се върна при коменданта и своя приятел. Бе се снабдил с няколко портокала за утоляване жаждата, причинявана от голямата горещина.

Двамата благородници показваха жив интерес към всичко, което видеха, като не пропускаха никакъв случай да кажат ласкави комплименти на своя водач, за да го разположат още повече.

Надвечер комендантът заяви, че е готов да ги придружи на една от

галерите, пуснали котва на пристанището.

Те се качиха на една лодка и посетиха всички части на пристанището.

Стана им ясно, че освобождаването на Марино Маринели е невъзможно, тъй като той беше прикован на една галера, която оставаше в превъзходно пазеното пристанище.

Когато разговаряше с най-естествен тон с коменданта, Фалие си състави един план, който му изглеждаше единствения можещ да разчита на успех.

Щом лодката се приближи до галерата, използвава един момент, когато Оргосо разговаряше с коменданта, за да напише нещо върху едно малко бележниче, което извади от джоба на мантията си. Той си взе бележка за нещата, които му изглеждаха интересни, като каза с един свободен тон на коменданта, който не подозираше нищо, а напротив се чувствуваше щастлив и поласкан, че тия благородници намираха в управляваното от него пристанище нещо за учудване и отбелязване.

Пристигайки близо до галерата, те направиха един кръг с лодката и Фалие възкликна с учудване:

– Един превъзходен кораб, голям и здрав? Колко оръдия има на борда?

– Четири... по две от всяка страна, благородни сеньори. Ако не се лъжа вашият кораб също е снабден с огнени гърла?

– За да се защитаваме срещу пиратите, които често се опитват да нападнат нашите кораби край африканското крайбрежие – обясни Фалие, качвайки се със своя приятел по въжената стълба, която им бяха спуснали от моста на галерата.

– Да, да, зная. Тия пирати са дошли чак до нашите води – каза комендантът, като последва гостите си.

Офицерът, който командуваше галерата, поздрави двамата венецианци с военни почести, като накара войниците си да се наредят на моста.

Оргосо премина пред офицера и Бойниците, поздравявайки ги, докато Фалие прехвърляше погледа си от пейка на пейка.

– Колко каторжници има на тази галера? – запита той коменданта, отпрявайки се към осъдените.

– Сто войници и деветнадесет каторжници – отговори комендантът, – по пет пейки от всяка страна и по двама гребци на всяка пейка, с изключение на тази на Марино Маринели, където той е сам.

– Те са здраво оковани, както изглежда... Но, кажете ми, не е ли

този там младият венецианец, за когото ми говорите? – попита Фалие с нисък глас.

– Да, това е Марино Маринели, който дължи на вас живота си, благородни сеньори.

– Бедният младеж! Жал ми е за него – подзе Фалие със същия тон. – Какво е престъплението му, не е важно, но мъките, на които е подложен, са ужасни!

Марино гледаше настрана двамата венецианци, добре познати на него.

Той си казваше, че те не са дошли без причина тук, тъй като вече бе разпознал върху кораба им много моряци и рибари от Сан Николо.

– Разбирам вашите чувства – отговори комендантът, докато Оргосо преглеждаше внимателно въоръжението на войниците и разположение-то на галерата. – Вие направихте това, което бе възможно: запазихте му живота.

– Страхувам се, че нещастният младеж не ще бъде твърде благодарен за този подарък – отговори Фалие, като прибави. – Ако господин комендантът позволи, ще му дам един от портокалите, които нося със себе си, за да се разхлаждам. Това ще бъде може би един подарък, който той ще оцени много.

И, последвайки с жест думите си, той каза:

– Вземете, това ще ви ободри.

– Благодаря, благородни сеньоре – отговори Марино, приемайки плода.

Фалие раздаде тогава няколко портокала на каторжниците от съседните пейки, за да не изглежда подаръкът, направен на венецианеца, съмнителен.

– Ще ни бъде много приятно, ако някоя вечер или по-добре нощем, понеже е по-прохладно, да видим тази галера да плава в открито море, за да заключим какви резултати може да даде – подзе с висок глас Фалие, обръщайки се към коменданта.

Марино Маринели слушаше. Без никакво съмнение тази част от разговора бе предназначена да бъде чута от него, понеже Фалие нарочно бе останал до него и бе заговорил с по-висок глас.

– Не мога да устоя на вашето желание – отговори разчувствуван комендантът. – Щом искате, галерата ще излезе в открито море, да видите хода ѝ и да изпълни една маневра пред вас.

– След няколко дни ние ще бъдем готови да тръгнем. Тогава ще бъде най-удобният момент. Ние ще отнесем жив спомен не само за

превъзходната уредба на флотата ви, но и на голямото ви приятелство – заключи италианецът, връщайки се на кувертата.

Марино Маринели бе чул достатъчно. Колкото за портокала, даден му от Фалие, той разбра, че не бе му предложен само да се разхлади.

Той използва момента, когато вниманието на всички – войници и каторжници – бе насочено към чужденците, за да разтвори плода. Фалие бе забил в месестата му част две остри и здрави пили и едно малко листче хартия тясно сгънато.

Марино изтегли предпазливо тези предмети, смачка тази част от портокала, която ги съдържаше, за да прикрие следите, като я постави на пейката, докато грижливо скри между кожата и дрехата си пилите и хартията.

Никой нямаше ни най-малко подозрение, че може да съществува някаква връзка между каторжника и венецианските благородници, а най-малко комендантът да повярва, че е възможно.

Надвечер Марино намери случай да разгъне малката хартия. Той прочете следните думи, които накараха да забие по-бързо и по-силно сърцето му:

„Когато забележите негъра на нашия кораб и вашата галера тръгне за открито море, часът на вашето освобождение ще бъде близък. Следната нощ препилете оковите си. Ние ще нападнем галерата и ще ви вземем на нашия борд. Бъдете готови!“

Марино едва не извика от радост при прочитането на бележката.

Надеждата, породена при виждането на тия млади венецианци, се потвърди: Те бяха верни на баща му и поради това бяха сега негови приятели. Те бяха дошли в Тулон, за да го освободят.

Разни чувства го обзеха. Душата му се изпълни с нетърпение и радост... Най-после беше настъпил часът на свободата, така да се каже, часът на отмъщението!... Той не се съмняваше, че тия, които бяха дошли чак тук, за да му помогнат, не отстъпваха никому по своята смелост и решителност.

23. Д'Артенай и тулонският палач

Младият френски офицер, който бе доверен на коменданта на крепостта Тулон, чувствуваше голяма симпатия към Марино.

Един вътрешен глас му казваше, че не е възможно този красив и горд младеж да е извършил някакво престъпление. Този свободен смел

поглед, тия черти, това благородно държание не бяха на един престъпник. Марино сигурно беше невинен и бе хвърлен в каторгата поради някаква необяснима случайност.

Напразно той се бе опитвал, през своето пребиваване във Венеция, да узнае нещо за престъплението на този човек.

Или му отговаряха на въпросите с вдигане на рамене, или му намекваха за повдигане на някакъв бунт. Но той не може да открие никаква причина за ужасното наказание, колкото и да разпитваше за това.

От друга страна, той можа да разбере, че дождът и Съветът на десетте изпитват към Марино Маринели голяма омраза, тъй като изслушаха с видима радост съобщението за смъртната присъда. Бързината, с която я бяха потвърдили, както и доволството, което се бе изписало върху мрачните им лица, му бяха подсказали ясно, каква злоба изпитват сенаторите срещу каторжника.

И ето че внезапно пристигат в Тулон венециански благородници, които се интересуват за осъдения!

Това нещо бе неочаквано и породило в душата на д'Артеней подозрения, които от час на час ставаха все по-големи.

Това не предизвикваше у коменданта нито учудване, нито безпокойство. Той намираще това събитие твърде естествено и не виждаше нищо съмнително, никаква задна мисъл, може би поради това, че бяха поласкани доста от честолюбието му.

Младият офицер, напротив, бе загрижен, и когато забеляза след няколко дни, че галерата, на която беше Марино Маринели, се приготвя да излезе в открито море, за да покаже пред чуждите гости плавателните си качества, той бе обзет от мисли, които го накараха да вземе участие в този излаз и да наблюдава всичко отблизо.

Денят, в който трябваше да се извърши това парадно пътуване, не бе още окончателно определен. Това зависеше от желанието на чужденците. Последните, изглежда, очакваха нещо, понеже младият офицер намираще невероятно те да продължават пребиваването си в Тулон единствено, за да присъствуват на редицата банкети, които комендантът организираще в тяхна чест.

Д'Артеней скоро намери обяснение на това, което диреше.

Един ден, когато пресичаше каторгата и се приближаваше до малката къщичка на палача, в края на каторжните здания, видя да иде по улицата, която водеше към пристанището, един негър, чиито очи блестяха и гледаха непрекъснато на всички страни.

Забелязвайки младия офицер, негърът дойде бързо към него.

Пъстрата му риза бе покрита с прах, сандалите му се бяха изтъркали и лицето му бе обляно в пот.

Той сне почтително шапката си и каза на едно италианско наречие, което офицерът разбра без много трудности:

– Аз пита, маса, за кораба от Венеция с благородния сеньор Фалие. Корабът още ли е в Тулон?

Д'Артенай, изглеждайки негъра, отговори:

– Ти пристигаш тъкмо навреме, негре. Корабът на венецианските благородници е на котва в пристанището.

– Ах!... Мерси, маса, мерси! Горо видя знамето! – извика черният и очите му светнаха от радост.

– Числиш ли се към кораба? – запита д'Артенай.

Негърът направи утвърдителен знак.

– Как дойде до тук по суша?

– Горо има мисия от благородния сеньор – отговори Горо и забърза към пристанището, за да се отърве от въпросите на офицера.

Последният го погледна, когато се отдалечаваше, и поклати глава.

– Той е, когото те очакваха – промълви офицерът, отправяйки се към къщичката, пред която Габриел Мортиз режеше едно грамадно дърво. – Те не желяеха да напуснат пристанището, за да присъстват на маневрите на галерата...

Какво ли е правил този негър в страната?... Тия венецианци и техните проекти ми изглеждат все по загадъчни... Добър ден, Габриел Мортиз! Какво работите?

Без да се обърне, старият палач на каторгата каза поздрава си на офицера и прибави:

– Каторжниците извадиха от тинята на пристанището този дънер, който е стоял там най-малко сто години. Той е твърд като камък и от него ще стане отличен нов пън за обезглавяване.

– Спомних си старче, че вие ми бяхте говорили за нещо, което трябва да ми обясните. Вие ми бяхте говорили, че макар да не ви се е случвало да ударите два пъти, за да обезглавите някого, екзекутираните не умирали веднага. Какво искате да кажете с това?

– Вие трябва да го разберете, както го казвам. Главата живее още няколко часа след обезглавяването.

– Как може, Габриел, главата да живее без тялото?

– Тялото също живее, докато кръвта се съссири, но то вече не чувствава.

– А главата, вярвате ли, че чувствава?

– Кръвта се движи още в мозъка и докато става това, главата вижда, чува и разбира след обезглавяването.

– Вие говорите ужасяващи неща, старче – рече д'Артенай, който не можа да избегне изтръпването на тялото си. – Как сте могли да установите, че е така, както разказвате?

Палачът прекъсна работата си и изправи едрото си тяло пред младия офицер.

– Ще ви разкажа това, което съм видял. Ако желаете, сам можете да проверите при първия случай и да разберете, че това, което ви казвам, е истина. Спомняте ли си за Анри Верв? Не, вие не бяхте още тук. Той бе убил баща си, за да влезе в притежание на богатствата му.

– Мисля, че съм го видял този Верв. Не беше ли той един симпатичен човек със слабо тяло, с бледо лице и тесни рамене?

– Вие сте го видели действително. Той беше слаб, но неговите мускули имаха такава голяма сила, че трябваше четирима каторжници с големи усилия да го повдигнат от пъна.

Когато аз го привързах, той скъса един от ремъците, който не можа да устои на силните му мускули.

Бях поставил зад пъна една върбова кошница, пълна със стърготини. И когато главата на този страшен човек, с един само удар, се отдели от шията, тя падна в тази кошница. Кръвта зашуртя от отсечената шия.

След като отстраних трупа от пъна, поставих го с помощта на каторжниците в един чер ковчег, за да го отнесат и хвърлят в един гроб зад оградата.

Когато реших да поставя също и кошницата в ковчега, преди да тръгна забелязах, че главата не бе там или по-право, че се вижда само един кичур от косата над стърготините. Аз хванах този кичур и изтеглих главата. Тогава видях, че устата се движеше и че бе пълна със стърготини.

– Значи вие мислите, че главата сама се е заровила в стърготините.

– Да, потънала е надолу благодарение на движението на устата.

– Вие ми разказвате басни, за да ми вдъхнете страх, Габриел.

– Вие се съмнявате! Не ви упреквам, защото и аз отначало бях изпълнен с ужас и недоверие и градах най-различни предположения. Но чуйте още. Хвърлих главата в кошницата, поставих я на носилката и придружих товара до гроба...

– И вие намерихте главата пак забита в стърготините?

– Не, тя не беше в стърготините, където бях я оставил. Тя бе се вкопчила в страната на кошницата. Нейните зъби бяха захапали една

върбова пръчка.

– Ужасно!... Тогава е било вечер. Във вашето вълнение може би сте се излъгали, старче.

– Самият аз не вярвах във възможността тази глава да живее цял час след отделянето ѝ от трупа. По-скоро смятах, че сатаната е обхванал този престъпник и не го остава да умре. Хвърлих кошницата, главата и трупа в гроба и бързо нахвърлях пръст отгоре, за да спра колкото е възможно по-скоро студената пот, която течеше от всички пори на тялото ми. Прекарах една ужасна нощ. Не можах да заспя и на следния ден ми бе невъзможно да се храня.

– Вярвам ви. Но следния път не направихте ли невнимателно вашия наблюдения?

– Както вие разбирате, с някакъв таен страх отидох за следната екзекуция – подзе палачът. – Но аз не казах никому това, което бях забелязал при обезглавяването на Анри Верв. Този път трябваше да се екзекутира Санцио, италианец. Спомняте ли си го?

– Санцио беше един престъпник със зловещ и лукав поглед. Той удари един офицер от каторгата.

– И му бе избил лявото око; да, беше той. Този италианец бе истинско свирепо животно в каторгата. Докато каторжниците го влачеха към площада на каторгата, той нанесе един силен удар на един от тях и му изби зъбите. Каторжниците тогава му нанесоха такъв побой, че го домъкнаха полумъртъв на пъна. Той дойде на себе си в момента, когато издигах меча, и цялото му тяло се напрегна, но вече неговата глава се търколи в трапчето, пълно с мокър пясък, какъвто бях поставил този път край пъна.

– Зная, че никога не е ставало нужда да удряте два пъти. Вие щяхте да направите добре да пригответе една кошница, за да подновите опита.

– Ако имах такова самообладание, каквото имах сега, бих го направил. Но аз изпитвах още тръпки от вълнението.

– А днес вие не чувствувате нищо подобно?

Палачът поклати глава.

– Не чувствувам вече нищо – отговори той.

– Продължете разказа си. Главата падна в мокрия пясък...

– Кръвта, която затече от вените на шията, обагри пясъка. Видях очите на главата да се въртят и... да гледат!... Каторжниците и аз поставихме тялото на носилката. После един от осъдените, по моя заповед, взе главата и я постави до краката на тялото. Ковчегът бе поставен на една кола и ние придружихме останките на обезглавения до издълбания

гроб в гробището.

– Вие сте взели каторжници със себе си този път?

– Нямах нужда да го правя, но тогава изпитвах някакъв страх и желях да има живи хора около мене. Когато ние отворихме и поискахме да извадим тялото, главата беше още при краката на обезглавения, обаче зъбите бяха стиснали така здраво плата на панталоните, че не можехме да я отстраним. Каторжниците направиха опит да я откачат, но не успяха и ние хвърлихме в дупката трупа, с висяща глава на един от краката, закачена за зъбите. Бързо зарихме всичко с пръст.

– И това е, което ви е накарало да вярвате, че главата запазва живота?...

– Имаше повече от час, откакто екзекуцията бе извършена. Ако главата не бе жива, зъбите нямаше да могат да ухапят плата.

– Тогава обезглавяването е една ужасна смърт! – извика младият офицер. – Но аз не мога да повярвам това, което ми казахте.

– Не ви излъгах. Всяка от моите думи е чиста истина – отвърна палачът. – Узнах, че смъртта не настъпва никога заедно с нанасянето на удара.

– Казвате, че тялото трепери, очите се въртят и устата се движи. Това са несъзнателни движения... Но вие претендирате, че главата запазва още съзнанието и чувствуването?

– Аз не претендирам, зная – отговори палачът с твърд глас и с такава сигурност, че младият офицер го погледна с учудване.

– Значи очите виждат, ушите чуват?... Това е невъзможно, Габриел. Това е лудост. Вие вярвате в неща, които са възникнали във фантазията ви и с течение на времето са пуснали дълбоки корени у вас.

Палачът повдигна рамене и се зае с работата си, без да каже нито дума, като че ли считаше за безполезно да продължава разговора с един невярващ човек.

Това спокойствие и това безразличие разпалиха любопитството на д'Аргенай.

– Кажете – извика живо той – какво доказателство имате, за да поддържате тази безумна теория?

– Защо тогава обръщате внимание на моите думи? – отговори Габриел Мортис. – Оставете ме да работя.

– Не ще ви оставя, старче. Разкажете ми какво още сте видели.

– Вие не желаете да вярвате, наричате ме лъжец, а освен това не обичам да говоря за тези неща. Вие сте първият, комуто разказвам това.

– Вие започнахте да възбуждате все повече любопитството ми.

Трябва сега да продължите и да ми разкажете всичко – извика с нетърпение д'Артенай, който виждаше, че слънцето приближава да залезе. Наближаваше часът, в който трябваше да се яви при коменданта. – Побързайте! Какво още сте узнали, за да твърдите, че отсечената глава може да живее?

– Оставете ме да запазя мълчание, така ще бъде по-добре!

Габриел Мортис погледна учудено, но без страх младия офицер, който стоеше прав пред него.

– Вие не можете да ми заповядате – отговори той със спокоен и студен тон. – Вие можете да ми заповядате да върша това, което се отнася до службата ми, но никога не можете да ме принудите да ви съобщя неща, които не желая да кажа.

– Габриел, не ме карайте да отида до крайност – викна д'Артенай.

– Вие не ще се занимавате с такива незначителни неща. Познавам ви добре, за да не се страхувам от това – отговори палачът с хладнокръвие, което оказа ефекта си върху младия и буен офицер. – И вие ме познавате добре, за да не мислите, че ще се уплаша.

– Вие сте един стар твърдоглавец – каза д'Артенай, който съжаляваше за своята буйност. – Вие не можете да понесете да ви заповядват и затова не желаете да ми кажете.

– А вие сте един млад и буен джентълмен, който смята това, което му разказват старите хора, за лъжи и басни.

– Трябваше да постъпя иначе, но вие раздразнихте много любопитството ми, Габриел. Разкажете ми вашите наблюдения. Аз не ще се подигравам с вас, нито ще ви обвиня в магьосничество.

– Затова не искам да ви кажа нищо друго. Много съжалявам, че оня ден оставих да се изтръгнат от устата ми думите, които въпреки очакването ми, обърнаха вашето внимание.

– Хайде, бързо, Габриел; разкажете ми края! Вашите истории ме изпълниха с ужас и съмнение. Какво стана при другите осъдени. Живяха ли техните глави след като мечът ви бе паднал?

– Въпреки всичко, животът – умствен и чувствен – съществуваше в главата още дълго време, докато мозъкът работеше, или по-право, докато имаше кръв в него. Слушайте върху какво основавам убеждението си. След екзекуцията на Санцио, не желаех да обръщам повече внимание върху телата на обезглавените, преди да отстраня от моя дух страха, ужаса и чувствителността. Навикът ми помогна и когато след една година трябваше да извърша една нова екзекуция, аз се приготвих да направя опити с главата на осъдения.

– Опити с главата на осъдения?... Възхищавам се от вашето хладнокръвие и решението ви.

– Вие си спомняте преди повече от една година за убиеца на руанския дук, който бе убит с един револверен куршум насред улицата от този протестантин, който бе избягал тук, където бе арестуван и екзекутиран?

– Аз още виждам този зловещ човек. Той се наричаше Колд Берне. Не носеше ли той послушническо расо?

– Бе го взел за по-голяма сигурност в бягството си.

– Страшен бандит беше той! Черните му коси се спущаха над очите му и в цялата му физиономия имаше нещо злодейско, зверско.

– При все това той беше един заслепен човек, който мислеше, че ще послужи на вярата си, убивайки руанския дук. Той бе осъден на смърт чрез обезглавяване и аз бях натоварен с екзекуцията му.

– Спомням си как ви го доведоха и как вие го привързахте към пъна. Той умря като някой, който е изпълнил дълга си и отива на закление с чисто сърце.

– Последната му молитва беше: „Предавам душата си в твоите ръце. Господи!“ После той се обърна към мен и ме помоли да свърша моята работа добре и бързо.

Аз извърших това, което вие знаете. Главата му падна върху пясъка и се търколи на известно разстояние.

Аз я повдигнах предпазливо и я поставих в ковчега; после с помощта на няколко каторжници натоварих и тялото на колата, като го поставих на едно легло от талаш.

Минавайки край къщичката ми, аз спрях колата. Никой не беше наблизо. Отворих ковчега и взех главата на убиеца.

Мускулите на лицето му се бяха свили силно. Очите бяха затворени, но те се отвориха, големи и страшни, когато, хващайки главата за косата, аз я извадих от ковчега.

Трябва да призная, че това зрелище бе така ужасно, че аз не се осмелих вече да повтора опита си.

– И какво още наблюдавахте на тази глава?

– Тя желаше да говори, но не можеше да го направи, понеже бе лишена при отсичането от дихателния апарат. Тя можеше само да отвори уста, но това бе така ужасно, че аз се разтреперах и започнах да се разкайвам, че съм предприел опита.

Големите очи, пълни с тъга, ми казаха, че тази глава чувствава. Аз се овладях и я запитах с висок глас дали ме вижда и чува. Тогава тя ми

направи два пъти утвърдителен знак с клепките си, бързо свивайки ги, като че ли се страхуваше, че не може да го направи достатъчно бързо.

– Вашият опит е ужасен – каза д'Аргенай. – Обаче едно бързо движение на клепките или едно свиване не е ли могло да стане случайно и вие да го мислите за отговор, Габриел.

– Не. Когато очите се отвориха съвсем широко, аз го попитах дали чувствава, че живее и страда и отново клепките се затвориха утвърдително. Но след няколко минути едно ужасно свиване се произведе, кръвта изтече напълно от отрязаното място и аз побързах да се отправя към гробището и да зароя двете части на трупа.

След този ден аз вече не правех опити, но аз бях вече уверен, че смъртта не настъпва веднага с обезглавяването. Тя настъпва чак след един час. Обезглавените не умират на ешафода, а в гроба, когато изтече всичката им кръв.

24. Отшелникът на скалистия остров

Призори шумът, повдигнат от урагана, затихна, вълните намаляха, бученето на вятъра заглъхна и тъмните води отразиха червените зари и бялска на небето, възвестявайки изгряването на слънцето.

Ехото от страшния грохот още изпълваше въздуха, но малко по-малко намаляваше и обещаваше почивка и спокойствие. Небето беше бистро и светло и високите разпенени гребени на вълните бяха изчезнали от повърхността на водата.

Дъски и греди, откъртени от разбития кораб, плуваха по водата, размесени с човешки трупове, над които летяха в кръг чайки и други морски птици, като издаваха зловещи крясъци.

Следите от разрушенията, направени тази вечер от урагана, бяха безчислени. Течението влачеше към островите и изхвърляше на брега останки от кораба.

Всред Адриатическо море, там, където се намират останките Тримити и някои други, една част от тях, а именно островите Пианоза, Пелагоза и Каза, образуват един вид полукръг.

Недалеч от неплодородния и пуст остров Зелагоза се намираше едно островче от вулканически произход, което бе изпъкнало из водите през 1520 година, след едно голямо земетресение и изригване на Везувий.

В това време моряците съобщиха на върховния съвет на Венеция,

че са намерили близо до Пелогоза едно малко чудно островче, което не бяха виждали дотогава.

Никой не обърна внимание на това островче, което бе съставено само от голи скали. То представляваше един голям конически хълм, в подножието на който скалите бяха покрити с бляскав мек пясък.

Видът на този остров в първите времена произвеждаше тъжно и отблъскващо впечатление. Хълмът и скалите хвърляха навсякъде тъмна сянка; брегът беше покрит с тиня и водорасли. Нито едно дърво, нито един храст не се виждаше на това чудно островче, изникнало от дълбините.

Мъжът не можеше да се мръдне. Той трябваше да потърпи и да остави на слънцето с течение на времето да го укрепи.

Той произнесе тихо една молитва и без да има сила да се отвърже от дъската, изпадна в дълбок сън.

Никой не можеше да го смущава.

Морският вятър усилваше горещината на слънчевите лъчи. Тихият монотонен шум на брега го приспа и той засънува, че се намира още на кораба.

Много часове изминаха, докато Бертучио се събуди.

Той пожела да стане. Чувствуваше се много по-силен.

И за пръв път картината на миналата нощ и събитията се представиха в неговия дух с всичкия си ужас.

Чудото с неговото спасение предизвика сълзи в очите му.

Той развърза въжето, което го придържаше към дъската, и се изправи.

После разгледа нещата около него и се запита, къде се намира, върху кой бряг беше изхвърлен.

Дали се намираше наблизо до някое рибарско селище?

Дали имаше наблизо хора, които да му дадат нещо за ядене?

Той действително чувствуваше нужда да задоволи стомаха си.

Но като разгледа добре, той не забеляза нищо освен пясъчния бряг и зад него скалите, в пукнатините на които растяха зелени храсти и лишеи. По-нататък видя портокалови и оранжеви растения, докато в дълното се издигаше един мрачен хълм с конична форма.

Бертучио се приближи до скалите и намери в една цепнатина, недалеч от мястото, над което морските птици се виеха в кръг, известно количество бели и пъстри яйца, които птиците бяха снесли.

Тъй като гладът го измъчваше сериозно, той счупи няколко яйца и погълна вътрешността им. Вкусът им беше лош, но в този момент

неговият стомах не беше придирчив.

После той намери между скалите проходи и междини обрасли с изобилна растителност, при вида на която очите му светнаха.

По храстите висяха различни плодове, между които той избра безвредните, за да утоли своята жажда; после той се вдълбочи под сенчестите дървета, откри естествени ниви с царевица и премина по-нататък, с надеждата да срещне хора и да узнае, в коя част на италианското крайбрежие се намира.

Това, което го изпълни с учудване, бе, че зад горичката не можа да открие следите на никакво живо същество.

Навсякъде, където отидеше, той чуваше през гъсталаците бученето на морето, въпреки че не можеше да го види, понеже бе отдалечено от цял пояс скали.

Когато след известно време Бертуцио се почувствува изморен, седна да си отпочине под дърветата. После, когато слънцето вече клонеше към запад, той отново тръгна.

Той пристигна най-после до другите скали, които пресичаха дефилето и се намираха на противоположното място, откъдето беше тръгнал.

Той повървя известно време по едно тясно корито, изпълнено със сгурия, достигна до другия пясъчлив бряг и за негова голяма изненада видя пред себе си морето, което бе станало червено от вечерната светлина.

Бертуцио трепна. Той знаеше, че е стигнал другия край на тази къса земя, не бе видял никаква колиба или нещо подобно, нито някой кораб, нито друго нещо, което да му покаже присъствието или работата на човека.

Възможността, че мястото, където се намира, е един остров, се оформи в съзнанието му и тази мисъл предизвика неописуем страх.

Скоро, обаче, той се утеши с мисълта, че ще срещне на някой друг край на тази земя човешки същества и реши на другия ден да продължи своето пътешествие и разузнаванията си, тъй като вечерта бе настъпила и той бе много уморен.

Отначало имаше намерение да се върне на същото място от брега, където се бе събудил, но после реши да остане, където беше, понеже можеше да си избере до една скала място, където можеше да си почине.

Пригответи си с мъх едно легло в една широка вдълбнатина и заспа дълбоко и спокойно, като някой богаташ върху пухеното си легло.

Когато се събуди на следната сутрин, слънцето вече беше изгряло с целия си блясък.

Той направи ежедневната си молитва и заразмишлява какво да прави.

След като погълна няколко яйца и изяде няколко плода, той тръгна на път.

Вдълбочи се храбро в гъсталациите, където често бе спиран от бодливите храсти и заплетените клончета.

След час вървене стигна до едно място, където скалите проникваха напред, почти до подножието на високата планина.

Когато, след едно мъчително изкачване, той се намери върху тези скали, видя, че морето е образувало един дълбок залив, обкръжен от всички страни със стръмни скали.

Полъхна го пресен въздух и разведри горещото му чело.

Напразно диреше с поглед да види някой кораб или някаква лодка, за които този залив бе превъзходен подслон.

Забеляза само, че някои скали, продължително мити и заливани от водите, бяха изобилно покрити със стриди и други годни за ядене мекотели, които на някои места се бяха натрупали една върху друга.

Бертуцио се зарадва от това откритие. С голяма трудност той успя да слезе долу през една цепнатина. Откърти много от стридите и изяде с наслаждение вътрешността им.

Подкрепен с тази храна, той продължи пътя си.

Още не бе го напуснала надеждата да стигне някоя точка от брега, където да намери рибарски колиби. Той не допускаше, че островът, върху който се намира, е необитаем.

Когато след дълго вървене стигна до планината, реши да се изкачи на нея, за да види какво има отвъд.

След продължителни и мъчителни усилия той можа да се добере до върха на комическата планина и констатира, че това беше един малък вулкан, който бе предизвикал едно повдигане на земната повърхност, тъй като почвата беше образувана от лава, сгурия и пръст, подобна на пепел.

Бертуцио в края на силите си стигна на самия връх и констатира, че той се състои от две части, една от която – тази, върху която се намираше – беше отворът на един изгаснал кратер.

За да премине, трябваше да направи една дълга обиколка, понеже не можеше да прекоси направо през гъстата маса от бяла пепел, в която рискуваше да бъде погълнат.

Но друго нещо прикова вниманието на немия монах, който сега можеше да се нарече отшелник.

От височината, на която се намираше, Бертучио можеше да вижда твърде нашироко.

Вълните го бяха изхвърлили върху един остров, на един малък остров, тъй като от своя наблюдателен пост той виждаше всичко.

Наоколо навсякъде до хоризонта се виждаше морето. Никаква лодка, нищо не подсказваше за присъствието на хора.

Тогава за първи път Бертучио въздъхна тежко, разбирайки в каква страшна самота е изпаднал.

Той бе отдалечен от света, лишен от близостта на хората.

Въпреки че често той бе страдал от лошите обноски на хората и даже бе трябвало да се защитава срещу опита да го убият, мисълта за самотата му беше така мъчителна, че от време на време изпущаше тежки въздишки и отправяше въздишки към небето.

Сам върху този къс земя, изолиран сред морето! Сам, без да знае къде се намира, без да има понятие за времето! Сам, без всякаква връзка с другите хора! Дали щеше да дойде някога някой кораб във водите на този пуст остров?

Тая мисъл съвсем отчая Бертучио.

Нима бе съдено да завърши живота си на този остров?

Действителността бе по-ужасна и по-жестоката от най-тежкото робство. Това убеждение все повече проникваше в съзнанието му. Как да напусне този остров всред морето? Как да намери средство да се върне между хората?

Той бе загубен, жив погребан; нямаше да се върне вече в обществото на подобните си – никога! И при все това възвишената му цел, единствената цел в живота му бе да види един от тези хора, с които винаги бе разделен! Да види Марино Маринели и да му говори, това бе целта на съществуването му, неговото най-скъпо желание.

Той трябваше да му говори, да му разкаже всичко, което се случи.

И сега, когато бе спасил живота си, нещастникът бе тук, пленник на морето, гледащ водата, която го обкръжаваше от всички страни, и кършеше ръцете си от болка, ужас и отчаяние.

Той бе се отървал от смъртта, бе се спасил и трябваше да благодари на провидението. Но как да излезе от този пуст остров, където никой, освен него не живееше? Как би могъл да отиде при Марино Маринели, за да му разкрие това, което би трябвало да знае и да го призове към отмъщение?

Само той, Бертучио, познаваше виновниците и тяхното престъпление. Никой, освен него, не знаеше имената на тия негодници, облечени

в пурпурни мантии, които не бяха се посвенили да вдигнат ръка над уважавания дож Марино Гримани. Само той можеше да даде тия имена на сина на преследвания старец, само той можеше да му достави средства да освободи баща си и да отмъсти за него... И ето че сега беше вечен пленник, затворник на един остров в сред морето!

Бертучио не можеше да понесе това.

Победен от това ужасно убеждение, той падна на колене и скри лицето си в ръцете...

Той бе изтръгнат от смъртта, за да бъде подложен на ужасното страдание да знае, че живее и че е отделен от света, като че ли е мъртъв!

След като седя дълго време на колене, обзет от нямо отчаяние, след като понамаля тъгата му от страшното положение, в което се намираше, отшелникът се изправи. Той обгърна с поглед острова и водата. В него още живееше надеждата, че ще се добере до целта си! Той беше жив и докато дишаше, трябваше да се надява, че ще постигне целта на живота си.

Тук, това море, което се простираше пред него, може би щяха да дойдат кораби, на които щеше да извести присъствието си на острова, правейки им сигнали.

Ако неговото освобождение не се извършеше след няколко дни или няколко седмици, той не трябваше да се отчайва. Трябваше да повери съдбата си в ръцете на провидението, което по чуден начин го бе избавило от всички опасности и бе запазило живота му.

Този остров му стана скъп, понеже му позволяваше да се надява, че ще достигне целта на своето съществуване...

И Бертучио реши да кръсти своя пуст остров Санта Рока (Свещената скала)!

Той се върна от върха на пясъчния бряг и бързо отиде на мястото, където вълните бяха изхвърлили на пясъка дъската, към която бе привързан.

Там се намираха също разни материали, които Бертучио можеше да използва за постройката на една колиба, понеже не можеше да спи безкрайно на открито в междините на скалите. Трябваше да помисли за дъждовния период, който се приближаваше. Тогава трябваше да има някакъв подслон.

Това, което му причиняваше най-големи мъки, беше, че въпреки диренията не можеше да намери на острова някой извор със сладка вода.

Досега той бе залъгвал жаждата си с морска вода, в която

изстискваше сочни плодове. Но за в бъдеще, особено през студения сезон на годината, когато не ще има никакви плодове, това положение беше обезпокоително.

Лишаването от месо беше поносимо: яйцата и мидите можеха да го заместят. Той реши за всеки случай да обработва стръковете дива царевича.

Наистина продължителната употреба на миди и сурови яйца му стана мъчителна. Когато успя да стрие на малай зърната на царевичата, това не можа да му даде една храна, можеща да замести хляба, тъй като нямаше възможност да запали огън, за да опече малая.

Ах, ако можеше да добие огън. Не само щеше да може да даде по-добър вкус на яйцата, но щеше да може да опече младите птици, които вземаше от гнездата, и по такъв начин би имал възможност за известно разнообразие в храната си.

Всички тия мисли занимаваха отшелника от скалистия остров през следния ден.

Той събра на едно място всички греди, дъски и въжета, които вълните бяха изхвърлили върху пясъчния бряг, и се зае да построи с този материал една колиба, опряна на една скала.

Пироните, останали в разчупените дъски и които извади с помощта на един камък, му оказаха голяма помощ при сковаване на дъските и гредите.

Бертучио можа скоро да завърши къщата, която макар да не заслужаваше това име, беше една здрава колиба.

Той бе щастлив от своето дело, което му даваше големи удобства, понеже вече имаше един подслон, където би могъл да се пази от бурята, още повече, че бе имал грижата да построи колибата в една вдлъбнатина на скалистата верига.

Неговите постижения бяха учудващи, тъй като той не бе имал други сечива, освен един камък, който му служеше за чук и един голям гвоздей, който бе сплескал и изострил на края, за да му служи за нож и за длето.

После той събра сух мъх, от който си приготви легло. Намери един голям равен камък и го постави във вътрешността на колибата като огнище и над него на покрива направи една дупка, за преминаване на дима.

Един друг голям камък, който той изглади с големи мъки, му служеше за маса, а едно парче греда за стол.

Направи също и врата. Тя не можеше да се затваря здраво, но това

не бе нужно, понеже в своята самота не бе заплашван от никакви неприятели и не рискуваше да бъде нападнат.

Докато извършваше тия работи, студеният сезон настъпи и скоро сякаш да завалят дъждове. Бертучио междувременно бе обработвал царевичката и като откъсна плодовете от нея, окачи ги в колибата си да се сушат.

Той очакваше зимата без безпокойство.

Казваше си, че въпреки че бе привикнал на всякакви лишения, не ще може да понесе дълго време този живот, който бе принуден да води на пустия остров. Ако не чувствава още силите си отслабнали, липсата на месо, хляб и сладка вода заплашваше да стане опасна за него.

Обаче скоро той разбра, че ще има прясна вода, откри в скалите дупки, където се бе стекла дъждовна вода. Тя бе достатъчна да утолява жаждата му през цялата зима.

През дългите вечери, прекарани във вътрешността на колибата, той имаше случай да разглежда тъжното си положение от всички страни и да размишлява за разните начини, с които да направи по-сносен живота си.

Дъждовните дни той прекара във вътрешността на колибата си, стривайки с един камък сухите царевични зърна. От получения малай той отдели по-ситния и като го забърка с вода, получи една каша, в която разби и няколко яйца. Тази храна не бе добра на вкус, но му разнообразяваше храната от сурови миди.

Всички усилия на отшелника бяха съсредоточени за реализиране на две желания. Той мечтаеше постоянно да намери средство за получаване на огън и същевременно да направи на острова някой знак, видим далеч от морето.

Но нито едното, нито другото от желанията му изглеждаше осъществимо и мисълта за това го измъчваше.

Как да запали огън? Това му изглеждаше най-трудната задача. Никога той не ще може да влезе в притежание на една искра огън, можеща да подпали един сноп сухи дърва...

Издигането на един знак за корабите, които можеха да минат край острова, му изглеждаше мъчна работа. Той издигна една мачта привързвайки един с друг клони от млади дървета и бяло платно, откъснато от дрехите му. Но всичко бе счупено и свалено една нощ от бурята.

Тази злополука го сломи. Той се чувствуваше безпомощен като дете, което иска да издигне нещо без помощ и без сечива и което от най-малкия вятър се събаряше.

Той видя, че трябва да прекара остатъка от живота си на този пуст остров, от който нямаше изгледи да се освободи, и неговата тайна, която не можеше да повери никому в тая самота, щеше да бъде загубена.

През една от следните нощи над морето се разрази една такава буря, че принуди Бертучио да стане от леглото си.

Колибата му се огъваше под напора на силната буря. Дъските и гредите скърцаха, а водата достигаше до прага на колибата.

Бертучио захвана да се моли за нещастниците, които пътуваха по море през страшната нощ.

На сутринта, когато отвори вратата на колибата си, видя, че предположенията му се бяха оправдали.

Вълните, режещи и пръскащи се с ярост, бяха хвърлили върху пясъчния бряг хиляди останки и когато слънцето се показа през облаците и бурята затихна, брегът бе настлан с дребни дъбови дъски и парчета греди от най-разнообразна форма и различна големина.

Щом водата се оттегли, Бертучио излезе от колибата си да види, какво му бе донесло морето.

Първото нещо, което забеляза бе на известно разстояние от брега, една мачта, чиито принадлежности още се държах на нея. Той нададе радостен вик.

Имаше най-последно нещо, което да издигне като постоянен знак.

В същото време му дойде на ума, че тази мачта, чрез която се реализираше едно от съкровенията му желания, е красяла в навечерието някой горд кораб и че това, което му е донесло щастие, е донесло разрушение и смърт за други.

Бертучио се залови за работа.

Той завърза с въже бяло платно на върха на мачтата и я извлече на едно високо място.

Там той издълба почвата с ръцете си, колкото можа по-дълбоко. После, когато с големи мъки успя да закрепимачтата в дупката, заби наоколо дървени колчета, за да може мачтата да устои на вятъра.

Бялото платно се развяваше сега високо във въздуха.

Бертучио се върна на брега и през останалите дни се занимава със събиране на парчета дървета, дъски, гребла и други части, изхвърлени от водата на пясъка.

Между разните предмети, които събра, се намираше едно голямо шише от дебело стъкло, което до половина бе пълно. Това бе за него ценна находка, тъй като в него можеше да си запази вода за пиене в колибата.

Обаче студеното време, многобройните лишения и непосилната работа, се отразиха зле върху здравето на стария отшелник. Той почувствува, че го е хванала някоя болест. Бе слаб, изтощен, не можещ да излезе от колибата си.

Той гледаше като милост от страна на небето, че му бе дало възможност да запази в колибата си прясна вода, с която да утолява голямата си жажда.

Тъй като болестта му се увеличаваше от ден на ден и никакво подобрене не се очакваше, той започна да размишлява за някое средство, чрез което да съобщи на другите тайната, която знаеше.

На края, през една безсънна нощ, провидението му показва един сигурен начин да достигне целта си.

25. Освобождаването

Над каторгата и пристанището на Тулон се разнесоха топовните гърмежи, дадени от венецианския кораб в момента, когато вдигаше котва.

Фалие и другарите му изпращаха на коменданта на крепостта техния последен поздрав на тръгване.

Нощта вече се бе спуснала. Водата осветляваше с фантастичната си светлина водите на пристанището, когато гордият и красив кораб се отправя към открито море.

От крепостта се разнесоха оръдейни залпове, изпращайки на кораба прощален поздрав.

Благородниците, прави върху моста, гледаха с тържествуваща усмивка мрачните сгради на каторгата и крепостта. Те щяха да изигряят една смела шега на коменданта на Тулон, който сега хвърляше във въздуха граната, за да направи почести на тръгващите.

Негърът Горо, със скръстени на гърдите ръце, се усмихваше радостно и смигаше на Тонино, който седеше до него.

– Нощта ще бъде хубава и ясна – каза той полугласно. – О, хубава нощ, така дълго желана от Горо!

– Ти вярваш, че господарят ти те е видял и познал? – попита Тонино, докато хората от екипажа опъваха платната, за да може корабът, тласкан от вятъра, да напредва по-бързо.

Лицето на негъра засия.

– О, Горо има добри очи, твърде добри – каза той. Маса видя и

позна Горо. Маса знае, че тази нощ определена...

Заповедите на Фалие са разнесоха от моста на кораба, който цепеше величествено спокойните и осветени от луната води.

Сега се забелязваха по-добре сградите на каторгата, докато тъмният силует на крепостта се заличаваше.

– Никой не подозира готвения удар! Синьор Оргосо наистина е приготвил добре всичко – каза Тонино похвално.

– Ако той беше закъснял, трябваше да се откажем от всяка надежда да освободим Маринели!

– Ще струва кръв, много кръв! – каза Горо с нисък глас.

– Но всички тук имат смелост и любов, за да спасят добрия сеньор Марино!

– Какво говориш за кръв? Аз, напротив, вярвам, че ние не ще водим никаква борба.

Негърът поклати глава замислено.

– Това е невъзможно! – каза той със слаб глас.

– Направил ли си някое обезпокоително откритие? – попита Тонино. – Хайде, кажи, Горо, обясни ни какво е то?

– Вчера вечер, нов офицер дойде на галерата, нов, млад офицер.

– Е, добре! Те ще бъдат двама вместо един. Какво те безпокои това?

– О, о, сеньор мисли, че Горо има страх.

– Не, не искам да кажа това. Зная добре, че не си страхливец. Учудвам се само, че те виждам изненадан.

– Младият офицер дойде сам на галерата в последния момент – отговори негърът.

– Това не доказва нищо.

– О, млад офицер видя мене в каторгата. Той пита Горо защо е направил такова дълго пътешествие.

– Каза ли това на сеньор Фалие?

Негърът направи утвърдителен знак, после, твърде зарадван, посочи с пръст морето.

– Хубава нощ – каза той – твърде ясна.

Той имаше право. Действително това бе една от ония великолепни нощи, с които се отличават южните френски брегове. Небето бе обсипано с безброй блещукащи звезди и водата на морето бе придобила нежни цветове с жълти, червени и зелени оттенъци.

Луната, почти пълен кръг, бе като царица всред звездите и изпращаше навсякъде приятната си светлина.

Вълните, малки и бързи, се гонеха и гребените им имаха сребристи

оттенъци.

Корабът се отправи към Хиерските острови, за да достигне галерата.

Фалие и неговите приятели извадиха далекогледите си, за да наблюдават; Манжили и Граси се приближиха до кормилото да го управляват в решителния момент. Оргосо и Анафесто застанаха до куките на лявата страна на тримачтника, за да спрат кораба, когато стане нужно.

Те видяха, че последната завършваше своето нощно пътуване, описвайки грандиозни кръгове.

През това време Фалие повика хората и им каза последните си заповеди.

Оръжията бяха напълнени. Върху борда даже бяха поставени оръдия с цялата си външност, за да можеше, при нужда, да държат в респект екипажа на галерата, седем пъти по-многоброен.

Живо безпокойство вълнуваше малката група. Дали каторжникът, когото искаха да освободят, бе успял да препили оковите си? Подозираха ли на френския кораб какво се готви? Щеше ли да позволи екипажът му да освободят, без борба, Марино Маринели?

Горо, Тонино и Зани бяха получили заповеди от Фалие да стоят до оръдията със запалени фитили в ръка и да стрелят отначало напразно, а после, ако работата стане сериозна, да пълнят дулата с гранати.

Внезапно се разнесе залпът, чрез който галерата възвестяваше, че нейното пътуване е завършено. Венецианците очакваха този момент, за да се приближат до кораба на страданията, който изглеждаше край техния лек кораб като една гигантска черна маса.

Решителният час настъпваше. Всеки беше на поста си: едни приготвяха карабините си, други – сабите си. Оргосо и Анафесто стояха на куките за нападение на кораби.

Скоро се забеляза, че д'Артенай и комендантът на галерата следяха внимателно движенията на кораба.

С развълнуван глас Фалие даде команда да се доближат и маневрата бе изпълнена мигновено.

Едва офицерите можаха да направят обичайните поздравии, когато венецианците закачиха куките си на страната на френския кораб.

Внезапно един обезпокоителен шум се повдигна близо до двамата офицери. Преди д'Артенай да може да му се противопостави, Марино Маринели хвърли веригите си и стана прав на пейката, готов да се хвърли върху венецианския кораб.

Войниците стояха наредени на моста, без да мръднат, без да

получат някаква заповед, толкова жестът на Марино бе бърз и неочакван.

Последният, без да се бави, прескочи пространството, което отделяше галерата от венецианския кораб, окуражаван от ентузиазиранието викове на своите съотечественици.

При вида на венецианците, които се готвеха да откачат куките, д'Артенай и другият офицер си възвърнаха присъствието на духа и се опитаха да преследват каторжника върху чуждия кораб, за да го върнат жив или мъртъв.

Мостът на галерата стана театър на едно неопишуемо безредие. Каторжниците изпусаха възторжени викове. Войниците развалиха редиците си и се опитаха да се впуснат след офицерите си.

Никой не забеляза, че Марино бе препилил двата пръстена на тежката си верига. Неговото бягство изглеждаше като някое чудо.

– Бог ни закриля, мои приятели! – извика той, обзет от радост. – Благодаря ви за вашата помощ!

Чувайки тия думи, д'Артенай вече не се съмняваше. Венецианците бяха съучастници на каторжника. Френският благородник се засили и скочи благополучно на моста на чуждия кораб, който се отстраняваше от галерата, но другият офицер не можа да скочи добре и падна във водата между двата кораба.

Една ужасна бъркотия последва.

Докато д'Артенай тичаше към Марино и Фалие, войниците от галерата се суетяха надясно и наляво, крещяха и не знаеха какво да правят.

Неколцина от тях побързаха да спасят офицера и му хвърлиха въжета. Други отидоха да вземат куки, за да закачат отново кораба с галерата и да дойдат на помощ на д'Артенай, останал сам сред неприятелите.

Тогава Марино се хвърли между Фалие и д'Артенай, който сигурно щеше да падне.

– Назад! – извика Марино. – Запазете му живота!

– Да, но само при едно условие: ако се предаде – отговори Фалие.

– Да не искаме от него невъзможното. Той не ще го направи никога... Но ние можем винаги да го обезоръжим и да го поставим на сигурно място.

При тия думи Марино се спусна към младия офицер, и Горо, който дойде на помощ на господаря си, можа да изтръгне сабята от д'Артенай и да го върже.

През това време войниците от галерата трябваше да изоставят своя

офицер, който бе потънал отвесно. За нещастие те бяха успели отново да хвърлят куките върху тримачтника и да го приближат до арената на галерата.

Неколцина се приготвиха да стрелят, обаче, не сториха това веднага, понеже се страхуваха да не наранят д'Артенай, който се намиреше в сред венедианците.

– Командувайте на вашите хора да прекъснат изпращането ни и да се завърнат в Тулон – каза Фалие на д'Артенай, който скърцаше със зъби в безпомощна ярост. – Ние не желаем сражение. Постигнахме целта си с освобождаването на Маринели.

Едва Фалие бе произнесъл тия думи, когато множество войници изпразниха карабините си. Куршумите засвириха върху моста на тримачтника.

Д'Артенай не отговори нищо. Оргосо искаше да го удари с юмрук, но Марино го задържа, взе една сабя и напредна срещу войниците от галерата.

– Върнете се в Тулон – им извика той, – ние не искаме вашата смърт. Ние не искаме да сторим никакво зло на коменданта ви. Вярвайте ми, той ще се върне невредим на галерата ви!

Един от войниците, луд от ярост, взе на прицел Марино, докато множество от другарите му целеха Фалие и приятелите му.

Маринели прие тогава командуването на едно сражение, което бе станало неизбежно, и при което венедианците трябваше да премерят силите си със седем пъти по-многоброен неприятел.

– Оттук! – викна той на своите хора. – Прицелете се и повалете тази сган! Горо и Тонино, на оръдията!

Войниците, виждайки Марино да скача към тях, се опитаха да го застрелят, но движенията на венедианеца бяха мълниеносни.

Този ненараним герой под огъня на неприятеля скачаше от единия бордин друга, опитвайки се да пресече въжетата на куките.

– Не стреляйте! – викаше той на смаяните от подобна смелост войници – или ще бъдете мъртви! Аз мога да кажа само една дума и вие ще бъдете потопени заедно с вашата галера.

Французите отговориха с общ залп и поискаха да се хвърлят върху Марино. Един моряк от кораба бе убит; Анафесто също бе ранен с един куршум в рамото.

– Който ме обича, да ме последва! – извика Маринели, хвърляйки брадвата и спускайки се върху моста на галерата, последван от десетина венедианци, привлечени от неговия пример. Въжетата, който

придържаха придържаха куките не бяха още прерязани.

Те напреднаха срещу неприятелите, които вече бяха обзети от страх и не можеха да стрелят с техните пушки. Започна се борба, тяло срещу тяло. Французите бяха многобройни, но нямаха началник.

– Върнете се! – викна Марино, нападайки със сабя в ръка най-близкия си противник. – Свалете оръжията си и никои не ще ви закачи!

Една част от войниците изглеждаха разположени да изпълнят това искане. Други, напротив, извадиха сабите си и започнаха да се защищават.

– Вашето предаване е вашето спасение! – повтори Марино. – Но ако се противопоставяте, вие и вашите офицери ще бъдете загубени.

– Чувате ли, другари? – каза на другарите си един едър войник. – Защо ще се пожертвуваме?

– Ако вие се върнете в Тулон – добави Маринели, – вашият комендант сам ще ви похвали, тъй като крал Хенрих е приятел на Венеция!

– Да бъде! Но можем ли да бъдем сигурни, че не ще потопите галерата? – попита същият едър войник.

– Вие имате думата ми! – отговори Марино. – Върнете се и аз ви обещавам, че животът ви ще бъде спасен!

– Ние сме съгласни! – казаха тогава войниците. – Понеже не можем да попречим на вашето бягство, но върнете поне нашия офицер!

– Ние ще запазим д'Артенай като заложник – отвърна Марино. – Предайте оръжието си в ръцете на Оргосо!

– Дайте ни един момент да размислим – казаха те, мърморейки.

Те бяха забелязали действително, че екипажът на тримачтника бе по-малоброен, отколкото предполагаша отначало.

– Нищо подобно – прекъсна го сухо Маринели. – Върнете се веднага или ние ще бъдем безмилостни.

Думите на героя произнесоха живо впечатление върху духа на противниците, още повече, че Фалие и другите рибари бяха скочили върху моста на галерата с пълни пушки.

В този момент, същият войник, който бе казал на другарите си, че няма защо да се жертвуват, хвърли на моста късата си сабя и една част от другарите му последваха неговия пример.

– Назад! – извика Маринели. – Долу оръжията! Или ще освободя от оковите им всички каторжници, които вие сте измъчвали, за да ми помогнат да ви победим.

Всички войници последваха примера, даден им от първите. Марино натовари двама от своите хора да съберат сабите и пушките.

– Вие трябва да бъдете благодарни за нашето великодушие – каза Маринели, напредвайки към средата на галерата. – Понеже вие ранихте тежко благородника Анафесто и убихте един от нашите приятели, ние можем справедливо да поискаме отплата, обаче искаме да докажем на управителя на Тулон, че не му желаем никакво зло! Върнете се в Тулон.

Щом оръжията на войниците бяха събрани на куп, Марино даде заповед да ги оставят на галерата, което не се понрави на Фалие и Оргосо.

– Обаче ние желаем да бъдем сигурни, че вие не ще подновите вашите неприятелски действия. Поради това ще намерите за справедливо, че ще ви отнемем всяко средство да сторите това!

При тия думи Фалие и Оргосо отправиха върху Марино Маринели, учуден поглед. Войниците мълчаливо се запитваха какво ли е това мистериозно решение.

– Понеже желаем да ви върнем, вас и оръжието ви, непокътнати на губернатора – продължи Марино, обръщайки се към обезоръжените войници, – вие ще извършите вашето обратно пътуване вързани. По такъв начин ние ще бъдем сигурни, че не ще подновите неприятелските действия и ще се върнете живи и здрави в Тулон. Без противоречие и без мърморене. Благодарете, че така си спасявате живота.

Войниците почувствуваха целия срам, който означаваше за тях тази мярка. Каторжниците можеха така да си играят с тях и да ги отнесат където си поискат.

– Привържете ги към мачтите и гредите! – изкомандува Маринели на другарите си! – Първият, който се възпротиви, ще бъде мъртъв!

Разлютени от гняв и безпомощност, нещастниците, обезоръжени, лишени от шеф, продължаваха да се подчиняват на волята на Марино.

Щом войниците бяха вързани към мачтите, въжетата и оградата на моста, венецианците се върнаха на техния тримачтник, след като дадоха заповед на каторжниците да гребат към Тулон.

Марино остана прав на края на борда и наблюдаваше дали каторжниците вземат права посока към пристанището, после се върна към своите приятели и им изказа благодарност от цялото си сърце.

Той забеляза, обаче, че техните поздравителни думи бяха изказани, при лошо настроение, с някакво недоволство от разигралите се събития.

Една част от рибарите, а така също и Фалие и Оргосо, бяха на мнение, че не трябва да се оказва милост на войниците от галерата, които бяха проляли кръвта на двама венецианци.

Марино предвиди техните страхове. Той разгледа раната на Анафесто, пренесе го в кабината и се върна при другарите си с добра

новина: „Раната не представлява никаква опасност!“

Обаче недоволството на венецианците изглеждаше по-ясно изразено. Те искаха смъртта на д'Артенай, когото смятаха отговорен за сражението.

– Ако вие убиете този пленник – извика Марино, заставайки между спасителите си и д'Артенай, – вие все едно, че ще убиете и мене! Убиването на един пленник е подло убийство!

– Кой ви натовари с върховното командване над нас? – прибавиха от всички страни.

Марино побледня. Той забеляза, че между тия, които бяха отричали да се присъединят към него, се бе породило несъгласие.

Но гневът му изчезна, когато помисли, че на всички тия хора дължи освобождението си.

– Вие имате право, другари – каза той. – Аз се поставих начело без вие да сте ме избрали да ви командувам. Но извинете грешката ми с голямото ми желание за свобода! Вие дойдохте да ме спасите от един неопируем позор и аз съм ви искрено признателен. Но д'Артенай, младият офицер, остава под мое покровителство! Той е изпълнил само дълга си! Аз съм, който го победих и който разполагам с неговата съдба.

– Ние не искаме да имаме около нас никакъв чужд шпионин – прекъснаха го грубо венецианците.

– Бъдете умен, Маринели – добави Оргосо с твърд глас. – Не се противопоставяйте на общото желание!

– Вие трябва да станете наш началник – извика някой от групата – понеже сте най-достоеен да бъдете такъв, Марино Маринели, но отстранете този чужд офицер. Ние изискваме той да умре!

– Е, добре, аз ви повторих – заяви героят с треперещ глас, – че не искам да стана комендант с цената на едно убийство.

– Защо се тревожите толкова за мене, Маринели? – извика внезапно д'Артенай, който лежеше вързан на моста. – Задоволете желанието на тия хора! Убийте ме! Не очаквам нищо друго освен смърт!...

– Вие съдите лошо – каза Маринели – за мен и за хората от този кораб! Ние не сме нито ваши приятели, нито пирати. Театърът на нашите борби е другаде. Не сме никога обявявали война нито на вас, нито на управителя на Тулон. Единствената преследвана цел беше моето освобождение! Вашият живот е спасен и аз ей сега ще развържа вашите въжета, понеже галерата изчезна на хоризонта.

Казвайки това, Марино коленичи до д'Артенай и развърза въжетата, които стягаха ръцете му. Мърморенето стана още по-силно.

– Станете, д'Артенай! – извика смелият млад човек – и вие, и другите, чуйте ме! Никой не ме е избрал да бъда ваш водач. Но никой не ще ме принуди да извърша нещо против волята си! Този пленник ми принадлежи. Какво ще възразите?

– Вие може да разполагате с него по угодата си – му отговори един венецианец, – но трябва да му отнемете всяко средство да ни напакости. Ние нямаме доверие в него!

– Животът ви е спасен, д'Артенай – каза Маринели на младия французин, подавайки му десницата си.

Последният, дълбоко покъртен, стисна ръката на своя спасител.

– Вие ще се върнете в Тулон – добави Марино, – след като ние се отбием в някое пристанище. Дотогава вие ще останете с нас на кораба!

– Вие можете да разчитате – каза д'Артенай, – че когато се върна в Тулон, ще говоря за вашето великодушие.

– Аз поемем гаранцията за искреността на моя пленник – каза тогава Марино, обръщайки се към своите хора. – Ще възприемете ли сега моя начин на действие, ако ви обещава, че Франция не ще изпрати никакъв кораб да ни преследва?

Този въпрос изненада повечето от тях. Те погледнаха с учудване този благороден младеж, в чието лице имаше нещо геройско.

– Да – казаха те, – ако Маринели ни поведе, ние ще го слушаме.

– Какво желаете да правите? – попита Фалие съвсем учуден.

– Чуйте ме! Аз сам ще ви донеса от Тулон уверение за това, което ви изтъквам.

– От Тулон? – се разнесе от всички страни. – Вие, вие ще отидете в Тулон?

– Приемате ли ме за ваш началник и заклевате ли се в послушание до часа, когато ще донеса отговора?

– Да, да – му отговориха с ентузиазъм, – ние го искаме и ви се заклеваме.

– Позволете ми да запазя живота на този млад офицер и го задръжте на борда до моето завръщане!

– Да, ние ви обещаваме това.

– Колко сте смел, Маринели! – извикаха Оргосо и Граси. – Вие отивате към гибел, връщайки се в Тулон.

– Не се безпокойте, мои приятели. Готов съм да ви дам един обикновен пример за смелостта, на която съм способен, когато не нося оковите. Искам да отида в Тулон и ще проникна там. Марино Маринели не се страхува от нищо! Той ще ви докаже, че е способен да ви води.

– Вие смятате да се върнете на френския бряг? – запита Фалие, докато д'Артенай гледаше младия венецианец с възхищение. – Размислили ли сте добре, Маринели?

– Ние ще се приближим до някой пуст бряг – отговори Марино – и ще спуснем лодката в морето. Вие ще обикаляте наоколо, докато се върна. Никой не ще подозре присъствието ви в дъното на един залив толкова близо до Тулон. В случай, че решат да ви преследват, вие там ще бъдете на сигурно място! Хей, дежурния, вземете направление към брега! Призори ние ще бъдем до брега.

– Разкажете ни, прочее, този безумен план! – викнаха множество гласове.

– Отведете ме на брега, изисквам го! – отговори Маринели, без да се колебае.

Тогава д'Артенай пристъпи към него.

– Вземете ме с вас – помоли се той. – Искам да остана с вас, но не да ви защитавам, понеже вие нямате нужда от никого, но от любов, от възхищение към вас.

– Благодаря ви от все сърце – отговори Марино, стискайки сърдечно ръката на младия офицер, – но аз съжалявам, че трябва да ви кажа, че не мога да удовлетвори желанието ви. Трябва да отида в Тулон сам! Дайте ми други дрехи и отправете нашия кораб към брега. Аз искам само да зная това, което говорят и това, което решават в Тулон. Искам да прочета сам писмото, пратено от Венеция, и да имам доказателство за моето осъждане на смърт.

– Нека Бог те закриля, Марино Маринели! – извикаха ентусиазираните венецианци.

26. В стаите на истината

– Имате право, братя, забавленията ще бъдат най-доброто средство за излекуване на меланхолията му – каза великият инквизитор на помощника от лявата си страна. – Вие искате да ми говорите за някакъв план, дон Марко? Аз ви слушам!

Този инквизитор беше още млад човек. Макар че една черна качулка закриваше чертите на лицето му, неговите живи и пъргави движения не говореха за напреднала възраст. Той беше слаб и висок.

– Вие си припомняте, че преди известно време дождът – започна младият инквизитор, – обзет от безумна любов към дъщерята на един

рибар, сгоди последната за Николо Стено, своя шамбелан.

– Да – отговори великият инквизитор, – но изглежда, че скоро е забравил за това приключение.

– Аз научих, че това момиче избягало малко след годежа, обади се третият член на тайния съд.

– Дон Томасо е добре осведомен, добави този, когото наричаха дон Марко.

Заслужава да се отбележи, че помежду си инквизиторите винаги се наричаха по собствените си имена, тъй че никой, колкото и проницателен да би бил, да не може да чуе фамилните им имена.

– Та дъщерята на рибаря – продължи дон Марко – е избягала и досега дождът не е пожелал да я намери.

– Искате да кажете, брате мой, че Луиджи Гримани е способен да се забавлява дълго време в обществото на това момиче? – запита великият инквизитор.

– Анунциата Фарсети е хубава, очарователна, бих казал великолепа, дон Виторио – отговори Марко. – Ще трябва да я заловим в най-скоро време, за да се забавлява дождът с нея.

– Аз също съм чувал, че това момиче е изключително красиво – каза Томасо със своя монотонен и леден глас. – Но чух също, че била и много вироглава. Ще можем само насила да я внесем в палата на принца.

– Аз споделям вашето мнение – каза великият инквизитор след кратко размишление. – Ще употребим и насилие, ако е необходимо, но ще я принудим да се подчини. По такъв начин ние ще разполагаме с чудесно оръжие, за да управляваме дожа по всяко време. Бъдете сигурни в това.

– И за да ограничаваме малко необузданата гордост и безграничните амбиции на дожесата! – прибави Томасо.

Инквизиторите постигнаха единодушие по този въпрос с двамата си помощници!

– Знаете ли къде живее тази дъщеря на рибаря, толкова красива и прославена?

Дон Марко отговори:

– Не мога да ви посоча жилището на Анунциата Фарсети или, ако желаете, Анунциата Стено. Но не е ли действително това едно средство за разгаряне страстта на дожа, като го накараме да чака или сам да търси предмета на своите желаниа?

– Дон Марко има право – съгласи се другият помощник. –

Препятствията, които ще срещне на пътя си, само ще засилят още повече желанието му да я притежава, както става с ловеца, който преследва някой ценен дивеч. Имате ли някоя следа?

– Да, случаят ме запозна с нея – отговори дон Марко.

– Хубавата Анунциата Фарсети е една много ухажвана госпожица. Тя е дъщерята на стария рибар от Сан Николо, който скри незаконнородения Маринели и падна от ръката на Силвио Зиани. Говори се, че тя люби незаконнородения.

– Тогава време е да бъде завладяна от друго – каза Томасо, – тъй като тя може да чака още дълго този Маринели.

– Но тя е съпруга на шамбелана, когото е напуснала веднага след извършването на обреда.

– Това е нечувано! Трябва да му бъде върната! Къде ще ни заведе следата, за която говорихте?

– Към откриване на един трети обожател на хубавата, Анунциата – отговори инквизиторът Марко. – Той ще открие скривалището на незаконнородения от чиста ревност. Силвио Зиани е получил доверителни съобщения и ни ги докладва.

– И вие знаете името на този обожател.

– Да, нарича се Пиетро; той е рибар от острова Сан Николо.

– Знае ли той къде се намира момичето в този момент? – запита Томасо.

– Това не знаем.

– Може би вашето твърдение не е съвсем точно, дон Марко. Избягвайки от палата на дожа, това момиче не би могло да намери сигурно убежище на острова Сан Николо.

– Няма да ни бъде трудно да го открием – отговори Марко. – Той е бил довеждан вече един път в палата на дожовете и Силвио Зиани му даде богато възнаграждение.

Великият инквизитор позвъни със златния звънец и заповяда на влезлия вратар да въведе двамата полицейски служители Антонио и Франциско.

След няколко минути Антонио се яви. Той беше сам.

– Но къде е твоят другар? – запита главният съдия. – Вие знаете много добре, че винаги трябва да бъдете двама, за да изпълните заповедите ми!

– Знам добре това, господарю – отговори Антонио с покорен тон. – Франциско напусна палата на дожовете преди около един час, придружен от Бонифацио. Но къде са отишли двамата не знам.

Инквизиторите се спогледаха.

– Освен тебе, кой е още в залата за чакане?

– Гондолиерът Себастиано.

– Добре, вземи го със себе си. Той ще те откара на острова Сан Николо, в жилището на рибаря Пиетро – каза великият инквизитор.

– Бившият другар на рибаря Андрея Фарсети – допълни инквизиторът Марко.

– Познавам го, господарю – отговори служителят ревностно. – Познавам Пиетро с черната брада.

– Е добре, постарай се било с хитрост, било с убеждаване и обещания да го привлечеш тук. Той ще те последва с готовност, ако му обещаеш една нова кесия, пълна с пари. Трябва да те последва, чуваш ли?

– Ще направя всичко, за да изпълня вашата заповед! Не трябва ли да употребявам сила? – запита Антонио.

– Само в случай на необходимост. Не трябва да се ожесточава този рибар. Напротив, трябва да се възнагради незабавно за своите показания.

Служителят поздрави тримата инквизитори и напусна залата с черните драперии, за да се отправи към острова Сан Николо.

Той скоро се завърна заедно с Пиетро, много по-скоро, отколкото можеха да се надяват инквизиторите. И наистина, вероломният рибар, привлечен от обещанието за повторно възнаграждение, не се бе поколебал да последва Антонио.

За нещастие надеждите му скоро се изпариха. Но когато се увери в това, беше вече много късно за бягство.

Той не познаваше този страшен съд, освен от разказите, които бе чул за него. По вида на черните завеси, които висяха по стените на залата, и тримата маскирани инквизитори, които седяха пред него, той едва не загуби съзнание. Но той намери смелост да се доближи до масата, покрита с чер плат.

– Вие ли сте рибарят Пиетро от остров Сан Николо, бивш другар на Андрея Фарсети? – запита великият инквизитор.

– Точно така, както казвате, велики господарю – отговори Пиетро с не съвсем сигурен глас.

– Познавате ли Анунциата Фарсети? – продължи великият инквизитор.

Очите на Пиетро се разшириха от удивление.

– Има вече много месеци, откакто не съм я виждал, велики господарю – отговори той.

– Знаете ли къде се намира тя понастоящем?

– Говори се, че е била в палата на дожовете, но че е избягала оттам.

– Вие произнасяте тия думи с много печален тон. Обичахте ли това момиче?

– Защо да отричам това, велики господарю? Да, аз обичам Анунциата от години вече и сега тя би била моя жена, ако този мръсен проклетник Марино Маринели не ми я беше грабнал! Тя му е отдала всичката любов. Вярвам, че мога да отговоря по-точно на вашия въпрос. Тя трябва да е избягала от палата на дожовете, за да тръгне да търси своя Марино.

– Бихте ли могли да ни уверите, че тя е напуснала Венеция?

– Не, господарю, това е просто едно предположение от моя страна.

– Струва ми се, че вие искате да скриете от нас мястото, където се крие тя. Напротив вие имате всичкия интерес да ни го посочите. Тази кесия, която съдържа петдесет екю, ще бъде ваша собственост, ако ни кажете самата истина.

При тия думи великият инквизитор вдигна скъпоценната кесийка и раздрънка съдържанието ѝ.

– Разбира се аз съм беден и бих желал да спечеля тия пари, велики господарю – отговори Пиетро с блеснали очи. – Но не мога да изпълня желанието ви, защото наистина не знам какво е станало с това момиче.

– Вие вярвате, че Анунциата ще бъде загубена за вас, ако кажете истината! Виждам това по израза на лицето ви – каза инквизиторът Марко. – Без никакво съмнение вие знаете къде се крие тя и ние ви запovedваме скоро да ни кажете това.

– Да ме поразии Бог, благородни господари, ако знам повече от вас къде се крие тя!

– Имаме в ръцете си средства, достатъчно могъщи, за да ви принудят да говорите истината! – каза великият инквизитор със заплашителен тон.

Пиетро почувствува по челото си студена пот. Предателят, който не се бе поколебал да предаде своите приятели на безпощадния съд, започва да трепери за своя собствен живот.

– Каква клетва ще поискате от мене? – запита той преbledнъл. – Заклевам ви се в най-святото си, че не знам нищо за бягството на това младо момиче!

– Ние не искаме от тебе никаква клетва, защото устата изговаря всичко, което я карат да изговаря.

– Вие вярвате значи, че аз съм способен да...

– Не питайте! Отговаряйте само! Признайте, че знаете убежището на Анунциата и ни кажете къде се намира тя! Ако упорствувате да отричате, ще ви пратим в стаите на истината.

– Велики Боже! Стаите на истината!... Имайте милост, господарю, имайте милост!

– Но какво ви кара да се ужасявате толкова много от тези стаи, в които истината излиза на бял свят? Пиетро, още веднъж: избирайте! Или доброволно ще кажете всичко, или стаите на истината ще ви принудят да го кажете! – каза великият инквизитор с такъв суров глас, че Пиетро не се усъмни ни най-малко, че заплашването ще бъде приложено на дело.

– Вярвайте ми! – изплака отново рибарят, бледен от ужас. – Ако знаех нещо около бягството на Анунциата, бих ви го казал. Уверявам ви, че не бих се поколебал нито един миг!

– Вие по-скоро се надявате да запазите Анунциата за вас самия, като скриете от нас мястото, където се намира тя – каза Марко. – Но какво ви кара да мислите, че ние искаме да ви я отнемем? Ние имаме нужда само от едно сведение и нищо повече.

– Разбирам добре, господарю, че вие бихте искали да знаете какви планове е скроила тя с незаконнородения? Моята клетва е свещена. Аз не знам нищо!

– Не говорете за свещени неща – го пресече грубо великият инквизитор. – Признайте!

Пиетро се хвърли на колене, плака, умолява: нищо не помогна. Съдът остана неумолим.

Безмилостният старец издрънка със златния си звънец.

– Ти ще узнаеш какво струват лъжите и лишените от смисъл думи – каза Пиетро.

Появи се един маскиран слуга.

– Да влязат Бурони и двамата му помощници – заповяда главният инквизитор Виторио.

– О, нещастен аз! Какво ще правите с мене? – запита Пиетро изплашено.

– Ще те принудим да признаеш: стаите на истината са уредени именно за такива цели.

Предателят, който за да утоли омразата си беше предал Марино Маринели на безпощадния съд, сега почувствува низостта на делото си, пред което го очакваше. Очите му се разшириха до неестествени размери и се втрениха във входа на залата, където се бяха появили палачът

на инквизицията и двамата му маскирани помощници.

Рибарят не можа да задържи един вик на ужас.

Бурони пристъпи напред и без да изглежда, че е забелязал нещастника, който се бе хвърлил на земята и издаваше нечовешки викове, направи дълбок поклон пред съда.

Виторио и Марко му посочиха с пръст обвиняемия.

– Пиетро трябва да признае къде се крие едно момиче на име Анунциата Фарсети – извика великият инквизитор. – Отведете го в стаите на истината и го накарайте да признае посредством мъчението с водата!

– Вашата заповед ще бъде изпълнена! Ако след това мъчение Пиетро не признае, на какво ново мъчение трябва да бъде подложен? – запитва палачът.

– Ще го привържете към стълбата и ще дойдете да ни съобщите резултата от изтезанията!

По един знак на шефа си двамата помощници се нахвърлиха върху Пиетро, който бе станал бледен като мъртвец.

Загубил воля и сили от безпределния страх, той се остави да го повлекат към малката врата със зловещ изглед, която свързваше заседателната зала със зловещите коридори на палата на дожовете.

Кой би могъл да предположи, че тия потънали в сребро коридори криеха цял лабиринт подземя, че тия величествени сводове, тия блестящи от злато и мраморни колони зали се преплитаха с мрачните безрайни и забъркани подземя, където умираха толкова невинни жертви!

Бурони обви главата на Пиетро с гъст чер воал, за да не може да види накъде и през къде го водят.

Помощниците на палача го поведоха по един дълъг коридор, помогнаха му да слезе по една стълба; после – да се изкачи по друга доста висока, която водеше към Моста на въздишките. Стаите на истината в действителност бяха отделени от палата чрез канала Орфано.

Стенанията и жалбите на Пиетро се заглушаваха под черния капюшон, който го стягаше... Той можеше да вика колкото си иска: никой не щеше да го чуе, тъй като в тази част на палата никой не живееше.

Палачът отвори една сводеста врата. Пиетро биде повлечен по мрачния и студен мост, загубил очертанията си сред нощта над канала Орфано, зловещ със своето монотонно шумолене.

На отсрещния край на моста Бурони отвори една желязна врата със същата форма, която водеше в една грамадна, мрачна и влажна сграда.

Коридорът беше осветен от един фенер, висящ на стената близо до вратата.

Бурони го откачи оттам, тръгна напред и започна да слиза по една широка стълба, чийто стъпала се плъзгаха под краката. По тия места, потънали в розовина, всред сводести тавани, цареше тежка и задушлива атмосфера.

В подножието на стълбата, от дясна страна, започваше нов коридор, през който можеше да се стигне до кръглия във форма на кладенец затвор и в стаите на истината.

На края на коридора палачът, следван от двамата помощници и Пиетро, отвори една висока и широка врата. Бяха достигнали във фамозните зали.

Тия страшни места бяха така отдалечени от света, така защитени от своите дебели стени, че никакъв болезнен вик, никакъв зов не можеше да проникне навън. Те бяха широки сводести подземия, зловещо осветени от факлите и прикрупените към стените фенерчета.

Подът бе постлан с плочки. Стените някога белосани с вар бяха придобили един мръсно сив цвят, вследствие влагата и дима.

Първата стая, която беше съединена с другите две чрез два отвора, също сводести, бе заета в средата си от една голяма и широка дървена скамейка, грубо издялана и построена по такъв начин, че тялото на един човек да може да се прокара в нея.

В нейната вътрешност бяха пробити две дупки, за да могат, да се пропъхнат краката. От страни на тази необикновена пейка за изтезание висяха въжета и ремъци.

Няколко ведра, поставени под един кран за вода, няколко цепеници и буци въглища допълваха мебелировката – ако може да се употреби това название – на ужасната стая.

Когато Бурони влезе, тримата от слугите му бяха влезли преди него. Те работеха постоянно тук.

Техните двама другари довякоха Пиетро в стаята, затвориха вратата с ключ и магнаха от главата на жертвата, качулката, която го ослепяваше.

При вида на тази ужасна стая и скамейката за измъчване, Пиетро почти щеше да изгуби съзнание. Той започна да трепери с цялото си тяло; не се владееше вече.

С един заповеднически жест Бурони посочи с пръст скамейката. Петимата слуги хванаха осъдения, който напразно се защищаваше, поставиха го върху скамейката, вързаха му шията, гърдите и ръцете и го оставиха напълно неподвижен.

Бурони каза да налят вода в едно от ведрата, после намокри в него

едно голямо специално бяло платно и го постави върху лицето на Пиетро. После той го натика в устата му, като го преобърна на истинска фуния, в която започна да налива вода капка по капка.

Гърдите на нещастника се повдигаха и свалиха с отсечени движения, поглъщайки всеки път по една капка вода, но не и въздух.

Това страшно измъчване оставаше през цялото време в тоя, който бе подложен на него, впечатлението, че умира. Повече от слабите темпераменти не можеха да го понесат.

Съществуваше също и изтезание чрез огън. Предателят Пиетро се бе отървал от него.

То се състои в следното: поставя се един съд с разпалени въглища под краката на осъдения и се държи под тях, докато цялата им кожа се покрие с кървави мехури.

Това изтезание изглежда по-болезнено от първото. Обаче, тия осъдени, които са били подлагани на двете мъчения, са заявили, че първото е по-ужасно.

Когато Бурони забеляза, че Пиетро е побледнял и не дава признаци на живот, изтегли платното, което го задушаваше, и го остави да си откъдне.

– Имате ли да признаете, къде се намира това момиче? – попита палачът, повтаряйки въпроса на страшния съд.

– Милост, милост! – извика Пиетро. – Аз не го зная!

– Отвържете го! – заповяда Бурони на слугата, който стоеше до него. – Поставете го сега на макарата!

При тия думи, които показваха продължаването на наказанието му, Пиетро изпусна един отчаян вик. Мъките, които го очакваха, бяха още по-страшни.

Осъденият, когото трябваше да поставят върху макарата, премина в съседната стая. Инструментът за измъчване, подобен на стълба и направен от здрави широки пръчки, бе разположен вертикално по дължината на стената.

Щом осъденият бъдеше привързан на макарата, издигаха го на високо. Неговите членове бяха обтегнати и почти изкълчени.

– Имайте милост към мене! – извика Пиетро, през времето когато пристегнаха отново ремъците му.

– Ако искаш да признаеш, побързай! – каза Бурони.

Пиетро поиска да си дръпне ръцете от ремъците, но нямаше сили.

– Ще призная – измънка той. – Отведете ме горе, пред съвета на тримата!

– Ти вярваш, че ще избегнеш може би мъчението, като направиш едно фалшиво признание – прекъсна го палачът. – Остани тук и кажи каквото искаш да кажеш! Ще донеса за твоята изповед на съвета и последният ще се произнесе за твоята съдба, ако казаното от тебе му се види правдоподобно.

– Но, слушайте ме... Искам да кажа всичко, което зная. Ще посоча на Съвета на тримата една следа, която ще му позволи да намери младото момиче – каза Пиетро, когото страхът караше да говори тези думи. – Заклевам ви се във всички светци, че не зная повече и не мога да обеща с увереност на инквизиторите, че ще намерят бегълката.

– Признай бързо и ясно! – извика палачът със заплашителен глас. – Ти се чувствуващ достатъчно силен да понесеш и второто мъчение и се осмеляваш да казваш, че нищо не знаеш. Хайде, говори, или ще те поставя върху стълбата.

– Аз съм готов. Идете и съобщете на съвета, че ще му посоча една следа, за да открие Аnunцията.

– Той иска да я запази за себе си – казаха слугите, смеейки се на осъдения.

– Оставете го върху скамейката до моето завръщане! – каза палачът. – Горко му на негодника, ако ме е изпратил за нищо.

– Той е по-добре, питието му е подействувало – казаха слугите, смеейки се. – Сладка е нашата вода, ехе? Не му остава друго сега освен да се качи на нашата прочута стълба, където ще чуе да пеят ангелите!

Без да отговаря на тия подигравки, Пиетро дишаше дълбоко, за да възстанови силите си и да постигне едно спокойствие на духа си.

Най-сетне палачът се завърна. Той обвини отново с черното платно главата на измъчвания и заповяда на своите помощници да го отведат в залата на съвета.

Пиетро с мъка вървеше, тъй като ремъците, с които го бяха привързали към скамейката, се бяха врязали в тялото му.

Но слугите не обръщаха никакво внимание на това, помъкнаха го бързо и го въведоха в черната стая.

Главният инквизитор направи знак на палача и помощниците му да се оттеглят.

После той се обърна към Пиетро, който полагаше усилия, за да се задържи прав върху краката си.

– Защо премълча скривалището на това момиче? Сега болките от мъчението са те направили покорен.

– Не мога да ви кажа нищо повече от това, което ви казах по-рано,

господарю, но страховете, които изпитах, ме накараха да помисля за едно средство за откриването на Анунциата.

– Едно средство, за да я открием ли казваш? Но това не се нарича признание! – извика главният инквизитор. – Хайде, говори. Ако твоето средство е добро и ни помогне да открием бегълката, тогава ще ти бъде върната свободата и ти ще получиш кесия, пълна със златни монети.

– Аз ви обещавам, че ще я намерите! Тя не може да се улови освен по един начин!

– И ти, защо не си си послужил по-рано с това средство?

– Защото аз няхах това право. Тежки наказания очакват тия, които окскверняват трупове и гробовете.

– Каква връзка може да има тази идея с твоето средство? – попита главният инквизитор, който показва нетърпение.

– Ако вие пренесете в другите острови надгробните камъни на труповете, които са погребани в остров Сан Николо, обещавам ви, че ще я откриете!

– Защо трябва да бъдат преместени гробовете от местата им?

– Анунциата сигурно ще чуе да се говори за това разместване – отговори Пиетро, чието лице възприе отново същото подло изражение. – Вие можете още сега да дадете тази заповед, като изтъкнете за предлог, че остров Сан Николо не може да съдържа гробище. В такъв случай Анунциата, която от дълго време се държи на страна от остров Сан Николо от страх да не бъде открита, не ще закъснее да дойде и вие ще я хванете без мъка.

– Пиетро има право – каза инквизиторът Томасо. – На този план не липсва тънкост. Струва ми се, че ние ще направим добре, ако вземем на наша служба този рибар от остров Сан Николо.

– Подкрепям моя брат – обяви Марко.

– Ние ще ти известим утре нашето решение – каза главният инквизитор, давайки на Пиетро знак да си отиде. – Представи се след двадесет и четири часа в чакалнята на палата.

Последният се поклони и се отдалечи бавно.

– Заповедта за незабавното преместване на гробовете от остров Сан Николо ще бъде обявена утре и изпълнена вдругиден – каза старият дон Виторио.

27. Островът Санта Рока

След като беше издигнал на високия хълм изхвърлената от бурята мачта, Бертучио очакваше тя да бъде забелязана от някой минаващ кораб.

Положението му бе лошо. Той се чувствуваше болен, отслабнал от всевъзможните лишения, на които бе подложен.

Това, което предвиждаше, се случи. Треската обзе всичките му членове. Твърде слаб, за да може да ходи, той се принуди да се задоволява с мидите и стридите, които бе събрал и които бяха единствената му здрава храна. Заливът бе твърде отдалечен от него.

Той пълнеше бутилката си с дъждовна вода благодарение на това, че с помощта на големия гвоздей бе издълбал един отвор във форма на прозорец на стената на колибата си и бе поставил навън едно издълбано дърво, по което се стичаше водата.

Поставяйки бутилката под тази своеобразна водосточна тръба, той я пълнеше с вода.

Вратата на колибата си той затвори колкото е възможно по-плътно, за да се защитава от бурята. В колибата си имаше складирани плодове, яйца и царевично брашно.

Щом взе тия мерки, мнимият монах се почувствува още по-изморен и по-обзет от треската.

Той вярваше, че последният му час е настъпил и бе обзет от една ужасна мъка, мислейки, че ще отнесе в гроба си тайната за фаталната нощ и не ще може да я предаде на Маринели. Само един сън вълнуваше неговото въображение, възбудено от треската: той пристигаше в Тулон и съобщаваше всичко на Маринели, станал каторжник.

Но когато отвореше очи, ужасът на самотата на неговото отшелничество, далеч от света и хората, усилваше мъченията му.

Маринели бе окован. Дожът гинеше в страшните подземни затвори. Колко съжаляваше, че не бе имал пълно доверие в негъра, който заминаваше за Тулон... Уви всичко бе загубено.

При блънуването си той виждаше виновниците, на които, само той знаеше имената, да се изправят пред него: вижда стария дож Марино Гримани, някога строен и величествен, сега немощен и сбръчкан като него; чудовищния Луиджи Гримани със зловещо лице и сеещ страх около него.

От време на време бедният болник превъзможваше треската и

наквасваше със студена вода пламналия си език. Той се принуждаваше също да не яде нищо през деня.

За щастие неговата жилава природа изглеждаше ще вземе връх.

След няколко седмици, един ден, когато слънцето топлеше малката колиба в топлатата си светлина, той почувствува, че треската го напуска.

Той пиеше постоянно на редовни интервали прясна вода и удоволствието, което му доставяше това пиене, изглеждаше, че възвръщаше силите му.

Той можа от време на време да изяде по няколко плода. За нещастие брашното и яйцата през това време се бяха развалили.

Той трябваше да остане още няколко дни легнал, понеже слабостта му беше твърде голяма. Внезапно една идея го облада.

Сигурно рибари или мореплаватели можеха при някакъв случай да слязат на острова.

Може би те ще намерят само неговия труп, обаче, той можеше да постави в дрехите си някоя записка, чрез която ще може да бъде предадена на Маринели тайната на мъртвия.

– Да, providението ми подсказва, че трябва да постъпя така. Тайната от фаталната нощ не трябва да изчезне заедно с мене! – извика Бертуцио, обзет от пламенно въодушевление. – Едно подобно престъпление трябва да получи наказанието си, даже и ако смъртта, сразявайки ме на този остров, направи да се забави отмъщението! – продължи той.

Но как да пише? Бертуцио нямаше под ръка нищо, което можеше да му послужи за тази цел.

Той се отпусна на мъховото си легло и мисли цялата нощ.

Най-сетне повярва, че е открил средството и лицето му, набръчкано от страданията, се проясни от лъча на надеждата.

– Открих, открих! – извика той, зарадван и пляскащ с ръце. – Открих!

„Всевъзможни Боже – каза той в молитвата си – дай ми сили, за да изпълня предназначението си. Направи, щото пътниците да намерят в Санта Рока бележките, които ще оставя!“

„Хайде Бертуцио – каза си той. – Ти имаш да изпълниш една свещена задача, извърши я!“

И на следния ден, благодарение големите усилия на волята си, той стана и напусна колибата.

Природата навън изглеждаше, че бе променила вида си. Морето се бе изкачило толкова високо, че от Пясъчния бряг не бе останало друго освен една тясна ивица в подножието на скалите.

Храстите и дърветата бяха се пременили с тяхното хубаво зелено облекло. Мъхът на моравата изглеждаше като един великолепен килим. Слънцето високо над хоризонта галеше със светлината си пролетния пейзаж.

Бертучио дишаше с пълни гърди чистия въздух, извор на живот и здраве.

Огладнял той се изкачи на върха на скалите, изплашвайки морските птици, които бяха кацнали там, и започна да дири пресни яйца, за да се подкрепи. Той има щастието да намери в една вдлъбнатина на скалата дъждовна вода, която бе останала там. Накрая той напълни бутилката си с вода.

Щом се подкрепи той се завърна в колибата си. Той забеляза тогава, че дъските, които бе поставил зад и пред бедното си жилище, за да го покриват, бяха отлично запазени.

Той потърси всички пирони и железни парчета, които бе събрал от кораба и изтръгна закованите с помощта на един камък, който му послужи като чук и натрупа всичките грижливо, като някое съкровище в колибата си.

Слънцето започна да грее по-силно и Бертучио се отправи към залива. Обаче разстоянието дотам беше голямо. Не му бе достатъчна силата.

Той можа едва на другия ден да достигне до скалите, по които имаше стриди и малки хранителни миди. Като събра доста от тях, той ги отнесе в колибата си.

Но какво беше неговото учудване, когато, приближавайки се до колибата, видя един малък облак дим да излиза от отвърстието на покрива ѝ.

Той помисли в началото, че това беше прах, осветлен от слънчевите лъчи. Но скоро разбра, за своя голяма радост, че под влиянието на слънчевата светлина, концентрирана във върха на бутилката, бе обгорено едно място от една дъска и то бе започнало да гори. Бутилката в случая бе изиграла ролята на някоя лупа.

Бертучио подскочи от радост: старата бутилка му бе доставила огън, така желания огън.

Той изгърча да намери суха трева и сухи съчки. Постави сухата трева върху обгореното място и скоро се издигна пламък.

Радостта на самотния нещастник бе неопишуема. Това откритие нямаше да закъснее да му окаже неопишени услуги.

Той можеше сега да си свари яйца, да си опече хляб и млади птици.

От дърветата можеше да направи някои съдове, като ги издълбае с помощта на огъня.

Той си построи едно огнище, смля царевични зърна, смеси брашно-то с вода и няколко яйца и получи след няколко часа един хляб, който действително не бе вкусен, но за гладния представляваше царско ядене.

Огънят му доставяше и едно друго предимство: вечер можеше да пали върху планината огньовете и да извести чрез тях присъствието си на корабите, които щяха да минат.

Тази мисъл го изпълни с радост и надежда.

Същата вечер старецът натрупа на близкия хълм една грамада от сухи дървета и я подпали.

Той продължи да върши това и следните нощи, докато забеляза, че провизиите му от сухи дървета се изчерпват. Това наново го постави в затруднено положение. Трябваше да прекъсне сигналите си, понеже не можеше да разчита на пресните клони и храстите, които бяха зелени.

Действително Бергучио се чувствуваше щастлив, че сега ще може поне да се храни добре.

Помисли тогава да реализира плана, който бе съставил по време на боледуването си.

Задачата бе мъчителна и дълга. Но той вече не бе смущаван както преди от мисълта за смъртта. Напротив, чувствуваше, че ще живее и се залови здраво за работа.

Той потърси в съседство с колибата си някоя широка скала и равна, колкото бе възможно. За щастие можа да намери една скала, която отговаряше на желанието му.

Веднага отърча в скромното си жилище да вземе пироните, железните парчета и камъка, който употребяваше като чук.

Той се върна направо при скалата и констатира с радост, че тя можеше да се дълбае. Искаше да запази завинаги, чрез един неразрушим надпис това, което знаеше, това, което вълнуваше съвестта му като честен човек; да запише с незаличими букви имената на виновниците.

От първия ден той имаше надежда, че ще изкара докрай своето трудно предприятие, благодарение на голямото си търпение и усърдие.

Малко по малко надписът се открояваше буква по буква. След няколко дни той вече бе направил една разбираема част. Щом първата плоча бе привършена, той я огради в една рамка.

Сигурен в успеха, започна работата във втората плоча.

Дните и нощите преминаваха, без да донесат някаква промяна в монотонния живот на бедния отшелник.

Всяка сутрин той подновяваше работата си с ново усърдие.

От време на време вечер палеше огън върху планината и разглеждаше широкото море около острова. Но нищо не се забелязваше върху вълните.

Когато Бертучио, вече напреднал в своята работа се освободи от мисълта, която подтискаше душата му, той пожела по-пламенно да напусне острова и да се върне всред хората.

Но всеки ден му носеше ново разочарование. Никакъв кораб не се появяваше на хоризонта. Бертучио беше осъден да умре на този остров.

Втората плоча бе скоро свършена. Редовете, дълбоко издълбани, бяха ясни и четливи. Те не можеха да се заличат нито от дъжда, нито от градушката.

Скоро дойде ред на третата плоча, по-широка и по-пълна, тъй като трябваше да съдържа имената на виновниците.

Работата ставаше все по-бърза и щеше да завърши скоро, понеже Бертучио вече бе придобил голяма опитност, ако едно случайно събитие не бе попречило.

Една сутрин, след една нощ, през която Бертучио бе запалил огън на планината, той наблюдаваше хоризонта, изведнъж изпусна един вик на изненада. Бе доловил един глух шум от потопен изстрел.

Той заскача от радост като дете. Един минаващ кораб бе забелязал огъня му през нощта и се готвеше да дойде, за да го освободи от самотата му.

Бертучио хвърли пирона и камъка, които държеше и се отправи покрай скалите към планината. Той тичаше толкова силно, че се задъхваше.

Искаше да се увери. Един вътрешен глас му казваше, че часът на освобождението е наблизил.

Щом стигна на върха, цял потънал в пот, той разтвори широко очи. Като скръсти ръце, той падна на колене, почна да плаче от радост, а след това като луд се впусна към пясъчния бряг.

Един голям кораб бе хвърлил котва на известно разстояние от брега и бе изпратил веднага една лодка, за да узнае какво означава този огън, забелязан през нощта, както и бялото знаме, което се развяваше на върха на една височина.

28. Подвигът на Маринели

– Довиждане, мои приятели, довиждане! – извика Маринели.

Започваше да се зазорява. Д'Артенай и Оргосо останаха прави в лодката, а освободеният каторжник скочи на брега.

– Още нещо, д'Артенай – викна той на симпатичния френски офицер. – Дайте ми вашата шапка и вашето наметало. Вземете моите докато се върна. С това ще ми окажете ценна услуга.

– С удоволствие, благородни Марино – отговори д'Артенай, подавайки му това, което желаше. – Вземете.

Марино се премени с великолепната мантия, гарнирана със златни ресни, и голямата шапка с черно перо. Френският джентълмен наметна мантията, която Марино бе получил от Фалие.

Кой можеше да каже, че Марино с кадияната му мантия, с черните панталони и кожените ботуши, с широката му бродирана яка е избягал от каторгата.

Той носеше на гърдите си един златен ланец, който му даваше пълен вид на офицер.

Марино прегърна за последен път д'Артенай, неговия нов приятел, поздравя още веднъж тия, които останаха в лодката, и се изкачи с бързи крачки на пясъчния хълм, който му пречеше да вижда наоколо!

Достигнал на върха, той забеляза една част от морето и малката лодка, която бе достигнала до тримачтника; от другата страна се простираше обработваема земя и един голям път, който водеше към Тулон, забелязваше се в далечината.

Той вървя няколко часа и понеже не забеляза никакво село, никаква къща, а слънцето обгаряше земята с палещите си лъчи реши в момента, когато стигна до една малка горичка да не се изморява и да си отпочине в сянката на дърветата.

Той влезе навътре в един гъсталак, легна върху, тревата и заспа спокоен сън, като някой обикновен пътник.

Когато се събуди, слънцето беше вече ниско над хоризонта. Денят скоро щеше да свърши.

Марино бързо стана, тръгна отново по големия път и скоро достигна до едно лозе с хубав изглед, близко до което се издигаше малката къща на лозаря. Той се отби при последния и му поръча да му приготви един кон, който ще му върне след два дни.

Селянинът, който бе поздравил с голямо уважение блестящия

офицер, намери това искане чудно и необяснимо.

– Един кон?... – попита той учуден. – Господинът няма ли такъв?

– Вие виждате добре, че нямам, приятелю. Вие трябва да ме избавите от затруднението ми. Трябва да пристигна в Тулон преди нощта, понеже нося на управителя едно много важно послание. Моят кон падна под мене и аз го изоставих в един ъгъл на гората.

– Да, но господинът може ли да ми обещае, че ще ми го върне? – запита лозарят.

– Това е най-простото нещо на света, приятелю – отговори Маринели. – Аз ще ви го върна утре или в другиден най-късно.

– Господинът ще се върне ли обратно?

– Да, и то колкото е възможно по-скоро. Но вие изглежда, че се колебаете... да не мислите, че искам да ви открадна коня?

– Бог да ме пази! – извика лозарят. – Аз не искам един офицер на нашия могъщ и любим крал да каже, че съм отказал да му помогна.

– Добре казано, приятелю! – каза Маринели. – Аз ще върна коня здрав и читав, заедно с израза на моята признателност.

Лозарят, без да смее да запита за името на офицера, прочете в очите му, че има работа с един честен младеж.

Той отиде в обора си и се завърна с един от най-добрите си коне.

– Искрено съм ви благодарен – каза Марино, като хвана поводите на коня и се покачи на стремената. – Така вие изказвате пълно доверие в мене. Довиждане!

Той поздрави лозаря, който се почувствува малко неловко, и се отправя в тръс по посока към Тулон, смеейки се от все сърце на великодушното на добрия човек.

Той, обаче, нямаше намерение да му изиграе лоша шега; възнамеряваше честно да му върне животното при своето завръщане.

Вечерта настъпи. Марино имаше да измине още малко път, за да стигне в Тулон, когато забеляза пред себе си един друг конник.

Последният напредваше в бавен тръст и изглеждаше, че дава време на Маринели да го настигне. Той вероятно беше някой търговец от един от съседните градове. Черната му шапка, буржоазната му мода и широкото наметало, също черно, показваха това.

– Откъде идете, приятелю? – му извика Марино, когато изравни коня си с неговия.

Чужденецът хвърли към Маринели учуден поглед, после любезно му свали шапка.

– От Хиерс, благороднико, където имах работа – отговори той.

– И вие отивате в Тулон?

– У дома си, да. Аз тръгнах тази сутрин и се завръщам сега, вечерта, след като съм бил на село целия ден.

– Какви са новините? – попита Марино, преструвайки се на наивен.

Търговецът хвърли към него такъв учуден и подозрителен поглед, та Маринели повярва за момента, че е демаскиран.

Но как търговецът, който никога не бе посещавал каторгата, можеше да го познае?

– Вие ме питате за нещо ново, благороднико? Вие трябва да го знаете по-добре от мене!

– Не всичко. Аз прекарах дълго време във Фрежус и не зная какво става в този хубав Тулон.

– Е, добре, миналата нощ каторгата бе театър на едно странно събитие – каза търговецът, чийто език започна да се развързва.

– Какво казвате? Обяснете ми! – извика Маринели, подкарвайки коя си по-близо до този на своя спътник.

Нощес – подзе последният – е избягал един каторжник. Но в тая работа не би имало нищо чудно, ако властите не бяха пазили по този повод една чудна резервираност. Противно на обичая, не бяха дадени оръждени гърмежи и не бе публикувано съобщение за събитието.

– Вие изглежда, че знаете доста по това събитие. Продължете, моля! – каза Марино.

– Мога да ви кажа това, което чух да се говори тази сутрин – продължи търговецът. – Не знаете ли, че един венециански кораб бе дошъл в Тулон?

– На зная абсолютно нищо!

– Е, добре, тия венецианци, твърде богати благородници, знаеха, че един техен съотечественик е окован на една от галерите. Те поискаха от управителя да направи една маневра пред тях именно с тази галера, а не с друга... Действително, галерата се върна тази сутрин в пристанището, но каторжникът от Венеция и офицерите не бяха на борда ѝ.

– Това е едно чудно приключение! – каза Маринели. – Какво се е случило? Нали тази галера е имала сто души екипаж.

– Тези сто души, според както се разказва...

– Не се страхувайте – каза Маринели на събеседника си, виждайки, че последният се колебае, – не се страхувайте и ми разкажете всичко.

– Тия сто войници се завърнали без оръжие, с привързани зад гърба ръце.

– Гръм и мълния! Една подобна безочливост заслужава наказание!

– извика Марино, преструвайки се, че не може да разбере.

– Вие грешите, благородни господине. Венецианците са автори на снощното събитие... Но, обаче, избягват да го кажат; искат да не се вдига много шум по тази афера.

– Кажете ми, защо не са ги преследвали?

– Тази сутрин – подзе търговецът – няколко лодки и няколко леки платноходи получиха заповед да кръстосат морето, но всички казват, че това е само една преструвка. Нашият добър крал е приятел на Венеция. Той държи преди всичко да запази своите добри връзки с републиката и не желае да се намесва в тази афера! Още повече, че този каторжник е от висок произход и не е извършил никакво престъпление. Той би бил лош политик, ако обяви война!

– Вие говорите като търговец – каза Маринели.

– Това може би ще ви хареса – противопостави се търговецът – понеже войната, благороднико, е именно вашето занятие! Тя действително е рядка, тъй като републиката във Венеция, е от дълго време в съюз с нас.

Докато двамата мъже, разговаряйки пътуваха, нощта настъпи. До Тулон имаше да се измине още малко път.

– Твърде съм изненадан от това, което узнах – каза Марино. – Вие ми разказахте една необикновена история.

– Моля ви, благороднико, не разказвайте никому това, което ви поверих. Така ще ми причините неприятност. Сега вие ще се отправите наляво, към вратата на крепостта, а аз надясно към вратата на Сан Маргарит.

Марино се сбогува с търговеца в момента, когато достигнаха до стените.

– Добър път! – му извика той, така силно, че часовоят, който бе на стража при съседната врата го чу и го погледна.

– Благодаря, благороднико, и нека Бог ви закриля! – отговори гражданинът, който продължи пътя си по дължината на стената.

Марино се намираще вече в опасната зона. Не можеше да разчита на друго, освен на своята смелост и неустрашимост.

При вида на офицера, войникът взе пушката за почест.

– Отвори! – изкомандува Марино.

– Вашето име и чин! – извика часовоят, изпълняващ дадените му наставления.

– Безумецо, не виждаш ли кой е пред тебе? – му отговори Марино върдо.

Войникът веднага бе видял, че пред него се намира един офицер, но правилата го задължаваха да отправя този въпрос към всички, които желаеха да проникнат в ограденото място.

Той отвори високата желязна врата и остави Марино да мине вътре.

Мнимият офицер вече беше между издигнатите скали, където не можеше да се ориентира. Той познаваше само някои части от многото големи здания, от които се състоеше крепостта.

Щастие бе за него, че бе налучкал от коя врата трябва да влезе.

Използувайки обстоятелството, че е сам, той скочи от коня и го върза в една уличка зад ъгъла, образуван от една стара дървена къща.

Животното бе добре скрито, поради криволиченията на улицата и тъмнината. Която царуваше, така че никой не можеше да го забележи.

Тогава Марино продължи пътя си по дължината на улицата и накрая достигна до една част от крепостта, която му бе по-добре позната, тъй като там се намираше жилището на губернатора.

Той срещна множество офицери, които го поздравиха на минаване, а патрулите му отдаваха чест с оръжията си.

Кой можеше да подозира под офицерското облекло избягалия миналата нощ каторжник Марино Маринели?

Беше доста късно. Виждаха се само още няколко осветени прозореца на голямото здание.

Близко до голямата врата двама войници се разхождаха назад и напред. Тя, както и големите стъпала, които водеха за горния етаж бяха достатъчно осветени.

Марино се поколеба за момент и размисли после, обладан от една внезапна идея, се доближи до голямата врата със сигурни стъпки.

Двамата часовой отляво и дясно разпознаха офицерските му знаци и го поздравиха.

Марино отговори кратко и влезе в зданието.

Ако в този момент управителят или някой офицер би се изпречил пред него и би го заговорил, той бе загубен.

Маринели бе нахлупил шапката си дълбоко над челото си и не рискуваше да бъде познат.

Той успя да прикрие вълнението си и да вземе вид на офицер, който всеки ден има работа в кабинета на управителя.

Той знаеше, че това обстоятелство ще бъде от голяма полза за него, понеже до кабинета на управителя се намираше и чакалнята, и библиотеката.

Беше забелязал последната, когато два пъти бе довеждан при

коменданта. Знаеше, че всички книжа и преписки се пазят там.

Пристигайки горе, той се сблъска с един ординарец, когото запита има ли някой в стаите.

Войникът, който поради тъмнината не можа да разпознае чертите на офицера, му отговори, че началникът на каторгата тъкмо е дошъл при коменданта.

Сега бе моментът за Марино, когато имаше нужда от цялата си смелост.

Той се приближи до вратата на големия вестибюл, където често чакаха офицерите, отвори я и напредна по килима, който заглушаваше стъпките му.

Изпусна една облекчителна въздишка. Стаята беше празна. Той затвори вратата след себе си.

Тогаво можа да чуе, че някои се разговаряха на висок глас в работния кабинет на управителя.

Марино се доближи до вратата, която отделяше двете стаи, и с долепено ухо към нея се вслуша. Можа дума по дума да чуе целия разговор, който се водеше отвъд.

– Каторжниците знаят ли, че всички лодки и платноходи от пристанището са изпратени да търсят беглеца? – попита управителят.

– Съобщението за тази заповед бе дадена преди един ден – каза началникът на каторгата – бяха им припомнени също и наказанията в подобен случай.

– Добре е, че сте ги предупредили – каза управителят.

– Надявам се, че това неприятно събитие не ще има лоши последици.

– Не мога да разбера нищо от тази работа – каза началникът на каторгата с раздразнение. – Това е една истинска загадка и аз направо й търся обяснението. Направен ли е на господин управителя пълен и точен рапорт за събитието?

– Да. Уведомиха ме за всичко, от което имах нужда. Моето желание е да се пази мълчание около тази афера. Дадох заповеди на капитаните на корабите, изпратени да преследват венецианския кораб, да се завърнат тихо през нощта в пристанището, за да не ги види никой. Уведомете капитана на пристанището да им остави свободно място за прибиране!

– Ние нямаме никакви новини за господин д'Артенай – каза началникът на каторгата с въпросителен тон.

– Той сигурно е загинал. Безумие е било да се започва едно сражение – каза управителят. – И те са загубили двама от техните.

– Но войниците настояват, че господин д'Артенай не е загинал!

– Какво знаят те? Аз ви повтарям, че това е една неприятна работа за мене. Ако изпратя рапорт в Париж на нашия обичан крал, ще го разсъдя, понеже зная, че е добре разположен към Венецианската република.

– По-добре ще направите – добави началникът на каторгата – да не съобщавате нищо на Негово Величество.

– Това е и моето желание, понеже между нас да си остане, имам причини да предполагам, че освобождението на този каторжник е станало със съгласието на дожа и великия съвет.

– Вашите думи ме изненадват, господин управителю!

– Събитието има действително нещо чудно. Не желая да направя никакъв рапорт във Венеция от страх да не предизвикам там докачание... разбирате ме, нали?

– Хм! Не достатъчно ясно. Извинете ме!

– Е, добре – подзе управителят на Тулон, – не знаете ли, че дождът и сенатът на Венеция притежават една неукротима гордост. Когато д'Артенай е отишъл да съобщи осъждането на каторжника на смърт и да запитва дали това решение схожда с желанието на републиката, те не пожелаха, за да не накърнят нашите наказателни правилници, не се противопоставиха на изпълнението на присъдата. Вие ме разбирате, нали?

– Отлично.

– Но гордостта на сената – продължи управителят – не можа да се примири с мисълта, че един венецианец ще загине така позорно в чужда земя. Разбирате ли и това?

– Тогава господин управителят иска да каже, че корабът и благородниците...

– Са били изпратени с тайната мисия да отведат каторжника. Каква съдба го очаква в отечеството му? Бог само знае. Не вярвам, че той ще се зарадва, когато пристигне там.

– Да, господин управителят има право – потвърди началникът на каторгата. – Събитието не може да се изтълкува иначе.

– Следователно аз взех решение, което мисля, че и вие ще одобрите, да не известявам нито краля на Франция, нито сената на Венеция. Трябва да намерим някое благоприятно разрешение, което да няма лоши последствия за държавата. Дайте заповед на вашите подчинени да мълчат по тази афера и да забравят какво се е случило. Вие ме разбрахте нали?

– Господин управителят може би иска неговото взето решение да

бъде съобщено на всички.

– То се отнася само до офицерите и чиновниците – каза управителят.

– Разбрано. Всичко ще бъде изпълнено – отвърна началникът на каторгата.

Марино Маринели изпитваше неизказана радост като слушаше този разговор.

Малко го интересуваеше, дали може да избухне една война между Франция и отечеството му. Той смело би изпълнил дълга си в редовете на съотечествениците си. Обаче, в такъв случай, би трябвало да отложи плана си за отмъщение, който зрееше в него от дълго време.

Той чу началникът на каторгата да се сбогува със своя началник. Трепна при мисълта, че той можеше да го разгледа и да го познае под дегизировката му, ако управителят също излезеше, забележеше го и го запиташе.

В този момент вратата се отвори. Началникът на каторгата излезе от кабинета на управителя. Марино му хвърли поглед от страни. Чиновникът затвори вратата зад себе си и забележа с изненада офицера, който стоеше пред една картина.

Няколко секунди изминаха, които се сториха векове за бедния Марино.

Той не се съмняваше, че началникът на каторгата имаше голямо желание да заговори на офицера и да му предаде заповедите на управителя.

– Марино, страхувайки се да не възбуди подозренията му, отправи вежлив поздрав.

В този момент чу да се отваря една врата в апартамента на управителя. Той напушаше кабинета си.

Марино използва това обстоятелство. Желаяйки да избегне опасността, която го заплашваше, той избра още едно по-опасно средство. Отправи се към вратата, водеща към кабинета на управителя.

Началникът на каторгата изглеждаше твърде учуден. Той не позна Маринели, но физиономията на последния не му се струваше чужда. Обаче, познаваше много добре всички офицери от крепостта. Кой ли можеше да бъде тогава този елегантен благородник?

Когато Марино изчезна зад вратата, началникът на каторгата поклати глава, зачуден от това, което бе видял и реши да събере сведения за този мистериозен офицер. Той сигурно си бе казал името на стражата на някоя от вратите на града.

Началникът на каторгата бе неуморим и предприемчив човек. Той побърза да намери следата, която щеше да му даде нужните сведения.

Марино не бе се излъгал. Неговият опасен опит бе възнаграден с успех. От една страна бе успял да се отърве от опасната близост с началника на каторгата; от друга страна бе влязъл необезпокояван в работния кабинет на губернатора. Последният бе го напуснал, за да се прибере в частния си апартамент при семейството си.

Безстрашният Маринели реши да извърши друг по-важен подвиг. След като се увери, че началникът е тръгнал, върна се във вестибюла.

Той можеше да използва сега обстоятелството, че знаеше разположението на частния апартамент на управителя, за да вземе от библиотеката, долепена до работния кабинет, потребния му документ.

Това бе неговата смъртна присъда, тая, която бе потвърдена от сената на Венеция.

Този документ той щеше да го показва по-късно на съотечествениците, като доказателство за неговия подвиг и щеше да му служи срещу неговите неприятели.

Щом се увери, че никой не се намираше в съседната стая, той взе лампата, която осветяваше вестибюла, и отвори безшумно вратата, водеща към библиотеката.

Тази стая, специално запазена за архивите, съдържаше много чекмеджета и рафтове, където се намираха карти, книги, разни книжа и различни заповеди, подредени по датите и важността си.

Маринели остави лампата върху една маса близо до прозореца и започна да разглежда книжата, които се отнасяха за каторгата и каторжниците. Като не намери там желанния документ, той потърси в чекмеджета, където се пазеха книжата, отнасящи се до Венецианската република.

Марино се бе отдал на работата си, без да се грижи за личната си безопасност. Не бе забелязал, че от прозорците на апартамента на губернатора можеше твърде добре да се различи какво става във вътрешността на библиотеката.

Светлината на неговата лампа беше нещо необикновено в този час на нощта на това място.

Той бе открит.

Внезапно чу стъпки, които бързо се приближаваха в коридора, който водеше към втората врата на стаята.

Той скочи изведнъж. После се ослуша. Нямаше никакво съмнение. Такава походка, в която се съдържаше нещо военно, имаше само комендантът.

Тази мисъл мина през ума му като светкавица.

Той грабна бързо първата папка, която се намираще върху масата, скри я под дрехата си, взе лампата и се скри бързо във вестибюла.

Едва бе затворил вратата след себе си, когато комендантът влезе през втората. При вида на библиотеката, потънала в тъмнина, последният остана ужасен и изненадан.

– По дяволите! – процеди той през зъби – Какво може да бъде това? Забелязах ясно светлина на прозореца! Сигурен съм, че не съм се измамил. Ще открия негодника, който се е осмелил да се вмъкне в стаите ми посред нощ, когато спя!

– Хей, пазачите! – извика той надолу към двора. – Затворете незабавно всички изходи на долния етаж и не оставяйте никой да излезе под каквото и да е предлог.

29. Нощното пътуване

Анунциата не бе престанала да изразява признателността си към старата Луала, понеже я бе взела под свое покровителство.

Но тя се чувствуваше всеки ден, особено в часовете на съзерцание, обзета от сляпото желание да се върне към тия места, където бе прекарала детството си, към бедната колиба на баща си и дюната на остров Сан Николо, откъдето така често бе наблюдавала величественото синьо езеро.

Чувствуваше се пленница в бедното жилище на просякинята. Самотата и грижите, които имаше денем и нощем, се отразяваха тежко на нея и тя не се чувстваше вече свободна.

Остров Сан Николо ѝ припомняше щастливи дни, Марино. Не бе го посещавала отдавна от страх да не бъде открита от слугите на дожа или дожесата.

Една вечер Анунциата не можа да се сдържи. Реши да излезе да подиша чист въздух с пълни гърди и да посети родния си остров, където се намираще гробът на нейния баща, напуснат, погрознял, лишен от грижи.

При своето завръщане старата Луала бе учудена от тъжния вид на младото момиче.

– Е, Анунциата – каза тя, – какво ти се е случило? За какво бълнуваш пак?

При тези думи бедната старица напредна в мизерната стая и свали

старата си мантия.

– Какво ти е, мое съкровище? – каза тя на Анунциата, силейки се да изглежда радостна – О, мое съкровище, трябва да ми кажеш истината! Можеш ли да довериш на старата Луала най-съкровените си мисли. Чува ли? Можеш всичко да й кажеш! Имаш ли някакво желание? Искаш ли някоя хубава фиба за косата си? Или някое малко златно кръстче, за да го окачиш на шията си?

– Нищо не ми трябва, скъпа Луала!

– Хм! Аз не съм вече твърде прозорлива – прошепна бедната, като се разхождаше, клатушкайки се из стаята. – Е, да, когато остареем, забравяме и не се интересуваме за живота на младите. Ужасно нещо е старостта, Анунциата. Хайде, кажи ми, какво ти липсва, съкровището ми!

– Тъжни мисли ме обземат от време на време. Когато помисля за добрия си баща, за нежния Марино, душата ми страда ужасно.

– Моята бедна любимка – каза Луала. – Колкото повече стареем, толкова нашата душа се претоварва с повече тъги. Ако ние се изоставим, ще намираме всеки ден причина да се натъжаваме. Хайде, Анунциата, съвземи се. Възвърни веселостта си. Твоят Марино ще се върне. Послушай, какво те съветва Луала! Ти ще го намериш. Не обичаш ли да направиш една малка разходка с лодка?... Уви, не! Това не е възможно. Аз вече имам толкова тъги, че не искам да понасям и други!

– Как, и вие имате тъги, моя добра Луала! Какво се е случило?

– Лоши, тъжни новини научих! – отговори старата просякиня, кръстосвайки костеливите си ръце.

– Вие ме плашите – каза Анунциата, действително развълнувана от тази внезапна промяна в настроението на старата жена. – Говорете! Обяснете ми!

– О – отговори просякинята, – имам много причини да се оплаквам. Морякът Филипо пристигна днес от Джорджия. Разбрах веднага, когато го видях да се качва по стъпалата на кея, че се касае за нещо важно. Моряците и рибарите се струпаха от всички страни около Филипо. Той говореше нещо с голямо вълнение, правейки силни жестове. Другите жадно го слушаха и клатеха глави. Но това не беше нищо, ако между тях не бях познала... знаеш ли кого?

– Кажете ми името му. Как мога да го зная добра Луала?

– Пиетро, мое съкровище – каза старата смеейки се. – Добрият, нежният Пиетро с черната брада.

Казвайки тия думи, старата започна да се смее по-силно с един подгравателен смях.

– Вие познавате ли го Луала? – каза Анунциата учудена.

– Дали познавам Пиетро! Нали той бе помощник в работата на баща ти! Нали той предаде Марино? Нали той искаше да сподели с теб жилището си. Този Пиетро – повтори тя, – знаеш ли какъв е станал?

– Благодаря на Бога, че не съм го виждала вече, откакто намерих убежище при вас – отговори Анунциата.

– Действително, добре е станало, мое съкровище. Ако той беше те открил, свършено беше с тебе. Той добре се е приспособил, поне сега е в тайната полиция. Станал е в служба на палачите от инквизицията.

– Пиетро, в служба на дожа!? – Анунциата се изненада.

– Никой не се съмнява. Той не носи униформа, а винаги същата рибарска риза и червената си шапка. Трябва да е оказал някоя услуга на Съвета на тримата. Пази се от него, Анунциата, послушай старата Луала!

– Той не подозира моето присъствие при вас!

– Възможно е, но не се показвай никога на прозореца през деня. Полицейските шпиони се скитат навсякъде в този момент! Те имат само една цел: да те уловят! Аз разбрах добре това, когато прочетох заповедите, които бяха залепени пред палата на управителите.

– Вие говорихте преди малко за моряка Филипо от Джорджия.

– Да, виждайки как жестикулира, не очаквах нищо добро.

– Познавате ли този човек?

– Зная добре, че той бе пътувал от Джорджия за Анкона върху същия кораб, където немият монах беше взел място.

– Света Богородице – извика младото момиче, – да не се е случило някое нещастие на стария Бергучио?

– Остави ме да говоря! – каза старата Луала. – Когато забелязах Филипо, обкръжен от моряци и рибари, направих като другите и отърчах към него. Едва чух няколко думи, когато изпаднах в ужас. О, Свети Марко! Струва ми се, че още треперя.

– Пиетро ли ви причини този ужас? – попита Анунциата.

– Не, мое съкровище – продължи просякинята. – Не беше Пиетро, който слушаше, както другите моряци, а самите думи на Филипо. Когато той спомена името на немия монах, тогава разбрах ясно, че Пиетро принадлежи към тайната полиция, понеже очите му внезапно бляснаха и той запита дали действително немият монах се е намирал в числото на пасажерите.

– Този отвратителен моряк защо е казал това?

– Той имаше право да го каже открито и ясно, мое съкровище!

Никой не можеше да заплашва вече бедния Бертучио. Корабът им претърпял крушение.

– И Бертучио загинал ли е? – запита Анунциата уплашена.

– Да, и с него всички, освен Филипо. Алчното море, това море, с което Луиджи тържествено се венча, ги е погълнало всички.

– По какво чудо този моряк е можал да избегне смъртта? – прекъсна я Анунциата.

– Капитанът – каза просякинята, продължавайки разказа си – бил отнесен от моста от една голяма вълна. Веднага моряците спуснали в морето спасителната лодка, за да избягат от кораба, който потъвал. И знаеш ли какво направили тия моряци от Джорджия? Те изоставили нещастния Бертучио върху кораба. Но почти всички получили справедливо наказание за тяхната постъпка. Морето изглежда отмъстило за изоставянето на Бертучио върху кораба, като обърнало лодката и издавило всички. Единствен Филипо успял да изплува и се задържал за обърнатата лодка.

Той останал в това положение до следния ден, когато един кораб, пътуващ от Анкона за Корфу, го прибрал.

– И само той се е спасил! – извика Анунциата, сключвайки ръцете си. – Бедният Бертучио трябвало да загуби живота си с егоизма на другите. Морякът видял ли е, когато е потънал корабът?

– Да, видял.

– А какво правеше Пиетро?

– Той безочливо коментирал, мое съкровище, подробностите за борбата на кораба с вълните и вятъра и най-цинично се смееше, този клетник, сред общото съчувствие. Аз трябваше да съдържа мъката си и бързо да се отстраня, понеже не можех да понасям дълго време подигравките на тази вулгарна душа.

– О, той е порочен и антипатичен, добра Луала. Някога аз не подозирах лошите му качества.

– Тогава пази се по-добре, мое съкровище! Не напускай никога къщата: шпионите на дожа сноват навсякъде, повярай ми! Ти не можеш да намериш подслон и закрила освен в нашето жилище. Аз често отсъствам през деня и половината нощ, затова пази се! – повтори още веднъж просякинята.

Анунциата обеща. Но нейното сърце бе по-силно от волята ѝ. След няколко дни една вечер, отново я обзе желанието, по-силно отколкото преди, да посети острова, люлка на нейното семейство и нейните детски години. Кой можеше да я познае при вечерната тъмнина?

Старата лодка, привързана към стъпалата на къщата, изглеждаше предназначена за това кратко пътешествие.

Тя щеше да се върне бързо преди добрата Луала да забележи отсъствието ѝ и да се натъжи поради нейната неразумност.

Една неотклонима нужда я привличаше към острова. – Трябваше отново да види статуята на Св. Дева, която се издигаше всред розовите храсти в малката бащина къща, широкото синьо море, скромния гроб на нейния баща, стария рибар, за да коленичи и се помоли.

Тя чувстваше, че не ще има ни покой, ни почивка, преди да получи облекчение на душата си.

– Скоро ще се върна – си каза тя. – Преди полунощ ще бъда вкъщи, и добрата Луала, която толкова се безпокои за мене, не ще се съмнява в нищо. Бог сигурно ще ми прости, че не съм удържала обещанието си. Той разбира сърцето ми и знае, че то ме кара да се помоля веднъж на гроба на баща си.

Анунциата напусна стаята, мина по тесния коридор до вратата, която бе към канала, и я отвори.

Тъмнината бе гъста. Водата, която на малки вълнички се плискаше в брега, изглеждаше възчерна. Къщите наоколо бяха потънали в тъмнина.

Анунциата слезе предпазливо по хлъзгавите стъпала на една малка стълба, хвана желязната верига, която придържаше лодката към един стълб, и я потегли към брега.

Тя скочи в старата гондола, чиито стени скърцаха и чиято боя вече бе се изтрила, отвърза веригата и потопаи греблата в тъмната вода.

Във Венеция никой не се учудваше при вида на някое младо момиче, управляващо само някоя лодка. Младите рибарки и продавачки на плодове управляваха винаги сами лодките си.

Анунциата също можеше да преплува по водните улици на Венеция, без да се страхува, че ще бъде забелязана, освен това, нощта бе толкова тъмна, че никой не можеше да различи чертите на лицето ѝ.

Тя задвижи сърчно веслата и скоро стигна в Големия канал.

Трябваше да внимава добре и да удвои бързината си.

Този канал, най-големият във Венеция, се браздеше не само от лодките на търговците на плодове и риба, но също и от голяма част от градските гондоли.

Анунциата чу да ѝ подхвърлят шеги, но продължи бързо пътя си, за да не бъде позната.

Най-после стигна до мястото, където каналът се разширяваше все

повече и се вдълбочава в морето. Гондолите бяха още многобройни, но тя сега пожела да се чувства добре.

Нейното сърце биеше до пръсване в гърдите ѝ. Тя отправи лодката си към Сан Николо. Той ѝ изглеждаше близо и една неопишуема радост я обземаше. Кой можеше да ѝ попречи да види за момент любимото място на нейното детство?

От страх да не я забележат, тя реши да слезе на едно място до брега, което се считаше за пусто и близо до което рибарите бяха уредили едно малко гробище.

Анунциата забеляза, неясни и синкави, при светлината на луната, къщите на рибарите.

Видя също тази на своя баща, която се издигаше на известно разстояние от вилата на сеньора Летиция Маринели, която бившият дож нежно любеше и беше я избрал за своя съпруга. Съветът на тримата и сенатът се бяха възпротивили срещу тази женитба и красивата сеньора умря внезапно по един чудноват начин, в момента, когато се радваше на пълно здраве.

Тук-таме, се говореше със загадки за чудноватата смърт на сеньора Маринели, но никой не се осмеляваше да изкаже гласно мисълта си.

Старият дож се бе примирил с нещастиято, което го бе постигнало, и бе чужд на всяко подозрение или съмнение. Изглеждаше, че вярва же-на му да е умряла от естествена смърт.

Тя му бе подарила един син на име Марино. Той бе пренесъл върху сина всичката любов, която изпитваше към майката, предпочитайки незаконнородения пред първородения си син Луиджи, понеже бе по-отк-ровен и по-предан.

Всички тия спомени възкръснаха в душата на Анунциата, когато погледна великолепната вила на принцесата и бедната колибата на баща си, тъжни и изоставени и двете. И единият, и другият от бившите им обитатели почиваха сега в малкото гробище между гробовете на други рибари.

Младото момиче възви лодката си в един малък залив, който се на-мираше в съседство с гробовете.

Нощното пътешествие бе привършило, целта бе постигната.

Внезапно, в момента когато преминаваше край един завой на брега, тя чу висок говор на няколко работници.

Изненадана тя прибра без шум греблата в лодката.

Забеляза пред себе си множество лодки, големи и широки, в които се намираха няколко работници.

Едно ужасно зрелище я накара да настръхне. Хората поставиха един ковчег в една от широките лодки. Другите лодки бяха напълнени вече с полуизгнили ковчези.

Какво означаваше тази необикновена погребална работа, вършена среднощ? Анунциата се разтрепера цяла, когато забеляза нови силуети, които се движеха около гробовете и вероятно ги изкопаваха.

Тя склучи ръцете си и произнесе една гореща молитва. Тя разбра, че не бе станала жертва на мираж, а пред нея се бе изпречила ужасната истина.

При светлината на новата луна гробокопачите изглеждаха на демони, излезли от ада, за да извършат през нощта тази ужасна работа.

Анунциата, вцепенена от страх и безпокойство, не знаеше що да прави. Най-после, тя превъзмогна страха си и се приближи до лодките. Чу, че се разговаряха и смееха, когато вършеха работата си.

Отначало те не я видяха. Забелязаха я само когато нейната лодка дойде до техните.

Скоро тя разбра, че не се намира всред рибари от острова, нито познати хора.

– Каква зловеща работа е вашата! – каза тя, посочвайки с пръст прогнилите ковчези – аз не вярвам, че я работите на драго сърце!

– Тази работа не би я желал и дяволът – отговори един от гробокопачите, придружен от смеховете на другарите си. – Това е една работа, която кара човек да трепери и е зловеща, както казахте. Но тези, които почиват в тия стари ковчези, не са вече опасни за нас.

– И какво желаете да правите с тях?

– Ще ги махнем всички от острова, където не трябва да стоят – отговори същият работник.

– Не трябва да стоят? – повтори Анунциата. – Кой е дал тази заповед?

– Никой друг, освен могъщите прокурори. Не сте ли чели афишите, залепени пред палата?

Анунциата си спомни тогава за думите на старата просякиня. Луала беше замълчала съдържанието на тези афиши, за да не я натъжи, да не я развълнува. И действително, тя бе пристигнала на острова точно в часа, когато тази заповед се привеждаше в изпълнение!

– Не зная нищо – каза тя. – Защо обаче отнасят мъртвите от Сан Николо?

– Защото морето в периодите на големите си приливи може да ги изкопае. Сенатът не желае да има гробища на всички острови –

отговори работникът.

– И какво ще стане с тия трупове, обезпокоени в техния покой – запита младото момиче.

– Те ще бъдат пренесени на острова на гробовете, където ще бъдат погребани всички.

– Кажете ми разкопан ли е вече гробът на рибаря Фасети?

– Фасети – повтори гробарят – Да. Неговото име бе написано върху един малък дървен кръст.

– И рози растяха около гроба му!

– Да. Ние вече го отворихме миналата нощ и го пренесохме в острова – гробница в същото му положение.

– Поставихте ли пак малкия кръст, който бе забит, за да се знае, кой почива на това място?

– Кръстът бе забит и розите посадени, както бяха по-рано.

– Аха! – каза тя с въздишка. – Вие облекчихте душата ми от голям товар. Аз съм ви благодарна!

– Вие сте искали да го посетите? – каза гробарят. – Е, добре, бъдете сигурни, че всички гробове, в това число и тоя на вашия близък са по-добре там, където се намират сега, отколкото на старото им място.

– Можете ли да ми кажете, в коя част на острова гробище се намира?

– Да – отговори услужливият работник. – В тази част на острова, където са разположени старите гробници, между една група кипариси и борчета. Идете там; можете да го посетите.

– Благодаря ви много – каза Анунциата.

Тя се приготви да даде първия тласък с греблата, когато чу един десет удара да отвънвяват от кулата на Сан Николо.

– Ти не можеш, си каза тя потопявайки греблата във водата, да посетиш гроба днес, без да се изложиш на голяма опасност. Луала ще се завърне към полунощ. Затова върни се бързо вкъщи, за да не я разсърдиш и да не те надзирава двойно по-добре за в бъдеще! Но утре вечер можеш да отидеш на острова на гробищата, за да изпълниш задълженията си към твоя беден баща.

Докато си държеше този монолог, Анунциата бе излязла от малкия залив и бе се впуснала по широкото море. Под ударите на греблата лодката се понесе по спокойните и набраздени води по направление към Големия канал.

Друг път тук имаше голямо движение на лодки, обаче сега бе пусто. Полунощ приближаваше и гондолиерите и рибарите се бяха прибрали

в колибите си и леглата си.

Тя достигна Големия канал и през тъмните и тесни водни улички достигна до мизерното си жилище.

Успехът на това първо нощно пътешествие я накара да мисли, че страховете на старата просякиня са преувеличени и че тя може по същия начин да посети някоя вечер гроба на баща си.

Когато привърза лодката до стълба, тя с леки стъпки се изкачи по стъпалата, отвори вратата предпазливо, за да не скърца, затвори я след себе си и проникна в стаята на върха на пръстите си.

С един поглед само разбра, че Луала не бе се още върнала.

Тя бързо си съблече дрехите и едва свари да се мушне в леглото, когато вратата на колибата се отвори и старата Луала влезе също тихо стъпвайки, за да не разбуди заспалото момиче.

30. Звънецът на водолаза

В момента, когато управителят се наведе през прозореца на библиотеката и даде заповед да се заемат всички изходи на къщата, Марино се намираще още вътре.

Без да чуе ясно думите на коменданта, той разбра, че заповедта на последния го поставяше в голяма опасност.

Той побърза да премине по стълбата и коридора, за да излезе по скоро.

Едва бе стигнал до вестибюла на долния етаж, когато забеляза, че пазачите от стражата се приближиха до вратата, за да я затворят.

– Хей! – извика им той. – Оставете ме да изляза!

Пазачите го погледнаха учудени, без да знаят, какво да правят.

Единият от тях отговори:

– Затваряме вратите. Заповед!

– Много добре. И аз съм натоварен да ви предам тази заповед! – каза Марино, като се промъкна между двете крила на вратата. – Не сте ли виждали някой чужденец на излиза от къщата?

– Оставете ме да мина – каза Марино със строг глас, като мина през голямата врата; която войниците затвориха зад него. – Ще отида да видя навън. Искам да се уверя!

Те не подозираха, че бяха оставили да излезе точно този, когото диреха.

Когато комендантът слезе и ги запита виждали ли са някого да

напуща къщата, те му отговориха:

– Не, господин комендант, никого, освен един офицер.

Старият благородник не можа да разбере нищо от това странно събитие. Наистина много офицери идваха в бюрото му. Може би, някой от тях бе имал нужда да потърси нещо в библиотеката?

Той реши да разследва случая. Но не намери нито мистериозния, нито узна името на офицера, който бе напуснал къщата.

През това време Марино бе продължил пътя си в твърде тъмната нощ.

Той си мислеше какво впечатление ще добият неговите бивши мъчители. Щеше да побърза да покаже на своите документите, доказателство за неговата смелост.

От друга страна той не се чувстваше твърде сигурен в този укрепен град, обграден със стени.

Неговата съдба зависеше единствено от директора на каторгата. Последният можеше да съобщи подозренията си на управителя и да започне преследване на мнимия офицер.

След като бе спечелил успехи един след друг, Марино рискуваше да бъде отново заловен и този път езекутиран.

Понеже ако досега комендантът се бе показал милостив, имайки желание да потули аферата от симпатии към Венеция, той не би му простил новия подвиг.

В бягството си той минаваше през тъмните улици на Тулон, избягвайки да пресича площадите. Въпреки че беше твърде късно, кръстопътищата бяха още по-оживени, поради присъствието на военни от всякакъв род.

Обаче един вътрешен глас му подсказваше, че това раздвижване беше нещо необикновено, тъй като в такъв напреднал час обикновено всички се прибираха.

Действително, нещастникът повярва скоро, че неговите страхове са основателни. Началникът на каторгата, мислеше си той, е вдигнал в тревога всички офицери и бе им поверил своите подозрения относно чужденеца.

Маринели избягваше групите и се движеше само из пустите улици.

Но едно голямо разочарование го очакваше. Стараейки се да не бъде уловен, той бе забравил да следва точното направление и се бе заблудил. Той се намери внезапно пак пред палата на управителя.

Това бе истинско нещастие. Обаче, никакво раздвижване не се забелязваше наоколо. Часовите се разхождаха с монотонни стъпки около

голямото здание.

Марино реши да се върне по пътя, който ще го изведе от крепостта, но като внимава този път добре откъде минава.

Едва бе направил няколко крачки по това направление, когато се чуха стъпки. Някой идеше насреща му. Какво да прави? Не можеше да избегне тази среща. Идващият имаше изглед на офицер или чиновник, принадлежащ към генералния шаб.

Марино процеди едно проклятие през зъбите си. Още с първия поглед той бе познал своя най-опасен враг, началника на крепостта! Двамата мъже се погледнаха вече в лице и Маринели нямаше вече съмнение.

Той трябваше да го отстрани на всяка цена, било чрез хитрост, било чрез сила!

– Извинете господине – каза му Маринели поздравявайки го учтиво. – Чужденец съм в този град и ще бъда много щастлив, ако ми покажете вратата, отваряща се за пътя към Хиерс.

– Вие чужденец ли сте? – подзе чиновникът, изненадан. – Вие носите, обаче униформа! – добави той, изпитателно разглеждайки мистериозния чужденец.

– Разбира се, каза последният. – Принадлежа към полка от морската пехота, която пази бреговете на Хиерските острови. Тук съм едва от няколко часа. Трябваше да донеса една бърза заповед на управителя.

– А, твърде добре! – отговори директорът на каторгата с радостно възклицание. – Вие ли сте офицерът, когото срещнах преди малко във вестибула на негово превъзходителство? Вие сте пристигнали от Хиерс?

– Да, аз бях при управителя и говорих с него – обясни Марино, като разбра, че началникът на каторгата не знаеше нищо за дадената от управителя заповед да го преследват.

– И вие извършихте мисията си? – го запита събеседникът му.

– Вече се връщам към Хиерс – отговори Маринели – и ще си позволя в качеството си на чужденец да ви помоля да ме придружите до изходната врата на града. Аз привързах коня си недалеч от нея и желая да го взема.

– На вашите услуги, драги господине... – началникът на каторгата се спря внезапно, размишляващ – драги господине... как да имам удоволствието да ви наричам? Попита той на върха на любопитството.

– Наричам се Ламарин – отговори Марино, който ставаше по-смел. – Отведете ме, моля ви се. Да побързаме, защото утре желая да бъда в Хиерс.

Чиновникът реши да отиде и заведе Марино до вратата. Това правеше не само от услужливост. Гореше от желание да узнае, каква е била целта на мисията му. Съжаляваше, че не бе се забавил още при управителя.

Пътуването на офицера не е имало друга цел, мислеше си чиновникът, освен да съобщи на коменданта нови подробности относно бягството на каторжника и на венецианския тримачтник.

– Какво ще кажете по тази чудна история? – запита той най-сетне. – Подобно нещо не се е случвало, нали?

– Сигурно и чудно е, че управителят не иска да се говори по нея! – отговори Марино.

– Вие съобщихте ли му нещо по този въпрос, драги господин Ламарин? – попита с доверителен тон началникът на каторгата.

– За тази афера трябва да се пази мълчание, както ми даде да разбере управителят. Но вашите подчинени сигурно мъчно ще се съдържат да не говорят – отвърна Маринели, отдалечавайки се от въпроса.

– Естествено, дори господин Ламарин, моите надзиратели на каторжниците, офицерите от галерата мъчно ще изпълнят тази заповед. Вие сигурно сте донесли на управителя някое съобщение във връзка с този инцидент.

– Нищо повече – отговори мнимия Ламарин. – Ние забелязахме от нашия пост тази сутрин, при пукването на зората, венецианския кораб да плава с опънати платна към открито море, а галерата да се връща към Тулон без екипаж!

– Значи вие сте могли да забележите това от брега?

– Да, с помощта на нашите далекогледни. Всичко ни изглеждаше така чудно: тия топовни изстрели при настъпването на зората, бързото заминаване на тримачтникът. После, на сутринта, корабите обходиха залива. Аз бях натоварен от нашия полковник да отида да уведомя управителя за това, което сме видели...

Маринели замълча за момент и после каза:

– Забелязах вече коня си, господин директоре. Вие бързо ме доведохте. Приемете най-добрите ми благодарности.

При тия думи той се отправи към животното.

– Аз само изпълних дълга си. Доведох ви при вратата, която директете! – каза чиновникът на младия офицер.

Марино се покачи на седлото.

– Можете ли да ми направите още една голяма услуга? – попита Маринели. – Кажете да отворят вратата! Надявам се, че пак ще се

видим! Ще запазя добри спомени от нашата среща – каза Марино.

– Минете с коня си! Аз ще ви отворя вратата! – отговори французинът. – Безполезно е да събуждаме часовоя. Сбогом и добър път!

– Сбогом – каза Маринели.

Той бодна с шпорите коня си и напредна в нощната тъмнина.

Едва се отдалечи малко и не можа да се сдържи да не избухне в смях, мислейки за комичното приключение.

Зазоряваше се, когато стигна до лозята на селянина, който така великодушно му бе отстъпил коня си.

Той почиваше в малката къща. Марино почука на вратата, после нетърпелив, той привърза животното в конюшната и се отдалечи, отдавайки приятелски поздрав на лозаря, който се беше разбудил и показал на прозореца.

Марино продължи пътя си с бързи крачки, без да предполага, че в Тулон цари неописуемо вълнение в палата на управителя.

В навечерието, когато комендантът бе дал аудиенция на директора на крепостта, един куриер бе пристигнал от Париж, носейки много книжа от голяма важност.

Те бяха поставени в библиотеката и още не бяха подредени.

Вечерта всички чиновници бяха напуснали бюрото, оставяйки книгата отворени върху масата на управителя.

И какво бе открито на сутринта? Една от тия официални папки бе изчезнала! Тя се отнасяше до дирекцията на каторгата.

Започнато бе щателно претърсване. Всички папки, касетки и чекмеджета бяха разгледани и преобърнати, но всичко беше напразно! Папката бе изчезнала безследно!

Управителят си спомни за случката през вечерта, но тя все пак оставаше една загадка. Естествено, началникът на чиновниците от каторгата не можа да узнае заповедта, която се отнасяше за него.

Марино Маринели бе взел именно тия книжа и бе ги поставил в джоба си.

Виждайки го да пристига, неговите приятели го посрещаха с ентузиазирани викове.

Той им предаде разговора, който бе подслушал, и им показва документа, който бе доказателство за смелия му подвиг.

Фалие прочете високо текста и каза, че ще трябва да размисли върху важността на този документ.

Маринели узна, че документът с нищо не ще го ползва, а само ще създаде неприятности на нещастния чиновник.

– Заклевам се, че той ще му бъде върнат! – извика той, но сега нямаме време. Ще трябва да потърпи малко.

Казвайки това, той се покачи в лодката, която бе дошла да го вземе от брега, и се върна на кораба.

Всички го посрещнаха с възторжени овации.

Горо свали каскета си и застана благоговейно. Тонино, Зани и другите рибари паднаха на колене пред Маринели, като пред някой герой от кралска кръв.

Фалие, Оргосо, Манжил и Граси му обещаха, стискайки му сърдечно ръката, да го следват навсякъде и да му се подчиняват винаги.

Трогнати от този жест, и останалите хора от екипажа направиха същото и дадоха клетва за вярност на Маринели.

Последният бе искрено трогнат от тия прояви на симпатия. Но една постъпка на д'Артенай го постави на върха на радостта. Кавалерът го попита, свършил ли е благополучно работата си и му стисна ръката в знак на вечно приятелство.

Дълбоко трогнат, Марино се закле тържествено на другарите си от сега нататък да им бъде законен и неustraшим владетел.

– Нашето дело за отмъщение ще започне веднага – каза им той, – но преди всичко ние ще трябва да извършим едно предприятие, понеже е необходимо за второто. Ако първите ни усилия се възнаградят с успех, скоро ще достигнем до крайния успех.

Вие всички ще узнаете, къде ще отидем, мои приятели, продължи той. – Да се отправим първо към Неапол, където ще намерим строителя на камбани Жулио Верди! Вие сте поставили богатството си в моите ръце и правото да разполагам с него. Е, добре! Приемам великодушния ви принос към общото дело, за да го използвам и после да ви го върна, но не като ви обърна на пирати или ви накарам да воювате.

Далеч от мен е тази мисъл, но като ви дам това, което е мое законно притежание – богатството, завещано ми от моя другар по верига, Мадраселва.

– Война на инквизицията от Венеция! Да победим или да умрем! – извикаха венецианците.

– Ние ще се сражаваме! – добави героят. – Виновниците трябва да изкупят престъпленията си. Света Богородица ще ни покровителствува! Горко на тия, които ограбват и присвояват имота на другите, товарите на свободните кораби.

Чуйте добре думите ми! Марино Маринели желае неговите другари да го изхвърлят от средата си, ако някога се домогне до имота на

другиму. Също той ще се показва неумолим към тези, които нарушат този закон.

Ние ще се сражаваме, мои приятели! Ние ще се сражаваме око за око, зъб за зъб, давам ви думата си! Венеция, или по право дождът и неговият чудовищен съд ще треперят само при името на Марино Маринели!

Незаконнороденият, който е опозорен, който е осъждан на смърт, ще се превъплъти в отмъстител и ще оправдае званието си. Той притежава доказателство за престъпленията на неприятелите си.

Горо, негърът, ми разказа, че Бергучио, бившият слуга на стария ми баща, който е бил свидетел на трагичната нощ, който знае имената на престъпниците се е завърнал във Венеция и там живее! Облечен в монашеско облекло и от дълго време се прави на ням, за да не бъде заподозрян.

Бергучио ме очаква. Той ме търси. С нетърпение очаква да ми разправи всичко, което знае. Щом узнаем неговото свидетелствование, ние ще имаме правото на нашата страна.

Тогава, мои приятели, ще започне страшният дуел между правосъдието и престъплението.

– Да живее Марино Маринели! Да живее спасителят на всички! Провидението да го закриля! – извикаха всички мъже от кораба, който плаваше в морето с опънати платна.

– Ние ще ви следваме и ще ви слушаме във всичко!

– Позволете ми още един въпрос, Марино, каза Фалие. – С каква цел отиваме в Неапол?

– Аз желая, приятелю, да ви кажа предварително защо отиваме в Неапол: но отсега нататък не ме питайте вече. Слушайте ме добре!... Ще отида при прочутия леяр на камбани Жулио Верди, за да ми излее една камбана, която ще позволи да вляза в притежание на моето съкровище!

Фалие и другарите му се спогледаха учудено, не разбирайки нищо от мистериозните думи на началника си.

– Вие желаете да си построите една камбана? – попита Оргосо изумен. – Каква връзка може да има между тази камбана и наследството, което сте получили?

– Не ми задавайте въпроси, мои приятели. Вие ще разберете скоро моя план – отговори Марино.

Казвайки това, синът на дожа, който беше добър кормчия, хвана сам кормилото и даде желаното направление на кораба.

Неговите другари не можеха да си обяснят смисъла на думите на Марино.

Анафесто, който малко по малко се съвземаше от раната си, заяви следното:

– Маринели е обещал на своя умиращ другар да изпълни една свещена длъжност пред гроба му. Сигурно той е дал обет да постави някоя камбана в негова памет и да я окачи на някоя църква.

Не бе рядко умиращите да изказват подобни желания. Обяснението на Анафесто изглеждаше правдоподобно и всички решиха да изпълняват без противоречие думите на Маринели.

След едно късо и приятно пътуване, те пристигнаха в Неапол.

Писмото, взето от Тулон от библиотеката на управителя, бе върнато на предназначението си, благодарение грижите на д'Аргенай.

Едва бяха слезли на брега и Марино се отправи при стария и прочут леяр на камбани, чиято работилница се намиреше край брега, недалеч от града.

Старият човек работеше. Той беше сред своите работници и наблюдаваше отливането на една камбана с грамадни размери.

Жулио Верди дойде до младия венецианец, чиито дрехи издаваха благородния му произход, и се извини, че го приема в работно облекло.

– Нищо, нищо, майсторе, – отговори Марино. – Няма защо да се извинявате. Моето посещение е твърде неочаквано и аз би трябвало да се извинявам. Седнете до мен на този куп дърва и ми позволете да поговоря няколко минути с вас.

– Елате при мен, благородни сеньоре. Там ние ще разгледаме поудобно целта на вашето посещение.

– Не, ние сме твърде добре тук, на чист въздух. Ще можете ли да ми построите една камбана, в която ще мога да вляза цял и да се движа свободно?

Старият леяр погледна учудено чужденеца:

– Такава, в която да можете да се движите свободно? – повтори той, вярвайки, че не е чул добре.

– Разберете ме добре, майсторе – продължи Марино, рисувайки върху пясъка с върха на сабята си формата на една камбана. – Необходимо е само да е тънка, но здрава. Не трябва клепало. Напротив, вие ще поставите в краищата една вътрешна кръгла платформа, достатъчно широка, за да мога да се задържа върху нея.

Леярят поклати глава. Не бяха поръчвали още подобни неща.

– Ако желаете да се движите във вътрешността на камбаната,

благородни господине, тогава не ще държите на това как ще звучи.

– Разбира се. Но не поставяйте галерията твърде ниско. Направете я малко по-високо от краищата. Кога ще бъде готова?

Жулио Верди погледна рисунката, която бе начертана на пясъка.

– Ще трябва – каза той – да приготвя една форма, различна от всички други, които съм фабрикувал досега!

– Тъкмо тази е причината, поради която съм дошъл да ви намеря, тъй като вашата известност е всеобща. Ще чакам във Венеция, докато камбаната бъде готова. Колко време ще ви бъде необходимо?

– Като бързам и положа всички старания, ще са ми нужни четири седмици, благородни сеньоре!

– Добре, майсторе. Каква цена ще искате?

Едва Маринели бе произнесъл тези думи, когато видя да пристига по пътя от Неапол една карета, теглена от четири коня, обкичени с гербове и златни украшения. Колата спря на няколко крачки от двамата мъже.

Жулио Верди хвърли един поглед към великолепната кола. Видя двама слуги, които, изправени на задната платформа, да скачат на земята и да отварят вратичката.

– Стените, казвате – продължи той, отговаряйки на въпроса на Маринели – трябва да бъдат тънки? Е, добре, благородни сеньоре – продължи леярят, който изглеждаше, че не обръща внимание на колата – не мога да ви кажа цената. Ще трябва първо да проверя какво качество материал ще е нужно.

– Кажете ми приблизително – попита още веднъж Маринели – каква цена ще трябва да заплатя.

– Цената не ще бъде по-голяма от хиляда дуката!

В същия момент Марино Маринели видя да слиза от колата една дама с извънредна красота, едва двадесетгодишна. Походката и движенията ѝ показваха, че тя принадлежи към най-висшата аристокрация.

Тя беше brunetka. Косата ѝ се спускаше нежно и изобилно върху бялата ѝ шия, галейки я с грациозните ѝ къдри. Очите ѝ бяха подвижни и проницателни.

Марино, който вече се готвеше да се сбогува с леярят на камбани, остана неподвижен, като замаян от това видение.

– Кажете ми, майсторе – попита той тихо до ухото на стария човек, – коя е тази красива дама?

– Това е благородната Мадлена Боргез – отговори последният, – племенница на папата.

– Тя иде тук, за да ви види ли?

– Да и то поради една причина, подобна на вашата, благородни сеньоре – отговори леярят. – Само че камбаната, която лея по нейна поръчка е определена за една църква в Рим.

– Довиждане, майсторе! – каза Марино, направи на Жулио Верди един прощален знак. После той се отправи към красивата дама, мина край нея, забавяйки стъпките си и със свалена шапка. Внезапно неговият поглед се срещна с нейния. Марино почувства, че сърцето му започва да бие по-силно и кръвта му се изкачва в главата.

Той продължи пътя си с меланхолия, връщайки се тъжен към корабта си.

От време на време поглеждаше назад със съжаление и мислеше за фееричното видение.

– Мадлена Боргез – си говореше той, – племенницата на папата! Може би ще я срещна пак при стария Жулио Верди.

Когато красивата дама отговори на учтивия поздрав на леяря, тя проследи Марино, който се отдалечаваше.

– Кой е господинът, с когото разговаряхте преди малко? – запита тя.

Жулио Верди вдигна рамене.

– Не зная името му, благородна сеньорита – отговори той. – Но вярвам, че е някой венецианец.

– Венецианец? От тези, които мразя! – каза през зъби прелестната племенница на папата.

После добави:

– Какво ви поръча този чужденец?

– Той ми поръча една камбана и желае да надзирава изработването ѝ. Този чужденец е твърде необикновен човек. Някаква приятна тайнственост лъха от него. Поради тази причина реших да удовлетвори желанието му.

При тези думи Мадлена Боргез хвърли още един последен поглед към младия непознат човек, така красив и представителен, който изчезваше в далечината.

Тя придружи Жулио Верди до леярната му, за да види как напредва работата по изливането на голямата камбана.

Последната бе предназначена за църквата Сан Силвестър в Рим. Мадлена Боргез желаше така да направи един грандиозен подарък на Павел V, нейния чичо, който седеше на папския престол и носеше златна тиара на главата си.

31. Бертучио

Изпратената лодка от кораба да потърси корабокрушенците, които бяха попаднали на острова, не спря там, където се намираха колибата и скалите, върху които бе писано, а от друг отдалечен и още по-пуст бряг.

Отначало моряците, привлечени от пламъка, който бяха забелязали през нощта да се издига върху планината и от белия сигнал, който се развяваше на една мачта, поставена върху един от върховете на острова, се приближаваха предпазливо, страхувайки се да не заседне тежкия им кораб.

Най-сетне, когато неколцина измежду тях скочиха в една лодка и излязоха на брега, внезапно се появи един човек между скалите. Той изпушаше викове и правеше жестове с ръце...

Обзет от радост, че е настъпил часът на освобождението му, Бертучио забрави, че надписът не бе завършен още, че няколко думи липсваха от третото табло. Той имаше само една мисъл: надеждата да намери Марино Маринели.

В своето вълнение, той забрави ролята си на ням, която бе играл толкова добре и толкова дълго време. Впрочем, това изкуство за какво можеше да му послужи?

– Това е един монах – извикаха моряците учудени, съглеждайки непознатия, който носеше старо черно расо. – Това е един стар монах...

– Сам ли сте на този остров? – запитаха те Бертучио, още задъхан от тичането.

– Сам, съвсем сам – отговори той. От дълго време аз... Вземете ме със себе си. Имайте милост!

– Елате! – отговориха моряците, – качете се в лодката. Ние дойдохме само да ви намерим.

Казвайки това, те помогнаха на стареца, който се бе разтреперал от вълнение, да се качи в малката лодка.

– Не ще ли вземете нищо от вашия остров? – го запитаха те.

– Кой знае, може би да намерите някое съкровище тук, каза монахът.

– Някоя златна или сребърна мина? – запитаха иронично моряците.

– О, нищо подобно, приятели – отговори Бертучио. – Аз прекарах дълго един живот в страдания и лишения.

Когато малката лодка пристигна до стените на кораба, Бертучио с мъка се изкачи по въжената стълба на моста и бе приет от капитана.

– Вие сте били значи цял отшелник? – му каза той. – Каква съдба ви е довела на този малък остров?

– Бурята разруши кораба, с който пътувах, и вълните ме изхвърлиха на този бряг – отговори Бертуцио, който не можа да се стърпи да хвърли поглед към островчето, където бе престоял толкова дълго време.

– О, колко страдах в тази самота! – извика той. – Бог да бъде благословен, че обърна погледа си към мен!

– Ако се съди по дрехите ви, вие сте монах – каза капитанът. – Къде се намира вашият манастир?

– В Асколи. Тъкмо пътувах от Джорджия за Анкона, за да се прибера в манастира си, когато един ужасен ураган ни изненада.

– Ние се връщаме във Венеция. Ще трябва да дойдете с нас. Ще се върнете в Джорджия и оттам ще предприемете ново пътешествие – каза капитанът.

– За Венеция!... – повтори Бертуцио, чието лице се помрачи при мисълта, че отново ще се изложи на същите опасности. – Не можете ли да ме свалите на някое по-близко място, някъде другаде на брега?

– Това е невъзможно! – отговори капитанът. – Този кораб, който принадлежи на Тадео Моро, управителя на Сан Марко, е тежко натоварен и не може да прави отклонение от пътя си.

– На управителя ли? – попита неволно Бертуцио.

– Познавате ли го?

– Не, не – отговори той. – Съжалявам само, че трябва да отида във Венеция. Но аз не мога повече да ви задължавам след като ме спасихте и освободихте!

– Какво толкова се страхувате от Венеция, монахо? – запита капитанът.

– Това е твърде дълго пътешествие за мен – отговори Бертуцио. – Аз съм стар, немощен. Силите ми ме напушат.

– О, да, вие сте за оплакване! Ще ви оставя да слезете в Маламоко – каза капитанът, искрено трогнат от вида на нещастния човек. – Може би ще намерите случай да тръгнете за Анкона.

Той му даде хляб и вино, за да се подкрепи.

Пътуването мина бързо и без инциденти. Малкият остров, станал малка черна точка на хоризонта, изчезна скоро в широкото море.

Бертуцио се чувстваше неспокоен. Обаче той не желаше да издава това. Корабът принадлежеше на един от неговите смъртни врагове, на един от престъпниците!

Ако Тадео Моро дойдеше да посрещне кораба, за да поздрави

капитана, по случай щастливото му завръщане, Бертучио сигурно щеше да бъде познат и безвъзвратно загубен.

Той се надяваше, обаче, да стигнат Маламоко без опасности, да напусне кораба и благополучно да избяга. Седем дни по-късно корабът достигна пред лагуните. Бертучио едва сдържаше вълнението си.

Всеки момент гондолата на управителя можеше да се появи. Понеже пристигането на кораба бе вече сигнализирано, всемогъщият магистрат можеше да дойде на борда, за да поговори с капитана.

Но последният изглежда си спомни обещанието, дадено на монаха. Когато от кулата на Маламоко сигнализираха, той се обърна към Бертучио с думите:

– Обещах ви да ви сваля тук, но ако ви е приятно, ще ви оставим на борда до града.

– Това е много, капитане. Никога не ще мога да ви се отблагодаря за спасението ми от самотата. Не искам да злоупотребявам с добрината ви. Оставете ме да слеза тук. Ще ви бъда много благодарен.

Капитанът изпълни желанието му, като каза да спуснат една лодка в морето. Един моряк бе натоварен да отведе монаха на острова, като спре, колкото е възможно по-близо до Маламоко.

– Щом пристигнете там – каза капитанът, обръщайки се към божия служител, – вие не ще бъдете далеч от пристанището. Там можете да се осведомите дали днес заминава някой параход за Анкона.

Монахът, който изказа хиляди благодарности на капитана, се чувстваше изпълнен с радост при мисълта, че почти се беше спасил.

Той скочи в лодката, поздрави екипажа, после се отдалечи към острова Сан Николо, в южната част, където се издигаше кулата на Маламоко.

Щом лодката наближи брега, пазачът на кулата, който бе съгледал двамата души, слезе на брега.

– Един специален пратеник – каза той – е тръгнал вече за палата на управителите, за да уведоми благородния Тадео Моро за пристигането на неговия горд кораб... Я гледай! – извика той внезапно – вие сте имали пасажер?

– Да, ние взехме този монах на борда си през време на пътуването ни – отговори морякът. – Той желаше да слезе тук.

– Защо не сте останали на парахода? – попита пазачът мнимия монах – управителят не ще ви направи никаква бележка.

– Имам основания да постъпвам така, – отговори Бертучио, скачайки на земята. – Желая, ако е възможно, да замина веднага за Анкона.

– За Анкона. В този град ли живеете?

– Не, но оттам ще се завърна в манастира си.

– Предайте поздравите ми на вашия капитан – каза фаропазачът на моряка. – Кажете му, че съм уведомял управителя за неговото пристигане във Венеция. Но какво виждам аз? Не може да се лъжа. Това е гондолата на управителя, който е излязъл от града, за да посрещне идващия кораб.

Бертучио се разтрепера. Той по чудо се бе спасил от опасността при бързото си тръгване.

Морякът направи прощален знак на пазача, тласна лодката си от брега и побърза да се върне на кораба си, понеже знаеше, че управителят, обикновено, раздава всеки път пари на всички от екипажа.

– Днес не ще можете да тръгнете за Анкона – каза тогава пазачът, обръщайки се към Бертучио. – Още тази сутрин, в ранни зори, два кораба заминаха в това направление.

– И кога мислите, че ще замине друг параход?

– Не мога да ви кажа. Но вие, сигурно, ще узнаете това в кръчмата на пристанището, където се събират множество моряци след свършването на работата си.

– За коя кръчма от пристанището говорите?

– „Чайката“. Тя е най-известната от всичките – каза пазачът и се завърна към кулата си.

– Благодаря! Благодаря! – извика Бертучио, който се отправи по направление към града.

Той се надяваше, че ще бъде на сигурност в Маламоко, понеже карабинерите и шпионите на инквизицията не идваха там.

В джоба си имаше няколко монети и се надяваше скоро да намери някой кораб, който тръгва за Анкона.

През това време, Тадео Моро, управителят, бе дошъл със своята гондола до кораба, който бе хвърлил котва близо до кулата.

След като бяха разменени обичайните поздравления, управителят се качи на борда, за да приеме един рапорт за пътуването. Рапортът го задоволи напълно.

Внезапно той забеляза лодката, която се връщаше към кораба. В първия момент управителят помисли, че се касае за някаква контрабанда.

Той скри своето недоверие и попита капитана защо е пуснал лодката в морето.

– За да отнесе на брега един беден стар монах, сеньоре – отговори

капитанът. – Той желаше да го свалим на брега преди пристигането ни във Венеция, за да продължи пътя си към Анкона.

– Към Анкона? – каза управителят учуден. – Той, значи, е бил доминиканец?

– Така изглежда – отговори, офицерът. – Той носеше едно старо черно расо.

– Той значи отива в манастира в Асколи?

– Тъй вярно, сеньоре.

– Но как ще се обясни присъствието му на кораба?

– То стана по един странен начин. Забелязахме тревожни сигнали на един малък пуст и необитаем остров. Помислихме, че се касае за коработрушение, приближихме се и спасихме този монах от неговото тъжно отшелничество.

– Каква съдба го е довела на този остров?

– Неговият кораб, казва той, претърпял коработрушение и вече няколко месеца монахът живеел на този остров, където вълните го изхвърлили.

– Не е ли глухоням този монах? – запита Тадео Моро.

– Съвсем не – отговори капитанът, – той чува ясно и говори с леснота. Той ни разказа, че всичките му другари загинали при нещастieto и само той се е спасил.

– Не искал да отиде във Венеция... Само той се спасил... принадлежи към манастира в Асколи? – мърмореше управителят между зъбите си. – Всичко това ми изглежда твърде подозрително. Той не е бил ням. Всичко това ме кара да вярвам, че този коработрушенец не е никой друг, а пътуващият монах от Венеция, който ни избегна и който се прес-труваше, че не може да говори.

– Не ми се сърдете – каза капитанът, изненадан, виждайки, че управителят се разгневява. – Аз смятах, че изпълнявам един човешки дълг.

– Не, драги капитане. Защо да ви се сърдя, че сте проявили съчувствие? Това, което ме разгневи, е, че не намерих този човек на борда. Щя да му задам няколко въпроса.

– Той сигурно не е далече в острова...

– За нещастие – отговори Тадео Моро, – той е имал време да се скрие в тълпата, която се трупа на пристанището. Обаче, ще се опитам да го намеря.

Управителят поздрави капитана и моряците, обеща да им раздаде във Венеция обикновените възнаграждения и слезе в луксозната си гондола. Даде заповед на гребците да отправят гондолата към кулата на

Маламоко.

Фаропазачът, виждайки да пристига могъщият магистрат, слезе да го посрещне.

Тадео Моро скочи от гондолата и, познавайки своя стар служител, му отговори със снизходителен жест.

– Пазачо, един монах е слязъл тук преди един час – каза управителят на стария човек. – Видяхте ли го?

– Видях го и говорих с него, господарю – отговори фаропазачът.

– Той към Маламоко ли се отправи?

– Да, господарю, където разчита да намери кораб, заминаващ за Анкона.

– Заминава ли някой параход днес? – попита бързо управителят.

– Не днес, господарю. Обаче, монахът отиде в кръчмата „Чайката“, където се събират да пият моряците, за да се осведоми от тях.

– Добре – каза Тадео Моро, – зная вече достатъчно.

При тия думи той поздравя пазача и се върна в гондолата си.

Разкошната ладия пое към пристанището и спря близо до Рив дела Шиавони.

През това време монахът бе обходил всичките кейове, питайки всеки кораб дали не може да вземе един пътник за Анкона. Но навсякъде му отговаряха, че преди да изминат няколко дни никой кораб не ще тръгне, понеже не е привършил товаренето си.

Бертучио след този си неуспех се завърна при настъпването на нощта в кръчмата „Чайката“, където бе попитал за първите сведения.

– Е, свети човече, намерихте ли нещо? – попита го кръчмарят, който се показваше набожен и отдаваше голямо уважение към божиите служители. Това, обаче, не пречеше на клиентите му да извършват грехове в къщата му.

Бертучио поклати отрицателно глава.

– Абсолютно нищо – отговори той. – Ще трябва да чакам много дни.

– Не се безпокойте, свети човече. Вие ще намерите при мене убежище за дълго време, без да ми дължите за това нито стотинка. Вие няма какво да правите, освен да останете тук – каза кръчмарят, палейки една след друга трите лампи, които висяха на тавана. Тук ще бъдете в течение на всичко. Не е невъзможно някой кораб да тръгне утре сутринта. Възможно е да привърши довечера товаренето си. Вие не сте могли да обиколите всичките.

– Ще последвам съвета ви и ще остана в тази зала, понеже узнах, че

вие ми желаете доброто.

– Как може да не се покажа добър към един преподобен доминиканец – отговори кръчмарят, поставяйки на масата на монаха малка кана с вино. – Пийте, за да се подкрепите, това е най-доброто ми вино – прибави той ниско, за да не го чуят моряците от съседните маси. – Не мога да го давам на тях, защото за една нощ ще го свършат, толкова е хубаво!

Бертучио посегна към джоба си, за да извади няколко монети.

– Не, не! Задръжте си парите, – каза кръчмарят на Бертучио, като постави ръка върху рамото му. – Парите не ще ме направят много богат. Чуйте! Ще ви донесе също една прясна и добре изпечена скумрия.

Бертучио се трогна от добрината на този човек, чужд за него, който задоволяваше нуждите му, преди да обслужи на клиентите, които плащаха.

– Аз не мога да ви се отблагодаря за вашето великодушие, каза той на кръчмаря, който му донесе една превъзходна риба.

– Вие ще кажете за мене една молитва – отвърна просто последният.

В същия момент двама едри и широкоплещести моряци влязоха в кръчмата и се заоглеждаха на всички страни.

Кръчмарят бе повикан от множество маси, където клиентите очакваха с нетърпение да обслужи на монаха и да дойде при тях.

Бертучио се нахвърли като изгладнял върху рибата и виното и не забеляза влизането на двама мъже. Не забеляза как те бързо изпиха виното си, промълвиха няколко думи на нисък глас, и после, веднъж намерили това, което търсят, обърнаха погледите си към него.

Кръчмата беше почти пълна. Само два стола до масата на Бертучио бяха незаети. Двамата другари, които бяха забелязали това, дойдоха да седнат на същото място. Те поздравиха монаха.

– Гледай тази скумрия колко е голяма! – каза единият и посочи с пръст печената риба. – Прясна ли е? – попита той монаха.

– И твърде прясна, и твърде вкусна – отговори Бертучио, привършвайки храненето.

– Не ще ни излезе на сметка. Как мислиш, Пиетро? – каза този, който бе запитал монаха, на своя другар, къс и дебел човек с черна брада. – Мисля, че тя ще бъде скъпа!...

– Ти мислиш все за това, Себастиано, и ние не сме сигурни дали ще вземем пари. Но дали вятърът ще бъде благоприятен – каза Пиетро, към когото Бертучио неволно повдигна очи.

– Ако той ни духа отстрани, ние не ще имаме повече нужда от

нищо! – продължи той. – Хей, Жамбо. Донеси ни две риби и вино!

На монаха се струваше, че вече е виждал този, когото наричаха Пиетро, но не можеше да си спомни къде и кога.

– Ще плащаш ли за мене, Себастьяно? – попита тоя със сух тон.

– Да, при условие, че ти ще ми върнеш парите, когато стигнем Анкона – отговори със смях запитаният.

Жамбо, господарят на кръчмата, донесе виното рибите, получи от Себастьяно парите за тях и се върна на друга една маса. Той бе забелязал, че монахът, който в същото време бе негово протеже, бе се впуснал в разговор с двамата си сътрапезници.

Бертучио бе чул да произнасят думата Анкона и това го накара да трепне и да се изпълни с надежда.

– Ти не трябва да ме поддържаш дълго време с пари – каза Пиетро, – понеже след три дни или четири ние ще пристигнем там.

– В Анкона ли ще отидете? – попита Бертучио, който не можеше да запази спокойствие.

Пиетро направи един знак, който означаваше „да“ и забодя силно вилицата в рибата си.

– Кога тръгвате? – продължи Бертучио.

– Защо ми задавате този въпрос? – каза Пиетро, който изглеждаше в лошо настроение.

– Защото и аз желая да замина за Анкона колкото е възможно по-скоро. Аз тичах през целия ден по пристанището, без да намеря никакъв тръгващ кораб.

– Не сте намерили точно този, който заминава – каза Себастьяно, смеейки се. – Винаги така се случва.

– Тоя не е можел да ни намери, – каза Пиетро на своя другар, който бе увлечен в унищожаване на вечерята, – понеже ни е търсил в пристанището, а нашият кораб е натоварен вече и сме го откарали в началото на булеварда.

– Утре сутринта, казвате вие, ще тръгнете?

– В три часа сутринта – отговори Себастьяно.

– Вашият капитан ще ме приеме ли на борда? – попита Бертучио обнадежден.

– Защо не? Той често е приемал сарафи, монаси и търговци като пътници – каза Себастьяно, изпивайки наведнъж виното си и канейки другаря си да направи същото.

– Къде се намира корабът ви? Вашият капитан на борда ли е? – попита Бертучио обнадежден.

– Той вече е готов за тръгване – отговори Себастиано.

– Ние доходхме тук с голямата лодка, за да се повеселим малко, преди да тръгнем по море.

– Капитанът ни очаква, – добави Пиетро с твърд глас. – Трябва да се върнем незабавно...

– Мислите ли – каза Бертучио, – че той ще ме приеме като пасажер? Даже ако не мога да платя?

– Нашият капитан е особен човек. Много е добър. Той ще се смили над вас – отговори Себастиано, който изглеждаше в по-добро настроение от своя другар. – Елате с нас! Щом бъдете вече на борда, той не ще пожелае да ви върне и вие ще тръгнете с нас.

В този момент Жамбо, кръчмарят, обърна внимание на двамата моряци. Той не чу техния разговор, но можа да забележи радостта, която бе озарила лицето на монаха. Жамбо, обаче, позна един от тия хора. Неговият поглед не предвещаващо нищо добро. Кръчмарят желаше да повика стария доминиканец и да му каже да се пази, но не можа да стори това, понеже от всички страни на кръчмата го викаха.

– Време е да се връщаме – каза Пиетро, ставайки. – Да си платим сметката. Трябва навреме да се върнем, ако не желаем да слушаеме упреците на капитана.

– Имаш право – отговори Себастиано, също ставайки.

– Елате, свети човече!

Бертучио се поколеба.

– Ще трябва да се сбогувам с кръчмаря и да му изкажа благодарностите си – каза той.

– А, на Жамбо ли? Той в момента ще бъде по-доволен, ако не му отнемете времето – каза Себастиано, бутайки приятелски монаха през шумната гълпа моряци.

– Това ще бъде неблагодарност. Той ме нахрани по милост.

– Не се занимавай повече с този старец! – каза Пиетро грубо. – Ние не можем да останем повече тук.

Бертучио напразно подири с очи Жамбо сред гъстата навалица от консуматори, после отхвърли колебанията си и каза, че не трябва да пропуска този случай, единствен за него, за да напусне пристанището.

– Той не можа да ме види? – каза Бертучио.

– Защо му е да ви види? – Нали знае, че искате да заминете за Анкона? – каза Себастиано, заставайки до него, за да му закрие изгледа към залата с широките си рамене.

– Да, той знае желанието ми.

– Е, добре. Той знае, че ние тръгваме за Анкона. Той ще се успокои, като разбере, че сте дошли с нас.

Бертучио се поддаде на думите на Себастьяно и тримата излязоха, като Пиетро вървеше напред.

Те се отправиха към пристанището, по дължината на което се виждаха тъмните очертания на големите кораби.

Полунощ скоро щеше да настъпи. Вечерната глъчка още не бе утихнала. Върху един от корабите пееше моряк. На друг кораб хората от екипажа бяха започнали една разправа с хората от съседната лодка.

– Елате! – каза тихо Себастьяно. – Да не се приближаваме до мястото на караницата, защото често юручни удари награждават зрителите.

Привлечени от шума, всички матроси бяха излезли от кръчмата и се питаха на кой кораб можеха да себият в този час.

Жамбо, заинтригуван също от глъчката, бе хвърлил бърз поглед към масата, до която бе седнал старият монах. Но последният бе изчезнал заедно с двамата моряци.

– Свети Марко! – извика той, оставяйки бързо бутилките и каните, които държеше в ръцете си. – Това беше гондолиерът Себастьяно, от палата на дожовете. Добре го познах. За какъв дявол се е довял тук?

Жамбо повярва за момент, че караницата е причинена от Себастьяно и другаря му.

Глъчката не преставаше... Кръчмарят отърча да подири стария монах, да го вземе под своя закрила и да го повика при себе си.

Той успя да си пробие път през навалищата, която се трупаше на вратата, но... не можа да открие никаква следа от Бертучио край пристанището.

– Може би не е излязъл – помисли си Жамбо, обаче, не можа да повярва това.

Той трябваше да пренебрегне съдбата на приятеля си, понеже консулаторите го викаха от всички ъгли на кръчмата и не му оставяха време за дирене.

В действителност, Бертучио бе доведен до една малка стълба на края, в подножието на която бе привързана една гондола.

Нейната форма му изглеждаше чудновата и съвсем различна от тази на обикновените лодки. Обаче това не възбуди подозрение у монаха.

Пиетро скочи пръв в лодката.

– Стъпвайте внимателно – каза Себастьяно на монаха, подпомагайки го да слезе.

Себастиано влезе последен в лодката, отвърза въжето, което я придържаше към брега, и я отблъсна от последния с един удар на греблото.

Никой не бе свидетел на това тръгване. Никакъв шум, никаква глъчка не се издигна над спокойните и тъжни води.

В тихата нощ двамата моряци гребяха равномерно и без да говорят.

Тъмнината пречеше на монаха да забележи накъде отива лодката. Струваше му се, че тя е тръгнала, към големия проток, а за да достигне тръгващия за Анкона кораб, трябваше да тръгне в обратна посока.

Стори му се, че разпознава малкия остров Сан Лазаро, после пред него се появиха църквите на Венеция, чиито куполи бяха осветени от луната.

Той почувствува, че студена пот го избива.

– Света Богородице! – каза тихо. – Какво е това? Ние се връщаме на Пиацета.

– Спокойно, старче – отговори Себастиано. – Ние имаме една малка работа за уреждане в палата на дождовете. Вие сигурно не се страхувате от Съвета на тримата?

32. Племенницата на папата

От момента, когато Марио Маринели бе срещнал неочаквано при камбанолеляря красивата сеньорита Боргезе, едно чудно безпокойство измъчваше сърцето му.

Той не можеше да отпъди от себе си образа с искрящите очи, които го бяха погледнали така странно.

При връщането си на кораба той се зае да постави на задната му част един здрав винт и цяла една инсталация, от която неговите другари не разбираха нищо.

Но никой не посмя да зададе въпроси на началника. Всички се чувстваха спокойни, понеже той им бе обещал, че след няколко седмици ще предприемат работата, подготвена от него.

Също като другарите на Маринели, старият и опитен Жулио Верди не разбираше нищо от работата, която му беше поръчал мистериозният чужденец. Често той поклащаше посивялата си глава и прекъсваше работата си.

Тази камбана, снабдена с една мистериозна галерия във вътрешността, лишена от клепало, не можеше да служи за религиозна цел! Какъв чуден план си бе съчинил този богат джентълмен. И той прекъсна

сериозно работата.

Тоя ден леярят прие посещението на племенницата на папата, която идеше пак, за да види изработването на камбаната, поръчана от нея за една църква в Рим.

Мадлена Боргез намери камбанолеяря замислен и потънал в дълбоки размишления. Но при вида на красивата дама челото му се проясни и той направи усилие да прикрие болката си.

– Дойдох да ви попитам как върви работата по новото ви произведение, майсторе? – запита тя с приятен и мелодичен глас.

– Работата, която работя с удоволствие, мадона, върви добре. Елате да видите! Леенето е привършено!

– Камбаната ми е готова? – извика Мадлена, чието лице светна от радост.

– Свършена и готова за изпращане в Рим – добави леярят. – Последвайте ме, ако обичате.

Старият работник отведе принцесата в голямата просторна зала, до входа на която грамадната камбана бе забита в земята, подкрепена със скеля наоколо.

При вида на това великолепно изобретение Мадлена изпита неописуема радост.

– Работата е достойна за майстора си, – извика тя.

– Работата е безукорна – отговори Жулио Верди. – И аз съм щастлив, като си помисля, че с нейните силни и величествени звуци тя ще призовава вярващите към молитва.

– Майсторе Верди – каза благородната дама, – при моето пристигане бяхте много тъжен. Кажете ми, моля ви, причината за вашето безпокойство?

– Нали видяхте преди няколко дни чужденеца.

– Да, за когото ми казахте, че е мистериозен. Е, какво се е случило?

– Оставете ме да ви кажа всичко, мадона, и ще изпълня вашите съвети! Този чужденец ми поръча нещо, което ме изпълни със страх и ужас.

– С ужас? – каза тя живо заинтересувана. – Обяснете ми причината за вашата тъга.

– Елате да видите сама. Погледнете рисунката, която чужденецът е начертал върху пясъка с върха на сабята си. Погледнете от друга страна работата, която съм започнал за него. Аз не мога да продължа работата. Причината за това е, струва ми се, много нечестива.

Племенницата на папата разгледа рисунката и започнатата камбана:

– Имате право – каза тя. – Това е една чудна мистериозна работа. Обаче – продължи тя, без да забележи един млад човек, който бързо се отправяше от залива към работилницата на леяря, – обаче, в неговото лице не се забелязва престъпно, демонско намерение.

– Аз също се подведох по чара на този джентълмен. Трябва да ви заявя чистосърдечно, че не разбирам нищо от тази работа!

– Кажете ми – се обади Мадлена, – за какво му е тази камбана на благородния чужденец? Каква е целта на тази вътрешна галерия?

– Попитайте него самия, мадона – отговори камбанолеярят, посочвайки с поглед Марино, който се приближаваше. – Ето го!

Мадлена се обърна. Нейното хубаво лице се покри с лека червенина, когато видя внезапно младия човек, който ѝ бе направил такова силно впечатление.

Марино също не можа да прикрие изненадата си, че намира при Верди красивата Мадлена.

Той се приближи, поздрави сеньоритата и леяря, после даде вид, че не желае да смущава разговора им.

Но Жулио Верди, напротив се обърна едновременно към Марио и Мадлена.

– Мадона, за нещастие, не мога да ви именувам и да ви представя джентълмена, който ми поръча тази мистериозна работа – каза той с един тон, почти предизвикателен.

– Позволете, сеньорита Боргез – каза тогава венецианецът, – да ви се представя. Наричам се Марино Маринели и ви моля да вярвате в моята искрена преданост!

Мадлена направи един студен и пълен с гордост поклон.

– Марино – каза тя с един глас не вече така мелодичен и приятен, а твърд и почти металически така да се каже. – Не е ли това едно име, което е прочуто във Венеция, едно име, което означава могъщество над морето! Не се ли наричаше така бившият дож?

– Точно така, сеньорита Боргез. Бившият дож, моят баща, се наричаше Марино Гримани!

Мадлена и Верди слушаха и наблюдаваха с жив интерес думите и жестовете на този чужденец, едновременно пълни с достойнство и естественост.

– И вие сте дошли тук, в Неапол за да поръчате една камбана? – попита племенницата на папата.

– Надявам се – отговори той, – че прочутият майстор, към когото имах чест да се обърна, е започнал вече поръчката! Една част от срока

измина вече.

– Трябва да ви призная, сеньоре – подзе леярят треперещ, – трябва да знаете... Простете моята прямота. Аз не мога да излея тази камбана.

– Как, майсторе, вие сте чакали до днес да ми съобщите това! Говорете. Обяснете ми решението си!

– Извинете въпроса ми – прекъсна го Мадлена. – За каква цел ще служи тази камбана?

– Извинете ме, благородна сеньорита – отговори Маринели, че не мога да отговоря на въпроса ви. Извинете ме и не мислете, че този предмет ще служи за някоя лоша и несправедлива работа.

– Не мога да предполагам това от ваша страна!

– Благодаря искрено за думите ви – каза Марино, правейки поклон на Мадлена.

После, обръщайки се към леяря, каза:

– Разбирам, че вие сте си представили, че тази камбана може да служи за някоя безчестна цел, майсторе Верди. Давам ви дума, че сте се измамили! Аз не мога да ви разкрия целта, за която е определена. Достатъчно е да знаете, че аз след известно време ще ви я върна, за да я направите годна за някоя църква.

– Вярвам на думите ви – каза леярят. – Моята ръка отказваше да изпълни работата. Нещо безразсъдно ми казваше, че тази камбана е определена за някое светотатствено дело! Ще захвана работата. След няколко седмици ще мога да ви я предам готова.

Мадлена Боргез поздрави стария майстор и Марино, с намерение да се прибере в екипажа си, който я очакваше на известно разстояние.

Жулио Верди отговори учтиво на поздрава ѝ.

– Позволявате ли, сеньорита, да ви придружа до колата? – попита Марино.

– Вие сте твърде галантен – каза тя, – обаче сте венецианец.

– Ако смея, сеньорита, венецианците се ползват с лошо име у вас? – попита Марино, като тръгна към колата от страна на красивата римлянка.

– Какво ще кажете – отговори тя, – ако ви призная, че мразя венецианците?

– В такъв случай аз ги съжалявам и същевременно им завиждам!

– Как, сеньоре, вие им завиждате?

– Да, заради чувството, което сте изпитвали към тях и което е предизвикало у вас омраза!

– Не ви разбирам – каза тя.

– Които мразят, сеньорита, са тия, които първо са обичали!
– Вашите думи са твърде загадъчни!
– Виждам, че ви разгневих. Нямах намерение...
– Вие трябва да ми дадете обяснение, а вече стигнахме до колата.
Ако обичате, последната да ни следва, докато ми дадете тълкувание на думите си.

Марино поръча на слугата на сеньоритата да ги следва с колата на известно разстояние зад тях.

– Вие мразите венецианците – каза той, обръщайки се към Мадлена. – Тогава знайте, че и аз също мразя известно число от тях. Те са недостойни. Но повечето от тях са чужди на всякакъв заговор и не са горделиви. Не заслужават да ги смесваме с виновниците!

– Вие казвате, че завиждате на венецианците, понеже били предмет на моята омраза?

– Струва ми се, сеньорита, че да бъдеш мразен е по-желателно, отколкото да бъдеш безразличен?

Мадлена хвърли бърз поглед на младия човек, който вървеше край нея и чиито думи изглеждаха така естествени и така искрени.

– Това, което искате да кажете – отговори тя меко – е истина в някои случаи. Що се отнася до мене, мразя венецианците, понеже баща ми и чичо ми ми вдъхнаха това чувство. Лично аз нямам никаква причина да ги мразя или обичам.

– Камбаната – каза Маринели, – която Жулио Верди е излял за вас, е готова... Кога ще напуснете Неапол, сеньорита?

– След няколко седмици.

– И ще се върнете в Рим?

– Да, сеньоре, в свещения град... Неапол е един прекрасен град, но за мене Рим е по-хубав от Неапол и аз не желая никога да го напусна.

– Аз възнамерявам след известно време да ида там. Позволете ми още един въпрос. Не ви задържам повече. Ще мога ли да ви видя в Рим?

– Господине! – отговори Мадлена, която при тези думи издаде леко вълнение. – Не вярвайте, че ви се сърдя, макар че сте венецианец.

– Един венецианец, който ще има голяма нужда от някого, който в папското управление да се намеси в негова полза.

– Палатът на моя баща се издига върху Виа Порто дел Ричета. От прозорците се открива изглед към река Тибър и се вижда крепостта Сан Анге. Имате ли нужда от някоя препоръка, от някоя помощ, сеньор Марино?

– Да, благодаря, сеньорита. Не само като венецианец, а като...

защитник на едно младо момиче, което само едно папско постановление може да освободи от един насилствен и недостоен съюз!

Мадлена изглежда своя събеседник с един проникателен поглед. Нейните очи блестяха в някакъв величествен огън. Тя не посмя да запита за името на това момиче, тъй като този въпрос ѝ се виждаше нескромен. Не произнесе нито дума.

– Позволете ми – каза той, – да разчитам на вашата подкрепа и да видя, че не смятате работата ми за недостойна, сеньорита Боргез. Имате ли доверие – продължи Маринели – и обещавате ли ми да не ми задавате въпроси, нито да ми поставяте условия?

– Да, едно само – отговори тя. – Вие ще го приемете, сеньоре, понеже имам голяма вяра във вас. Ако дойдете в Рим и желаете да ми говорите, разговорът ни може да стане само в палата и в присъствието на моя баща. Неговото застъпничество, неговото благоволение, каквито и да бъдат, ще ви издействат всичко, каквото желаете.

– Венецианецът – отговори Маринели – ще ви бъде признателен, сеньорита. Вие сте много добра. Приемам вашето условие. Но оставете ме да ви кажа за кого искам вашата помощ; това е една от моите другарки от детинство, една красива и нежна девойка. Неприятелите ми са използвали отсъствието ми от Венеция, за да отправят срещу нещастната най-низки маневри и да я поставят в едно унижително положение.

– Как е името на младото момиче, за което ми говорите?

– Анунциата Фарсети, сеньорита. Не мога да ви открия днес всички нишки на тая история, всички причини и обстоятелства, които са ме съединили с това младо момиче.

Мадлена се почувства отново обзета от желанието да запита галантния венецианец: „Обичате ли Анунциата?...“ Но тя се сдържа и замълча.

– Има ли са дързостта – продължи Марино – да я омъжат за един човек, когото не е обичала никога! Тя е била принудена, заслепена, отвлечена. Това е един неподобен срам, сеньорита! – извика Марино и очите му пламнаха от гняв... Те са я приспали, отвели я до олтара в безчувствено състояние и я омъжили с един човек, когото нито е познавала, нито е обичала!

– Това е подлост. Това е едно чудовишно престъпление, сеньоре! – извика Мадлена. – Защо не се оплачете на вашия брат, дожа, и на великия съвет на Венеция, който е прочут със своето всемогъщество?

– Понеже престъпниците са много близки на тях и моята жалба ще бъде хвърлена на вятъра!

– Това е необикновено. Обаче, ако Анунциата е била хипнотизирана, нейният брак няма никаква стойност пред Бога и хората – каза Мадлена.

– Свещеникът я венчал без много церемонии. Тя била плътно забуклена, движела се като кукла, но духовникът се измамил и не забелязал, че е венчал една хипнотизирана.

– Анунциата живее ли при мъжа, когото са ѝ наложили?

– Не, сеньорита. Обаче, аз бях далеч от Венеция и не зная какво се е случило после. Неприятелите на Анунциата, които са и мои неприятели, разполагат, както вие казахте, с една незаконна власт и те са предприели всичко, за да открият убежището ѝ и да я хвърлят в ръцете на този човек.

– Защо не отидете и вие във Венеция?

– Не мога. Часът не е настъпил още – каза Марино, чието лице се помрачи. – Този нетърпеливо очакван час ще дойде един ден, сеньорита. Но аз съм решил, за да затвърдя повече правата си, да замина за Рим преди да отида във Венеция. Там ще направя всичко, което може да се направи, за да се издейства едно окончателно анулиране на този брак. Аз ще успея, ако вашата подкрепа ми е осигурена, сеньорита.

– Вие сте се заели с едно великодушно дело, сеньор Марино; разчитайте на моята помощ и тази на моя баща – отговори Мадлена Боргез. – Аз ще бъда, която ще ви поздрави с добре дошли при вашето пристигане в Рим.

– Благодаря за вашето обещание, сеньорита, и позволете ми да целуна ръката ви!

Марино хвана нежните и грациозни пръсти на Мадлена, докосна ги с устните си, после изпрати благородната дама до колата ѝ, помогна ѝ да се качи в нея и ѝ направи един последен комплимент.

Красивата римлянка успя да уталожить чувствата, които се бяха повдигнали в душата ѝ, да удържи въпросите, да отпъди съмненията си и тя отговори на поздрава на венецианеца, който остана неподвижен с поглед към колата, която изчезна в далечината.

Марино Маринели се върна при леяря в края на определения срок. Той носеше дукатите. Верди бе привършил камбаната.

Набожният човек бе поставил върху една от стените на камбаната надпис с големи букви „С Бога!“

Марино го поздрави, изпита здравината на метала и констатира, че работата отговаряше на неговите желания и очаквания.

– Сеньорита Боргез взе ли камбаната, която бе поръчала? – попита

той стареца.

– Да. Благородната сеньорита се завърна в Рим преди няколко дни и камбаната е на път за свещения град. Тя ми изказа искреното си желание да преуспеете във всички ваши планове.

– Благодаря ви много, майсторе! Аз ще я видя, трябва да я видя – извика Марино Маринели, обзет от въодушевление при спомена за очарователната Мадлена.

– След няколко дни венецианският кораб вдигна котва и пое пътя си на юг. Между островите Малта и Комино Маринели заповяда отново да свият платна и намери скоро подводната скала, за която Бенито Мадреселва му бе говорил.

33. Островът на гробовете

– Вашето безпокойство пак ви обзема, добра Луала, – каза Анунциата на старата просякиня на сутринта след нощната си разходка на остров Сан Николо. – Сигурно се е случило нещо неприятно.

– Не ме питай, Анунциата. Не минава ден, без да се извърши в палата на дожовете някое ужасно престъпление, отговори Луала. Проклетти да бъдат Съветът на тримата и неговите шпиони.

– Вашият гняв ме ужасява. Някоя страшна опасност ни заплашва без съмнение – каза Анунциата, напредвайки към старата просякиня със заключени ръце. – Говорете, разкрийте ми душата си!

– Едно предчувствие ме измъчва, мое съкровище, и знаеш, че в подобен случай събитието го оправдава скоро. Не ще имам почивка, докато не се установи истината за този монах, знаеш го, немия монах, ту говорят, че е мъртъв, ту че е жив. Но ще дойде денят, когато ще се каже последната дума на тази афера – добави старата Луала, вземайки мантията си. – Познавам някого, който ще я каже.

– Не се издавайте с непредпазливи въпроси, добра Луала. Понеже всичко може да бъде загубено.

– Ха, ха! – разсмя се старата. – Аз да се издам? Знай, мое съкровище, че Луала е твърде хитра. Тя знае всички пътища и средства, всички допирни точки.

– А за Марино не си чувала да се говори? – попита младото момиче.

– Кой не говори за сина на дожа, Анунциата? Негърът вече отдавна е заминал. Ако съдбата е пожелала, той вече е освободил твоя Марино.

Ах, този скъп Марино! Всички говорят за него на Риалто или на площада Сан Марко.

– Какво говорят, Луала?

– Едни казват, че той тръгнал към Венеция начело на значителни сили, за да си отмъсти. Други разправят, че е бил осъден на смърт и екзекутиран в Тулон.

– О, Боже мой!... Не, не, това е невъзможно! – прекъсна я Аунциата.

– Това не е нищо друго освен неоснователни слухове, мое съкровище! Даже някои вярват, че той бил тръгнал срещу пиратите на Риф. Съчинили са и една песен по този повод: един просяк я пее на моста на Риалто. Не искам да ти кажа, Аунциата, понеже сама не вярвам всички тия истории. Но не се безпокой, Аунциата, той скоро ще се върне и ти знаеш, че едно предчувствие на Луала струва колкото една хубава новина.

Аунциата си наведе почтено главата пред своята покровителка и остана замислена. Просякинята се отпрати към вратата, за да излезе.

– Да не пристъпяш навън, Аунциата – й викна, издигайки пръста си в заплашителен жест. – За да не те намерят никога карабинерите, които те търсят навсякъде, това зависи главно от тебе. Никой, в противен случай, не ще може да те спаси. Не напушай стаята, чуваш ли?

Като каза това, тя тръгна, за да заеме своето обикновено място срещу стълбовете на катедрала Сан Марко.

Аунциата остана умислена в малката си стая. Тя мислеше за Марино и за думите, които бе произнесла старата Луала.

Момичето склучи ръце и започна да се моли.

Ако Бог не се съгласеше да ѝ върне този, когото обича завинаги, за да изживее с него един щастлив живот, то поне да ѝ позволи да умре заедно с обичния си.

Общата почивка в гроба ѝ се струваше по за предпочитане, отколкото един самотен живот.

Тя придоби смелост, възвърна спокойствието си и се залови за работа с усърдие. Закърпи някои скъсани работи, постави в ред бедната стаичка: накъсо, изпълни всекидневната си работа с точност и усърдие, които толкова се харесваха на милостивата просякиня.

Едно единствено обещание, може би най-излишното, което старата жена изискваше от нея: обещанието да не напуска къщата, ѝ се струваше невъзможно за изпълнение.

Всеки ден, при приближаването на вечерта, тя се чувстваше обзета

от едно страшно безпокойство, от една непреодолима нужда да отиде на гроба на своя баща и да се помоли. Той бе смутен в покоя си и ковчегът му пренесен на острова на гробовете, запазен специално за мъртвите.

Веднъж, когато слънцето беше залязло, когато крилата на нощта се бяха разпрострели върху островния град, Анунциата не се колеба повече.

– Старата Луала – мислеше си тя, – не ще се върне скоро тази нощ и аз разполагам с време да отида на острова на гробовете.

Тя мина по малката стълбичка, която ѝ позволяваше да излезе зад къщата, разгледа наоколо и, като не забеляза никого, слезе с пъргави и леки стъпки в старата лодка.

Островът на гробовете се намираще на север от Венеция. Девојката трябваше да тръгне по път, противоположен на този, който бе поела сарицата.

Тя мина сега на дължина на канала де ла Фузина.

Този път бе обикновено твърде спокоен и почти пуст в този си час. Това обстоятелство бе приятно на Анунциата, която бе изпитала няколко предчувствия както вечерта, когато пресичаше тълпата гондоли в Големия канал.

Без да се бави, девојката отвърза лодката от стълба, за който бе привързана, и се отправи към ъгъла на Санта Марта. Тя достигна бързо една отстранена част от града, където се товареха големи кораби.

Пълно спокойствие царуваше там. Работата бе прекъсната на корабите и само няколко лодки се плъзгаха по спокойните води.

Анунциата проникна също в Големия канал, който пресичаше Венеция по цялото ѝ протежение, и достигна до малкия остров Санта Киара. Лодките станаха по-многобройни. Лодката на Анунциата се отдалечи, а един лодкар пееше една тъжна баркарола.

Младото момиче неволно се унесе в тази мелодия, престана да гребе и се вслуша в беглите тонове, които се носеха над водите.

Малко по малко песента замря в далечината и Анунциата отново хвана греблата.

Единадесет часът още не бе ударил от камбанарията Сан Марко.

Тя достигна скоро до северната част на града и намери острова-гробница с неговите многобройни гробове и неговата малка църква, наричана Сан Мишел.

Стори ѝ се, че различава в далечината, без да бъде напълно сигурна, една галера, осветена с факли.

После светлината изчезна.

– Това са последните ковчези – помисли си тя, – които пренасят от остров Сан Николо на острова на гробовете.

Пълна тишина царуваше наоколо. На широкото море за момент се появи една от ония платноходи, с които си служат жителите на остров Морано, разположен зад гробището, за да отидат в града, после изчезна внезапно като някоя сянка в морската тишина.

Анунциата видя пред себе си камбанарията на Сан Мишел, която даваше синкаво отражение на лунната светлина.

Недалече се издигаше един голям погребален паметник, обкръжен от кипариси, каквито растяха на острова-гробище.

Този храм на смъртта бе съграден от благородниците на Венеция и уреден с голям разкош. Вътрешността му, както и външността, бяха само от мраморни стени, украсени с релефи, статуи и други украшения.

Саркофазите, погребалните плочи и бюстове, които бяха поставени там, съперничаха по богатство и блясък.

Разкошните семейни гробници бяха така стари, че далечните прадеди, правени първи у тях, бяха погребани много на дълбоко.

Кипарисите с гъстите си сенки, равните редици от гъсти и непроницаеми храсти, между тях повечето шипки, които се срещаха на всяка крачка, всичко това даваше илюзия за един мъртвешки град с неговите улици и градини, който нощем мъртвите може би спохождаха.

Всред острова в съседство с църквата, се издигаха няколко малки стари къщи, където живееха клисарите, гробарите и неговите помощници.

Тия хора, натоварени да се грижат за гробовете на богатите, имаха жилищата си по-близо до последните, отколкото до гробовете на бедните.

Даже и в гробището мъртвите се делиха на бедни и богати. Едните, както другите, почиваха в една и съща земя, но техните гробове не бяха украсени.

Анунциата отпрати гондолата си към оная част на острова, където предполагаше, че се намира гробът на баща ѝ.

Брегът бе покрит с растителност и мъх. На едно място бе поставен един стълб за привързване на гондолите и до него няколко стъпала за изкачване на брега.

На известно разстояние се забелязваше една червеникава светлина, която проникваше между листата. Работниците работеха още при светлината на факлите.

Анунциата привърза лодката си и скочи нежно и грациозно на

земята.

Тя проникна в острова, отправяйки се надясно от църквата, преминавайки между кипариси, мраморни ангели или гробища.

Скрита и закриляна от тъмната сянка на боровете, които следваха след кипарисите, девойката напредваше към прясно изкопаните гробове.

Но тъмнината бе толкова дълбока, че би било невъзможно да намери малката могила земя, представляваща последното жилище на стария Андрея, ако гробарите не бяха поставили в същия вид розите, които украсяваха гроба в остров Сан Николо, и малкия кръст с надпис: Андрея Фарсети.

Тя коленичи и започна да се моли. Нейното лице, осветено от един лъч на луната, изглеждаше като преобразено в красота. Очите ѝ, полузатворени от страдание, оставяха да се претърколят няколко сълзи. Нежните ѝ розови устни мълвяха молитва...

Струваше ѝ се, че е заобиколена от една атмосфера на мир и религиозност... и при все това, съвсем близо до нея, наблюдаваше един неприятел, спотаен в гъсталака. Той очакваше момента, когато да се впусне върху своята красива жертва като някой хищник върху кроткото агънце.

Тя издигна очи, но не видя нищо. Нейната душа бе изцяло погълната от мисли за покойния ѝ баща. Не подозираше никаква опасност.

Това бе дождът! Луиджи Гримани се бе скрил в храстите, близо до гроба на Андрея Фарсети.

Младата и невинна Аnunцията бе дошла несъзнателно, за да стане плячка на дивата му страст.

Той изкусно я бе докарал в капана, карайки слугите си да осветлят една част на острова. Той я държеше този път и бе сигурен, че не ще му избяга.

Тя привърши молитвата си. Стана, хвърли последен поглед към обичния гроб, после се приготви да тръгне по пътя, който щеше да я изведе до нейната гондола.

Внезапно чу шум съвсем близо до нея. Кой можеше да се движи в храсталака? Тръпки преминаха по тялото ѝ. Тя поиска да избяга.

В този момент клоните се отстраниха. Тя чу един полузадавен победен вик. Луиджи, дождът, с бледното лице и червеникавата брада, се появи пред нея.

Аnunцията изпусна един вик на ужас при вида на този страшен човек, който бе отпразил върху нея блесналите си очи.

– Най-сетне, ти си вече моя, хубаво дете! – каза Луиджи с нисък

глас.

Казвайки това, той се отправи към нея, искайки да я хване.

– Ела в палата – каза той, – в разкошното ми жилище, ела при мен, за да те облека в коприна и да ми правиш компания!

– Света Богородице! – извика Анунциата, обзета от неизказан страх. – Спаси ме! Загубена съм!

– Нито едно движение, или ще те убия! – извика дождът заплашително. – Не знаеш ли, че си омъжена за Николо Стено, когото измами, избягвайки през брачната нощ, красиво сираче?

Анунциата не чуваше думите на чудовището. Тя му обърна гръб и започна да тича през гробовете и храсталците.

Една само мисъл я въодушевяваше: да избяга от ръцете на мъчителя. Страхът не й даваше възможност да разбере своето ужасно положение. Тя вярваше, че ще се спаси и не мислеше, че островът на гробовете, със своите лабиринти и кипариси, я държеше в своите морски граници.

Внезапно тя трепна. Един полузадавен смях се чу зад нея, един смях, наподобяващ рева на тигър, готов да хване плячката си. Луиджи беше още зад нея.

В своето отчаяно бягство нещастницата като че ли не стъпваше по земята, а летеше. Изведнъж тя забеляза разкошната гробница, на която се бе възхищавала от своята гондола, старата и посивяла стена, покрита с мраморни плочки. Тя ускори тичането си към мъртвешкия храм, потънал в тъмнината, дирейки напразно изход.

Отчаяна, с последни сили, девойката се стремеше да се избави от страшната съдба, да избяга от зловещия си господар, когато забеляза, че вратата на погребалния храм е открената.

Спасение! Тя проникна във вътрешността на паметника, като че ли мъртвите й предлагаха закрила.

Луиджи се поколеба за момент. После един лъч на дяволска радост премина по бледото му лице. Неговата жертва сама се бе уловила, влизайки в храма, който бе затворен от всички страни.

Но той не се осмели да я преследва в тъмнината, като влезе също в гробницата. Отдалечи се на известно разстояние от вратата, за да повика слугите си. Този дом на мъртвите му вдъхваше страх.

Сградата принадлежеше на една стара фамилия във Венеция: Караманьола.

Дождът очакваше слугите си с техните факли, за да проникнат в гробницата.

През това време Анунциата, движейки се в гробницата, бе

достигнала до една малка мраморна стълбичка, водеща към подземието.

Не виждайки къде стъпва в тъмнината, тя се залюля и падна.

Тя изпусна един лек вик. За щастие, не бе се наранила. Реши се да слезе в гроба-спасител, който щеше да я скрие от нейния неприятел.

Ужасена от страшното място, всред което се намиреше, ужасена от чудовището, което я преследваше, тя не се поколеба нито за момент и предпочете ужаса на гробницата пред това на един насилствен брак.

Тя напредваше със спотаени стъпки, без да знае къде отива, по мястото, оставено между многобройните стъстени ковчези...

Множество гласове се чува пред входа на гробницата. Една червеникава светлина освети гробницата до подземието, в което се намиреше Анунциата, несигурна в своето скривалище. Тя размишляваше как би могла да избегне опасността... Когато внезапно забеляза един отворен и празен ковчег.

Сегашният собственик на този погребален дом бе вероятно някой старец, който вече се бе погрижил за последното си жилище.

Ковчегът бе гарниран с кадифе във вътрешността и похлупакът се отваряше и затваряше със златни скачалки.

Анунциата различи ясно гласа на дожа, който заповядваше на служителите си да претърсят всички ъгли на гробницата. Чу техните стъпки, които се разхождаха над нея.

Ако, след един момент, те слязоха в подземието, за да привършат техния преглед, младото момиче би било безвъзвратно загубено.

Една мисъл я осъди внезапно. Тя легна решително в хубавия кадифен ковчег – вече се чуваха стъпки по стълбата – и затвори похлупака над себе си.

За щастие, по ковчеза имаше някои малки дупчици, през които минаваше въздух и тя можеше свободно да диша.

Луиджи изследва залата със зверски поглед. Накара да приближат факлите до най-малките ъгли на стените, разгледа всички саркофази. Не откри нищо.

Дожът изглеждаше разочарован. Той поднови диренията, разгледа отново всички ъгли на гробницата, където би могла да се скрие девойката, но всичко беше напразно!

Изненадата му бе по-голяма от гнева. Анунциата пак му бе избягала. Как? Той не можеше да си обясни. „Кой знае? – казваше си той, – може би през някой подземен коридор...“

Той разгледа от горе до долу стените. Никъде не намери следа от това, което диреше.

Обезкуражен, Луиджи реши тогава да изпита едно друго средство. Той се поотдалечи малко от гробницата и направи знак на слугите си да го последват.

– Може би – помисли си той, – да е използвала тъмнината, за да напусне скривалището и да избяга безшумно.

Дожът преди да се отдалечи, има грижата да заключи желязната врата на храма.

Анунциата, ужасена, чу как ключът се завърта в ключалката.

Луиджи накара слугите си и работниците да разгледат всички части на острова. Но нищо подозрително не бе открито. Гондолата на Анунциата си стоеше още привързана към същия стълб. Дожът заповяда да пренесат старата лодка на някоя по-отстранена част от брега.

Луиджи реши да напусне острова. Слугите му, които познаваха спривавия му характер, трепереха пред неговия мрачен и мълниеносен поглед.

В гробницата настъпи отново тишина.

Когато ключалката щракна и съобщи на момичето, че нейните преследвачи бяха излезли, тя отвори тихо похлупака на ковчега, но не без колебание, страхувайки се чудовището да не я очаква наблизко.

Анунциата стана от страшното си скривалище и се ослуша. Не чувайки нищо в зловещата гробница, тя напредна с предпазливост.

Тя се изкачи по мраморните стъпала и стигайки в горната част на малкия храм, погледна през прозорчето на стената.

Видя разкошната гондола да се отдалечава и връща към Венеция.

Анунциата изпусна въздишка. Мислеше колкото е възможно, по-скоро да избяга от този остров, скъп и проклет едновременно, да се завърне при старата Луала и никога да не я напуща.

Тя погледна още веднъж през отвора: гондолата изчезваше в далечината заедно с преследвачите ѝ.

Бедната затворница се отправи към голямата желязна врата, готова да избяга.

Но нейните пръсти не напипаха никаква брава по метала, нищо, което да ѝ позволи да отвори вратата. Студени тръпки минаха по тялото ѝ.

– Не, не е възможно – каза тя сама. – Не може да съм затворена жива всред тия мъртви.

Анунциата не искаше да повярва на съдбата си. Около нея ѝ се струваше, че се движат страшни видения, челото ѝ се бе покрило със студена пот и тя продължаваше да дири бравата.

Най-после тя си даде сметка, че вратата не може да се отвори, без

да бъде насилена. Ето защо тази врата оставяше обикновено полузатворена.

Нещастницата почувства тогава ужаса на своето положение. След като напразно се опитва да отвори вратата, напрягайки всичките си сили, тя се спря внезапно отчаяна, обезнадеждена.

Падна на колене и започна да се моли.

Дванадесет удара отзвъняха от камбанарията на малката църква, отстояща на известно разстояние в острова.

Анунциата беше като преобразена от страха. Очите ѝ се бяха разширили и гледаха вторачено. Устните ѝ, пръстите ѝ трепереха.

Би могло да се повярва, че е полудяла. Изведнъж тя подскочи като обезумяла и се отправи към малките отвори на стената. Започна да вика за помощ и така силно, че ехото разнасяше гласа ѝ далеч по вълните.

В пристъп на ярост, тя стисна юмруци, отърча до вратата и започна с голяма сила да удря по вратата, като че ли някой можеше да я чуе и да ѝ даде помощ!

Анунциата изпусна един креслив вик.

Тя се почувства осъдена да умре от глад, живеейки сред мъртвите.

Нейните викове се губеха в нощта.

Ако на следния ден някой не се приближеше към гробницата, ако трябваше да прекара още една нощ, би била загубена.

Бледите ѝ устни изпуснаха още един вик. Нещастницата, на границата на силите си, се повали и припадна.

34. Съкровището на Мадреселва

Венецианците бяха хвърлили котва между островите Малта и Комино.

Това бе при падането на нощта.

На моста не се намираше никой, освен Тонино, кормчията и Горо, негъра, който бе на стража тая нощ и обикаляше с една стара сабя в ръка.

Внезапно последният се спря пред Тонино, който бе седнал близо до кормилото и изглеждаше унесен в мечти.

– Господарят още не се е върнал от острова – каза негърът. – Той е сам, без придружвачи!

– Маринели е при великия майстор на рицарите от Малта – отговори Тонино.

– Тогава тримата рицари, които дойдоха на борда, са били изпратени от великия майстор? – запита негърът.

– Те са дошли – отговори Тонино, – от името на последния, за да узнаят нашите намерения. Обзалагам се, че те са повярвали, че имат работа с пирати от Риф, дегизирани като венецианци.

– О, рицарите са неприятели на пиратите! – извика Горо.

– Зная, Горо. Те са се заклели да изстребят разбойниците и пиратите.

– И господарят замина с тримата рицари?

– Да, за да обясни на великия им майстор своите планове, а така също да се запознае с него – отговори Тонино.

Горо хвърли поглед към средата на моста, където се намираше голямата камбана, привързана от всички страни.

– Господарят я показва на рицарите! – промълви той, сочейки с пръст предмета, който му се струваше мистериозен.

– Той им обясни също ролята, която от утре ще изпълнява камбаната! – допълни Тонино.

– От утре? – каза Горо изненадан. – О, добре, много добре, Тонино. – Чудноватото нещо ще напусне кораба! Казват, че голямата камбана...

Негърът, при тия думи, потрепера от страха пред мистериозната камбана.

– Имаш право, Горо – каза кормчията. – Тоя предмет изглежда зловещ и е малко приятен за гледане!

– Долу! Виж долу, Тонино! – извика негърът внезапно зарадван, показвайки една черна точка върху водата, която се приближаваше все повече. – Господарят, това е господарят!

– И аз вярвам това. Обаче, да предупредим сеньор Фалие!

Горо кимна с глава в знак на съгласие. После, навеждайки се към ухото на Тонино, каза:

– И сеньор Фалие, и Оргосо, и д'Артенай, всички хвалят господаря! О, господарят е като разгневен тигър, когато има опасност!

Казвайки това, негърът се усмихна, оставяйки да се видят чудно белите му зъби.

Той се отпрати бързо към малката стълба, която водеше към кабината, и съобщи на Фалие, който се намираше там, заедно с една част от екипажа, че една лодка е сигнализирала приближаването си към кораба.

Фалие стана и последва негъра върху моста. Той се облегна с лакът на преградата и забеляза в лодката присъствието на двама гребци и трима мъже, които разговаряха с въодушевление. Последните бяха Марино Маринели и двама рицари от Малта.

– Всичко е минало благополучно – промълви Фалие, – понеже те разговарят помежду си като приятели.

Вече думите им се различаваха върху кораба.

– Моля ви, благородни джентълмени – казваше Маринели, – да предадете още веднъж на вашия велик майстор голямата ми благодарност за всички оказани ми добрини. Когато бъда в положение, ще направя всичко възможно, за да се покажа достоен за вашия великодушен прием и гостоприемството ви.

– Сбогом, сеньоре, му извикаха двамата рицари, които му отдадоха почест. На вашите услуги сме, когато имате нужда! Нека успехът да увенчае вашето дело.

Маринели стисна горещо ръцете на двамата малтийци и се изкачи бързо на моста, където Фалие, Горо и Тонино го посрещнаха радостно.

Марино отговори на техните поздравии, а след това направи последен прощален знак на двамата рицари, които се отправиха по направление към Малта.

– Всичко върви добре! – извика той, сияещ от радост и надежда. – Всички мъчнотии са отстранени. Утре, призори, ще започнем нашата работа. Тя се отнася до изваждането от водата на съкровището на моя другар по верига, Мадреселва. То е потънало на това място, където сме хвърлили котва. Това богатство ще ме направи могъщ и ще улесни успеха на нашата мисия! Хайде, да си отпочинем. Всички ще помогнем на чудната и мистериозна работа, за която ни беше нужна камбаната.

* * *

Първото раздвижване на въжето означава: „Стигнахме дъното!“ Второто, което следваше след първото, казваше: „Продължавайте, ние не сме още на точното място!“ Третото имаше тоя смисъл: „Издигнете и преместете апарата!“ Най-после, едно двойно дърпане на въжето означаваше: „Обратно към повърхността!“

Когато Марино видя изведнъж тъмни маси да се появяват под камбаната, сигнализира на приятелите си, чрез едно раздвижване на въжето да преустановят спускането.

С помощта на един специален прът опита дъното. Пясък, водорасли, няколко камъка и малки рибки – това бе всичко, което откри.

– Дайте втория сигнал – заповяда Марино на д'Артенай.

Последният го послуша и камбаната се премести по-настрана. Един силен звук се чу. Апаратът се бе ударил в един предмет с големи размери, който лежеше на дъното на водата.

Д'Артенай не можа да сдържи един вик на изненада. Марино, поспокоен, по-господар на себе си, го спря.

– Ние не знаем още нищо – каза той. Може би сме срещнали пред нас някоя грамадна скала... Дайте третият сигнал!

Д'Артенай дръпна въжето по условния начин и камбаната се издигна на няколко стъпки.

– Стой! – изкомандва Маринели, който внезапно забеляза пред себе си, през долното отворстие, части от кораба на Мадреселва. – Ние го намерихме.

– Да благодарим на небето! – каза д'Артенай. – Тия черни дъски – добави той, – които са покрити с тиня и стари въжета, са зловещи за гледане! Кажете, Марино, как да проникнем във вътрешността на кораба?

В този момент веригите се отпуснаха леко и камбаната се наведе върху туловището на кораба така, че задната част на кораба влезе вътре в апарата.

Вместо отговор, Марино скочи решително върху тази издатина на потъналия кораб, която бързо се изсуши от въздуха в камбаната.

– Дайте ми брадвата! – каза той на приятеля си.

– Нещастнико, какво искаш да правиш? – извика д'Артенай.

– Остава ни малко време, – отговори кратко Маринели. – Трябва да видим дали корабът е този, когото търсим.

При тия думи той хвана брадвата, която неговият приятел му подаде.

– Помогнете ми да откъртим няколко дъски! – извика Марино, прав върху врязалата се вътре във вътрешността на камбаната част на кораба. – Останете тук, близо до мене, и дръжете се здраво върху краката си, иначе сме загубени!

– Чувствам, че дишам трудно – каза д'Артенай, в момента, когато Марино се опитваше с брадвата си да откърти няколко дъски от страната на кораба.

– Това е невъзможно, – каза Марино. – Ние ще можем да престоим още четвърт час.

При тия думи две дъски отстъпиха под ударите. С помощта на своя приятел той можа да отмести двете тежки дъски.

Тогава се появи вътрешността на кораба, пълен с вода.

Тъмнината пречеше да се различи нещо и Марино разбра, че работата беше по-трудна, отколкото предполагаше. Трябваше, за да има успех, да достигне във вътрешността на кораба.

Маринели също почувства, че въздуха става задушен. Върна се с

д'Артенай върху галерата, даде чрез въжето условния сигнал и незабавно започна изкачването към повърхността.

Щом стигнаха на моста на кораба, те започнаха дълбоко да вдишват въздух, за да се съвземат. Другарите им ги посрещнаха с неопишуем възторг.

Екипажът бе следил перипетиите на това подводно спускане с напрегнато внимание. Обаче Марино и неговият другар, които даваха признак на живот, не предполагаха страха и опасенията, които измъчваха моряците. Може би, мислеха си те, тия сигнали не са нищо друго освен отчаяни викове... Най-сетне двамата се върнали здрави и читави.

– Ние вече намерихме точното място! – извика Маринели. – Ние открихме потъналия кораб на Мадреселва!

– Водата не проникна ли в камбаната? – питаха рибарите, които се струпаха около Марино, докато Горо, за да се увери в станалото, опипваше дрехите на господаря си.

– Нито капка! – отговори Марино с усмивка на устните. Негърът, който през отсъствието на двамата водолази бе тичал по моста като обезумял, не бе се убедил още и разглеждаше дрехите на Маринели.

– Проникнахте ли във вътрешността на кораба? – попита Фалие двамата водолази.

– Драги приятелю, ние вече започнахме нашата работа – отговори героят. – След един час ние ще извършим второто си спусчане, понеже трябва да използваме този хубав ден.

Тогава двамата мъже, които бяха слезли в морето, бидоха обсипани с въпроси.

– Какво видяхте? Какво намерихте в дълбочините? – питаха от всички страни.

Маринели не искаше да се бави. Той заповяда на хората си да се заловят за макарата за спусчане на камбаната.

Оргосо го помоли да го вземе със себе си в камбаната. Искаше да им помогне в работата.

Маринели помисли, после послуша молбата му и даде съгласието си.

Марино, д'Артенай и Оргосо влязоха в камбаната, като взеха със себе си брадва, свещници, въжета и разни други инструменти.

Отново кабелите заскърцаха. Отворът на камбаната допря до водата и почна да потъва.

Оргосо не се почувства изненадан.

Камбаната слезе бавно и по един знак на Марино тя се намести на

старото място, където работата беше вече започната.

Д'Артенай запали един от свещниците, които носеше. Малко по малко дъските бяха откъртени и хвърлени настрана.

При един нов сигнал на Маринели, камбаната се спусна още няколко стъпки и водолазите се намериха в отделението, където Мадреселва бе скрил богатството си.

Водата, която бе нахълтала във вътрешността на кораба, миеше касите и куфарите, пълни със злато и скъпоценни камъни.

С помощта на една голяма здрава кука, която тримата мъже бяха взели със себе си при тяхното подводно слизване, успяха най-сетне да повдигнат един от сандъците и да го поставят върху галерията на камбаната.

Те бяха така погълнати в работата си, че не държаха сметка за времето и не чувстваха колко задушен е станал въздуха.

Те успяха да повдигнат втори сандък, после Марино заяви на другарите си да прекъснат работата и да се изкачат на кораба.

Но д'Артенай и Оргосо, които съкровището на Мадреселва бе буквално омагьосало, поискаха да останат още, забравяйки всяка предпазливост.

– Ние имаме време да вземем още един сандък – отговориха те на началника си. – Ние още дишаме достатъчно.

За нещастие, сандъкът, който искаха да хванат с куката, за да го изтеглят към тях, бе твърде тежък. Стените му не можаха да издържат. Те се строшиха, въпреки желязната обвивка. Съдържанието на сандъка се изсипа: една грамада от златни монети се пръсна във водата.

Марино, който се крепеше върху галерията, видя в този момент Оргосо да побледнява, да се хваща бързо за едно въже, спуснато от върха на камбаната, опитвайки се да се върне върху галерията. Видя също д'Артенай да се олюлява.

Марино не се поколеба нито за момент. Той се впусна към френския благородник и го хвана за дрехата в момента, когато се задушаваше, готов да се повали.

Смелият спасител почувства, че и нему дишането също отслабва. Смъртта дебнеше героите. Трябваше веднага да се изкачат на чист въздух.

Марино употреби свръхчовешки усилия, каквито човек може да покаже само във върховната минута, и успя да намести върху галерията своя залитащ и онесвестен приятел. Настрана от него, Оргосо се бе строполил, загубил силите си в момента, когато бе се опитал да даде

спасителния сигнал.

– Света Богородице! – извика Марино, който се чувстваше все повече и повече отпаднал. – Имай милост към нас!

Животът излиташе от него. Цялото му тяло трепереше. Смъртна пот заблестя на челото му. Едва можа да протегне ръцете си към въжето.

– Само да хвана въжето, само да хвана въжето! – мълвеше той отчаяно.

Той хвана въжето: сигналът най-после бе даден!

В зловещата и мълчалива камбана, при слабата светлина на един свещник, третият от тримата герои припадна и се повали на свой ред.

35. Ешафодът в палата на дожовете

Нощта бе настъпила.

Издигнала се високо на небето, луната се смееше зад бягащите облаци и отразяваше своя бледен диск в каналите, още браздени от няколко лодки, които се движеха като видения и бързо изчезваха.

Палатът на дожовете изглеждаше на едно мистериозно чудовище, очакващо своята плячка и Кампанилата се издигаше от страна като една гигантска колона. Всеки четвърт час часовникът, който беше поставен на върха ѝ, зазвъняваше над островния град и звънът се разнасяше над тия великолепни и зловещи в същото време здания.

От площада Сан Марко се разнесоха странни шумове. Би казал човек, че група дърводелци работеше на площада, осветен от факлите.

Внезапно една гондола се появи по Големия канал, но скоро навлезе в един малък напречен канал.

След няколко минути ладията спря пред една твърде стара къща, подобна на някой палат, датираща сигурно от някой далечен век.

– Почакай ме тук – каза един човек, който се показва изпод покрива на гондолата, на лодкаря.

– О, сеньоре! – отговори последният с треперещ глас. – Аз съм баща на семейство. Кой ще ме осигури, че тук не става нещо ужасно! Аз трябва да се грижа за жена си и децата си!

– Човече, не бъди страхливец.

– Бог да ме пази – отговори гондолиерът, молещ се, – но само дяволът може да обитава в тази къща! Да се върнем, сеньоре! Може да мине някоя друга гондола по-късно. Повикайте нея!

– Стига! – подзе чужденецът с глас, свикнал да заповядва. – Остани тук! Вземи тия пари.

При вида на треперещия уплашен гондолиер, той не можа да сдържи една иронична усмивка.

– Моли се колкото си искаш! – продължи той. – Лошите духове не ще ти сторят никакво зло.

– Добре, съгласявам се – промълви гондолиерът. Той постави златните монети в джоба си, като се чудеше дали непознатият не съжалява за щедростта си.

– Влезе в къщата – му каза той, – нека света Богородица да ви закриля!

Чужденецът с голяма сръчност се изкачи по малката стълба, която водеше към вратата и почука със закачения на вратата чук, едно чудновато парче желязо с фантастична форма.

След кратко очакване някой дойде да отвори. Появи се една фигура, която държеше лампа в ръка и изглеждаше така грозна, че гондолиерът започна да мърмори молитви и да проклена дявола.

Чужденецът влезе веднага в коридора.

– Твоят господар още ли е буден? – запита той джуджето.

– Да, – отговори последното, – но господинът пристигна твърде късно. В подобен час господарят ми не обича да го безпокоят.

– Отведи ме при него. Ще заплатя добре. Ето, вземи тия пари.

И казвайки това, нетърпеливият непознат постави една златна монета в ръката на джуджето, което направи радостна гримаса.

Джуджето стана по-любезно, отведе късния посетител по дължината на една стара стълба, после двамата тръгнаха през един лабиринт от полуразни и със зловещ изглед стаи.

Те достигнаха най-сетне една голяма стая, където господарят на къщата, човек страшен за страхливите хора, четеше стари книги. Това бе един от ония гадатели, които изобилстваха през тази епоха в големите градове на Европа. Той бе лекар и магьосник едновременно.

Обстановката на тази стая даваше да се разбере, че нейният обитател се занимава с окултните науки. Там имаше чудни предмети, етажерки, покрити с разни течности и карти, изпълнени с разни кабалистични знаци.

Старецът стана бавно от стола си.

– Какво желае господинът? – попита той с мрачен тон.

– Сами ли сме? – прекъсна го посетителят.

– Аз не виждам никого, който би могъл да подслушва нашите думи

– отговори сухо астрологът.

Чужденецът взе един стол, седна съвсем близо до стареца и му показа с един недвусмислен жест една добре напълнена кесия.

– Какво желаете? – попита гадателят, чиито очи алчно блеснаха.

Неговият събеседник тогава му каза няколко думи на ухото, толкова ниско, че да не могат да бъдат чути от никакъв друг свидетел.

Внезапно старецът подскочи.

– Не, не – извика той, ужасен. – Това е абсолютно невъзможно. Наистина, близо съм до гроба, но не желая да умра преди определения час.

– Помислете си – каза чужденецът, – това злато.

– Да ми обещаете и всички съкровища на земята, пак ще ви кажа не. Господине, вие искате невъзможното. Не мога да ви помогна!

– Е, добре, но аз държа за невъзможното – каза енергично чужденецът. – Трябва да зная мислите на този затворник. От неговото свидетелстване зависи животът на много хора!

Старият магьосник се замисли. Внезапно той стана и отвори едно чекмедже, пълно със стари ръкописи. Взе един от тях: един стар, наполовина прогнил от влагата и времето, който сега бе придобил голяма цена.

– Това наистина е от Параселс – каза старецът с важен глас. – Това е едно копие от самия него, от прочутите му произведения. Прочетете тази страница – прибави той, показвайки ръкописа на чужденеца. – Срещнах една твърде оригинална мисъл: „Живеещият, – казва той – не можа да говори, но мъртвият ще заговори по един начин, който му е лесен.“

Непознатият хвърли върху старата книга един боязлив поглед, в който личеше дълбоко уважение към произведението на прочутия мъдрец, починал много отдавна.

Бавно той започна да чете. Понякога очите му оставаха втренчени и широко отворени. Той трепереше с цялото си тяло.

– Вие имате право – каза той на стареца, който го гледаше с безпокойство. – Да, живеят не е вече достъпен; тогава мъртвият ще ни даде сведенията, които първият ни отказва! Вземете, старче!

Чужденецът постави една шепа златни монети в ръката на гадателя.

– Действайте според наставленията на Параселс – каза старият човек, вземайки златото. – Има хора, които се надсмиват над него, но аз узнах, че той е мъдър и умен!

– Надявам се, че ние ще успеем – отговори чужденецът с тъжен и тържествен тон. – Това е последното средство, което ни остава, за да

открием истината!

След няколко минути джуджето влезе. То отведе посетителя до края на канала, където, преизпълнен със страх, гондолиерът го очакваше.

Виждайки да се завръща неговият клиент, той се прекръсти. Може би и той също да е някой магьосник, мислеше си суеверният лодкар.

– Към Лидо! – изкомандва рязко чужденецът.

Гондолата се заплъзга по водите, които тъмнината бе направила черни, и стигна скоро в Лидо.

Като че ли загадъчният пътешественик бе очакван там. Едва що бе поставил крака си на земята и един човек, загърнат в голяма мантия, дойде до него и му пошепна нещо тихо на ухото.

После двамата тръгнаха с бързи крачки, докато гондолиерът отдачаваше лодката си от кея и изчезваше в нощта.

Преди още слънцето да бе се показало на хоризонта, големият площад Сан Марко се оживяваше все повече и повече.

От всички страни прииждаха мъже, жени, деца и се отправяха към Пиацета. Едно зрелище ги очакваше, едно зрелище, от което венецианците отдавна бяха лишени. За първи път от много години насам една смъртна присъда щеше да се извърши над спокойните води на канала Орфано. Площадът Сан Марко щеше да послужи за театър на една публика и открито изпълнена екзекуция.

През нощта палачите на инквизицията, с черни маски, бяха поставили ешафода между двете колони от червен мрамор, които се издигаха пред палата на дожовете. Той беше чер и представляваше ужасен контраст с мраморната белина на дъгообразния свод и другите колони.

– Всички предвиждаха екзекуцията, която се очакваше. Инквизицията, вярна на своите обичаи, не бе съобщила нищо за решението си на народа. Тя бе приготвила всичко през нощта, без да види или чуе някой.

Лодкарите, търговците, рибарите, прииждащи на тълпи, в часа, когато трябваше да започнат работата си, гледаха учудено малката естрада, тапицирана в черно, и покрития път, поставен до нея.

Един войник от арсенала се разхождаше на няколко крачки от зловещия апарат. Той бе мълчалив, с мрачен поглед.

Вечерта, на това същото място една нова жертва трябваше да падне под брадвата на Бурони, палача на Съвета на тримата.

Тяхното решение не бе още обявено. Чак по обяд управителят на Сан Марко щеше да съобщи на народа, от стъпалата на палата на дожовете между двете колони от червен мрамор, името и занятието на

осъдения.

Но хората бяха неумолими. Те се тълпяха все по-близо до зловещото място, за да могат да видят по-добре.

Войникът продължаваше да мълчи и обръщаше гръб на тези, които се опитваха да го разпитат.

Но не бе само любопитството, което вълнуваше този народ. Мнозина изглеждаха мрачни и тъжни при вида на ешафода. Тяхното недоволство се разбираше ясно. Страшният съвет на тримата убиваше всички, които му изглеждаха подозрителни. Дожът Луиджи Гримани, зловещият носител на дожската корона, не бе по-малко мразен. Разказваше се, че упражнявал насилие над момичета, които му изглеждали красиви, и ги вкарвал в палата. Казваха даже, че бил извършил покушение срещу живота на баща си, за да се покачи върху трона.

Дожът се виждаше твърде рядко. Той не се появяваше пред очите на народа, понеже всички го смятаха отговорен за терора, който тегнеше над републиката.

Проклинаха го, но се пазеха да говорят високо. Кой бе сигурен, че няма да бъде подслушан от някой полицаи или шпионин на палата? Управителите и сенатът ги бяха разпратили навсякъде.

По това време, когато управляваше великият съвет, двама управители постоянно се намираха пред кулата в средата на площада, заедно с около двеста войници, въоръжени до зъби.

При най-малкия признак на вълнение тия двама чиновници, на които Съветът на тримата бе дал право за свободно действие, нямаше да се поколебаят да опразнят площада чрез войниците.

В такъв случай би им било изпратено едно двойно число войници, за да ги подпомогнат.

Нешастиникът, който би изпуснал някоя непредпазлива дума, биваше арестуван тайно поради рапорта на някой шпионин.

Такива бяха методите на управление, които позволяваха на кървавия съд да управлява в пълна сигурност над вълнуващия се народ.

По обяд, действително, се появи Тадео Моро, управител на Сан Марко. Носеше тъмночервена мантия, както протоколът изискваше, спря се между двете колони от червен мрамор.

Едно многобройно число слуги го придружаваше. Силвио Зиани, старшият началник на карабинерите, бе на заден план, придружен от своите секретари.

В този момент двама глашатаи, държащи сребърни тръби, и секретарят на инквизицията, който държеше една запалена свещ, напредваха

към Тадео Моро.

Тръбите засвириха. Управителят на Сан Марко извести тържествено на събралия се народ, че дождът и великият съвет са признали астролога Ауромето за виновен в магьосничество и са го осъдили на публична смърт от ръцете на палача, върху ешафода пред палата на дожовете.

Маскираният секретар на инквизицията се приближи и покланяйки се, издигна запалената свещ пред него.

– В името на великия съвет на републиката – извика управителят, угасяйки пламъка на вощеницата, – животът на осъдения ще угасне по същия начин.

Церемонията по обявяването на присъдата бе свършена. Тадео Моро, Силвио Зиани и техните помощници се оттеглиха.

Тълпата, събрана на площада Сан Марко и на Пиацета, се вълнуваше като водата на море. Задавах се полугласни въпроси. Отговорите се произнасяха ниско. Всичко това мърморене и шепнене наподобяваше шума на вълните.

Хората се тълпяха на гъсти маси към ешафода. Всеки се стремеше да си намери по-добро място за наблюдаване на екзекуцията.

Прозорците и покривите на близките къщи бяха заети от любопитни зрители.

Погледнат от височината на Кампанилата големият площад изглеждаше на грамаден мравуняк.

Близко до стъпалата на палата на дожовете стоеше старата просякнина от църквата Сан Марко.

Настрана от нея един продавач на птици, с червендалесто лице, бе поставил кафеза си. Вътре се намираха гъски и патици, любимото ядене на венецианците. Този дебел човек, с весела физиономия, имаше един интересен прякор. Наричаха го Папалардо, което означаваше едновременно лицемер и лакомник.

Наблизо до него бе застанала по една случайност една бърлива и познавана от всички жена, Фросина, старата слугиня на оръжейния майстор Илюзо, който имаше богата клиентела.

– Така е както ви казах – му викаше в този момент слугинята със снишен глас. – Той се е дегизирал като монах! Не знаете ли историята на този магьосник, който правеше черна магия и четеше бъдещето по звездите? Този магьосник, който живееше някога там горе, близо до моста Риалто?

– Ха, ха, ха! – разсмя се Луала. – Аз често съм чувала да се говори за него.

– Той можел изведнъж да изчезва, – добави слугинята. – Никои не е знаел как става това!

– Хайде стига, Фросина – каза старата просякиня. – Тия, които са там горе, го знаят добре – каза тя, показвайки с костеливите си пръсти прозорците на инквизицията. – Ха, ха, ха! Попитайте ги тях! Те хвърлиха някога астролога в Орфано. Никои не знае по-добре от мене. Да, хвърлиха го от Моста на въздишките в канала Орфано!

– Какво говорите, Луала? – попита търговецът на птици, който изглеждаше твърде изненадан.

– Можете да ми вярвате, Папалардо – отговори старицата с убедителен тон. Хвърлиха го в Орфано, в черния Орфано!

– Вярвам ви, щом вие ми казвате. Вие знаете всичко.

– Това е истина – каза на свой ред слугинята на оръжейния майстор, която на драго сърце разказваше всички новини, които узнаваше от разговорите, които се водеха при нейния господар. – Вярвам, че той е бил хвърлен в Орфано, но кой знае, дали не се е спасил с помощта на своята магия?

– Ха, ха, ха! – разсмя се старицата. – Това е възможно. Но те, значи, пак са го намерили и сега искат да го докарат на ешафода, за да бъдат сигурни този път, че са го убили.

– Каква забъркана работа. На мене всичко ми е тъмно – каза Папалардо.

Фросина бе твърде щастлива, че бе намерила тук хора, които да я слушат.

– Това не е всичко – каза тя със снишен глас и с един мистериозен тон. – Ако ви кажа всичко, което зная, вие ще останете с отворени уста!

И наистина, лакомият Папалардо имаше естествено зинала уста, която предаваше на лицето му изражение на наивност.

– Разкажи ни какво знаеш, добра Фросино – каза търговецът на птици.

Просякинята, за да бъде сигурна, че не ще пропусне нито една дума, пхна главата си, с чело, покрито с бръчки и закривен нос, между Фросина и Папалардо.

– Знаете ли нещо за един истински ням монах? – попита със снишен глас слугинята на оръжейния майстор.

Старата просякиня кимна с глава.

– Да, да – отговори Папалардо. – Вие сигурно знаете това, Луала! Един монах, казват станал невидим в къщата на астролога!

– Точно така. Е как ви изглежда това? – продължи Фросина. –

Много хора са си блъскали главата, без да разберат нищо. Никой от тях не се е усъмнил, че немият монах и астрологът не са друго, освен едно и също лице.

Папалардо, изумен, zakърши ръце.

– Това е невъзможно, невероятно е – каза той съвсем ниско. – О, Свети Марко, какви чудни неща стават на света.

– Това още не е всичко, – прибави слугинята.

– Да, това, което разказвате е добре съчинено – намеси се старата просякиня. – Обаче, работата в Орфано винаги е тъмна; даже ония господа и люде, които седят там горе, мислят, че са открили всичко.

– Да, вие имате право, Луала. За този, който е в Орфано, нищо не е ясно – потвърди Папалардо, който на драго сърце обичаше да поддържа мислите на другите.

– Монахът и магьосникът са били една и съща личност. Полицаите, които са претърсили къщата, намираща се близо до моста на Риалто, не са намерили монаха, който не бил излизал от там, а само магьосника Ауромето, когото днес ще покачат на ешафода. Знаете ли кой го предаде?

– Не, не зная нищо – каза търговецът на птици.

– Любопитна съм да узная, ха, ха, ха – разсмя се старата.

– Този магьосник и монах едновременно е сключил един пакт с дявола – продължи бързивата Фросина. – Очаквам с нетърпение той публично да даде обяснения за обвинението срещу него и че може би ще направи някои разкрития в последната минута.

– Вие още не сте казали, Фросина, кой го е предал? – попита Луала.

– Да, вие още не сте ни казали това – потвърди продавачът на птици.

– Е, добре. Той сам се е предал – продължи Фросина. – Вие знаете, че тия, които са сключили договор с дявола, се предават сами срещу смъртта, когато техният последен час е настъпил. Той се е предал сам.

– В стаите на истината е, нали? – запита просякинята.

– Да, да, той трябва да е там, в стаите на истината...

Обзета от ужас, бедната кършеше костеливите си ръце.

– О, не! – извика Фросина. – Той не е в стаите на истината. Познавам събитието. Ако бях сигурна, че вие ще мълчите, щях да ви доверя това, което зная по тоя повод. Вчера началникът на карабинерите бе дошъл при моя господар. Те се разговаряха високо в стаята с оръжията, където Силвио Зиани си избираше една нова сабя. Действително, аз бях в трапезарията, която е наблизко, и можах да чуя, дума по дума това,

което говореха. Обещавате ли ми да не казвате никому?

Папалардо и старата просякиня обещаха да пазят тайна, въпреки че търговецът на птици бе неспособен да я запази повече от четвърт час.

– Чуйте! По времето, когато астрологът е бил хвърлен в канала Орфано, монахът, който бил станал невидим в жилището на магьосника, се появил внезапно, кратко време след смъртта на последния.

– Ха, ха, ха! – прекъсна я просякинята с гръмогласния си смях. – Ние сега имаме доказателство, че тя, които стоят там горе, не знаят нищо точно. Преди всичко вие казвате, че двете лица не са друго, освен едно и също. Сега вие твърдите, че монахът се появил, след като магьосникът бил хвърлен в Орфано?

– Да, Луала има право, – наблегна Папалардо. – Те не знаят нищо, тия господа там горе.

– Оставете ме да завърша – извика Фросина със снишен глас, понеже бе забелязала, че някои лица, намиращи се наблизко, надаваха ухо. – Магьосникът продължава своите магии – каза тя. – Монахът е изчезнал пак без следа. Тогавя един моряк разказва, че корабът, с който последният избягал, претърпял корабокрушение, като всички, освен него се удавили. Но внезапно отново виждат да се появява във Венеция магьосникът! Виждате, Луала! Дяволът му помага, тъй като той е можал да излезе жив от корабокрушението, като се е спасил и от канала Орфано.

– Отново се е спасил! – прошепна просякинята, която бе свикнала да повтаря по два или три пъти едни и същи думи. – Отново спасен! Защо ли е дошъл тук във Венеция?

– Не ви ли казах, Папалардо? Не знаете ли, че един призрак обитава гробницата на благородната фамилия Карманьола в острова на гробовете?

При тия думи Фросина се прекръсти.

– Казват, че старият Виторио Карманьола, когото никъде не виждат, си бил приготвил вече ковчега в гробницата!

– Ха, ха, ха! – разсмя се просякинята. – Това е ужасно, Фросина, ако някой дух...

– Доказано е – продължи слугинята, – че когато призракът е почнал да обитава гробницата, се е появил монахът. Той бил заловен в Маламоко и те са прибегнали до хитрост, за да го доведат до тука, иначе той пак би им избягал.

– Обаче, кажете ми – запита просякинята, – ако той е бил в сношение с дявола, защо не е използвал това си могъщество, за да се освободи? Аз не съм видяла нищо подобно, но само си въобразявам, че съюзът

с лошите духове би го направил недостъпен за всякакви нападения.

– Вие ме питате повече, отколкото мога да ви отговоря – каза Фросина. – Знаеш, че никога не съм ходила в кухнята на дявола.

– О, да ви пази Бог! – каза търговецът на птици, за когото Фросина бе една добра клиентка. – Вие никога не сте ходили в друга кухня, освен в тази на уважаемия майстор Илюзо, оръжейника.

– Зная ли аз? – продължи Фросина. – Неговото могъщество сигурно е било ограничено. Може би то е прекъснато сега!

– Ще ми разкажете ли продължението на разговора между началника на карабинерите и вашия майстор? – запита Луала.

– Господин Илюзо попита благородния Силвио Зиани защо е осъден на смърт астрологът и отговорът беше...

– Кажете ни, кажете ни го, Фросина! – помоли обезпокоената просякиня, подкрепена от Папалардо, който не виждаше в целия този разговор друго, освен едно убиване на времето.

– Астрологът, или, ако желаете по-добре, монахът или магьосникът, – продължи слугинята – е бил завлечен в подземните килии на палата на дожовете, за да признае от какво естество са били неговите връзки с Ауромето. Никой не е знаел, че...

– Един въпрос! – прекъсна я старата просякиня, смеейки се. – Носил ли е монашеско расо този човек, който е бил заловен в Маламоко и докаран с хитрост в двореца?

– Разбира се! Той е носел една черна доминиканска мантия. Бил е същият монах, когото шпионите на папата са търсили така отдавна.

– Така отдавна – подзе Луала. – Уви, да, вие имате право, Фросина.

– Те са го подложили – подзе последната, – на всички наказания, като са го заплашили със смърт. Чувствайки, че наказанието е неизбежно, той отправил една последна молба. Поискал още веднъж да го заведат при великите инквизитори.

Фросина хвърли наоколо безпокоен поглед, да се убеди, че никой не подслушва, после подзе, приближавайки главата си по-близо до продавача на птици и старата просякиня:

– Той обърнал внимание на началника на затвора, че неговото расо се е обърнало на дрипи и поискал една мантия и черна шапка, за да се яви достойно пред Съвета на тримата!

– Какво му е отвърнал началникът на затвора? – попита Луала.

– Изпълнил желанието на монаха и, когато последният, така преоблечен проникнал в тайната стая на инквизицията, тримата съдии подкочили от столовете си.

– Какво говорите? – каза Папалардо, дълбоко изненадан. – Подскочили? Инквизиторите?

Старата просякиня се засмя със своя саркастичен смях.

– Ауромето – продължи Фросина. – Ауромето, астрологът! – извикаха те. Действително монахът приличал по всичко на мистериозния човек, хвърлен в канала Орфано. Вие можете да си представите какво е било тяхното вълнение! Нещо повече, според както разказва капитанът, магьосникът е заплашил инквизиторите, представете си, великите инквизитори!

– Нечувано! Още не се е случвало подобно нещо – каза Папалардо.

– А примерът на Марино Маринели – обади се старата просякиня. – Той също е отправил заплашвания срещу инквизиторите.

– Тогава, продължи Фросина – те осъдили на смърт монаха астролог!... Но вижте там! – прекъсна се тя сама. – Войските от арсенала пристигат вече, за да образуват кордон около ешафода.

– Слънцето е вече на залязване – прошепна старата просякиня, хвърляйки поглед към небето. – Този път само Бог може да му помогне!

Търговецът на птици и слугинята не чува тия думи, понеже хората, които се бяха натрупали наоколо, в този момент бяха внезапно грубо разблъскани от войниците и стана една бъркотия.

Образува се широко място около ешафода и колонадите на Дожския палат.

Можеха да се различават твърде ясно входът и стълбите на палата, които бяха срещу ешафода, но разстоянието, което ги отделяше от тълпата бе твърде голямо, за да могат да се разберат думите, които биха били произнесени.

Бедната стара Луала, прегърбена, трепереща и едва съдържаща се на крака, се намери така притисната между множество мъже с висок ръст, които войниците бяха изтласкали, че не можеше нито да се мръдне, нито да погледне около себе си.

Но тя вика, пища, моли се толкова много, че всички, които я познаваха, ѝ направиха място и я оставиха да стигне до стъпалата на църквата Сан Марко.

Тя можеше оттам по-добре да наблюдава изпълнението на екзекуцията, отколкото другите многобройни любопитни.

Барабаните на арсенала глухо биеха и вледеняващите им звукове зловещо отекваха върху обширния площад, покрит с черно.

Слънцето хвърляше последните си червени лъчи върху мраморните колони и галерии, върху тълпата и върху ешафода, покрит с черно.

Тогава войниците се появиха по галериите.

В този момент дождът, управителят на Сан Марко и капитанът на карабинерите се показаха в ложата, разположена над ъглесводестата галерия, която обкръжаваше палата. Те идеха, за да бъдат свидетели на екзекуцията.

Зад войниците вървеше Бурони, грамадният и снажен палач на инквизицията. Той бе маскиран, както и двамата му слуги. Един от тях носеше голямата сабя на правосъдието, която след всяка екзекуция биваше закачана в тапицираната в черно зала на инквизицията; другият – навитият пергамент, който съдържаеше смъртната присъда.

След Бурони вървеше, бледен и отслабнал, но без никакъв признак от страх, осъденият на смърт монах.

Бертучио трябваше да умре, без да бъде видял, нито да е говорил с Марино Маринели. Той не трепереше пред последния час. Бе готов да напусне живота, да умре. Една мисъл само го тормозеше и го караше да съжалява за съдбата си: загиваше, без да е разкрил своята тайна на Марино Маринели.

Може би той щеше да намери таблата и да прочете надписите, които съдържаха, но третото бе останало непълно. Последните думи, най-важните, липсваха. Тази грижа обземаше Бертучио до последната му минута.

Отстрани вървяха двама изповедници, които искаха да го подкрепят до последния момент.

Безстрашието и твърдото държание на осъдения бяха чудни и достойни за възхищение.

Една дузина въоръжени войници завършваше шествието. Барабаните биеха без спиране с оглушителен шум. Управителят бе дал тази заповед единствено по искането на инквизиторите.

Бертучио разбра скоро защо бе това. Продължителното биене на барабаните трябваше да заглуши гласа му и да му попречи да говори на народа.

Когато шествието достигна до ешафода, то се спря.

Бертучио се изкачи, предшестван от палача, по двете стъпала, които водеха към естрадата, и хвърли един поглед нагоре, към ложата, където се намираще Луиджи Гримани...

Дождът се оттегли няколко крачки. Дали желаше да избегне пълния с пламък поглед, който му отправяше Бертучио?

Не! Душата на Луиджи не познаваше нито състрадание, нито угризение. Той се бе оттеглил, за да каже няколко думи на ухото на

управителя. После той се върна до галерията, кръстоса ръцете си на гърдите по един предизвикателен начин и загледа как старият прислужник на баща му се изкачваше на ешафода.

С едно вътрешно задоволство той си казваше, че единственият и последен свидетел на злокобната нощ щеше да изчезне в този час; щеше да замлъкне завинаги последният глас, който можеше да обвинява както него, така и управителя. Прочее, виновниците щяха да бъдат освободени от всякакво безпокойство!

Бертучио падна на колене и направи една последна молитва.

Двамата божи служители коленичиха от двете му страни.

Покъртително зрелище беше да гледат този блед монах, с мъченическо лице, пред ужасния пън за обезглавяване!

Той бе там, със склучени ръце, в молитвено очакване, с трептящо от физическо изтощение тяло...

Палачът бе взел сабята на правосъдието, широка и блестяща. Той бе готов да изпълни своята обязаност.

Барабаните биеха без прекъсване.

В далечината слънцето замираще, изпращайки последните си лъчи.

Бертучио се повдигна. Той стисна ръцете на двамата изповедници в знак на благодарност, после каза няколко думи на Бурони.

Последният направи знак на двамата си помощници, които се приближиха, за да хванат осъдения и да го привържат към пъна.

Но Бертучио ги отстрани, отмахна сам яката от облеклото си и коленичи съвсем близо до дървения пън...

Бурони повдигна сабята си.

В момента, когато той я повдигна във въздуха, блестяща и свистяща, един вик се чу откъм църквата Сан Марко, един вик, който се чу от цялата тълпа, въпреки силното биене на барабаните.

– Бертучио! – беше този сърцераздирателен вик.

Дожът потрепера... Тадео Моро се приближи до балкона, за да види кой е изпуснал този вик, кой е посмял да предизвика смущение при екзекуцията. Той не можа да разбере точно откъде беше нададен вика. Стори му се само, че е произнесен от някоя жена.

В същия момент замахнатата от Бурони сабя достигна шията на Бертучио, мина през нея и се заби в дървения пън.

Главата на осъдения падна върху черното платно на ешафода, където от тялото, в последни спазми, течеше кръв.

Присъдата беше изпълнена! Зрелището свършено!

Дожът и неговата свита напуснаха галерията, двамата изповедници

слязоха от ешафода, барабаните престанаха да бият и няколко жени се приближиха бързо до пъна, за да намокрят кърпичките си с кръвта на обезглавения.

Двама мъже излязоха от тълпата, която малко по малко се разотиваше.

Те пристигнаха от каменната стълба, която извеждаше на Пиацета.

Носеха големи тъмни мантии, черни шапки, украсени с пера, които засенчваха лицата им и издаваха, че принадлежат към висшето общество.

Този, който вървеше напред, бе по-едър от своя другар. Той изглеждаше по-снажен и широкоплещест и по-решителен.

– Ако бяхме закъснели още малко, щеше да бъде късно – каза последният.

Те се изкачиха по-двете стъпала, застлани с черно.

Когато забелязаха кървавия труп на Бертучио в полусветлината на вечерта и двамата маскирани слуги, които се готвеха да поставят тялото в един предварително подготвен ковчег, останаха за момент неподвижни... Молеха ли се? Бяха ли дълбоко покъртени? По-едрият бързо изтри една сълза, която се бе търколила по бузата му.

Тогавя той напредна към Бурони, който бе вдигнал главата, за да я постави също в ковчега.

– Виж, майсторе – извика му той с глух глас. – Оставете ми главата на астролога!

Бурони обърна маскираното си лице към чужденеца.

– Как? – запита той. – Вие желаете главата на осъдения?

– Ето, вземете тази кесия, пълна със злато, като възнаграждение за услугата, която ще ми направите. Желая да притежавам тази глава – продължи чужденецът, който за да даде по-голяма тежест на думите си, държеше една кесия, пълна със златни монети.

– Какво чудно желание имате? – попита последният заинтригуван.

– Решете бързо – каза чужденецът. – Обезглавеният осъден ви принадлежи, затова дайте ми тази глава, която крие в себе си толкова интелигентност.

– О, о – каза Бурони, – вие кроите някой план, който не, желаете да кажете... Ще задоволя вашето желание.

При тия думи той подаде на чужденеца бедната глава, от която капеше кръв.

Той бе много доволен, че е можал да спечели една граматна сума за главата на тоя осъден на смърт.

– Благодаря! Вземете кесията! – отговори чужденецът, давайки на палача пълна със злато кесия в замяна на главата на Бертучио.

Той скри последната под мантията си, слезе бързо от стъпалата, последван от другаря си, и изчезна в още оживената нощ, докато помощниците на палача затваряха ковчега, за да го натоварят на една количка и го отнесат в дома на шефа си.

Там ковчегът бе натоварен на една лодка и изпратен на острова на гробовете, където трябваше да го зароят в един предварително приготвен гроб.

Когато помощниците на Бурони пристигнаха след няколко часа на острова-горище, за да изпълнят последната си длъжност, срещнаха двамата чужденци, които ги очакваха.

Този, който бе купил главата на осъдения, я извади изпод мантията си, покрита в черно платно, и се отправи към слугите.

– Отворете ковчега! – заповяда той. – Ще ви възнаградя за това.

Двамата мъже го послушаха, без да знаят кой е този човек, който им заповядваше. Последният постави главата над тялото с благоговейно движение, после затвори ковчега, който бе спуснат в гроба.

Докато слугите на палача и един помощник на гробаря хвърляха пръст върху ковчега, двамата непознати останаха близо до гроба, мълвейки тиха молитва.

Щом работата беше свършена, елегантният чужденец, който изглеждаше баснословно богат, даде на всеки от тримата мъже много златни монети.

Учудени и зарадвани, работниците съзерцаваха при светлината на луната монетите, които блестяха, докато в това време двамата непознати се отдалечаваха мълчаливи, минавайки под тъмните кипариси и борчетата на острова.

36. Освобождението

Вечерта, когато Анунциата, въпреки поръките на старата Луала, бе напуснала тайно нейното жилище, за да отиде на гроба на баща си. Просякинята се чувстваше обзета от едно странно безпокойство.

Тя стана по-рано, отколкото обикновено, от стъпалото, където сядаше всеки ден пред църквата, и се отправи, клатушкайки се, с наведена глава, към жилището си.

– Предчувствам, че някакво нещастие ще се случи – каза си тя. – О,

Света Богородице, нямам нито минута почивка?

На площада Сан Марко цереше още голямо оживление. През горещината венецианците обичаха да напушат къщите си вечер, за да подишат чистия нощен въздух.

Старата просякиня слезе по стъпалата до брега и се приготви да тръгне по обикновения си път край водата, когато изненадата я прикова на мястото ѝ.

Една голяма гондола се приближаваше. Бе осветена с факли, които моряците държаха в ръце.

– Да видим – каза тя ниско, протягайки глава напред, за да разгледа по-добре лодката.

– Това е дождът! Да бъде проклета, ако не е той! – извика тя с висок глас. – Да, това е той! Той се връща сам със слугите си от една нощна разходка. Но, изглежда, като че ли има нещо в неговата гондола? Не, няма нищо. Дожът е намръщен, погледът му е мрачен. Къде ли е ходил в един такъв късен час, без свита, Луиджи с червената брада, който мрази доброто и отказва да го извърши? Кой знае дали не е намерил следите на моята Анунциата. Не, това е невъзможно! Той не иде от същата посока.

Старата продължи пътя си. Нейното безпокойство се бе увеличило. Трябваше да знае дали наистина не се е случило нещо на нейното съкровище, което пазеше и закриляше за благородния Марино.

Беше минало полунощ, когато тя достигна най-сетне до жилището си. Всичко наоколо бе спокойно и пусто.

Тя отвори вратата предпазливо, за да не разбуди Анунциата, която сигурно спеше, и влезе в стаята с тихи стъпки.

Луала подири пипнешком леглото на младото момиче. Изненадана бе, че не чува нейното дишане. Тя попипа с костеливата си ръка леглото ѝ...

Старата просякиня се разтрепера. Анунциата липсваше!

– Света Богородице, какво се е случило? – извика тя ужасена. – Анунциата говори, отговори ми, къде си?

Но никакъв глас не отговори.

Луала отвори тогава вратата на стаята и извика името на своето протеже в коридора на къщата и в стаята, намираща се в горния етаж. Всичко бе напразно!

Нещастната, обзета от смъртен страх, слезе в долната стая. Тя намери всичко в ред и никаква следа не отбелязваше някое необикновено събитие.

Внезапно Луала застана на мястото си. Съобщението, афиширано пред палата на управителя ѝ, дойде на ум.

Гробовете на остров Сан Николо! Анунциата сигурно е поискала да узнае по какъв начин е изпълнена наредбата и е излязла, пренебрегвайки поръките на своята покровителка.

Тя отвори вратата, която бе на задната стена на къщата, водеща към канала.

Гондолата бе изчезнала! Никакво съмнение не можеше да съществува. Анунциата не бе устояла на обещанието си и бе избягала, възползвана от тъмнината.

Просякинята изпусна задавен вик. Тя си спомни за дожа, когото бе видяла да минава през канала. Всякакви мисли се появиха във въображението ѝ, няколко охкания се изтръгнаха от гърлото ѝ.

За момент усещаше, че не знае какво да прави.

Изведнъж взе решение. Тя разбра, че трябва да действа бързо и поиска да се увери веднага дали нейните предчувствия ще се оправдаят.

Безполезно беше да я очакват. Анунциата вече се връщаше, ако не ѝ се е случило нещо.

Луала се ослуша. Една камбана в далечината съобщаваше един часа сутринта.

– Заминала е сигурно за острова на гробищата – каза тя, – но кой може да е казал за преместването на мъртвите от гробището на остров Сан Николо? Може би тя е излизала в града... Не, това е невъзможно. Тя бе твърде загрижена и тъжна през последните дни! Отишла е да търси гроба на стария Андрея! Но как в моята бързина не се съобразих да взема друга гондола?

Старата просякиня остана замислена... Какво да прави? Тя бързо премина през къщата и отърча до брега на канала. Тръгна покрай него, дирейки с очи някоя лодка, привързана за едно колче на брега.

Превъзможвайки старческата си немощ, тя направи усилия и като притегли лодката по-близо до брега, успя да се качи в нея.

За щастие, вътре се намираше едно гребло, скрито до една от стени-те на лодката.

Луала призова на помощ някогашната си сръчност, но, желаеща да избегне голямата умора, тя постави греблото като кормило и стана права, вместо да гребе седнала, с двете ръце.

Тя пое по същия път, по който Анунциата бе тръгнала вечерта. Зави край Марсово поле и се отправи на север. Един вътрешен глас ѝ казваше, че тя сигурно ще намери своето съкровище на острова на гробовете.

В случай, че не я видеше там, щеше да я търси на остров Сан Николо.

Нещастната употреби една енергия, която никоой не би могъл да предполага у нея. Тя управляваше кормилото така твърдо и така правилно, че преди да измине един час забеляза тъмните очертания на острова-горище.

Страхът, който я бе обзел изцяло, страхът, че Анунциата се намира в опасност, бе увеличил силите ѝ.

Тя прекара няколко минути в размишления. Ако Анунциата, си каза тя, е дошла наистина на острова на гробовете, би трябвало отдавна да се върне. Обаче, ако е била позната, проследена, ако дождът я е видял, бе загубена за старата просякиня и за Марино. В такъв случай слугите от палата отдавна са я отвлекли със сила и затворили.

В момента, когато Луала правеше това предположение, гневен блясък премина през очите ѝ.

Тя се приближи до острова. Дълбока тишина и гъста тъмнина царяха наоколо.

Внезапно Луала се ослуша и нейната ръка отпусна греблото. Погледна на всички страни, видимо ужасена.

Един сърцераздирателен вик се бе разнесъл глухо, като че излизаш от гроб над вълните.

Откъде можеха да идат тези тъжни охкания?

Старата просякиня тури ръка зад ухото си, за да чува по-добре. Лодката се намиреше сега съвсем близо до острова.

Наново, същият вик, тъжен и мъчителен, се разнесе!

Старицата, сама в нощта пред погребалния остров, почувства студени тръпки да ползват по тялото ѝ. Дали това беше някой мним мъртвец, погребан жив, който се оплакваше за ужасната си съдба?

Часът на духовете бе изминал отдавна. Скоро слънцето щеше да окъпе с пурпур хоризонта чрез лъчите си.

Старата Луала, която, поради своя начин на живот, отдавна бе прогонила от себе си това, което се нарича страх, не се уплаши. Тя даде още няколко удара с кормилото, решена да слезе на острова, за да търси Анунциата.

Пристигайки на брега, тя внезапно забеляза на няколко крачки от мястото, където беше стъпила... една гондола. Отначало помисли, че това е лодката на клисаря на малката църква. После позна старата лодка, която обикновено стоеше привързана зад къщата ѝ.

Не можа да съдържи един радостен вик. Най-сетне бе намерила

истинска следа! Анунциата бе дошла на острова на гробовете. Тя се намираше още тук, ако не е паднала вече в ръцете на своите неприятели.

Старата Луала си спомни тогава, че не бе видяла нищо в гондолата на дожа. Тя бе видяла добре, че Луиджи не бе придружен от Анунциата.

Тя стъпи на земята, привърза лодката си и проникна между боровете.

В този момент същото охкане достигна до ушите ѝ. Различи, че то идеше от гробниците.

Просякинята застана за момент нерешителна, после повика полугласно името на Анунциата...

Никакъв отговор не се чу. Дълбоко и тържествено мълчание царуваше върху острова на мъртвите.

На изток денят започваше, но тъмнината бе още гъста между надгробните паметници и боровите горички.

Луала направи няколко крачки по посока към гробницата, после се ослуша.

– Анунциата! – извика тя с по-ясен глас. – Анунциата, отговори ми!

Нищо не се движеше край нея. Луала стана по-неспокойна.

Тя се приближи до гробницата и различи едно стенание.

– Анунциата сигурно е ранена или ѝ е лошо – помисли бедната жена.

Нейните мисли отново станаха по-безпокойни и по-мъчителни.

– Света Богородичке, имай милост! – мърмореше старицата. – Кой ли стене там?...

Тя се приближи до предната страна на гробницата и прилепи ухото си до разни места на стената.

Най-сетне успя да открие точно откъде идеха стенанията.

– Анунциата! – извика тя. – Дай ми знак за твоето присъствие, Анунциата!

Тя се ослуша с по-голямо внимание. Стори ѝ се, че охканията стават по-глухи.

– На помощ! – разнесе се слаб глас от вътрешността на гробницата.

Старата просякиня със засилено безпокойство хвана бравата на голямата желязна врата и я заблъска с отчаяна сила... Най-сетне вратата отстъпи.

Луала обгърна с поглед през образувалия се отвор ужасната и мрачна зала, откъдето се разнасяше една миризма на гнило.

– Анунциата! – извика тя.

Охканията се чуваха още по-слабо.

– Елата, елате! – чу Луала да се вика съвсем близо до нея.

Действително просякинята наведе очите си и забеляза едно тяло на пода.

Обзета от радост за това откритие, тя вдигна ръце към небето, после се хвърли към лежащото човешко същество, което лежеше, без да може да стане.

– Спасете ме, имайте милост към мене. Отведете ме далеч от това място! – въздъхна Анунциата със слаб глас.

Тя трепереше с цялото си тяло. Ужасът и страхът като че ли бяха парализирали членовете ѝ.

– Небето да бъде благословено! – извика просякинята, която бе коленичила до нея.

– Виж, Анунциата! Аз ще те върна наново към живота. Аз те намерих!

– Той ме преследва... Видяхте ли го, дожа? – запита младото момиче, което се прилепи към старата жена, която бе негова спасителка.

– Той е далеч, успокой се! Не ще те намери!

– Да замина отгук, твърде бързо да замина – каза Анунциата задъхана, с поглед втренчен към дъното на гробницата.

– Ела, никой не ще ни види навън. Да излезем без страх и да се приберем в нашето жилище, Анунциата!

– Уви, да се върнем във вашата къща, аз съм твърде слаба. Колко е ужасно тук!

– Не се страхувай! Мъртвите почиват и никой не ще ни стори зло, нито на тебе, нито на мене!

– Мъртвите... – произнесе младото момиче. – Те се въртяха около мене в техните дълги бели ризи. Това е ужасно, Луала, ужасно!

Старата жена помогна на Анунциата, която още трепереше, да стане и да излезе от гробницата.

Бедното момиче беше в едно състояние на извънредна слабост. Неговото изморено тяло отказваше да извърши и най-малките движения.

Внезапно тя бе обзета от трескави тръпки. Тя се остави да бъде извлечена вън от просякинята, която при вида на нейните конвулсивни движения, бледното от ужас лице, широко отворените ѝ очи също почувства страх.

И двете, едната влачейки другата, изчезнаха бързо в тъмнината под дърветата.

От брега на острова небето се виждаше по-ясно. Утринната светлина, тази светлина, която не беше още зората и която предшестваше

първите лъчи на слънцето, гонеше вече сенките на нощта.

– Ела, качи се в моята гондола – каза просякинята на своето протеже, помагайки ѝ да стъпи в нея.

После тя привърза старата лодка към другата, за да ги отведат и двете.

Анунциата се настани върху пейката и с неспокоен поглед огледа морето наоколо, без да помогне на старата Луала да движи греблото, без да успее да прогони от духа си спомена за своите преследвачи.

Просякинята, покъртена от състоянието на младата си другарка, въздишаше и продължаваше да гребе.

– Какво ще стане с нас? – мърмореше си тя. – Ето че Анунциата се е разболяла!

Малко по малко слънцето се издигна. Смелата стара жена достигна най-сетне не без мъка до колибата си.

Тя постави младото момиче на едно легло, после отведе едната гондола и я завърза за колчето, откъдето я бе отвързала.

Когато тя се завърна в жилището си, намери Анунциата изпаднала в един укрепителен сън. И тя също си легна.

Но скоро пак се пробуди. Анунциата спеше още, когато тя излезе от жилището си, за да заеме както всеки ден мястото си на площад Сан Марко.

При приближаването на вечерта, Луала отново бе обзета от голямо безпокойство. Тогава, обаче, беше най-работния ѝ час.

Тя се приготви да се прибере по-рано, отколкото обикновено. Кла-тушкайки се, тя пое пътя към колибата си.

Бе още близо до стъпалата на реката, когато чу внезапно зад себе си шума на една препирня. Спорещите сигурно бяха някои гондолиери.

Старата просякиня се послуша. Тя действително имаше навик да вижда и да чува всичко, което ставаше около нея. Често бе успявала да се намеси в някоя остра караница и да предотврати проливането на кръв между лодкарите.

– Вие сте пияни! – извика един глас. – Иначе не бихте ми блъснали лодката! Какво има в лодката ви?

Така нагубеният човек отговори с по-спокоен тон и изглеждаше, че иска да избегне караницата.

– Защо не отговаряте? – отново се обади първият глас. – Казвам ви, че вие сте пияни. Моята лодка бе най-хубавата в пристанището, а сега на какво прилича?

– Спокойствие, спокойствие – произнесе друг глас, – или ще ти

строшим главата.

– Я ги гледай, тия разбойници, осмеляват се да ни заплашват! – извикаха някои.

В този момент множество лодкари се намесиха в препирнята.

– Кои сте вие? Какво прави този монах във вашата гондола?

Луала, която бе слушала внимателно целия този диалог, се отправи към мястото на препирнята...

– Оставете ме да мина, мои деца – извика тя. – Оставете ме да мина, ха, ха, ха! Пак ли война! Ах! Щом като кипи буйна кръв във вас, как не ще се случват такива работи?

Слизайки по стъпалата, Луала забеляза един монах, седнал в една от гондолите, и при вида му прояви признаци на безпокойство. Тя позна Пиетро и Себастьяно, шпионите от инквизицията, преоблечени като моряци. Пред тях лодкари показваха разгневени повредената си лодка.

– Вие не можете да отречете, че вашата гондола направи завой – викаха те. – Не можете да отречете.

– Ха, ха, ха! – разсмя се старата, заставайки съвсем близо до противниците. – Хайде, успокойте се, господа! Познавам ви добре вас Пиетро и Себастьяно, и там виждам храбрия Пеполи, винаги разгневен.

– Идваш тъкмо навреме, бабо – каза Себастьяно.

– Вие сте направили една повреда! – каза Луала. – Тогава трябва да заплатите нещо срещу новата гондола на Пеполи!

– Отлично, бабо, но защо той вика, че щял да ни строши главите!

– По дяволите, с вашата вещица! – извика Пеполи, обзет от гняв. – Вие не ще излезете живи оттук!

– О, това ще видим! – обади се Пиетро.

– Не крещете така, деца! – прекъсна ги просякният. – Вие ще съберете цялата тъпна тук. Пиетро има пари, зная го, повече, отколкото му трябва, а Пеполи се нуждае от малко. Уредете работата приятелски!

– Чуйте старата, тя има право – каза Себастьяно. – Елате малко настрана Пеполи, да поговорим за работата. Повредата може да се поправи!

– Да, ако ми платите пет зекини! – отговори Пеполи, който се обърна към другаря си, за да го запита за мнението му. – Нали, Жироламо?

– Хъм! – отговори последният. – Да дадат пет зекини!

– Хайде, елате! – каза Себастьяно, хващайки Пиетро за ръката и отвеждайки го близо до двамата гондолиери, за да уредят с тях въпроса за заплащане на повредата.

Старата Луала използва този момент. Тя слезе по стъпалата и пресструвайки се, че разглежда нанесената повреда на гондолата на Пеполи,

погледна внимателно монаха.

– Свърши се – въздъхна последният. – Аз съм загубен!

– О, Света Богородице! – произнесе просякинята с нисък глас.

– Те ме заловиха, подзе монахът. – Ако видите Марино, кажете му, че това, което трябва да знае, е написано върху каменните табла на малкия остров!

Едва Бертучио бе произнесъл тези думи с глас, колкото е възможно по-тих, когато Луала видя четиримата мъже, видимо спогодени, да слизат по стъпалата.

– Това може да се поправи, деца – каза старата, показвайки вътрешността на повредената гондола. – Това може да се поправи и всички да бъдат доволни! Слушайте старата Луала, ха, ха, ха! Тази стара Луала, която може да бъде ваша майка.

Четиримата мъже не слушаха вече просякинята. Пеполи бе поставил в джоба си няколко златни монети и скочил в гондолата си заедно със своя другар.

От своя страна, Себастиано се бе прибрал в тая, в която се намираще монахът.

– Махни се от пътя ми, дърто! – викна Пиетро, тласкайки Луала настрана.

– Вижте го колко е признателен – каза тя подигравателно и се направи по-гърбава, отколко в действителност беше. – Вижте го колко е признателен, Пиетро – каза тя, подпирайки се с бастуна по плъзгавите стъпала. – След като старата му е посочила работата, той я отблъсква!

– Ето, вземи една кватрина и се махай! – каза Себастиано, подавайки на просякинята една малка сребърна монета.

– Благодаря, сеньор Себастиано. Можете да си запазите вашата кватрина!

– Тя е горда, вещицата! – казаха двамата мъже, смеейки се.

Те оттласнаха лодката си от брега, желаейки да използват нощта, за да се приберат в канала Орфано и да затворят монаха в подземията.

Старата просякиня остана неподвижна върху стълбата на кея.

Горе хората, които бяха привлечени от глъчката, се отдалечаваха със смях и викове.

Просякинята хвърли още един поглед към гондолата, която се отдалечаваше.

– Той е жив! – прошепна тя. – Спасил се е, за да падне в ръцете на проклетите убийци. Тоя път той е загубен. Чувствам, че не ще мога да му помогна, както направих в деня, когато пристигнах навреме в канала

Орфано. Бедният Бертуцио! Да се помъча да не забравя неговите думи!

Тя се изкачи по стъпалата, залитайки и с наведена глава, после продължи покрай парапета, замислена и загрижена за бедния монах, комуто не знаеше как да помогне.

Потънала в мрачни мисли, тя стигна до жилището си. Чувстваше се крайно неразположена.

Анунциата не бе напущала леглото си. Бе обхваната от силна треска и се оплакваше от болки в сърцето и в главата.

Старата просякния отърча до най-близката кръчма и купи няколко резена диня, за да разхлади горещите устни на болната.

– Едно нещастие не иде никога само – си каза тя, забелязвайки отчаяното положение, в което се намираше Анунциата.

Тя я накара да изяде едно парче диня, после остана да бди край болната.

Към сутринта последната заспа и Луала на свой ред стори същото, за да си отпочине. Но нейният сън не бе по-спокоен от този на Анунциата. Разни страшни сънища я измъчиха.

Внезапно тя се пробуди. Дишането на младото момиче бе станало бавно и тежко. Луала стана бързо, извади от шкафчето едно шише, пълно с някаква течност със силна миризма, и разтърка свода гърдите на болната, като после ѝ даде да помирише течността. Анунциата дойде на себе си.

Въпреки голямата ѝ слабост, нейната първа дума не бе някое оплакване. Тя поиска да ободри и утеши старата Луала.

– Вече съм по-добре – каза тя... – Идете спокойно, както обикновено на вашето място при църквата Сан Марко. Ще остана тук в леглото до вашето завръщане!

– Ще намериш до леглото една стомна с прясна вода, Анунциата – каза старата, като помилва лицето и нежните ръце на младото момиче. – Ще намериш също диня, нарязана на малки парчета. Храни се, мое съкровище, ако езикът ти гори! Ти си твърде слаба и челото ти още гори от треска. Нека Божията майка да те закриля!

– Аз се чувствам така щастлива, че се намирам при вас, моя добра Луала – отговори болната със слаб глас.

– Това е един урок, мое съкровище, един скъпо платен урок, който си получила там. Остани спокойно легнала, почивката ще ти окаже голяма полза!

Тя направи приятелски знак на болната, после както обикновено, тръгна, клатушкайки се, към църквата Сан Марко...

Лелееше надеждата да узнае нещо за Бертуцио. Дебна през цялата вечер момента, когато слугите ще излязат, и най-после се отправи към Якопо, който минаваше за всезнаещ.

Но този път не можа да откопчи нищо от него. Той се ограничи да й каже „не зная нищо за стария монах“.

Просякинята се върна у дома си, носейки няколко пресни и сочни плодове.

Анунциата изглеждаше по-бодра, по-закрепнала. Обаче, още не бе в състояние да се привдигне. Болната имаше треска и чувстваше силни болки в главата.

Но Анунциата намери за благоразумно да успокои покровителката си, като каза, че се чувства добре.

Нощта мина спокойно и старата започна да се надява, че всичко ще мине добре.

Следната вечер Луала, напротив, намери младото момиче в много лошо положение, почти в делириум. То произнасяше неразбираеми думи и изглеждаше, че не познава старата просякиня.

Последната се суетеше из стаята, като от време на време слагаше върху челото на Анунциата компреси със студена вода.

На сутринта момичето се успокои. То позна Луала и заговори с нея. Старата просякиня отново придоби надежда.

– Преди един час един богат благородник мина оттук, – заговори старият просяк. – Той пита за вас, преди да влезе в църквата. Желаел е вероятно да ви даде милостиня!

– Казвате, че бил един богат благородник? Не знаете ли как се казва, Матео?

– Сигурен съм, че е богат – отговори последният, – понеже даде на всички ни без изключение. Не го познах. Носеше разкошна черна мантия. На главата си имаше шапка с широки краища, украсена с черно перо.

– Хм! И в църквата ли остана?

– Да. Мога да добавя, че има един другар с него.

– Благодаря, Матео. Аз ще го почакам – каза Луала и отиде да застане по-близо до големия портал, където се сгуши до един стълб, настрана от другите просяци.

Големите органи свиреха вечерната служба, като техните звуци политаха навън приятни и тържествени.

Няколко жени излязоха. Старата просякиня разбра, че богослужението е завършило и не изпушаше от погледа си изходната врата.

Хората не закъснях на тълпи да излизат от църквата.

Най-сетне Луала забеляза един висок красив мъж, който, както другаря си, носеше разкошна мантия с тъмен цвят и черна шапка.

Тя се опита да пресече тълпата, за да разгледа чужденеца и да се срещне с него.

Внезапно тя трепна. Старата гърбава жена, чиито очи бяха свикнали да виждат в полумрака, разпозна чертите на благородника, въпреки че той бе навел шапката над лицето си.

– О, Господи! – произнесе тя с учудване и със склучени ръце, като че ли се моли. – Това не е възможно.

Тя му прегради пътя и му протегна ръка.

– Имайте милост, сеньоре, подарете нещо – каза тя. Гласът замря на устните ѝ.

– Последвайте ме, – отговори чужденецът с нисък глас, слизайки по перона, последван от приятеля си.

Луала тръгна, клатушкайки се между колоните, пробивайки си път между навалищата, за да достигне до двамата сеньори, които я очакваха настрана.

Първо тя се огледа изпитателно наоколо, за да се увери, че никой не я наблюдава и после се приближи до чужденеца.

– Света Богородице! Да вярвам ли на очите си? Не, не може да се лъжа. Това сте вие, сеньор Марино? Това сте вие, това сте вие – каза тя, обзета от неописуема радост.

– Тихо, Луала. Не изговаряйте името ми. Да, това съм аз! – отвърна Марино.

– О, вие сте посмели, благородни сеньоре – каза старата с изненада и страх едновременно. – Вие сте дошли във Венеция. Вие сте свободен?

При тия думи Луала хвърли изпитателен поглед върху другаря на Марино.

– Този човек е приятелят ми д'Артенай, един французин – каза Марино. – Можете да имате доверие в него, Луала. Той знае всичко! Къде живее Анунциата?

– В моята колиба, благороднико, в бедната ми колиба – отговори просякинята. – Уви, тя е болна, скъпата Анунциата.

– Болна?... Вие ме плашите, бабо! – извика Марино.

– Тя страда от силна треска, бедното създание. Не трябва нито да ви види, нито да знае, че сте тук, защото това би влошило положението ѝ. Скъпата Анунциата! Тя жадува за вас с цялата си душа и говори непрекъснато за вас.

– Благодаря ви за тези думи! Вие ми доставяте голямо удоволствие, Луала – отговори Марино.

– И вие не сте – каза бедната, – вие не сте забравили за малкото съкровище. Изложили сте се на такива опасности, за да дойдете да я видите. Бог ще ви се отплати, господарю!

– Значи тя е така тежко болна, че не мога да ѝ направя посещение, нито да я видя? – запита Марино загрижен.

– Надявам се, че тя скоро ще оздравее, но сега се намира в една криза, толкова тежка, че ме отчайва даже.

Старата жена започна да разказва накратко това, което се бе случило на острова на гробовете.

– Страхът и ужасът са причинили силната треска, от която страда – заключи тя. – Вие можете да я видите, благородни господарю, но тя не трябва да узнае за вашето присъствие. Елате с мене! Вие ще погледнете през моя малък прозорец и ще съгледате този прелестен ангел. Но, пазете се, благороднико, да не възбудите никакво подозрение. Навсякъде се реят шпионите на инквизицията! Не знаете ли какво се е случило с бедния Бергучио?

– Аз съм дошъл тука, за да го видя и да говоря с него!

– Уви! – изохка Луала. – Бедният стар Бергучио...

– Какво му се е случило? Хайде, говорете! – каза Марино развълнуван.

– Проклетите полицаи са го заловили и отвели в палата на дожовете – отговори старата жена. – Сега е затворен долу, зад непрозрачните стени.

– Как! – извика Маринели, когато вълнението го задави. – Той е паднал в ръцете на тия негодници?

– Успяваше дълго да им убягва и аз правех всичко възможно да му помагам! Но този път той е загубен. Не можа да му се помогне.

– Горко ми! Тайната на фаталната нощ ще загине заедно с него и не ще узная нищо! Д'Артенай, – каза той, обръщайки се към приятеля си, – старият Бергучио е оня верен служител на моя баща, за който съм ви говорил!

– Наш дълг е да го освободим! – извика младият и буен офицер.

– Уви, приятелю – каза Марино, – това е невъзможно! Вие не познавате могъществото и терора, които обкръжават палата! Вие не можете да му помогнете! Вие трябва да се пазите, денем и нощем, ако не желаете да паднете, заедно с този, който ви говори, във властта на Съвета на тримата!

– Но що да се прави – настоя д'Артенай, – той трябва да ви говори, трябва да научите това, което ви е нужно да знаете!

– Бертуцио ми каза на ухото – прекъсна го Луала, – няколко думи, преди полицаите да го отведат.

– Кой са те...? – каза венецианецът.

– „Когато видите Марино“, ми прошепна той тайно, „кажете му, че това, което трябва да знае, е написано на каменните табла на малкия остров“. Точно такива бяха думите му. Аз ги бях втълпила в паметта си, господарю.

– Той е доверил своята тайна на скалите, където са го затворили! – извика Марино. – Този Бертуцио е най-честният и най-съвестният човек, който е съществувал на земята.

– Той е истински човек – добави Луала.

– Уви! – извика Маринели мрачно и гневно. – Винаги престъплението и смъртта царят около нас! Когато аз придобия отново силата си, тия негодници ще изкупят с кръвта си своите безчислени престъпления. Те искат да убият един нещастен старец, който през целия си живот е носил едно благородно сърце, и никой не е в състояние да го спаси! Нека скалата сред морето да бъде нашето сборно място! Ние ще идем, д'Артенай, да узнаем тайната на камъните. Но, преди това, отведете ни, Луала. Желая да видя първо моята Анунциата!

– Следвайте ме на няколко крачки зад мене, така че никой да не ни забележи – каза старата жена. – Къде ще прекарате тази нощ?

– Лодката ни очаква близо до Пиацета. Ние ще се завърнем бързо на нашия кораб, който е хвърлил котва в Лидо.

– Пазете се от предатели, благороднико – повтори просякинята, – има ги навсякъде. Елате сега да видите вашето малко съкровище! Какво нещастие, че е болна.

Старицата се отпрати към площада, последвана от Марино и д'Артенай.

Движението беше още оживено. Една разнообразна тълпа се движеше около тях. Но никой не ги разпозна под големите им шапки. Те минаха близо до палата, без да бъдат познати.

Марино Маринели почувства, че го обземат най-разнообразни чувства от сводовете и обширните зали, където някога управляваше неговият добър стар баща.

Сега Луиджи носеше пурпурната мантия, Луиджи, играчката на великия съвет, сляпото оръдие в чудовищната трагедия, разиграла се през оная коледна нощ.

Обаче, нямаше доказателство за виновността на своя брат. Само Бергучио, който бе видял всичко, можеше да му го даде.

Дали Луиджи, наистина, бе отговорен за всички извършени престъпления? Беше ли повдигнал ръка срещу баща си? Всички тия мисли не преставаха да безпокоят Марино. Едно единствено указание му оставаше. Надписите на острова можеха да му го доставят.

Двамата другари продължиха да вървят, като избягваха да говорят от страх да не бъдат познати и излязоха на една голяма и почти безлюдна улица.

Просякинята вървеше пред тях.

Никой не ги следваше. Никой във Венеция не подозираше, че Марино Маринели, каторжникът, се намираше в града.

Управителят на Тулон не бе съобщил на великия съвет за бягството на затворника. Той вярваше искрено, че цялото събитие е продиктувано от венецианското управление. В палата на дождовете си почиваха спокойно при мисълта, че незаконороденият син на бившия дож бе завършил живота си, прикован за една галера, и че са се отървали завинаги от него.

Двамата господа наближиха колибата на просякинята, последната ги почака до вратата. Тя направи знак с ръка да не говорят и да се приближат, колкото е възможно по-тихо.

Д'Артенай застана на известно разстояние от къщата, за да наблюдава да не ги види някой, а Марино се приближи до малкото прозорче и погледна през него в голямата и единствена стая. Вътре бе тъмно.

Старата отвори тогава малката врата без шум и влезе в къщичката. Тя чу пресекилото дишане на болната, после се приближи до леглото ѝ.

Анунциата бе отворила широко очите си. Изглеждаше, че не познава тая, която влезе.

Старата жена запали една лампа, поставена върху една малка масичка и отправи светлина към лицето на болната.

Марино можа да различи ясно чертите на Анунциата. Той я видя обхваната от силната треска и започна да се моли на небето да побърза с оздравяването на любимата му.

Старата просякиня коленичи до нейното легло, пипаше горящите ѝ ръце, трескавото ѝ чело и я мокреше със студена вода.

Очите на болната горяха в чуден блясък и устните ѝ шепнеха полуразбираеми думи, между които можеше да се различи името на Марино. В своето трескаво състояние тя виждаше любимия си, разговаряше с

него, без да подозира, че той действително е така близо до нея...

Марино бе привършил молитвата си. Той се оттегли от малкото прозорче и старата Луала отново дойде при него.

– Грижете се добре за Анунциата, гледайте да ѝ спасите живота! Знаете колко я обичам, как жадувам да стане моя! Ето, вземете това!

И той ѝ даде множество златни монети.

– Не за вашата отплата, нито за вашето злато пазя и се грижа за Анунциата! – каза Луала с тих глас.

– Аз не съм така бедна, както си мислите, благороднико. Имам достатъчно за нашето преживяване. Повярвайте ми, не ѝ липсва нищо! Хайде, не губете надежда, заминете за далечното островче. Когато се завърнете, провидението ще ѝ помогне да се повдигне и вие ще можете да говорите с нея.

– Поверявам щастието си във вашите ръце, Луала – каза Марино в заключение. – Довиждане!

Той се върна при д'Артенай и двамата изчезнаха в нощта. Старата просякния се върна в колибата си.

37. Каменните табла на Санта Рока

В пристанището на Лидо, на мястото, където Големият канал се преобръщаше на един морски ръкав, съвсем близо до остров Сан Николо бе хвърлил котва един кораб. Това бе същият кораб, който бе отвел вече веднъж Марино във Венеция, когато трябваше да изпълни обещанието си относно камбаната.

Бяхме оставили нашите трима храбри приятели Марино, д'Артенай и Оргосо в момента, когато Марино, почти задушен, също бе изгубил съзнание. Бяха престояли по-дълго време под камбаната и въздухът бе станал задушен и невъзможен за дишане. Можеше да се повярва, че немилостивата съдба жестоко се бе отнесла с тия нещастници: Марино се бе задушил, когато бе хванал с ръка спасителното въже.

Съкровището на Мадреселва изглеждаше, че си отмъщаваше на своите нови господари, изтощавайки ги един след друг.

Но внезапно камбаната започна да се изкачва.

Сигналът, наистина, не бе напълно даден, обаче хората от кораба бяха сериозно се загрижили от дългото престояване.

Те изтеглиха бавно апарата над морската повърхност.

Пресният въздух проникна до тримата безжизнени мъже, които

лежаха върху галерията.

Фалие и неговите приятели пристъпиха към камбаната. Едно зловещо мълчание отговори на думите им. При вида на техните трима приятели, лежащи бледи и безжизнени край пълните със злато сандъци, те забравиха богатствата и изпаднаха в дълбока скръб.

Те бързо се опитаха с всевъзможни средства да съживят задушени-те. Марино бързо се съвзе. Д'Артенай също отвори очи и започна да диша. Само Оргосо изглеждаше загубен. Най-сетне, в момента, когато всички грижи им се струваха безполезни, и той се съживи на свой ред.

Те се бяха избавили. Урокът бе жесток, но той им послужи за по-нататъшните слизания.

След няколко дни и тримата се бяха напълно съвзели от тяхното злополучно приключение. Те не бяха загубили нито йота от смелостта си, тъй като тяхната първа мисъл бе да се приготвят незабавно за ново спускане.

Марино, по-разумен, не забрави да определи колко време да трае престояването под водата.

Сандъците, които водолазите бяха извадили от дъното на морето при предишното си слизане, бяха напълнени със златни монети, половината от Испания, а другата половина от Мексико.

Сандъците бяха поставени в една от големите кабинни.

Марино, д'Артенай и Оргосо можаха малко по малко, през време на разните слизания да вземат бързо касите от потъналия кораб. Те отнасяха шест до осем всеки път.

След няколко дни работата беше привършена. Само един от сандъците им бе избегнал: този, който, поради непохватливостта на Оргосо се бе разбил, разсипвайки съдържанието си от скъпоценни камъни. Те можеха да извадят от водите малка част от тях.

Венецианците притежаваха, прочее, сто сандъка, струващи много стотици милиони, на които множество владетели имаше да завидят. Мадреселва бе казал истината. Шепата храбреци, които бяха около Марино, можеха сега да извършат чудеса.

Марино Маринели, станал баснословно богат, омая другарите си. Неговият ореол на слава и могъщество се уголеми с един нов блясък. Повече от друг път, той се явяваше като господар и филантроп.

Той не желаше да използва това злато, което му принадлежеше, и да го употреби пръв за своите цели.

– То е наше общо богатство – заяви той на приятелите си. – Ние ще го изразходваме всички за всички ни. То ще ни позволи да отървем

Венеция от кървавата инквизиция и да върнем щастието и надеждата, наказвайки престъпниците и закриляйки невинните.

После той добави, че му е неотложно да направи едно посещение на Венеция.

– Как! – извикаха всички мъже от кораба. – Вие искате да се върнете във Венеция, сред вашите смъртни неприятели.

– Не се страхувайте за живота ми – каза той. – Трябва да се върна в моя роден град, за да узная от устата на единствения човек, който познава престъпниците, тайната на кървавата нощ! Кой ще ме придружи?

Всички заявиха, че са готови да го последват с една радост, която изненада и поласка Марино.

– Д'Артенай, – каза той на френския благородник, – вас избирам за мой другар. Никой не ви познава във Венеция и вие сте изложен малко на опасност! Да отидем, – извика той – в островния град, този хубав, този скъп град, който е наш!

Ние ще видим множество от камбанариите му, светещи на слънцето, и ще изпълним нашата тайна мисия. Но часът за голямото дело още не е дошъл. Трябва ни време и зряло обсъждане. Нашата първа задача ще бъде да платим на истинските виновници сметката за техните престъпления!

Отправляме се към Венеция, бързам да узная кои са действително. Нашият девиз ще бъде следният: Война и смърт на негодниците, не на венецианците. Бог да ни пази от подобно нещо, но на злодеите, които ги притискат, въпреки омразата и отвращението, които ги окръжават!

Пътуването бе благополучно. Корабът хвърли котва в Лидо, входа на пристанището на Венеция.

Марино и д'Артенай напуснаха борда с една лодка. Тонино и Зани ги придружиха. Те трябваше да теглят греблата и щом пристигнат в града, да очакват двамата благородници до Пиацета.

Лодката се отдалечи, изпратена от поздравите и окураженията на целия екипаж.

Знае се какъв бе резултатът от този смел опит на Марино. Той трябваше да пожертва Бертучио, който бе безвъзвратно загубен, но реши да използва без отлагане дадените му указания чрез старата просякиня.

Зората се бе появила, когато той се върна на кораба, придружен от д'Артенай.

Той заповяда да вдигнат котва и да се отправят за островите на Адриатическо море.

Щом заповедта бе дадена на смелите другари на Маринели, тя бе

изпълнена веднага и без възражения. Слънцето едва се бе издигнало, когато корабът се спусна в открито море.

Марино съдържаше нетърпението и вълнението си през няколко дни, когато трая пътуването. Струваше му се, че много ще се забавят, докато достигнат островчето, където щеше да намери разрешението на измъчващата го загадка.

Най-сетне, умело управляваният кораб се приближи до островчето. Марино нареди да спуснат лодката в морето.

Фали, Оргосо и д'Артенай поискаха разрешение да го придружат и да бъдат свидетели на откритието, което техният началник се надяваше да направи на острова.

Развълнуван, героят стоеше прав в лодката и се взираше в скалистите стени, които се очертаваха на хоризонта, над брега, посипан с бели камъчета. Там той трябваше да намери уверението, потвърждението на своите съмнения.

Спирайки на брега, облада го чувство, че той претърсва един необитаем остров, досега напуснат от хората. Един въпрос неволно изникна в душата му:

– Не виждам ли тук едно предсказание на съдбата? – си каза той. – Този остров не ще ли бъде удобно място за заточение на сина на дожа, отхвърлен от неговото отечество?

Марино разгледа тази оскъдна земя, после забеляза, не без вълнение, колибата на отшелника, такава, каквото я бе оставил в момента на внезапното си освобождение.

Той напредна към скалите, последван от приятеля си. Маринели намери върху пясъка пирона и камъка, които бяха послужили на Бертучио в неговата трудна работа, после внезапно съгледа пред себе си трите каменни табла, които диреше.

Почувства, че сърцето му силно бие в гърдите. Приближи се и прочете:

Бертучио до Марино Маринели, син на дожа Гримани.

Който да си, пътнико, който намериш тия табли, предай тяхното съдържание на този, до когото са отправени, за да узнае престъпниците.

Той продължи да чете второто табло:

Бог да те благослови, Марино Маринели. Кръстих този остров Санта Рока, понеже стана за мене свещена скала. Твоят баща

Марино Гримани живее. Затворен е в подземията на затвора във Венеция.

Третото табло съдържаше:

Чуйте имената на престъпниците, Марино Маринели! Отмъсти си на Силвио Зиани, Лиандро Малатеста, Даниел Фоскари, Тадео Моро, Енрико Бордено. Аз познах също тримата инквизитори и...

Бертучио бе искал да прибави още няколко думи, но прекъснат в своята работа, е трябвало да я остави недовършена. Точно тази част от тайната на монаха, която не бе разкрил, бе най-важната. Това бе отговорът на въпроса, който за Марино бе най-важен.

След като бе посочил имената на виновниците, тя на съвета на тримата, които никой не знаеше, тя на най-известните сенатори на Венеция, той не бе споменал едно – това на Луиджи Гримани, дожа! И при все това, Марино бе уверен в неговата виновност.

Бедният Бертучио бе изоставил писането на тайната си в момента, когато злокобните спасители го бяха изтръгнали от работата му, за да го предадат несъзнателно на неговите смъртни врагове, които с радост щяха да унищожат завинаги тайната за тяхното престъпление и този, който беше единственият свидетел!

– Погледнете, мои приятели! – извика Марино. – Погледнете! Тия са разкритията на Бертучио! Той ги е доверил на камъка, за да останат неизтриваеми. Обаче, храбрият слуга не е можал да довърши своето разкритие! Ще отида по-далеч, ще направя невъзможното, за да узная от затворника Бертучио пълната истина!

– Марино Гримани, вашият баща, е жив! – извика Фалие.

– Значи, той е затворен в подземните килии? – запита Оргосо, който не можа да сдържи своето възмущение. – Не мога да си представя подобно злодеяние. Кажете, вярвате ли на тия разкрития, Маринели?

– Така, както ако сам бях видял с очите си – отговори последният. – Бертучио е единственият свидетел от нощта, когато моят баща грубо е бил хвърлен в затвора.

– Дожът живее! Трябва да освободим нещастния старец! – извика д'Аргенай.

– Той трябва да бъде възвърнат на трона си – добави Оргосо. – Неговият син носи короната, но той е недостоеен да я задържи повече! Той е бил жив, когато чудовищата, които са го лишили от трона, хвърляйки

го в подземните затвори, където е бил жив погребан... Още е бил жив, когато те бяха изложили, в продължение на три дни, според обичая, неговия саркофаг, украсен с разкошни цветя... Но, днес, кой знае дали е жив?

– Каква жестока подлост! – каза Фалие, обръщайки се към Марино, когото скръбта бе обзела. – Да затворят в този ужасен затвор най-великодушния дож, чието мъдро и славночедеруване заслужава апотеоз...

– Тяхната смърт ще бъде нашето отмъщение! – произнесе Оргосо, скръцайки със зъби и мърморейки имената, написани върху третото табло.

– Трябва да узнаем преди всичко, мои приятели – каза Марино, – края на това разкритие! Виновен ли е Луиджи Гримани? Бертуцио знае това, но не е можал да го напише. Ние също трябва да го узнаем!

– Да се върнем бързо във Венеция – извика Фалие, подкрепен от Оргосо. – Да се върнем и да се помъчим да проникнем в затвора при слугата на стария дож, за да узнаем тайната му! Маринели, вашата воля е закон за нас. Ние дадохме вече клетва за върност и послушание.

– Благодаря ви, мои приятели. Вашата готовност ме трогва. Напред към Венеция! Никой не трябва да ни познае, никой не трябва да открие целта, която преследваме! Там си въобразяват, че аз съм загинал под ръката на палача, което в действителност щеше да стане, ако вие не бяхте ме освободили навреме. Да побързаме да намерим Бертуцио още жив, да стигнем до него преди тираните да му отнемат всяка възможност да свидетелства срещу тях.

Марино направи прощален знак към островчето и се завърна на борда заедно с приятелите си.

Корабът пое отново пътя си към Венеция. Храбрите моряци ловко го управляваха, тържествувайки над противоположния вятър и след няколко дни островният град се появи пред очите им.

Те хвърлиха котва близо до Лидо. В този момент една лодка се отдалечаваше от пристанището към открито море. Вечерта настъпваше.

Лодкарят мина близо край венецианците, които не позна.

– Какво става в града, че толкова гондоли и лодки са се струпали на пристанището? – му извика Марино.

– Още една екзекуция, ей Богу! – отговори гондолиерът. – Днес целият народ се е отправил към палата на дожовете.

– Една екзекуция... – каза Марино замислен. – Знаете ли кой е осъден на смърт?

– Един монах астролог, казват. Ако желаете да видите, побързайте!

Слънцето скоро ще залезе – отговори човекът.

– Това е той, Бертуцио! Ние пристигнахме твърде късно – каза Марино, след като непознатият гондолиер поздрави и се отдалечи. – При залеза на слънцето главата на нещастника ще падне. Невъзможно е да му се говори. Той ще отнесе тайната си в гроба!

– Да побързае! Може би ще пристигнем навреме – каза Фалие.

– Давам ви честната си дума, има още време, – каза внезапно д'Артенай и напредна към Марино. – Елате!

– Ние не можем, без да бъдем познати, да проникнем до него, не можем нищо да узнаем, д'Артенай! – отговори Марино.

– Вярвайте ми, ще успеем – настоя френският благородник. – Да не губим време, да отидем на Пиацета, откъдето се чува биенето на барабаните. Да отидем там, където се готвят да извършат едно ужасно престъпление.

– Късно е! Чувате ли? – каза Марино. – Той е покачен на ешафода!

– Тогава ще се опитаме да вземем от палача главата му!

– Главата ли? – каза Марино учуден. – Какво желаете да кажете, д'Артенай?

– Аз зная една тайна – отговори последният, – за начина, по който можем да говорим с един обезглавен!

Марино погледна приятеля си с изненада и въпросително.

– Вие говорите със загадки, д'Артенай! – каза той.

– Спомняте ли си за Габриел Мортиз? – запита французинът.

– Да – отговори Марино. – Той е ако не се лъжа, палачът от каторгата в Тулон!

– Е, добре! – подзе д'Артенай, – този човек ми довери една тайна, резултат от неговите опити, която и ние ще изпробваме на дело, Марино! Главата на обезглавения ще ни направи признание, доказано от стария палач на каторгата, Габриел Мортиз ни го гарантира.

– Ние ще стигнем. Това е върховната минута! – каза Марино.

38. Главата на обезглавения

Марино и д'Артенай, изкачвайки се по стъпалата на Пиацета се отправиха към площада, още изпълнен от една гъсто притисната тълпа. Но те забелязаха в момента на тяхното пристигане, че дождът и управителят от Сан Марко се оттеглят от ложата, откъдето наблюдаваха екзекуцията.

– Главата на Бертуцио е паднала – каза Марино ниско на ухото на

другаря си – Луиджи се оттегли в палата.

– Тогава да побързаме! Да се опитаме да вземем по възможност по-скоро главата на осъдения! – отговори д'Артенай.

– Аз още не ви разбирам! – каза Марино.

– Потърпете няколко минути и аз ще ви дам доказателство за това, което ви казвам! Смятате ли за престъпление, че ние ще изтръгнем от главата тайната, която знае? – отговори д'Артенай.

– Бертучио сам ще ни прости нашата постъпка – каза Марино полугласно, – но ще бъде доволен, ако може да живее още, за да ни даде последните указания! Последвайте ме!

Двамата мъже, които се бяха загърнали в техните тъмни мантии и нахлупили дълбоко над очите си своите черни шапки с широки краища, започнаха да си пробиват път между тълпата, която се разотиваше.

Те успяха най-сетне да достигнат до ешафода и можаха да получат от палача главата на монаха.

Марино я взе под мантията си, после се отправи бързо към едно отстранено място на площада, съвсем близо до църквата Сан Марко. Пристигайки там, той отвори наметалото си.

Тръпки го побиха при вида на тази глава, опръскана с кръв и смъртно бледна.

Косите се спущаха, черни, в безпорядък върху челото. Очите бяха широко отворени и приличаха на стъклени. Устата зееше и на двамата мъже се стори, че устните се движат и езикът прави безпомощни усилия да заговори.

– Бертучио! – извика Марино със задушен глас, гледайки ужасната физиономия на тази глава, която д'Артенай предпазливо държеше. – Бертучио, познаваш ли ме още? Ето, Марино Маринели е пред теб?

Очите се затвориха и наново отвориха, Бертучио нямаше друго средство да отговори, тъй като бе лишен от говор.

– О, небе! Вие имате право, д'Артенай! Той подвижи очите си, за да покаже, че ме е познал!

– Побързайте! Задайте му въпросите, които смятате за най-важни, – каза д'Артенай.

– Бертучио – подзе Марино, – тъй като вие ме виждате и ме чувате, разкрийте ми остатъка от вашата тайна!

Очите на мъртвия се движеха страшно в техните орбити. Виждаше се, че той е пълен със страх и страдание.

– Намерих каменните табла и ги прочетох – продължи Марино, превъзмогвайки ужаса си. – Имената на виновниците останаха дълбоко

запечатани в паметта ми. Те не ще избягат от наказанието и вашата смърт ще бъде страшно отмъстена! Но вие не сте ми именували всичките. Вашият надпис е останал непълен! Направете ми отново знак с очите си, за да не остане да загине вашата тайна заедно с вас! Има ли още един виновник освен тия, които сте изброили, чиито имена не са писани?

За втори път очите на отрязаната глава се затвориха и пак се отвориха.

– Той отговаря „да“! – поясни д'Артенай.

– Луиджи беше ли в числото на тия, които проникнаха в апартаментите на моя баща през коледната нощ?

Отговорете ми още само на този въпрос – каза Марино, – и ние ще ви оставим да почивате във вечността, бедни Бертучио! Луиджи доближи ли се до леглото на моя баща?

Очите отново направиха знак.

– Вие виждате, Луиджи е бил в числото на виновниците – каза д'Артенай.

Марино не можа да удържи ужаса, който изпита при спомена за една такава постъпка и поднесе ръцете си към лицето.

– Как, той, той самият! – шепнеше той силно раздразнен. – Бертучио, още нещо! Клетникът посмя ли да вдигне ръка върху стареца, който едновременно е негов и мой баща? Увенча ли Луиджи своите злодеяния, вдигайки ръка върху баща си?

Очите на мъртвия се раздвижиха.

– Той го е направил – каза д'Артенай, който не можа да въздържи едно леко потреперване.

– Това го е направил. Това, което изглеждаше подло обвинение е било само чиста истина. Това, което изглеждаше невероятно е било действителност!

– Погледнете, Маринели – каза съвсем ниско д'Артенай.

– Неговите очи се движат още, той е неспокоен. Има още нещо да ви каже.

– Предполагам, че това се отнася до баща ми, нали бедни Бертучио? Той още е жив, той лежи в подземните килии. Така ли е?

Марино бе налучкал точно. Очите на мъртвия се раздвижиха трескаво.

– Той го е видял или чул – обясни д'Артенай. – Сега той се успокои. Погледнете! Неговите клепки се затвориха. Той умира напълно!

– Нека Бог дари своята милост на вас, Бертучио, който бяхте най-

лоялният служител на моя баща. Помолете се за мен, когато бъдете пред Спасителя! Имам нужда горе от някого, който да се грижи за мен! Моите ръце ще се окъпят в кръвта на неприятелите! Смъртта ще предизвика ужас във Венеция. Ще устроя една кървава нощ, каквато още никой не е виждал. Заклевам се пред тази глава и в моята вечна почивка!

Вие ще отидете в полетата на свещения мир, след като изпълните вашата длъжност върху земята всред многото опасности, всред невъобразими мъки.

Уви! Светът не ви даде помощта, която заслужавате, бедни старче, в края на вашите сили. Сега земята ще ви скрие от тази човешка неблагодарност в своята гръд, както ще приеме всички ни в часа на вечната почивка!

Елате, д'Артенай, да отидем на острова на гробовете и да погребем главата на Бертучио до неговото тяло!

– Внимавайте, Маринели, – каза внезапно д'Артенай. – Вижте долу ония двама души. Те не ми предвещават нищо добро. Струва ми се, че се мъчат да се приближат незабелязано до нас.

– Да отнесем главата на острова на гробовете, д'Артенай. Тия двама гондолиери ще ни последват – каза Маринели, пресичайки площада, за да отиде на Пиацета.

Д'Артенай скри грижливо под своето наметало главата на Бертучио. После двамата мъже минаха бързо пред палата на дожовете и ешафода, където стояха още няколко любопитни.

Пристигайки до стълбата на кея, те направиха знак на тяхната лодка да се приближи.

Марино даде заповед на моряка да ги отведе първо на острова на гробовете, после да ги върне при старата Луала, за да научат новини за Анунциата.

Лодката заплава грациозно по вълните. Близо до Големия канал тя се намери внезапно по следите на една голяма гондола, където бяха седнали няколко благородници под един балдахин, бродирани със злато.

Марино се наведе от лодката, за да разпознае кои бяха хората. Той разбра, че те отиваха у Силвио Зиани, началник на карабинерите, у когото тази нощ, вероятно, се отпразнува смъртта на Бертучио като се даваше голям прием.

Д'Артенай разбра същото нещо както своя приятел.

Тогава лодката бе прекарана близо край гондолата, за да могат да се разпознаят намиращите се в нея лица. С един поглед, Марино успя да ги разпознае. Те бяха богатите сенатори Малатеста, Фоскари и Сима.

След малко двамата мъже се приближиха до острова на гробовете. Тъмнината вече беше пълна.

Те слязоха и се отправиха към гробаря.

– Кажете ми – запита Марино, – изкопан ли е вече гробът на екскутирания осъден?

– Да, почти е готов, благороднико – отговори гробарят, хвърляйки върху двамата чужденци, загърнати в широки наметала, любопитен поглед.

– Заведете ни! – заповяда Марино.

Този човек, който бе мълчалив до неучтивост, не посмя да възрази и отведе двамата посетители на едно отстранено място, намиращо се съвсем близо до брега, където погребваха самоубийците и осъдените на смърт.

При светлината на един стар фенер работниците довършваха гроба на Бертучио.

Помощниците на палача още не бяха там. Те пристигнаха на острова с трупа след половин час.

След като поставиха главата до трупа ѝ и след като възнаградиха хората, Марино и д'Артеней бързо се отправиха към брега, където бяха слезли, скочиха в лодката и дадоха заповед на моряка да продължи към града, като после мине по малката водна уличка.

Внезапно в момента, когато лодката се намираше между острова на гробовете и северната част на града, две гондоли изпъкнаха от страни на лодката.

– Кой е там? – викнаха от двете лодки.

Марино и д'Артеней подскочиха.

– Какво безобразие? – извика Марино, силно разгневен.

– Вие ще трябва да ни отговорите кои сте!

Буйният венецианец посегна с ръка за сабята си, но д'Артеней го задържа...

– Не проявявайте неблагоприятно поведение – му каза той ниско.

– Познах ги. Това са ония двама гондолиери, които ни следяха на площада. Оставете ме да им отговоря.

– Ще отговорите ли? – разнесе се един заплашителен глас.

– О, тук така ли се отнасят с чужденците! – извика д'Артеней. – Кои сте вие и с какво право ни спирате?

– По заповед на великия капитан – отговори Себастиано, прав в своята гондола, на страна от Пиетро, когото Марино ясно различи – ще трябва да ни последвате.

Д'Артенай се приближи до гондолиера и го разгледа. През това време Марино бе седнал на дъното на лодката, преструвайки се на безгрижен. Той трябваше да се довери на своя приятел и да не се меси в разпавията, понеже Пиетро веднага би го познал.

– Кой сте вие? – запитва заплашително Пиетро.

– Аз съм капитан д'Артенай, офицер на негово Величество крал Хенрих IV.

– Как, вие сте французин?

– Ако вие знаете, драги мой, вече това, че негово Величество крал Хенрих IV управлява Франция – подзе д'Артенай подигравателно, – несъмнено ще дойдете до заключение, че един капитан на негова служба е французин!

– Какво ви е довело във Венеция? – запитва Себастьяно.

– И кой ви придружава? – добави Пиетро, посочвайки Маринели с пръст.

– Този стар прегърбен господин със сериозно лице е моят астролог. Той не ме напуска никога – отговори д'Артенай.

– Хъм! – каза Себастьяно. – А какво правите нощем тук над водата, близо до острова на гробовете?

– На този въпрос не съм длъжен да отговоря – отсеке сухо д'Артенай. – Нима офицерите на крал Хенри не са в сигурност върху територията на Венеция?

– Ще се отнеса до някое висше лице и ще запитам дали първият срещнат гондолиер има право да разпитва един френски капитан – извика д'Артенай, който се престори на разгневен.

– Отведете ме веднага при вашия велик капитан – рече той, преминавайки в гондолата на двамата шпиони.

– А вие – обърна се той към другаря си, който бе останал в дъното на лодката без да мръдне – върнете се спокойно на моя кораб. Ще отида при техния офицер, за да разясня недоразумението! Хайде, не се бавете! – каза той на двамата полицаи. – Отведете ме при благородния Силвио Зиани, когото имам честта да познавам!

Гондолиерите бяха изненадани от смелото държание на чуждия офицер, но те трябваше да изпълнят неговото искане, докато Марино, неподвижен в лодката, се отдалечи към острова Сан Николо, където корабът бе пуснал котва.

39. Един венециански банкет

Палатът на Силвио Зиани се издигаше върху най-хубавата част от бреговете на Големия канал. Горе, в портежото, трите стени бяха украсени с килими, докато четвъртата се състоеше от скъпо стъкло.

Едно осветление от полилеи и лампи, прикрепени към стените, придаваше чуден блясък на този декор. Под верандата, между палмите с широки листа, висеше едно голямо червено кълбо.

Всред голямата трапезария една голяма мраморна маса бе отрупана с ястия и около нея бяха заели места приятелите на богатия и могъщ капитан.

Слугите носеха крехки стриди, пържени риби, печени скомвари и всякакъв род други лакомства на патрициите с пурпурни мантии.

Силно унгарско вино се пенеше в чашите, печените скомвари, патиците и бекасите издаваха приятна миризма, която се смесваше с аромата на кипърските и сиракузки вина, гъсти и почти черни.

Върху пиятите и златните подноси се виждаха изрядни раци и разни плодове, които примесваха аромата си с тоя на цветята, поставени във вази върху масите.

Щом слугите се отдалечиха от портежото, Силвио Зиани стана и взе в ръка пълната си с вино чаша.

– Да прием, мои приятели – каза той с тържествен глас, – да чукнем нашите чаши за здравето на дожа, Съвета на тримата и Сената! Днес най-сетне падна главата на този монах-магьосник, чието име всички знаем! Да прием наздравица за това щастливо събитие!

Фоскари и Тадео Моро, които бяха седнали отстрани на великия капитан, станаха на свой ред, последвани от всички други благородници, чиито лица издаваха тържество.

Чашите започнаха да се чукат с възторжени възгласи.

– Кажете ми, сеньори – попита Енрико Бордено, един млад и твърде богат патриций. – Не разбирам още как Ауромето, този астролог е можал да се спаси от една смърт, която изглеждаше сигурна.

– Това е загадка и за мене – каза Леандро Малатеста, поставяйки върху масата полупразната си чаша. – Как този клетник Бертуцио е можал да се избави от Орфано.

– Има само един начин – обади се богатият сенатор Сима, – по който можем да си обясним това странно събитие.

– Ние ви слушаме, Сима, говорете! – извикаха повечето от

събеседниците му.

– Ние знаем – подзе тържествено сенаторът, – че немият монах и този астролог бяха едно и също лице! Бергучио е можал да бъде спасен от Орфано от други хора, с които е имал тайни връзки!

– Вие имате право, Сима – отговори Силвио Зиани.

– И другаде са забелязани следите на тия индивиди, сеньори, – добави Тадео Моро, управителят от Сан Марко.

– Нали Съветът на тримата е твърдо решен да започне преследването? – запитаха множество гласове.

– Да. Те ще им дадат наказанието, което заслужават. Има големи причини да се вярва, че тия лица са имали връзки с Бергучио!

– И ако те познават неговата тайна? – попита Даниел Фоскари, който бе много нетърпелив. В такъв случай смъртта ги очаква!

– Това е твърде възможно, сеньори, твърде възможно – отговори Тадео Моро.

– Но те ще мълчат, благородни Фоскари, бъдете сигурни! Те не ще избегнат от смъртта! – каза Силвио Зиани, преизпълнен с важност.

– Тогава вие ги познавате вече? – попита множество гласове.

Тадео Моро вдигна рамене.

– Това е работа на Съвета на тримата, сеньори, ние можем да бъдем спокойни! – каза той.

В този момент един от лакеите в разкошна ливрея, поставени пред палата, влезе внезапно в портежото, приближи се до капитана и му съобщи нещо с тих глас на ухото.

– Гондолиерът Себастьяно ли? – попита Силвио Зиани с висок глас. – Е добре, въведете го. Той може да направи пред всички ни своя рапорт! Моите благородни гости могат да го чуят.

Слугата се поклонил и въведе незабавно в голямата зала гондолиера.

Той направи дълбок поклон към сътрапезниците на капитана, после зае една поза като някой обвиняем.

– Говори! Какво има да ни съобщиш? – попита Силвио Зиани.

Себастьяно стискаше в пръстите си своята червена шапка.

– Мога ли да ви кажа всичко, господарю? – попита той.

– Всичко! – каза сухо Зиани. – Моите гости могат да чуят всичко!

– Е, добре, господарю... Пиетро и аз преди половин час бяхме на наблюдение върху площада Сан Марко.

– За да подслушвате тълпата! – прекъсна го капитанът.

– Имате право, господарю! Тогава ние забелязахме, след свършването на екзекуцията, двама чужденци, които стояха настрана и

разговаряха нещо мистериозно. Единият носеше в ръка един предмет, който ни накара да се разтреперим!

– О, о! – каза Енрико Бордено, смеейки се. – Вие обикновено не сте от чувствителните!

– Какво държеше в ръка този чужденец? – попита Зиани.

– Една мъртвешка глава – отговори Себастиано, – главата на обезглавения монах!

– Как! Главата на астролога? – извика Тадео Моро. – Познахте ли я добре?

– С такава сигурност, както сега съм сигурен, че виждам пред мене уважаемия – отговори шпионинът.

– Какво правеха с тази глава?

– Те я разглеждаха и говореха помежду си. Когато забеляза, че сме близо до тях, те бързо слязоха по стълбата на Пиачета. Те се качиха в една лодка, която ги очакваше и се отправиха към острова на гробовете.

– Познахте ли единия или другия?

– Не, господарю, аз дотърчах при вас да ви уведомя за събитието. Те изглеждаха, че са чужденци.

– Това е необяснимо! – казаха някои гласове. – Какво са искали да правят с тази глава? На всяка цена трябва да узнаем кои са.

– Пиетро с тебе ли е? – попита великият капитан.

– Той ме очаква долу в гондолата – отговори Себастиано.

– Добре. Проследете тези чужденци и ги запитайте за техните имена и какво правят. Те трябва на всяка цена да ви отговорят. Вземи с теб още една гондола с няколко полицаи и ела после да ни донесеш резултата от вашата експедиция!

– Ще изпълня заповедта ви, господарю! – каза полицаят.

– Още нещо, Себастиано! Ако двамата непознати откажат да дадат обясненията, които ще им поискаш, арестувай ги и ги отведи в палата на дожовете. Те са твърде подозрителни! Какво ли може да правят с тази отрязана глава?

Себастиано се поклони и напусна бързо залата. Слугите се приближиха тогава до масата и напълниха отново чашите.

– Често у най-незначителните хора се правят най-големите открития – каза Фоскар след кратко мълчание и когато лакеите бяха излезли. – Вие ще се смеете, ако ви кажа върху какво основавам подозренията си, обаче, твърдя, че не в нашите палати, а в колибите на най-бедните ще трябва да дирим нашите неприятели и съучастниците на екзекутирания!

– Да, вие имате право, уважаеми Фоскар – потвърди Тадео Моро. – Лесно може да се справим с тях, които се крият.

– Обяснете ни. Изложете ни вашите подозрения! – извика Сима.

– Чуйте! Преди два дни минавах с гондолата по канала Фузина. Забелязах в уличката, която се простира край канала, една стара просякиня. Часът беше доста напреднал, но благодарение на лунната светлина можех да различа твърде ясно гърбавата странница. Тя влезе в една от съседните колиби и в този момент, през отвора на вратата забелязах едно момиче с извънредна красота. Това не ме изненада твърде много, а обстоятелството, че щом видях момичето, старата погледна уплашено наоколо и блъсна последното назад в колибата.

Силвио Зиани заслуша по-внимателно.

– Виждали ли сте другаде жената или момичето? – попита той.

– Струва ми се – подзе сенаторът, – че старата често е стояла на стъпалата на църквата Сан Марко. Младото момиче е неизказано хубаво, но неговата бледност ми дава основания да вярвам, че скоро се е привдигнало от някоя тежка болест.

– Светлината на луната ви е въвела в заблуждение. Може би тя е дъщерята на просякинята.

– Това е невъзможно – потвърди Фоскар. – Тя имаше такива нежни и правилни черти... И старата я изблъска във вътрешността, като че ли искаше да я скрие!

– Разгледахте ли добре чертите ѝ? – запита Силвио Зиани, все повече и повече заинтересуван.

– Имах време само да забележа, че нежността на чертите ѝ не отговаряше на тая на една дъщеря на просякиня!

– Нейната коса не беше ли руса и къдрава? – запита Силвио Зиани.

– Да. И лицето ѝ изразяваше невинност и чистота. Струва ми се, че вие подозирате в нея някоя позната, капитане! – прибави сенаторът.

– Твърде е възможно, драги приятелю! – отговори Силвио Зиани. – Ако не пристигна твърде късно, аз ще видя дали момичето, за което говорите, не е това, което аз предполагам!

– Аз не ви подхвърлям закачки, Зиани – каза Фоскар. – О, тя е много хубава. Но някаква мистерия я обкръжава. Страхливите и безпокойни движения на тази стара гърбава вещица ме карат да вярвам на това.

– Тя може би да смята да направи от това момиче източник на приходи – подхвърли Малатеста.

В този момент един слуга дойде и уведоми капитана, че Себастиано и чужденецът са във вестибула.

– Нека гондолиерът да остане долу, а чужденеца въведете тук! – заповяда Силвио Зиани.

Благородниците развълнувани обърнаха към вратата очите си, които бяха разпалени от виното. Слугите оттеглиха завесите.

Д'Артенай влезе в банкетната зала, поздрави, допирайки ръка до шапката си и без никакъв страх започна да разглежда хората около масата.

– Аз вече съм виждал този чужденец – прошепна Силвио Зиани на съседа си на масата, който бе Тадео Моро.

После той стана и всички други сътрапезници го последваха.

– Не разваляйте вашия весел банкет, благородни сеньори! – каза д'Артенай с един двойствен жест. – Аз ще се представя на Негово превъзходителство великия капитан!

– А аз – каза последният, – ви поздравявам и ви каня като мой гост. Кажете ми, как се наричате? Струва ми се, че вече съм ви срещал!

– Вашата памет не ви изневерява! – отговори френският благородник. – Имах вече честта да ви видя преди известно време, в палата на дожовете.

– Да, да – каза Зиани. – Вие носите едно послание.

– Наричам се д'Артенай – подзе французинът, – и съм капитан на Негово Величество краля на Франция! Тогава бях дошъл от Тулон във Венеция със специална мисия.

– Отлично. Бъдете добре дошли, каза началникът на карабинерите.

– И аз ви поканвам от своя страна – каза на свой ред Тадео Моро ставайки.

Силвио Зиани представи офицера на благородниците.

– А сега, заемете място на тази маса, капитане. Доверете ни целта на вашето ново идване във Венеция.

– Позволете ми да поговоря за това по-късно. Преди всичко, оставете ме да ви задам един въпрос. Обичай ли е във вашия град да се арестуват чужденците и да се подлагат на разпит?

– Вашето оплакване е справедливо – отговори Силвио Зиани. – Но никой не е могъл да предполага, че един от двамата непознати, които са обърнали внимание върху себе си, е офицер на Негово Величество краля на Франция. Простете за неприятността, която ви е била причинена. Да чукнем чашите си, капитане, и да забравим неприятния инцидент!

Д'Артенай, усмихнат, прие поканата и вдигна чашата, която слугите му бяха напълнили с вино.

– От Тулон ли пристигате? – попита Тадео Моро.

– Тогава вие можете да ни разкажете много неща! – каза друг.

– Може би вие идете с някоя тайна мисия? – зададоха въпроси на приятеля на Марино и някои от другите благородници.

– Не пристигам от Тулон, а от Париж и Неапол – отговори д'Артенай.

– По държавна, без съмнение?

– Щом желаете да знаете, така е!

– Кажете ни, капитане – попита Силвио Зиани, – какво правехте с главата на този обезглавен? Разказаха ми, че дълго сте разглеждали тази глава, която може да вдъхва само ужас? Вярно ли е?

Д'Артенай се усмихна.

– Ще ви обясня на драго сърце причината, благородни сеньори – каза той. – На борда на моя кораб се намира един астролог с големи знания и голяма опитност. Той узнал, че днес един човек, астролог и магьосник едновременно, е бил екзекутиран за извършването на някакви чудновати работи. Той ме помоли да го отведа на сушата, понеже бил любопитен да види главата на този осъден, и ако е възможно, да изучи мозъка.

– И успял ли е да задоволи своето желание? – попита Тадео Моро, хвърляйки върху д'Артенай изпитателен поглед.

– Той извърши своите мистериозни разследвания, – отговори френският офицер, – а после постави главата до трупа.

– Това е чудно, твърде чудно – казаха Фоскари и Сима.

– И къде се намира сега вашият мъдрец? – попита Зиани.

– На кораба, който ме доведе във Венеция!

– Трябва да ви призная, че желая да го видя – каза Тадео Моро. – Много обичам да разговарям с такива мъдри хора.

– Струва ми се, че тази екзекуция е едно доказателство, че вие смятате астролога и за магьосник, каза д'Артенай.

– Това е изключително, капитане! – извика Силвио Зиани. – Вашият астролог е под ваше покровителство. Съгласете се да задоволите любопитството на тия господа, които желаят да чуят този мъдрец.

Тадео стана. Бордено и Фоскари последваха примера му, а Сима каза няколко думи на ухото на приятеля си Малатеста.

– Не мога да ви отговоря нито да, нито не, благородни сеньори – каза д'Артенай, който чувстваше, че у сенаторите се пораждат подозрения и че голяма опасност заплашва него и Марино. – Той е като всички мъдрци затворен и неразговорлив! Не обича да бъде обезпокоен през нощта. Направете ми посещение утре и аз ви обещавам, че той ще ви

даде осветления по мистерията, която ви интересува.

– Вашият кораб къде е спуснал котва, капитане?

– Вън от пристанището, съвсем близо до острова на дюните – отговори д'Артенай, ставайки на свой ред.

Той бе забелязал, че Зиани и Тадео Моро си бяха разменили споразумителни погледи.

– Поне ще ни позволите – каза управителят на Сан Марко, – в тази хубава лунна нощ да ви придружим до остров Сан Николо.

– Тогава ще можем да видим къде е вашият кораб – добави Малатеста – и да приемем поканата ви за утре сутринта.

– Ние приемаме – казаха на свой ред другите сенатори.

– Благодаря ви за вашето съгласие – каза Зиани, – а сега, ако обичате, да тръгваме!

Всички станаха. Д'Артенай разбра тогава, че се намира между вълците и че е загубен, ако не запази смелостта си докрай.

В този момент се чу голяма глъчка във вестибула. Шумът на една оживена препирня прозвуча до залата, където сътрапезниците се готвеха да се сбогуват с техния гост.

– Кой е там? – извика капитанът на карабинерите разсърден.

– Извинете, господарю – отговори един слуга.

– Какъв е този шум? – попита великият капитан, докато другарите му отправиха погледите си към вратата.

– Гондолиерът Пиетро е заловил един и ни го води тук! Негърът крещи и вика да го пуснат веднага при вас!

Силвио Зиани напредна към завесата и я оттегли настрана.

Двама слуги държаха здраво един човек с черна кожа. Д'Артенай потрепера, като го видя.

Това беше Горо, негърът на Маринели! Как е можал да слезе от кораба на сушата?

Сенаторите образуваха кръг около д'Артенай. Бяха забелязали, че той побледня.

– Въведете този юнак! – заповяда Силвио Зиани.

– Ах! Великият капитан – извика Горо, който въртеше безпокойно очите си.

После, обръщайки се към лакеите, които го дърпаха, каза:

– Оставете Горо, свободен Горо има важна мисия при господаря!

Негърът успя да се изтръгне от ръцете, които го държаха, и се хвърли на колене пред Силвио Зиани, прекланяйки глава.

– Нека великият капитан изслуша Горо – извика той. – Горо има

важно нещо за господаря!

– Кой дявол те носи! Не си ли ти Горо, избягалият роб от палата на дожовете? – попита капитанът на карабинерите.

– Горо е в краката на великия капитан. Горо се е върнал.

– Не знаеш ли, че те чака бесилка?

Горо хвърли към Силвио Зиани заплашителен поглед.

– Не, него не го чака бесилка – каза той. – Първо ще има по-важна работа, велики капитане!

Д'Артенай за момент имаше намерение да забие сабята си в гърдите на негъра. Но той разбра, че трябва да се владее и да не оставя да го обзема гневът.

Ако предателят го забележеше и го наименуваше, той би бил загубен, безпомощен сред неприятелите си.

Но Горо изглежда не бе видял д'Артенай.

– Хайде, говори негоднико! Какво важно известие ми носиш? – попита Зиани, докато управителят се приближи до него и му прошепна бързо няколко думи на ухото.

– Едно известие – каза робът, – което ще зарадва капитана и което ще бъде също полезно за Горо. Но Горо е изморен, разкървавен, гладен, жаден, Горо иска да пие. Той има голяма жажда.

Д'Артенай наблюдаваше с нямо учудване тоя негър, чиято дива природа се бе събудила след няколкомесечно кротуване.

Горо бързо отиде до масата и изпразни бързо няколко чаши.

– Сега е по-добре – викаше той след всяка глътка и потъркваше с ръка корема си.

– Стига, разбойнико! Ела да те разпитам! – заповяда Зиани. – Ти си избягал от палата на дожовете и се чудя как полицаите не са те убили!

Горо избухна в своя сардоничен смях.

– Това би било голяма загуба за великия капитан – каза той.

– Е, твоето известие? Виждаш, че го очаквам!

– Не така бързо, велики капитане – отговори Горо с дяволит и същевременно превъзходен тон. Ако негърът предаде своето известие без условие, сеньорът ще го изслуша докрай, после Горо ще отиде на бесилката!

– Ти я заслужаваш, робе. Не ме изкарвай из нетърпение!

Горо погледна благородниците, които го окръжаваха. Бялото на очите му създаваше голям контраст с черното му лице и му даваше злоещ изглед.

– Известието се отнася само за великия капитан, – каза той.

– Ние ще ви напуснем – обади се тогава управителят и се обърна към Силвио Зиани, за да се сбогува.

После прошепна тихо на ухото му:

– Вярвам, че този чужденец е добра плячка! Ще го придружим!

– Довиждане, благородни сеньори! – каза великият капитан, поздравявайки приятелите си. Утре сутрин ние ще дойдем на кораба ви, капитан д'Артенай!

Силвио Зиани и негърът, който се страхуваше да не го чуют, останаха сами.

– Осведомете се добре за неговата личност! – каза великият капитан на ухото на Фоскари, когато последният излизаше.

40. Горо негърът

Със своите блестящи очи негърът проследи внимателно тия, които си излизаха, и когато завесата се спусна зад тях, той падна на колене пред началника на карабинерите.

– Великият капитан трябва да вземе Горо на негова служба! – извика той.

– Стани клетнико, и не бъди така дързък. Нямам доверие в тебе. Ти имаш лице на негодник!

– Горо е във властта на сеньора.

– Защо мислиш, че трябва да те взема на моя служба?

– Великият капитан ще вземе Горо на служба и Горо ще работи за тоя, който му дава хляб.

– Ти си един проклет негодник. Зная отдавна способностите ти, но зная също, че никога не трябва да се доверяваме на хора от твоя род. Те са префинени дяволи.

– Великият капитан ще направи един опит!

– На следния ден ти ще предадеш този, на когото служиш на оня, който ти даде повече. Познавам ви, проклети роби. За една зекина вие продавате вашия господар и му се надсмивате.

– Горо моли благородния сеньор да го подложи на изпитание, да направи с него един опит.

– Това изисква размишление – каза сухо Зиани. – Хайде, твоето известие!

– Горо се надява, че е донесъл на великия капитан не само едно известие, а още няколко. Първото това: Горо се върнал във Венеция.

– Е, аз го виждам?

– Горо беше в Тулон!

– Зная и това. Ти беше избягал от моите полицаи, хитра лисицо!

– О, Горо им изигра една хубава игра.

– Ти си един голям дърдорко. Ти беше преминал на служба при Маринели.

– Великият капитан е зле осведомен! Горо беше подкупен от Маринели.

При тия думи негърът извади една кама, направи бързо движение с нея и я прибра в пояса си.

– Марино беше по-ловък и по-силен от Горо. Горо отстъпи и прие неговите зекини!

– Ти, значи, си получавал злато едновременно от две страни.

– Това не е справедливо. Горо ще върне на сеньор парите, които някога са му платили в палата на дожовете.

– Това е добре. Ти знаеш да играеш ролята на честен човек! Обаче, твоето известие?

– Горо беше на служба при Маринели, но сега всичко е свършено. Той е седнал на една пейка върху галерата, където трябва да остане през целия си живот!

– И какво направи ти?

– Горо избяга. Той се върна във Венеция! Това е всичко.

– Кажете известието, обеснико, твоето известие!

– Но с какъв тон ми говори великият капитан? Горо е дошъл да му довери, че е отново в града и търси един нов господар.

– Кога пристигна във Венеция?

– Преди няколко часа, Горо имаше щастието да срещне по-скоро, отколкото се надяваше, един от своите приятели на име Пиетро.

– Ти идеш от Тулон?

– Да.

– Когато напусна Тулон, Маринели намираще ли се още на галерата, или...

– Горо не го видя, отивайки на пристанището. Неговото място беше празно! Казаха на Горо, че е успял да избяга.

– Избягал ли? – попита Силвио Зиани. – Но сигурно е изкупил своята дързост?

– Паднал е убит и изчезнал по този начин – отговори лукаво негърът.

– Ти си първият, който ми носиш това известие – каза Зиани

зарадван – и за да не кажеш, че съм те оставил да си отидеш с празни ръце, ето – добави той и хвърли кесията си на негъра. – Вземи, това е за тебе!

Негърът се хвърли алчно върху пълната със злато кесия и я запрехвърля в ръцете си като че ли не смееше да ярва на очите си.

– Горо не се е излъгал, съдейки за великия капитан. Той знае да възнагради един добър слуга.

– Видя ли офицера, който беше тук преди малко?

– Не, не видях гостите на сеньор! Горо вярваше, че знае всичките. Сеньор ще вземе ли Горо на служба?

Горо протегна черната си ръка към капитана, който гледаше втренчено роба, като че ли бе изненадан от такава смелост.

– Великият капитан не трябва да се страхува. Цветът на кожата му не ще се промени.

– Ти си един непоправим негодник, но аз ще направя един опит с тебе – каза Силвио, още размишляващ.

– Сеньор не ще се разкайва, – каза Горо със доволна усмивка. – Това ще бъде в негова полза. Горо е сигурен, че за един месец ще стане довереник на сеньор!

– Чуй още нещо, – каза офицерът на карабинерите, – преди да сключим нашия договор. Ако те уловя в предателство против мен и приятелите ми или те видя да си въвиращ носа, където не ти е работа, ще те обеса на първото дърво.

– Това не е хубаво нещо, но ще го приема. Сеньор знае да взема мерки. Във всеки случай, това не е така лошо, както да бъдеш обесен на една бесилка.

– Ще ти дадем по двадесет зекини на месец.

– Съгласен. Обаче, благородният сеньор не ще направи лошо, ако каже своите условия, понеже Горо не приема пари за нищо. Ако великият капитан плаща добре, Горо ще служи добре.

– Ти трябва да стоиш винаги край мен!

– Ще бъда телохранител на сеньор. Това се разбира. Сеньор е много затлъстял от стриди и кипърско вино.

– Твоята работа е да мълчиш, да ме слушаш и да ми прислужваш.

– Това ли е всичко, велики капитане?

– Малко по малко ще узнаеш останалото.

– Добре. Сега е ред на Горо – каза негърът. – Горо също ще постави условия.

– Ти си един безочливец!

– Условия за условия. Така, първо, сеньор трябва да има доверие у Горо!

– Щом те видя на работа, може би!

– Освен това, сеньор трябва да се погрижи, щото името на Горо да бъде заличено от списъка на осъдените на смърт, написан върху палата на дожовете. Може да хрумне на някой полицаи да застреля Горо като някое куче, Горо не ще може да изпълнява заповедите на сеньор и договорот е свършен.

– Успокой се. Никой не ще бутне нито косъм от главата ти.

– Още нещо! – подзе робът. – Нека сеньор не се изненадва, ако види, че неговият кредит и могъществото му растат от ден на ден. Ако Горо бе останал при Маринели, Маринели щеше да бъде свободен и щеше да стане дож след една година, или Горо би загинал на ешафода.

– Охо! – извика Силвио Зиани, развеселен. – Ти имаш голямо мнение за себе си, черни дяволе.

– Синьор ще узнае на какво е способен Горо, когато му каже своите заповеди. В този момент внезапно един слуга влезе в залата.

– Господарю, управителят на Сан Марко! – съобщи той.

Силвио Зиани стана и се отправи към вратата.

– Влезте, уважаеми Тадео Моро. Какво ви носи при вашия приятел?

– Едно събитие, толкова важно, колкото и мистериозно! – каза бързо висшият, чието лице изразяваше голямо вълнение...

– Какво се е случило? Седнете, моля ви!

Тадео Моро хвърли един недоверчив поглед върху негъра.

– Тоя роб постъпи на моя служба – каза Зиани. – Той ми донесе новината, че Маринели е загинал от ръката на правосъдието, при опита му да избяга.

– Слушайте – каза управителят. – Не разбирам нищо от тия събития, които се случиха пред мене!

– Какви събития? – попита началникът на карабинерите. – Не се ли касае за чуждия офицер, който настоява, че е дошъл по държавна работа? Останахте ли при него?

– Да, и то по такъв начин, че не можеше да ни убегне! Малатеста и Фоскари го придружаваха от двете страни; Бордено и аз го следвахме и Сима вървеше пред него, когато се отправихме към гондолите!

– Качи ли се той с вас?

– Когато пристигнахме на Пиацета, той намери лодката си, която го очакваше.

– И качи ли се на нея?

– Естествено. Ние дадохме заповед на нашите гондолиери да го следват отблизо... Тогава аз станах по-недоверчив. Едно зловещо предчувствие обзе духа ми.

– Вие ме ужасявате, Тадео Моро! Офицерът бе запазил своята веселост.

– Искате да кажете, че той е играел някоя комедия? Но какво може да търси той тук, във Венеция?

– Ние го придружихме до Лидо! Нашите гондоли минаха край остров Сан Николо и се впуснаха в открито море, когато забелязахме съвсем близо до нас един закотвен кораб, който по строежа си напълно прилича на нашите. Тогава разгледахме морето на всички страни, мислейки, че ще намерим някой друг кораб, но не открихме нищо. Фоскари попита чуждия офицер къде се намира корабът му, за да узнае къде ще бъде приета делегацията, но офицерът ни посочи с пръст венецианския тримачник!

– Това е чудно! Един френски офицер на венециански кораб!

– Моето недоверие порасна. Забелязах, че чужденецът внезапно пошепна няколко думи на гребците си, които дотогава равнодушно издигаха и потопяваха във водата греблата. Ние се приближихме до кораба. До оградата, която бе украсена с позлата, стояха пет или шест души, облечени като благородници. Те носеха къси кадифени мантии и имаха шапки с черни пера. Двама от тях, които можах да разгледам по-добре, ми се сториха венецианци...

– Как? Вие сигурно сте сгрешили, благородни Тадео Моро...

– Давам ви дума, че така беше – отговори енергично последният, даже ги познах: бяха Фалие и Оргосо!

– Предателство... един заговор, подклаждан от Франция? – извика Зиани.

– Слушайте – продължи управителят, – ние се приближихме до кораба. Вълните бяха големи и забавяха нашите гребци. Напротив, моряците от лодката на чужденеца бяха удвоили усилията си и ни отминаха далеч. Аз захванах да насърчавам моите хора, но бе вече твърде късно! Офицерът се бе изкачил вече на кораба. Веригите на котвите се заиздигаха бързо... Той ни поздравя и неговият жест ми се стори ироничен. Същевременно големите платна се опнаха и корабът пое в открито море преди да го достигнем.

– Това не е заминаване. Това е бягство! – каза Зиани.

– И сега, какво мислите за случката с отрязаната глава и двамата чужденци? – добави Тадео Моро мрачно.

– Съвпадението е чудно – каза Зиани. – То е необяснимо. Сигурен ли сте, че сте познали Фалие и Оргосо?

– Не знаете ли, че те са на страната на Недоволниците? – подзе Тадео Моро. – Те не присъстваха нито на тържествата по венчавката на дожа в морето, нито на избора на нов управител. Някаква буря се повдига – продължи той с нисък си глас. – Спомняте ли си за изпуснатия вик тая вечер на площада Сан Марко, в момента, когато главата на астролога падна?

– Разбирам – каза великият капитан. – Вие вярвате, че има заговор.

– Съберете всички тия факти и извадете заключение!

– Почакайте! Имам една идея – извика Силвио Зиани, хвърляйки поглед към негъра, който стоеше прав настрана от него. – Ние можем да проникнем в тази мистерия. Ще подложим твоята вярност на изпитание, черни негоднико!

– Горо очаква заповедите на великия капитан! – отговори робът, хвърляйки към двамата патриции недоверчив поглед и приближавайки се към тях. Сеньор може да каже, че има хитър слуга!

– Добре. Ще те видим на дело! Ще ни покажеш дали наистина си хитър, или само ни хвърляш прах в очите!

– Какво ще правите, Зиани? – попита Тадео Моро, хвърляйки изпитателен поглед върху черния.

– Знаеш ли палатите на фамилиите Фалие и Оргосо? – попита капитанът на карабинерите, обръщайки се към Горо и същевременно стискайки ръката на приятеля си, за да го утеши.

– Горо познава от основите до върховете всички палати на Венеция – отговори негърът.

– Добре – каза Зиани, – постарай се да узнаеш в домовете на Фалие и Оргосо къде са заминали тия млади благородници и какви са техните намерения! Ако ми донесеш точни и пълни исканите сведения, аз ти обещавам един подарък от сто зекини!

– Сто зекини? Тогава Горо ще може да даде една част, за да им развърже езиците! – каза негърът. – Довиждане, господарю! Преди сутринта Горо ще е изпълнил поръчката!

При тия думи негърът напусна залата безшумно.

– Може ли да се вярва на този човек? – попита Тадео Моро, когато остана сам със Силвио Зиани.

– Да, той ми даде доказателство за това! Ако му плащаме добре, той ще ни направи услуги – каза капитанът на карабинерите.

– Вие сте достатъчно умен да го демаскирате, ако той се опита да

ви мами! – рече Тадео Моро.

– Кажете по-добре – подзе капитанът, – че от резултата от неговата мисия ще узнаем какво можем да очакваме от него. Вярвам, че сме намерили един добър шпионин. Ако е толкова сръчен, колкото обещава да бъде, сигурен съм, че чрез него ще мога да узная всичко, което желая.

– Мисля да му дадем една втора мисия! – каза управителят на Сан Марко.

– Вижете, изложете ми вашето желание! – прекъсна го великият капитан.

– Това ще бъде един добър начин да проверим верността на този негър! – подзе Тадео Моро.

– Любопитен съм да ви чуя!

– Вие знаете, че въпреки хилядите слуги и шпиони, които имахме в тълпата, не узнахме кой извика името на Бертучио! А пък тази работа е по-важна, отколкото изглежда. Струва ми се, че истинското име на лъжемонаха или астролога не е било тайна за всички!

– Аз бях също изненадан при този зов – каза Зиани. – Склонен съм да вярвам, че прислужникът на бившия дож има съучастници във Венеция!

– Трябва да узнаем кои са те и да ги арестуваме тайно – обади се управителят.

– Съветът на тримата трябва да ги издири – каза енергично Силвио Зиани.

– Това бе гласът на някоя жена! – каза управителят. – Но викът бе така креслив, че никой от шпионите не е установил от къде се е разнесъл.

– Стори ми се, че той иде откъм църквата Сан Марко!

– Може би негърът ще открие това, което нашите шпиони и лакеи не можаха да сторят.

– Имате право. Трябва да пуснем негъра. Горко на тая жена, ако я открие. Щом се завърне, ще го натоварим с новата работа.

Тадео Моро се приготви да се сбогува.

– Останете и почакайте, докато нашият копой се завърне – му каза великият капитан. – Седнете тук до мен... или по-добре, да отидем върху балкона да подишаме чистия нощен въздух.

Силвио Зиани отведе важния управител на Сан Марко, с разкошна пурпурна мантия, под верандата, която бе украсена с редки растения с широки листа и надвесена над Големия канал.

Червените кълба, висящи по мраморните колони, които окръжаваха

балкона, къпеха с тяхната приятна светлина клончетата на палмите-джу-джета, на разкошните алоени растения и на тъмно зеления бръшлян.

Двамата властни патриции седнаха сред този екзотичен и фантастичен декор. Те разговаряха с нисък глас, така че никой не можеше да чуе нито дума от разговора им.

Понякога тъжна баркарола на минаващ гондолиер се разнасяше, понякога звуците на венецианска китара разнасяха своята мелодия заедно с шумоленето на водите.

Внезапно силуетът на Горо изпъкна зад тях. Той се движеше съвършено тихо. Двамата благородници го забелязаха едва когато дойде съвсем близо до тях.

– Кой ти позволи да дойдеш на този балкон, без да ми известят за тебе? – попита Силвио Зиани, ставайки изведнъж.

Негърът се засмя със своя сардоничен смях.

– Велики капитане, слугите са внимателни, твърде внимателни... но не достатъчно за Горо! Той е по-хитър от тях и се промъкна без да видят!

– Ходи ли в палатите?

Негърът направи утвърдителен знак и лицето му засия.

– И какво узна?

– Не много нещо, велики капитане, но достатъчно, за да заслужи стоте зекини!

– Каква ненаситна алчност проявяваш!

Негърът сви рамене.

– Ненаситен и сребролюбив е светът – каза със своя дразнеж смях Горо, – такива са и християните, и езичниците!

– Вижда се, че този роб познава света – каза Тадео Моро със студена усмивка, първата може би, която се явяваше върху устните му.

– Разкажи ни какво си открил – каза Силвио Зиани, който се отпусна бавно върху стола си.

– Горо отиде първо в палата Оргосо – каза негърът. – Горо е едно грозно и черно същество с къдрава коса, с...

– Защо е това цялото въведение? – попита Зиани изненадан.

– Горо иска да покаже на сеньор какво е силата на златото, – каза той. – Горо е грозен, но когато хубавата слугиня от палата Оргосо видя зекините, блестящи и звънливи, тя не намери Горо така отвратителен, както изглежда.

– Хайде, на въпроса! – каза строго Зиани. – Какво научи от нея?

– Е, добре. Горо е узнал, че Гвидо Оргосо не е забравил още

смъртта на своя брат Анибал! Горо вярва, че Съветът на тримата... – негърът при тия думи не можа да се овладее от ужас и се оплете. – Горо вярва, че Съветът на тримата е взел живота на благородния Анибал.

Казвайки това, Горо вдигна ръка, за да означаи, че Анибал Оргосо е бил обесен.

– Продължи – каза Зиани с нетърпение. – Ти говориш много дълго!

– Горо е длъжен да даде на сеньор всички подробности. Всяко нещо има свой ред. И така, красивата Лорета мисли, че Гвидо Оргосо не ще се върне вече във Венеция. Вече в неговия палат мишките тичат по масите и из шкафовете.

– И къде е отишъл?

– Това любезната Лорета не можа да каже, въпреки че Горо ѝ даде десет зекини. Нейната малка уста, когато се отвори, не е по-голяма от една зекина! Десет пъти Горо я побеждава със златото и можа да я целуне!

– После ти отиде в палата на Фалие, нали?

– О, о! Не така бързо, велики капитане. Горо още не е свършил с красивата Лорета!

– Ще ни проглушиш ушите с твоите любовни истории, негре – каза Зиани.

– Ако сеньор не желае да слуша Горо, тогава Горо ще мълчи – каза негърът.

– Не са твоите приключения, които ни интересуват – подзе Зиани.

– Да бъде. Но заповедите на сеньор и приключенията на Горо са едно, – отвърна негърът. – Десетките целувки на Лорета струват доста зекини.

– Това момиче не ти ли каза нещо за Оргосо?

– Да, нещо мистериозно, велики капитане!

– Говори бързо! Ние очакваме.

– Синьор не знае ли нещо за една сеньора Летиция Маринели? Красивата Лорета каза, че благородният Оргосо бил направил някога някакви изявления по повод на тази сеньорита. Тя се намирала веднъж в палата Карманьола... Горо не знае това, което слугинята е искала да каже с това – продължи негърът, докато Силвио Зиани размени поглед с управителя. – Красивата Лорета не изглеждаше да знае нещо по-точно, тъй като Горо повторно я разпитва...

– Ти трябваше да ѝ предложиш още десет зекини.

– Десет ли, велики капитане? Горо ѝ предложи три пъти повече. Ако тя знаеше това, което Горо я питаше, сигурно щеше да го каже!

Благородният Оргосо сигурно е знаел някоя интересна подробност за сеньора Маринели. Велики капитане, не е ли тази сеньора майка на Марино?

– Да. Касае се, без съмнение за майката на незаконнородения! – отговори Зиани.

– Аз не зная – каза Тадео Моро с важния си глас, – къде се измислят всички тия приключения из живота на тази метреса на дожа.

Негърът вдигна рамене.

– Горо не знае повече – каза робът, – но сеньората сигурно е забъркана в някаква мистериозна работа.

– Хайде, негре, остави сеньората спокойно, – каза Силвио Зиани със заповеднически тон. – Сега кажи ни по-скоро какво още си узнал.

– От палата Оргосо Горо се промъкна до този на Фалие – подзе Горо. – Старата сеньора обитава сама това голямо и великолепно жилище.

– Знаем!

– Старата сеньора е болна, много болна.

При тия думи негърът допря пръста си до главата.

– Знаем и това!

– Жироламо Фалие е напуснал лагуните, пътувайки за Франция на собствения си кораб. Синьорът сигурно не знае това!

– За Франция? И е бил придружен от Оргосо?

– Така е, както призна старият слуга от палата, когото Горо подкупи, давайки му пет зекини.

– Защо е отплувал за Франция?

– Горо се пази да каже на капитана!

– Заповядвам ти да го кажеш! – настоя Зиани.

Негърът избухна в саркастичен смях...

– Горо е казал вече достатъчно на великия капитан. Синьор знае как трябва да го възнагради за една добре свършена работа!

– Кесията със зекините ти е спечелена, но говори! Тия благородници са заминали за Франция. Защо?

– Горо вярва, че от амбиция и недоволство. Те не могат да бъдат избрани за дожове и са предпочели да заминат.

– Ти знаеш повече, отколкото казваш, черни негоднико! Говори!

– Те трябва да са постъпили на служба при крал Хенри.

– Как? – извика Тадео Моро и стана изведнъж. – Този френски офицер не е ли един шпионин, изпратен от Фалие и Оргосо?

– Управителят се е измамил – каза негърът. – Не се знае нищо за тяхното пристигане във Венеция.

– Чудно! Какво означава това едновременно появяване на този кораб и на френския благородник? – запита Тадео Моро. – Дали крал Хенри е загубил доброто си разположение към нас?

– За нищо на света, благородни приятелю – каза Силвио Зиани спокойно. – Вярвам, че ние отдаваме на тази случка по-голяма важност, отколкото заслужава! Негърът има право. В нощната тъмнина вие сте се измамили. Ако тия чужди мореплаватели са били действително Фалие и Оргосо, те нямаше да вдигнат така бързо котва. Хайде, черни дяволе! Остави ни сами! Ще те повикам, когато имам нужда – каза той на Горо.

Последният се поклони и изчезна също така безшумно, както бе дошъл. Но той остана до верандата, за да не кара новия си господар да чака в случай, че го повика.

Портежото бе отделено от балкона със стъклена преграда, зад която седяха двамата патриции между растенията и цветята.

Горо се увери, че никой не е в тая зала, доближи се до преградата, прилепи към нея ухото си и можа да чуе разговора, който двамата мъже водеха със снишен глас.

– Докладът на негъра разпръсква моя страх – каза началникът на карабинерите. – Едно нещо само ме безпокои и ме кара да се замисля.

– Какво желаете да кажете? – запита Тадео Моро.

– Тази подробност, която в палата Оргосо е говорена за майката на незаконнородения?

– И какво обезпокоително има в това? – запита Тадео Моро.

– Може би, Гвидо Оргосо, по някаква случайност да е узнал повече, отколкото трябва – каза Зиани загрижен.

– Защо се занимавате с такива мисли? – рече натъртено Моро. – Невъзможно е да се узнае каквото и да е за смъртта на сенъора Маринели.

– Не чу ли как негърът замеси тия две имена: палата Карманьола и Летиция Маринели?

– Той нищо не е разбрал от това замесване, благородни Зиани – отговори управителят.

– Може би тази камериерка е наивна и безобидна девойка, но Горо знае сигурно повече!

– Повтарям ви, че това е невъзможно! – отговори Тадео Моро с толкова снишен глас, че негърът, за да чуе, трябваше да подаде глава през отвора.

– Невъзможно е – продължи управителят. – През нощта, когато Летиция Маринели отиде в палата Карманьола по покана, само шест души се намираха там: Виторио Карманьола и неговата дъщеря, Томасо

Дандоло и жена му, Марко Контарини и аз. Синьора Маринели бе седмата.

– Кой ѝ даде отровната чаша? – попита капитанът на карабинерите.

– Дъщерята на Карманьола!

– Познаваше ли тя съдържанието на тази чаша?

– Съвсем не! Тя никога не е подозирала нищо!

– И никой от слугите, никой от домашните на къщата не я откри.

– Никой, мой благородни Зиани. Синьора Маринели, която беше едно притеснение за нас и която вдъхновяваше дожа, благодарение на властта, която упражняваше върху стареца, за неговите народополезни предприятия, изпразни чашата!

– Тя не подозря ли, не подуши ли нищо? – запита началникът на карабинерите, винаги недоверчив.

– Виното бе много хубаво и превъзходният му аромат не издаваше нищо от отровата – каза Тадео Моро. – Синьората го изпи, разговаря още малко с другите дами, после се прибра във вилата си на остров Сан Николо.

– На следния ден – продължи Зиани, – тя се разболя и умря. Ако този дяволски Оргосо се е заинтригувал за този случай и е бил обхванат от подозрения?

– Подозрения ли, благородни Зиани, подозрения ли? Ние нямаме обичай да се страхуваме от сенки! Синьората е мъртва!

– Обаче – каза Зиани, все още обезпокоен, – ако се направи аутопсия на трупа ѝ, може да се намерят още следи от отровата!...

– Ние сме предвидили и това – отговори Тадео Моро със студена и победоносна усмивка. – Пренесена е на острова на гробовете и гробницата от Сан Николо. Гробницата на сеньора Маринели се намираше лесно, но сега има само една купчина пръст.

– Разбирам! Колко сте сръчен!

– Знаете, прочее, защо са ме избрали управител на Сан Марко!

– Да – подзе капитанът на карабинерите, – вие изпълнявате длъжностите на вашето високо звание с изумителна мъдрост.

– Успокоихте ли се сега, уважаеми Зиани? – подзе Моро.

– Да, малко – отговори великият капитан. – Ето още една тайна погребана завинаги. Обаче, внезапният вик, нададен тази вечер, още ме безпокои. Негърът трябва да ни достави някои осветления по този повод.

Горо, който подслушваше, изтегли главата измежду растенията.

Великият капитан стана и влезе в залата. Той забеляза негъра, сгущен в един ъгъл, преструвайки се, че спи.

– Ей, негре! – му извика Силвио Зиани. – Струва ми се, че спиш, юнако!

– Горо не спи, освен когато има време!

– Ела насам. Утре рано ще отидеш при моя ковчезник, който ще ти заплати стоте зекини, които заслужи!

– Благодаря, велики сеньоре – каза Горо.

Негърът се приготви да целуне ръка на великия капитан.

– Стой! – спря го грубо последният. – Вие, черните, сте мръсни! Слушай ме добре! Ще ми изпълниш една втора поръчка! Ще призовеш на помощ цялото си изкуство, всичките си способности, за да успееш! Освен това изисквам да пазиш в пълна тайна заповедите, които ще ти дам!

Негърът направи един жест, който означаваше: не се безпокойте, зная вече!

– Сега, отваряй си добре очите и ушите! – каза великият капитан. – Беше ли днес на Пиацета, в момента на екзекуцията?

Горо поклати утвърдително глава.

– Чу ли този вик, който се разнесе над площада? – подзе Зиани.

– Горо чува всичко и вижда всичко! – отговори негърът.

– Какъв беше този вик? – попита го капитанът.

– Бергучио!

– Знаеш ли кой го каза?

– Това е много просто – отговори Горо. – Една жена викаше своя любовник, когото бе забелязала в тълпата! Жените са много влюбчиви, особено когато застареят.

– Това е било жена, казваш ти, която е изпуснала този вик? И тъй, интересувам се да зная коя е била тази жена! Натоварвам те да я откриеш!

– Това ли е всичко? – запита той.

– Докато търсиш тази жена в улиците на бедните квартали, ти можеш да ми направиш същевременно и една втора услуга! – каза Силвио Зиани.

– Всичко, каквото сеньор ще иска. Нали той ни заплаща добре! – отговори Горо зарадван. – Синьор не ще каже, че Горо хвърля зекините на вятъра.

През това време Тадео Моро бе застанал настрана и разглеждаше негъра със скръстени ръце.

– Спомням си – подзе Силвио Зиани, – че ти бе замесен в някои събития, които се разиграха на остров Сан Николо!

– Синьор ми припомня най-страшния час от моя живот! На този остров Сан Николо Горо бе ранен от един карабинер и щеше да умре.

– Спомням си – каза Силвио Зиани, – това се случи в къщата на един стар рибар, Андрея Фарсети. Той загуби живота си. Познаваш ли дъщеря му?

Негърът се усмихна.

– Това ли иска сеньор да знае! – извика Горо. – Кой не познава красивата Анунциата от остров Сан Николо!

– Трябва да намериш едно младо момиче – подзе Зиани, – в една от колибите край канала Фузина, и...

– Горо разбра вече – прекъсна го негърът. – Благородният сеньор иска да каже, че красивата Анунциата се крие в една мизерна колиба като някой хубав бисер в тинята!

– Промъкни се там – подзе Зиани, – и разбери дали това момиче е дъщерята на рибаря!

Негърът направи утвърдителен знак с глава.

– Великият капитан – добави той, вземайки горделива поза, – ще ме намери до леглото си при своето събуждане и готов да отговаря на неговите въпроси!

Тадео Моро пристъпи към своя стар приятел и му стисна ръката, за да се сбогува с него.

– Вие ще направите един превъзходен лов, благодарение на вашия негър! Лека нощ, Зиани!

41. Бягството

Тъмна нощ бе покрила със своя воал лагуните и каналите.

Старата просякиня отдавна се бе прибрала в своята къщурка до канала Фузина.

Тя се бе промъкнала с тихи стъпки в жалкото си жилище, за да не смути съня на Анунциата. Отиде до леглото ѝ като констатира, че болната девойка мирно спеше, се изкачи, успокоена в своята стая, за да отпочине и тя.

Анунциата сега бе закрепнала. Треската напълно бе изчезнала. Старата просякиня можа да ѝ съобщи без страх, че храбрият ѝ кандидат е дошъл във Венеция и я е гледал развълнуван, горящ от страст през малкото прозорче на колибата...

Радостта, че Марино и е останал верен и че скоро ще го види, ѝ

спомогна за бързото оздравяване.

Понякога нейното чело се помрачаваше при мисълта, че не може нито да го види, нито да му говори.

Тогава старата я утешаваше, както можеше.

– Времето на раздялата скоро ще се привърши – й казваше тя. – След няколко дни, а може би и след няколко часа ти ще бъдеш в обятията на красивия и благороден Марино! Ако беше видяла колко нежност, колко искрен пламък се съдържаеше в погледа му, когато те виждаше бледа и слаба, лежаща върху леглото... Този момент ще настъпи и старата Луала ще трябва да предаде своето съкровище на скъпия Марино!

На тия утешителни думи младото момиче отговаряше като целуваще загрубелите ръце на бедната старица.

– Никога, за нищо на света – й викаше то, – не ще забравя тая, която ме е обичала като майка, закриляла ме е, грижила се е за мен, спасила ме е...

– Старата Луала, – отговори просякинята, – не те крие и пази, освен за да те предаде здрава и читава в ръцете на храбрия Марино. Ако нейното желание се осъществи, това ще бъде най-голямата ѝ отплата!

Вечерта, която последва екзекуцията на Бертуцио, Анунциата, още слаба, не бе могла да дочака връщането на покровителката си и си бе легнала рано.

Бе настъпило полунощ, когато старата Луала се прибра.

Гробната тишина и пълната тъмнина цареше в уличката. Само от една отдалечена кръчма, през замърсените стъкла на прозорците проникваше бледа светлина и долиташе шум, причиняван от неколцина пияни.

Внезапно един човек се появи на уличката и се задвижи с дебнеши стъпки покрай къщите. Той не влезе в кръчмата, нито посмя да надникне в нея. Продължи пътя си, докато стигна до колибата на просякинята.

Стигайки там, той се спря и се послуша. Само бялото на очите му се забелязваше в гъстата тъмнина. Когато човекът, който не бе никой друг освен Горо, разбра, че никой не го наблюдаваше наоколо, се приближи предпазливо до ниската врата, която служеше за вход на колибата. Тя бе затворена с дълго желязо отвътре!

Тогава той се приближи до малкото прозорче и почука тихо на стъклото.

Анунциата, която спеше дълбоко, не чу нищо.

Горо почука по-силно, после като че ли се страхуваше да не бъде открит, хвърли изпитателен поглед наоколо.

– Кой е там? – попита един сух глас.

Негърът погледна зад себе си, забеляза главата на старата просякиня, която се бе показала през малкия отвор на вратата.

– Хе, хе, старо, отвори! – каза той, колкото бе възможно по-тихо. – Горо иска да ви говори.

– Какво виждам? Това е негърът! – каза просякинята.

– Бързо! Няма време за губене!

– Горо... Как, Горо, посред нощ ли? Какво се е случило? – каза старата просякиня през зъби.

После тя облече върху старческото си тяло изтърканата си мантия и слезе.

Едва отвори вратата и негърът се вмъкна в къщата.

– Горо търси Луала около църквата – каза негърът. – Всичко е открито. След няколко часа всичко ще бъде загубено.

– Света Богородице! – произнесе старицата. – Нашият благороден и смел Марино!

– Синьор дълго време не се върна на кораба, Горо скочи във водата и с плуване отиде на остров Сан Николо.

– Не те ще те намерят, ще те познаят! – каза старата ужасена.

– Това стана вече! Себастиано залови Горо и Горо се остави да го заведат при великия капитан.

– А Марино? Какво стана с Марино?

– Той е могъл да се завърне на парахода здрав и читав, както и капитан д'Артенай – отговори Горо бързо. – Никой не подозира присъствието на сеньор във Венеция! Горо е постъпил на служба при великия капитан.

– Ти с ума ли си, Горо? – попита Луала изненадана.

Негърът се засмя, оставяйки да се видят белите му зъби.

– Досега всичко върви добре – каза той. – Великият капитан има доверие в негъра. Горо е останал във Венеция.

– Сега започвам да разбирам какво искаш да постигнеш, но кажи ми какво е загубено?... – попита старата просякиня. – Говори, синко, кажи ми!

– Луала е извикала името на Бертучио тази вечер при залеза на слънцето! Горо е получил заповед да узнае кой е изпуснал този вик. Те знаят вече всичко, и без Горо, който...

– Кой може да ме е видял и чул? – прекъсна го старицата, изненадана.

– Никой друг освен Пиетро! – каза студено Горо.

– Лъже, проклетият негодник! Той не ме е чул, понеже се намираше в тълпата, докато аз стоях зад един стълб на църквата Сан Марко!

– Да, но Папалардо, търговецът на птици, е бил твърде близо до Луала! – подзе Горо.

– И той ме е издал на Пиетро? – попита просякинята.

– Последният го заговорил – отговори негърът, – и Папалардо му казал, че чул вик, който бил изпуснат от Луала.

– Той е толкова глупав, колкото и дебел, този бърбивец! – викна старата.

– Това не ще спаси Луала от карабинерите! – подзе Горо. – Пиетро знае още повече!

– О, Боже! Едно нещастие никога не иде само!

– Горо е успял да подслуша като се разговарят Пиетро и Себастиано, без те да го забележат. Пиетро се хвалеше, че ще спечели сто зекини на сутринта. Той бил проследил Луала и забелязал Анунциата в колибата. За всичко съобщил в палата на дожовете!

Старицата веднага започна да кърши ръцете си, обзета от страх.

В този момент Анунциата, която бе чула шепота в стаята, се показва на прага.

– Горо! – каза тя с развълнуван глас. – Какво се е случило?

– Нищо, мое съкровище, нищо. Успокой се! – каза старата, за да я успокои.

– Нека момичето и старата сеньора последват Горо – каза негърът. – Те трябва да тръгнат веднага! Да не се страхуват от нищо – добави той. – Синьор е на сигурно място. Хайде, да не губим нито минута!

– Ти имаш право, Горо, каза старата, още нерешителна. – Те ще дойдат скоро!

– Да тръгнем!

– Къде?

– Горо ще води!

Старата просякиня повлече младото момиче, което трепереше от безпокойство, покри я с едни стари дрехи и двете излязоха.

Луала затвори вратата зад себе си, после последва Горо, водейки своето протеже, за което се грижеше повече, отколкото за себе си.

Негърът се спря и се ослуша за момент. Не чу никакъв подозрителен шум наоколо. После слезе бързо до брега, скочи с пъргавината на котка в една стара гондола, която бе привързана там, и помогна на Анунциата и старата просякиня да се настанят вътре.

– Нека Луала и Анунциата се направят малки, колкото е възможно,

за да не се виждат – препоръча Горо с нисък глас.

После той взе едно гребло, поставено надлъж в лодката от брега.

– Всичко върви добре – каза той, – нищо вече не може да ни издаде.

Водата не оставя следи.

Внезапно старата просякиня показа с пръст към брега, осветен от светлината на кръчмата.

– Виж там! – каза тя на негъра. Те пристигнаха бързо! Виждаш ли сенките им, които се промъкват по дължината на къщите?

– Те са четирима – промърмори негърът. – Пиетро, Себастиано и други двама.

– О, Боже! – въздъхна Анунциата, обзета от ужас. – Те могат да ни видят!

– Охо! – избухна Горо в своя подигравателен смях. – Те пристигат четвърт час по-късно. Негърът е по-бърз от тях.

– Благодаря ти, Горо, че навреме ни предупреди. Тия тигри искаха да ни изненадат, както спим, гледай ги! Ето, виж ги, как се промъкват, проклетите шпиони!

– Гнездото е празно; птичките са отлетели! – каза Горо, смеейки се на полицаите, които се отправиха към напуснатата колиба.

Гондолата се отдалечаваше все повече. Бегълците пътуваха покрай големия остров Джудека, с многобройните вили.

– Успокой се, Анунциата, успокой се – каза старата на момичето, което трепереше от студ и страх.

Тя го покри с мантията си.

– Ние сме спасени сега. Те не ще ни достигнат вече.

– Къде ще избягаме? – попита момичето.

– Колкото е възможно по-далече – отговори Горо. – В Джорджия!

– И кога смяташ да се завърнеш във Венеция? – каза просякинята учудена.

– Утре по обяд! – отговори негърът.

– Не познавам никого в Джорджия, – каза старата.

– Толкова по-добре! Горо познава там един добър лодкар!

– И ти искаш да ни заведеш при него?

– Той ще вземе Луала и Анунциата в своята лодка и ще ги отведе по-далече!

– Къде?

– В Брандоло, а оттам на континента!

– Щом стигнем там, казваш, ще чакаме?

Негърът поклати глава.

– Не – каза той. – Те не трябва да чакат, а да продължат пътуването си! Луала има ли пари?

– О, Свети Марко! – извика старата, вайкайки се, – аз оставих всичко в колибата си, тъй като нашето бягство бе така непредвидено и бързо. Тия негодници ще ми вземат парите. Те ще си ги поделят!

– Не се безпокойте! – каза негрът, пъхайки ръка в джоба на панталона си, – ето за Луала!

Казвайки това, той подаде на старата жена кесията, която бе получил от Силвио Зиани.

– Виж това е забавно – добави той смеейки се, – Луала и Анунциата ще избягат с парите на великия капитан!

Просякинята никога не бе притежавала толкова голяма сума.

– Това е един подарък от великия капитан – заяви Горо. – Той ще даде още повече на Горо. Луала и Анунциата имат дълъг път пред тях и тази кесия не ще им бъде достатъчна.

– Благодаря, благодаря, Горо, каза старата покъртена.

– Той е по-великодушен, отколкото можех да вярвам – извика Анунциата. – Той се жертвува за нас!

– Нека Луала не се застоява в Брандоло – каза Горо. – Никой не знае целта на нейното пътешествие, даже и старият гондолиер, при когото Горо ще я заведе!

– И къде ще отидем?

– По-далеч и по-далеч към юг! – отговори негрът. – Към Рим, където Луала и Анунциата ще намерят сеньор Марино, ако стигнат навреме!

– Моя Марино, моя скъп Марино! – извика Анунциата, чието натъжено лице се бе преобразило от радост.

– Той щеше да дойде да търси Луала тази нощ, ако не бе принуден бързо да бяга! Сега той е разпънал платната към юг и ще бъде в Рим, преди Луала и Анунциата да пристигнат! Горо не знае, колко време може да трае неговото пътуване, но Луала да потърси и да се осведоми в града!

– Ха, ха. Зная, защо отива той там – каза просякинята смеейки се, – зная, мое съкровище!

– Кажете ми, добра Луала! – попита младото момиче.

– Той отива при папата, за да издейства едно освобождение за теб! Женитбата с шамбелана трябва да бъде анулирана! Папата тогава ще благослови съюза ти с Марино и ти ще станеш красивата сеньора Маринели. Каква радост ще бъде това, Анунциата?

– Вие ми разказвате басни! – каза младото момиче.

– Които скоро ще станат действителност, мое съкровище – подзе просякинята.

Негърът гребеше неуморимо и гондолата напредваше така бързо, че при зазоряване бегълците съзряха камбанариите на малкия градец Джорджия, забулено в мъглата всред лагуните.

Малко по малко слънцето прогони мъглата и тримата бегълци ясно видяха града.

– Колибата на стария Джеронимо – каза Горо, – е във от града, върху дюната. Той е рибар и лодкар едновременно. Започнал е да остарява и се ограничава да лови риба за да нахрани себе си и жена си.

Негърът подкара лодката край кейовете на града.

– Познаваш ли го добре, Горо? Уверен ли си, че ще бъдем в сигурност при него? – попита старата.

– Старият Джеронимо – отговори негърът, – ще приеме Луала и Анунциата, Горо го обещава. Лозика, неговата жена, е също така милостива. За нещастие, тя е една ужасна бъбрица. Луала и Анунциата ще трябва да мълчат пред нея, понеже, ако ѝ открият и най-малкото нещо, цяла Джорджия ще знае след един час кои сте и защо сте дошли тука. Тя често идва във Венеция да продава риба.

– Благодаря за предупреждението ти, синко – отговори Луала и се отпусна наново върху пейката на гондолата.

Те се движеха покрай покрития с растения бряг и, внезапно лодката допря до дъното.

– Горо ще пренесе Луала и Анунциата на сушата – каза негърът. – Колибата на Джеронимо се намира наблизо!

Той забодя греблото в пясъка и примъкна гондолата към брега. После взе с здравите си ръце Анунциата и я постави леко върху земята, която бе покрита с пясък и малки мидени черупки. Същото стори и с Луала.

Двете жени благодариха на негъра, че бе ги спасил.

– Нека Луала и Анунциата ме последват бързо – каза им той. – Горо трябва да се завърне във Венеция, за да не го подозира никой. Що се отнася за Луала и Анунциата, никой не ги познава тук и те трябва да напратят всичко възможно да пристигнат по-рано в Рим.

Горо забърза крачките си. Щом пресякоха дюната, забелязаха пред тях, раздалечени една от друга, няколко ниски колиби. Пред една от тях стоеше стар рибар. Пред него беше опъната голяма мрежа върху дървени колчета и, изглеждаше, че той е зает с поправката ѝ.

Когато видя да се приближават негърът и двете жени, той изостави работата.

Горо издигна ръка във въздуха.

– Ей, Джеронимо – извика той, – дядо Джеронимо!

– Какво виждам? Но това си ти, Горо – каза старецът изненадан. – Откъде идеш?

– От Венеция, дядо, направо от Венеция – отговори негърът.

Тия думи, произнесени с висок глас, привлякоха на прага на вратата жената на рибаря, която приготвяше сутрешната супа.

– Я гледай, негърът – каза тя и побърза да запита: – Кого ни водите тук?

– Една стара жена от Венеция и нейната дъщеря – отговори Горо, стискайки радостно ръката на стария рибар, който поздрави от своя страна младата Анунциата и старата Луала. – Те искат да отидат до Брандоло, където имат роднини.

– Роднини в Брандоло ли? – каза Лозика, доближавайки се до гостите и любезно разглеждайки ги. – Знаете ли, че и аз съм от Брандоло и че там няма даже новородено, което да не познавам!

Негърът се смути за момент.

– Ние не отиваме точно в Брандоло, – каза старата просякиня, за да постави край на мъчителното мълчание, което беше предизвикано от думите на Лозика, – на няколко мили от Брандоло.

– Искате да кажете Валто, рибарско село? – подзе неуморно жената на рибаря.

– Точно там. Синьората го каза – прибави Горо. – Но нека първо Джеронимо сподели своя обяд с двете пътнички. Що се отнася за Горо, той ще трябва да се върне. Кога, Джеронимо, ще може да тръгнем за Брандоло?

Старият рибар хвърли поглед към небето, за да види откъде иде вятърът.

– След няколко часа ще можем да тръгнем – отговори той, – вятърът е благоприятен.

– Добре, Горо имай доверие в Джеронимо. Довиждане, Джеронимо! Довиждане, Лозика!

– Ела да закусиш с нас, Горо – каза добрият рибар, докато неговата жена разглеждаше старата и Анунциата.

– Друг път, Джеронимо! – му викна негърът, поздравявайки всички и връщайки се бързо към морето.

– Влезте вкъщи, бъдете като у дома си! – каза Лозика.

– Цяла нощ ли сте пътували?

– Моята дъщеря беше болна и сега има нужда от наглеждане – каза Луала. – Ела, Анунциата. Тази добра жена ни позволи да споделим техния обяд!

– Седнете тук – каза Лозика, – и ако искате, поспете малко.

Тя отведе гостите си до една пейка поставена срещу стената, под иконите, на страна от една стара голяма маса.

– Струва ми се, че вече съм ви виждала! – каза тя.

– Твърде е възможно – отговори просякинята с безразличен тон.

– Ехе, вие имате много красива дъщеря – подзе Лозика, гледайки внимателно Анунциата и Луала, като че ли ги сравняваше. – Можете да се гордеете с нея!

– Тя е моето съкровище, моето скъпо малко съкровище! – каза Луала.

Анунциата започна да се безпокои. Тя чувстваше, че тази жена, от която Горо ги беше предупредил да се пазят, започваше да става недоверчива.

Лозика потърси няколко малки панички, в които насипа супа, и покани мъжа си и гостите.

– Значи желаете да отидете в Браноло, или по вярно във Валто! Не каза ли негърът, че там имате роднини?

– Имам един брат във Валто – отговори Луала. – Той е лодкар. Искам да изкарам при него малкото дни, които остава да живея.

– Имате брат? И той ще ви прибере при себе си, вас и дъщерята ви? Какво благородство от негова страна! Как се нарича той? Джеронимо може да ви заведе чак при него, понеже познава повечето от лодкарите във Валто!

– Благодаря – отговори Луала, – зная колибата му.

Казвайки това, тя почна като Анунциата лакомо да яде супата си.

У старата Лозика, напротив, любопитството изглежда, бе задушило апетита.

– Не мога да си спомня, къде съм ви виждала – каза след минутно мълчание. – Забелязвам, че колкото остарявам, толкова паметта ми отслабва!

– Успокой се – каза тогава Джеронимо. – Аз ще ти кажа, къде си виждала госпожата: във Венеция, пред църквата Сан Марко. Познах я веднага!

Луала трябваше да употреби усилие над себе си, за да прикрие изненадата, която предизвикаха тия думи. Анунциата побледня и изгърва

лъжицата си.

– Пред църквата „Сан Марко“! Ти имаш право, Джеронимо – прибави Лозика. – Да, там съм я виждала. Не седяхте ли винаги до един от стълбовете на църквата?

– За да искам милостиня; това е истина. Аз съм бедна – каза Луала, виждайки че е безполезно да отрича. – Но сега, когато моето малко съкровище се разболя, а аз вече нямам сили, нашата съдба е окаяна!

– Вярвам ви – каза старият рибар. – Знаете ли, какво говорят хората? Казват, че вие сте имали у дома си пълни чанти с картини и че нямало нужда да просите!

– О, Боже! – извика Луала, сключвайки ръце с гневно движение. Колко хората обичат да сплетничат за себеподобните си!

– Да, те разказват неща, които едва може да се повярват – каза жената на рибаря, която бе изляла супата си и бе се изправила до масата.

– Ще отида да приготвя лодката, – каза рибарят. – След един час ние можем да тръгнем!

– Не мислете, че ние ви караме да работите без нищо, понеже сме бедни – му каза старата просякиня. – Вие ще бъдете добре заплащени.

– Запазете си вашите няколко стотинки, бабо – отговори Джеронимо, напушайки стаята.

– Аз ще отида утре във Венеция с една пълна мрежа скумрии, – каза Лозика.

– Ако тя отиде да ни предаде – каза съвсем тихо, Анунциата загрижена.

– Ако вие поостанете, още, на драго сърце, ще ви дам по една риба – продължи Лозика.

– Вие сте една добра жена – отговори старата просякиня. – Горо е имал право, когато ни увери, че ние ще намерим съчувствие у вас.

– Кажете ми искрено – попита любопитната жена. – Това момиче истинска ваша дъщеря ли е?

– Какво ви кара да ми задавате този въпрос? Аз действително съм вече стара – каза просякинята смеейки се, – но на младини изглеждах като Анунциата, която ми е истинска дъщеря.

– Света Богородице, колко е чудно! – каза Лозика. – Тя е така красива, че човек би казал, че е от аристократически произход. Но това е едно предимство. Тя сигурно прилича тогава на баща си?

– Да, на добрия си баща – отговори Луала. – Бедният човек! Той почива в земята отдавна!

– Но какво може да прави това хубаво младо момиче във Валто?

– Тя ще върши работа, която е подходяща на нейната възраст. Ще плете мрежи. О, да знаете, колко е сръчна и работлива!

– Тя ще залинее във Валто – подзе Лозика. – Вярвайте ми мила, тази паланчица не е мястото, което и трябва. Тя още има страдалчески вид. Вие не трябваше да е водите през нощта тук.

– Горо не е винаги свободен – отговори Луала.

– Аз се чувствам вече твърде добре – потвърди Аnunцията.

– И не ще ли се върнете пак във Венеция? – попита бърлицата.

– Не ми се вярва – отговори Луала. – Не ми се вярва. Колко време ще е нужно, за да стигнем в Брандоло?

– Ако вятърът е благоприятен, за четвърт час – каза Лозика. – Ще пресечете лагуните. Това е един път познат на старите лодкари, които пренасят зеленчуци в Брандоло. Казвате, че сте били във Валто.

– Не сме ходили там от седем-осем години! – каза Луала.

Най-сетне старият Джеронимо влезе.

Старата просякиня се зарадва, че се освобождаваше от този разпит. Аnunцията се изправи обезпокоена от новата опасност, която ги заплашваше. Но образът на Марино изпъкваше непрестанно в нейното въображение, като пътеводна звезда в мрачната нощ, като утешител и съветник.

– Вече е пладне – каза старият рибар. – Направете по-добре една малка почивка. По обед слънцето е много горещо. Ние ще тръгнем вечерта!

– Благодаря – каза Луала зарадвана.

Старата жена действително считаше за по-добре да тръгнат късно за Брандоло или за Валто: рибарят не би могъл тогава да забележи тръгването на бегълците от последния пункт.

Лозика разстла едно легло и спусна завесите на прозореца.

– Разположете се както ви е удобно – каза тя, – и си отпочинете добре. Ще ви събудим, когато стане време.

Луала поблагодари на рибарката за грижите и от свое име и това на Аnunцията. Джеронимо и жена му излязоха от къщата.

– Не забеляза ли нещо? – каза тя на съпруга си, щом излязоха вън.

Старецът поклати глава.

– Какво искаш да кажеш? – попита той.

– Има нещо, което ми изглежда мистериозно в тия две жени, каза тя. – Слагам ръката си в огъня, ако това момиче е дъщеря на старата просякиня. Те двете съвсем не си приличат.

42. Граф де Санта Рока

Когато Марино здрав и читав се прибра на кораба, забеляза с какво безпокойство ги очакват, него и д'Артенай. – Но вие се връщате сам! – извика Фалие.

– Така трябваше да се постъпи! – подзе Маринели. – Полицаяте от палата на дождовете ни изненадаха. Храбрият д'Артенай се пожертва. Той отиде при Силвио Зиани. Дано нищо не му се случи!

– Срегнахте ли негъра? – попита Оргосо.

Маринели не може да схване смисъла на този въпрос.

– Горо ли? Какво желаете да кажете?

– Той ви е така предан. Скочи във водата и заплува към брега, понеже вярваше, че се намирате в опасност! – отговори Фалие.

– Тогава той е загубен! – извика Марино, изплашен. – Венеция е пълна с шпиони!

– Не зная... Когато размислих... започнах да подозирам... – започна колебливо Оргосо. – Нямам доверие в този негър.

– Как, вие го смятате способен да ни предаде?

– Неговата външност, неговото умилкване, всичко ми изглеждаше, че е предателско!

– Вие съдите погрешно, Оргосо!

– Дано така да бъде! – подзе последният. – Но ние ще видим тая нощ, кой от двамата ни има право.

– Научихте ли това, което искате да узнаете на всяка цена? – запита Анафесто.

– Да, узнах сега всичко, мои приятели! – отговори Маринели. – За нещастие страхувам се, да не заплатя това сведение с една скъпа жертва, д'Артенай дали ще се върне?

– Той е ловък и умен! – каза Граси. – Ще ни покаже, че е достоен да служи под вашите заповеди, Маринели. Вие знаете добре, че небето го закриля...

Фалие го прекъсна.

– Погледнете там! – каза той. – Не виждате ли множество лодки, които идат към Лидо?

– Сигурно са венецианци, които си правят разходки. Пет лодки са – каза Оргосо.

– Шест! – извикаха Анафесто и Граси.

– Те се отправят към нас. Познах в средата лодката на д'Артенай.

– О, Боже! – извика Маринели. – Това е той. Връща се!

* * *

[??? (Липсват страници 433–448)]

– Тогава вие мислите, че този чужденец е поставил богатството си на разположение на папата, за да подпомогне да води войната?

– Така ми се струва – отговори управителят. – Неговите двадесет галери придадени към седемдесетте на папата, ще образуват една мощна флота, която ще блокира нашите води.

– И този Боргез е един опитен генерал, преминал много опасности! – прибави дождът.

– Съпруже мой, той ще намери във вас своя господар – каза Катерина. – Сигурна съм. Колкото строг, колкото твърд да бъде този Боргез, вие ще бъдете по-немилостив от него. Познавам вашата енергия.

– Надявам се след един час да получа пълните новини, които ще бъдат изпратени от Рим на френския посланик – каза управителят. – Този дипломат ни е предан изцяло. Той ще ни съобщи новините, щом пристигнат.

– Не можем ли да разчитаме на ефикасната подкрепа на Франция? Крал Хенри IV се показва голям приятел на Венеция и името му е вписано в златната книга – каза Силвио Зиани.

– Той е добър приятел на Венеция – отговори управителят, – но не ще се осмели да ни унижи, като ни предложи помощта си! Нещо повече – подзе Моро, – той е добре разположен към нас, макар че Мария Медичи, неговата съпруга, да не ни съчувства. Знаете добре, че тя е тясно свързана с Рим, както крал Хенри към Венеция.

– От кога царицата на морето има нужда от помощта на другите? – попита дожесата с упрек. – Виждам в мрачния и горд поглед на моя съпруг, че ще даде един блестящ отговор на предизвикателствата на своите неприятели. Чета в душата му: Луиджи Гримани ще бъде победител. Казват за старите дожове, че разпенените вълни се смекчавали пред техния гняв. Е добре, и ти също, мой съпруже, ще накараш морето да замълчи и ще наложиш волята си!

– Ето кое е добре казано! – каза дождът с пресилена усмивка. – Ако Луиджи се постави начело на войските, земята ще потрепери, морето ще стане червено от кръвта на нашите неприятели. Чувствам желание за разрушение, което единствено зрелището на моите смазани врагове ще уголи!

В този момент същата почетна дама се появи отново в апартаментата на дожесата.

– Посланикът на Франция! – съобщи тя.

– Маркиз Бофор е добре дошъл при нас – каза Катерина.

– В палата на дожовете и апартаментите на жените станаха салони за приеми – каза Тадео Моро на Силвио Зиани.

Слугите отстраниха завесите и представителят на крал Хенри се появи на прага, правейки почитателен реверанс.

– Извинете, Величество – каза той първо към дожесата с учтивост. – Простете ми, че се осмелявам да проникна в едно светилище, което не е достъпно за всички смъртни.

– Смятайте, господин маркизе, този прием в моя будоар, като знак за високо уважение – отговори дожесата.

– Виждам събрани пред мен водачите на тази велика държава – каза френският благородник, обръщайки се към дожа и двамата патриции, които отговориха на поздрава му. – Имам щастието да се представя пред вас с превъзходни новини, които ще ви зарадват, не само вас, но също и моя твърде милостив господар, кралят на Франция.

– Какво е съдържанието на тия телеграми, господин маркизе? – попита дождът.

– Те пристигнаха от Рим, в момента!

– От Рим? От кого в Рим?

– От посланика на Франция, който е там – отговори маркиз Бофор.

– Съобщението се касае за една аудиенция при папата.

– Можете ли да ни съобщите това, което са узнали? – попитаха патрициите.

– Тъкмо тази е целта на посещението ми – отговори маркизът. – Негово Светейшество се отказа да води кървава война срещу Венеция.

– Как? Папата? Каква е тази промяна? – запитаха изненадани венецианците.

– Да благословим това щастливо събитие! – каза френският благородник.

– Дали тези новини не са преувеличени, господин маркиз? – попита дождът.

– Негово Величество изглежда недоволен – каза благородникът.

– Ние се приготвяме за война – отговори студено Луиджи.

– Да бъде благословено небето – каза посланикът на Франция. – Едно голямо нещастие се е отвърнало от Венеция. Войниците на папата вече са получили заповед да не продължават похода си и галерите не са

напуснали пристанищата!

– Този обрат е чуден, почти невероятен – каза дожесата.

– И кому дължим това? Без причина не е! – каза управителят на Сан Марко, винаги важен и последователен.

– О, разбира се! – каза Катерина. – Посланикът на Франция е употребил сигурно цялото си влияние, за да смекчи папата и да го накара да промени решението си.

– Не се осмелявам да противореча на Нейно Величество – отговори маркиз Бофор. – Това влияние сигурно е упражнено... но истинската причина за този неочакван обрат е енергичната намеса на един богат чужд благородник, заселил се в Рим, към когото Негово Светейшество се отнася с голямо уважение!

– Казаха ли ви неговото, име, господин маркиз? – попита дожът.

– Не е ли той граф Санта Рока? – добави Тадео Моро, развълнуван.

– Да, Ваше Превъзходителство. Такова е името на този благородник – каза посланикът, – завършвайки доклада си пред тримата благородници, занемели от учудване.

44. Корзо в Рим

Марино Маринели бе отстъпил на молбите на Франческо Боргез и бе се настанил в палата на последния през своето пребиваване в Рим.

Определени му бяха най-хубавите апартаменти. От прозорците си той можеше да съзерцава замъка Сан Анж и Тибър, или да се наслаждава на розовите хрусталаци или редките цветя, които цъфтяха в парка.

Оргосо пристигна в Рим, за да постави началника си в течение на извършените работи на острова.

– Двадесет от най-хубавите и най-здравите гондоли, които са построени досега във Венеция, са на котва в пристанището на Санта Рока! – докладва той. – Пет кораба и един великолепен адмиралски кораб ще пристигнат от Неапол!

– Напреднали ли сте в постройката на укрепленията? – попита Марино.

– Около хиляда работници – отговори Оргосо, – хиляда смели и пъргави хора, работят по укрепяването на палата, до който, според вашите предписания, се издига една църква. Жулио Верди е преобърнал водолазния звънец в голяма камбана и един от нашите бързи кораби вече я носи от Неапол!

- А малките къщи, които се строят до скалите, готови ли са?
- Те са даже обитаеми! На четирите ъгли на острова, в сред колибите, се издигат четири сгради с по-големи размери, в които живеят Фалие, Анафесто, Манжили и Граси!
- Д'Артенай и вие, Оргосо – каза Маринели, – ще живеете в моята къща. Поставени ли са в крепостите оръдията както аз бях наредил?
- След няколко месеца, Маринели, – отговори Оргосо, – нашият остров ще бъде едно малко царство! Всички работници заявяват, че желаят да останат под вашето командване. Почти всички са опитни моряци и добре владеят сабята.
- С колко оръдия разполагате преди тръгването ви от острова?
- Осемдесет обслужват галерите и бързоходните кораби. Укрепленията разполагат също с толкова. Държа точна сметка за разходите както и за извършените работи. Вие ще бъдете учуден, Маринели, при вида на вашето грандиозно дело, на вашия остров, станал град!
- Имате ли новини от негъра?
- Нищо ново не е проникнало от Венеция на острова!
- Построен ли е фар на върха на хълма?
- Да, но още не е довършен. Обаче, от него се вижда голяма част от морето и се забелязват платната на корабите, плаващи в откритото море.
- Галерите и бързоходните кораби имат ли вече екипаж?
- Всички правят ежедневно в залива упражнение под ръководството на Фалие.
- А прислугата за оръдията?
- Д'Артенай е натоварен да обучава хората, избрани за тази работа.
- Те положиха ли клетва?
- Те са духом и телом предани на граф Санта Рока, когото наричат крал на острова!
- Името звучи наистина добре – каза Маринели, усмихвайки се. – Висшият съвет на Венеция ще бъде много изненадан, ако узнае, че този граф и Марино са едно и също лице. Сега, приятелю, разгледай забележителностите на Рим, но върни се скоро в Санта Рока. Съобщи на нашите приятели, че идването ми ще стане след няколко дни.
- Когато Оргосо се сбогува, Марино се приближи до отворения прозорец и погледна към парка, който се забулваше в здрача и тук-таме изпъкваша със своята белота някоя мраморна пейка или някоя статуя...
- Той се замисли за баща си, за гигантското си дело, за двубоя, който се готвеше да започне срещу могъщия съд на Венеция. Неговите планове учудили папата. Той смяташе да изпълни, заедно с шепа хора, това,

което мощният папа смяташе неосъществимо с тридесет хиляди войници.

Не беше ли станало чудото възможно?

Всички кораби на Венеция трябваше да минат в открито море покрай неговото островче. Той можеше от този непревземаем пункт да командва цялото Адриатическо море и да държи в респект господстващия град на Средиземно море!

При тази мисъл, гърдите на младия мъж се изпълниха с гордост. Неговите очи блеснаха с тъмен блясък. Виждаше се така близо до целта си: да накаже виновниците за престъпленията им...

Внезапно радостна светкавица озари замисленото му лице. Забеляза, че под прозорците, между розовите храсти, се разхождаше Мадлена, очарователната племенница на папата, която под бледото отражение на луната оприличаваше на някоя фея...

Тя бе дошла да подиша чист нощен въздух и се движеше по алеята, където се чуваше шумоленето на листата и струенето на водата, която бронзовите лъвове изхвърляха в басейна през широкоотворените си уста.

– Тя е чудно красива – казваше един вътрешен глас на Марино, – който следеше жадно вълшебната сянка, виждаше нейните разкошни къдри, правилно закръглените ѝ рамене, царствената ѝ походка... – Това е най-красивата жена на земята! Тя люби, Марино! Люби те страстно! Отърчи при нея, тя те очаква! Нарочно е избрала този късен час за разходка в градината. Въздиша нетърпеливо за момента, когато ще я вземеш в обятията си, ще я притиснеш до себе си, ще поставиш твоите устни върху нейните, ще вкусиш заедно с нея последното удоволствие...

Марино още се колебаеше...

Стори му се да чува как една дълбока въздишка се изкачва до него.

Мадлена бе седнала върху една пейка, покрита с мъх, която се гущеше сред разцъфналите храсти. До краката ѝ бе поставена една малка мандолина, забравена от нейната почетна дама.

Тя побутна кордите, накара ги да прозвучат в една нежна мелодия, като че ли искаше чрез музика да открие чувствата си!

Марино не можа повече да устои на напора на своето сърце и на чара на тази мелодия. Той слезе...

Напредна в градината, като погледна наоколо да не следи някой...

Дълбоко мълчание царуваше наоколо. Само акордите на мандолината се разнасяха с техните чаровни тонове.

Внезапно Мадлена изпусна лек вик...

Мандолината бе изведнъж прекъсната...

– Кой е там? – попита тя изненадана. – О, това сте вие, граф Марино! Изплашихте ме.

– Искрено съжалявам, сеньорита – каза той. – Желяз само да коленича пред вас и да ви се възхищавам в нямо съзерцание... Но шт! Струва ми се, че чух стъпките на вашия баща, излизащи от палата.

– Имате грешка, граф Марино – каза Мадлена. – Моя баща е напуснал Рим преди няколко часа, за да даде заповед на войските да се върнат назад. Той не се сбогува с вас понеже се надява да ви намери тук преди завръщането си...

– Вие сте много добра, сеньорита, обаче, дългът ме зове скоро да напусна Рим!

– Защо мислите от днес за часа на тръгването, графе?

– Имате право, Мадлена, да живеем с настоящето – каза Марино и хвана ръката на гордата римлянка.

Мадлена се обърна.

– Какво правите, сеньорита? Не желаете ли да чуете думите ми? Защо отбягвате погледа ми?

– Не ме питайте повече, Марино. Не чувствате ли, колко ме карате да страдам?

– Вие ме обичате, Мадлена, кажете само тази дума. Вие ме обичате? – попита Марино, обзет от страст и падайки на колене пред красивата съблазнителка.

– Станете, Марино? Ако ни видят!

– Не се страхувайте, ние сме сами! О, останете, Мадлена, останете.

– Оставете ме да избягам, Марино, чувствам, че е време!

– Не ще те оставя да си тръгнеш. Ти трябва да бъдеш моя – усмихна се Марино, забравил се в страстта си. – Остани! Заклевам ти се. Ти се червиш, трепериш. Отговори ми, поне с усмивка, с поглед...

Марино стисна ръката ѝ, после обви ръце около нея и я притисна до задушаване към своята гореща от страст гърд.

Минутите течаха бързо. Полунощ бе преминала, когато двамата любовници излязоха от увлечението, което ги бе взаимно обвързало.

Марино поведе Мадлена, бледа, с разбъркани коси, през алеите на градината.

Чертите на нейното лице още издаваха една неописуема страст.

Тя обичаше в Маринели не само красивия и снажен мъж, но и мъжът, уважаван както от големците, така и от народа!

Кога стигнаха под големия портал на палата, венецианският герой

докосна устните си до ръката на Мадлена.

– Желаете ли да ме заведете утре в Корзо, Марино? – го запита тя от радост при мисълта, че ще вземе част от почестите, които народът указваше на Маринели. – Моят баща е далече от Рим и вие ще бъдете мой кавалер!

– Аз съм много признателен на Мадлена Боргез за честта, която желае да ми засвидетелствува – отговори героят. – Ще бъде едно незабравимо удоволствие за Марино Маринели да седне в колата на най-красивата и най-знатната сеньорита в Рим.

– Ще говорят дълго време за Корзо, – каза тя с усмивка. – Племенницата на папата още не е виждана седнала край един чужденец. Тя ще го направи утре, едно изключение за тогава, когото папата е издигнал до графското звание и е избрал за свой любимец. Лека нощ, граф Марино! До утре!

* * *

Корзо, тази голяма, алея на Рим, която започва от Пиаца ди Венеция и стига до Пиаца дел Пополо, и където всяка година се празнува карнавалът, не е само за разходка на богатите. Бедните там се размесват с богатите и тая бъркотия дава на Корзо живописен изглед.

Бедните в дрипи, едноръки, куци, хамали, които не носеха нищо, но непрестанно тичаха със зяпнали уста, уличните деца с изпокъсани дрехи, мръсни и безочливи просяци се блъскаха помежду натруфените патриции, бонвиваните, алчните и безсъвестните финансисти, дамите, отрупани с бисери, слугите в ливреи, бродирани със злато.

Веднъж един екипаж почти смаза детето на една бедна жена, която молеше милостиня върху тротоара и на нейните викове отговорено с един камшичен удар.

Тя бе някога грациозна и засмяна годеница на един знатен младеж, който я бе изоставил и сега оплакваше грешката си, която я бе довела до разврата. Същото разнообразие се срещаше и в стила на къщите на Корзо. От една страна се издига църква с антични колони, а срещу нея една овощарница.

Вечерта настъпи. Часът, за който Мадлена Боргез бе поканила Марино, приближаваше.

Голямата алея се оживяваше все повече. Всички, богати и бедни, идеха след горещия ден, прекаран във вътрешността на къщите, да подишат свеж въздух.

Тълпата се стичаше от всички страни. Скоро почнаха да минават и

коли.

Внезапно една странна двойка излезе от Виа де Кондоги и се смеси с празноскутащите по Корзо. Това бяха две жени. Те се движеха покрай къщите. Едната, изтерзана от беднотията и годините, се бе наметнала с една бяла кърпа и държеше патерица в ръка. Другата, млада, красива, криеше лицето си под една забрадка, като че ли беше в траур.

– Ела Анунциата, ела – промълви старата, – ако твоят Марино е в Рим, тук може би ще имаме щастието да го срещнем!

– Той не е вече тук, добра Луала – отговори тъжно младото момиче. – Ние се забавихме много дълго, докато дойдем тук!

– Да благодарим на Бога, че най-сетне достигнахме целта на нашето пътуване – каза старата. – Да благодарим на Бога! Ако старият Джеронимо не бе ни запазил, никога не щяхме да стигнем в Брандоло, понеже тази жена, обзета от любопитство...

– Беше се опитвала да ни предаде във Венеция – каза съвсем ниско Анунциата, водеща просякинята за ръка.

– Така, мое съкровище – каза Луала. – Тя и никой друг е поставила Антонио и Франциско по следите ни... Ха, ха, ха! – подзе тя със своя сардоничен смях – аз го въведох в лъжливи дири. Ние успяхме да им убогнем!

– И дали те са се отказали от преследването?

– Не се занимавай повече с тях, мое съкровище! Невъзможно е да ни намерят в тази тъпла.

– О, свети Марко! – каза старата просякиня учудена, – погледни тия две коли с коне, обкичени със злато и сребро. Погледни тия блестящи накити, тия шапки с пера! Богатите имат всичко, каквото пожелаят. Виж тия конници! Ето, не забелязваш ли оня! Той прилича на твоя Марино, но не е той!

– Ние вече, добра Луала – каза младото момиче с отчаяние, – припознавахме три пъти напразно Марино пред църквата Св. Петър. Аз се надявам да го видя пак.

– Ела, Анунциата – отговори просякинята. – Ако днес не намерим някоя следа от Марино в Рим, ще напуснем свещения град.

При тия думи тя помъкна младото момиче към тъпата.

– Спри, спри се, да бягаме! – извика внезапно Анунциата, обзета от ужас. – Видях ги...

– Кого видя, мое съкровище? Кого видя?

– Двамата шпиони от Венеция!

– Как, Антонио и Франциско?

– Да, това са те. Разхождат се край статуята на Мадоната.

– Ти виждаш видение, мое дете...

– Погледнете там, ви казвам! Антонио даже се обръща към нас.

– О, света Богородице! – извика старата жена. – Това е той. Да се възползваме от това, че колите и конниците ни крият от техните очи. Може би не ще ни видят.

Едва двете жени бяха променили пътя, напушайки Корзо и връщайки се към Виа де Кондоти, когато един разкошен екипаж, теглен от четири черни коня, проникна от Виа де Фонтанела в голямата алея.

Конете, великолепно оседлани, удряха с грациозност предните си крака в земята пред колата, която не можеше да напредва бързо сред толкова коли, които се трупаха на това място.

Щом тълпата позна граф Санта Рока, мъжете и жените коленичиха пред екипажа и хиляди гласове го акламираха с ентузиазъм.

– Да живее граф Санта Рока! Да живее благотелят на крайбрежните жители! – носеше се от всички страни.

Старата Луала и Анунциата останаха неподвижни, занемели от учудване. Те бяха притиснати от тълпата, която се блъскаше да види знатните лица, които се намираха в колата. Двете жени също гледаха изумени, но когато колата, която си бе пробила път, отмина...

– Марино, мой Марино! – извика внезапно един глас от навалищата...

Том втори

1. Омраза и любов

Негрът, когато напусна апартамента на дожесата, бе много радостен. Радваше се не за това, че държеше в ръцете си пълна кесия жълтици, а за това, че бе спечелил доверието на владетелката и си казваше:

– Добре ще я наредя аз нея...

Дожесата желаше да му говори в полунощ. Разполагаше с още няколко часа, които можеше добре да използва.

Първата му грижа бе да отиде и да купи от един овощар на площада Сан Марко няколко вкусни плодове, които постави в джобовете на широкия си панталон. После той се върна в палата на дожовете, успокоен изпълнен със сигурност.

Великият капитан действително бе заповядал на лакеите да оставят негрът да влиза и излиза когато пожелае. Горо не можа да съдържи една усмивка, когато мина край тях, изправен и горд.

Той може да проникне, без да бъде обезпокояван, до полуосветените коридори на палата, които водеха до затвора. Достигна най-после до стълбата, което водеше към Моста на въздишките.

Никой не следеше наоколо. Мъртва тишина окръжаваше Горо. Действително, тези места не се оживяваха преди да настъпи един късен нощен час, когато Съветът на тримата започваше своите заседания и караше да изпълняват заповедите му.

Негрът се приближи до железната врата, която извеждаше до Моста на въздишките. Бе отворена. Той се промъкна със сръчността на котка върху тясното мостче. Погледна плахо през парапета чернеещия се Орфано и не можа да съдържи едно потреперване при вида на тази водна гробница, където бяха загинали толкова невинни.

– Предпочитам ешафода или бесилката – си каза той, – тук е много страшно!

Горо отвори предпазливо и втората желязна врата, страхувайки се да не го следи някой, и слезе по стълбата, която водеше към „позите“ – подземните затвори.

Стъпалата бяха широки и сухи до „стените на истината“, но по-надолу ставаха хлъзгави и една ужасна миризма се издигаше от тях, като даваше да се разбере положението, в което се намираха нещастните

затворници.

Бледи лъчи само можеха да достигнат до това място, където беше вечна нощ.

В коридорите нямаше нито някой полицаи, нито някой пазач. Веднъж само през деня прислужниците в затвора идеха да донесат храна на затворниците и да напълнят стомните им с вода.

Горо, като разбра, че е сам, се отправи към една от вратите, покрити с ръжда.

Изведнъж той направи движение да се отдръпне. От подземната дупка долитаха оплаквания.

– Нещастие, нещастие! Убий ме по-добре! Марино, скъпи сине, къде си ти? Марино, върни се в страната, ела да освободиш своя нещастен баща. Ела бързо, ела бързо! Скоро ще бъде вече късно!

Негърът остана неподвижен. Той затрепери от студ и страх.

– Това е дождът! – промълви той. – Неговият син му се явява.

Той бутна леко тежката врата. Тогава оплакванията престанаха. Не се чуваше друго, освен дрънканията на оковите.

Горо отвори вратата предпазливо. Той погледна наоколо. Намираше се в една тъмна стая, с кръгла стена, откъдето една тясна стълба водеше в подземие.

– Кой иде? – подзе гласът. – Кой си ти, който идеш при Марино Гримани? Говори. Кажи ми, ако си Луиджи, който иде да убие своя баща!

– Нека Негово Величество не се страхува! – отговори Горо с нисък глас. – Не е нито някой палач, нито дождът, който слиза при Негово Величество. Той е един негър, един роб, който беше на служба при Марино.

– Истина ли казваш? – запита старецът с глас, който трепереше от радост и надежда. – Ела, ела да ми кажеш какво става, къде се намира скъпият ми син. Не, ти не можеш да лъжеш, нямаш интерес да го направиш. Дожът, който лежи в страшните „пози“, не може нито да те възнаграти, нито да те накаже; погледни неговото безсилие!

– Горо говори от името на истината, Ваше Величество – каза негърът, слизайки по каменните стъпала, които водеха в дупката. – Марино е жив. Марино е свободен!

– Как? – извика нещастният дож. – И той ли е бил затворен?

– Той бе изпратен в каторгата, загдето е направил опит да освободи Ваше Величество.

– О, какво безчестие! – извика дождът.

– Там горе, в палата, мислят, че Марино е мъртъв. Но напротив, той е жив и се приготвя да спаси своя благороден баща!

– Знаеш ли, сигурен ли си в това? – попита старецът недоверчиво. – Ако Съветът на тримата и дожът го смятат за мъртъв, съмнявам се в твоите думи.

– Горо беше на кораба на благородния Марино. Величество! Фалие, Оргосо, Манжили, Анафесто са минали на негова страна!

– Какво казваш, синко? Тия благородници са останали верни на моето дете.

– Броят на поддръжниците на благородния сеньор се увеличава всеки ден. Той знае всичко, което се е случило. Знае, че Негово Величество лежи в затвора и се е заел да отмъсти ужасно за благородния си баща. Нека Негово Величество да не издава нищо и да не повтаря пред стражата на сън, че Горо е идвал да му говори. Никой не трябва да подозира, че Горо е виждал Негово Величество! Горо е донесъл тия плодове за великия сеньор!

Негрът потърси в тъмнината ръцете на стареца и му постави плодовете, които му бе донесъл.

– Благодаря, синко... Но кой си ти? – попита нещастникът покъртен.

– Горо някога се числеше към наемните убийци на инквизицията. Той бе получил пари, за да убие Марино... и би го направил, ако Марино не бе победил Горо. И от негов неприятел Горо стана негов слуга Величество!

– И какво правиш сега във Венеция? – подзе дожът.

– Сеньор дойде тук с кораба си. Никой не го подозираше. Никой не знае даже, че галерите, построени в корабостроителниците във Венеция, са определени за него!

– Той значи подготвя големи неща? А ти защо си тук, негре?

– За да наблюдава всичко, да прониква навсякъде и после да осведомява сеньор... Но Горо чувства, че постелята на Негово Величество е влажна и гнила.

– Тъмничарят не ми донася друга – отговори тъжно старецът. – Съветът на тримата му е забранил. Смъртта ще бъде едно освобождение.

– Нека Негово Величество мисли за своя благороден син, който ще го спаси. Горо ще донесе прясна слама и нещо да се покрие Негово Величество.

Горо, който познаваше местата в дъното на затвора, се изкачи по хлъзгавите стъпала с голяма сръчност, без шум и стигна до един склад,

пълнен с разни предмети, предназначени за затворниците. Той грабна бързо един сноп слама, две вълнени покривки и се завърна да приготви постеля за дожа.

После негърът поздрави кратко и си тръгна, защото беше чул над главата си стъпките на пазачите, които идеха да поемат нощната си служба.

Не беше ли и той на служба? Неговите думи бяха причинили неопируемо страдание на дожесата и тъй като мисията, с която се бе нагърбил, не бе още изпълнена, гордата владетелка щеше да стане негова играчка.

Смелият негър знаеше, добре това... обаче неговата господарка може да открие истината. Той не се страхуваше от нищо. Опасността бе преминала! Дожесата, си казваше той, с право, не само обича незаконородения, но и желае да го притежава, да го види в краката си. Тази любов, която питаеше от дълги години, я караше да изпитва жестока животинска омраза срещу Марино и Анунциата.

Горо се отдалечи бързо от страшните килии, премина Моста на въздишките и се отправи към апартаментите на дожесата, разположени в предната част на палата.

Още не бе минало полунощ.

Пристигайки на горницата на една стълба, блъсна се в група пажове, които се смееха и се забавляваха, мислейки за шегите, които биха изиграли на дамите от палата.

– Олеле! Този негодник ме плаши! – извика един от тях, виждайки главата на негъра да се подава от стълбата.

– Назад, мръсни негре! – извика друг, показвайки с пръст негъра. – Ти ще омърсиш килимите.

– Полека, малки господар – отговори Горо, отправяйки се към тях. – Забавно е да се види как най-малките хора говорят най-силно!

Негърът започна да се смее.

– Ще ни заплатиш за това, негре! – извикаха пажовете, разгневени от неговата безочливост.

– Ако само извадя сабята си! – каза един.

В действителност той не посмя да тури ръка върху оръжието си.

– А знаете ли вие да си играете с тия играчки? – подзе негърът с ироничен смях. – По-добре ще бъде да не ги носите, защото можете да се убодете на тях!

– Повикайте слугите! – каза по-възрастният от пажовете, побледнял от гняв.

– Нека младите сеньори не се горещят! Горо не желае да се смее...
– Кой ви позволи да се подигравате? Да не сте между роби! Какво търсите?

– Горо има да изпълни една работа...

– Работа ли? Каква работа?

– Това е тайна на Горо.

– Да не се занимавате повече с този чер негодник! Повикайте слугите да го изгонят.

Тогава един от пажовете се отправи за преддверието, където стояха слугите и придворните дами.

– Спокойствие, сеньорчета! Негърът ще остане. Негърът има една важна работа. Нека съобщят на Нейно Величество дожесата – викна той на слугите, които дойдоха, – че негърът е тук.

Казвайки това, той им направи един безочлив и авторитетен жест.

– Как? Милостивата господарка очаква негъра? – казаха слугите.

– Съобщете за Горо! Останалото не интересува никого! – каза Горо сухо.

– Един слуга се върна със заповед да въведе негъра.

Той се чувствуваше силен в достойнството си като довереник на дожесата. Мина гордо между изумените пажове и последва камериера.

Влезе в преддверието и бе посрещнат от една от камериерките.

– Влезте в този салон! – каза тя на негъра. – Нейно Величество сега ще дойде!

После подзе:

– Вие ли сте негърът, който е предложил на господарката лек срещу ухапванията на скорпион?

– Да, сеньорита, Горо притежава едно средство, което премахва болките от този род.

– Тогава, вие сте този, когото очакват. Влезте!

Горо се засмя. Дожесата бе намерила забавен предлог, за да го приеме в полунощ.

Той влезе бързо в салона, където горяха още няколко свещи, а камериерката затвори вратата след него.

– Тази камериерка – каза си той, усмихвайки се, когато остана сам в сред голямата стая, – хвърля недвусмислени погледи към един от пажовете. И тя страда от същата болест, както и дожесата!

Внезапно завесите, които закриваха вратата на будоара, се раздвижиха и самата дожеса влезе в салона.

Негърът се поклони и кръстоса ръце на гърдите си.

Катерина бе облечена в красив пеньоар от бяла коприна с ресни, обкичени със скъпоценности.

Тя направи знак на Горо да я последва в нейния апартамент, за да бъде сигурна, че никой не ще ги подслушва.

– Приблужи се – каза му тя. – Имам пълно доверие в теб!

– Нейно Величество не ще има причина да се разкайва – отговори робът.

– Ако ми останеш верен, ще те възнаградя богато – каза тя. – Но ако ме измамиш, макар и само веднъж, ще увиснеш на бесилката!

– Горо предпочита златото на Нейно Величество пред бесилката на инквизицията.

– Знай добре, негре – подзе дожесата, – че ти не си в пълна сигурност, тъй като всички твои дела и движения се наблюдават!

Горо се засмя и белите му зъби блеснаха.

– Защо се смееш на моите думи? – каза Катерина учудена.

– Горо не се смее, милостива господарке. Той само размишлява и за това се засмя!

– Каж ми, за какво мислеше.

– Горо искаше да пита защо Нейно Величество не даде на Горо това злато, което прахоса за един шпионин.

– Така ти ще бъдеш по-деятелен! – каза дожесата развеселена. – Ти обичаш шегите, негре!

Горо поклати глава и неговите къдри блеснаха на светлината.

– Горо говори сериозно, Величество, твърде сериозно – каза той. – Защо ще надзираваш Горо?

– Защото, ако няма някой шпионин, който да те дебне, който да те следва – отговори дожесата, – ти не ще си гледаш работата и не ще откриеш нищо!

– Нейно Величество вярва ли, че когато Горо иска да направи някакво разкритие, ще остави да има един опасен свидетел.

– Искам – подзе тя, – да не се чувствуваш спокоен никога! Не те познавам още достатъчно.

– Но Горо познава всички тайни на Нейно Величество!

– Ти си един безсрамник! – отговори тя.

– И така Нейно Величество съгласява ли се да има у Горо пълно доверие – каза той. – Защо ще служи на Нейно Величество, когато тя не ще ме смята за верен? Не, Нейно Величество има нужда от един довереник, на когото ще може всичко да каже, който ще може да прави много неща; накъсо, който да може да бъде в услуга на любовта и омразата!

– Какво искаш да кажеш, негре? Ти искаш Да служиш на любовта и омразата?

– Горо е способен и за едното, и за другото, Величество! Що се касае за любовта? Знае да занесе едно парфюмирано писмо без подпис или някое хубаво цвете с устна поръчка. Що се касае до омразата? Знае да нанесе един удар с кама, без да бъде познат; знае да хвърли един човек през оградата на моста; знае да го наклевети и пред Съвета на тримата!

– Ти значи си опитен във всичко, негре? – каза дожесата учудена.

– Това е опитност, придобита от навик, Величество! – отговори той.
– С тия качества Горо успява навсякъде!

– Мразя тази Анунциата, която е избягала заедно със старата просякinya! – каза тогава дожесата.

– Любов и омраза – повтори негрът. – Горо ще намери тази, за която се говори! Нейно Величество мрази момичето, понеже тя обича незаконнородения!

– Мълчи, негре, ти ме отчайваш! Твоята безочливост няма граници! Ако ни чуе някой!

– Нейно Величество трябва да се е погрижила никой да не подслушва! – каза Горо, смеейки се. – Знае, че тя мрази Анунциата!

– Обаче, ти не си успял да я откриеш!

– Горо я търси дълго време. Той не можа да разбере къде се е скрила.

Негрът замълча за момент, после се приближи до дожесата.

– Горо я мрази! Той желае щото тя да стане плячка на най-долните хора! Марино вече не я обича. Тя му е противна, много противна!

– Истина ли казваш? – попита дожесата развълнувана.

– Никой не знае по-добре от Горо. Маринели даже й е казал това!

– Ти виждаш ли го?

– Да, в Тулон, милостива господарке, Горо ходи два пъти в Тулон.

– Защо си направил това дълго пътешествие?

– За да видя дали Горо още може да му помогне; за нещастие – при тия думи негрът сви съчувствено раменете си, – никой не може да направи вече нищо за него. Горо трябваше тогава да се постави в услугите на един нов господар!

– Наистина ли – подзе дожесата – Марино ти е казал, че това момиче му е противно?

– Това е било едно заблуждение. Величество! – отговори Горо.

– Как, негре? Какво искаш да кажеш?

– Гoro иска да каже, че сърцето на Марино се е измамилo. Маринели е разбрал своята грешка. Той е натоварил Гoro доверително да изрази на Нейно Величество цялата страст, която чувства към нея. Той се е разкалял, че не е можал да открие цялата си душа на Нейно Величество.

– Казаха ми – прекъсна го дожесата, – че Марино бил умъртвен в каторгата на Тулон.

– Това е възможно, твърде възможно, но Гoro не знае Нищо! Последния път, когато го видя, той не говори за друго освен за разкайване. Гoro, каза той с тъжен поглед, Марино е един глупак. Катерина Зиани обичаше Марино, а не Луиджи с червеникавата брада!

– Това е възможно, твърде възможно, но Гoro не знае Нищо! Последния път, когато го видя, той не говори за друго освен за разкайване. Гoro, каза той с тъжен поглед, Марино е един глупак. Катерина Зиани обичаше Марино, а не Луиджи с червеникавата брада!

– Мълчи, внимавай какво говориш! – извика дожесата, преструвайки се на възмутена. – Как се осмеляваш...

– Извинете, Величество, милост! – подзе негърът, преструвайки се на уплашен. – Това не са думите на Гoro. Негърът само повтаря тия на незаконнородения! „Катерина обичаше Марино, каза той, а Марино я пренебрегна, потушавайки горещото си желание да й изкаже своята любов, да съедини своята любов с нейната“.

Негърът наблюдаваше с любопитен поглед силното впечатление, което тия думи, произнесени бавно и с нисък глас, произведеха върху дожесата.

– Марино Маринели ли ти каза това? – попита тя с треперещ глас.

– Той ми каза нещо повече, господарке! – отговори негърът. – „Нека Гoro съобщи на Катерина, че Марино я обожава, че ако Марино и тя бъдеха във Венеция, целият свят би бил в краката им. Нека Гoro да й каже това от страна на Марино. Тя ще възнагради Гoro за мисията със злато, много злато!“ Такива са думите на Марино! И Нейно Величество е дала предварително зекините!

– Новината е закъсняла, много закъсняла – промълви дожесата.

Гoro разбра тогава колко ужасно бе разбудил страстта на Катерина, която бе способна заради Марино да предаде Луиджи и всички други съзаклятници.

– Защо да е твърде късно, уважаема господарке?

– Аз се отдах на дожа и Марино е паднал под брадвата на палача.

– Последното от тия две неща – отговори тържествено Гoro, – още не е установено. Първото пък е без важност.

Катерина му хвърли внезапно поглед, пълен с пламък. Той наведе очите си.

– Ти пробуждаш в мене мисли – каза тя, – които са висше предателство! Мислиш ли да ме направиш твоя съучастница?

– За нищо на света, никога, милостива господарке, понеже Горо не се чувства сам виновен! Той само докладва думите на бившия си господар, който носи само отговорността. Ако Горо не се нрави на Нейно Величество, защо го е повикала! Горо е послушен и знае да мълчи.

Дожесата не каза нищо. Тя остана неподвижна, със замислен поглед, като че ли в нея се разиграваше ужасна борба. Трябваше ли да остане горда пред негъра? Катерина бе обичала дълги години незаконнородения и тази любов се бе превърнала в страшна омраза, когато той я бе отблъснал и пренебрегнал.

Този чер роб бе дошъл внезапно да разбуди нейната страст, когато се бе ангажирала завинаги с Луиджи.

Горо разбра какво страдание измъчва дожесата. Той се приближи до нея.

– Какво би казала Нейно Величество – въздъхна той, – ако Марино Маринели... – и негърът погледна наоколо с неспокоен поглед, – се появи внезапно тук, във Венеция, тайно, и дойде пред Нейно Величество?

– Какво приказваш, негре?

– Горо иска да каже... той не знае повече, Ваше Величество!

– Ти знаеш значи, че Марино е още жив?

– Горо знае само, че когато той живееше, го видя за последен път. Горо не знае повече.

– Тогава какво означава твоят въпрос?

– Ако е истина, че Марино живее още, това е едно предложение, нищо повече и внезапно се появи пред Нейно Величество, може би маскиран...

– Ти си опасен човек, негре!

– О, това е само предположение, Горо го повтаря, милостива господарке! – отговори негърът, смеейки се. – Ако през време на карнавала, например, на някой маскиран бал, незаконнороденият се покаже внезапно пред очите на Нейно Величество, той ще бъде там за нея и ще ѝ даде случай да се обяснят! Нейно Величество вижда, че Горо не е някакъв идолопоклонник, така подъл като другите негови сънародници от Тунис, като Хасан при стария Карманиола или Сазин, роба на Данколо, които знаят да служат само на омразата. Той може да служи и на любовта, а това е една деликатна работа.

– Говори, негре – прекъсна го дожесата. – Ти ме забавляваш!

– Е, добре – подзе той. – Да служиш на любовта е мъчно, понеже сърцата на жените са неразгадаеми и капризни. На Горо му е десет пъти по-приятно да служи на един мъж, отколкото на една жена, макар този мъж да е страшен като великия капитан!

– Ти си откровен, негре! – каза дожесата, усмихвайки се.

– Това е едно качество, което не е присъщо на всички от расата на Горо. Горо предпочита – подзе той – да служи на един мъж; понеже в края на третия ден той ще го познава до дъното. Той знае какво трябва да прави. Няма нужда да очаква заповедите му; той ги предугажда. Напротив, жените откриват на сутринта това, което са обожавали вечерта, намразват внезапно предмета на своята любов.

– Твоята философия е може би добра – каза дожесата, – но защо ми е този дълъг разказ!

– Той е без значение за Нейно Величество – отговори важно Горо. – Всичко е добре. Милостивата господарка обича незаконнородения. Морета и планини ги разделят един от друг.

– И твоето известие – подзе тя – пристига твърде късно, повтарям ти го!

– Може би има още време – каза лукаво Горо.

– Твърде късно е да се служи на любовта. Също, твърде късно е и да се служи на омразата – отговори тя.

– Проклятие! – извика тогава Горо.

– Да, негре – подзе Катерина. – Старата просякиня и Анунциата са от няколко дни вече следени от други шпиони!

– Какво казва милостивата господарка? – запита трескаво Горо. – Те били открити вече? Горо понася всичко, освен едно нещо: когато започнат да му поставят пречки на пътя! Други шпиони, каза Нейно Величество? Тогава значи в палата на дожовете има други, които са по-способни от Горо? Е добре, това не се харесва на Горо. Това не е открита игра. Ако е късно Горо да служи на омразата, той ще служи на любовта! Ако Горо не успее, тогава ще разбере добре, че не му остава друго освен да се удави... Обаче, господарке, Горо желае да постави още един въпрос. Кой са тези юнаци?

– Антонио и Франциско, шпионите на инквизицията!

– Те са приятели на Горо! – извика негърът въодушевен. – Горо ще отиде да им помогне, ще улесни тяхната работа и ще докаже на Нейно Величество, че Горо не е говедо! Нека Нейно Величество даде своята заповед Горо ще служи!

- Вярвам, че знаеш да проследиш една дия? – каза дожесата.
- Нейно Величество се съмнява, че Марино е жив – подзе той. – Трябва да се установи преди всичко дали той е в Тулон, на галерите!
- Обещавах ли да побързаш?
- Горо чака с нетърпение желанието на Нейно Величество! Горо ще замине още тази нощ за далечно пътешествие.
- Купувай по пътя конете, които ти трябва. Ще заплатя десеторно разносните ти!
- Благодаря, много благодаря – отговори Горо. – Мъдро е да служиш на първенците на една държава. Те плащат добре за вършените услуги. Нейно Величество може да има пълно доверие в Горо – каза негърът.
- При тия думи той се поклони ниско и излезе бързо от апартамента.
- Ако е жив още! – въздъхна дожесата, – ако думите на Горо се осъществят! Ще бъда способна да изтроя цяла Венеция, за да го притежавам...

2. Шпионите на инквизицията

Анунциата, която отчаяно вика след екипажа, в който бе забелязала своя годеник, като компаньон на хубавата римлянка, остана неподвижна на мястото си, неспособна да вземе някакво решение.

Марино бе забравил Анунциата, чиято любов я бе докарала чак в Рим.

Старата просякиня я изтегли от мъчителното й вцепенение и я хвана под ръка, за да напуснат Корзо и да избягат от шпионите, които бе забелязала отдалеч.

– Видяхте ли Марино? – попита Анунциата.

– Това не беше той. Народът акламираше граф Санта Рока, мое съкровище – отговори старата жена.

– Тогава Марино е станал граф. Заклевам ви се – каза енергично Анунциата, – че го познах. Ако моите очи са ме измамили, моето сърце не може да ме излъже!

– Това е чудно, твърде чудно – промълви старата просякиня. – Коя ли може да бъде тази знатна дама? Къде можем да намерим Марино и да му говорим?

– Уви! – въздъхна тъжно Анунциата.

– Почакай! – каза Луала. – Ние скоро ще се успокоим. При тия

думи тя се обърна към двама папски лакеи, които се разхождаха заедно с две жени, и които бяха аплодирали при минаването на колата.

– Една дума сеньори – ги запита тя смело, – само една дума! Кой е този, когото акламирахте?

– Вижда се, че пристигате от далеч – отговори иронично един от двамата мъже. – Това е граф Санта Рока, баснословно богат сеньор, който подпомага пострадалия народ и поради това е станал любимец на папата!

– Какво казвате? – отвърна Луала, а Анунциата бе склучила ръцете си и жадно слушаше. – А коя е красивата дама, седнала в колата до графа? – попита просякинята.

– Това е синьората Мадлена Боргез. Племенницата на папата – беше отговорът.

– Племенницата на папата! – отговори, смеейки се старата просякиня. – Я гледай, какво нещо!

– Сеньоритата е достойна за графа – подзе човекът, – понеже, като него, е справедлива и добра и помага на бедните.

Анунциата побледня и потрепери при тия думи.

– О, толкова скоро да бъдат заедно? – запита старицата, хващайки Анунциата за ръката. – Това може би е приятелство или едно висше уважение.

Слугата от Ватикана отправи върху просякинята един въпросителен поглед, като че ли си мислеше, че се касае за някоя шега.

– Той даже вече живее в палата Боргез – каза той, отдалечавайки се със своя другар.

– Сега ние знаем всичко, каквото ни трябваше – промърмори старицата, оставайки за момент на мястото си.

През това време Анунциата, обзета от дълбока скръб, скри лице в ръцете си и заплака.

– Успокой се, мое дете, не се натъжавай – й каза Луала. – Още нищо не е загубено. Не трябва да се вярва всичко, което казват хората. Кой знае как твоят Марино се е заплел с римската аристократка? Да тръгнем бързо по тази тясна улица и да се завърнем в хана.

Анунциата не изпълни веднага съвета на Луала. Тя поиска още веднъж да погледне великодушния изглед на Корзо, надявайки се да види той, който бе изчезнал за дълго време от нейните очи.

– Света Богородице! – произнесе тя внезапно с полузадушен вик, – имай милост! Шпионите ни забелязаха. Виждам Антонио да ни показва с пръст на своя другар.

Старата просякиня хвърли поглед към направлението, което ѝ сочеше Анунциата.

– Да бягаме – каза тя, – бързо да бягаме. Те не могат да ни последват. Тълпата ни дели от тях и им пречи да напреднат.

Луала повлече Анунциата след себе си. Двете жени се отправиха по една тясна пресечна уличка, после завиха в една втора и изчезнаха от погледите на своите преследвачи.

Те бяха заплашвани от голяма опасност, понеже двамата полицаи, които ги бяха преследвали от Брандоло дотук, знаеха сигурно, че те диреха убежище в Рим.

За щастие на двете бегълки, слънцето клонеше към залеза си; нощта можеше да ги покровителствува с тъмнината си.

Те преминаха бързо множество пусти и тесни улички.

Те попитаха за пътя към Неаполитанския хан, където се бяха установили и който се намираще до една от далечните врати на града.

Най-после двете жени намериха един любезен войник швейцарец, който ги покани да ги придружи до своята кръчма да пият малко вино и да разкажат историята си.

Тъкмо това трябваше на Луала.

Тя използва разговорливостта на войника, за да го накара да опише палата Боргез и събра всички желани сведения.

Най-сетне те достигнаха до своя хан, пред който се намираще веранда, покрита с бръшлян.

Кръчмарят беше приготвил за двете жени една малка стая под покрива, понеже стаите на първия и втория етаж бяха заети от римски селяни, които съставляваха обикновената му клиентела. Той не можеше, даже и да имаше достатъчно място, да предложи на двете жени да живеят в средата на тия хора.

Множество от тия селяни, които носеха широки изтрити мантии, големи плъстени шапки, нахлупени над лицата им, и кожени цървули, бяха още под верандата и пиеха вино, с каквото ги обслужваше ханджията.

Повечето от тия хора преминаваха живота си върху кон, пазейки стада говеда или коне. Техните разговори бяха бурни.

Щом стигнаха до кръчмата, двете жени благодариха на войника, че бе ги придружил и се изкачиха по малката стълба, която водеше към тайната стаичка под покрива. През това време войникът влезе в предната зала, поръча си вино и се намеси в разговорите на селяните.

Анунциата бе духом съкрушена. Тя чувствуваше, че сърцето ѝ се

свива болно. Сломена от умора, тя се отпусна върху леглото от морски водорасли, поставено край стената на стаичката.

Стаята бе снабдена с едно правоъгълно отворстие, подобно на прозорец. Последното бе към верандата и през него се чуваха смеховете и разговорите на пиещите.

– Долу се забавляват и весело чукат чашите – промълви старата просякиня, палейки една малка глинена лампа. – Тук, напротив, царува тъга и скръб.

Стаята, ниска и тясна, имаше мизерен вид. Мебелировката се състоеше само от една малка маса, два разкривени стола и едно легло, поставено на земята. Няколко стари икони висяха на стените.

Вратата, грубо издялана, водеше към един коридор, който завършваше със стръмна и тясна стълба.

Старата просякиня взе една зекина от още пълната кесия, която ѝ бе дал Горо, напусна стаята и слезе долу. Завърна се, носейки шише вино и някои продукти. Тя не престана да подканва Анунциата, докато последната не се съгласи да сподели с нея храната.

Внезапно, когато двете жени се бяха настанили под бледата светлина на малката лампа, два гласа проникнаха през отворения прозорец, идейки отдолу.

Анунциата потрепери, Луала изгърва лъжицата си, която поднасяше към устата си, стана, приближи се тихо до прозореца и подаде главата си навън, за да се увери дали не се е излъгала и дали тия два гласа са някои чужденци или на двамата шпиони.

– Света Богородице! – произнесе тя. – Ние сме загубени. Те са намерили следите ни!

Луала си издърпа главата назад и остана за момент нерешителна.

– Войникът ще им каже – произнесе тя, – че една стара просякиня и едно младо момиче са влезли в кръчмата. Тогава те ще се опитат да ни заловят...

– Успокой се, мое съкровище – каза тя на Анунциата, която бе много уплашена. – В Рим има закони, които ще ни закрилят. Те нямат право да ни изтръгнат от нашата стаичка насила!

Като помълча малко, Луала продължи с тъжен глас:

– За нещастие, ние сме пленници в тази проклетата кръчма. Само един щастлив случай би могъл да ни спаси! Понеже те ни следят и дебнат момента, когато ще напуснем кръчмата, за да се справят с нас.

– Вие мислите, значи, добра Луала – каза младото момиче, – че никой не може да ни нападне в тази стая?

– Те не ще се осмелят, Анунциата – отговори старата, – понеже ние ще викаме за помощ и войниците на папата ще ги заловят като бандити! Не, те не ще се осмелят. Ах, ако можем през следващите дни да потърсим някой начин, за да им убегнем и да потърсим твоя Марино!

– Той ще ни закриля – каза младото момиче. – Ох, как бих искала да узная, дали ме обича още!

– Сигурно ще ни се представи случай, мое съкровище – каза Луала. – Двамата негодници трябва да бдят денем и нощем, те ще се уморят и ще отслабят своята наблюдателност, а тогава ние ще се възползуваме да изтърчим в палата Боргез, където твоят Марино ще ни освободи от всяка грижа.

– Сложете желязото на вратата! – каза Анунциата с безпокойство.

– Успокой се, Анунциата. Храбри хора не липсват в къщата, те ще ни закрилят. Спи, отпочини си! Момичето я послуша.

– Света Богородица да ни закриля! Наспете се и вие – каза тя на покровителката си.

Старата просякиня затвори грижливо вратата и угаси лампата. После тя си легна не толкова с намерение да спи, а повече да успокои момичето. Щом последното заспа дълбоко, тя стана и се ослуша.

Шумните разговори и шегите бяха престанали в хана.

Обаче, стори й се, че различава в тишината лекия шепот на двама души, които разговаряха с нисък глас.

Луала знаеше, че вратите и разните изходи на хана не бяха затворени и че през тях може да се мине във всяко време. Мисълта за двамата шпиони не я напущаше.

Тя търси трескаво някое място за бягство. Внезапно й се стори, че малката стълба скърца. Това не бе въображение: сигурно някой се изкачваше. Чуваше го как пристъпя по дървените стъпала.

Анунциата спеше дълбоко, незнаеща за опасността.

Луала се вдигна безшумно, готова да вика за помощ, да разбуди цялата къща при нужда.

Ясно различи стъпките на двама души, приближаващи се с вълчи стъпки и говорещи тихо.

Най-сетне те достигнаха до вратата на стаята. Почукаха. Не знаеха точно в коя стая се намираха тя, които търсеха.

Вратата, противно на техните очаквания, не се отвори. Те си прошепнаха няколко думи, като че ли се съветваха, и се опитаха наново да отворят вратата.

Луала се приготви... Без съмнение двамата шпиони искаха да си

пробият път насила. Тя щеше да изпусне страшен вик.

Но скоро разбра, че те промениха тактиката си и слязоха обратно по старата стълба, предпочитайки да дочакат някой по-удобен случай.

Часовете минаваха. Зората вече се пукаше и ханът бе почнал да се съживява, когато старата просякиня заспа.

През деня Луала и Анунциата не напуснаха кръчмата. Просякинята предложи да се смесят с тълпата, която пълнеше долната зала, да се измъкнат крадешком на улицата и да се доберат незабелязано до палата Боргез.

Но Анунциата не се съгласи с този проект.

– Да почакаме няколко дни – каза тя, – може би двамата шпиони ще се отдалечат, без да ни сторят нещо.

Но дните и нощите минаваха, все изпълнени със страх и без надежда. Всяка вечер старата просякиня забелязваше единия или другия от двамата полицаи, заставащ на стража под верандата.

Тя събра най-сетне смелостта си и слезе при собственика на кръчмата, за да го замоли за помощ и закрила.

– Вие си въобразявате, бабо – отговори ѝ последният. – Тия двама чужденци няма защо да ви преследват. Или може би случайно имате нещо на съвестта си.

Луала разбра, че Антонио и Франциско бяха добри клиенти, които ханджията предпочиташе пред бедните жени.

Трябваше да се вземе някое решение. Ако бегълките останеха дълго време в тази кръчма, сигурно щяха да станат плячка на двамата полицаи. Последните можеха да използват някоя спокойна нощ, когато посетителите на кръчмата бъдат по-малобройни, за да подкупят кръчмаря и да отведат насилствено двете жени.

Те нямаха спокоен сън. Скачаха при най-малкия шум. Време беше да се тури край на теглата им.

Една вечер, когато Луала стоеше на прозореца на стаичката, чу няколко селяни да разговарят помежду си и да решават да отидат заедно из града на сутринта.

Бедната жена не желаше да пропусне този случай, без да го използва. Съобщи на Анунциата това, което беше чула, и слезе на верандата.

Видя селяните, седнали настрана, пред кани, пълни с вино, а на друга страна забеляза двамата шпиони на инквизицията, които си зашепнаха, обръщайки погледи към нея.

Старата Луала се престори, че не вижда Антонио и Франциско, отпраща се към другите хора и ги запита не възнамеряват ли да направят на

другия ден една обща разходка в града.

Двамата шпиони се смееха настрана и се опитваха да направят старата просякиня смешна пред селяните. Но последните, напротив, ѝ отговориха, че може да дойде с тях с пълна сигурност.

Луала можеше да им поиска веднага закрила, но тя се съдържа, страхувайки се да не предизвика караница.

Когато се приготви да влезе в хана, тя хвърли поглед към големия път, който се простираше под маслиновите дървета. Тъмнината още не бе пълна и на нея ѝ се стори, че една човешка сянка се движи от едно дърво до друго, криейки се зад тях.

Стори ѝ се, че позна Горо... обаче, нали той се бе върнал във Венеция. Не можеше да дойде тук така скоро. Тя погледна още веднъж, но не видя нищо. Сянката бе изчезнала.

Когато се прибра в стаичката, тя разказа на Аунциата това, което бе видяла. Младото момиче също беше забелязало един странен силует, тичащ под дърветата, но спускащата се тъмнина ѝ бе попречила да различи мистериозната личност.

Луала съобщи на другарката си това, което бе решено, и бедната започна да се надява.

Малко по малко долу в кръчмата настъпи мълчание.

Селяните се прибраха в стаите и си легнаха. Двамата шпиони сигурно също се бяха прибрали в тяхната стая; кръчмарят също. На верандата една слугиня бързаше да разчисти.

Аунциата, изморила се да гледа през прозореца, се отпусна върху леглото. Мълчание царуваше в малката стая и луната осветяваше с жив блясък бедната ѝ вътрешност.

Луала, която винаги беше нашрек, едва бе поспала един час, когато се събуди и скочи. Чула бе един лек шум, нещо като скърцане.

Ослуша се.

Аунциата още спеше. Не бе усетила нищо. Може би Луала се е измамила?

Не, нейният слух не бе я излъгал. Тя чу отново същия шум. Този път можа да – установи, че идеше откъм вратата.

Веднага ѝ се стори, че се поставя стълба върху стената. Не можеше вече да се съмнява... Една ужасна мисъл я обхвана.

Беше около един часа сутринта. Всичко почиваше наоколо. Шпионите на инквизицията, знаейки че двете жени на сутринта ще тръгнат за Рим с групата селяни, бяха избрали тази нощ, за да нанесат удара и да прибавят две нови жертви към дългия списък на ужасния съд.

Негодниците бяха съставили добре своя план. Единият трябваше да застане пред вътрешната врата на стаичката. Другият трябваше да проникне вътре през прозореца откъм верандата. Така двете жени щяха да бъдат изненадани във време на съня им и вързани преди да повикат за помощ.

За да разбере какво става, Луала се наведе предпазливо през прозореца.

Тя щеше да изпусне вик на ужас, но се въздържа. Един от шпионите се изкачваше върху покрива на верандата, посредством една стълба, която бе прикрепил към стената. Позна, че този човек бе Франциско.

Шпионинът, чието внимание бе заето с безшумното изкачване, не забеляза главата на старата просякиня на прозореца.

– Ние сме загубени! – извика младото момиче.

Внезапно един гърмеж се разнесе навън. Един глух вик последва и Франциско полетя в празното пространство, а в двора на кръчмата се повдигна голям шум.

Анунциата, уплашена, се притисна до старата просякиня...

В този момент собственикът на хана се развика, разгневен, че го смущават в съня му.

– Ей! Какво е това? – попита той грубо.

– Нищо – отговори един глас отдолу. – Застрелях една птица на покрива ви. Вярвам, че беше граблив орел!

– Това е Горо! Познах гласа на Горо – въздъхна Анунциата, съвземайки се.

3. Луиджи и огледалото

Изтекоха много седмици от момента, когато Горо бе напуснал будоара на дожесата, за да отиде в Тулон.

Наближаваше времето, когато Венеция щеше да отпразнува своя весел карнавал, където бедните се забавляваха също като богатите, където старите се приравняваха с младите.

Карнавалът и празникът на Св. Марко бяха двата най-големи, двата най-хубави празника на Венеция. През тия дни мнозина пръскаха за няколко часа парите, събрани много седмици, а може би и месеци.

Най-големи волности, развратни сцени и други безсрамия биваха търпени. Организираха се народни кавалкади. Великолепният площад Сан Марко се превръщаше в голяма празнична зала, където всички

класи на обществото се забавляваха. Виждаха се просяци, дегизирани като патриции и сенатори, които пък се маскираха като хора от народа.

В тая седмица работните домакини даваха на своите съпрузи, братя или приятели превъзходни карнавални костюми, шити и работени при светлината на лампата през дългите декемврийски и януарски вечери.

Една вечер, малко след Коледа, един слуга съобщи на великия капитан, който се разхождаше край своите полицаи в голямата чакална на палата на дожовете, че шпионинът Антонио е избягал в този момент от съда на инквизицията и иска да говори със Силвио Зиани.

– Антонио е сам? – запита великият капитан учуден и влезе в специалната стая, която се намираше до чакалнята. – Кажете му да дойде! – заповяда той.

Щом шпионинът влезе в стаята, поклони се пред могъщия Силвио Зиани, после застана близо до вратата и заочаква своя началник да му постави въпроси.

– Представи ли се вече на Съвета на тримата? – го запита Зиани.

– Пристигнах във Венеция преди един час, господарю! Първо ви търсих навсякъде из палата и като не ви намерих, отидох в залата на съда, мислейки, че там ще ви срещна.

– Сам ли се връщаш?

– Да, сам, господарю!

– Какво стана с другаря ти Франциско?

– Той е мъртъв, господарю!

– Как?... Говори! Какво се е случило? Ти дълго време отсъствува.

– Почти три месеца, господарю!

– Накъсо, успя ли, да или не?

– Отчасти, господарю!

– Какво искаш да кажеш?

– Ние трябваше да преследваме две лица и да ги заловим...

– Старата просякиня и момичето!

– Само една е паднала в нашите ръце.

– Само едната? Коя е тя? – попита трескаво Зиани.

– Старата просякиня, господарю!

– А младата, красивата синьората?

– Тя ми избяга по един необясним начин!

– Къде остави старата?

– В палата на дожовете, господарю!

– Добре. Тя ще признае, ще бъде принудена да признае къде е скрила тази, която я е придружавала.

– Страхувам се, господарю, че старата просякиня не знае какво е станало с красивата синьората!

– Това е чудно! Разкажи ми подробно какво се е случило!

– Когато по ваша заповед Франциско и аз напуснахме Венеция – отговори Антонио, – за да дирим следите на двете бегълки, ние преминахме много премеждия, господарю. Скитахме се и тук и там, без да можем да открием някаква дияра, от която да започнем преследването.

– Не се ли осведомихте първо в Гвидека? – попита Зиани.

– Ние загубихме там точно три дни, господарю! Не намерихме на острова никаква следа от двете жени. Те не са стъпвали никога там. Вярвам, че негрът нарочно е посочил лъжлива следа!

– Искаш да кажеш, че той не е желал да се остави да бъде надминат от един конкурент!

– Мисля, че негрът е един негодник, господарю – отговори енергично Антонио, – който ни е излъгал, както и вас.

– Как? – извика капитанът изненадан. – И кое те кара да вярваш това?

– Негрът във Венеция ли е господарю?

– Не. Той замина преди няколко седмици!

– И върна ли се?

– Защо са всичките тия въпроси, Антонио?

– След като изгубихме три дни в Гвидека, господарю – подзе шпионинът, – ние побързахме да потърсим другаде бегълките, които имаха преднина пред нас. Отправихме се бързо на континента. След няколко дни достигнахме Ферара. Там ние се разделихме.

– Не намерихте ли някоя следа във Ферара?

– Нищо, господарю! Ние, обаче, претърсихме издъно градините, църквите, ханищата – всичко бе напразно! Франциско тръгна за Равена, а аз за Болоня. Бяхме си определили среща във Форли след осем дни. Не намерихме нищо. Но Франциско бе имал по-голям успех. Успял да узнае в Равена, че една стара просякиня, придружена от една чудно красива синьората, тръгнала по пътя за Рим!

– Те значи винаги са вървели близо до морето?

– От Форли – подзе Антонио, – без да се бавим тръгнахме за Римини. Но въпреки нашата бързина, ние стигнахме твърде късно в този град. Те вече го бяха напуснали. Трябваше отново да се разделим, за да намерим следите им. Отправих се към Урбано. Франциско остана по крайбрежието и тръгна за Песаро. Този път бяхме си определили за среща малкото градче Перьола. Узнах, че бегълките се бяха отправили към

Перуджия. Измених пътя, пратих човек до Франциско да го предупреди за тази промяна.

– И достигна ли ги най-сетне? – попита Силвио Зиани.

– Да, в Перуджия, господарю! Но те познаха Франциско в момента, когато ние двамата се срещнахме.

– После?

– Останахме в съседство с манастира, за да не ги загубим от очите си.

Но старата просякиня бе по-хитра от нас. Когато наблюдавахме цяла седмица денем и нощем входа на манастира, ние останахме учудени, че жените стоят толкова дълго. В действителност те вече бяха тръгнали и се намираха далеч от пътя!

– Как сте могли да допуснете подобно нещо? – попита Зиани.

– Отначало бях слисан, но после намерих обяснението на мистерията! От манастира водел един подземен тунел, дълъг около километър, към една гора, разположена на пътя за Сполет.

– Кой ви даде това сведение?

– Един прислужник. Ние бяхме изумени и страшно ядосани. Веднага тръгнахме по следите им, по направление към Сполет... Но всичко бе напразно! Когато стигнахме в този град, узнахме, че те са тръгнали преди осем дни за Терни!

– Тогава вие сте взели пътя за Рим?

– За Рим, да, господарю! И това решение беше добро, защото се намерихме точно на пътя.

– Разказвай!

– През всички села, където минахме, всички въодушевено разказваха за добрините и благоденствията на някой си граф Санта Рока!

– Санта Рока? – попита внезапно великият капитан. – Не беше ли по това време той в Рим?

– Познавате този граф, господарю?

– Чувах да се говори много за него!

– Той е баснословно богат!

– И ти мислиш, че присъствието на този модерен Крез в свещения град е привлякло Луала и Анунциата.

– Така си въобразих, господарю. Старата и хитра просякиня е чула да се говори за богатия и благодетелен сеньор. Тя е решила да използва случая и да му поиска милостиня. Водела е със себе си едно красиво момиче, с което е можела да го съблазни и да го предразположи! Така си мислех, господарю!

– Е! Намери ли я в Рим?

– Да, на Корзо, тъкмо в момента, когато се показваше екипажът на граф Санта Рока!

– Видя ли самия граф?

– Твърде бегло, господарю. Той премина много бързо край нас. Една римлянка от висшето общество беше седнала до него в колата.

– Франциско беше ли с тебе, когато си забелязал старата просякния и младата синьората на Корзо?

– Ние бяхме заедно. Веднага се запътихме към двете бегълки, за да ги хванем, по за нещастие те ни забелязаха и използваха обстоятелството, че тълпата беше твърде гъста около нас, за да ни избягнат.

– Намерихте ли техните следи?

– Ние смятахме, че те още не бяха напуснали Рим и се заловихме да претърсваме кварталите край вратите, където се намираха много ханища. Един щастлив случай ни помогна още същата вечер да намерим кръчмата, където те бяха наели една малка стая. Един шведски войник ги бе довел дотам и ние узнахме от него това, което желяхме да знаем.

– Този хан да не е бил снабден също с подземен тунел? – попита Зиани, разтревожен.

– Ние също се настанихме там и не жалехме зекините, за да подкупим кръчмаря.

– Това е добре. Но защо не сте използвали момента, когато двете жени са били почти във ваша власт?

– Хм! – произнесе Антонио. – Работата беше твърде деликатна. Не можехме да направим друго, освен да се колебаем: знаете, че по това време венецианците не се ползуваха със симпатии в Рим. Ние нямахме у нас никакъв документ, който да ни позволява да арестуваме двете бегълки. Не можехме да действваме открито със сила. Но тоя път те не можеха да ни избягат. Останахме в хана и наблюдавахме денем и нощем стаята, където просякнията и красивата синьората се бяха окопали.

– Как? Какво искаш да кажеш с тия думи? – запита Зиани учуден.

Антонио подзе:

– Нощем те се затваряха херметически в стаята си, а денем не ни изпушаха из очите си. Да очакваме още бе напразно и една вечер решихме да влезем през вратата в жилището им. Щяхме насила да ги измъкнем оттам.

– Ето това е добре! – потвърди Зиани. – Възхвалявам вашето решение.

– Този опит коства живота на Франциско, господарю – каза

Антонио.

– Възможно ли е? Ти ми говори по-рано за негъра – подзе великият капитан. – Има ли някаква връзка между присъствието на последния и смъртта на твоя другар?

– Господарю – подзе полицаят, – залагам главата си, че негърът ни е следвал от страх да не заловим двете жени преди неговото пристигане.

– Разбирам – каза Зиани. – Това е било въпрос на чисто съперничество. Може би той е успял да залови Анунциата?

– Не вярвам, господарю – подзе Антонио. – Във всеки случай камата ми е наострена. Тежко му, ако намеря доказателство, че той е авторът на това престъпление.

– Защо нямаш вече това доказателство? – попита Зиани учуден.

– Нощта беше паднала – започна полицаят. – Ние искахме да използуваме тъмнината и да свършим работата си преди сутринта. Вечерта прекарахме на верандата и като се посъветвахме, случаят реши щото Франциско да поеме мъчната работа...

– Каква мъчна работа? – попита великият капитан.

– Моят другар – обясни Антонио, – трябваше да се изкачи по една стълба и да проникне през прозореца в стаята. В това време аз трябваше да мина през вътрешността на хана и да заста на пред вратата на стаичката. Щом влезе Франциско щеше да ме повика и ние щяхме да заловим и вържем двете жени и да ги пренесем вън от хана...

– Защо не изпълнихте този смел план? – прекъсна го Зиани.

– Полунощ вече бе настъпила. Всички спяха в кръчмата, намираща се накрая на една пуста улица. Ние пристъпихме към работа. Франциско бе твърде весел. Аз го посъветвах да опре стълбата на стената на конюшната, оттам да премине на верандата и да се качи до прозореца. Той взе стълбата... Какво се е случило после? За това не мога да си дам сметка, господарю. Отидох на поста си, тъкмо бях на горната част на вътрешната тясна стълба, когато изведнъж чух един гърмеж. Потреперих, че е пристигнал някой патрул от папски войници или неколцина полицаи. В същия момент чух как кръчмарят грубо питаше какво се е случило. После, този, който е дошъл да застреля Франциско, отговори: „Застрелях една птица на покрива ви. Вярвам, че беше граблив орел“!

– Позна ли гласа? – прекъсна го Зиани заинтересован.

– Не, господарю – отговори Антонио. – Повярвах, че полицията на папата е разкрила нашия план и че аз също се намирам в голяма опасност. Втурнах се навън и успях да напусна хана, без да бъда забелязан...

– Как? – извика Зиани разсърден. – Ти си се спасил, страхливецо,

уплашен от един пушечен гърмеж, без да видиш поне кой стреля? Нима друг път не си усещал миризмата на барута?

– Господарю, жестокият край на Франциско ме накара да загубя хладнокръвието си. Ако бях знаел, както узнах на сутринта, че един негр бил авторът, но през нощта...

– И ти твърдиш сега, че този негр е Горо, като че ли няма други негри на земята?

– Давам ви думата си, господарю! – отговори Антонио. – Той е бил Горо! Обаче, не можах да го видя, понеже бях избягал.

– И къде избяга?

– Толкова далече, колкото опасността ми повеляваше, господарю! Изтичах по пътя и стигнах в близката малка горичка. Бях застанал зад един храсталак, когато мина старата просякиня. Аз скочих, хванах я за гърлото и...

– ... си спечелил една лека и незаслужена победа – добави иронично капитанът на карабинерите.

– Господарят се лъже! – извика гордо полицаят. – Тя се защитава-ше и ми оказа небивала съпротива. Погледнете подутото ми око. Вярвам, че тази стара вещица ми остави един белег за цял живот. Но аз й отмъстих и й нанесох по главата такъв силен удар, че тя падна на земята примряла и аз можех да я вържа. Привързах я о едно дърво, което се нарираше настрана от пътя, после се завърнах в хана.

Зиани, развеселен от наивния разказ на Антонио, не можа да съдържи една иронична усмивка.

– Когато тя се съвзела – продължи полицаят, – и се видяла привързана о дървото, започнала да вика отчаяно, но виковете й се загубили всред мълчанието на гората. Върнах се и я намерих на същото място.

– Защо си се връщал в хана? – попита Зиани. – Какво си правил там?

– Констатирах – отговори Антонио, – че Франциско е ударен с един куршум в главата. Узнах също, че негрът е напуснал бързо кръчмата, придружен от младата сеньорита и старата просякиня.

– И не откри ли убежището на Анунциата? – каза Силвио Зиани.

– Не, господарю – отговори полицаят. – Мисля, че просякинята е напуснала младото момиче, за да отиде в града. Тя е била заслепена от блясъка на богатството на мистериозния граф Санта Рока, галеното дете на римския народ.

– Какво направи с твоята пленница? – прекъсна го капитанът на карабинерите.

– Нека господарят благоволи да ме последва – отговори почтително Антонио. – Ще го отведе в килията на Луала. Тя е много отпаднала от принудителното пътуване, което трябваше да направи. Страхувах се да не умре по пътя, но тя понесе всичко. Старата вещица е корава като камък!

– Напрани ли вече някое признание? – попита Силвио Зиани.

– Опитах се с го пъти да я разпитвам – започна Антонио. – Не можах да изтръгна никакъв отговор. Тя повтаряше непрекъснато: „Да бъде благословено небето! Моето съкровище успя да избяга от тия чудовища!“ Тя викаше да я отведе пред. Съвета на тримата и не преставаше да отправя закани срещу знатните лица на Венеция.

– Желанието ѝ ще бъде изпълнено през една от следните нощи – отговори Силвио Зиани. – Отведи ме при нея. Трябва да я поставим в някоя клетка!

* * *

Катерина бе узнала от Силвио Зиани всички подробности по арестуването на Луала. Капитанът на карабинерите съобщи на сестра си и подозренията, които му вдъхваше негърът. Той я попита каква нужда е имало да го взема на служба, но горделивата Катерина му отговаряше уклончиво и с премълчаване, че той бе обхванат от недоверие и започна да гради разни хипотези.

Изглеждаше, че тя преследва някои собствени цели. Великият капитан се въздържа да ѝ задава повече въпроси.

– Негърът – ми каза той – ще ми издаде тайната...

Една вечер, няколко дни след това, Горо се появи внезапно в палата на дожовете. Той се запъти веднага към апартамента на дожесата. Попска да бъде въведен. Една камериерка, която бе довереница на владетелката, му отговори, че господарката ѝ не може да го приеме в този момент, но той може да се представи към полунощ.

Горо беше точен. Единадесет часа бе ударил от кулата Сан Марко, когато той отново се появи в палата. Едва бяха минали няколко минути от неговото пристигане, когато камериерката го въведе в салона на дожесата.

Стаята бе празна. Миризмата на силен парфюм я изпълваше. Една бледа светлина я къпеше в нежния си блясък.

За пръв път от много дни насам Горо се намираще сред фотьойли и меки килими.

Отоманките оказваха върху него едно непреодолимо привличане.

Той се отпусна върху техните меки възглавнички и в това положение заочаква дожесата.

После той се забрави. Очите му се затвориха. Горо заспа.

В този момент дожесата отмахна завесата, която отделяше салона от нейния будоар.

Не виждайки никого, тя обгърна стаята с учуден поглед. Изведнъж забеляза едно свито тяло върху кадифените възглавнички...

Приближи се. Гневно изражение се изписа върху лицето ѝ. Отиде в съседната стая и се завърна, държейки в ръка един богато украсен бич, за да накаже неразумния негър, който се бе осмелил да седне там, където само бележитите гости, които приемаше дожесата, имаха право да седнат.

При шумоленето на роклята на неговата господарка, Горо трепна и се събуди.

С невероятна пъргавина той се смъкна от възглавничките върху мекия килим и мигновено застана на колене, почти пълзящ с кръстосани ръце върху гърдите, пред разгневената дожеса. Малко по малко той издигна очи към гордата съпруга на дожа, която го гледаше заплашително с бич в ръката.

– Милост Величество! – промърмори негърът, които бе разбрал вината си. – Нека Нейно Величество да прости на Горо – подзе той. – Проклетите възглавнички съблазниха бедния негър, който е на върха на умората!

– Великият капитан има право – отговори тя сухо, – ти си един безчестник, един неразумен! Черните роби при своите господари нямат друго право, освен да ги слушат на колене!

– Горо знае – отговори негърът. – Християните имат грижата да накарат езичниците да не забравят местата, които са им отредени, Величество! Горо е донесъл на благородните си господари резултата от неговата мисия – добави той. – Горо е изтощен от умора!

– Последвай ме – заповяда дожесата, като се отправи към будоара си.

Негърът я последва, загрижен и нервиран едновременно. При вида на бича изглеждаше той си припомни своето робско положение.

– Ти си бил в Рим? – каза му дожесата, хвърляйки му изпитателен поглед със сините си очи.

Горо примигна.

– В Рим ли? Кой казва това? – попита той.

– Никой не би го твърдил, ако Антонио, споделяйки съдбата на

Франциско, би паднал в твоята клопка. Спомням си добре твоите думи, негре. Ти смяташе тия двама шпиони като приятели.

– Горо не разбира какво иска да каже Нейно Величество – отговори робът. – Горо не е виждал нито Антонио, нито Франциско!

– Как смееш да отричаш, негре! – каза дожесата нетърпеливо. – Антонио те е познал?

– Антонио лъже, Величество!

– Ти значи твърдиш, че не си стрелял върху Франциско, че не си бил в хана, че не си отвлякъл Анунциата със себе си?

Негърът поклати енергично глава.

– Всичко това е лъжа! – отговори той! – Горо ще даде на Нейно Величество доказателство, че не е бил в Рим!

– Тогава ти си изпратил няколко от твоите сънародници?

– Съвсем не! Горо няма никакви връзки със себеподобните си! Той не се унижава да има връзка с хора, които стоят по-долу от него!... Величество – добави той, – негърът беше в Тулон!

– Ти не си друго освен едни непоправим разбойник!

– Ако Нейно Величество – отговори Горо – не желае да вярва на предания си роб, нека го изгони! Негърът не ще приеме нито една квартира преди да е доказал на Нейно Величество, че...

Негърът погледна живо наоколо като че ли се страхуваше да не бъде подслушван, после се домъкна близо до дожесата:

– ... й носи поздрави от Марино Маринели.

При тия думи Катерина не можа да сдържи едно потрепване.

– Говори! – каза тя трескаво. – Отговори ми! Видя ли го?

– Уви! – завайка се негърът. – Всичко е загубено. Горо ходи, докато падна от умора; той направи своите дрехи на парцали и резултатът от всички негови усилия. Това е скръбно, Величество, много скръбно!

Дожесата все повече се вострастваше. Горо видя какъв пламък светна в очите й и разбра какво ставаше в нейното сърце.

– Ще те обезщета за твоите страдания – заяви тя. – Обещавам ти. Но отговори ми! Марино жив ли е?

– Не, Горо не може нищо да иска, нищо да приема. Той е честен, нека Нейно Величество да го вярва, вместо да дава вяра на този проклет Антонио, който твърди, че робът е бил в Рим, и който е лъжец и негодник.

– Дай ми доказателство, че си видял Маринели в Тулон и аз ще те възнаградя щедро!

– Не, Величество, Горо не го е намерил!

– Мъртъв ли е той? Заклевам те, обясни ми! Негърът сви рамене.

– Горо не знае какво да отговори на Нейно Величество – отвърна той.

– Ти подлагаш търпението ми на изпитание! – извика дожесата. – Знаеш ли, че имам средство да ти изтръгна признание насила, щом злоупотребяваш с моята добрина.

– Да принудят Горо да признае? – каза негърът със спокойствие. – Нека Нейно Величество ме подложи на мъки, ако й харесва. Горо не ще признае, освен лъжи! Той ѝ се заклева, че Марино Маринели обича така страстно Нейно Величество, както тя обича незаконнородения.

– Говори ли му? – попита нетърпеливо дожесата.

– Нека Нейно Величество – отговори негърът все със същото спокойствие – се закълне на Горо пред разпятието, пред емблемата на нейната вяра, че обича Марино Маринели, че не ще издаде на никого това, което нейният роб ще ѝ довери!

– Заклевам ти се! – каза дожесата, поставяйки ръка върху голямото златно разпятие, поставено на нейната маса.

– Да, Марино живее! – каза тогава Горо с тържествен глас.

– Той живее!...

– И неговото голямо желание е да види пак Нейно Величество и да ѝ посвети живота си! – подзе Горо.

Дожесата затрепери от страст.

– Говори! – викна тя. – Къде е той? Къде го срещна?

– Робът пази неговата тайна – отговори Горо, – но какво важи това за Нейно Величество, ако тя знае, че Марино Маринели ѝ изпраща поздрав, след което ще последва една тайна важна мисия!

– Обещавам ти хиляда зекини! Говори!

Горо подпря главата си до долната част на роклята на Катерина.

– Какво ще помисли Нейно Величество – каза той, – ако Маринели се появи внезапно тук, във Венеция, и падне в нейните крака?

Дожесата хвърли към негъра един поглед, едновременно въпросителен и пълен със страст. Тя почувствува, че последният бе казал твърде много, за да бъде искрен.

– Е добре – каза тя, – ще го поздравя е „добре дошъл“!

– Нека Нейно Величество се пази – каза негърът. – Нека тя бъде разумна и внимателна!

– Ти значи си сигурен – започна тя трескаво, – съвсем сигурен, че аз ще го видя тук, в моя будоар?

Горо избухна в своя саркастичен смях и направи утвърдителен знак

с глава.

В този момент дожесата изведнъж се изправи и тръгна към масата си, за да вземе звънеца, който се намираще там...

– Достатъчно! – каза тя, – зная достатъчно!

– Какво ще прави Нейно Величество? – запита негърът със стиснати зъби и заставайки между дожесата и масата.

– Желаете ли да обесят нейния роб или да го сложат на колелото? О, ако Нейно Величество предаде негъра на страшния съд, тя ще получи отплата за своята неблагоприятна постъпка, понеже той ще се признае, ще започне една борба с нея и може би ще бъде победител.

– О, Боже, какво неблагоприятно! – произнесе дожесата разгневена.

– Нейно Величество – започна той с преклонена глава, – сигурно само се шегува и поставя своя верен роб на изпитание. Горо знае да чете в човешкото сърце! Нека тя вярва на Горо, както на самата себе си, на пратеника на Нейно Величество и на хубавия Марино!

– И да помисли за хилядата зекини! – добави дожесата усмихвайки се.

– Нейно Величество показва обикновената си щедрост – каза Горо с ласкателство и видимо щастлив от обрата на настроението й.

Катерина пристъпи към масата си, но вместо да хване звънеца, тя отвори едно чекмедже и извади множество малки кожени кесийки, пълни със злато.

– Вземете тази награда, негре – каза тя подавайки му скъпите кесийки.

Горо ги грабна с алчен жест.

– Нейно Величество – започна той доверително, – спомня ли си за едно предсказание, едно мрачно предсказание, съобщено някога от нейния благороден съпруг.

– Какво знаеш за това предсказание? – попита дожесата с изненада.

– Горо знае всичко. Нейно Величество спомня ли си? Катерина си спомни, че бе взела бележка.

– Дожът спомня ли си го още?

– Не зная. Ние не сме говорили отдавна.

– Какво би станало, ако Нейно Величество отново заговори утре с дожа случайно?...

– Ти си един негодник! Кажете ми открито какво искате! Още не те разбирам.

– Пергаментът, Величество, един пергамент трябва на Горо – отговори негърът.

Дожесата отвори едно друго чекмедже на масата, порови известно време, после извади един лист, върху който някога бе записала думите на астролога.

– Нека Нейно Величество да благоволи да прочете този документ гласно – каза Горо, – понеже негърът не може да чете.

Катерина започна да чете:

– „Тайната на мъжа, която притиска твоето сърце, има за причина кръвта, но не само своята собствена кръв, но...“

– Не е това – прекъсна я Горо. – Коя е другата фраза?

– Първа „къща“ е тази на щастието и богатството...

– Не е и това, Величество – прекъсна я пак Горо. – Желая да чуя хороскопа!

– „Влез, преди карнавала, в полунощ...“ – зачете отново Катерина.

– Това е фамозното предсказание – каза Горо, смеейки се. – Това е истина!

Дожесата започна:

– „Влез преди карнавала, в полунощ, в една усамотена и изоставена къща, където да няма никакъв слуга и никой друг при тебе. Влез, носейки в ръка една запалена факла. Застани пред едно огледало и произнеси три пъти името си с висок и ясен глас и ти ще видиш зад теб това, което те очаква в «къщата» на твоя живот.“

Катерина замълча.

– Това не е всичко, Величество – прекъсна я Горо. – Има още: „Ако ти видиш зад тебе баща си и брата си, значи земята ще попие твоята кръв!“

– Какво искаш да кажеш, негре? – извика дожесата, гледайки втренчено роба. – Ти си един демон, излязъл от ада!

– Нека Нейно Величество си спомни за това предсказание. Може би утре... Летният палат на дожа се намира на остров Гвидека. Той е празен, съвършено пуст през дните, които предшествуват карнавала... Може би утре дождът, съобразявайки се с предсказанието на астролога, ще посети този палат!

– И ти мислиш – каза дожесата с глас, задавен от смях, че... че неговият брат ще се появи пред него? Негърът вдигна рамене.

– Възможно е, Величество – каза той. – Тази страшна мистерия стои още неразгадана. Ако палатът е напълно празен, ако според предписанията на астролога няма никакъв слуга, никакъв полицаи наоколо, тогава може би Марино Маринели ще се отзове...

– Сега разбирам твоите думи, негре! – каза дожесата. Настъпи

кратко мълчание.

– Следната нощ! – въздъхна Катерина. – Значи Марино е толкова близко до Венеция. Може би той е пристигнал с тебе! Говори, негре, отговори ми, наистина ли е дошъл с тебе. Премахни безпокойствието ми. Бих умряла от страх.

– Нека Нейно Величество постъпва разумно – каза негрът. – Добре е събитията да станат през карнавала, милостива господарке, защото през друго време биха изглеждали фантастични. Да, той ще се появи сам на площада Сан Марко, благодарение на закрилата на маските... Маринели ще се приближи до Нейно Величество... Той ще ѝ изпрати едно тайно второ послание, преди да пристигне!

– Върви, негре – каза дожесата с доверие. – Следната нощ дождь ще отиде на остров Гвидека, сам, с изключение на гребците, които ще отведат неговата лодка.

– Ще тръгне ли? – запита Горо.

– Да, върви! Предполагам, че ти имаш и други бързи мисии за изпълнение. Върви! Ще очаквам другите ти послания.

Горо направи дълбок поклон пред дожесата, после излезе от будоара.

Той мина през тихите и мрачни коридори и достигна, без да бъде видян, до Пиацета.

Беше студено. От време на време някой гондолиер с бързи крачки пресичаше пустия площад.

Негрът слезе по стъпалата на кея, качи се на една гондола и се отдалечи по тъмните води.

На следната вечер, шамбеланът на дожа получи заповед да държи готова за единадесет часа една от големите официални гондоли. Луиджи Гримани проектирал да направи една екскурзия до Гвидека.

Една подобна заповед не би предизвикала изненада, ако бе дадена през лятото. Всички аристократи на Венеция имаха вили на този остров и обикновено прекарваха там през време на големите горещини. Дожът също си бе построил един великолепен летен дворец, който през студения сезон оставаше затворен.

Но остров Гвадека не бе само летовище на богатите. Множество рибари и лодкари живееха там. На страна от палатите на богатите се издигаха малките колиби на работниците, техните складове, магазини, а също така и една църква.

Жените на острова бяха разработили също и градини и бяха издълбали един басейн за прибежище на корабите.

Островът, дълъг и тесен, бе като Венеция, пресечен от многобройни канали, а самият той бе отдалечен от града с големия канал Гвидека.

Палатът на дожа се издигаше точно до средата на този канал и съвсем близо до Рио дел Понте Лунго, който го пресичаше.

Нощта, която Горо бе определил на дожесата за фамозното предсказание, бе вече настъпила. Студен вятър духаше в открито море. Морето бе развълнувано и вълните се разбиваха в бреговете на острова.

Внезапно една гондола се появи и се задвижи надлъж покрай брега. Един човек, наведен и прилепен към стените на лодката си, разглеждаше грижливо брега и устията на каналите. Той не видя нищо подозрително наоколо. Никаква държавна галера, никаква лодка от арсенала не се намираше в Рио дел Понте.

Гондолата продължи около острова и изглеждаше, че иска да го заобиколи. Тъмнината пречеше да се различат чертите на мистериозния чужденец. В действителност, той не бе някой друг, освен Горо, негърът!

Когато привърши инспекцията си той се завърна към Рио дел Понте, на известно разстояние от който се издигаше вилата на дожа.

Той нададе на два пъти пронизителен вик, подобен на този, който надават младите кукумявки през нощта. После изтегли лодката до брега на канала и изчезна.

Нищо вече не смущаваше този див и мрачен пейзаж. Вълните пееха монотонната си песен и се плъзгаха по песъчливия бряг.

Часовникът на Сан Марко отзвъни единадесет удара.

В този момент една от големите държавни гондоли, управлявана от четирима гребци, се приближи до стъпалата на Пиацета.

Щом гондолата пристигна, появи се шамбеланът Николо Стено. Той влезе в лодката и спусна от всяка страна плътните завеси.

Почти едновременно един благородник, загърнат в широка черна мантия, заслиза по стъпалата на кея. За да не го познаят, той бе смъкнал върху лицето си своята шапка, украсена с тъмни пера, и влезе в гондолата, без да произнесе нещо или да поздрави.

Гребците знаеха сега, че дожът щеше да направи едно нощно пътуване, но не знаеха още целта му. Те бяха свикнали с подобни тайни експедиции и не проявяваха ни най-малко учудване.

Когато Луиджи зае място под балдахина, той направи знак на шамбелана, който бе седнал отстрани, и Николо Стено заповяда на гондолиерите да гребат към Гвидека и Рио дел Понте.

Осемте гребла ритмично зацепиха водите и гондолата се понесе величествено върху водите.

Дожът, винаги мълчалив и намръщен, седеше неподвижен на скамейката си. Шамбеланът се навеждаше въвн от балдахина, наблюдавайки хода на лодката.

След половин час гондолата пристигна до остров Гвидека и бе спряна до една малка каменна стълба. От тия влажни стъпала, непрекъснатото мити от вълните, една великолепна алея водеше към замъка. От двете страни на алеята се простираха градини, които през лятото представяваха една екзотична панорама е разнообразните си цветя.

Луиджи поръча на шамбелана да му даде ключовете на вилата и да чака в гондолата.

Последният изпълни заповедта, без да каже пито дума, макар че беше твърде учуден, че господарят му не желае да го придружи, както изискваше етикетът.

Луиджи слезе от лодката и се отдалечи сам. Николо Стено не можеше да разбере поведението на дожа.

– Може би – си каза той, – се касае за някоя любовна авантюра, мистериозна и забавна едновременно, може би дожът бе избрал самотата на този палат, за да определи среща на някоя красива сеньора?

И така, шамбеланът, удобно седнал в лодката, реши да чака, додето се завърне господарят му. От своя страна четиримата гондолиери си легнаха, за да си починат.

Дожът достигна най-после до края на голямата алея, приближи се до мраморните колони, които украсяваха входа на палата, изкачи се но стъпалата на перона и извади от джоба си ключовете, за да отвори голямата и тежка врата.

Катерина му бе загатнала, с ловки думи, че за да се убеди дали предсказанието е истинско, трябва да отиде сам и да следва точно указанията на астролога.

Но дожът бе неспокоен. Той едва съдържаше страха си и нетърпението, което се увеличаваше, колкото се приближаваше до уречения час. Дожът стисна дръжката на сабята, готов да си послужи с нея, за да провери истинността на провидението.

Луиджи отвори тежката врата. Пред него се простираше една широка зала, от която коридори и стълби водеха към апартаментите на замъка.

Дълбока тишина цареше в широкия вестибюл, чийто таван бе в своеста форма.

Луиджи пристъпи напред. Стъпките му отекваха с глух и зловещ шум върху плочите. Той тръгна по една галерия, която водеше към

апартаментите, в които обикновено живееше през лятото. Познаваше всяка мебел, всеки предмет. Знаеше също къде се намират свещите, обаче, въпреки цялата си смелост, гой се чувствуваше сигурен в тази непроницаема тъмнина.

Най-сетне стигна до края на коридора, опита една след друга няколко врати, после се спря пред една от тях. Извади втория от ключовете, които му бе дал шамбеланът, и отвори мистериозната врата.

Намери се в един голям салон, затворен от всички страни със завеси и напълно тъмен. Тази стая бе изпълнена с тежък пращен въздух. Един килим покриваше паркета и заглушаваше стъпките.

Един тоалетен кабинет се намираше до салона. Луиджи намери там това, което му бе нужно за неговия опит, а именно, едно, огниво. Апаратът, поставен до другите статуетки на масата, представляваше един молах с протегната ръка.

Камъкът, който произвеждаше огъня, бе невидим. Едно копче позволяваше само с едно просто натискане да се възпламени праханта от искрите.

Луиджи си послужи с апарата, за да запали две восъчни свещи, които се намираха върху малкото шкафче.

Дожът се почувствува сигурен при тая спокойна светлина, която къпеше кабинета.

Констатира, че всичко е на мястото си... В този момент чу да удря дванадесет часа.

Луиджи взе по един свещник във всяка ръка и проникна в съседния салон, където едно голямо огледало висеше на стената между два прозореца и се намираше точно срещу входната врата.

Внезапно той се спря. Размисли колко неразумно бе постъпил, че не бе взел със себе си няколко въоръжени слуги. Чувствуваше по интуиция, че нещо мистериозно ще се случи.

После той избухна в силен смях.

– Ти си неразумен! – си каза той на себе си и в същото време бледото му лице, обкръжено с червена брада, прие едно противно изражение. – Нали обеща на Катерина, която не скриваше иронията си, да се появиш пред огледалото без колебание, за да се убедиш дали това предсказание не е като другите, една измама, една химера. И сега ти се колебаеш?

Луиджи отново избухна в смях, като че ли да си вдъхне смелост.

Никого нямаше наоколо. Дожът разгледа ъглите на голямата стая, за да се увери, че никой не го следи, но не откри нищо.

Тогава се отпрати към огледалото...

Гледката, всред това дълбоко мълчание, през нощта, чиято тъмнина бе пронизана от светлината на два свещника, бе ужасна... Дожът сам бе обладан от страх и неговото лице бе станало още по-бледо.

Той бе сам, но му се струваше, че пред него в огледалото стои един друг образ, а не неговият. За трети път той започна да се смее.

Образът от огледалото започна също да се смее...

Това бе ужасно. Луиджи желаше да тури най-сетне край на това непоносимо положение. Но трябваше още да произнесе името си с висок глас три пъти, за да завърши неприятният опит.

– Луиджи Гримани! – извика той и думите прокълтяха зловещо в големия салон.

– Луиджи Гримани! – произнесе за втори път дождът с очи, страшно устремени в огледалото.

Най-сетне за трети път се разнесе името „Луиджи Гримани!“

В този момент дождът отвърна очи от собствения си образ, Изпусна вик на ужас и се залюля: зад него, в дъното на залата, вратата се бе отворила и един човешки силует се бе появил!

При светлината на факлите, които държеше в треперещите си ръце, той видя как със спокойни стъпки видението се приближаваше.

Килимът задушаваше шума от стъпките на видението и то изглеждаше като един ангел отмъстител, който се приближаваше до един пресъпник, под формата на страшен призрак.

Луиджи различи тогава ясно високата и снажна фигура на един младеж, който пристъпват с гола глава, чиито къдрици разпръснато се спускаха върху челото му и който носеше черна мантия.

– Марино Маринели!... – изпъшка дождът, побледнял от ужас.

Когато тия думи се изтръгнаха от гърдите му, той изгърва свещниците, които държеше в ръцете си, и победен от ужаса, се залюля и припадна...

4. Проклятието на просякинята

Щом Антонио отведе своята пленница в килиите на дожовия палат, той ѝ върза краката и ръцете, за да предотврати всеки опит за бягство.

Той изгича при Силвио, после в чакалнята на инквизицията, за да уведоми незабавно Съвета на тримата за залавянето на Луала.

Знае се, че заседанията на мистериозния съд ставаха късно през

нощта. Така че инквизиторите, на които никой не знаеше имената, освен съвета на десетте и дожа, можеха да идват и отиват през деня, без да бъдат познати.

Вследствие това правило, секретарят на кървавия съд поръча на Антонио, след като изслуша рапорта му, да бъде готов за полунощ да се яви в тапицираната в черно стая.

Полицаят направи рапорта си пред Зиани и великият капитан му заповяда да го заведе при просякинята.

Луала лежеше върху студените и влажни плочи на коридора, който водеше към Стаите на истината. По дължината на стената, на известно разстояние един от друг, се намираха железни пръстени, и Антонио бе я привързал за един от тях, като диво животно.

Изтръпнала от студ и изтощена от умора, тя се бе свила на кълбо. Не се безпокоеше за съдбата си, но повече бе изпълнена с гняв и омраза.

Тя хвърли към Антонио и великия капитан презрителен поглед, после промълви между устните едно страшно проклятие.

– Искам незабавно да се явя пред кървавите съдии! – извика тя със силен и писклив глас. – Трябва да излея цялата злъч, която трови душата ми!

– Ще бъде скоро задоволено желанието ви, стара безумке – отговори Силвио Зиани. – Никой още не е желал така силно да се яви пред Съвета на тримата!

– Моето голямо желание си има своите причини – прекъсна го просякинята, кикотейки се. – Никой още не е предполагал това, което аз зная и не е желал това, което аз искам!

– Мисля, че вашите самохвалства не ще ви послужат. Вие няма да избегнете бесилката – каза Зиани.

– Чумата да ви поразя вас, водача на карабинерите, началник на шпионите! – извика Луала, обзета от бясна ярост. – Кой знае на кого от нас двама ни ще бъде изтръгнат първо езикът!

– Тази вещица е луда – измърмори Силвио Зиани, – отведи я в тази килия. Нека там да вика и буйства колкото си иска! – заповяда той на Антонио.

Последният отвърза въжетата от желязната халка и повлече нещастницата в тясната и влажна килия, която великият капитан му бе посочил. После той наново я завърза за една халка, покрита с ръжда.

– Трябва да отговориш на въпросите, които ще ви задам! – каза великият капитан.

– Не разбирам какво въпросите там – отговори тя. – Защо не се

приближете? Ха! Ха! Ха! Храбрият Силвио Зиани, великият капитан се страхува от една стара жена. Това е срамно. Елате без страх. Няма да ви изтръгна очите!

– О! Колко сте храбър, началнико на полицаите! – каза нещастницата с ирония. – Заплашвате една стара жена със сабята си?

– Не ме предизвиквайте повече – викна Зиани разгневен, – ако не искаш да се забравя и да... Признайте първо!

– Моята съвест е чиста. Какво трябва да призная? – отвърна смело Луала.

– Кажете ни къде се намира сеньоритата, която ви придружаваше? – попита Силвио Зиани.

– Сеньоритата толкова ли ви интересува? – отговори старата с подигравателен тон. – Значи вие желаете да се осведомите за нея?

– Признайте! – й викна Зиани отчаян. – Кажете ми къде се намира младото момиче? Във ваш интерес е, признайте! Ние сме вече по следите й, но желаем да поставим вашата откровеност на изпитание.

– Да ме пази Бог! – каза тя, смеейки се. – Не съм разположена да направя най-малко признание!

– Отговорете ми! – попита още веднъж Зиани. – Махнете вашия сарказъм и кажете ми къде се намира вашата другарка в бягството! Знаете, че свободата ви е сложена на карта!

– Вие сте лош шегаджия, красиви ми Силвио – отговори Луала, – или ме смяташ за новодошла във Венеция? Вие сте един безсрамен негодник, познавам ви още от времето, когато пълзяхте. Спомняте ли си оня ден, тогава бяхте на десет години, когато бихте стария немощен просяк Мунко и го оставихте полумъртъв, окървавен върху стъпалата на църквата Сан Марко, под предлог, че се е осмелил да ви обиди?

– Вашите спомени не ме интересуват! – извика Зиани.

– Чуйте ме – продължи старата с невъзмутимо спокойствие. – Спомняте ли си също оня ден, когато заедно с още негодници привързахте о един стълб бедната гърбава, за да видите дали ще се изправи?

– Заповядвам ви да мълчите, зла вещице! – извика Зиани.

– Това са били момчешки шегички!

– Да, хубави шегички, да, имате право, красиви Силвио – подзе просякинята. – Ха-ха-ха, весели шегички! Да, вие сте добре надарен. С насилията над нещастните и слабите вие се издигнахте до чин велик капитан, такъв какъвто желаеха вашите ужасни съдии! О, приборете сабята си и не се лютете толкова! Старата Луала не се страхува от вас!

– Проклетата вещице! – извика Зиани. – Ще ми кажеш ли най-сетне

къде е скривалището на Анунциата.

– Ще ви кажа, хубави Силвио. Приближете се и ще ви го прошепна ниско на ухото, за да не чуе никой друг... Ако желаете да я намерите, търсете я, този е най-добрият съвет, който мога да ви дам.

– Вашите часове са преброени – отговори великият капитан, обхванат от бесен гняв. – Мъките ще изтръгнат едно признание от вас, проклетата вещице! Най-ужасната смърт ще бъде награда за твоята дързост.

– Така ли мислите, сеньор – започна тя все със същото спокойствие. – Е добре, аз мисля, че старата Луала, бедната, слаба и изтерзана просякния ще живее по-дълго от младия богат и угоен велик капитан! Знаете ли какво още мисля? Силвио Зиани ще заплати със срамна смърт за престъпленията си и никой не ще се осмели да убие старата Луала! Не се съмнявам в думите си! Те са самата истина! Задайте ми въпросите, които желаете. Ще ви кажа всичко, което зная!

– Е добре! – започна великият капитан, – какво знаете за Горо, за Пиетро, за Себастьяно? Негърът беше ли в Рим или го срещнахте някъде по пътя?

– Аз познавам много добре негъра, този проклет разбойник – отговори тя, – но не съм го срещала.

– Кога се срещнахте и говорихте с Пиетро и Себастьяно?

– Има няколко месеца от тогава.

– Истина ли е, че вие сте им дали всичките си сребърни картини, за да ги подкупите?

– Ха-ха-ха! – смееше се тя. – Те ми взеха моите картини, моите хубави картини!

– От вашата ръка ли ги получиха? Оставиха ли се да бъдат подкупени? – попита отново Силвио Зиани.

– Вярвайте ми – отговори тя иронично, – че тия слуги не служат само на вас. Те служат на този, който им плати повече и не се стесняват да вземат пари едновременно от две места. Те получиха от мен картините и ме оставиха да избягам, те: Пиетро с черната брада и Себастьяно!

– Те ще получат наказанието за измамата си – каза Силвио възмутен.

– Да, накажете ги, мой хубави Силвио – каза тя, – накажете ги строго! Негодниците не заслужават друго!

В този момент се почука на килията...

Великият капитан се обърна към вратата и я отвори.

Видя пред себе си Антонио.

– Разсилният от Съвета на тримата! – съобщи последният.

– Идете да търсите просякинята ли? – запита Силвио Зиани.

Маскираният слуга на инквизицията се поклони.

– Тогава предайте му я – заповяда великият капитан на Антонио.

Великият капитан напусна килията и отиде при дожесата.

Маскираният слуга хвана въжетата на старата Луала и я накара да се изкачи заедно с него до черната стая, където тримата инквизитори се бяха събрали.

Луала не прояви никакъв страх. Тя не поздрави даже могъщите господари на държавата с невидими лица. Гняв и презрение бяха изписани по набръчканото ѝ лице. Сивите ѝ пронизателни очи наблюдаваха кървавите съдии.

– Във ваша власт съм! – каза тя, когато слугата се бе отдалечил. – Защо сте изпратили вашите кучета да ме следят? Защото съм слаба и немощна ли? Какво желаете от мен? Говорете.

– Кой ти позволи да говориш с такъв той? – каза главният инквизитор със заплашителен глас.

– Вярвате ли, че ще ме уплашите, вие и вашите маскирани помощници, дон Виторио.

Инквизиторите се спогледаха учудени. Луала забеляза, впечатлението, което нейните енергични думи бяха произвели.

– Какво се учудвате толкова? – продължи тя. – Старата просякиня от площад Сан Марко знае повече, отколкото мислите.

– Мълчи и слушай въпросите, които ще ти бъдат зададени! – каза великият инквизитор, разглеждайки набръчканото и почерняло от слънцето лице на старата просякиня.

– Махнете първо връзките, които стягат ръцете ми! Великият инквизитор позвъни и заповяда на слугата, който влезе, да развърже пленницата.

Щом това бе сторено слугата се отдалечи, а Луала показа на съдиите раните, които въжетата ѝ бяха причинили върху ръцете.

– В момента, когато е паднала главата на монаха и астролога Ауромето, ти си изпуснала един вик – ѝ каза великият инквизитор. – Произнесла си неговото име със силен глас. Какво е означавал този вик?

– Той е имал за цел – отговори Луала, – да ви покаже, че само вие познавате този монах или по-скоро, че има някой, който го познава по-добре от вас!

– Ти си поддържала с него тайни връзки. Какво ти е доверил?

– Че бил слуга на стария дож и нищо повече – отговори просякинята.

– Не крий нищо. По-добре ще бъде за теб, ако ни кажеш всичко, което знаеш – каза инквизиторът Марко.

– Не зная нищо повече за него!

– Ти си избягала с една млада синьората. Знаеш ли нейното име? – попита великият инквизитор.

– Как да не зная името ѝ? Анунциата Фарсети живее при мене дълго време!

– Защо избяга с нея?

– Защото дождът ѝ бе устроил засада.

– Кой ти даде право да действаш по такъв дързък начин?

– Анунциата едва се бе спасила от него, когато отишла да посети гроба на баща си на острова гробище. Тя успяла да се скрие в една гробница.

– В коя гробница?

– Във вашата, Виторио Карманиола!

Главният инквизитор погледна втренчено старата просякиня, която се бе осмелила да произнесе името на един таен съдия.

– Какво казваш, жено? – подзе той. – Тук няма никакъв Виторио Карманиола, старецът, когото ми назова, лежи в палата си. Той е твърде слаб и немощен.

– Зная, познавам го – отговори тя. – Той не обитава палата си през нощта. Виторио Карманиола държи ковчега си готов в своята гробница и младото момиче е намерило вътре убежище. Дожът не можал да я намери в ковчега, където била легнала. Щом преследвачите и се бяха отдалили, аз я освободих от затвора и.

– Знаеш ли, че тя е омъжена?

– Да, с шамбелана Николо Стено! Вие говорите за омъжване, но знаете също така добре като мене, че тя е била хипнотизирана в момента на церемонията и че нейното омъжване е една безчестна измама!

– Къде се намира тази бегълка, която си приютила? Луала замълча.

– Твоите измами и мълчанието ти ще те отведат в Стаите на истината, жено! – започна великият инквизитор разгневен.

– Ще отида тогава – каза тя със силен глас – за втори път в тия проклетите места, където желаете да ме изпратите. Да, вие ме гледате учудени, маскирани палачи! Мислите си, че се страхувам от смъртта, на която можете да ме осъдите? Вярвате ли, че мъките ме плашат? Луала е вкусила от всички радости от вашите стаи за мъчение. Чуйте Луала. Тя ви проклена и ви заявява, че вашият последен час е близък. Смъртта ви заплашва по-скоро, отколкото вие можете да предполагате и вие ще

бъдете изправени пред един съд по-могъщ от вашия, този на Бога. Вие сте по-престъпни от разбойниците по пътищата, от убийците и неверните съпрузи. Вие...

– Мълчи, проклетата жено! Ти забравяш какво значение имат думите, които произнасяш тук! – извика главният инквизитор, обзет от силен гняв. – Мълчи, ако искаш да избегнеш още бесилката!

– Виторио Карманиола! Запомни моите предсказания, мизерни убиецо! – извика Луала.

Инквизиторите подскочиха от столовете си.

– Да не се подаваме на тия предизвикателства, братя – каза главният инквизитор с важен, но треперещ глас. – Тая жена обижда едно име, но не нас. Да запазим нашето спокойствие.

После той продължи, обръщайки се към Луала:

– Ти назова името на Виторио Карманиола, просякиньо, и го придружи с едно ужасно обвинение за убийство. Изложи ни твоите оплаквания! Съвета на тримата изисква да ни определиш точно обвинението си срещу Виторио Карманиола!

– Ако вие желаете да бъдете истински справедливи, кървави палачи, ако употребите срещу него правосъдието, с което толкова парадирате, вашата задача е тогава да го изпратите на бесилката! Моето проклятие ще го преследва до последния му час и даже след това!

– Твоето оплакване, жено, твоето оплакване?

– Защо да ви разкривам без полза всички мои тайни? – извика просякинята. – Вие вече сте ме осъдили на смърт, понеже казвам истината и защото представлявам народа, който страда. Чувате ли ме? Целият народ на Венеция ви мрази. Никой от нашия град не ще ви дойде на помощ, когато изпаднете в беда! Навсякъде се издигат викове на омраза по ваш адрес. Вие желаете да знаете оплакването ми? Вие ще го узнаете, вие ще го чуете от ешафода, откъдето ще викам така силно, че ще ме чуе целият народ!

Старата просякиня като че ли изведнъж бе станала друга жена. Тя се бе изправила, доколкото ѝ бе възможно и речта ѝ бе станала заплашителна...

Тя продължи:

– Зная много повече, отколкото предполагате. Зная всичко! От ешафода ще извикам такива неща, от които ще ви настръхнат косите. Не мислете, че моите думи ще бъдат като тия на Бертуцио, заглушени от биенето на барабаните! Те ще достигнат до всички, обзалагам се с главата си. Ако вие се осмелите да ме отведете до пъна на палача, знайте,

че вашата смъртна присъда е подписана!

– Тя е луда! – извика инквизиторът Томасо, кипнал от гняв.

– Даже отровата не ще ви послужи! Познавам вашите подли средства; не ще успеете да ме победите! Познавам ви до дъното на душите ви. Вие можете да отровите водата и хляба, които ми давате, за да задушите зова, който искам да отправя към цял свят; но знайте, че ако ме убие, вие сте загубени, безвъзвратно загубени!

– Имайте милост към нея, уважаеми брате – каза великият инквизитор, който едва съдържаше гнева си. – Виждате добре, че тази нещастница е загубила разума си. Ще се опитам още веднъж, употребявайки кротост, да изкопча от нея няколко свестни думи. Кажете ни своето име, просякиньо?

– Вие желаете да знаете моето име – каза тя. – Ако ви кажа, ще потреперите от ужас!

– Жено – изрече великият инквизитор, – не подлагай по-дълго време нашето търпение на изпитание. Как се наричаш?

Старата просякиня хвърли към съдията, който се бе надигнал като за да я наплаши, един поглед, пълен с омраза.

Тя пожела да му викне едно име, което щеше да го удари като гръмотевичен удар, но се въздържа...

Една презрителна гримаса се изписа върху набръчканото ѝ лице. Като че ли искаше да каже: „Часът още не е дошъл!“

– Вие настоявате да ви кажа моето име, а вие го знаете отдавна! Хората ме наричат старата Луала.

– Луала е твоят прякор! Как ти е истинското име?

– Не го зная – отвърна тя. – Аз съм без гражданско положение, като робите и плебеите. Не познавам нито баща си, нито майка си! Остаряла съм без да познавам друго име освен Луала! О, вие имате право. Може да съм имала богати родители, може да съм наследница на натрупани богатства, които не ще получа никела, понеже не зная как се наричам!

– Ти лъжеш, жено! Ти си една лъжкиня или си луда! – извика великият инквизитор. – Наш дълг е да се осведомим със сигурност за твоята личност и защо те закриват от палата на дожовете!

– Зная го добре! Размислете за това, което ви казвам сега! – каза тя със злъчност. – Ще ви кажа само шест думи: Проклет да бъде Съветът на тримата.

Великият инквизитор не можа да издържи повече. Той издигна златното звънче.

– Отведете тази просякиня в стаите с оловните покриви! – заповяда

той на слугата, който влезе. – Може би мъките ще ѝ възвърнат разума!

– Не мислете, че Луала ще загине в оловните стаи! – извика просякинята. – Бъдете проклети!

Великият инквизитор направи заповеднически жест на слугата. Последният върза ръцете на просякинята ѝ я отведе от черната стая.

Мъчително мълчание зацари в страшния съд. Инквизиторите отбяха да говорят помежду си и да разменят мнения по това, което бяха чули.

Най-сетне главният инквизитор взе думата.

– В случай – каза той, – че оловните стаи не причинят в кратък срок смъртта на просякинята, топките ще решат нейната съдба!

– Не е ли разумно, уважаеми брате – попита инквизиторът Марко, – да я накараме да признае, понеже знае неща, които са неизвестни даже за нас?

– Искаш да кажеш за обидите и намеците, които хвърли срещу Виторио Карманиола?

– Подобна мисъл е далеч от мене, уважаеми брате! – отговори Марко.

– Тази просякиня – подзе инквизиторът Томасо, – държи своето име в тайна. Ще бъде умно да започнем една анкета или да я принудим да признае насила!

– Една анкета не ще установи нищо! – отговори Марко.

– Съмнявам се – започна великият инквизитор, който бе възвърнал цялото си спокойствие, – че тази бърбрия не ще се уплаши от изтезанията, на които ще я подложим; тя е стара, немощна, обаче крайно твърдоглава. Ще предпочете да загине, отколкото да направи някакво разкритие.

– Аз, напротив, вярвам, че стеите с оловните покриви ще я принудят да промени държанието си – каза инквизиторът Марко. – Тя ще направи някои признания! При претърсването на нейната колиба не е открито нищо, отнасящо се за нейната личност, нито за нейните тайни. Тя е една опасна змия, на която трябва да се премаже главата.

– Позволете ни – казаха тогава двамата заседатели на дон Виторио, – да се произнесем за смъртта ѝ. Думите, които тя си позволи да произнесе, са достатъчни, за да я осъдим!

– Да предоставим решението на топките, братя – каза великият инквизитор.

При тия думи той стана и пусна една от фаталните топки в урната.

– Тя е осъдена на смърт – каза той с важен глас!

– Не можем да извършим една публична екзекуция – каза Марко. – Просякинята ще удържи думата си.

– Възможно е – каза инквизиторът Томасо, – да се предотврати това. Достатъчно е да ѝ се стегне вратът с една копринена връв. Ще я отведат задушена на ешафода върху Пиацета.

– Но тълпата ще забележи неподвижността на нейните членове и ще бъде обхванат от подозрения! – каза дон Марко.

– Вие знаете, че палачът – подзе Томасо – е твърде сръчен в тази работа и е сигурен в ръката си! Той ще ѝ даде вид на една жена, която при вида на ешафода внезапно е загубила съзнание.

– Послушайте ме, мъдри братя – каза тогава главният инквизитор. – Аз не одобрявам публичната екзекуция. По-добре е да се избегнат опасностите и неприятностите. Смъртта на просякинята е решена! Нейното задушаване в стаите с оловните покриви може да стане по-бавно, отколкото мислим, но можем да си послужим с друго средство!

– Разбирам те и те поддържам! – каза Марко. – Тя ще умре от отрова.

Томасо наведе глава утвърдително.

– Водата, която пие, ще бъде примесена с една течна безцветна отрова, съставена от Тофана, изкусната сицилийка, която се нарича „Мана ди Сан Николо ди Бари“ и която при нашите опити е дала блестящи резултати – каза главният инквизитор.

– Така да бъде! – одобриха Марко и Томасо.

5. Мистериозният чужденец

При вида на привидението дождът бе припаднал в големия салон на летния си палат.

Ако привидението, което се бе явило на Луиджи, бе Маринели в плът и кости, омразният дожд би загинал безвъзвратно. Достатъчно бе на Марино да забодне сабята си в гърдите на мизерника, за да го премахне завинаги...

Но часът за отмъщението не бе още ударил... или незаконнороденият се срамуваше да убие припадналия, безпомощен дожд, който случайно бе попаднал под властта му.

След няколко минути Луиджи Гримани дойде на себе си. Той се изправи и хвърли около себе си в тъмнината неспокоен поглед. Малко по малко си припомни това, което се бе случило.

Той скочи и изтегли сабята си с бяс, като че ли имаше нужда да се защитава...

– Видение ли си ти, предизвикано от някой магьосник! – извика той с висок глас, чието ехо зловещо прозвуча, – или си истинския незаконнороден от когото се уплаших? Отговори ми, ако живееш; погледни ме в лицето, Марино Маринели, и да се бием с равни оръжия.

Луиджи се ослуша. Никой не се помръдна в тъмния, салон.

– Искам да се уверя – промърмори той.

Дожът взе една от свещите, които бе изгървал на пода, изгърча в кабинета, за да я запали и се върна след няколко секунди. Той премина през салона с големи крачки, държейки в едната си ръка свещника, а в другата – сабята.

Извънредната бледност на лицето му, разрошената му червена брада, мълниеносните и безпокойни погледи му придаваха зловещ вид.

Големият салон бе празен; не намери никаква следа от човешко същество.

Той излезе навън, клатушкайки се като пиян; премина през пустите коридори на палата. Насочваше свещника навсякъде, за да разгледа всеки ъгъл.

Всичко бе напразно! Стори му се, че се е измамил от някакъв лъжлив образ.

Громко се разсмя.

– Ти си луд, Луиджи! – си каза той. – Страхуваш се от духове! Незаконнороденият е мъртъв отдавна. Марино Маринели, предмет на твоята омраза, е загинал от ръката на палача на Тулон..., а ти го търсиш в твой палат? Ти си измамен от един мираж на твоето въображение! Незаконнороденият не може да се върне. Мъртвите не възкръсват. Ако бях сигурен, че този палат е обитаван от неспокойната душа на този проклет Марино, бих го подпалил от четирите страни! Не, това бе един лъжлив образ, но ужасен образ!

Дожът духна пламъка на свещта, остави свещника в палата и се отдалечи много бързо, тъй като, въпреки смеховете и силните си думи, не се чувствуваше сигурен в това голямо тъмно и пусто жилище.

Той затвори вратата, постави сабята си в ножницата и се завърна намръщен към гондолата, където шамбеланът го очакваше.

Когато на следната сутрин дожесата разпита своя съпруг, какво се бе случило през фамозната нощ, Луиджи не посмя да й каже вярно това, което бе видял, понеже го бе срам за неговото безумие. Ограничи се да разкаже с надменна усмивка, че бе изпълнил желанието на Катерина и

че хороскопът за предсказанието беше осъществен, без да му причини никакви мъчнотии.

Обаче дожесата разбра от неговия разказ, че всичко не бе преминало така както казваше той.

Много седмици бяха изминали от тоя ден. Карнавалът, така нетърпеливо очакван, настъпи най-сетне. Блясъкът и удоволствията на големия празник привличаха много любители на приятни приключения. От всички страни на Европа пристигаха богати чужденци, които идеха да вземат участие в прочутите веселия. Тогава във Венеция се събраха хиляди чужденци. Те имаха право също да се маскират и много комични авантюри се създаваха от запознанствата на тия чужденци с маски от града.

Никаква власт нямаше право по това време на годината да се информира за имената и намеренията на чужденците. Никой нямаше право да се оплаква от шегите, казани му под прикритието на маските. През дни на радост и удоволствия съдилищата и полицията бездействаха. Страшната инквизиция изглеждаше, че не съществува.

Маскарадните празненства траеха във Венеция няколко седмици, докато в Рим той завършваше след няколко дни. Продължителността на празненствата във Венеция имаше държавни причини. Тайният съд, който изглеждаше, че си почива в този момент, решаваше тогава една мистериозна дейност, за която народът нямаше ни най-малкото съмнение.

Карнавалът даваше на Съвета на тримата да изучи духа на тълпата и да я управлява.

И венецианците, жадни за удоволствия, се отдаваха на предложениите им веселия с всичката буйност на един народ, който се освобождаваше от своето иго. Скоро те се зашеметяваха от тази неограничена свобода и забравяха игото, което ги гнетеше.

Всички се маскираха, без разлика на възраст и положение.

В навечерието на карнавала негърът се яви в преддверието на дожесата и помоли една от придворните Дами да го въведе при господарката си.

Катерина разглеждаше хубавите тоалети, които щяха да подчертаят нейната красота на празничните тържества, и бе сама в апартамента си. Тя заповяда да заведат негъра при нея.

Горо влезе в салона, където разкошните облекла, бродирани със злато, още лежаха по канапетата, и се поклони пред дожесата с раболепие, като едновременно хвърли поглед към маската, която трябваше да

скрие от тълпата лицето на владетелката.

– Извинете, милостива господарке – каза той, – карнавалът е почти започнал. Негърът е дошъл да се постави пол заповедите на Нейно Величество. Вече разкошните ѝ дрехи са готови? Какъв лукс! Но защо са тия златни ивици? Всичко това напомня за студенина и смърт.

– По каква работа ме търсиш, негре? – попита дожесата.

– Горо не иде по някаква частна работа, Величество – отговори той.
– Негърът е дошъл просто да запита Нейно Величество дали тя няма да му повери някаква мисия?

– Беше ли на площада Сан Марко? – го попита тя внезапно.

– Негърът се намира ту тук ту там, Величество, и главно там, където Нейно Величество го желае!

– А каква маска ще носиш?

– Горо е вече намислил – отговори той, – че най-добре и най-евтино ще се маскира като просяк. Като си прибавя една сива брада и една бяла маска. Горо ще бъде доволен.

– Стой през празника от време на време близо до мене! – каза дожесата. – Днес нямам какво да ти поръчам, но може би ще имам нужда от тебе през карнавала.

– Негърът не се съмнява в това, милостива господарке – отговори Горо, усмихващ се.

– Защо мислиш така? – запита владетелката.

Горо се приближи близо до нея.

– Пристигнали са много чужденци във Венеция – каза той, – много чужденци!

– Носиш ли ми някое известие? – каза дожесата, заинтересувана от думите на негъра.

– Нека Нейно Величество първо отговори на един въпрос на негъра – каза той. – В летния палат Негово Величество дождът срещнал ли е някоя пречка по пътя.

– Не зная. Не можах нищо да узная – отговори дожесата.

– Трябва да се е случило нещо на дожа.

– Знаеш ли това, което се е случило? – попита дожесата с любопитство.

– Горо не знае нищо, Величество – отговори негърът.

– Достатъчно! – каза дожесата. – Ти ми говориш сигурно за възможността...

Очите на Горо внезапно блеснаха с жив пламък.

– Какво означава тази внезапна промяна? – попита Катерина,

изненадана и разгневена едновременно...

– Доверие, доверие... – каза негърът.

– Нали дадох клетва пред светия кръст? – отговори дожесата.

– Какво ще се случи на тоя, който наруши... подобна клетва, Величество? – запита негърът. После продължи: – Горо е само един беден езичник. Той не познава какъв е моралът на християните, но вярва, че едно клетвено обещание трябва да бъде удържано. Нека Нейно Величество не се сърди. Горо няма желание да я обиди. Нека тя обясни на негъра какво ще се случи на тоя, който наруши своята клетва!

– Той ще претърпи двойно наказание – отговори дожесата, – и на земята, и на небето!

– Наказание и на небето ли? – каза Горо учуден. – Това е несигурно и далечно. Има време да изкупи греха си на земята с молитви! Може ли да бъде наказан също тоя, който е нарушил клетвата, която го свързва с един неприятел на законите?

Дожесата хвърли към негъра един презрителен поглед.

– Разбирам те каза тя с въздишка. – Но как, ако заповядам внезапно да окупират всички врати и канали...

– Този, за когото негърът говори, не ще падне в ръцете на Нейно Величество!

– Ще се появи ли той на карнавала?

– Възможно е – започна негърът, усмихвайки се, – ако иска да дойде и говори на Нейно Величество, да вземе участие в карнавала!

– А защо мислиш, че мога да го предам? Негърът сви рамене.

– Горо не може да каже точно. Нейно Величество е жена. Негърът не ще се осмели да говори за капризи, но може би Нейно Величество ще си промени чувствата... Не се знае!

– Ти знаеш едно нещо – подзе тя, – че обичам Марино Маринели! А сега, кажи ми, една жена предава ли този, когото обича? Как се осмеляваш да говориш за недоверие?

– Милост, Величество – въздъхна негърът. – Горо се е натоварил доброволно с една тайна мисия. Нейно Величество знае, че Горо изпълнява вярно и точно поръчките, които му доверят. Ако Нейно Величество изрази желание, Марино Маринели сам ще й говори за своята любов на карнавала! Тя ще може да се убеди в цялата сила и искреността на тази любов и ще помисли за опасностите, които преследват Маринели, срещайки се с нея в съседство със своите смъртни неприятели.

– Вярно, това е голяма смелост – каза дожесата. – Някое непредвидено обстоятелство, някой разговор, някое предателство могат да го

предадат в ръцете на инквизицията и тогава той ще бъде безвъзвратно загубен. Необяснимо е как в Тулон той е можал да избегне от почти сигурна смърт. Трябва да призная, че през последните дни съм обзета от съмнение относно истинността на твоите думи. Започвам да те смятам за един лъжец, един изкусен търсач на награди.

– Величество – отговори негърът със спокойствие, – Горо предпочита да пострада несправедливо, отколкото да го заподозрат. Той е дал доказателство на Нейно Величество. Той не я лъже. Марино Маринели е жив и ще се появи на карнавала, за да говори с Нейно Величество. Нека тя се довери на негъра и уговори с него един знак, по който Марино Маринели ще я познае.

– Един отличителен знак! – извика дожесата. – Да, аз ще му покажа такъв! Горя от нетърпение да узная истината.

При тия думи тя се отправи към канапето, където бе поставен един великолепен маскараден тоалет, украсен с червен ешарп, към който бе пришита една розетка, също червена. Тя откъсна последната и я подаде на негъра.

– Ще позная Марино Маринели по тази розетка – му каза тя, – а той ще ме познае по моя ешарп.

– Благодаря, Величество – каза Горо.

– Кажу ми – подзе тя, – че никаква опасност не го заплашва, че ще бдя за неговата сигурност. Трябва непременно да му говоря, защото съм вече отчаяна.

– Негърът се е скарал с великия капитан – каза Горо, – без да е виновен. Сеньорът обвинява Горо, че е бил в Рим и е оставил да избяга Анунциата. Нейно Величество знае добре каква е била истинската роля на Горо. Тя скоро ще узнае по-добре неговата искреност. Весел карнавал, господарке! Негърът ви пожелава весел карнавал. Той се надява, че ще заслужи вашата признателност и ще очаква да види благородната дама да се разхожда под ръка с кавалер чужденец.

Горо направи един поклон пред дожесата и изчезна без шум. Владетелката остана сама в средата на салона с блуждаещ поглед.

Тя размишляваше за своите безпокојства и за своите надежди и ако някой бе проникнал в апартамента, би могъл да чуе следния монолог.

– Не, той не може да лъже! Един вътрешен глас ми казва, че Марино е жив и че отново ще го видя! Буйна страст ме обзема. Трябва да го видя или мъртъв или пред краката ми! Тогава моят страх ще изчезне, ще кукуся от щастие то да бъда обичана от него!

После тя направи едно отбранително движение, една ужасна мисъл

изпъкна в духа й...

– Какво правя аз? – си каза тя. – Ако идва да ме измами... Този негър е един демон. Той е по-ловък от Катерина Зиани. Той я разиграва! Давайки му тази розетка, поставям съдбата си в ръцете му... Той може да ме погуби, да ме опозори, ако разкрие с каква цел съм му дала този знак! Проклетата да бъде моята необяснима привързаност!

После една нова мисъл я обзе. Една триумфална усмивка озари нейното лице, бледо като мрамор.

– Какво напрасно безпокойство! – въздъхна тя. – Аз още държа бъдещето си в моята ръка. Още съм господарка на всичко! Ако негърът е един предател и желае да си послужи с розетката, за да ме погуби, той забравя, че в такъв случай дожесата може да му даде този знак, да погуби незаконнородения. Тогава ще се изтъкне нейният патриотизъм и Съветът на тримата ще й поднесе своите комплименти! Работата е двойствена..., но надявам се, че тя ще се развие без пречки нито за Марино, нито за мене и ще бъде благоприятна за нашето общо щастие.

* * *

Празненствата вече бяха започнали.

Като свещен обичай на всеки карнавал голямата галера, символ на града, се появяваше всред Каля Мерченя, блестящо обкичена и с нейния екипаж, който я правеше подобна на един венециански кораб. Тя бе следвана от цял кортеж от рибари, моряци и гондолиери, празнично облечени. Те я придружаваха до средата на площада Сан Марко.

В този момент гондолата биваше декорирана с разнообразни фенерчета и служеше обикновено като сигнал за часа, в който дожът, сенаторът и свещениците идеха да се размееят с веселата тълпа и по стар обичай да вземат участие в карнавала.

Близко до разкошно осветената галера можеше да се забележи един кръстоносец. Една маска „Панталон“ стоеше близо до него.

Маската на кръстоносца бе богата и великолепна. Шапката му бе украсена с бели пера, които падаха върху раменете му.

Върху дългата му мантия от бяла коприна можеше да се видят, пришити с червен сатен, един кръст и една шестолъчна звезда.

– Последвай ме – каза внезапно кръстоносецът на „панталона“. – Ще ти говоря. Да пресечем площада и да отидем до палата. Там ще бъдем по-сигурни, отколкото тук!

„Панталонът“, който носеше една смешна и мизерна маска, направи утвърдителен знак с глава и последва с малки крачки величественя

кръстоносец.

Никой не ги забеляза в маскираната тълпа. Само едно синьо домино, което бе дошло откъм Пиацета, изглеждаше, че бе обърнало внимание на двамата мъже.

Беше ли привлечено от разкошните диаманти, които блестяха по костюма на богатия сеньор? Беше ли разпознал в чудната двойка познати лица? Никой не можеше да каже.

Доминото носеше мантия от синя коприна, бродирана с малки сребърни звезди, която стигаше до краката му. Хубава маска от синьо кадифе бе поставена на лицето му. На главата си имаше барета, украсена с красиво черно перо.

– Знаеш ли какво е заявила старата Луала? – попита с нисък глас кръстоносецът „панталона“.

– Горо не го е чул – отговори запитаният, – но знае, че тя е отговаряла с мълчание на всички въпроси! Старата просякиня е добра и не се оставя да я заплашват.

– Не зная – каза кръстоносецът – дали си й говорил след оная нощ, когато ти пристигна навреме в онзи хан в Рим, за да спасиш двете бегълки.

– Нека сеньорът остави Горо да му обясни – отговори „панталонът“, движейки се заедно с кръстоносеца покрай мраморните колони на дожовия палат. – Когато Горо стреля върху Франциско, дойде кръчмарят и заговори на Горо с такъв заплашителен тон, че Горо трябваше да му обясни своите намерения...

– И той искал да те предаде на полицаите на папата? – попита кръстоносецът.

– Да, сеньор – отговори „панталонът“. – Другият убиец избяга колкото му държат краката щом чу гърмежа. Старата просякиня и Анунциата слязоха да намерят Горо. В този момент започна да се разсъмва. Горо още спореше с кръчмаря, когато Луала каза на Горо, че нека да избяга в града с Анунциата и да се постави под покровителството на сеньора.

– Аз тъкмо тази нощ бях напуснал Рим – отговори кръстоносецът. – Работата ме викаше в Санта Рока.

– Това бе едно нещастие, сеньор. Горо разкри на старата своя план, но Анунциата настоя и Горо трябваше да отстъпи на нейното желание. Горо им даде съвет да заобиколят малко. И те тръгнаха за града. Само че Луала с искала да мине по по-прекия път и е паднала в ръцете на Антонио.

– А ти какво правеше по това време – попита кръстоносецът.

– Горо още разговаряше с господаря на хана. Ханджията искаше да го предаде на полицията. Най-сетне той остави Горо да тръгне, след като Горо му даде всичкото злато, което имаше у себе си! Горо тръгна към града по заобиколния път, както двете бегълки. Той се надяваше да намери сеньор, както старата просякиня и сеньоритата!

– И, ти не си срещнал нито една от тях? – каза кръстоносецът учуден.

– Никоя, сеньор! – отговори „панталонът“.

– И кое те кара да вярваш, че само Луала е паднала в ръцете на Антонио, а Анунциата е останала в Рим?

– Понеже, при връщането си в хана – отговори „панталонът“ – Горо е чул да се говори, че храбрият чужденец е намерил старата просякиня! Освен това, Горо узна тук, в палата, че Антонио е предал само Луала. Дожесата също каза това на Горо! Сеньор знае, че Горо е спечелил нейното доверие.

– И ти не си намерил никаква следа от Анунциата? – попита кръстоносецът.

– Горо претърсва Рим без почивка цели три дни. Той не намери никаква следа, по която да открие сеньоритата!

– Ти мислиш, че тя знае, че съм живял в палата Боргез? – попита кръстоносецът с тих глас.

– Сеньоритата каза името на този палат! – отговори „панталонът“.

– Тихо! – пошушна кръстоносецът. – Не забелязваш ли това синьо домино, което ни следи и изглежда, че подслушва нашия разговор?

– Горо не познава, сеньор. Обаче, в неговите жестове и в походката му, Горо мисли да е познал, че тази широка копринена мантия крие една сеньора.

– В такъв случай не го изгубвай от погледа си! – каза кръстоносецът.

– Пст! Сеньоре – каза внезапно „панталонът“ със снишен глас и застана неподвижен до мраморната колона. – Сеньор вижда ли оная благородна дама с кадифената роба с великолепен шлейф?

– Тя носи червен ешарп! – извика кръстоносецът с глас, който искаше да съържи.

– Сеньор държи ли розичката? – попита „панталонът“.

– Тя е в джоба на мантията ми!

– Ето, ако онова домино с морскосин цвят, което се приближава до друго едно, черно от главата до петите, което излиза от палата, види, че

сеньорът носи една розетка със същия цвят като този ешарп, това може да причини неприятности на сеньора.

– Ти мислиш, че това морскосиньо домино крие самия дож?

– Горо си обзалага главата.

– А кой е черното домино, което върви покрай него?

– Никой друг – отговори Горо – освен великия капитан!

– Ако той те познае? – попита юнакът с безпокойство.

– Горо мисли, сеньор, че красивата дама и черното домино търсят Горо! О, негърът има доста работа тук, във Венеция! Те не престават да гледат към стария просяк с червената мантия.

– Още един въпрос, преди да си тръгнеш! – каза кръстоносецът. – Дали старата Луала е хвърлена вече в канала Орфано?

– Не, сеньор. Тя лежи още горе, в оловните стаи. Ах, нещастницата! – извика Маринели, не можейки да сдържи болката си. – Тя е загубена. Ще умре бавно, в ужасни мъки.

– Горо е ловък – отговори негърът. – Той ще се постарее да използва безредиято, което цари през време на карнавала, за да се вмъкне някоя нощ в нейния затвор и да я освободи!

Негърът не за пръв път бе предприемал такива смели работи. Обаче Маринели се побоя за неговата безопасност и се опита да го спре.

– Пази се – каза той на Горо. – Мисли, че се хвърляш със затворени очи пред смъртта, че успехът на нашата кауза рискува да бъде компрометиран.

– Нека сеньор не се страхува – каза робът със спокойствие. – Негърът е гъвкав като змиорка. Той ще се изплъзне от ръцете на неприятелите си и ще изиграе всичките им хитрини.

При тия думи Горо се изправи гордо и добави, като че ли искаше да припомни на Марино неговото достойнство.

– Кой може да откаже на негъра достъпа в палата на дожовете? Не е ли той довереник на дожесата?

Внезапно спря и хвърли бегъл поглед зад себе си.

– Сеньорът има право – подзе той, – синьото домино броди наоколо като някой вълк край стадото! Негърът ще смени своя костюм „панталон“ със стария си просяшки костюм. Той ще разгледа мистериозното копринено домино, ще заговори с него и ще уведоми сеньор за това, което може да узнае!

Когато „панталонът“ се отдалечи, кръстоносецът го проследи с очи, но без усмивка зад черната маска.

– Негърът е най-верният и най-ловкият слуга, който е съществувал

на земята! – промърмори той.

После се опита да се приближи до благородната дама с величественния шлейф от кадифе, която слизаше в този момент по стъпалата на палата, придружена от една маскирана почетна дама.

В това време мистериозното синьо домино се бе размесило всред тълпата, която се трупаше пред палата на дожовете, когато „панталонът“, който по своята маска не се различаваше от стотина други дегизирани венецианци, го заговори.

– Хитрият „панталон“ е познал хубавата маска! – каза той, като му хвана ръката, на която бе поставена една красиво изработена ръкавица, чийто цвят бе в голям контраст с нежността и елегантността на пръстите.

– Как? Какво нахалство! – отвърна синьото домино и се отвърна гордо.

– Маската е една сеньора! – каза Горо.

– А ти – прекъсна го дамата, – не си ли „панталонът“, който преди малко говореше с кръстоносеца?

– О, о – каза Горо. – Доминото и „панталонът“ са стари познати.

При тия думи негърът, използвайки позволената свобода на маските, хвана фамилиарно ръката на доминото и с изпитателен поглед разглежда мистериозната си компаньонка.

– Желая да бъда тук наблизо, „панталоне“ – отговори синьото домино. – Горя от нетърпение да видя как кръстоносецът и благородната дама ще се срещнат!

Горо за момент се ужаси. Изглеждаше, че синьото домино е по-добре осведомено, отколкото Марино, дожесата и него.

– Кой знае? – помисли той. – Може би тази маска крие Анунциата, може би тя е последвала любовника си във Венеция? Тази сеньора, а че е сеньора в това съм сигурен, не може да бъде друга, освен нея.

– Какво мисли домино за великолепия кръстоносец? – попита той с нисък глас.

– Каква красива фигура! – каза тя. – Маската сигурно крие най-великолепния кавалер, явил се на карнавала!

– Това е общо мнение – прибави Горо.

– Какво мислите от ваша страна за благородната дама с червения ешарп? – запита лукаво сеньората.

– Маската крие богата сеньора – отвърна Горо. Синьото домино хвърли върху „панталона“ един поглед, в който се четеше презрение.

– Моята единствена цел е да се забавлявам! – отговори красивата

маска. – Не е ли голямо удоволствие да откриеш някои маски, да ги подслушваш, да им разиграваш фарсове, да ги следиш? А сега, понеже твоето присъствие ме отегчава, отдалечи се!

– По-добре ще се смее този, който се смее последен, хубава маско! – каза Горо, възвръщайки своето обикновено спокойствие. – Нека хубавото домино се пази да не пострада. Често този, който копае гроб другиму, сам пада в него!

Синьото домино тръгна с подигравателен смях и изглеждаше радостно, че се е отървало от нетърпимия „панталон“, който изчезна в тълпата.

Сеньората можеше да наблюдава кръстоносеца. Видя го как се приближава до благородната дама, после хвърли поглед към доминото с морскосин цвят, което се разхождаше в компанията на една друга маска с черно домино.

В този момент благородната дама показва на компаньонката си да стоп настрана и да я очаква върху стъпалата на палата.

Синята маска, която не преставаше да наблюдава, забеляза, че дожесата дири с очи някого наоколо. Изглеждаше нетърпелива и желаеща да намери едновременно и просяка, и носителя на червената розетка.

Внезапно кръстоносецът се доближи до нея.

– Позволи ми да те придружа, грациозна маско! – каза ѝ той с нисък глас, когато дойде до нея.

– По кой знак ще те позная, кръстоносецо? – попита дожесата, тъй като тя беше мистериозна дама.

– По един таен знак, който хармонира с твоя ешарп! – отговори с нисък глас кръстоносецът.

При тия думи той извади червената розетка, която държеше скрита под своята бяла мантия, и я посочи на компаньонката си.

– Значи това си ти! – не можа да сдържи тя вика си. После като сметна, че е отишла доста далеч, започна:

– По какъв начин тази розетка е попаднала у вас, кръстоносецо?

– Знай, че един негър ми я даде, един негър на име Горо! – каза благородникът.

– Значи си ти...

Дамата затрепери от вълнение, после овладявайки се изведнъж, разглежда внимателно и мълчаливо компаньона си.

– ... Марино Маринели – допълни кръстоносецът с шепнещ глас и направи опит да хване ръката на дожесата.

Тя направи отбранителен жест.

– Може да ни видят от палата – каза тя. – Ако брат ми Силвио...

– Да се смесим с тълпата – каза Марино. – Така ще бъдем скрити от любопитни погледи.

– Отведи ме – каза тя. – Моята съдба е в твоите ръце!

– Уви! Кажувай по-добре, че моята е в твоите, Катерино – прекъсна я той. – С една само дума, с един знак, ти можеш да ме погубиш.

– Тази мисъл ме изпълва с удоволствие – каза тя с егоизъм и гордост.

– Коя мисъл? – учуди се той. – Че можеш да ме погубиш според желанието си ли?

– Не това. Че ти си в ръцете ми, ти, когото трябва или да погубя или да притежавам. Знаеш ли каква е моята страст, Марино? Беше време, когато те обичах, обожавах, а ти не ми отговаряше.

– Да не говорим повече за това време, Катерина – каза той. – Мисли само, че в този момент съм при теб, че се осмелих да се явя тук, във Венеция, където съм осъден на смърт!

Техният разговор, отначало полузагадъчен и изпълнен с недоизказвания, ставаше все повече фамилиарен.

– Колко време ще престоиш във Венеция? – го запита тя.

– Да не мислим за прощалния час! – отговори той.

– Ти имаш право, Марино, да не мислим за после и да използваме свободата, която карнавалът ни предоставя. Утре е големият маскараден празник. Ти ще дойдеш, нали ще дойдеш?

– Това е най-голямото ми желание, Катерина – отговори Марино! – Облечи същия костюм, за да мога да те позная... Но шт! Кое е това си-ньо домино, което ни следи?

– Успокой се – му каза тя. – Не трябва да се съмняваш в тази любопитна маска! Ах, Марино, каква радост, какво удоволствие изпитвам, като притискам твоята ръка върху гърдите си! Чувствувам отново да блика в мен оная буйна страст. Виждам се играчка на моята любов и на моите амбиции. Кажувай ми какъв очарователен съм бихме могли да прекараме двама, ако мога да споделя короната с теб!

– Как? За какво говориш? – каза Марино изненадан. – Отказваш ли се от дожовата мантия?

– Ах, защо не мога да я споделя с тебе! – въздъхна тя.

– Уви!... – каза Маринели замислен. – Зная добре, че не обичаш Луиджи.

Тогава тя продължи все повече вострастявайки се.

– Само ти си, когото обичам. Когато сърцето ми почувствува

любовта, то тупти само за теб, ти си неговото желание. Тебе, Марино, трябва да притежавам. Само мисълта, че някоя друга може да те притиска в обятията си, ме прави луда!

– Зная! – отговори той със спокоен тон. – Тази мисъл е достатъчна да събуди в теб омраза. Е добре, и аз, Катерино, имам една причина за омраза, една неугасима жажда за отмъщение; познаваш ли я?

– Да, Марино – отговори тя. – Познавам я... Бъди мой! Ти ще бъдеш всемогъщ и аз ще мога да споделя твоето отмъщение, понеже цяла Венеция ще ни принадлежи. Да, Марино, твоето щастие е в моите ръце. Ожени се за мен и ще ти дам любов и всемогъщество!

– Уви! Това е мечта, неосъществим план! – въздъхна Марино.

– О, повярвай ми, ние ще успеем – каза тя с треперещ глас. – Приеми моя проект. Нашите привърженици са многобройни, твоите между народа, моите между патрициите. Една революционна нощ... сегашният режим ще се провали и ти ще станеш дож!

– Твоят план ме изкушава – подзе Марин© със спокойствие. – Но той е ужасен! Ще презреш ли връзките, които те свързват с Луиджи и те правят негова съпруга?

– Те се прекъсват – каза тя, – ако Луиджи бъде мъртъв!

– И ти ще бъдеш свободна да му дадеш тази освободителна смърт? – каза Марино изненадан.

– Да – отговори тя енергично. – Не ще се спра пред престъплението, ако трябва да те притежавам! Ще убия и тебе, ако зная, че ти ще принадлежиш на някоя друга, а не на мен, Марино, моята страст е безгранична.

Марино изглеждаше смутен, даже уплашен от тази дива страст. Той поиска да се защити срещу тираничната власт, която Катерина упражняваше срещу него.

– Ти се лъжеш! – започна той. – Знаеш отдавна каква неугасима любов ме влече към теб!

При тия думи, двете маски продължиха разговора с нисък глас и Марино поведе своята дама покрай колонадите на църквата Сан Марко, към палата.

Докато този чуден разговор се водеше между дожесата и Марино, дожът и Силвио Зиани, изпълнени с любопитство, бяха напреднали между мраморните колони, които поддържаха ложите на палата. В момента, когато доминото с цвета на морска вода видя величествения кавалер да се приближава до дожесата, хвана ръката на своя господар и му каза:

– Погледни оня кавалер, към чиято мантия е пришит голям кръст. Познаваш ли го, Силвио?

Великият капитан обърна погледа си към направлението, което дождът му посочи.

– Той трябва да е някой чужденец! – каза той.

– Дожесата изглежда, че го познава. Ако не се лъжа, той ѝ предложи даже ръка и двамата се опитват да се скрият в тълпата!

– Това не трябва да ви учудва – отвърна Зиани, – понеже тази година са дошли за карнавала повече чужденци, отколкото обикновено.

– Това няма значение – каза сухо дождът, – трябва да узная на всяка цена кой е той?

– Надявам се – отговори кротко Силвио, – че ще мога да осъществя желанието ви... Но погледнете! Не виждате ли оная маска, която иде на сам през тълпата? Ще я натоваря да разучи кой е мистериозният чужденец. Мисля, че неговият отговор не ще се забави дълго!

– Какво искате да кажете, Силвио? – попита дождът изненадан.

– Не виждате ли този просяк, който иде към нас? – отвърна великият капитан и посочи с пръст въпросната маска.

– За стареца, облечен в изтритата сенаторска мантия, ли говорите? – запита дождът.

– Да – каза Зиани. – Този човек не е друг, освен моят негър!

– Как? – извика дождът учуден. – Това вашият роб ли е, бившият наемен убиец?

– Да – отговори Силвио, – и той ще ни бъде полезен в този случай.

– Е, добре, какво ни носиш? – обърна се той към мнимия просяк, който бе пристигнал до стъпалата и направи дълбок поклон пред двамата благородници.

– Гoro иде да чуе заповедите на сеньор! – каза той.

– О, ти си се маскирал чудесно, негре! – каза Зиани. – Неузнаваем си!

– Гoro е поласкан от похвалата на великия капитан! – отвърна робът.

– Обърни се – каза Зиани, – и погледни към кулата Сан Марко. Видяш ли оная дама, която върви под ръка с един кръстоносец?

– Виждам, виждам – отвърна негърът. – Струва ми се, че дамата прилича много на Нейно Величество.

При тия думи Гoro замълча и изглеждаше, че разсъждава за момент.

– Що се отнася до кавалера – започна той, – не го познавам.

Сигурно е някой богат чужденец.

– Какво ни интересуват твоите брътвежи – каза Зиани нетърпеливо.
– Ние искаме да узнаем името му и какъв е той.

– Но това може да стане много лесно – отвърна негърът с ирония и погледна към доминото с морския цвят. – Нека Негово Величество разпита дожесата!

– Не, ние искаме да узнаем от твоите уста! – настоя великият капитан.

– Добре, капитане – отговори негърът със същата флегматичност. – Горо ще шпионира мистериозния чужденец. Но никой не трябва да го подозира в мисията му. Нека сеньор хвърли няколко квартини в шапката на роба и се оттегли зад стълбовете!

Дожът и великият капитан последваха съвета на мнимия просяк. Те пуснаха няколко монети в шапката му, която той им протегна, после се оттеглиха към палата.

Горо от своя страна слезе до стъпалата и се смеси в тълпата.

Девојката се движеше покрай стената на Сан Марко. Дожесата изказваше на Марино буйната си любов, когато внезапно синьото домино се приближи до кръстоносеца, без да го види Катерина.

– Къде е Анулциата? – прошепна то ниско на ухото на изненадания Марино Маринели. – Мисли за Анулциата!

Кръстоносецът хвърли бърз поглед към страната, откъдето дойдоха думите, но не забеляза никого. Синьото домино вече бе се скрило в маскираната тълпа.

– Наблюдават ни, Катерина – каза тогава Марино, заинтригуван много от избягалата маска и изпълнен от нетърпение да я намери. – Позволи ми да ти кажа сбогом за днес!

– Ще те видя ли отново утре в палата? – попита тя.

– Да – отвърна Марино, стискайки ръката на дожесата в своята, – утре и през следващите дни.

Те се разделиха и се отдалечиха всеки на своята страна. Марино се смеси с тълпата. Катерина намери своята почетна дама, която още я чакаше до стъпалата на палата.

През това време кръстоносецът разглеждаше напразно маските, които се трупаха около него.

– Ще го намеря на всяка цена! – си казваше той. – Ще му изтръгна тайната! Ще го принудя да ми разкрие убежището на Анулциата!

* * *

Дожесата се приближи до колоните на палата, когато забеляза стария просяк със сенаторската мантия.

Тя му направи знак да я последва, после се изкачи по мраморните стъпала, придружена от почетната дама.

Като стигна до дожа и великия капитан, каза им с трескав глас:

– Извинете ме. Знаете ли кой е този мистериозен чужденец, който ме накара да пресека с него площада Сан Марко?... Не го ли познавате? Тогавя тичай и се осведоми веднага – продължи тя, обръщайки се към просяка. – Кажй ни кой се крие под хубавата маска на кавалера кръстоносец!

– Ние вече дадохме тази заповед на негъра – каза Силвио Зиани, отговаряйки на сестра си.

– Луиджи, подайте ми ръката си – каза дожесата на своя съпруг, докато просякът се смеси с тълпата.

6. Оловните стаи на Венеция

Луала бе, по заповед на инквизиторите, повлечена към оловните стаи, за да умре от същите мъки, както хиляди други нещастници.

Нейната първа дума, пристигайки на ужасното място, бе едно проклетие, после тя избухна в саркастичен смях.

Чувствуваше се достатъчно силна, за да възтържествува над ужасните мъки, на които я бяха подложили. Тя се бе подготвила отдавна за злокобния ден, когато нейните палачи щяха да я отведаг насилствено под оловните покриви. Тя бе привикнала да понася всякакви температури в собствената си колиба с ниския и нездрав таван.

Когато прислужникът на инквизицията изведе вън от черната стая вързаната Луала, той извика. Един втори прислужник дойде и покри главата на затворницата с чер плат. Това се правеше, щото тия, които биваха отвеждани в оловните стаи, да не знаят пътя и да не могат да избягат.

Двамата слуги повлякоха старата просякиня през лошо осветените галерии, нанасяйки й удари. Те преминаха Моста на въздишките и проникнаха в задната част на палата на дожовете, после се изкачиха по една тясна стълба с безчислени стъпала.

Бедната старица се задъхваше, но нейните двама палачи я принуждаваха, волю-неволю, да се изкачва все по-високо и по-високо.

Ставаше все по-трудно за дишане. Топлината, която царуваше

вечно под оловните покриви, не можеше да се опише. Тия места никога не се проветряваха. Гъст и тежък въздух ги изпълваше. През цялата година, зиме и лете, той оставаше горещ, задушен и неподновен.

Тайните тирани на Венеция подлагаха жертвите си на най-жестоки наказания.

Когато двамата прислужници и старата просякиня достигнаха до върха на стълбата, намериха от двете страни на дългите коридори, добре заключени и надзиравани оловните стаи.

Една непоносима топлина цареше в тях.

Ужасните стаи бяха с малки размери. Покривът бе толкова ниско, че човек с висок ръст не би могъл да стои прав. Почти всички стаи тогава бяха заети. Обаче, те бързо се опразваха и се заемаха от други човешки същества, След няколко дни или няколко седмици затворените в тях нещастници умираха и биваха заместени от други, обречени на смърт.

Лете бе невъзможно да се бутне с пръст оловният покрив. Той гореше като огън.

Луала бе отведена в стаи, чиито размери бяха едва десет стъпки дължина и пет стъпки височина.

Мебелировката се състоеше от едно легло от морски водорасли, един стол, една маса, една пията, една стомна и едно разпятие.

Слугите снеха от старата просякиня черния воал, който покриваше главата и, и повикаха ключаря. Последният дойде да приеме новата затворничка и да напълни стомната с вода.

Тримата мъже след като свършиха работата си, се отдалечиха бързо.

Луала остана сама в тъмната стая, където едва проникваше дневната светлина през едно малко прозорче, грижливо замрежено с решетки.

Луала се отпусна върху леглото и се приготви да спи. Тя бе умерена и бе привикнала да се лишава от удобства в колибата си, която със своята бедност ѝ изглеждаше приятна.

Тя трябваше да си почине, обаче, чуваше непрекъснато оплакванията на другите затворници, които произвеждаха голям шум.

Когато един млъкнеше, друг започваше.

Това бе една ужасна смесица от отчаяни викове, безнадеждни оплаквания, която никой не можеше да чуе отвън. Това бе един земен ад, който превъзхождаше по ужасите си представите на народа за царството на дявола и наказанията, на които биват подлагани грешниците.

Водата, която се донасяше на затворниците, биваше хладка, когато им я донасяха. Достатъчно беше, обаче, да престои само няколко

минути в стаята, за да стане топла.

Първите дни повечето от затворниците не се докосваха до ястията, които им носеха; топлината стягаше гърлата им и убиваше всичкия им апетит.

Техният живот не бе друго освен ужасна агония, която завършваше с освободителна смърт.

Старата Луала, напротив, учуди своя тъмничар с извънредната си упоритост. Тя ядеше лакомо лошото си ястие, което ѝ се поднасяше, и пиеше жадно топлата вода от стомната. Пазачът не можа да разбере как едно така слабо и изтощено тяло като това на бедната просякиня може да крие такава сила.

Нещо повече. Тя превъзхождаше страданията. Не обръщаше никакво внимание на стенанията, които се разнасяха от съседните килии; беше свикнала с тях и спокойно спеше.

Всеки ден тъмничарят нравеше рапорт до инквизиторите, в който съобщаваше за смъртта на някой от тия затворници, които трябваше да загинат в оловните стаи. Той им събщи и изненадата, която бе предизвикала у него тази просякиня, способна да понася съвсем леко ужаса на своя затвор:

Подобен случай не беше отбелязван. Великият инквизитор пожела сам да се убеди в чудото и реши да се изкачи една вечер при старата жена.

Любопитството не бе единствената причина за неговата постъпка. Мистериозните обвинения, произнесени от Луала, още смуцаваха духа му... въпреки че с нейната смърт щеше да ѝ бъде отнета възможността да направи пред народа някакви разкрития.

Произнесеното проклятие от бедната жена измъчваше непрестанно съвестта на този човек, който бе закоравял в убийства, който през целия си живот хладнокръвно бе раздавал най-ужасната смърт и когото плененият дож справедливо бе нарекъл човек с каменно сърце.

Миналото на стареца бе покрито с мрачна мистерия. А сега старата просякиня не само знаеше всички тайни на държавата, но и тия на самите инквизитори.

Той пожела да изследва душата на тая жена, която се смяташе за магьосница, и се изкачи една вечер сам, без никакъв придружител в оловните стаи.

Бе взел със себе си малко джобно фенерче, изработено от сребро, и осветяваше с него пътя си.

Стражата рядко стоеше в затвора под оловните покриви. Тя идеше

два пъти на ден, сутрин и при падане на нощта, за да наглежда затворниците.

Когато достигна горната част на стълбата, главният инквизитор се спря да си откъдне и да привикне на лошия въздух, който го обкръжаваше, после продължи да се изкачва.

Щом пристигна в ужасните коридори, той се оправи в тъмнината, благодарение на фенерчето си, което хвърляше сноп светлина, и тръгна към определената стая на съдиите. Ключовете на всички стаи имаха други еднакви и инквизиторите можеха да проникнат по собствено желание в килиите, без да се обръщат към пазача.

Великият инквизитор взе тоя, с които се отваряше вратата на Луала...

Светлината на фенерчето му прониза мрака и пръсна бледа светлина в килията. При шума, произведен от завъртането на ключа в ключалката, старата просякния скочи от леглото си. Заслепена от светлината, отправена срещу лицето ѝ, отначало тя не можа да различи чертите на влезлия, но позна веднага, че посетителят не е нейният тъмничар.

– Стани – заповяда великият инквизитор.

– Охо! – каза тя. – Познавам този глас. Какво търси Виторио Карманиола, главният инквизитор? Какво е дошъл да търси в оловните стаи? Пази се – добави тя – да не се задушиш, преди да те е достигнало наказанието, което те очаква!

– Кой ти позволява да ме наричаш с това име? – прекъсна я главният инквизитор като се стремеше да остане в сянка зад фенерчето си.

– Отричаш ли, че си Виторио Карманиола? – каза тя. – Познах те добре, маскирани старче, чиято съвест е претрупана с тайни престъпления и чудовищни злодеяния!

– Какво означават тия дръзки думи, жено? – запита великият инквизитор малко смутен. – Осмеляваш ли се още веднъж да произнесеш ужасните обвинения? Ще те изслушам спокойно. Обмисли важността на това, което ще кажеш!

Един оживен и остър разговор се започна между инквизитора и затворничката.

– Защо идеш да ме смущаваш? – го прекъсна тя смело и гордо.

– За да те запitam – отговори Карманиола – искаш ли да запазиш живота си. Оставям те господарка на своята собствена съдба!

– Каж ми на каква цена ще ми оставиш живота – прекъсна го тя. – Тогава ще се реша.

– Ти трябва да ми разкриеш всички твои тайни!

– Ти не ще изтръгнеш от мен друго освен лъжи – започна тя разгорещено. – Не, часът още не е дошъл. Моите разкрития не са за тебе, а за народа. Вие ще потреперите всички, вие ще бъдете вкаменени в ужас, ти и твоите кървави помощници!

– Упорствуваш ли в твоето решение? – каза студено главният инквизитор.

– Ти идеш да го чуеш отново – подзе тя. – Луала е една слаба жена, но тя ще съмее да удържи това, което е обещала.

– Ти забравяш, клетнице, че си в моя власт!

– Твоята власт ли? Аз я презирам!

– Никога твоят глас не ще достигне до ушите на народа! Твоята упоритост ще те отведе до смъртта!

– Чудовище, аз съм още по-сигурна, че ще загина, ако разкрия моите тайни!

– Стайте на истината...

– Спомни си за Людовико Марчело! Мизернико, сатана, и престани с твоите заплашвания!

Старата просякиня произнесе това име с една отчаяна енергия. Великият инквизитор едва успя да съдържи вълнението си, което му причини този спомен.

– Жено! Коя си ти, най-сетне? – попита глухо той.

– Спомни си за Людовико Марчело! – повтори Луала.

– Защо?... – промълви той. – Това име?... Не го зная!

– Забравил си клетки, Виторио Карманиола, престъплението, което извърши на четиринадесетгодишна възраст? Ще те накарам да си припомниш както и наказанието, което те очаква!

– Какво искаш да кажеш? Разкрий ми тази загадка!

– Не е дошло още времето! Знай само, че кървавото петно, опетнило съвестта ти, ще се измие само с твоята кръв. Проклинам те, да, проклинам те с цялата си омраза, теб и последния ти час, когато ще пълзиш като подъл злодей, който мисли, че може да се отърве от смъртта или страшните мъки! Да, ти ще ги изпиташ на свой ред, стократно ще изплашиш мъките, на които си подлагал безброй невинни.

– Ще ти изтръгна езика, дяволска вещице – извика великият инквизитор, едва владеещ се от гняв, – ако не признаеш това, което претендиращ, че знаеш.

– Забавлявам се като те гледам как си обхванат от страх и неспособен да прикриеш безпокойството си – отговори тя. – Прати палача в килията ми! Нека се приближи до мен с нажеженото желязо и да ми

изгори езика! Не ще кажа нищо преди да настъпи времето! Безпокойство, несигурност те гризят, зная го, виждам го и за това се радвам!

Великият инквизитор бе победен.

– Ще направиш по-добре да мълчиш! – каза той с плах глас и скръцна със зъби.

После изведнъж се обърна към вратата и я отвори.

– Мисли за Людовико Марчело! – извика отново просякинята, когато той се отдалечи по коридора...

7. СИНЬОТО ДОМИНО

Марино Маринели потърси с очи всред маскираната гълпа мистериозното синьо домино, което му бе пошепнало на ухото няколко думи, които така го развълнуваха. Бе сигурен, че едно второ лице знаеше неговото присъствие на карнавала и бе го познало.

При тази мисъл Марино изпита едно чувство на несигурност, на голяма опасност...

Трябваше на всяка цена да намери синьото домино.

Кръстоносецът се запровира между маските, следейки на всички страни, когато един гърбав просяк, облечен в стара сенаторска мантия, се доближи до него и го бутна за ръката.

– Горо! – извика Марино изненадан. – Какви новини ми носиш?

– Важни новини! – отговори Горо с нисък глас. – Дожът и великият капитан са забелязали сенъора. Те не знаят кой се крие под маската на кръстоносеца, но вече са обхванати от подозрения. Те наричат сенър мистериозния чужденец и натовариха негъра да го следи.

– Дожесата се върна при палата – каза Марино замислен.

– Тя се разхожда с дожа – отговори негърът. – О, тя е хитра, но сенър й негърът са по-хитри от нея.

– Зададе ли ти въпроси за мене? – попита Марино.

– За да не се усъмнят дожът и нейния брат в нея, тя също даде заповед на негъра да узнае кой е сенъора! Така тя разпръсна подозренията на дожа и му предложи ръка. Тя се съобразява с всички негови желания, надявайки се да го направи своя играчка.

– А Силвио Зиани?

– Великият капитан очаква връщането на своя роб.

– Извърши ловко задачата си, Горо! Но, кажи ми установи ли кое е синьото домино?

– Това е една сеньора! Негърът мисли, че е сеньора Анунциата!

– Как? – извика Марино изненадан. – Какво говориш?

– Кой друг, сеньор, може да знае кой се крие под маската на кръстоносеца?

– Може би имаш право, Горо. Желая да я намеря.

– Тя е наблизко – каза негърът.

– Но защо подозираш, че това домино е Анунциата? Как е могла да дойде тук, във Венеция?

– Негърът не знае, сеньор. Това само предполага.

– Ако не намерим синьото домино – каза Марино, – на всяка цена ти трябва да разговаряш с Луала, за да разбереш знае ли убежището на Анунциата.

– Само тя може да го каже – отвърна Горо. – Може би младото момиче е последвало тайно просякинята до Венеция... Негърът не успя да опита да отиде при старата. Получил е заповед да не се отдалечава от палата. През един от следните дни той ще се качи в оловните стаи и ще я разпита.

– Какво ще докладваш на дожа?

– Каквото се хареса на сеньор.

– Оставям на твоята сръчност, Горо, но направи така, че да мога да вляза утре в палата, под прикритието на моята дегизировка!

– Горо разбра, сеньор – отговори негърът. – Той ще се представи като чужденец, под името Санта Рока!

– Не – възрази Марино. – Рано е още да ме знаят под това име.

– Тогава Горо ще представи сеньор като чужденец, дошъл във Венеция като другите, по случай карнавала.

– Шт! – направи Марино. – Върни се към палата! Аз, най-сетне, забелязах синьото домино.

– Нека сеньор се пази! – му каза негърът с нисък глас, после го напусна.

Маринели се промъкна през шумно веселящата се тълпа и след няколко минути бе до синьото домино... Той го хвана за ръката, а доминото се опита да го блъсне и да избяга.

– Придружи ме, хубава маско! – каза Марино ниско, – и да си поговорим!

– Какво искаш? – запита доминото.

– Ти изглежда си разкрила моето инкогнито! – каза смело Маринели.

– По моя въпрос ли позна това? – отговори доминото, което се

преструваше още на изненадано. – Да, зная кой си, но само аз зная мистерията, която те окръжава. Никаква опасност не те заплашва!

– Малко ме интересува опасността – подзе Маринели. – Искам да зная коя си ти!

– Не ще го узнаеш никога, никога.

– Чуй молбата ми – каза Маринели умолително, – остави да те открия по някой знак...

– Не мога...

– Дай ми ръката си – прекъсна я Марино. – Ще напиша твоето име върху шепата ти. Обещавах ли да не отричаш, ако написаното е точно?

– Да – отговори доминото, – но при условие да напишеш името само веднъж и да не искаш повече от веднъж да ти отговоря истината!

– Съгласен съм. Погледни!

Марино нарисова едно А и едно Ф върху ръката на синьото домино, после го погледна въпросително. Доминото поклати глава.

– Ти се мамиш – каза то. – Мислиш ме за Анунциата, понеже ти пошепнах нейното име на ухото.

– Обеща да бъдеш искрена – каза Марино. – Заклевам те, разсей съмненията ми.

– Не съм Анунциата! – отвърна маската.

– Тогава коя можеш да бъдеш? – запита Марино учуден. – Как ме позна?

– Познах до теб и дожесата! – добави доминото със спокойствие.

– Ти си някоя приятелка на Анунциата?

– Нейна приятелка и нейна сестра, да! Марино се развълнува.

– Открий ми, най-сетне – каза той, – загадката, която те окръжава... Усещам, че твоята ръка трепери!

При тия думи синьото домино бързо оттегли ръката, която кръстосещт държеше и която можеше да го издаде.

– Какво те интересува – каза тя със задавен глас, – че моята ръка трепери?

– Твоето вълнение не е друго, освен страст – каза Марино.

– Треперя от гняв – започна енергично доминото. – Разсърдена съм от поведението ти спрямо Анунциата.

– Обясни ми думите си, маско!

– Казах вече... Какво искаш от мен?

– Говори! Обясни ми смисъла на твоя упрек. Искам го!

– Ти обичаш дожесата – отговори сухо маската.

– Какво то интересува тази любов? – каза Марино с естествен тон.

– Тогава ти мамиш три жени! – подзе синьото домино.

Марино не можа да се удържи да не трепне. Едно ужасно предчувствие го овладя, но после той се съвзе.

– Не – каза си той, – тази маска не може да бъде тя!

– Аз ще избавя Анунциата – започна доминото, – от твоите лъжливи клетви!

– Вярваш ли – отговори Марино със спокойствие, – че обичам дозесата, понеже съм ѝ предложил ръка?

– Наблюдавах ви и двамата. Можех да чуя няколко думи от разговора ви. Зная, че тя те обича страстно, както другите, които си измамил. Зная, че тя вече е поласкала твоята гордост, че ти е говорила за щастие то през вашето царуване.

– Ще ми повярваш ли, маско – каза Марино, – ако ти кажа, че моите връзки с Катерина нямат друга цел, освен да ми улеснят достъпа в дозовия палат и разкриването на една тайна?

– Моето убеждение остава непоколебимо. Ти я познаваш отдавна – отвърна енергично маската. – Моята длъжност е да защитя Анунциата!

– Тя не ще сподели твоите подозрения, тя не ще ти повярва! Само да ѝ кажа една дума, да ѝ направя един знак и твоето влияние ще изчезне.

– Тя е по-далече отколкото мислиш, хубави кавалере. Ти не ще видиш отново тая, която отвратително си измамил.

– Но коя си ти? – попита Марино ужасен. – Да не си моя зъл гений?

– Да, ти ме смяташ за твой гений – подзе студено маската, – понеже само с един знак, едно движение мога да те предам на твоите неприятели и да те погубя завинаги... Обаче, успокой се! Аз ще предоставя на съдбата да ти отмъсти. Това ще бъде за мене по-голямо удоволствие, отколкото да те предам на полицаите на Венеция.

– Изглежда – каза Маринели, – че ти правиш един великодушен акт, оставяйки ме на свобода. Знай, че аз съм твърде горд да приема такъв подарък. Маско, не се отдалечавай. Аз ще те позная най-сетне и ти ще можеш да ме предадеш на неприятелите ми.

– Защо? – отговори сухо доминото. – Да запазим маските си. Спорът, който е между нас, не се отнася за висшия съвет на Венеция и съвсем не ме интересуват заповедите, които той е издал срещу теб.

– Какво искаш да кажеш? – попита Маринели, който се преструваше на изненадан. – Никога не ще оставя друга жена да се надява, че ще ме притежава, освен Анунциата.

– Как се осмеляваш да твърдиш! – каза маската нервно. – Не си ли

падал на колене пред друго момиче?

– Ах! – извика Марино задавено... – Ти значи си Мадлена? Отговори ми! Не си ли Мадлена Боргез?

Синьото домино поклати живо глава.

– Още веднъж се мамиш – каза то, – и аз узнавам непрекъснато нови признания. Как, тази принцеса също ли е една от измамените?

– Тя бе измамена – започна спокойно Марино, – не от моето прелъстяване, а от самата себе си!

– Какво искаш да кажеш?

– Е, добре, аз се чувствах привлечен към една сеньорита с такова име, която ми се струваше, че съчетава едновременно благородството на произхода, чистотата на сърцето, добротата и красотата.

– Казваш „струваше ми се“. Да не си станал жертва на някое заблуждение?

– Проникнах в нейната душа – продължи Марино, – не намерих друго, освен амбиции, деспотизъм и любов към лукса. Тя има за цел славата, опиянява се от почестите, които ми оказват, но не цени моята личност. Тя не може да открие какъв е върховният идол на моя живот, моите грандиозни планове... Ограничих се да я изуча, да констатирам ужасната истина. Защо се бях заслепил? Не исках да служа за играчка на нейните амбиции, няха повече какво да й кажа, нито какво да искам. Сбогувах се със сеньората...

– С намерение да се върнеш пак да я видиш! – каза маската иронично.

– Чувствавах неудържима нужда да напусна Рим. Тръгнах през нощта...

– И без знанието на Мадлена – добави доминото. – На следната сутрин тя те очаква напразно и изпадна в една отчаяна криза, близо до лудост...

– Най-сетне те познах – каза Марино изведнъж. – Ти си Мадлена!

– Не ме разпитвай! – възрази маската. – Не се опитвай да узнаеш коя съм! Задоволи се да знаеш, че познавам Анунциата и тая, третата, която ще бъде жертва на твоята красота и твоята любов.

Маринели, при тия думи, не можа да се сдържи. Той вдигна ръка към лицето на доминото и се опича да дръпне маската, но не успя.

Двамата се приближиха до пустата Пиацета, когато внезапно доминото се отскубна от кръстоносеца и се шумгна бързо всред тълпата на площада Сан Марко.

Маринели разбра, че бегълката отнася завинаги със себе си своята

тайна и че всички негови усилия да я открие биха били не само напразни, но и биха го изложили.

Решен, обаче, да я проследи, той тръгна през маските.

Пиацета не бе така бляскаво осветена като площада Сан Марко. Дълбока тишина цареше около каменните стъпала, където спираха лодките.

В момента, когато Марино се приближи до влажната и покрита с плесен стълба, видя един силует, когото тъмнината правеше неразличим, да скача в една лодка и да се отдалечава бързо по вълните.

Той скочи в друга гондола, решен да проследи по водата синьото домино.

8. Анунциата и Мадлена

Когато Луала и Анунциата напуснаха хана в Рим, старата просякиня бе останала сама и бе паднала в ръцете на Антонио.

Двете бегълки бяха достигнали до града рано сутринта. Улиците бяха още пуссти. Палатите изглеждаха заспали. Не се виждаше нищо освен затворени врати.

След като вървяха дълго, те срещнаха най-сетне на брега на Тибър няколко лодкари и търговци на цветя. Попитаха за палата Боргез.

Едно момиче любезно им обясни и заяви, че е готово да ги заведе.

– Палатът не е още напълно построен – каза то из пътя.

– Но е вече обитаем, нали? – попита старата Луала.

– Да, няколко крила вече са завършени. Множество членове от фамилията на папата живеят там... Ето, вижте! Ние вече пристигнахме.

– Това е истинско чудо – каза старата Луала.

При вида на този храм на лукса смелостта започна да напуска Анунциата.

– Кого искате да видите? – попита цветарката. – Никой не е станал в подобен час.

– Ще видим... Благодарим, че ни придружихте! – каза старата Луала на услужливото момиче, докато се върна към нея, при лодките и търговците.

– Колкото повече се приближавам до този палат, толкова сърцето ми повече тупти – призна Анунциата.

Просякинята се помъчи да успокои младото момиче.

– Съвземи се, мое дете – каза тя. – Защо се плашиш, съкровището

ми? Ти ще намериш най-сетне твоя скъп Марино. Не мисли за друго, освен че неговата любов и твоята изискват смелост и търпение. Вие и двамата почти сте достигнали целта си.

– Струва ми се, че слугите стават – каза трескаво младото момиче.
– Не забелязвате ли лакеите; които се движат край вратата?

– Бъди смела, мое съкровище. В какво може да се съмняваш? Трябва ли да те придружа до вътрешността на палата?

– Не, добра ми Луала – отговори момичето. Просякинята се съгласи.

– Ти имаш право – каза тя. – Ще бъде лошо, ако влезеш в палата, придружена от една старата просякиня. Моята изтъркана мантия ще направи лошо впечатление и ще отврати тия хора. Влез сама. Те на драго сърце ще изслушат и ще отговорят на едно красиво момиче...

Старата просякиня замълча за момент, като че ли обзета от съжаление.

– Уви – каза тя. – Колко ми се искаше да видя още веднъж нашия скъп Марино.

Анунциата поиска да я задържи и я покани да влязат заедно в палата.

– Не, мое съкровище – отговори старата жена. – Не бива повече да се въртя около този княжески палат с моята мизерна външност. Ще се върна в хана при Горо. Може би Марино ще излезе с теб и ще те придружи до нашия хан. Може би ще ни повика, негъра и мен! Кой знае?

– Дано така стане, добра Луала – каза тъжно Анунциата, – както вие казвате, а не да се завърна при вас с очи, пълни със сълзи. Как ли ще ме посрещне Марино, като ме види внезапно пристигнала?

– Той ще се зарадва, мое съкровище. Неговото буйно желание е да намери своята Анунциата. Изправи се по-гордо, издигни очите си! Нали трябва да бъдеш смела в този решителен час.

Момичето почувствува благотворно влияние от думите на старата си закрилница. То придоби кураж.

– Довиждане, мое съкровище, щастливо виждане! – извика старата, като се отдалечаваше, клатушкайки се.

Младото момиче се доближи до голямата врата. Лакеите се намираха на стъпалата и метяха.

Те изглеждаха, че не бяха спали цяла нощ.

Някои от тях показваха на другите златните монети, които бяха получили за награда, и разговаряха.

Анунциата пристъпи към тях и ги поздрави с треперещ глас.

– Хей! – й викна един дебел лакей, – какво търсиш толкова рано?

После той се приближи до момичето, което изглеждаше твърде изпалшено, разгледа го изпитателно и каза, усмихвайки се:

– Какво желаете, сеньорита! Без съмнение имате някой любовник между войниците, които заминаха на фронта. Желаете ли новини от тях?

– Извинете – каза момичето с несигурен глас, – аз исках... Един от лакеите я прекъсна, като й каза да се приближи по-близо.

– Оставете ме да ви утеша, сеньорита. Ще ви направя една изповед. Хубавите момичета като вас заслужават да се направи една малка услуга. Чуйте, дадена е обратна заповед на войниците. Те вече се връщат. Не ще има война!

– Не ви питам за това – отвърна тя, – но...

– Не мога да ви кажа точната дата на тяхното връщане в Рим – продължи лакеят. – Но часът е близък, понеже нашият милостив господар замина преди осем дни да даде обратна заповед на войниците.

– Оставете ме да ви задам един въпрос – каза най-сетне Анунциата, която бе успяла да вземе думата. – Сеньор Марино Маринели живее ли в този палат?

– Марино Маринели ли? – каза лакеят. – Не познавам това име!

Анунциата искаше да му зададе друг въпрос, когато всички слуги изведнъж си зашепнаха нещо, заеха почтителна поза и започнаха да се покланят дълбоко.

Една дама се бе появила върху мраморните стъпала на голямата стълба. Анунциата обърна очи към нея и позна красивата и горда сеньорита, която бе забелязала преди няколко дни, седнала, в колата на Марино.

Тя изглеждаше обзета от безпокойство. Нейните големи очи, искрящи от блясък, изглеждаха уморени. На лицето й бе легнал тъмен облак.

Тя бе следвана от една почетна дама и от първия си шамбелан. Последният правеше ежедневния си рапорт пред дъщерята на Франческо Боргез.

Той я уведоми, че граф Санта Рока бе напуснал палата през нощта, за да се върне на своя остров, а оттам да отиде във Венеция. Това съобщение бе единствената причина за скръбта на Мадлена. Бе я завладяло едно впечатление на изненада и недоверие...

Но внезапно една светкавица премина по лицето й. Тя си припомни думите, които графът бе произнесъл предната вечер при сбогуването:

– Сбогом, сеньора! – бе й казал графът, докосвайки галантно

устрните си до ръката на Мадлена. – Марино намери във вашия палат едно незаменимо гостоприемство; той не знае как може някога да ви се отблагодари. Знайте, че каквото и да се случи, неговата признателност ще бъде вечна.

С тия думи те бяха разделени. Мадлена мислеше, че това сбогуване е само до другия ден, но Марино бе решил да прекрати престоя си в палата.

В този момент думите на хубавия граф изпъкнаха в съзнанието на Мадлена. Тя изпита едно особено чувство сега, когато Марино бе напуснал Рим. Намираше в своето буйно и страстно сърце една господарка на нея самата, една сила, която ѝ диктуваше. Тя не искаше да рухнат нейните смели надежди. Тя действително бе разчитала, че този граф Санта Рока ще остане неин пленник, ще стане за нея, племенницата на папата, красивата дъщеря на Франческо Боргез, една играчка, една кукла.

А сега хубавият граф, идолът на народа, бе изчезнал. Тя бе сънувала за него някакъв великолепен трон, някакъв апогей на слава и блясък, от което женската ѝ гордост бе поласкана. Но ето, че цялата тази съблазнителна кула бе рухнала само с един удар.

Тя бе решила да направи една разходка в градината, да подиша пресния сутрешен въздух. В тази атмосфера огънят, които гореше в сърцето ѝ, поотслабна.

Така се обясняваше нейното ранно ставане и появяването на главния шамбелан, който бе получил заповед да се държи на разположение на принцесата.

Мадлена бе преминала по плочките, които водеха към градината, като забеляза до вратата чужденката и лакеите, които я окръжаваха.

– Какво желае това младо момиче? – попита тя един от слугите.

– Извинете, благородна дамо – каза Аnunциата, напредвайки с грация и достойнство към красивата римлянка. – Ида да се информирам за Марино Маринели. Слугите ми отговориха, че не познават този благородник, но вие зная, че го познавате!

– Кое ви кара да мислите, че го познавам? – попита Мадлена гордо.

– Вие, мадона – отговори Аnunциата спокойно, – понеже ви видях седнала в една кола до него, преди няколко дни.

– Идеш да го помолиш за някоя услуга ли, младо момиче? Вече е късно...

– Късно ли? О, Боже! – викна Аnunциата. – Пристигам твърде късно!

Принцеса Боргез се изненада от голямата тъга, която се бе изписала

по лицето на нещастницата.

– Обърни се към главния шамбелан – каза тя презрително. – Той ще ти потвърди това, което ти казах.

– Граф Санта Рока е заминал преди няколко часа и вече е напуснал Рим – заяви тържествено шамбеланът.

Анунциата го изслуша, трепереща от ужас, нерешителна...

В този момент Мадлена се извърна и се отправи към вратата на градината, за да продължи прекъснатата си разходка.

Изведнъж гордата племенница на папата се спря. Една мисъл изпъкна внезапно във въображението ѝ. Тя се обърна и хвърли поглед към чужденката, чието лице бе преbledняло от скръб.

– Бедното дете – си каза тя, – без съмнение е възлагало на Марино всичките си надежди.

Чудният контраст на голямата ѝ красота и нейния мизерен вид прашеше чужденката мистериозна.

– Какво ли желае? Какво очаква от Марино? – си каза Мадлена. – Марино, може би, е предчувствувал това посещение. Или, може би, се е надявал да срещне по пътя красивата непозната.

Поиска да се увери. Подозрението и ревността замъглиха очите ѝ. Страст забушува в сърцето ѝ.

– Последвай ме в градината – каза тя на Анунциата. – Съчувствам на тъгата ти. Ела. Обясни мъката на душата си!

– Колко си добра, благородна дамо – каза Анунциата със слаб глас, докато сълзи блеснаха на хубавите ѝ сини очи.

– Ела без страх – повтори Мадлена. – Довери се на принцеса Боргеz. Ти събуди съчувствието ѝ. Остави я да ти помогне!

Хубавата римлянка протегна ръка на чужденката и погледната пристъпи бързо, за да ѝ подаде своята.

– Ела, придружи ме в парка – каза Мадлена. – Обясни ми причината за посещението и за твоята тъга.

Двете жени влязоха в градината на палата. Дърветата бяха покрити с червеникави листа, знак за края на есента.

Те минаха пред бронзовите лъвове, които изхвърляха през устата си струи вода. На това място шамбеланът и почетната дама ги напуснаха.

Мадлена отведе момичето в една беседка със скамейка и хубава кръгла маса – и двете от мрамор.

– Седни пред мене и ми разказвай болките си – каза принцесата, хвърляйки изпитателен поглед върху тъжното лице на Анунциата.

– Вие чухте думите ми, благородна дамо – отвърна бедното момиче. – Надявах се да намеря тук, в палата, благородния Марино Маринели.

– Ти не си от Рим, откъде идеш? – зарезпитва я принцесата.

– От Венеция, сеньорита.

– Как? Ти си направила сама такава дълго пътешествие?

– Не, бях придружена от една добра стара жена, която ме взе под своя закрила!

– И каква цел си дошла в Рим? Как се наричаш?

– Наричам се Аунциата Фарсети. Дойдох в Рим с надежда да намеря благородния Маринели.

– Аунциата? – повтори Мадлена, не можейки да съдържи вълнението си.

После тя се свързе и отново възприе гордото си държане.

– Познаваш ли добре граф Марино?

– Познавам го още от детинство, благородна дамо – отговори младото момиче с живост. – Вилата на красивата и добродетелна сеньора Маринели бе съседна на колибата на баща ми!

– Открий ми сърцето си без страх! – каза Мадлена. – Обичаш ли Марино?

Аунциата почувствува, че думите спират на гърлото ѝ. Сълзи се появиха в очите ѝ.

– Сега зная всичко – каза Мадлена. – Твоите сълзи за мен са едно признание на сърцето ти. Ти винаги си обичала Маринели! Ти го обичаш така страстно, че не можеш да живееш без него, че си го следвала дотук... Бедно момиче.

– Ще постигна моето щастие, като го намеря – каза със слаб глас Аунциата.

– Вярваш ли, че те обича?

– Да, сигурна съм. Той ми се закле. Познавам верността му, неговото честно сърце – отговори момичето.

– Обаче, ако той те е мамил, ако е станал недостоеен за любов, какво ще правиш?

– Какво казвате, сеньора?... За Марино ли говорите? – запита Аунциата, която не можеше да разбере.

Мадлена я изгледа с поглед, пълен със съчувствие и меланхолия.

– Бедно дете! – въздъхна тя.

– Имайте милост към мен! – извика младата венецианка, – обяснете ми вашите думи!

– Е добре – отвърна Мадлена, – ти си била измамена.

Марино Маринели и на мене обеща любов и вярност!

Анунциата се изправи изведнъж. Нямо страдание се бе изписало върху лицето ѝ. Тя трепереше.

Момичето загледа гордата римлянка, която искаше да грабне скъпата мечта на неговия живот.

После тя изведнъж придоби смелост. От лицето ѝ изчезна страдалческото изражение и то придоби тържествен блясък. Тя си припомни обещанието. Тя се чувствуваше сигурна, въпреки всичко, в неговото обещание и в честността му.

– Вие сигурно се мамите, благородна дамо – каза тя с тих глас. – Този, за когото говорите, не е Марино. Земята да се провали, слънцето да падне върху главите ни, пак не ще ви повярвам. Не, Марино не ще измени никога на любовта, в която се е заклел. Той ми е всичко, което притежавам, понеже нямам нито имот, нито дом. Нашата взаимна любов е единственото нещо, което ме свързва с живота и ми помага да понасям нещастията.

– Неверен! – промърмори племенницата на папата, чиито очи блестяха от гняв.

После тя превъзмогна чувствата, които я вълнуваха, и хвана ръката на своята съперничка, давайки си вид, че ѝ съчувства.

– Съчувствам ти от цялото си сърце, бедно дете – каза тя. – Не искам да разруша надеждите ти, понеже зная, че си още по-нещастна от мене.

– Моята любов е непреклонна, сеньорита – отговори твърдо нещастницата. – Никой не може да ме разколебае.

– Тогава моя длъжност е да те пазя, Анунциата, да те спася. Трябваше да пазя мълчание, да не предизвиквам страдание в тебе, по реших всичко да ти открия. Видя ли Марино до мене, седнал в колата?

– Да, сеньорита, видях го и го познах.

– Е. добре, пред тази пейка, където сега сме седнали, той коленичи и ми се закле във вечна вярност. Ние сме били измамени и двете по един подъл начин. Вярваш ли ми?

– Света Богородице! – извика Анунциата, – вашите думи ме измъчват...

– Остави ме да те закрилям, Анунциата – подзе принцеса Боргез. – Има още време за спасяване на нашите отчаяни души. Чуй какво ще ти кажа.

– Имайте милост към мене! – прекъсна я бедното момиче.

– Чувствувам болката ти – отговори принцесата. – Не трябва да се предавате на отчаянието. Отстрани всяка слабост. Има още време да му попречиш да ти напакости и да се спасиш. Откажи се от Марино, Анунциата! Превъзможни влечението на твоето сърце. Вземи пример от мене. Аз го обичах и моята любов сега е разбита. Не съм твоя ревнива съперница: съжалявам те и те оплаквам като сестра.

Анунциата поднесе ръцете си към лицето и се разхълца:

– Не мога да ви повярвам – каза тя с глас, задавен от ридания, – не, Марино...

– Той не мисли вече за теб – прекъсна я Мадлена. – Той отиде на своя остров и ще се завърне в Рим, да ме отведе със себе си. В този момент, избран от съдбата, аз ще му извикам твоето име, високо и силно, и ще го отблъсна, посрамен и ужасен от неговото престъпление... Той трябва да бъде отблъснат едновременно от двете сърца, които е разбил.

– Имайте милост, милост! – викна Анунциата. – Предпочитам смъртта пред тази мъчителна среща.

– Съвземи се – каза Мадлена. – Утеши се в Бога, в нашата света религия. Само той може да те спаси.

Анунциата изглеждаше обзета от страшна вътрешна борба. Отначало се съмняваше в думите на Мадлена, но малко по малко отровата, която последната бе отправила към сърнето ѝ, започна да се просмуква от него... Тя си припомни сега светналото от радост и любов сърце на красивата сеньорита, седнала до привлекателния сеньор.

Бедното сираче губеше и последната връзка, която го задържаше на земята, и неопикуемо страдайте. Вече животът не я интересуваше. Каква полза да прекара в горчивини и страдания остатъка от дните си.

Внезапно тя изостави тия размишления. Взе едно бързо решение. Помисли за почивка, за забрава... Искаше да обезпечи материалната си сигурност и да се избави от шпионите и многобройните опасности, които я заплашваха от всички страни.

Тя стана.

– Сбогом, благородна дамо – каза тя с въздишка.

– Къде желаш да отидеш? – попита принцесата учудена. – Откривам в твоя поглед нещо, което ме безпокои и ме ужасява. Къде искаш да отидеш, Анунциата? Подай ми ръка, знай, че ще бъда твоя сестра!

– Не, сбогом – отговори тъжно младото момиче. – Моето решение е взето.

– Едно решение, което е ужасно. Послушай съвета на твоята сестра, Анунциата. Обещавам изцеление на твоите мъки. Зная близо до Рим

едно убежище, където ще намериш мир и спокойствие. Остави ме да те отведа там.

– Колко сте добра, мадона! – отвърна Анунциата, отмахвайки от челото си своите къдри, намокрени със сълзи.

– Кажи – продължи Мадлена, – желаш ли да посетиш с мене убежището, което съм ти избрала?

– Не мога още да приема вашето великодушно предложение. Желаш ли да ми направите една услуга от обич към мене.

– Ти знаеш добре – заяви Мадлена, – че съм готова да осъществя всички твои желания и не ще ти откажа, освен едно: да те оставя сама.

– Добрата стара жена – отговори Анунциата, – която ме придружи и покровителствува дотук, живее в Неаполския хан. Ние двете едва се избавихме от шпионите на Венеция. Аз трябва да отида при нея.

– Знаеш, Анунциата, че това желание ми причинява много мъки, понеже виждам, че искаш да ме напуснеш.

– Моля ви, мадона – каза младото момиче настоятелно. – Отведете ме при нея!

– Наричай ме отсега нататък – каза Мадлена, – с името ми, както аз те наричам с твоето. За тебе не съм никаква мадона, а просто Мадлена. Твоето желание ще бъде задоволено – добави хитрата римлянка след кратко размишление.

Тя се надяваше на успее, чрез ловки думи, да отстрани Анунциата от нейната стара другарка.

– Ще дойда заедно с тебе до хана – каза тя.

Младото момиче повярва в искреността на Мадлена и непрестанно ѝ благодареше.

– Ти ще ме обикнеш, Анунциата – отговори наследницата на Боргезите. – Ела, да не губим време. Вече приближава обяд.

– О, вие сте така добра – каза венецианката с детска наивност, – сега вярвам всичко, което ми казахте. Вярвам също, че ми желаете доброто.

– Небето да бъде благословено! – викна Мадлена в изблик на нежност. – Ти разбра най-сетне.

При тия думи тя отведе Анунциата при главния вход на палата и заповяда да доведат затворената кола.

След няколко минути двете жени тръгнаха към Неаполитанския хан.

По пътя те разговаряха и Мадлена успя най-сетне да спечели сърцето на своята съперница, на която бе причинила ужасни мъки.

Те пристигнаха в хана. Там узнаха, че старата Луала не бе се връщала и че негърът също бе заминал отдавна.

Анунциата се отчая.

Благата ѝ покровителка обеща, че ще направи всичко възможно, за да намери следите на Луала.

Двете жени обиколиха с колата всички пътища наоколо, но не намериха нищо. Никой между хората, които разпитваха, не бе видял старата просякиня.

Испаднала в отчаяние, Анунциата се отпусна в ръцете на Мадлена и започна да плаче.

– Успокой се! – каза ѝ тихо Мадлена. – Още съществува едно убежище, едно място, където ще вкусиш желания мир!

– Каж ми го – отговори тя, – отведи ме на това желано място или ще се убия от отчаяние!

Мадлена даде на кочияша един мистериозен знак и скоро колата тръгна наново по пътя за Рим. След това мина през много улици, докато най-после достигна до една врата, наречена Порта Анжелика.

Пътят минаваше край многобройни гостилници и кръчми, където много хора пиеха и танцуваха. Екипажът пристигна до Монте Марино.

Мадлена показа с пръст на Анунциата, през прозореца на колата, кубето на една камбанария, която се издигаше към небето. Това бе малката църква Санта Мария дел Розарио. Колкото колата се приближаваше по-близо до свещената ограда, звънът на камбаната се чуваше все по-ясно.

– Погледни там, сестро! – каза Мадлена на младата венецианка.

– Но това е манастир! – извика тя с поглед, пълен с ужас.

Действително, на известно разстояние се забелязваше една висока стена, посивяла от старост, зад която се издигаше камбанарията с кръст на върха.

– Това е къщата, където царува вечен мир, където твоята душа ще намери лек на страданията си. Ти ще приемеш расото на набожните сестри клариски и ще се откажеш от земните радости и удоволствия. Игуменката им е предана. Ще намериш в нея втора майка и добра утешителка. Как, ти трепериш?... Криеш лицето си?...

– В манастир! – въздъхна Анунциата. – Да се разделя завинаги със света!

– Не ти ли обещах да ти намеря едно място на мир и спокойствие, сестро? – прекъсна я Мадлена.

– Завинаги погребано!... – въздъхна нещастницата.

– Ти ще се възродиш в един нов живот – заяви тържествено лукавата Боргез. – Всички твои мъки, всички страдания ще изчезнат.

Колата вече бе достигнала до манастира.

Тя спря пред една решетъчна врата, забита в дебелината на стената. Двете жени можах да забележат през решетките на вратата шествието на монахините, които излизаха от манастира и отиваха на вечерня с молитвеник в една ръка и запалена свещ в другата.

Когато шествието изчезна и когато Мадлена и Анунциата пошепнаха молитвата си, племенницата на папата позвъни на вратата.

Една сестра послушница дойде да отвори. При вида на Мадлена Боргез тя се поклони с дълбоко почитание.

Тогава Анунциата почувствува, че Мадлена я хваща за ръката и я води в двора на манастира.

После чу вратата да изкърпва за втори път върху скобите си, за да се затвори зад нея.

9. Юдина целувка

Великият капитан направи един студен поклон и влезе в апартамента на дожа.

– Негърът завърна ли се? – попита го Луиджи.

– Намерих го тази нощ в палата си – отвърна Силвио. – Бе легнал върху килима във вестибюла ми и спеше дълбоко.

– Значи бил е пиян?

– Да. И то толкова, че можах да го разпитам едва днес.

– И какви новини ви каза?

– Неговият рапорт бе много оскъден.

– Вярвам, обаче, че негърът е намерил някаква следа, на която можем да разчитаме.

– Струва ми се, че той обладава всички пороци на своите съплеменници – каза Зиани. – Не мога да го използвам при тия условия.

– Мислите, че той е предпочел да пие, отколкото да изпълни вашата заповед?

– Без никакво съмнение! Разказва, че е следил кръстоносеца, че му е говорил...

В този момент Николо Стено, шамбеланът, влезе и съобщи за идването на управителя на Сан Марко.

– Помолете го да влезе! – заповяда дожът. Тадео Моро винаги

имаше на лицето си важно, сериозно изражение. Тон поздрави присъстващите.

– Нося ви едно чудно известие! – каза той. – Получих го от капитаните на две наши галери, които се завърнаха вчера във Венеция. Скалистият остров, които се издига сред Адриатика и които досега бе останал незаселен, е вече на път да стане едно малко кралство.

– Как? – извика дождът изненадан. – Ще се основе държава на този пуст остров, изпълнен със скали и пясък?

– Какво означава това неблагоприятие! – добави Зиани. – Как се е осмелил да обсади този остров без позволение на Венеция?

Тадео Моро вдигна рамене.

– Той не принадлежи на никоя държава – каза той. – Той е скалист безплоден остров и неговото заемане от някого не представлява никакво нарушение.

– Извинете, благородни Тадео Моро – отвърна великият капитан. – Никакво ново кралство не може да се основе без позволение на Венеция. От друга страна този остров се намира на средата на Адриатика и може да стане опасен за Венеция, ако бъде укрепен добре.

– Какво, прочее, са видели капитаните на тия галери? – попита дождът. – Досега този остров изглеждаше за пренебрегване. Кого може да интересува този жалък остров?

– За нещастие, той вече не е така жалък – отговори Тадео Моро. – Той сега е обграден с крепости. Скалите са превърнати на истински естествени укрепления. В средата на острова се строят една църква и един голям дворец. По бреговете сноват войски и една тъпла рибари хвърлят мрежите си, бродейки с лодките си в морето.

– Това е магьосничество – извика дождът. – Този остров, значи, е станал една малка държава?

– Там вече има едно многобройно население, построени са много колиби, хамбари, конюшни, подслонени зад скалите. Островът притежава също и хубаво пристанище, даващо пълна безопасност за корабите.

– Боже! – извика Силвио Зиани. – Ако капитаните на галерите не са преувеличили, ако не са станали жертва на „Фата Моргана“, трябва да изпратим корабите си към това място.

– Заповедта ще бъде дадена – прекъсна го дождът, – но продължете вашия разказ, благородни Тадео Моро. Вие още не сте казали всичко.

– Целият остров е превърнат в една крепост – обясни управителят. – Повечето от скалите крият батареи.

– По дяволите! – извика дождът мрачно. – Ние трябва да хвърлим

светлина върху това чудно събитие.

– Аз вече съм в състояние да обясня на Ваше Величество част от мистерията.

– Говорете, благородни, Тадео Моро – каза дожът. – Вие разпалвате любопитството ми.

– Е добре – заяви последният. – Двамата капитани твърдят настойчиво, че в чудно малко пристанище се намират множество галери, напълно подобни на нашите.

– Венециански галери? Това е невъзможно! – извика дожът, който стана блед. – Как са могли да се съберат на този остров?

– Припомням на Ваше Величество – продължи управителят, – че един граф чужденец, който вероятно е пристигнал от Мексико, е построил много галери в нашите корабостроителници. Спомняте ли си хубавите мексикански дублони, които той плащаше?

– Как? – извика дожът изненадан. – Вие говорите за граф Санта Рока?

– Предполагам – заяви управителят, – че този мистериозен чужденец е избрал острова като място, където да се установи. Присъствието близо до тия скали на галерите, построени във Венеция за негова сметка, потвърждава това.

Тадео Моро замълча и хвърли изпитателен поглед върху двамата мъже, за да прочете по лицата им впечатлението, което бяха произвели думите му.

– Наша длъжност е да изпратим някой от корабите ни да изследват крайбрежието на острова – каза дожът. – Какво е мнението на Съвета на тримата?

– Мисля, че е предвидил вашите заповеди и двата кораба ще тръгнат незабавно – отговори Тадео Моро. – Експедицията ще се извърши в пълна тайна.

– Напротив – каза дожът, – аз мисля, че трябва да отидат веднага нашите кораби и да накарат граф Санта Рока да даде обяснения.

– Извинете, Величество! – подзе управителят. – Една енергична постъпка рискува да бъде неефикасна и да ни изложи. Венеция не трябва да забравя, че този граф е за нея един таен съюзник. Благодарение на великодушната му намеса войната с Рим бе избегната. Той може би ще стане опасен за нас, ако се покажем нелюбезни към него.

– Аз ви подкрепям, драги Тадео Моро – прекъсна го Силвио Зиани. – В действителност ще бъде разумно през време на едно пътуване до острова той да бъде щателно изучен.

– Да се наблюдава отблизо този граф – препоръча дождът. – Всеки път, когато чуя да се произнася името му, овладява ме едно предчувствие, че ни заплашва опасност. Той се е настанил, нарушавайки правата в едно море, на което ние сме господари, и то без да получим никакво официално съобщение. Може би е подпомогнат от папата, с когото, вероятно, има някакъв таен съюз... Но Венеция не се страхува от папата – подзе той със заплашителен тон. – Аз съм разгневен срещу този граф. Той ми отне случая да започна една кървава война и да покажа на света, че нашите войски и нашите галери още могат да побеждават! Съветът на тримата ще вземе едно решение и ще ни го съобщи – каза студено Тадео Моро. – Карнавалните тържества ще продължат, като че ли нищо не е било.

– Ах! Карнавалът! – извика великият капитан. – Имам да ви задам един въпрос по този повод. Кажете ми благородни Тадео Моро, не забелязахте ли край палата един строен маскиран кавалер, на чиято мантия има пришит голям кръст! Той си е позволил привилегиите, обикновено запазена само за благородните, да се разхожда под ръка с дожесата на площада Сан Марко.

– Видях го! – отговори сухо управителят. – И на мене ми изглежда подозрителен. Знаете ли кой се крие под тази маска?

Докато управителят и Силвио Зиани разговаряха за мистериозния чужденец, Луиджи, мрачен и навъсен, си припомни внезапно мистериозните думи на астролога:

„След години, по време на карнавала, едни гост ще се представи на един от твоите банкети... Отвори му всички врати на къщата си и на твоето сърце!... От него зависи твоя живот и този на твоите приятели!“

– Кой знае? – извика внезапно Луиджи, докато великият капитан и управителят се спогледаха с учудване. – Кой знае дали мистериозният чужденец ще се появи днес в деня на моя празник, дали той не е граф Санта Рока, дошъл тайно във Венеция, не да празнува карнавала, не да се забавлява, а да шпионира нашите лагуни, нашите крепости, нашето пристанище!

– Подобна смелост не може да остане ненаказана! – отговори Силвио Зиани.

– Искам да ми се предоставят по възможност най-бързо задоволителни сведения за държането и постъпките на този граф. Моите подозрения не престават да ме тревожат.

– Ако познаем в тази маска – каза Зиани, – граф Санта Рока, ние ще можем да го задържим като наш пленник и да му поискаме сметка за

неговите военни приготовления.

Тадео Моро бе на същото мнение.

– Ако мистериозният чужденец – добави той – запази маската си, заявявайки, че е граф Санта Рока, тогава той не е друг освен едни авантюрист. Ще стане подозрителен и ние имаме право да се осведомим за неговата личност. Ако наистина е предполагаемият граф, тази работа може да вземе лош обрат и да има тежки последици. Но ние можем да му противопоставим обстоятелството, че не ни е предупредил за себе си и се е вмъкнал тайно тук.

– Планът на управителя на Сан Марко е превъзходен – каза дождът след минутно мълчание.

Очите на Луиджи изпуснаха светкавици под гъстите вежди. Той бе кръстосал ръце на гърдите си, знак, че обмисляше някакво подло решение.

– Сам ще се нагърбя – каза той, – с ролята на шпионин. Ще заприказвам мистериозния чужденец. Лека-полека ще го накарам да ми каже името си.

– Вие имате пълно право, господарю – отговори учтиво Тадео Моро, – понеже вие днес сте цар на празника!

– Моят план – продължи дождът, – е сходен с този на управителя. – Колко полицаи и войници от арсенала ще бъдат между маскираните, било в залата, било наоколо?

Силвио Зиани отговори, че е поставил повече от сто такива във вътрешността на палата.

– И повече от петстотин войници от арсенала се намират на площада Сан Марко – допълни управителят.

– Избрахте ли, Силвио, най-храбрите, най-решителните хора? Дадохте ли им такива маски, че никой да не може да ги различи от останалите гости? – запита дождът.

– По заповедите на великия съвет – отговори Зиани, – раздадени са им нови костюми и всичко е запазено в пълна тайна. Имат само един отличителен знак. Шапките на всички са черпи с жълти пера.

Дождът изказа задоволството си и изложи своя план.

– Силвио – каза той на великия капитан, – стойте в тълпата близо до мен. Когато ме видите да се разхождам в коридорите и разговарям с мистериозния чужденец, поставете наблизо една дузина от вашите хора, избрани измежду най-сигурните и най-ловките. Ако видите, че съм познал в моя събеседник граф Санта Рока, наблюдавайте за знака ми и очаквайте. Вие ще издебнете момента, когато той ще напуща палата да

го заловите.

– Разбирам – каза Зиани. – Ще наредя да арестуват чужденеца, колкото е възможно по-тайно.

Тадео Моро похвали плана на дожа, пожела му успех, после направи един дълбок поклон и излезе.

Последният остана сам, замислен, с очи устремени в паркета, украсен с мозайки.

– Отвори му всички врати на къщата си и твоето сърце – каза си той, повтаряйки думите на астролога. – От него зависи твоят живот и този на приятелите ти. Падни на колене пред госта чужденец!... Това е той, несъмнено е той! Какво означава това смъртно предсказание? Защо се колебаеш?... Кой може да те принуди да го изпълниш. Осведоми се за личността на непознатия. Целувката, юдината целувка, ще го предаде в ръцете на полицаите... Кой иде!... Каква новина ми носите? – каза той на Николо Стено, който предпазливо влезе.

– Секретарят на Съвета на тримата моли Ваше Величество да го приеме. Касаело се за една важна и спешна работа!

– Да влезе! – заповяда дожът.

Секретарят влезе веднага. Държеше една заповед в ръка.

– Молбата ви е изпълнена – каза маскираният секретар, – нека Ваше Величество подпише този документ.

При тия думи той подаде на дожа едно писмо с почиттелен жест. Луиджи прочете:

„Два кораба да напуснат Венеция, за да разгледат укрепленията на скалистия остров, като вземат всички предпазни мерки. Те трябва да кръстосват около острова. Комендантите на корабите са властни в случай на необходимост да поискат позволение от граф Санта Рока. Не трябва да се оказва на последния никаква почит от наша страна, понеже неговата личност ни е официално непозната.“

Дожът се доближи до писалищната си маса и взе едно перо.

– Ще добавите към този текст – каза той на секретаря, – нареждането да се изпълни бързо експедицията както за отиване, така и за връщане.

– Вашата заповед ще бъде изпълнена, Величество – отговори секретарят, който взе документа и напусна стаята, след като направи дълбок поклон.

Вечерта настъпи.

Маските се раздвижиха, закръстосваха навсякъде в една бърканица от червени, жълти и зелени облекла и изпълниха като една чудна вълна площада Сан Марко, Риалто, Кале Марчерия.

Огньовете, запалени от кулата Сан Марко, осветяваха целия площад. Свещите, поставени върху стените на дожовия палат, бяха удвоени този ден, в чест на празника на дожа.

Маскираната тълпа достигаше чак до залите на палата.

Дожът като че ли бе забравил своите прерогативи и се смееше, благодарение на дегизировката си между буйната тълпа.

Горе, в галерията, където водеше една стълба, хората отваряха големи бъчви, обкичени със зеленина, и наливаха съдържанието им в сребърни вази. В една от залите на долния етаж жените разиграваха томбола, хазартна игра, на която се печелеха букети, пръстени и други украшения.

Навсякъде цареше радост и удоволствие.

Дожът и Съветът на тримата не предлагаха напразно тия веселби на народа. Те знаеха колко бързо венецианците забравят, в тия дни на луда радост, всички злини, причинени им от техните господари.

И тълпата, надаваща викове от радост и на лудост, непрекъснато пълнеше палата на дожовете.

Беше възприет обичаят да се носи същата маска цялата първа седмица. На осмия ден, забавляващите се, които вече бяха направили много познанства, променяха маските си, за да дирят нови приключения.

Между маските, блестящи от лукс и великолепии, издаващи богатите патриции, които пълнеха разкошните салони на палата, се намираха няколко личности, които се различаваха от всички. Тадео Моро с черна мантия се разхождаше в компанията на едно домино, цялото облечено в коприна, с цвета на морска вода. Едно второ домино от черна коприна разговаряше с благородната дама с червения ешарп. Тук-там в тълпата се появяваха и изчезваха кавалери с жълти пера на шапките или един стар гърбав просяк, наметнат с една изтъркана сенаторска мантия.

Глашатаите вече отдавна бяха свирили със своите сребърни тръби. Многобройни свещи разпръскваха в залите силна светлина. Слугите на дожа, също маскирани, проникваха навсякъде с големи подноси от скъп метал, натоварени с бутилки и чаши.

Кавалерът кръстоносец също влезе в голямата зала на палата и се смеси във веселата маскирана тълпа.

В този момент доминото с морския цвят обърна вниманието на

своя съсед, кавалерът, облечен в черно, върху блестящата фигура на мистериозния чужденец. Последният пристъпваше в палата с благородна и горда походка, като че ли обладаваше някаква невидима мощ и не се съмняваше в нищо.

Тогава Тадео Моро се наведе към ухото на дожа и му довери своите наблюдения. Вярваше, че е на добра следа. Според пресмятанията му брилянтените карфици, които поддържаха перата на чуждия кавалер, струваха милиони.

Чужденецът разгледа с изпитателен поглед всички маски. Видя как черното домино внезапно напусна благородния си другар, но не можа да намери една маска, която диреше с внимание и страх: синьото домино.

Знаеше, че последното, скачайки в една лодка, бе избягало по водата и бе се избавило от неговото преследване, благодарение на нощната тъмнина. Марино сега имаше само една цел: да го намери на всяка цена и да узнае кой се скрие зад тази маска.

Тълпата, която пълнеше разкошните вестибюли, бе така гъста, че всеки можеше да се разхожда, без да бъде забелязван от другите. Но беше ли това случайно или последица от един предварително обмислен план. Марино и благородната дама внезапно се намериха един срещу друг.

Той направи на дожесата едни кавалерски поздрав, докато Катерина мина край него с бавна и горда походка и му прошепна на ухото думата „Внимание!“

Кавалерът се учуди на това предупреждение.

– Какво ли иска да каже с тази дума – се запита той. – Катерина не ме е издала. Станал ли съм жертва на някой таен донос от страна на синьото домино?

Едно друго обстоятелство също даде на Марино да разбере, че го заплашва опасност. Дожесата не се бе опитала повече да му говори, въпреки че изпитваше голяма страст към него. Обаче, като погледна внимателно наоколо, не откри никакъв шпионин наблизо.

– Защо ли се тревожа – си каза най-сетне той. – Невъзможно е полицията да предприеме нещо против мене на този празник. Това би било едно нарушение инкогнитото на маските и би могло да има големи последици.

Венецианците не търпяха никой да ги ограничава в рядката им свобода, нито да смущава карнавала им.

Марино продължи пътя си. Преминавайки между маските, разменяйки някой банални фрази с тях, той съставяше мистериозния си план.

Внезапно в една съседна зала забеляза просяка със сенаторската мантия. Последният изглеждаше, че внимателно наблюдава всичко, което ставаше около него.

В този момент кавалерът, облечен в черно, се приближи до чужденеца, по най-естествен начин и се намеси в разговора, който кръстоносецът водеше с една друга маска, оплаквайки се от горещината, която цареше в залата. После един слуга, носещ сребърен поднос, се доближи до групата. Черният кавалер взе една чаша за здравето на доминото и кръстоносца. Марино бе принуден да вземе също една чаша и да я поднесе до устните си.

Залата, където се намираха тримата мъже, бе по-малко изпълнена с маски, отколкото другата. Една трета зала, която се осветяваше с матова светлина, ѝ беше съседна. Ложата, от която дождът и дожесата, по случай празника, се показваха на народа, бе по-оттатък.

Тогава черното домино и неговият другар в костюма с цвят на морска вода пристигнаха във втората зала. Те разговаряха весело и разговорът им изглеждаше най-непринуден.

Морското домино се доближи, като че ли случайно до групата в средата на залата. Черният кавалер се отправи към черното домино, поздравя ги бързо, а дождът в това време разглеждаше изпитателно кръстоносца.

Марино остана спокоен и никой не можеше да предполага, че той познава много добре доминото с морски цвят. Той обърна погледа си към маскираната тълпа, която изпълваше залата и където сега черният кавалер и Силвио Зиани се разхождаха с бавни стъпки и разговаряха полугласно.

Марино забеляза тогава, че морското домино бе решило да завържи разговор с него и диреше случай.

Синьото домино ли го бе предало? Заплашваше ли го наистина голяма опасност? Или дождът бе дошъл случайно да разговаря с него! Всичко сега щеше да се изясни.

– Как намирате нашия карнавал, сеньор? – запита доминото с цвета на морската вода.

– Великолепен е от всяка гледна точка – отвърна Маринели. – Щастлив съм, че мога да се насладя на всичкия този лукс и да се размеся между маските.

Тогава разговорът се завърза между двамата мъже.

– Вие без съмнение сте чужденец? – запита доминото.

– Кое ви кара да предполагате това?

– Вие сте един благородник, което се вижда от вашия вид, а аз познавам всички патриции на Венеция без изключение.

– Не е ли позволено на чужденците да дойдат да видят карнавала и да се маскират? – попита кръстоносецът.

– Вие лошо тълкувате смисъла на моите въпроси – отговори дожът. – За чужденците е позволено да присъствуват на нашите празници и за нас е чест и удоволствие да ги приемем, но ние желаем да ги познаваме, да знаем кои са ни гостите, сеньор!

Марино разбра какво целеше дожът.

– Разбирам ви – каза той. – Вие желаете да се запазите от шпиониране!

– Да. Имаше случай, когато Испания използва карнавала, за да ни изпрати шпионите си. Позволете ми още един въпрос – продължи Луиджи Гримани, без да предчувствува, че неговият събеседник беше незаконнороденият, неговият полубрат, когото мразеше. – Познавате ли скалистия остров, които се издига всред Адриатика?

Какво означава този въпрос? Марино започна да разбира, че новината за трансформацията на острова бе узната и че в него подозираха граф Санта Рока...

– Желаете да кажете за остров Санта Рока? – запита той.

– Санта Рока? – повтори дожът учуден. – Кой му е дал това име?

Кръстоносецът вдигна рамене.

– Това наименование е намерено издълбано на една от скалите на острова.

– Това е чудно!... Някой чужденец трябва да е кръстил вече острова?

– Кръстен и даже обитаван, сеньор. Понеже върху този изоставен къс земя е била намерена една колиба и всичко нужно за пребиваването на един човек!

– Вие изглежда сте добре запознати с цялата тази история! Посещавали ли сте острова? – запита дожът твърде заинтересуван.

– Да, много пъти! – отговори спокойно Марино.

– Разказват, че той е бил трансформиран и укрепен.

– Струва ми се – заяви Марино, – че е по-добре да се каже, че необитаемият остров е станал един великолепен и цветущ град!

– Досега Венеция още не е получила никакво официално съобщение за тази чудна колония.

– Вие смятате, сеньор, тази постъпка за необходима?

– Разбира се. Струва ми се, че дипломатическата учтивост го

изисква. Венеция би трябвало да бъде информирана за остров Санта Рока, вече толкова напреднал.

– Вие много добре познавате правилата на венецианския протокол.

– Знайте, сеньор, че дождът е, който ви говори. Марино се поклони.

– И какво ще кажете, Величество, ако граф Санта Рока е дошъл да ви поздрави?

– Ще му повторя това, което ви казах, после ще го поздравя с добре дошъл.

– Позволено ли е да зная – попита Марино Маринели, – на що се отнася това държание и подобна сърдечност към него.

– Оставете ме да ви кажа – отговори дождът. Уведомиха ни, че граф Санта Рока е съюзник на папата.

– Позволете, Величество. Вие сте въведени в заблуждение!

– Вие знаете и това! Моята хипотеза се потвърждава все повече. Узнахме още, че граф Санта Рока е накарал папата да повика обратно войските си и да се откаже от войната срещу Венеция!

– Истина е, Величество!

– Венеция тогава дължи една признателност към граф Санта Рока!

– Неговото намерение беше, обаче, щото Венеция да не узнае за великодушното му и неговото влияние.

– Убеден съм, че граф Санта Рока не ще да – тръби за неговите благоденяния! Но Венеция има право и е длъжна да му благодари за неговата постъпка. Познавате ли граф Санта Рока?

– Той е този, с когото говорите, Величество – отговори Марино със спокойствие.

– Как! Възможно ли е? Каква радост е това за мене! – извика дождът с такъв глас, че Тадео Моро и няколко от приближените му сенатори можаха да го чуят.

– Една молба, Величество – каза незаконнороденият. – Оставете ме за днес да запазя инкогнитото си пред тълпата, позволете ми да запазя маската си.

– Вие имате право, графе! Желанието ви ще бъде удовлетворено. Но позволете, понеже сте действително граф Санта Рока, да ви поздравя с добре дошли от името на Венеция!

– Как, Величество? – каза Марино, преструвайки се на истински развълнуван. – Вашата добрина е безкрайна...

Дождът го хвана за ръцете, за да му даде целувка като на някой принц.

Марино се наведе.

Луиджи целуна челото на незаконнородения. Фаталният сигнал бе даден на началника на карабинерите...

Марино бе получил юдина целувка.

Той вярваше, че почитта на дожа към граф Санта Рока имаше някаква тайна политическа причина; може би, защото предполагаше, че ще има нужда от него.

В момента, когато Маринели оправяше шапката си върху главата, лукавия Луиджи му стисна ръката.

– Позволете ми, графе – му каза той, – да ви представя дожесата, моята съпруга!

– Величество – отговори Маринели, – много благодаря за любезния прием и много ще ми бъде приятно да засвидетелствам на дожесата почитта си.

Дожът го хвана под ръка и двамата се отправиха към голямата празнична зала.

Марино не забеляза, че Силвио Зиани, черното домино, даде заповед с нисък глас на много маски, чиито шапки бяха украсени с жълти пера. Той не видя как последният най-естествено тръгна, за да застанат на различни изходи; че във, върху голямата стълба, жълтите пера изпъкнаха по числото си.

Дожът отведе граф Санта Рока до благородната дама.

– Позволете ми – каза той, обръщайки се към Катерина, която се изплаши, като видя дожа под ръка с Марино и се питаше за причината на този чуден театрален фарс, – позволете ми да ви представя под тази маска граф Санта Рока, гост на републиката!

Дожесата не вярваше на ушите си. Марино и този мистериозен и така известен чужденец не бяха друго освен една и съща личност?

– Поздравявам граф Санта Рока. Той е добре дошъл в палата на дожовете – каза тя с глас, който леко трепереше.

– Живо съм покъртен от тия почести! – отговори Марино и се поклони.

– Надявам се да имам честта да ви намеря пак в тия зали – каза дожът, обръщайки се към граф Санта Рока и оставяйки го сам с Катерина, която бе успяла да се овладее.

Но когато Марино ѝ предложи ръка и те тръгнаха свободно към една друга зала, почти празна от маски, тя не можа повече да съдържи изблика на сърцето си.

– Дали не съм станала жертва на някой сън? – въздъхна тя. – Или е истина? Кажете ми наистина ли ти си този мистериозен чужденец? Защо

се криеш под друго име?

– Не знаеш ли – отговори той, – че под моето не мога да се разхождам във Венеция?

– Света Богородице! – извика тя. – Ти си същински магьосник като тия, които правят черна магия. Казват, обаче, че граф Санта Рока присигнал от Мексико.

– Незаконнороденият, осъденият на смърт – отговори Маринели, – не може да се покаже под своето име. Затова е станал граф Санта Рока!

– Разбирам – каза тя. – Ти си изучил това изкуство, за да достигнеш до мене. Говори! Отговори ми на въпросите, които ти зададох вчера!

Марино мина с дожесата в съседната зала, където само няколко маски се движеха. Разговаряйки ниско с Катерина, той внезапно забеляза в третата зала, съседна на тая, в която се намираше, гърбавия просяк със старата мантия. Той стоеше в дъното на стаята, в сянката.

В този момент Марино бе застанал по такъв начин срещу дожесата, че само той можеше да вижда съседния салон.

Видя, че просякът му правеше бързи и настойчиви знаци.

Марино погледна маските, които бяха около него... Какво означаваха непрестанните знаци на просяка?

Кръстоносецът реши да изясни тази мистерия.

Той отведе Катерина в най-големия салон, помоли я да го извини за няколко минути... Внезапно той забеляза за първи път жълтите пера, които украсяваха шапките на множество маски. Беше ли това един подозрителен знак? Той бе обхванат от съмнение.

Маринели се престори, че се разхожда известно време във втория салон; после като че ли търсеше прохлада, премина в третия, който беше празен.

Великият капитан, дожът, управителят го следяха с неспокойни погледи. Но никой не го смути, нито отиде да притеснява граф Санта Рока. Неговите неприятели вярваха, че са сигурни в залавянето му, понеже всички изходи на салоните и на голямата празнична зала бяха пазени. Ако беглецът поискаше да напусне палата, щеше да бъде заловен и арестуван в пълно мълчание.

Великият капитан стоеше до Тадео Моро точно в средата на голямата зала, за да може да наблюдава съседните. Дожът се върна при съпругата си, за да напусне с нея празника и да ѝ съобщи за успеха на своята хитрост.

За момент кръстоносецът, отдалечил се в полутъмния салон, избягна погледите на своите преследвачи. Скоро Силвио Зиани видя внезапно

да се появява в съседната зала старият просяк с червената мантия в компанията на един „панталон“.

Първата мисъл на великия капитан бе да повика при себе си просяка, който беше Горо, неговият слуга, за да му даде заповеди. Но се отказа. Страхуваше се да не отвлече вниманието си и да загуби следата на граф Санта Рока.

Когато дождът и дожесата напуснаха празника и се оттеглиха в апартаментите, това което беше сигнал за закриване на празника, великият капитан се учуди, че не вижда кръстоносеца да се връща от третия салон, където се бе оттеглил да подиша по-пресен въздух. Забелязвайки просяка близо до него, той му направи знак да се приближи.

– Видя ли кръстоносеца? – попита той ниско негъра.

– Велики капитане – отговори Горо също с тих глас, – негърът смята, че той е отишъл във вътрешната част на салона. Но има вече много време от тогава. Залата е празна и мрачна. Той трябва да се върне вече!

– Не го търси в тази зала – му поръча Зиани, – но в дъното на салона и погледни дали не е още там!

Горо се отдалечи, а Силвио Зиани, както и съседът му, който не бе друг освен Тадео Моро, го проследиха с поглед. След няколко минути те видяха просяка да се появява отново от тъмния салон и да се приближава с големи крачки.

– Е? – запита го великият капитан с безпокойство. – Още ли е в салона?

– Горо не намери там жива душа! – отговори просякът.

– Великият капитан без съмнение е искал да се забавлява със своя негър.

– Какво казваш?... – викна Зиани, разсърден от смелостта на негъра.

– Салонът е празен – заяви робът. – Горо разгледа всички ъгли, всички столове, всички завеси. Не остави място, където може да се скрие една мишка.

– Това е невъзможно! – каза управителят. – Ние двамата го видяхме да се отправя към салона!

– Да не е излязъл? – каза Зиани колебливо. – Претърси ли ложата?

– Горо търси навсякъде, велики капитане – отговори негърът. – Той не видя нищо.

– Обаче, той не може да ни избегне – каза Силвио Зиани, – понеже всички изходи са заети.

В това време маските напушаха малко по малко палата, за да

завършат на големия палат веселията си.

– Кръстоносецът да не би да е скочил от ложата долу? – каза управителят.

– О, това е възможно – каза негърът. – И хората са помислили, че това е карнавална шега, като са видели кръстоносеца да скача от ложата вред маските.

– Повтарям, че това е невъзможно – каза Зиани. – Предвидих всички възможности. Поставих десет полицаи в тълпата под ложата, за да я наблюдават.

– Залите се опразват – каза управителят. – Да проверим дали негърът е казал истината. Елате!

Тадео Моро и великият капитан се отправиха, придружени от негъра, към тъмния салон... Ако негърът не бе запазил маската върху лицето си, те биха могли да забележат саркастичния му смях. Никога той не бе се смял така от сърце.

Силвио Зиани се спря като изумен при вида на съвършено празния салон. Никаква следа нямаше от човек, а мистериозният граф не бе излязъл оттам.

Управителят едва повярва на очите си.

– Това е истинско чудо! – промълви той.

– Слез и разпитай полицаите, поставени на изходите! – поръча великият капитан на Горо. Негърът изчезна.

– Обясни ми тази мистерия, благородни Тадео Моро – каза Силвио Зиани. – Готов съм да повярвам в намесата на някоя свръхестествена сила! Видях със собствените си очи как кръстоносецът влезе тук и вече не излезе.

– И аз съм изненадан също като вас – отговори Моро.

– Наш дълг е да предупредим незабавно за станалото дожа и Съвета на тримата!

– Не трябваше така да действаме срещу този граф Санта Рока – каза Тадео Моро. – Трябва първо да очакваме доклада на нашите офицери, които са заминали вече в открито море.

Просякът се завърна бързо, премина празните безлюдни зали и дойде при управителя и Силвио Зиани.

– Е, какви новини ни носиш – запита го последният.

– Да бъде проклето небето! – произнесе негърът, скърцайки със зъби. – Чужденецът сигурно е сключил съюз с дявола, понеже не са го забелязали на никой от изходите.

– А полицаите, поставени под ложата? – запита отново Зиани.

– Казват, че биха заловили всекиго, който би се хвърлил от балкона, обаче не видели никого!

– Ходи ли също към малката врата, която се отваря към канала?

– Да, велики капитане, негрът ходи и там. Никои не е отварял тази врата през цялата вечер.

Силвио Зиани бе занемал от изненада. Той размени с управителя един поглед, в който се четеше голямо разочарование. Как да се обясни тази мистерия?

Полицайте претърсиха целия дожов палат... но не откриха никакви следи от кръстоносеца.

10. Отровителят на инквизицията

Осем дни изминаха. Карнавалът продължи със същата буйност. Тълпата маскирани хора пълнеше големия площад на Венеция.

Не обръщащи внимание на тая вдетинена тълпа, тримата инквизитори се бяха събрали отново в черната стая, за да заседават тайно.

– Дадена ли е заповед на фаропазача от Маламоко – попита великият инквизитор – да ни предупреди незабавно за връщането на двата кораба, изпратени към скалистия остров.

– Управителят на Сан Марко е получил и е изпълнил нашата заповед – отвърна инквизиторът Марко.

– Връщането на двата кораба е близо – добави тържествено Томасо. – Ние ще узнаем най-сетне връзката между тоя остров и мистериозния чужденец! Ти ни повика, благородни Виторио – продължи той, – за да направиш своя доклад относно старата просякиня. Е, призна ли, изповяда ли престъплението?

– Тя продължава да е упорита – отговори главният инквизитор. – Най-голямото ѝ желание е да разкрие на народа тайните, които претендира, че знае.

– Значи, тя още живее в оловните стаи? – запита инквизиторът Марко, учуден.

– Даже се чувства твърде добре – отговори дон Виторио. – Според доклада на тъмничаря, тя намира храната и топлата вода превъзходни!

– Този случай е безподобен – каза Томасо.

– Ние ще употребим тогава друго средство – каза инквизиторът Марко, – за да съкратим дните на тази дръзка и опасна жена. Предлагам да я отведем в първата нощ, която следва закриването на карнавала, на

Моста на въздишките.

– Присъединявам се към мнението на моя уважаем брат – каза Томасо. – Понеже не можем да изтръгнем никакви признания от нея, нека тя загине заедно с тайните, които така грижливо пази.

– Оставете да ви съобща – каза важно великият инквизитор, – резултата от моите размишления. Ще бъде разумно да хвърлим тази стара просякиня в канала Орфано, ако сме сигурни, че ще се удави. Но възможно е по някаква щастлива случайност или някое отчаяно движение да успее да се освободи от връзките си и да се спаси с плуване. Откакто този прочут Бертуцио можа да се спаси от Орфано, Мостът на въздишките не изглежда вече за предпочитане.

– Подкрепям те, уважаеми брате – каза Марко на великия инквизитор. – Ти говориш умно! Тази просякиня действително е опасна и до последния си дъх ще се опита да изпълни своите планове. Моят върховен брат има право да каже, че тя трябва да умре два пъти.

– Твърде важно е – започна тогава главният инквизитор, – да се действа в пълна тайна. Просякинята не трябва да знае до последния момент смъртта, която я очаква. По този начин тя не ще може да подготви някакво бягство, нито да влезе във връзка с някой съучастник. Тя трябва да умре тази нощ, преди да се разсъмне. Тя ще бъде хвърлена в Орфано тайно, след като се уверим, че е мъртва в оловните стаи! Казах на Иларио Турно да дойде да ме намери тази нощ.

– Това е отлично! – извикаха другите двама инквизитори. – Твоето решение е мъдро.

Виторио позвъни със златното звънче. Маскираният слуга влезе и застана пред своя господар, очаквайки заповедите му.

– Слез долу в чакалнята – заповяда последният. – Ще намериш един човек с черен костюм и черна мантия. Той се нарича Иларио Турно. Доведи го тук.

Когато слугата се отдалечи, великият инквизитор каза с тих глас:

– Той ще ни обясни неговото изкуство, уважаеми братя. Благодарение на него ние ще бъдем сигурни, че тази нощ или утре сутринта старата просякиня не ще бъде нищо друго, освен един труп. Знаете добре, като мене, че Иларио Турно е сърчен и опитен. Ние можем да се осланяме на него.

В този момент вратата се отвори. Един човек, около петдесет годишен, влезе в ужасната стая, придружен от слугата. Той се поклони дълбоко пред кървавите съдии, които от дълги години прибягваха към неговите услуги.

Облечен бе в разкошен черен костюм и с черна кадифена шапка, която държеше в ръка от почит към съдиите. Лицето му издаваше извънредно спокойствие. Очите му бяха големи, погледът мрачен. Носеше сива брада.

Щом слугата напусна стаята, Иларио Турно, държавен аптекар, се изправи и със силен и твърд глас каза:

– Вие ме повикахте, господа. Отзовах се на вашата заповед. Вие можете без страх да ми окажете още веднъж вашето доверие. Бог да ми е свидетел, ако някога съм злоупотребил с него.

– Ние знаем – каза главният инквизитор, – че ти си един от най-мъдрите и най-дискретните граждани на нашата република. Ние често пъти сме ти давали доказателства за нашето благоволение. Къщата, в която живееш, ти принадлежи с всичко в нея. Привилегията, от която се ползваш да продаваш треви и лекарства, ти е дадена от нас. Ние те направихме богат!

– Понеже съм бил досега достоен за вашите добрини, благородни господари – отговори химикът, – изпълнявайки съвестно вашите заповеди, вие просто сте ме възнаградили.

– Една работа ти е запазена в палата – каза дон Виторио, – една работа, която изисква дискретност и сръчност. Горе, в оловните стаи, е затворена една стара просякиня, достойна за съжаление, обаче опасна. Трябва да прекратиш нейните мъки!

– Желаете, господари – каза аптекарят, – едно бързо действие или една бавна смърт? Вие трябва само да произнесете желанието си и аз ще го изпълня. Иларио Турно може да ви достави едно питие, което след тридневно редовно вземане, може да докара смъртта на четвъртия ден. Той може да ви покаже няколко капки. Те са достатъчни да приспят човека и да го умъртвят. Той може също да ви приготви един прах, който, размесен с храната, дава същото действие. Иларио Турно разполага също с няколко стъкленици с прочутата аква Тофана, тази мистериозна отрова, която само прочутата сицилианска Тофана знае да приготвяла. Тя сега е напуснала Палермо, за да се настани в Неапол и, от време на време, ми изпраща срещу заплащане със злато няколко бутилки от тази отрова!

– Искаш да кажеш „мана ди Сан Николо ди Бари“? – попита главният инквизитор.

– Да – отговори аптекарят. – Това е името, което ѝ е дала изкусната препараторка. Но ние, специалистите, я наричаме „аква-тофана“. Това питие е течено и пивко като водата. Никаква миризма не издава. Смесена

с друга течност, докарва смъртта след няколко часа, една неизбежна смърт, която не може да се предотврати с никаква противотрова. Има също още една добра особеност: при аутопсия не се откриват никакви следи от нея.

– Зная – отговори великият инквизитор. – Ти някога ми беше дал една проба. Е, добре, ти ще си послужиш с нея, за да съкратиш живота на просякинята Луала, която живее в оловните стаи. Касиерът на Съвета на тримата вдругиден ще ти плати сто зекини.

– За тази нощ ли сте определили смъртта на жената? – попита аптекарят.

– Утре вечер – заповяда великият инквизитор, – ти ще налееш тази отрова във водата, която тъмничарят носи всеки ден в стаята ѝ, и ще ни съобщиш за резултата!

– Пазачът предупреден ли е за вашите намерения? – попита Иларио Турно.

– Ще трябва да го попиташ само накратко коя е стомната за осъдената и ще извършиш каквото е нужно?

– Вашата заповед ще бъде изпълнена, господари – отговори отровителят на инквизицията.

Великият инквизитор отново позвъни на звънчето, което беше пред него. Маскираният слуга влезе и получи заповед да придружи отровителя до чакалнята.

Със своята тайна служба Иларио Турно бе станал богат и печелеше все повече. Услугите, които бе извършил на съда, бяха направили от него един влиятелен човек между своите съграждани. Той също притежаваше привилегията да бъде единственият аптекар във Венеция и се знаеше, че има тайни връзки с палата.

Но каква работа изпълняваше? Никой не знаеше, че е официален отровител. Знаеха само, че има влияние. Кой други във Венеция можеха да знаят имената на инквизиторите и техните помощници? Този непроницаем воал, който покриваше кървавия съд, увеличаваше неговия преситж и го правеше страшен.

Следващата вечер Иларио Турно се завърна в палата на дожовете. Бе наметнат с черната си мантия и носеше маска, като другите минуващи. Той избегна да мине през тълпата на площада Сап Марко и залите на палата. Влезе през една малка врата, която се отваряше към канала и водеше във вътрешния двор, където се намираха лакеите.

Отровителят на инквизицията изглежда познаваше добре тези места. Не за пръв път той се изкачваше по стълбите, водещи към оловните

стаи. Бе слизал и в страшните „пози“, даже бе проникнал и в Стаите на истината, което бе една рядка привилегия.

Часът за вечерята на затворниците приближаваше. Тъмничарите скоро щяха да отнесат на клетниците тяхната лоша храна и вода. Иларио Турно побърза. Отвори една малка врата, водеща към коридорите и стълбите.

Махна маската си и провери дали е в джоба му черната стъкленница с аква тофана.

Стълбите и коридорите бяха пусти. Изкачи се без да бъде забелязан до килиите, разположени под покрива, по трябваше да спре, за да си отдъхне. Топлият и тежък въздух на оловните стаи го задушаваше.

Щом малко свикна със задушния въздух, продължи пътя си, подпирайки се о перилото на стълбата, когато изведнъж забеляза в тъмнината слаба светлина.

Тая светлина идеше от лампата на пазача, който бе зает с наливането на топла вода в стомните на затворниците.

Нещастниците не можеха да угасят жаждата си с тази топла вода, щом я изпиваха биваха обземани от трескави конвулсии и започваха да се гърчат.

Те бързо гълтаха водата, по тя още повече разпалваше жаждата им.

Това беше най-рафинираната жестокост, която трите чудовища бяха измислили за жертвите на своята омраза.

Щом чу, че някой иде, пазачът се обърна изненадан от едно посещение в подобно място.

Но той позна Иларио Турно, отровителя на инквизицията. Последният бе идвал вече много пъти в часа, когато раздаваше на затворниците водата и храната.

Пазачът разбра, че отровителят иде по заповед на съда, за да смеси прах или отрова в храната на някой от затворниците.

Пред пазача Иларио Турно играеше ролята на надзирател от името на съвета. От време на време той идеше да контролира службата на тъмничарите. Но последните знаеха отлично прикритата цел на това звание. Знаеха каква ужасна работа изпълняваше, понеже през нощта, която последваше визитата на този надзирател, намираха някой от затворниците мъртъв в килията му.

– Раздадохте ли храната на затворниците? – запита Иларио Турно с нисък глас.

– Не, сеньор. Водата иде на последно място. Сега раздавам храната.

– Добре, вършете си работата, аз ще ви наблюдавам.

При тия думи отровителят застана до пазача. Наблюдаваше как последният пълнеше паниците със супа посредством един черпак, и ги носеше в килиите. Някои, скоро затворени, изпусаха силни радостни викове, почти животински, а други, напротив, издаваха страшни охкания.

Когато тъмничарят отнесе и последната паница, той се зае с напълването на стомните. Иларио Турно бързо извади от джоба си черното стъкло, което съдържаше аква тофана, и изля малко от нея в една стомна, която държеше в ръка, от страх да не я смеси с другите.

После той скри бързо стъклото в дрехите си и се престори, когато тъмничарят се завърна от килията, че разглежда дали стомната е празна.

– Да преминем сега към разпределянето на водата! – каза тъмничарят.

При тия думи той донесе един съд, взе едно малко канче и наля във всяка стомна малко количество вода, предписано по правилата. Тон сам се радваше, че трябва да носи малко вода, понеже изкачването на съда с водата по стълбите не бе твърде приятна работа.

– Отнесете тая на просякинята Луала – каза тихо Иларио Турно. – Напълнете я с предписаното количество вода!

– Тази затворника намира превъзходно всичко, което ѝ се дава – каза тъмничарят. – Тя има желязно здраве!

Той взе стомната от ръката на отровителя, наля вътре вода, после му я подаде. Иларио Турно Я поднесе под лампата, като се увери дали е достатъчно напълнена, после я върна на тъмничаря.

– Отнеси я в килията на старата просякиня! – заповяда той.

– Тая ще бъде последната ѝ нощ – промълви пазачът на себе си. – Толкова по-добре... Ще служи на един по-малко!

После той се отправи към отдалечената килия на Луала, осветявайки пътя си с фенерчето.

Иларио Турно го последва. Когато пазачът отвори вратата и влезе в килията, отровителят погледна през дупката на ключалката във вътрешността.

Старата просякиня ме бе се докоснала до храната си. При вида на пазача, носещ стомната, тя тръгна към него, страдаща от жажда.

Нейните очи бяха изпъкнали от орбитите си. Едно непрекъснато треперене движеше костеливите ѝ пръсти, които инстинктивно се отправиха към очакваната стомна.

– Най-сетне пристигаш! – извика тя. – Дай тука! Умирам от жажда. Проклетник, всеки ден ми носиш все по-малко вода. Твоите господари,

проклетите кървави съдии, ли ти заповядаха така?

Ставата просякиня изтръгна стомната от ръцете на пазача. Тя изпи съдържанието ѝ до последна капка, после я върна на пазача.

– Добра е – каза тя с глух глас. – Много е добра. Бих изпила още толкова, макар да е отровна!

При тия думи Иларио Турно леко потрепери. Дали старата просякиня бе узнала пъклените му намерения? Дали знаеше, че водата съдържа една силна и смъртоносна отрова?

Очевидно не! Аква тофана нямаше нито вкус, нито мирис, които можеха да издадат присъствието ѝ във водата на стомната.

Иларио Турно бе доволен. Тя бе изпила отровата и бе обречена да загине в абсолютно мълчание, далеч от всяко чуждо ухо, както желаше великият съвет. Инквизиторите нямаше вече да се страхуват, че старичката може да разкрие на народа своите страшни тайни.

Когато пазачът излезе от килията, отровителят провери за последен път вратата, дали е добре затворена.

– Правосъдието се изпълни – каза той.

На следния ден Иларио Турно получи сто зекини от касиера на инквизицията за извършената услуга.

Смяташе за своя длъжност да направи един доклад пред съда за това, което бе станало. Той отиде в чакалнята и каза на маскирания слуга да съобщи на съдиите за него.

След малко, при падането на нощта, Турно бе въведен в страшната черна стая.

Той се поклони пред страшните съдии, почака да излезе слугата и каза с нисък глас:

– Господари, ида да ви докладвам за мисията, с която ме натоварихте. Налях в стомната на Луала аква тофана, достатъчна да убие двама души.

– Сигурен ли си, че просякинята е изпила отровната вода? – запита великият инквизитор.

– Видях я със собствените си очи – отговори Иларио Турно с твърд глас – да изпразва стомната до последната капка!

– Беше ли затворена грижливо вратата, след като ѝ бе дадена храната?

– Сам разгледах дали тази предпазна мярка е взета – отвърна отровителят. – Ще намерим утре сутринта старата просякиня мъртва в нейното легло.

В същия момент вратата на страшната зала се отвори внезапно.

Слугата на съда влезе.

– Наблюдател от кулата на Маламоко – съобщи той – носи известие с голяма важност.

– Придружи този посетител до изхода и въведе фаропазача – заповеда дон Виторио, сбогувайки се с отровителя, като му махна приятелски с ръка.

След няколко минути фаропазачът влезе. Той бе много развълнуван. Лицето му бе зачервено, челото покрито с пот, а ръцете му трепереха.

– Господари!... Едно голямо нещастие се е случило! – каза той със задавен глас, като същевременно се покланяше страхопочтително и се приближаваше към черната маса. – Едно нечувано нещастие...

– Успокой се! – каза грубо един от инквизиторите. – Какво се е случило?

– Не ме наказвайте, загдето ви нося пръв новината за това нещастие... вярвах, че мой дълг е да сторя това. Тази новина е ужасна... Двата великолепни кораба, които...

Фаропазачът склочи ръцете си и погледна към небето.

– За какви кораби говориш? – попита великият инквизитор.

– За тези, господари, които тръгнаха преди единадесет дни по ваша заповед за скалистия остров!

– Е! Обясни, какво се е случило с тия кораби? – каза инквизиторът, който както и неговите помощници, се беше заинтересувал много от разказа на фаропазача.

– Господари – повтори последният, – едно голямо нещастие се е случило! Само един от корабите се завърна!

– Как? Само един от двата? Какво значи това? – казаха тримата инквизитори, изненадани.

– Офицерите ще бъдат тук след няколко минути и ще направят своя рапорт за събитията – каза пазачът. – Една само лодка иде. Тя влиза в лагуните под прикритието на нощта.

– За да се прикрият? Да не оставят да ги видят? – извика инквизиторът възмутен. – Виждало ли се е подобно нещо от страна на един венециански капитан?

– Небето да ми прости! – извика фаропазачът. – Уви, аз не вярвах на очите си. Този кораб, когото знаех така хубав, така горд, бе направен на решето от оръдейни гърмежи. Мачтите му бяха изпочупени. Той бе само една развалина!

– Една развалина?... Говориш ли истината, човече? – попита

Марко, подскачайки на стола си.

– Да, господари! – отговори пазачът твърдо. – Такава е ужасната истина! Екипажът бе издигнал на моста една импровизирана мачта, на която бе скърпил няколко платна. В началото не познах кораба. Помислих го за някой чуждестранен, пострадал от буря. Но когато дойде поблизо, не можах да сдържа един вик на болка. Напразно дирех да видя втория кораб. Отърчах тук да ви донеса печалната новина. Причината за това нещастие е по-друга от тия, които можете да предполагате, господари!

– Кой е автор? Кой се е осмелил да извърши тази подигравка? – каза дон Виторио, скърцайки със зъби, изправен, със стиснати юмруци. – Това известие кара кръвта ми да кипи във вените!

– Това е невероятно! – промърмори инквизиторът Томасо. – Струва ми се, че фаропазачът е сметнал някой чуждестранен кораб за едни от нашите.

– Кой е имал безочливостта да стреля върху един кораб на Венецианската република, владетелката на моретата? И вторият кораб, дали е потънал? – каза Марко.

– Двата кораба – заяви великият инквизитор, – бяха снабдени с твърде силна артилерия. Ако случайно биха били нападнати от пирати, дошли в Адриатика, бяха в състояние да удържат сражението.

Обръщайки се към фаропазача, каза:

– Ти трябва да си се измамил. Това сигурно е някой търговски кораб!

– Заклевам ви се, че не е, господари! – отвърна човекът. – Моите очи никога не са ме мамили! Вече тридесет години съм на служба в кулата на Маламоко. Никога не съм правил погрешни наблюдения!

– Каква е тази врява, която се чува в преддверието? – попита дон Виторио изненадан.

Вратата на заседателната зала се отвори.

Тадео Моро, Силвио Зиани и офицерът на военния кораб, за когото фаропазачът бе говорил, влязоха в стаята. Всички се поклониха с уважение. Лявата ръка на офицера бе превързана.

Инквизиторите изненадани ги изгледаха.

Ужасната новина, която фаропазачът им бе донесъл, се потвърждаваше...

– Говорете! Какво има? – запита дон Виторио с важен глас.

– Ужасно нещастие! – отговори великият капитан. – Корабите на републиката били злодейски нападнати, единият пленен, а другият

обстрелван и преследван.

– Венеция е претърпяла голям позор... – допълни Тадео Моро.

Великият инквизитор, вече разгневен, бе съвсем сломен от тази забележка.

– Вие ни наскърбявате с вашите коментари, сеньори – каза той с принудено спокойствие. – Работата на Съвета на тримата е да разпитва и преценява... Ние ви благодарим, че ни доведохте офицера от кораба. Желая да чуем неговите показания!

Това означаваше: „Напуснете черната стая и не се осмелявайте да ни пречите!“

Управителят и великият капитан разбраха смисъла на тези думи.

Те се поклониха безмълвно и се върнаха в преддверията.

– Говорете! – започна великият инквизитор разпита на флотския офицер. – Направете доклада си!

– Успях – започна последният, – с риск на живота си и с цената на грамадни усилия да довлека кораба до лагуните, господари. Обаче той е вече негоден.

– Разкажи ни за пътуването!

– Отправихме се за скалистия остров – започна капитанът, – преди единадесет дни. Бяхте ни дали заповед да кръстосваме около него и да разумаем обстановката. Отначало всичко бе добре. Вятърът бе благоприятен.

– От колко хора се състоеше вашият екипаж? – понита главният инквизитор.

– Всеки кораб имаше на борда си по петдесет войници от арсенала и бе снабден с по осем оръдия. След тридневна превъзходно плаване стигнахме надвечер близо до острова. Корабът на моя другар Ариозо можа да се приближи до брега, без да бъде забелязан. Нашият план бе да обиколим острова по отделно и да го разгледаме добре. Разделихме се и тръгнахме в различни посоки. Ясно забелязахме, че скалите бяха снабдени с артилерия, която закриляше многобройните къщи. Видяхме също една църква върху върха на хълма и един великолепен дворец още в строеж.

– Островът сигурно е снабден с пристанище? – запита великият инквизитор.

– То не е направено от хората, господари – отвърна офицерът. – Пристанището е един естествен залив. Забелязах шест галери, подобни на нашите, и голям брой по-малки кораби и фрегати. В открито море зад острова забелязах цяла флота, която правеше разни упражнения.

Нашето учудване бе безгранично, когато забелязахме на следната сутрин многобройни войски да се разхождат край плажа, рибари да ловят риба с малките си лодки и много работници на започналите постройките...

– Островът – прекъсна го инквизиторият – значи е обитаван от много семейства?

– Ако се съди по екипажите на пристанищните кораби – заяви капитанът, – последните без съмнение са няколко хиляди. Строи се също и един фар. Вярваме, че той е послужил за нашето откриване. Какво е станало с Арпоз и офицерите му? Бяха ли загинали? Не зная, не ги видях да се връщат.

– Значи – каза главният инквизитор – една пиратска колония е основана на този остров?

Капитанът продължи разказа си.

– Внезапно – каза той – шест големи лодки с гребци се приближиха до моя кораб. В едната стоеше прав непознат офицер. В друга видях, за моя голяма изненада, благородния Анафесто!

– Как? – извика великият инквизитор, който не вярваше на ушите си. – Благородния венецианец?

– Да господари, самият Анафесто! Чуждият офицер ме запита какво желая. Обясних му, че имам мисия от правителството на републиката да разгледам новия град. Той ми отговори, че едно подобно разузнаване е забранено, и че за всяко посещение на острова от чужди кораби се изисква позволение от господаря на острова, граф Санта Рока. Поисках му тогава да ме представи на този сеньор, за да го попитам, защо не е предупредена Венеция за основаването на новата държава. Но офицерите ми отговориха, че Марино Маринели, наричан граф Санта Рока, отсъства в този момент.

Дон Виторио и двамата му помощници се спогледаха изненадани, като замаяни от разказа на капитана.

– Какво казваш? – запита великият инквизитор. – Марино Маринели ли е граф Санта Рока? Каква отвратителна лъжа!

– Позволете ми да продължа доклада си – каза капитанът. – Когато аз поисках настоятелно да посетя острова, чуждият офицер ми заяви, че в подобен случай ще ни смята за шпиони.

– Какво нахалство! – извика великият инквизитор.

В този момент честа оръжейна стрелба се откри от острова. Грохотът на оръдията захвта силно. Разбрах, че Ариозо е започнал сражение с обитателите на острова. Дадох бързо заповеди на кормчията да отпрати

кораба към другия бряг, за да се притека на помощ на моя другар, за когото предполагах, че е в опасност. Чуждият офицер ми извика тогава през рупора: „Не се приближавайте до острова край нашите оръдия, ако не желаете да заплатите с живота си тази дързост!“

– Тия думи заслужават едно кърваво наказание! – извикаха двамата инквизитори. – Островът трябва да бъде напълно сринат! Продължете! – добавиха те, обръщайки се към офицера. – Вие отидохте на помощ на другия кораб, нали?

– Пристигнах твърде късно, господари! Ариозо, неустрашимият моряк, разгневен от заплашванията на безочливците, се опитал да слезе на острова със сила. Бреговите батареи открили ужасна канонада срещу кораба. Ариозо отговорил с всичките си оръдия, но снарядите се удряха безрезултатно в естествените скали на острова... Корабът започна да потъва; шалупита на граф Санта Рока обиколиха нещастниците, за да не избяга никой. Започна отчаяна борба, която, уви, не трая дълго. Корабът и неговите геройски защитници паднаха в ръцете на многобройния неприятел!

– Това е бандитизъм! Какъв срам за Венеция! – извикаха инквизиторите, разгневени. – Негодниците ще изкупят безочливостта си!

– В този момент се приближих с кораба си. Заповядах обща стрелба, надявайки се да освободя Ариозо, но градушка от снаряди се изсипа върху мостика ми. Мачтите бяха изпочупени. Като видя, че другият кораб потъва, моят екипаж загуби смелостта си и бе обзет от паника. Трябваше всички да загинем, за да спасим честта си, но аз желяех, господари, да ви уведомя за това чудовищно злодеяние и да призова Венеция за отмъщение... Внезапно два неприятелски кораба и няколко шалупи се показаха от входа на залива... Разбрах техния опит. Те желяеха да ме обградят, да потопят кораба... Вие никога не бихте узнали новината за това нещастие!

– Никога републиката ме се е сражавала с такива пирати – каза великият инквизитор. – Нашата флота е длъжна да очисти Адриатика от това пиратско гнездо!

– Моите хора забелязаха – каза капитанът, продължавайки разказа си, – че един войник от другия наш кораб бе успял да избяга и с плуване се приближаваше към нас. Те го изтеглиха на борда и после започнахме да се отдалечаваме от острова така бързо, колкото ни позволяваха греблата. Неприятелските кораби, като ни видяха да бягаме, изпратиха още няколко снаряда, на които ние отговорихме...

– Съветът на тримата – заяви тогава важно великият инквизитор –

ви изказва благодарността си. Ще ви бъде доверена нова мисия и ще тръгнете за острова. Защо ръката ви е превързана?

– В момента, когато снарядите счупиха голямата мачта – отговори капитанът, – едно парче от пая се отчупи и нарани рамото и ръката ми. Позволете ми, господари, да продължа доклада си... Войникът, когото спасихме, ми съобщи, че познал двама млади патриции – Фалие и Манджили, начело на войските от острова и че забранили на Ариозо от името на техния началник Марино Маринели, граф Санта Рока, да се приближи до острова. Знаете останалото.

– Значи незаконнороденият...

Великият инквизитор не можа да сдържи изненадата си.

– Съобщиха ни от Тулон, че бил екзекутиран – каза той.

– Успял е да избяга! – рече Томасо.

– Но Марино Маринели не се е намирал на острова! – каза великият инквизитор.

После разгневен продължи:

– Как? Значи водача на тия пирати, които са избрали скалистия остров за свое убежище, е граф Санта Рока.

Марко стана внезапно, доближи се до Виторио и му прошепна няколко думи на ухото.

– Моят уважаем брат има право! – каза страшният председател на съда. Трябва да се справим незабавно с този избягал роб! Граф Санта Рока напоследък се намира във Венеция... Да се осведомим по-скоро за неговата личност и да узнаем с положителност дали този мистериозен граф е наистина незаконнороденият! Заповедта за арестуването му и за осъждането му могат да бъдат издадени в едно и също време.

Великият инквизитор натовари офицера със следната мисия:

– Идете и отнесете на управителите и на разните военни власти заповедта да заемат веднага всички канали на Венеция при изходите им от града. Бързайте! Не ги откривайте на никой чужденец, на никой чиновник, освен на посочените с моята тайна заповед!

Офицерът се поклони и напусна черната стая, за да изпълни получената задача.

– Ние трябва да смажем главата на тази усойница! – продължи великият инквизитор, обзет от неописуем ужас. – Марино Маринели не ще ни избяга този път! Той ще изкупи злодеянията си. Хиляда зекини ще получи тоя, който го арестува!

11. Песента на просяка

Въпреки че часът бе напреднал, на Риалто бе така пълно с народ, като през деня.

От моста на Риалто по площада Сан Марко, през Каля Манчерия, най-широката суха улица на Венеция, всеки разговаряше и се смееше, без да се грижи за съседа си. Заповедите и разните сутрешни нареждания на дожа и Сената отначало се следяха с живо любопитство.

Не всичко бе вече забравено в разгара на празника. Едвам се спираха пред палата на управителя да погледнат мраморните табла.

Обаче между заповедите имаше и една с чудно съдържание:

„По заповед на Негово Величество дожа е предписано до военните да заемат при падането на нощта всички канали и изходи, водещи във от града. Една заповед за арестуване е издадена срещу каторжника и пирата Марино Маринели, граф Санта Рока, който е дошъл във Венеция да шпионира, под прикритието на маска. Изрично се забранява на всеки кораб, на всеки пътник да напуска пристанището или града тази вечер и следващите дни. Всяко нарушение на тази заповед влече най-тежки наказания. Една дивизия от войски, принадлежащи към гарнизона, и две дивизии от флота тая вечер ще бъдат поставени около града и ще бдят някой чужденец да не напуска определената зона.“

Съветът на тримата вярваше, че лесно ще се справи с незаконно родения; той смяташе, че вече го държи в ръцете си.

Силвио Зиани, Тадео Моро, комендантът на флотата, и генералите си съперничеха по усърдие в прилагане на предписаните мерки. Великият капитан бе удвоил вниманието и осторожността си, след като граф Санта Рока го бе изиграл в палата на дожовете.

Правителството бе решило да претърси цялата Венеция, ако бе необходимо, да посети всички кораби, да прекъсне излизането от града за цяла седмица, да опита всички средства, за да арестува незаконно родения и да предложи на публиката голямото зрелище: неговата екзекуция. Сенаторите и сенорията опитваха всички средства, за да убедят народа, че Марино Маринели е обявил война на Венеция и че нито един рибар, нито един лодкар не може да бъде сигурен за живота си.

Грамадна тълпа от полицаи и тайни агенти разказваха навсякъде, че той застанал начело на една банда пирати, която напада минаващите кораби и подлага на зверско клане екипажите им.

Друга една обява съобщаваше на гражданите, че главата на пирата

Марино Маринели е оценена на 1000 зекини, а тия на неговите съучастници по 100 зекини.

Тези декрети произведоха очаквания ефект. Една част от населението повярва на клеветите, отправени срещу Марино. Голямо число хора бе съблазнено от обещанието.

Една малка група обаче имаше вяра в незаконно родения и запазваше омразата си срещу дожа и властните инквизитори.

И така, подетата борба от управлението на тринадесетте раздели на два враждебни лагера венецианския народ, но народната традиция изискваше карнавалът да не се нарушава на никаква цена. Никакви интриги не смутиха радостта. Тия събития бяха придали на карнавала един особен характер.

* * *

Вечерта, когато граф Санта Рока получи от Луиджи юдината целувка, никой освен Катерина не подозираше присъствието на незаконнородения под дегизировката на кръстоносеца.

Дожът узна чак късно през нощта безплодния резултат от опитите да се залови графът и необикновеното бягство на мистериозния чужденец.

При тези вести той се почувства обзет от ужас. Спомни си страшното видение в летния палат в Гвидека и за смъртното предсказание.

Два пъти се бе надсмивал над него и два пъти то се бе изпълвало. Бе видял действително в огледалото омразния си полубрат. Оракулът му бе съобщил за пристигането на мистериозния чужденец през време на един голям празник. „Отвори му всички врати на къщата си и твоето сърце!“ – казваше предсказанието. „От него зависи твоят живот и този на приятелите ти!“ Следователно това се отнасяше за този мистериозен граф. Напразно се бе опитал да го улови. Последният бе успял да избяга, като че ли някаква свръхестествена сила го покровителствуваше...

Но дожът не се остави да бъде победен от тия размишления. Той успя скоро да възвърне смелостта си.

– Как – си каза той най-сетне – моят живот може да бъде зависим от този чужденец?

Тази мисъл му припомни остатъка от предсказанието:

„Падни на колене пред госта чужденец. Отвори му къщата си и сърцето си! Ако те напусне като неприятел, реки от кръв ще потекат по стъпалата на дожовия палат и улиците на Венеция. Смъртта ще

покоси инквизиторите през време на заседание; всички виновници, без разлика на ранг, ще бъдат наказани...“

Няколко дни по-късно във Венеция достигна новината за идентичността на граф Санта Рока и Марино Маринели, за укреплението на острова и пр.

Луиджи не можа да съдържи беса си. Как? Незаконнороденият живееше още? Той бе имал смелостта да проникне във Венеция и да се разхожда където поиска. После на устните му се появи демонична усмивка. Драконовските мерки, взети от управителите, изглеждаше, че ще докарат погубването на Маринели.

– Той сам е влязъл в устата на вълка! – помисли си дожът. – Където и да се крие, нашите шпиони бързо ще намерят следите му. Наградата от 1000 зекини ще удесетори усилията мм.

– Ще прибавя още 1000 зекини от собствената си каса! – извика дожът, обръщайки се към своя шамбелан. – Кажете да обявят днес това на народа. Вярвам, че ще се получи очакваният резултат.

Но как Марино Маринели бе успял да избяга от палата и да се отърве от залавянето?

Когато отиде при Горо, който бе дегизиран като просяк, последният едва можа да го убеди за опасността, която го грозеше. Обърна му внимание на маските с жълтите пера, които имаха заповед да го арестуват на изходите на палата. Помоли го да не губи време и се преоблече в костюма „панталон“, който криеше под мантията си.

Марино отстъпи най-сетне на увещанията на своя верен роб и се скри зад един стълб, за да промени дегизировката си. Двамата напуснаха салона и влязоха в общата зала.

После „панталонът“ се отдели от просяка и напусна палата, а хитрият Горо се завърна при великия капитан, за да участва в неговите безплодни усилия да намери Марино.

* * *

Вечерта, в деня, когато прокламациите бяха обявени, едно черно домино и един бял „панталон“ се разхождаха между тълпата на Риалто и разговаряха с нисък глас.

Никой не им обръщаше внимание. Хората се бяха отдали на веселия и развлечения.

– Ходи ли на остров Сан Николо? – попита черното домино „панталона“.

– Негърът ходи и на Лидо, и на Маламоко, сеньор! – отговори

последният с нисък глас. – Даже и в открито море галерите и фрегатите на правителството са разположени в голям полукръг и наблюдават изходите на пристанището.

– И на лагуната ли?

– От брега на Джорджия до континента – отговори „панталонът“ – многобройни галери са хвърлили котва, а шалупите кръстосват непрекъснато от единия кораб до другия. В Лидо великият капитан е установил своя наблюдателен пост. Той е придружен от един адмирал. Управителят на Сан Марко и един друг военачалник трябва да се намират в Маламоко. Целият континент е блокиран от войски.

– Те здраво са ме обградили този път – промърмори черното домино. – Обаче трябва да напусна Венеция тази нощ или най-късно следващата. Оргосо ме очаква в платноходка близо до Брандоло и ще изпадне в безпокойство, ако не се върна.

– Не само в безпокойство, но и в опасност, сеньор!

– На всяка цена трябва да изляза от това положение!

– Сеньорът има ли някакъв план? – попита „панталонът“.

– Ще отида сам на остров Сан Николо – отговори черното домино, – за да разгледам какво разстояние отделя галерите една от друга и ако е възможно, през някоя тъмна нощ да се промъкна през техните линии с гондола.

– Ако морето е бурно, сеньор не може да рискува и да отива в откритото море с една обикновена гондола.

– Не се безпокой Горо – каза доминото. – Това не ще бъде за пръв път... Но шт! Чуй какво пее просякът, седнал на ъгъла на моста.

При тия думи Марино хвана „панталона“ под ръка и го отведе до бедния човек.

Просякът пееше тъжна песен, акомпанирайки си с една разстроена китара:

Когато шумят вълните
и тъмно е небето,
застанал между скалите,
ти оглеждаш морето.

Някакъв кораб щом зърнеш от бурята избавен ти гледаш да го превърнеш в пиратски трофей славен.

Звездите са потъмнели,

Марино Маринели!

Негърът издигна очи към господаря си, който, застанал на страна от него, облегнат на моста, слушаше тъжната мелодия.

Една тъпа се бе събрала около просяка. Мъже и жени, млади момичета, млади момчета се трупаха в полукръг, за да чуят звучния глас на стареца.

Последният не се съмняваше в присъствието на тоя, когото, по заповед на инквизицията, представяше в лоши черти пред народа.

Певецът поднови песента си, на която управителите му бяха дали текста:

Ти безмилостно убиваш.
Показваш си жестокостта.
От жертвите изискваш
тънкото злато и кръвта!

Без отечество, без къща,
ти си един безделник.
Злото бог ще ти отплаща.
О, ти, беден каторжник!

Демони са те оплели,
Марино Маринели!

Горо забеляза неопикуемото вълнение, после силния гняв, който обхвана черното домино. Благородният граф бе възмутен при мисълта, че този просяк бе приел за няколко квартини да пее тия стихове, предназначени да го погубят в паметта на народа.

Това вече беше много! Марино, разгневен, поиска да се доближи до просяка, но Горо го задържа.

– Нека, сеньор, да се пази! – каза му той ниско. – Ние сме обкръжени от шпиони от палата на дождовете. Негърът даже е познал между тях проклетия Антонио. Една дума само е достатъчна да предаде сеньор.

– Остави ме да сторя това, което съм намислил – отговори черното домино и се отправи към просяка...

Стигайки до певица, Марино му хвърли една златна монета.

– Престани с тази глупава песен – му каза той. – Марино не е пират. Доколкото зная, той не напада мирните кораби, а само набелязани пресъпници. Млъкни!

Очите на всички се устремиха към черното домино.

– Благодаря, много благодаря, благородни сеньор! – извика просякът, като стана и се поклони пред богатия чужденец. – Не ще пея тази песен щом желаете! – заяви гой, съзерцавайки алчно, златната монета.

В този момент Горо видя Антонио да обръща внимание на другарите си върху черното домино и белия „панталон“. За щастие другарите му не изглеждаха разположени да споделят подозренията му и тръгнаха към Риалто.

Товага Антонио се приближи бързо до просяка и попка да види златната монета.

– Нека сеньор послуша съветите на негъра – каза Горо на Маринели. – Антонио сега изучава монетата на сеньор... Сеньор прави сега една неразумна постъпка!

– Не се страхувам от никаква опасност – отговори гордо Марино.

– Обаче – заяви Горо – сеньор не трябва да се излага напразно. Нека сеньор слезе с негъра по дължината на кея. Сеньор ще намери някоя гондола, която ще го избави от погледите на този негодник!

През това време Антонио разгледа бързо златната монета и я преобръща доста в ръката си. Просякът се бе заклел да не пее повече песента за Марино Маринели.

Шпионинът забеляза при първия поглед, че монетата е чуждестранна, той бе почти убеден, че е намерил незаконнородения.

Какво щастие бе за него да спечели две хиляди зекини, една грамадна сума, която никога не бе виждал през живота си.

Без да губи нито минута, той се приготви да преследва мистериозните маски. Избра си удобно място и зачака да срещне някои другари, за да арестува бегълците.

Тази мисъл го бе завладяла изцяло. Отдаваше му се случай да направи превъзходен лов.

Марино и Горо се отдалечиха от моста, вървейки бързо към големия канал, когато внезапно забелязаха, недалеч от тях, една гондола, лодкарят на която пееше една баркарола.

Горо го повика, скочи в лодката с Марино и каза на лодкаря, един здравеняк, да ги откара колкото е възможно по-скоро на остров Сан Николо.

Лодката, карана от здравите мишци на гребеца, бързо запори вълните.

Негърът още виждаше Антонио, който, изправен на моста, следеше с очи гондолата. После го видя да се отправя изведнъж към кея, за да

намери друга лодка и да проследи бегълците.

– Да ви помогна – рече Горо на гондолиера.

– Кажете ми приятелю – каза изведнъж Марино, докато лодката по-реше водите на големия канал, – колко ви струва облеклото?

– Моето облекло ли, сеньор? – отговори гондолиерът. – То е като на всички гондолиери.

– Питам ви, каква цена ще искате за него? – запита още веднъж Марино.

– То ми струва една зекина, с шапката и сандалите, разбира се! – отговори човекът.

– Желаете ли да ми го отстъпите? – каза Марино. – Предлагам ви две зекини.

– Да, благородни сеньор – заяви гондолиерът. – Това е много изгодно за мен. Разбирам, вие желаете да играете някаква хубава карнавална шега!

– Ето, приятелю – каза дружески незаконнороденият, – вземи тия две зекини и да сменим облеклата!

– И вие ми давате черното домино на това отгоре!

– Да, правя ви го подарък. Обаче пази се да не ти донесе нещастие!

– О, о, вие умеете да се шегувате. Агостино ви харесва. Желаете ли да направите размяната тук, в гондолата?

– Да, да, приемам дрехите ви веднага, приятелю. „Панталонът“ ще гребе сам за момент. Снеми гондолиерското си облекло и вземи моя костюм!

Лодката продължи бързо хода си. Тя достигна вече морето, където движението не бе както в Големия канал. Марино облече костюма на гондолиера. Лицето си предпочете да остави открито.

– Моята физиономия – каза си той – се е изменила много откакто напуснах Венеция. Моето ново черно боне напълно ме променя.

Вече се приближаваха до остров Сан Николо.

Горо бе обзет от радост. Той бе щастлив при мисълта, че Маринели така можеше да избяга следната нощ от Венеция като измами шпионите.

Гондолата спря. Гондолиерът, преобразен от великолепно черно домино, бе много доволен от блестящия си костюм и се смееше от все сърце.

– Сега ще се завърна направо на Пиацета – каза човекът.

– Агостино ще се развлече хубаво! Охо! Две зекини и още сребърни монети в джоба! Мога да си направя едно свободно сватбено

пътуване тази нощ.

– Пази се, приятелю – предупреди го Марино, поставяйки крак на земята, – побързай да изчезнеш.

– О, не се страхувайте, благородни сеньор – отговори гондолиерът. – Зная да си служа с юмурици, ако трябва. Приятно удоволствие, господа!

В момента, когато Горо скочи на брега и гондолиерът се приготви да тръгне, една голяма гондола изпъкна от тъмнината. Новата лодка изглежда се приближаваше до моста, където двамата мъже бяха слезли.

– Горо, почакай ме тук – заповяда Маринели ниско на ухото на негъра. – Ще премина отатък дюната, за да открия някоя шалупа и в същото време да хвърля поглед към морето.

– Тъкмо луната се издига, сеньор. Това е много добре. Горо ще остане тук да изчака връщането на сеньора.

При тия думи той се шмугна в тръстиковия гъсталак край брега.

– Марино, гондолиерът, напредна към дюната и не закъсна да изчезне между колибите на рибарите и лодкарите.

Негърът забеляза тогава голямата лодка и бе живо заинтересуван от високопроизнесените думи, които достигаха до ушите му.

Забеляза трима души в лодката.

– Искам да ме отведете на острова. Трябва да слеза там – казваше един глас.

– О – прошепна Горо. – Това е негодникът Антонио.

– Луд ли си? Какво ще правиш? – казаха разгневено двамата другари на този, който говореше. Погледни го там черното домино. То вече се отдалечава и само заради тебе ще го изпуснем!

– Преследвайте го, ако искате – каза Антонио, – но първо ще ме оставите да слеза.

Другите двама облечени като лодкари, изпълниха желанието на шпионина. Лодката дойде до брега. Тогава Горо позна Себастиано и Пиетро.

Негърът не можа да задържи саркастичния си смях. Той бе щастлив, че най-сетне му се отдава случай да се справи без свидетели с Антонио и се забавляваше да гледа как двамата полицаи последваха черното домино.

Той излезе от тръстиките и се изправи, за да обърне със светлите си дрехи вниманието на Антонио, който стоеше прав на брега и разглеждаше неспокойно наоколо.

Последният веднага забеляза маската, която се белееше в

тъмнината, и тръгна към нея.

Горо се престори, че иска да отиде към дюната, като вървеше най-спокойно и си тананикаше весело една песничка.

– Ей, маско – му извика Антонио. – Почакай малко!

– Какво има? – попита Горо, като се спря. Антонио, без друго предисловие запита със силен глас:

– Не бяхте ли заедно с черното домино, което хвърли златната монета на просяка на Риалто?

– Да. Какво от това, малко ли са просяците във Венеция, че приятел лодкар се учудва на подобна милостиня?

– Струва ми се, че познавам вашия глас – каза Антонио.

– Възможно е приятелю, възможно е! – отговори равнодушно Горо.

Познавате ли доминото, което беше така щедро? – запита Антонио.

– Тази милостиня е зачудила някои хора. А, знае се, че златните монети не липсват във Венеция. Намират ги и по улиците.

– Кажете ми, познавате ли черното домино?

– Да, смътно.

– Какво искате да кажете?

– Зная, че той е добър лов за някого!

– Значи не се лъжа. Това е той...

– Как той? Кой... той?

– Говоря за каторжника и пирата Маринели, чиято глава е оценена.

– Отлично, той е. Сеньор случайно да не желае да заслужи тази мизерна награда?

– Мизерна ли казвате? Къде е гондолиерът?

– Не зная!... – каза негърът, вдигайки рамене.

– Видях нещо, което ставаше по пътя.

– О, вие имате добри очи!

Тази забележка разгневи шпионина.

– Искам да ми кажете – викна той със заповеднически тон – къде се намира гондолиерът, или ще претърся целия остров! Впрочем, кой сте вие? Отговорете ми! Кой сте вие?

– Спокойствие, приятелю! – каза Горо, без да се смущава. – Ако сеньор държи за главата си, да не ме закача.

– Казвам ви да ми отговорите или ще ви арестувам. Струва ми се, че вие сте съучастник на черното домино.

– Каква прозорливост! – каза Горо с ирония. При тия думи на Антонио хрумна една идея.

– Сега ви разбрах – каза той, опитвайки се да проникне с поглед

през дегизировката на своя събеседник. – Вие желаете да ме изпреварите и да заслужите пръв двете хиляди зекини!

– Приятният сеньор чак сега ли се досети? – каза Горо подигравателно.

– Да действваме задружно и да си поделим парите! – предложи наивно Антонио.

– Не съм толкова глупав!

– По дяволите! Ние трябва да решим кой от нас двамата ще вземе наградата.

– Как така? Да предоставим на съдбата ли? – попита Горо.

– Да, да предоставим на съдбата.

В този момент Антонио направи едно внезапно движение и махна с едната си ръка маската на Горо, която прикриваше лицето му, а с другата се опита да му забие в гърба малка кама, чието острие блесна на луната.

Но Горо бе ловък и отблъсна ръката, като същевременно го удари с юмрук.

– Значи токова било намерението на сеньора? – процеди той между зъбите си.

– Това е негърът!... – извика Антонио ужасен, като позна своя враг, на когото очите страшно се въртяха.

– Ударът ти не сполучи! – извика Горо. – Единия негърът уби в гостилницата, като пречка, а на другия ще извие шията!

Антонио направи отчаяно усилие да се освободи от прегръдката на негъра, но не можа.

– Ето как умира един убиец! – извика Горо.

Със страшен удар негърът повали полицая в безсъзнание, после го прободe с камата му.

12. Пристанищната стража

Още от предната нощ, по заповед на Съвета на тримата, лагуните бяха окупирани от всички страни, в Джорджия, в плиткото място, от Сан Дона до Пиав, на континента и по далеч, при Порто ди Лидо и Порто ди Маламоко.

Венеция бе оградена с един огнен пояс, при пресичането на който нито един чуждестранен кораб, пуснал котва в пристанището, не можеше да мине, без да бъде видян. И най-малката лодка, която се

доближеше до наблюдателните кораби, пътникът, който стигаше до някой часовой, поставен на сушата, биваха принуждавани да се върнат обратно във Венеция.

Никой не знаеше за тия мерки и предполагаха, че Маринели се разхожда спокойно в града, неподозиращ опасността, която го дебнеше.

Това беше мнението на всички офицери и войници. Те смятаха, че полицаите на Зиани не ще закъснеят да открият дирения в скривалището му.

При Джорджия, Леандро Малатеста командуваше морската дивизия. В Пиав Даниел Фоскари бе поел върховното командване на крайбрежните постове. В Сан Дона Енрико Бордено се намираше начело на своята кавалерия.

Що се отнася до Тадео Моро, той се бе настанил на адмиралския кораб до Маламоко, а великият капитан бе при Лидо, върху кораба, носещ комендантския флаг.

Така Съветът на тримата бе напълно сигурен в успеха, понеже грижата за залавянето бе подета от самите патриции. Можеше да се забележи, че на работа се бяха заловили всички, чиито имена фигурираха в списъците на виновниците, издълбан от Бертуцио в каменните плочи на Санта Рока. Те имаха двоен интерес да заловят незаконнородения и да го премахнат.

Върху адмиралския кораб, който бе при Лидо и където се намираше Силвио Зиани, царуваше ред и пълно спокойствие.

На една част от екипажа бе позволено от адмирал Мило да слезе на сушата. Другата част се бе прибрала в кабините си при падането на нощта, за да си отпочинат.

На предната част на кораба множество офицери бяха седнали около една маса и разговаряха оживено. Близо до носа двама войници, които бяха стража за през нощта, държащи в ръцете си по една сабя с голямо острие, разговаряха тихо.

Нямаше по-скучно нещо от това да правиш по сто крачки върху моста през цялата нощ, да наблюдаваш кораба и морето. Това бе още по-тягостно, тъй като нищо подозрително не бе забелязано.

Луната, полуиздигнала се, изглеждаше, че скоро ще се скрие. Големите черни облаци, които все повече се съгъстяваха, се изкачваха непрекъснато на хоризонта.

Можеше да се забележи ясно първата линия от наблюдателните кораби. Те бяха на около двеста крачки един от друг. Една втора линия от фрегати и галери образуваха полукръг около остров Сан Николо и

изглеждаха като гора от мачти.

Двамата войници, които наблюдаваха от наблюдателните пунктове на адмиралския кораб, прекарваха времето в разговор, използвайки обстоятелството, че никой не ги наблюдава.

Офицерите се развличаха също, като се бяха настанили удобно на другия край на кораба и опитваха фините вина и ликьори.

– Нощта ще бъде тъмна, Карло – каза един от тях. – Погледни тия буреносни облаци, които се събират. Незаконнороденият може да използва бурята.

– Как? Какво искаш да кажеш? – попита Карло.

– Ако вятърът се повдигне и разстрои линиите на фрегатите и галерите, Марино ще успее да си пробие път!

– Чуй да ти кажа, Марко – заяви Карло, – какво узнах. – Този Марино Маринели може да намери навсякъде изход, където поиска.

– Как си узнал това, Карло? – запитва Марко, живо заинтересуван.

– Шт! Никой не трябва да ни чуе!

– Никой не ни подслушва, хайде говори! – каза ниско Марко.

– Той е подписал един договор с дявола. Може, ако желае, да се промъкне през дупката на някоя ключалка или да се преобърне на друго лице или друго същество!

– Истина ли казваш, Карло? – запитва Марко учуден, хвърляйки бърз поглед към морето, леко развълнувано и слабо осветено от луната.

Карло продължи:

– Зная това от Паскал, слуга от палата на дождовете. Той ми разказа, че Маринели се явил на дожа на огледалото.

– А как е узнал това?

– Паскал чул един ден дождът да си разговаря самичък. Това не е всичко, Марко. Преди дванадесет дни на празника на Луиджи, в палата, го заловили под маската на кръстоносец. Но той се отскубнал от ръцете им и изчезнал. Паскал добави, че тогава почувствал в салона силна мизантропия на сяра и дим.

– Света Богородице! – извика Марко ниско. – Какво говориш? Това е истинско чудо!

– Оттогава – продължи Карло – са го забелязали на различни места, но никой не е можал да го залови. Той се смеел под носа на всички. В момента, когато смятали, че го държат, той призовавал на помощ дяволското си изкуство и в ръцете на преследвачите оставала само мантията му! Ето защо са мобилизирани всички войски.

При тия думи той хвърли неспокоен поглед върху водата, като че

ли се страхуваше да не се появи тоя, за когото говореше.

Уверявам те, че всички тия хора, които са вдигнали оръжие срещу него по височайша заповед, го уважават. Те го обичат заради доброто му сърце. Но и се страхуват от него, понеже знаят, че е способен да изпрати всички ни в ада, ако пожелае!

– Ббббр! – потрепери Марко. – Тази нощ ще бъде страшна. Морето се е развълнувало и облаците ще покрият напълно луната.

– Вярвам, че Марино тази нощ не ще премине, без да се случи няко е странно събитие. Предчувствам го със сигурност!

– Ти ме ужасяваш!

– Ти си един страхливец, Марко – заяви другият. – Вярваш ли, че незаконнороденият ще пожелае и нашето погубване? Той е добър, честен и великодушен човек. Неговото злато е чисто от всякакви примеси и тежи добре. То е така ново, като че ли той го е излял! Той събира хора за своя служба.

– Събира хора ли? Откъде? – попита Марко.

– От Брандоло и Анкона – отговори Карло. – Той не е скъперник като републиката. Неговите заплати на ангажираните са истински келепир!

– Но – каза Марко малко поуспокоен – нали той има договор с дявола?

– Какво ги интересува това войниците? Спомняш ли си за генерал Фаратри? Е добре, ѝ той бе сключил договор с дявола. Неговите войски не бяха ли затънали в богатства?

– Шт, Карло! Не оставяй да те чуе никой, че питаеш почит към незаконно родения, понеже последният ти час ще удари скоро...

За момент Марко млъкна и се замисли.

– Все пак – подзе той внезапно – всеки трябва да се грижи за интереса си. Погледни долу веселите сътрапезници, които пият кипърско вино: Мило, адмирала, великия капитан и двама офицери. Те тънат в злато и почести, докато ние, бедняците...

Карло щеше да отговори на своя другар, когато последният, с внезапен жест го хвана за ръката.

– Нека света Богородица да ни закриля! – извика той внезапно. – Погледни там!

Той посочи с пръст един предмет, който се движеше върху повърхността на водата.

– Ангелите да ни помагат! – извика той уплашен.

– Какво видя?

– Една лодка, Карло – каза Марко. – Една лодка, в която има един гребец с чудно лице!

– Тъмнината те е заблудила, бедни ми Марко! Виждаш призраци.

– Пази се, моля ти се Карло – каза Марко. – Не ни излагай на опасност!

– Охо! – отговори Карло, спокоен. – Сега забелязах лодката. Свърхестественото същество в нея не е нищо друго, освен един негър, облечен в черна дреха и бял панталон.

– Как, негър ли? – попита Марко недоверчиво. – Да, видях го и аз. Хей, стой! Кой си ти?

Един смях отговори на вика на войника. Видяха как гребецът вдигна и заби греблата във водата със силен тласък.

– Приятел! – викна най-сетне последният. – Аз съм негърът на великия капитан!

Офицерите, които бяха чули вика на Карло, станаха от масата и се доближиха до оградата, за да разгледат морето.

– Това е той! – каза Силвио Зиани. – Това е Горо, който ми носи някоя новина... Какво ли означава твоето идване? – го запита той, когато негърът беше вече на борда.

Горо се разсмя.

– Нека великият капитан да се сърди! – каза той. – Горо е искал също да си играе една малка шега.

– Какво? Как се осмеляваш да ми говориш така? – попита го строго Зиани, който бе заел мястото си до масата, отстрана на адмирал Мило.

– Сега е карнавал, велики капитане. Всички се забавляват. Горо се смеси с маските, заблуди се в една красива блондинка и не можа да намери пътя си!

– Може да ти се вярва – каза Зиани, – тъй като не съм те виждал днес. Знаеш ли какво заслужава твоето забавяне?

– Не велики капитане – отвърна негърът. – Горо би искал да получи двете хиляди зекени, да, голямото богатство, две хиляди зекени!

При тия думи очите на негъра светнаха със странен блясък, а ръката му правеше движения, като че ли брои пари.

При вида на тази мимика на Горо адмирал Мило не можа да сдържи смеха си.

– Прави ми впечатление на голям хитрец – каза той на Силвио Зиани.

– О, той е един изпечен каналай, както всички негри от Тунис, благородни Мило – отговори великият капитан. – Той е един негодник,

достоеен за всякакви низости.

Горо се засмя.

– Великият капитан – каза той – разкри всички престъпления на негъра, преди Горо да е помислил да ги извърши. Обаче, Горо от ден на ден става все по-честен.

– Хайде – запита старият адмирал, развеселен от разкаянието на негъра, – ще ни разкажеш ли твоята история за двете хиляди зекини.

Горо вдигна рамене и отговори:

– Горо мисли, благородни сеньор, че наградата не би била толкова голяма, ако някой може да я заслужи!

– Безумецо! – извика Зиани, разгневен от бавния разказ на негъра. – Ти се осмеляваш да намекваш, че обещанията на Съвета на тримата са лъжливи. Тази награда ще възнагради усилията на някой смел и съобразителен човек!

– Великият капитан има право – каза негърът. – Но той трябва да знае, че работата е по-мъчна, отколкото изглежда!

– Да не си въобразяваш, че гъските ще падат печени в устата ти? Ако тази награда то бъде вече дадена, ти може да смениш господаря си или отечеството си, както вече си правил. Но си спомням сега, че ти някога беше роб на незаконно родения. Ти си го срещнал във Венеция. Той без съмнение не подозира, че ти си постъпил на моя служба и че асперираш за двете хиляди зекини! Тъкмо е бил моментът да го заловиш! Отговори негоднико! Струва ми се, че първата ти грижа в деня, когато се появиш в палата ми, беше да ми събщиш за смъртта на този каторжник? Какво означават всички тия противоречия?

– Велики капитане, Горо е съобщил това, което знае. Когато е узнал, че Маринели е още жив, той бе смяял. Не можеше да повярва на ушите си!

– Ти знаеш добре местата, където се крие във Венеция – прекъсна го великият капитан. – Твоята длъжност е да намериш дирята му. Страхуваш ли се от този човек?

– Не се страхувам, велики капитане – каза негърът. – Двете хиляди зекини са достатъчни да направят Горо смел и разумен, но... хубавото момиче! До последната нощ очите на Горо не виждаха друго освен нея. Само на сутринта мисълта за златото дойде на ума му и той започна своите издирвания.

– Без да узнае нещо особено – добави великият капитан.

– Какво мисли сеньор за Горо: че негърът въпреки неуспеха си ще претендира за наградата.

– В този костюм ли правиш издирванията? – запита Зиани.

– Великият капитан знае – отговори Горо, – че негърът е беден, за да се костюмира. Благородникът Тадео Моро му даде една изтъркана сенаторска мантия, дожесата му подари една маска, а шапката...

Негърът се прекъсна.

– Е, защо се колебаеш? – попита Мило, комуто разказа на негъра доставяше удоволствие. – Каква е историята с шапката?

– Хм! – започна негърът със затруднение. – Това е лошото. Отдавна вече Горо чувстваше непреодолимо желание... Той се съзнаваше.

– О, разбрах те, обеснико – извика Зиани. – Ти си харесал шапката и си я откраднал!

– На Риалто, велики капитане! – отговори Горо с откровеност. – Но Горо се кълне, че този продавач, от когото я взе, я е откраднал пръв!

– И поради това мислиш, че постъпката ти може да се извини?

– Горо не познава добре законите и обичайте на християните – подзе негърът, – но сега мисля, че по-добре беше да не бе откраднал тази шапка.

– Охо, ти се разкайваш? – попита адмиралът, смеейки се.

– Горо мисли да я върне на продавача!

– Когато я взе, продавачът не те ли хвана за яката?

– Той имаше такова намерение,... но Горо му извика, че я взема да я опита и когато оня не го поглеждаше, Горо изчезна! Ах, но какъв хубав просяк стана от Горо! Той вдъхва уважение! Великият капитан може да го свидетелствува. Маската прави Горо съвсем неузнаваем.

Всички момичета го мислят за богат търговец на пъпеши на площад Сан Марко и ако Маринели също бе видял Горо, без съмнение би правил всевъзможни предположения, преди да познае Горо под неговата маска. Нека сенyor вярва на своя предан роб, когато му казва, че е търсил и шпионирал. Горо сложи цялото си умение в ход. Негърът иска да говори за една маска, която сигурно не е била Марино Маринели, понеже последният беше маскиран като кръстоносец, но в която, Горо се заклева, е открил една важна персона!

– Хайде, говори, негре – настоя Зиани. – Може би сетне ще ни кажеш някоя следа.

– Това беше едно синьо домино, велики капитане! – каза той. – Горо не можа да проникне в неговото инкогнито. Той сигурно е някой чужденец, съюзник на пиратите на Маринели!

– Защо не си се опитал да го заловиш? – попита Силвио недоволен. – Твоята длъжност бе да го привлечеш към палата на дожовете, където

можеше да се хвърли светлина върху неговата личност.

– О, Горо се опита да го привлече, но другият отхвърли неговите покани. Горо не можеше да го арестува сред толкова много хора, без да наруши грубо позволената търпимост на карнавала. Обаче това синьо домино изглеждаше много подозрително!

– Къде отиде то после? – запита Зиани все по заинтересуван.

– То внезапно изчезна – заяви негърът – като че ли потъна в земята. Маринели дали няма някой кораб на котва в лагуните? Благородните сеньори не знаят нищо повече, но сигурно знаят по-малко от Горо... Великият капитан не се ли изненада, като видя Горо да пристига в червена дреха и бял панталон?

– Какво означава този намек? Какво искаш да кажеш? – запита Зиани учуден.

– Е добре, това означава, че негърът е махнал маската си, понеже вече не може да открие Маринели и от сега нататък няма защо да се страхува!

При тия думи негърът хвърли бегъл поглед върху вълните, които като тъмни сенки се удряха в стените на кораба. Би могло да се каже, че успя да различи някакъв предмет сред тъмнината, която се бе спуснала над морето.

– За втори път – каза той внезапно – двете хиляди зекини се изплъзнаха между пръстите на Горо.

– Как, какво се е случило? Какво казва негърът? – извикаха едновременно адмиралът, Силвио Зиани и офицерите.

Отново негърът хвърли поглед към морето. Очакваше ли нещо?

– Хм! Какво се е случило ли? Горо сам не го знае, господари. Но то е чудно, почти свръхестествено... Когато сеньорите чуят разказа на Горо, те още няма да вярват.

– Негодник! – прекъсна го гневно великият капитан. – Ако ти е мил животът, обяснявай по-добре!

– Ето – отговори смело Горо – моето мнение е, че незаконнороденият, въпреки всички взети мерки е избягал!

Зиани, изненадан от тази декларация, искаше да запита пак Горо, но внезапно се разнесе викът на един от войниците, поставени на стража.

– Какво има? – попита бързо великият капитан.

– Забелязах върху водата нещо подозрително, сеньор – каза Карло.

При тия думи той се доближи до предната част на кораба и насочи пушката си.

– Отговорете! – викна той отново. – Кой е там? Отговорете или ще стрелям!

– Пазачите имат лоши очи – викна Горо, – хвърляйки омразен поглед към двамата часови. – Не виждат ли, че този, когото заплашвате е един гондолиер.

Адмиралът и Силвио Зиани скочиха от столовете си и се приближиха до предната част на кораба.

– Какво търси този гондолиер тук, между пристанищната стража? – извика великият капитан към мистериозния гондолиер.

– Той се приближава! – извика Горо. – Изглежда, че иде с някаква важна мисия!

13. Неуспехът на шпионите

След като Антонио слезе на остров Сан Николо, другите двама шпиони искаха на всяка цена да проследят до Пиацета черното домино, което бягаше с лодката.

Тя двамата, в които Горо бе познал Пиетро и Себастиано, вярваха твърдо, че черното домино е Марино Маринели.

Антонио не бе ли се клел стотина пъти в това, когато на Риалто ги накара да се качат на гондолата? Не беше ли им казал, че ще раздели с тях двете хиляди зекини?

Пиетро и Себастиано тогава бяха приели с ентузиазъм плана на своя водач. Те имаха действително голяма нужда да дадат доказателство за усърдие към Съвета на тримата. Големи подозрения тежаха върху тях от деня, когато бяха отишли да арестуват Луала. Последната и Горо бяха потвърдили, че са оставили просякинята да избяга, подкупени от нейните квартини.

Освен това тяхното богатство и разсипничеството им ги правеха подозрителни. Те се кълняха, че не бяха се оставили да ги подкупят, че квартините бяха плод на едно щастливо намиране, обаче не им вярваха. Имаха нужда да подобрят репутацията си.

Залавянето на Маринели би било едно блестящо средства да си възвърнат благоволенieto на тираните.

За нещастие Антонио, който не бе по-малко хитър от престъпните си другари, бе вече паднал жертва на своята алчност.

Той бе забелязал при преследването на гондолата на бегълците, че последните разменяха облеклата си. Неговият усет не го бе измамил. За

нешастие си бе направил сметката без кръчмаря. Негърът излезе по-сръчен и по-хитър...

Горо се чувствуваше щастлив, че само той знае за присъствието на Марино Маринели на острова Сан Николо и искаше да го преследва. По такъв начин нямаше да дели с друго двете хиляди зекини!

Когато Антонио слезе на брега, следният диалог се завърза между двамата полицаи, които тръгнаха да преследват черното домино.

– Това е той. Залагам главата си, че е той. Познах добре силуета на Марино Маринели.

– Антонио е едно магаре!

– Да благодарим Богу, че ни отърва от него. За нас ще бъде наградата!

– Ще купя една колиба и едно парче земя за моите хиляда зекини, там на острова. Ще ми остане достатъчно да си платя дълговете и да имам за пиене до края на живота си.

– Камата ти у тебе ли е, Себастиано?

– Разбира се. Защо ме питаш?

– Защото с незаконнородения не бива да се шегуваме!

– Да, но ние сме двама срещу един.

– Охо, той ще приеме борбата, даже срещу половин дузина противници!

– О – засмя се Себастиано. – Трябва ли да се страхуваме от този младеж?

– Не се страхувам! Аз познавам много добре Маринели. Знаеш ли какво се случи с Карло гондолиера?

– Уви, спомням си. Беше го обесил на палата на дождовете!

– Да! И проклетият негър, който е сега на служба при великия капитан, щеше да го последва същата съдба!

– Да внимаваме! Един път той успя да се изскубне, но сега не трябва да го изпуснем!

– Необходимо е да действат заедно. Да бъдем солидарни един с друг. Ще се оставим ли да ни победи поотделно?

– Казвам ти, Пиетро, че ще бъде достатъчно силен, за да го поваля.

– Ако ни забележи по-рано?

– Какво от това! Ще бъде вече късно за бягане.

– Зекините ми горят вече пръстите – каза Пиетро. – Този Антонио сигурно е най-големият глупак във Венеция.

В този момент двамата мъже чуха да удря часовникът на Сан Марко.

– Полунощ! – каза Пиетро ниско. – Съдбата ни благоприятства. Ние ще можем да го предадем веднага на Съвета на тримата.

– И – добави Себастиано – да вземем още тази нощ хубавата награда. Дявол да го вземе! Ако всеки ден залавяме по един такъв незаконно-роден, скоро ще забогатеем!

– Ние не сме го заловили още! – каза ниско Пиетро, който не се вдушевяваше така лесно, както другаря си.

В този момент лодката спря на Пиацета. Двамата мъже я привързаха към една желязна халка, забита в камъка, напуснаха гондолата и се изкачиха по хлъзгавите стъпала, покрити с мъх.

В този късен час маските бяха по-малобройни на площада. Двамата полицаи можеха да наблюдават своето черно домино.

Последното изглеждаше много весело и склонно към шеги. Едва се бе размесило с маските и започна да се закача с две хубави венецианки, цялото предрешаване на които се състоеше от една малка маска от черно кадифе.

Пиетро и Себастиано извадиха от джобовете си своите маски, поставиха ги и после тръгнаха след черното домино, което не им обръщаше внимание и продължаваше да размива момичетата.

Внезапно двамата гондолиери застанаха между доминото и двете венецианки с такава настървеност, като че ли бяха ревнивите любовници на хубавите девойки.

Една остра свада се започна.

– Ах! Любовниците! – извика буйно черното домино, което се чувстваше докачено в неговото невинно удоволствие. – Махнете се от пътя ми или зло ще ви сполети.

– Площадът да не е само за тебе? Всеки е свободен да иде, където си иска! – извика Пиетро и заблъска черното домино.

– Какво искате? – викна последният. – Защо сте дошли да се карате с мен без никаква причина?

– Кой си ти самият? – каза Себастиано, като застана отстрани на черното домино.

– О, Свети Марко, ще ме накарате да ви набия!

– Охо! – процеди Пиетро между зъбите си. – Животното започва да хапе.

При тия думи той го удари.

– Този път не ще се отървеш така лесно, както мислиш! – извика Себастиано и стисна едната ръка на черното домино, докато Пиетро го хвана за гърлото.

– Проклети разбойници!... Назад! Какво искате от мен? – викна отчаяно черното домино, опитвайки се да се отърве от двамата полицаи. – На помощ, на помощ!

Уплашени двете момичета избягаха.

Киковете на нещастника, когото Пиетро бе стиснал силно за гърлото, се задавиха.

– Да го отведем – каза Себастиано, – да го отведем веднага. Часът на мистериите и тайните авантюри вече е ударил. Ние трябва да влезем в палата, преструвайки се, че се бием на смях!

Черното домино чу само последните думи.

– Имайте милост! – произнесе той, замаян от нанесените му още юмручни удари. – Какво искате от мен? Вие сте полицаи, познах ви. Света Богородице, аз не съм този за когото ме вземате!

– Всички така казват – отговори Себастиано, блъскайки насила към палата на дожовете нещастника, който се съпротивляваше.

– Оставете ме, оставете ме! Какво ще правя в палата? Аз съм гондолиера Агостино!

– На кого разправяш! – викна Пиетро. – Ти тръгна с него, но се върна сам с гондолата му!

– Аз съм Агостино, един беден лодкар, оставете ме!

– Хайде, стига си дрънкал, приятелю – отговори грубо Себастиано. – Това ще видим горе пред Висшия съвет.

– Аз съм загубен човек! – произнесе нещастникът.

– Охо! – каза Пиетро, като насила блъскаше по стълбите черното домино, водейки го към черната стая. – Ако си невинен, защо ще се страхуваш?

Щом двамата полицаи съобщиха на слугата на инквизицията за залавянето, веднага бяха отведени пред съдиите.

И двамата поздравиха със страхопочитание страшните си господари.

– Какво ще ни докладвате? – запита дои Виторио.

– Ние ви водим тази маска, благородни господари. Вярваме, че това е незаконнороденият – отговори Пиетро. – Видяхме го като даде на просяка от Риалто една златна монета и му забрани да пее.

– Имайте милост, господари! – каза тогава черното домино. – Аз нищо не зная от това. Полицаяте са направили грешка. Заповядайте да ме освободят и ще кажа всичко!

По знак на великия инквизитор, Пиетро и Себастиано оставиха нещастния Агостино и се оттеглиха. Гондолиерът, освободен от техните

ръце, падна на колене и смъкна бързо маската си.

– Кой си ти? Защо си се дегизирал така? – запита дон Виторио. – Твоите обвинители настояват, че си дал една златна монета на просяка от Риалто.

– Това не съм аз, благородни господари, заклевам ви се, не съм аз! Имайте милост, аз съм гондолиерът Агостино!

При тия думи Пиетро и неговия другар се спогледаха учудени.

– Познавате ли го? – ги попита великият инквизитор.

– Не можахме да го познаем в този му костюм – заяви Себастиано.

– Защо си се дегизирал така? – запита председателят на съда.

– Това бе една чудна работа, господари! – отговори човекът и стана. – Не съм извършил никакво престъпление. Света Богородица и всички светци да ми бъдат свидетели.

– Вие вярвате, че сте заловили каторжника и пирата Маринели – каза великият инквизитор, обръщайки се към двамата полицаи. – Трябва да дадете сега сметка за вашето заблуждение! Вървете си!

Пиетро и Себастиано тръгнаха с наведени глави.

Приятната перспектива за двете хиляди зекини внезапно им бе изтръгната по чудовищен начин.

Сбогом замъци в Испания и приятни сънища.

Щом те напуснаха черната стая, великият инквизитор зададе на черното домино следния въпрос:

– Разкажи ми защо си се дегизирал така и си направил да те смятат за бандита, когото търсим?

– Чуйте, благородни господа – отвърна човекът. – Оставете ми да ви кажа цялата истина. Аз се разхождах с гондолата си близо до моста на Риалто, когато изведнъж, преди два часа, видях да тичат по кея, слизайки от моста един панталон и едно черно домино.

– Беше ли забелязал последния преди да дойде до тебе? Видя ли го да дава златна монета на певеца от моста? – прекъсна го трескаво съдията.

– Не, господари – заяви обвиняемият. – Не съм го видял да прави това, но вярвам, че той е много богат, защото не се скъпи с парите.

Тримата инквизитори размениха погледи.

– Продължавай! – заповяда дои Виторио.

Агостино продължи разказа си.

– Двете маски – каза той – изтичаха към мене, с викове ме накараха да дойда до брега, качиха се в гондолата и ми заповядаха да почна да греба, колкото мога по-бързо към Сан Николо. Стори ми се, че

преследват някого. Помислих, че се касае за някоя карнавална шега. Но сега узнах каква глупост съм извършил. Ах! Как бях глупав да загубя така двете хиляди зекени!

– Вярваш ли, че черното домино е бил незаконнороденият? – попита великият инквизитор.

– Това беше той, господари – извика Агостино. – Сигурен съм. Сега разбрах всичко.

Гондолиерът изглеждаше обхванат от отчаяние и кършеше ръцете си.

– Това не бе никой друг, освен Маринели! – добави той.

– Позна ли чертите на незаконно родения?

– О, ясно го познах. Кой не познава Марино Маринели, който някога бе така популярен и който сега е паднал до стъпалото на пират, както вие съобщавате! Щом видях лицето му, веднага си казах, че съм го виждал някъде, но тогава не можах да си спомня.

– Какво означава твоята дегизировка? Защо си се облякъл така? – запита съдията.

– По пътя – заяви човекът – панталонът ми помогна в гребането, а черното домино ми предложи за таксата една двойна сума от тази, която му бях поискал. После той изведнъж ме попита, колко струват гондолиерските ми дрехи и поиска да ги купи. Предложи ми две зекени и ми даде костюма си, освен това. И аз, глупакът, не открих нищо. Мислех, че се касае за една маскарадна шега.

– Не беше ли чел нашата прокламация? – каза инквизиторът със заплашителен тон. – Знаеш ли, че ти ни вдъхваш недоверие?

– Уви, да, благородни сеньори – продължи човекът, – бях я чел и трябваше... Но аз го изтървах и загубих двете хиляди зекени. През целия си живот няма да забравя това! За да се накажа, ще се откажа от карнавала и ще се въздържа цели осем дни. Това ще ми бъде достатъчно!

– Продължавай, продължавай разказа си! – каза великият инквизитор важно. – Може би твоята вина да може да се поправи.

– Ние разменихме дрехите си, без да обърнем внимание, че една друга лодка ни следи. Оставих панталона и гондолиера да слязат на острова и се върнах към Пиацета, за да се позабавлявам и аз. Но забавлението ми не излезе така, както смятах...

– Можеш ли да твърдиш, че гондолиерът е още на острова? – запита главният съдия.

– Потвърждавам – отговори Агостино енергично, – че гондолиерът е още на остров Сан Николо.

– Забеляза ли някоя гондола или лодка наоколо?

– Не, сеньор – отговори лодкарят. – Не забелязах нищо подозрително на брега на острова!

– Е добре, ти ще имаш време да спечелиш двете хиляди зекини. Върни се незабавно на острова и потърси мистериозния гондолиер.

– Сам ли, сеньор? – каза Агостино изненадан. – Гондолиерът има един другар и...

– Вземи със себе си двамата шпиони, които те доведоха в съда. Ще тръгнете веднага и ще претърсите целия остров. Ако този човек е наистина незаконнороденият, той не ще може...

– О, не се съмнявайте, благородни господари – прекъсна го Агостино. – Никакво съмнение не е възможно. Това е той!

– И ние сме убедени в това! Незаконнороденият не може да напусне острова така скоро. Той сигурно се е скрил. Ние ще ви помогнем, на теб и на двамата шпиони. Ще обкръжим незабавно целия бряг с полицаи.

Агостино възприе този план с въодушевление, изглеждаше, че бе забравил грубостите на двамата шпиони. Той обаче попита:

– Трябва ли да разделям с полицаите двете хиляди зекини?

– Не, те ще бъдат само за теб, Пиетро и Себастиано.

– Ах, каква хубава работа, господари! – извика Агостино, обзет от радост. – Ще тичам. Трябва да го уловим! Ще претърсим всички храсталаци, ще прегледаме всички колиби. Щом като бреговете на острова ще бъдат тайно окупирани, той не ще може да ни избяга.

– Толкова по-добре – допълни инквизиторът. – Откъм страната на морето се намират на стража закотвени кораби Негодникът ще бъде заловен.

– Чувствам, че ще успея, благородни господари. Той не ще открие, че съм станал негов неприятел. Ще му извикам, че ида да си взема облеклото и да му върна неговото. Агостино се измами първия път, но това вече няма да се повтори.

– Побързай! – каза дон Виторио. – Вземи с тебе Пиетро и Себастиано. Другите полицаи ще ви последват след няколко минути.

Агостино поздрави радостно тримата инквизитори и отиде в преддверието, където намери Пиетро и Себастиано, които се бяха отчаяли от неуспеха си.

Но когато гондолиерът ги покани да го последват и им обясни решението на съвета, те отново се обнадеждиха. Пиетро изрази желание веднага да започне преследването, а Себастиано хвана ръката на

Агостино, за да му поиска прошка. Тримата излязоха от палата на дожовете, слязоха по стъпалата на кея, качиха се в една гондола и забързаха за острова, забулен в нощната тъмнина.

През това време великият инквизитор заповяда да му доведат един офицер на полицайте, с изпитана вече вярност.

Офицерът влезе. Дон Виторио го натовари да застане начело на полицайте и незабавно да тръгне към острова.

След тръгването на офицера, великият инквизитор накара да повикат тъмничаря от оловните стаи.

Той бе изненадан, че последният още не бе направил никакво съобщение на Съвета на тримата. Неговата длъжност беше да уведомява незабавно съдиите щом намери труп в някоя килия. Великият инквизитор знаеше, че някои от затворниците трябва да е умрял и бе учуден, че пачът още не е съобщил това.

Главният инквизитор и неговите помощници очакваха смъртта на старата просякиня.

След няколко минути тъмничарят бе въведен в черната стая. Той бе неспокоен и развълнуван. Изглежда се опасяваше да не го сполети някое наказание от страна на съда.

Великият инквизитор мълча няколко минути, като че ли очакваше тъмничаря да започне доклада си. Но последният се поклонил и застана безмълвен, без да разбира защо е повикан внезапно пред съда.

Дои Виторио започна разпита.

– Нямах ли нещо да ни събщиш, пачацо?

– Не, господарю. Не зная нищо...

– Всичко в ред ли е горе в оловните стаи?

Надзирателят прояви признаци на голямо безпокойство. Той започна да трепери под погледите на инквизиторите, устремени върху него.

– Всичко е в ред, господарю! – отговори той със задавен глас.

– Не прие ли някое посещение миналата нощ?

– Извинете, господарю, това на главния надзирател.

– Направи ли ти някои забележки?

– Той прегледа храната и водата. Разгледа с особено внимание стомната на старата просякиня – каза тъмничарят, който разбра вече защо бе повикан пред съдиите.

– Какво ще ни докладваш за старата просякиня? – попита великият инквизитор.

– Нищо особено, освен това, че тя прекара превъзходно нощта и че сутринта се нахвърли върху храната с голям апетит.

Тази новина бе така неочаквана, така невероятна, че инквизиторите, които се стремяха да прикрият мислите си от тъмничаря, останаха изумени. Главният инквизитор стана.

– Направи подробен доклад! – заповяда той.

– Старата просякиня е здрава като скала, господари – отговори тъмничарят, който бе станал по-спокоен и по-смел. – Тя ще живее по-дълго време от всички ония, които са затворени в оловните стаи и от нас всички ни, може би. Изглежда, че силите ѝ се увеличават от ден на ден.

– Разговаря ли тя с теб?

– Не, господарю. Не говоря никога със затворници. Миналата вечер отнесох на просякинята нейната дървена чиния, напълнена със супа, след като надзирателят грижливо я прегледа. После и отнесох водата. Луала, която бе изляла съдържанието на чинията си, се спусна към водата, която и подадох. През това време главният надзирател седеше до вратата на килията и можа да констатира, че дадох на затворничката стомната, която ми беше връчил сам, и тя я изпразни на един дъх.

Главният инквизитор изглеждаше съвсем смутен.

– Това е нечувано! – промърмори Томасо.

– Предвиждам – каза високо Марко, – че ние трябва да държим тази престъпница още дълги години за сметка на републиката. Смятам, че ние не трябва да проявяваме такава снизходителност.

– Моят уважаем брат има право – каза великият инквизитор. – Тази просякиня вече е осъдена на смърт и ние я изпратихме в оловните стаи по милост.

Тя не ще умре така, господари – подзе тъмничарят. – Не ще може да се изтръгне животът ѝ, освен ако ѝ се отнеме първо водата!

– Това е наистина неразбираемо – каза Томасо.

– Иларио се е измамил?

– Той трябва да отговаря пред съда! – извика дон Марко.

– Имайте добрината да дадете тази заповед, уважаеми брате – каза главният инквизитор.

Дон Марко стана и отиде в преддверието, за да предупреди слугата. Главният инквизитор продължи разпитването на тъмничаря.

– Ходи ли тази вечер в килията на старата просякиня? – попита той, макар да знаеше, че ще получи утвърдителен отговор.

– Тая вечер, в обикновения час отнесох на всеки затворник храната и водата, на която има право. Намерих Луала така здрава и така бодра, както беше и сутринта. Както обикновено тя изпи съдържанието на стомната на един дъх. „Напълнете я отново“ ми каза тя. „Водата така ми

допада. Миналата нощ усещах болки, но всичко вече ми мина.“ Вярвайте ми, господари, ние ще възтържествуваме, ако я лишим от водата. Да забравим да ѝ дадем вода два-три дни и ще я намерим мъртва като другите.

– Ако тази жена се опълчва още срещу страдания, ти имаш право да употребиш този метод – отговори великият инквизитор. – Върви и след няколко дни се върни с твоя доклад.

Думите на инквизитора трябваше да се разбират така: „Ние не ти даваме пряка заповед, но желаем, за няколко дни да лишиш Луала от нейната вода. Ти ще заплатиш с живота си, ако не ни донесеш скоро известие за нейната смърт.“

Тъмничарят разбра мистериозния намек, който му бе отправен. Това не бе първата заповед от този род, която той получаваше.

Той се поклонил и излезе от страшната стая.

Отровителят Иларио Турно не закъсня да се появи. На свой ред той бе твърде учуден, че го викат отново при Съвета на тримата; не мислеше вече за просякинята и очакваше нова заповед.

– Ти ни обеща, когато те натоварихме с мисията – каза главният инквизитор, – да премахнеш старата вещица без шум. Ти ни каза, че само няколко капки от тази безцветна течност, която наричаш аква тофана са достатъчни, размесени с водата, за да убият няколко души.

– Направих, както ви казах, господарю! – отвърна отровителят. – И всичко извърших с голяма сръчност.

– Може да се предполага – каза дон Томасо, намесвайки се в разговора, – че Иларио Турно се е измамил.

– Как? – попита последният изненадан. – Друга затворничката ли е загинала от отровата?

– Не! Никой не е умрял – отговори инквизиторът. – Ти трябва да си налял във водата някаква безвредна течност, може би си сбъркал стъкленницата?

– Не съм извършил никаква грешка, господари! – отговори отровителят. – Тази просякиня жива ли е още?

– Да – отговори съдията, – и даже се чувства много добре.

– Това е невъзможно, господари – подзе Турно. – Аз сам налях отровата в стомната. Приготвих сместа. Можех да видя със собствените си очи, как старата жена изпи отровената вода.

– Пазиш ли още тази смъртоносна течност? – запита инквизиторът недоверчиво.

– Господари – отговори отровителят, – аз пазя въпросната

стъкленица в джоба на дрехата си.

При тия думи Турно извади стъкленицата и я показа на съдиите.

– Вижте – каза той – и бъдете свидетели, че съм налял във водата на старата просякиня три четвърти от съдържанието на тази стъкленица.

– Ние сме само хора и обладаваме всички човешки слабости – каза главният инквизитор, – като често забравяме много неща. Покажете пред нас отровното качество на тази течност!

– Съществува само един начин да ви дам доказателство – отговори отровителят. – Ще наляя в устата на някое животно, което ще избира измежду по-силните, остатъка от отровата, намираща се в стъкленицата. Ще видите какво ще бъде действието!

– Ние само искаме да разпръснем съмненията си – отговори главният инквизитор с благ тон. – Почва да ни обхваща съмнението, че тази стара жена е закрияна от някаква зла сила, която я пази в задушната атмосфера!

Иларио Турно излезе, за да се върне след малко с едно едро и здраво куче. – Това вярно животно – каза той, – което пазя при себе си от години, ще послужи за този опит, който ще ви убеди. Забелязахте, че първо оставих стъкленицата на масата ви.

При тия думи отровителят повика при себе си животното, хвана стъкленицата в ръка, отвори с другата устата на кучето и му наля насила отровата. След няколко мига животното се строполи тежко и захърка, давайки признаци на голямо страдание, и скоро умря.

При това зрелище съдиите изказаха дълбоката си изненада, че виждат старата жена още жива. Тази нейна устойчивост им бе необяснима.

На Съветът на тримата бе останало само едно средство да се отърве от нея. Това средство бе ужасно и представляваше бавни мъки: смърт от жажда. Заповедта бе вече дадена.

14. Гондолиерът

Полицейският офицер, придружен от стотина полицаи, бе пристигнал на остров Сан Николо при пълно мълчание.

Благодарение на гъстата тъмнина, те можаха да изпълнят заповедта на Съвета на тримата, без да възбудят вниманието на рибарите. Островът бе обграден от всички страни; на брега към Венеция – от войници, а към морето – от наблюдателни кораби.

Агостино, Пиетро и Себастиано бяха пристигнали няколко минути

преди полицаите и спряха на същото място, където панталонът и Маринели, преоблечен като гондолиер, бяха слезли.

– Те нямат на брега на острова никаква лодка на свое разположение – каза Агостино ниско на другарите си. – Погледнете наоколо, забелязват ли някаква лодка?

– Не. Ти имаш право – отговори Себастиано. – Той не може да ни избяга от този бряг!

– И от другия не може! – добави Пиетро, показвайки с пръст дюни-те, които бяха пред тях. – Страшната буря е образувала непреодолима бариера около острова...

– Елате, последвайте ме – каза Агостино. – Ние ще го намерим!

– Сигурно е отишъл във вилата на майка си, която се намира срещу къщата на покойния рибар Фарсети – каза Пиетро.

– При когото ти бе работник, нали? – каза Себастиано. Пиетро се престори, че не е чул въпроса.

– Да се отправим първо там – каза той. – Чудно, ние сме първите, които тръгват по тази следа.

– Да не губим време – настоя Агостино. – Сега вече го държим! Ах, какъв празник ще бъде за нас, когато го уловим!

– Чакай първо да го заловим. Празникът ще дойде след това, както казва Пиетро – рече Себастиано. – Шт! Не вдигайте шум. Той не подозира още нашето пристигане!

– Защо говориш така? Не виждам нищо! – казаха едновременно Пиетро и Агостино.

Себастиано го хвана за мишците.

– Шт, ви казвам. Нито дума. Не виждате ли под онова маслиново дърво, наляво, сред храстите?

– Света Богородице... това е той! – отговори на свой ред Агостино.

– Кой е той, по дяволите? – попита Пиетро.

– Шт, по-тихо! – каза Себастиано.

– Това е панталонът! Същия панталон, който го придружаваше в бягството му – каза Агостино, обзет от радост. – Следователно Маринели не трябва да е далеч!

– Обзалагам главата си, че е поставен на пост! – каза Себастиано.

– Тогава ние не трябва да се разправяме с него – добави Пиетро студено.

– Чакайте, чакайте! – каза Агостино – Внимание! Трябва да узнаем от него скривалището на Маринели. Той ще ни го открие, понеже не ни познава. Аз сам ще отида при него.

– Агостино има право – рече Себастиано ниско. – Ще използваме хитрост срещу него.

– Добре – каза Пиетро. – Ако успеем да го заблудим, лесно ще се справим със задачата си. Върви и ако те заплашва някаква опасност, повикай ни!

Агостино бе горд, че ще може да покаже смелостта си. Зарадван, че вече почти са спечелили обещаната награда, той напусна двамата си другари и като заобиколи, за да прикрие присъствието на последните, се отправи спокойно към маслиненото дръвче.

– Пст! Пст! – викна той на панталона, който стоеше прав, облегал тялото си върху дървото. – Ей, слушай, приятелю, познаваш ли ме?

Агостино се засмя принудено. Но панталонът не се помръдна от мястото си.

– Вие ме познахте, сигурен съм? – каза още веднъж Агостино. – Знаете ли какво ми се случи с вашата маска?

Агостино отново избухна в смях, после започна да се приближава към дървото с предпазливост. Панталонът пак не отговори. Какво означаваше това?

– Ида да ви донеса доминото – подзе Агостино. – Къде е сеньорът, който толкова хареса моя гондолиерски костюм?

Панталонът остана безмълвен и неподвижен. Главата му бе наведена напред, като че ли спеше...

Агостино не се колеба дълго време. Той се приближи до мистериозната маска и го бутна по рамото.

Тогава безмълвният падна в ръцете му. Агостино подскочи и отстъпи назад, произнасяйки ужасно проклятие.

– По дяволите! – извика той. – Какво означава, това? Той е мъртъв. Незаконнороденият е забил камата си в гърдите му, привързал го е към маслиновото дърво и аз го помислих за жив.

В този момент другарите му се приближиха и забелязаха около дървото следи от кръв.

– Мадоната да ни помогне! – извика Пиетро, повдигайки главата на панталона, върху която бе наложена шапка от сива слама. – Злодеянията на тези нехранимайковци са се увеличили с още едно!

– О, Боже! – извика внезапно Себастиано, хвърляйки поглед към смръщено лице на мъртвия. – Това е...

– Това е Антонио, няма никакво съмнение – извика Пиетро. – Антонио слезе сам на острова, при първото ни пътуване. Трябва да отмъстим за него! Панталонът, когото ти си довел на острова, Агостино, е убил

Антонио, нашия другар, и го е облякъл в маската си. Нека Бог ме прокълне, ако не го накарам да заплати с кръвта си за това убийство! Да ги преследваме без закъснение! Двамата пирати трябва да са още на острова! Те са искали да ни заблудят, благодарение на нощната тъмнина, връзвайки бедния Антонио на това дърво. Те са мислели, че не ще забележим ужасното престъпление.

– Да се пазим! – препоръча Агостино. – Ние имаме работа с бандити, които не се спират пред нищо!

– Мълчи и ни следвай! – заповяда сухо Пиетро. – Познавам всички тъгли и всички скривалища на този остров.

– Познаваш ли някого, на когото можеш да се довериш и да кажеш истината? – попита Себастиано.

– Да – каза Пиетро, – зная един храбър рибар, който ще ни даде подкрепа в случай на нужда. Ако голтаците от Сан Николо откажат да ни дадат сведения, така ще ги заплаша, че иде развържа езиците и на най-мълчаливите! Ще ме познаят. Ще познаят Пиетро, служителя на инквизицията.

Тримата мъже, окуражени от думите на Пиетро, се отправиха към къщите, намиращи се на дюните. В дълбоката тъмнина шумът на стъпките им произвеждаше скърцане върху пясъка.

Себастиано показа внезапно с пръст една от колибите на рибарите, в която още блестеше светлина.

– Мисля, че сме пристигнали навреме – каза Пиетро. – Старият Леонардо е буден още.

Полицаят каза на другарите се да останат на известно разстояние зад него и да чакат да ги повика, после тръгна напред и се отдалечи.

Изведнъж, в момента когато Пиетро достигна до колибата, светлината угасна.

Изненадан от това, Пиетро бързо отиде до прозореца.

– Отвори, Леонардо! – извика той и затропа силно по стъклото.

Чу как вътре рибарят бърбеше проклетия.

– Кой иде да смущава почивката ми? – попита той разгневен, отваряйки прозореца.

– Пиетро, твоят приятел Пиетро... Не го ли познаваш? – каза полицаят.

– Защо ме безпокоиш в полунощ? – каза човекът. – Отдавна съм минал възрастта, на която можеш да се занимавам с шегички и карнавали. Остави ме!

– Имам причини да бъда тук В подобен час – отговори шпионинът.

– Търся двама подозрителни чужденци. Видя ли ги? Отговори ми!

Рибарят направи утвърдителен знак с глава. Пиетро запита бързо:

– Видях лампата ти да свети през прозореца. Да не си ходил в града?

– Преди около един час – отговори Леонардо – един слуга от палата на дожовете, когото една гондола докарала на брега, дойде да ме намери и ме помоли да му приготвя лодката си. „Аз нося бързо известие за великия капитан. Пригответе вашата лодка. Познавам я като най-бърза на острова. Така ще успее да стигна незабавно до пристанищната стража.“ – ми каза той.

Пиетро едва можа да задържи учудването си. Той направи знак на другарите си да се доближат и им повтори казаното от Леонардо.

Агостино бе склонен да прегледа всички храсти на острова, да претърси навсякъде.

– Може би това е едно заблуждение? – каза той. – Този мистериозен слуга трябва да е бил нашия човек. Той си е присвоил едно звание, за да може да заблуди незнаещите.

– Не забелязахте ли един гондолиер край дюните или на брега? – попита Себастиано рибаря. – Един гондолиер, придружен от един панталон?

– Не видях никаква маска – отговори рибарят. – Този, на когото дадох лодката си, беше гондолиер.

– Свети Марко! Какво си направил, Леонардо? – извика Пиетро. – Той бил гондолиера, казваш?

– Да, таен агент от палата на дожовете.

– Това е незаконнороденият! – извика полицаят, отчаян от несполуката. – Това е Марино Маринели, пиратът.

– Чиято глава е оценена на две хиляди зекини! – добави Себастиано.

– Той е злодеят, който търсим! – извикаха двамата мъже.

Рибарят не наруши спокойствието си и отговори, усмихвайки се:

– Мисля, че грешите. Познавам Маринели отдавна.

– Защо мислиш, че не е той? – попита Пиетро нервно.

– Защо мисля ли? – отговори човекът. – Ах, сега си спомням... представям си фигурата му, физиономията... Да, това е същият Маринели, но изпитанията и годините са го променили. Той е станал по-възрастен, по-силен и по-красив.

При тия думи Леонардо замълча и остана за момент замислен.

После заяви с твърд глас:

– Да, той беше, храбрият Маринели!

– Нещастие! – извика Пиетро. – И ти си му помогнал да избяга.

– Бягството му е невъзможно, Пиетро, макар че му го желая от все сърце и съм готов да го защитавам. Той не може да избяга!

– Пази се Съветът на тримата да не чуе твоите думи! – каза строго Пиетро.

– Да не губим време! Да тръгнем след Маринели! – извика Агостино.

– Това ще бъде една луда гонитба... Но този път ние ще го хванем – добави Себастиано. – Останал между нас и пристанищната стража, той не ще може да избяга.

– За предпочитане е да вземем три лодки – каза Пиетро, – за да можем по-добре да го преследваме, тъй като той е много хитър.

– Знаете ли откъде може да вземем веднага три лодки? – попита Агостино рибаря.

Леонардо вдигна рамене и лицето му взе загрижено изражение.

– Всички спят по това време – отговори той. – Лодките са прибрани навътре от брега. Вие едва ли ще можете да поставите някоя във водата. Чуй шума на бурята и на вълните! Ще ви дам един добър съвет, не се качвайте на лодките. Бурята ще ги потопа и ще ви удави.

– Ние знаем – каза Пиетро, – че сте човек с опитност. Елате – добави той към другарите си. – Ако ние се забавим със събуждането на рибарите, не ще имаме време. Лодките ще се вземат в името на Съвета на тримата!

– Отлично, Пиетро, подкрепяме те – казаха Агостино и Себастиано. – Ние действваме по заповед на Съвета на тримата. Никой не може да ни попречи.

Тримата затичаха към дюната.

– Вие ще се разкайвате може би – промърмори Леонардо, затваряйки прозореца. – Маринели е герой, който с една орехова черупка се справи с вълните. Обичният син на бившия дож е неустрашим младеж, роден моряк. Но вие не трябва да рискувате по този начин. Както са разгневени вълните, не трябва да се надсмивате над техния гняв. Те ще ви накажат за вашата смелост и ще ви потопят в морските дълбини... Уви! Нека Света Богородица закриля Марино.

Докато Леонардо държеше този монолог, Пиетро и двамата му другари продължаваха тичането си по дюната. Силният вятър свиреше в откритото пространство, забавяше хода им и развяваше косите им. Пред краката им вълните с грехот се разбиваха о брега.

Тук-там облаците, разкъсани от урагана, оставяха да проникне над водите някой бледен светлинен лъч. Пиетро можа да различи в далечината тъмните линии на наблюдателните кораби и запалените им големи фенери. Но никаква лодка не се забелязваше на белите гребени на вълните. Може би лодката на Маринели се криеше в междините на гигантските вълни... Облаците се движеха безспир и ту откриваха, ту закриваха луната. – Гръм и мълния! – промърмори внезапно Пиетро, спирайки се пред няколко лодки, изтеглени на брега. – Кой знае дали този проклетник не се е възползвал от бурната нощ, за да се промъкне незабелязано между корабите, които бурното море е отдалечило един от друг. Той е способен на такава смелост!

Агостино и Себастиано поставиха под лодките обли дървета, с които рибарите си служеха да поставят лодките си в морето. Пиетро им помогна. Те намериха само две лодки и трябваше да се задоволят с тях.

След половин час всичко бе готово. Агостино и Себастиано се качиха на една лодка, а Пиетро на другата.

Внезапно, когато вече бяха хванали греблата, те забелязаха един кораб да се отправя с опънати платна от Маламоко към тази част на острова, която се готвеха да напуснат... Това нещо бе необяснимо, тъй като никой кораб нямаше право да напусне пристанището.

Шпионите положиха големи усилия, за да стигнат, колкото е възможно по-скоро до наблюдателните кораби. Но, за тяхно нещастие, вятърът и водата работеха срещу лодките им и последните напредваха твърде бавно.

* * *

Когато двамата войници от адмиралския кораб извикаха на гондолиера, който седеше в лодката, Горо им хвърли омразен поглед, макар че те изпълняваха само дълга си.

Знае се, че Зиани и адмирал Мило, привлечени от виковете на войниците, се отправиха към оградата и заразпитваха на свой ред чудния лодкар.

Последният принуден от обстоятелствата, не можеше да направи друго, освен да се доближи до кораба.

– Забраната да се напуска пристанището е достатъчно разгласена – каза Силвио Зиани мрачно. – Ако някой наруши тази заповед, осъжда се две години!

– Този юнак – добави адмиралът – не само си е позволил да излезе от пристанището, но още е избрал и много подозрително време, за да

стори това!

– Оставете ме да го разпитам, благородни Мило – каза Зиани на офицера.

– С удоволствие – отговори последният. – Вземете всички мерки, които ви се нравят.

Гондолиерът трябваше да се прибори с големи мъчнотии, опитвайки се да спре до стената на кораба. Вълните заплашваха да разбият лодката му о адмиралския кораб. Но той маневрираше така сръчно, че най-сетне успя. Вече и офицерите от кораба не се съмняваха, че имат работа с един от най-ловките и най-опитните гондолиери на Венеция.

– Качете се на борда! – му заповяда строго великият капитан.

– Не мога, господарю – отговори човекът, – лодката ми е загубена, ако я напусна.

– Какво търсиш в открито море? – запита го капитанът.

– Ти се осмеляваш да пренебрегваш заповедите ми. Знаеш ли какво наказание те очаква?

– Зная, господарю! – отговори човекът със спокойствие.

– Вас търся, велики капитане!

Горо, който присъстваше на този разговор, едва прикриваше безпокойството си. Но хладнокръвието, което показваше гондолиерът, го учудваше, но и му вдъхваше надежда.

– Искам да ви заведа – каза гондолиерът – в скривалището на Маринели и да спечеля двете хиляди зекини.

– Как? Какво? Кой си ти? – попита великият капитан изненадан.

– Аз съм един прост гондолиер, като другите – заяви човекът със спокойствие. – По една случайност узнах скривалището на незаконно родения, когото търсите! Оставете ме да ви заведа и да го заловите. Не се колебайте нито секунда!

При тия думи, произнесени с твърдост, Силвио Зиани се обърна към адмирала:

– Аз съм решен – каза той – да последвам този човек.

– Разпитайте го първо малко – каза старият Мило. – Не е така бързо, както заявява той.

– Колко ще трае пътуването? – попита великият капитан гондолиера, който още стоеше прав в лодката си, надлъж по кораба.

– Съобщено ли ви е, господарю, за излизането на един кораб по това време? – прекъсна го лодкарят.

– Да. Един платноход е получил разрешение от дожа да премине нашите линии по свое желание. По неговия син фенер ще можем да го

познаем.

– Заповедта за неговото свободно преминаване ви е изпратена, но изключението, направено за този кораб, е единствено.

– Е, добре – викна гондолиерът, – върху този кораб, на който са дадени всички права, се намира Марино Маринели! Заклевам ви се! Побързайте, господари! Има още време! Заловете бандита, преди да е избягал и ви се надсмива под носа.

– Вярвам ти – отговори Зиани, убеден в искреността на своя събеседник. – Двете хиляди зекини ще бъдат осигурени, ако ние заловим този човек. Ще трябва да се даде обратна заповед от Венеция и да не се позволи на този мистериозен кораб да напусне пристанището.

– Господарю, няма време! – прекъсна го гондолиерът.

– Корабът тръгва вече към открито море край Маламоко и скоро ще бъде сигнализиран от караулите на ескадрата.

– Тогава да обстрелваме!

– Но тогава ще нарушим дълга си и получените заповеди – каза адмиралът полугласно на великия капитан.

– Помислете, благородни Зиани, че този гондолиер може би е един лъжец или има някакъв интерес да ни накара да стреляме срещу този кораб!

– Съмнявате ли се в думите му? – запита Зиани.

– Не – отговори Мило, – но ви съветвам да бъдете разумен.

– Остават ни само няколко минути – извика гондолиерът настойчиво. – Различавам вече кораба, който се отдалечава от Маламоко.

– Нека четирима души да ме придружат! – извика Зиани с трескав глас.

– Четирима са много, господарю! – забеляза гондолиерът. – Състоянието на морето не ни позволява да бъдем много в лодката. Вие сте въоръжен... Аз ще държа греблата. Нека ви придружи само един решителен човек, готов на всичко. Незаконнороденият може да бъде заловен, хайде!

– Той има право! – каза Зиани. Негърът се отпрати веднага към него.

– Не, тебе не искам! – каза великият капитан и го отблъсна. Незаконнороденият те познава много добре!

Войникът Марко бе избран. Един офицер му предаде заповедта на Силвио. Никакво възпротивяване, никакво роптаене не бе показано от този човек, който заради симпатията си към Маринели не на драго сърце прие заповедта на капитана.

Силвио Зиани слезе в лодката, докато гондолиерът, един здравеняк с красива и представителна фигура, седеше прав срещу ударите на вълните и сваляше шапката си, като да се разхлади.

Щом и Марко зае място в лодката, той хвана греблата от адмиралския кораб.

Морето бе така силно развълнувано, че сам капитанът, човек преминал много изпитания и физически несгоди, чувствуваше, че смелостта му отслабва. После той погледна към направлението, където гондолиерът претендираше, че е забелязал лодката, докато войникът седна върху една малка пейка на задната страна на лодката.

– Вие вече отидохте доста навътре в морето? – попита Силвио Зиани, хвърляйки към гондолиера недоверчив поглед.

Лодката, действително под напора на силните мишци на гребца, бе оставила далеч зад себе си адмиралския кораб.

– Трябва, господарю! – отговори просто човекът. – Корабът е разпънал всичките си платна и ние ще можем да го пресрещнем само в откритото море.

– Сигурен ли сте, че ще го достигнем? – каза Зиани, който се разка, че бе така доверчив към гондолиера.

– Трябва да го достигнем, господарю! – отговори енергично гребецът. – Мислете за моите две хиляди зекини!

В този момент великият капитан помисли, че е слушал вече този глас, който му говореше. С изпитателен поглед той заразглежда лицето на гондолиера.

Неговите хубави кестеняви коси, навити на къдри, се спущаха по челото му и страните. Неговото лице бе фино, твърде фино за лице на гондолиер... Кой знае? Може би му устройваха клопка? Но от какво имаше да се страхува Зиани, който бе придружен от един войник?

Докато великият капитан се бе отдал на тези размишления, гондолиерът се бореше без почивка с грамадните вълни, които се издигаха в открито море, и употребяваше всички сили, за да достигне до подозрителния кораб, на който се забелязваше все по-ясно синият фенер.

Той даде доказателство за голямата си опитност и изумителната сръчност – успя да достигне точката, където предполагаше, че лодката и корабът ще могат да се срещнат. Тази работа, доста трудна за спокойно море, бе ненадминато геройство по това време. Капки пот блестяха по лицето на смелия лодкар...

Лодката се приближаваше все повече към кораба. Вече можеха да различат корпуса по мачтите. Всичко във външния вид на кораба

даваше Да се открие едно италианско произведение.

Гребецът изглеждаше, както и Зиани, че не знае името и качеството на мистериозния кораб, понеже много пъти се обръща, за да го наблюдава.

Силвио Зиани и войникът очакваха с безпокойство момента, когато ще дадат строга заповед за спиране.

Близо до носа, на едната страна, висеше здрава въжена стълба, която достигаше до повърхността на водата. Това се практикуваше във всички кораби с големи размери по това време.

Лодкарят изглеждаше, че гледа внимателно тази стълба, после с една необикновена сръчност и пъргавина той подкара лодката съвсем близо до кораба.

В този момент един вик се понесе, надвишаващ шума на вълните.

– Стой! – извика заповеднически великият капитан, махайки с ръка. – В името на закона, стой!

Корабът продължи пътя си, цепейки вълните и въздуха, като величествен бял орел...

С един скок гондолиерът се изправи върху седалището си, вдигна греблата върху пейките и хвана въжената стълба.

Силвио се учудваше на сръчността на този скромнен герой в морето..., когато внезапно, за голяма изненада на великия капитан, човекът стъпи на стълбата и здраво държейки се, отблъсна лодката с един силен удар на крака си.

В един момент Зиани и войникът чуха да се разнася над вълните тревожният оръдеен сигнал, изстрелян от адмиралския кораб. Тримата шпиони бяха пристигнали там и направили доклада си...

– Адско изчадие! – изрева Силвио Зиани побеснял. – Хвани греблата! – викна той на войника, който бе обхванат от ужас. Дай ми пушката си.

Но човекът изглеждаше обхванат от неописуем страх. Той стискаше оръжието до себе си, с вкочанени ръце, като парализиран.

– Дай ми пушката си бързо! – му викна още веднъж великият капитан, на върха на гнева си. – Полудял ли си? Този човек ще ни избяга... Дай пушката си или ще те ударя!

– О, Боже! – прошепна войникът. – Този гондолиер, това лице... Ах, аз вече съм го виждал.

Гордият началник на полицаите от Венеция бе изигран. Лодката малко по малко оставаше назад от кораба.

Гондолиерът стоеше още увиснал на въжената стълба. Той сигурно

се бе заплел във въжето, като полагаше усилия да се освободи.

Великият капитан заслепен от ярост издигна юмрука си и удари войника по главата. Нещастникът се залюля от силата на удара и остави да му изтръгнат оръжието.

Вече беше време. Мистериозният гондолиер се бе разплел от въжетата и се изкачваше по стълбата.

Внезапно, в момента когато достигаше до оградата, видя нещо неочаквано... Синьото домино! Той се намираше отсега нататък във властта на тайнствената маска.

Един гърмеж се разнесе. Силвио Зиани бе изпразнил оръжието си. Един задавен вик отговори на гърмежа. Гондолиерът, улучен от куршума, се повали върху мостика на кораба пред краката на синьото домино.

Тя даде заповед на кормчията:

– Към Брандоло! – викна тя.

– Какво искате да правите, сеньорита? – запита Марино обезпокоен.

– Искам да ви отведа на кораба ви, граф Санта Рока – отговори тя просто. – Призори ще можете да тръгнете на път за скалистия остров.

15. Умряла от жажда или спасена

Пазачът ясно бе разбрал заповедта, която кървавият съд му бе дал по отношение на старата просякиня. Той бе сигурен, че последният не ще се спре пред никакво средство, за да премахне пленницата.

Нито съдиите, нито аптекарят, нито пазачът можеха да си обяснят, как старата жена е погълнала, без да умре страшната отрова, която и бяха дали. Случаят бе единствен в анализите на оловните стаи и в спомените на Иларио Турно, отровителя.

Тъмничарят бе почти готов да вярва, че старата, която бе винаги здрава и не се оплакваше от нищо, е сключила договор с дявола. Мистерията, която обкръжаваше тази жена, повече втълпяваше тази идея в мозъка му. В килията ѝ той вече влизаше с известно безпокойство и едно неприятно чувство. Струваше му се всеки път, че ще го сполети нещо. Обаче той успя да превъзмогне глупавия си страх и се показа решителен да изпълни заповедите на инквизицията и да не ѝ носи повече вода. Така тя нямаше да закъснее да загине от палещата горещина, която цареше под оловните покриви.

Тъмничарят взе това безмилостно решение в същия ден, когато

новината за бягството на Марино бе проникнала в палата на дожовете и бе предизвикала неопишуемо вълнение.

Надвечер, човекът споходи, както обикновено оловните стаи, носейки на всеки затворник мизерната храна и топлата му вода. Само просякинята не получи стомната си. Пазачът я бе лишил от водата ѝ.

– Къде си оставил водата? Водата ми, водата ми! – му извика тя, умираща от жажда, и се отправи срещу този човек, който всяка вечер ѝ носеше вода, с която уголяваше за момент жаждата си.

– Търпение! Търпение! – промърмори той, отстъпвайки назад, като че ли се страхуваше от затворничката.

После напусна килията и затвори вратата грижливо с ключа.

Нещастната Луала очакваше още няколко минути. Надяваше се, че ще ѝ донесат вода. После, отчаяна от жажда, започна да вика гневно:

– Донеси ми вода, вода!

Тъмничарят не чу нейния вик. Той бе напуснал тази задушна и гореща атмосфера.

Бедната жена чу шума на крачките му, които се отдалечаваха.

– Бъди проклет! – извика тя, склучвайки отчаяно ръцете си, полу-мъртва от жажда. – Дайте ми вода! Имайте милост! Донесете ми да пия поне една глътка!

Внезапно избухна в зловец смях.

– Те искат да ме уморят от жажда, палачите! Горко ви! Бъди проклет, Виторио Карманиола! Ще дойде ден, когато ще се удавиш в кръвта си, както и твоите съучастници, убийците. Горко на всички ви.

Това гневно избухване изчерпа силите на бедната жена. Луала се повали и падна в безсъзнание. Раздиращата я жажда отнемаше малкото сили, които ѝ бяха останали. Краката ѝ отказваха да ѝ служат. Инквизиторите и тъмничарят можеха да се радват. Те бяха сигурни, че ще я намерят мъртва на следния ден.

* * *

Същата вечер негрът получи заповед от дожесата да дойде в нейните апартаменти в един късен час. Той бе радостен, че Марино успя да избяга. И през ум не му минаваше, че собственият му живот виси на косъм. Знаеше много добре, че всемогъщата му господарка може, когато пожелае, да накара да го екзекутират. Но не се страхуваше.

Той очакваше във вестибула, потънал в размишления, когато една камериерка се появи и го отведе при господарката си.

Катерина бе седнала в будоара си и изглеждаше обзета от голямо

безпокойство. Бе твърде бледа. Лицето ѝ изразяваше истинско отчаяние!

Когато забеляза негъра, тя изведнъж стана.

Горо се поклони дълбоко и се приближи до нея, почти влачещ се, за да целуне крайчеца на полата ѝ.

С гневен жест тя се обърна към него.

– Назад! – когато камериерката напусна будоара. – Назад. Ти заслужаваш да бъдеш обесен!

– Ако Горо умре на въжето, той няма да умре в леглото си, Величество! – засмя се негърът. – Горо е готов на всичко!

Катерина хвърли учуден поглед към негъра.

– Ти още мислиш да спасиш живота си – каза тя. – Но трябва да ми кажеш открито всичко, което се е случило.

– Горо ще стори всичко, което е в състояние да направи, Величество! – отговори негърът. – Но този път той е намерил по-ловък от него.

– Какво искаш да кажеш? Не те разбирам.

– Да, Величество – каза негърът. – Маринели се е спасил, когато Горо се яви пред вас в пълния палат. Робът излезе най-глупавия от другите хора.

– Вярвам – каза дожесата, – че ти се преструваш на невинен, като се показваш, че нищо не знаеш за това бягство!

– Нека Нейно Величество позволи на негъра един въпрос. Вярва ли тя, че един езичник ще желае удоволствието да заслужи въжето?

– Защо задаваш този въпрос?

– Предаността, пожертвователността на един слуга към господаря, на когото служи, са връзките – каза негърът, – които карат бедния роб да бъде при господаря си в момента, когато собственият му живот е в опасност. Ако Горо бе предполагал нещо за това бягство, ако Маринели и синьото домино му бяха казали няколко думи, то Нейно Величество не би го видяла пред себе си в този час!

– Те са те измамили и изоставили – каза дожесата.

– Както Нейно Величество вижда! Съдбата на негъра е в нейните ръце. Тя може да направи един знак и Горо ще увисне на бесилката в дожовия палат. Нека благородната дама е откровена! Великодушно ли е от страна на незаконнородения да постъпи така? Това шега ли е или груб опит?

– Той е измамил и двама ни! – извика дожесата. – Знаеш ли кой се крие под синьото домино?

Това е една хубава дона, която следва незаконнородения.

– Знаеш ли нейното име? Негърът се засмя.

– Кажи ми го – настоя дожесата. – Това е последният коз, който ми остава в играта!

– Горо мисли, че е способен да направи една услуга на Нейно Величество – отговори той, – една услуга, която ще ѝ помогне да си отмъсти, но при условие да му остави живота.

– От какво естество ще бъде тази услуга? – попита Катерина. – Поставяш такава голяма цена, че услугата ти сигурно е от голяма важност?

Негърът изглеждаше нерешителен.

– Защо се колебаеш? Говори без страх – каза тя. – Никой не ни подслушва и освен това зная твоята тайна. Синьото домино е сеньорита Мадлена Боргез.

– Наистина ли го знае Нейно Величество? – извика Горо изненадан. – Но тя не знае каква услуга ще ѝ окаже робът.

– Великият капитан има ли някакви подозрения към тебе?

– Никой – отговори негърът с твърдост, – никой не подозира двойните връзки на Горо с дожесата и с незаконнородения. Но нека благородната дама остави настрана другите работи. Горо очаква, щото бъдещето да му даде възможност да оправи сметките си.

При тия думи Катерина хвърли към негъра изпитателен поглед.

– Каза ми преди малко – рече тя, – че ще ми направиш една услуга, ако ти подаря живота. Говори!

Горо се приближи до дожесата така раболепно, като че ли пълзеше.

– Нейно Величество – каза той, смеейки се – мрази синьото домино.

Той замълча за момент и наблюдаваше внимателно господарката си.

– Е, добре! – продължи той. – Сеньорита Боргез е красива и ревнувана от многобройни обожатели, но незаконнороденият не я обича.

– А какво означава тази среща във Венеция? – попита дожесата с полузадоволство и почти изненадана.

– Незаконнороденият не ѝ е дал никакъв аванс! – продължи негърът. – Красивата сеньорита толкова се е влюбила в Марино, че не е могла да потуши безпокойството, която я измъчвало; тя взе един от корабите на чичо си, за да се отпрати с голяма бързина към Венеция.

– Ако е наистина така – отговори Катерина, – ще бъда склонна да ти вярвам. – Мъжете действително се подиграват с настойчивостта на една жена. Те обичат със страст там, където трябва да преодоляват препятствия.

– Той си послужил чрез сеньоритата за свои лични цели – продължи Горо. – Тя му е помогнала да избяга.

– За да не го напусне вече никога! – допълни дожесата с подигравателна и презрителна усмивка.

– Нейно Величество значи мрази Мадлена? – каза негърът.

– Само изпитвам съжаление към нея!

– Горо не може ли – каза тогава робът с нисък и раболепен поклон – да отърве завинаги дожесата от тази сеньорита, която пречи на пътя ѝ? Тя е причината, щото Маринели да изостави по такъв начин черния си слуга, понеже сам той не е постъпил така. Марино е много по-добър, отколкото се мисли за него.

– Той е приел да тръгне с нея, за да се спаси от бесилката! – отговори Катерина.

Ако негърът не бе приспал на благородната дама отговорността за тази лоша постъпка, той би бил достоен да го заплашват със смърт. Но той иска да изпита веднъж красивата сеньорита Мадлена, да узнае точно.

Той млъкна внезапно, после продължи:

– Нейно Величество доволна ли е от плана на роба? Тя знае, че за нея, само за нея, той ще се хвърли в огъня. Всичко е скъсано между него и незаконнороденият. Но тя изглежда не иска да знае за негъра.

– Вярваш ли, че нещастната сеньорита ще последва Марино на неговия скалист остров?

Негърът поклати отрицателно глава.

– Не, Величество, Горо вярва противното. От признателност към благородната римлянка, той ще придружи по-скоро нея в свещения град.

– В Рим? – попита дожесата, чиито очи внезапно пламнаха от странен блясък. – В Рим? Разбирам сега, защо неприятелските действия не бяха започнати, защо също Марино е станал граф Санта Рока... Това не трябва да го притежава или ще призова Венеция на кървава война срещу Рим и ще направя всичко, за да ѝ го изтръгна.

– Едва ли ще има полза от всичко това! – прекъсна я негърът с тих глас. – Защо ще са толкова жертви и толкова усилия, когато Горо се наема да свърши всичко сам. Нека Нейно Величество само даде знак и той ще тръгне на път за Рим. Нека каже само една дума и съдбата на сеньорита ще бъде в нейни ръце. Заради нейните милости и нейните зекини, негърът ще донесе на Нейно величество всичко, каквото желае от хубавата Мадлена, ако е нужно даже някой пръст, някое око...

– Ти си чудовище, негре! – прекъсна го владетелката.

– Нека Нейно Величество прости на Горо. Той само прилича на другите хора. Човешката натура е така направена.

– Искаш ли да отидеш в Рим? – каза дожесата с решителен тон.

– Тази нощ даже, Величество!

– Ако намериш Марино при римлянката, негре, ако успееш да се убедиш, че тя се мъчи да го завладее, тогава следвайки твоя инстинкт, давам ти картбланш. Но, ако забележиш, напротив, че Марино я обича и се е привързал към нея, тогава...

– Нека Нейно Величество говори без страх. Тя знае, че вече никаква дружба не съществува между Маринели и роба. Ако той е влюбен в красивата римлянка, неговата смърт е решена!

– Ти ме разбра! – каза сухо Катерина. – Този път трябва да ми донесеш доказателства, ако желая да вярвам на разказа ти. Желая неоспорими доказателства. Ти знаеш какво стана, когато два пъти вярвах на твоята искреност. Даже и този път се съмнявам в тебе. Обаче ще ти се доверя и ще те оставя да избягаш и този път.

– Като сокол пуснат от ловеца, Горо ще се хвърли върху гълъба – повтори той, – който сега се връща към Рим. Той ще го достигне и ще го задуши, преди да е получил целувка от Марино.

– Побързай и удържи думата си! Кога ще ми донесеш доказателства?

– Горо не може да определи точно дата. Той ще се върне във Венеция сигурно след два месеца и ще донесе на Нейно Величество някой предмет, принадлежащ на сеньорита Мадлена. Обаче негрът няма средства да отиде толкова далече. Няма пари. Нейно Величество да му даде само за пътуване. Двадесет зекини са му достатъчни.

Катерина отиде към масата си, извади кесията, която бе поставена там, и му я даде.

– Тя е за тебе – каза дожесата. – Вземи я и бягай!

Горо постави целувка върху шлейфа на господарката си и после излезе безшумно от апартамента.

От коридора той се намери най-сетне в една от галериите на палата на дожовете – мрачна и пуста в тоя час на нощта.

Горо се спря и се послуша за момент. Изглеждаше, че обмисля някакъв план...

Щом се убеди, че никой не го подслушва наоколо, той продължи пътя си, но промени направлението. Вместо да тръгне към изходите на палата, той се впусна във вътрешността. За щастие никакъв пазач не се

забелязваше. Горо напредваше без шум, на върха на пръстите си, като сянка из тъмните коридори.

* * *

През това време старата Луала, терзана от мъките на жаждата, бе паднала върху леглото си. Бедната жена, която отначало така храбро бе устоявала на страданията, бе в края на силите си. Нейното тяло бе започнало да трепери от треска. От широко отворената ѝ уста се бе изплел езикът ѝ и изглеждаше, че тя смучи някаква въображаема течност. Движенията ѝ бяха много несигурни.

Тя бе полумъртва. Инквизиторите най-сетне щяха да възтържествуват!

Ако просякинята умреше в килията си, тя щеше да отнесе в гроба си всичките си тайни. Кървавите съдии най-сетне щяха да бъдат спокойни. Те не можеха обаче да се съмняват какви разкрития ще направи срещу тях. Особено главният инквизитор изпитваше към нея смъртна омраза. Тя се бе осмелила да произнесе високо името му. Бе го обвинила в многобройни злодеяния, извършени в името на закона и под прикритието на маската.

Внезапно в своята треска, бедната жена чу да се произнася името ѝ със слаб, но отчетлив глас. Кой можеше да произнася името на Луала?

Тя направи върховни усилия. Успя да се изправи на леглото си и да се ослуша...

Беше ли измамена, слухова илюзия?

– Луала! – чу да се произнася отново името ѝ.

Вече не се съмняваше. Този, който я викаше, бе близо до нея.

– Луала в тази килия ли е? – попита гласът.

– Да, тук съм – изохка тогава просякинята. – Но кой сте вие и какво желаете?

Гласът замлъкна, но старата просякиня чу ясно шум от ключ в ключалката.

Поиска да превъзмогне слабостта си, да се приближи до вратата, но силите ѝ изневериха. Падна пак върху леглото си, не можейки да мърда нито ръцете, нито краката си.

Кой би могъл да ѝ прави посещение в подобен час на нощта? Беше ли великият инквизитор, когото съвестта смущаваше? Беше ли някой слуга от палата, който идеше да ѝ помогне, да ѝ донесе нещо за пиене?

Вратата се отвори тихо. Пълна тъмнина владееше в килията. Ново-дошлият не можеше да различи Луала. Той влезе с вълчи стъпки и

напредна пипнешком, по дължината на стената, докато стигна до леглото на просякинята.

– Тя отново е припаднала – каза той ниско. – Луала, Луала, ето вода, хубава и прясна!

– Вода!... Вода, дайте ми вода! – промърмори откъслечно бедната, върху която думите бяха произвели магически ефект. – Бързо! Бързо!

Спасителят ѝ протегна стомната, която държеше в ръка, и я приближи до устните ѝ. Тя загълта жадно водата, която добрият непознат ѝ бе донесъл. Почувствува голямо задоволство.

– Луала чувства ли се силна, за да върви? – запита я тайнственият посетител.

– Не – отговори слабо тя. – Не мога. Краката ми треперят от слабост и отказват да ми служат. Оставете ме където съм. Не мога да ходя!

– Луала е загубена, ако остане тук.

– Вие ми дадохте да пия – каза тя. – Мога да издържа до утре.

– Луала трябва да тръгне сега. Утре ще бъде много късно.

– Кой сте вие? – попита пак, пипайки с костеливите си пръсти дрехите на посетителя. – Знаете ли, че бандитите от инквизицията искат да ме убият?

– Тъмничарят е бърз и разкрива всичко – отговори човекът.

– Почакайте до следната нощ – замоли се просякинята.

– Не е възможно. Ако Луала остане тук до утре, нейното подобрене ще изглежда подозрително и ще поставят пазачи пред килията ѝ. Освен това, нейният спасител трябва да напусне Венеция тази нощ!

В този момент на Луала се стори, че позна тайнствения посетител...

– Да тръгнем! – продължи човекът. – Никой не ще ни чуе и не ще открие нашия план. Нека Луала пие още! – добави той, подавайки ѝ стомната отново. – Това ще я подкрепи!

– Дай, синко, дай! Ще пия докато умра. Но ти имаш право, трябва да живея още, за да видя гибелта на моите палачи.

– Луала чувства ли се сега силна? – попита непознатият.

– Не, още не! Не мога да мръдна краката си. Тресе ме.

Храбрият спасител, който не бе друг, а Горо, направи последното усилие да спаси нещастницата.

– Нека Луала хване с ръце шията на Горо! – каза той. – Тя ще пътува на гърба му. Да не се безпокои за целта на пътуването. Важното е да напусне палата на дождовете, колкото може по-скоро.

Горо взе своя товар и заслиза, незабелязан по стълбите...

16. Кралят на острова

Мадлена изпълни обещанието си, дадено на граф Санта Рока. На разсъмване папският кораб се доближи до Брандоло, където имаше на котва няколко кораба.

Както можеше да се предположи, венецианската ескадра, осведомена от шпионите за бягството на Маринели, се бе опитала да преследва кораба, който го носеше. Но никоя от галерите на републиката не можеше да се мери по бързина с бягащия кораб и бяха принудени да се върнат в пристанището.

От друга страна, новината за чудовищното бягство на незаконнородения, въпреки взетите мерки, се бе разчуло из града. Силвио Зиани бе потвърдил високо, че бе убил каторжника с един пушечен изстрел, но на неговото свидетелстване не отдаваха вяра.

Никога висшият съвет не бе преживявал такъв срам. Дожът и съдиите бяха изпуснали плячката си, след като я държаха в стените си и след като бяха опасали Венеция с войски и кораби. Незаконнороденият бе дал доказателство за голямата си хитрост и ловкост, което бе смутило великите узурпатори. Марино се бе заклел да поведе безмилостна война срещу престъпниците, облечени в пурпурни мантии, и могъщите управители се съмняваха вече в изхода на този конфликт.

Отчаяни, всички се заклеха да свършат бързо с него.

– Ние ще го победим – казаха инквизиторите. – Неговият остров ще бъде сринат, съмишлениците му безмилостно изклани, а що се отнася до него... ние ще го обезглавим публично!

Всички заплахи обаче нямаха никаква стойност в момента. Граф Санта Рока бе твърде далеч.

Мадлена Боргез не напусна Брандоло, преди Марино да намери своя платноход, оставен под командата на Оргосо, да се качи на борда и да й отпрати своите благодарности.

Докато хубавият кораб с гордата римлянка се отдалечаваше, граф Санта Рока бе посрещнат с въодушевление от своя приятел Оргосо и целия екипаж на малкия платноход.

Той съблече гондолиерското облекло, накара Тонино да му превърже раната, която бе получил в рамото, после облече своята мантия от черно кадифе.

Без да губи нито минутка, Марино даде заповед за тръгване и скоро лекият кораб с грациозни движения заплува към далечния остров,

отечеството на изгнаника.

Покачи се на върха на мачтата и с вълнение затърси сред необятното море остров Санта Рока. Радваше се предварително, че ще се завърне при своите приятели и ще узнае какво е станало през неговото отсъствие и ще разбере бяха ли изпълнени заповедите му.

Той не подозираще, че една тежка работа му предстоеше след неговото слизание. Мислеше за удоволствието при стъпването на брега и нетърпението му се усилваше.

Две мисли го занимаваха и измъчваха. Не знаеше какво е станало с Анунциата, не знаеше и съдбата на своя баща, когото не бе можал нито да види, нито да освободи. Но се утешаваше с мисълта, че часът за отмъщението ще удари.

След едно благополучно пътуване, островът най-сетне се появи на хоризонта. Но колко бе променен той!

В средата се издигаше грандиозен дворец, определен за Марино и сега завършен. Отдалеч, от морето, можеше да му се възхищава.

Църквата с нейния златен кръст, величественият фар, издигнат до входа на пристанището, се виждаха също отдалеч.

Големи и малки рибарски лодки бродеха около острова. Рибарите хвърлиха мрежите си във водата.

Укрепителната работа бе напълно завършена, скалите бяха превърнати в истински крепости, зад които можеха да се защитават със сигурност жителите на острова.

Малкото кралство обещаваше да процъфти още благодарение на мира и изглеждаше непревземаемо в случай на неприятелски действия.

Марино, при вида на тия чудеса на труда и голямата дисциплина, не можа да съдържи една радостна и горда усмивка. Обаче реши да направи обиколка около острова, тъй като искаше да извърши кратка инспекция на бреговете, преди да слезе на острова.

– Моето дело е оправдало надеждите ми – каза той на Оргосо, който стоеше до него. – Трябва да видя сега, доколко мога да се осланям на силите си! Трябва да се осигуря при едно нападение, пратено срещу мен от Съвета на тримата. Ако те имаха правото на своята страна, ние бихме имали силата.

– Вие имате не само правото, но и силата, приятелю – отговори Оргосо. – Какво струват техните мерзки прокламации, където ви обвиняват за пират, където ви оценяват главата, пред страшното обвинение, което можете да им отправите?

– Отлично Оргосо, разполагам с едно неоспоримо превъзходство,

обаче, трябва да избегна всяка щета, всяка неправилна маневра, която може да навреди на моята репутация. Знаете; колко е лесно на някой началник между нас да извърши някоя глупост. Ние сме многобройни, аз се гордея с вас, отколкото да ви командвам като тиран. Досега виновниците са малобройни. Техните имена, написани върху каменните плочи, са достатъчни да ме призват за наказанието, което ги очаква! Но ако някой от вас...

– Вижте, погледнете там! – каза внезапно Оргосо, сочейки морето с пръст. – Две от вашите галери мъкнат в пристанището един чужд кораб. Той е повреден. Лишен е от мачтите. Нашите кораби го влачат към острова.

– Двете галери носят моето знаме – каза Маринели. – Вие имате право Оргосо. Но защо влачат този непознат кораб? Да останем тук, до плажа, и да очакваме пристигането на тази странна експедиция.

– Тя не предвещава нищо добро – каза Оргосо ниско. – Този кораб изглежда, че има венецианска конструкция.

– Горко им! – каза Марино със заплашителен глас, изпълнен с безпокойство, и се отправи към оградата. – Горко им на моите хора, ако са се осмелили да стрелят срещу някой честен търговски кораб. Наказанието ще бъде ужасно, даже ако авторът на това подло деяние е най-близкият ми приятел.

– Познах кораба. Той е венециански! – извика Оргосо.

– Някоя държавна галера ли? – запита Марино.

Оргосо замълча за момент, после се доближи до Марино, постави ръка на рамото му и го погледна с умолителен поглед.

– Бъдете снизходителен! – му каза той. – Не бързайте с решението си! Това е един търговски кораб!

– Така е, както предполагам! – отговори нервно граф Санта Рока. – Не се страхувайте, приятелю. Моето намерение не е да проявя могъществото си, а да бъде строг. Искам да бъде справедлив, без оглед на ранга на виновниците. Това е истинско пиратство. То е първото и последното, което се извършва на остров Санта Рока. Не желая да заслужа несправедливостта и клеветите, отправени срещу мен от сената и управителите.

Марино бе обзет от голямо вълнение. Никой на острова не забеляваше пристигането му. Всичко бе спокойно и галерите се приближаваха към брега с влачения от тях кораб.

Внезапно фаропачът видя лекия платноход на краля на острова. Той извести за това с оръдеен гърмеж.

Знамето бе издигнато. След няколко минути и от зъбчатите отвори на двореца се издигнаха знамена и скоро една тълпа се отправи към плажа, за да акламира своя благодетел и любим господар.

Платноходът бе познат също и от екипажа на галерите. Въжетата на двата кораба се покриха с мъже и знамена.

Но Марино заповяда да насочат платнохода право срещу брега и не отговори на техния поздрав. Той се чувствуваше дълбоко опечален от мисълта, че вместо да сподели радостта с другарите си, бе принуден да накаже някой от тях.

Едва корабът се бе приближил до брега, когато Маринели бе акламиран от моряци и работници, струпани на брега, зад приятелите му.

– Да живее Марино Маринели! Да живее кралят на острова! Да живее граф Санта Рока! – викаха стотици гласове.

Марино се показва и с приятелски жест отговори на поздравяващите го. В този момент една голяма част от тях се хвърлиха на колене, изказвайки почитта си към покровителя на бедните.

Радостна светлина озари лицето му. Той си каза, че тези добри хора бяха неспособни да пристъпят изричните му заповеди. Почака своите хора да се приближат към него и се ръкува с тях. Щастлив бе да срещне Фалие, д'Артенай, Анафесто, Манджили и още неколцина, които му бяха най-скъпи между всички. Обаче той не запита никого, нито каза нещо за това, което бе видял. Забеляза присъствието на мнозина, отсъствието на малцина. Внезапно помисли за Граси. Подири го между заобикалящите го, но не го намери. Защо той не беше между тях?

Жителите на острова образуваха триумфално шествие зад Маринели, техния скъп господар.

Последният бе седнал в една великолепна носилка, украсена е новия герб на Санта Рока. Шествието се движеше по главния път на малкото кралство. По заповед на господаря, то се спря на големия площад в средата на островчето.

Марино Маринели бе решил да образува публичен съд, където всички да узнаят решенията му, да чуят думите му. Искаше също да даде високо отговор на лукавството на Висшия съвет. Започваше една откритата и безмилостна борба срещу последния. Той не бе пират, които напада търговските кораби. Всички трябваше да узнаят гнева му и наказанието, което щеше да определи на виновниците.

Моряците, рибарите и работниците, от които бе съставена тълпата, образуваха широк кръг около площада, оставяйки голямо свободно пространство. Марино каза да го отведат в центъра на този кръг и слезе

от носилката. Тук той искаше да съди. Неговите приятели д'Артенай, Оргосо, Фалие, Анафесто и Манджили се наредиха около него и всеки му докладва как бе свършил работата, с която бе натоварен. Съобщиха му, че укрепението на острова е завършено и че строежът на сградите и шосетата също е на привършване. Уведомиха го и за пристигането на новите пратки оръжие от континента. Фалие даде на краля на острова ключа от съкровището и му представи сметка за извършените разходи.

Марино се осведоми също за развоя на риболова, за работите по уредбата на пристанището.

– Но къде е Граси? – попита най-сетне той. – Каква беше неговата мисия?

Приятелите предусетиха разразяването на бурята. Те не посмяха да му отговорят и извърнаха очите си, за да избегнат изпитателните погледи на краля си.

– Никой ли не ще отговори? Питам още веднъж, къде е Граси? До-волен съм от всички ви, мои приятели, и само мога да ви похваля за вашето усърдие и за успешното завършване на работите, с които ви бях натоварил. Един само липсва: Граси. Искам да чуя и него. Каква беше длъжността му?

– Той изпълняваше длъжността на адмирал! – отговори най-сетне Фалие. – По ваша заповед пое командването на флота.

– И къде е сега? – запита графа.

– По морето – отговори Фалие.

– Погледнете там! – извика внезапно д'Артенай. – Погледнете! Той иде към нас с всичките си хора. Ако не се лъжа, забелязвам сред тях тринадесетина пленници!

– Пленници ли? – повтори Марино, обезпокоен. – Какво означава това?

– Вярвам, че е водил сражение нощес – каза д'Артенай. – Но да го почакаме да дойде. Той сам ще ви докладва какво е станало през вашето отсъствие.

– Той не смяташе, че трябва да слуша нашите съвети. Въобразяваше си, че е върховен началник на флота!

– Не обичам подобно нещо – заяви Маринели. – Знаете, че най-голямото ми желание е да образувате всички един братски съюз, да управлявате общо острова, когато не съм тук. Но не желая това мое доверие да предизвиква у някого гордост и самомнение. Искам сам той да даде обяснения. Тежко му, ако е виновен.

Шествието, начело с Граси, се приближи до големия площад,

където, готов да възнагради верните служители и да накаже виновниците, кралят на острова седеше прав, в средата.

Джакопо Граси пристъпваше с гордост и глупаво задоволство, като че ли нямаше равен на себе си в света.

Моряците му бяха въоръжени до зъбите. Сред тях, както бе забелязал д'Артенай, вървяха около тринадесетина пленници с наведени глави.

При вида на граф Санта Рока, Граси развя шапката си в знак на поздравление. Моряците последваха примера му и поздравиха краля на острова с възторжени овации.

Марино им благодари с няколко думи.

В този момент адмиралът пожела да му подаде ръка в знак на приятелство. Но граф Санта Рока не му подаде своята, а му посочи пленниците, които стояха обезоръжени, уплашени и отчаяни.

– Какво означават тия пленници, които виждам вързани? – запита Марино спокойно.

– Това е екипажът на кораба, който принудих да се предаде нощес. Този кораб носеше един товар от фини вина!

Лицето на графа се помрачи.

– Докладвай ми подробно за работата – заповяда той. – Не мога да повярвам, че сте нападнали някой мирен търговски кораб, като жалки пирати.

– Не мога да ви разбера, Маринели! – каза Граси със самочувствие. – Не ни докарайте на този остров да безделничим, нали? Тази нощ, кръстосвах в открито море с две галери, когато наблюдателят сигнализира появяването на кораб, пътуващ за Венеция...

– Не видяхте ли, че това е мирен търговски кораб?

– Това разбрах отлично. Ние сме започнали с Венеция борба на смърт, така че и търговските кораби са добра плячка. Първо извиках на кораба да спре. Когато вместо отговор той разпъна всичките си платна, изпратих му няколко гранати, които строшиха мачтите му.

– Елате насам, вие, другите! – извика кралят на острова към пленниците, без да удостои с поглед Граси. – Да се махнат въжетата, с които са вързани ръцете на тези нещастници. Бързо, ако не искате да ви турят подобни на шиите.

Моряците, ужасени от думите на върховния си началник, веднага изпълниха заповедта му и пленниците, освободени от страшните въжета, намериха в лицето на Маринели защитник. Неколцина даже се хвърлиха пред краката му.

– Имайте милост към нас! – молеха те. – Подарете ни живота!

– Станете! – отговори Марино със звучен глас. – Няма защо да се молите нито за вашия живот, нито за вашата свобода. Който е нападнал беззащитните мореплаватели, е извършил престъпление и трябва да бъде наказан от своя началник!

Граси изглеждаше недоволен и изненадан.

– Нека всички узнаят за последен път – започна Марино – смисъла на моите думи и силата на моята воля! Тия честни венецианци са свободни, чувате ли? Искате ли да заслужим името пирати? Ако вашата съвест е толкова ниска, предпочитам да ви убия със сабята си. Разбрахте ли ме? Знаете, че удържам обещанията си! Наистина, аз обявих на Висшия съвет на Венеция и на неговите галери безпощадна война и скоро ще удари часът, когато ще покажете вашата храброст. Но тази борба ще се води само между дождът, неговите съучастници и мен. Венецианците не са ми врагове. Който ги лиши от техните права и нанесе вреда на имотите им, е мой враг. Вие, търговски моряци, предайте думите ми на нашите братя от Венеция. Марино Маринели не е пират, както инквизиторите го окачествяват и клеветят. Той иска да накаже истинските виновници с наказанието, което заслужават! Разгласете това в града на лагуните!

После Марино се обърна пред благородника, който стоеше гордо пред него, и към своите хора:

– Наказанието – каза той – на вас, Граси, и на хората ви ще бъде пропорционално с вината ви.

– Вие говорите за наказание, Маринели? – попита Граси, побледнявайки. – Кой ви е дал правото да съдите?

Граф Санта Рока не трепна, слушайки предизвикателните думи.

– Ще ви накажа за това, което сте извършили, вас и вашите хора! – каза той. – И ще ви накажа с правото, което сте ми дали вие всички. Моите приятели, които ме обкръжават, са ми се доверили... Кажете – обърна се той към партизаните си – имам ли право да постъпя така?

– Твоята дума трябва да бъде закон! – отговори околните. – Вие сте наш герой и наш водач, Марино Маринели!

– Кажете ми моряци – попита графът пленниците – някой от вас паднал ли е убит при сражението?

– Не, Маринели! – отговори те. – Само двама от нас са леко ранени.

– Благодарете на това обстоятелство, Граси и вие другите – каза тогава графът. – Само поради това спасявате живота си. Смъртта на някой от тия моряци бе достатъчна да ви последва същата съдба. Чуйте

решението, чуйте го всички! Ще ви покажа как раздавам правосъдие!

Марино замълча за момент.

– Вашият кораб – обърна се той към пострадалите моряци – не е нищо друго, освен една развалина, изпочупена от гранатите. Ще ви дам в замяна един от моите, който ще бъде също така голям и хубав като вашия. Благородний Оргосо, идете бързо на пристанището и се разпоредете товарът от разрушения кораб да бъде пренесен на един от моите най-добри кораби. Граси и неговите хора ще пренесат товара. Щом тази работа бъде привършена, продължете пътуването си при пълна свобода.

– Благодарим, хиляди пъти благодарим, великодушни Марино – извикаха бедните хора и се спуснаха към графа, за да му целунат ръка. – Вие ни спасявате от разорение и мизерия!

Марино скромно отклони засвидетелствуванията на почит.

– Аз само изпълних дълга си – каза той. – Не ми благодарете! Завърнете се във Венеция здрави и читави. Що се отнася до вас – обърна се той към Граси и неговите моряци – аз ви изпъждам от нашето общество. Такова е наказанието ми! Когато пренесете товара от пострадалия кораб, ще напуснете остров Санта Рока и ще отидете да дирите щастие си, където желаете. Ние не можем да ви търпим при нас. Това островче не е убежище на пирати!

– Присъдата е справедлива! – извикаха от всички страни от тълпата. – Да живее Марино Маринели!

Граф Санта Рока поръча на Манджили да бди, щото неговата заповед да бъде изпълнена.

После той се прибра в двореца си, при възторжените викове на своите и благодарностите на чуждия екипаж.

17. Смърт за незаконнородения

– Тъмничарят от оловните стаи моли за аудиенция! – съобщи маскираният слуга на инквизицията, покланяйки се пред тримата анонимни деспоти на републиката.

– Да влезе! – заповяда главният инквизитор. – Сигурно иде да съобщи за смъртта на просякинята – добави той ниско на двамата си помощници, когато слугата излезе.

– Имайте милост, благородни сеньори, имайте милост! – извика той, кършейки ръце. – Аз съм невинен в това необяснимо нещастие!

– Какво се е случило, говори! – заповяда главният инквизитор. – Не

се страхувай от нашия гняв! Да не би старата Луала да се е отгървала от страданията си?

– Досега не ми се е случвало подобно нещо, благородни сеньори! Бог ми е свидетел, аз изпълних дадените заповеди!

– Хайде, обясни, без да се бавиш, какво се е случило? – каза инквизиторът нетърпеливо.

– Бях затворил вратата грижливо, както обикновено. Не бях й носил вода от миналата вечер и я чувах как пъшка и как се поваля, изгубваща съзнание. След един час се върнах в килията и констатирах, че тя лежи почти умряла, обзета от силна треска... и ето... по някакво чудо...

– Говори! – прекъсна го главният инквизитор. – Старата просякиня мъртва ли е?

– По някакво чудо – каза човекът – тя е изчезнала, без да остави следи!

– Ти лъжеш, негоднико, ти лъжеш! – извика великият инквизитор, който при тази новина подскочи от стола си.

– Как е могла да изчезне, тази вещица, щом вратата е била заключена с ключ? Ти си й помогнал да избяга!

– Имайте милост, невинен съм! – потвърди бедният пазач, който се бе хвърлил на колене и трепереше от страх.

– Нещо свръхестествено се е случило.

– Разкажи ни, какво си констатирал при посещението си в килията! – заповяда инквизиторът Томасо.

– Всичко е станало така, както ви казвам, благородни сеньори – каза страхливо тъмничарят. – Когато се върнах в единадесет часа в килията, видях я полумъртва. Предполагах, че ще издъхне до сутринта. Не можеше да движи нито ръцете си, нито краката си, а освен това я бях заключил и добре. О, заявявам ви, благородни сеньори, че дяволът е замесен тук! Тази сутрин при ежедневното ми посещение намерих легло й празно.

– Тя те е измамила! – извика главният инквизитор. – Престорила се е на изнемошяла, полумъртва, за да те заблуди и е избягала с помощта на своите съучастници. Махни се от очите ни! Ти си един неблагоприятен и неверен служител! Благодарни на нашата добрина. Вместо да те накараме да изкупиш своята небрежност, пращаме те веднага да тръгнеш, за да откриеш следите на избягалата. Побързай!

Наивният и нещастен човек изказа още веднъж своите предположения, че старата просякиня е в съюз със злите духове.

– Винаги съм мислел – каза той, – че тя е сключила договор с

дявола! Иначе не би могла да устои на толкова изпитания.

– Стига с твоите глупости! Ние не можем да вярваме на обърканите ти твърдения. Тръгни незабавно по следите на тази вещица. Ако не я върнеш в ръцете ни, ти ще бъдеш обесен, неверни пазачо! Ти си я оставил да избяга, ти отговаряш за нея!

– Ще положа всички усилия, благородни сеньори – обеща човекът, ужасен от тия заплахи. – Зная, че е трудно да я намеря, понеже имаше много между народа.

Пазачът бе направил едно несръчно разкритие, което предизвика гнева на съдията. Другите двама съдии забелязаха, какво усилие полагаше старецът, за да се овладее.

Когато Томасо му пошепна няколко думи на ухото, дон Марко на кара тъмничаря, който още стоеше на колене, да напусне черната стая.

– Виждате, братя – каза тогава великият инквизитор, – че сме обкръжени от шпиони и партизани на незаконнородения. Давам ви думата си, че той е бил в съглашение с просякинята, че е дошъл във Венеция, за да я освободи. Той, каторжникът, е избягал, но той има още съучастници около палата и първата грижа на нашите шпиони ще бъде да ги разкрият. Трябва да се отървем незабавно от тях. Ако ми вярвате, да действате бързо!

– Подкрепям моя уважаем брат – каза инквизиторът Марко, най-младият от тримата, подкрепям го по всички точки.

– Позволете ми да ви задам един въпрос! – каза тогава мълчаливият Томасо със своята неизменна сериозност и зловещ вид, в който се четеше безскрупулност и липса на съжаление. – Забравихте ли, че ние още държим в подземните килии един затворник, който, при известни обстоятелства, може да ни причини много неприятности?

– Разбирам безпокойството ви, уважаеми брате – отговори председателят – но присъдата трябва да бъде изпълнена така, както е произнесена.

– Въпреки това ние сме свободни да го премахнем! – каза Томасо.

– Добре е... да направим да замълчи завинаги този държавен затворник – каза инквизиторът Марко. – Някой от привържениците на незаконнородения може да поднови опита, който излезе успешен със старата просякиня, да слезе в подземните килии и тогава...

– На мнение съм, че този затворник трябва да се постави на мястото, където трябваше отдавна да почива.

– Моят уважаем брат говори за саркофага, нали?

– Да, точно там – отговори Томасо. – Незаконнороденият е

способен да призове срещу нас помощта на чужди владетели и да формулира някакво оплакване, което да ни притесни!

– Републиката е достатъчно силна, за да отклони всеки протест на недоволство – каза дон Виторио, – но аз съм съгласен да предоставим на топките да решат съдбата на този затворник. Дайте урната!

Дон Марко донесе черната урна и след като всеки постави топката си, подаде я на великия инквизитор. Старецът я изпразни тържествено и обяви:

– Присъдата е произнесена... Три черни топки!

В този момент слугата се показа в страшния салон и съобщи:

– Хасан, негърът, е пристигнал във Венеция и иска да бъде приет!

– Пуснете го да влезе! – заповяда главния инквизитор. – Ще имаме най-сетне някои сведения върху това чудно кралство Санта Рока. Хасан е хитър и сръчен като повечето негри от Тунис. Сигурен съм, че освен това ми е и верен.

Вратата се отвори, за да влезе Хасан. Африканецът бе малко поедър от Горо, но също така хитър и мълчалив.

Той пристъпи без шум, на върха на пръстите си, хвърли наоколо пронизателен поглед, наведе пред инквизиторите черната си глава. Той хвърли мантията си и се появи в костюм, носен от робите на големите господари – червена дреха на ивици, бял панталон и широк черен пояс на кръста.

– Откъде идеш, негре? – запита дон Виторио. Хасан се усмихна.

– От острова, благородни сеньор – отговори той, – от хубавия остров Санта Рока. Той е едно чудо! Ах! Хасан би останал на драго сърце там, ако обещанието за зекините не беше го привличало към Венеция!

– Разкажи ни какво си видял и какво си открил, негре?

– Един голям и красив остров – отговори последният – с много кораби в пристанището му между скалите, където се издига грамадна кула, която свети нощно време!

– За да показва пътя на корабите – прекъсна го великият инквизитор.

– Близо до фара се издига църква и палат. Мраморът не е пестен при тяхната постройка.

– Един палат!... На незаконнородения ли? – извикаха инквизиторите.

– Пардон, на краля на острова, господари – каза негърът.

– Какво означава това име?

– Марино Маринели се нарича така – отговори Хасан.

– Крал на острова! Тоя негодник се е осмелил да си даде това име... това е нечувано!

Хасан продължи разказа си и изброи всички чудеса по строежа и укрепването, което бе забелязал. Сподели възхищението си от поставената отбрана на острова.

– Ако всички топовни гърла – каза той – забълват огън едновременно, земята ще потрепери.

– Хасан се опита – отговори последният, – но не можа да стигне далеч. Хасан вярва, че някакво голямо съкровище е струпано в избите на зданието... съкровището на краля на острова – добави негърът и в очите му блесна алчност.

– Ти разказваш басни, робе!

– Не господари – възрази Хасан. – Ако Марино Маринели не притежаваше голямо съкровище, той не би могъл да основе такъв град, да ангажира толкова войници, да събере толкова припаси. Ах, ако сеньорите видят това, което Хасан е видял, те ще бъдат учудени!

– Ние трябва незабавно да турим край на всички тези чудеса! – каза великият инквизитор.

– Изпратете кораби, господари! – каза негърът. – Но те трябва да бъдат многобройни и добре екипирани. Може би ще успеят при изненадата..., но в открита борба... Хм! Нека сеньорите знаят, че думите на Хасан не са неоснователни.

– Незаконнороденият е посмял да се опълчи срещу републиката, даже е пленил една галера на Венеция. Неговата съдба е решена! – обяви тържествено дон Виторио. – Той ще бъде унищожен, както и неговият остров!

– Много добре, господари – подзе негърът със смелост, – но работата не е така лесна. Трябва да изпратите цялата си флота там и да нападнете острова... Ах! – добави той. – Направих още едно интересно откритие на скалите на острова. Сазим, който придружаваше Хасан, каза, че на плочите, които бяха там, има написани думи... Сазим е поучен от Хасан. Той знае да чете и да пише. Той откри загадката... и каза мистериозното съдържание на тези думи... Ах, нека сеньорите не държат отговорен Хасан за това, което ще им каже. Той само ще им разкаже това, което е намерил!

– Не скривай нищо! – отговори великият инквизитор. – Твоите разкрития ще бъдат богато възнаградени, Хасан!

– Първата плоча – каза негърът – съдържа следните думи, написани с едри букви:

Бертучио до Марино Маринели, сина на дожа Гримани. Който да си, пътничко, който намериш тия табла, предай тяхното съдържание на този, до когото са отправени, за да узнае престъпниците!

Инквизиторите размениха погледи на изненада.

– Това е нечувано! – каза дон Виторио. – Кой е можал да напише тия думи върху скалите на острова?

– Моят уважаем брат трябва да си спомня – отговори с нисък глас дон Марко, – че този Бертучио бе прибран от този пуст остров от един от корабите на управителя на Сан Марко!

– Значи тази е неговата фамозна тайна... Продължавай! – каза великият инквизитор, обръщайки се към негъра.

– Върху тази плоча Сезим прочете:

Бог да те благослови, Марино Маринели. Кръстих този остров Санта Рока, понеже стана за мен свещена скала. Твоят баща Марино Гримани живее. Затворен е в подземията на затвора във Венеция.

– Струва ми се, че моето предложение е направено навреме – каза Томасо с нисък глас, докато другите двама инквизитори бяха като замаяни.

– Продължавай, продължавай! – заповяда дон Виторио, с треперещ и несигурен глас.

– Третият надпис съдържаше следното:

Чуй имената на престъпниците, Марино Маринели! Отмъсти си на Силвио Зиани, Лиандро Малатеста, Даниел Фоскари, Тадео Моро, Енрико Бордено. Аз познах също тримата инквизитори и...

– Тук писаното свършва – добави Хасан в заключение.

– Този, който го е дълбал, не е имал време да го довърши.

– Едно такова дръзко престъпление – извика великият инквизитор, треперещ от гняв – заслужава да бъде изкупено с кръв. Кажете ми, уважаеми заседатели, тия табла, изложени на всички погледи, не са ли един срам за нас, за цяла Венеция?

– Решението, което взехме по моето предложение, ще остане неизменно! – каза дон Томасо.

– Това не е достатъчно! – извика главният инквизитор с ярост. – Този проклет незаконнороден трябва да умре!

– Марино не се намира на острова – съобщи Хасан.

– Но той е вече на път за там – обясни дон Марко. – Този път той не ще го напусне с лекота. Той ще се установи здраво там!

– Тогава благородните сеньори ще успеят да го накажат! – заяви Хасан.

– Нека флотата бъде мобилизирана веднага! – извика великият инквизитор. – След няколко месеца една мощна флота ще опъне платната си и ще накаже безочливите, както заслужават. Палатът трябва да бъде разрушен, таблата сринати и незаконнороденият пленен и убит.

– Позволявате ли на негъра да каже мнението си? – попита Хасан.

– Да, говори – му заповяда дон Виторио. – Ти си ми служил вярно досега, ще те изслушам.

– Нека благородните сеньори позволят на негъра да каже мисълта си. Хасан вярва, че флотата но ще постигне никакъв резултат. Месеци, а може би години ще изминат преди тя да успее да осъществи една част от задачата си. Хасан може съвсем сам да направи на сеньорите една услуга по-сигурна и по-бърза! Той ще изложи живота си, господари, но ще постъпи смело. Сазим ще го придружи и двамата негри ще действат в пълно съгласие, ако ги оставят да действат свободно по своя воля. Те ще успеят, благодарение на хитростта. Веднъж влезли в царството, полесно ще достигнат до острова... Сеньорите разбират! Обаче, нещо задръжа Хасан...

– Говори! Какво искаш да кажеш?

– Горо, негърът, още ли е във Венеция? – попита Хасан.

– Вярвам – каза дон Марко, – че той е в услуга на великия капитан.

Хасан тогава се засмя подигравателно и поклати глава.

– В услуга на великия капитан ли? – каза той. – Ех, ех! Този юначага е хитър. Той е най-проклетия от всички негри в Тунис. В действителност той служи на краля на острова и ако Хасан и Сазим го срещнат на пътя си, те ще бъдат в голяма опасност...

– Познавате ли този негър, ти и Сазим?

– Да, много добре, господари. Горо трябва да загине пръв. При това условие Хасан и Сазим могат да нападнат самия крал. Докато Горо живее, Марино не ще се страхува от никого.

– Сигурен ли сте, че този роб, когото сте виждали в палата на дожовете през карнавала, е предан на пирата Марино Маринели?

– Благородните сеньори могат да бъдат сигурни – отговори Хасан с твърд глас, – че Хасан им говори истината! Горо е един негодник, какъвто няма на земята. Той умее да води хората за носа. Но задачата на Хасан е първо да го обезвреди. Още ли е във Венеция?

– Той сигурно е придружил лирата в бягство – каза Томасо.

– Съвсем не – прекъсна го великият инквизитор. – Великият капитан ме увери, че миналата нощ негърът бил още тук... Ако е играл такава подла роля, скъпо ще ни заплати. Обещавам ти сто зекини, ако ни го доведеш! Но ако ни донесеш главата на Марино, ще получиш две хиляди, както вече е обещано!

– Наградата е съблазнителна, господари! – заяви Хасан. – Сазим и Хасан ще свършат работата. Ако успеят да проникнат в палата на Маринели, те трябва да бъдат сигурни, че ще заслужат хубавото злато. Някоя удобна нощ незаконнороденият не ще го има вече!

– Бързайте! – извика великият инквизитор, въодушевен от смелостта на роба. – Направете на републиката тази голяма услуга. Не само ще спечелите наградата от две хиляди зекини, но и ще ви бъдат дадени сикурни длъжности!

– Сазим и Хасан – отговори негърът – ще останат няколко дни на почивка, после ще тръгнат на път. Те не ще тръгнат направо за скалистото островче, от страх да не бъдат разкрити. Ще отидат пеша по италианския бряг до Анкона, откъдето ще тръгнат най-после за острова. Те трябва също да се снабдят с добри оръжия, удобни за носене.

– Дайте смърт на предателя от наше име – каза великият инквизитор. – Побързайте и бъдете смели.

Негърът на Карманиола се поклони раболепно, после излезе предпазливо от зловещата стая.

– Трябва да решим по-бързо съдбата на пленника! – каза дон Томасо. – Моят уважаем брат доверява ли се изцяло на черния роб?

– Този Хасан е от десет години на моя служба – отговори главният инквизитор. – Прочее, може да го поставим на изпитание!

– Ние – каза дон Марко – трябва да подготвим незабавно експедиция срещу острова. Тогава ще бъдем по-сигурни в успеха. Безочливостта на незаконнородения е нечувана. Как можем да го търпим, като ни хвърля ръкавицата, присмивайки се на нашето могъщество? Трябва да го пратим там, откъдето успя да се отърве първия път.

– Това е и моето мнение – добави главният инквизитор. – Веднага ще бъде дадена на цялата флота заповедта да обгради острова и да го бомбардира. Сто галери, петдесет фрегати и транспорт, носещи две хиляди войници от арсенала, ще вдигнат котва и ще тръгнат към убежището на пирата!

– Смърт на него и на партизаните му! – извика Марко.

На следния ден в арсенала се забелязваше трескаво оживление.

Всички галери, годни да тръгнат по море, бяха въоръжени, снабдени с припаси и напълнени с войници. Оръдията, необходими за защитата, бяха поставени на бордовете. Накратко казано, пристанището приличаше на връщ котел.

Управителите отговаряха за въоръжаването и екипирането на войниците; адмиралите – за подреждане на различните екипажи, а офицерите – за дисциплината на всички.

В пристанището се намираха само седемдесет галери, годни да тръгнат в открито море и да се сражават.

Станало бе нужда да се приготвят както бойни кораби и множество бузи (риболовни кораби, снабдени с оръдия), гарзарноли (леки корабчета) и навобатини (транспортни кораби, движени с гребла).

Тия приготовления се вършеха, когато един търговски кораб влезе във Венеция. Неговият екипаж беше този, когото Джакопо Граси бе пленил и когото Маринели впоследствие бе освободил и бе им дал нов кораб в замяна на стария, бомбардиран и изваден от употреба.

Щастливите мореплаватели говореха наляво и надясно за приключенията си. Новината се разнесе бързо из града и достигна до ушите на Съвета на тримата.

Един ден, офицерите от кораба бяха отведени пред маскираните инквизитори, поканени да докладват и да направят оплакване.

– Ние няма да подаваме никакво оплакване, господари! – отговориха последните. – Ние само можем да бъдем благодарни на Марино Маринели, най-благородния човек, когото познаваме. Той, щом узна, че нашият кораб е бомбардиран от неговите хора, достави ни друг. Нашите стоки ни бяха върнати и виновниците получиха наказанието, което заслужаваха.

– Той се е уплашил от вашето оплакване и от присъдата, която ще му дадем – отговори великият инквизитор. – Ето защо ви е дал друг кораб! Кой знае с каква цел е дошъл? Ние сме, които пазим имота ви. Нали корабът ви бе бомбардиран от неговите съучастници?

– Да, това бяха неговите хора! Но Марино Маринели не е виновен – подзеха храбрите моряци. – Вие трябваше да бъдете там и да присъствувате на гнева му! Не, не, господари, една голяма несправедливост е да наричате пират този благороден сеньор!

При тия думи инквизиторите обезпокоени размениха погледи.

– Горко им, ако народът е споделил тези чувства! – изглеждаше, че си казват.

– И така – каза главният съдия – вие настоявате, че каторжникът и

пиратът Марино Маринели ви е подарил кораба, с който сте пристигнали тук?

– Ние ви казваме самата истина!

– Тогава наш дълг е – заяви дон Виторио – да започнем анкета. През цялото време, докато траят нашите проучвания, вие ще останете под наблюдение на управителите.

Марино Маринели е най-върлият от неприятелите на републиката. Той е предварително осъден на позорна смърт и не ще може с никакви подаръци да промени съдбата си.

– Ние сме значи пленници? – попитаха моряците, изпълнени със страх.

– Вие ще бъдете наблюдавани и пазени, докато хвърлим светлина върху вашето приключение – обяви главният инквизитор. – Ще се провери, да се установи дали не сте шпиони в служба на бандита.

18. Вилата Маринели

Една вечер, около осем дни след като Съветът на тримата бе възложил на Хасан мисията, двамата негри тръгнаха за остров Сан Николо. Те желяеха да стигнат до Маламоко, където да почакаат тръгването на някой кораб за Анкона. Тяхната цел бе да слезат после на брега, на юг, за да намерят благоприятна точка, от която да се отправят за острова.

Сазим, по-едър и по-широкоплещест от Хасан, приличаше много на Горо. И единият, и другият имаха еднакъв ръст и почти еднакви форми. Що се отнася до изражението на техните лица, то и тримата си приличаха. Те бяха, както единият, така и другият, с черни коси, остри черти, обърнати устни и блестящи очи. Носеха еднакви бели панталони и червени дрехи.

Хасан и Сазим се сбогуваха с Пиетро, който ги бе довел с една правителствена гондола, и се отправиха по пътя, който водеше по дюната на острова до Маламоко.

– Моите поздравления на Маринели! – им извика Пиетро, когато се отдалечаваха. – Ако успеете да му забием някой нож в гърба, радвайте се, че можете да бъдете още живи!

Двамата негри продължиха пътя си, без да отговорят.

– Хм! – каза Сазим, обръщайки се към Хасан на техния матерен език. – Ние сме глупци в сравнение с този Горо. На мене по ми би било приятно да служа на този Маринели!

– Неговият остров дяволски ми харесва и на мене! – каза Хасан. – Ако се разсъди добре изглежда, че този Горо има силно обоняние, обръщайки гръб на палата на дожовете и причислявайки се към Маринели! Обаче, иде ми нещо на ума, Сазим...

– Какво? – попита последният.

– Е добре, рано или късно работите на краля на острова ще тръгнат зле и тогава... ти знаеш ли поговорката? Когато го хванат, тогава ще го обесят... Ние ще бъдем изложени за нищо.

– А ако резултатът бъде обратен, Хасан?

– Обратен ли? – промърмори последният.

– Кой знае. Хасан! Може би Маринели да бъде победител и да обе-
си неприятелите си?

– Подобна работа е невъзможна, Сазим, ако ние имаме щастлива ръка. Ех, кралят на острова не се съмнява, че ние желаем живота му, че съдбата му е в паши ръце.

– Уви! Това още не е направено! – каза другият негър.

– Страхуваш ли се, Сазим?

– Хм! – каза последният. – Предпочитам някоя друга работа за свършване, тъй като този Маринели не е лесно достъпен. Имам предчувствие, че тази е последната стъпка, която предприемам. Ах, Венеция ни плаща много зле за рисковете, които поемаме.

– И аз мисля същото – каза Хасан. – Знаеш ли каква е моята идея, Сазим?

– Не. Обясни ми Хасан. Ти често си гениален.

– Ако ние трябва да рискуваме да увиснем на въжето – подзе Хасан, хвърляйки плах поглед наоколо, – ако нашият живот е в опасност, тогава ще постъпим като Горо!

– Ти искаш да кажеш...

– Че ще минем в лагера на Маринели. Не желая да рискувам главата си! – каза Хасан доверително.

– А какво ще помисли старият Карманиола?

– Мълчи! Аз ще бъда осъден на смърт, ако ти повериш някому това, което ще ти кажа. Какво ме интересува дон Виторио, когато моят живот е на карта! – каза Хасан.

Сазим се засмя.

– Ти имаш право – промърмори той. – Всеки да търси предимството, където го намери. Ние не трябва да се хвърляме направо в огъня със затворени очи.

– Моето решение е взето! Ако успеем да убием краля на острова,

ще ударим голяма плячка.

– Вярваш ли, че благородниците от Венеция ще удържат на обещанието си? – прекъсна го Сазим обезпокоен. – Ние сме само негри или иначе казано роби. Не се радваме на никакви права.

– Те не могат да ни откажат нашата награда! Ако, напротив, пропуснем нашия удар, тогава ще минем в другия лагер и ще служим на Маринели. Ако кралят на острова не успее в опита си, ще използваме някой особен случай да се спасим.

– Отлично Хасан, ето един великолепен план! – потвърди Сазим.

В този момент двамата негри се доближиха до вилата на сеньора Летиция Маринели. Тази лятна резиденция, някога оживена и весела, от дълги години бе пуста и тъжна.

Внезапно Хасан се спря.

– Какво има? – попита Сазим изненадан.

– Погледни там – промърмори Хасан, като показва с пръст вилата на Маринели. – Никои не обитава тая вила от оная фатална вечер, в навечерието на смъртта на Маринели, която получи от мен покана да посети палата на Карманиола... А сега, какво означава тази светлина, която прониква от прозорците?

– Не виждам нищо! – каза Сазим.

– Ето, пак погледни!

– Да... Ти имаш право, като че ли някой минава със свещ в ръка през стаите.

Двамата негри, неподвижни като статуи, гледаха втренчено вилата, която се издигаше в подножието на дюната, мълчалива и тъжна, сред една необработена градина.

– Чудно! – промърмори Хасан. – Много чудно! Какво означава тази светлина в полунощ?

– Да се промъкнем да погледнем там! – отговори Сазим с писък глас.

Хасан енергично поклати глава.

– Не обичам да бъда в присъствието на духове! – каза той. – Бррр!

– Вярваш ли, че метресата на дожа се разхожда още там?

– Кой знае?

– Ела, последвай ме! – каза Сазим твърде ниско. – Ние ще се приближим, без да ни чуват.

При тия думи той се промъкна по дължината на живия плет на градината и спря на едно място, откъдето можеха да наблюдават по-добре прозорците.

Светлината се появяваше отново, минаваше от прозорец на прозорец, после изчезваше.

Сазим направи знак на Хасан, който го последва от известно разстояние и изглеждаше малко поуспокоен.

– Какво виждаш? – попита той Сазим.

Вместо отговор, последният му показа един от прозорците. Хасан се прилепи до стената и погледна по направлението, което му бе посочил неговият другар.

– Това е тя! – промърмори той. – Тя е права до прозореца си. Ах, тя има страшен вид! Ела... Да не стоим близо до нея!

– Сега тя отива по-далеч – каза Сазим ниско. – Тя изчезна от прозореца.

– Ти я видя също, нали?

– Да. Желая ли да кажеш на твоя господар, стария и богат Кармапиола, какво става във вилата Маринели?

– Ти си безумец! – каза Хасан ниско. – Какво ме интересува това?

– Трябва да потърсиш стареца. Той ще започне анкета и ще изясни тази мистерия.

– За нищо на света! – отговори Хасан. – Той ще изпрати както обикновено мен. Не желая духът на сеньората да скочи на гърлото ми и да ме задуши! Ба, какво ни е грижа нас? Ела!

Хасан хвана Сазим под ръка и го повлече боязливо покрай стената до пътя.

Двамата негри размениха още няколко глупави забележки относно привидението, което бяха видели, когато Сазим направи едно предложение на своя другар.

– Не желая ли по-добре – каза той – да отидем да изпием по една каничка вино при стария Жамбо, в „Чайката“?

– О – каза Сазим, – кръчмарят от „Чайката“ затваря заведението си чак на разсъмване! Тази кръчма е пълна винаги с матроси, моряци, рибари и гондолиери. Много пари прибра този Жамбо!

– Във всеки случай неговото вино е добро – каза Хасан, – а аз съм така жаден.

– И аз също! – рече Сазим и избухна в смях. При тия думи двамата ускориха крачките си.

След малко Хасан се обърна и показа с пръста вилата Маринели, като че ли още не бе успял да се отърве от ужаса.

– Не обичам да имам работа с мъртвите! – каза той.

– Забелязват се вече складовете на Маламоко – обади се Сазим,

променяйки темата. – Днес старият Жамбо трябва да ни черпи като принцове. Твоята кесия пълна ли е, Хасан?

– Нямам нито повече, нито по-малко пари, отколкото ти – отвърна последният. – Ние получихме в палата на дождовете двадесет зекини, които си поделихме. Трябваше да дадем всеки по четири зекини на този проклет кръчмар от арсенала. Останаха ни само по шест, а пътят е дълъг.

– Любопитен съм да зная – каза Сазим, кикотейки се – колко ще ни останат, когато платим в „Чайката“. Както съм жаден, желал бих да изпия всичките си пари.

– И аз също – заяви Хасан. – Нищо не ми е по-сладко от това да пиянствам.

– Кръчмата е близо – каза Сазим. – Прозорците са изцяло осветени. Много народ трябва да има в „Чайката“!

Двамата роби шпиони ускориха крачките си и се отправиха към прочутата кръчма в пристанището на Маламоко, където бедният Бертучио бе паднал в ръцете на полицаите.

Като че ли щастието се усмихваше тази нощ на пратениците на инквизицията. Действително в един тъгъл бе седнал един негър. Той не бе друг, освен храбрия Горо, който очакваше зазоряването, за да използва тръгването на един кораб и да напусне пристанището.

Бе решил да не пропътува пешком цялото разстояние до Рим. Предпочиташе да измине по-голяма част с кораба. Бе се споразумял със собственика на един крайбрежен кораб, който щеше да вдигне котва за Анкона сутринта и този успех го бе зарадвал.

Дълги часове го отделяха от момента на тръгването. Предпочете да прекара в кръчмата, отколкото да чака на борда. Бе си поръчал една канубаво вино, а също така хляб и риба.

Той спокойно се хранеше и мислеше, че е във всякаква опасност.

Горо се отличаваеше от повечето си съотечественици по своята трезвост. Той пиеше често, по винаги по малко и никога не се напиваше.

Тъкмо поглеждаше колко вино му е останало, когато вратата на кръчмата шумно се отвори.

На Горо му се стори, че вижда мираж. Обаче той запази присъствие на духа... Двамата негри, които той познаваше много добре, се бяха появили на вратата. Единият бе Хасан, довереният слуга на стария Карманиола, а другият – Сазим, който отдавна изпълняваше тайна служба в инквизицията.

Горо за момент бе изненадан. Да не би да са го следили? Да не е

попаднал в клопка?

После се свързе.

– Не – каза си той, след минутно размишление, – никой не може да подозира моето присъствие в кръчмата. Само дожесата е получила моето доверие и знае, че съм тръгнал за Рим. Може ли да ме е издала на шпионите? Тия двама негри са може би мои съперници. Дали не ги е избрала тя?

За щастие, обстоятелствата благоприятстваха Горо. Той се прилепи към масата, постави ръце върху нея и отпусна тежко главата зад каната като уморен човек.

Двамата негри се отправиха на противоположния край на кръчмата. По такъв начин Горо можеше от своя страна да ги наблюдава и следи. Тълпата от викащи и смеещи се клиенти го прикриваше от очите на шпионите.

Храбрият служител на Маринели не можеше да сдържи радостта си при мисълта за добрата шега, която щеше да изиграе на своите неприятели. Той поднесе каната до устата си и отпи голяма глътка. После постави съда на масата и се престори, че заспива отново.

През това време Сазим извика стария Жамбо, винаги зает с работа, хвърли една зекина на масата и с надменен тон поръча две бутилки сиракузко вино.

Той хлопна езика си, като че ли предчувстваше аромата на това фино вино, после хвърли изпитателен поглед около себе си и зараглежда всички, които бяха близо до него.

Едни шумно се смееха, други жестикулираха и тропаха силно по масите, трети играеха хазартни игри. Хасан обърна голямо внимание на този разнообразен спектакъл и не различи Горо, седнал в дъното на залата.

Горо, виждайки кръчмаря да занася на негрите каните с виното, което бяха поръчали, излезе отново от своя привиден сън и погледна двамата пиячи. Единият и другият действително бяха започнали да пият деликатното питие с такава жажда, като че ли не бяха пили нищо от осем дни.

– На добър час! – си каза негрът на Маринели. – Пийте, пийте, приятели. Обърнете още няколко чаши, докато започнат да ви се заплитат езичите!

Той започна да се смее и реши да не пие повече, за да може да следи съперниците си.

Малко по малко последните се оживиха и започнаха с жестове да

проявяват пиянството си.

В този момент Горо стана. Той можеше да използва това благоприятно обстоятелство и да напусне кръчмата, като изиграе неприятелите си, но чувстваше непреодолимо желание да им говори, да ги накара да признаят своите планове.

Първо поднесе ръката си към пояса, за да се увери, дали камата му е там, после се приближи до Сазим и Хасан.

– Хей! – каза той, удряйки по рамото последния. – Добре прекарват живота си двамата негри.

При вида на Горо, който ги заговори на техния матерен език, единият и другият показаха учудването си. Хасан скочи от стола си и погледна новодошлия с изненада.

– Горо е добър момък! – продължи робът дружелюбно. – Той ще седне при своите съотечественици и също ще се забавлява.

– Горо, тук, в кръчмата! – извика Сазим и хвърли лукав поглед.

– Не очаквах подобна среща! – каза Хасан, чието пиянство изглеждаше, че бе изчезнало веднага.

Горо се престори на пиян и се направи, че не забелязва споразумителните погледи, които си размениха двамата негри.

– Тримата негри ще си поговорят! – каза служителят на Марино. – Аз изпразних каната си. По дяволи грижите и всички християнски кучета! Проклети палачи на бедните негри. Те нямат всеки ден пари да пият и задоволяват жаждата си... това живот ли е?

– Ти, ти можеш да говориш така, но ние, ние трябва да мълчим! – каза Сазим, обръщайки се към Горо.

Последният, окуражен от тия думи, подзе:

– Ние сме бедни езичници, изтръгнати от Тунис, за да служим на християнските кучета, които ни тормозят, когато са разгневени, с кое право те се осмеляват да малтретират добрите роби негри?

– Ще ти кажа – отвърна Хасан с усмивка. – Парите са, които им дават това право.

– Да, това са парите! – повтори Сазим.

– О, каква добра шега могат да изиграят негрите на благородниците, които ги измъчват – викна Горо – и които ги правят роби.

Той се прекъсна.

– Е, добри другари – продължи той, – защо не изиграете християнските кучета, които са притиснати като врата на звяр?

– Уви, каква полза? – каза Хасан. – Да бъдеш роб на Маринели, не е ли същото нещо?

– Горо не е вече роб на Маринели – отговори той. – Ах, негрите ще зяпнат от чудо, ако им кажа. Да, той е вече свободен и служи на този, когото хареса. Ако той беше свързан към личността на Маринели, като Хасан с Карманиола, какво ще търси в Маламоко. При това незаконно-роденият отдавна е напуснал Венеция.

– Хм! – каза Хасан. – Вероятно той не е могъл да те вземе със себе си.

– Негърът се мами – отговори Горо. – Знае ли той, какъв господар си е избрал бившият роб?

– Великия капитан, нали? – каза Сазим.

– Това не е вярно! Сазим разказа една стара история... Горо не служи вече на него. Той служи на едного, който заема по-високо положение. Чуйте как зекините дрънкат в джоба му.

Хасан и Сазим отвориха широко очите си.

– Негрите – продължи служителят на Маринели – са глупави, че работят за няколко квартини, които едва стигат, за да си погуляят една нощ. Парите са дадени за по-хитрите!

Хасан се готвеше да зададе по-пряк въпрос на Горо, когато последният се обърна и извика на кръчмаря:

– Хей, Жамбо, господата умират от жажда. Две кани от най-доброто ви вино. Горо плаща!

Двамата негри посрещнаха въодушевлението на техния противник с доволна усмивка. Те го гледаха как дава на кръчмаря две жълтици и в очите им светеше алчност.

В един момент лелееха надеждата да убият Горо и да го ограбят, но предварително щяха да вкусят доброто вино, което последният им бе поръчал.

– Още не си ни казал на кого служиш? – подзе Сазим, щом отпи от виното си. – Да не е дожа?

Лицето на Горо доби презрителен израз.

– Дожът е само слуга на инквизицията. Аз служа на дожесата.

– Тя ли ти плаща така щедро?

– Тя е много по-щедра – каза негърът – от стария благородник на Големия канал, който натоварва служителите си с трудни мисии, но не им заплаща със злато.

Хасан изглежда съчиняваше някакъв план и беше замислен.

– Ще ти доверя нещо – каза най-сетне той на Горо. – Обещаваш ли да пазиш тайна?

– Говори – каза служителят на Маринели, – не съм бърлив и

заслужавам доверието ти!

– Е, добре! – продължи Хасан. – Вилата на Маринели е обитаема. Покойната сеньора не се намира в гроба. Нейната душа се е върнала в старото жилище, сред живите... Какво! Ти се смееш, Горо? Запитай Сазим!

– Да, ние я видяхме да се разхожда зад прозорците на вилата, като една мрачна сянка, която ту се появява, ту изчезва – каза Сазим.

Тогава Горо разправи как бе чул, тук и там да се говори за духове, за полунощни страшни сенки, за призраци, недоволни от гробовете си и от предишния си живот.

– Не забелязах нищо в съседство с вилата – добави той. – Впрочем, аз не съм посещавал отдавна тази самотна къща.

Двамата роби разказаха отново това, което им се бе случило.

– Не обичам да срещам призраци – отговори черният.

– Също и ние. Избягахме и понеже бяхме жадни, влязохме тук.

– Ето, кое е чудно! – извика Горо, смеейки се. – Двамата негри са дошли чак в Маламоко да угасят жаждата си!

Сазим и Хасан отговориха, че отдалечавайки се от вилата, бяха тръгнали наслуки и бяха влезли в кръчмата, привлечени от блестящата светлина на прозорците и шума, който идеше от вътрешността.

– За твоє здраве! – каза тогава Сазим и вдигна чашата си. – Няма ли да пиеш с нас, Горо?

– Не, пих вече достатъчно. Чувствавам мозъка си размътен. Пийте сами!

Двамата негри жадно, жадно, поглъщаха съдържанието на чашите си, после Сазим стана и заяви, че е вече време да тръгват.

– Ние ще се завърнем във Венеция – каза той. – А ти къде отиваш? – попита служителя на Маринели.

– Ще тръгна за Анкона – отвърна последният – по заповед на доже-сата. След това ще продължа за Рим.

Хасан изглеждаше учуден от изявленията на негъра и го попита дали някой кораб ще тръгне сутринта, дали познава в пристанището някой кораб.

Горо показа тайно с пръст един едър морски вълк с обгоряло лице, украсено с брада, който бе седнал на една съседна маса, заедно с кормчията си и весело пееха.

– Ето моя човек! – каза той. – Не го познавах, докато не го запитях за цената на пътуването. Очаквам да стане, за да тръгна и аз.

При тия думи двамата прислужници поздравиха Горо и напуснаха

кръчмата.

Едва се намериха навън и се впуснаха да разговарят свободно за техните злодейски намерения.

– Джобовете му са пълни със злато – каза Хасан. – Ние трябва да го заловим преди да се е качил на кораба.

Сазим каза:

– Да не извършваме една лудост за няколко зекени. Да се задоволим да тръгнем на неговото място върху кораба и няма вече защо да се страхуваме от него.

Докато бандитите провеждаха този мистериозен диалог, Горо ги проследи с очи и откри ясно техните злодейски намерения.

– Негодниците – си каза той – са заслепени от златото на Горо. Те очакват момента, когато аз ще бъда сам, за да се хвърлят отгоре ми, да ме убият и да ме ограбят. Нека да се пазят. Често измамникът сам пада в гроба, който е приготвил за своя съсед. Най-добре ще се смее този, който ще се смее последен!

В този момент капитанът стана. Горо направи същото и излезе от кръчмата.

Три часа отзвъни часовникът на пристанището. Вече зората бе започнала да примесва своята светлина с мрака на нощта. В тази сива атмосфера се чувстваше фученето на лек морски вятър, който освежаваше. Корабите, шлеповете и лодките, привързани по дължината на пустия кей, изглеждаха задрямали и необитаеми.

Горо остави капитана да тръгне напред, затвори вратата на кръчмата и се намери сам върху шосето. Искаше да предизвика подлостта на двамата негри и да бъде нападат от тях без свидетели, без присъствието на никого.

Попипа камата си и погледна внимателно наоколо. Не откри нищо подозрително върху кея, пито по мостовете на разните кораби. Последните, като че ли се събуждаха от дрямката си, под влиянието на повдигащите се вълни. Техните платна, полуотпуснати, се надуваха напразно и веригите на котвите им скърцаха с монотонен шум.

Горо, не забелязвайки никаква следа, която да му покаже присъствието на неприятелите му наблизо, се отправи по посока на кораба, тръгващ за Анкона, който се намираще на около петдесет метра от кръчмата.

Но привидната сигурност, която го обкръжаваше, му вдъхваше безпокойство и разпалваше подозренията му. Той знаеше алчността на негрите и удара, който му готвеха. Какво означаваше тяхното отсъствие?

Бяха ли отишли в някоя друга кръчма?

Разсъждавайки, Горо бе стигнал близо до кораба, който щеше да го отведе. Нищо не мърдаше на борда. Само дежурният моряк бе седнал на предната част на мостика, върху куп въжета и Дремеше. Всички хора от екипажа спяха още в хамаците си. Също и капитанът, веднага след връщането си се бе прибрал в кабината, за да си отпочине един час.

Една проста дъска служеше за минаване между кораба и кея. Наблизо се намираше цяла грамада от разнообразни стоки, предназначени за товарене.

В момента, когато негърът си пробиваше път между разните бали и сандъци, за да достигне до дъската, внезапно спря. Чувство на недоверие се изписа на лицето му. Предусети някаква клопка. Помисли, че неговите противници са използвали това безредие от пакети и сандъци, за да се скрият и очакват минаването му. После отхвърли тази мисъл и тръгна по дъската.

Но едва бе направил крачка по дъската, когато тя се задвижи силно под краката му. Той загуби равновесие и вече падаше във водата, когато успя да се вкопчи в дъската, която му бе изневерила. Но един груб удар на Сазим накара ръката му да я изпусне и Горо падна между кораба и кея, в мътните зеленикави води.

19. Морско сражение

Венеция бе обявила открита война срещу бунтовника и пират, Марино Маринели.

Една мощна ескадра, образувана от Съвета на тримата и сената, бе тръгнала към скалистото островче, със задача да го разруши и плени краля му.

Трима души я командваха. Първият бе адмирал Мило, вещ и опитен моряк; второто място се заемаше от един смел и безмилостен човек, великия капитан Силвио Зиани; най-сетне третият бе Тадео Моро, управителят на Сан Марко.

Под заповедите на тези трима висши началници се намираха капитани на кораби, фрегати, корвети, галери и други, от които се състоеше флотът.

Между тях можеха да се разпознаят патрициите Леандро Малатеста, Даниел Фоскари, Енрико Бордено и Бартоломео Симо, чийто имена бяха издълбани върху една от плочите на Санта Рока.

Графът бе застанал на върха на фара и гледаше с най-голямо спокойствие многочислената флота, която приближаваше към островчето. Той щеше да започне борба с един почти непобедим противник.

Марино Маринели бе имал като първа грижа след завръщането си на острова да довърши бързо укрепителните работи и да се подготви както за нападение, така и за отбрана.

Той бе поверил на Фалие и Оргосо командването на флотата. Последната бе разделена на две ескадри и докато едната се намиреше подслонена в пристанището, другата кръстосваше в открито море до нова заповед.

Марино бе прибавил на фара един твърде прост апарат за съобщения и бе усвоил със своите адмирални множество зрителни сигнали, които изразяваха волята му. При мъгла, на борда на Оргосо имаше пощенски гълъби, които щяха да отлетят до фара и да предадат известия на Маринели.

И двете неприятелски страни готвеха оръдията си и наблюдаваха мълчаливо. Малко по малко, с величествен ход, тежките венециански кораби се наредиха около острова, притискайки го с обръч от мачти и оръдия.

Островитяните бяха получили от Марино изрична заповед да не стрелят, преди да започне офанзивата.

Мило и Зиани смятаха първо да предприемат едно дебаркиране, но Анафесто, който ръководеше превъзходно отбраната на брега, бе осуетил всичките им опити.

След много дни и много нощи в подобно очакване, смелчаците се отчайваха, младият Манджили, един от най-верните и най-разпалени другари на Марино, помоли началника си да му позволи една смела постъпка. Искаше, въпреки всички опасности, да предприеме разузнаване сред неприятелските кораби.

Маринели, отстъпвайки на неговото настояване, се съгласи най-сетне да даде на Манджили исканото позволение, но натовари същевременно д'Аргенай да го придружава.

Под прикритието на нощта, двамата безстрашни разузнавачи се качиха на една шалупа, лека за управление.

Бе полунощ, когато отблъснаха лодката си от брега и напреднаха, от вълна на вълна към тежките маси, които величествено поклащаха страните си, обкичени с оръдейни гърла.

През това време Марино очакваше с безпокойство от височината на кулата двамата храбри разузнавачи да му докладват за резултата от

мисията си.

Внезапно пушечни изстрели огласиха нощта. Графът помисли, че се е завързала престрелка между войските на Анафесто и някое неприятелско отделение, опитващо се да слезе на брега. После тишината наоколо отново се възстанови и не можеше да се чуе нищо друго, освен шумът на скърцащите корабни вериги.

След един час д'Артенай се върна във фара и поиска да говори с Маринели.

Марино каза да го въведат при него и забеляза не без вълнение скръбта, която бе изписана по лицето на благородника.

– Връщам се сам – каза последният, започвайки доклада си. – Манджили е мъртъв. Той е първата жертва на войната. Чуйте разказа ми, Марино! Ние успяхме да се приближим до неприятелските кораби и да чуем заповедите, предавани от единия борд на другия, с помощта на рупори.

– Това е чудесно! – извика Маринели. – И какво можяхте да узнаете?

Д'Артенай продължи разказа си:

– Ние знаем сега – каза той, – че една обща атака е решена за утре. Пристанището ще бъде бомбардирано, за да се принудят корабите, които са се подслонили там, да излязат. Една част от военната флота и транспортните кораби ще предприемат паралелни действия срещу противоположния бряг на островчето. Крепостта Сан Павел ще бъде също бомбардирана и дружините, приготвени за дебаркиране, ще предприемат масово нападение.

– Вашият доклад струва повече от цял товар злато, д'Артенай! – каза Маринели. – Ние ще можем да отблъснем сега тези нападения и ще нанесем пълно поражение на войските на Съвета.

– После – продължи д'Артенай – флотата, стоварвайки войските на земята, под прикритието на оръдията, ще започне на свой ред сражение: такъв е планът, уговорен между Силвио Зиани, адмирал Мило и управителя. Първият ще командва войските, които ще слязат, вторият ще ръководи морската битка, а третият ще остане на заден план с транспортната дивизия.

– Узнахте ли – попита Маринели – на борда на кой кораб се развява символичното знаме на Венеция, царицата на моретата, знамето, украсено с лъва на Адриатика?

– Да, на средната мачта на адмиралския кораб!

– Нашата защита ще бъде така смела – каза Маринели, – че Съветът

на Венеция ще се разколебае, когато види плановете си разстроени и унищожени...

Д'Артенай поднови прекъснатия си разказ и обясни на началника си как скромната и славна експедиция бе завършила с едно непоправимо нещастие, със смъртта на Манджили.

– Ние вече бяхме обърнали лодката – каза той, – за да се приберем на брега, след като благополучно свършихме мисията си, когато близо до брега срещнахме една неприятелска лодка, хората от която измерваха с помощта на една сонда, дълбочината на водата на това място. Манджили, неспособен да задържи буйността си, напълни бързо пушката си и взе на прицел лодката. Но в същия момент офицерът, командващ групата шпиони, предугади жеста на моя другар и също стреля. Двата куршума се кръстосаха по пътя. Манджили, улучен в сърцето, се строполи назад и тялото му изчезна във водите... Крайбрежните часови, привлечени от гърмежите, дотърчаха в този момент и обърнаха в бягство неприятелската лодка. Така аз можах да слеза на брега в пълна сигурност.

– Венецианците всички са синове на морето – отговори Марино – Манджили е намерил най-достойния гроб за него. Нека Бог прибере душата на този верен другар. Той ще бъде отмъстен; неговите убийци ще изкупят престъплението със собствената си кръв. Тичайте в крепостите д'Артенай. След един час ще се съмне и ще настъпи решителният ден за нашата кауза. Идете и отнесете на Фалие заповедта да не напуска пристанището със своите галери, преди да отида при него. Искам да поема лично ръководството на сражението.

Маринели имаше неизменна вяра, може би преувеличена, в успеха. Д'Артенай сподели съмненията си, припомни му, че сражението, в което се хвърляше с наведена глава, е неравно и с тежки последици. Посъветва го да действа задружно с Оргосо...

– Ние ще бъдем победители без Оргосо – прекъсна го Маринели. – Побързайте да отнесете заповедите, които ви дадох!

Прокълнатият незаконнороден, въвличен в калта от тираните на Венеция, се чувстваше възпламенен от един нов огън – огъня на отмъщението. Най-сетне той щеше да възстанови пред очите на народа, когото толкова обичаше и от когото бе обичан, своя престиж, взимайки победата.

Няколко минути още Марино остана замислен на кулата си, с очи, залутани в тъмните води. Струваше му се, че вижда своя хубав син да се осъществява малко по малко и да се приближава до края, където триумфът на доброто и красивото щеше да възтържествува над развалата и

деспотизма.

Внезапно той се отърси, помисли отново за предстоящата опасност и прекъсна съзерцанието си, за да поеме поста си на главнокомандващ.

Той накара да подготвят светлинните сигнали и съобщи на Оргосо заповедта, която бе предал на д'Артенай.

После слезе по стълбата на кулата и отиде в църквата на острова, която се издигаше на малко разстояние от фара.

Последната бе подредена с простота, вкус и благоприличие. Маринели бе избягнал всякакъв лукс и всеки предмет, който би могъл да възбуди човешката алчност.

Камбаната, която всяка неделя звънеше, за да призовава вярващите за молитва, бе същият водолазен звънец, който бе послужил някога на Маринели, за да изтръгне от дъното на морето съкровищата на Мадреселва. Старият леяр Верди го бе преобразил и нагодил за свещената му цел.

Марино влезе в сградата, празна от богомолци, приближи се до олтара, коленичи и започна да се моли с усърдие. Превъзнесе душата си към Бога с искреност, с топлината на една благородна душа, чието минало не бе друго, освен милосърдие, доброта, великодушие и чието бъдеще беше цял идеал.

Помисли за Анунциата, която обичаше за своя баща, окования дож, може би вече мъртъв.

Той стана и напусна църквата с по-закрепнала душа. Зората откри пред очите на Маринели картината на неговото дело – на стратегия и изобретателност.

Всеки бе на поста си: артилеристите при батареите на брега и крепостите, също както и пехотинците, натоварени да защитават окопите и артериите на острова.

Фалие даде на екипажите на корабите си последните нареждания, а д'Артенай, който ръководеше отбраната на пристанището, бе заповядал на артилеристите да запалят фитилите и да бъдат готови да открият огън.

В момента, когато слънцето вече издигнало се озари морето и острова с блестяща светлина, върху покрива на двореца на Маринели се развя бялото знаме с оръжията на Гриманите.

В същия момент, като че ли издигането на това знаме бе възбудило омразата у неприятеля. Множество оръжейни гърмежи, дадени от венецианската ескадра, разтърсиха въздуха.

Адмирал Мило бе дал заповед пристанището да бъде единствения

прицел за артилерията. Една истинска градушка от гранати се изсипа върху острова, който се затресе.

Д'Артенай се противопостави енергично и отправи своята стрелба с точност и сигурност срещу неприятелите. Действително, венецианците бяха започнали обща бомбардировка на пристанището, без да имат точно определена цел. Островитяните, напротив, желяеха да пестят мунициите си, стремяха се стрелбата им да бъде точна и успяваха.

Силвио Зиани бе твърде учуден, че не вижда защитнически войски на другия край на Санта Рока. Той повярва, че това е една тактическа грешка от страна на Маринели и си въобрази, че последният е пренебрегнал защитата на крепостта Сан Павел, за да удържи атаката на пристанището. Той реши да направи опит да дебаркира войските си на този бряг.

Ако той успееше да стовари на острова петте хиляди войници от арсенала, които пренасяше флотата, островитяните бяха загубени.

Силвио Зиани не предполагаше за хитростта на неприятелите си. Екипажите на корабите получиха заповед да спуснат в морето десет големи шалупи, където да се настанят много войници.

Едва последните се бяха доближили до брега, когато видяха малки облаци дим да се издигат от скалите, които имаха преди това пуст вид.

Една градушка се изсипа върху тях, разстройвайки редовете им, пробивайки лодките. Анафесто бе нагласил една двойна атака, която бе чудесно изпълнена.

Той бе заповядал на своите артилеристи да отправят стрелбата си срещу транспортните кораби, а в същото време, последван от своите леки войски, излезе иззад скалите, където се бяха скрили и откри убийствен огън срещу войниците от лодките.

Войниците от арсенала, изплашени от това нападение, се разколебаха, оставиха лодките се на волята на вълните и се опитаха да се върнат на корабите си.

За съжаление атаката на Анафесто, макар и сръчно подготвена, бе прибързана. Нетърпеливият благородник трябваше да съдържи своята буйност и да почака войниците на Зиани да се приближат до брега. Венецианската армия тогава щеше да бъде напълно разстроена и унищожена.

Тежките транспортни кораби, твърде засегнати от гранатите на Анафесто, напразно се опитваха да си отмъстят, противопоставяйки цялата си артилерия. Техните снаряди се разбиваха в естествените укрепления на острова, без да причинят никаква вреда.

А какво бе станало през това време с граф Санта Рока?

При започването на артилерийското сражение, Марино бе отишъл в пристанището, за да поеме ръководството на морското сражение.

Вече няколко кораба бяха тежко повредени, макар и да не бяха извадени от строя.

Пристигането на Маринели бе посрещнато с възторжени викове и всички почувстваха прилив на нови сили при вида на скъпия си началник.

Граф Санта Рока бе поставил на главата си черна шапка, украсена с бели пера. Косата му падаше назад в гъсти къдри грациозно върху широката му яка, украсена със скъпи бродерии. В очите му блестеше голяма енергия, висок дух и една бързина от чудесни решения. Мустаците му, черни и поставени с ред, оставяха да се виждат напълно устните му с фини черти. Държеше в дясната си ръка брадва за нападение на кораба, чието острие блестеше на слънцето, докато с лявата сочеше неприятелските кораби, които трябваше да бъдат нападнати и победени въпреки техния брой.

Той носеше дреха от черно кадифе. Един великолепен пояс, бродиран с котвички и коронки от злато, придържаше сабята му към кръста, а около бедрата му се развяваше комендантският жълт ешарп, бродиран също със злато.

Изражението на лицето му, както обикновено, бе озарено от смелост и неукротима буйност, които го правеха идол на тълпите.

По негова заповед възетата, които придържаха корабите в пристанището, бяха бързо отвързани и тридесет кораба на краля на острова, тридесет тежки и здрави кораба, излязоха величествено от залива, който им служеше за убежище.

Адмирал Мило разположи своята ескадра в полукръг, като че ли искаше да обгради неприятелската флота, която се приближаваше.

От благоразумие Маринели заповяда на капитаните си да държат корабите си на известно разстояние един от друг, за да разпръснат вниманието на неприятеля и да направят нападението по-успешно.

Адмиралският кораб на Маринели застана в средата на ескадрата, за да може началникът по-добре да упражнява командването. Няколко галери получиха заповед да симулират едно бягство към открито море, после да се върнат веднага, за да нападнат странично последните кораби от флотата на Мило.

Ужасното сражение започна. Свиренето на куршумите и ехтежът на гранатите се сливаха с грохота на строшените мачти, виковете и

риданията на ранените или умиращите...

На остров Санта Рока д'Артенай бе спрял стрелбата на своята артилерия и очакваше със загриженост изхода от тази страшна битка.

Тогава си спомни за съвета, който бе дал на Маринели... Защо последният бе отказал да го послуша? Защо бе пренебрегнал помощта на Оргосо с неговите тридесет кораба?

Шест от корабите на Мило вече бяха във от строя. Но неговата ескадра бе още силна с петдесет фрегати и галери, които заплашваха да смажат ескадрата на Маринели, която се състоеше от двадесет и девет единици. Другарите и войниците на Маринели проявяваха свръхчовешка храброст и ловкост. Тяхната стрелба, направлявана с много хладнокръвие, носеше смърт и разрушения върху венецианските галери.

Вече даже изглеждаше, че победата ще се усмихне на храбрите островитяни. Маринели реши да използва нерешителността, която парализираше неприятелите му, за да заповяда вкопчването на корабите с куки и битката тяло срещу тяло. Всеки кораб се приближи до неприятелския, който бе срещу него, куките бяха хвърлени... екипажите от корабите на Санта Рока се нахвърляха срещу венецианските кораби като срещу плаващи крепости. Морското сражение се преобърна внезапно в сухоzemна битка.

Заповедите на Маринели, прогласени от борд на борд с помощта на рупори, бяха изпълнени от храбрите моряци точно и с проявяване на голяма неустрашимост.

Сред трясъка на оръдията и ударите на сабите и брадвите, юнашкият елит, от който се състоеше екипажът на адмиралската галера на Санта Рока, се прехвърли, воден от своя герой върху моста на венецианския адмиралски кораб.

Кръвта на нещастните жертви на тази борба, братоубийствена и болезнена за Марино, падаха във водите и ги обагряха с кръвта си, като скоро потъваха в дълбочините.

Вече неприятелят отслабваше, Маринели излизаше почти победител в тази гигантска и неравна борба, когато внезапно едно ужасно известие бе донесено на графа.

Силвио Зиани и Тадео Моро се приближаваха към театъра на сражението с транспортните кораби и единиците от резервите. Те идеха да спасят адмирал Мило от сигурно поражение и да поставят флотата на Санта Рока в критично положение.

Втората венецианска ескадра, съставена от тежки кораби, напредваше, описвайки величествена дъга. Изглеждаше, че тя се старае да остане

извън обсега на оръдията на д'Артенай, чиято точна и поразителна стрелба им бе нанесла вече непоправими щети.

Тадео Моро и Силвио Зиани се въздържаха да открият огън срещу корабите на Маринели от страх да не внесат смърт сред екипажа на Мило. Техните кораби се готвеха да се наредят между тия от първата ескадра и да вземат участие в палубната битка, започната от флотата на Санта Рока.

Маринели разбра каква гибел очакваше неговата малка храбра армия. Ако Тадео Моро и Зиани присъединят усилията си към тия на Мило и успееха да го обкръжат, близкото поражение над венецианците тогава щеше да се превърне в тяхна блестяща победа. Санта Рока и неговите защитници щяха да бъдат принудени да се предадат на своите палачи, от които щяха да понесат най-ужасни мъки.

Марино реши да извърши бърза маневра. На всички галери на Санта Рока бе предадена заповедта моряците да се върнат на бордовете си и да бъдат откачени всички куки, които ги свързват с неприятелските кораби.

Моряците, изненадани от подобно решение, проявиха недоумение, но изпълниха веднага заповедта на своя уважаван началник.

Всички галери разпънаха платната си и се отправиха към пристанището на Санта Рока, закриляни от батареите на д'Артенай. Френският благородник бе открил адски огън срещу неприятелската ескадра, приквивайки така оттеглянето на Маринели.

Обаче венецианците смятаха това оттегляне за поражение и се помислиха за победители. Триумфални викове се разнесоха от неприятелската ескадра, докато флотата на Санта Рока се прибираше в своето пристанище.

20. Първата следа

Като устрои засадата на Горо, Сазим и Хасан мислеха, че лесно ще го отстранят и ще заемат мястото му на кораба, пътуващ за Анкона.

Но техните престъпни сметки не се сбъднаха.

Служителят на Маринели, блъснат във водата от Сазим, изпусна силен и зловещ вик.

В същия момент морякът, който беше на пост на кораба си, излезе от своята дрямка и отгърча към оградата.

Двамата негри, изненадани от това, се уплашиха. Тяхната смелост

за миг изчезна и отстъпи място на подлия им страх. Хасан дръпна назад Сазим, който бе останал във от скривалището си и му пошепна с глас, треперещ от страх:

– Да бягаме, да бягаме! Морякът се безпокои и търси откъде идва този вик. Ние сме загубени, ако ни открие. Лошо направихме. Защо не забихме камите си в тялото на този проклет Горо?

Двамата роби изпъзяха между касите и разните стоки, където се бяха скрили, после избягаха безшумно, посрамени като лисици, които бяха крали пилета, промъкнаха се край къщите на пристанището и изчезнаха скоро в дрезгавината на настъпващото утро.

Какво бе станало с Горо? Беше ли се удавил, както неговите подли нападатели можеха да предполагат?

Негрът бе паднал в дълбока кал, където рискуваше да потъне бавно и да умре от най-ужасната смърт. Обаче той бе успял с едно почти свръхчовешко усилие да улови една греда, забита в кея, и да остане във от опасност.

В този момент морякът се появи над оградата.

– Хей! – му извика Горо. – Един прът или едно въже! Бързо или негрът ще се удави.

Нещастникът, изтощен от толкова усилия, чувстваше силите му да отпадат. Влагата бе направила хлъзгава гредата, която бе обгърнал с от-малелите си ръце. Горо бе добър плувец, но краката му потъваха все повече в лепкавата кал. Чувствуваше, че вече ще загине, когато неговият спасител му хвърли освободителното въже. Той го улови и напрягайки всичките си сили, се изкачи по него с пъргавината на котка.

Морякът го посрещна, смеейки се на злополучното му приключение.

Горо, дирейки напразно с поглед двамата си неприятели, мина върху моста и разказа какво му се бе случило на офицерите и моряците. Моряците, от които негрът прикри истинската причина за нещастieto, му се смяха от все сърце и побързаха да дадат на негъра други дрехи, за да съблече своите, които бяха кални и мокри.

След малко корабът вдигна котва, излезе от пристанището и се впусна в открито море.

След едно кратко и благополучно плуване корабът пристигна в Анкона.

Горо се сбогува с капитана и екипажа, после тръгна пеш за Рим.

Познаваше пътя, дългия път, който трябваше да измине, понеже вече бе минал веднъж по него. Вървеше през целия ден, а вечер си

почиваше от умората в някоя кръчма или в горите.

Беше си съставил план и беше решил да го съблюдава точно. Една добра черта имаше Горо – никога да не се отклонява от взетото решение и да го осъществява въпреки всички препятствия.

Той знаеше, че сеньорита Боргез, жестоко ревнуваща Анунциата, бе отвела съперницата си в някое усамотено убежище. Бе решил да разясни тази мистерия на всяка цена и да занесе на Маринели, на остров Санта Рока, резултата от откритията си.

Но Горо беше един беден роб, непознат в Рим.

Как щеше да се осмели да проникне в палата Боргез? Слугите на входа на разкошното жилище, лакеите, верни на своите господари и строги към чужденците с бедна външност, можеха да го изгонят, да го предадат на полицията...

Той прибягна към хитрост. Щом пристигна в Рим, отиде при един търговец на дрехи, купи си нова червена дреха, украсена със златни ивици, шапка с блестяща бродерия и един чифт нови сандали.

Така пременен се представи в палата Боргез, радостен за добрата си идея да осъществи поговорката: „Расото прави монаха“.

Той влезе гордо в големия вестибюл, където го посрещна един лакей, който се показва изненадан от неговата самоувереност.

Един диалог полусериозен, полукомичен, се започна между двамата. Единият изпълняваше дълга си и се гневеше на упорството и неуважението, което негърът проявяваше към длъжността му; Горо от своя страна не оставяше подигравателното си държание.

– Горо търси красивата и благородна сеньора Мадлена Боргез – каза най-сетне той с твърд глас. – Нека известят на сеньоритата!

– Но кажете ми най-после кой сте? – извика слугата, отчаян от шегите и подигравките на своя събеседник.

– Добре, господин лакей – отговори Горо със спокойствие. – Негърът е роб на граф Санта Рока. Не сте ли негов приятел?

При тия думи слугата измени държанието си. Гневът му изчезна. Изглеждаше смаян... Спомняше си за мистериозния граф, за неговото посещение в палата Боргез. Богатият гост бе дал на него и приятелите му така щедро пари за почерпка, че още пазеше за него признателен спомен.

Той заговори с по-мек тон и упрекна негъра, че не му бе казал това по-рано.

– Робът – подзе Горо – иска да говори с благородната сеньорита Боргез по заповед на своя господар. Слугата го помоли да го последва.

– Елате – каза той. – Не зная дали сеньората е разположена да ви приеме, но аз ще ви известя веднага.

Негърът направи иронична забележка, че бързо са станали добри приятели, после се изкачи по стълбата и последва слугата.

Горо учудено оглеждаше наоколо. Великолепните мраморни стъпала, покрити със скъп килим, оградата на стълбата, украсена с много фини ваятелски работи, надминаваха лукса и красотата на дожовия палат.

Стигнал на върха на стълбата, Горо бе въведен в един вестибюл, където слугата го помоли да почака няколко минути.

– Ще известя за вашето посещение – каза последният – на негово превъзходителство, великия шамбелан.

Изглеждаше, че престижът на граф Санта Рока в палата Боргез стоеше още така високо, както в първия момент, и това се отразяваше по някакъв начин върху неговия беден роб.

Действително след кратко очакване, Горо бе въведен почти без церемонии при красивата римлянка.

Мадлена се бе изтегнала небрежно върху мек диван. Цялата ѝ фигура издаваше приятна грация, почти ориенталска и съблазнителна. Тя отвърна с малък жест с ръка на поклона на негъра.

– Ти ли си личния роб на граф Санта Рока? – попита тя своя черен посетител.

– Да, височество – отговори с уважение последният. – Горо е нещо повече: от дълги години той е довереник на графа.

На Мадлена се стори твърде забавно, че Маринели бе дал доверието си на един негър.

– Какво чудно предпочитание! – каза тя с подигравателен тон. – Хората от твоята раса не се ползват с добро име.

– Всички не са такива – отговори Горо със спокойствие. – Има негри, които вършат това, което им е угодно или пиянстват цял ден, но има и изключения, Горо е честен и верен служител и Маринели го познава и го цени.

Той замълча за момент, като че ли да възтържествува над скептицизма, който виждаше изписан по лицето на гордата принцеса, и продължи като наблюдаваше на всяка дума:

– Горо не лъже никога. Горо знае всички работи на благородния господар, всичко, което мисли, всичко, което прави, всичко, което желае да направи.

– Знаеш ли също как е успял да избяга от Венеция?

Горо почувства тогава, че е победител. Той долови намека, който

му хвърли донната, и ѝ доказа, че познава по-добре от нея бягството на Марино.

– Горо – каза той – даже подготви и се грижи за опасното бягство!

При тия думи той наблюдаваше тайно лицето на принцесата, като че ли да прочете впечатлението, произведено от думите му.

– Ах! – извика най-сетне Мадлена – ти си един хитър негодник. Ти си замесен във всички интриги, ти си участвал във всички предприятия.

Негърът, поласкан от този полукомплимент, обясни ролята, която бе играл през решителната нощ.

– Горо е хитър – каза той, – но освен хитростта си той достига до себеприщипване. Когато графът избяга, дегизиран като гондолиер, храбрият негър остана сред неприятелите на сенъора, рискувайки собствения си живот, за да спаси неговия...

– Да, ти си един предан и безстрашен служител – прекъсна го принцесата. – Кажи ми сега целта на твоята мисия!

– Сенъорът – каза негърът – изпрати Горо в Рим, за да се убеди, дали милостивата принцеса се е завърнала благополучно в палата Боргез. Негърът не ще каже тайната причина за този план. Може би сенъорът си е съставил някакъв план, понеже той не върши нищо без нужда.

– Какви са тия мистериозни подмятания? Да не би графът да се готви да тръгне за Рим? – запита Мадлена, която много се заинтересова от думите на негъра.

Но Горо запази мълчание и се престори, че не разбира нищо от заповедите, които бе изпълнил точно.

– Защо се хвалеше преди малко – каза принцесата полуизненадана и полуразгневена – че познаваш душата на господаря си?

При тия думи тя замълча. Нейното красиво чело, чиято белина бе чиста като алабастръ, се смръщи внезапно.

Тя смяташе, че този негър е дошъл да я изиграе със своите хитрости и лъжи. Реши да прибегне към оръжието, което обикновено богатият употребяваше към бедния – подкупа.

– Ще ми отговориш ли? – каза тя. – Знай, че отговорите ти ще бъдат добре платени.

– Нейно Височество предлага пари на негъра? – запита Горо с очи, блеснали от алчност. Да, Горо обича парите, нищо друго освен парите. Той винаги служи само на щедрите господари и сега парите го привличат. Ах, какво проклето пътуване трябваше да направи Горо. Тон изхарчи всичките си икономии и неговите джобове са вече празни!

– Ще ти се отплатя за всичко, храбри робе – каза Мадлена. –

Говори и ще те обсия със зекени.

Негърът бе покъртен от добрината на Мадлена, от нейната щедрост и учуден от жестовете ѝ, които представляваха странен контраст с гордото и заповедническо държание, от което донната не се разделяше никога.

– Горо желае – произнесе той, показвайки едно голямо вълнение, което принцесата помнели за истинско – само, само...

– Какво? Какво е това? – подзе с живост принцесата, която предчувстваше вече някое важно разкритие. – Говори!

– Горо желае да стане роб на Нейно Величество!

При тия думи, които произведоха дълбоко впечатление върху душата на Мадлена, той се приближи раболепно към тази принцеса, най-знатна от всички, на която искаше да стане прост, презрян слуга.

Тия две същества, така отдалечени едно от друго по рождение и по положение, си бяха вдъхнали мълчаливо доверие, без да разкрият задните си мисли. Горо бе успял да убеди Мадлена в своята привързаност, във всеотдайната си преданост към новия господар, и смяташе винаги да крие тайната, която Мадлена Боргез се опитваше напразно да му изтръгне.

Горделивата римлянка наблюдаваше негъра, който се бе навел пред нея като някоя презряна играчка, като един полезен инструмент. Тя вярваше, че той не знае за нейната страст и нейната омраза.

– Ето, напълни си джобовете със злато, задоволи всичките си нужди и да не говорим повече за пари! – каза тя внезапно, хвърляйки небрежно на Горо кесията си.

Черният се надигна и се хвърли върху парите, като тигър върху плячката си.

Той се престори, че е безкрайно признателен.

– Нека Нейно Величество – каза той – изисква от негъра това, което ѝ харесва. Негърът е усърден, честен и знае да се отблагодарява.

После той се престори, че се е поддал на подкупа и направи на Мадлена признанията, които тя очакваше с такова безпокойство. В действителност той играеше пред краката на принцеса Боргез същата хитра роля, с която бе успял да измами Катерина Зиани.

– Желаш ли искрено да бъдеш всецяло на моя служба, да бъдеш аташиран към моята личност?

Горо наведе почтително очи, после издигна боязливо клепките си и хвърли на благородната Боргез един поглед, в който уважението се примесваше с фалшива вяност, скрита хитрост и привидна откровеност.

– Желанието на Горо да служи на една господарка – каза той най-сетне – схожда с волята на великия господар.

Той замълча за момент. После продължи с нисък глас:

– Граф Санта Рока търси една съпруга. Той копнее за една другарка, която да му помогне да понесе монотонността на неговия самотен и отделен от света остров. Защо му е, неговият голям и разкошен дворец, ако няма една господарка вътре? Тази мисъл измъчва сенъора денем и нощем, не му дава почивка...

– По коя въздиша красивият и благороден граф? – запита принцесата развълнувана.

– По едно същество, което не може да притежава – отговори Горо. Сенъорът е като другите хора. Колкото повече пречки има към нещо, толкова повече го желае, когато пречките се махнат, той го презира.

Мадлена слушаше с напрегнато внимание тия думи, изказани бавно от саркастичния негър.

– По коя, кажи ми, по коя – повтори тя – копнее благородният граф.

Горо направи най-сетне признанието, така нетърпеливо желана от Мадлена.

– По сенъорита Анунциата Фарсети, грациозна принцесо! – отговори той. – Тя е изчезнала по съвсем необясним начин. Жива ли е още? Оттеглила ли се е в някое недостъпно скривалище? Никой не знае. Тази несигурност вълнува сенъора, измъчва го и го поглъща непрестанно. Той не обича тази Анунциата, чийто образ го преследва ден и нощ. Той ще се отвърне от нея, когато я намери, понеже тогава тя ще бъде много лесна за притежаване.

Принцесата изглеждаше живо заинтересувана от тази така правдоподобна реч, която ѝ държа негърът.

– Той не я обича, грациозна мадона! – настоя Горо. – Той не обича сенъорита Фарсети, както не обича и гордата Катерина, съпругата на дожа.

Чувайки да се произнася това име, Мадлена не можа да сдържи едно потрепване. Нейните очи блеснаха внезапно. Тя самата се издаде.

– Да, грациозна господарке – каза Горо. – Сенъорът обича една друга дама, ни по-малко красива от дожесата и сенъоритата и която...

– Кажи ми името на тази благородна дама, без да се колебаеш! – каза Мадлена с почти умоляващ тон.

– Тази дама – заяви робът със спокойствие – не е никоя друга, освен благородната принцеса пред краката, на която е коленичил негърът. Сенъорът обича принцеса Боргез и не обича друга, освен нея.

Гордата Мадлена пазеше още пресен спомен за измяната на Марино. Тя се съмняваше в уверенията на Горо, смятайки ги за заблуда.

– Изкусен ласкател! – извика тя. – На какви ли низости не си способен, за да станеш приятен на твоите господари! Дай ми някакви доказателства за твоето неразумно твърдение. Може би тогава ще ти повярвам.

Горо протестира, че се съмняват във верността му, защити се, че не е измамник и не питае никакви безчестни намерения, после пожела да ѝ даде доказателства.

Принцесата изпита едно страшно чувство при чуването на тия думи. После тя се овладя. Отказа да повярва, че Катерина, владетелката на Венеция, може да я мрази така.

– Мислиш ли – каза тя на негъра, – че хвърляш едно тежко престъпление върху дожесата, че можеш да изкупиш смелостта на твоето обвинение с най-жестоко наказание.

Горо чувстваше, че вече много е напреднал. Не го напусна невъзможното си спокойствие нито за момент и заяви с твърд глас на принцесата, че поема отговорността за всичко казано.

– Единствената цел на негъра – добави той – е да убеди Нейно Величество, която още остава недоверчива. Той вече е видял много страни, много хора. Той вече е бил наказван, бит, унижаван от господарите си, на които е служил честно. Такава е често отплатата към честния безпомощен роб, Нейно Величество отказва да го вярва. Повдига рамене, когато той ѝ прави искрено признание и когато поставя живота си в опасност. Неблагодарността е нещо, което негърът е свикнал да посреща без докачане. Горо знае това от опит... Нека Нейно Величество да чуе искрения и прост разказ на черния слуга. Нека узнае, че дожесата го е подкупила, за да дойде и я убие. Горо е приел мисията и парите. Той е дошъл в Рим..., за да разкрие всичко на Нейно Величество и да я пази от домогванията на лукавата Катерина.

Мадлена хвърли към негъра изпитателен поглед. Струваше ѝ се, че открива, под това усърдие и искрена преданост куп лъжи и лукави мисли.

– Разбрах те, виждам целта ти! – каза тя с ледена усмивка. – Ти се стараеш да се покажеш достоен за подаръка, който ще ти направя.

Черният, верен на ролята си, се показа нечувствителен към този израз на недоверие и увери още веднъж принцесата в голямото си желание да ѝ служи. После той ловко се върна на темата си, като изложи внезапно истинската цел на посещението си.

– Ах! – каза той с колеблив глас – докато сеньора Анунциата не

бъде намерена, нещастният граф ще се мъчи. Една следа само, една следа е достатъчна...

– Сеньората е загубена завинаги за твоя господар, графа! – отговори твърдо Мадлена. – Тя е взела расото. Тя вече няма право да обича, нито да бъде обичана от някого.

Мадлена щеше да разкрие страшната тайна, която забулваше нещастieto на Анунциата Фарсети. Горо вече знае повече, отколкото би могъл да желае. Той прие всичко като отплата за страданията и хитростите си. Най-сетне имаше първата следа, която щеше да му позволи да намери нещастната сеньорита.

Той обаче се престори, че посреща с безразличие това важно съобщение.

– Дългът на негъра – каза той – е да премълчи пред графа тази новина и да го накара да забрави малко по малко тъгата си. Горо е изпълнил мисията си, той ще предаде на графа това, което иска да знае. Ще му докладвам, че благородната дама, грациозната принцеса Боргез е добре в палата си в Рим, че се радва на добро здраве.

Тогава Горо помоли Мадлена да го освободи да си отиде; той бързаше да избяга и да предвари момента, когато принцесата, узнавайки хитростта му, можеше да накара да го арестуват...

Мадлена остана в будоара си замислена, нерешителна.

Нейните подозрения се увеличаваха. Срамът и страхът вълнуваха душата ѝ. Тя разбираше, че робът я бе изиграл, че скритата цел на мисията му бе да я следи, да изтръгне тайната ѝ. Чувствуваше, че над нея надвисва страшна заплаха. Дожесата я мразеше до смърт и можеше да даде поръчка на Горо да я убие...

Тази ужасна мисъл я накара да потрепери. После, като че ли обзета от една внезапна идея, тя позвъни на шамбелана си. Последният бързо дотърча да получи заповедите на своята господарка.

– Накарайте да проследят – каза тя – колкото е възможно по-тайно, негъра, който току-що напусна палата. Проследете делото му. Накарайте да го арестуват безшумно.

Благородникът направи един почтителен реверанс и напусна будоара, за да предаде получените заповеди.

21. Лъвът на Адриатика

Вечерта настъпи. Сенките на нощта като че ли покриха с един воал

на забрава ожесточените сражения, които се бяха разиграли в спокойните води на Санта Рока.

Галерите на Марино бяха хвърлили котва в пристанището. Върху техните палуби, напоени с кръв, отрупани с платна, въжета и разни останки, нищо не се движеше.

Вън от канала на залива неприятелските кораби бавно маневрираха, заемайки нови позиции за през нощта. Техните продълговати форми, почти призрачни се очертаваха около острова в една широка концентрична линия.

Маринели и Фалие бяха слезли от корабите и отидоха при д'Артенай. Те поздравиха френския офицер и неговите смели артилеристи за енергията и смелостта, която бяха показали по време на сражението.

Но и двамата бяха загрижени и обезпокоени. Санта Рока и неговите смели другари едва се бяха отървали от гибел. Флотата, отначало победоносна, бе принудена да отстъпи, пред многобройните кораби, за да избегне унищожението. Един обръч от желязо и огън се бе образувал около малкия остров.

Защо Марино се бе отказал да последва съвета на д'Артенай? Той съжаляваше горчиво за решението си да заповяда на Оргосо да не се намесва.

Адмиралът на Маринели не бе посмял да наруши заповедта на своя началник. Той се бе ограничил да кръстосва в открито море, без никаква цел, без никакъв план. И сега рискуваше да бъде забелязан от неприятелските наблюдатели, да бъде смазан от превъзхождащите го по брой и сила и да даде на безсилния Маринели зрелището на едно второ поражение, окончателно за Санта Рока.

Отдадени на тия мъчителни размишления, Маринели и Фалие се разхождаха по дължината на брега, проверявайки поставените тук-там постове за предпазване от една нощна атака.

Внезапно срещнаха отново д'Артенай, който идеше да даде последните си инструкции на хората от батареите и да се прибере в жилището на граф Санта Рока.

Френският благородник протегна ръка, за да му засвидетелства своето доверие и симпатия. Маринели го прегърна, като че ли тия ужасни часове на тъга и несигурност скоро щяха да се заменят с триумфа на мъничкото царство и неговите благородни господари.

После тримата се отправиха към крепостта, откъдето тъкмо излизаха нисшите офицери.

На върха на кулата, в стаята на картите, един важен разговор се

започна между тримата мъже.

– Не можах да спечеля победата – каза Марино с твърд глас, – но аз още пазя моята пламенност и моята смелост от първия час... Ние ще имаме своя реванш и ще победим – добави той, подкрепен от д'Артенай. – Сега ще се посъвещаваме!... Моето мнение е щом се съмне да подновим нападението. Ще привлечем неприятелските кораби под огъня на нашите батареи и флотата ни ще действа срещу флага им.

– Този план е превъзходен – каза Фалие. – Но трябва да устроим една тройна офанзива, като действваме задружно с Оргосо. Как ще можем да му предадем тази заповед? Зрителните сигнали, с които си служихме досега, не могат да предадат новите заповеди освен предварително условените съобщения. Невъзможно е да го уведоим с тия примитивни апарати за часа и точното място на сражението.

– Още повече – добави д'Артенай, – че островът е блокиран от всички страни. Никаква шалупа не може да се опита да премине венецианските линии и да отнесе на нашия приятел заповедите.

– Трябва на всяка цена да достигнем до Оргосо! – подзе Маринели с глас, който издаваше безгранична смелост. – Ако никой от нашите хора не е достатъчно ловък да премине неприятелските редове, ще отида аз самият да намеря моя верен адмирал и да му предам заповедите си!

При тия думи Фалие и д'Артенай се развикаха, молейки Маринели да не се поддава на своята буйност и да не предприема тази отчаяна постъпка.

– Не произнасяйте тези думи за отчаяност, мои приятели – отговори Маринели, чиито очи бяха блеснали с буен пламък. – Моето решение е взето; ще отида сам, преминавайки неприятелските редове, до флотата на Оргосо и ще нанеса на робите на моя брат най-позорното поражение. Да, аз ще успея в моята смела постъпка или ще загина.

Фалие едва прикриваше изненадата и мъката си. Той виждаше Марино обхванат от една луда мисъл. Вече предвиждаше анархията, разделянето на партии. Виждаше острова лишен от неговия началник, а жителите му заловени и подложени на мъки.

Фалие постави ръката си върху рамото на Марино, своя приятел и началник, и му каза с почти умоляващ тон:

– Бъдете умен, мислете, че от вашето спокойствие и вашата мъдрост зависи съдбата на всички ни. Вашето решение е безумно...

– Ще следвам решението си до стигане на целта. Ще ида да предам на Оргосо заповедта да се нахвърли върху тила на неприятеля, когато види да се развява на върха на фара фамозното знаме, украсено с лъва

на Адриатика!

Д'Атренай и Фалие не се опитаха повече да противоречат на Маринели. Решението на героя бе непоколебимо.

– Поне оставете ме да ви придружа във вашата опасна експедиция! – предложи Фалие с твърд и решителен глас.

Маринели посрещна благородното желание на своя приятел с голяма радост.

– Нашата отплата – каза той – ще бъде или успехът, или смъртта. Вашето желание да ме придружите много ме радва. Докато аз откача от адмиралския кораб неговото прочуто знаме, вие ще идете при Оргосо и ще му предадете заповедта за вземане участие в сражението.

Д'Артенай стоеше неподвижен, безмълвен, с тъжен и неспокоен поглед.

– Що се отнася до вас, д'Артенай – подзе Марино, – вие ще поемете командването на войските на острова и на артилерията. Утре до залеза на слънцето победата трябва да бъде решена в наша полза... Да побързаме – добави той, обръщайки се към Фалие. – От успеха на предприятието от тази нощ зависи утрешният ни успех, триумфът на нашата кауза. Да оставим нашите облекла с богати бродерии, които издават званието ни, и да се дегизираме като рибари и моряци!

Д'Артенай изглеждаше подтиснат. Той не се осмеляваше да вярва в успеха на почти безумния план на Марино и Фалие.

– Нека Бог да ви закриля! – каза той, сбогувайки се със своите двама приятели. – Нека провидението направи пак да се видим!

Марино и Фалие излязоха бързо от крепостта и отидоха в складовете на флотата, където се намираще голям избор от дрехи и панталони за моряците.

Двамата благородници смениха дрехите си, после тръгнаха към брега, преобразени и неузнаваеми.

Маринели бутна по рамото един часовой, разкри му своето инкогнито и го запита не е ли забелязал някоя лодка наоколо. Фалие запита за същото много други часовой. Всички отговориха, че нищо не са забелязали в околността.

Изпълнени с доверие и смелост, Марино и Фалие съгледаха до брега една малка лодка, лека за управление. Те се качиха в нея.

Със силен удар на греблото Фалие отдалечи лодката от брега.

Те се отправиха точно срещу адмиралския кораб, чийто масивни форми се очертаваха в тъмнината.

Двамата мъже вече се бяха напълно предали на опасната си съдба.

Тяхната лодка се носеше грациозно по черните води и се приближаваше все повече и повече до неприятелските кораби. Брегът вече бе изчезнал от очите им и силуетите на плаващите крепости изпъкваха пред тях.

Сенките на големите венециански галери изглеждаха, че повече закрилят, отколкото да застрашават малката безстрашна лодка.

От техните палуби никой не можеше да я различи, а още по-малко да се вглежда навън и да наблюдава морето.

Следователно, двамата гребци изглеждаха облагодетелствани от съдбата.

Пълно мълчание цареше върху корабите от ескадрата. Никаква светлина не блестеше, нищо не се чуваше по палубите.

Екипажите, изтощени от страшната битка през деня, отдавна се бяха прибрали в хамаците. Неколцина войници, поставени на стража на всеки кораб, седяха край мачтите и не подозираха приближаването на една лодка от острова.

С един сръчен удар на греблото, чийто шум се заглушаваше от грохота на вълните, които се разбиваха в стените на корабите, Фалие приближи лодката до големия адмиралски кораб.

Решителният час бе настъпил. Марино помогна на другаря си да намести лодката до въжената стълба, която висеше от страни на кораба, после хвърли наоколо пронизателен поглед.

Нищо не се движеше. Никаква светлина, никакъв сигнал не бе запазен на борда. Само адмиралският салон изглеждаше осветен. През една пролука на завесата прозираше светъл лъч.

– Ще слеза тук! – каза тихо Марино, хващайки се с ръце за стълбата. – Виждате ли това знаме? – добави той, посочвайки на Фалие знамето, което се развяваше на мачтата. – Това е адмиралското, с лъва на Адриатика. Заклел съм се да достигна до него.

Марино даде една последна поръчка на Фалие и му заповяда, като изпълни мисията си, да се върне и да спре до същата въжена стълба, за която той се държеше.

Фалие беше твърде обезпокоен и почти се страхуваше при мисълта за безстрашието, което Марино бе показал.

– Вие отивате към гибел – каза той на приятеля си.

В действителност Марино виждаше ясно какви опасности го очакваха. Фалие можеше да закъснее по пътя, даже да бъде нападнат. Марино през това време можеше да бъде заловен от неприятелите си.

Фалие се отдалечи, неспокоен, почти отчаян. Марино се хвана за пръчките на въжената стълба, остана за момент замислен, с поглед,

отправен към лодката на приятеля си, която малко по малко потъваше в нощта и изчезваше.

Маринели пристъпи към работа. Той се покачи на оградата и се ослуша. Стори му се, че чува шум от много гласове. Той предположи, че адмиралът е събрал своите офицери при себе си и разискват нов план за нападение.

Марино не можеше да се съдържи и искаше да чуе какво си говорят. Но един глас му направи впечатление измежду другите. Струваше му се, че е познат. Беше жертва на някаква измама или наистина познаваше тайнствения събеседник?

Маринели се закатери и с голяма предпазливост подаде глава над оградата и хвърли изпитателен поглед върху мостика на кораба.

Отначало той не видя нищо подозрително и помисли, че мостикът е свършено пуст. После забеляза, близо до един стълб, задрямалия часовой, който стоеше неподвижен, облегнат на стълба. Нещастният човек изглеждаше капнал от умора и забравил длъжността си.

Венецианците действително се съвещаваха, както началниците на Санта Рока и никой от офицерите на ескадрата не предполагаше удара, който им готвеше неприятелят.

Марино стъпи на оградата, намести се до една греда и застана неподвижен като статуя, за да не събуди часовоя.

Той още не се осмеляваше да се движи свободно по палубата. Всеки момент адмиралът или някой от неговите офицери можеше да се изкачи на мостика, да го познае и да вдигне тревога. Маринели тогава би бил безвъзвратно загубен.

Внезапно той чу гласовете да се разнасят по-ясно от кабината. Неговите опасения се оправдаха. Офицерите бяха свършили съвещанието си и се изкачваха върху моста. Той отново чу същия глас, който го бе заинтригувал така силно. Тръпки преминаха по тялото му. Обзе го предчувствие за предателство.

От страх да не бъде открит, той се прехвърли отново през оградата и слезе по въжената стълба така ниско, че да може да наблюдава повърхността на моста, без да бъде забелязан.

Едва бе заел тази нова позиция, когато чу шум от стъпки по стълбата, водеща от кабината към моста.

Този шум бе също едно предупреждение за часовоя, който излезе от дрямката си, взе правилна стойка и започна да се разхожда с правилни и монотонни стъпки.

Двамата мъже се появиха на върха на стълбата. Единият беше

адмирал Мило, а другият... Джакопо Граси, бившият другар по съдба на Маринели, горделивият комендант на неговата флота, когото бе изгонил от своето общежитие за пиратско дело.

При вида на предателя, Маринели почувствува сърцето си да бие до пръсване в гърдите му. Той стисна юмруци; очите му пламнаха от гняв. После изведнъж си спомни за опасното положение, в което се намираше, слезе две стъпала по-ниско и се скри съвсем зад стената на кораба.

Граси познаваше организацията на остров Санта Рока, неговата защита, флотата му, в най-малки подробности знаеше също слабите точки на острова. Отсега нататък адмирал Мило, осведомен за разположението на силите на островитяните на Санта Рока, за мястото, където се намираше Оргосо, можеше да излезе победител от ожесточения и неравен двубой.

Цялото дело на Марино би било разрушено и унищожено завинаги. Неговите постройки, неговата флота, съкровището му биха попаднали в ръцете на омразния тиранин, неговия безсърдечен брат. Отмъщението му би било само празни думи, над които инквизиторите ще се надсмиват.

Маринели, измъчван от тази мисъл, си представяше цялата опасност. Кипеше от ярост..., а смъртта го заплашваше от всички страни: двамата благородници се намираха близо до стълбата и можеха с един бегъл поглед да забележат върховния вожд на Санта Рока. Вълните, леко разпенени, се блъскаха във въжената стълба и отнемаха на нещастния Марино всяка надежда за бягство.

Защо Мило придружаваше Граси върху моста? Дали предателят случайно бе излязъл?

Маринели може да чуе следния диалог между тях:

– Снощи битката беше твърде уморителна, адмирале. Утре ни очаква обаче успех. Отпочинете си, моля ви!

– А Вие – запита адмиралът, – неуморим ли сте? Не ви ли трябва почивка?

– Не мога, адмирале – отговори Граси с мрачен тон. – Чувствам се твърде неспокоен, неспособен да заспя. Върнете се във вашата кабина, сеньор. Що се касае за мене, ще се разходя по моста и ще подишам пресния морски въздух.

При тия думи адмирал Мило се сбогува, после добави с нисък глас, в момента, когато се отдалечаваше:

– Имам честната ви дума, сеньор, че не ще напуснете моя борд преди сутринта.

– Не се страхувайте, адмирале. Имам интерес да удържа думата си. Ще ви служа за водач. Отпочинете си няколко часа и очаквайте денят, да освети вашия триумф, превземането на острова и пленяването на неговите жители.

Мило отпрати лек поздрав към предателя, после влезе в кабината си.

Джакопо Граси остана няколко минути сам върху моста, после отиде към задната част на кораба, където се разхождаше часовоят.

– Граси трябва да загине. Той трябва да изкупи със смърт предателството си! – закле се Маринели.

Той искаше да скочи върху моста, да се спусне върху подлия благородник и да го удуши, но размисли и разбра необходимостта да бъде благоразумен. Неговата главна цел беше не да наказва предателя, а да се сдобие с прочутото знаме, което се развяваше върху средната мачта.

Положението на Маринели ставаше все по-критично. Граси, който бе започнал да се разхожда, мина близо край Марино. Един поглед, хвърлен случайно през борда, можеше да открие мистериозния моряк.

Фалие бе още далеч в морето. Един дълъг час щеше да измине до неговото завръщане.

Марино взе едно отчаяно решение. Той извади камата си от пояса, изкачи се по въжените стъпала и разгледа моста с бърз поглед.

Забеляза, че Джакопо Граси се бе спрял в задната част на кораба и разговаряше на нисък глас с часовоя. Бе сам срещу двамата противници.

Бе въоръжен само с една кама, някоя случайност можеше да го погуби безвъзвратно.

Реши да отиде срещу смъртта, да измами открито бдителността на часовоя, поставен близо до кормилото.

След като пресметна на около петдесет крачки разстоянието, което отделяше мачтата от задната част, той премина оградата, наведе се да не бъде забелязан и стигна до мачтата, движейки се наведен.

Не само че бе успял да измами бдителността на двама венецианци, но също бе можал да се укрие, благодарение на един куп платна и въжета на това място на моста, откъдето можеше да постави в движение въжетата, които придържаха знамето.

Една макара изскърца. Този шум обърна внимание на Граси и на войника. Второ изскърцване се чу; вече знамето бе смъкнато на десетина метра, но повторният шум се стори подозрителен на Граси.

Маринели, предчувствайки опасността, която се приближаваше, побърза в работата си и в миг прочутото знаме бе в неговите крака. Той си

послужи с камата, за да пресече връзките, които придържаха знамето, обви го около себе си и го превърза на кръста си.

В този момент Граси се приближи до мачтата, за да си даде сметка за чудната маневра... Но едва бе надникнал над въжетата, за да види по-добре чертите на човека, който бе дошъл да снесе знамето, непознатият моряк излезе бързо от скривалището си и се отправи към него с вдигнатата кама.

Граси отстъпи ужасен и пребледнял. Отначало помисли, че пред него е пиян човек или вулгарен престъпник. После позна Маринели, своя бивш господар и приятел, който си бе позволил да го съди.

Граси се приготви да се предпази от противника си, изваждайки камата си и готов да продаде скъпо живота си.

– Дошъл съм навреме, за да бъда свидетел на твоето предателство – извика Маринели, обхванат от гняв и омраза. – Трепери! Последният ти час е ударил. Божието наказание скоро ще те постигне, след това на твоя господар, който подло си излъгал.

В този момент Граси, който бе уловил Марино за ръката, повика пазача. Но неговите думи заглъхнаха в страшно хъркане...

– Ето, умри! – извика Марино, забивайки камата си в гърдите му.

При тия думи Марино го блъсна силно към оградата и го наклони към морето.

– Кой сте вие! Откъде сте дошли? – попита часовоят Марино, заплашвайки го със сабята си.

– Това е Марино Маринели... – извика тогава Граси в предсмъртно хъркане.

Марино го блъсна в морето...

През това време войникът бе отърчал към задната част на кораба, за да удари звънеца и разбуди целия екипаж. Марино го последва, искайки да го задържи, но нямаше вече време.

Войникът бе ударил звънеца и веднага се чу шумът на войниците, които скачаха от своите хамаци, офицерите, които вземаха сабите си и биенето на големия звънец в долното помещение.

Марино бе загубен. Смъртта му предлагаше два изхода: или ужасните мъки, на които щяха да го подложат неприятелите му, или смъртта във водите, далеч от всякакви палачи.

За момент го обзе лудата мисъл да се сражава със своите неприятели, да започне една борба сам срещу адмирал Мило, но после се отказа от този безумен проект и помисли за морето.

Далечният спомен за Бенито Мадреселва, неговият другар по

верига в Тулон, потънал след своята смърт във водния гроб, без молитва, без съжаление, възкръсна в неговата памет. Този край му изглеждаше по-спокоен и по-поетичен от позорните мъки, които му готвеше неговият омразен брат и съучастниците му.

Решението бе взето. В момента, когато разбудените моряци се показаха на моста, Маринели се хвърли в развълнуваното море.

22. Брат Бернардо

Горо, напускайки будоара на принцеса Боргез, се почувствува щастлив, че се е отървал от ноктите на всемогъщата дона. Той предвиждаше, че като размисли по-добре, тя ще изпрати хората си да го преследват.

С голяма бързина негърът се отдалечи от палата.

След няколко минути бързо вървене, той се обърна обратно и видя много слуги да излизат от палата и да търсят следите му.

Той кривна в първата уличка, която срещна, и се закри до вратата на една стара къща. Когато опасността бе преминала и слугите, претърпели неуспех, се бяха завърнали, той започна да се смее и продължи пътя си със спокойни крачки до кръчмата.

Стигайки там, той щеше да съчини един нов план, едно средство за използване на следата, дадена от Мадлена.

Щом стигна в кръчмата, той си поръча разкошен обяд, настани се на сянка под градинските дървета и започна да размишлява.

Внезапно видя да идва по пътя един монах, едър и дебел, който влезе в кръчмата, седна под верандата и си поръча кана вино, което започна да пие на малки глътки, като че ли желяеше да вкуси всяка капка. Поръча си втора каничка вино, като че ли да разсее самотата си.

Горо предусети желанието му и отиде да седне до него.

– Добрият капуцин желяе, да разговаря малко – си каза той. – Ще му доставя случай да упражни своето проповедничество.

– Негърът поздравява светия човек! – каза Горо учтиво, като влезе под верандата.

Монахът промълви една къса молитва за честния негър, на когото гледеше като езичник.

Когато Горо седна, монахът му хвърли поглед, пълен със съчувствие.

– Нямах ли господар? – го запита монахът.

– Робът има господар, добър – отговори Горо, преструвайки се на тъжен, – но сенйор е далеч. Той изпрати негъра във вечния град и негърът е забъркан и притеснен.

Монахът запита Горо дали е покръстен. Последният, когото Съветът на тримата бе принудил да приеме християнството в момента на неговото влизане в палата на дожовете, се престори на незнаещ и направи с глава отрицателен знак.

Малко по малко Горо можа да използва разположението на монаха, за да събере желаните сведения.

Той заговори отначало за мисията, с която неговият господар го бе изпратил при принцеса Боргез, за усилията на последната да го убеди да постъпи като брат прислужник в един манастир, чието име му бе изхвъркнало от ума.

– Благородната принцеса е искала, без съмнение да ви говори – каза монахът – за ордена Санта Клара, на когото прави всичките си подаръци.

– Негърът забеляза близо до вратата Анжелика един голям манастир, с беден изглед и недалече от него малка църква.

– Това е точно манастира на кларистките и църквата Санта Мария дел Розарои, синко! – допълни монахът.

Горо не можеше да сдържи радостта си, че най-сетне бе узнал убежището на Анунциата.

– Негърът ще послуша съвета на добрия отец – каза Горо, очите на когото тържествено светнаха. – Той ще се покръсти и ще възхвалява Бог с усърдие.

Монахът повярва, че ще може да спаси една заблудена душа. Той стана и поиска да го отведе веднага в това свято място.

Горо се трогна от добрината на монаха и прие предложението му с благодарност.

Светият човек бе доволен от компанията на негъра и благодареше, че бе имал такава приятна среща.

Той не подозираше каква цел бе имал неговият черен събеседник, който привидно се показваше смирен и набожен.

Горо бе решил да си послужи с монаха, използвайки слабостите му.

– Две кани вино от най-хубавото! – извика той на кръчмаря.

Човекът изпълни заповедта и донесе бързо поръчаните кани с вино.

– За здравето на уважаемия отец – каза негърът, чукайки чашата си о тази на монаха.

Набожният човек се поддаваше все повече на влиянието на виното

и не мислеше вече за проповедта, която искаше да държи на Горо.

Последният, познавайки по очите на монаха, че вече достатъчно е пил, за да стане негова играчка, започна да го разпитва. Той го пита за името му, към кой манастир принадлежи, къде се намира този манастир. Така узна, че монахът се наричаше брат Бернардо и че манастирът му се намира близо до хана.

– Уважаемият отец говореше за един друг манастир, намиращ се близо до вратата Анжелика? – каза негърът. – Този манастир за монаси ли е?

Брат Бернардо направи отрицателен знак и заговори:

– Не, синко. Това мирно убежище приютява само монахини.

– Не отива ли някога там някой монах? – запита Горо настойчиво.

– Понякога почуква на вратата някой монах, предава някоя къса поръчка и се връща. Бил съм там по заповед на моя уважаем игумен. Ах! Добрите сестри познават добре брат Бернардо. Моят игумен е роднина на игуменката на този манастир и ме натоварва да му нося често писма или някоя поръчка за нея.

Така в разговор изминаха множество часове. Сенките на нощта се съгъстяваха върху околното поле.

Монахът сметна, че е дошло вече време да се прибере в манастира. Прие с благодарност да го придружи Горо.

Негърът лукаво забеляза, че още не бе изпразнил каната си.

Брат Бернардо, който бе пил много, за да утоли жаждата си, погълна остатъка от виното, не искайки да го остави загубено. После се усмихна самодоволно, като че ли питието му бе доставило голямо удоволствие.

През това време здрачът бе настъпил, покривайки с тъмните си сенки дърветата и храстите. Двамата мъже станаха най-сетне, платиха поръчаното и излязоха от кръчмата.

Полето бе мрачно и пусто. Птичките бяха започнали своите весели нощни песни и освежителната роса блестеше по цветята и листата на храстите.

Монахът и негърът тръгнаха през полето и се отправиха към малка гора, която трябваше да пресекат, за да стигнат до манастира.

Техният вървеж бе несигурен. Горо бе пил умерено и се държеше сериозно. Монахът, поддал се на изкушенията на виното, трудно вървеше.

Той се залюляваше ту наляво, ту надясно, избухваше понякога в силен смях, после се спираше, за да изтрие потта от челото си.

Накрая той хвана под ръка другаря си и двамата продължиха пътя си, приближавайки свещената сграда.

Внезапно Горо забеляза, че монахът хвърли поглед към една морава сред гората, близо до пътеката. Той предвиди желанието на монаха и му предложи:

– Уважаемият отец е уморен, нали? Не желае ли да си почине на меката трева? Ние ще стигнем скоро до манастира.

Религиозният човек се съгласи със задоволство, оплаквайки се от голямата горещина и се изтегна върху тревата. По съвета на негъра той съблече расото си, за да си направи нещо като легло.

През това време негърът се изтегна на свой ред и наблюдаваше най-малките му жестове. Видя го, че скоро затвори клепачите си, заспа дълбок съм и захърка шумно.

Тогава Горо се усмихна тържествуващо. Планът, който бе съчинил в кръчмата, пиейки весело с другаря си, бе реализиран. Бе успял да опиеш последния, да не съзнава постъпките си. Сега щеше да извлече от новия си познат ползата, на която разчиташе.

Желаше ли да го ограби подло, възползвайки се от неговата слабост? Не, негърът нямаше лоши намерения. Планът му се състоеше от една проста хитрост, която щеше да му помогне в мисията, с която се бе нагърбил от любов към Марино.

Горо знаеше, че достъпът в манастира на монахините е забранен за всеки друг човек, още повече за един негър.

И така той бе решил да проникне при кларистките и да се убеди със собствените си очи, дали Анунциата е затворена там.

Искаше да открадне на монаха расото за няколко часа, да го облече и да се представи в този вид в манастира.

Топ се съмняваше за момент да не би заспалият да се събуди и полека започна да издърпва расото, което монахът си бе постлал, но последният спеше така дълбоко, че не чувстваше нищо и продължаваше да хърка в ритъм, монотонен и комичен едновременно.

Негърът облече расото, закри главата си с качулката и ръцете си в ръкавите, широки и дълги, за да не се вижда, че е негър.

Той се огледа, обърна се веднъж дважд, видя че прилича на монах и можеше да приеме ролята на брат Бернардо.

Тръгна след това обратно по пътеката и изчезна в гъстата тъмнина.

След като вървя няколко минути по направлението, което монахът му бе посочил, скоро стигна пред вратата Анжелика. Забеляза на известно разстояние мрачните страни на манастира и издигашата се в двора

камбанария.

Решителният час бе настъпил. Верният Горо се радваше, че е достигнал най-накрая до целта си и ще може да продаде на нещастната годеница на Марино успокоителната вест, че скоро ще трябва да чака освобождението си. Той можеше да узнае, дали Анунциата вярва още в любовта на Марино или вече се е отказала, заради измяната му, заради неверността му...

Горо ускори крачката си, мина покрай стената с вълчи СТЪПКИ, достигна най-сетне до решетъчната врата и заудря чукчето.

Глухият шум, два пъти повторен, произведен от тежкото чукче върху желязната поставка, се разнесе в сградата и проехтя над тревясалите плочи в двора.

Сестрата портиерка дойде да отвори и с един строг глас го запита, защо чука в подобен час.

– Аз съм брат Бернардо, благочестива сестро! – отговори Горо, грижливо криейки главата си в качулката. Нося ново известие за уважаемата игуменка.

При тия думи вярната пазачка го пропусна да мине в двора на манастира, но го помоли да почака до свършване на вечерната служба.

Горо действително забеляза дългото шествие на монахините, наредени две по две след игуменката.

Всички бяха облечени с просто наметало на кларистките. Държаха по една запалена свещ в едната и молитвеник в другата ръка и пееха в хор:

Света дево, извини желанията ни.
Дай ни милостта си,
смили се над грешните.

Света Дево,
бъди благословена,
майка на Исус, царица на всички.

Горо, закрит зад един стълб, наблюдаваше физиономията на всяка от монахините при преминаването им пред него.

Скоро те изчезнаха във вътрешността на църквата и последните затвориха вратата след тях. Негърът изпита за момент разочарование. Анунциата не се намираше в шествието.

Той се почувства нерешителен, неспокоен да размишлява, хвърлен

в голямо затруднение.

Положението му бе критично. Към кого трябваше да се обърне? Къде трябваше да отиде? Неговият план бе унищожен. Какво е станало с Анунциата? Дали е болна? Умряла ли е? Дали не са я пренесли в друг манастир?

Обзет от тия мъчителни мисли, той се заскита из двора.

Внезапно чу шум от стъпки върху плочите на двора. Някой се приближаваше и идеше, може би да го посрещне, да го демаскира, да съобщи на монахините за неговата дръзка измама. Почувства за момент страх.

Но скоро позна портиерката. Той напредна смело към нея, решен да употреби хитрост.

Престори се, че е изморен от дългия път и идеше да поиска нещо за пиене.

Милостивата жена го отведе до камбанарията и му показа две големи бъчви с прясна вода, до стената.

Лъжемонахът откачи от стената канчето, което бе окачено на един гвоздей, гребна вода и пи, докато задоволи жаждата си.

После изказа признателността си към сестрата, хвалейки я за усърдието ѝ и малко по малко узна това, което желаше да узнае.

– Моята задача в този момент е двойна – каза монахинята. – Две от нашите послушнички са уединени и аз съм натоварена с тяхното пазене.

При тия думи брат Бернардо изрази голяма изненада.

– Две послушнички уединени ли? – попита той. – Къде са те?

Горо почти бе издал инкогнитото си, задавайки този въпрос на сестрата.

– Какво се учудвате? – отвърна калугерката, изненадана на свой ред. – Нали знаете от последното ви идване за карцирането на двете безразсъдни?

Негърът тогава се престори, че си припомня думите на сестрата и се извини за своето забравяне.

Когато настоя да узнае имената на двете послушнички, монахинята му каза, че те се наричали в земния си живот Людовика и Анунциата.

– Какво безразсъдство бяха извършили? – запита мнимият монах, който едва прикриваше вълнението си.

– Людовика – отговори монахинята – е пренебрегнала най-свещената си длъжност. Осмелила се е да получи писмо от един млад човек. Сега изкупва престъплението си в една от подземните килии на манастира. Що се отнася за Анунциата, тя се разбунтувала. Отказала да приеме

расото тогава, когато благородната сеньорита Мадлена Боргез, покровителка на нашия манастир, я е предопределила за служба на Бога през остатъка на дните ѝ.

Горо почувства своето сърце на верен служител да трепва от омраза при мисълта за лукавото опекунство, което високомерната Мадлена упражняваше над бедното сираче.

– Един въпрос, милостива сестро. Кога ще освободят тази нещастна послушница? И тя ли е затворена в някоя подземна килия? – попита той развълнуван.

– Уважаемата игуменка – каза монахинята – не ще се съгласи за нейното освобождаване, ако тя не промени решението си. Този затвор ще стане даже неин гроб – при тия думи, произнесени с плах тон, тя посочи с пръст една малка врата, прикрита в дебелината на стената, която водеше до една подземна стълба – ако продължава да съжالياва за забранените радости...

Вечерната служба приближаваше да свърши. Вече вратата на Църквата се беше отворила с хлопване, за да излязат молещите се монахини.

– Останете тук, почакайте ме! – каза на монаха сестрата портиерка, отдалечавайки се. – Ще отида да намеря игуменката и ще ѝ съобщя за вашата мисия.

Горо се поклони, после си помисли за опасността, която го заплашваше, и за средствата, с които разполагаше за избягване.

През това време шествието мълчаливо се приближаваше към камбанарията. Мнимият Бернардо щеше да бъде открит, принуден да изложи целта на своето идване и може би, даже затворен и предаден на полицията в Рим.

Той взе едно внезапно решение. Отправи се към вратата с подземната стълба, която за щастие бе оставена полуотворена, слезе бързо по стъпалата и се намери във вътрешността на една обширна сводеста галерия, разделяща два реда килии.

Горо бе сигурен, че е стигнал до крайната си цел. Тъмнината, която владееше във влажния коридор, го покровителствуваше от всякакво преследване. Той се ослуша.

Никакъв шум не се чуваше край камбанарията. Монахините се бяха прибрали в своите малки стаички.

Сигурен в тази констатация, той произнесе с ясен глас името на Аунциата, но никой не отговори на зова му. Негърът вървеше от врата на врата, задавайки същия въпрос. Усилията му отидоха напразно.

Така той достигна до другия край на галерията и влезе в един

пресечен коридор, край който имаше дълга редица затворени врати.

Пристъпи пипнешком в гъстата тъмнина, после изведнъж се спря. Един неясен шум достигна до ушите му. Някой бе изпуснал задавено охкане в една от съседните килии. Той подири за момент откъде идеше това мистериозно охкане, после приближи устните си до една от ключалките и произнесе ясно името на Анунциата.

– Анунциата Фарсети в тази килия ли е? – запита той.

Един слаб глас му отговори, въздишащ и тъжен:

– Кой ме вика?

– Горо, негърът – отговори черният, зарадван.

* * *

Страх и гняв бяха изписани по лицата на присъстващите. Беше ли това от родолюбие? Беше ли от страх пред неминуемото наказание? В техните души имаше различни чувства. Те очакваха нетърпеливо едно потвърждение на лаконичната новина. Събрали се бяха за решителния разговор.

– Казват, че един от вашите кораби е влязъл тази сутрин в пристанището, благородни Сима – каза Бордоно.

– Вие сигурно сте узнали нови подробности по аферата Санта Рока – добави Малатеста. – Моля ви, изведете ни от нашето неведение!

Фоскари настоя на свой ред да узнае сведенията, така че Сима, накаран да говори, им изложи това, което знаеше.

– Моят кораб – каза той – е минавал в открито море край Санта Рока, пътувайки за Венеция, когато е станал свидетел на морското сражение, завързало се близо до острова. Гъст дим забулвал хоризонта. Непрестанното ехтене на оръжейните гърмежи заглушавало шума на вълните.

– Вашият кораб, без съмнение, е взел участие в сражението? – каза Бордоне.

– Не – отговори Сима. – Неговото слабо въоръжение от четири топовни гърла и тежкият му товар биха го осъдили на сигурна гибел. Но докладът на капитана е от голяма важност. Този честен служител потвърди, че е забелязал през дима славното морско знаме, лъва на Адриатика, да се развява върху една от крепостите на острова!

При тия думи тримата патрици се развикаха, казвайки, че подобно нещо е невъзможно.

– Не – викаха те. – Капитанът се е измамил от някое фалшиво наблюдение. Защо ни смущава с неговите видения?

– Целият екипаж потвърди доклада на своя капитан – отговори Сима, продължавайки своя разказ. – В момента, когато търговският кораб, възвивайки борда, започнал да се отдалечава от опасното място, един войник от арсенала, ранен, достигнал до тях, плувайки с всичките си сили. Моряците извадили от водата нещастника, издигнали го на палубата и го наобиколили да го разпитват. Той им разказал, че бил свидетел на унищожаването на венецианската флота, че, адмирал Мило и Силвио Зиани били паднали под ударите на островитяните.

– Къде е този войник? Явил ли се е пред Съвета на тримата? – попитаха в един глас тримата сенатори.

Управителят им отговори, че човекът е починал през време на пътуването на кораба и че сам той, Сима, е предал на Съвета казаното от войника.

Енрико Бордоне изглеждаше съкрушен от тази новина.

– Как? – повтори той. – Венеция, царицата на моретата, победена, хвърлена в калта от един пират.

Малатеста изглеждаше по-оптимист.

– Нашата флота е значителна – каза той – и не може да бъде разбита по никакъв начин. Тя може за момент да направи лоша маневра, но крайният успех ще ѝ остане сигурен.

Фоскари избухна в проклетия срещу нещастника, автор на това тъжно известие:

– Добре, че е умрял негодникът – каза той. – Но заклевам ви се, че ако бях го видял, щях да му изтегля езика, вързан с въже.

След като бяха излели всички проклетия и омраза срещу незаконородения, гнева си срещу Венеция, която бе станала жертва на алчността си, продавайки кораби на Марино, Сима им каза, че се очаква след малко пристигането на една държавна галера.

– Да побързаме към Маламоко! – каза Фоскари, горящ от нетърпение. – Фаропазачът ще ни сигнализира приближаването на кораба и ние ще можем първи да узнаем точните подробности по сражението, да побързаме!

Бордоне и Малатеста подкрепиха своя приятел. Тримата се готвеха да напуснат управителя, когато последният ги задържа и мъдро отбеляза:

– Вашият опит ще бъде напразен. Новините ще бъдат докладвани направо на инквизиторите и вие ще се задоволите с това, което те решат да ви кажат.

Но сенаторите не държаха сметка за това предупреждение. Те се

сбогуваха със Сима, отправиха се към гондолите си и тръгнаха за Маламоко при настъпването на нощта.

Пътувайки, срещнаха друга гондола, в която се намираше Тадео Моро, управителят на Сан Марко.

Уважаемият благородник ги поздрави, но не им съобщи нищо и продължи пътя си мрачен и мълчалив.

Пристигайки в Маламоко, тримата сенатори узнаха, че галерата, с която бе дошъл Тадео Моро, бе – хвърлила котва близо до пристанището и че дванадесет други единици, жалки останки на една от най-хубавите дивизии на флотата бяха се прибрали бързо в работилниците на арсенала, намиращи се недалеч от пристанището.

Благородниците поискаха да видят мистериозния кораб и да се осведомят от екипажа за претърпяното поражение, но множество офицери, предвиждайки тяхното намерение, им заповядаха да се оттеглят.

– Достъпът до галерите – казаха те – е забранен за всички без изключение.

Тримата сенатори се видяха принудени да се поклонят пред върховното решение и да се завърнат, без да са узнали нещо.

През това време мълчаливият управител на Сан Марко, подканящ гребците на гондолата, бе стигнал бързо до големия канал, после на Пиацета.

Лодката изви покрай стъпалата на кея, Тадео Моро пъргаво скочи на земята и се отправи към палата на дождовете с горди и бързи крачки, загърнат в своята пурпурна мантия.

Той поиска да бъде отведен при Великия съвет.

Тая вечер висшите съдии бяха нарушили традиционните си навици. Дон Виторио, измъчван от предчувствието, може би основателно, за един неуспех, бе повикал двамата си помощници преди обикновения час.

Те се бяха събрали на заседание, за да разискват върху важното съобщение на управителя Сима и да вземат необходимите мерки за запазване на тайната. Никой във Венеция още не знаеше за поражението, но инквизиторите не желяеха и да научат. Обаче те не смееха да вярват още в автентичността на сведенията, предадени от Сима. Липсваше им сериозно потвърждение на лаконичната новина.

Така че Тадео Моро веднага бе въведен при тримата ръководители на Венеция.

Управителят влезе с бавни и тежки стъпки и се поклони пред съда. По лицето му, обикновено студено и гордо, се четеше скръб. Той

хвърли наоколо изпитателен поглед, за да се увери, че е сам, после започна:

– Благородни сеньори, ида да ви съобщя за нещастieto, което ще хвърли в скръб целия народ.

При тия думи, произнесени с леден тон, дон Виторио не можа да сдържи едно потреперване.

Той запита управителя, дали на показанията на моряците от кораба на Сима може да се вярва, дали наистина венецианската флота е разбита. Попита го също дали незаконнороденият се е осмелил да забие на върха на фара си знамето с лъва на Адриатика.

Тадео Моро обяви за точни всички показания на моряците и потвърди новината за смъртта на адмирал Мило.

Тогав дон Виторио подскочи от стола си, заслепен от гняв, незнайки как да отговори на думите на благородния управител.

– Вие лъжете! – извика той. – Подобни разкази са само басни!

Чиновникът продължи със същото спокойствие:

– Мило диреше смъртта и я намери, сражавайки се лоялно. Неговият кораб, пречупен от гранатите на батареите на Санта Рока, потъна. Силвио Зиани не е умрял, макар да твърдят, че е така. Той участва смело в акцията и получи много тежки рани. Отнесоха го с мен върху една от галерите, която тайно отпратиха в работилницата на арсенала. С изключение на тия дванадесет кораба, които едва преминаха дотук, цялата ескадра е унищожена, разбита на неизползваеми останки. Двата опита, които направихме за дебаркиране войска на брега, единият през деня, другият през нощта, излязоха злополучни. И двата пъти Нашите храбри войски, твърде многобройни, водени от безстрашния Зиани, разбиха усилията си о непревземаемите крепости на острова и бяха унищожавани от ловките стрелци и топчии на Маринели. Ние не успяхме, поради отличната дисциплина, която владееше между бунтовниците и военния талант на техния началник. Нашата флота, почти победоносна през първия ден, падна през втория ден под една двойна атака, неочаквана, неразбираема. Ние мислехме отначало за малко числото на корабите, с които Маринели разполагаше. Принудихме ги с оръжейни изстрели, волюневолю да излязат от залива, където се бяха приютили, и после ги накарахме да се оттеглят почти разбити. Такъв бе резултатът от първия ден.

– Защо Мило не използва тази победа? – прекъсна го един от инквизиторите.

– Вечерта след тази първа битка – подзе Тадео Моро, – която бе истински изгрев на славата за нашата хубава ескадра, уважаемият адмирал

събра на борда си един военен съвет, на който бе решена да се предприеме нова атака на сутринта.

Управителят разказа как внезапно там дошъл Джакопо Граси, бивш съмишленик на Маринели, за да разкрие на Мило слабите точки от защитата на острова.

При тия думи дон Виторио направи нервен жест и запита защо Мило е имал доверие в един предател.

Управителят пое защитата на нещастния адмирал и разказа за внезапната смърт на Граси, изкупил подлостта си от ръката на самия Маринели.

– Смелият незаконнороден – каза той – успял да откачи славното знаме и да избяга по чудо. Вече моряците и войниците били дотърчали до мостика, разбудени от алармената камбана, когато Маринели се хвърлил в лодката на Граси. Разнесли се гърмежи от всички страни, отправени срещу беглеца, но нито един не го достигнал. Малко след това Фалие, когото Маринели натоварил да предупреди Оргосо, адмирала на кръстосващата в открито море флота, се появил близо до кораба на Мило. Но той също успял да се избави от нашата стрелба. На следната сутрин видяхме да се развява на върха на фара на Санта Рока знамето, което Маринели ни открадна, непобедимият лъв на Адриатика.

При тия думи управителят изведнъж замлъкна, като че ли под гнета на страшното видение, което му се представи. Главният инквизитор и неговите помощници произнесоха глухи проклетия...

След кратко мълчание Тадео Моро започна разказа си с точност и студенина.

– При вида на знамето, гордо развявано от вятъра, върху чужда земя, в нас се появи жажда за отмъщение. Сбогувах се с адмирала и напуснах кораба, заедно със Силвио Зиани, за да поема командването на моята дивизия. Ние открихме огън, насочвайки срещу пристанището стрелбата на нашата артилерия. Грохотът на бомбардировката, повтарян стотина пъти от скалите на острова, беше страшен. Внезапно в момента, когато малката ескадра на Маринели излизаше от залива и идеше да срещне опасността в една неравна битка, от галера на галера се разнесе новината, че много кораби идат зад гърба ни. Вече победата се очертаваше на наша страна. Слабата флота на незаконнородения щеше са бъде смазана..., когато неочаквано един дъжд от гранати се изсипа върху корабите от ескадрата. През облаците дим страшно зрелище се представи пред очите ми. Навсякъде върху съседните кораби владееше смърт и разрушение. Много галери бяха обхваната от пламъци; моряците им се

хвърляха във водата и се давеха. Другите бяха с изпотрошени мачти и изпокъсани платна. Платна, въжета, греди се чупеха и падаха върху мостовите с трясък, убивайки и ранявайки стрелците и топчиите. Видях тогава адмиралския кораб да потъва, Мило и неговите офицери да загиват героично, множество наши галери да бъдат повличани от неприятеля и Оргосо, застанал триумфално на мостика на своя кораб...

Взех отчаяно решение. Дадох заповед на всички останали единици да се наредят след моя кораб и бързо да се оттеглят далеч от фаталното полесражение. Такъв е моят рапорт, сеньори! – каза Тадео Моро в заключение. – Вземете мерките, които смятате за добри. Ще си позволя само да припомня на уважаемите съдии, че островът е непревземаема крепост и че Венеция не ще се съвземе дълго време и не знам кога ще може да мобилизира силите си.

Дон Виторио и двамата му помощници произнесоха своята присъда, обвинявайки Мило отговорен за поражението, поради неговата небрежност и неопитност. Неговата памет бе тържествено прокълната. Дон Марко и дон Томасо подкрепиха угоднически великия господар на инквизицията и дадоха съгласието си да се обяви, че старият адмирал е направил много грешки и е проявил липса на тактика.

Лоялният Тадео Моро направи една слаба защита в полза на нещастния прокълнат, като заговори за личната му храброст...

Но неговите усилия да реабилитира Мило пред съдиите бяха напразни. Дон Виторио, а особено дон Марко не искаха да простят на своя адмирал, че е пренебрегнал присъствието в открито море на флотата на Оргосо.

Разпитът завърши. Дон Виторио се сбогува с управителя на Сан Марко и му поръча да не напуска Венеция и да е на негово разположение.

Той му даде също заповед да съобщи за поражението на народа, но в намалени размери.

Управителят се поклони с уважение и напусна черния салон.

Инквизиторите започнаха незабавно да се съвещават.

Дон Виторио предложи да започне ново въоръжение, да се събере нова флота, да се натоварят нови войски. Накъсо те искаха да накажат незабавно незаконнородения за поражението, което бе нанесъл на Венеция.

– Поражението трябва да бъде отмъстено с кръвта на бунтовниците, преди народът да го узнае!

Дон Томасо посъветва да се приеме планът на Тадео Моро.

– Тази тактика – каза той – представлява едно двойно предимство. Тя ще има за цел да изтощи бавно противника, да изчерпи силите и мунициите му. Тя ще позволи също на нашите войски да открият слабите точки на острова и да избере решителния час.

– Много добре, уважаеми брате – каза иронично дон Виторио. – Вие предполагате, че този път нашите офицери ще бъдат в по-добра форма и по-верни на дълга си, отколкото Мило и неговите подчинени?

Тримата съдии размениха още няколко думи и единодушно приеха предложението на дон Томасо.

Дон Виторио саморъчно написа заповедите, отправени към управителя, както и инструкциите за новия адмирал.

Те определиха цифрата на контингента за войската, числото на неговите морски единици.

Те редактираха също и прокламациите, отправени към народа, написани много лукаво, където омразата срещу незаконнородения Мари-нели проличаваше във всеки ред.

Марино бе обявен като единствено отговорен за всички злини, които бе понесла Венеция.

Щом тия различни работи бяха привършени дон Марко и Томасо се сбогуваха с главния инквизитор и се отправиха за палатите си, за да си отпочинат.

При един зов на господаря си, слугите на инквизицията влязоха в залата на съвета, забулени, черни и непроницаеми призраци, взеха с автоматични жестове загърнатите книжа, които им подаде дон Виторио, после се отдалечиха безмълвно, като покорни машини.

Главният инквизитор се готвеше на свои ред да напусне черния салон, когато внезапно един нов маскиран слуга пристигна и съобщи, че гондолиерът Пиетро, носещ важно съобщение, моли за аудиенция.

Дон Виторио тогава отново седна. Полицаят влезе, застана пред главния съдия и двамата останаха сами в стаята с черните драперии.

Бившият прислужник на стария Андреа Фарсети бе бледен и развълнуван.

Косите му се спускаха на кичури върху челото, покрито с пот.

Голямата му черна брада, за която обикновено много се грижеше, бе заплетена.

Под разгърдената му риза можеше да се види, как гърдите му бързо се повдигаха и спущаха. Беше запъхтян и издаваше голяма умора.

Големите му черни очи, обикновено лукави и потайни, бяха изплашени и вторачени.

– Ах, господарю! – извика той след минутно мълчание. – Бях свидетел на едно страшно събитие, една свръхестествена работа! Бяхах и ето ме пред вас, съвсем запъхтян и треперещ от ужас. Бог знае обаче, че вашият верен Пиетро е бил образец за храброст и хладнокръвие! Нека господарят да запита другарите му, да изучи миналото на предания му служител!

– Какво означава това дълго предисловие? – запита го дон Виторио нетърпеливо. – Защо ме безпокоиш в подобен час на нощта?

– Пристигам от остров Сан Николо – заяви най-сетне шпионинът. – Моята лодка летеше като стрела по спокойните води на Големия канал...

– В Маламоко ли беше? С някоя важна мисия ли те натовариха? – прекъсна го отново главният инквизитор, чийто дух бе развълнуван от мисълта за морското поражение.

– Не, господарю – отговори Пиетро. – Прекарах целия ден в колибата на Фарсети, спокойното жилище, за което трябва да благодаря на милостивия Съвет на тримата.

При тия думи Пиетро започна да разказва това, което бе видял и което го бе развълнувало.

– Преди около половин час – каза той – се приближих към дома си, след като изтеглих мрежите си на брега, когато случайно погледнах към вилата на сеньора Летиция Маринели. Богатото и кокетно жилище изглеждаше мрачно и пусто, както обикновено, докато внезапно една светлина започна да преминава през салоните на покойната сеньорита. Познах нейната сянка, която се движеше край стените, неосезаема и зловеща, забулена с дълъг, развяващ се плащ. Духът на Летиция Маринели се е върнал на земята и обитава предишното си жилище! Нека господарят ми вярва. Видях я със собствените си очи. Обзет от ужас, почувствах да ми настръхват косите, ледени тръпки да преминават по тялото ми. Отърчах в гондолата си и дойдох тук, да ви доверя тази страшна загадка.

– Ти си един страхливец – каза строго дон Виторио. – Не мога да се занимавам в подобен час с твоите неоснователни страхове. Сеньора Маринели е мъртва; нейното тяло е вече само кости и прах. Толкова ли си глупав да вярваш, че душите не могат да намерят покой в гроба, че се връщат между хората и осветяват жилищата със свещи?

Пиетро повтори твърденията си, закле се, че не е страхливец, че ясно е различил силуета и чертите на сеньората.

– Не лъжа! – извика той. – Аз още не мога да дойда на себе си от

ужас.

Великият инквизитор, учуден от искрения тон на Пиетро, като че ли започна да се убеждава.

Полицаят показваше под своята черна маска, едно трескаво безпокойство...

Дон Виторио стана изведнъж, като че ли някаква мисъл го обзе.

– Къде е гондолата ти? – попита той лодкаря.

– Господарю – отговори полицаят, – довлякох я близо до палата, край Пиацета.

– Тогава последвай ме и ме отведи на остров Сан Николо – каза инквизитора, напускайки естрадата, където седеше. – Искам да изясня сам тази мистерия, която витае във вилата Маринели.

Пиетро почувства гордост, че ще има един такъв висш пасажер.

Той отвори вратата на ужасния салон, поклони се пред дон Виторио и двамата напуснаха палата на дожовете, отправяйки се към канала.

Пиетро вървеше пред своя господар, изпълнен с доверие, с радост, че бе успял да го убеди. Той бе показал при много случаи истинска храброст.

Върховният съд бе доволен от неговите услуги и го смяташе за един от най-доверените си хора.

Но видът на един фантом го бе парализирал от ужас, като едно дете. Този контраст за характера бе общ за повечето хора от тази епоха.

Той слезе с бързи стъпки по стъпалата на кея, помогна на своя господар да се качи с гондолата, после я отблъсна от брега.

Дълбоко мълчание владееше върху Пиацета и канала, който ги окръжаваше.

Никой не бе забелязал лодкаря и неговия мистериозен пасажер с дълга черна качулка.

Камбанарията на Сан Марко още не бе ударила един часа. Двамата мъже бяха тръгнали навреме.

Пиетро гребеше със сръчност и сила по тъмните води и скоро остров Сан Николо се появи пред техните очи.

Чуваше се шумът на вълните, разбиващи се в дюната, истинска защитна дига, която пазеше Венеция от бурите на морето.

Лодката спря.

Пиетро остави да слезе дон Виторио, после двамата тръгнаха в нощта.

Зловещо мълчание ги обкръжаваше. Нищо не се движеше на острова. Рибарите, уморени от тежката работа, спяха в техните бедни колиби.

– Води ме! – каза със заповеднически дон Виторио. Пиетро го послуша и тръгна по една тясна пътека, която водеше към групата къщи.

После, стигайки до статуята на Мадоната, измени направлението и тръгна надясно по пясъчния бряг.

Вилата Маринели се издигаше действително на известно разстояние, в подножието на дюната.

Внезапно той се спря, показа с пръст на великия инквизитор мистериозната къща, която бе забулена в мъгла.

– Господарю, гледайте! – каза той с нисък глас. Пиетро не лъжеше.

Дон Виторио забеляза ясно през прозорците на вилата един силует, който ту се показваше, ту изчезваше.

За момент застана неподвижен, като че ли обхванат от изненада.

Но неговата нерешителност не трая дълго, изглеждаше, че бе взел едно решение.

– Следвай ме! – заповяда той на Пиетро.

При тия думи той тръгна по права линия към къщата.

Дон Виторио твърдо бе решил да посети сам вилата и да изясни мистерията, която витаеше в нея.

Попита Пиетро, който го следваше стъпка по стъпка, треперейки, дали има някакъв остър инструмент.

Полицаят имаше само една кама.

– Добре – отговори Виторио. – Твоето оръжие, превърнато в длето, ще може да изкърти вратата на градината.

Пиетро се залови за работа. Изкърти без труд разхлабената ключалка на малката вратичка и двамата тръгнаха към къщата.

Техните стъпки произвеждаха шум по падналите листа и счупените клончета, които покриваха алеята.

Внезапно, като че ли шумът на трошачите се съчки бе предупредителен сигнал за опасност, светлината угасна, сянката изчезна...

– Остани тук и не идвай, докато те повикам! – каза великият инквизитор на полицая, преди да премине през входа.

После той пристъпи с твърди крачки, премина през един тъмен коридор, изкачи се по стълбите и се намери през множество големи врати, които даваха достъп до апартаментите.

Той отвори една и проникна смело в широкия и луксозен салон, където бе видял да блести мистериозната светлина.

За момент се поколеба и помисли, че е измамен от една химера: почувства се засрамен от постъпката си и своето влизане във вилата.

После отново тръгна решен да изясни мъчителната загадка.

Внезапно видя да се появява във вътрешността на стаята изпъкващо из дълбоката тъмнина нещо с форма на човек.

Той застана неподвижен с очи, напрегнати към тъмната завеса, където сянката се криеше.

– Кой си ти – извика той – видение, което обитаваш тази пуста и безстопанствена вила?

Пристъпи към фантома...

– Назад, Виторио! – отговори един глух глас, като задгробно ехо. – Напусни тия места, които оскверняваш, ти, убиецо на твоето дете! Назад, Виторио! Ти уби Летиция Маринели, а Летиция бе твоята собствена дъщеря!

Тия думи, произнесени от зловещата сянка, ужасиха престъпния старец.

Той отстъпи назад ужасен...

– Горко ти! – извика той с треперещ глас. – Какво искат да каже с тия думи? Какво престъпление съм извършил?

Той тръгна обратно по стълбите, слизайки бързо, доколкото му позволяваха треперещите от вълнение и страх крака, достигна Пиетро, после извика, луд от ярост:

– Да се изгори веднага къщата! Този дяволски образ да изчезне от погледа ми! Побързай, негоднико – обърна се той към полицаия. – Подпали от четирите страни проклетата вила. Нека изгряващото слънце освети само развалините ѝ!

23. Обирачът на корабните останки

Неуспехът на флотата представляваше за Венеция голямо поражение.

Градът на лагуните не бе оправдал престижа, на който се радваха неговите ескадри, винаги победоносни и считани за непобедими.

Но Санта Рока бе възтържествувала над Венеция; джуджето бе смазало великана.

Бляскавата победа на Маринели се дължеше на успеха, с който бе завършило смелото предприятие, извършено от него и Фалие.

Какво ли би станало с нещастното островче, заобиколено от всички страни с море, оградено от три могъщи ескадри, ако Фалие, въпреки безумната си смелост, не бе успял да достигне Оргосо и да му предаде заповедта на Маринели.

Природните стихии, като че ли също се намесиха в битката.

През нощта, последвала сражението, се разрази силна буря, която разруши, разчупи, потопа нещастните останки от победената флота.

При издигането на слънцето, жителите на Санта Рока не видяха никакъв венециански кораб в околностите на острова.

Дванадесетте полуразрушени галери, които Тадео Моро бе довел в арсенала, бяха единствените останки от венецианската флота.

Марино Маринели убеди приятелите си да бъдат нащрек, да продължат започнатото дело.

Той предчувстваше, че Съветът и дожа ще съберат нови войски, ще изберат най-способните началници и ще започнат със Санта Рока нов двубой, по-упорит, по-неравен от първия.

След няколко седмици спокойствието се бе възстановило в малкото храбро кралство.

Графът бе снабдил островчето си с нови укрепления и го бе поставил в състояние да отбие всяка венецианска офанзива.

Галерите, повредени от стрелбата на ескадрата, бяха вече поправени и готови да започнат нови битки.

Крайбрежните батареи, допълнени с нови оръдия, бяха запасени с много мунizioni, изпратени от континента.

В открито море Оргосо кръстосваше без почивка с една дивизия леки платноходи, готов да открие всеки удар, готвен от неприятеля, и да предупреди Маринели.

Така той узна, че на една точка на италианския бряг, отстоящ на около десет мили от Санта Рока, обирачи на корабни останки изпълнявали своята злодейска работа в името на Марино.

Те използваха за себе си шума, който дождът и висшият съвет вдигаха около Маринели.

Маринели не подозираше още нищо от тия мизерни опити, извършвани в негово име, докато една бурна и мрачна вечер платноходът на Оргосо се появи в залива.

Веднага една лодка се отдели от борда и гребците в нея бързо загребяха към брега.

Сам Оргосо слезе на брега и поиска да предаде на Марино една важна новина.

Кралят на острова изпита в първия момент някакъв страх. Внезапното идване на неговия верен адмирал го изпълни с черни предчувствия.

– Какво известие ми носите? – попита той развълнуван Оргосо,

преди последният да бе произнесъл някаква дума. – Нападат ли вече венецианците? Виждат ли се вече ескадрите?

– Съвсем не това! – отвърна Оргосо.

Той му изложи всички подробности по инцидентите със събирачите на корабни останки.

– Преди около три седмици – каза той – узнах, че един венециански транспорт, отклонил се от своя път поради страшната буря, която последва след морското сражение, заседнал на италианския бряг. Капитанът, казват, бил заблуден от една измамническа светлина, запалена на брега от пиратите. Негодниците присвоили голяма част от товара и убили всички хора, които се спасили от коработрушението. Тая новина ми бе предадена от екипажа на един търговски кораб, който срещнах в откритото море.

Оргосо съобщи на своя приятел, че тия бандити действали от негово име и така го позорят, може би непоправим.

При тия думи Маринели почервения от гняв.

Почувства се уязвен в своята чест.

Неговият гняв и възмущение пораснала още повече, когато Оргосо му съобщи името на мястото, където пиратите вършеха злодейската си дейност.

Негодниците бяха избрали за театър на своите действия бреговете на езерото Барано, близо до малкото рибарско пристанище Роди.

Брегът на това място се извиваше грациозно във формата на дълга блестява лента.

Зад тази земя, където се издигаше рибарското селце Барано, се простираше морското езеро със същото име.

Маринели си припомни, че в това село живееха жители, които някога бяха пострадали от големия морски прилив и които великодушно бе подпомогнал.

Благодарникът избухна в проклетия срещу неблагодарниците, които се бяха осмелили да очернят неговото благотворително дело и да превърнат в омраза благодарността на бедните моряци.

Припомни си също клеветническият припев, който пееше просякът на моста Риалто, неговите звучни рими, целящи да посеят у народа омраза срещу незаконнородения.

Той скоро реши, отстъпвайки на увещанията на Оргосо, да тръгне веднага, за да накаже бандитите.

Довери на Фалие командването на острова през нощта, после препаса сабята си и се отправи за пристанището, придружен от своя верен

адмирал.

Двамата се качиха в лодката, която бе довела Оргосо, и се отправиха към платнохода му, пуснал котва в залива.

През това време нощта бе настъпила. Едва се различаваше в далечината малкият фенер на кораба.

Вече фарът на Санта Рока бе започнал да отразява във водите на пристанището своите зелени и червени светлини, така необходими за нощните мореплаватели.

Гъсти облаци се събираха по небето. Бурята ечеше в открито море и вълните, все по-големи и по-заплашителни, повдигаха като сламка ледката лодка на двамата благородници.

Гребците спряха не без мъка до платнохода, чийто стени се движеха непрестанно, изкачиха се на борда чрез въжената стълба, изтеглиха горе лодката и корабът се отправи към Барано.

Четирима моряци бяха оставени да бдят за хода на малкия кораб.

Оргосо лично пое управлението на кормилото, докато Марино се облегна на маттата и загледа с разсеян поглед потъналото в мрака море...

Изглеждаше, че не чува грохота на морето, което си играеше с лекия кораб, ту издигайки го високо, ту смъквайки го ниско.

Като че ли забравил настоящето, за да мисли само за миналия живот и за бъдещето.

Образът на неговия баща, застанал пред един гроб, изкопан от собствения му син Луиджи, позорът, в който негодникът го бе хвърлил, изпъкнаха в паметта му като страшни и непоносими спомени.

Помисли за хубавото дело на отмъщение и правосъдие, което подготвяше.

После, сред тия зловещи видения на бледи престъпници, реки от пролята кръв, един нежен образ светна внезапно в душата му.

Неговата любима се появи, обкръжена с чистота, изпълнена с любов.

Видя я леко натъжена, въпреки непоколебимата вяра в сърцето на Марино, оплакваща се от немилостивата съдба, която ги бе отделила един от друг.

– Не, ти ще бъдеш моя и си вече моя! – изрече той с любов. – Какво значат планините и моретата, които ни разделят, щом се молиш за мен, щом душата ми се носи към теб.

При тия думи Маринели, погълнат от своите любовни мисли, се обърна към небето с гореща молитва...

Внезапно един гърмеж се разнесе в далечината и го изтръгна от замечтаността му.

Той се ослуша за момент, после тръгна към Оргосо и му заговори за гърмежа, който бе чул.

Той предполагаше, че някой кораб е заседнал на брега и дава сигнала за помощ. Но никаква светлина, никакъв силует на кораб не се виждаше в нощната тъмнина. Чутият сигнал оставаше мистериозен.

– Ние ще се доближим до брега – каза Оргосо. – Полунощ вече е минала. След един час ще бъдем на определеното място.

Тогавя Маринели даде заповед на моряците да свият част от платната, за да намалят бързината на кораба.

Оргосо го извика отново при себе си и му посочи с пръст една светлина, която блестеше на брега.

Тази светлина, гостоприемна на вид, изглеждаше, че е измамническият огън, пален от пиратите, за да обръща внимание на корабите и да ги привлича към брега.

Втори оръдеен гърмеж се разнесе близо до платнохода на Марино и Оргосо.

Маринели, заинтересован много от тия странни сигнали, накара да свият всички платна и да отправят носа на кораба към брега.

Той застана на предната част на кораба, огледа внимателно брега и съседните води, но не можа да забележи никакъв кораб.

Платноходът се приближи близо до брега.

Марино заповяда да спуснат лодката в морето. Четирима мъже от екипажа изпълниха с бързина и сръчност командата.

Марино и Оргосо слязоха в лодката, с риск на живота си, тъй като страшните вълни заплашваха да я разбият о стените на кораба. Те успяха да напуснат кораба и да тръгнат към брега.

През това време моряците умело маневрираха с кораба, за да го приближат до брега, без да заседне.

Двамата гребци можаха да забележат, че брегът на това място бе издълбан във формата на залив.

В дъното на залива се издигаше един стълб, снабден със запален фенер.

Маринели и Оргосо слязоха, направиха десетина стъпки във водата, после се приближиха до сигнала и го разгледаха.

Те видяха в същото време голям брой сандъци, които лежах до краката им, изпочупени, потънали във водата, полуизпразнени.

Те вече имаха сигурно доказателство, че този импровизиран фар не

бе нищо друго, освен хитрост на корабокрушителите.

Марино забеляза на известно разстояние един непознат, който с помощта на кука се опитваше да извади от морето няколко тежки сандъка.

Той бе така дълбоко погълнат от работата си, че не подозираше приближаването на лодката е двамата пасажери.

Графът тури инстинктивно ръка върху сабята си и се приготви да го нападне, без да помисли, че съучастниците на бандита могат да се появят и да го обградят.

Той извика силно на зловещия обирач.

Последният, застана срещу противника си, хвана пушката, която се намираще срещу него на няколко крачки в сухия пясък, взе на прицел Марино и стреля.

Куршумът изсвири край главата на Марино, но без да го улучи.

Безразсъдният благородник бе на косъм от смъртта.

Мизерникът се приготви да напълни оръжието си, когато Оргосо, неможеш да овладее гнева си, се спусна насреща му и започна борба с него.

Когато Марино ги достигна, Оргосо вече бе дал заслуженото на подлеца.

Бе успял да забие сабята си в гърдите му.

– Правосъдието е извършено! – извика той, показвайки на Марино бандита, който агонизираше върху пясъка.

Марино коленичи до клетника и констатира, че вече е мъртъв.

После Оргосо предложи да го окачат на стълба, където висеше измамническият фенер.

След няколко минути, трупът се люлееше безжизнен, зловец, с широко отворени очи, над вълните, които докосваха краката му...

За голямо тяхно учудване, двамата благородници забелязаха, че човекът бе изпълнявал сам зловещата си работа, без да има никакъв съучастник.

Те можаха да се качат успешно в лодката и да се приберат на борда.

След това се заловиха да претърсят гънките на брега, за да открият мистериозния кораб, който бе дал тревожните сигнали.

Намериха най-сетне един кораб заседнал в пустия бряг между скалите.

Те успокоиха нещастния капитан и му казаха, че морето и изхвърлило върху плажа почти всичките му сандъци със стоки, които можеше да си прибере, когато вятърът поутихне.

После те му пожелаха успех и отправиха кораба си към скалистото

островче.

24. Вярата до смърт

Едва няколко дни бяха изминали от случката с обирача на корабни останки, когато Горо пристигна в Санта Рока, върху една платноходна лодка.

Стъпил на земята, той заподскача от радост, изпусна силни викове, за голяма изненада на рибарите и лодкарите от острова.

Последните, повечето новодошли, не познаваха Горо. Те мислеха, че имат работа с луд.

Най-сетне неколцина от старите служители на Маринели, любопитни да видят черния посетител, го посрещнаха, после го обсипаха с въпроси за неговото пътуване.

Но той им отговори само това, което му бе изгодно, и тръгна направо за палата, воден от Тонино и Зани, двамата стари верни служители на Маринели.

Щом забеляза господаря си, той се хвърли на колене, щастлив, че може да му засвидетелствува своята радост и уважение.

Маринели също показва искрено вълнение, мислейки за опасностите, които негърът бе срещнал, служейки на неговата благородна кауза.

Той му изрази безпокойството, което бе чувствал за своя роб, когато трябваше да го напусне във Венеция и да го остави сред своите неприятели.

Но негърът отклони похвалата чрез една иронична забележка, която обичаше да прави.

Бе свикнал да се надсмива над страшните сплашвания, които Зиани и дожесата произнасяха срещу него всеки път, когато се появеше във Венеция. Той разказа на господаря си, как бе съумял да използва омразата на дожесата към Мадлена Боргез, как бе приел златото ѝ и после дошъл да докладва всичко на Марино.

Описа му целия ужас на страстта на Катерина, нейното неудържимо желание да притежава Марино, свирепата ревност, която я възбуждаше.

– Дожесата – каза той – изпрати негъра в Рим, с мисия да убие сеньора Мадлена Боргез. Златото му бе дадено предварително. Той обеща. Но не изпълни обещанието си, макар че сеньоритата не заслужава да бъде щадена. Сеньоритата е извършила спрямо благородния сеньор най-

низкото престъпление, което ревността ѝ е вдъхнала.

– Говори, говори – прекъсна го Марино развълнуван. – Затвори ли те? Поиска ли да си отмъсти на теб заради Анунциата, Катерина и мен?

Тогавя негърът разкри малко по малко какво бе открил за съдбата на Анунциата, за нейното убежище и за нейните страхове.

Той го уведоми за престъпната, продиктувана от безумна ревност постъпка на Мадлена.

Разказа на Маринели, как сеньора Анунциата Фарсети бе хвърлена насилствено в един манастир, после затворена, поставена на скрито място, дотогава, докато сърцето ѝ, отказало се от земния живот, се отвори само за любов към бога.

– Такива са признанията на самата Мадлена! – каза робът, завършвайки важното си разкритие. – Тя съжеляваше за думите си и като че ли искаше да ги вземе назад, да накара да арестуват негъра, но Горо избяга навреме. Изпратените слуги да го преследват се завърнаха разочаровани в палата Боргез. Горо посети манастира, където лежеше бедната сеньора, затворена в една подземна килия, далеч от всяка приятелска душа и всяко утешение. Той ѝ говори, закле ѝ се в своята преданост. Горо, както Анунциата ще бъдат верни на сеньора до смърт. Нека сеньор Маринели отърчи в Рим и проникне доброволно или насила в манастира на кларистките при вратата Анжелика. Там, в ада на това свято място, в една влажна изба, сеньорита линее от скръб и няма друго утешение, освен мисълта за сеньора.

Марино изрази благодарността си от предаността, която Горо му засвидетелства.

Хвана приятелски ръката му и се закле, че ще изтръгне любимата си от манастира, за да я отведе пред олтара в малката църква на Санта Рока и да освети своя съюз в присъствието на всички островитяни.

При тия думи Горо, едва пристигнал от Рим, поиска да се сбогува и да замине отново.

– Къде искаш да отидеш? – попита го графът изненадан.

– Във Венеция, сеньор.

При тия думи Маринели го упрекна строго за безразсъдство му, изразявайки предчувствията си.

– Негърът трябва да замине за Венеция – отговори енергично Горо. – Важни работи го викат там. Нека сеньор позволи на своя слуга да напусне отново Санта Рока, нека го остави да изпълни своята тройна мисия. Трябва първо да даде сметка на дожесата за своето посещение в палата Боргез. Трябва после да види един болен, когото е оставил във

Венеция.

При тия думи, Горо не можа да сдържи една усмивка, пълна със сарказъм и тайнственост едновременно.

– Трябва също да направи за сеньор една голяма услуга заради идеята, която го въодушевява – добави той.

Понеже Маринели настоя да му обясни предмета на последната си мисия, негърът го послуша и отговори на въпроса на своя господар.

– Горо знае името само на един от тримата инквизитори. Той се нагърби да открие тия на другите двама, да проникне в непроницаемата тайна, която ги окръжава, и да уведоми сеньора.

– Честни Горо – отговори Марино, покъртен от безкрайната смелост, на многократно изпитаната преданост – ти забравяш едно нещо: да мислиш за интереса си. Поискай ми някакви облаги, някаква отплата. Съгласен съм на всичко, което поискаш!

– Негърът няма нужда от нищо, сеньор – отговори скромно храбрият младеж. – Той има още няколко зекини в джоба си и ще може да се задоволи с тях. Свикнал е да живее с малко.

Тогава Маринели му изложи опасностите по пътя и му каза, че ще има много разноски.

Успя най-сетне да го убеди да приеме една шепа златни монети.

– Подкупът дава понякога по-добри резултати, отколкото насилието – каза негърът просто.

После той даде едно последно наставление на господаря си, като го предупреди за дружбата, която свързваше Мадлена Боргез и игуменката на манастира на кларистките.

– Горо – каза той – ще отиде във Венеция, пътувайки по континента до Анкона. Щом пристигне там ще се качи на някой кораб, тръгващ за града на лагуните, и ще слезе в Джорджия.

Графът улесни пътуването му, давайки му своя платноход.

Двамата, господар и роб, отплуваха заедно за италианския бряг.

След като се разделиха, Горо се отправи пеша към Анкона, а Маринели побърза към манастира на кларистките, горящ от любов, треперещ от безпокойство.

Черният достигна безпрепятствено Анкона, намери един кораб, тръгващ за Джорджия, и пристигна в последното пристанище.

Внезапно, когато стоеше прав до кея, размишлявайки как най-бързо би могъл да отиде във Венеция или остров Сан Николо, чу да го викат от една минаваща лодка.

Обръщайки очи към мястото, откъдето бе чул викът, той забеляза

мрачните контури на една голяма рибарска лодка, натоварена с риба. Лодката идеше към него.

Мъж и жена, седнали между мрежите и кошовете с риба, движеха греблата.

– Хей, младежо! – извика отново гребецът, един възрастен човек.

Негърът позна тогава дядо Джеронимо.

– Къде отиваш? И откъде идеш? – запита старецът.

– Горо отива на остров Сан Николо.

– А ние отиваме във Венеция да продадем рибата.

При тия думи рибарят приближи лодката до кея, за да се качи Горо.

Негърът отначало се престори, че иска да отклони предложението на старите хора, но после отстъпи под техните настоявания, зае място в средата на голямата лодка и завърза разговор.

Той ги поздрави за риболова им, после лека полека заговори за събитията на деня.

Попита ги, що става във Венеция и дали нещо необикновено се е случило.

– Ех – отвърна старата Лозика. – Съветът и дожът екипират нова флота, която ще тръгне за Санта Рока. Искали да накажат господаря на островчето, заради неговите пиратски действия. Обвиняват го, че смущава сигурността на Адриатика. Но никой не знае още тайната на дожа. Мнозина твърдят, че Маринели е приятел на народа, а не пират; че води война само срещу правителството и неговите галери, но не и срещу търговските кораби на Венеция.

Горо пое тогава смело защитата на своя господар и се опита да затвърди убеждението на Лозика, изтъквайки й основателността на втората теза.

Той обрисова Маринели като добър, великодушен, помагач на моряците-търговци, на пострадалото население, раздаващ пари с пълни шепи, за да възстанови на нещастниците техните домове и да върне препитанието им.

Постара се да убеди двете простодушни същества, които го слушаха, че прокламациите от палата на дожовете са само клевети, които инквизиторите разнасят сред народа, за да очернят незаконнородения, скъпия идол на венецианците.

Накъсо, той успя, чрез своите аргументи да убеди двамата старци.

Гребците пристигнаха на остров Сан Николо.

Старият Джеронимо и неговият чер другар вдигнаха греблата и оставиха лодката да се движи сама.

Старият рибар попита Горо, къде смята да слезе.

– Там, при колибите! – отговори негърът, показвайки с пръст малкото селище на острова. – А ти, Джеронимо, къде отиваш?

– На Пиацета. Ще почнем да продаваме рибата при настъпването на деня.

Старите хора обичаха да разговарят.

Джеронимо си спомни за Маринели и неговата достойна майка, сеньорита Летиция.

Той изрази омразата си, която патрициите изпитваха към героя.

– Те даже унищожиха старото жилище на сеньора Летиция – добави той. – Бедната мъртва още не може да намери мир от своите неприятели.

Горо остана изненадан от думите на стареца.

За голяма своя изненада узна, че вилата на сеньората бе изгорена и от нея не бе останало нищо.

Старата Лозика потвърди казаното от нейния мъж и описа това, което бе видяла, разказа това, което бе чула да се говори относно вилата.

– Преди няколко дни – каза тя – забелязахме една сутрин димящите развалини на замъка на сеньоритата. Запитах много рибари за причината за този пожар. Всички ми отговориха, че къщата била обитавана всяка нощ от духа на Петиция Маринели и от духа на дявола. Великият инквизитор лично дал заповед да се подпали вилата. И знаете ли кой е изпълнил тази заповед? Това е Пиетро, да Пиетро, дясната ръка на инквизицията, бившият слуга на Фарсети. Той е подпалил с факла сградата от четирите ѝ ъгла.

При тия думи негърът скръцна със зъби. Той стисна юмруци. Неговият заклет враг, толкова пъти изиграван, бе възтържествувал най-сетне.

В този момент лодката спря до брега на острова. Горо, обзет от гняв, скочи на земята.

– Много благодаря, дядо! – извика той на стария рибар, отблъсквайки лодката от брега. – Негърът пожелава добра сполука на Лозика. Сбогом.

После се отдалечи в нощта и се отправи към разрушената вила.

През това време лодката, натоварена с риба, бе поела пътя си към Пиацета, движена от пъргавите мишици на стария Джеронимо. Полунощ бе преминала, когато той стигна до кея на Сан Марко.

Друга гондола току-що бе спряла там.

Двамата лодкари бяха заети с привързването на лодката си о един от стълбовете на брега, когато видяха Джеронимо и Лозика също да се

приближават.

– Какво носите? – им викна един от лодкарите, гледайки любопитно към мрежите, които висяха по стените на кораба.

– Какъв хубав риболов! Ах, щастливи рибари! – викна другият с възхищение.

Лозика се помъчи да разгледа в тъмнината двамата мистериозни гондолиери. Успя да познае Пиетро.

Тя го заприказва и го запитва, какво нрави в подобен час, върху пустия площад.

– О, добра Лозика – отговори Пиетро, охкайки, – за нас няма почивка. Всяка нощ ни се случва някоя нова работа.

Вторият от двамата мъже, който бе Себастиано, присъедини оплакванията си към тези на Пиетро.

– Е, вие печелите много пари – прекъсна го бързивата Лозика, помагайки на мъжа си да изтегли върху кея тежките мрежи и да опразни съдържанието на кошовете.

Полицаят и старата жена размениха още по някоя дума и последната избъбри на Пиетро всичко, което бе узнала от Горо.

Неразсъдливата рибарка бе неспособна да пази тайна. Много ѝ бе приятно да я разпитват, понеже си въобразяваше, че знае всички новини на Венеция.

– Знаете ли, че обвиненията в пиратство, в убийства, отправени срещу Марино Маринели, са само празни думи и лъжи? Благородникът не е пират, а е щедър и добър към народа.

Двамата шпиони се учудиха, като че ли не разбират думите на Лозика.

Бъбрицата бе поласкана от този израз на интерес, който ѝ засвидетелствуваха нейните събеседници, та се впусна да им разказва историята за крайбрежните жители и спасени моряци от Маринели.

Старият Джеронимо потвърди нейните думи, без да почувствува какви тежки последици ще има разказът на неговата бърлива жена.

Двамата шпиони узнаха също, че старците са срещнали в Джорджия Горо и са разговаряли с него.

– Той още ли е в Джорджия? – запитва Пиетро с тон, в който можеше да се чете фалшива симпатия.

– Ние познаваме добре Горо и ще бъдем щастливи, да узнаем още подробности за Маринели – добави Себастиано.

– О! – каза Лозика, бързаща да изкачи заедно с Джеронимо на брега една кошница, пълна с миди. – Той е на остров Сан Николо, ние го

откарахме там.

При тия думи, Пиетро, зарадван, че е осведомен с такава точност, се обърна внезапно към другаря си и му посочи с пръст гондолата им.

– Да побързаме – каза той ниско на Себастиано. – Успехът ни се усмива този път. Да не оставаме да избяга негодникът. Сазим и Хасан не са във Венеция в този момент. Ние ще можем сами да си разделим стоте зекини, обещани за залавянето на този предател!

После, без да отвърнат на Лозика, двамата се отправиха към тяхната лодка, отвързаха я и грабнаха греблата.

– Ще го хванем този път! – промърмори Пиетро. – Да не се отбиваме от пътя, защото негодникът е много хитър...

Себастиано избухна в един дивашки смях, като че ли бе вече господар на своята плячка.

Няколко силни удара на греблата накараха лодката на двамата шеджии да се понесе по мрачните води на канала.

Лозика ги гледаше, как се отдалечават от брега и остана за момент замислена, докато старецът довършваше разпределението на рибата и нареждането на кошниците върху нея.

Неразумната жена сега се почувства обзета от безпокойство.

Тя откри най-сетне целта на тия двама хора и разбра своята глупост.

Припомни си също жеста на Горо, стискащ юмруци, когато узна за подпалването на вилата от Пиетро.

– Бедният Горо – завайка се тя, – страхувам се за него. Страх ме е да не му се случи нещастие...

– Твоят проклет език е причина за всичкото зло – й отговори Джеронимо, обръщайки се от кошниците си. – Твоето проклето бърбене ще ни заведе някой път в канала Орфано. Какво те интересуват работите на другите? Ти ще направиш по-добре да ми помогнеш да продадем стока-та си. Ще ни навлечеш някоя беда и не ще можем да продадем нищо.

– Уви! – извика тя. – Нека Бог да ни пази! Може би те само желаят да се посмеят и пошегуват.

Но бедната жена не можа да се освободи от своите подозрения. Внезапно се обърна, наведе се през борда на канала и се послуша.

Беше й се сторило, че чува гребла от приближаваща се лодка.

Помисли, че други рибари пристигат на Пиацета с техния нощен лов.

Малко по малко видя да изпква в тъмнината на канала една лека лодка с един мистериозен гребец.

– Хей, от лодката! – извика тя на непознатия. – О, Света Богородице! Дали е той или сянката му?... Ти ли си?

– Тихо бърбице! – отговори един глух глас. – Нещастieto е поискало, щото негърът отново да срещне Лозика.

При тия думи старата рибарка позна Горо и го попита бързо, дали не е срещнал двамата мъже, тръгнали да го търсят.

Негърът едва можа да съдържи недоволството и изненадата си, която му причини измяната на Лозика.

Той скочи на кея и викна на старата жена с тон, в който се забелязваше колкото гняв, толкова и ирония:

– Добрината на Лозика е може би по-опасна за Горо от омразата на неговите врагове.

Тя се опита да се извини, признавайки глупостта си.

– Знаят ли те, че вие сте се отправили към Пиацета?

– Не, но Лозика не ще закъсне да им каже! – отговори Горо със саркастичен смях.

– Не се страхувайте. Ще съумея да замълча този път. Спасявайте се и се махайте от очите им!

– Лозика може да остане на кея, за да дочака завръщането на двамата покровители. Горо е отишъл в палата на дожовете! – й извика той, смеейки се и се отдалечи в нощта.

При тия думи, произнесени с пълно спокойствие, старата се изненада.

– В палата на дожовете... в палата... – мърмореше тя и следеше с поглед сянката на негъра, която изчезваше в тъмнината. Той отиваше да се хвърли в огъня. Каква лудост! Нещастникът е загубен. Полицайте ще го заловят и неговото осъждане е сигурно. О, Горо обича да се шегува. Исква да прикрие следите си от двамата гондолиери. Ах, Боже, бъди благословен, той е можал да избяга от техните нокти!

После тя се изтръгна от размишленията си, върна се при мъжа си и му помогна в работата.

През това време сянката на нощта се разпръсна малко по малко, оставайки да блести бледната светлина на изгряващото слънце.

Гондолите на рибарите и търговците се трупаха все повече край кея на Пиацета.

Всички бяха натоварени с риба, дини, плодове и пр.

Скоро стоките бяха извадени на брега и наредени по площада от двете страни на кошниците на дядо Джеронимо.

Търговците започнаха да разговарят помежду си, трупайки пред

себе си купища плодове.

С приближаването на деня, движението нарастваше.

Разговорите на търговците и търговките ставаха по-оживени.

Никой не забеляза сред многото гондоли пристигането на Пиетро и Себастиано.

Двамата шпиони изглеждаха разочаровани.

Гневно и зловещо изражение бе изписано по лицата им.

Изглеждаше, че дирят някого, понеже хвърляха неспокойни погледи към тълпата продавачи, наредили масите си край брега.

Те забелязаха внезапно Лозика и се приближиха бързо към нея.

– Хей, Лозика! – повика Пиетро.

Старата жена се обърна, за да види кой я вика по такъв начин.

– Е намерихте ли негъра? – попита тя Пиетро.

– Вие ни изиграхте, бабо! – извика Себастиано със заплашителен глас.

– Бог да ме пази! – отвърна тя, защитавайки се от обвинението. – Горо беше на острова!

– Но той вече не е там – каза Пиетро. – Негодникът е успял да избяга навреме.

Тогава Себастиано разказа как бяха открили следите на негъра върху плажа.

– Тия следи – произнесе той натъртено – ни карат да подозираме, че той е тук, на Пиацета. Сигурен съм, че вие сте го видели!

– Не съм видяла никого! – отговори старичката.

При тия думи Пиетро започна да разпитва грубо бедната жена и да я заплашва с ужасите на инквизицията.

Лозика, ужасена от заплахите, изведнъж промени държанието си и изповяда на двамата полицаи какво бе разговаряла с беглеца.

– Той ни напусна – добави тя, – за да се отпрати към палата на дождовете.

Шпионите посрещнаха със задоволство това неочаквано признание ми изоставиха строгостта си.

Те посрещнаха с доверие брътвежите на старичката и без да кажат дума, тръгнаха към палата.

Старата жена проследи с очи двамата мъже, които се отдалечаваха бавно и съставяха плана си с нисък глас.

Тя си въобразяваше, че е дала фалшиви указания.

– Охо! – си каза тя. – Те вярват, че е в палата, докато той си е намерил вече някое добро скривалище!

Обаче Пиетро и Себастиано бяха пристигнали в палата.

Те минаха край една ниска стена, понеже избягваха да се показват пред прозорците на фасадата, достигнаха до малка вратичка, отвориха я и проникнаха в мрачните коридори на палата.

– Той трябва да очаква в някой от вестибюлите да го приеме доже-сата! – каза единият.

– Ще бъде умно – подметна другият – да предупредим веднага Съвета на тримата и да накараме да обградят палата със стража.

Двамата мъже се посъветваха още малко, после се разделиха.

Пиетро се изкачи по една съседна стълба и отиде в големия вестибюл.

Той искаше да се убеди, дали инквизиторите заседаваха още.

Себастиано се изкачи по друга стълба, която водеше към вътрешното крило на палата.

Знаеше, че слугите на кървавия съд бяха свикнали да стоят в един мрачен коридор, съседен с ужасната зала.

Той искаше да запита някого от тях в кой час на денонощието може да го приеме главният ковчезник.

Внезапно, когато се приближи до този коридор, видя някой да излиза предпазливо и да тръгва по една галерия.

Повярва, че е намерил това, което търсеше.

Той повика тихо и запита мистериозния непознат дали е виждал главния ковчезник.

После замълча, послуша се и зачака.

Той се вира напразно в тъмнината, която го заобикаляше, но не откри никого.

Загадъчният силует бе изчезнал в сянката така бързо, както се бе появил.

Себастиано остана за момент нерешителен, обзет от различни чувства.

Знаеше, че достъпът в залите, съседни на черния салон, беше забранен под страх от смъртно наказание. Беглецът там ли се намираще?

Внезапно неговите очи, които бяха свикнали с тъмнината в коридора, забелязаха някого, който се криеше зад един ъгъл на стената, близо до входа на забранената зала.

Стори му се, че вижда един чуден силует, нещо червено и бяло едновременно.

Приближи се...

В същия момент непознатият, който дотогава бе стоял притиснат

до стената, без да мърда, скочи върху шпионина и започна ожесточена борба.

Полицаят позна Горо и произнесе ужасно проклетие.

Двамата неприятели се заудряха, водейки борба тяло срещу тяло.

Себастиано прояви отчаяни усилия, понеже знаеше, че негрът е по-силен и се страхуваше да не му се изплъзне. Той завика за помощ...

Скоро няколко слуги, привлечени от шума на борбата, се показаха във вътрешността на коридора.

Но преди да могат да помогнат на Себастиано, негрът успя с едно последно усилие да се изкубне от прегръдката, в която полицаят го бе притиснал, и да повали неприятеля си.

Той му нанесе силен удар по лицето и побягна през коридора, дока-то маскираните слуги, спрени от виковете на полицая, се заеха да го вдигнат от пода.

– Арестувайте негръ! Арестувайте го! – се развикаха те, като продължиха преследването му с нова ярост.

Негрът на Маринели се надяваше, че вече е избягал от преследвачите си.

Той се радваше на победата си. Бе успял да проникне, без да бъде забелязан, в забранените коридори и да подслуша разговора на инквизиторите.

Знаеше вече техните тайни, познаваше сега презимената им и можеше да даде полезни сведения на своя господар.

Той достигна до големите зали на палата, разкошните вестибюли, които образуваха долния етаж.

Готвеше се да се отпрати навън и да излезе победител от опасното си приключение, когато виковете на преследващите го слуги вдигнаха в тревога стражите.

Горо беше загубен.

Войниците излязоха от караулната стая и застанаха пред него, препречвайки му пътя с пиките си.

Негрът, обграден от всички страни, почувствува хитростите си проиграни, всичките си надежди унищожени.

Виждаше се вече осъден на неминуема смърт, без никаква надежда да избяга.

Малко го интересуваше собственият му живот. Само едно безпокойство го бе обладало. Той оставаше до смърт верен на своя благороден господар.

– Сеньор не ще узнае никога имената на инквизиторите! –

промълви той тъжно.

Той отстъпи пред силата и се въздържа от всякаква съпротива.

– Горо този път се признава за победен, но победата дълго време се е усмихвала нему – каза той горделиво на войниците.

Един гръмовит глас отговори на думите на негъра. Пиетро, неговият заклет враг, бе дошъл във вестибюла, привлечен от шума.

– Вържете този негодник и го хвърлете в подземията! – произнесе той. – Тичайте да съобщите на великия съвет, че проклетият негър е попаднал най-сетне в клопката!...

– Разбойнико – добави Пиетро към победения си враг, – ти скоро ще бъдеш обесен на бесилката в палата на дожовете и ще се люлееш с изваден език.

При тия думи двама войници се нахвърлиха върху Горо и го вързаха.

25. Марино и игуменката

Марино Маринели бе заминал за Рим без никакви придружители. Той бе отказал да го придружи някой от неговите верни приятели и служители.

Островът бе заплашен от нова морска атака.

Венеция се въоръжаваше без почивка и обезпокоителните вести достигаха до Санта Рока.

Предвиждайки всяка изненада, островитяните бяха удвоили бдителността си, засилили стражите си, проверили стрелбата на оръдията, накратко, бяха организирали една несъкрушима защита, каквато Венеция не можеше да си представи.

Двамата неприятели изглеждаше, че се измерват отдалеч, разпалват омразата си, изострят оръжията си, без да се виждат.

Маринели желаше да постигне наред с успеха на оръжието и военната слава също и щастие в брака.

Анунциата трябваше да стане негова.

Сърцето му туптеше от вълнение и любов при мисълта, че скоро ще намери смелата девойка, да я освободи и да осъществи, сред своите верни другари, най-съкровения си блян.

Войнственото и социално дело, подето от Санта Рока, тогава щеше да се озари от идеален блясък.

Ореолът на великодушния граф щеше да заблести с по-ясно сияние,

озаряващ с чистотата си и кавалерската си красота.

* * *

Денят преваляше.

Вечерните сенки бяха започнали да покриват полето със своя сив воал, когато Марино достигна до вратите на Рим.

Той реши да прекара нощта в някоя кръчма и да се яви в манастира на сутринта.

Колебаеше се за начина, по който трябваше да се представи в манастира на кларистките.

Да се яви ли под титлата си граф Санта Рока или да се ограничи с фамилиното си име Марино Маринели?

Той би бил принуден да направи едно посещение на папата, за да се позове на някогашното му благоволение, да види също Мадлена, студена и горделива.

За момент го обзе мисълта да прескочи стените на манастира, за да изтръгне Анунциата от нейния затвор и да я отвлече.

Не беше ли това целта на неговото идване в Рим. Марино се бе представил в кръчмата като обикновен пътник.

Бе дал на ханджията фалшиво име и бе наел скромна стаичка за през нощта.

Мислеше се в сигурност, понеже по дългия път от Санта Рока до Рим не бе срещнал никаква пречка.

Но в действителност невидими неприятели го дебнеха и се готвеха да се разправят с него.

Хасан и Сазим го бяха видели да слиза на континента и бяха го проследили до Рим.

Бяха го видели да влиза в кръчмата, да се настанява там и да си поръчва вечеря.

Тъмнината бе благоприятна за тяхното шпиониране.

Най-сетне настъпи утринта.

Маринели напусна бързо кръчмата и тръгна по пътя за Санта Анжелика.

Полето бе пълно с цветя.

Храсти с най-разнообразни цветове, зелени, морави, се разстилаха пред очите на пътника.

Марино се опияни от тази пъстрота на природата и задиша с пълни гърди благоуханния въздух.

Той продължи пътя си, обзет от различни мисли, когато забеляза

изведнъж, на известно разстояние манастира с неговите високи стени и църквичката му, на която имаше поставен бял кръст.

Той спря и започна да разглежда замислен светлата обител.

Манастира на кларистките се издигаше в една влажна падина, където многобройните цветя се смесваха с кичести храсти, ироничен контраст между живота и умъртвяване на плътта.

Докато Марино даваше воля на въображението си, камбаната от църквата започна да бие.

Металните звуци, които се разнесоха, натъжиха душата на мечтателя. Той започна да мисли за човешките създания, отделени от Божия свят от любов към Бога.

Той помисли за неумолимата игуменка, която управляваше това мълчаливо убежище и чиято привидна милост и кротост прикриваха една лукава душа.

Строгата игуменка му изглеждаше като демон, който вършеше само злини.

Той пристъпи към манастира и доближи решетъчната врата. Похлопа с тежкото чукче, прикрепено към малката врата.

Една слаба и набръчкана монахиня дойде да отвори. Тя бе вратарката. С учуден поглед тя изгледа необичайния посетител и позна по елегантната стойка на дрехите му, че последният е някой благородник.

– Какво дирите в нашето бедно убежище? – попита тя чужденеца, без да се повдигне очи.

– Желая да се представя на игуменката на този манастир – отвърна Марино.

Монахинята го прекъсна сухо, като му каза, че достъпът за мъже е забранен и че това правило не може да се наруши за никого.

Тя думи, произнесени с леден тон вдъхнаха на Маринели зловещо предчувствие.

Студеното и резервирано държане на сестрата му откри каква власт, каква строгост владееше в това общежитие.

Марино настоя, заяви, че е носител на важно и бързо съобщение и че желае да говори с уважаемата игуменка.

Но той отказа да й даде подробности върху предмета на мисията си, а се задоволи само да й съобщи името си.

– Съобщете на вашата игуменка – каза той, – че аз съм Марино Маринели, граф Санта Рока.

При тия думи монахинята се разбърза, остави Марино да чака пред вратата и се отдалечи.

Тя се върна след малко, отвори вратата и покани посетителя да я последва. Въведе го в една малка постройка, съседна на манастира, после го помоли да почака.

Марино се намираше в обширна стая, мрачна и студена, която бе преддверието на игуменката.

След няколко минути вратата на съседната стая се отвори.

Игуменката се появи на прага, строга, горда, с пронизателен и изпитателен поглед.

Двамата се огледаха мълчаливо. Марино се стараеше да проникне в егоистичната и строга душа на монахинята, последната се стремеше да покаже пред чужденеца своето превъзходство.

– Влезте! – каза тя студено на кавалера, без да удостои с отговор поклона му.

Марино изпълни поканата, като едва съдържаше отблъскващото чувство, което го обзе.

Влезе в една стая, чиято мебелировка и украса имаше беден вид.

Стори му се, че уредбата на стаята има за цел да убеди всеки посетител в бедността и отрицанието на нейната притежателка.

В средата се намираше кръгла маса с големи размери, която бе покритата с разни книги и ръкописи.

Няколко стола с високи облегалки бяха наредени наоколо.

По дължината на стените бяха закрепени няколко етажерки, отрупани с книги. Забелязваха се също няколко стари икони.

Такава бе уредбата на стаята, в която се намираше Марино.

Игуменката не отправи никаква учтива покана към своя посетител, а само му направи студен знак да седне.

Тя му хвърли инквизиторски, почти презрителен поглед и го попита каква е целта на неговото идване.

Маринели успя да овладее гнева, който го обхвана при това унизително посрещане.

– Тази къща на мир и почивка – каза той – значи е убежище на всички угнетени сърца.

– Отговорете на въпроса ми! – подзе тя със строг тон. – Припомнете си, чужденецо, че никой мъж няма право да прекрочва прага на тази свещена къща. Каква е целта на вашето посещение?

Тогава Марино запита с твърд глас:

– Не се ли намира тук затворена една госпожица на име Анунциата Фарсети?

При това име монахинята леко трепна, но се овладя и се опита да

сплаши смелия посетител.

– Какво означава вашият въпрос? С какво право се осмелявате да прониквате в тайните на сестрите от ордена Санта Клара? – прекъсна го тя с енергичен глас.

– Моето право е любовта! – отговори Марино. – Анунциата Фарсети ми е годеница. Нашите две сърца са свързани с връзките на едно тържествено обещание и никой не може да ги разкъса.

При тия думи, произнесени с развълнуван глас, с искреност игуменката се усмихна студено и подигравателно.

– Виждам се тогава задължена да ви откажа всяко сведение! – обяви тя с важност.

Благороден гняв обхвана душата на графа. Той излезе от своята обикновена съдържаност и се осмели да заплаши игуменката.

– Изисквам – прекъсна я той разгневен – да напуснете веднага тия места, посветени на Бога, и не ще се поколебая да ви арестувам, ако не ме послушате, предвзета игуменке! Искам да ми кажете дали Анунциата Фарсети лежи във вашата ужасна къща.

Гласът на Марино издаваше вълнението му. Игуменката настоя своя отказ и заяви на графа, че не ще му отговори на никаква цена.

– Тръгнете си, не осквернявайте повече тия свещени места! – повтаряше тя.

Тогава Маринели стана и направи няколко крачки към вратата.

– Тръгвам си! – каза той. – Ако игуменката на манастира се осмелява да използва моето присъствие, за да увеличи мъките на Анунциата Фарсети или да попречи на диренията ми, тя ще изкупи своето престъпно усърдие и ще понесе наказание, което заслужава.

При тия думи граф Санта Рока се отдалечи, без да чуе проклятията, които започна да произнася монахинята, пребледняла от гняв и безпомощност.

Той пресече двора на манастира, излезе и пое пътя към града...

Много часове изминаха от тръгването на Марино. Хасан се приближи предпазливо до решетката на манастира и хвърли любопитен поглед към двора. Последният бе пуст.

По прозорците на килиите никаква монахиня не се забелязваше.

Внезапно вратарката излезе от камбанарията и се отправи към кладенеца.

Хасан, който изглеждаше, че има някакъв план за изпълнение се закашля, за да обърне внимание на монахинята.

– Пст! – каза тихо той. – Нека набожната сестра да изслуша негъра!

Кларистката се обърна, приближи се до решетката и запита чудния посетител.

Черният я попита бързо дали Маринели е идвал през деня в манастира и узна, че е имал един разговор с игуменката.

– Съобщете за мене веднага на благочестивата игуменка. Искам да ѝ съобщя нещо важно относно Маринели.

Портиерката се колебаеше отначало, после, отстъпвайки на молбите на Хасан, тя го въведе в двора.

Гордата игуменка отначало изглеждаше изненадана от посещението на негъра.

Тя го измери с презрителен поглед.

Готвеше се да изгони този дързък роб, когато Хасан ѝ обясни трескаво причината на идването си.

– Уважаемата игуменка – каза той – е приела посещението на един мистериозен чужденец на име Марино Маринели. Негърът – добави той, покланяйки се отново пред господарката на манастира – е дошъл да пази благочестивата дама от този човек.

При споменаването на това име, което я вълнуваше, игуменката изрази също нетърпението, което чувстваше.

Пренебрегвайки всякакви церемонии, тя запита негъра, какво има да ѝ каже за Маринели.

Хасан каза, че бил пратен от Венеция, за да предупреди игуменката от Санта Клара да се пази от граф Санта Рока.

– Негърът – каза той – се бе скрил зад маслините край пътя. Той може да наблюдава с пълна сигурност Маринели, който се приближи до манастира и искаше да влезе вътре. Хасан има един такъв план. Той покорно моли благочестивата дама да му каже, дали Маринели ще се върне пак тук.

Игуменката му отговори, че разговорът, който е имала с графа, е взел неблагоприятен обрат и по всяка вероятност последният ще се върне.

Обаче монахинята изглеждаше изненадана от въпросите на негъра. Тя го запита за причината за неговото любопитство.

Тогава робът обясни без заобикалки омразата, която чувстваше към Маринели и описа героя в най-черни краски. Нейните очи внезапно светнаха със зъл огън.

– Но аз ще го прокълна с цялата си омраза! – подзе тя внезапно, с жажда за отмъщение.

Робът вдигна рамене.

Това наказание му изглеждаше много леко за един такъв човек, като незаконнородения.

– Какво ще му причинят думите? – каза той. – Той ще се засмее над заплашванията и проклятията. Неговата присъда е вече произнесена. Съветът на Венеция го е поставил отдавна извън закона! Главата му е оценена. Две хиляди зекини са определени за тоя, който го залови. Ах, Мадона, негърът ще бъде щастлив да спечели подобна награда!

Игуменката не можа да се сдържи да не покаже изненадата и задоволството си.

– Волята на Висшия съвет на Венеция ще бъде също уважен и в Рим – каза тя. – Престъпникът бива гонен във всички страни. Той ще изкупи скоро своето престъпление и дръзката си смелост. Игуменката на Санта Клара ще види нейния престиж да възтържествува най-сетне. Негре, изпълни дълга си. Ти си натоварен да го убиеш!

Хасан избухна в, див смях. Лукавата монахиня, която доброволно се отказа от всяка религия, за да възтържествува нейният егоизъм, благоприятстваше неговия демоничен план.

– Стой близо край манастира – добави тя – и дебни връщането му. Тогава ти ще изпълниш присъдата на Съвета на тримата.

Черният направи дълбок поклон на игуменката и ѝ благодари покорно за покровителството.

После напусна манастира и отиде да се скрие зад маслините край пътя, очакващ плячката си под прикритието на нощта.

Едва бе преминал прага на решетъчната врата, когато шум на една кола, приближаваща се с голям трясък, се разнесе в далечината.

Вратарката разтвори вратата, която току-що затваряше, наведе се навън и видя облак прах върху пътя.

През това време Хасан, скрит зад група дървета, близо до манастира бе намерен внезапно от Сазим, който тичаше от града, запъхтян, на края на силите си.

– Той иде! – каза той на другаря си, показвайки му с пръст колата, която пристигаше. Следих го през целия Рим. Видях го да влиза в двореца на папата. Сега той се връща в манастира, придружен от един важен господин с широка пурпурна мантия.

Едва Сазим бе привършил разказа си, когато колата спря пред манастира на кларистките.

Един папски лакей скочи от седалището и съобщи на вратарката, която стоеше още до решетката:

– Негово превъзходителство кардинал Белермен!

Същевременно лакеят отвори вратичката на колата. Двамата мъже слезоха. Първият бе духовникът, вторият – Маринели.

Те преминаха през широко отворената врата и тръгнаха през двора на манастира.

Монахинята и лакеят им направиха дълбоки поклони. После вратарката тръгна на свой ред и отърча да предупреди игуменката за посещението на кардинала.

През това време Марино благодари с нисък глас на придружаващия го за голямата добрина, която му бе засвидетелствувал.

– Желанието на светия отец е заповед за мен. Мой дълг е да го изпълня буквално! – отговори духовникът, вървящ величествено край Маринели. – Нашата цел е вече почти постигната – добави той.

В този момент монахинята се завърна и помоли покорно двамата знатни посетители да благоволят да я последват в апартамента на игуменката.

Игуменката бе пребледняла при съобщението за това внезапно посещение. Изглеждаше за момент разочарована.

Кардинал Белармин беше действително най-могъщият и най-високият по чин от всички кардинали. Той минаваше в Рим като любим съветник на папата.

Тя предусети, че Марино е поискал намесата на духовната власт.

Но тя събра цялата си енергия, превъзможна временната си слабост и посрещна посетителите със същото ледено спокойствие, онова гордо държание, което я характеризираше.

– Каква голяма и неочаквана чест за нашия дом, Превъзходителство... – каза тя, поздравявайки кардинала е един уважителен жест на ръката.

– Сами ли сме и далеч от всяко дръзко ухо, благочестива сестро? – попита той, без да отговори на поздрава на игуменката.

– Негово превъзходителство може да говори без страх! – отговори игуменката.

Тогава кардиналът изложи на монахинята целта на посещението си.

– Вие разбирате без съмнение, благочестива сестро – каза той, – причините на моето идване и присъствието на граф Санта Рока.

– Този чужденец – заяви тя – се осмели да проникне в тия свещени места и да ми отпрати искания, които аз трябваше да отклоня.

Без да отговори на това оплакване, кардиналът започна своя разпит:

– Намира ли се във вашия манастир някоя госпожица Анунциата Фарсети? – попита той.

– Да, Превъзходителство. Тази госпожица влезе в ордена Санта Клара.

В този момент Марино прекъсна кардинала и изясни казаните думи от игуменката. Той забеляза, че сеньорита Фарсети не е още приета в числото на послушничките на ордена.

– Зная, господин графе – започна тогава кардиналът, – че госпожицата е доведена измамнически в този манастир. Светият отец е разгневен от тази срамна постъпка. Той ме натовари да проуча вашето оплакване, господин графе. Може ли, уважаема игуменке, да ми дадете някои обяснение по този повод?

– Сеньорита Фарсети – отговори игуменката със спокойствие – се представи в това свещено място, обзета от дълбока тъга. Тя започна да негодува срещу нашите правила, държеше се като безумна, така че ние бяхме принудени да я затворим в една уединена килия.

По предложение на Маринели, кардиналът пожела да изслуша и двете страни.

Той помоли игуменката да пусне Анунциата от нейната килия, за да може да се яви пред него.

Маринели направи втора забележка, с която направи много деликатно, даже критично положението на кларистката.

Той попита смело кардинала, дали игуменките са натоварени да проявяват строгост към лицата, които още не са взели расото, нито даже са приети като послушнички.

Игуменката, гордата сеньора с монашеско облекло, почервения от гняв и затрепери.

– Лошият дух е обхванал това момиче! – извика тя, измервайки с поглед Марино, който стоеше прав, неподвижен, със скръстени ръце, с гневен поглед. – Този чужденец е неин любовник. Той я е погубил. И нейната гибел е неизбежна, ако той я види отново.

– Вашето усърдие е излишно, уважаема игуменке! – подзе кардинал Белармин, с приятен, тих глас. – Ние нямаме никакво право върху сеньоритата, тъй като тя не е взела расото.

Той замълча за момент. После стана и заяви тържествено:

– Ние ще я предадем в ръцете на граф Санта Рока – каза той. – Неговото желание ще бъде изпълнено. Ние ще благословим техния брак.

– Този чужденец няма вече никакво право! – произнесе игуменката, давайки свобода на гнева си. – Този граф не може вече да се ожени, понеже Висшият съвет на Венеция го е обявил въвн от закона и неговите часове са проброени.

– Светият отец – продължи кардиналт със спокойствие – знае всички нещастия, които са сполетели благородника. Нямаме право, сестро, да се произнасяме върху неща, които не са ни понятни. Конфликтът, който е възникнал между граф Санта Рока и някои членове на сена-тата на Венеция, трябва да ни остане чужд.

Игуменката бе съвършено унижена.

Тя пребледня като смъртница и хвана с треперещата си ръка облегалото на един близък стол, като че ли щеше да се повали.

Напразно се бе надявала, че ще може да очерни Марино пред очите на кардинала.

Нейните усилия бяха сломени от великодушието на висшия духовник.

Тя разбра, вече късно, че държеше едно оръжие с две остриета, което заплашваше да нарани нея самата.

Внезапно се разнесоха стъпки във вестибула. И въздишки...

Духовникът погледна към вратата.

В същия момент прислужващата сестра отвори и Аунунциата се появи на прага, бледа, натъжена, с очи, потънали в сълзи.

При вида на кардинала, нещастната падна на колене и издигна бавно очи към духовника, искаща с няма молитва неговата закрила.

Кардинал Белармин не можа да скрие дълбокото си вълнение при вида на тази сърцераздираща скръб.

– Имайте милост към моята нещастна съдба! – изплака най-сетне тя. – Освободете ме от моя карцер. Тази безмилостна жена – и тя посочи с ръка игуменката – ме държи от много дни затворена в една влажна килия, като че ли съм извършила някакво престъпление...

Кардиналт я улови нежно за ръката и ѝ помогна да стане.

– Вашето желание ще бъде изпълнено. Съвземете се сенбора! – каза той с приятен глас.

После се обърна важно към игуменката, която трепереше от ярост и отчаяние, и я упрекна със строг тон за нейното фалшиво усърдие и лоши обноски.

– Тази ли е вашата дейност? – ѝ каза той. – Вие сте сгрешили, сестро, от заслепение. Вас ви е обладала зла сила, която трябва да прогоните.

Игуменката не отговори на думите на кардинала. Тя гледаше втренчено пред себе си...

– Господин граф Санта Рока – каза тогава кардиналт, обръщайки се към Марино, ням, но не безчувствен свидетел на тази сцена, –

поставям под ваше покровителство сеньорита Анунциата Фарсети, която вие желаете така буйно.

При тия думи бедната венецианка затрепери.

Тя забеляза за пръв път Марино, който досега бе стоял на страна, близо до стената.

Една трогателна сцена се разигра между двамата влюбени.

Анунциата се спусна към любимия си, когото бе намерила по такъв неочакван начин.

Цялата ѝ тъга, всичките ѝ мъки като че ли изчезнаха.

Радостни сълзи се търколиха по бледо ѝ лице, преобразено от вълнението.

Графът я взе в прегръдките си и постави върху челото ѝ една гореща целувка.

– Забрави – каза ѝ с любовна нежност, – забрави преминалите страдания. Забрави всички мъки сега, пред зората на нашето трайно щастие. Ти си свободна сега, ти ми принадлежиш.

Произнасяйки тия думи, Марино хвърли към кардинала въпросителен поглед.

– Сеньорита Фарсети е напълно свободна! – добави духовникът, потвърждавайки думите на Марино.

Но Марино не искаше да напусне стаята преди да отправи едно тържествено предупреждение към горделивата и жестока игуменка и да я заплаши с отмъщението си.

– Ще поискам – произнесе той с твърд глас, обръщайки се към монахинята – вашето осъждане от светия отец. Надявам се, че гласът на вашата съвест ще ви подсказе какво да правите.

При тия думи той се поклонил хладно пред гордата игуменка и напусна стаята, водейки под ръка Анунциата. Кардиналът ги последва и ги отведе до колата си.

– Ти вярваш, че си излязъл победител в борбата... – промърмори кларистката, гледайки през прозореца щастливата двойка, която се отдачаваше. – Пази се, красиви победителю, сражението още не е свършило. Смъртта те дебне в сянката!

26. Бесилката на площад Сан Марко

Горо бе можал да изпълни с успех опасната мисия. Той вече знаеше имената на мистериозните инквизитори.

Но сега бе затворник, окован върху влажната слама в една тъмна килия.

Всяка надежда за бягство бе изключена.

Марино не можеше така скоро да насили вратите на дожовия палат, да проникне в затворите и да освободи своя верен роб.

На следващия ден след затварянето му негърът прие посещениято на инквизитора Марко.

Нему се падаше тоя ден да разпитва затворниците в палата. Той се яви внезапно на вратата на килията на роба, придружен от секретаря на инквизицията.

Двамата, както обикновено бяха маскирани.

Инквизиторът заповяда на Горо да стане от леглото си.

Негърът, изтощен от умора и лишения, се опита с едно последно усилие да вдигне тежките вериги, които го приковаваха към стената.

Но силите му изневериха. Той падна назад върху сламата.

– Вярвам, че негодникът се преструва на отслабнал каза тогава инквизиторът. – Повикайте палача да се справи с този разбойник – заповяда той на секретаря си.

Последният изпълни заповедта и скоро се върна с палача, който бе въоръжен с един бич.

Дон Марко даде нова заповед на затворника. Но последният нито се мръдна, нито произнесе някоя дума.

При един знак на инквизитора, палачът пристъпи към своята зловеща работа.

Той пристъпи към негъра, развъртя бича си и обсипа нещастника с градушка от удари.

Горо понасяше всичко безропотно, без да даде никакъв знак на страдание.

Инквизиторът, изненадан от такава твърдост, прекрати наказанието и започна разпита.

– Негоднико – каза той, – признай, че ти досега си имал тайни връзки с пирата Маринели.

Негърът запази своето мълчание.

Той оставаше верен на господаря си до смъртта си.

Отново ударите на бича заплюяха над неговото изтощено тяло.

Но и този път, както предишния никакъв вик на болка, никаква молба не се изтръгна от устата му.

Дон Марко зададе втори въпрос на затворника:

– С какво право си се осмелил да проникнеш в залите, съседни на

съда, достъпът до които е забранен под страх от смъртно наказание?

Гордият патриции претърпя ново разочарование. Негърът не отговори нищо.

– Бийте го, докато умре! – заповяда той, пребледнял от гняв. – Този безумец е осъден на смърт за шпионаж и предателство!

Тогава пазачът развъртя за трети път бича си и удря Горо, докато нещастникът изгуби съзнание и сам пазачът се измори.

После инквизиторът и неговите двама другари напуснаха килията, оставайки Горо да лежи върху сламата, червена от кръв.

Много часове изминаха преди осъденият да дойде в съзнание.

Внезапно една ужасна болка го разбуди. Той почувства раните си да се разтварят, да горят като огън.

Боляха го краката, гърдите, лицето.

Тъмничарят в своята сляпа ярост, не бе избирал местата, където да удря.

Негърът събра всичките си сили и успя, като се търколи по сламата да достигне до стомната, поставена наблизко.

Той приближи гърлото й до горящите си устни и ги намокри с горещата и нечиста вода.

После, измъчван от болките, изпадна в неспокоен сън.

Въпреки физическите страдания, мозъкът на негъра работеше усилено.

Ужасното положение, в което нещастникът бе хвърлен, му се представи с цялата си жестокост.

Страдаше при мисълта, че неговият господар, лишен от сведения, не знае за плодоносния резултат от неговата деликатна мисия.

Той вече бе загубен, без никаква надежда за спасение; беше осъден на смърт. Но би умрял доволен, ако би могъл да освободи душата си от една тежка грижа.

Инквизиторите произнесоха тържествено през една от следните нощи присъдата, която се отнасяше до Горо.

Той бе осъден на незабавна смърт.

Тримата съдии, познавайки твърдоглавието на затворника, се бяха отказали да го отвеждат в стаите на истината и да го разпитват отново: не се надяваха да изтръгнат някакво признание.

Определиха неговата екзекуция да стане през деня. Горо трябваше да бъде обесен публично на площад Сан Марко.

Така инквизиторите се забавляваха да излизат от време на време от мистерията, която ги покриваше, и да показват всемогъщите пред очите

на народа.

Великият капитан виждаше най-сетне осъществено обещанието си, което така често бе повтарял на негъра: да го види на бесилката пред палата на дожовете.

Обаче Силвио Зиани не можа да присъствува на наказанието на негъра предател, понеже трябваше да тръгне с нова флота срещу Санта Рока.

Само една личност посрещаше всичко с равнодушие. Това бе Катерина, дожесата.

Новината за арестуването на негъра не бе предизвикала в нея нито радост, нито омраза.

Тя губеше един ценен пратеник, измяната на който използваше.

Не беше ли тя самата предателка от същата степен?

Не беше ли се заклела на незаконнородения, своя девер, да убие мъжа си, да постави Венеция пред краката му, ако той ѝ подари сърцето си?

Робът ѝ бе направил по време на карнавала една ценна услуга, която свидетелствуваше за неговата вяност.

Той бе помогнал на мистериозния кръстоносец и нея да се познаят в тълпата маскирани.

С други думи, тя го познаваше като един ловък служител и още очакваше резултата от последната му мисия.

Мистерията, която покриваше за нейните очи връзките на Марино и Мадлена, оставаше още непроницаема за нея...

В същия ден, когато трябваше да бъде изпълнена екзекуцията на негъра, една от придворните дами се появи неочаквано в будоара на дожесата.

– Какво се е случило? Какво означава вашият ужас, Паолина? – запитва дожесата учудена.

Дамата се позова на милостта на августейшата си господарка и ѝ заяви с глас, прекъснат от вълнение, че от много седмици насам пазела една важна тайна.

Разказа, че една нощ забелязала от прозореца си Горо, напушщ апартаментите на дожесата.

Заинтересувана от това, проследила негъра.

– Угасих светлината, която гореше на масата ми – каза тя – и започнах да следя. Един час вече бе изминал от изчезването на роба, когато внезапно чух болезнено охкане... Сънят, твърде ясен в нощната тъмнина се приближаваше все повече. Чух също тежко вървене. Отстраних

предпазливо завесата на моя прозорец и хвърлих поглед към полутъмния коридор. Потреперих от ужас. Едно ужасно видение се изпречи отсреща ми. Забелязах една призрачна страшна форма, която се промъкваше по коридора, към моята врата. Успях да се овладеем от ужаса, да разгледам страшния образ, който ме изплаши и струва ми се, че познах...

При тия думи придворната дама се поколеба, като че ли се страхувахте да не излъже дожесата.

– Какво сте видели? Разкажете ми! – каза Катерина. – Вие ме заинтересувахте много, Паолина – добави тя с ироничен и недоверчив тон.

– Познах – продължи придворната дама – старата просякиня от площада Сан Марко! Горо носеше нещастницата на ръцете си. Тя изпускате болезнени охкания, като че ли нейният спасител я бе освободил в последната минута.

Почетната дама привърши разказа си.

Тя се извини, че бе пазила така дълго мълчание върху това събитие, казвайки, че е искала да не даде възможност да се арестува довереникът на дожесата.

Катерина остана замислена няколко минути. После се обърна към дамата си с твърд и властен глас:

– Паолина! – каза тя. – Върви бързо в залата на Висшия съвет и съобщи всичко на висшите съдии.

Камериерката се ужаси, чувайки тази заповед. Тя не се осмеляваше да се срещне с кървавите съдии.

– Не се страхувайте! – каза ѝ дожесата с успокоителен тон. – Знайте, че дожесата ви взема под своя закрила и че не ще ви бъде сторено никакво зло. Изпълнете заповедта ми! Идете и разкажете на инквизиторите какво сте видели. Кажете, че Горо е освободил старата просякиня Луала и я е отнесъл на ръце. Ако съветът ви упрекне защо не сте направили по-рано това откритие, кажете тогава, че сте ми го съобщила едва днес! Отговорете изчерпателно на всеки въпрос, който ви задават. Престорете се, че не знаете за посещенията в моя будоар. Не казвайте никакви предположения за неговата мисия. Следвайте наставленията ми буквално. Сега побързайте! Трябва веднага да се предупредят инквизиторите, за да вземат своето решение. След няколко часа негърът ще бъде обесен на площад Сан Марко и неговото тяло ще се люлее като едно страшно знамение, пред стълбовете от червен мрамор, които красят фасадата на палата.

При тия думи дожесата се сбогува със своята камериерка, която я послуша и трепереща се отправя за залата Бусола.

Помощниците на палача вече бяха издигнали пред палата на дожовете зловещата машина.

Грубо одяланите греди на бесилката представляваха зловещ контраст с богатите колони зад тях.

Всичко бе готово за екзекуцията.

Вече маскираните слуги на Бурони бяха заели места от двете страни на бесилката.

Пред тях бе оставено едно въже, грижливо навито.

Войниците, натоварени да се грижат за реда по време на екзекуцията, се намираха вече в долните зали.

Управителите се движеха насам-натам, давайки последните си нареждания.

Една голяма тълпа се бе събрала вече на площада. Любопитни от всякаква възраст, бедни и богати се бяха стекли.

Никой обаче още не знаеше кого ще окачи палачът на въжето.

Тълпата изпълваше не само площада. Много хора бяха натрупани по прозорците и балконите на съседните здания.

Млади момичета и деца се бяха размесили в тълпата.

Всички желяеха да присъстват на ужасното зрелище, на новото престъпление, което инквизицията щеше да извърши.

В този океан от глави внезапно настъпи едно раздвижване.

Няколко сенатори се бяха показали на балконите на палата на дожовете.

При вида на техните пурпурни мантии народът разбра, че екзекуцията ще бъде скоро извършена.

Ложата скоро бе заета от съветниците, които дождът бе определил да бъдат свидетели на екзекуцията.

Внезапно видяха да се появява сред тях главният шамбелан Николо Стено. В отсъствието на управителя на Сан Марко, той бе натоварен от Висшия съд да прочете присъдата.

Той държеше в дясната си ръка официалния документ.

Тържествено мълчание се възцари сред тълпата.

Всички устремиха очи към шамбелана.

Тържественият момент бе настъпил.

Лакеят, носещ запалената свещ, се появи зад патрициите. Николо Стено съобщи на народа, че Висшият съвет на тримата и Н. В. дождът са решили да осъдят на смърт черния роб Горо и да приложат наказанието чрез обесване.

Обвиняемият бил признат за виновен в предателство.

Тон се осмелил да поддържа тайни връзки с Марино Маринели, пирата.

Обвинен беше също, че се е осмелил да проникне в тайните стаи на палата.

Щом прочете прокламацията, шамбеланът се обърна към слугата, който носеше запалената свещ и угаси пламъка ѝ.

Присъдата бе произнесена!

В този момент излязоха войниците с биещи барабани, от залите на кулата Сан Марко, за да образуват един широк кръг около червените колони и бесилката.

Общото внимание се насочи към моста, където обикновено се явяваха осъдените, когато ги отвеждаха на мястото на екзекуцията.

Внезапно един вик се разнесе и премина от уста на уста...

Двамата помощници на палача, маскирани, се появиха между стълбовете на дожовия палат. Те влачеха със себе си негъра, окован във вериги.

Горо като че ли представляваше за любопитството на тълпата едно неочаквано зрелище.

Той оказваше упорита съпротива на двамата помощници, които го влачеха към бесилката.

Отчаяните движения, дрънкането на веригите му, грубите обноски на двамата мъже, които го влачеха, представляваха трогателна гледка.

Бурони маскиран, следваше жертвата си с важна походка.

Държеше в ръката си обвинителния документ, позорния ръкопис.

Зад него вървяха двама изповедници.

Когато помощниците отведоха Горо до бесилката, те го повалиха на земята.

Другите слуги, които стояха край бесилката, се отправиха към негъра и му махнаха оковите.

В този момент червеникавите лъчи на залязващото слънце озариха целия площад със своята тъжна светлина. Вечното светило бавно се скриваше.

Изповедниците коленичиха и започнаха да се молят. През това време двамата слуги изправиха Горо и му хванаха здраво ръцете.

Бурони хвана края на навитото въже, направено като примка, изкачи се по стълбата и го пропъхна през желязната халка, прикрепена в горната греда на бесилката.

Малко по малко фаталната примка достигна до височината на раменете на Горо.

Двамата помощници я хванаха и прекараха около врата на негъра.

Бурони слезе важно от стълбата и подаде на един от помощниците си свободния край на въжето, който държеше в ръка.

Негърът скърцаше със зъби от безпомощност.

Той отблъсна грубо един от монасите, който искаше да му даде последното утешение...

Слугите на палача очакваха само един сигнал на своя господар, за да издърпат въжето и да издигнат нависоко своята жертва.

Мъртва тишина владееше сред тълпата.

Всички гледаха със затаен дъх човека, който щеше да умре...

Бурони даде кратка заповед.

Помощниците пристъпиха към задълженията си...

В момента, когато тялото на Горо започна да се издига към върха на бесилката, шамбеланът се появи отново в ложата.

Държеше в ръка една запалена свещ.

– Спрете екзекуцията! – извика внезапно Николо Стено, със заповеднически глас. – В името на Съвета на тримата махнете въжето!

Бурони издигна очи, изненадан, към ложата... после направи знак на своите помощници да изпълнят заповедта на шамбелана и негърът, който вече бе започнал да изпитва ужаса от смъртта, стъпи бавно на земята.

Главният шамбелан обясни тогава с висок и ясен глас причината за това спиране на екзекуцията.

– Престъпникът – каза той – трябва да бъде подложен на още един разпит, който е от голяма важност за Висшия съвет. Екзекуцията се отлага, докато се изпълни тази формалност. Да се отведе робът в килията му.

27. Венчани

Когато напуснаха манастира, Анунциата и Марино се настаниха заедно с кардинал Белармин в колата му.

През време на пътуването кардиналът се интересуваше за проектите на двамата влюбени и се радваше, че е допринесъл за тяхното щастие.

Обаче Марино не можеше да тръгне веднага за Санта Рока. Бе задължен да престои малко в Рим.

Духовникът забеляза, че неговото протеже не ще намери хотел в Рим, достоен за него и годеницата му.

Изказа съжаление, че не може, в качеството си на духовно лице, да им предложи един апартамент в жилището си.

Но той ги посъветва да отидат в палата Боргез.

– Владетелят на Санта Рока ще бъде приет княжески – добави той.

При тия думи Анунциата изтръпна. Кардиналът я бе посъветвал да се обърне към нейната смъртна неприятелка.

– Да напуснем Рим още тази вечер, любими! – каза тя съвсем ниско на Марино. – Спаси ме от тази могъща и ревнива жена.

Кардиналът не чу тия думи, тъй като нещо бе привлякло погледа му във от колата.

Когато достигна до вратата Анжелика, колата внезапно се спря и конете се препънаха.

Чу се плющене на камшик и гласове се разнесоха отляво и отдясно.

– Ние сме нападнати от разбойници! – произнесе кардиналът, който бе станал блед.

Маринели, възмутен от подобна подлост, се готвеше да отвори вратичката и да излезе във, когато конете, освободили се от препятствието, бързо понесоха колата напред.

– Тя бяха двама. Единият лежи на земята. Той не бе забелязал цвета на лицата им.

В действителност двамата бандити не бяха други, а Хасан и Сазим, двамата шпиони на Висшия съвет.

Анунциата също се бе уплашила.

Тя се бе притиснала до Марино и го замоли за втори път да тръгнат бързо, същата вечер даже.

Графът отстъпи на нейното желание и й обеща да купи в Рим една кола и един кон, необходими за пътуването им.

Но добрият кардинал ги избави отново от затруднение и постави великодушно на тяхно разположение колата си и кочияша.

– Дъщерята на моя стар честен слуга – добави той – ще може да стане прислужница на сеньоритата!

Марино се показва покъртен от толкова добрина и благодари горещо на Негово Превъзходителство за предложението му.

– Аз мога тогава – каза той – да предприема още тази вечер моето пътешествие към Санта Рока. Анунциата и нейната прислужница ще заемат място в колата, докато аз ще ги придружавам на кон.

Колата скоро пристигна в двореца на кардинала.

Белармин и Марино слязоха; Анунциата остана в колата.

Когато двамата мъже се бяха отдалечили във вътрешността на

двора, верният слуга на кардинала се приближи и изказа на Анунциата почитанията си.

Съобщи ѝ също, че е заповядал на дъщеря си да я поздрави и да я последва в нейното пътешествие.

Анунциата бе приятно изненадана и очарована.

Тя излизаше от един ужасен живот, където дълго време бе изложена на мъки и унижения.

Сега внезапно бе изтръгната от затвора и пренесена в някакво царство на бляновете.

Слугата представи на годеницата на графа своята дъщеря Джустина и донесе някои провизии за пътешествието.

Графът се сбогува с кардинала, дълбоко трогнат от услугите, които му бе направил последният.

Кардиналът придружи благородника до края на стълбата, пожела му за последен път добро пътуване и после Марино даде на кочияша адреса на хана, където бе оставил коня си.

След като се движи няколко минути из мрачните улици на Рим, колата се спря пред хана.

Маринели взе коня си, който стоеше привързан за един стълб в двора на хапа, заплати княжески на ханджията, после се покачи на седлото и посочи на кочияша направлението, където трябваше да тръгне.

Екипажът се отдалечи в нощта, една нощ топла и благоуханна, каквато само италианското небе познава.

Марино яздеше близо до вратата, със замечтан поглед, опиянен от щастието.

Обаче една грижа, една единствена грижа помрачаваше челото му.

Той държеше своето бързо възтържествуване само благодарение на хитростта на Горо.

Верният роб се беше върнал отново във Венеция, за да се жертва за своя господар.

Може би той се намираще в опасност.

Най-сетне грамадната синева се появи пред възхитителните погледи на пътешествениците.

Маринели намери платнохода си, който бе хвърлил котва близо до малкия град Термоли.

Понеже неговото пристигане бе забелязано, от борда се спусна лодка, която отиде до сушата да вземе щастливите пристигащи.

Кочияшът на кардинала се завърна в Рим с колата, с джобове, напълнени със злато.

Анунциата се почувствува щастлива, като стъпи на моста на хубавия кораб, украсен със знамена с чест на завръщането на графа.

Тя прие скромните и честни поздравления на Зани и Тонино, някогашните приятели на нейния баща.

Скоро корабът вдигна котва и тласкан от лек вятър, се отправи за Санта Рока.

Докато корабът се носеше леко по вълните, Марино и Анунциата стояха на предната част на мостика, мечтаейки за своето щастие.

Графът знаеше, че му предстои борба, може би твърде жестока. Предчувстваше ясно, че пред неговото дело стояха още препятствия.

Но най-сетне бе намерил успокоителна сила в любовта.

На следната сутрин очертанятията на Санта Рока се показаха на хоризонта.

Марино описа на своята годеница всички части на своето миниатюрно царство.

После, когато платноходът бе забелязан от фара, знамето на Санта Рока бе издигнато на върха му. Целият остров бе научил за пристигането на господаря.

Скоро пристанището и брегът бяха изпълнени с тълпа матроси, които акламираха завръщането на графа, техния благодетел.

Слизането на двамата годеници се превърна в триумфално шествие.

Благородната девойка прие почестите на всеки един от приятелите и сътрудниците на Марино и акламациите на тълпата, изразяваща симпатиите си.

Кралят на острова отведе учудената Анунциата в църквата и двамата отправиха към Бога благодарствена молитва.

После се прибраха в двореца, в апартаментите, който им бяха запазени.

Марино показа на Анунциата своята мощ, богатството си, новата къща, новата мебелировка.

Няколко дни по-късно тяхната венчавка бе отпразнувана тържествено, в присъствието на всички колонисти.

Фалие, д'Артенай, Оргосо и Анафесто дойдоха да изкажат уважението си на царицата на острова.

Народът бе обхванат от френетическа радост.

Вечерта и цялата нощ преминаха в танци, пиене, стрелби; накратко, радостта на островитяните не знаеше граница.

Кралят и новата владетелка показаха такава скромност, че се размесваха във веселящата се тълпа и споделяха заедно с нея радостта си.

Засега тяхното щастие бе безоблачно.

Една буря се събираше на хоризонта, а Марино не подозираше нищо от опасностите, които го заплашваха.

Игуменката на манастира на кларистките разгаряше непрестанно омразата, която питаеше към него.

Тя се чувствуваше унижена, посрамена за пръв път през живота си.

Не се страхуваше никак от наказанието на църквата. Чувствуваше единствено жажда за отмъщение.

Маринели ѝ бе нанесъл двойно поражение, унизявайки пред очите на кардинала нейното игуменско достойнство.

Тя готвеше срещу своя неприятел подъл и лукав план.

Но неочаквано се замисли.

Спомни си за мъките, за страховете, които бяха обхванали душата на Мадлена Боргез.

Двете жени бяха победени. Марино бе изиграл и едната, и другата.

Кларистката се яви на следния ден в палата Боргез и каза да съобщят за нея на племенницата на папата.

Принцесата посрещна монахинята и я въведе в своите апартаменти.

– Бъдете добре дошла, скъпа сестро – ѝ каза тя. – Чета върху челото ви голяма тъга. Дали моите предчувствия са основателни?

При тия думи игуменката изложи бързо на благородната си събеседница целта на своето посещение.

Нейният гняв се разпали, въпреки обикновената си сдържаност, изрече срамни, клеветнически думи.

Тя разказа на сензоритата своя разговор с Маринели, държанието му, първо уважително, после безочливо и ужасния резултат.

Мадлена не знаеше за направените постъпки от граф Санта Рока при папата.

Не знаеше също, че нещастната игуменка бе претърпяла провал пред кардинал Белармин.

Тя се чувствуваше дълбоко унижена на свой ред.

Нейният смел съблазнител бе успял да проникне и да възтържествува там, където тя смяташе, че е нейната крепост.

Известно бе, че принцесата покровителствува щедро манастира на кларистките и го смяташе като свое второ владение.

Но как бе узнал Марино убежището на Анунциата? Мадлена хвърли своите подозрения върху негъра. Тя измърмори през зъби името на Горо, но игуменката не я чу.

Тя едновременно презираше това черно същество и се страхуваше

от него; бе постъпила много неразумно да се довери на негъра, който служеше на две ревниви господарки и на неприятели, за да събира сведения за едно трето лице – своя истински господар.

Обаче нито една от монахините не бе познала Горо под неговата дегизировка като монах. Внезапното появяване на Марино в манастира оставаше мистериозно, необяснимо.

Кой ли е открил тайната на Мадлена?

Игуменката ѝ съобщи също, че чужденецът е напуснал Рим същата нощ, след посещението си в манастира.

– Кардинал Белармин – каза тя – е предоставил своята кола на двамата любовници. Марино ще се венчае за послушницата Анунциата, след пристигането им в Санта Рока.

При тия думи Мадлена пребледня.

Не можеше да повярва, че кардиналът е помогнал с такова усърдие на бягството и победата на нейната съперница.

Тя накара игуменката да повтори последните думи, които бе произнесла. Още се съмняваше...

Най-после тя се реши, не без колебание, да приведе в изпълнение своя лукав план.

Светкавица на омраза премина пред очите ѝ; стори ѝ се, че нейното отмъщение е сигурно и близо.

Тя благодари на игуменката за съобщенията, които ѝ беше направила, и каза с глас, задушаван от гняв:

– Успокойте се, уважаема сестро! Моето решение е взето. Този нахален граф ще изкупи престъплението си там, където се намира!

– Сеньорита Боргез – отговори игуменката, – имам вяра във вашата голяма мъдрост и в могъществото ви и зная, че ще отмъстите за двете и ще ни измиете от унижението, което ни покрива.

При тия думи игуменката се поклони с уважение пред Мадлена и се сбогува.

Когато монахинята си бе заминала, гордата Боргез даде воля на гнева си и жаждата за отмъщение.

– Да – каза си тя, – ние ще бъдем отмъстени и негодникът ще изкупи своето престъпление по-ужасно, отколкото ти можеш да предпологаш! Дали каза истината? Дали Марино е взел за съпруга моята съперница, това момиче без име и без положение? Ще узная скоро самата истина от устата на кардинала... Да, победоносният крал на Санта Рока ще трепери пред мен! Горко му!

28. Един договор

Горо, внезапно освободен от въжето, на което щяха да го бесят, не бе изненадан от тази обратна заповед, която продължаваше живота му.

За момент той се ласкаеше от надеждата, че ще бъде освободен.

Обаче помощниците на палача се ограничиха да го отстранят от бесилката и да оставят да виси на гредата въжето, като че ли скоро щяха да изпълнят прекъснатата екзекуция.

Щастливият негър посрещна с подигравателна усмивка жеста на слугите, които, щом получиха заповедта, се отправиха към него и свалиха от врата му примката.

– Отведете го в палата на дожовете! – заповяда Бурани, който видимо разгневен, виждаше, че плячката му се изплъзва. – Да се заведе в залата на висшия съд!

Негърът разбра тогава, че инквизиторите може би са били обхванати от съмнения.

Шествието, съставено от негъра и слугите, които го обкръжаваха, влезе в тъмните коридори на дожовия палат.

Слугите запалиха няколко фенера, за да не може затворникът да избяга, благодарение на тъмнината.

После дойдоха няколко слуги от палата и взеха негъра от ръцете на неговите палачи, за да го отведат пред съда.

Тримата могъщи съдии, които се разполагаха със съдбините на Венеция и ги разполагаха по своя воля, седяха мълчаливо пред страшната маса, изцяло покрита с черно.

Едва бе влязъл вътре, Горо им направи дълбок поклон и им заяви, давайки си вид на кротък и разкаян роб, че е готов да изпълни всички техни заповеди.

Главният инквизитор започна със своя важен глас разпита на виновника.

– Ти си служил на Маринели до деня на твоето арестуване! – каза той.

– Гоподари – отговори обвиняемият, – негърът му е служил, защото е плащал добре. Горо не е имал връзки с пирата, освен за неговите хубави зекини.

– Съдът – каза великият инквизитор – изисква да му дадеш доказателство за твоето усърдие. Твърдо ли си решен да скъсаш всякакви връзки с проклетия пират и да служиш върно на твоите бивши

господари? Знай, че от твоите признания зависи съдбата ти!

– Нека господарят да не пита! – каза негърът. – Горо ще отговори на всичките му въпроси!

Великият инквизитор устреми към негъра очите си, които блестяха през дупките на черната качулка, която скриваше главата му.

– Ти си се осмелил да проникнеш в коридора на забранените стаи и да освободиш от затвора старата просякиня Луала.

При тия думи Горо показа голяма изненада.

Той се бе приготвил за всички въпроси, освен за този. Горо хвърли към съдията учуден поглед, без да произнесе дума.

Но дон Виторио го покани да отговаря бързо.

– Какви лъжи измисляш, негоднико? – произнесе той с гняв. – Сега не е моментът, когато можеш да се бавиш и да дириш да спечелиш време. Знай, че бесилката те очаква между червените колони. Отговаряй бързо! Ние знаем всичко. Някой е следил твоите стъпки и те е видял да напускаш палата на дождовете, носейки своя жив товар. Къде си отнесъл старата просякиня?

– В нейната собствена колиба, на края на канала Фузина – отговори Горо бързо.

При тия думи великият инквизитор пак се разгневи и обвини негъра, че желае да го измами.

Той му припомни с гневен глас, каква ужасна съдба го очаква, ако не направи признания.

Горо остана за момент замислен, с поглед унесен в мрачни размишления.

Мислеше за неблагодарността, която щеше да възнагради неговото признание.

Бе сигурен, че ще умре, каквото и да бъде държанието му.

И така той реши да отговаря уклончиво на въпросите на хитрия съдия и да спаси живота на бедната старица.

Той посрещна със спокойствие гнева на съдията.

Когато последният го заплаши със стаите на истината, той иронично му припомни, че ги познава вече.

– Негърът знае убежището на старата Луала, господари! – каза той най-сетне, отговаряйки на настойчивия въпрос на своя обвинител. – Добрата старица някога направи на негъра една добра услуга. Той изпитваше състрадание към нея и я освободи само от милост.

Горо заяви тогава, че благодарността му към просякинята го задължаваше да пази нейната тайна...

При тия думи великият инквизитор веднага промени държанието си.

Той изостави своята обичайна жестокост, за да прибегне към кротостта.

Надяваше се да постигне чрез хитрост признанията, които напразно се опитваше да изтръгне от Горо.

– Негре – каза той, – ние сме съгласни да ти дадем срок да помислиш. Но, ако утре вечер още не си взел решение и откажеш да направиш признания, ще увиснеш на въжето! Чуй добре думите ми!

Дон Виторио замълча и позвъни със златното звънче.

Веднага двама маскирани слуги влязоха в черната зала.

Великият инквизитор им даде заповед да отведат негъра в неговата килия и да му дадат разкошен обяд. – Занесете му също и вино, да пие колкото иска! – добави той.

Великият инквизитор се надяваше да поласкае така лакомството на негъра и да изтръгне чрез пиянство признанието, което изискваше от него. След това незабавно щеше да го обеси.

Горо бе отведен в килията си, където бе лежал дълги дни преди да бъде изправен пред бесилката.

Той разбираше хитростта на съдията. Знаеше, че не ще избегне смъртта. Обаче той лелееше надеждата, че ще протака разпита и ще забавя датата на екзекуцията си.

Забеляза, за своя голяма изненада, че тъмничарят не му слага веригите, тия тежки обръчи, които първия път така го измъчваха. Инквизиторите изглежда бяха счели тази мярка за безполезна.

Малко време след затварянето му, Горо видя пазача да се връща в килията му. Носеше му обяда, поръчан от дон Виторио.

После той се отдалечи отново и затвори след себе си високата и тежка врата на килията.

Служителят на Маринели се нахрани до насита с добра храна и се почувства по-закрепнал и по-бодър.

Щом се наобядва, Горо започна да размишлява, седнал върху сламата, която му служеше и за легло, и за маса.

Непрогледна тъмнина владееше в килията. Дневната светлина не проникваше през никакво отворстие.

Само две дупки, пробити в един ъгъл на стената, даваха възможност на малко пресен въздух да се примесва с вонящата атмосфера, която пълнеше стаята.

Той се ослуша. Никакъв шум не се чуваше в коридорите на

килиите. Нощта покри с непроницаема тъмнина и мълчание палата на дождовете, криещ такива мистерии.

Обаче към полунощ шум от стъпки се разнесе пред вратата му. Лакеите влачеха насила един осъден и го водеха към Моста на въздишките.

Мисълта за Марино обзе духа му. Той размисли още веднъж за начина, по който би могъл да го уведоми за своята мисия.

Но не можеше да намери никакво разрешение на задачата, която го занимаваше.

Той не можеше да си послужи по начина, по който Бертучио бе постъпил. Не можеше да издълбае върху камъка имената на инквизиторите, не знаеше нито да чете, нито да пише.

От друга страна този надпис би останал завинаги далеч от Марино...

Кога би могъл незаконнороденият да влезе в палата и посети всички килии.

В този момент Горо чу отново да се приближават стъпки до килията му.

Няколко души говореха с нисък глас.

Негърът се ослуша и му се стори, че разпознава гласовете...

Скоро чу да се произнася една заповед и скърцане на ключове; видя светлинен лъч да се промъква под вратата му.

Ключалката изскърца пак, после вратата се отвори.

Дождесата влезе в килията на Горо.

До нея стоеше тъмничарят и една почетна дама, която носеше светилник.

Негърът, учуден, че е удостоен с такова августейшо посещение в подобен час на нощта, скочи от своето легло, пристъпи покорно към дождесата и поднесе крайчеца на роклята ѝ към устните си.

Но гордата Катерина му хвърли строг поглед и му отправи упреци.

Какво е твоето престъпление? Какви лъжи са те отвели на бесилката? Ти ще изкупиш най-сетне безразсъдството си! – произнесе тя.

Негърът тогава си послужи с онова държание, което някога така добре му бе служило пред дождесата.

– Горо не лъже, Нейно Величество – каза той. – Негърът няма никакъв интерес. Той лежи сега върху едно мръсно легло, жертва на своята преданост, той пристигна един ден в палата и се промъкна през коридорите, които водят до будоара на Нейно Величество. Той вървеше тъкмо зад залата на съда, когато полицаите го изненадаха на това забранено

място и го отведоха пред кървавите съдии. Верният пратеник на благородната Катерина Зиани не можа да предаде на своята господарка известието, което ѝ беше предназначено.

При тия думи дожесата почервения.

Тя помисли внезапно за съперницата си в Рим, за своите планове.

Запита негъра за резултата от неговата мистериозна мисия.

Но последният се колебаеше да отговори. Той поиска да говори без свидетели.

– Познавам твоята тайнственост! – му отговори тя. – Ти до последния ден искаш да се държиш все така. Говори, тази дама се ползва с пълното ми доверие. Говори без страх!

Негърът направи тогава доклада си.

– Горо отиде в Рим. Посети принцеса Боргез. Въпреки всичкото си старание, той не можа да спечели доверието ѝ и да разкрие плановете ѝ. Той трябваше да напусне бързо палата и да се спаси чрез бягство от слугите, които бяха пратени по следите му.

Когато дожесата настоя да ѝ направи друго признание, той прибегна към хитрост и започна да описва борбата между нейните две съпернички, Мадлена и Анунциата, представяйки я в най-смешен вид.

После той започна да ги описва как са готови да се разкъсат една друга. Едната бе победена в този двубой, така забавен в нашите очи. Принцеса Боргез искаше да затвори своята неприятелка в един манастир и да я накара със сила да вземе расото, но...

– Каква подла работа! – прекъсна го дожесата. Негърът продължи разказа си:

– Но нейният плен бе осуетен от хитростта на двамата другари, които проникнаха в манастира и спасиха затворничката...

– Горо замълча внезапно, като че ли се разкайваше за своите разкрития.

Той повярва, че е настъпил моментът да заинтересува дожесата със своята нещастна съдба и да се оплаче за затварянето си, за осъждането си.

Но гордата Катерина остана безчувствена на неговите молби.

– Висшият съвет ще произнесе своята присъда – каза тя.

– Не мога повече да ти помогна.

Дожесата поднови разпита и се опита, заради неудовлетвореното си любопитство, да изтръгне от негъра нови признания.

Кой бе успял да освободи Анунциата? Каква нова интрига бе провалила тази на Мадлена?

Мистерията, в която бе забулено това бягство, я интересуваше много.

Обаче Горо се въздържа да даде един удовлетворителен отговор.

Желаше да си отмъсти за неблагодарността на дожесата.

Престори се, че не знае повече за делата на Мадлена и е изгубил внезапно цялата си смелост.

Той се заоплакваше за страшната съдба, която го очакваше, заяви, че мислите му са забъркани, че не знае нищо повече.

– Негърът не можа повече нито да чуе, нито да види – каза той. – Той не може повече нищо да каже. Той знае, че въжето го очаква и ще бъде последна награда за неговите признания.

При тия думи лицето на дожесата се промени. Негърът се подиграваше с нейния авторитет.

– Негърът не може вече да помага на Нейно Величество – добави Горо, повтаряйки буквално думите на дожесата.

– Негърът ще бъде наказан. Какво му важи да прави разкрития, когато знае, че е безполезно? Какво му важи да го напълнят със зекини, ако не може да излезе от неговата тясна килия. Негърът не ще направи други признания на Нейно Величество, ако тя предварително не му върне свободата!

Дожесата не можа да устои повече на толкова смелост.

Тя се принуди да отстъпи пред своя роб-затворник.

– Умри, негоднико! – извика тя, скърцайки със зъби.

При тия думи хвърли на негъра един омразен поглед, после се обърна, направи знак на почетната дама и тъмничаря да я последват и излезе от килията.

Последният затвори след себе си голямата и тежка врата и Горо се намери отново сам в своята тъмна килия.

Той внезапно започна гръмко да се смее, като че ли бе спечелил някаква победа.

Радваше се, че така бе възбудил любопитството на дожесата и можеше по свое желание да я измъчва.

Той застана прав до вратата и зачака.

Предполагаше, че Катерина ще се върне в затвора и като отхвърли своята благородническа гордост, ще му върне свободата и ще го помоли да ѝ направи така желаните признания.

Обаче той бе готов да умре на бесилката, да изтърпи присъдата на Висшия съвет.

Вече фаталният час настъпваше. Горо виждаше съдбата си решена.

Негърът постави ухо до вратата и заслуша с голямо внимание.

Никакъв полицай не се разхождаше в коридора.

Може би те спяха в някой ъгъл на палата, изморени от тежката си служба.

Впрочем, затворниците не биха могли да се опитат да избягат. Вратата на всяка килия бе снабдена със здрава ключалка.

Нетърпението на негъра се увеличаваше. Той вече бе обезнадежден, че ще приеме посещението на августейшата дама. Безпокоеше се, вълнуван от различни предположения.

Вече се отказваше да вярва, че дожесата ще го вземе на своя служба.

Скоро утрото щеше да настъпи утрото на фаталния ден. Катерина още не идваше.

Внезапно му се стори да чува шумоленето на рокля, влачеща се по стъпалата на съседната стълба.

– Това е тя! – си каза той с вълнение. – Горо не се е измамил. Тя е неспокойна. Гори от желание да узнае това, което е станало между Мадлена и Анунциата!

После той не чуваше вече нищо.

Беше ли се заблудила в тъмнината? Търсеше ли вратата на килията на Горо?

Затворникът се бе отдал на размишленията си, когато внезапно чу скърцането на един ключ в ключалката.

Очите му блеснаха. Сърцето му заби силно. Пръстите му затрепераха.

Моментът на освобождаването бе настъпил.

Вратата се отвори бавно, без шум. Той изпусна облекчителна въздишка.

Тъй като не можеше да различи чертите на мистериозната си посетителка, той смяташе, че се намира в присъствието на дожесата.

Той се промъкна през отвора и поиска да хване ръката на освободителката.

– Благодаря, много благодаря! – каза той с нисък глас. – Нейно Величество ще узнае всичко.

Мистериозният спасител не отговори.

Горо почувства ръката да отбягва неговата.

Вратата се затвори след тях и Горо последва в коридора маскираната дожеса.

Обхвана го мисълта да избяга. Познаваше чудесно и най-малките

извивки на коридорите в дожовия палат.

Но той съдържаше радостта си. Зависеше още от каприза на дожесата и трябваше да постъпва разумно.

Той последва дожесата стъпка по стъпка.

Двамата се отправиха безмълвно по стълбата, после се изкачиха.

Бледата светлина на една димяща лампа във вътрешността на коридора направляваше техните крачки.

Дълбоко мълчание владееше наоколо. Нищо не се помръдваше, никой не се показваше в мрачните коридори на палата.

Благодарение на един слаб светлинен лъч, негърът най-сетне успя да разгледа силуета и чертите на своята освободителка.

Товага позна, без никакво съмнение, дожесата, с елегантната ѝ величествена талия.

Бе сменила облеклото си и бе покрила лицето си с маска, за да не бъде позната.

Робът разгледа как бе разположена стълбата, разните площадки, които се намираха по нея, коридорите, към които водеше.

Пътят за неговото бягство бе открит.

– Твоето желание е изпълнено – каза внезапно дожесата на ухото на негъра. – Каж ми сега, какво си видял в Рим! Отговори ми! Побързай, иначе си загубен!

Горо я послуша. Той разказа отново как Мадлена бе победила Аунциата, нейната съперница, и я затворила в един манастир.

После добави:

– Сеньорита Боргез се е измамила сама!

– Какво искаш да кажеш с тия думи? – прекъсна го дожесата.

Негърът произнесе:

– Марино изведе Аунциата от манастира и драмата сега са венчани!

При тия думи дожесата смаяна отстъпи крачка назад.

Горо използва изненадата и нерешителността, в която бе поставил Катерина, и слезе по стъпалата със сръчността на котка...

Тя чу един гръмък и подигравателен смях да се разнася по стълбата...

Дожесата, обхваната от гняв, поиска отначало да отмъсти на негъра, че я бе изиграл отново.

Нейната първа мисъл бе да повика полицаите, за да арестуват беглеца.

Но скоро се разколеба. Уплаши се от гнева на великите съдии. Тя

се беше изложила с негъра; бе принудена да премълчи всичко.

В този момент чу една тежка врата да изскърца върху скобите си. Негърът бе отворил външната врата и сега бе свободен.

Катерина трепереше от гняв, разтревожена се прибра в будоара си, отмахна с трепереща ръка обшитата със злато завеса, после се отпусна върху една копринена отоманка... Тя загуби съзнание.

Колко време бе останала в такова положение, тя самата не би могла да каже.

Когато се събуди, бе вече ден. Слънцето къпеше с лъчите си луксозния салон.

Почетните дами я намериха вече права, когато дойдоха да изкажат на господарката си своите ежедневни поздравления.

Те забелязаха, че владетелката не бе си лягала през нощта. Очите ѝ бляскаха от гняв и издаваха голямо недоволство.

Те не се осмелиха са разпитат Катерина Зиани за причините на мъката и гнева ѝ. Страхуваха се да не изпитат гнева ѝ върху себе си.

През това време тъмничарят бе известил Великия съвет за изчезването на Горо.

Никой не бе забелязал бягството му. Никой не можеше да разбере, как е избягал от здраво заключената килия.

Нито съдиите, нито дамите, нито слугите можеха да подозират, че дожесата е неволна съучастничка в това бягство.

Катерина не можа да намери покой през целия ден. Постоянно ѝ се въртяха в ума думите на негъра: „И двамата сега са венчани!“.

Тя бе обичала Маринели с искреността на едно буйно сърце, неудовлетворено досега. Дълго време бе вярвала, че незаконнороденият ще отговори на нейната страст. Бе смятала, че връзките му с Анунциата са прекъснати и забравени.

Не спа и следната нощ. Разхожда се дълги часове из будоара си, съчинява най-разнообразни, но неосъществими планове.

Най-сетне, към сутринта тя се отпусна върху дивана и потъна в сън, изпълнен със страшни видения.

На следния ден Мадлена пристигна във Венеция. Тя отиде веднага в палата на дожовете и попита дали може да бъде приета от Катерина. Желаше да се помири със съперницата си и да присъедини своята мъка към нейната.

При споменаване името на сеньоритата, Катерина като че ли забрави изведнъж гнева и мъката си.

С един скок стана от дивана, където си почиваше.

Една демонична усмивка озари лицето ѝ, побледняло от скръбта.

Тя заповяда племенницата на папата да бъде въведена в големия приеман салон и отиде при Мадлена с горда походка и пресилена усмивка на устните си.

Сеньорита Боргез откри по тона, с който я приветства дожесата, че тя знае за поражението, което бяха претърпели двете.

– Кажете ми, сеньорита – запитва най-сетне Катерина. – Истина ли е, че Марино Маринели е освободил Анунциата, която намерил в манастира на кларистките.

Мадлена потвърди ужасното съобщение и добави, че Марино и Анунциата са вече венчани от няколко седмици.

При тия думи дожесата почувствува, че се разгаря с нова сила болката, която измъчваше сърцето ѝ.

Тя изказа мъката си с треперещ глас, задавян от вълнение.

– Ние и двете сме измамани в най-скъпите си надежди – каза тогава Мадлена. – Дойдох във Венеция, за да ви предложа моя съюз и моята помощ. Обединете се, Величество, с вашата бивша неприятелка, която сега е ваша приятелка. Да поговорим заедно за нашето отмъщение. Ние сме измамани и двете. Нашето отмъщение ще бъде двойно.

Дожесата забрави ревността си и насочи омразата си към Маринели.

Тя прие с въодушевление съюза, който Мадлена ѝ предложи.

– Нашето отмъщение – каза тя – трябва първо да постигне мизерното момиче, което се е осмелило да ни унижи и ни отнеме човека, когото желяхме. Да образуваме нашия съюз и с общи сили да спечелим победата!

Мадлена изслуша с удоволствие думите на Катерина и попита, дали планът за отмъщение трябва да бъде осъществен в най-голяма тайна.

– Ще победим нашата неприятелка, рибарката от Сан Николо! – каза тя в момента, когато се сбoguва с дожесата.

29. Палатът на краля на острова

Марино и Анунциата прекараха на скалистия остров щастливите седмици на медения си месец.

Тяхното безоблачно щастие трая месец. И единият, и другият бяха щастливи.

Марино отвеждаше често жена си на верандата на двореца и

двамата мечтаеха, притиснати един го друг, с поглед, зареян в безкрайното море.

Анунциата не гледаше прекрасните мраморни стълби, великолепните декорации на кралските апартаменти, мислеше само за Марино, за своя любви, който с нежност държеше ръката ѝ, когато се връщаха от църква или се разхождаха край брега.

Когато кралят на острова бе зает с укрепването на острова и работеше непрекъснато за защитата, Анунциата посещаваше семействата на рибарите, войниците и колонистите, които бяха дали доверието си на Марино.

Тя даваше съвети на болните, правеше благодеяние на бедните, бе истински ангел-хранител на опечалените. Нейната милост бе непринудена и тя помагаше на всички.

Марино бе доволен, че има до себе си една жена с благородна и съчувстваща нещастните души.

Анунциата излизаше между народа и се държеше като между свои хора. Сегашното ѝ положение не бе оставило никакъв отпечатък върху нейното природно благодушие.

Марино окуражаваше благотворителната ѝ стойност и никога не ѝ отказваше пари и подаръци.

Той се радваше да вижда как раздава на неговите перни служители и другари богатствата, които бе наследил от Мадреселва.

Съкровището на испанския благородник бе поставено в избите на палата.

Никакъв опит за кражба не бе станал.

Графът не изпитваше какво недоверие.

Неговите партизани не мечтаеха за богатство, понеже не им липсваше нищо. Златото не предизвикваше никаква завист у тях, понеже нямаха случай да го видят.

Малкият остров бе истинско голямо семейство, една общност от мъже и жени с честни сърца и желание за работа.

Те засвидетелстваха лоялност на Марино и съпругата му.

Голямата победа, нанесена над Венеция и нейната могъща флота, бяха увеличили престижа на техния вожд. Той минаваше за приказан герой.

Щом се явеше между своите, гръм от френетични акламации се разнасяше наоколо.

Тълпяха се около него да целуват ръцете му, дрехите му. Той бе станал свръхестествено божество, идол.

Но повечето знаеха каква тежка грижа засенчваше радостта му и го занимаваше непрекъснато.

Най-сетне настъпи часът, когато Марино щеше да изпълни най-скъпия и най-грандиозния от плановете си.

Той искаше да узнае дали неговият нещастен баща е жив или загинал, ставайки жертва на жестокостта на инквизицията и измяната на благородниците.

Незнаещ още имената на тримата инквизитори, тримата, най-големи виновници от всички съветници и сенатори, чийто имена Бертучио бе издал на острова Санта Рока, той желаше да тръгне за Венеция и да разкрие тази тайна.

Тогавя той може да развърти меча на отмъщението и да накаже виновниците.

Предвиждайки всички опасности, които го заплашваха, той очакваше момента, когато трябваше да изпълни плана си.

Влюбеният мислеше за своята любима съпруга, която трябваше да напусне и да остави сама на острова Санта Рока, може би дълги дни, обзета от безпокойство.

Една борба вълнуваше душата му.

Сега той бе женен. Той трябваше да живее не само заради своя стар баща, но и за младата си съпруга. Сърцето му се разкъсваше между тия обични същества.

Но дългът надделя. Той трябваше да се върне лично в палата във Венеция и да помогне на сваления дож, своя стар баща.

Улиците на Венеция трябваше да почервенеят от реки от кръв.

Марино гледаше не без опасения на борбата, в която се хвърляше със затворени очи. Страдаше при мисълта, че може да бъде победен и убит.

* * *

Под прикритието на една тъмна нощ, няколко дни по-късно, една голяма лодка с платна се приближи до острова на Маринели. Идеше от континента и бе умело управлявана.

Можеха да се различат седнали в задната част, почти сгущени, двама мъже.

Единият държеше в ръка въжето и направляваше платната.

Внезапно той показа на своя другар запаления фар на Санта Рока.

– Какъв хубав водач, Хасан! – каза той, отмалял от светлините, които изпущаше фарът на острова.

– Ние трябва да насочим лодката надясно от фара! – отговори Сазим.

Двамата мъже, които не бяха други, а двамата черни роби на инквизицията, бяха получили от господарите си мисия да отидат да изследват крайбрежието на острова и ако могат, да слязат на него.

И единият, и другият знаеха разположението на сградите на острова и вътрешността на палата.

Те си разказаха един другиму това, което знаеха, и се радваха за добрата работа, която вече считаха за извършена.

– Дано не ни забележат като търсим съкровището на незаконнородения! – каза Хасан.

– Пътят, който води към избите, преминава през коридора за слугите. Трябва да минем през голямата зала в долния етаж – обясни другият.

Сазим прояви безпокойство, мислейки за смелия опит, който се готвеше да предприемат.

Хасан се показа по-безстрашен и потвърди, че никога не бил се чувствувал по-сигурен.

Обаче те не се стараеха да скриват един от друг колко опасен бе техният план.

– Къде ще се скрием през деня? – каза Сазим.

Хасан предложи да отидат към скалите и да потърсят някое пусто или гористо място.

– Денят скоро ще настъпи – каза той, – затова да побързаме да намерим някоя пещера или падина, където ще можем да си съставим нашия план.

Хасан трепна и съобщи:

– Един платноход.

Сазим се сниши в дъното на лодката, като че ли вярваше, че така опасността ще бъде избегната.

Хасан, по-смел, сви единственото платно на лодката, за да направи по-мъчно видимо присъствието на двамата негри.

Той се надяваше, че ще избегне неприятелския платноход, когато внезапно един вик се разнесе над водата.

Двамата негри бяха открити. Хасан последва примера на Сазим и се хвърли по корем в дъното на лодката, като остави да се подава над борда само главата му. Лодката се завъртя, движена от вълните.

– Хей, от лодката! – извикаха им с помощта на рупора.

– Кои сте вие? – повторно извика морякът.

– Двама негри, които искат да отидат при краля на острова! –

отговори Хасан.

– Как? – извика човекът. – Горо с вас ли е? От Венеция ли идете?

– Горо изпрати негрите в Санта Рока – отговори Хасан. В същия момент, когато негрът произнесе тия думи, множество заповеди се чу-а от мостика на платнохода.

Голямата лодка от борда се спусна в морето и въоръжени до зъби моряци заеха място в нея. Между тях се намираше и Оргосо, адмиралът на Маринели.

После даде заповед да хвърлят куката върху лодката, от страх да не му избягат двамата негодници.

Не можа да се сдържи и извика:

– Какъв добър лов!

Двамата негри бяха хванати. Те се чувстваха посрамени и не знаеха как да излязат от това положение.

– Намеренията на негрите са честни! – каза Сазим, приближавайки се до лодката на Оргосо. – Те носят известие за Маринели.

– Охо – възкликна иронично Оргосо. – Карманиола не е приятел на Маринели. Какво означава това?

– Милост, господарю! – проплака Хасан. – Милост! Негрите не са изпратени на острова от стария Карманиола, а от Горо!

Без да обръщат внимание на протестите им, моряците от Санта Рока грабнаха двамата негри и ги понесоха насила в своята лодка, където ги вързаха.

– Трябва да се разбере целта на идването ви! – извика Оргосо. – Ако се докаже, че намеренията ви са добри и честни, не ще ви бъде сторено никакво зло. Обаче, струва ми се, че намеренията ви са лоши. Вие сте смятали да шпионирате крайбрежието на острова, благодарение на нощната тъмнина, но стражата осуети опита ви. Познавам те, Хасан! Ти винаги си бил проклет негодник и вече си изпълнил много престъпни тайни поръчки на зловещия Карманиола!

– Към острова! – изкомандува Оргосо на моряците.

При тия думи, произнесени с ехтящ глас, лодката се понесе грациозно по водната повърхност под ритмичния тласък на осем тежки гребла.

Двамата негри лежаха на дъното на лодката, грижливо вързани.

Двамата не преставаха да се оплакват и да се позовават на важния характер на мисията си.

Те обвиняваха Оргосо, че ги бе посрещнал грубо и се оплакваха, че бяха повярвали на обещанието на Горо.

– Той ни увери – казаха те, – че двамата негри ще бъдат добре посрещнати... а ето, че ги арестуват без причина!

Но Оргосо бе недоверчив. Изтъкваният предлог от негрите му изглеждаше измислен.

– Вие лъжете – им каза той – и зле ще заплатите за деянията си! Но ако се установи, че сте изпратени от Горо, не се страхувайте за съдбата си! Вашите права и вашата свобода ще бъдат върнати.

– О – каза Сазим, – негрите не се страхуват никак. Те не се намират в ръцете на пирати.

Оргосо не можа да сдържи гнева си, чувайки негъра да произнеса думата пирати.

– Знайте – викна им той, – че сте уловени в шпионаж и вашата дързост ми дава власт да ви накажа. Между Венеция и Санта Рока е обявена война, всеки, който се приближи към нашите постове, трябва да бъде третиран като неприятел. Радвайте се, че не ще ви обеса на плажа, без никакъв съд.

През това време лодката бе пристигнала на брега на Санта Рока. Робите поискаха да бъдат отведени при Маринели, но Оргосо им отговори, че графът се намира в открито море и ще се върне чак вечерта.

Щом малката група слезе на сушата, моряците получиха заповед да отведат двамата негри във вътрешността на острова и да ги хвърлят във затвора. Оргосо също отиде там, за да се увери, че мястото е сигурно. Той нямаше никакво доверие в думите на негрите. Бе решен да вземе всички необходими мерки за тяхното пазене.

Денят беше настъпил. Пленниците, които чувстваха съпротивата безполезна, се оставиха да бъдат поведени между крайбрежните скали по пътя, който водеше в центъра на острова. Моряците ги обсипваха с подигравки.

Дълбока досада бе изписана по лицето на Хасан и Сазим. С внимателни и безпокойни погледи те разглеждаха околното поле, като всеки съчиняваше планове и се надяваше да се измъкне от клопката, в която бяха попаднали. Не можеха вече да се преструват, но и не можеха да измислят нова хитрост.

Когато малката група пристигна пред палата на краля на острова, Оргосо вече бе взел необходимите мерки за затварянето на негрите. Той бе събудил бързо няколко слуги и ги бе накарал да отворят една празна и мрачна стая, която се намираще в избите на зданието.

Тая стая, с високи и дебели стени, бе лишена от всякакъв прозорец.

Скоро коридорите заехтяха от глухия шум на множество хора,

напредващи с тежки стъпки. Двамата негри бяха поставени веднага в килията, където им бяха приготвени две легла. Донесоха на двамата по една стомна вода и една чиния супа, после вратата на затвора се хлопна зад тях, слугите се отдалечиха и един войник бе поставен на стража пред килията.

Оргосо отиде при Фалие и д'Артенай, уведоми ги за случката с двамата негри, после се върна на платнохода си и поднови своето наблюдение, което бе прекъснато от тази случка.

Сазим и Хасан размишляваха върху последиците от тяхното приключение. Докато часовоят се разхождаше с бавни и монотонни стъпки пред вратата на килията, затворниците разговаряха с нисък глас.

Те не губеха нито кураж, нито надежда.

– Да бъдем разумни – каза Хасан. – Да настояваме, че сме изпратени от Горо и те ще повярват!

– Да, Маринели ще се остави да го убедим! – отговори Сазим. – Той има добро сърце, благодушен е.

* * *

Графът изглеждаше изненадан, че тримата негри са се срещнали и са разговаряли помежду си.

– Да, Горо сам изпрати двамата негри! – настоя Хасан.

– Станете! – заповяда Маринели.

Двамата затворници заохкаха и се заоплакваха, че са несправедливо затворени и вързани.

– Ръцете на негрите са изтръпнали и те са без сили! – казаха те.

Маринели заповяда на слугите да ги отвържат. Освободени от въжетата, задържаните се изправиха и благодариха покорно на Маринели за добрината му.

Но героят остана недоверчив към засвидетелствуваната сервилност и им хвърли изпитателен поглед.

Той зададе първия си въпрос, в който личеше изненадата му.

– Обяснете ми – каза той – как сте могли да се срещнете с Горо, без да го издадете на вашия господар, стария Карманиола?

– Старецът дава на робите си камшични удари, вместо зекини! – казаха те. – Негрите не желаят вече да му служат. Какво ще спечелят, ако издадат Горо? Те са сигурни, че не ще получат нито една зекина в замяна. Напротив, великият сеньор Маринели е славен от цяла Венеция за неговото могъщество и за добрината му. Целият народ го обича и произнася името му с радост. Ах! Добрите господари са радост. Затова

дватама негри дойдоха бързо при великия сеньор, когато Горо им говори за добрината на краля на моретата...

– Сазим, Хасан и Горо се срещнаха в Маламоко – каза той, – после заедно влязоха в „Чайката“ – прочутата кръчма в пристанището...

Внезапно той замлъкна и хвърли недоверчив поглед към двамата слуги, които стояха в дъното на стаята.

– Защо се колебаеш? – го запита Маринели. – Измисляш ли някоя нова лъжа или подготвяш някой дяволски план?

– Велики сеньор – отговори Хасан, – негрите имат да доверят на сеньора важни тайни. Те желаят да са сами с него.

Графът изпълни желанието на негрите и отпрати слугите.

Щом като останаха само тримата в стаята, Маринели се облегна на масата, скръсти ръцете си на гърдите и покани двамата затворници да говорят.

Те му разказаха разговорите си с Горо в „Чайката“, как весело се шегували и как пили за здравето на великодушния и благороден граф.

Но Маринели не се остави да го убедят.

Той запази недоверието си и се учудваше защо Горо не е дал на новите си приятели някакъв отличителен знак, за да може да се знае, че им се е доверил.

Струваше му се необяснимо, че Горо не ги е придружил.

Тогава двамата негри заявиха, че последният не бил достигнал още целта, която преследвал, но щял да успее скоро.

Марино си спомни тогава примера на Горо, който също предаде своите господари от палата на дожовете, за да премине на негова служба. Той не можеше да се сдържи да не изкаже пред двамата негри задоволството си от Горо. Смяташе го за най-верния си служител.

При тия думи двамата шпиони започнаха да го убеждават в своята преданост.

– Негрите очакват с негърпение – каза Хасан – щото великият сеньор да бъде справедлив към тяхната честност. Единственото им желание е да подражават на Горо и да станат достойно за благоволенieto на сеньора!

Тия думи постигнаха резултат. Марино за момент показа нерешителност. Различни чувства вълнуваха душата му. Ту се чувстваше склонен да повярва на негрите и да последва съвета им, ту ставаше недоверчив и почваше да мисли, че е измамен от пратениците на зловещия съд. Най-сетне реши да постави двамата черни на изпитание.

– Каква е важната новина, която обещахте да ми съобщите?

– Победена Венеция – подзе Хасан – работи без почивка след поражението за възстановяване на силите си. Неуморимо усърдие владееше в палата на дожовете. Съдии и съветници съчиняваха планове, подготвяха отмъщение. Сега голямата новосформирана ескадра е готова. Тя е вече на път към острова. Ще пристигне скоро и ще започне безпощадна война. Нека сеньор да подготви отбраната.

– Двамата негри искат само да имат доверието на великия сеньор – каза Хасан с умолителен тон. – Нека само да ги вземе на своя служба. Това ще бъде най-голямата отплата, която те искат. Сеньор скоро ще види тяхното усърдие.

Графът отговори, че ще изпълни желанието им, но че иска да ги възнагради специално за мисията им.

Той се отправи към богато украсената си маса и отвори едно от чекмеджетата.

Взе две малки кожени кесии, пълни с пари.

Марино се готвеше да се обърне, за да предаде на двамата мними бегълци скъпоценните кесии, когато внезапно едната падна от ръцете му. Той се наведе да я вдигне...

Двамата негри се спогледаха. Хасан последва жеста на Марино и се наведе. През това време Сазим се отстри на няколко крачки, постави ръка в пояса си и с един скок се намери зад гърба на Марино с вдигната нагоре кама, готов да го удари.

Но, по една чудна случайност, Маринели се изправи в момента, когато Сазим се готвеше да го промуши и хвана ръката на убиеца.

– Твоята подла хитрост не успя, юначе! – каза той, докато негрът безпомощно се гърчеше, стискан от силната ръка на графа. – Първото доказателство ми е достатъчно, за да ме убеди във вашата подлост!

Тогаво Хасан се хвърли пред краката на Маринели и унизително запроси милост за своя другар.

– Нека великият сеньор да му прости! – замоли се той. – Алчността го е заслепила.

Вместо отговор, графът накара негъра да му донесе едно въже, което бе оставено в ъгъла на стаята.

После добави:

– При първото подозрително движение ще ви убия!

Робът изпълни заповедите треперещ. Той бавно се изправи и отиде да вземе въжето, хвърляйки неспокойни погледи към Марино. Трепереше при мисълта, че последният можеше да приведе заплахата в действие. Незаконнороденият действително държеше камата на Сазим готова

за хвърляне и бе поставил ръка на сабята си.

Хасан се върна, както бе тръгнал, пълзящ, треперещ. Той подаде въжето на Марино. Графът първо върза здраво ръцете на Сазим, после и на Хасан.

В този момент се чуха гласове в коридора. Почти веднага Фалие и Оргосо влязоха в стаята.

– Галери са забелязани в открито море! – каза Оргосо, без никакво предисловие. – Тия подозрителни кораби не са други, а венецианските, които идат за нова обсадат.

Тогава Марино им разказа случката с двамата. Посочи им коленичилите роби и се възхити, не без ирония, от тактиката на своите противници.

– Уважаемият Съвет на Венеция – каза той, – се е надявал, че аз вече няма да ръководя битката при Санта Рока. Той е изпратил тия двама да ме убият!

Фалие и Оргосо направиха жестове на погнуса... Лукавството на зловещия съд им се представи с целия си ужас с цялата си подлост.

– Да се застрелят предателите! – извика Фалие гневно.

– Не, приятели, не! – заяви Марино спокойно. – Да изпратим обратно на техните господари верните им служители. Тяхното завръщане, без съмнение, ще бъде посрещнато радостно! Да ги оставим да предадат нашите комплименти на уважаемите съдии и управители.

После той заповяда на Оргосо да прекара едно въже около шиите на двамата негри и да ги отведе в лодката им.

– Ще ги настаните в дъното на лодката – каза той, – където ще ги привържете добре към пейката! Лодката оставете на произвола на вълните.

30. Обсаден!

Силвио Зиани командуваше новата флота, изпратена от Венеция да унищожи Санта Рока и нейния крал-бунтовник.

Висшият съвет и сенатът се бяха отказали да победят графа чрез оръжие. Бяха решили блокадата на острова, да изчерпи силите му и да го победят чрез глада – немилостивия господар.

Новият план изглежда, че има повече шансове за успех, отколкото предишния.

Железният обръч, който щеше да обгради нещастния остров Санта

Рока, се разгъваше малко по малко, като един плуващ затвор.

Силвио Зиани бе снабдил всеки от корабите с грамадно количество муниции. Храни, дрехи за преобличане и разни инструменти пълнеха хамбарите и шлеповете, които следваха ескадрата.

Великият капитан, когото инквизицията бе избрала за велик адмирал, като отплата за смелостта му, предчувстваше успеха си. Той мислеше, че обсадата на острова скоро ще предизвика там геройската смърт на началниците и масовото дезертиране на войниците. Освен това, една страшна бомбардировка щеше да напомни на граф Санта Рока решението на инквизиторите и да му вдъхне респект към владетелката на моретата.

Една случка смути Силвио Зиани в момента, когато наблюдаваше с бинокъл маневрите на корабите, които един след друг заемаха своите позиции за блокадата.

Едно от корабчетата, натоварено да предаде заповедите на адмирала на разните платноходи от ескадрата, спря до кораба на Зиани и офицерът, който го командваше, се изкачи бърза на борда.

– Адмирале! – каза той с шапка в ръка, – забелязана е една лодка, плуваща на произвола. В нея имало двама вързани негри, неспособни да я управляват.

Едва офицерът бе завършил своя доклад, когато втори лек кораб се изравни с адмиралския.

Хасан и Сазим бяха изтеглени върху моста на кораба заедно с лодката. Те седяха в нея, здраво вързани.

Комендантът на втория кораб се изкачи на борда на адмиралския. Той разказа на своя шеф приключението на черните шпиони.

Продължавайки още да следи внимателно движенията на галерите, които се нареждаха в кръг около острова, Зиани заповяда да му доведат двамата роби.

През това време островът беше почти напълно обкръжен. На сутринта колонистите на Санта Рока щяха да се видят принудени да започнат един неравен двубой, в който Венеция се надяваше да излезе победителка.

Като че ли да ги обезсърчи съвсем, Зиани бе предписал на капитаните на всички кораби да не се приближават до обсега на стрелбата на островните батареи. Така щяха да икономисат и мунициите си.

Силвио Зиани, който не знаеше за мисията на негрите, започна разпита им.

– Негрите бяха получили заповед от инквизицията – заяви Хасан –

да убият тайно Маринели, но незаконнороденият предвиди тяхната хитрост и ги върза.

Великият капитан посрещна думите им с презрение и ги упрекна, че са действували несръчно.

– Вие сте проникнали безпрепятствено на острова – им каза той – и не сте успели да влезете при незаконнородения! Трябвало е да ви обещаят, вместо да ви връщат по такъв начин. Бедата не би била голяма.

Хасан разказа тогава всички опасности, на които бяха изложени, всички страхове, които бяха преживели.

– Негово превъзходителство, великият капитан – каза той с достойнство – е несправедлив към негрите. Те са извършили всичко, което дългът е повелявал.

Силвио се готвеше да прекъсне грубо гордите думи на Хасан, когато едно неочаквано събитие обърна вниманието му. Светлината на фара на Санта Рока изведнъж угасна. Островът, плуващ в блясъка на червена и зелена светлина, потъна в непроницаема тъмнина.

Силвио се учуди на тази промяна, помисли, че се касае за някаква военна хитрост и загледа загрижено едва доловимите очертания на острова.

Хасан си позволи тогава да продължи своя разказ и направи няколко забележки, които бяха в състояние да поласкаят гордостта на великия капитан.

– Сазим и Хасан познават палата и всички крепости на острова. Делото на великия капитан ще бъде улеснено. Негрите ще му дадат ценни указания...

В този момент ужасен грохот се разнесе над водите. Мостът, върху който Зиани гордо стоеше, затрепери...

Целият остров изглеждаше обкръжен с венец от пламъци. Всички оръдия на Санта Рока бяха гръмнали едновременно, като че ли за да поздравят Венеция и да вдъхнат респект на противника си. Снарядите отскочиха по спокойните води. Някои даже удариха няколко от галериите, които, заблудени от тъмнината, се бяха доближили доста до острова.

Силвио Зиани почувствува за момент страх. Борбата щеше да бъде страшна, безпощадна. Надеждата, която така дълго таеше да обгради острова незабелязано и да го нападне ненадейно, бе вече съкрушена.

Граф Санта Рока бе дал на великия капитан да разбере, че знае намеренията му.

После батареите на острова замлъкнаха. Ескадрата не отговори. След малко бе съобщено на адмирала, че два от неговите кораби са

получили тежки повреди. Той се качи бързо на един от леките платноходи, които бяха до борда му, и тръгна по инспекция на корабите.

Можа да констатира, че блокадата е вече пълна и че всички кораби бяха заели окончателните си позиции.

Даде заповед да се започне бомбардировка при зори щом бъде даден сигналният изстрел.

На следната сутрин, при вдигането на слънцето, корабите от обсадата откриха огън. Силвио Зиани, занимаван със спомена за победения Мило, потънал заедно с кораба си, преминаваше с лодка край линиите на ескадрата.

Навсякъде разясняваше своя план, носеше своята убеденост в победата.

Всяка сутрин, в продължение на много дни, канонадата започваше с голяма ярост. Вечерта преставаше и всяка нощ минаваше в покой.

Островът изглеждаше мъртъв. Никой не се показваше край батарейте, нито край палата. Всички разумно стояха прикрити зад естествените укрепления.

Маринели бе дала заповед да отговарят по-рядко на огъня на ескадрата. Желаше да запази резервите си от муниции; предвиждаше, че сражението ще бъде безкрайно, може би, безизходно.

Той се опасяваше също от някоя нощна изненада. Цяла нощ часовите бяха нащрек и наблюдаваха добре ескадрата.

Марино Маринели посрещаше храбро опасността. Виждаха го да отива ту-тук, ту-там, да дава заповедите си, говорейки кратко, да действа без почивка.

Изходът от битката не го занимаваше. Той знаеше, че островчето бе непревземаемо със сила, че другарите му не бяха в опасност. Само една мисъл му причиняваше болка. Мислеше за страданията на потиснатата Венеция, за тежките жертви, които и струваше тази кръвопролитна война. Знаеше, че хубавата ескадра на Силвио Зиани бе коствала сълзите и лишенията на един измъчен и разорен народ. Усещането за това страдание изпълваше душата му с горчивина и страх. Неговото схващане за свобода и обединение, под егидата на благороден крал, изпълваше въображението му.

Той копнееше сега по-буйно, отколкото преди, да удари решителният час когато съдбата щеше да му даде възможност да съгради своя дворец от слава и милосърдие.

Неговата любима жена, неговите предани приятели бяха открили, че тъжни мисли вълнуват душата му и в нея се води болезнена борба.

– Иди, скъпи Марино! – каза тя с глас, треперещ от безпокойство. – Каквото да се случи, Анунциата ще ти остане вярна до смърт. Но аз треперя при мисълта за ужасната опасност, на която се излагаш. Виждам те сам сред твоите смъртни врагове, открит, заловен, обесен...

– Моят баща умира в подземните килии! – отговори Марино. – Може би вече не е на този свят. Неговият син е длъжен да му посвети няколко дни, които му остават да живее. Ах, каква радост ще бъде за него моята крепост всред водите! От резултата на моята деликатна мисия зависи изходът на борбата! Ще напусна Санта Рока, въпреки железния обръч, който я обгръща. Бог ще се трогне от моята храброст и ще ме остави да изпълня дълга. Не се страхувай, любима! Зная също какви са моите задължения към тебе, не се страхувай, че ще ги пренебрегна! Ще те оставя под закрилата на тия здрави и неразбиваеми скали. Фалие и Оргосо, д'Артенай и Анафесто ми са скъпи и в тях имам непоколебимо доверие. Те ще те вземат под своя закрила през моето отсъствие! Тръгвам с увереност, че ще те видя скоро. Утре, при зори, островът ще бъде напълно обграден. Тогава Оргосо и Фалие ще започнат двойна атака с флотата и крайбрежните батареи. Неприятелската ескадрила, смаяна от такава смелост, ще разстрои в някоя точка линията на обсадата, за да образува нова фигура. Ще използвам така създаденото безредие и под прикритието на дима, който ще забулва двамата противници, ще избягам с един бърз платноход и ще тръгна безопасно за Венеция. Инквизицията и сенатът се радват, знаейки, че съм обграден от всички страни и безвъзвратно загубен. Моето пристигане в пристанището на Маламоко ще мине незабелязано. Никой не ще разбере, че незаконнороденият сам е дошъл да увисне на въжето на бесилката, която му е приготвена!

Тази смелост, тия думи вдъхнаха на Анунциата едно чувство, в което се примесваше гордост и ужас. Чувстваше страстта да се разгаря в сърцето ѝ. Образът на нейния съпруг се увенчаваше с един ореол на пламък и красота. Неговият живот ѝ се струваше по-скъп от всякога. Раздялата ѝ вдъхваше непоносим ужас.

– Мисли за себе си! – каза тя. – Пази също и собствения си живот, когато желаш да спасяваш тоя на другите.

Твоето себеотрицание те издига в очите ми, но твоето безстрашие и твоето презрение към опасностите ме изпълва със страх! Мисли, че Анунциата се моли и плаче за тебе и че не може да живее без теб!

При тия думи Марино, страхуващ, се да не би вълнението да намали смелостта му, се изтръгна от ръцете на просълзената си жена, целуна я за последен път, после излезе бързо от палата, за да съобщи на своите

другари решението, което бе взел, и да ги подготви за сутрешното предприятие.

Марино вярваше в успеха си.

Д'Артенай трябваше да започне на сутринта честа стрелба с всички си оръдия, която да продължи до настъпването на нощта. От друга страна, Фалие и Оргосо получиха заповед да напуснат внезапно пристанището с цялата флота и да започнат една офанзива срещу неприятеля.

Марино лично взе участие в тази атака, върху една от най-бързите галери, за да издебне благоприятния момент за преминаване неприятелските редици.

Малко се интересуваше, че може да бъде открит. Тежките и бавни венециански галери, наредени в концентричен кръг, не можеха да маневрират достатъчно бързо, за да отправят стрелбата си срещу беглеца.

Той разчиташе също на затрудненията, в които Силвио Зиани, човек с военна опитност, но с бавни действия щеше да се окаже. Д'Артенай щеше да удвои тогава огъня на артилерията си. Венецианските галери, поразявани от снарядите, объркани в техните движения нямаше да могат да предприемат едно преследване.

Всички одобриха този превъзходен план. Те забравиха опасностите и разчитаха на успеха с въодушевление.

През нощта всички приготовления бяха направени без да бъдат усетени от Силвио Зиани и неговите наблюдатели.

Най-сетне утринта настъпи. Марино отиде да се сбогува с жена си за последен път, Д'Артенай инспектира за последен път батареите.

Марино бе вече готов да започне своето велико дело.

31. Людовика Марчело

Преди около шестдесет години, Анибал Карманиола, баща на дон Виторио, притежаваше в Гвидека, близо до дожовия палат, разкошна вила.

Старият патриций се радваше на голямо благоволение във Венеция и смятаха, че притежава благороден и великодушен характер. Неговата съпруга бе закрилница на всички бедни в Гвидека.

Виторио, единственият им син, бе тогава двадесетгодишен. Той бе красив и представителен младеж, обсипан с любовта на родителите си.

В летния палат на дожа живееше един стар служител със своята шестнадесетгодишна дъщеря. Той се наричаше Микеле Марчело и бе

пазач на дожовото жилище.

Храбрият старец вкусваше, чрез своята работа, спокойствието нужно за побелелите му коси.

Той бе вдовец от дълги години и Людовика се грижеше за бедното домакинство.

Смелата малка дъщеря изпълняваше с усърдия тази си длъжност и скромното им жилище имаше спретнат и кокетен вид.

Често сеньора Карманиола минаваше пред палата и изпитваше удоволствие да гледа обкръжените със зеленина прозорци и четящата Людовика, седнала на един от балконите. Тогава тя я хвалеше нейното трудолюбие, разговаряше с нея и ѝ правеше разни подаръци.

Младото момиче, което прекарваше цял ден само, се радваше в обществото на сеньоритата и очакваше с нетърпение завръщането на знатната дама.

От смъртта на майка си тя не бе изпитала нежност, не бе чула галената дума.

Нейният баща мълчалив и строг човек, който не умееше да показва нежността си, нито да говори нежни думи. Той обичаше искрено дъщеря си, но не ѝ засвидетелствуваше никога обичта си.

Той се отказваше от всяка компания и когато сеньората се приближаваше към палата, се стараше да я избягва и тръгваше в друго направление.

Един ден тя мина, придружена от своя син. Те поздравиха любезно Людовика, седнала до прозореца си, и продължиха пътя си.

Вечерта Микеле Марчело се завърна. Изглеждаше още по-намръщен, отколкото обикновено.

– Пази се от това младо конте и не се доверявай също и на майка му – каза той на дъщеря си. Людовика се изненада от думите му, погледна го учудено и изрази цялата симпатия, която чувстваше към младия благородник и уважаваната му майка.

– Забелязах чудния блясък, който изведнъж светна в очите му, когато те видя. Може би не схващаш смисъла на моето предупреждение, Людовика, но пази се, не се доверявай на тия хора!

Нещастното момиче не разбра добре думите му. То бе свикнало да посреща упреци и да вижда как неприязънта на баща му към хората се увеличава от ден на ден.

Тя забрави скоро безпокойството, което тия думи бяха възбудили в нея и продължаваше да храни уважение към сеньорита...

Един хубав пролетен следобед, дождът и благородниците дадоха

морско празненство върху Големия канал. То представляваше състезание с гондоли, където младите венециански благородници се бореа за наградата.

Плажът на Гвидека бе почернял от зрители. Между тях се намираше и Людовика.

Тя забеляза внезапно изправен в една великолепно декорирана лодка елегантния Виторио. Разкошната гондола мина покрай нея и младият човек поздрави Людовика с дълбоко уважение.

– Веднага всички погледи се обърнаха към нея, като че ли тъпата бе изненадана от вниманието, което дон Виторио бе проявил към младото момиче. Тя наведе очи, поруменя и не отговори на поздрава на благородника.

Обаче едва можа да овладее вълнението, което я обхвана. Сърцето ѝ заби буйно в гърдите, като че дива страст я бе обзела внезапно.

Виторио бе провъзгласен за победител! Той получи от дамите, които съставляваха журито един великолепен ешарп, извезан със злато и диаманти, обви го около себе си и го удържа така през целия ден.

Вечерта настъпи. Морските тържества отстъпиха място на празненствата, давани в салоните и градините на вилите.

Людовика се разхождаше бавно край вилата на Карманиола и минаваше покрай храстите, които граничеха с градината на великолепната къща, когато чу зад себе си шум от стъпки.

Тя се обърна и забеляза Виторио, който се бе завтекъл към нея.

– Намерих те, най сетне, красива Людовика! – извика той, хващайки я трескаво за ръката. – Знаеш ли какво щастие е за мен?

Той я стисна по-силно и поиска да я отведе насила през храстите. Нещастницата затрепери от страх.

– Зная сеньор, че вие спечелихте наградата – отговори тя с задавен глас.

– Но знаеш ли как я спечелих и кой я заслужава повече от мене? Това си ти Людовика! Твоят усмихнат образ ми вдъхваше сила, непознатата за мене. Моите ръце, запалени от този непознат огън вдигаха и спускаха греблата с такава бързина, че ми донесоха победата.

При тия думи той махна от себе си скъпия ешарп и го наметна върху раменете на Людовика. Нейните очи блеснаха уплашено.

– Какво правите, сеньор? – промълви младото момиче, обзето от ужас.

– Подарявам ти моя ешарп, хубаво момиче! – отговори съблазнителят, влачейки я със себе си в градината.

– Оставете ме да си тръгна! – извика тя. – Не е прилично да останем заедно на подобно място.

Но вместо отговор той притисна Людовика с обятията си. Целуна я страстно и ѝ заговори за своята любов.

Разни чувства обхванаха душата на младото момиче. Първото бе страстта. След морското тържество, тя бе почувствувала да се запалва в сърцето и странен огън, който не можеше да си обясни. Но тази невинна любов, която бе почувствувала към младежа, се изпари под грубостта му...

Тя предусети опасността, която я заплашваше. Изтръгна се от ръцете на прелъстителю и избяга.

– Малка лудетино, не забравяй, че ще ми принадлежиш! Ти ще бъдеш моя, ти трябва да бъдеш моя, хубаво Людовика! – извика Виторио.

Но Людовика не го чу. Тя бе побързала да напусне фаталното място, където Виторио се бе опитал да я направи така грубо своя. Тя се чувствуваше изложена на страшна опасност. Позна, че старият ѝ баща бе имал право, като ѝ каза да се пази от младия галантник.

Когато се прибра запъхтяна в стаичката си, тя отхвърли от раменете си ешарпа, който бе забравила да върне на дон Виторио, и го скри. Не искаше баща ѝ да подозре нейното приключение.

Тя избягваше вече да се среща сама с младия благородник. Но егостичния Виторио бродеше непрекъснато край прозорците на летния палат, където често Людовика четеше или плетеше. Тя бе свикнала да се разхожда вечер, съвсем сама, край брега на морето. Често там Виторио я дебнеше, скрит зад някой отдалечен храст.

Сеньората не намали своята любезност към младото момиче. Тя не бе узнала за случката, предизвикана от безочливостта на сина ѝ.

Но тя се учудваше на промяната, която бе станала у Людовика.

Струваше ѝ се, че младото момиче е загубило своята природна веселост, своята радостна усмивка. Тя я разпитваше често за причината на тъгата ѝ. Бедната Людовика отговаряше уклончиво, духът ѝ бе зает с дирене на някое средство да избегне настоятелните задирия на Виторио, който се опитваше винаги да се доближи до нея, когато я видеше сама.

Тя не пророни нито дума пред баща си от страх да не възбуди гневата му.

И така настъпи Сан Марко. Този празник бе най-радостният за жителите на лагуните. Те празнуваха сватбата на дожа с морето и в този ден старият Микеле Марчело бе повикан в палата на дожовете, за да

ръководи слугите.

Людовика остана сама в пустия палат през цялото време, докато траеха тържествата в Сан Марко.

Тя бе неспокойна, докато друг път без страх оставаше сам в палата. Тя затвори грижливо всички изходи на жилището и прекара целия ден в работа и молитви.

Надвечер напусна стаичката си и отиде до канала, в пустия остров, за да вдъхне вечерната свежест и се освободи от душната атмосфера на палата.

Виторио Карманиола и другарите му млади благородници бяха заминали всички за палата на дожите. Старият сенатор, баща му, сеньората и всички слуги бяха също заминали с разкошните гондоли за Сан Марко, за да вземат участие в празника.

Веселият и непрекъснат звън на камбаните, виковете и ликуванията на тълпата, долитаха смътно като далечно ехо до пустия и самотен остров.

Щом мракът простря върху каналите и островите мрачния си воал, светлините се запалиха на кулата Сан Марко. Тогава, според традицията, най-ловкият жонгльор започна опасното си пътуване по стоманено въже, обтегнато от върха на кулата до палата на дожовете.

Стигайки на края, той подаде на дожесата един букет от редки екзотични цветя.

Людовика, стояща в сянката, откъсна няколко цветя от храстите, които я заобикаляха, после се прибра в стаичката си и се затвори, за да си почине.

Чувстваше се притисната от някакво безпокойство.

Тя се съблече и си легна. Скоро бе унесена в неспокоен сън.

Много часове изминаха без нищо да смути мирно и невинно спящата.

Внезапно, към полунощ, един необикновен шум я полуразбуди. Обаче, в началото тя не можа да си даде сметка за естеството и произхода на този шум. Повярва, че е чула в съня си нещо подобно на тракане и скърцане, което идеше откъм прозореца. Стана от леглото си и погледна в тъмнината с изпитателен поглед. Стори й се, че забелязва една сянка пред нея.

Тя извика. Попита, дали някой не се намира до прозореца, но не получи отговор.

Людовика се бе събудила напълно. Тя забеляза, че един човек бе счупил едно от големите стъкла на прозореца и бе се вмъкнал в стаята;

това откритие изпълни със страх цялото ѝ тяло.

Покри набързо с една дреха треперещото си тяло, после поиска да избяга...

Но в този момент се чу глас от дъното на стаичката.

– Охо, палаво миньонче! – извика влезлият, приближавайки се бързо към нея, за да ѝ прегради пътя към вратата.

– Света Дево, спаси ме! – извика нещастницата, падайки на колене, със склучени ръце.

Тя още не бе открила самоличността на своя нападател. Почувствува, че неговите ръце я хващат грубо. Видя го, че бе маскиран.

– Оставете ме! – замоли се тя. – Какво търсите тук?

– Тебе, красива Людовика – отговори чудовището.

При звука на тия думи, изказани с дива страст, тя позна опасния преследвач.

– Виторио! – извика тя с глас, задавен от гняв и страст. В името на всички светци, идете си!

– Ти се лъжеш, дете. Не се наричам Виторио – извика маската, стискайки бедната Людовика по плътно в прегръдките си.

– Идете си, оставете ме, моля ви се, или ще викам за помощ!

– Ние сме сами в палата – отговори Виторио. – Ти ще ми принадлежиш!

Людовика почувствува кръвта ѝ да се прелива в лицето. Тя оказа на своя съблазнител решителна и отчаяна съпротива. Защищаваше невинността си с цялата си енергия. Прояви свръхчовешка сила, като съществува, което чувствува, че загива и защитава живота си. Тя изненада противника си със своята геройска смелост.

Но дон Виторио не искаше да изпусне хубавата си плячка.

Тя му изтръгна маската, заби ноктите си в лицето му и се освободи от ръцете му, но той отново я достигна до вратата.

Започна се ожесточена борба до момента, когато нещастницата, изтощена от толкова усилия припадна и се изложи на волята на своя нападател.

Тя падна в безсъзнание. Никой не бе чул нейните викове за помощ. Бе изоставена от всички.

Изминаха много часове. Утрото настъпи. Слънцето бе високо на хоризонта, когато тя се разбуди.

Струваше ѝ се, че се събужда от един ужасен сън. Нейните дрехи висяха на парцали по тялото ѝ, косата ѝ бе разрошена! По шията и ръцете ѝ имаше кървави драскотини. Вместо да се събуди върху леглото си,

тя се видя сред стаята, лежаща на пода. Малко по малко съзнанието ѝ възстанови ужасната действителност. Момичето изпусна ужасен вик, един от ония викове, които проникваха дълбоко. Обзе я лудо безнадеждно отчаяние.

Тя се изправи с голямо усилие. Обзе я дълбока омраза и гняв. Кой се криеше под проклетата маска? Беше ли Виторио, чието име се въртеше в ума ѝ? Тя не успя да различи в нощта чертите на чудовището, което бе извършило насилие над нея.

Но страдание изчерпи силите на нещастницата. Тя се хвърли върху леглото си изтощена, победена и започна да плаче с горчиви сълзи.

На следния ден старият Микеле Марчело се върна в Гвидека.

Людовика го посрещна с безпокойство и притесненост. Страхувайки се от гнева му, тя бе решила да не му открива нищо от това, което се бе случило. Освен това, тя не се осмеляваше да вярва в предположението си. Тя отказваше още да мисли, че нейният насилник е бил дон Виторио.

Тя бе поправила набързо строшения прозорец, бе турила ред в стачката си, покрила бе с един тоалет белезите по тялото си.

Баштата влезе и не забеляза нищо. Той не изглеждаше изненадан от безпокойството и бледнината, които бяха изписани по лицето на дъщеря му, от това че погледът ѝ избягваше да срещне неговия. Той излезе скоро, за да подхване работата си.

Нещастницата се плашеше от гнева му. Тя бе скрила злощастieto, което я бе постигнало, без да предчувства, че ще настъпи денят, когато гордият старец ще узнае всичко.

След два дни старият Микеле извика дъщеря си при себе си, в своята стая.

Беше ли се догадил? Беше ли обзет от предчувствия? Нещастната жертва на благородника без сърце изпита нови страхове...

– Людовика – каза ѝ бащата с един по-друг тон, стараейки се да бъде любезен, – седни до мен. Ще ти съобщя нещо важно за теб.

Младото момиче се подчини, треперещо от страх.

– Ти вече приближаваш осемнадесетата си година, Людовика – изрече той тържествено. – Ти си вече на възраст да се омъжиш. Мой дълг е да ти избира съпруг. Ти не можеш да водиш повече при мене това самотно и тъжно съществуване.

– Как, татко – каза тя с един естествен и затрогващ тон – ти искаш да отделиш от себе си преданата си дъщеря.

– Аз не те пъдя от нашето огнище – каза той. – Желая ти да поемеш

твоята роля на жена. Трябва да си вземеш съпруг и да създадеш семейство.

Бедната Людовика напразно моли непреклонния Марчело да я остави при себе си.

– Татко – заплака тя, – не ме карай да те напусна. Не отхвърляй дъщеря си, която те обича и предпочита да се грижи за тебе, отколкото...

– Не, моята воля е непреклонна. Ти ще се омъжиш. Вчера старият Доменико, частният слуга на дожа, се срещна с мене. Ти знаеш, че някога бяхме верни другари по оръжие, в арсенала...

– Да татко, познавам старият Доменико. Той е един много добър старец.

– Е добре, той ми каза, че неговият син Марко е станал втори капитан на една от галерите и търси вярна, работлива и честна жена... Двата тогава заговорихме за тебе, Людовика. Старият Доменико ми поиска ръката ти за своя син. Познавам Марко като един много добър и работлив младеж. Ти не можеш да намериш по-добър съпруг. Дадох съгласието си!

Людовика затрепери с цялото си тяло. Тя побледня. Нейната душа се измъчваше от ужасна борба. Трябваше ли да признае на баща си срама, който я покриваше? Или, напротив, трябваше, за да запази срамната си тайна?

От благородство, тя забравяше целия си егоистичен интерес, за да мисли само за честта на Марко. Тя се виждаше опозорена завинаги от насилието, което Виторио бе извършил върху нея. Тя се отказваше да измами един честен и доверчив човек. Тя, както своя баща, хранеше голямо уважение към сина на Доменико и отказваше да се омъжи за него и да му занесе срама си.

Тя се замоли още веднъж на баща си да я запази при себе си и да се откаже от намеренията си да я омъжи.

Старият Марчело се учуди от настойчивостта, с която дъщеря му продължаваше да отказва. Нали бе свикнала да му се подчинява даже при най-малкото мръдване на ръката или само на един поглед.

– Моята дума е дадена – заяви той. – А Микеле Марчело не си взема думата назад никога. Искам да те омъжа за Марко и ще те омъжа! Да не си въобразяваш, малка глупачке, че някой сенатор или някой патриций ще ти поиска ръката? Предпочиташ ли да живееш незаконно с някой развратник? Марко е добър войник, който е чужд на лъжите и преструвките. Ти трябва да му бъдеш признателна за честта, че те взема за съпруга. Послушай твоя стар баща, който е по-опитен от тебе. Давам ти

шест месеца, за да се приготиш за най-важния акт в живота си...

– Имай милост към мене, неумолими татко! Не мога, не мога... Послушай молбата ми и не ме принуждавай да сторя нещо, което съвестта ми забранява.

Нещастната дъщеря на Микеле Марчело се хвърли на колене, хълцайки... Вече признанието така дълго скривано, бе дошло на устата ѝ. Тя щеше да открие всичко на стареца, когато внезапно последният се обърна и се отдалечи, без да каже нито дума, обзет от страшен гняв.

Отчаянието я обзе. Знаеше, че нейният баща не ще прояви никаква милост. Виждаше се безвъзвратно загинала. Бъдещето ѝ изглеждаше като една тъмна нощ, като един вечен ад.

Старият Марчело бе човек с твърди убеждения. Той считаше дъщеря си за дете, неспособно да вземе сериозно решение. Неговият родителски авторитет и гордостта му налагаха да се покаже твърд. Вярваше, че постъпва добре, принуждавайки Людовика към женитбата. Отказът на последната му се струваше като думи на едно твърдоглаво дете, което пренебрегва интересите си.

След като се наплака, Людовика излезе от унесеността си и напусна стаята на баща си.

Тя излезе вън, за да вдъхне от спокойствието на природата и заздрави своята душа, сломена от страданието. Вървеше меланхолично по тънала в мрачни мисли, несъзнаваща това, което ставаше около нея. Движеше се под маслиновите дръвчета, които се простираха от палата до брега.

Вървеше така унесена, когато внезапно един глас, чийто тембър ѝ бе познат, достигна до ушите ѝ.

Тя се обърна и по лицето ѝ се изписа изненада. Помисли първо да избяга, като луда, после почака, трепереща от страх.

– Сеньора Карманиола и нейният син Виторио... – промълви тя. – Господи, имай милост към мене!

– Добър ден, мое дете! – ѝ каза дамата, като ѝ предложи приятелски ръката си за целувка. – Ах, колко си бледа. Плакала си без съмнение. Разкажи ми какво се е случило!

Людовика издигна очи и погледна сеньората и нейния син, който стоеше настрана от нея, с ледено изражение на лицето...

Изпусна тогава силен вик. Бе видяла върху бузите на Виторио неизлечимите драскотини, които ръцете ѝ бяха направили. Значи той бе авторът на чудовищното насилие, което я озлочести за цял живот! Клетникът носеше също един белег: този, който една жена му бе направила,

като си откъщаваше със слабите си сили.

Тя се залюля, като че ли ще падне.

– Тичай, синко, да потърсиш бащата на това бедно момиче! – каза сеньората на дон Виторио.

Но едва милостивата дама бе произнесла тия думи, когато Людовика се свързе и, с едно свръхусилие, превъзможна ужаса си и отчаянието си.

– Не, не, сеньора – каза тя. – Нищо не ми е, слабостта ми премина. Не се грижете повече за мене.

През това време Виторио се бе отдалечил на няколко крачки. Той си обясняваше ясно цялата тази мъчителна сцена. Знаеше много добре защо Людовика щеше да припадне, защо бе изпуснала ужасния вик, но се престори, че нищо не разбира и гледеше равнодушно. Очакваше с нетърпение да го настигне майка му, която помагаше на Людовика да се задържи на краката си.

– Ти страдаш, бедно дете – каза тя, милвайки бузите на младото момиче.

Нешастицата се обля в сълзи, горещи сълзи на отчаяние и болка. Тъгата като че ли я бе лишила от способността да говори. Тя плачеше безгласно...

Тя драговолно би разкрила на благородната и милостива жена, която ѝ помагаше с такава грижа, престъплението на Виторио, но не искаше да разбие сърцето на майката. Сеньора Карманиола обичаше своя син и имаше вяра в него...

Людовика поблагодари на благородната сеньора за съчувствието, после се отдалечи бързо, като че ли бягаше от едно мъчително място.

Сеньората отиде при сина си и двамата продължиха разходката си. Виторио бе запазил спокойствието си, бе останал равнодушен и студен. Какво го интересуваше скръбта на младото момиче, което бе опозорил за цял живот. Беше доволен, че бе прекарал един развратен час, че бе задоволил егоистичния си каприз. Сега бе студен и равнодушен, както обикновено. Майка му, напротив мислеше непрестанно за печалната случка, на която бе свидетелка. Страданието на Людовика предизвикваше искрено съчувствие към нея.

Сеньората и дон Виторио, погълнати и двамата от различни мисли, стигнаха до тяхната вила, където старият болен сенатор лежеше на леглото си.

През това време Людовика бе тръгнала в противоположна посока на вилата Карманиола и бе седнала самотна под сянката на един

храсталак. После тя започна да се моли на провидението да ѝ помогне в нейното нещастие.

Нощта бе вече покрила със своя воал Гвидека, когато тя тръгна към палата, прибирайки се в стаичката си.

Тя си легна. Същите ужасни мисли, същите страшни сънища я занемаваха. Виторио ѝ се явяваше непрестанно в нейния мъчителен сън, като едно отвратително видение.

Радостта да живее невинна като другите момичета, бе отнета завинаги на Людовика.

Любов, надежди, всичко бе загубено за нея. Тя чувстваше само страдание и гняв.

Чувстваше само омраза към своя подъл прелъстител.

Бащата на Виторио умря. Сеньора Карманиола напусна Гвидека със своя син и двамата патриции заживяха в своя палат край големия канал.

Людовика не видя вече проклетия благородник.

Един ден Доменико и Марко дойдоха на острова, за да припомнят на Микеле Марчело обещанието му и да уговорят с него деня на годежа.

Людовика потрепери като видя Марко. Тя не посмя да вдигне очи, нито да се приближи да него от страх, той да не забележи неестествената ѝ пълнота.

Старият Микеле поздрави своя другар и неговия син с една любезност, която не му бе присъща. Той една можа да съдържи цялата си радост, която чувстваше, мислейки за близкия съюз на Марко и Людовика.

Той повика последната при тях и нещастницата трябваше да седне до тримата мъже, които вярваха, че се грижат за щастието ѝ, а съживяваха болезнено тъгата в сърцето ѝ.

Есента настъпи. Вече пет месеца бяха изминали от страшната нощ. Ако се осъществеше всичко, което нейният баща беше предначертал, след един месец щеше да стане венчавката ѝ.

Но един случай, един щастлив случай, попречи на стария Микеле. Марко поиска датата на сватбата да бъде отложена с няколко месеца, понеже галерата, където бе на служба, трябваше да направи едно далечно пътуване. Сватбата можеше да стане чак след връщането на кораба, т.е. идната пролет.

Узнавайки тази новина, Людовика изпусна облекчителна въздишка. Това забавяне ѝ се струваше като подарък от небето.

Старият Микеле, без да се посъветва с дъщеря си, говори от нейно име и заяви, че тя е решена да чака. Горкото момиче се показа тоя ден

особено радостна. Не беше ли тази радост подозрителна. Но нейният годеник бе така зает, че не забеляза нищо...

Зимата настъпи. От дърветата на острова изпопадаха и последните листа. Всичко стана тъжно в градините и над околните води.

Людовика избягваше все повече да се показва пред баща си. Страхуваше се да не познае, че е в положение...

Обаче, един ден, ужасното и дълго скривано положение се откри. Микеле Марчело разбра всичко. Той я разпита. Тя призна.

Старецът загуби самообладание. Той поиска да бие, да разкъса на парчета недостойната си дъщеря. После се овладя и я изгони посред нощ във от дома си. Тя чу след себе си, като страшно й зловещо ехо, проклятие, жестоката прокоба за нещастията и мизерията, които я очакваха.

Тя се опита още веднъж да смекчи гнева му. Върна се към него, хвърли се в краката му, замоли за милост. Но той я отблъсна и й каза да отиде да намери своя прелъстител.

– Ти не си вече моя дъщеря – викна той. – Ти си мъртва за мене. Ах, проклет да бъде денят, в който се роди!

Той й каза, че не желае никога да я види, че й забранява даже да носи неговото име, да го нарича свой баща...

Людовика избяга завинаги от къщата Къщата, където бе прекарала невинната си младост. Струваше й се, че всички фурии на ада са се опълчили срещу нея.

Тя се отправи в нощта, тичайки, заслепена от болка. Тя се отправи към пустата част на острова, далече от къщите и любопитните погледи. Тя достигна вътрешната част на остров Гвидека, която тогава беше засадена с борове. Влезе в гората и се скри в един гъсталак, като един див звяр, изгонен от дупката си. Две нощи и два дни изминаха, без да мръдне от мястото си. Тя посрещаше дъжда, морския вятър, без да се оплаква. Струваше и се, че е станала безчувствена за физическите страдания.

После почувствува, че е обзета от странна слабост. Като че ли цялото й тяло щеше да се разпадне. Тогава тя се посъвзе, изправи се и вървя като луда до момента, когато, изтощена от ужасните страдания, без сили припадна и се повали на брега, на няколко метра от вълните.

Остана така дълги часове. Нещастницата не можа да каже, колко време е траяло нейното полумъртво състояние. Най-сетне дойде на себе си. До нея лежеше едно малко момиченце, добре сложено, с отлично здраве. С буйност, тя грабна нежното създание в ръцете си, притисна го към сърцето си и го покри с целувки, с една нежност, в която имаше и

радост и тъга.

После горещи сълзи блеснаха в очите ѝ. Такъв бе поздравът на младата майка към това малко невинно създание, дошло на света без огнище, без баща, без име.

Тя заплака, мислейки за страданията, на които щеше да бъде изложена рожбата ѝ, но майчинската ѝ любов вля в нея нова сила. Тя целуна горещо невинното малко създание, което също плачеше, от глад и студ.

Тя покри детето с шала си, за да го запази от вятъра и дъжда, който бе започнал да вали.

На разсъмване, почувствува мъките на глада и на жажда. Разкъса част от шала си и пови с нея детенцето си.

После се домъкна със скъпоценния си товар до колибите на рибарите и търговците.

Те не познаха бедната просякиня. Едните ѝ дадоха ядене, други за пиене, а една милостива жена ѝ предложи убежище в едно малко незаето зимниче, където можеше да се подслони от вятъра и дъжда.

Вечерта настъпи. Тя се събуди от укрепителния сън, който бе спала през деня с детето си. Тогава я обзе отчаяние, омраза, отвращение към живота.

Какво щеше да стане с нея? Каква съдба я очакваше, нея и нейното бедно дете?

Тя се изправи с един скок. Искаше да отиде при Виторио Карманиола, да се опита да направи една смела стъпка, за да се хвърли на колене и да му поиска смъртта. Искаше да му занесе срама на неговото престъпление, да представи пред очите му цялата негова подлост. Устните ѝ трепереха от гняв, мълвяха глухи проклетия.

Тя напусна зимничето и отърча към брега на острова. Шумът на вълните, които се разбиваха о брега, упражняваше върху нея особено впечатление. Струваше ѝ се, че един глас ѝ шепне:

– На дъното на тия води ти ще намериш спокойствие. Хвърли се с твоето дете, в това море, което ти се усмихва и мами.

Людовика остана неподвижна дълго време на пустия бряг. Водата мокреше краката ѝ, като че ли я мамеше към гибелта. Чувстваше неудържимото привличане на смъртта, която ѝ предлагаша водите.

После тя се хвърли на колене и се замоли. Отново сълзи се зарониха по бледите ѝ бузи. Поиска прошка от Бога и му направи една затрогваща изповед за всичко, в което можеше да се упрекне. Тя му каза сбогом и поиска прошка за стария си баща, който в заника на своя живот бе постъпил строго към бедната си дъщеря.

Тя целуна за последен път детето, което бе заспало в ръцете ѝ, и щеше да премине несъзнателно от съня към смъртта.

32. Отвлечането

Докато кралят на острова бе във Венеция, Анунциата Маринели бе станала майка на едно момченце.

Детето бе единствената радост на майката през отсъствието на Марино.

Често тя го притискаше нежно до своята гръд и го покриваше с целувки.

Положението на острова ставаше критично. Неприятелите затягаха всеки ден железния обръч. Бомбардировката бе усилена и непрекъснат дъжд от куршуми и гранати се изливаше върху нещастното островче.

Вече огнените снаряди бяха почнали да сеят смърт и разрушение близо до палата, в който живееха Анунциата и нейното дете.

Не само обсадата ставаше по-страшна, но Силвио Зиани дебнеше случая, когато ще може да нахлуе в острова и да изколи смелите му защитници.

Обаче привържениците на Маринели проявяваха отчаяна енергия. Те отговаряха без почивка на неприятелската канонада и отблъскваха победоносно всички нападения.

Обаче бедната Анунциата се отчайваше все повече и повече за изхода на сражението. Тя мислеше, че защитниците на острова ще паднат най-сетне, че техните сили ще се изчерпят малко по-малко.

Когато Марино щеше да се върне, тя се ужасяваше от едно преминаване през неприятелските линии. Дали щеше да успее като първия път.

Често се изкачваше на върха на фара и оглеждаше наоколо безкрайната водна шир... Но тя не виждаше нищо... Край брега бяха само неприятелски галери, наредени в обсадна линия.

Фалие и Оргосо, д'Артенай и Анафесто изпълняваха смело задачата си. Чудесна дисциплина владееше между войниците. Обаче началникът ръководителят Марино липсваше. Те вярваха в неговия решителен дух, в безмерната му смелост.

Кой знае? Може би той е умрял далече, станал жертва на подла клопка.

Всички тия мисли тревожеха привържениците на Маринели и

влияха на техните решения и тяхната смелост.

В действителност, колонистите на Санта Рока още не бяха показали никаква слабост. Неприятелите не знаеха нищо за отсъствието на Маринели... Но венецианските галери, стеснили своите линии и обстрелващи със своята артилерия близките води на острова, бяха принудили островитяните да се оттеглят зад своите укрепления и да се ограничат със защитата. Всякакво нападение срещу неприятелските кораби бе невъзможно.

Силвио Зиани бе усвоил тази тактика и всяка нощ някой от неговите платноходи кръстосваше близо до скалите и разузнаваше.

Островитяните се защитаваха добре, но техният кураж се изчерпваше поради безизходността, на която бяха осъдени.

Денем и нощем бяха нащрек, очаквайки непрекъснато нападение от страна на неприятеля, който не ги оставяше на спокойствие.

Никакво недоволство не се проявяваше между шепата храбrecи. Всички бяха решени да умрат на своя пост, отколкото да изоставят благородния си господар. Но те виждаха как силите им се изчерпват. Някой стари артилеристи заспиваха понякога върху оръдията си, капнали от умора... Тия прояви бяха обезпокоителни за всеки разсъдлив наблюдател.

Анафесто не можа да се съдържи и заяви на своите приятели, че островът е заплашен от голяма опасност, ако Марино не се върне скоро и вземе решителни мерки.

Оргосо гореше от нетърпение и предлагаше морско сражение.

Д'Артенай констатира с тъга, че неговите муниции се привършват, но скрие тази подробност от всички, за да не ги лиши от смелостта им.

Що се отнася до Фалие, той бе вече решил да продаде скъпо живота си и разчиташе на едно скорошно щастливо или гибелно свършване на войната.

Флотата на Санта Рока бе значителна по сила и можеше да се мери с неприятелската, обаче, бе осъдена на пълно бездействие. Платноходите и галерите се намираха неподвижни в пристанището.

Обсадителите се радваха. Победата им се усмихваше. Бяха забелязали, че бреговите батареи бяха забавили стрелбата си. Един от техните разузнавателни кораби бе спрял, през една нощ, да съгледа, как островитяните опразваха тяхната флота, вече безполезна, от всички муниции, които се намираха върху тях.

Силвио Зиани бе изработил своя план. Венецианската ескадра трябваше да нападне острова на две различни места под прикритието на

някоя тъмна нощ. Един двоен десант трябваше да се извърши и остро-вът, притиснат от жива сила по суша и по море, щеше да бъде покорен за кратко време. Такава бе съкровената мечта на великия капитан.

Вече един от стражевите кораби, през една от миналите нощи, бе успял да пусне котва до едно пусто място недалеч от брега на острова. Капитанът и трима доброволци се бяха промъкнали покрай скалите, без да бъдат забелязани от часовете, и бяха успели да подслушат разговора на няколко привърженици на Маринели.

Бяха узнали, че Марино не се намираше на острова.

Узнали тази важна новина, те се върнаха бързо на Кораба и побързаха да я съобщят на адмирала. Те добавиха даже, че недоволството вече се е появило на малкия остров.

В първия момент Силвио Зиани се отказваше да повярва, че незаконнороденият е успял да пробие блокадата. Но по този повод един от неговите офицери му припомни за чудноватото нападение, което преди няколко месеца галерите на Санта Рока бяха извършили срещу венецианската ескадра.

– Тогава стана едно голямо объркване, Превъзходителство – добави той, – благодарение на което Маринели е могъл да избяга с някой лек платноход.

Великият капитан, който познаваше безстрашието на незаконнородения, не се съмняваше вече, че той е отишъл във Венеция. Една лодка бе изпратена бързо в града на лагуните със заповед да уведоми държавния съвет за предприетите операции и да съобщи предположенията относно Маринели.

После той започна да размишлява върху решението, което трябваше да вземе.

Трябваше ли да атакува острова с жива сила, каквото бе първоначалното му намерение, или да употреби хитрост и търпение, като продължи обсадата?

Силвио Зиани, някога така решителен, се колебаеше. Островитяните щяха, без съмнение да окажат отчаяна съпротива на неговото смело нападение. Той щеше да загуби много от своите хора и даже рискуваше да види слезлите на брега дружини унищожени.

След дълги размишления той изработи нов план. Изложи подробностите му пред своя генерален щаб и събрания военен съвет, после премина от идеята към дела.

Един лек платноход получи заповед една вечер, когато всички оръдия наоколо бяха замлъкнали, да тръгне към острова. Пет офицери се

намираха на него. Едно бяло знаме се развяваше на върха на мачтата му.

При вида на парламентьорското знаме много привърженици на Маринели дотичаха до брега, за да посрещнат пратениците на великия капитан.

Едва корабът бе опрял до скалите, видяха петимата офицери да скачат от скала на скала и да се доближават до мястото, където се бяха събрали колонистите. Този, който носеше бялото знаме, предаде с висок глас на групата островитяни условията на Силвио Зиани.

Той обещавахе на всички, че животът им ще бъде спасен, ако се предадат веднага. Марино Маринели ги бе напуснал и те бяха господари да вземат сами решение.

В случай на отказ, великият капитан щеше да отвърне с насилие. Той щеше да нападне острова и всичките му обитатели щяха да паднат под сабите на венецианците.

Смелите колонисти не се уплашиха от това изявление.

След кратко обсъждане, техните началници заявиха твърдо на пратениците, че предпочитат да загинат, отколкото да се предадат.

Парламентьорите, разбирайки, че всяко настояване е излишно, се завърнаха на кораба си. Преди да се качат, отправиха последно предупреждение на островитяните:

– Знайте, че намерението на адмирала не е да извърши клане. Тия от вас, които се съгласят да напуснат острова, ще намерят приятелски прием на нашите кораби.

И тоя апел остана без отговор.

Силвио Зиани обаче разчиташе, че множеството бегълци ще се явят през следните нощи, но надеждите му не се оправдаха.

Разгневен, той реши незабавно да започне ожесточено и разрушително сражение.

Няколко дни по-късно, една вечер, неочаквана случка събуди вниманието на великия капитан. Един търговски кораб, който минаваше в открито море, спуснал в морето лодка, в която имаше двама души, които идваха от Венеция, за да предадат, както казваха, важно известие на адмирала.

Съобщението за това посещение изненада малко Силвио. Смелостта и хитростите на Маринели бяха станали легендарни сред моряците от ескадрата. Часовоите си го представяха като фантом, като едно мистериозно същество, способно да се, бори срещу всички.

Преди да приеме двамата лодкари, Силвио Зиани заповяда на няколко свои офицери да проведат разпит, за да установят тяхната

истинска самоличност.

Но всяко подозрение бе разпръснато скоро. Пиетро и Себастиано бяха бързо разпознати.

– Откъде идете и какво правите тук на острова? – запита изненадан Зиани.

– Ние ви носим тайно послание, господарю – отговори Пиетро. – Вземи ни във вашата кабина, понеже никой не трябва да чуе, какво ще ви кажем.

Зиани разбра. Той отведе двамата мъже в една малка стая, намираща се в дъното на галерата.

Там Пиетро съобщи на Силвио обекта на своята мисия.

– Грациозната сестра на великия капитан, дожесата – каза полицаят, – изпраща поздрави на уважаемия си брат и е дала заповед на Пиетро и Себастиано, служители на инквизицията, да проникнат в остров Санта Рока и да отведат съпругата на Маринели.

Силвио изгледа за момент учудено двамата шпиони. Изглеждаше смаян от такъв смел план.

– Готови ли сте? Решени ли сте да изпълните вашата мисия? – попита той.

– Разбира се, господарю – отговори Пиетро. – Ние разчитаме, че ще можем да се заловим на работа през следната нощ.

– Сигурни ли сте, че съпругата на пирата се намира на острова?

– Надяваме се, господарю, че ще реализираме плана си. Великият капитан тогава им съобщи новите си решения.

– Вие пристигате в добър момент, – каза той. – Утре вечер ще започнем нападение срещу острова на три различни места. Ние ще се опитаме чрез тройна офанзива да разбием силите на острова. Вие ще се опитате, от своя страна, да излезете на някое пусто място на брега и да се промъкнете до вътрешността на острова. Така планът на моята сестра ще се съгласува напълно с моя. Освен това едно друго обстоятелство ви благоприятства. Маринели не е на острова. Знаете ли?

При тия думи двамата шпиони изразиха изненадата си от новината.

– Как? – викна Пиетро. – Марино Маринели не е ли в палата, при своята съпруга?

– Той е напуснал Санта Рока – отговори великият капитан – и е отишъл вероятно във Венеция.

– Тогава нашата работа е улеснена! – извика Пиетро. – Ние не очаквахме подобна новина.

Себастиано също изрази радостта си.

Великият капитан обеща да предостави на тяхно разположение една лодка, за да могат да отведат пленницата на адмиралския кораб, в очакване пренасянето ѝ във Венеция.

Предложи им и двама другари, негрите Хасан и Сазим, за да им помагат.

Но полицаите се отказаха от помощта на черните шпиони.

– Не, господарю – отговори Пиетро. – Ние не желаем да намалим наполовина наградата, която ни е определена. Предпочитаме да действате сами. Имаме друга молба към великия капитан. Възможно ли е, вашето превъзходителство, да ни остави на борда до утре, като ни даде кабина и храна.

Силвио Зиани удовлетвори желанието на двамата шпиони. Заповяда да им приготвят специални хамаци и да им сервират разкошна вечеря. После той ги напусна, оставайки ги да хвалят добрината му.

На следния ден бомбардирането започна с двойна сила. Великият капитан бе дал заповед да не пестят мунициите, понеже от Венеция пристигаха нови пратки от куршуми и гранати.

Битката изглеждаше, че ще бъде безмилостна. Силвио Зиани бе решил да разруши острова изцяло, ако това бъде необходимо.

Привечер, според заповедите на адмирала, флотата се раздели на три групи. Всяка от тия групи избра като обект на своята артилерия по едно от най-слабите места на острова.

Скоро ужасна градушка се заизсипва върху храбрата колония.

Обсадените отговаряха слабо. Техните муниции бяха на изчерпване и д'Артенай бе дал заповед на артилеристите да бъдат пестеливи.

Когато нощта покри с воала си ужасите от бомбардирането и венецианските галери бяха прекратили стрелба, приятелите на Маринели се събраха в кулата на съвещание.

По всички лица се забелязваше тъжно изражение. Бъдещето беше мрачно и пълно с опасности. Но никой не прояви ни най-малък признак на уплаха или отчаяние.

Фалие и д'Артенай и се съмняваха, че венецианците скоро ще предприемат атака, било през нощта, било следната вечер. Оргосо застана на същото мнение. Единствено Анафесто не вярваше във възможността за едно сражение.

Но мнението на болшинството надделя. Бе решено слабите места, които можеха да бъдат избрани от неприятеля, за да стовари войските си на брега, да бъдат защитени колкото е възможно по-добре.

Д'Артенай, Фалие и Анафесто съсредоточиха всичките си сили на

острова върху опасните позиции, докато Оргосо получи задача да наблюдава от върха на кулата неприятелските движения.

Внезапно, в гъстата тъмнина, изпъкнаха зловещите светлини, осветяващи тук-там укрепените скали. Огнените снаряди на обсадителите бяха подпалили множество от къщите, определени за моряците и намиращи се в края на защитната линия.

Множество снаряди бяха паднали в пристанището, нанасящи разрушение по мостовете на неподвижните кораби.

Анунциата в този момент бе в спалнята си. Трясъкът на канонадата я разтревожи и нейното чело, някога сияещо от радост, се набръчка от тежки мисли. Палатът се залюля до основите си, като че ли раздрусан от някакво подземно оръдие.

При вида на пламъците, които се издигаха на няколко места на острова, Анунциата бе обзета от голямо отчаяние. Тя се хвърли на колене и започна да се моли усърдно.

Тя чувстваше, че ако Марино не се върне в кратък срок и не вземе спешни мерки, всичко е загубено.

Внезапно Джустина, вярната прислужница, която бе натоварена да пази детето, когато майката не можеше да се занимава с него, влезе в стаята на господарката си и съобщи за Оргосо.

Какво означаваше това посещение в толкова късен час.

Обзета от черно предчувствие, бедната жена потрепери с цялото си тяло. После тя отиде сама в салона, където Оргосо я очакваше.

– Извинете, сеньора – каза той с жест на голямо уважение – че ви мушцавам в подобен час на нощта.

– Какво? Какво има, сеньор? – попита Анунциата с разтуптяно от вълнение сърце. – Какво се е случило? О, кажете ми всичко! Не скривайте нищо от мене! Несигурността е по-болезнена от страданието...

Оргосо отговори с твърд и спокоен глас:

– Дойдох сеньора, за да ви подготвя за неминуемите събития. Храбрата колония на Санта Рока е пред голяма опасност. Тия дни, даже може би още тази нощ, островът ще бъде обект на нападение от неприятеля, двадесет пъти по многоброен от нас. Вие знаете, че страшна умора е налегнала нашата малка храбра войска; знаете също, че мунициите ни се изчерпват. Но не вярвайте, че някой от нас ще отстъпи. Ние всички сме твърдо решени да умрем за Марино Маринели и общата клауза. Ние сме решени да уважаваме до смърт клетвата, която свързва всички ни под властта на вашия съпруг, нашия обичан началник.

– Уви, къде е той? Къде е моят скъп Марино? Нямаме никакви

известия. Може би е попаднал в клопка...

– Бог ще ни го върне скоро, сеньора, за да поеме командването на острова! Само той може да ни спаси!

– Как? Какво казвате? Санта Рока загубена ли е? – извика Аунунцията с ужас.

– Нищо не може да се каже, сеньора – отговори Оргосо със спокойствие. – Нападението още не е започнало. Нашите войници са пълни със смелост и може би ще успеят да прогонят неприятеля. Няма нищо за отчайване, сеньора. Съдбата е господар на всичко. Каквото и да се случи, не губете смелост! Не забравяйте, че сте обкръжена от верни приятели, които, в часа на най-голяма опасност ще ви закрилят с телата си, отколкото да ви напуснат. Имайте пълно доверие и бъдете спокойна, сеньора. Ваши привърженици и ваши защитници са всички колонисти на острова, свързани в единен съюз!

Аунунцията благодари на добрия Оргосо за успокоителните и насърчителни думи.

– Аз съм уверена във вашата откровеност, сеньор – каза тя. – Зная, че когато тук има такива верни и храбри хора, няма от какво да се страхувам. Но аз имам едно желание, в което личи целият ми страх. Нека Бог закриля всички ни! Нашата съдба е в ръцете му.

При тия думи Оргосо направи дълбок поклон пред Аунунцията и се сбогува с нея, за да отиде на поста си на върха на кулата.

Трудно бе да се наблюдават през гъстата тъмнина движенията на неприятелските кораби. Освен това, последните бяха загасили светлините си и само непрестанният огън на оръдията, носещ смърт и разрушение, бе единственото указание за позициите им.

Но по това време на годината нощите бяха краткотрайни. Скоро зората се появи и Оргосо можеше да наблюдава добре.

Когато адмиралът на Маринели напусна Аунунцията, тя се прибра в спалнята си, където Джустина бдеше над спящото момченце.

Понеже бе вече късно през нощта, тя освободи прислужницата си. После коленичи до люлката на бебето, целуна го и замоли providението да спаси невинното създание от ужасите, които щяха да настъпят.

После мислите ѝ се объркаха... Тя се унесе в любовни мисли, видя се с Марино някъде далече. Внезапно се изтръгна от сладостния сън и в душата ѝ отново се загнездиха черните предчувствия, неопикуемият страх... О, това видение бе само химера. Тя нямаше да го види вече...

Тази нощ тя не си легна. Бе седнала върху един диван, напълно облечена, готова да посрещне неприятелите на Марино, ако това бе

необходимо.

Навън се чуваше непрестанно глухият тътнеж на артилерията. Островитяните отговаряха още на стрелбата на обсадените, но тяхната стрелба ставаше все по-бавна. Те се страхуваха да не привършат твърде рано мунициите си. Желаяха да могат да действуват ефикасно в последния момент.

Детето, обаче, спеше със спокойствие, присъщо на възрастта му.

Анунциата най-сетне отстъпи пред умората и задряма на свой ред. Но образът на Марино витаеше непрестанно пред очите ѝ. Тя правеше големи усилия над себе си да не заплаче с горещи сълзи като дете.

Анунциата живееше сама със сина си в своите апартаменти. Джустина, нейната вярна слугиня, спеше в една отдалечена стаичка на края на големия коридор. Стаите на другите слуги бяха в долния етаж и се намираха далече от тия на господарката им.

Младата жена, свикнала със скромност, не обичаше да вижда много слуги около себе си. Тя обичаше сама да си прислужва.

Впрочем от какво можеше да се страхува всред своите предани привърженици? Тя даже не затваряше вратите на своя апартамент. Бе добра към всички и те я уважаваха. Тя не бе предизвикала у никого озлобление или завист.

Обаче една опасност, една тайна опасност заплашваше Анунциата.

Тя напразно бе затворила вратата си, бе поставила всички вътрешни подпори. Нищо не бе в състояние да я спаси от хитрия неприятел, който я дебнеше.

Двамата мъже, които бяха получили подлата мисия да отвлекат съпругата на граф Санта Рока, не бяха от тия които можеха да бъдат спрени от здрава ключалка или от храбър слуга.

Какво им струваше животът на един човек? Те познаваха само две чувства: алчност към златото и страх от инквизицията.

Как двамата шпиони бяха успели да проникнат на острова?

Великият капитан бе поставил на тяхно разположение една лека лодка, в която се бяха качили, използвайки нощната тъмнина. Бяха използвали бомбардировката, за да слязат на едно място дето нямаше войски.

Никакъв часовей не ги забеляза. Тяхната лодка бе с малки размери и те я прикриха между скалите. И най-внимателният часовей не би могъл да я открие.

После залазиха но корем по пясъка, запълзяха по ръце. Пиетро вървеше напред. Себастиано го следваше отблизо.

Тръгнаха по дължината на гранитните маси, докато стигнаха до един отвор между тях.

Те застанаха неподвижни за момент и се ослушаха. Нищо Не се движеше. Пиетро забеляза един часовой, поставен на известно разстояние върху височината на една скалиста платформа, но последният, без съмнение, не беше забелязал шпионите, понеже стоеше неподвижен на поста си.

Щом двамата полицаи си дадоха сметка, че всичко бе спокойно и пусто наоколо, те продължиха да вървят напред, като запълзяха отново.

Скоро се намериха върху една тревиста почва, обрасла и с храсталаци.

Пиетро изправи глава, за да си даде сметка, дали са на прав път, обаче не можеше да вижда далече. Едва можа да различи мястото, на което се намираха двамата.

Различа в далечината светлините на складовете и крепостите. Чу също командите, произнасяни с висок глас от офицерите, патрулиращи във всички посоки.

Решителният момент настъпи. Без да губят време, двамата мъже запълзяха по дължината на хълма, който се издигаше наблизо.

Но внезапно Пиетро, който се бе надигнал още веднъж, се хвърли по корем в тревата и стисна Себастиано за ръката, за да го задържи.

Бе дочул подозрителен шум. Действително, след няколко минути, неговото предчувствие се потвърди. Едно отделение, натоварено да надзирава часовете по брега, идеше по пътя.

Ако един от тия хора забележеше двамата шпиони, залегнали в тревата, с тях беше свършено.

Войниците минаха с горда и смела стъпка. Анафесто сам водеше малката група. Никой от тях не забеляза полицаите. Скоро групата се загуби в далечината. Чуваше се само глухият и ритмичен шум от стъпките на отдалечаващите се...

– Опасността премина – каза съвсем ниско Пиетро на другаря си. – Да се заловим без бавене на работа!

При тия думи Себастиано се изправи на свой ред и двамата продължиха пътя си, като се промъкваха дебнешком от един храст до друг, докато стигнаха в съседство с църквата Санта Рока.

Те можаха да различат палата на краля на острова.

Входът бе широко отворен. Никакъв часовой, никакъв слуга не се виждаше там. Пълно мълчание владеше около разкошното жилище. Обаче няколко лампи бяха останали да светят през цялата нощ във

вътрешността на палата.

Пиетро и Себастиано забелязаха две или три слаби светлини, които блестяха зад прозорците на княжеския апартамент.

Но двамата злодеи бяха много близко до целта, за да се колебаят.

Те застанаха за момент неподвижни и се заослушваха, като че ли се страхуваха да не бъдат изненадани. Пиетро изгледа с пронизателните си очи мрачния вестибюл, прилепи ухото до стената, но не чу нищо. Слугите бяха си легнали отдавна и изглеждаше, че се безпокоят твърде малко за обсадното положение, в което се намираше островът.

Двамата мъже се изкачиха смело по стъпалата, после намериха вратата, която водеше към салоните на кралицата.

Отвориха. Забелязаха небрежно хвърлени върху фотьойлите женски дрехи, едно голямо скъпо манто. Значи не бяха се измамили.

Една малка лампа още светеше върху масата пред една картина на Св. Дева.

При вида на тоя образ двамата полицаи се прекръстиха, като че ли предприемаха някакво свято и честно дело. После се приближиха предпазливо до завесата, която прикриваше един от ъглите.

Пиетро я отстрани тихо, после се обърна към другаря си и му посочи Анунциата, която дълбоко спеше.

Лицето на Пиетро засия от радост. Той видя най-сетне в своя власт тази, която го бе презряла и отблъснала.

Никога очите на злодея не бяха изпускали такъв зловещ, такъв тържествуващ блясък. Те пръскаха искри на хищност. В тях се четеше омраза и дива страст.

Полицаят погледна наоколо, за да се увери, че никоя слугиня не ще дойде да ги смути в злодейската им работа или да вдигне тревога; после се приближи заедно със Себастиано до спящата и вдигна една кърпа, която се намираше до леглото.

Анунциата продължаваше да спи дълбоко. Изглеждаше като че ли безпомощно се оставя в ръцете на неприятелите си.

Но внезапно тя направи едно движение. Като по чудо се събуди. Отвори очите си и видя застинали в ъгъла на стаята двамата шпиони.

Тя потрепери от ужас и помисли, че сънува лош сън.

– Света Богородице! Запази ме! Пиетро!... – извика тя с глас, задавен от страх.

Злодеят отново се закикоти зловещо. Тигърът държеше плячката си.

– Не викай – каза ѝ той със спокоен и ужасяващ глас – или ще те

убием!

– Назад, проклетите негоднико! – произнесе тя с възмущение. – Не ме докосвай, клетнико!

Без да се бави, Пиетро се хвърли върху нея, покри й главата с голямата кърпа, която държеше в ръка, докато Себастиано извади въжето от джоба си и върза ръцете и краката на Анунциата.

Нещастницата напразно оказваше отчаяна съпротива. Тя се дърпаше, бореше се с всички сили. Виковете ѝ се задушаваша под платното.

Двамата полицаи хванаха жертвата си, единият за раменете, другият за краката, и се приготвиха да я изнесат вън от палата.

По една случайност никой от слугите не бе чул виковете на Анунциата. Негодниците преминаха през големия коридор, отвориха отново вратата, без да бъдат обезпокоени.

После те преминаха със своя скъп товар край църквата, и тръгнаха по пустия път, по който бяха дошли.

Внезапно Анунциата изпусна нов вик, един сърцераздирателен вик. Споменът за нейното изоставено дете, в ръцете на неприятелите, които мислеше за господари на острова, измъчваше майчиното сърце.

Вместо отговор, негодниците, които се видяха в опасност, стиснаха още по-силно кърпата и задушиха виковете ѝ.

Те стигнаха до скалите, без да бъдат обезпокоени. Обаче бяха удвоили предпазливостта си. Някакъв минаващ патрул, някой внимателен часовой можеха да ги изненадат, да заловят и двамата на края на целта.

Но тъмнината ги закриляше чудесно. Никой от хората на д'Артенай не подозираше драмата, която се разиграваше върху пустата дюна.

Негодниците прекосиха скалите през прохода, който природата бе направила и достигнаха до пясъчния бряг.

Анунциата бе загубена! Тя още се бореше отчаяно. Но въжетата парализираха движенията ѝ. Тя оставаше неподвижна, изтощена от умора и страдание.

Внезапно множество гърмежи се разнесоха от височината на скалите. Няколко разузнавачи, които бяха забелязали силуетите на двамата мъже дотърчаха. Обаче много късно!

Пиетро отговори на тяхната стрелба с едно избухване на смях. Беше вече поставил Анунциата в лодката и бе се настанил там заедно със Себастиано.

В момента, когато те грабнаха греблата и се отдалечиха от брега, няколко души дотърчаха на плажа... Отново се разнесоха изстрели. Но смелите стрелци изоставиха скоро преследването и избягаха на свой

ред. Два разузнавателни кораба, натоварени с войници, бяха се доближили до лодката и я взеха под свое покровителство.

Лодката изчезна по забулените от мрак води, прибирайки се към ескадрата. Още няколко минути се чуваше шум от венециански куршуми, които се удряха във влажните скали.

33. Марино намира баща си

Спокойствието на нощта се разстилаше върху Венеция и нейната околност. Под звездното небе тук-там се открояваха под лунния блясък величествените камбанарии.

Камбаните звъняха и техните мелодични звуци се разнасяха и бавно замираха върху леко набраздените води.

Понякога някои закъсняла гондола се плъзгаше по спокойните води и оставяше малки вълнички след себе си.

Марино, напущайки остров Сан Николо, не се отпрати към Пиацата, а по пътя за Орфано.

Той имаше за върховна цел да проникне в „позите“, страшните мрачни и влажни килии.

Чувстваше се въодушевен от свръхестествена смелост и не мислеше вече за смъртта, която можеше да го дебне в сянката. Само мисълта за дълга изпълваше душата му.

Той отиваше срещу най-голямата опасност. Някой бдящ полицай можеше да го забележи, да вдигне тревога, и тогава всичко би било напразно...

С няколко удара на греблата смелият лодкар достигна ужасните стени, зад които линейка, в мълчание и забрава, многобройните жертви на кървавия съд.

Той трябваше да намери най-сетне потвърждение за своите опасения. Действителни ли бяха те? Старият дож дали беше мъртъв, загинал от страшни мъки? Или още живееше, по чудо оцелял от страданията?...

Маринели трябваше да благодари на случая. Той вече се намирал между постове на стражата, под корнизите на ужасните стаи на истината. Едно силно течение влачеше лодката му и той нямаше нужда да гребе...

Той си спомни, всред вълнението си, за Анунциата. Видя я да се моли за него, коленичила до своето дете. Но видението скоро изчезна от очите му. Анунциата не беше ли в сигурност, под закрилата на неговите

верни другари.

Той се приближаваше до целта. Маневрираше предпазливо, после постави греблата в лодката, за да не издаде присъствието си с пляскането на водата. Вече се различаваха глухите охкания на затворниците, прозвучаващи през малките дупки на стената, подобни на крепостни бойници.

Марино познаваше всички ъгли и ъгълчета на грамадния затвор. Той бе обходил цялата страшна сграда през дните на своето детинство. Познаваше всички тайни изходи, всички залутани коридори.

Той се спря пред ниския подвижен мост, откъдето полицаите бяха свикнали да влизат и да излизат, без да бъдат забелязани, когато трябваше да изпълняват своята ужасна дейност.

Марино привърза лодката си за една желязна халка в стената, после се промъкна през отвора и навлезе в коридора.

Застана за момент неподвижен и се ослуша. Нищо не се движеше в канала, нито в галерията пред него. Марино бе маневрирал с лодката така предпазливо, че никакъв шум не бе издал пристигането и спирането на лодката му.

Той напредна с бързи крачки, сигурен в пътя си. После се спря отново. Намираше се пред една голяма желязна врата, която спираше достъпа до затворническите килии.

Според един обичай, който новите деспоти не бяха променили, тази врата бе винаги отворена. Трина души бяха безпомощни да я тласнат. И, впрочем, можеше ли да има опасност от бягство? Други врати, двойни и тройни, снабдени със здрави ключалки държаха затворниците в техните килии. Кой можеше да се осмели да мине през Орфано, без да потъне в него завинаги?

Марино напредна смело в тъмнината. Въздухът ставаше все по задушен и по-смадлив. Никаква светлина не се забелязваше по черните и влажни стени.

Галерията, по която вървеше Марино, водеше направо в залата на пазачите. С предпазливост той се стараше да заглуши шума от стъпките си и се движеше пипнешком край стената. Потърси входа на една друга галерия, която водеше към „позите“. Тъмнината изглеждаше още по-непроницаема, отколкото в първия коридор.

Обаче, тази галерия се освети внезапно към средата от жълтеникава светлина, която падаше от фенер, закачен на тавана. На това място една врата, прикрита в стената, даваше достъп до Стаите на истината и залиите на полицаите. Често Бурони и неговите помощници влизаха и

излизаха оттук.

Марино удвои вниманието си. Той се излагаше на голяма опасност. Но за щастие, никой не се показа.

Всичко изглеждаше пусто. Той прилепи ухо о стената, за да се убеди по-добре... Не чу никакъв подозрителен шум.

Тогава пристъпи с твърди крачки и се отправи към стъпалата, които водеха направо към подземните килии. Там владееше зловещо мълчание, което бе смущавано от глухите охкания на невидимите мъченици.

Марино не можа да не потрепери, мислейки как нещастниците изживяха в страшни мъчения последните дни от живота си.

Горчивите проклетия по адрес на тримата инквизитори се примесваха с безпомощни оплаквания.

Но безсърдечните патрици изпълняваха със студенина своята зловеща работа. Едно подозрение бе достатъчно да направи от невинния виновник. Наказанието бе винаги ужасно. Държавното право, единственият закон им даваше право да наказват строго всички престъпления. Те не носеха никаква отговорност. Всяка произнесена присъда бе незабавно изпълнявана и маскираният съд очакваше полицаите да му доведат нови жертви.

Тяхната съвест бе мъртва. Разкаяние, срам, угризения на съвестта за тях не съществуваха. Те си играеха с хората, като с бездушни предмети. Никога не им идваше наум, че един ден те ще бъдат изправени да отговарят пред един съдия по-могъщ и по-властен от тях.

Виторио Карманиола, великият инквизитор, бе старец с побелели коси, с треперещи и сгърчени ръце. Често, зад неговата качулка клепките му се затвориха и той бе безпомощен да ги държи отворени.

Големият палач, вторият инквизитор, бе винаги студен и намръщен. Никога не се вълнуваше, никога не се усмихваше, никога лицето му не изразяваше какво и да е чувство. Той вършеше работата си автоматически. Великият инквизитор бе за него олицетворение на правосъдието.

Що се отнася до Марко Контарини, най-младия от тримата, неговото сърце бе затворено и лишено от всякакви човешки чувства. Той също изпитваше уважение и възхита от двамата си съучастници, и се стареше никога да не им противоречи. Впрочем имаше ли това право. Тия трима души, така единодушни наглед също се дебнеха един други. Той, последният дошъл, можеше да стане на свой ред жертва на своите двама колеги. Кой щеше да го защити? Никой. Понеже нито един венецианец не знаеше нито имената, нито лицата на тримата инквизитори...

Марино се намираше пред ужасните килии. Той заслиза бавно, стъпка по стъпка, по хлъзгавите стъпала и достигна до коридора, по който се намираха всичките железни врати, затварящи здраво подземните килии.

Ужасен въздух, задушен и влажен едновременно, дишаше храбрецът.

Марино бе събрал чрез своя верен Горо точни сведения за месторазположението и ролята на разните килии, които изпълваха избата. Знаеше точно къде се намира тази на баща му.

Той напредваше смело, бутайки с ръце стената, за да различи чрез пипане дирената врата.

Никаква светлина не осветяваше коридора с множество гънки. Последният сам изглеждаше като страшен затвор.

Марино трябваше да се осланя на пръстите и на ушите си, за да върви напред. Очите не му служеха за нищо.

Той се спря за момент и заслуша. Не чу никакъв подозрителен шум. Само охканията и въздишките на затворените смущаваха подземното мълчание.

През няколко пролуки на тавана падаше вода, капка по капка, с монотонен шум върху плочите.

Всичко в тия зловещи места напомняше за смъртта.

Марино намери най-сетне голямата железна врата, която търсеше.

Отвори я... Сърцето му затуптя до пръсване в гърдите. Най-сетне бе достигнал целта на своето пътуване.

Вратата бе тежка, масивна, разядена от ръждата...

Най-сетне под силните мускули на Марино тя се отмести бавно.

Марино слезе по нови стъпала, също хлъзгави. Като че ли слизаше с по едно стъпало по-надолу към смъртта.

Спря се отново и се ослуша. Никакъв шум, никакво движение, никакво дишане не издаваше присъствието на живо същество в дъното на „позите“.

Той се поколеба, обезпокоен. Дали предчувствието му се оправдаваше?...

– Татко мой – каза най-сетне той с глас, който се стареше да направи по-тих, – бедни ми татко, любими татко! Аз съм, синът ти Марино, който е дошъл да те освободи, да те върне при дневната светлина. Направи ми някакъв знак! Покажи ми присъствието си! Идвам да те спася!

Никакъв звук не се чу. Същото зловещо мълчание владееше в

каменната дупка. Само шумът на водните капки, стичащи се от влажните ъгли, разнообразяваше със своя ритъм тъжните часове в това безслънчево място.

Марино потрепери. Той завика отново.

– Татко мой! – изрече той с по-силен глас. – Марино Гримани, благородни доже, татко мой. Твоят син е дошъл при тебе, за да те спаси. Чуй гласа на кръвта си.

Но и този път никой не отговори.

Тогава Марино слезе тихо, бавно по влажните стъпала, за да се увери. Може би старецът спеше. Може би не чуваше зова на своя син.

Той навлезе по дълбоко в дупката. Отново запипа с трескави ръце по стените, които го окръжаваха, по влажните плочи... Пръстите му напипаха снопчета слама, остатък от мръсно легло, издаващи нетърпима воня. После внезапно почувства нещо студено. Бе се докоснал до нещо гладко, намокрено с вода, което изглеждаше като дреха...

Потрепери от ужас. Бе се докоснал до една сбръчкана ръка, костелива и мършава, която лежеше неподвижна...

Марино отстъпи ужасен. Разбра, че се намира до труп.

Промълви няколко молитвени думи, после се наведе отново над тялото, попипа лицето, гърдите, шията. Можа тогава да констатира, че нещастникът бе удушен... Въжето още висеше около шията му.

Кой беше този мистериозно убит?

Бе ли той дожът или някой друг?

Марино не се осмели да си въобрази това. Той помисли, че неговият баща вероятно е бил пренесен в друга килия и че някой друг каторжник е екзекутиран в тази килия.

Но той искаше на всяка цена да има потвърждение на съмнението си. Искаше да се увери още тази нощ, презирайки смъртната опасност, на която се излагаше.

Той се изкачи предпазливо по стъпалата, по които бе слязъл, отвори тежката врата после тръгна с тихи стъпки из галерията, която се простираше край Стаите на истината. Искаше да откачи фенера, който висеше на стената, по средата на коридора и го осветяваше цялата нощ. След това щеше да се върне при трупа, за да го разгледа.

Тази кратка екскурзия бе пълна с опасности. Често полицаите или офицерите преминаваха през коридора, за да направят някоя проверка из килиите.

Но Марино бе забравил всякаква предпазливост и мислеше само за своята благородна задача. Той успя да откачи фенера, без да бъде

обезпокоен. Върна се и пак слезе по стъпалата без да бъде забелязан.

Тогава с ужас видя страшното и окаяно положение, в което се намираше килията. Стените бяха покрити с едри капки влага. Хлъзгавите стъпала бяха покрити с мъх.

Марино превъзможна ужаса, който му вдъхваше този, зловещ декор, й заслиза по стъпалата предпазливо, страхувайки се да не падне и събуди стражата с шума на своето падане.

Достигна най-сетне до трупа. Последният лежеше върху плочите, напоени с влага, с глава обърната към стената. Тази глава бе с бели коси.

Марино потрепери с цялото си тяло. Бе отправил върху лицето на нещастника лъчите на фенера си и бе познал стария си баща!

Бе видял лицето му, с благородническа осанка, на което смъртта бе сложила своя отпечатък.

Марино, обзет от неопишуема болка, се хвърли върху трупа, проливайки поток от сълзи, като дете.

После целуна челото, обезцветено от смъртта, като че ли старецът не бе заспал и щеше да се събуди, за да види любовта на сина си.

Внезапно лампата угасна. В своето отчаяние, Марино несъзнателно я беше бутнал. Отново непроницаема нощ покри със своето було зловещия затвор.

Но граф Санта Рока, отдаден на своята скръб, не обърна внимание на това.

Той не преставаше да въздиша, коленичил до трупа на своя баща.

Беше пристигнал твърде късно, за да го спаси. Разкайваше се горчиво, че се бе забавил. Обвиняваше се в престъпление, което не бе извършил.

Изведнъж му се стори, че някакъв гробовен глас му казва:

– Не ме оплаквай! Аз най-сетне намерих щастието си, далеч от земните пороци. Марино, скъпи синко, стани! Иди, благословен от твоя баща, и отмъсти на неговите убийци! Накарай ги да изкупят страданията, на които бяха го подложили.

Тия думи, казани на Марино от някакъв вътрешен глас, възбудиха в него смелостта му. Чертите му се опънаха й лицето му придоби енергично изражение. Той стисна юмруци и прокле злодеите, които бяха убили баща му.

– Те ще умрат от ръката ми! – извика той – И цяла Венеция ще танцува над трупите им. Приближава часът на кървавия карнавал, когато целият град ще види един кървав пейзаж; часът на изкуплението

приближава за Луиджи и неговите отвратителни съучастници.

После той се наведе отново над труда на своя баща.

– Благородни господарю, татко мой – Каза той с глас, в който се четеше едновременно нежност и уважение. – Твоят гроб не ще бъде в този мръсен затвор, а в едно място, което някога ти е било скъпо – морето, което ще те скрие в своите бездни от любопитните. Ти обичаше това море, всяка година отпразнуваше венчавката си с него... и тогава то утихваше внезапно. Разпенените вълни изведнъж се обръщаха на леки бразди, които тихо се плискаха о дожовата гондола като че ли ти отдаваха почит. Сега тия води ще станат твой гроб. Те ще изразят съжалението на природата. Тяхното вечно шумолене, тяхното бучене ще бъдат погребалното ти оплакване.

Марино взе трупа на баща си в своите ръце, после се изкачи по стъпалата с тежкия си товар.

Той се отправи с голямо усилие към железната врата.

Последната, за щастие бе останала полуотворена, но едва се намери на средата на стълбата, когато чу подозрителен шум.

Стори му се, че някой идеше в мрачния коридор над него. Застана неподвижен. Обаче и стъпките също спряха... Марино бе чут...

Няколко секунди изминаха. Двамата мъже останаха в мълчаливо очакване, без да се виждат един друг. Всеки очакваше другият да тръгне.

После Марино чу мистериозния посетител да се приближава.

Чу го също да поставя внимателно крака си на първото стъпало на горната част на стълбата, после на второто и да слиза...

Кой бе този мистериозен посетител? Той не можеше да бъде някой от тъмничарите, понеже те не идваха никога в полунощ в мистериозните затвори. Те бяха свикнали да правят своята обиколка сутрин и не нарушаваха никога този обичай. Освен това, винаги носеха по един фенер. Непознатият напротив, напредваше като някое черно видение.

Марино стисна здраво в ръцете си трупа на своя баща и се облегна с гръб на стената, за да остави непознатия да мине.

Скоро двамата се намериха съвсем близо един до друг.

Една минута измина. И двамата изпитваха страх. Изведнъж един ужасен вик се разнесе в тъмнината.

– Проклятие! Напипах главата на един труп! Пазачи, тичайте, дайте светлина!

Марино позна гласът на дожа...

– Луиджи! – произнесе той ниско.

– Гръм и мълния, заповядах да донесат светлина! – извика отново дождът, който бе побледнял от ужас и се опитваше да се изкачи по стъпалата с треперещи от страх крака:

– Пазачи на помощ! Един фантом.

Най-сетне двама мъже дотърчаха, двама от наемните убийци, които бродеха непрестанно из коридорите на палата, очаквайки заповедите на инквизиторите.

Тия мизерници принадлежаха към ужасното съдружие, наречено „Червена ръка“, на което всеки член бе свързан с другите с нерушима клетва.

Те бяха винаги готови да извадят камите си и да извършат най-ужасните убийства. Изпълняваха своята злодейска работа с безстрашие и цинична радост.

Често получаваха мисия да убият някои благородници от висок ранг, които заради политическите си убеждения и своята независимост, бяха събудили неспокойство у инквизиторите.

Понякога тия благородници, чието единствено престъпление биваше, че изпускаха някоя непредпазлива дума за инквизицията, се ползуваха с голямо уважение сред народа. Тяхното извеждане пред съд би било държавен скандал.

В такъв случай наемните убийци изпълняваха своята подла работа. Полицията и съдиите даваха своите инструкции за убийството и никой не знаеше, кой е виновникът.

– Срещнах един фантом със страшната маска на смъртта, – повтори дождът, побледнял, със засъхнало гърло от вълнение. – Виждам го още и в тоя момент.

После, като че ли вида на двамата пазачи на върха на стълбата му бе дал сили, той се изкачи тичешком.

Отначало двамата дотърчали мъже се съвещаваха помежду си и се питаха за мистериозното събитие.

Единият забеляза, че фенерът от коридора бе откачен от стената.

– Виж – каза той на своя другар и му посочи една слаба светлина, която блестеше в дъното на дупката.

Действително, един остатък от свещта блестеше още във фенера, който Марино бе изоставил в килията.

– Маладето – каза другият, аз не вярвам, че фантомите имат обичай да откачат фенерите, прикрепени към стените и да посещават, служейки си с тях, подземните затвори. Да слезем и да видим какво е станало в килиите.

Вторият пазач прие предложението на другаря си и те се приготвиха да слязат.

Отначало се увериха, дали дългите им саби са в ножниците и дали върховете им са остри. После хванаха и размахаха камите си със сатанинска усмивка.

Двамата мизерници имаха и друга причина, за да слязат в „позите“.

Из Венеция се носеше като легенда, че в подземните килии на затвора на инквизицията се крият несметни богатства.

Затворниците от най-богатите фамилии лежах в тия мрачни затвори. Може някой приятел на някого от тях да бе се опитал да го освободи, отчаян опит, предварително осъден на неуспех.

Тази мисъл занимаваше двамата негодници.

– Е, добре – каза единият от тях, – ние ще изпитаме неговото безстрашие. Никой не ще ни запита какво сме направили с него. Тия носят винаги върху себе си скъпоценности, златни часовници, диамантени пръстени или пълни с пари кесии. Това не е за пренебрегване...

При тия думи двамата слязоха по стъпалата, водейки се по светлината, която се забелязваше в дъното на дупките.

Обаче, последната като че ли се отдалечаваше от тях. Те ускориха крачките си.

Внезапно тя угасна. После се чу плискане, като че ли някакво тяло падаше във вода.

– По дяволите! – изруга един от двамата бандити. – Ние не ще можем да видим вече нищо...

Започнаха да вървят напред по-предпазливо, бавно, от страх да не се подхлъзнат и да паднат във водата, която течеше в дъното на дупките.

Те се спряха нерешителни, безпомощни да познаят нещо в тъмнината.

Изведнъж, след няколко секунди нерешителност, им се стори, че различават някаква тъмна сянка да се промъква предпазливо край стената.

– Маладето! Гледай там! – извика един от наемните убийци, показвайки на другаря си фигурата, която се открояваше в тъмнината.

Тогав двамата се отправиха нататък.

– Стой! – извика единият с глух глас. – Не мърдай!

Но в момента, когато пазачът, произнасяйки тия думи се отправи срещу чужденеца със сабя в ръка, силно звънтене се разнесе. Последният сръчно бе отбил удара, отправен срещу него.

– По дяволите, той е въоръжен – произнесе негодникът, смутен от тази неочаквана съпротива. – Бързо, другарю, помогни ми да го довършим!

Ужасна борба се започна между тримата противници, които почти не се различаваха в тъмнината. В този отчаян двубой двамата пазачи се биеха с голяма енергия и ловкост. Но те бяха намерели господаря си. Непознатият владееше оръжието превъзходно.

Един вик се разнесе под зловещите сводове, нещо падна във водата.

Борбата стана още по-ожесточена. Сабите се кръстосваха със силно звънтене, изпускайки хиляди искри. Биещите се изпускаха глухи проклетия.

Изведнъж втори отчаян писък процепа въздуха. Чу се пак шум на падащо във водата тяло.

Пак се възцари мълчание, мъртвешко мълчание, изпълнено с несигурност и скръб. Кой бе загинал в тази борба? Кой бе намерил гроба си във водата на подземните дупки...

Един тъмен силует бързо тръгна по студените плочи на коридора...

34. В Санта Рока

Пиетро и Себастиано, бягайки със своята лодка, можаха да се отърват от огъня, който войниците бяха открили, щом забелязаха тръгването им. Нито един куршум не ги засегна.

Обаче това леко сблъскване скоро се преобърна в малко сражение.

Леките платноходи, натоварени с разузнавателна служба, които кръстосваха по всички посоки край брега, се приближаваха все по-многобройни. Екипажите отговориха на стрелбата на часовете.

Сражението се разгорещи. Няколко пехотинци от корабите вече бяха успели да слязат. После Зиани, използвайки това обстоятелство, стовари нови войски. Обсадените дотърчаха от всички страни, опитвайки се да отблъснат този опит за нахлуване.

Скоро две хиляди души от войските на арсенала се намираха на брега.

Анафесто не се чувствуваше достатъчно силен да отблъсне тази атака. Той каза да предупредят Фалие и неговите хора и се впусна в сражението със своята малка група.

Фалие пристигна със своя контингент. Венецианските войници като че ли за момент щяха да отстъпят пред шепата храбреци, но се

задържаха, понеже имаха предимство. Битката стана безнадеждна. Рано или късно колонистите от Санта Рока щяха да бъдат изтласкани от своите позиции под напора на многобройните неприятели. Само едно чудо можеше да ги спаси.

Силвио Зиани тогава предприе стоварване на войски на един трети пункт. Нахлуването започваше.

През това време Оргосо бе напуснал кулата, откъдето наблюдаваше. Той пое командването на шепата храбреци, последните които не бяха влезли в действие и се понесе срещу новите неприятелски сили, решен да им оспорва земята стъпка по стъпка.

В разгара на битката Анафесто и Фалие се намериха внезапно един до друг.

Последният, отслабващ от минута на минута, трябваше да потърси убежище зад скалите.

Анафесто забеляза изведнъж, че нямаше повече от двадесет души около себе си.

Виждайки се загубени, тия малцина герои извикаха в един глас:

– Да живее Марино Маринели! Да живее кралят на острова! – и умряха, покосени от куршумите и ударите на венецианските саби.

Войските от арсенала, победоносни на този пункт, се ентусиазираха, нададоха гръмки викове и продължиха похода си, в пълна сигурност, към палата на краля.

Опустошителната буря се развихри над нещастния остров.

Малко по малко Фалие и Оргосо отстъпваха пред многобройния неприятел отдръпвайки се към вътрешността на острова.

Нещастниците бяха отправили погледите си към пристанището, като че ли д'Артенай можеше да бъде спасител на всички.

Вече малка група бе отстъпила в последните укрепления. Стените на палата скоро бяха обърнати на крепостни бойници.

Внезапно се разнесе оръдеен гърмеж. Д'Артенай бе започнал стрелба с морската артилерия.

Тежките оръдия от галерите забълваха огън срещу острова, носейки разрушение и смърт сред редовете на неприятеля.

Фалие придоби смелост.

– Анунцията Маринели и нейното дете са още в палата! – извика Оргосо. – Наша свещена длъжност е да ги запазим с телата си и да ги спасим на всяка цена!

Фалие се отзова на пламенните думи на Оргосо и двамата се отправиха в апартаментите на палата.

Те прегледаха всяка стая, една след друга. Най-сетне пристигнаха в спалнята.

Завикаха името на Анунциата. Повикаха я отново, но никой не отговори на техния зов. Стаята бе празна. Майката и детето бяха изчезнали!

Най-сетне намериха, лежаща във вестибюла, върнатата Джустина, която бе смъртно ранена.

Трепереща от ужас тя разказа на двамата приятели на Маринели как нейната господарка бе внезапно изчезнала, как войниците ѝ бяха изтръгнали от ръцете детето, което желаше да защити, и го бяха убили.

Това ужасно разкритие изпълни двамата приятели с безграничен гняв.

Те излязоха от палата, събраха останалите свои привърженици и се впуснаха срещу неприятеля, надявайки се да направят пробив.

Те успяха след кървава борба тяло срещу тяло да пресекат огнения кръг, който ги притискаше, и да достигнат до брега. Те бяха всичко петдесет храбреци решени да намерят Анунциата или да загинат.

Вече зората със своята бледа светлина осветяваше разрушенията на нощта. Те забелязаха, че са на малко разстояние от пристанището. Дотърчаха тогава до хората на д'Артенай, които бяха върху корабите в пристанището и скоро двадесет галери, от които се състоеше геройската ескадра, вдигна котва, покровителствувана от огъня на своята артилерия.

Силвио Зиани се бе опиянил от триумфа си. Той се смееше непрекъснато.

За момент помисли да преследва с корабите си бягащата флота, но се отказа, предпочитайки да завладее целия остров, без да се бави.

Той бе побързал да изпрати във Венеция един рапорт, в който се хвалеше със стратегията си и успехите си. Той бе забравил да каже, че венецианците бяха победили и смазали нещастните колонисти, благодарение на това, че по брой ги превъзхождаха петнадесет пъти.

Денят мина в погребение на мъртвите, в изваждане оръдията от крепостите, в разрушение на палата, фара, крепостите – всичко, което островитяните бяха издигнали с толкова труд, смелост и търпение.

После, много дни след тази разрушителна дейност, Силвио Зиани се завърна във Венеция с цялата си флота, за да съобщи тържествено за окончателното изчезване на пиратското гнездо, което заплашваше сигурността на Адриатика, и да поиска награда за своето кърваво дело.

35. Верният роб

– Горо, не виждаш ли да иде? – попита старата Луала, която очакваше с безпокойство връщането на Марино.

Негърът се бе покачил на горния край на стъпалата, с подадена глава между полуизгорелите греди, и разглеждаше с внимание околните води.

– Негърът не вижда нищо! – отговори той.

– Света Богородице! – произнесе старицата, вайкайки се. – Вече е твърде късно. Те са го заловили, без съмнение, защото иначе той трябваше вече да се върне. Той тръгна в полунощ и скоро ще изминат дванадесет часа. Имам ли право, Горо? Каж ми! Слънцето е вече високо на небето, нали?

– Да, обед е вече – отговори негърът, загрижен и замислен.

– Пази се добре! Не се показвай да не те види някой, защото иначе сме загубени.

– О, какво ми важи животът, добра бабо – отговори той тъжно, – ако сеньорът е загинал!

– Имаш право, синко. Нашето съществуване вече не би имало никаква цел, но всичко още не е за отчайване...

При тия думи тя замълча и се отдаде на тъжни размишления.

– Говори, кажи ми още ли не виждаш нищо? – попита тя отново, след дълго мълчание.

Внезапно Горо забеляза една гондола, която се отправяше към острова.

– Струва ми се, че в нея има само един човек – каза той. – Изглежда, че се отправя към брега.

После, след като лодката се приближи, той можа да разгледа по-добре тия, които бяха в нея: те бяха двама, а не един.

Не вярваше, че Марино може да се качи посред бял ден от Пиацата и да премине Големия канал, покрай Гвидека, през така оживените места. Той неминуемо би бил открит и заловен от полицаите.

Старицата не преставаше да препоръчва благоразумие на смелия наблюдател. Един негов жест, едно леко помръдване на главата му, можеше да привлече вниманието на двамата лодкари и да стане причина за откритие скривалището на бегълците.

Негърът позна тогава, че неговият господар не беше в гондолата.

– Това са двама полицаи – каза той. – Лодката се отправя направо

към брега.

– Тогава ние сме загубени! – извика старичката с израз на дълбока тъга. Марино сигурно е паднал в ръцете им!

Но Гoro, чувайки тия отчаяни думи се развика:

– Сеньор е господар на себе си и никога не ще остави да излезе от устата му някоя дума, която може да предаде приятелите му... Те могат да го подложат на най-ужасните мъки, но не ще изтръгнат никакво признание.

– Имаш право, синко, не исках да кажа това. Но кой знае? Те може би имат някакви подозрения и затова идат... Какво ли ще правят сега.

– Опасността премина, бабо – отговори Гoro, след като наблюдава известно време хода на лодката. – Те обърнаха лодката и изглежда, че се отправят към Маламоко. О, негърът ги позна сега. Стариият фаропазач е седнал в задната част. Двама полицаи има с него. Единият гребе, а другият е легнал на дъното на лодката. Ръката му се показва над лодката. Те носят без съмнение, някакво важно известие в палата на дождовете.

Но старата бе още неспокойна. Тя не смееше да вярва, че тяхното скривалище не е забелязано от полицаите.

– Те ще се върнат след малко от Маламоко. Ще слязат – каза тя – и ще ни потърсят...

Бедната жена не можеше да се овладее. Тя питаше непрекъснато Гoro не вижда ли Маринели да се завръща...

После тя отиде до своето огнище, където готвеше риба и заприготвя обяда.

Тя хълцаше, мислейки, че Марино е може би затворник или може би е мъртъв.

– Уви! – въздъхна тя. – Той се опитва да извърши невъзможното. Той е много уверен в звездата си. След като така блестящо го води, накрая тя може да му измени и да го поведе към гибел. Но имам ли право да се противопоставям на благородния му проект? Няма ли право да отиде на помощ на своя баща, като презре най-страшните трудности и опасности? Уви! Той сигурно е загинал, станал жертва на своята преданост! Проклетата съдба изглежда ще ме преследва до последните ми дни. Аз, старата Луала, безпомощна, без сили, ще доживея, за да видя как ще загине моят хубав Марино, така здрав и пълен със сили. Боже всемогъщи, спаси ме от тази последна скръб!

Нейният кошмар отново започна. Всичко се въртеше около съдбата на Марино. Тя очакваше непрекъснато да го види да се връща.

– Часове след часове минават – си каза тя тъжно, – а Гoro още не

ми съобщава нищо...

Той не ще се върне вече. Той е мъртъв!...

После, с нетърпеливо безпокойство, тя премина, клатушкайки се през стаята и запита пак Горо.

Слънцето залязваше на хоризонта. Негърът виждаше една малка група гондоли, които плуваха във водите на острова. Разхождащи се и лодкари се прибираха в палатите или колибите си.

Но нито гондолата на полицаите, нито тая на Марино се показваха в навалищата от лодки.

Една идея внезапно блесна в главата му.

Той реши да отиде също в палата на дожовете и да подслуша какво се говори там. Щеше да узнае най-сетне резултатът от експедицията на Марино.

Старата Луала направи няколко препоръки, напомни му да бъде предпазлив, но той отхвърли нейните боязливи наставления отговаряйки гордо:

– Горо е достоен да опита всичко, което сеньорът се е осмелил да направи пръв! Вече вечерната тъмнина се съгъстява. Негърът ще тръгне за Пиацета.

– Бъди разумен, бъди предпазлив, синко мой... За да не бъде познат, той си постави една стара шапка с широки краища, която висеше, окачена на един гвоздей, в тъгля на стаята. После се наметна с една голяма мантия с качулка. Горо бе неузнаваем под тази дегизировка.

Той се сбогува със старата Луала и се изкачи по стъпалата на стълбата.

Като предпазна мярка той застана за момент неподвижен, преди да рискува да излезе навън. Разгледа с изпитателен поглед останките на бившия палат, като че ли се страхуваше да не го следи някой; после, щом разбра, че е сам, излез и се отправи към брега.

Потърси някоя гондола, но не намери нищо. Тогава тръгна край брега, докато стигна до колибите на рибарите.

Забеляза един човек, покачил се в една лодка, който се готвеше да напусне остров Сан Николо и да тръгне към открито море. Той се затича към него от страх да не пристигне твърде късно.

– Ей! Добри човече! – викна той на рибаря. – Отиваш ли на Пиацета?

Последният, в лицето на когото Горо позна Бартоломео, бивш съсед на нещастния Андрия Фарсети, издигна очите си към този, който питаше, но не можа да го познае. Той го сметна за някой закъснял

чужденец.

– Да, сеньор – отговори той благосклонно. – Ако желаете да използвате лодката ми, побързайте, защото аз съм готов.

Горо не чака да го канят втори път. Той се качи в лодката, после седна далече от Бартоломео, за да не може последният да различи чертите му в тъмнината.

И така лодката, под силния напор на стария гребец, напусна брега и тръгна към открито море.

По пътя се завърза диалог между двамата мъже:

– Знаете ли новината? – каза Бартоломео, който обичаше да говори!

Когато Горо отговори отрицателно, той добави.

– Не знаете ли, че великия капитан Силвио Зиани, който водеше действията по обсадата на Санта Рока, е изпратил в Маламоко един кораб с важно известие?...

Горо се престори изненадан от това, като че ли не знаеше, че Санта Рока е обсадена.

– Изглежда – подзе рибарят, – Маринели се намира във Венеция и островът скоро ще бъде превзет!

– Ах! – каза Горо с безразличен тон. – Рибарят видя ли кораба, за който говори? Разговаря ли с някои хора от екипажа?

– Не – отвърна Бартоломео. – Зная само, че моят съсед Пиетро е на борда.

– Тогава Пиетро без съмнение е един от приятелите на лодкаря?

– Хм! – каза рибарят, стреснат от този въпрос. – Почти така!

– Този Пиетро принадлежи ли към обсадните войски? – попита Горо.

– Между нас казано, той е от тайната полиция – отговори най-сетне Бартоломео. – Никой не може да потвърди каква роля е играл на острова на Маринели.

– Някоя тайна работа, без съмнение – подхвърли небрежно негърът.

– Аз мисля – прибави лодкарят, окуражен от тия думи на Горо, – че той е искал да си отмъсти. Човек трябва да се пази от него. Той е лукав и злобен момък. Някога бе слуга при стария Фарсети. Неговата отплата бе подла, злодейска. Той сега притежава къщата на бившия си господар.

Старият Бартоломео не се осмели да разкаже повече подробности за тази тъжна история.

Между това, гондолата бе пристигнала до стъпалата на Пиацета, където множество лодки спираха или тръгваха.

Отсега нататък Горо трябваше да бъде прекалено внимателен.

Бартоломео привърза лодката си на едно желязно колче, забито на брега. Неговият пасажер му даде една сребърна монета; после, без да слуша благодарностите му, се изкачи бързо по стъпалата, за да избегне погледите на лодкарите, които бяха отправени към него.

Едва бе направил няколко крачки по Пиацета, когато забеляза, че малката врата на палата на дожовете, тази която водеше към Моле, бе полуотворена.

Той бе учуден от това, понеже тайните входи на палата биваха обикновено затворени.

Той премина в сянката и се застоя няколко минути, наблюдавайки. Но никой не излезе, никой не влезе.

Най-сетне, след четвърт час, Горо предпазливо скрит зад една от колонадите на палата, дочу шум недалеч от себе си.

Видя да се приближава една дама със забулено лице, която се придружаваше от един гондолиер и друга дама.

Тия три личности, които напущаха тайно палата, минаха покрай колонадата, зад която се криеше Горо, без да забележат дебнещия негър.

Последният можа да види как се отправят по Пиацета и как после слизат по стъпалата до водата.

– Сеньората не може да бъде друга, освен дожесата – си каза той. – Какво означава тази мистериозна разходка?

После, все повече и повече заинтригуван, той реши да ги следи, за да види какво ще правят.

Разгледа около себе си и като се увери, че никой не го наблюдава, се отправи на свой ред към Пиацета.

Пристигна тъкмо навреме, за да види как двете дами се качиха в една от гондолите и лодкарят я отвърза от брега.

Горо, прав на тъмния кей, на известно разстояние, наостри уши, с надежда да чуе сеньората да произнесе една заповед, показвайки напавлението на лодкаря...

Но дожесата без съмнение, бе дала своите инструкции предварително, понеже лодката се отдалечи без шум, без нито една дума... Тайна забулваше нощната експедиция.

Гондолата се отправи към Големия канал, който пресичаше Венеция по нейната дължина.

Тогава Горо взе едно бързо решение. Да проследи на всяка цена мистериозната лодка и да се върне след няколко часа да продължи диренето си в палата на дожовете.

Нощта бе много тъмна.

Той слезе в една от многобройните гондоли, привързани към кея, убеди се, че нейният притежател не беше наблизил, после хвана греблата.

Горо, при нужда, можеше да се прояви като превъзходен лодкар. Гондолата, сърчно управлявана, тръгна като стрела към Големия канал.

Там, където се кръстосваха връщащите се и заминаващите гондоли бе твърде оживено. Лодките на богатите се срещаха с тия на бедните.

През този топъл сезон венецианските благородници се забавляваха да се разхождат цели часове през нощта в своите разкошно украсени гондоли. Но между големия брой увеселителни лодки, се смесваха и много бедняшки лодки, натоварени със зеленчуци или цвета, които, преминавайки през Големия канал се отбиваха в съседните канали, по бреговете на които имаше много дюкянчета.

След известно време Горо забеляза, че почти е достигнал лодката на дожесата. Той намали гребането, за да не привлече вниманието на тия, които следеше.

След продължително плуване лодката на дожесата се приближи до брега и спря до една мраморна стълба, която извеждаше на перона на един великолепен палат.

На известно разстояние оттам се забелязваше в сянката грациозната дъга на моста Риалто.

Горо приближи лодката си на другия бряг и, преструвайки се, че си почива, започна да наблюдава внимателно движенията на трите лица. Видя Катерина и нейната почетна дама да напушат гондолата, в която гребецът остана сам.

Негърът забеляза, блестящите златни украшения и скъпоценни камъни по тъмната врата, оръжията, символизиращи папското могъщество. Всичко блестеше великолепно под слабата светлина на един венециански многоцветен фенер.

Това беше палата на папския посланик. Горо разбра, защо дожесата бе извършила посещението дегизирана и под прикритието на нощта.

Никой венециански благородник, па било той самият дож, нямаше право да влиза във връзка с един чужденец или членовете на някое посолство.

Съветът на тримата намираще в тези връзки голямо престъпление, считаше нещастниците като предатели и ги подхвърляше на най-ужасни мъки.

Дожесата сама се излагаше на голяма опасност ако бъде разкрита от някой полицаи.

Взирайки се напрегнато във фасадата на палата, негърът забеляза

един прозорец, чийто балкон бе украсен с множество цветя.

Една дама бе седнала на балкона.

– Това е Мадлена Боргез, племенницата на папата! – помисли Горо.

Негърът добре знаеше целта за посещението на Катерина. Тя бе дошла в папския палат, за да се срещне със съперницата си по повод техния мистериозен план може би?

Действително, един слуга се яви внезапно при Мадлена и ѝ съобщи августейшото посещение, което тя очакваше. Тя стана и отиде да посрещне гостенката във вестибюла. Скоро двете дами се върнаха на балкона, седнаха една срещу друга и започнаха да разговарят, вдишвайки приятния аромат на окръжаващите ги цветя.

Горо си състави план.

За щастие гондолиерът бе се изтегнал в лодката си и спеше.

Големият канал беше още оживен. Само утринната зора прекъсваше разходките и караше хората да се прибират.

Той реши да опише с лодката си голяма дъга и да отиде на другия бряг на канала.

С помощта на няколко сръчни удари на греблата негърът поведе лодката покрай мраморната стена и я спря на малко разстояние от балкона, където двете дами разговаряха.

Той привърза лодката о една желязна халка, забита в стената, изправи се в лодката и хвърли наоколо изпитателен поглед.

Той бе много предпазлив, понеже се страхуваше да не разбуди заспалия лодкар или да привлече вниманието на двете дами.

Щом се увери в своята безопасност вниманието му се насочи единствено върху двете дами.

Той прилепи ухо до стената и заслуша техния разговор.

Узна веднага, за голяма своя радост, че двете говореха високо и ясно и думите им можеха да се схванат.

Те още си разменяха комплименти по случай срещата си.

– Виж ги, колко са любезни и учтиви една към друга! – промълви негърът на себе си. – Кой може да каже, че те се мразят смъртно и на драго сърце биха се разкъсали взаимно!

– На какво щастливо обстоятелство дължа честта за вашето посещение, сеньора? – попита племенницата на папата своята августейша гостенка.

– На един щастлив случай, който едновременно благоприятства и двете ни – отговори дожесата.

– Говорете по-скоро, Величество, за да споделя вашата радост!

Обаче, дожесата бе малко въздържана. Страхът от опасността, на която се излагаше, ако бъде открита, я изпълваше с безпокойство. Тя познаваше строгостта на наказанията, които я заплашваха.

– Не се страхувайте, Величество! – й каза Мадлена Боргез, за да я успокои. – Вашето посещение има личен характер и няма никаква връзка с папския посланик. Доверете ми без страх радостната новина, която желаете да ми кажете. Ние сме сами. Никой не ще чуе нашия разговор.

Успокоена и окуражена от благи думи, Катерина започна разговора:

– Успехът на нашия план оправда надеждите ни – каза тя. Нашата неприятелка е победена и пленена, благодарение ловкостта на нашите пратеници. Спомняте ли си за двамата полицаи, които натоварихме преди известно време с една деликатна мисия? Единият бе Пиетро, а другият Себастиано...

– Да, Величество, спомням си! Ние им обещахме, мисля, богата награда, в случай на успех.

– Е, добре! Те са изпълнили своето обещание, сеньорита Боргез! Пиетро дойде днес при мен и ми предаде важното съобщение. Анунцията е сега в наша власт. Двамата полицаи са проникнали в острова, благодарение на тъмнината, вмъкнали се в палата, заловили са я и са я довели тук върху една от галерите на брат ми.

– И къде се намира тя сега? – запита Мадлена.

– В пристанището, вързана, със закрити очи, лежача неподвижно, в дъното на една лодка.

Омразната Боргез едва съдържаше радостта си от тази неочаквана вест.

– Пиетро носи и едно друго съобщение, което не може да не ни изпълни с радост, сеньорита – подзе дожесата. – Марино е във Венеция и се разхожда на свобода.

При тази чудна новина, Мадлена потрепери. Тя разгледа инстинктивно около себе си, като че ли се съмняваше да не би безстрашният герой да подслушва нейните думи и да се появи внезапно в палата.

– Това е нечувано, – измърмори тя, – аз не мога да повярвам подобно нещо.

– Истина е – заяви дожесата. – Пиетро ми се закле в душата си.

Мадлена най-сетне се убеди.

– Ще му броя сама обещаните зекини – каза тя. – Той заслужава наградата си.

– Обаче, позволете ми един въпрос, сеньорита. Каква съдба

определяте на нашата неприятелка, която сега държим пленена? Измисли ли сте някое средство?...

– Да, Величество. Познавам едно средство, което ще ни отърве от нея, най-сигурното на света.

При тия думи дожесата я прекъсна.

– Пазете се, сеньорита Боргез – каза тя със задавен глас. – Аз съм заедно с почетната си дама, която слуша нашия разговор в съседната стая.

– Не, Анунциата не ще ни избяга този път. Предоставете я на мене, Величество. Вие можете да бъдете сигурна, че Маринели не ще я види никога вече в живота си! Ще ви разкажа всичко, което възнамерявам...

При тия думи Мадлена, подчинявайки се жеста на дожесата, заговори с нисък глас.

Горо напрегна слуха си да чуе нещо по-точно, обаче, не можа да долови нито дума! Реши тогава да напусне своя наблюдателен пост и преследването, и незабавно да пристъпи към изпълнение на плановете си.

Той седна без шум в гондолата си и скоро след няколко силни удари на греблата, лодката се намери на средата на канала и спря пред палата Карманиола.

Това беше проява на безстрашие. Пълн с увереност, негърът се усмихваше, мислейки за осъществяването на плана си.

Палатът на великия инквизитор не отстъпваше по лукс и богатство на този на папския нунций. Но зловещият старец, потискан дълги години от самотата, която го обкръжаваше, водеше меланхолично и тъжно, между огледалните стени върху мекия килим, едно безрадостно и безцелно съществуване.

Горо скочи ловко от гондолата, влезе във вестибюла на палата и попита слугата, който се приближи, може ли да говори с първия шамбелан. Негърът знаеше, че последният се ползваше с пълното доверие на своя господар и играеше ролята на шпионин.

Шамбеланът, уведомен от лакея, че един чужденец иска да му говори, дойде, разгледа негъра от петите до главата, но не го позна под новата му дегизировка.

– Няколко думи само, сеньор! – каза Горо със спокоен тон, канейки благородника да го последва в края на канала.

Но любимецът на Карманиола се показа недоверчив. Поколеба се дали да приеме поканата на Горо...

– Това е едно важно съобщение – каза негърът с доверителен тон.

- Говорете!
– Дали сенъор Карманиола е в момента в палата.
– Сигурно...!
– Е добре, нека сенъорът му предаде веднага това съобщение: До-
жесата ще се върне, дегизирана от палата на папския нунций. Тя се на-
мира още там!
Благородникът бе смаян от това неочаквано съобщение.
– Вие от тайната полиция ли сте? – попита го той учудено.
Но негърът, без да отговори на този въпрос, продължи:
– Тя е посетила папския палат с тайна цел. Била е видяна и ясно
позната...
При тия думи Горо се сбогува със събеседника си, скочи в гондола-
та и изчезна бързо в тъмнината.

36. Луиджи дожът

- Тази нощ великите съдии седнаха върху кадифените си фотьойли
един час по-късно, отколкото обикновено.
Великият инквизитор позвъни с звънчето, поставено върху масата.
Веднага един от маскираните слуги се появи в залата на съда.
– Идете при дожесата – му каза дон Виторио с заповеднически тон
– и предайте заповед да се яви веднага пред мен.
Слугата се поклони и излезе.
Великият инквизитор се обърна към двамата си помощници, които
гледаха изненадани и им предаде част от тайното съобщение, което бе
получил през нощта.
Дон Томасо изрази учудването си и намери чудна авантюрата на
дожесата.
Дон Марко изказа мнение, че тази афера е от голяма важност и че
съдът трябва да вземе решение, без да се бави.
– Съпругата на дожа познава закона – каза той. – Тя има най-малко-
то право да го нарушава.
– Ние ще чуем нейните обяснения и ще се произнесем – каза дон
Виторио. – Обаче, една точка остава неясна. Никой от моите шпиони не
е успял да узнае тайната на дожесата. Защо ли е ходила в палата на пап-
ския нунций?
– Вярвам – каза дон Томасо с важен глас, – че Катерина Зиани
преследва отново някои от своите тайни планове, изковани от нейната

амбиция и нейната гордост. Двамата полицаи, които изпратих в Маламоко, ми донесоха, че са видели една лодка да кръстосва в залива и твърдяха, че двама души са напуснали шалупата, за да отидат в палата на дожесата...

– Този мистериозен кораб принадлежи, без съмнение на флотата от блокадата – добави дон Марко, – понеже откакто обсадата на Санта Рокка е започнала, не е останал никакъв военен кораб в пристанището на Венеция. Изглежда и моето предчувствие се потвърждава, че дожесата поддържа тайни връзки със своя брат, великия капитан.

След малко вратата на страшната зала се отвори широко и Катерина се появи на прага с горди стъпки и надменно държане. Тя не се представяше като виновна, а като обидена и оскърбена жена. Една гордост на владетелка, чиято смелост, се четеше по лицето ѝ, очарователно със своята белота.

Тя направи един студен поклон на съда.

– За първи път, сеньори – каза тя, – вие ме викате да се явя пред вас. Ще ми позволите да изразя учудването си. Аз нося твърде важни съобщения и щях да дойда да ви видя тази нощ, без да дочакаме поканата ви.

– Оставете тия предисловия! – прекъсна я студено и безочливо дон Виторио. – Отговорете първо на нашите въпроси. Вашият разказ ще чуем после. Знаете ли, че едно ужасно обвинение тежи над вас, едно обвинение, което ви засяга не като дожеса, а като венецианка. Вие сте нарушили грубо закона! Вие знаете, повече от всеки друг, че е абсолютно забранено на всеки благородник или чиновник на републиката, даже и на самия дож на Венеция да прониква в някои чуждо посолство, особено тайно. Едно такова отиване е най-подозрителното. То представлява престъпление, висше предателство!

При тия думи, произнесени с леден и сух глас, дожесата не можа да съдржи едно потреперване.

Два часа едва се бяха изминали, откак тя бе напуснала папския палат и вече инквизиторите бяха уведомени за всичко. Нейното височайшо достойнство не срещна никаква милост пред омразата им. Тя, дъщеря на един от най-влиятелните благородници, сестра на великия капитан, бе изправена пред съда като някое просто момиче от народа.

– Вашите думи действително представляват едно тежко обвинение, сеньор – отговори тя с глас, който леко трепереше, – но моята съвест е спокойна...

– Имайте добрината, сеньора, да не ни отговаряте с неясни фрази –

я прекъсна грубо великият инквизитор. – Знаете, че нашето време не е скъпо. И така отговаряйте кратко и разбрано на нашите въпроси.

Дон Виторио продължи тогава разпита на дожесата.

– Принавате ли, че сте били снощи в едно чуждо посолство? Принавате ли, че сте направили посещението си забулена, за да се прикриете от чуждите погледи?

– Да! – отговори тя с нисък глас.

– Кай палат сте посетили?

– Палата на папския нунций!

– Имахте ли намерение да говорите с този посланик? Сторихте ли го?

– Не, сеньор!

– Кого посетихте в палата?

– Племенницата на папата, сеньорита Боргез, която се намира във Венеция и живее в папския палат. Ние сме във връзки от дълги години. Аз ѝ направих едно обикновено приятелско посещение.

– Вашето посещение е имало и друга цел!

– Тази цел не е друга, освен тая, заради която аз бях решила да се явя още тази нощ пред вас.

При тия думи великият инквизитор не скри изненадата си.

Зад неговата черна качулка, очите му внезапно светнаха със странен блясък.

– Вие смятахте да направите на тази чужденка разкрития, които би трябвало да знае само Съветът на тримата?

Този неочакван въпрос отчая Катерина.

– Сеньори – каза тя, – вие се стараете да очерните моята постъпка чрез погрешно тълкуване на най-малките подробности. Моля ви да не дириrete престъпление там, където не съществува! Благоволете да чуете обясненията ми. Сеньорита Боргез изпитва голяма омраза към незаконородения Маринели. Тя е дошла във Венеция да ни помогне да го погубим! Тази е работата, която ме отведе при сеньоритата. В случая няма предателство, а напротив заслуга на отечеството!

– Вие трябва да дадете още няколко обяснения, – подзе дон Виторио. – Ние узнахме, че един от корабите на обсадната флота е пристигнал тук. Знаете ли?

Дожесата отговори със спокойствие на въпроса на съдията и го запитва не желае ли да бъде въведен Пиетро, който слязъл от този кораб, носещ специално известие.

При тия думи тъга се изписа по лицето на Катерина.

– Тази новина – каза съпругата на дожа – е ужасно нещастие, катастрофа, която интересува цяла Венеция!

– Кажете я! – прекъсна е инквизиторът нетърпелив. – За какво говорите?

Катерина се приближи до голямата маса, тапицирана в черно и отговори с нисък глас от страх, да не бъде чута от някой слуга...

– Луиджи Гримани, дождът, полудя през последната нощ!

Дон Виторио подскочи от стола си при тази изненадваща новина. Двамата му помощници проявиха също живо изненадата си.

– Да, сеньори, – подзе дожесата. – Дожът, моят съпруг, е обезумял. Колебах се, дали да ви направя това разкритие, но сметнах, че мой дълг е да го сторя. От много години, забелязах, че моят съпруг проявява безпокойство и странно вълнение. Понякога той не можеше да намери спокойствие и почивка. Моите усилия да го успокоя останаха напразни... Посред нощ той става и се разхожда из палата. Слиза инстинктивно към тъмния затвор, в мрачните „поза“, като че ли някаква тайна мисъл не го оставя на мира...

Инквизиторите си размениха бързи погледи.

– Тия му пристъпи траеха обикновено малко. Аз не се безпокоях много, надявайки се, че те ще изчезнат малко по малко. Внезапно миналата нощ камериерките ми влязоха в спалнята ми. Лицата им бяха бледи, уплашени. Те се хвърлиха в краката ми и молеха да отида бързо в коридора, който водеше към Стаите на истината. Спомних си тогава една ужасна сцена, станала преди няколко дни. Луиджи, влизайки една сутрин в стаята ми, се появи пред мен олюляващ се, с блуждаещ поглед, с разбъркани коси, с измърсени дрехи, като че ли бе прекарал нощта в подземните затвори. Той трепереше с цялото си тяло и се смееше, прознасяйки несвързани думи. Не можах да узная истинската причина за тази временна лудост. Така обезумял, той изглеждаше, че се бори срещу някакъв невидим дух... Едва успях да го успокоя.

– Разкажете ни сега събитията от миналата нощ! – каза великият инквизитор.

– Добре. Тия уплашени жени ми казаха, че дождът се намирал пак в коридора, който минава край Стаите на истината и бил обхванат от необяснимо безпокойство. Облякох се бързо и се отправих в тъмните галерии, за да търся Луиджи. Видях го в състояние, което ви описах. Взех ръката му в моята. Тя трепереше, както и цялото му тяло. Каза ми със задавен глас, че бил се натъкнал на един труп, после срещнал един фантом по стълбите, когато слизал в „позите“. Опитах се да успокоя

нешастника и да го отведа в неговите апартаменти. Накарах го да легне, като някое дете и стоях при него докато заспи, изтощен от вълнението, което бе преживял. Приготвих се да дойда да ви намеря и да ви разкажа всичко, но ужасно предчувствие ме накара да се завърна в стаята на болния. Видях го изправен, разхождащ се като обезумял в стаята и викаш без прекъсване да го заведат в „позите“, за да види фантома, който го докарал до лудост. За да го успокоя, обещах и изпълних молбата му. Един пазач ни придружи с фенер в ръка. Ние действително намерихме един труп, лежащ на дъното на дупката. Намерихме също останките от фенера, който е висял в коридора и чието изчезване е обезпокоило пазача. Един ден измина от ужасната нощ. Никакво подобрение още не е забелязано в състоянието на нещастника.

Катерина бе привършила разказа си за преживените ужаси.

Великият инквизитор, чиято ирония се бе изпарила, отговори на дожесата с няколко успокоителни думи.

– Аз ще ви придружа при дожа, сеньора – каза той. – Но преди това искам да чуем известието на Пиетро.

Един слуга получи заповед да въведе гондолиера в черната стая.

Последният влезе след малко и се поклони дълбоко пред тримата съдии.

– Ти си напуснал ескадрата, която обсаждаше Санта Рока – каза Виторио с важен тон. – Какъв е предметът на твоята мисия?

– Господари – отговори запитания, – аз вярвам, че трябва да ви уведомя, че незаконнородения не се намира вече на острова. Великият капитан и офицерите подозират, че Маринели се крие във Венеция.

Съдиите изглеждаха смаяни от тази изненадваща новина.

Пиетро започна да разказва своето невероятно приключение при проникването в палата на граф Санта Рока.

– Ние успяхме, – каза той, – да отвлечем жената на незаконнородения и да я доведем във Венеция.

При тия думи дожесата прекъсна разказа на полицаия и се обърна към съдиите с умоляващ тон.

– Отстъпете на молбата ми и ще ви бъда вечно признателна, сеньори – каза тя. – Постановете съпругата на дожа да бъде предадена в моите ръце! Аз съм, която натоварих двамата гондолиери да я отвлекат и да ми я предадат!

Дон Виторио ѝ обеща да задоволи молбата ѝ, после разпита Пиетро за състоянието на неприятелите.

Шпионинът не можа да даде на дон Виторио пълни сведения,

понеже решителната битка, действията по дебаркирането и нахлуването бяха започнали след тръгването на двамата полицаи и тяхната плячка.

Дон Виторио освободи Пиетро, стана и напусна съда, придружен от дожесата.

Те прекосиха многобройните приемни салони, наредени с голям лукс, и стигнаха най-сетне в частните апартаменти на дожа на Венеция.

Великият съдия бе пожелал да придружи дожесата, за да разпръсне своите лични страхове. Съмняваше се да не би дожът, в своята лудост, да разкрие някой от тайните, които знаеше.

Когато двамата посетители се доближиха до стаята, те чуха един ужасен, сатанински смях. Ехото на смеха прозвучаваше зловещо от коридор в коридор и грамадните голи стени го връщаха още по-ужасен.

– Светлина! Да ми донесат светлина! – викаше Луиджи. – Не виждате ли тази сянка, този страшен призрак, който се промъква край стената.

Катерина отвори тихо вратата на стаята, в която се намираше дожът, пазен от двама доверени слуги, които ту се приближаваха до своя господар, ту се отстраняваха от него, когато го обземаха силни пристъпи.

В момента, когато дожесата проникна в стаята, Луиджи бе усърдно зает с изострянето на една великолепна кама, която бе обсипана с диаманти. Други оръжия, а именно две скъпи саби, бяха поставени върху масата. Нещастникът бе така погълнат от работата си, че не видя влизането на великия инквизитор и Катерина.

Последната направи знак на двамата лакеи да се оттеглят веднага и да затворят вратата след себе си.

Двамата слуги излязоха. Дожесата и великият инквизитор се намираха сами с обезумелия.

Последният пак се развика:

– Бързо Луиджи, бързо – промърмори той. – Пригответи се да се зачитаваш, защото духовете скоро ще пристигнат. Светлина, светлина, за да се уплашат и да избягат, смъртта обитава в тъмнината. Светлината я плаши и ослепяла. Да, аз ще победея и ще я смажа..., – и при тия думи той размаха буйно оръжието, което държеше в ръка. – Аз не искам да се срещам вече с трупа на Гримани.

Последните думи потвърдиха безпокойството на великия инквизитор. Дон Виторио се страхуваше дожът да не разкрие някои важни тайни. Той се доближи и го запита.

– Какво правите тук, така късно през нощта?

Луиджи повдигна учудено очи. Той изгледа втрещено тоя, който го питаше. Разбърканите му коси и червеникавата му брада представляваха чуден контраст с кадифените му дрехи, обшити със злато.

– А, това сте вие? – произнесе той с писклив глас. Защо идете? Някоя тайна заповед, без съмнение? Гримани... Неговият леден труп, неговото студено, бледо лице... Ах, пазете се, защитавайте се! Той ще дойде през палата, страшния фантом. Пазете се да не се натъкнете на неговия леден, страшен скелет... Това е ужасно. Вземете една от тези ками! Тя е добре наточена. Тя ще ви спаси живота...

– Вие имате нужда от спокойствие, Луиджи Гримани – отговори великият инквизитор. – Вие страдате.

Дожът избухна отново в силен, див смях. После, в своята лудост, той изказа мисли, които се отличаваха с искреност и истинност.

– Желаете ли да направите от мене един болник? – произнесе той. – Значи толкова съм паднал... Уви! Аз винаги ви се покорявах, а сега...

Никога той не бе упреквал с такава острота мизерния Виторио за унижителните условия, при които бе спечелил дожовата мантия.

Виторио и Катерина се опитаха да спрат този поток от думи. Найсетне се остави да го убедят и попита, дали ще го отведат в спалнята му.

– Светлина! Свещи! Фенери, много фенери! – викна той пак. – Найголяма светлина трябва да царя около мене.

Дон Виторио помоли Катерина да остане до леглото на болния, даде заповед всички оръжия да се изнесат и излезе.

Дълбоко безпокойство бе обзело душата на стареца. Дали дожесата бе познала в трупа от подземните затвори тялото на своя свекър?

Дон Виторио реши да посети веднага страшните „позе“ и да разбере истината.

Той отиде първо в Стаите на истината... Повика ключаря и двама пазачи да го последват до входа на „позите“.

По пътя го разпита.

– В коя килия сте влизали вчера с дожесата? – попита той.

– В тая вдясно, до края на стълбата, господарю! – отговори човекът.

Когато великият инквизитор и тъмничарят достигнаха до края на стъпалата, старецът заповяда на придружаващия го да отвори желязната врата на килията и да мине напред.

Последният го послуша и издигна лампата на височината на очите си.

Една нова стълба водеше от вратата към дъното на килиите. Стъпалата ставаха все по-влажни и по-влажни, колкото повече се

приближаваха към дъното.

Внезапно един глух вик, един вик на ужас се разнесе от устата на тъмничаря.

Ръцете на нещастника затрепериха. Очите му придобиха страшно изражение. Той бе крайно изплашен.

Какво означаваше това?

– Той е изчезнал, – извика тъмничарят със задавен глас. – Трупът го няма.

Дон Виторио взе лампата от ръцете на човека и нервно отправи светлината върху влажните плочи на дупката. Но никъде не се забелязваха следи от трупа на Марино Гримани.

Дупката бе празна. Само мръсното легло показваше мястото, където бе агонизирал нещастникът.

– Някой, без съмнение е слизал в „позите“ вчера или тази нощ? – каза главният инквизитор, хвърляйки изпитателен поглед върху тъмничаря.

– Никой не е проникнал в затвора, господарю! – отговори човекът.

– Безумецо! – извика дон Виторио, – какво си въобразяваш. Вярваш ли и ти, че мъртвите излизат от гробовете си, за да смущават живите? Сигурен съм, че някой е проникнал тук.

– Милост, господарю! Милост! – замоли се тъмничарят, хвърляйки се на колене пред страшния си господар. – Уверявам ви, че никой не е проникнал в коридорите и не е слизал по стълбите в „позите“. Това е дяволско дело! Трупът лежеше върху леглото миналата нощ. Видях го там при последната си обиколка.

– Последвай ме! – заповяда дон Виторио, изкачвайки се по стъпалата. – Давам ти срок до утро сутринта да размислиш и намериш храбреца, който се е осмелил да слезе в „позите“ и отнесе трупа.

Тъмничарят разбра страшния смисъл на тия думи. Той затрепери от страх: животът му се намираще в опасност.

– Боже всемогъщи, спаси ме от тази бода! Ела ми на помощ! – промълви той в своето отчаяние.

Внезапно, когато великият инквизитор се готвеше да изкачи последното стъпало и да отиде към Стаите на истината, тъмничарят забеляза при светлината на лампата нещо написано по стената. Той направи забележка на инквизитора и насочи светлината срещу надписа.

Тогава Виторио прочете:

„Марино Маринели сам дойде да търси баща си в «позите», за да го погребете във вълните“.

Великият инквизитор побледня. Чертите на лицето му се изкривиха ужасно...

37. Погребението

Да се върнем към онази страшна нощ, когато Марино Маринели, носещ в ръце трупа на баща си, бе чул гласа на дожа да се разнася под сводовете.

Припомняме си, че Луиджи, обхванат от страх, се бе отправил към тъмната галерия, викайки за светлина.

Марино трябваше да вземе някакво решение; той не можеше да разчита на бягство.

Реши да прибегне към хитрост.

Той слезе безшумно със своя товар и се върна отново в подземния затвор. Оттегли се в дъното на страшното място, твърдо решен да продаде скъпо живота си, ако полицаите се опитат да го заловят.

Една светлина на върха на стъпалата...

Луиджи бе хванал лампата, която Марино бе оставил, и се готвеше да слезе към железните врати. Изведнъж светлината угасна. Марино не можа да разбере какво стана. Действително, знае се, че дожесата, дотърчала на помощ на своя съпруг, обзет от страх, му бе изтръгнала фенера от ръцете и бе го отвела в неговите апартаменти.

Марино вече беше се успокоил. Той се готвеше да продължи опасната си работа, когато се разнесоха стъпки.

Марино не загуби присъствие на духа и успя да изиграе неприятелите си.

Той се хвърли решително върху почвата, криейки се зад тялото на дожа, за да не издаде присъствието си в подземие. Трупът бе поставен върху сламата, както по-рано, и нищо в положението му не издаваше, че за няколко минути е бил изтръгнат от своята почивка.

Тежката желязна врата се отвори. Дожесата слезе по стъпалата, придружена от една запалена лампа. Тя се ограничи да констатира, че трупа се намира на обичайното място, после обзета от този инстинктивен ужас, който изпитват живите от контакт с мъртвите, тя напусна бързо затвора, без да поглежда местата.

Тогава Марино излезе от ужасното си скривалище и се ослуша.

Той чу стъпките на дожесата малко по малко да се отдалечават и да заглъхват под сводовете.

Когато тишината изпълни отново подземията, той излезе и с вълчи стъпки се изкачи по стълбата, водеща към галерията. Бледата светлина на един фенер, окачен на стената от тъмничаря, прозираше през полуотворените врати и вадеше стъпките на героя.

Тогава, изпълнен със смелост, реши да подиграе инквизиторите и техните полицаи. Той вдигна един бял камък, откъртен от стената и написа надписа, който дои Виторио прочете следната нощ.

След това се върна в подземие, взе трупа в ръцете си и излезе отново от затвора със своя тежък и зловещ товар.

Спокойствието владееше и в горните галерии.

Марино напредна предпазливо по дължината на стената, която отделяше стаите на инквизиторите и достигна безпрепятствено стълбата, където се отделяха галериите, водещи към салоните и апартаментите на съдиите.

Там никой друг не би могъл да се ориентира. Но Марино познаваше чудесно всички ъгли и ъгълчета на палата. Той разумно избягна опасните галери и тръгна наляво по един мрачен коридор, който водеше към една врата за подвижния мост над канала Орфано.

Изведнъж, когато бе направил едва няколко крачки в коридора, чу глух шум от тежки стъпки и силни възбудени гласове, които отекнаха далеч под сводовете.

Той постави на пода товара си и се прилепи към стената.

След малко група полицаи, носещи запалени факли, се появи в голямата галерия. Те разглеждаха на всички страни, после се отдалечиха, без да разгледат коридора, в който се криеше Марино.

Беглецът реши да почака, докато настъпи мълчание, но скоро двама часовои дойдоха и започнаха да се разхождат от една галерия в друга. После други дойдоха да ги сменят. Марино не можеше да напусне скришото си.

– Денят вече настъпи; един слънчев лъч се промъкна през външната врата на галерията.

Положението на безстрашния незаконнороден оставаше опасно. Той бе принуден да дочака следната нощ...

– Часовете преминаваха един след друг. Нещастният Марино продължаваше да стои прилепен към стената, борейки се със съня и глад, които го измъчваха.

Но той имаше свещената задача да изтръгне баща си от ръцете на своите неприятели и това благородно чувство му вдъхваше смелост. Той забрави лишенията и мислеше само за успех на своето странно

приключение.

След дълго чакане, което му се стори цял век, Марино предположи, че вечерта е настъпила и се приготви да се измъкне.

Часовите бяха напуснали галерията.

Той се увери за последен път, че никой не го следеше, че никакъв полицаи не бродеше наоколо, и отвори бавно, тихо вратата на подвижния мост. Предчувствието му се оправда. Нощта покриваше вече със сянката си Орфано, страшилището за невинните жертви.

Върна се бързо при трупа на баща си, взе го на ръце и го отнесе в своята гондола, която стоеше още привързана, там, където я бе оставил.

Постави трупа в дъното на лодката, с извънредна предпазливост, после хвана греблата и започна своето опасно пътуване.

Той можеше да срещне всеки момент някоя Лодка с полицаи, правещи своята обиколка. Най-малкия шум на греблата можеше да обърне внимание на някой часовой.

Марино гребеше енергично и скоро лодката полетя като сърна покрай черните стени на грамадния палат.

Най-сетне достигна до един по-широк канал, който свързваше Орфано с Големия канал. Той бе спасен.

За момент престана да гребе, за да си откъхне.

Хвърли зад себе си любопитен поглед...

Далече, там, където с Орфано се съединяваше един пресечен воден ръкав, блестеше светлина: една лодка, на която имаше десет полицаи със запалени факли в ръце, се движеше бавно покрай стените на палата.

Марино се бе избавил по чудо от техните нокти. Ако бе тръгнал само няколко минути по-късно, би бил загубен.

За да избегне навалищата от гондоли, които идваха и отиваха по пътя за Лидо и остров Сан Николо, трябваше да опише с лодката си широка дъга и да следва брега, където се движеха по-малко лодки.

Колкото се приближаваше към морето, Големият канал ставаше все по-широк и неговото гърло изглеждаше като малък залив.

Неговите брегове, обрасли и голи, бяха тогава пусти. Множество канарички изпъкваха из водата и бяха опасни за мореплавателите.

Но Марино познаваше отлично лагуните и знаеше как да избегне опасните места.

Венеция вече изглеждаше като грамадна светлина сред нощта.

Гондолите започнаха да стават все по-редки; от време на време Марино забелязваше в далечината някоя гондола, плъзгаща се като голям лебед по мекия воден килим.

Почувства се сигурен и мисълта си съсредоточи изцяло върху скъпоценния товар, който лежеше неподвижно на дъното на лодката.

Гледаше трупа с някаква особена гордост. Той бе успял най-сетне да го изтръгне от ръцете на негодниците, които му бяха отнели короната, съпругата и живота.

Височайшият покойник, най-сетне, щеше да намери едно погребение, достойно за ранга му. Марино забравяше всички страхове и ужаси, които бе преживял и мислеше само за своята победа и за свещената длъжност, която щеше да изпълни.

Не преставайки да гребе, обзет от тези мисли, Марино достигна най-сетне до остров Сан Николо. Той бе направил едно дълго пътуване и полунощ отдавна бе преминала.

Едно белеещо се здание се открояваше пред него. Това бе църквата на Сан Николо, където всяка пролет дождът отпразнуваше тържествено своята сватба в морето.

Марино се увери, че брегът е съвършено пуст и че никаква чужда лодка не бродеше наоколо, после спря и привърза своята лодка о едно колче.

Според италианския обичай, вратите на капелата бяха широко отворени. Едно кандило гореше над олтара и разпръскваше своята бледа светлина върху подарените малки корабчета от богомолците.

В моряшките селища семействата, които имаха загинал в морето, подаряваха в негова памет на църквата едно малко корабче, шедьовър на търпение и изобретателност, което се окачваше на тавана на църквата.

Марино се хвърли на колене и усърдно се замоли. В молитвата намери нови сили, отмора и необходимото спокойствие за душата си, раздрусана от вълнение и физическа умора.

Едва бе излязъл от църквата, когато изпита за момент ужас. Бе забелязал да се приближава до неговата гондола един подозрителен силует, който се навеждаше.

Марино, изненадан, остана за момент неподвижен и пипна с ръка камата си.

Кой може да бъде този човек с чудната фигура, който се промъкваше мълчаливо към гондолата му? Беше ли някой шпионин? Беше ли неговото присъствие на брега открито от някои шпиони, скрити в гъсталациите на острова?

Марино извади оръжието от ножницата си и пристъпи с тихи стъпки към непознатия, когато последният вече се бе осмелил да погледне в

гондолата и да види, какъв товар има в нея.

– Хей, юначе, какво търсите? – извика Марино.

Вместо отговор мистериозната личност вдигна глава и избухна в смях.

Това бе Горо. Неговата широка мантия, шапката му с широките краища го правеха неузнаваем.

Марино се зарадва. Той бе намерил своя верен слуга в един от най-грандиозните моменти на своето съществуване.

Горо разказа на господаря си как бе ходил да го търси в града.

– После – добави той, – когато негърът се върна от Пиацета и дебнеше в широката част на лагуните евентуалното минаване на гондолата на сеньор, внезапно забеляза, че някой спира на тази част на острова и отива в църквата. Заинтересован, той гребя с всички сили до острова, слезе на свой ред и намери най-сетне сеньора.

Марино благодари на роба си за предпазливостта му, после му показа трупа на баща си, скрит в лодката.

– Искам за баща си достойно погребение – каза Марино с важен глас. – Ти ще присъстваш на това погребение, Горо. Качи се в гондолата ми?

Негърът се подчини.

– Къде ще отидем, сеньор? – запита негърът, който не разбра добре думите на господаря си.

– Ние ще отидем в открито море, Горо. Там ще извършим погребението!

Негърът разбра. Той не отговори нито дума, а хвана греблата.

Лодката премина така едно доста дълго разстояние. Когато сянката на лагуните изчезна напълно от хоризонта и когато островът Сан Николо изглеждаше като една тънка ивица, Марино каза на гребца да си почине и лодката остана за момент почти неподвижна върху спокойните води, които лекият ветреца едва набраздяваше.

Цялата природа почиваше.

Лекият ветреца галеше водите и движеше бавно облаците.

В този момент незаконнороденият стана и се обърна към морето с тия думи:

– Връщам ти твоя любим, Адриа! Връщам ти Марино Гримани, твоя покоен съпруг. Някога ти замлъкваше и задушаваше гнева си, когато той ти говореше. И сега той ще почива в твоята гръд и ще вкуси в мир почивката, дължима на един дож!

И морето се бе смълчало наистина, като че ли от уважение към

тържествената минута...

Вягърът бе изчезнал. Шумоленето на вълните бе затихнало.

Граф Санта Рока се хвърли на колене до тялото на стария си баща и започна да се моли. Горещи сълзи блеснаха в очите му и се търколиха по бузите му.

Горо също коленичи и целуна дрехите на мъртвия.

Марино стисна за последен път ръцете на дожа Гримани.

– Татко – каза той с тържествен глас, – ти сега си освободен от ужасните мъки. Ти най-сетне намери така желаната почивка. Но твоят дух не ще престане да живее в мене и да ме напътства. Любими татко, направи щото твоят син по великодушие да прилича на тебе. Заклевам се в последния ден на твоето земно пребиваване, че ще отмъстя на негодниците, които отнеха честта и спокойните дни на твоята старост... Приеми го Адрия, приеми твой съпруг, величествено и гордо море, остави го да вкуси в твоите глъбини вечната почивка!...

Марино взе трупа в силните си ръце, носле го спусна бавно, нежно във водата. Появиха се малки водни кръгове, после водната повърхност се изравни.

Съпругът на морето бе погребан във вечния си гроб!

– Сега да се върнем на остров Сан Николо – каза Марино с глух, задушен от вълнение глас.

После сам заби греблата в това море, което тържествено бе приело своя царствен съпруг.

38. Славните останки от победените

Марино и Горо трябваше да прикрият цялата си скръб, научавайки ужасното съобщение за поражението на Санта Рока.

Кралят на острова присъстваше незабелязано на четенето на прокламацията за неговия провал, за смъртта на привържениците и приятелите му.

Господарят и робът излязоха от редовете на тълпата.

Маринели, по-рано така горд, така самоуверен, се чувствуваше непоносим товар. Сълзи бяха замрежили очите му...

Обаче, едно нещо го бе приятно поласкало. Народът го аплодираше. Народът за първи път, отказваше мълчаливо да взема участие в празненството, на което го канеха.

Двамата мъже се завърнаха бързо към моста Риалто, обзети от

мрачните мисли. Там намериха гондолата си.

– Санта Рока е загубена! – каза героят. – Моята колония е почти унищожена, жена ми е грабната, но аз не губя кураж. С шепата храбреци, които ми остават, аз ще направя чудеса.

Марино гореше от нетърпение да види оцелелите хора от неговата малка армия, да ги окуражи и да почне отново разрушителното дело.

Но той реши да тръгне сам. Даде нареждане на Горо да остане при старата Людовика Марчело и да бди над нея.

– Бъди разумен! – му препоръча той. – Грижи се, щото на старата Луала да не липсва нищо; набави нужните провизии; не издавайте вашето присъствие на острова!

После той подаде на Горо пълната си кесия.

– Не зная колко ще трае моето отсъствие – добави той, – но аз мисля да се върна през време на карнавала. Когато дните за дегизирането започнат, маскирай се и ти се промъквай навсякъде. Слушай разговорите на тълпата. Осведоми се за състоянието на армията, за имената на началниците. Взemi точни сведения, понеже те ще послужат за основа на бъдещото ни дело.

Горо се закле да изпълни точно заповедите на своя господар.

В този момент гондолата достигна до остров Сан Николо. Двамата мъже скочиха на земята, привързаха лодката о едно колче и се отправиха към лодката на Маринели, която се намираще на няколко метра подалече.

Господарят повтори наставленията си, натовари негъра да предаде на Луала сърдечните му поздрави, после лодката се отдалечи с бързината на стрела по направление към Брандоло, където платноходът на Маринели бе пуснал котва.

Марино мислеше да се отбие в Маламоко, за да узнае в колко часа мистериозният кораб ще тръгне, но се отказа. Морето бе станало бурно и движението на лодката бе затруднено; от друга страна, никой в Маламоко не би могъл да даде полезни сведения на Марино. Часът за тръгване на кораба оставаше неизвестен.

Беше около един часа сутринта, когато героят разпозна очертанятия на пристанището Брандоло. Той познаваше всички гънки на брега на това място и знаеше къде да насочи лодката си.

Тогава забеляза на известно разстояние от залива своя платноход, когото вълните леко люлееха...

Той описа със своята лодка една голяма дъга, за да избегне минаването край други кораби на котва в залива и се отправи направо към своя

кораб.

Като че ли всичко спеше на борда; нищо не се движеше по моста, нито край оградата.

Внезапно един моряк се появи до оградата, без съмнение кормчията и започна обикновените си наблюдения.

Марино бе познат, лодката му изтеглена на борда и след няколко минути, разбуденият екипаж бързо вдигна котвите, опъна платната; две или три кратки и звучни команди се разнесоха на моста; корабът тръгна в открито море.

Но морето ставаше все по-бурно. Бурята бушува цялата нощ и следната сутрин. Маринели трябваше да се откаже от преследването на кораба на Мадлена.

Обаче Марино не желае да пренебрегне никакво средство, за да може да получи желаното уверение.

И така, той даде заповед на кормчията да се отправи към Маламоко.

– Проявете благоразумие – каза той. – Влезте в залива така, че да мога да разгледам корабите, които са там на котва. Но не отивайте близо до брега, защото ще бъдем познати от фаропазача!

Морякът се подчини. Корабът на победения крал напразно обиколи входа на пристанището Маламоко: мистериозният кораб бе вече вдигнал котва. Какво да прави?

Марино, комуто внезапно дойде наум една идея, даде заповед да се отправят към Анкона. Имаше предчувствие, че Мадлена е вече слязла на италианския континент, водейки своята плячка със себе си.

След шестдневно плуване, Марино и неговите безстрашни привърженици пристигнаха в Анкона.

В това пристанище по него време цареше голямо оживление. Всеки ден многобройни кораби от всякакъв тонаж влизаха или излизаха от него.

Марино напразно търси в тази навалица платнохода на принцеса Боргез. За щастие, многодневните търсения го убедиха в безполезността на усилията му. Мадлена, недоверчива и хитра, беше тръгнала по друг път.

Маринели се готвеше да напусне Анкона, без да намери нещо полезно, когато внезапно случаят му помогна.

Вече корабът бе опънал своите платна, готов за тръгване, когато Марино при последната си обиколка, която правеше из пристанището, позна двама стари моряци.

Тяхната походка, тяхното облекло му напомняха моряците от Санта Рока. Кой бяха тия двама мъже?

Марино остана за момент неподвижен и започна внимателно да ги разглежда... Те се отправиха към него също заинтересовани.

– Не се лъжа. Вие сте Маринели, кралят на острова! – каза един от тях, приближавайки се до него.

Графът тогава позна Зани и Тонино, неговите верни служители. След като размениха няколко прочувствени думи, изгнаниците започнаха да говорят за общата си скръб.

– Кажете ми – попита Марино, – наистина ли Санта Рока е напълно загубена за нас.

– Уви! – отговори Тонино тъжно. – Всичко е загубено, съвършено загубено. Войниците от арсенала предадоха острова на сеч и опустошени. Анафесто и по-голямата част от защитниците умряха с оръжие в ръка. Само Оргосо, д'Артенай, Фалие и около шестдесет души успяха да избягат, пробивайки блокадата с дванадесет галери, нашата последна сила. Те хвърлиха котва в Термоли и очакваха вашето пристигане, благородни Марино. Ние бяхме тръгнали за Венеция, с надежда да ви намерим, когато за щастие...

– Дванадесет галери и шестдесет души – повтори Марино; това значи, са славните останки от разбитата ми армия, от моята търпелива и немуморна работа? Но все пак ще бъде благословено providението! Всичките мои приятели не са загинали. Тази шепа храбреци, може би, ще бъде достатъчна за възобновяване на моето дело. Понякога неколцина решителни хора могат сами да извършат чудеса!... Хайде, мои приятели – добави той, обръщайки се към двамата бивши риболовци, – елате на кораба ми и бързо на път за Термоли! Там, Фалие, д'Артенай и Оргосо ще ме уведомят за съдбата на жена ми и детето ми.

При тия думи Зани и Тонино, които знаеха ужасната участ на двете невинни същества, едва сдържаха вълнението си.

Марино бе узнал чрез своя верен Горо нещастната съдба на своята жена, но още вярваше, че детето му, неговата единствена радост, малкото същество, пълно с живот и нежност е спасено.

Тонино и Зани предадоха на техния уважаван началник разказа за последната драма, когато Санта Рока и неговите защитници бяха загинали, ставайки жертва на вратата си в Маринели.

– Когато Фалие и Оргосо отидоха в палата преди тръгването, – каза Тонино, – те намериха всичко разрушено и никаква следа от съпругата ви или детето ви. Джустина, слугинята лежеше върху прага на стаята на

Анунциата – прободена с нож, издъхваща...

Марино не го остави да завърши разказа си.

– Моето дете! – извика той отчаяно, поднасяйки ръцете си към лицето, – те са убили моето дете! Кой знае дали не са го измъчвали... О, Господи, помогни ми да изляза от това ужасно съмнение! Ще полудея!...

Зани и Тонино, дълбоко покъртени от тази сцена, мълчаха.

След кратко мъчителното мълчание кралят на острова се обърна към тях и ги запита отново за детето си.

– Истина ли е, че са го убили? – ги запита той със задавен от вълнение глас. – Кажете ми, намерена ли е някаква следа?...

– Те трябва да са го върнали на майка му, – каза Тонино, за да успокои нещастния човек.

– Дано да казвате истината! Мизерниците ми изтръгнаха силата, приятелите ми, любовта ми. Не ми остава нищо освен едни славни останки... Но поражението ни прави по-решителни, по-свободни, скъпи другари! Отчаянието направи от мене един неукротим тигър. Да не с колебаем, мои приятели! Да отидем бързо в Термоли! Там ще събера смелчаците, които са предани на моята кауза, ще направя тържествен преглед на моите седемдесет храбреци и ще ги поведе към победа, подпомогнат от Фалие, Оргосо и д'Артенай. Ние ще влезем във Венеция и ще устроим един кървав празник. Белият мрамор на стъпалата на моя палат, скалите с зелените отблясъци, плажовете със сребрист пясък, които обкръжават моя остров, ще почервенят от кръвта на негодниците, които са го обсебили.

Марино млъкна. Той трябваше да превъзмогне скръбта си с върховно усилие. Внезапно бе намерил в себе си толкова пламък, че беше готов да започне отмъщението си.

– Ние ще ви следваме и ще ви помагаме до смърт! – заявиха просто двамата риболовци.

После тримата се прибраха на борда на платнохода. При настъпването на нощта колелото на макарата заскърца.

Последната котва бе вдигната. Мистериозният кораб пое бавно своя път към открито море.

Марино се бе облегнал на една мачта и погледът му се рееше меланхолично по белите гребени на вълните.

На следната сутрин заваля тропически дъжд, затъмнявайки хоризонта. После противен вятър се появи от юг, затруднявайки хода на кораба. Моряците на Маринели хванаха тогава греблата.

Надвечер, времето се изясни, но вятърът продължи да духа. Корабът напредваше бавно.

Внезапно, когато нощта се спускаше, морякът от наблюдателницата извика:

„Множество светлини се виждат пред нас. Червени светлини, зелени и червени, зелени!“

Човекът слезе от своя наблюдателен пост и обясни на началника си какво бе забелязал. Впрочем, сигнализираните светлини от моряка станаха скоро видими от моста и всички познаха, че тия светлини бяха от венециански кораби.

Малко по-малко, тяхното число се увеличи и цялата флота се появи пред учудените очи на Марино и другарите му. Тя се движеше с разгънати платна.

Флотата на Силвио Зиани се връщаше тържествено от Санта Рока и бързаше да даде на Венеция едно невиджано зрелище... един блестящ морски парад с хиляди залпове, с безброй викове...

Безстрашният кораб се излагаше на голяма опасност. Марино заповяда да разпънат и останалите платна и да се отстранят от пътя, следван от венецианците.

Тази маневра бе извършена със спокойствие и в пълен ред. Платноходът на Маринели, чийто светлини не бяха още запалени, изчезна в нощта и венецианските галери не можаха да го забележат, опиянени от триумфа...

По едно от тия явления, свойствени на Адриатика, вълните внезапно се бяха успокоили от тяхната ярост при настъпването на нощта. Стрешният грохот на водната стихия бе заменена с шума на леки, грациозни вълнички.

Марино наблюдава известно време ескадрата на палачите, чиито светлини изчезваха малко по-малко в далечината. Той ги гледа със скръстени ръце, с очи пълни с омраза. Почувства по-горчиво от всякога скръбта заради поражението си, заради разрушеното си дело... Но чувствуваше както никога необходимост да отмъсти. Гореше от нетърпение да стигне в Санта Рока, да види своя разрушен остров.

Но неговата първа задача бе да достигне и намери своите привърженици.

* * *

Благородниците бяха отнели на Марино цялото семейство, цялата му сила и не бяха му оставили друго, освен надеждата за близко

отмъщение, за страшното наказание.

– Наш дълг е да погребем мъртвите – каза той спокойно – и да поставим върху гробовете им камъни, както е редно. Защо се чудите на варварството на великия капитан? Той, без съмнение, само изпълнява заповедите на Висшия съвет...

При тия думи Маринели беше внезапно поразен от едно странно обстоятелство. Между вратите, които водеха към разните галерии на избите, тайната врата към галериите на диамантите, също бе разбита.

– Погледнете, мои приятели – каза Марино. – Силвио Зиани е претърсил всички ъгли на нашите скривалища. Без съмнение, открил е нашето голямо богатство, отнесъл го е във Венеция и го е изложил пред очите на смаяния народ, за да покаже, че братоубийствената война е донесла грамадно богатство... Приятели, ние сме ограбени!

Моряците, които го придружаваха, отстраниха от галерията останките от греди, после поканиха Марино и Фалие да влязат първи.

Те проникнаха в хранилището, където кралят на острова бе поставил своите пари. Касетката, в която бяха поставени, бе разбита. Обираните не бяха оставили Нищо, нито един сантиметър.

Една тайна касетка, скрита в стената, където граф Санта Рока държеше по-голяма част от диамантите си, бе също разчупена.

Но Марино си спомни, че някога бе отнесъл в Рим една част от скъпите си камъни, за да бъдат оценени, после ги отдели от другите и ги скри в отделно скривалище.

Марино провери скъпата касетка.

За щастие, обираните не бяха забелязали вратата, изкусно прикрита в стената.

Намери непокътнати и камъните, и разните важни документи, които пазеше там.

Взе чантата в ръце и я показа радостно на изненаданите си приятели.

– Ние имаме достатъчно, за да покрием всичките си разходи, – каза той. – Ще реализираме нашите планове, без да се страхуваме, че можем да бъдем спрени поради финансови затруднения.

Той се върна при своите в компанията на Фалие, разказа им за находката си, после всички се отпавиха към мястото, където лежаха неправените трупове.

Зрелището бе ужасно. Марино отстъпи с ужас. Но скоро се овладя, превъзможна отвращението си и се залови също да копае гробове.

Работата бе бавна и продължителна. Когато всички тела бяха

погребани, нощта бе настъпила.

Доброволците гробокопачи се върнаха на борда, където възстановиха силите си, изчерпани от изтощителната работа.

Повечето бяха легнали в хамаците си, докато Марино и неговите трима приятели се разхождаха по моста на галерата, и станаха свидетели на едно великолепно и неочаквано зрелище.

Д'Артенай бе казал истината. Мистериозните облаци дим бяха признаците на един вулкан; един огнен стълб освети внезапно нощта на остров. После още един го последва, след това – още един.

Всеки от тях огнени снопове се разпръскваше, почти след излизането си от земята, на безброй искри, за да бъде последван от гъст черен дим.

Морето се развълнува на свой ред. Вълните се заблъскаха една срещу друга. Галерите се залюляха върху своите котви. Огнените стълбове се придружаваха с глухо бучене.

Марино заудря сигналните камбани. Екипажът, събудени внезапно, започна бързи маневри, които Марино им предаваше чрез сигналните огньове. Всички кораби се отдалечиха на известно разстояние от брега и скоро бяха на котва в средата на пристанището. Не можеха да се доближат до кея, нито да отидат в залива, където морето беснееше с голяма ярост.

Огнените стълбове, които за момент бяха осветили небето и островчето, бяха изчезнали. Една тъмна, непроницаема нощ настъпи.

На борда на корабите, хората обзети от ужас, се хвърлиха на колене и се замолиха.

Най-сетне денят настъпи и откри пред очите на Марино и привържениците му нещо ужасно.

Морето, още бурно, тласкаше грамадните си вълни о кораба на незаконнородения.

Малко по-малко, зората прогонваше облациите.

Санта Рока бе пострадала от едно ужасно земетресение. Кратерът бе престанал да изригва пламъци и дим, но целият остров носеше белезите на разрушителната му сила. Тук-таме върху плажа лежах големи блокове от канарите, изтръгнати от земята при вулканичното изригване.

Хълмът, който някога се издигаше на острова като естествен наблюдателен пункт, сега бе разчупен. Неговите части бяха разпръснати по разни места из островчето.

Природната стихия бе довършила разрушителното дело, започнато от Зиани и неговите убийци.

Марино Маринели и неговите другари, връщайки се на острова, се бяха избавили по чудо от катастрофата.

Тъй като морето се бе успокоило, то изглеждаше по-сигурно отколкото брега и дванадесетте кораба се отправиха в Термоли.

Но този план беше лудост. Фалие, Оргосо и д'Артенай го коментираха и всеки даваше своите съвети.

– Вие ще бъдете познат и заловен, преди да можете да слезете – каза Фалие.

Оргосо подкрепи своя приятел.

– Оставете ме да ви изкажа моето мнение! Ние, седемдесет моряци, едновременно сме много, за да успеем в някое бързо предприятие и твърде малко, за да започнем едно сражение. Да ги оставим с флота край бреговете на Брандоло или Джорджия и да тръгнем само ние четиримата за Венеция. Ще се промъкнем така в тълпата маскирани и никой не ще ни познае. Помежду си ще се разпознаваме с тайни знаци и ще се срещаме винаги на определено място. Ще бъдем достатъчно ловки и силни четиримата да изпълним нашето отмъщение.

– Д'Артенай има право – каза Оргосо. – Неговият план е добър.

Марино на свой ред одобри изказаното мнение от френския благородник.

– Приемам вашия план – каза той, – по Горо, хитрият и безстрашен негр, ще бъде нашият пети другар. Ние не сме вече в състояние да създадем една нова армия, нито да победим нашите неприятели в открита борба, затова ще се промъкнем до техните жилища и ще наложим, без да очакват, наказанието, което заслужават.

– Ние ви се заклеваме тържествено, че ще се борим и ще умрем за нашата обща кауза – каза Фалие, хващайки за ръка своя приятел Маринели, – да останем всички солидарни до последната минута, докато делото на отмъщението бъде напълно завършено.

– Да, всички за един и един за всички! – извикаха горещо д'Артенай и Оргосо. – Ние предпочитаме да умрем, отколкото да изневерим на нашата кауза...

Обаче, една точка оставаше още тъмна. Какви маски да изберат?

Фалие предложи четиримата да вземат едни и същи маски, за да не могат да ги отличават един от друг.

Д'Артенай счете за разумно да изберат една от най-популярните сред тълпата маски.

Марино размишлява един момент, като че ли преценяваше разните предложения, които му бяха направили, после каза следното:

– Мои приятели, предложението на нашия другар д'Артенай е най-доброто. Ние всички ще бъдем облечени в черни домина, и ще носим на шапките си по едно червено перо, което не ще изненада никого, ако се разхождаме изолирано сред тълпата и ако само си пошепваме някои инструкции на минаване, без да завързваме разговор.

Оргосо, Фалие и д'Артенай се съгласиха думите на своя началник.

Те отведоха в Термоли единадесетте галери, които хвърлиха котва там и останаха под надзора на петдесет моряци. После четиримата герои, придружени от шепа храбреци, тръгнаха с дванадесетата за Венеция, пътувайки сред бурята много дни и много нощи.

39. Старият войник

В една от жалките колиби с ниски тавани, които се издигаха до венецианския арсенал, се водеше следният разговор.

– Защо се държиш така? Какво те интересува тебе! – каза Джероламо, старец на около шестдесет години, на своята жена Бенета, която бе възрастна почти колкото него.

Но старицата не се разсърди.

– Как! Джероламо – извика тя, – ти се осмеляваш да ме питаш за причината на... Е, добре, аз те питам не те ли е срам, на твоята възраст да вършиш подобни неща?

– Какво искаш да кажеш?

– Отговори ми, зная, че имам право. Винаги е било опасно да се доверявам на такъв стар развратник като тебе.

Старият човек, който бе облечен в униформата на войниците от арсенала и носеше заздравял белег на лицето, изглеждаше свикнал на такива бурни нападки и препоръча спокойствие на жена си.

– Какво означава това? – подзе тя, изправяйки се. – Ние имаме едно време едно дете и още ще ти бъдат много. Каква идея те е обхванала да доведеш друго дете? Да не си въобразяваш, че ще се запретна да храня децата на другите? Ние едва имаме от какво да живеем, едва имаме парче хляб и ето ти ми мъкнеш едно хлапе! О, аз не съм глупава, както мислиш. Разбирам, каква е работата... Това хлапе не ти е чуждо! Възрастта не ти пречи да вършиш винаги лудории! Не зная, какво ме спира, че не изгоня това ненужно създание от дома си.

– Чудовище! – произнесе старият човек, когото думите на жена му отчайваха все повече и повече. – Остави ме да кажа поне една дума!

– Не искам да те слушам, – прекъсна го, Бенета. – Не желая повече да слушам лъжите ти!

Старецът затрепери от гняв.

– Мълчи – викна той, – или ще се забравя...

При тия думи той произнесе едно страшно проклетие и удари с юмрук по масата.

– Ах, да, познаваме ги, ние мъжете, – каза Бенета. – Когато искат да накарат жените си да млъкнат, те ги малтретират. Отговори ми, прочее! Нямам ли право да говоря така? Защо не си оставил това дете при майка му? Ти не ми отговаряш. Ти не се осмеляваш да кажеш, откъде си го взел. Ти предпочиташ да отговориш: Мълчи, или ще те набия!

Бедният Джероламо не можеше да обуздае жена си.

– Мисля, че до днес не съм постъпвал така с теб – каза той ниско...

– Бил ли съм те някога? Отговори! – викна той с висок глас.

– Защо ме заплашваш? Аз съм една пречка, един товар за тебе. Ти сигурно си намерил някоя съмнителна сеньора, по-хубава и по-млада от мене, старата жена. Ах, сигурно тази втората те е напуснала на свой ред и ти е оставила за спомен едно дете! Хайде, изгони това същество. Кръвта ми се качва в главата, когато виждам един стар мъж като тебе да се забравя така и...

После Бенета започна да плаче и да въздиша. Изморена от своя гневен изблик, бе изпаднала в дълбоко униние.

Джероламо нямаше сили да понесе повече. Той се отправи към вратата, хвърли меланхоличен поглед към водата и привързаните към нея кораби и излезе.

– Почваме да се срамувам от себе си – измърмори той, – че позволявам да говорят подобни безочливости.

Бенета, горделива и отмъстителна, плачеше повече от ярост, отколкото от хитрост. Тя си бе въобразила, че нейният мъж ще ѝ поиска покорно прошка и ще ѝ признае престъплението, в което го упрекваше; но тя се бе измамила. Джероламо се показва безразличен.

Тя отърча след него.

– Какво значи това? – викна тя. – Ти ми оставаш детето и тръгваш!

При тия думи, произнесени непредпазливо на прага на вратата, той се обърна внезапно.

– Моля ти се! – каза той, – мълкни! Вярваш ли, че войниците, които живеят в съседните къщи, не чуват думите ти? Каква нужда има да ми правиш още сцени?

– Как така да нямам право! – викна Бенета, разгневявайки се

повече. – Зная, че другите жени не постъпват така, но те нямат мъже като мене!

Джероламо пазеше спокойствие. Той се върна вкъщи и се опита да разкаже на жена си историята за детето.

– Ти имаше време да съчиниш някой дълъг разказ и мислиш да ме заблудиш!

– Мизерно същество, защо клеветиш? Запитай Антонио и Даниел; те ще потвърдят моите думи. Остави само да ти обясня, как...

– Едно дете е попаднало случайно в ръцете ти! – добави тя с подигравателен тон. Предполагаш ли, че ще бъда толкова наивна да повярвам, че децата растат по оградите и хората ги берат на минаване.

Най-сетне кавгата поутихна и бедният Джероламо можа да обясни.

– Улавяла ли си ме някога в лъжа преди да напуснем Венеция – каза той със спокоен тон.

– Но как така изведнъж ще ми донесеш това дете.

– Е, добре, Бенета, това бедно дете ми е също така чуждо като на тебе. Аз просто извърших едно самарянско дело, вземайки го под мое покровителство.

– Бах! Дрънканица е всичко това! – подзе старата бърбица. – Ти си бил принуден да вземеш това дете, когато си слязъл, и сега се опитваш да ме заблудиш, че си го хранил и си се грижил за него през време на експедицията! Започваш лошо, това мога да ти кажа!

Старата жена крещеше така силно, че заспалото дете се събуди. Джероламо се приближи до леглото, където малкото същество бе поставено, покрито с една стара покривка и го взе нежно на ръце.

– Ела, мой малък Санцио, ела, мое дете; остави да те взема в ръцете си. Аз не ще те хвърля никога, макар тя да ми прави денем и нощем сцени заради тебе. Изпитвам състрадание към своето нещастие, бедно бебе.

Внезапно старата Бенета, като убодена от тия думи на Джероламо, се пошегува, виждайки го да взема детето в ръцете си и да го люлее като майка.

– Старите войници изглеждат добри бавачки – каза тя.

После му изтръгна малкото от ръцете и започна да го бави грижливо.

– Ела с мене, бедно хлапенце – каза тя, – ела, ти нямаш нито баща, нито майка. Те се срамуват да те признаят.

– То е сигурно сираче, понеже всички колонисти са загинали – добави старият войник. – Ах, какво ужасно зрелище! Припомням си целия ужас на нощта, когато бе извършена атаката. Каква ужасна бърканица!

Но малцина заминали с радостно настроение паднаха мъртви. Мога да твърдя, че повече от две хиляди души загинаха тази нощ. Привържениците на Маринели оказаха на нашата атака отчаяна съпротива. Ах, ако незаконнороденият беше на своя остров, той сам би застанал начело на хората си и ние никога не бихме могли да превземем острова!

– Защо ми разказваш това? – каза Бенета изненадана.

Но Джероламо продължи своя разказ, без да обърне никакво внимание на въпроса на жена си.

– Когато ние направихме пробив в защитата на острова, отправихме се към палата. Какъв великолепен стил, каква чудесна постройка! Когато пристигнахме с моето отделение, голям брой от нашите войници бяха вече пребродили всички вестибюли и стаите на горния етаж. Внезапно, когато излязох от палата, забелязах един млад войник, който държеше това дете в ръцете си и се забавляваше да го подхвърля като топка във въздуха. О, небе! Аз не бях обладан от болезнена чувствителност, но когато видях да хваща детето за малките му крачка и да го подхвърля във въздуха, обхвана ме гняв, спуснах се върху този безсърдечен човек, изтръгнах му скъпоценната играчка и го блъснах на земята. Когато той искаше да си отмъсти и да ме нападне, Антонио и Даниел ми дойдоха на помощ и респектираха негодника, докато аз отнесох пеленачето навън.

По това време обсадените развиваха една смела дейност и ние трябваше да се отдалечим от палата! През това второ сражение скрих детето в един храсталак. Призори, когато настъпи спокойствие, аз потърсих малкия и го взех със себе си на галерата, където го криех грижливо в своята кабина. Антонио и Даниел се грижиха за него. Малкото му телце още бе покрито с болезнени белези от бруталността, на която го бе подложил войникът. Ах, страшно бе наказан, безсърдечникът. Намерихме го всред много мъртви, в момента на погребението. И така, бебето закрепна малко по-малко и скоро ми протегна ръчичките си, като че ли познаваше своя благодетел. Ние му дадохме името Санцио. Най-сетне пристигнахме във Венеция, където го доведох у нас, на сигурно място.

– Ти разказваш, но аз още не мога да разбера, от къде е дошло това дете – каза Бенета с твърд глас.

Какво можеше да знае бедният Джероламо?

– Никой – каза той, – не е виждал, къде го е намерил войникът. Ах, негодникът, ако аз не бях дошъл, той би го убил.

– Ти трябваше веднага да му дадеш заслуженото наказание, каза тя. – Каква подлост да се отнасят така с едно невинно създание.

После тя се обърна към детето, което плачеше.

– Успокой се, Санцио, мое скъпо дете, не плачи!... Аз, обаче ще разпитам по-подробно Антонио и Даниел – добави тя с по-спокоен глас.

– Добре, направи го – каза Джероламо – и твоите подозрения ще изчезнат! Ето, те са до оръжейния склад, където чистят оръжията си. Детето ни е еднакво чуждо и на единия, и на другия; желая да го осиновим. Спасих го от смъртта и ще му дам подслон в нашето огнище, което е тъжно и не се развеселява от детски смях.

– Ах, хубавото бебе – каза Бенета, милвайки малкото създание. – Истинска ангелска главичка. Погледни сините му очички, русите косички. Никога не съм виждала такова хубаво дете.

Старата Бенета се бе омилоствивила. Тя обикна много малкия Санцио.

Джероламо скришом се усмихна, констатирайки промяната, която бе станала в държането на жена му.

Старецът мечтаеше за близкия момент, когато малкият Санцио весело щеше да пълзи из бедната къщица и да радва сърцата на приемните му родители.

Обаче, Бенета още не вярваше на думите на своя съпруг. Нейното недоверие ту намаляваше, ту се увеличаваше.

Тя заразпитва Даниел и Антонио. Обаче, предпочете да ги разпита поотделно в различните моменти. Желаше да намери противоречията в разказа им. Обаче, въпреки всичките си хитрувания, тя не се добра до някакъв резултат. Разказа на Даниел и Антонио съвпаднаше точка по точка с тоя на Джероламо.

Но тя още не бе задоволена. Предполагаше, че тримата мъже са се наговорили да я измамат.

Обаче, малко по-малко нежността прогони подозренията и тя започна да вярва, че наистина Джероламо бе извършил едно самарянско дело и Санцио ѝ стана много скъп. Тя го считаше вече за свое собствено дете и се отнасяше към него с големи грижи. Често двамата старци се лишаваха от необходими неща, за да не липсва нещо на малкия. Дватама съпрузи бяха бедни, твърде бедни, но тяхното хранениче имаше всичко.

Затрогващо бе да видиш този дебел човек с набръчкано лице и побеляла коса, взел детето в ръце, да го приспива и да го целува като майка. Той бе забравил ужаса на битките, тия кръвопролитни битки, които притъпяваха всяко чувство и превръщаха човека в машина за убиване. Детето му припомняше неговото детинство.

Скоро малкото започна да бръщолеви и да пълзи из стаята.

Бенета се бе погрижила щото това момче, което бе кръстено с името Санцио, да остане техен законен син.

От време на време, Даниел и Антонио, двамата стари другари на Джероламо, идваха да видят тайнственото момченце. Те се забавляваха и играеха с него, като големи деца. Скоро всички войници от арсенала го познаваха и тогава Бенета се оплакваше, че Санцио обича повече чужденците, а забравя понякога приемните си родители...

Изминаха много дни. Всичко си вървеше в ред, докато изведнъж едно събитие направи голяма промяна в къщата на стария войник.

Дотогава момченцето изглеждаше, че бе станало за къщицата ангел на щастие. Но всичко внезапно се промени...

40. Смъртта на Пиетро

– Уверявам те, че не съм се измамил, Себастиано – каза Пиетро на своя другар, докато отдалечаваше лодката си от стъпалата на Пиацета и вземаха греблата. – Уверявам те, че нещо се движеше сред останките на вилата.

Когато Себастиано се показва изненадан от това твърдение, Пиетро обясни:

– Последната нощ – каза той – аз слязох на остров Сан Николо и се приготвих да се прибера в колибата си, когато видях на известно разстояние да се издига лек облак дим. Заинтересуван, започнах да наблюдавам внимателно... Отначало помислих да не съм видял облак прах, но скоро разбрах, че не е така: този дим бе твърде гъст, после се прекъсна внезапно и аз забелязах един силует да се промъква между гредите на развалините и да изчезва.

– Защо не се приближи? – попита Себастиано.

– Бях сам – отговори Пиетро – и кой знае кой се крие подземното на разрушената вила. Не се чувствавах и напълно сигурен.

После, разговаряйки, Пиетро не можа да се сдържи да не каже на Себастиано подозрението, което го бе обзело.

– Аз предполагам – каза той, – че някой е избрал за жилище тази изба, че мистериозният беглец не е никой друг, а Маринели, тъй като ти знаеш, че той се крие във Венеция или околностите.

– О! – каза Себастиано изненадан. – Така ли мислиш?

– Да – отговори Пиетро. – Това ще бъде добър лов. По какъвто и да е начин, ние трябва да видим, кой се крие там. Ние двамата по-малко ще

се страхуваме от опасността...

– Дали човекът, когото си видял да изчезва в развалините, не те е забелязал! – каза Себастиано, когото споменът за Маринели го ужасяваше.

– Себастиано, ние трябва да опитаме щастието си и да претърсим това убежище. На драго сърце бих взел няколко полицаи с нас, но, като размислих добре, сметнах, че по-добре е да свършим работата сами. Нямам доверие в полицаите.

– Ние вече двама сме извършили много по-големи работи, каквито другите полицаи никога не биха могли да направят – намекна Себастиано.

После те се погрижиха за пушките си.

– Напълни ли ги? – запита Себастиано, когато гондолата се приближаваше към остров Сан Николо.

– Не трябва да стреляме; но, да бъдем предпазливи! Да не спираме тук, до колибите на рибарите, а по-далеч.

Гондолата изви и продължи да се движи на известно разстояние от брега.

По пътя двамата мъже се съвещаваха относно тактиката, която трябваше да използват.

Пиетро не се чувствуваше напълно сигурен.

– Ако негодникът е там – каза той, – ние ще бъдем в критично положение.

Лодката пристигна до брега да бившата вила Маринели.

– Сега да слезем! – каза Пиетро. – Ние ще се промъкнем между тия камънци. Ще се скрием зад оная срината стена и ще почнем да дебнем... Щом забележим нещо подозрително, ще стреляме!

– Морето е бурно! – каза внезапно Себастиано. – Чуваш ли как буци зад дюната?

– Това обстоятелство е добро за нас – отговори Пиетро. – Никой не ще чуе шума от греблата ни. Шт! Вдигни твоето гребло и остави гондолата да се движи бавно. Ние ще намерим тук канал, който ще ни отведе право към развалините. Различаваш ли нещо в сянката? Не може да се види нищо, тъмнината е непроницаема.

Себастиано не отговори нищо. Той чувстваше, че смелостта го напуска. Тъмнината, която го закриляше в ужасните му дела, този път го изпълваше със страх.

Пиетро скочи пръв на земята, привърза безшумно за едно колче гондолата и взе двете пушки в ръце.

Себастиано на свой ред взе пушката си от ръцете на Пиетро и тръгна след своя другар, ту изправен, ту пълзящ.

Разстоянието, което трябваше да преминат до развалините, бе около шестстотин метра. Ако някой ги следеше, двамата мъже бяха загубени.

Но Пиетро, изпълнен със сигурност, пошепна няколко думи на Себастиано, повтаряйки му, че никаква опасност не ги застрашава.

Двамата мъже напредваха все така полупълзейки, готови да изпразнят оръжията си върху тоя, който би им се изпечил на пътя.

Бяха твърде добри стрелци, но как можеха да им послужат пушките ако бъдеха въвлечени в ръкопашна борба с по-силен и по-ловък неприятел?

Те вече бяха изминали голяма част от пътя си, когато Пиетро направи знак на другаря си да се спре и да наблюдава няколко минути. Искаше да разбере дали някой не ги следи, скрит между стените на развалините...

Но нищо не се движеше между почернелите от пожара камъни, тъмнина владееше наоколо.

Негодниците се зарадваха, предчувстваха близката си победа. Те се виждаха вече проникнали в скривалището на бегълците, изненадали ги в съня им.

Тогава, обзети от кураж, те удвоиха предпазливостта си, после започнаха, все прегънати на две опасния си път.

Скоро стигнаха стените, прилепиха се о тях и се послушаха.

Пиетро стана по-смел, повдигна леко глава, за да види по-добре...

– Виждаш ли нещо? – попита го съвсем ниско Себастиано.

– Струва ми се, че забелязвам сред развалините нещо кръгло, като човешка глава – каза Пиетро със снишен глас.

– Действително – добави Себастиано, повдигайки страховито глава, – но тя не мърда!

Двамата полицаи не знаеха какво да правят. Те не се осмеляваха да стрелят, да не хаят куршумите и да не вдигнат тревога.

Себастиано повярва, че забелязва главата да се движи.

– Огън! – изкомандува тогава Пиетро, без предисловие. И в същия момент двете пушки се изпразниха... Главата бе изчезнала...

– Мисля, че добре видяхме – каза Пиетро.

– Да останем тук – прекъсна го Себастиано, предпазлив и недоверчив човек. – Ние още не сме сигурни!

Двамата мъже оставиха тежките си оръжия, вече безполезни.

Промъкнаха се тихо до мястото, където бяха съгледали човешка глава. Същото мълчание владееше около тях, мълчание успокоително и обезпокоително едновременно.

Пиетро направи още няколко крачки напред; тогава се намери до дупката, която даваше достъп към избата и през която Горо бе свикнал да влиза и излиза.

– Какво да правим?

Пиетро се показва въодушевен от своето откритие.

– Отворът е достатъчно широк, за да можем да слезем! – каза той.

Но Себастиано го посъветва да бъде благоразумен.

– Ние рискуваме много, понеже не можем да слезем двамата едновременно. Ако някой стреля с оръжие долу върху нас, загубени сме!

Пиетро остана за момент замислен.

– Ти може би не грешиш – каза той със снишен глас.

– Но сигурни ли сме, че има още едно човешко същество в този вход? Вярвам, че нашите куршуми достигнаха целта си. Човекът, върху когото стреляхте е паднал, сигурен съм, и ние ще намерим долу само трупа му.

Себастиано се съгласи.

Пиетро пипна за последен път камата си, за да се увери, че е в пояса му.

В момента, когато се готвеше да направи първата стъпка, Себастиано, уплашен, обхванат от подозрения, задържа другаря си за ръката.

– Да останем по-добре заедно – му каза той – и да чакаме до сутринта, дебнейки, но да не влизаме във вътрешността на тази дупка!...

Но вместо отговор Пиетро го упрекна, че е страхливец. Себастиано, който не се осмеляваше да противоречи на заповедите на своя другар, послуша и слезе след Пиетро. Последният се плъзна, докато достигна твърда земя.

– Не забелязваш ли нещо? – запита обезпокоен Себастиано, навеждайки се над него.

– Не – отговори Пиетро, – но вярвам, че съм достигнал почвата.

Окуражен от тия думи, Себастиано слезе на свой ред по няколко стъпала, които трябваше да измине, и двамата полицаи се намираха сами под мрачния свод, където владееше непрогледна нощ.

И единият, и другият хванаха камите си в ръце.

Пиетро опипа почвата с крака търсейки човешкото тяло, което е трябвало да падне през отвора, но нищо не намери. Какво означаваше тази мистерия?

– Не усещам нищо – каза Пиетро нетърпелив. – Обаче, то трябва да бъде тук! Хей, обитатели на тия места – извика той. – Отговорете!

Отговорете! Развалините са обградени от всички страни!

Двамата мъже се послушаха и зачакаха..., но никой не отговори.

– Струва ми се, че напипах едно легло от водорасли – каза внезапно Пиетро.

Той напипа мистериозното легло и констатира, че е топло.

– Човекът, който е лежал тук е станал скоро – каза той.

После те тръгнаха пипнешком из помещението, търсейки с върховете на своите ками невидимия противник, когото смятаха скрит в някой ъгъл. Но не намериха нищо...

– Напипах някакво огнище – каза на свой ред Себастиано, който вървеше пипнешком край другата стена.

Той действително бе открил кухненските прибори на старата проскиня, огнището, в което имаше няколко горящи въглена...

Пиетро се зарадва на откритието на своя другар.

Себастиано подири парче дърво и се залови да разпаля огъня. Неговият другар му помогна.

Няколко минути по-късно, въглените пламнаха и дървото се запали.

– Сега, хвани това парче дърво като факла и ми посвети – каза Пиетро на Себастиано. – Трябва да прегледаме грижливо, да претърсим издъно това чудно убежище; ние ще започнем първо от стъпалата, които ни доведоха тук, после ще претърсим цялото помещение.

Двамата полицаи започнаха търсенето.

Импровизираната факла осветляваше зле. Слабият пламък не бе добър водач на двамата разузнавачи.

Себастиано видя на свой ред леглото, напипано по-рано то Пиетро.

– Гледай! – каза внезапно последният. – Ето пият, чаши, празни бутилки в безпорядък на тази маса. Негодниците са били изненадани! Дръж факлата, колкото можеш по-високо, Себастиано, за да можем да видим всичко! Никой не е скрит в този ъгъл, никой не се крие зад стъпалата, нито зад огнището...

– А в страничния коридор? – забеляза Себастиано. – Там трябва да потърсим сега!

– Свети ми! – заповяда Пиетро. Трябва да претърсим тази галерия. Този път ние ги държим: те са хванати като в капан!

После той извика със силен глас:

– Хей! Негодници! Елате! Излезте от вашето скривалище! Вие не

можете да избягате, излезте!

Никой не отговори на вика на Пиетро.

– Те отказват – каза Себастиано! – Да напреднем и да ги измъкнем насила!

Забелязаха тогава второ легло от водорасли. Очевидно бегълците бяха двама.

– Виждаш ли нещо? – попита този, който носеше факлата, другаря си.

– Не, не виждам още нищо. Освети тия бъчви. Кой знае? Може би са зад тях!

Двамата полицаи бяха достигнали до вътрешността на коридора и още не намираха нищо.

– Всичко това не ми е ясно – каза Себастиано, навъсвайки вежди, с обезпокоен вид. Да се завърнем в голямата стая. Може би не сме разгледали всичко...

Но внезапно Себастиано произнесе едно страшно проклетие и повлече Пиетро към вътрешността на коридора.

– Дявол да го вземе – извика той, насочвайки светлината към тавана. – Негодниците са избягали!

Казвайки това, той посочи на другаря си една втора дупка издълбана в тавана на края на коридора.

– Избягали са, избягали са – повтаряше Себастиано.

– Не, трябва да ги проследим! Бегълците не трябва да са далеч – извика Пиетро, смаян от неочакваната новина.

Бе забравил, че бегълците имат значителна преднина.

Те решиха да излязат; единият през първия отвор, другият – през втория.

Зората бе започнала вече да разпръсква воала на нощта.

Пиетро взе факлата в ръце и започна отново да преглежда избата, ъгъл по ъгъл. Не вярваше още, че са измамани. Диреше с неуморимост, като че ли беглецът се бе скрил в дупката на някой плъх или на червей.

През това време Себастиано се бе изкачил на върха на стъпалата и започна да наблюдава.

Денят настъпваше. Скоро започна да се различава ясно околността.

– Не виждаш ли нещо? – попита Пиетро, угасвайки факлата и изкачвайки се на свой ред на върха на стъпалата.

– Нищо – отговори Себастиано. – Всичко е пусто наоколо. Уверявам те, че тук е имало само един човек и той е избягал!

– Но как ще обясниш присъствието на двете легла от водорасли.

– Едното бе още топло, докато другото бе съвсем студено – забеляза Себастиано. – Впрочем, видях следите от два човешки крака... Погледни!

– Е добре, да проследим тия следи, да проследим беглеца! – каза Пиетро, изследвайки на свой ред отпечатъците, които му показва неговият другар. Ти имаш право, той е сам. Изглежда, че се е отправил към брега... точно към мястото, където ние спряхме.

При тия думи Себастиано, който бе напреднал на известно разстояние между гредите, застана изведнъж неподвижен, от това, което видя и произнесе едно ужасно проклятие.

– Какво има? – го запита Пиетро.

– Погледни долу, погледни! – извика той жестикулирайки. – Вече се е съмнало. Забелязваш ли нашата гондола? Аз не я виждам вече.

Пиетро побледня и се залюля, неспособен да превъзмогне вълнения, което го бе обладало.

– Нашата гондола не е вече там! – каза той разгневен.

– Ах, негодниците! Те са ни изиграли, тръгнали са с нашата гондола и са ни оставили тук безпомощни... Това е бил Марино или негърът му – добави той ниско след минутно мълчание.

Себастиано се обади.

– Водата не оставя следи. Как ще го последваме отново?

– Шт! Себастиано, имам една идея. Сигурен съм, че птичето ще се върне в гнездото си.

* * *

След един час Марино натовари на лодката си трупа, като му превърза тежки камъни на ръцете и краката и го потопи във водата.

После се завърна в страшната изба, чиито плочи бяха още мокри от кръв, за да вземе някакво решение.

Той предполагаше, че Горо и старата Луала бяха попаднали в ръцете на Пиетро, който бе убил двамата. Обаче, не можеше да разбере внезапното им изчезване. Никъде не се забелязваха техните следи.

Той бе дошъл да говори с Горо. Неговите приятели очакваха запovedите му в Брандоло. Какво да прави? Бе принуден да се завърне при своите, без да изпълни мисията си.

Реши да тръгне и да се запъти към лодката си, която бе скрита недалече, сред един шипков храсталак.

Но шом стигна върха на стъпалата, констатира, че вече се бе разсъмнало.

Не можеше да тръгне сам по морето, освен при настъпването на нощта. Освен това, карнавалът още не бе започнал и никой нямаше право да се дегизира. Реши да остане до вечерта във влажната изба.

Нетърпелив, той се изкачваше от време на време до дупката да види дали слънцето е почнало да залязва...

Забеляза многобройни гондоли, които се движеха, излизайки и влизайки в Големия канал. Забеляза между тях даже и тази на един от управителите.

Трябваше още да чака до залязването на слънцето.

Най-сетне златната звезда се наклони леко над водата. Вечерният вятър пропъди разхождащите се. Часът бе настъпил.

Марино се приготви да напусне избата, когато внезапно забеляза един силует да изпъква в далечината.

Кой може да броди из тази част на острова, където бе пусто.

Марино издигна предпазливо глава изпод полуизгорелите греди.

Силуетът се приближи. Нямаше съмнение, мистериозният човек идеше към развалините.

Марино помисли, че идващият е Горо, но после по вървежа и ръста позна, че не е той.

– Хей, Пиетро, ти ли си? – произнесе човекът с гръмоподобен глас.

Марино позна гласа на Себастиано.

– Това е съучастникът му! – прошепна Марино. – И той може да повери душата си на Бога.

И обръщайки се към човека, Маринели извика също с твърд глас.

– Да, аз съм.

При звука на този глас, когото веднага позна, че не е съучастникът му, Себастиано изрази недоверие. Той остана за момент на мястото си, като че ли обмисляше някакъв план.

После запита отново, с надежда да разпознае странния глас:

– Защо си подаваш само главата? От какво се страхуваш?

Марино се изкачи още няколко стъпала и се приготви да излезе.

– Защото те очаквам с нетърпение – отговори...

Себастиано се увери тогава, че този, който говореше, не бе Пиетро. Когато го видя да излиза от отвора и да се отправя към него, обхвана го страх и побягна към брега, към гондолата си...

Марино се впусна да тича след него.

– Спри, негоднико! – викна той. – Забравяш ли, че животът ми е в ръцете ти?

– Това е Маринели! – произнесе нещастникът и забяга по-бързо.

Мокрият пясък заглушаваше стъпките на преследвания и на преследвача.

В момента, когато полицаят достигна брега и се качи на лодката, се обърна: Марино бе само на десет крачки от него.

Но той смяташе, че е в безопасност. Вече бе отвързал връвта, която задържа лодката за брега и се готвеше да избяга, когато Марино, пъргав като сърна, заплава във водата и скочи в гондолата.

Себастиано се отдръпна ужасен. Той бе взел греблата, за да гребе, но страхът парализира движенията му. Напразно си бе въобразявал, че няколко метра вода между него и Марино представляваха непреодолимо препятствие. Неговото колебание бе кратко. Той се приготви за защитата и размаха едно от греблата, които бяха обковани с желязо, над главата на противника си.

Но Маринели избягна ловко страшния удар.

– Ти винаги си бил съучастник на Пиетро – извика той. – Твоят последен час е дошъл, бандит! Умри.

С тези думи, той го удари. След кратка борба, Себастиано падна с главата надолу през борда на лодката и потъна във водата.

Но храбрият негър бе чужд на всякаква егоистична мисъл. Той бе спасил веднъж своята храбра покровителка, носейки я на гръб; за втори път я спаси по същия начин.

В момента, когато Пиетро и Себастиано влязоха в избата, Горо и старата просякиня, седнала на раменете му, напуснаха убежището си през втория изход.

Всичко бе спокойно наоколо. Бегълците се отдалечиха толкова бързо, колкото силите им позволяваха.

Внезапно една идея блесна в ума на Горо. Тя бе така забавна, че започна да се смее. Той си спомни, че двамата полицаи бяха оставили гондолата си до брега и че можеше да използват тяхната небрежност, за да избяга при един свой приятел, който живееше в пустата част на лагуните. Негърът бързо взе решение.

Двамата бегълци се качиха в лодката. Горо я отвърза и те заплаваха щастливи, доволни, че така лесно са се отървали и са изиграли неприятеля си.

Старата жена не преставаше да хвали храбростта на Горо. Тя бе обзета от луда радост, мислейки за разочарованието на полицаите.

Негърът също не можеше да сдържи смеха си.

Той уведоми нещастната си спътница къде я водеше.

– Това е старият Джеронимо – й каза той. – Луала го познава добре!

– Да, синко – отвърна тя, – но си мисля за Лозика, голямата бърбрица, която вече бе говорила толкова за мене.

– Охо! Тя вече не бърбри – отговори той. – Тя умря миналата есен.

– Как, старата Лозика ли? – каза Луала учудена.

– Да, тя, старата бърбрица – отвърна Горо. – Сега старият Джеронимо е сам и къщата му е сигурно убежище...

Просякинята не отговори. Тя мислеше за двамата полицаи, които, след като претърсеха всички ъгли на избата, щяха да се завърнат към своята гондола.

– Ако знаеш, Горо – каза тя, – как съм щастлива, че ги изиграхме...

После тя се прекъсна за момент и подзе.

– Мисля, че скоро ще съмне – каза тя. – Ще пристигнем навреме при стария Джеронимо.

Но нейният дух бе обзет пак от предишната мисъл.

– Дали полицаите ще заемат избата? – се питаше тя неспокойно. – И дали Марино няма да попадне в техните ръце, завръщайки се?

Горо бе обхванат от същите страхове, но скоро се успокои за съдбата на Марино.

– Охо – каза той, – на господаря не липсва нито сила, нито смелост. Той ще се бори с тях; а освен това негърът ще следи за приближаването на сеньор в лагуните. Ще го уведоми за всичко и двамата полицаи ще бъдат изиграни. Негърът ще се опита да отиде незабелязано от Джорджия в Брандоло, където ще намери без съмнение сеньора.

Старицата, успокоена от думите му, окуражи Горо в плана му.

– Иди, иди, синко! – каза тя, – за да не сполети нещастие нашия скъп Марино! Ето, къщите на Джорджия вече се виждат.

Горо потопи и издигна още два три пъти греблата, после приближи лодката бавно към брега.

– Стигнахме – каза негърът, вкарвайки лодката между тръстиките, които растяха край брега.

Щом лодката биде привързана към брега, двамата пътници слязоха; Горо с един скок, а Луала клатушкайки се.

– Ей там, близо до дюната – каза той, – се намира колибата на стария Джеронимо.

Гребецът би могъл да спре в Джорджия и продължи оттам пътя си, но старата жена му даде наставления да бъде благоразумен и да спре до някое пусто място на брега, откъдето да премине пеша останалия път.

Слънцето вече бе започнало да се издига и да позлатява с лъчите си сушата и водата.

Старата просякиня, по немощна от всякога, едва се движеше, подпирайки се на патерицата си. Тя не преставаше да обсипва Горо с хвалби, че бяха успели да избягат и забравяше умората си.

Докато тя вървеше бавно, обзета от различни мисли, Горо, който бе избързал напред, пристигна до къщата на Джеронимо.

Вратите и прозорците бяха затворени.

– Старият още спи – каза той, обръщайки се към Луала, която се приближаваше, – сигурно е ловил риба тази нощ!

Старата просякиня го посъветва да не безпокои добрия човек в съня му, а да почакаят събуждането му. Чакането бе кратко.

Скоро той чу стареца да се движи из колибата, после се приближи до прозореца и отвори крилата.

Негърът, нетърпелив, се отпрати към него.

– О, добро утро, Горо, как си? – извика старият Джеронимо, зарадва се, че вижда стар познат. – Откъде идеш в такова ранно време?

– Негърът е дошъл да види дядо Джеронимо – отговори просто служителят на Маринели.

– Заповядай. Ти сигурно кроиш някой мистериозен план, нали? Ти си винаги същият!

Въпросът бе недискретен. Негърът, се въздържа да отговори и поиска от рибаря да го приюти, заедно със старата му спътница.

– Ах, това сте вие! Познавам ви – каза той, гледайки старата Луала... – Вие сте остарели много! – добави той.

– Уви – отговори тя, – вие имате право, сеньор Джеронимо. Годишите слагат неизтриваемия си печат. Ида още веднъж да ви помоля за убежище; аз, аз имам нужда от малко неща. Дайте ми някое лошо легло, в един ъгъл на вашата къща и оставете ме да политам пред вратата ви този пресен въздух, от който дълго време бях лишена...

Старецът удовлетвори искането на бедната жена и постави къщата си на нейно разположение.

– Вие можете да живеете тук в пълна сигурност! – каза той.

После, когато Горо, спомняйки си за старата Лозика, му припомни да бъде дискретен и да не говори за събитието, старият човек се защити, твърдейки, че е свикнал да пази тайна.

Тримата души, със затрогващата си простота изглеждаха като членовете на едно семейство. Никъде не се виждаха по-дружелюбни прояви, от тия сред бедния народ.

Горо, признателен, предложи на стареца да му помага в работата.

– Луала също ще помага, тя ще готви и пере. Не трябва да се каже,

че старият Джеронимо ни е помогнал напразно...

При тия думи негърът извади от джоба си няколко златни монети, които му бяха останали, и ги подаде на добрия човек.

Но последният отказа с достойнство.

– Запази си ги – каза той. – Имам всичко, което ми трябва!

Негърът и рибарят продължиха да разговарят, Горо скоро му се довери.

– Негърът ще каже на Джеронимо за своето намерение – каза той, – но трябва да пази тайната за себе си. Той трябва да отива от време на време в Брандоло, за да види дали господарят на Горо пристига или се намира в някоя част на лагуните.

– А кой е твоят господар? – каза Джеронимо изненадан.

– Никой друг, освен Маринели, добрият сеньор, когото Горо обича и уважава.

Старият рибар изглеждаше все повече изненадан. Един спомен внезапно изпъкна в паметта му...

– Вчера, в Джорджия, двама моряци ми говориха за него – каза той. – Маринели, изглежда, че е в Анкона.

– Това е възможно. Негърът също иска да отиде в Анкона, за да говори със своя господар! Но, ако въпреки всички предвиждания, Маринели не бе продължил престояването си в Анкона.

Джеронимо вдигна рамене. Луала предположи, че Марино е напуснал бързо това пристанище от страх да не бъде познат.

Обаче негърът не губеше надежда да намери своя господар.

– Може би той вече се връща. Горо ще тръгне днес за Джорджия – добави той с енергичен тон. – Искам да зная на всяка цена дали корабът от Анкона е вдигнал котва.

Старият Джеронимо предложи лодката си, след което отправиха няколко думи към старата Луала и двамата тръгнаха за Джорджия.

– Бъди умен! Не се излагай на излишни опасности! – извика просякинята на негъра, който гребеше с всички сили.

Няколко часа по-късно рибарят се завърна сам. Той каза на старата Луала, че Горо се бе качил на кораб, тръгващ за Анкона...

Изминаха дни.

Джеронимо и старата Луала свикнаха един с друг.

Старата се грижеше за вътрешността на къщата. Джеронимо ловеше риба и ходеше във Венеция да я продава.

През това време корабът на Горо напредваше бавно към предназначението си, устояващ на вълните и бурята.

През зимата плуването бе трудно. То траеше по някога цели седмици, когато платноходът, тласкан от противоположни ветрове, се връща назад, въпреки волята си.

Най-сетне наблюдателят сигнализира Анкона. Времето бе тихо.

Едва Горо бе стъпил на кея и започна да търси Маринели. Той разпита навсякъде, качи се на бордовете на всички кораби, привързани по дължината на кея; с една дума не остави непретърсено нито едно място, където можеше да бъде Маринели. Обаче издирванията му не дадоха никакъв резултат.

Работниците и моряците бяха единомислени: Маринели не бе чуван в Анкона вече от няколко седмици.

– Струва ми се, че много хора проявят интерес към този чужденец – каза един стар кормчия, отговаряйки на въпроса на Горо.

Когато негърът му поясни, че мистериозният непознат не е никой друг, а прочутият граф Санта Рока, той се усмихна и разбра смисъла на събитията, на които беше свидетел.

– Преди няколко дни – каза той, – една дама, също непозната, пристигна в Анкона. Тя носеше дълбок траур. Поръча на слугата си да влезе и събере сведения за граф Санта Рока.

– Как изглеждаше тази чужденка? Но кормчията не знаеше нищо.

– Не е ли идвала насам? – запита Горо настойчиво.

– Не зная повече – отговори кормчията.

Обаче негърът искаше да научи всичко каквото знаеше, за да събере някои важни сведения.

– Идете да видите капитана на пристанището! – каза морякът. – Те разговаряха дълго време. Той без съмнение знае името на този сеньор. Ще го намерите в оная кръчма, която има фирма, украсена с три котви. Там той пие всеки ден, но е добряк. Впрочем, ако му платите няколко чаши, ще узнаете всичко, което желаете. После добави:

– Ние сме стари приятели. Мога да твърдя, че е добър човек, обича да прави услуги, но за нещастие, пие повече, отколкото е нужно.

Горо бе вече на прав път.

– Нека кормчията дойде с мене! – каза той. – Ще участва в разговора.

Старият моряк се отзова на драго сърце на поканата на Горо и двамата се отправиха към кръчмата с трите котви, която бе най-посещаваната в пристанището.

Външността не издаваше оживлението, което цареше вътре, понеже вратите и прозорците бяха плътено затворени.

Горо и кормчията влязоха в задимената зала. Моряци от разни народности бяха насядали около масите и разказваха истории, повече или по-малко вероятни, имайки за фабула пиратите от Риф или чудовищните змии в морето.

Естествено, всички аплодираха истинските или измислени разкази на мореплавателите.

Кормчията показа с пръст на своя другар един човек с голяма брада, който разговаряше с капитана на един кораб.

– Този е капитанът на пристанището – каза той, – ние трябва да минем покрай него и той не ще закъсне да дойде на нашата маса.

Горо и кормчията минаха покрай масата, където беше седнал капитанът и скоро той дойде да седне при тях.

Тримата започнаха да пият весело и пристанищният капитан скоро показва шеговития си нрав.

– Сигурен съм, че вече сме се срещнали някъде! – каза той между другите банални фрази.

– Възможно е – отговори Горо. – Негърът е идвал често в Анкона.

После кормчията се приближи до капитана на пристанището и прошепна с доверителен тон:

– Този е верен служител на богатия граф Санта Рока.

– Тогава, това е съвсем друга работа – каза капитанът.

– За ваше здраве и това на вашия граф – викна той, вдигайки чашата си и чукайки я о чашата на Горо.

После негърът добави, използвайки доброто разположение на своя събеседник:

– Ние можем да изпием още няколко кани. Какво ми важат още няколко аскини повече или по-малко.

– Ето как трябва да се говори! – въодушеви се капитанът на пристанището.

И отново чашите зазвъняха.

– Спомням си сега – каза капитанът, – че една сеньора идва тук, в Анкона, и пита за вашия граф. Знаете ли я?

– Точно затова негърът е дошъл също в Анкона – отговори Горо.

– Това бе една дама от висшето общество, уверявам ви – добави капитанът, смигайки, – една дама от знатен произход. Знаете ли името ѝ? Без съмнение се касае за някоя любовна история, за една галантна авантюра, нали?

– Може би! – отговори Горо уклончиво.

– Негърът – намеси се кормчията, – е получил заповед от своя

господар да събере сведения за нея.

– Е, добре аз ще ви кажа всичко – изрече капитанът на пристанището с доверен тон. – Тази мистериозна дама е племенницата на папата.

– Как! Сеньорита Боргез ли? – викна Горо преструвайки се на изненадан.

– Да, тя самата. Мислеше, че ще намери графа в Анкона, понеже разпитваше навсякъде за него.

После едната подробност бе последвана от друга. Пристанищният капитан разказа на своя събеседник за жилището на благородната римлянка.

– Тя слезе в манастира на кларистките, който се издига на известно разстояние от града – каза той.

– Сама ли беше? Не беше ли придружена от една сеньора? – запита Горо нервно.

– Тя идва два пъти в Анкона – каза капитанът на пристанището. – Първият път действително била придружена от една друга дама – такъв бе разказът на нейния майордом. Що се отнася до него и екипажа, те бяха в една кръчма.

Храбрият моряк даде на Горо много важни сведения. Обаче искаше да знае дали сеньорита Боргез обитаваше все още манастира.

Но капитанът не знаеше нищо.

– Вие можете да го узнаете, ако отидете в манастира! – каза той. – Кормчията ще ви покаже пътя, не е далече.

– Аз ще ви отведа – добави кормчията живо. – Става дума за оня манастир с голямата блестяща камбана, с посивелите червени стени, който е обграден с разкошна градина, нали?

– Да – извика капитанът на пристанището, – вие имате чудесна памет, приятелю; оставете да пия за ваше здраве!

И отново чашите весело звъннаха. Горо използва този момент, да бутне за лакътя кормчията.

– Скоро ще се мръкне – каза той ниско. – За Горо е важно да узнае колкото може по-скоро дали сеньоритата живее или не в манастира.

Двамата решиха да побързат и да привършат по-скоро разговора си с началника на пристанището, за да тръгнат на път.

– Хей, кръчмарю! – повика Горо. – Две кани вино по-бързо!

После той плати всичко и се сбогува с капитана на пристанището, когото чудесното пиение бе развеселило много.

Двамата мъже излязоха от кръчмата.

– Е, добре, не ви ли казах? – запита кормчията, щом се отдалечиха

на няколко крачки.

– Да, Горо ви благодари много.

Пътувайки, двамата достигнаха една от вратите на града.

Скоро стените на манастира се показаха пред очите им и Горо благодари на кормчията за проявената любезност.

Докато последният се връщаше към пристанището, негърът се отправя бавно, предпазливо към манастира.

Той едва съдържаше радостта си.

Дали Мадлена се намираще още в манастира?

Ако беше там, как би могъл да влезе? Той не би могъл да се представи пред вратата и да звъни. Неговото негърско лице би го издало.

Трябваше да прибегне към хитрост.

Денят преваляше. Слънцето, което през целия ден бе забулено зад облаците, се показа и разпръсна за няколко минути златистата си светлина върху полето. Дърветата, борове или кипариси, розовите храсти и лалетата, образуваха около манастира блестящ декор.

Кларисткият манастир изглеждаше по-хубав от този до вратата Анжелика, в Рим. Възможно беше Мадлена Боргез, покровителка на този орден, да бе избрала това ново убежище за затваряне на Анунциата.

Горо обиколи стените, държейки се на известно разстояние, от страх да не бъде забелязан.

Но внезапно се спря.

Стори му се, че чува шумоленето от роклята на жена, която се промъкваше всред храстите на градината.

Той се впусна на свой ред в мистериозната горичка... Коя можеше да бъде тази жена?

Монахините не носеха светски рокли. Подобен лукс им бе забранен. Коя ли можеше да бъде тази жена?

Негърът искаше на всяка цена да провери. Може би това бе самата Мадлена. Трябваше да се увери.

Той премина покрай голямата решетка с вълчи стъпки, докато стигна до място, откъдето можеше да наблюдава незабелязано алеите на градината.

Скоро се чува гласове...

Дали беше Мадлена? Горо чувствуваше сърцето му да тупти. Още една минута и щеше да разбере.

Две дами се показаха внезапно от една малка покрита алея: едната бе монахиня, другата – сеньорита Мадлена Боргез, в копринен тоалет.

Горо не можа да съдържи смеха си.

Двете дами направиха още няколко стъпки по алеята, после се спряха недалече от наблюдателното място на Горо, под една малка беседка и седнаха върху каменна пейка.

Негърът искаше да узнае дали Анунциата се намиреше също в манастира.

За щастие той можа да се прилепи до решетката и да послуша разговора на двете дами, без да бъде забелязан.

Но монахинята и Мадлена инстинктивно говореха така тихо, че Горо не можа да схване нито дума. Той загуби търпение. Искаше да напусне удобния си пост, за да премине към друг, когато стана нещо, което го въздържа от намерението му.

Монахинята напусна беседката и се отдалечи към манастира, може би да даде някоя заповед.

Мадлена остана тогава сама под листния покрив; съвсем сама, понеже никой не се показваше в съседните алеи.

Горо състави тогава един дяволски план. Той помисли да прескочи решетката, която го делеше от Мадлена, и да се появи внезапно пред нея.

Той, робът, нямаше абсолютно никакъв респект към тази горда принцеса, която мразеше. Считаше я за смъртна неприятелка.

Обстоятелствата бяха благоприятни. Мадлена беше безпомощна: той щеше да ѝ изтръгне насила признанието, тайната, която криеше.

Неговото решение бе бързо взето.

Със сръчност на дива котка той се изкачи на оградата и скочи отвъд, после се промъкна много предпазливо до беседката.

Стигайки там, остана неподвижен за момент, послуша се и огледа наоколо с изпитателен поглед.

Убеден, че никой не се намиреше наоколо, той вмъкна главата си през един ъгъл на беседката.

Забеляза Мадлена, седнала на фотьойл до една маса.

Внезапно нейният поглед се срещна с този на негъра. Тя скочи, обхваната от ужас при вида на негърската глава. Готвеше се да вика за помощ, но думите ѝ се спряха в гърлото. Негърът, предвиждайки желанието, ѝ бе скочил до нея.

– Това е той! Това е Горо! – каза тя със задушен глас.

– Нека сеньоритата не вика за помощ. Това не ще ѝ послужи за нищо, а само ще затрудни негъра. Тогава той ще трябва да употреби насилие.

– Защо си дошъл тук, клетнико?

– Негърът е длъжен да поиска някои обяснения от сеньоритата. Защо е заповядала на Пиетро и Себастиано да отвлекат съпругата на Маринели? Защо криете от погледите на другите тази невинна жертва? Защо сте я изтръгнали от нейното жилище, от нейния съпруг, от нейното дете?

– Какъв е този език? Кой ти позволява да говориш така? – извика Мадлена с възмущение.

Тя бе се овладяла. Бе придобила отново своето гордо държание и вярваше, че ще уплаши негъра. Но той скоро разпръсна илюзиите ѝ.

– Тихо! Сеньорита – каза той със заповеднически глас, – Горо не е нито негодник, нито роб на сеньоритата. Той сега е господар и я държи в ръцете си.

При тия думи негърът се приближи заплашително до Мадлена.

– Нека сеньоритата не забрави – ѝ повтори той, – че е във властта на негъра. Един вик и всичко ще бъде свършено! Горо не се шегува!

Казвайки това, той размахна пред очите ѝ остра кама.

– Сега нека сеньоритата признае! В кое убежище сте скрили съпругата на Маринели?

– Това не е твоя работа, робе! – произнесе отчаяно принцесата. – Да не би да ме следиш, за да ме вкараш в капана си?

– Горо иска отговор. Къде се намира Анунциата?

Сеньоритата беше в критично положение. Негърът стоеше на изхода на беседката, отнемаш на Мадлена всяка надежда за бягство.

– Нека сеньоритата отговори без да се бави!

Мадлена предпочете да продължи разговора с надежда, че някой ще дойде и ще я освободи от неумолимия враг.

– Защо ще ти отговарям, робе? – каза тя. – Ти не ще намериш никога тази, която търсиш!

– Нека сеньоритата първо отговори на въпроса на Горо – извика негърът.

Мадлена поиска още веднъж да отклони въпроса, но Горо произнесе едно страшно проклятие...

Внезапно на нея ѝ се стори, че забелязва в далечината, в сред храстите, силуета на монахиня.

Тя събра всичката си енергия, вярвайки, че ще се спаси и се обърна отчаяно към противника си.

– Напусни градината, робе! – произнесе тя. – Или ще викам!

– Нека сеньоритата си спомни моето предупреждение. Нейният живот е в ръцете на негъра!

Стъпките се приближиха.

– На помощ! На помощ! – извика тя най-сетне с отчаяно усилие.

Но нейният вик не се чу.

Негърът бе скочил върху нея и стиснал силно гърлото ѝ.

– Къде е Анунциата? Нека сеньорита признае или ще умре!

При тия думи той извади ножа си.

– Олеле! – изпъшка тя. – Задушавам се!

Вярвайки, че е загубена, тя реши да признае.

– Анунциата – произнесе с пресеклив глас, – е в манастира.

– В кой манастир?

– На кларистките, до Рим... Там, където беше по-рано.

Мадлена бе признала скъпата си тайна.

Тогава негърът отпусна гърлото ѝ.

– Ако сеньоритата е излъгала, негърът ще я преследва навсякъде, даже в палата ѝ. Тя не ще бъде в сигурност никога!

При тия думи Горо, чувайки монахинята да се приближава към беседката, остави полуприпадналата Мадлена във фотьойла и избяга...

Едва бе прескочил и чу виковете на двете жени... Скоро целият манастир бе в тревога.

Горо побърза да избяга.

41. Мистериозният скелет

Отново веселият карнавал бе поставил Венеция в треска и бе повдигнал воала от недоверие, който тежеше върху един народ, управляван от потайни тирани.

Тия празници продължиха седмици. Върховните съветници се показаха благосклонни, понеже намериха случай да замъглят съзнанието на народа и да го управляват по своя воля.

Като спомен за първите години на републиката, откриването на карнавала се ознаменува с тържествената венчавка на дванадесет млади двойки.

Този обичай беше повече един символ, отколкото една традиция. В първите години всички сватби биваха отпразнувани заедно. Но градът се бе разраснал и обичаят изчезнал. Само церемонията на двадесетте венчавани двойки напомняше за него.

Дожът и дожесата се грижеха сами за техните облекла и блясъка им. Те получаваша като подарък разкошни бели воали и великолепни

костюми.

Процесията тръгваше от дожовия палат, за да отиде в църквата, връщаше се отново в палата, където се даваше банкет.

Обаче това тържество изгуби малко по малко своя благороден характер. С други думи, сенатът, недоволен, го премахна.

Той бе решил тогава дванадесетте брачни двойки да бъдат заместени от една дузина двойки кукли, облечени в знаците и цветовете на републиката.

Този нов обичай продължи дълго време, докато най-сетне бе премахнат и той. Скоро бе забравен.

Този пропаднал обичай даде повод да възникне подигравателното изображение на „Мария ди Лено“ (Дървената Св. Богородица), която италианският народ и сега още рисува като кукла, накичена със скъпи тоалети.

* * *

Навсякъде се приготвяха за празника с голямо старание.

Можеше да се каже, че градът се сдобиваше всеки ден с нови украси.

Будките по площада Сан Марко блестяха всяка вечер с хиляди светлини. Всеки търговец се стремеше да надмине своя конкурент и да привлече клиента.

Грамадният площад, със своите мраморни павета, със своите грандиозни колони изглеждаше под фееричния декор за звездното небе, като една грамадна зала, където цял народ се бе събрал да танцува и се весели.

Венецианците обичаха страстно голям площад, чието име е неразривно свързано със съдбините на Италия и Адриатика.

Венецианецът предпочита да прекара дълги вечери, понякога и цели дни върху блестящия площад Сан Марко, отколкото на работа.

Любопитните се стичаха вече от всички страни, тъй като часът за удоволствията бе настъпил.

Децата се трупаха на групи около бараката на някой фокусник или при куклите марионетки, каквито имаше в един ъгъл на площада.

Скитащи артисти поставяха своите бараки, нанасяйки последните удари с чукове.

Чужденци от всички страни на света бяха се стекли във Венеция, желаещи да присъствуват на карнавала, за да се забавляват или да установят връзки с богатите патриции на Венеция, владетелката на

моретата.

Последните прекарваха живота си в луди удоволствия и само доходната търговия ги избавяше от затруднения.

Те трябваше да си набавят пари на всяка цена и тогава търговците им изтръгваха стоките на ниска цена.

Тълпата вземаше през тия дни един космополитен характер.

Можеха да се забележат и турци да се разхождат на групи с апатична походка, но с жив и интелигентен поглед.

Край тия азиатци се забелязваха и други групи, гърци с нахален поглед със златни ширити по дрехите.

Тук магнатът на Далмация, с висок ръст, причесан по маниера на турците, се срещаше с полския търговец, с чуден костюм, червен и гарниран с гайтани от главата до петите.

С една дума можеше да се смята, че всички народи забравяха границите, които ги разделяха.

Негрите ходеха под ръка с унгарците с маслиноцветна кожа. Французите, германците, англичаните също се размесваха.

Най-кокетните и най-горди дами, с дълги рокли, обкичени с диаманти, с деликатни бели сандали, се трупаша пред витрините както жените от народа.

Тук-таме Скапино и Арлекино, двамата герои на италианската комедия, играеха.

Другаде някой шарлатанин събираше жените и им държеше речи за някаква божествена пудра.

Мнозина се трупаша около големите маси сред площада, където се сервираха вкусни напитки, кипърско вино и лимонади.

Съблазнителни куртизанки, понякога твърде красиви, откриваха маските си при минаването на богат патриций.

Тук-таме професионални крадци си пробиваха бързо път между тълпата от страх да не бъдат познати и арестувани.

* * *

Най-сетне на другия ден, откриването на карнавала бе тържествено обявено чрез свирене на тръби и пеене на хора.

Тълпата нададе нестихващи викове. Достатъчно бе да се открие периодът на удоволствията и волностите, за да се разпръсне недоволството, всяко лошо настроение сред народа.

Като чрез магическа пръчка споменът за непоносимите данъци, за престъпленията, извършени от висшия съвет и неговите съучастници,

изглеждаше изчезнал.

– Добре е, както през другите години! – каза съвсем ниско един испанец с кадифена шапка на един монах с расо от кафява коприна. – Народът е винаги същият. Вижте го как се смее! Лошото му настроение, глухите му негодувания, всичко това вече е само една легенда.

– Какво се учудвате? – отговори монахът с живост. – Добре е, че карнавалът ни служи за нещо!

– Аз ще бъда особено доволен, мой благородни Тадео Моро – продължи испанецът с нисък глас, – ако открием следата на Марино през този карнавал. Какво мислите? Не си ли спомняте това, което каза дождът в своя делириум?

– Дожът е луд – каза монахът, под маската на когото се криеше управителят на Сан Марино. – Не мога да повярвам това, което казвате!

– Ах! Вие сте твърде недоверчив, аз, напротив, вярвам, че думите на един луд струват колкото предсказанията на един умен – рече испанецът. – Незаконнороденият е способен на всичко. Вие го знаете по-добре от мене!

– Имате ли новини от Луиджи Гримани? – запита управителят с нисък глас. – Дожесата, вашата сестра, не ви ли осведоми за съпруга си?

– Уви! – отвърна испанецът, който не беше друг, а великият капитан. – Новините са все така лоши. Дожът показва от време на време голямо ясновидство, после внезапно изпада в делириум и говори тогава глупости или гениални неща. Той твърди, че Марино Маринели се намира на карнавала.

– Как можете да вярвате на подобни химери, мой благородни Зиани? – отговори Тадео Моро с нисък глас, докато двамата слизаха по стъпалата на дожовия палат и се смесваха с тълпата маски. – Не е възможно незаконнороденият да се осмели наново да предприеме нещо. За какво ще му послужи това? Всички полицаи го дебнат и се надпреварват да го заловят, за да пипнат голямата награда.

– Вие сте оптимист, благородни Тадео Моро – отвърна Зиани. – Спомнете си за плочите на Санта Рока! Наистина, ние разрушихме флота му, убихме три четвърти от привържениците му, но той и неговите приятели са още живи. И докато те живеят, ние не ще бъдем в сигурност, заклевам ви!

Но Тадео Моро отказваше да сподели предчувствията на Зиани.

– Вярвам, че вие сте, напротив, твърде непоносим, Зиани! – отвърна той. – Упреквате ме за моя оптимизъм, а вие виждате всичко в черно!

В този момент един маскиран, облечен в дълга червена маска

излезе внезапно от тълпата и доближи великия капитан.

– Стига самохвалства, хубава маска! – му шепнесе той на ухото. – Ти се страхуваш от него и ще умреш от ръката му!

Едва маскираният бе произнесъл тия думи и се отдалечи величествено.

Силвио Зиани, бледен от гняв и възмущение, го гледаше как тръгва неподвижен, неспособен да произнесе нито дума.

– Какво ви е? – го запита управителят, обезпокоен на свой ред, понеже маската бе произнесла така ниско зловещото предсказание, че Тадео Моро не бе схванал нито дума.

– Виждате ли оная маска там? – каза Зиани с ужас. – Погледнете го. Той носи червена маска. Поставил е една черна шапка... Виждате ли го?

– Да – отвърна най-сетне Тадео Моро, който не бе обърнал никакво внимание на мистериозната маска. – Струва ми се, че забелязвам под шапката нещо като мършава глава.

– Да, благородни Тадео Моро, вие имате право – добави Зиани.

После изведнъж маскираният изчезна в далечината, двамата благородници, които стояха на последното стъпало на перона на палата, видяха мантията му да се отстранява и един скелет да се появява пред очите им.

– Кой може да се крие под тази дегизировка – каза Зиани уплашен. – Негодникът се осмели да ми пошепне на ухото думи, които са твърде странни. Трябва да разберем тази работа.

– Трябва да го проследим и да му смъкнем маската – обади се Тадео Моро, който бе почнал да споделя предчувствията на великия капитан. – Какво означава този чуден костюм? Не съм виждал никога подобна дегизировка. Един скелет, смъртта сред смеховете... Това е ужасно...

Едва бяха направили няколко стъпки в тълпата, когато Зиани спря и задържа своя другар.

– Погледни наляво! – произнесе той ниско. – Фаталната маска е отново до нас, виждате ли го негодника?

Тадео Моро обърна очи към направлението, което му посочи великият капитан, но беше вече късно. Скелетът бе изчезнал отново.

Тогава Силвио Зиани предложи на своя другар да се върнат към кулата Сан Марко.

– От височината на някой прозорец – каза той – ние ще разгледаме свободно тълпата и ще открием бързо мистериозната маска.

Двамата се отпавиха към кулата, пробивайки си трудно път всред тълпата веселящи.

В този момент две други маски излязоха от палата и се смесиха с тълпата. Едната бе костюмирана с жълто домино, а другата дегизирана като арменец, загърната величествено в своята бяла мантия.

Единият имаше горда походка и се държеше изправен. Другият, напротив, пристъпяше тежко, мъчително и издаваше напреднала възраст.

Когато жълтото домино и арменецът се приближиха до стъпалата на дожовия палат, една жена, дегизирана като търговка на пъпеши, дойде при тях. Нейната оригинална маска даваше на главата ѝ анормални размери. Тя носеше кошница, напълнена с разни пъпеши и се подпираше на тояга.

– Ей, сеньори! – извика тя, обръщайки се към двамата благородници. – Желаете ли хубави пъпеши? Ах, те са хубави, пресни и вкусни. Те са за сеньорите, както и за простолюдие. Зная не един в палата, който не се отказва от тях!

– Махай се! – ѝ извика грубо жълтото домино. – Нямаме нужда от вашите пъпеши.

– Е, тогава преглъщайте си слюнките, сеньори – каза търговката с оная прямота, с която си служи народът в големите градове.

– Върви по дяволите, вещице! – кресна ѝ жълтото домино разгневено. – Махай се!

Но жената изглежда се забавляваше с този гняв.

– Вие без съмнение днес сте станали зле, сеньори! – им викна тя. – Може да се повярва, че принадлежите на висшия съвет! Но ние пак ще се видим! – и тя продължи пътя си.

– Да знаете как ме догневя на тази безсрамница – каза по пътя жълтото домино на другаря си.

– Споделям мнението ви, дон Виторио – отговори арменецът с важен глас. – Аз се смесих с тази тълпа, само за да изуча разположението ѝ. Нямам, обаче, намерение да остана повече от половин час.

– Изобщо – каза великият инквизитор, – карнавалът е запазил същия характер, дон Томасо. Народът е весел също като по-рано.

После той махна своето жълто домино и замени маската си с такава от черно кадифе.

– Забелязахте ли нашите часовои, нашите шпиони – добави той.

– Да, да – отвърна Томасо. – Те са добре размесени между тълпата. Нали всички са с черни домина и червени пера на шапките?

– С жълти пера, не с червени! – определи главният инквизитор.

– Вие имате право – каза дон Томасо, – видях долу мнозина с

жълти пера. Обаче, забелязах и голям брой маскирани край колоните и кулата Сан Марко, които имат червени пера. Какво означава това различие?

– Колко видяхте вие, дон Томасо? – каза главният инквизитор учуден. – Аз видях само двама.

– Аз пък видях четирима!

– Чудно!

– Може би на стафиерите са дадени червени, за да различават своите хора – предположи Томасо.

– Видяхте ли великия капитан? Говорихте ли му по тоя повод? Само той може да е взел това решение – каза Виторио ниско. – Ще се осведомим от него... Четири черни домина с червени пера...

Дон Томасо отбеляза, че четирите подозрителни маски се държаха на страна една от друга, като че ли се отбягваха мълчаливо.

– Това, действително, е чудно! – добави той.

– Припомнете си, дон Томасо – подзе великият инквизитор, – мистериозните събития, които станаха напоследък: изчезването на трупа от позите, чудния надпис, който открихме върху една стена, още неизяснената смърт на Пиетро, с една дума, всички тия работи са толкова предупредителни, че ние трябва да се замислим за бъдещето. Време е да проявяваме по-голяма предпазливост.

– Вие знаете моето мнение по този повод, дон Виторио – отвърна Томасо. – Не вярвам, че незаконнороденият може да бъде автор на всички тия различни престъпления.

– Възможно е – каза старецът, вдигайки рамене. – Но той има във Венеция предани и безстрашни привърженици! Нашата задача е да ги открием и да ги премахнем.

Той замълча за момент, после добави с нисък глас, с мистериозен вид, като че ли правеше някое важно разсъждение:

– Не са ли намерили следата на гондолиера Себастиано? – каза той.
– Какво означава още тази мистерия?

– Да започнем от възникването на мистериите – каза Томасо. – Кои са лицата, които са проникнали в позите през фамозната нощ, когато трупът на Гримани изчезна?

– Дожът... и тъмничарят!

– Дожът е луд, а тъмничарят е наш роб! Има, сигурен съм, една трета личност!...

– Как! Какво искате да кажете! – извика великият инквизитор учуден. – Мислите за дожесата ли?

Арменецът сви рамене.

– Шт! – каза той внезапно. – Виждате ли тази маска, която се отправя към нас?

– Вие искате да кажете за гръка? Но, ако не се лъжа, това е Марко! Вероятно ни търси.

– Той е действително. Носи ни, без съмнение, някое важно известие.

Едва Томасо бе произнесъл тия думи и псевдогръкът се приближи до двамата благородници и ги поздрави.

– Какво се е случило, дои Марко? – го попита Карманиола.

– Имам да ви съобщя две извънредно важни новини – отговори той. – Вече е установено, че убиецът на Пиетро не е друг, а самият Маринели. От друга страна открили са тази сутрин върху един пуст бряг на остров Сан Николо трупа на Себастиано, изчезнал напоследък безследно. Морето най-сетне е изхвърлило трупа му.

– Открили ли са върху трупа следи от насилие? – попита – неспокойно Карманиола.

– Двамата изглежда са задушени – отвърна Марко Кантарини – от ръката на незаконнородения! Защото неприемливо е двамата да се удавили случайно. Такива опитни гондолиери не падат във водата като деца.

– Този Маринели е бил значи навсякъде! – каза великият инквизитор видимо обезпокоен.

– Ние имаме сигурно доказателство за това – подзе Марко с живост. – Двамата шпиони, които се намираха на наблюдение на остров Сан Николо, направиха изчерпателен рапорт. Благодарение на тях сега имам доказателство, че Марино Маринели, поставеният във от закона пират, е дошъл във Венеция и още се намира тук.

– Нечувано! Нечувано! – извика Виторио, който едва съдържаше изненадата си.

– Ще признаете най-сетне, че този негодник има не един съучастник в тази тъппа, с такъв добряшки и глупав вид – каза на свой ред Томасо, обръщайки се към главния инквизитор.

– Света Богородице! – произнесе старецът с нисък глас. – Този незаконнороден е сключил договор с дявола! Бъдещето е мрачно, твърде мрачно...

После добави, обръщайки се към Кантарини:

– Продължете рапорта си!

– Е добре! – подзе Марко, – щом двамата полицаи отнесли на

твърда земя трупа на Себастиано, те се отправили към подземие, за което Пиетро им е говорил по-рано.

– За какво подземие се касае? – запита великият инквизитор, чиято памет отслабваше понякога. – Не се ли намира то под църквата, която е част от някогашен манастир, разрушен сега?

Марко опроверга мнението на Виторио и му разказа, че въпросното подземие е самата изба на вилата на Маринели.

– Там – продължи той, – двамата полицаи са намерили неопровержими доказателства за престъплението. Открили са шапката на Пиетро и една сабя, принадлежаща на незаконнородения. Това оръжие е от сребро и носи, гравирани в метала, инициали М. М.

Разговорът се бе оживил и Томасо прикани двамата си другари към благоразумие.

– Да говорим по-тихо – каза той. – Веселящите се понякога имат добри уши.

После заговориха с прикрити думи за мистерията, която забулваше изчезването на трупа на Гримани.

– Полицаяте не са намерили никаква следа! – отговори Кантарини.

– Трябва да действаме без бавене! – каза Виторио, изправяйки се трескаво. – Мои уважаеми братя, идете бързо при прокурорите и натоварете ги от наше име да започнат веднага претърсвания навсякъде! Бдете тия мерки да бъдат взети и осъществени в пълна тайна!

– Вашите заповеди ще бъдат точно изпълнени, дон Виторио! – отговориха двамата инквизитори, които напуснаха шефа си и се отправиха към кулата Сан Марко.

Великият инквизитор продължи сам, погълнат от мисли.

Внезапно, една маска, облечена в широка мантия, с черна шапка, се доближи до него.

– Ей, хубаво жълто домино! – му викна непознатият. – Дай ми ръката си!

Виторио Карманиола вдигна глава, изненадан, после протегна ръката, както го изискваше обичаят през време на карнавала.

Едва бяха разменили няколко банални думи, когато старецът изведнъж се дръпна ужасен. Мистериозната маска, отстранявайки гънките на мантията, му се показа изцяло под вида на скелет.

– Един скелет! – промърмори доминото с ужас. – Един скелет на карнавала!...

– На тази земя има само палячовци! – отвърна студено непознатият. – Дай ми ръката си и погледни какво ще изрисувам в шепата ти!

Великият инквизитор послуша и протегна ръката си.

Скелетът, който носеше бели ръкавици, написа със своя показалец инициалите В. К.

– Какво означават тия букви? – каза Виторио, хвърляйки изпитателен поглед върху маската. – Не съм тоя за когото ме мислиш.

– Добре – подзе маската фамилиарно. – Зная нещо, това, че не съм се измамил! Пази се! Не се доверявай на тия празнични дни! Твоят живот клони към края си!

– Коя си ти, маско? – запита Виторио нетърпелив. – Какво означават дръзките ти предупреждения?

– Повери душата си на Бога! Този е най-добрият съвет, който мога да ти дам. Зная само, че Венеция скоро ще се освободи от кървавите тирани, които я потискат.

Карманиола погледна неспокойно около себе си, надявайки се да съзре някой полицай, който да арестува мистериозната маска.

Но забеляза само палячовци и арлекини, които не обръщаха никакво внимание на скелета.

– Ти виждаш кой съм: символът на смъртта, един жив скелет – каза маската. – Какво желаш да знаеш повече? При един условен сигнал, делото на отмъщението и изкуплението ще се изпълни от всички страни и Венеция ще бъде най-сетне освободена от отвратителните злодеи, от паразитите, които смучат кръвта й... Познаваш ли Марино Маринели?

– Как?... Ти?

– Познаваш ли убийците на Гримани? – продължи немилостивият скелет. – Говори, маско! Познаваш ли виновниците? Ти си между тях и ще загинеш като тях... Скрый се, ако това ти хареса, в най-дълбокото скривалище, обкръжи се с лакеи или, ако предпочиташ, качи се на твоята яхта и избягай по широката синева! Каквото и да правиш твоите усилия ще бъдат напразни! Твоят последен час е вече ударил, присъдата ще бъде изпълнена и ти ще загинеш като твоите съучастници с хиенски инстинкти. Спомни си за Людовика Марчело! Забравил ли си, че живее още тази, която е била твоя първа жертва?

При тия думи старецът почувствува гневът да се разгаря в гърдите му, но се въздържа.

Помисли, че скелетът не е никой друг, освен самият незаконнороден и реши да го задържи в разговор по-дълго време. Надяваше се, че някой полицай ще мине и ще го залови.

– Ти ми каза неща, които ме интересуват! – рече той на скелета с леко треперещ глас. – Ела с мене и да поговорим още!

Но маската не падна в клопката.

– Не ти ли казах достатъчно, жълто домино? Не, не ще те последвам там, където искаш да ме отведеш. Остани тук, напротив! Людовика Марчело още живее и ти ще я видиш за последен път преди да умреш. Летиция Маринели беше ваше дете, на двама ви, но ти я отрови. Ти си, който постави в чашата отровния прах. Да, ти ще видиш тази, която си отблъснал преди да стане майка, по нейните думи не ще бъдат прошка. Тя ще те прокълне за последен път в часа на твоята агония!

При тия думи Виторио Карманиола искаше да арестува дръзкия скелет, но неговите отслабнали сили не му позволяваха това.

Той констатира с дълбока болка, че мистерията на неговия живот, която така старателно бе скривал, бе разбулена.

Трепереше от ярост.

Не знаеше какво да отговори.

В този момент му се стори, че забелязва близо до себе си две други маски, чийто вид му вдъхнаха триумфална усмивка.

Действително двамата новодошли не бяха други, а Хасан и Сезим, черните роби на Карманиола.

Но скелетът като че ли бе подушил опасността, която го заплашваше, понеже изчезна веднага в тълпата.

– Хасан! Сазим! – повика великият инквизитор.

Двамата негри, заинтригувани от този вик, който обаче им бе добре познат, погледнаха на всички страни, за да разберат откъде иде гласът, но колебанието им не трая дълго.

Скоро познаха жълтото домино и се явиха бързо пред него като усърдни роби.

– Господарят ли е? – попита Хасан още несигурен.

– Да, Хасан, твоят господар ти говори! Виждаш ли оная маска долу, с червената мантия, която се промъква през тълпата? Е добре, искам да зная кой се крие под тази дегизировка. Проследете го, ти и Сазим! Арестувайте го! Доведете ми го!

Двамата негри се суетяха няколко минути, после изчезнаха в тълпата.

Великият инквизитор, зарадван от това обстоятелство, ги проследи с очи.

– Този път той не ще им избегне! – си каза, протривайки ръце. – Ах, ако той е незаконнороденият! Я виж какво ли означава това струпване на маски с официални значки?

Действително един испанец и един монах, придружени от много

полицаи, се приближиха в същия момент до великия инквизитор и образуваха кръг около него.

– Извинете, сеньори – каза управителят на Сан Марко, който беше в костюма на монаха. – Не забелязахте ли край вас маската с мъртвешката глава?

– Скелет ли? Но да!

– Ние го търсим – обади се Зиани на свой ред. – Къде се намира сега?

– Не се страхувайте – отвърна Виторио. – Светлината не ще закъснее да разбули неговото инкогнито!

През това време, докато инквизиторът и полицаите разговаряха, скелетът и неговите преследвачи бяха тръгнали през тълпата в луд бяг.

Двамата негри не изпуснаха из очите си червената мантия на този, когото вече смятаха за своя плячка.

Те го приближаваха и нещастникът можеше да се смята за загубен.

Обаче при едно неочаквано раздвижване, скелетът взе внезапно значителен аванс.

Двамата негри, загубили следата, останаха за момент разочаровани, но Сазим се покачи на раменете на Хасан и можа така от височината на тази импровизирана наблюдателница да намери следата, на беглеца.

Те забелязаха, че бягайки отива към арсенала, блъскайки едни, събаряйки други; накъсо, пробиваха си път с всички възможни средства.

Макар че слънцето бе ниско над хоризонта, те виждаха все още добре мистериозната маска.

После внезапно го видяха да хвърля червената си мантия и да побягва право към арсенала.

Двамата негри се задъхваха.

– Да го оставим, Сазим! – каза Хасан. – Ние го държим сега. Мислиш ли, че може да ни избяга? Арсеналът е затворен от всички страни. Ще вдигнем веднага тревога и войниците ще наблюдават каналите. Ах, ние ще пипнем най-сетне зекините.

42. Последната жертва на Виторио

След инцидента със скелета Тадео Моро и Зиани продължиха своята инспекция в тълпата, докато Карманиола се върна в палата.

Той се готвеше да се изкачи по стъпалата на перона, когато великият шамбелан Николо Стено, се появи внезапно между колоните и се

отправи към него.

Благородникът изглеждаше обхванат от голямо вълнение. В своята бързина бе запазил церемониалното си облекло и просто бе поставил върху очите си маска от черно кадифе.

– Какво търсите с такова безпокойство, шамбелане? – му каза Карманиола.

– Вас самия, сеньор – отговори той. – Аз едва...

– Говорете! Какво се е случило?

– Негово Величество крещи да го заведем на карнавала! Той вижда червено. Исква да убие всички, които го обкръжават и говори само за кръв. Произнася непрестанно ужасни проклетия, които не мога да повтора.

– Какво правят пазачите му? Безпомощни ли са да умират дожа?

– Те не влизат при него през време на пристъпите му.

– Дожесата уведомена ли е?

– Тя не се намира в палата.

– Знаете ли къде е?

– Нейните камериерки не знаят нищо.

– Добре, отведете ме при дожа! – заповяда Виторио. – Ще му говоря сам.

Едва бяха се изкачили на първите стъпала на почетната стълба, когато чу горе тракане на саби и силни викове.

Повдигна очи и крайно изненадан забеляза самия дож да стои на входа на своя частен апартамент, бледен като мъртвец, с разрошени коси, с блуждаещи и зловещи очи.

Държеше в ръката си сабя със златна дръжка, която размахваше за голям ужас на слугите, които не смееха да го доближат...

– Да, ще отида сам да го намеря и сам ще го убия, незаконнородения – викаше той. – Не се боя от него. Ще му избода очите, ще го измъча.

При тия думи той направи движение, като че ли пробожда противника си.

После в своя делириум подзе:

– Вън от пътя ми, вие, другите или ще убия всички ви! Дожът е свободен, той е свободен.

В този Момент Виторио Карманиола, възползувайки се от обстоятелството, че бе прибрал сабята си, се приближи до него и го стисна за ръката.

– Какво правите тук? – каза той. – Отведете ме във вашите

апартаменти. Имам да ви говоря!

– Да, ще го сторя веднага! – отговори той плахо като дете, което баща му заплашва.

Но буйността му отново се прояви.

– Да, нямам време за губене – произнесе той отново. – Вие, другите, не знаете каква опасност ни заплашва! Незаконнороденият иска да отмъсти за смъртта на Гримани!

– Мълчете! – викна строго главният инквизитор, който се разтрепери, чувайки дождът да разкрива тайните, които всички заговорници трябваше да отнесат със себе си в гробовете. – Последвайте ме!

Щом влязоха в спалнята на дожа, Карманиола затвори грижливо вратата зад себе си и му заповяда от името на Съвета на тримата и на сеньорията да не напуска вече това място.

– Взети са вече всички необходими мерки за арестуването на незаконнородения – добави той. – Вие сте обхванат от видения и мисли, които трябва да изчезнат, и произнасяте неща, които никой не трябва да знае!

Луиджи отговори на тия думи с лудешки смях.

– Аз съм дождът и не мога да изпълнявам вашите заповеди! – прекъсна го той. – Ах, не си въобразявайте, че се страхувам. Не, Луиджи Гримани още е този, който трябва да бъде и не се страхува от вашите заплашвания. Вие сте стар, Виторио, и вече почти ослепял. Отмъщението на незаконнородения ще ви застигне по-скоро, отколкото мен, а вие изглежда, че още не подозирате!... Ах, Съветът на тримата е като един палячо със завързани очи! От кога Ни заплашва незаконнороденият! И незаконнороденият се надсмива над вас, понеже кредитът му е пораснал сред народа, докато този на сеньорията и на съветниците е намалял. Да вие не желаете да повярвате, но той ще избие неприятелите си; ще се провъзгласи даже за дож. Ще облече пред народа тази пурпурна мантия, още топла и червена от кръвта на всички ни!

– Какви химери! Какви утопии! Мислите ли, че ако народът се опитва да извърши нещо, нашите войски не ще могат да го смажат?

– Не вярвам! – продължи лудият, който гледеше извънредно ясно на събитията. – Трябва да го убия. Даже, ако е нужно да го извикам на смъртен дуел. С каква цел ще се избиват масите?

„Имаше във Венеция някога един астролог, един умен човек, заклевам ви се, който предсказа всички нещастия през моето съществуване...“

„Ах, огледалото! Духът в летния палат! Полунощният призрак.

Още треперя от този фатален час. О, карнавалът ще бъде залян в кръв!“

Луиджи си припомняше ужасното видение, което бе видял някога в огледалото на големия салон в палата в Гвидека.

– Уверявам ви – подзе той, – че страшната нощ е близка. – Днес имах един ужасен сън. Видях всички ви мъртви да се къпете във вашата кръв! Да, ние, всичките: Дондоло и Контарини, Карманиола и Луиджи, и другите. Ах, те са многобройни! И отмъстеният незаконнороден ще се качи на трона през пашите трупове!

– Не произнасяйте подобни думи! – извика великият инквизитор с глас, в който звучеше силен гняв. – Останете тук и очаквайте завръщането ми! Ще ви кажа дали ни застрашава опасност. Надявам се да ви донесе успокоителни новини.

– Съобщете ми само за залавянето на незаконнородения и ще бъда доволен! Останалото не ме интересува!

Великият инквизитор, отчаян от речта на дожа, бе напуснал апартамента, без да дочака Луиджи да престане да говори.

Той се срещна с великия шамбелан и му заповяда да повика веднага аптекаря Иларио Турно, когото да приеме в същия вестибюл и да очаква връщането му.

После отиде в апартаментите на дожесата.

При вида на стареца пажовете, поставени на вратите, се поклониха дълбоко.

Той премина край тях, без да им отпрати пито една дума и отиде в съседната стая, където стоеше камериерката на дожесата.

Тя направи тържествен поклон пред стария благородник, когато го видя да влиза.

– Дожесата в апартамента ли си е? – попита Карманиола.

– Нейно Величество напусна палата дегизирана – отговори почтената дама. – Вярвам, че Нейно Величество е отишла при своя уважаем брат, великия капитан.

– Не сте ли приели посещението на един таен пратеник?

– Не, сеньор – отговори дамата. – Никой не е идвал, освен една страшна маска, която беше тук преди около един час.

– Страшна маска ли казваш?

– Ах, сеньор – каза камериерката, ужасена – аз още треперя. Нейната глава бе като мъртвешка, а тялото като скелет. Донесе за дожесата едно съобщение, което не се осмелявам да ви повтаря.

– Хайде, говорете! – каза главният инквизитор. – Какво ви каза тая маска? Трябва да зная. Нужно е да бъда осведомен!

Почетната дама изпълни боязливо заповедта му.

– Понеже изисквате, сеньор – каза тя, – ще ви кажа цялата история: той се осмели да произнесе пред Нейно Величество, че падането ѝ е близко и придружи това безочливо предсказание с разни заплахи.

При тия думи камериерката замълча.

– Защо мълчите? – запита великият инквизитор изненадан. – Аз ви заповядах да кажете всичко!

– Той заплаши дожесата със смърт и мъчение... После, когато тя зазвъни със звънчето за помощ, страшната маска избяга. Тогава дожесата изгърча при великия капитан да го информира за събитието и да го накара да пусне шпиони по следите на безочливеца.

Слушайки разказа на камериерката, великият инквизитор съставяше своя план.

– Дожесата знае ли – попита той камериерката, променяйки темата на разговора, че вие ми правите от време на време рапорти върху това, което се случва в палата?

– Не, сеньор – отговори тя. – Ако Нейно Величество би знаела това, тя без съмнение би ме уволнила.

– Е, добре, чуйте тогава това, което ви заповядам и го изпълнявайте! От днес вие ще наблюдавате внимателно всички постъпки на дожесата, ще я следите стъпка по стъпка. Ще ми правите след това обстояйни доклади върху всичко, което сте видели или узнали; вие ще кажете не само какво е правила, но също кого е приела, кого е посетила, разбрахте ли ме?

Бедната жена затрепери.

– Имайте милост към мене, благородни сеньор! – извика тя. – Как мога да приема подобно нещо. Задачата, с която ме натоварихте, е пълна с опасности. Не, не мога!

– Знайте, че когато изпълнявате мои заповеди, вие сте под моя закрила и никой няма право да ви бутне! – подзе твърдо великият инквизитор.

Но нещастната камериерка още трепереше. Тя служеше на своята господарка не само по дълг, но от преданост. Тя отказваше да я предаде.

– Желаете ли да ме послушате? Желаете ли да мълчите и да изпълните моята заповед? – подзе великият съдия със заплашителен глас.

Тя най-сетне се разколеба и се съгласи да го слуша. Зловещият старец повтори наставленията си и обеща да възнагради нейното усърдие.

– Това е държавна заповед – добави той. – Знаех, че се колебаете, понеже не си въобразявахте какви биха били последствията от един

отказ...

Той не завърши фразата си, виждайки, че е отишъл твърде далеч, желяейки да напомни на своята събеседница ужасните стаи на истината.

– Ще наблюдавам всичко, до най-малките подробности – отговори тя с твърд глас.

При тия думи великият инквизитор направи прощален знак на камериерката, после се върна във вестибула.

Дон Виторио бе чакал вече няколко минути, когато шамбеланът и Иларио Турно, отровителят на инквизицията, влязоха при него.

При вида на великия съдия, последният се поклони твърде уважително.

После, по един знак на Виторио, шамбеланът напусна апартамента и инквизиторът остана сам с аптекаря.

Виторио заговори пръв.

– Питието, което вие досега доставяхте за дожа, за да успокоите неговите кризи, е загубило първата си ефикасност. Той има нови безумни атаки.

Тогава Иларио Турно предложи увеличение на дозата, даването на едно питие с голяма сила.

– Кажете ми – подзе главният инквизитор, – знаете ли някакво средство, което да може да помогне на дожа да изпадне в непрестанен сън, един сън, подобен на смърт, някое средство, което да му попречи да мисли и да действа?

Отровителят помисли няколко мига, после предложи едно разрешение на проблема.

– Сеньор – каза той, – през време на едно пътуване в Ориента открих чудесно средство, чийто ефект отговаря на вашето желание. Тия, от които го взех, твърдят, че този, който го погълне, сънува съблазнителни неща и като че ли се пренася в друг свят.

– И когато се събужда от тия сънища? – запита обезпокоен дон Виторио.

– Само дълги часове след това, понякога даже един ден, два дни по-късно! – отговори аптекарят. – При събуждането си спящият иска да погълне нова доза от чудния прах, за да се повторят същите сънища, под чието влияние е бил.

– Този прах отрова ли е?

– Той руши малко по малко организма, душата и мозъкът първи се разрушават – подзе Иларио Турно. – Разсъдъкът изчезва малко по малко, чувствата се притъпяват!

Този отговор задоволи великия съдия.

– Тъкмо това е средството, което ми трябва – каза той.

– Как го наричате?

– Това е опиум, благородни сеньор! Днес ние ще дадем на болния една малка доза. След няколко дни ще удвоим дозата и след няколко седмици...

При тия думи Иларио Турно спря, като че ли се страхуваше от ужасното си предсказание.

– Е добре! Какво ще се случи след няколко седмици? – попита великият инквизитор нетърпеливо.

– След няколко седмици болният не ще се събужда вече от своите хубави сънища – отговори студено Иларио Турно.

После той извади от джоба си едно малко шише, което съдържаше мистериозния прах, и добави:

– Можете да сложите уговореното количество в яденето или пиетие-то, което ще взема на обедата си; нито вкусът, нито цветът могат да издадат присъствието му. Уверявам ви, че ефикасността на опиума е неотслабваща, понеже пациентът свиква така с тази отрова, че е нетърпелив да я вкуси отново.

Казвайки това, той подаде шишето на великия инквизитор. Дон Виторио му подаде в замяна кесия, пълна с пари.

– Трябва ли да ви придружа, сеньор? – попита Иларио Турно.

– Не, излишно е. Болният ви познава и ще се ужаси, виждайки ви.

– Сложете малко количество! – препоръча още веднъж отровителя преди да се оттегли. – Ако сложите много, ще заспи завинаги...

– Зная, зная. Можете да се оттеглите! Отровителят се поклонил и излезе.

Виторио Карманиола се отправи към апартаментите на дожа.

Той се бе погрижил да скрие шишето в джобовете на своята жълта мантия, за да не би болният, който се разхождаше из стаята и си говореше сам, да открие истинската цел на неговото посещение.

– Ах, това сте вие, сеньор! – каза Дожът, виждайки инквизитора. – Чета по лицето ви, че не сте могли да намерите незаконнородения. Той се подиграва на вас и на мене...

– Мълчете! – извика Виторио Карманиола, побледнял от гняв.

– О, о! Как си позволявате да се обръщате така към дожа? – извика Луиджи.

При тия думи той хвана сабята си, за да се запази, като че ли Виторио искаше да го нападне.

– Не ме карайте – произнесе той – да ви накажа за вашата безочливост!

– Спокойствие, Луиджи Гримани! Спокойствие и разум – каза главният инквизитор, който като че ли бе забравил, че говори с един луд. – Не е сега моментът да се разделяме. Знайте, че незаконнороденият е пленник!

– Ах, той е пленник! – извика Луиджи в пристъп на буйна радост. – Е, добре, накарайте да стрелят залпове, накарайте да запалят бенгалските огньовете на височината на кулата Сан Марко! Ах, най-сетне, незаконнороденият е уловен! Една подобна новина струва много злато! Къде е пленникът?

– В една от залите на кулите Сан Марко.

– Оставете ме да изтичам горе, за да го понижа с моята сабя...

– Спокойствие! Вие ще останете тук! – му каза Виторио Карманиола. – Вие не трябва да излизате от тук в този час; не ще ви позволя да отидете при пленника. Народът не знае още нищо за нашия лов и вашата постъпка би му разкрила това! Може би ще предадете всички ни!

– Съобщете новината на народа! Нека знае, че каторжникът и пиратът Марино е най-сетне в наша власт!

– Не още, казвам ви! – каза главният инквизитор, който се стареше да запази спокойствието. – Първо трябва да си дадем сметка дали народът не е за незаконнородения; трябва да внимаваме да не стане нужда да прибъгваме към силите от арсенала.

– Я гледай! – каза дождът учуден. – Откога станяхте тъй милостив?

– Откакто вие започнахте да се гневите – отговори великият инквизитор.

После добави, променяйки темата:

– Седнете и се успокойте! Да изпием по една чаша заедно, преди да си легнем. Утре ще ви отведе при незаконнородения, за да можете да уголите омразата си.

– Обещавате ли ми? Мога ли да бъда сигурен? – каза дождът с недоверие. – Значи, утре, нали? Горя от нетърпение.

Очите му блестяха с див блясък, като че ли вече си отмъщаваше.

През това време Виторио, възползувайки се от невниманието на дожда, постави в чашата му малко от опиума, който му бе дал Иларио Турно.

После взе друга чаша и я вдигна във въздуха.

– За преуспяването на нашите планове! Отговори ми на тоста, доже!

Нещастният дож имитира жеста и ентузиазма, симулиран от великия инквизитор, и опразни чашата си до последна глътка.

Виторио едва прикри задоволството си.

Щом изпразни чашата, Луиджи я хвърли върху пода, където тя се разби на хиляди частици.

– Никой – извика той, придружавайки с жест думите си – не трябва да си служи с тази чаша, от която дождът е пил за гибелта на незаконнородения! Да, незаконнороденият, който ни грабна трупа на Гримани и който знае всичко!

После очите му приеха едно особено изражение.

– Горко му! – извика той. – Ах, виждате ли там долу! Виждате ли тази сянка? Това е моят баща, когото вие, Зиани и Малатеста, вързахте през фаталната нощ, когото Дандоло и Контарини нападнаха, когото Фоскари, Тадео Моро и Бордоне въвлякоха насила в подземния затвор.

В своя делириум Луиджи се люлееше. Погледът му бе вторачен в ъгъла на стаята, където му се струваше, че вижда ужасно видение.

Сабята се изплъзна от ръцете му и падна с шум върху пода.

Като че ли опиумът бе започнал да действа, дождът изглежда, че бе загубил съзнание.

Но Виторио, когото пророческите думи на дожа бяха накарали да затрепери, се спусна бързо към него и го повлече до спалнята.

Там постави болния върху меките копринени постели. Дожът бе в състояние, близко до смъртта.

Великият инквизитор застана няколко минути прав до спящия и го наблюдава внимателно.

Когато се увери, че Луиджи Гримани е потънал задълго в мъртвешки сън, потърси една чаша, напълни я с вино, постави в нея малко от страшната отрова и остави чашата върху една малка мраморна масичка в спалнята на дожа.

После излезе от дожовия апартамент и отиде в залата на съда.

По пътя срещна във вестибюлите слугите на дожа; последните, лишени от управление, не знаеха какво да правят.

Дон Виторио им даде заповед да бдят върху болния дож и да му дадат чашата с вино, която се намира в спалнята му, щом се събуди.

Когато главният инквизитор влезе в черния салон, двамата му помощници бяха вече там, седнали на кадифените си столове.

Малко след това маскираният слуга влезе на свой ред и съобщи, че Хасан, негърът, очаква вълн.

Робът влезе веднага след това. Лицето му бе мрачно, навъсено.

– Ах, нека сеньор – отвърна той на въпроса на великия инквизитор – не наказва негъра. Сазим и Хасан действаха с енергия, с решителност, обаче, Хасан носи лоша новина.

– Видяхте и проследихте скелета – каза Виторио. – Последният не би могъл да ви убегне, понеже се бе отправил по посока на арсенала; вие не можяхте да направите друго, освен да го хванете! Кой се крие под тази маска?

– Негрите го проследиха действително чак до арсенала, господарю – отговори Хасан, – после той внезапно изчезна, без да остави следи...

При тия думи великият инквизитор се разсърди.

– Милост, господарю! – замоли се робът. – Изслушайте Хасан. Негрите претърсиха арсенала отдолу догоре, но не можах да го намерят. Скелетът беше изчезнал; той сигурно се е хвърлил във водата.

Това обяснение не задоволи дон Виторио. Той се разгневи и избухна в ужасни проклетия.

– Ти трябва да го намериш, да тръгнеш наново по следите му – извика той, – ако не искаш да се изложиш на гнева ми. Не се връщай, без да си открил тази безочлива маска. Ако се завърнеш без успех, ще увиснеш на въжето. Помни добре какво ти казвам! Хайде, побързай!

Хасан излезе бързо не толкова от усърдие, колкото от ужас.

43. Едно мистериозно призоваване

На следваща вечер трима маскирани се бяха събрали на площада Сан Марко.

Тяхната богата и разкошна дегизировка показваше техния ранг.

Единият беше облечен като рибар. Главата си бе покрил с мрежа, изпод която гъсти кичури падаха върху рамената му под формата на златисти плетеници. Върху ризата му блестеше редица скъпоценни камъни и синият ешарп, който поддържаше панталоните му, бе закрепен с една брилянтна карфица.

Вторият маскиран бе облечен като пират, но един забележителен пират, понеже луксът не неговия костюм по нищо не отстъпваше на този на другаря му. Шапката му бе украсена с хубаво бяло перо. Носеше на пояса си много камъни с дръжки, украсени с диаманти. Широка верижка, съставена от златни плочки, препасваше гърдите му.

Третият маскиран имаше глава на Янус. Неговото лице отпред изглеждаше като на старец, а задната част на главата му – като на юноша.

Широка мантия го покриваше от раменете до краката, блестяща карфица, цялата от скъпоценности, бе единствената ѝ закопчалка.

Около тия трима маскирани, които разговаряха с нисък глас, тъпата се движеше в разни посоки, не обръщайки внимание на разговора им.

Какофония от шумове се носеше из площада. Тук един моряк оглушаваше минавачите, бийки барабан. По-нататък един шарлатанин държеше пред народа непрекъснато речи, които се заменяха от време на време с шумното тракане на кастанети.

Но рибарят, янусът и пиратът не обръщаха внимание на шума около тях.

– Аз също забелязах ужасния скелет – казваше пиратът.

– Трябваше да го арестуват още при откриването на карнавала.

– Уверявам ви, че бяха му устроили добър лов, благородни Фоскари – отвърна рибарят, под чиято маска се криеше Леонардо Малатеста.

– Преследвах го, но не можах да го хванат – добави янусът с твърд глас.

– Ние направихме всичко възможно, Енрико Бордоне – подзе Малатеста. – Полицията и лакеите изпълниха задълженията си, но за нещастие...

– Негърът на уважамия Карманиола е попаднал за втори път по следите му – каза Даниеле Фоскари. – Надявах се през целия ден да се завърне в палата заедно със скелета, но още го очакват... Възможно е робът, който е заплашен със смърт, ако не намери мистериозната маска, да е избягал.

– Знаете ли какво е моето мнение? – рече Енрико Бордоне. – Давам ви дума, че скелетът не е друг, освен Марино Маринели, че незаконнороденият е във Венеция и използва карнавала, за да реализира плановете си.

– Такова е и моето мнение – добави Фоскари.

– Някаква буря се готви да се разрази, това е сигурно, господа – каза Малатеста, стремейки се да говори по-тихо.

– Защо не вземат енергични мерки? Какво чакат, че не екзекутират всички, които са подозрителни, че са във връзка с незаконнородения? Инквизиторите проявяват от известно време явно безпокойство. Но защо чакат, а не действуват? Достатъчно е да се заеме внезапно площадът Сан Марко и съседните канали, да съобщят чрез тръби прекъсването на празника и да започнем търсенето на неразумния незаконнороден, който се осмеляваше да се смее под носа на уважаемите съветници и на сенаторите. Няколко кървави примери са достатъчни, за да обезкуражат

съучастниците му и да им премахнат охотата им да дадат подслон на Маринели!

– Вие имате право, благородни Малатеста – каза на свой ред Фоскари, подкрепящ енергичните думи. – Държането на висшия съвет ме изненадва. Те могат да действат открито, да поставят Маринели извън закона. Действително той ни заплашва ужасно; неговите привърженици са многобройни. Оргосо, Фалие и този френски офицер, когото видяхме в Санта Рока, му помагат много.

Тогава Енрико Бордоне припомни една подозрителна случка, която бе станала в навечерието.

– Твърдят – каза той, – че четирите черни домина с шапки, украсени с червени пера, не са били други, освен привърженици на незаконнородения. Това подозрение се потвърждава от обстоятелството, че предприетите издирвания за намирането им са отишли напразно. Те са съумели да избягат навреме...

– Очаквам момента, когато незаконнороденият ще отмъсти на всички ни за смъртта на своя баща – каза Малатеста с раздразнение. – Не мога да търпя това.

Сенаторът се гневеше все повече и бе забравил, че само една дума може да издаде инкогнитото им, да ги предаде на смъртните им неприятели.

– Шт, благородни Малатеста, шт! – пошепна Бордоне. – Не се оставайте да ви обзема гневът.

Но яростта на благородника бе обхванала също и Фоскари.

– Това бавене и мене ме отчайват – извика той. – Те ще действуват когато ще бъде твърде късно. Защо не са обградили площада, когато са били забелязани четирите подозрителни маски? От уважение към народа ли? Предпочитат ли да дочакат момента, когато той ще узнае тайните, които никога не трябва да научи?

Старият Фоскари се умълча.

Само Бордоне бе останал господар на себе си и пазеше спокойствие.

– Ще ви обясня, господа – каза той с нисък глас, – защо са се колебали да предприемат нещо срещу четирите маски. Те са били облечени в черни домина и са носили червени пера на шапките си. А вие знаете, че вчера полицаите на Зиани носеха също домина и пера с еднакъв цвят. Помислили са си тогава, че Зиани е наредил да носят червени пера.

Но Малатеста не можеше да обуздае гнева си.

– Ако тия четири маски са били привърженици на Маринели – каза

той, – те са им дали възможност и може би бродят и днес около нас под друга дегизировка.

– Офицерите на полицаите и днес носят вчерашния костюм – добави Бордоне.

При тия думи той показа с пръст неколцина между тълпата.

– Защо е това пилеене на силите – подзе Малатеста. – Да поставят десет смели хора до палата би било по-добре.

* * *

Малко по малко нощта настъпи. Тълпата бе още гъста на Сан Марко и смеховете и радостните викове още не бяха стихнали.

Можеше да се забележи между другите маскирани едно черно домино с шапка, украсена с жълто перо, което стоеше облегнато на един от стълбовете на дожовия палат, със скръстени ръце, и наблюдаваше внимателно тълпата пред себе си.

Никой не му обръщаше внимание, докато той виждаше всички и не изпускаше нищо.

Минувачите го смятаха за стафиер, поставен на пост.

Внезапно той като че ли забеляза нещо, което възбуди вниманието му.

В този момент три черни домина, които носеха като него жълти пера на шапките си, се отправиха към палата на дожовете от три различни страни.

Тримата се доближиха до първия и го поздравиха като началник.

Мистериозната маска разгледа около себе си с изпитателен поглед, после се обърна към едно от домината:

– Намерихте ли управителя на Сап Марко, Фалие? – попита той с нисък глас.

– Намерих го – отговори последният. – Тон ще се представи утре в полунощ в черния салон.

– Добре, приятелю, благодаря ви! – отговори маската с простота, но без вълнение.

После се обърна към другото домино:

– А вие, д'Артенай, успяхте ли? Забелязах ви да говорите долу с трима маскирани.

Последният обясни, че тримата маскирани са били сенаторите Малатеста, Бордоне и Фоскари, и че последните двама обещали да се отзоват на поканата на съда.

Читателят, без съмнение, е открил под инкогнитото на

мистериозния стафиер нашия герой, безстрашния незаконнороден.

Маринели, доволен от тия първи резултати, се обърна към третото домино, което не беше никой друг, а Оргосо и прояви безпокойство при вида му. Очакваше някаква лоша новина, понеже знаеше, че мисията на неговия приятел бе най-деликатната, даже най-опасната.

– Срещнахте ли Силвио Зиани? Говорихте ли му? – попита той.

– Отидох при него! – отговори храбрият Оргосо. – Проникнах в палата му.

– Това е било опасна работа – забеляза Маринели.

– Той не изрази недоверие – отвърна Оргосо. – Впрочем, нашият разговор бе кратък, понеже неговата сестра, гордата Катерина, бе при него и той ми отдели малко време. Тя също ме помисли за специален пратеник на инквизицията; накъсо, Силвио Зиани прие призовката, която му предадох, и обеща да бъде точен утре.

– Добре, приятелю! – рече Марино. – Всички Приготвления са привършени. Следната нощ цяла Венеция ще бъде освободена и моето отмъщение ще започне...

Изведнъж Маринели спря.

– Погледнете – каза той на приятеля си – кой идва там?

Мълчание настъпи сред малката група. Четиримата загледаха внимателно една маска, облечена като магьосник или астролог, която тежко се изкачваше по стъпалата и идеше към тях.

Маскираният бе облечен в мантия от черно кадифе; очите му бяха прикрити под черна кадифена маска. На главата си носеше барета.

– Ако не се лъжа, този магьосник не е никой друг освен фамозният скелет, които се е преобразил... – каза Фалие.

– Бъдете разумни! – каза съвсем ниско д'Артенай, който не скриваше недоверието си.

И магьосникът не изгледаше твърде сигурен, понеже се спря за момент неподвижен и загледа безмълвно четирите домина.

Но внезапно той избухна в смях.

– Ха, ха – каза той с глас, който се стремеше да направи колкото е възможно по-силен. – Сеньорите не носеха ли вчера червени пера на шапките си.

Действително като предпазна мярка Марино бе препоръчал на другарите си да заместят с жълти пера червените от миналата вечер.

– Да, той е – каза Оргосо, – скелетът!

При тия думи мистериозният астролог издаде инкогнитото си. Той сне бързо ръкавицата си и протегна черната си ръка на четиримата

маскирани, казвайки:

– Горо поздравява сеньорите!

– Да бъде благословен Бог! – извика Марино, стискайки сърдечно ръката на негъра. – По какво чудо успя да избягаш от полицаите?

Горо разказа на господаря си как бе успял да се скрие под един куп дърва, докато преследвачите му го диреха в арсенала.

– После – добави той – негърът хвърли в морето своята маска на скелет и купи една друга дегизировка със зекините, които му бяха останали.

В този момент Фалие нанесе силен удар в лакътя на Марино и обърна вниманието му върху множество дегизирани дами, с лица прикрити под гъсти воали, които слизаха на Пиацета и идеха към палата.

– Погледнете!... Дожесата иде към нас – каза той ниско.

– Имате право – подкрепи го Марино. – Това е самата Катерина, заедно с две почетни дами. Но струва ми се, че палатът крие добре тайните си – добави той. – Искам да узная на всяка цена защо дождът не се показва никъде! Ще отида сам да го призова пред съда за идната нощ.

Неговите приятели се обявиха срещу подобна лудост. Те настояваха да се откаже от проекта си.

Но всичко бе напразно.

– Моят план е съставен! – отговори Марино. – Аз ще го изпълня докрай.

После добави, обръщайки се към Горо.

– Предупреди ли Луала? Поръча ли й да ме очаква утре вечер близо до тия колони?

– Тя ще бъде точна! – отговори негърът.

– Що се отнася до теб, Горо, ти ще бъдеш близо до благородния Фоскари, който е натоварен да бъде стража пред палата... Вие, Оргосо и д'Артенай, идете веднага в арсенала и кажете на адмирала, че каквото и да се случи, Съветът на тримата забранява на войниците да напущат арсенала по време на карнавала. Утре, няколко минути преди полунощ, ще се намерим всички във вестибюла на инквизицията и аз ще ви дам нови заповеди. Довиждане, приятели!

Маските се разделиха. Докато Марино отиде в палата на дожовете, Оргосо и д'Артенай се запътиха към арсенала, Фалие и Горо останаха до мраморните стъпала.

Лакеите, поставени в подножието на голямата стълба, пропуснаха Марино, без да се интересуват за намеренията му. Често се случваше домина с жълти пера – дегизирани полицейски офицери – да проникват

в палата по някоя бърза работа. Затова те не спряха фалшивото домино.

Той можеше да се страхува само от едно: да не се срещне с някой недоверчив офицер на полицаите, който би поискал да снее маската си.

Но Маринели не мислеше вече за опасността. Учуди се, вървейки по пътя, че не срещаше никаква стража в коридорите. Навсякъде изглеждаше мрачно.

Обаче, когато искаше да проникне в дожовия вестибюл, той се срещна лице с лице с великия шамбелан Николо Стено.

– Какво търсите? Кой сте вие? – го попита последният.

– Вижте добре кой съм! – отговори храбро Марино. – Трябва да види дожа и да му говоря незабавно.

– Сега всред нощ ли? Какво желаете да кажете на дожа?

– Натоварен съм със специална мисия до Негово Величество.

– Но Негово Величество спи!

– Е добре, трябва да се събуди!

Но когато псевдостафиорът обясни на Стено, че иде от името на Съвета на тримата, шамбеланът омегна.

– Моята мисия е тайна и трябва да я кажа само на дожа – добави Марино.

Николо Стено остави непознатото домино да влезе във вестибюла на дожа и се отдалечи.

Там Марино трябваше да се разправи и с двамата частни слуги на дожа, които отначало му преградиха пътя доста грубо.

Най-сетне той успя да ги убеди. При споменаване името на Съвета на тримата, двамата мъже замълчаха. Единият не проговори нито дума, а другият предложи сам да разбуди дожа.

Когато двамата поискаха отново да му препречат пътя, Марино извика заплашително:

– В името на Съвета на тримата махнете се от пътя ми, каналии!

Двамата слуги си казаха, че трети слуга бдеше в стаята на дожа и оставиха нему цялата отговорност на приключението.

Марино отстрани завесата, която отделяше преддверието от спалнята на дожа и пристъпи вътре.

Забеляза дожовото легло, заобиколено от разкошни завеси, бродирани със злато, и пред него, седнал на стол, третия слуга, срещата с когото не очакваше.

Но Марино не се обезсърчи.

Той пристъпи към леглото и направи знак на камериера да разбуди

дожа...

– Какво означава тази смелост? Луд ли сте? – извика слугата, който бе станал от стола и се бе упътил към влезлия.

Един груб и бърз диалог се завърза между двамата мъже.

– В името на Съвета на тримата, заповядвам ви да разбудите дожа! – извика Марино.

Последният изглеждаше уплашен. При вида на стафиера – носител, без съмнение, на някоя висша заповед, той промени тона си и прояви даже ужас.

– Идете! – му извика Марино нетърпеливо. – Ще разбудя сам дожа!

При тия думи човекът се учуди отново.

– Не ще успеете – каза той. – Негово Величество е тежко болен...

– Кажете ми истината! Кажете, че е мъртъв! – каза Марино с безразличен глас, който звучеше пророчески.

– Мълчете, за Бога! Негово Величество е още жив, но съобщете на великия инквизитор, че болестта се усилва.

Марино не отговори нищо. Той наблюдаваше неподвижен, смаян Луиджи Гримани, който лежеше безжизнен, като труп, върху копринените постели.

Имаше намерение да предаде на дожа фаталната призовка, но констатира, че Луиджи бе жертван от своите съучастници.

Разбра, че участникът бе отровен от инквизицията, за да задоволи някоя престъпна амбиция.

След като бяха убили бащата и бяха направили от сина своя играчка, те искаха да премахнат, без съмнение, и последния.

Не можа да понесе по-дълго това мъчително зрелище и се отвърна бързо.

После се обърна към слугата:

– Моето посещение вече е ненужно. Останете на вашия пост и продължавайте да бдите над дожа. Неговият сън скоро ще премине към смъртта.

– Имайте милост към мен! Не ме излагайте – каза човекът боязливо. – Запазете тайната за себе си.

Марино напусна това място, където една чужда ръка вече бе изпълнила част от неговото отмъщение.

44. Черният салон

На следната сутрин многобройна тълпа се бе събрала пред кулата Сан Марко и наблюдаваше, заинтересована, един магьосник или астролог, който инсталираше своите работи, с оглед на едно скорошно представление.

Двама души му помагаша. Тримата бяха поставили голяма маса близо до стената, както и разни малки бъчви, сандък и различни инструменти.

– Любопитен съм да зная, какво представление смята да даде, – каза човек с маска на лозар на турчин, който държеше под ръка монахиня.

– Сигурно ще бъде интересно – каза последният. – Но аз се чудя, какво може да е затворил в тия бъчви, които е поставил с такава грижа покрай стената.

– С вино, мое дете! – отговори една стара търговка на пъпеши, която стоеше до монахинята. – С вино, с хубаво вино, което ще се раздаде тази вечер на тия, които вярват в неговите предсказания.

– Старицата има право – каза лозарят, който бе усетил миризмата на вино.

– Така е, така е – подзе търговката на пъпеши със смях.

Астрологът постави сандъка на масата, очаквайки настъпването на нощта, когато множество войници се доближиха и завикаха на магьосника.

– Хей, човече, какво правиш тук, седнал до стената? Не знаеш ли, че никой няма право да се настанява тук?

– През карнавала всичко е позволено! – отговори магьосникът. – Аз оставам тук!

– Махай се оттук с твоите бъчви! – му заповядаха войниците.

– Оставете го! – извика на свой ред лозарят и турчинът. – Защо да няма право да се настани край кулата? Страхувате ли се от него?

Без никакво предисловие магьосникът взе една от своите бъчви и я постави на масата. После извади много чаши от сандъка и ги напълни с вино.

– Кой желае да вкуси малко шампанско? – извика той, размахващ пълна чаша. – Това е безплатно, абсолютно безплатно! Уважаемата публика може да констатира, че моите бъчви не съдържат нищо опасно, нищо магьосническо! Хайде на чашите.

Той ги предложи както на маскираните, така и на войниците. Те не

чакаха да ги молят, приеха виното, което магьосникът им предложи, и престанаха да му викат.

Лозарят, турчинът и монахинята пиха също на драго сърце.

Скоро малкият кръг се увеличи от новодошли и надвечер тълпата от маски бе значителна.

Тогава астрологът започна тогава своите предсказания; той каза хоскопът на много лица и предложи на всекиго по чаша вино.

Най-сетне, по общо желание, трябваше да отвори втора бъчва, за да задоволи всички. Той, без съмнение, бе предвидил лакомството на тълпата, понеже му оставаха още пет пълни бъчви.

Към единадесет часа, когато по-голямата част от маскираните бяха отишли на Пиацета, за да присъствуват на тържествата с огньовете, които се хвърляха върху водата, две домина с жълти пера пресякоха малката група любопитни, които образуваха кръг около естрадата, и се приближиха до астролога.

Внезапно, за голямо учудване на зяпачите, които се трупаха около естрадата на магьосника, старата търговка на пъпеша си проби път сред тях и пристъпи към магьосника, като че ли тя бе негова позната.

В този момент едно от двете домина стафиери каза на своя другар:

– Той трябва скоро да се върне. Дали не му се е случило нещо?

Но публиката бе нетърпелива и мислеше, че нещастният магьосник ще бъде арестуван и хвърлен в затвора.

– Заклевам ви се, че той е честен човек! – произнесе търговката на пъпеша и ще потвърди, че не прави черна магия!

– Тя говори вярно, извикаха много гласове наоколо. – Ще го придружим в затвора, ако е нужно. Ние сме свидетели, че не е призовал демоните.

– Не, не, мои деца – отвърна старата търговка на пъпеша и се обърна към групата. – Останете по местата си, ненужно е да се привлича вниманието на цяла Венеция. Оставете ме аз да го сторя.

После едно от домината поръча на другото да наблюдава стоката на магьосника до завръщането на последния, а тримата – магьосникът, търговката на пъпеша и доминото тръгнаха към палата.

Читателят, без съмнение е открил под маската на магьосника негъра Горо. Старата търговка на пъпеша не бе друга, а Луала, просякинята.

Фалие и д'Артенай, дегизирани като стафиери, изиграха така добре ролята си, че никой, даже управителят и войниците от арсенала, които се намираха до кулата Сан Марко, не заподозряха нищо.

Глъчката се увеличаваше все повече от минута на минута. Тълпата

се връщаше от Пиацета и изпълваше отново площада Сан Марко. Никой не обръщаше внимание на чудната тройка, която отиваше към палата, нито на стафиера, който стоеше на естрадата, освободена от магьосника.

Бързо до колоните едно второ домино с жълто перо ги последва. Това беше самият Марино Маринели.

– Добре, вие сте точни! – каза той с нисък глас. – Чуйте, единадесет часа удря от Сан Марко. Къде е д'Артенай?

– Пред бъчвите, до кулата Сан Марко! – отговори Фалие.

– Добре! – заключи героят. Оргосо е вече горе, в преддверието на инквизицията. Луала и Горо ще ме придружат. Колкото за вас, Фалие, идете бързо в залата, където стоят постоянно маскираните слуги на съда. При първия опит, който направят тия хора, било да ви спрат или да проникнат в черния салон, вие ще ги проинижете със сабята си!

Фалие отговори, че ще изпълни точно заповедите, после изчезна между колоните.

Тогава Марино се обърна към Горо и Луала и им заповяда да го последват в салона на инквизицията.

– Тримата съдии там ли са вече? – попита Луала с нисък глас.

– Двамата вече пристигнаха, Виторио Карманиола и Томасо Дандоло – отговори Марино. – Що се отнася до Марко Контарини, третият инквизитор, не зная. Впрочем ние нямаме нито минута за губене!

Черното домино остави магьосника и търговката на пъпеша да го предшествуват, като че ли ги водеше пред зловещия съд.

Те се изкачиха по стълбата, която водеше към местата, запазени за инквизицията, и тримата проникнаха в преддверието на съда, където Оргосо, дегизиран като черно домино с жълто перо, се разхождаше.

Почти в същия момент един маскиран инквизитор влезе на свой ред във вестибюла, после, без да обръща внимание на намиращите се там лица, пресече залата и влезе в стаята, определена за инквизиторите.

Зловещият съд бе в пълен състав. Марко Контарини и Томасо Дандоло асистираха Виторио Карманиола, техния върховен шеф, в неговото ужасно председателствуване...

– Часът на изкуплението скоро ще удари! – каза Марино на Луала и на Горо. – Последвайте ме!

Той се отправи също към вратата на черния салон и я отвори.

За тяхна голяма изненада видяха да се явява пред тях псевдостафийърт, придружен от магьосника и продавачката на пъпеша.

Те не бяха издали никаква заповед за арестуване. Помислиха тогава, че полицаят е направил някакъв важен лов.

– Кой сте вие и кого ни водите? – запита великият инквизитор, обръщайки се към доминото с жълтото перо.

Марино свали маската си и махна шапката си. Старата Луала също откри лицето си.

През това време Горо се приближи до вратата и застана на стража.

– Виторио Карманиола, познаваш ли ме? – запита тогава Марино със силен глас.

Великият инквизитор, горд и студен, неподдаващ се на вълнение, подскочи от стола си, после започна да гледа втренчено Марино и просякинята с уплаха, като че ли беше жертва на халюцинация.

– Да, сеньор, аз съм незаконнороденият! – подзе героят. – Аз съм Марино Маринели, синът на убития дож! А тази жена е също твоя жертва, Виторио Карманиола; познаваш ли я? Спомняш ли си още Людовика Марчело?

Великият инквизитор не произнесе нито дума...

Томасо Дандоло заговори най-сетне:

– Незаконнороденият и просякинята се предават като пленници – каза той, – нека ги оковат, уважаеми брате!

Произнасяйки тези думи, той стана, като че ли да вдъхне смелост на двамата си „събрата“.

Когато се готвеше да се наведе и да зазвъни златното звънче, главният инквизитор, излязъл от своето слисване, предвари жеста му и постави ръка върху фаталния сигнал, добре известния сигнал на полицаите и маскираните слуги.

Съдиите гледаха неспокойно към вратата на черния кабинет...

Никой не отвори на техния зов.

Тогава Марко Контарини бе обхванат от ужасно предчувствие.

– Какво означава това мълчание? – извика той, ставайки от стола си.

Марино остана спокойно усмихващ се.

– То означава – отвърна ненадейно той, – че скоро ще изкупите своите престъпления. Време е да се помолите и да предадете душата си на Бога! Марино не е вече ваш обвиняем, а ваш съдия, един неумолим съдия; един син, който има свещената длъжност да отмъсти днес за смъртта на баща си!

– Дявол да го вземе! – извика на свой ред Томасо Дандоло, побледнял от гняв. – Къде са тия каналии, лакеите? Защо не затворят тоя мизерник?

Марко Контарини се готвеше да тръгне сам да подири, полицаите,

когато Марино скочи насреща му и му прегради пътя.

– Назад! – викна той. – Не правете никакви опити да се избавите от съдбата си; вашите усилия ще бъдат напразни. Знайте, че и тримата сте мои пленници, че всички изходи са заети!

В този момент, Виторио Карманиола, предвиждайки опасността, която ги заплашваше, поиска да се отпрати към един от облечените в черно прозорци, за да повика лакеите или полицаите от долния етаж.

Но старата просякиня угади жеста му и скочи на свой ред срещу него, срещу своя безсрамен похитител, срещу човека, който бе грабнал щастието ѝ, отровил живота ѝ и убил единствената ѝ дъщеря! Тя почувствува в тоя момент всички страсти да се пробуждат в сърцето ѝ. Цялата омраза, която бе събирала и таила от години, избухна изведнъж.

– Познаваш ли ме, чудовище? – викна тя. – Познаваш ли Людовика Марчело, която някога прелъсти и после хвърли в затвора? Твоят последен час е ударил!

– Ти не си ли още мъртва, луда вещице? – отвърна великият инквизитор, хващайки меча на Републиката, за да я пониже...

В същия момент Томасо Дандоло и Марко Контарини последваха жеста на своя шеф и грабнаха на свой ред мечовете, които държаха скрити под черните си мантии.

Те мислеха да убият незаконнородения или най-малко да го заловят.

Но в момента, когато великият инквизитор се готвеше да забие сабята си в гърдите на Луала, Горо, който дотогава бе седнал неподвижен до входа на стаята, скочи от мястото си и се намери до старата жена.

Той отблъсна удара, който бе предназначен за нея; после, използвайки слабостта на противника си, той успя да пониже Виторио и да му изтръгне маската от лицето. Виторио Карманиола поднесе ръцете си към раната, откъдето кръвта затече и се строполи върху пода, надавайки страшен вик, вика на смъртта.

– Кажете последната си молитва, престъпнико! – извика Луала. – Моли за прошка Бога, ако би могъл да се смили над теб.

Един неразбираем звук се изтръгна от устните на умирация. Неговите широко отворени очи бяха придобили стъклено изражение и гледаха неподвижно Луала и Горо.

Старата се бе изправила, изглеждаше възтържествувала над умората на годините; нейната душа най-сетне бе успокоена. Отмъщението ѝ бе изпълнено. Нейната чест бе отмъстена.

През това време Марко Контарини и Томасо Дандоло се бяха

отправили от двете страни срещу Маринели. Една смъртна борба започна.

Двамата благородници бяха разбрали, че са загубени, ако незаконороденият остане жив и решиха скъпо да продадат живота си.

Героят, нападнат от две страни едновременно, се видя в критично положение.

Той успя да се справи ловко с Томасо Дандоло, комуто нанесе тежка рана.

Последният се залюля под удара и се повали.

Марино се обърна веднага към Марко Контарини, който бе го наранил в челото.

Отново двамата противници кръстосаха саби. Най-сетне безмилостният дуел завърши с поражението на инквизитора.

Засегнат смъртоносно, последният изтърва сабята и падна. Марино го бе пронизал в сърцето.

Никакъв слуга, никакъв полицай не се яви. Изглежда никой не бе чул виковете, нито бе подозирал тази трагедия. Никой не смути Маринели в правосъдното му дело. Другите виновници скоро щяха да бъдат наказани на свой ред!

Марино се хвърли на колене и се замоли, просещ божествената прошка и дирещ във вярата морална сила, необходима за довършването на делото му.

Когато се изправи, тримата инквизитори лежаха пред него, заспали вечен сън...

Марино направи знак на Горо.

– Полунощ приближава – каза той с важен глас. Тия, които сме призовавали да се явят пред съда, скоро ще пристигнат. Помогни ми да поставя съдиите върху техните столове. Те ще бъдат моите неми заседатели.

Марино и Горо започнаха с Виторио Карманиола. Те го поставиха на председателския стол, после го привързаха о гърба на стола, за да му дадат вид на жив човек.

По същия начин постъпиха и с другите двама инквизитори.

Когато тази ужасна работа бе привършена, Горо постави маската на лицето си и застана пред вратата. Марино и Луала отидоха във вестибюла. Там Оргосо очакваше заповедите на началника си.

– Вашата служба на пазач е свършена, приятелю – каза незаконно-роденият. – Вземете този ключ, който извадих от едно тайно чекмедже, скрито в стената, и идете в арсенала. Ще се представите от името на Съвета на тримата и ще затворите голямата врата. Войските, които са

събрани там, тогава ще се намерят откъснати от града. Ако адмиралът дойде да се информира за събитията от сената, изстреляйте веднъж с пушката си. Сигналът ще бъде чул и разбран, бъдете сигурен!

Оргосо се поклони с уважение, взе ключа, който Марино му подаде, после излезе, придружен от Луала. Жълтото перо на нейния спътник представляваше за нея най-добрата защита.

Щом остана сам във вестибюла, Марино изми и превърза раната на челото си, после постави маската върху лицето си, нахлупи стафиерската си шапка и заочаква пристигането на повиканите патриции.

45. Тъмни предчувствия

Да се пренесем отново в оная нощ, когато Маринели натовари своите приятели и привърженици да отнесат на всекиго от посочените от Бертучио виновници заповедта да се явят през следната нощ пред великите съдии.

Знаем вече, че Оргосо бе поел най-опасната и най-деликатната задача. Тя бе да отнесе на великия капитан, началника на полицията, необикновената призовка.

Неговите подчинени бяха дегизирани с черни домина и жълти пера. Действително маската, която се яви внезапно в неговото портежо, бе облечена като стафиер.

Ако великият капитан бе обхванат от подозрения, той би могъл да поиска пратеникът да си свали маската... Понеже, като ясновидец и методичен човек той знаеше имената и физиономииите на всеки от полицайте си. Той би могъл да открие един чужденец в лицето на Оргосо и целият план на Маринели тогава зле би се компрометирал.

Но, за щастие, обстоятелствата благоприятстваха безстрашния пратеник. Той намери великия капитан в тайно съвещание с дожесата. Виани не обърна внимание на полицаия и не размисли върху странния характер на призовката. И така, Оргосо си свърши работата даже полесно от своите другари.

Само няколко минути след тръгването му дожесата прекъсна внезапно темата на разговора си със Зиани и му обърна внимание върху чудния начин, по който тази призовка бе предадена.

– Как може – каза тя – Съветът на тримата да натоварва подчинените на Зиани да предават неговите заповеди на своя шеф? Това не е кавалерско.

Силвио Зиани призна чудноватостта на тази процедура и каза, че не разбира смисъла на мистериозната призовка.

Дожесата припомни декретите и правилата на инквизицията. После добави:

– Ти имаш право в качеството си на велик капитан да се представиш пред Съвета на тримата в часа, който ти харесва. Какво означава тази призовка?

– Не е зле, ако отида още тази нощ в палата и запитам Съвета на тримата по този повод – каза Зиани, леко развълнуван.

Но сестра му го разубеди.

– Не прави това, Силвио – каза тя с живост. – Не прави това! По-добре е да разпиташ този човек за странната му мисия.

Той предположи, че последният още не е напуснал палата и може да го достигне навреме.

Позвъни с малко звънче, което се намираше върху масата му. Веднага един лакей в разкошна ливрея се появи на прага на салона.

Зиани му заповяда да повика черното домино, което бе излязло преди няколко минути от кабинета му.

– Но той е напуснал палата, господарю! – отговори човекът.

– Тогава настигнете го и го доведете!

Слугата не посмя да настоява повече. Той се поклони учтиво и тръгна да изпълни заповедите на господаря си. Дожесата бе обхваната от странни предчувствия.

– Не зная – каза тя – какво ни носи бъдещето, но не мога да се отърва от едно безпокойство. Зная, че в решителния час инквизиторите ще вземат нови решения, които ще засегнат най-могъщите патриции.

После тя заговори за своите предчувствия, за състоянието на дожа, за опасността от Маринели.

– Състоянието на Луиджи не е нормално, такова е моето убеждение – каза тя. – Неговото продължително безсъзнание, чудната възбуденост, от която е обзет през последните дни, всичко това открива някаква машинация, някакъв дяволски план на съвета. Но аз мисля и за друго нещо, още по-сериозно! – подзе тя след минута мълчание. – Зная предварително, че ти ще отхвърлиш моето предупреждение и ще намериш думите ми смешни. Моля те, обаче, да погледнеш този път с по-голяма сериозност. Предполагам, че Маринели ще се опита да предприеме нещо ново.

– Как? – извика Зиани учуден. – Кое те кара да правиш подобно предположение? Незаконроденият е загубил повечето от своите

привърженици и няма вече средства. Толкова ли си наивна да вярваш, че той ще ни атакува отново в една открита борба.

– Никой не може да предвиди по какъв начин ще ни атакува, Силвио – отговори тя. – Но бъди сигурен, че той пак ще се опита да ни отмъсти, убедена съм! Понеже аз познавам Марино Маринели, зная, че той не ще прости никога поражението, което му нанесохме!

Силвио Зиани постави край на този разговор, който не му харесваше.

– Стига вече! – каза той мрачно. – Ние още не можем да се произнесем по този повод.

– Аз не се произнасям! – отвърна дожесата. Само те предупреждавам! Имам предчувствие, даже убеждение, че часът на отмъщението, на желаното от незаконнородения наказание, е близък.

В този момент слугата, изпратен по дирите на полиция, се показва отново на входа на портежото. Той бе задъхан от умора.

– Къде е черното домино? – запита великият капитан, радостен, че може да промени темата.

– Аз слязох долу, както Ваше Превъзходителство ми поръча – отговори човекът. – Но една част от лакеите, намиращи се в долния етаж, потвърдиха, че той е напуснал палата през една малка врата, водеща към уличката. Другите твърдяха, напротив, че се качил на една гондола на Големия канал. Тогава изпратих един към канала, а аз се отправих по уличката. Не забелязах нищо наоколо. Продължих да тичам, гледайки на всички страни. Най-сетне, в Каля Марчерия, забелязах на известно разстояние от мен едно домино с жълто перо. Заговорих го и го попитах не е ли този, който преди малко е напуснал палата. Отговори ми отрицателно. Попитах го тогава не е ли забелязал друго домино да иде откъм палата? Отвърна ми, че не бил видял никого. Що се отнася до тоя, който тръгна по направление към канала, и неговите дирения били също напразни. Двата стафиери, които той срещнал, слизайки по канала с гондолата, му отговорили, че не са идвали в палата.

– Това е изненадващо! – каза дожесата.

Тогава Силвио отпрати слугата, после добави, обръщайки се към сестра си:

– Той се е отдалечил бързо.

– Значи ти ще се отзовеш на тази призовка? – запита отново Катерина. – Ти знаеш, че инквизиторите не заседават тази нощ и че нямаш време да събереш сведения.

– Ох! – изрече Зиани с безразличен вид. – Какво ме интересува

това? От нищо не мога да се страхувам!

– Бъди разумен, пази се, Силвио! Предчувствам някакво нещастие.

– Ти виждаш всичко в черно, Катерина!

Но дожесата не можа да се избави от съмненията си.

– Моите предупреждения струват повече, отколкото мислиш – подзе тя. – И ти знаеш по-добре от мен, че Марино Маринели е във Венеция. Той е посмял да вземе трупа на баща си от подземните затвори. Убил е също и двамата гондолиери. Помисли сега за тази ужасна маска, която се яви вчера пред нас и която напразно бе преследвана. Може да бъдеш сигурен, че този скелет е бил или Марино или някой от неговите привърженици!

– Какво от това – прекъсна я Зиани подигравателно. – Не виждаш ли, че това са шеги на маските и нищо повече! Помисли за многото хора, които ни закрилят. Един мой знак и хиляди и хиляди войници ще излязат от арсенала, въоръжени до зъби! Помисли също за другите войници, които седят денем и нощем на Сан Марко и са предани тялом и духом на управителите. Би била неподобна глупост да се нападнат такива сили!

– Незаконнороденият не ще извърши подобна глупост! – каза Катерина. – Той ще се опита да отмъсти на своите неприятели поотделно.

– Кое те кара да мислиш така? – каза Зиани. – Непознатият пратеник изглежда е изпълнил своята мисия по такъв мистериозен начин по височайша заповед. Това обстоятелство ме успокоява напълно и ме кара да вярвам в истинността на последното.

Дожесата остави брат си с неговия оптимизъм, сбогува се и си отиде.

Щом се прибра в апартаментата си, Силвио Зиани почувствува, че неговата сигурност почва да отслабва. Думите на Катерина още звучаха в ушите му.

Но нощта го успокои. На следната сутрин се събуди, пълен с гордост и сигурност. Мисълта за войниците, които го заобикаляха, го успокояваше напълно.

Той отиде през деня в палата, където се срещна с управителя на Сан Марко.

Тадео Моро бе дошъл да получи новини за дожа. Отговориха му, че Негово Величество е изпаднал в дълбок сън и че състоянието му остава непроменено. Но той узна, освен това, че след посещението на великия инквизитор, предполагаемата болест на дожа бе взела тежка форма. Подуши някаква тайна машинация, някаква държавна мистерия.

Той бе твърде изненадан, че инквизиторите го бяха повикали за следната нощ.

Лицето му бе мрачно както никога.

Силвио Зиани забеляза това му настроение и го запита какво му е. Но Тадео Моро отговори уклончиво и изглеждаше, че избягва въпросите. Без съмнение, не се доверяваше на великия капитан.

Инквизиторският режим се основаваше в голямата си част на предателството, на омразата, на анонимните доноси. Никой не бе защитен от тайните доноси.

– Имали сте сигурно голяма неприятност, благородни Тадео Моро! – продължи великият капитан с любезен тон. – Благоволете да ми се доверите. Знайте, че вземам искрено участие във всичко, което ви се е случило.

– Да не оставаме тук! Да си изберем едно място, по-удобно за разговор – каза Тадео Моро.

Действително не бе разумно да останат в палата, за да разговарят за подобни неща. Те се отдалечиха и отидоха на площад Сан Марко, който бе още пуст!

Силвио Зиани заговори тогава с доверчив тон.

За голяма изненада, двамата благородници разбраха, че както единият, така и другият, миналата вечер са били посетени от маскиран стафиер. Всеки бе помислил, че само той е засегнат от решението на съвета.

– Значи ние ще споделим същата съдба? – каза великият капитан.

– Може би отиваме към гибел! – възкликна управителят с мрачен вид.

Но великият капитан бе оптимист и не вярваше в опасността.

– Тъй като вие сте получили също такава призовка, благородни Зиани – подзе Тадео Моро, леко успокоен, – тя губи своя страшен характер. Не бих могъл да повярвам, че Съветът на тримата се опитва да сваля такива благородници като нас.

– Сигурно не! – отвърна Зиани с живост. – Според мен, касае се за тайна машинация срещу незаконнородения.

– Възможно е, аз мислих и за други неща – каза Тадео Моро... Бях преди няколко минути в апартамента на жожа...

– Разбирам – прекъсна го Зиани, хвърляйки на събеседника си бегъл поглед. – Обаче, аз не вярвам, че са се осмелили да стигнат до...

– Напротив...

– Вие ме изненадвате! Смятате за възможно, щото...

Силвио Зиани замълча изведнъж. Нито единият, нито другият се осмеляваха да довършат мисълта си.

– Всичко е възможно, действително – каза управителят след минутна мълчание. – Може и нас да ни обвинят в нещо, всичко е възможно, повтарям ви!

Тогавя решиха само единият от тях да се представи в полунощ пред съдиите.

– Другият ще бъде готов – каза управителят ниско – да дотърчи на помощ в случай на опасност.

– По какво ще познае последният, че другият е в опасност? – попита Зиани.

– Ако не се върне – отговори Моро, – това ще означава, че е арестуван и отведен в Стаите на истината.

Двамата се заклеха да бъдат солидарни при всяко обстоятелство.

– Изобщо, вашият план е добър – каза Зиани, след няколко минутно размишление.

– Щом настъпи полунощ, аз ще отида в черния салон – каза Тадео Моро. – През това време вие ще бъдете до кулата Сан Марко, в голямата зала на долния етаж. Войниците от стражата ще бъдат въоръжени до зъби и поставени изцяло под вашите заповеди. Ако се върна, моята първа грижа ще бъде да отида в Сан Марко и да ви информирам, благородни Зиани. В такъв случай вие ще можете да отидете след мен в съда. Ако не се върна, разчитам на вас да направите необходимото. Така да се каже, ще трябва да действаме със сила! На мнение съм, че най-добре е в подобен случай да екзалтираме войските и да тръгнете енергично напред.

– Но това е бунт! – извика Зиани, роб на дълга си.

– Искате да кажете законна отбрана! – поясни Тадео Моро. – Когато Съветът на тримата ни види така решителни, не ще посмее да отиде докрай!

После той даде още една препоръка на Зиани.

Преди всичко нашият разговор трябва да остане таен. Никой не трябва да бъде в течение на нашите подозрения и нашите безпокойства! – добави той.

– Ще ми позволите ли, обаче, да направя едно изключение? – попита Зиани.

– За кого?

– Искам да успокоя дожесата, моята сестра, чиито безпокойства са големи.

– Добре! Кажете й да отиде тази нощ във вашият палат, но без да й

обяснява причините за това повикване!

– Ще последвам съвета ви – отговори Зиани. – Но позволете да ви задам още един въпрос. Възможно е народът, смутен в своите веселия от появяването на войската, да се възмути и да се вдигне срещу нас?

– Е, добре, в такъв случай – отговори студено Тадео Моро, – вие имате картбланш. Що избием всички, които срещнете на пътя си. Не се страхувайте от проливането на реки от кръв. Припомнете си, че никога Съветът на тримата не се спира пред едно клане. Ако бъдете принуден да заемете палата, ще обявите, че незаконнороденият се е промъкнал вътре и се стараете да го заловите. Така ще бъдете оправдан. Предлогът не е лош. От друга страна, никой не ще заподозре, че вие, великият капитан, вършите нещо противозаконно! И в най-лошия случай ще бъдем оправдани. Възможно е да бъдем обвинени публично. Но тогава, ще започнем борба с инквизиторите, които ще държим всецяло отговорни за смъртта на Гримани. Бъдете сигурни, че болшинството от синорията ще бъде за нас. Който има сила, той ще победи.

– Значи ние сме готови за всичко! – отвърна Зиани с нисък глас. – Вашият план и моят не ще бъдат един общ план. Бъдете сигурен, благородни Тадео Моро!

При тия думи, великият капитан възторжено стисна ръката на управителя в знак на братско приятелство, после се разделиха.

Тадео Моро се отдалечи по площада Сап Марко, а Силвио Зиани отиде при дожесата.

Намери я обхваната от голямо безпокойство.

– Дожът е загубен – каза тя. – Не чува вече, не вижда нищо, великият инквизитор идва да го види снощи и да му предприше едно лекарство...

– Шт, Катерина, мълчание! Стените имат уши – каза Зиани с нисък глас.

– Толкова по-добре – добави тя. – Осмелявате се да подкупвате слугите ми и да ги превръщате в шпиони. Великият инквизитор е заплатил на една от камериерките ми да ме следи стъпка по стъпка. Нещастницата ми довери всичко и каза колко е страдала при мисълта за тази подла работа. Тя не иска да ме предаде и не знае що да прави.

– Успокой се! – каза Зиани. – Нещата още не са така лоши!

– Но уверявам те, че дожът е отровен. Омразата на съдиите още не е уталожена; нощес един дегизиран стафиер, носител на тайна заповед, е проникнал в стаята на Луиджи, приближил се до леглото му.

– Как, и той ли е призован пред съда? Нашите подозрения се

оправдават все повече и повече!

– Какви подозрения, Силвио? – запита дожесата, заинтригувана от думите на брат си.

Но последният промени разговора.

– Не ме разпитвай! – отговори той. – Дойдох при теб в този късен час да те повикам в моя палат още тази нощ. Обстоятелствата ми налагат!

– О, Силвио, кажи ми всичко; твоите думи ме изпълват със страх! Защо си се намръщил? Ах, аз предчувствах нещо! Какво е? Кажи ми най-сетне, какво се е случило?

– И аз сам още не зная! – отговори великият капитан.

– Или искаш да запазиш тайната за себе си. Но аз мисля, че мога да се досетя... Незаконнороденият заплашва палата!

– Възможно е! – отговори Силвио. – Ела по-скоро при мен.

– И в твоя палат ние не сме в сигурност, понеже Маринели те мрази също както и другите!

– Не се страхувай, ще бъдеш в пълна безопасност при мен! Нужно ти е по-голямо спокойствие.

Но дожесата не се остави да я убедят. Гибелта и се струваше страшна, неизбежна...

– Мълчи – рече Зиани. – Вярвам, че страхът скоро ще те направи едно безволево момиче, тогава, когато ти трябва да имаш кураж за двама! И така, очаквам те у дома в два часа. Бъди точна и освен това ела маскирана! Не забравяй, че си дожесата, гордата владетелка на Венеция!

46. Кървавата нощ

Спомняме си, че трите домина с жълти пера, магьосникът и продавката на пъпеша си бяха определили среща до колонадите на палата на дожа, за да отидат заедно до апартаментите на инквизицията.

Час по-рано, едно събитие, почти незначително наглед, се случи близо до стъпалата на Пиацета.

Една голяма лодка, подобна на ковчег, която хората използваша да отидат до лагуните или да пресичат града, се готвеше да спре.

Тази лодка бе с твърде големи размери. На предната си част имаше крива желязна пръчка, спомен от старите римляни. В средата ѝ се издигаше павилион, който бе изцяло чер, от всяка страна се отваряха много прозорчета. Предната част се затваряше със стъклена врата. Във

вътрешността стените бяха облечени с кадифе. От тавана висяха златни верижки, бляскави, величествени. Един богат бродиран килим покриваше пода.

Този кокетен малък кораб имаше тридесет стъпки дължина и пет ширина.

Екипажът се състоеше от двама гребци и един пилот. Последният стоеше в задната част, без да гледа друго пред себе си освен железната пръчка, поставена на гондолата.

Чрез нея той се ориентираше за хода на лодката. Тя му позволяваше да пресмята височината на мостовете, за да не попадне слепешком под някоя близка арка.

Едно леко гребло от буково дърво във форма на вила му служеше за кормило. И лодката винаги се движеше като стрела по спокойните води на канала.

Гондолиерите и пилотите, които караха гондолата, бяха едни от най-интересните хора във Венеция.

Гондолиерите се отличаваха от другите венецианци по извънредната си сръчност, хладнокръвие, присъствие на духа, когато в лошо време или при мъгла предприемат опасни пътувания.

Те съставляваха, ако може така да се каже, една особена класа. Ценящи своята личност и обичащи независимостта, те бяха образували малко сдружение, за да се защитават от гнева и капризите на господариите си – благородниците.

Поддържаха се помежду си и ако някоя свада избухнеше между двама твърдоглавци, ако камите блясваха на луната, другарите им веднага слагаха край на разправията.

* * *

Една от тези гондоли, управлявана от един пилот към девет часа вечерта се движеше нагоре-надолу по канала, близо до стъпалата на Пиацета.

По всичко изглеждаше, че е някакво знатно лице. Действително, пилотът гледеше непрестанно към стъпалата и проявяваше вече отдавна нетърпение.

Внезапно гондолата се отправи право към стъпалата. Пилотът бе забелязал върху кея множество маскирани силуети. Държейки кормило, той гледеше внимателно тия лица, страхувайки да не се е измамил.

Но при един знак, който му направи една от дамите, той спря.

Три красиви дами, от които двете изглеждаха причислени към

другата, се качиха на гондолата и влязоха в павилиона.

После тази с блестящата рокля, цялата от червено кадифе, бродирана със злато, даде с нисък глас заповед на една от камериерките си, която я предаде на пилота.

Скоро лодката се понесе като стрела към Големия канал.

Маските и тук се забавляваха лудо, както на площада Сан Марко. Повечето от веселящите се бяха дегизирали като дракони, лебеди, риби и всякакви морски животни в смешни или страшни форми. Няколко лодки бяха украсени с гирлянди от малки лампички, наредени толкова близо една до друга, че никой не можеше да ги преброи.

Други бяха украсени със свежи цветя и зеленина. Навсякъде се чуваха весели смехове и викове, хвърляха се букети.

Гондолата, в която се бе настанила благородната дама със свита компаньонки, не взе участие в развлеченията. Тя продължи бързо пътя си, минавайки покрай палатите, които бяха разположени покрай брега.

Пилотът не отговаряше на шегите, които му отправяха неговите колеги на минаване. Не проронваше нито дума. Изглежда знаеше, че неговата господарка, макар и маскирана, нямаше карнавално настроение.

Най-сетне гондолата спря пред великолепен палат. Една стълба, цялата от мрамор, позволяваше да се достигне до входа, пред който се разхождаха много слуги в разкошни ливреи.

Една лодка бе спряла и първият шамбелан на този палат, който бе палатът на Зиани, слезе бързо по мраморните стъпала и застана пред трите дами, следван от множество усърдни слуги.

Пилотът от гондолата получи заповед да не чака връщането на сеньората, а да си отиде.

После шамбеланът отиде да предупреди своя господар, великия капитан за пристигането на дожесата.

Силвио Зиани се появи на входната врата преди още сестра му да се бе изкачила до върха на стълбата; посрещна я възторжено и я поведе към своето портежо.

Те размениха кратки приветствени думи и дожесата отпрати двете си камериерки, поръчвайки им да я почакаат в един от вестибюлите.

Братът и сестрата едва бяха влезли в портежото, когато Тадео Моро, управителят на Сан Марко, се представи на свой ред и направи дълбок поклон пред дамата. Катерина разбра, че управителят и нейният брат бяха водили доста важен разговор, който се отнасяше до нещо мистериозно.

Лицето на Тадео Моро бе мрачно и даваше повод да се предвидят

ужасни събития.

Обаче Катерина не се осмели да зададе никакъв въпрос на управителя, тъй като познаваше неговата резервираност.

* * *

Единадесет часът удари. Двамата благородници проявиха учудващо безпокойство.

Великият капитан размени няколко думи с нисък глас с управителя, после заяви на сестра си, че трябва да я напусне.

– Слугите знаят всичко – добави той. – Поставих ги в течение на всички събития, които може да се случат. Надявам се да се върна тук след няколко часа. Оттегли се с дамите си по-дълбоко в моя палат, в тайните салони.

Дожесата изпълни заповедта на брат си и се прибра в посочените апартаменти, достъпът в които бе много труден.

През това време Силвио Зиани и управителят излязоха от палата от страната към сушата, минаха една малка уличка, после отидоха към Сан Марко по Каля Марчерия.

Двамата бяха поставили маските си, за да преминат инкогнито дългата улица, която почваше от моста Риалто до площада Сан Марко.

Никой в тази свободна и викаща от радост тъпна не предусещаше неминуемата буря, страшната катастрофа, която щеше да се разрази над главите им.

Кой, въпреки, би могъл да открие мрачните мисли, които се лееха в мозъка на този монах с благородна физиономия и на този горд и банален благородник?

Обаче последните не знаеха още истинския смисъл на призовките, която бяха получили. Не подозираха трагедията, която се разиграваше в същия час в страшния салон.

Те си въобразяваха, че ще намерят тримата инквизитори, седнали на черните столове, маскирани в черно, със зловеща обстановка наоколо, с очи, устремени върху обвиняемия...

Действително, инквизиторите се намираха върху своите столове, но не бяха вече живи същества.

Внезапно Зиани хвана своя другар за ръката.

– Погледнете долу онова черно домино, което е застанало на стража до масата с бъчви! Чудна работа! Какво ще кажете?

– Не сте ли го поставили вие там? – запита Моро.

– Съвсем не! – отвърна Зиани, учуден също като другаря си. –

Трябва да узная на всяка цена какво означава тази чудна стража!

Но управителят забеляза, че така, както е маскиран, не може да поиска от доминото никакво сведение. Но Силвио Зиани не се разколеба.

– Той е длъжен да знае в качеството си на стафиер – отговори той, – че испанецът с жълтото перо е великият капитан. Почакайте за момент!

При тия думи великият капитан се отправи към доминото, докато Тадео Моро очакваше своя другар близо до кулата.

Той видя Зиани да говори с нисък глас на доминото, после да се завръща.

– Е, какво узнахте? – попита приятеля си, когато последният дойде при него.

– Някакъв самозван астролог бил инсталирал там тази маса с бъчвите – каза той. – Съветът на тримата, уведомен, бил обхванат от подозрения и заповядал да доведат човека пред него. Този стафиер бил натоварен да пази стоката на магьосника до връщането му. Такъв беше рапортът на полицаия. Аз съм убеден, благородни Тадео Моро, че инквизиторите дирят незаконнороденият по-активно от всеки друг път и че мистериозната призовка, която ни бе предадена, се отнася за тази работа.

Едва Зиани бе произнесъл последните думи, когато дванадесет удара отзвъниха от Сан Марко. Звучите, тежки и глухи, изглеждаха, че се отделят бавно от часовника като погребален звън.

– Сега всичко ще се реши – каза управителят. – Ще видим най-сетне дали нашите предчувствия са истински... или фалшиви! И така, аз отивам пръв в черния салон, докато вие ще останете на долния етаж на Сан Марко. Добре се разбрахме, нали?

– Да, напълно! – отговори Зиани. – Ако след половин час вие още не сте се върнали, войските ще заемат веднага палата.

– Довиждане! – каза управителят на приятеля си с малко смутен глас. – Предчувствам, че не ще се върна вече!

– Смелост, смелост! – му извика Зиани с енергичен тон. – Трябва да бъдете сигурен в моята помощ! Когато Силвио Зиани обещае, той никога не забравя обещанията си! Бъдете сигурен, че ако някаква опасност ни заплашва, нашите войски ще бъдат безпощадни!

Двете маски се разделиха. Великият капитан влезе в залата на Сан Марко, пресече площада и се упути към палата.

Той предчувствува, че ужасна опасност го заплашва. Часът на наказанието беше близък, неизбежен, беше ударил. Трепереше и не знаеше защо. Припомняше си престъпленията и не можеше да се отрече от спомена за тях.

Изпита чувство на отвращение, когато пресичаше тълпата, която затрудняваше вървежа му. Казваше си, че може би след няколко минути тия шегаджии ще лежат окървавени по земята, нещастни жертви на държавното управление.

Тадео Моро скоро достигна стъпалата на палата. Постоя малко долу, после се изкачи по стълбата, която водеше за горния етаж.

Нищо не издаваше близката опасност, лакеите, както обикновено, се движеха по коридорите.

Управителят си свали маската, за да не възбуди неговото пристигащо подозрение и се изкачи с увереност към апартаментите на великите съдии.

Не забеляза, че там коридорите бяха съвършено пусти, че никакъв маскиран слуга не дежуреше.

С твърди стъпки се отправи към вратата на официалния вестибюл, в същия вестибюл, където често се намираще в качеството си на строг и неумолим прокурор.

Но неговото обикновено хладнокръвие сега бе отстъпило място на странно безпокойство.

Той отвори вратата и застана на прага.

Отначало не забеляза никого във вестибюла, освен един маскиран стафиер – черно домино с жълто перо.

Той затвори вратата грижливо след себе си и се обърна към маската.

– Ако сте на служба – каза той, – съобщете на Висшия съвет, че управителят на Сан Марко е тук и иска да бъде приет!

Вместо отговор, черното домино безмълвно пристъпи към вратата на страшната стая и я отвори.

– Влезте! – го покани той.

Тадео Моро послуша и влезе в залата на съда.

Първото лице, което видя, бе Горо, магьосникът с голямата глава и умна и достойна физиономия. После пренесе погледа си върху черната маса, зад която седяха тримата...

Тогава ужасен отстъпи една крачка. Бе забелязал трите трупа със страшните качулки, с неподвижните и клюмнали глави.

Тръпки на ужас го побиха, когато се видя пред бездушния съд, потънал в кръв.

Чувствуваше, че всичко е загубено, че една чужда, страшна и мистериозна сила бе изпълнила присъдата си над инквизиторите.

– Кажете ми, моля ви... Какво се е случило? – запита заеквайки

доминото.

Без да каже нищо, маскираният откри лицето си. Управителят на Сан Марко се намери пред смъртния си враг: Марино Маринели.

– Как! – извика той с треперещ глас: – Луд ли съм? Незаконнороденият е тук?

Обхванат от ужас, той погледна още веднъж труповите на съдиите, после се обърна към вратата. Но Марино бе предвидил жеста му.

– Нито крачка повече или ще бъдете мъртъв! – му заповяда той.

Управителят се изправи гордо и се опита, но напразно, да повлияе на противника си с властта, със служебната си строгост.

– Ако се осмелите да вдигнете ръка срещу мен, вие сте загубен, Маринели! След половин час палатът ще бъде обкръжен от всички страни и ще изкупите вашето безстрашие!

– Заплашванията не ме интересуват, Тадео Моро. Часът на твоето наказание е ударил, престъпни прокуроре!

Марино произнесе тези думи със страшен глас.

– Искаш да ме убиеш, както си убил ония нещастници? – запита управителят.

– Марино Маринели е дошъл във Венеция да отмъсти за позорната смърт на своя нещастен баща. Признай, управителю на Сан Марко! Не си ли един от виновниците? Признай!

Виждайки се загубен, той се старееше да отклони въпроса, който му бе зададен.

– Остави ме свободно да си ида. Ти вече достатъчно си отмъстил.

– Отговори ми! И ти ли си съучастник?...

– В никакво престъпление не мога да бъда упрекат.

– Е, добре, ти си един подъл престъпник и не желаш да защитиш малкото чест, която ти е останала. Ти си бил един от негодниците, които през фаталната нощ са се вмъкнали в спалнята на баща ми, хвърляйки стареца долу от леглото му и са го отвели насила в позите. Ти също си излъгал народа, съобщавайки му за смъртта на дожа, поставяйки траур на катедралата, отдавайки почести на празния ковчег! Последният ти час е настъпил, негоднико!

Виждайки се загубен, Тадео Моро направи един благороден жест. Предпочете сам да умре, отколкото да падне жертва на незаконнородения.

– Гледай – каза той – как знае да умира Тадео Моро, управител на Сан Марко!

При тия думи извади една кама, скрита под дрехата му и заби

острието в гърдите си.

– Моята смърт ще бъде последвана от твоята. Присъдата ти е вече произнесена и след няколко часа Венеция не ще бъде друго, освен останки от...

Той се повали. Няколко думи, произнесени със слаб глас, бяха последните.

В същият момент вратата на черния салон се отвори шумно.

Даниел Фоскари и Енрико Бордоне се показаха на прага. Първото зрелище, което се представи пред очите им, бе това на тримата мъртви със страшните качулки. После те познаха Марино Маринели.

– Това е незаконнороденият! Той е, негодникът! – извика Фоскари, изваждайки сабята от ножницата си. – Погледнете ме как ще го съсека!

И думи благородникът се спусна върху Марино, за да го пронже, когато внезапно си спомни, че Малатеста ги очакваше в коридорите.

Той се забави една секунда и викна на приятеля си Бордоне да предупреди бързо последния.

Но Марино използва това забавяне, за да се запази.

– Нито стъпка напред, мизерни убицецо на моя баща! – извика той. – Наградата за твоите престъпления ще ти бъде дадена!

През това време Бордоне, следвайки съвета на своя приятел, остави Фоскари да се бие с Марино и се отправи към входа на вестибюла, където Малатеста се разхождаше.

Горо, виждайки опасността, която застрашаваше господаря му, принуди Фоскари да се отдръпне на няколко крачки и се спусна Подир Бордоне.

Марино бе намерил във Фоскари един достоен за него противник.

Ожесточена борба започна между двамата мъже, безпощаден дуел, на който тримата мъртви инквизитори бяха неми свидетели.

Марино успя да прогони неприятеля си до вестибюла, където неговата позиция ставаше по-добра: имаше по-широк размах и бе по-сигурен. От своя страна, Фоскари бе принуден да получава повече удари, отколкото да дава.

Много минути изминаха, в които шансът бе на страната ту единия, ту на другия.

Внезапно Марино откри една слаба точка у своя противник. Последният, без съмнение не бе я предполагал. Сабята на Марино светна във въздуха... Фоскари изглеждаше загубен! Но той бе запазил цялото си хладнокръвие. Избягна сръчно удара на неприятеля и сабята на Марино го одраска само по рамото, вместо да му пронже гърдите.

Той се засмя, като че ли бе спечелил някаква победа.

– Твоята смърт е сигурна, незаконнородени! – му извика той, побледнял от умора и ярост. – Аз не ще престана да те нападам и изморявам, докато не пристигнат полицаите. Ти си недостоен да умреш с оръжие в ръка. Да се забавляваме още малко и скоро верните слуги на републиката ще те помъкнат към ешафода!

– Мизерни негоднико! – произнесе Марино, изпълнен с гняв. – Ти се осмеляваш още да бърбриш, да се гордееш с твоите престъпления и подлости. Ти, подли сенаторе, си тъкмо този, който трябва да умре от нас двама ни!... Ти ще получиш от моята ръка наградата за злодеянията си...

При тия думи Маринели се нахвърли с нова енергия срещу Фоскари, който се защитаваше отчаяно и не можеше да се въздържа да не хвърля бегли погледи към вратата.

Бе почнал да вярва, че неговите очаквания са се осъществили, понеже в този момент се чуха възбудени гласове и шум от звънящи саби в коридорите.

– Те идат, полицаите и слугите, те идат, за да те заловят и предадат на палача! – извика Фоскари, който се мислеше вече за победител.

Ние ще се върнем скоро към описанието на този жесток дуел и ще видим изхода му.

Припомняме, че негърът се бе спуснал след Енрико Бордоне, за да му попречи да извика полицаите.

Сенаторът бе достигнал до коридорите, надявайки се да намери Малатеста, който, обхванат от недоверие, очакваше връщането на двамата си приятели, преди да се отзове на мистериозната призовка.

Той извика. Викът му се разнесе самотен под пустите сводове на палата.

Но едва бе произнесъл името на Малатеста, когато магьосникът се появи зад него и го прободe със сабята си, без да му даде време да се защити.

– Убийство! – извика той, повалвайки се на пода.

Викът му бе чул от Малатеста, който действително се разхождаше в подножието на стълбата.

– Велики Боже! – извика той. – Убиват сенаторите.

Той погледна нагоре, където се бе разиграла трагедията и остана за няколко секунди нерешителен. После се отправи към залата, където стояха постоянно полицаи.

Но Горо усети намеренията на своя неприятел и се спусна след

Малатеста да прегради пътя му.

Двамата мъже започнаха луда гонитба. Сенаторът забеляза скоро, че е загубен, ако продължава да следва същия път, понеже астрологът се готвеше да го пониже със сабята си.

Нито за миг не помисли да започне борба със своя противник и да защитава скъпо живота си. Не мислеше за друго, освен да избяга, и непрекъснато тичаше...

– Убийство! – извика той много пъти. – Убийство! На помощ! Убиват сенатори!

Неговите викове бяха чути най-сетне, защото скоро, в своя бяг, двамата мъже чуха шум от гласове и звънящо оръжие. Нерешителните полицаи, объркани от зловещото ехо, не знаеха накъде да се отправят.

– Убийство! На помощ! – извика още веднъж Малатеста, когато след един завой се намери внезапно в таен коридор, извеждащ на площада Сан Марко.

Горо, чувствайки се в опасност, ускори тичането, решен да прониже беглеца преди пристигането на полицаите.

Но с едно отчаяно усилие сенаторът бе вече достигнал колоните. Тичаше по дължината на колоните, надявайки се да стигне до мраморните стъпала и да се скрие в тълпата.

Последната, смутена в своите удоволствия, погледна с ужас този мъж с костюм на сицилиански рибар, който крещеше с всичка сила:

– Убийство!

В този момент Горо удари жертвата си.

– Умри, злодей! – извика той, забивайки сабята в гърдите му.

Стоманата проникна така дълбоко в тялото на нещастника, че Горо, притеснен от маските, които се бяха спуснали от всички страни, нема време да я изтегли.

Малатеста се строполи и плочите на площада Сан Марко почервеняха от кръвта му.

Една голяма група се бе образувала около двамата мъже. Всички искаха да узнаят причините на кървавия дуел...

През това време лакеите, разтревожени от виковете „Убийство“, нападани от Малатеста, тичаха из палата, без да знаят какво се е случило.

Най-сетне намериخа Бордоне, къпещ се в кръвта си. Агонизиращият имаше още сила да им покаже с пръст вратата на вестибюла. Слугите последваха това указание и се отправиха в коридорите, които водеха към тази врата, обикновено заключена.

Дуелът между Марино и Фоскари трая още известно време. И двете

страни обладаваха еднаква смелост. Обаче двубоят се приближаваше вече към края си.

Фоскари отначало се бе подиграл на леката рана, която Марино му бе нанесъл в дясното рамо, но малко по малко кръвотечението се усили и стана болезнено. Почувствува, че тялото му отслабва. Сабята му падна от ръката...

– Да, ти си също един съучастник на убийците на Марино Гримани! – извика Марино. – Умри, злодей!

– Остави ми живота! – замоли се загубилият много кръв. – Подари ми живота!

– Спомни си за хиляди и хиляди невинни, които са те молили по същия начин, теб и тримата палачи. Ти никога не си се вслушвал в молбите им, защото желаш да послушам твоята, тази на един престъпник? Ти никога не си имал уважение към белите коси на стария дож, ти си помогнал на злодеите да го хвърлят в подземните затвори. Смъртта е това, което заслужаваш!

Марино се готвеше да му нанесе удар със сабята си, когато се въздържа...

– Няма да те убия, Даниел Фоскари, понеже си обезоръжен. Ето, вземи си сабята! – Той вдигна сабята на Фоскари и му я подаде. – Дай си сам смъртта!

Изведнъж фигурата на Фоскари се озари от една дяволска светлина. Той пожела да се възползва от това, че неговият противник бе обезоръжен, за да му нанесе фаталният удар...

Но Марино за щастие бе готов за всякакви изненади.

– А, така значи! – извика той. – Съжалявам, че не ти нанесох последния удар!

При тия думи той нанесе силен удар с глава в гърдите на противника си и двамата мъже започнаха страшна ръкопашна борба.

Марино бе придобил херкулесова сила. Той възтържествува над своя противник, който видимо отслабваше. Изтръгна сабята от ръцете му и му нанесе смъртния удар.

Незаконнороденият бе отмъстил на Даниел Фоскари.

Няколко мига по-късно вратата на вестибюла се отвори силно. Марино едва има време да поправи косата си и да си постави маската.

Няколко лакеи се показаха на вратата. Те бяха ужасени и гледаха ту черното домино, ту трупа на Фоскари.

Знаеха, че инквизиторите произнасят смъртни присъди, но обикновено умъртвяването ставаше под прикритието на закона в друга стая.

Но Марино не им остави време да се замислят по-дълго над тази мистерия. Той пристъпи решително към тях и заповяда да затворят вратата на вестибюла и да стоят наблизко.

– Да не се позволява никому да влиза по изрична заповед на Съвета на тримата! – добави той.

Лакеите не се усъмниха нито за момент в истинността на тази заповед, понеже доминото стафиер беше я изразило с висок глас пред тримата инквизитори.

Марино излезе гордо, спокойно. Желаше да види какво бе станало с Горо и останалите сенатори.

Когато слезе по стъпалата на голямата стълба, чу възбудени викове да се разнасят от площада Сан Марко. Предусети някакво необикновено събитие.

Внезапно викът „Войските от арсенала пристигат!“ достигна до ушите му. Шумовете се увеличаваха. Но той продължи да слиза бавно, без да губи самообладание.

47. Д'Артенай

Какво правеха в това време привържениците и приятелите на Марино.

Всеки бе получил по една задача, по-малко опасна от тази на техния началник и приятел.

Всеки от тях през тази кървава пот бе поставил на карта живота си. Всеки се намираще сам на своя пост, изолиран, оставен на собствените си сили.

Марино бе дал задача на Фалие да застане до входа на залата, където обикновено стоят маскираните слуги.

Последните бяха немалко изненадани, когато видяха да пристига едно домино стафиер, понеже никой, който и да е той, нямаше право да прониква в тази зала.

Фалие премина пред тях, без да произнесе пито дума, после застана на пост пред вратата, която отделяше тази стая от страшния салон и извади сабята си от ножницата.

В този момент чу гласа на Марино да се разнася в черния салон...

– Знайте, че ще загинете като мухи – каза той с твърд глас, – ако се осмелите да мръднете от мястото си. Получил съм заповед да ви убия, ако не се подчините.

Двамата маскирани слуги размениха изненадани погледи, но нищо не казаха. Отстъпиха покорно на силата и се направиха на глухи, когато великият инквизитор отчаяно звънеше.

Те се успокояваха, мислейки, че скоро ще бъдат освободени от своето мъчително положение. Всяка нощ действително, идваха Бурони и лакеите му, а често пазачите и тъмничарите, за да докладват. Фалие не знаеше за това обстоятелство, което можеше да го постави в опасност.

А през това време, двамата мъже предчувстваха, че някакво необикновено събитие, бунт се разиграваше в черния салон; но те не пророниха нито дума, от страх да не се изложат, ако трябваше да изменят на господарите си...

На сутринта, когато бе настъпило спокойствие в черния салон, един тъмничар се представи на вратата. Той поиска да говори ла инквизиторите.

Фалие му отговори строго, че не може да напусне поста си и че достъпът в черния салон е забранен за всекиго без изключение.

Човекът се подчини и Фалие остана още на пост до първите часове на утринта, без да приеме някакво важно съобщение.

От своя страна Оргосо бе отишъл до арсенала. Той бе снабден с една напълнена пушка и носеше със себе си големия ключ, който Марино му бе дал.

Един единствен път водеше към арсеналите – дълъг и тесен.

Голямата врата на казармите и складовете на флотата се издигаше на една точка, където бяха разположени корабостроителниците, разните магазини, жилищата на войниците. Тази врата можеше да се затваря при нужда, обаче това не беше се случвало.

Пратеникът на Маринели не срещна никого по пътя си. Спомняме си, че Оргосо, изразявайки волята на Съвета на тримата, бе предал на адмирала заповед да не пуца нито един войник да участва в карнавала и да концентрира всичките си сили във вътрешността на арсенала.

Тъмнината беше пълна. Покритото с гъсти облаци небе не пропушаше нито един предателски лунен лъч върху заспалото поле.

Оргосо достигна без затруднения до голямата врата. В този момент се разнесоха бавно и тежко дванадесет удара на далечна камбана. Беше полунощ.

Решителният час бе настъпил, часът, когато трябваше да се реши съдбата на Марино и на приятелите му.

Без никакво предупреждение Оргосо, показващ нечовешка сила, започна да затваря двете грамадни крила на голямата врата. Последните

заскърцаха върху своите скоби и това обърна вниманието на един часовой, поставен наблизно.

– Хей! – извика часовоят. – Кой сте вие и какво правите?

После, без да чака Оргосо да му отговори, човекът се завтече, за да разбере какво става.

– Нали виждате! Затварям вратата! – отговори Оргосо.

– Но кой сте вие? – попита часовоят, заинтересуван от тази мистериозна маневра.

– Сляп ли сте, че не ме познавате?

– Виждам добре, че сте стафиер, но кой ви е натоварил да затворите вратата?

– Приятелю – отговори Оргосо, – не се касае за някоя карнавална шега. Това е заповед на Висшия съвет!

При тия думи той показа на изненадания часовой големият и тежък ключ на арсенала, който само инквизиторите притежаваха.

Войникът не настоя повече. Видът на този ключ го убеди.

– Това е друго нещо! – каза човекът примирително. – Но кажете ми, какво се е случило, за да затваряте вратата на арсенала? Вие сигурно знаете!

Човекът бе любопитен, но Оргосо избягна да отговори пряко на въпроса и каза любезно:

– Никой не знае тайните на Висшия съвет, приятелю! Дадена ми е заповед и я изпълнявам! Но правите ли и вие същото, когато вашият адмирал ви даде заповед? Трябва ли той да ви казва причините?

После човекът помогна на мнимия стафиер да затвори тежката врата.

Оргосо остана на пост отвън, разхождайки се като другите часовои.

Един час бе вече изминал, когато внезапно чу да се разнасят стъпки по пустия път. Кой можеше да дойде в този късен час на нощта? Кой беше той?

Оргосо се ослуша. Някой идеше.

Можа да различи силуета на непознатия. Беше домино с жълто перо, с маска, подобна на неговата.

Оргосо се запита неспокойно дали идеше неприятел или приятел. Беше ли д'Артенай? Беше ли Фалие?

– Стой! Кой сте вие? – извика той на идващия. Черното домино, изненадано от неочаквания вик се поколеба за момент.

– А вие кой сте? С какво право ме спирате по такъв начин? Нося на адмирала бързо съобщение от великия капитан.

– Не може! Ако направите една крачка повече, ще бъдете мъртъв! – отвърна Оргосо. – Вратата е затворена по заповед на Съвета на тримата. Не се минава!

– Я гледай ти чудо! – извика полицаят, учуден от смелостта на непознатия стафиер. – Махнете се от пътя или ще повикам стражата.

Оргосо бе заплашен от опасност, ако не вземеше бързо решение.

– Ако не мълчите, ще ви убия! – викна той.

При тия думи Оргосо взе пушката и я опря до рамото си. Стафиерът, който нямаше друго оръжие, освен сабята, се отдръпна ужасен.

Той не очакваше подобно нещо понеже полицаите и офицерите им не носеха никога пушки. Само една част от войските на арсенала имаха право на това.

Нещастникът бе в едно трудно положение. От две страни го заплашваше смъртта, понеже, ако се върнеше при великия капитан, без да предаде бързата заповед, сигурно щеше да бъде осъден, даже екзекутиран. Той взе отчаяно решение. Отправи се към вратата и извика:

– Хей, отворете в името на великия капитан.

Но Оргосо не го чака да извика отново. Спусна към него и го отдалечи насила.

– Знайте, че ще ви убия като куче, ако не мълчите – повтори той.

– Отворете в името на великия...

Един изстрел се разнесе.

Оргосо бе стрелял. Шумът от гърмежа бе разбудил съседния пост, както и няколко офицери от стражата. Скоро се чуха високи гласове, даващи заповеди, и стъпки зад голямата врата.

Оргосо разбираше добре каква опасност го заплашва. Но запази присъствие на духа.

Чу един офицер да пита:

– Какво се е случило? Кой е затворил вратата?

– Един стафиер се представи от името на Съвета на тримата и затвори с ключа на инквизиторите! – отговори часовоят, който бе говорил по-рано с Оргосо.

– Какво означава този вик и този гърмеж? – попита офицерът. – Отговорете! Аз ви заповядвам!

– Заповедта е вратата да не се отваря! – отвърна Оргосо. – Стрелях срещу един бърборко, който се опита да ме нападне.

– Гръм и мълнии! Отворете вратата или ние ще прескочим! – извика офицерът.

– Сеньор, не говорете така! Ако негодувате срещу заповедта, това

трябва да го направите не пред мен, а пред великите съдии, които могат да ви дадат отговор.

Тия енергични думи произведоха ефект, тъй като зад стената настъпи мълчание и Оргосо продължи спокойно карауленето си с такова спокойствие, като че ли пазеше празен склад.

Докато тия събития се разиграваха пред вратата на арсенала, д'Артенай изпълняваше не по-малко опасна мисия. Той бе натоварен да пази стоката на астролога и да се разхожда надълго и нашироко пред една маса, претрупана с празни бъчвички на няколко крачки от кулата Сан Марко, където едно голямо отделение войници стоеше денонощно, готово да опразни площада, ако се появи някое вълнение.

Обаче, никой в тази веселяща се тълпа, която се разхождаше така наблизко, не обръщаше внимание нито на него, нито на празните бъчви.

Тази нощ дежурен управител в Сан Марко беше Антонио Мемо, човекът, който се ползваше с голямо уважение.

Той се държеше настрана от членовете на синорията и осъждаше високо жестокостта и престъпленията им.

Не бе приятел нито на Тадео Моро, нито на великия капитан. Бе отказал да потопи ръцете си в кръв и не бе съучастник на великите съдии и на техните приятели Малатеста, Фоскари и Бордоне.

Ето защо Силвио Зиани, срещайки се с Антонио Мемо в залата на Сан Марко, изпита неприятно чувство. Не бе напълно сигурен дали ще бъде подкрепен от управителя. А беше дал думата си на Тадео Моро! Бе се заклел да удържи това обещание.

Затова реши първо да разговаря с управителя, преди да вземе някакво решение. Ако видеше, че последният се държи неблагоприятно към неговите намерения, възнамеряваше тогава чрез други средства да отстрани опасността, която заплашваше него и Тадео Моро.

Антонио Мемо бе човек около четиридесетгодишен, спокоен, разсъдлив, коректен и строг.

Той бе едър, добре сложен. Неговото лице, обкръжено с брада, излъчваше енергия и доброта. С една дума внушаваше уважение.

Двамата мъже се поздравиха студено.

Антонио Мемо не се изненада като видя великия капитан да пристига в подобен час.

– Имам да ви направя важно съобщение, сеньор! – каза Зиани. – Едно съобщение, което ви интересува.

Той хвана Антонио Мемо под ръка и го отведе в един малък салон, запазен за висшите офицери.

– Вие, без съмнение, сте узнали, че Марино Маринели, незаконно-роденият се намира в нашия град.

– Действително! – отговори Мемо. – Чух да се говори за това.

– Е, добре – каза Зиани. – Висшият съвет изглежда е намерил следите му. Вероятно той е влязъл във връзки с някои от нашите полицаи и ние ще го заловим тази нощ, в полунощ, в залата на Съвета.

Но Антонио Мемо запази спокойствие и не сподели ентузиазма на великия капитан.

– Върху какво основавате вашата хипотеза? – попита Антонио Мемо.

– Охо, да вървим, че сме на прав път. Решени сме да обградим палата.

– Това е чудно желание! – каза Мемо с ирония. – Вие сте сигурни, че ще заловите Марино. Но откъде знаете това точно. Помислете за последствията. Вие смятате да заловите Маринели, без да знаете къде ще го заловите! Помислете, вие не можете да заемете палата, без да смутите празника и да нарушите един от най-свещените обичаи на народа!

– Да – отвърна Зиани, притеснен от справедливата забележка на събеседника си. – Но разсъдете какви последствия, за сигурността и почивката ни ще извлечем от този лов!

– Може би отдавате на това голяма важност – добави Антонио Мемо.

– Значи ще го направим, сеньор? – запита Зиани. – Желаете ли да застанете начело на вашите войници?

Но управителят нямаше намерение да възприема плана на Зиани.

– Моля ви, умолявам ви, направете го! – замоли се Зиани. – Поемете цялата отговорност от това действие.

Антонио Мемо забеляза, че е по-добре да употреби своите полицаи за тази цел.

– Аз нямам достатъчно доверие в тях! – отговори Зиани.

– Как? Вие не ги смятате за достатъчно смели да заловят един човек, от когото всички се страхуват?

От моя страна, мога да ви призная, че не отдавам голяма важност на този Маринели.

– Значи вие отказвате да тръгнете с вашите войски? – каза Зиани, който бързаше да приключи този унизителен разговор.

– Нямам никаква причина да направя тази демонстрация, – отговори Мемо, – и, вследствие това, не мога да се съглася с вашето желание. Не забравяйте, че никога не сме смущавали обичаите на народа. Да не

употребяваме въоръжена сила в този момент, когато опасността е близка и, може би, неизбежна. Да бъдем предпазливи!

– Тогава принуден съм да се обърна към адмирала, командувач арсенала – каза Силвио Зиани, побледнял от ярост.

Той стана и двамата мъже се сбогуваха.

Зиани напусна бързо салона на Сан Марко, за да потърси сигурен пратеник.

Времето течеше. Тадео Моро още не се връщаше.

Великият капитан проявяваше все по-голямо и по-голямо безпокойство.

Първото черно домино, което забеляза, бе д'Артенай, който стоеше на стража до масата на магьосника.

Силвио Зиани, който го помисли за един от своите стафиери, присътпи към него.

– Познавате ли ме? – го запита той полугласно.

– На вашите заповеди – отговори д'Артенай с хладнокръвие. – Вие сте великият капитан.

– Добре, тичайте тогава в арсенала и предупредете адмирала да изпрати едно отделение към палата.

– Нека Ваше Превъзходителство ме извини! – отговори д'Артенай, – но аз нямам право да напусна моя пост!

– Как – каза Зиани, учуден от този отговор, – вие отказвате да се подчините на заповедта на великия капитан?

– Аз съм тук по заповед на Съвета на тримата и не мога да напусна поста си – отговори д'Артенай със същото спокойствие.

– Вие ще платите дързостта си! – отвърна Зиани, скърцайки със зъби.

И той се впусна в тълпата да потърси друг стафиер.

Скоро можа да намери едно любезно черно домино, което обеща да отнесе неговата заповед, колкото е възможно по-скоро.

Знаем съдбата на този нещастник.

В момента, когато Силвио Зиани се готвеше да влезе в салона на Сан Марко, стана свидетел на убиването на Малатеста от Горо.

Видя нещастника да тича по протежение на колоните, викайки: „Убийства! Убиват ме“, после да слиза по стъпалата и да се спуща към тълпата.

В този момент астрологът, който го преследват, го достигна и го прободете със сабята си.

Веднага много любопитни се събраха. Голяма тълпа се струпа

около агонизиращия.

Великият капитан използва това и се отправя към кулата Сан Марко, викайки:

– Убиват сенаторите! Бунт! Войници, вземете оръжията си и опразнете площада!

Войниците, които познаваха строгостта на великия капитан, го послушаха. Те се готвеха да излязат при Зиани, когато първите от тях останаха неподвижни, спирайки устрема на другите.

Те бяха свидетели на това ужасно зрелище.

Д'Артенай, мистериозното черно домино, бе внезапно отворил сандъка, поставен на масата и извади един фитил, който се готвеше да запали.

После дръпна масата настрана и разби малките бъчвички, които не съдържаха вино, а барут.

– Назад, войници! – извика той, държащ до разчупените бъчви горящия фитил в дясната си ръка. – Нека никой не излиза от Сан Марко или цялото здание ще бъде превърнато в развалини.

Ужасените войници отстъпиха... Само Силвио Зиани остана прав навън. Той бе чул думите на д'Артенай. Разбра най-сетне, че черното домино не е никакъв стафиер, а опасен неприятел.

Гневът му бе неопишуем, когато видя войниците да се отдръпват и да отстъпват под заплахите на доминото.

Ако петте бъчвички бяха възпламенени, експлозията би била страшна, непоправима. Не само целият палат би се срутил, погребвайки под развалините всичките си обитатели, но и невинните, веселящи се хора щяха да заплатят с живота си своята разходка по площада Сан Марко.

Общо мълчание от изненада и страх отговори на думите на д'Артенай.

Със заплашително държание, с горд поглед, решен да умре, той хвърли към великия капитан едно предизвикателство.

Фитилът гореше в ръката му... Бе свалил маската си, показвайки неустрашимото си лице. Още веднъж повтори ужасното си заплашване.

Великият капитан се чувстваше безпомощен и не можеше да направи нищо на този храбър човек, готов да продаде така скъпо собствения си живот. Беснееше от ярост.

Тадео Моро още не се връщаше.

Може би той бе тоя, чието тяло сенаторът бе видял лежачо на стълбата?... Може би бе предаден на полицията?... Зиани не знаеше точно

какво се е случило.

Една безумна мисъл мина през ума му.

Помисли да се отърве чрез един изстрел по героя, който заплашваше да ги погребее, него, войските му и неговите приятели и съучастници...

Произнесе едно ужасно проклятие и отправи страшен поглед срещу д'Артенай, като че ли щеше да го поразии с безпомощната си омраза.

В този момент мина един войник, въоръжен и с раница на гръб. Зиани скочи върху човека, изтръгна му оръжието, което бе пълно, и се прицели...

Всичко това бе сторено с изненадваща бързина. На д'Артенай не остана време да се защити.

Един гърмеж се разнесе. Вик на ужас се понесе над тълпата, ням свидетел.

Д'Артенай се строполи долу. Куршумът на Зиани бе пронизал мозъка му.

Фитилът падна от ръката му и се търколи до една от бъчвите.

Щеше ли да се възпламени барутът? Или фитилът щеше да изгасне, без да предизвика пожара и да доведе до катастрофа?

Никой не се осмели да се доближи до нещастника, който лежеше безжизнен сред локва кръв. Никой не се осмели да провери дали фитилът ще извърши или не гибелното си дело.

Внезапно един човек премина през тълпата, която се отдалечаваше на разни страни, пробивайки си път с ритници и юмуци.

Този човек бе астрологът! Но той бе загубил маската си и баретата си. Изпъкваше цялата глава на негъра на Маринели.

Безстрашен, той се отправи към бъчонките с барут, вдигна фитила, хвана го с ръка и застана в същото положение, както нещастния д'Артенай.

Силвио Зиани, смаян за момент, позна Горо.

– Това е негърът, проклетият роб на Маринели! – извика той, кипящ от ярост. Дайте ми още една пушка! Бързо, една пушка! Ще дам всичките си скъпоценности за една пушка!

Той се огледа наоколо. Но тълпата, войниците, всички бяха избягали. Беше останал сам срещу негъра. Никой не се осмеляваше да се приближи да му даде пушка, а през това време негърът зловещо се смееше.

Силвио Зиани се отправи към салона, за да повика още веднъж войниците.

Но Антонио Мемо му отговори, че не желае да вземе върху себе си

отговорността за една толкова ужасна заповед.

Той отказа.

Силвио Зиани бе полудял от ярост и нетърпение.

– Една пушка! Кой ще ми даде една пушка! – извика той. – Ще дам палата си за една пушка.

Спусна се навън и затича като обезумял по площада.

Почувствува, че всичко е загубено, че нещо ужасно се е случило в палата, че трябва да мисли за спасението на собствения си живот.

Продължи да тича, да тича стремглаво. Смеси се с тълпата, която се трупаше по Каля Марчерия, премина покрай къщите като бандит, който се страхува да не го заловят и се прибра в палата си, за да се приюти от неприятелите си.

През това време негърът бе съобщил на тълпата, че цялата опасност е преминала и че управителят обещава да запази общественото спокойствие.

После той угаси с крак фитила, който гореше още на земята.

Тогавя тълпата се устреми отново към палата. Посмелите се приближиха до бъчвите и мраморните стъпала, искайки да им се обясни какво се е случило и Антонио Мемо, любимецът на народа, да направи една анкета.

Горо се предложи да остане при управителя. Мемо застана начело на войниците, които оградиха палата и анкетата започна.

48. Д'Артенай отмъстен

Кървавата нощ бе вече една историческа нощ за Венеция.

Виторио Карманиола и двамата му помощници бяха заплатили с живота си престъпленията, даже от височината на своите страшни тронове.

Леандре Малатеста, Тадео Моро, Даниел Фоскари и Енрико Бордоне бяха почервенили със своята кръв стъпалата от бял мрамор и плочите на площада Сан Марко.

Единствен Силвио Зиани, който не бе се отзовал на мистериозната призовка, бе избегнал отмъщението на незаконнородения.

Марино, напушайки черния салон, бе натоварил Фалие да го намери, доведе насила пред тримата мъртви съдии, където и да го намери.

Приятелят на Марино излизаше от палата, когато Оргосо дойде насреща му.

Никаква опасност не съществуваше от страна на арсенала. Той бе напуснал поста си, станал безполезен, за да отиде в палата, където ставаха събитията. Неговият усет не бе го измамил.

Фалие и Оргосо излязоха от палата, за да търсят следите на Силвио Зиани. Те сториха това преди Антонио Мемо и неговите войски да обкръжат палата и да затворят всички входи.

Фалие каза на приятеля си:

– Гордият капитан на полицаите знае да показва много смелост, а когато се види в опасност, е най-подлият от страхливците! Познавам го този Зиани. Зная, че е един от най-големите негодници във Венеция. Той е недостоен за титлата благородник. Убеден съм, че ще го намерим у дома му, в палата му – добави той. – Там трябва да отидем!

После те си разделиха работата.

Фалие премина Пиацета, качи се в една гондола и се отправи по канала към палата на Зиани.

Оргосо си проби път през тълпата, която се трупаше край палата на дождовете, и тръгна по Каля Марчерия, не без трудности.

Народът, смутен в своите спокойни веселия, не искаше да прости на Съвета на тримата и на синорията за събитията, които ставаха. Възмущението бе общо. Произнесоха се проклетия по адрес на инквизиторите, даже и синорията. Негодуванието растеше все повече и повече като вълните на развълнувано море.

Оргосо също се намери в критично положение. Всички познаваха неговата маска на стафиер и юмруци се издигаха срещу него при минаването му.

Най-сетне можа да премине през тази навалица, която нетърпеливо очакваше резултата от анкетата на Мемо, и тръгна бързо по Каля Марчерия, за да набави изгубеното време.

Не можеше да не изпита задоволство, мислейки за народната омраза, която заплашваше да се превърне в революция.

Достигна най-сетне до една уличка, която граничеше със задната част на палата на Зиани. Скоро бе на определения пост.

Задната страна на палата бе твърде мрачна тъмна сива стена. Фасадата, която бе към Големия канал, напротив, бе в грандиозен стил, който караше чужденците да се възхищават.

Дълбоко мълчание цареше в уличката и в доскоро оживената част на големия палат.

Оргосо отвори тихо една малка врата и тръгна по мрачен коридор, завършваш край фасадата, близо до голямата врата. В далечината

блестеше един лъч на деня, достатъчен, за да ръководи неустрашимия другар на Маринели.

Стигайки до вътрешността на галерията, гои избегна да се покаже навън и се прикри в един ъгъл на стената. От този наблюдателен пост можеше да вижда всичко, без сам да бъде забелязан.

Съгледа тичащите насам-натам слуги, които бяха обзети от голямо безпокойство.

Фалие бе пристигнал почти в същото време с Оргосо. Той бе трябвало да направи един дълъг завои по каналите, обаче, неговото пътуване бе по-леко от това на приятеля му. Венецианските лодкари бяха така опитни, че въпреки голямата навалица по Големия капал през празничните дни, не ставаха злополуки. Всеки успяваше да си пробива грациозно път сред другите лодкари.

В момента, когато неговата гондола спираше пред палата, Фалие бе свидетел на странно събитие. Майордомът на великия капитан и няколко лакеи пълнеха с разни предмети две големи лодки, привързани една зад друга по дължината на стъпалата. Вече всичко изглеждаше готово за тръгване. Какво означаваше тази експедиция?

– Охо! – каза Фалие. – Благородният Зиани е приготвил всичко за бягството си. Той без съмнение е бил обхванат от страх и смята за по-добре „да си плюе на петите“. Ах, храбрият капитан, до дожа е достигнал със своя героизъм! Но за щастие, ние пристигаме навреме, Оргосо и аз!

После, спирайки, той хвърли изпитателен поглед върху двете гондоли, които се намираха до неговата. Можеш да забележи, че тя съдържа много официални книжа, скъпи предмети, куфари със злато и диаманти.

– Аха! – произнесе той с нисък глас, – ти си въобразяваш, че ще избягаш, хубави Зиани. Но ние сме дошли точно затова – да ти пресечем пътя на отстъплението и изгоненият син да отмъсти смъртта на баща си.

После той привърза лодката с една желязна халка и се изкачи върху кея.

Майордомът и слугите погледнаха с лошо око на този неочакван посетител. По всяка вероятност Зиани ги бе предупредил за фалшивите стафиери, обаче, по нищо не можеше да се докаже, че това черно домино с жълто перо не бе истински стафиер. Те не знаеха какво да правят.

Но когато Фалие се отправи към голямата врата, майордомът, приближавайки се до него, го прекъсна с властен тон.

– Хей, черно домино, откога се представяте по такъв начин при великия капитан?

Фалие не отговори.

– Глух ли сте? – подзе майордомът с още по-дързък тон. – Искам да ми кажете името си!

– Моля ви да държите с мен малко по-друг език! – отвърна най-сетне Фалие.

– Кажете ми защо сте дошли? Аз съм майордомът на великия капитан! – подзе човекът с по-мек тон.

– Търся господаря ви. Отведете ме при него!

– Моят господар ли?... Но той не е палата в този момент – отговори той с несигурен глас.

В този момент, Оргосо се приближи на свой ред до голямата врата.

– Приятелю, вие лъжете! – викна строго Фалие. – Ако не искате да ни отведете при великия капитан, ние ще го потърсим сами и вие ще ни придружите, въпреки желанието си! Извикайте ми първо другите слуги! Повикайте всички тук и ги накарайте да затворят всички изходи. После ще ми връчите ключовете...

– Какво означава това своеволие? Какво...

– Означава, че никой няма право да излиза от палата! Побързайте!

После, за да придаде по-голяма тежест на думите си, той поднесе ръка към сабята си.

Майордомът разбра, че всичко е загубено. Наистина той имаше под заповедите си десетина смелчаци; те бяха достатъчни, за да отблъсне двете домина.

Но се въздържа. Кой знае? Може би стафиерите бяха скрили хората си зад палата или в някой страничен коридор?

Нешастиникът разбра мистериозните думи на своя господар: Зиани, изпаднал в немилост, предчувствуваше арестуването си.

Той изпълни без съпротива заповедта, която му бе дадена. Повика другите слуги и им каза да затворят изходите, както Фалие му бе заповядал.

– Сега дайте ми ключовете – каза последният студено, когато свършиха работата си. – Последвайте ни! Трябва да намерим великия капитан.

Майордомът напразно мислеше да се отърве от това мъчително положение. Впрочем двете домина не му оставиха време да помисли. Той трябваше да се изкачи с тях по стълбите, постлани със скъпи килими, и да ги отведе в апартаментите на господаря си.

От своя страна слугите не посмяха да застанат нито към господаря си, нито към домината; само разменяха помежду си въпросителни

погледи.

Фалие и Оргосо се изкачиха на първия етаж, тръгнаха по един коридор, чиито стени бяха украсени с картини и фрески, после отвориха една врата.

Апартаментът, в който влязоха, беше празен. Прегледаха портежото: не намериха никого.

Отидоха в другото крило на сградата, преминаха още много стаи и салони. Най-сетне откриха, скрити в един таен будоар двете почетни дами на Катерина.

– Дожесата не е далече, защото тук са нейните камериерки – каза Фалие.

После се обърна към двете нещастници, потънали в сълзи.

– Вие няма защо да се страхувате – каза той. – Бъдете сигурни, че не ще ви бъде сторено никакво зло!

При тия думи той напусна будоара с Оргосо, за да отидат на горния етаж, в ниските и продълговати стаи, разположени под покривите.

Великият капитан, който се показваше по-рано толкова смел, сега се бе оттеглил в най-отдалеченото място на палата си. Беше ли се уплашил?

Фалие и Оргосо разгледаха грижливо апартаментата на втория етаж и достигнаха до една заключена врата.

Почукаха.

Никой не отговори.

– Отворете или ще насилим вратата! – извика Фалие.

Груб гневен глас отговори. Това бе гласът на великият капитан.

– Кой се осмелява да проникне у дома и да ме заплашва по такъв начин? Кой сте вие? Крадци ли сте?

– Силвио Зиани, отворете! – извика Фалие. – Вие сте наш пленник! Всяка съпротива е излишна, понеже вашият палат е обкръжен от всички страни.

– Най-добре ще се смее този, който се смее последен, негодници! – извика великият капитан.

– Идете, намерете една брадва! – извика Оргосо на майордома.

След няколко секунди последният се завърна с исканата брадва. Трепереше...

Фалие я взе от ръцете му и нанесе един страшен удар върху вратата. Тя изпраща.

– Нещастие! – извика Зиани. – Негодниците насилват вратите.

Вместо отговор Фалие нанесе още един удар с брадвата. Вратата се

счупи и дървените останки полетяха с грохот по паркета.

Фалие и Оргосо се намериха пред един малък салон с нисък таван, но деликатно мебелиран и декориран.

Дожесата, ужасно побледняла, стоеше права пред прозореца. Великият капитан, побеснял от гняв, се бе приближил до вратата със сабя в ръка.

– Последвайте ни! – му каза Фалие, прониквайки в стаята с Оргосо.

– Кой сте вие? Кой ви изпрати при мен?

– Скоро ще бъдете осведомен! Имаме заповед да ви отведем в палата на дожовете!

– В палата ли? В какво престъпление се осмелявате да ме обвинявате?

– В съучастие в убийството на Марино Гримани, бившия дож!

Великият капитан остана като пронизан от това убийствено обвинение.

– Как!... И вие желаете да ме отведете за това в палата? Не, аз не съм виновен! Инквизиторите са единствените инициатори на това престъпление.

– Те вече изкупиха своите престъпления! – отвърна Фалие, сваляйки маската си.

– Марино Маринели отмъсти за смъртта на своя баща! – добави Оргосо, също откривайки лицето си.

– Фалие... Оргосо..., – промълви великият капитан, който отстъпи няколко крачки назад, ужасен от видението, което се бе открило внезапно пред очите му.

– Да, ние сме – каза Фалие. – Ние ви заповядваме да ни следвате. Поканваме и дожесата да ни придружи. Не ни принуждавайте да употребим средства, които не ще ви бъдат приятни.

Силвио Зиани остана за момент замислен, като че ли не можеше да схване изцяло бедата, която го бе постигнала. Почувствува, че е загубен, че съдбата му е всецяло в ръцете на незаконнородения, но не можеше да повярва, че последният е излязъл победител.

Най-сетне той се реши да симулира кротост, за да се възползва от първият удобен случай да избяга.

Обърна се към сестра си, чието лице, ужасно побледняло, още пазеше гордостта си.

– Да – каза той с глас, който се стареше да запази спокоен. – Ние ще се отзовем на поканата. В палата ще бъдем оправдани!

Без да каже нито дума, дожесата хвана брат си под ръка и

шествието заслиза тежко по стълбите на палата, за да се отправи към канала, в лодката на Фалие.

Последният вървеше напред. След него идеха пленниците – великият капитан и сестра му и най-сетне храбрият Оргосо с гола сабя.

Когато стигнаха в долната зала стана един инцидент. Майордомът се хвърли, плачейки пред краката на господаря си, и молейки да отведат и него в затвора.

В Действителност той се страхуваше от своя господар, но не го обичаше. Казваше си каква ли съдба го очаква, ако неговият господар избягаше от неприятелите си.

Но Фалие заяви, че майордомът ще остане в палата и го заплаши със смърт, ако някакъв предмет изчезне през време на отсъствието на пратениците на правителството.

Той отвори голямата врата, която водеше към канала, и слезе важно важно към гондолата, следван от двамата пленници и Оргосо.

Скоро лодката бе по средата на канала и се движеше по посока към Пиацета.

Зоряваше се. Големият канал бе опустял.

Утринният вятър, студен през това пролетно време, набраздяваше леко повърхността на водните улици на Венеция.

Дожесата, смутена и ужасена, трепереше. Тя не произнесе нито дума и остана седнала на мястото си, изпаднала в мрачни размисления.

Що се отнася до Силвио Зиани, той стоеше прав, близо до сестра си със скръстени ръце.

Фалие гребеше, а Оргосо бе на кормилото.

Лодката летеше като стрела по тъмните води.

Скоро достигнаха до стъпалата на Пиацета. Там също владееше спокойствие. Никакви гондоли, никакво корабче не се движеше край стъпалата. На известно разстояние множество привързани лодки се люлееха по волята на вълните.

Великият капитан хвърляше странни погледи към брега, докато се приближаваха бавно към него.

Изглежда бе взел някакво отчаяно решение, защото моментът беше критичен. Ако придружеше неприятелите си на Пиацета, би бил безвъзвратно загубен. Трябваше да се спаси с бягство.

Внезапно, когато предницата на гондолата се намираще недалеч от привързаните по кея лодки, той издебна бдителността на Фалие и Оргосо, изкачи се на края на гондолата и скочи... Всичко това бе извършено за по-малко време, отколкото може да се опише.

Но не постигна целта си: потъна във водата край гондолата, без да може да се докопа до лодките. Опитът му бе несполучлив. Бе пресметнал зле скока си.

Фалие и Оргосо се опитаха да се приближат до нещастника, но разлюляната гондола се бе отгласнала надалеч.

Тримата пасажери наблюдаваха безпомощно, занемели от ужас драмата, която се разиграваше пред очите им.

Нещастникът се бореше отчаяно с вълните, без да може да напредне.

Той бе загубен. Дожесата, побледняла като смъртница, изпусна страшен вик, като че ли се раздираше сърцето ѝ.

В момента, когато Фалие и Оргосо най-сетне се доближиха до мястото, където Зиани бе паднал, готвейки се да го спасят, последният потъна, за да не се покаже вече. Зиани също бе изкупил престъпленията си. Марино бе отмъстен.

– Нека Бог се смили над душата му! – каза тържествено Фалие.

После гондолата спря. Двамата благородници помогнаха на дожесата да стъпи на земята и тримата се отправиха към палата.

Катерина не можа да въздържи една въздишка, една облекчителна въздишка. Като че ли предчувстваше, че нейните неприятели ще я оставят.

Палатът на дожовете бе обграден от всички страни от войници от арсенала, които бяха командвани от Антонио Мемо.

Едва малката група си бе пробила път до колоните, когато последният се яви пред тях.

Той им съобщи, с достоен тон, че народът и оцелелите членове от синорията бяха поискали да се направи една анкета върху събитията през нощта.

– Вследствие на която – добави той със звучния си глас – ние трябваше да арестуваме Марино Маринели и неговия чер слуга.

Фалие и Оргосо, на които този човек бе твърде симпатичен, разбраха, че трябва да му се подчинят.

Тя обявиха, че са готови да споделят участва на Маринели и бяха отведени веднага в малките килии до Стаите на истината.

Дожесата получи покана да се прибере в апартамента си и да не излиза.

Тогава анкетата започна.

Трупове на съдиите и мъртвите сенатори бяха поставени в специална стая.

На следващия ден трябваше да се реши съдбата на Маринели и неговите другари.

Още в първите часове на деня, народът от Венеция се понесе на тълпи към площада Сан Марко, жаден за новини...

49. Дожът е жив

Щом се прибра в апартаментите си, дожесата си възвърна спокойствието.

Тя повика камериерките при себе си.

Узна всички събития, които се бяха случили в палата на дожовете, също и това, че Марино Маринели бе хвърлен в затвора, очакващ осъждането си.

Тези новини я изпълниха с голяма радост. Тя вкусваше предварително от триумфа, който очакваше да постигне.

Страхуваше се само оцелелите членове на синорията да не се покажат твърде милостиви към незаконнородения.

Достатъчно бе Луиджи да може да изпълни, поне за един ден, своята длъжност на дож, да поеме цялата си власт в няколко часа на проявление и незаконнороденият нямаше да съществува вече!

Обаче състоянието на дожа бе, може би, отчайващо; може би беше мъртъв?

Тя реши да разбере сама.

Напусна предпазливо апартамента си и се изкачи при своя съпруг.

Пристигайки в преддверието, намери слугите, които ѝ заявиха, че дожът още се намира в своя мъртвешки сън, че никой не е успял да го събуди през нощта.

Катерина влезе.

Пред нея вървеше довереният слуга, причислен към особата на лудия. Той имаше боязлив, неспокоен вид.

Проявяваше трескаво безпокойство, причинено от обладалото го предчувствие, че още всичко не е свършено. Бе очаквал цялата нощ пристигането на кървавите отмъстителите.

Но при вида на дожесата придоби смелост.

– Благодаря на Бога, Величество, че ви виждам най-сетне – каза той с нисък глас. – Каква ужасна нощ! Но само щом ви видях, страхът ми се разпръсна.

Първите думи на Катерина бяха да попита дали дожът не бе узнал

нещо от нощната трагедия.

Вместо отговор, слугата ѝ показа с пръст разкошно украсеното легло, където Луиджи лежеше неподвижен, с мъртвешка бледнина.

– Имам най-черни предчувствия – каза съвсем ниско слугата.

– Дожът не трябва да умре! – каза тя с глас, от който човекът се ужаси. – Дожът не може да остане повече върху това легло! Дожът има свещения дълг да изпълни своето върховно правосъдие, своята власт, която е получил от Бога!

После тя се приближи бързо до спящия. Трепереше с цялото си тяло; Луиджи, в неподвижно състояние, почти мъртъв, бе обзет от силна треска.

Тя, взе ръката му в своята. Ръката му гореше.

– Луиджи, съпруже мой – произнесе тя със силен глас. – Събуди се! Възтържествуй над твоето слабо тяло, Венеция има нужда от твоята ръка, от твоята сабя! Стани, за да накажеш тържествено злодеите, които проляха из целия палат кръвта на твоите приятели и на големците на Венеция!

Дожът изглеждаше, че не дава никакъв признак за живот. Енергичните думи на Катерина бяха останали без отговор.

– Аз направих всичко, опитах всички възможни средства, Ваше Величество, но всичко беше напразно! – каза слугата. – Осмелих се да раздрусам Негово Величество, направих всичко, но без резултат!

Катерина се наведе над тялото на своя съпруг и го повика още веднъж с висок глас.

После тя се оттегли няколко крачки назад и остана за момент замислена. Мислеше, без съмнение, за някакво по-ефикасно средство.

– Кажете ми – обърна се тя внезапно към слугата, – познавате ли един аптекар на име Иларио Турно?

– Да, да! Виждал съм го често в палата!

– Знаете ли къде се намира в този момент? На всяка цена трябва да го намерите и да му съобщите волята ми. Тичайте! Чувала съм винаги да се говори, че той е най-опитният от всички аптекари във Венеция. Кажете му, че ще го възнаградя царски, че го очаквам с нетърпение!

Слугата излезе бързо, за да изпълни заповедта на господарката си.

Катерина остана сама при своя безжизнен съпруг.

Минутите минаваха една след друга. Нейното нетърпение растеше. Тя започна да се разхожда из стаята, неспособна да успокои нервите си.

Различни шумове се разнасяха из палата. Стражите се смееха. Едно шумно вълнение бе оживило коридорите.

Нейното безпокойство растеше непрекъснато.

Най-сетне чу стъпки във вестибюла. Вратата се отвори и на прага се появиха слугата и Иларио Турно.

Последният се поклони дълбоко пред дожесата.

– В течение ли сте на събитията, станали тази нощ? – го попита тя, след като отпрати слугата.

– Чух да говорят ужасни неща, уважаема дожесо! – отговори Иларио Турно.

Тогава тя заговори с по-енергичен тон.

– Виждам само едно средство, едно единствено – каза тя, – за да предпазя Венеция от нови кръвопролития и да накажа тия убийци: то е да върна дожа към живот! Ето защо пратих да ви повикат бързо. Вашият талант е несъмнен. Смятам, че ще успеете и този път.

Иларио Турно се приближи на свой ред до болния и го разгледа внимателно, като че ли не знаеше неговото състояние.

– Всичко ще бъде напразно – каза той след моментно мълчание. – Ние не ще можем да го отървем от това ужасно състояние. Всички наши средства не ще помогнат! Даже и да излезе от своята стая, а още по-малко да изпълни своята власт!

Но дожесата не искаше да го слуша.

– Той трябва да се събуди, трябва да изпълни за последен път своите функции на дож – каза тя със страшен глас. – Трябва да се събуди поне за един ден!

Иларио повдигна рамене...

– Не се осмелявам да се надявам – каза той.

– Опитайте се! – каза дожесата. – Ще ви възнаградя царски! Ако успеете да събудите дожа, ще подучите хиляда зекини. Ако му се възвърнат силите и бъде в състояние да се яви пред народа и синорията, ще ви дам десет хиляди екю...

Тя грамадни суми, които дожесата му предлагаше, възбудиха алчността му.

Великият инквизитор беше мъртъв. Защо да отблъсне предложението на дожесата? Нищо не го задължаваше вече.

И той прие.

Поиска да остане сам при болния.

– След един час – каза той на дожесата – ще дам решителен отговор, ще мога да кажа на Нейно Величество точната истина...

– Знайте, че ви очаквам с нетърпение – отговори тя, отдалечавайки се. Опитайте всички методи, които знаете... Ще бдя никога да не ви

безпокои.

После напусна спалнята на съпруга си, като поръча на слугите да не оставят никого да влезе вътре.

Щом се завърна в своя будоар, почетните ѝ дами започнаха да разказват последните събития...

Народът се бе събрал на площада Сан Марко и Пиацета, надавайки викове, понеже никой не знаеше точно какво се е случило през нощта.

Заплашителното държание на войниците и дързостта на тълпата бяха станали причина за няколко инцидента.

Антонио Мемо, в съгласие със сенаторите, бе решил да опразни площада с военна сила.

Народът бе прогонен към стъпалата на Пиацета и към Каля Марчерия.

Но вълнението съвсем не стихна: революцията се приближаваше.

Внушителна група се бе събрала на моста Риалто и се бе барикадирала като върху една непревземаема височина.

Навсякъде, както по улиците, така и върху каналите, се събираха хора. Навсякъде се разнасяха проклетия и обидни изрази по адрес на инквизиторите. Даже мнозина хвърляха камъни срещу войниците, които идваха да ги разпръснат.

През това време синорията се бе събрала на извънредно заседание. Едно безпокойство владееше между събралите се; смъртта на инквизиторите и една част от висшите сановници бе породило едновременно страх и съперничество между преживелите.

В тия дни на криза и смущение бе нужна силна власт, твърде силна, за да се наложи над амбициите на благородниците.

Присъствието на дожа бе крайно необходимо, но какво можеше да направи един луд с развълнувания народ?

Антонио Мемо чувстваше със страх, че положението е мъчително и деликатно.

Катерина от своя страна, нетърпелива, твърде амбициозна, се молеше, щото Иларио Турно да успее в своята мистериозна работа.

Едва бе изминал един час, когато тя го видя да влиза внезапно в нейния будоар. Той бе зарадван. Какво означаваше тази промяна в настроението му?

– Уважаема дожесо, вашето желание е изпълнено – каза той, покланяйки се пред Катерина. – Успях да изтръгна дожа от безсъзнанието му!

– Добре – отвърна дожесата. – Сега трябва да се възвърне на дожа пълното съзнание, поне за малко време.

При тия думи тя отиде до своята маса и отвори едно чекмедже, където се намираха много кесии, пълни с екоу.

Взе много от тях и ги подаде на отровителя на инквизицията.

– Приемете наградата за вашата първа победа – каза тя – и побързайте да ми съобщите скоро втората! Разкажете ми как успяхте да възвърнете моя съпруг към живота!

Иларио Турно обясни на своята августейша събеседница, че в началото бил отчаян и не очаквал успех, тъй като повечето от изпитаните средства били неефикасни...

– Аз се отказах от отровите – каза той, – за да прибягна към едно физическо средство. Разчоплих леко кожата на болния, на едно чувствително място с върха на една игла и впръсках в образувалите се ранички няколко капки от една мистериозна киселинна есенция. Ефектът не закъсня. Почти веднага дождът даде признак на живот: болката бе възтържествувала над неговата безчувственост.

Дожесата се зарадва от тези думи.

– Тичайте! Тичайте! – каза тя. – Върнете се скоро и ми съобщете, че той е способен да се покаже пред очите на народа и да председателствува синорията.

При тия думи тя го освободи.

Отровителят бе сигурен, че ще успее да възвърне съзнанието на дожа за няколко часа и да спечели още една внушителна сума.

Когато влезе в спалнята на дожа, последният бе станал. Честният му слуга му помагаше да се облече.

Както може да се предполага, нещастникът чувствуваше, че главата му тежи, че тялото му е съвсем отслабнало. Но Иларио Турно му даде силно ободрително питие, което му причини моментално облекчение; той се почувствува разположен да се разхожда из стаята.

– Незаконнороденият! – произнесе той. – Незаконнороденият... Той очаква моята присъда, той очаква да го накажа... Оставете ме да отида при него.

После препаса своята сабя.

През това време Иларио Турно бе отишъл с голяма бързина да повика дожесата.

Щом тя видя съпруга си прав, горд, като всеки здрав човек, не можа да съдържи един радостен вик.

– Да бъде благословено небето! Ти си жив, ти си жив! – извика тя.

– За да отмъстя тия, които са мъртви! – извика дождът.

– Виж ми сабята, с която ще го накажа!

Той поиска да се покаже пред народа и на войските, да постави на главата си дожовата корона и да облече дожовата мантия.

– Знай, че смут владее около палата – добави тя, – че незаконнороденият и неговите двама приятели, Фалие и Оргосо са наши пленници!

– Как, и те ли са пленници? Победа, победа! – извика дожът. – Да, кой ще ми даде моята корона и моята мантия! Желая да се покажа в цялото си величие! Дайте ми всички украшения, както през големите тържества. Фалие и Оргосо ще умрат първи, пред очите на незаконнородения. Палачът ще издигне своя ешафод между двете червени колони и дожът, като прост зрител ще го аплодира.

Луиджи още не бе привършил монолога си, когато дожесата вече бе дала заповед на шамбелана и на всички слуги да провъзгласят навсякъде: „Дожът е жив! Дожът е жив!“

После тя се върна при мъжа си и му разказа по предпазлив начин за последните събития.

Луиджи разбра само няколко думи от речта на Катерина, но те бяха достатъчни, за да се събудят яростта в гърдите му.

Нешастиникът приличаше на движещ се труп. Тежката корона на дожовете, поставена върху разрошената му червеникава коса, правеше да изпъква ужасната бледност на лицето му, неговите зловещи очи изпускаха светкавици от омраза.

Дожовата му мантия висеше по дължината на отслабналото му тяло и образуваше много гънки.

Но какво важеше това в очите на Катерина! Тя никога не бе обичала Луиджи. Тя не виждаше в него друго, освен една играчка, един инструмент за осъществяване на целите си.

Нейният съпруг бе пред прага на смъртта. Проблясъкът на съзнание през няколкочасовото му завръщане в живота не бе нищо друго, освен последният пламък на едно загасващо огнище.

През това време викът: „Дожът е жив!“ се бе разнесъл навсякъде из палата. Войските отговориха с радостни възгласи на слугите на Катерина.

– Дожът е жив! – почнаха да викат на свой ред и членовете на синорията, събрани в заседателната зала.

Антонио Мемо се надяваше, че вече ще се сложи край на разногласието, че властта ще бъде спасена, бунтът потушен, редът възстановен.

Той отърча при дожа, хвана почтително ръката му и двамата влязоха в залата.

Светниците станаха от столовете си при появяването на Луиджи

Гримани, дожа на Венеция.

Държавният глава седна в своя специален фотьойл и отговори с жест на ръката на изразите на уважение, които му засвидетелствуват синорията.

– Морето бушува ли, иска ли да погълне всички ни? Народът иска ли кървави зрелища? – произнесе той, заставайки в театрална поза, като че ли цяла Венеция бе един грамаден колизей с многобройна публика. – Да, той ще има своите жертви, но ще ги изтръгнем от неговата гръд! Казаха ми, че незаконнороденият и неговите главни съучастници са на сигурно място... Толкова по-добре! Да живее правосъдието!

– Негърът е също пленник – добави Антонио Мемо.

– И негърът ли? – каза дождът с учудване. Ето кое е отлично, мои приятели. Ах, какъв фееричен грандиозен спектакъл, като тези в древния Рим ще дадем ние на народа! Чувате ли как се вълнува? Той иска главата на незаконнородения, но неговите двама съучастници ще умрат първи. Маринели и негърът ще дойдат после. Такава е моята воля! Подкрепяте ли я, сеньори?

Съветниците бяха навъсили вежди, слушайки думите на дожа.

Антонио Мемо бе очаквал друга присъда, но дождът бе вече говорил и той се намръщи като другите съветници.

Луиджи напусна залата, за да отиде в ложата, която ѝ бе съседна. Неговото появяване биваше поздравявано с аплодисменти и френетични викове от тълпата. Луиджи очакваше да получи тази народна почит.

Но този път очакването му бе напразно. Тълпата се държеше далеч, ръмжаща, мърмореща. Само батальоните от арсенала, струпани пред палата, аплодираха владетеля.

В този момент палачът се показва между двете червени колони; зад него идваха помощниците му и ужасният фургон, където стоеше злоещата машина за убиване на жертвите на държавата.

Това бе посрещнато от тълпата с мърморения и проклетия.

Но Бурони изпълни работата си с невъзмутима флегматичност. Вече тежкият пън, издигнат от шест здрави ръце, бе поставен върху плочите.

– Те ръмжат от нетърпение – каза дождът с ужасен смях. – Но тия ръмжения ще отстъпят място на безумна радост, когато четирите глави ще паднат. Ах, да, това ще бъде един хубав празник, какъвто Венеция не е виждала! Но... Но защо бенгалските огньовете още не са запалени? А залповете, знакът на нашата радост, на благородниците.

Лудият ставаше все по-буен. Присъстващите съветници и

благородници го виждаха не без ужас да се движи по балкона, хвърляйки около себе си ужасен поглед. Вече бяха започнали да се питат дали ще може да запази прояснението си до края на екзекуцията.

През това време Бурони бе привършил приготвянията. Дожът на товари шамбелана и един от съветниците да съобщят за последен път на затворниците присъдата и да се подготвят за смъртта.

Николо Стено се подчини. Един сенатор и няколко монаси го придружиха.

Покрай колоните стояха много лакеи. Под командата на един офицер трябваше да придружат затворниците до мястото на наказанието.

Единствено мисълта за неговия триумф, желанието да види своя неприятел да загива пред краката му бяха достатъчни да успокоят делириума на Луиджи, да дадат просветление на духа му.

Когато шамбеланът се представи в килиите на Фалие и Оргосо, за да им съобщи осъждането им на смърт, техните физиономии не издадоха нито гняв, нито разкаяние, само разочарование, примесено със съжаление. Маринели беше загинал, неговият полумъртъв брат оставаше като победител.

– Защо го е пощадил? – каза Фалие. – Марино Маринели не е изпълнил докрай своето дело на отмъщение, а е загинал.

– Не го упреквай, моля те – каза Оргосо, хващайки ръката на своя приятел. – Ние ще умрем за една справедлива кауза.

В този момент влязоха монасите, хвърлиха се на колене и се замолиха. После офицерът и лакеите пристигнаха на свой ред, за да отведат затворниците.

Но когато слугите на Бурони се приближиха до тях, за да ги вържат и да ги отведат грубо до мястото на наказанието, Фалие ги отблъсна гордо.

– Ние можем да се изкачим, без да треперим по стъпалата на ешафода, един до друг, братски хванати за ръка.

Те се изкачиха без да се олюляват върху фаталната естрада, гледайки безразлично маскирания палач, който ги очакваше близо до пъна...

През това време Николо Стено и сенаторът бяха отишли в килията, където очакваха Марино и Горо.

Те им прочетоха от името на дожа смъртната присъда.

Маринели остана неподвижен през няколко минути, докато трая четенето на официалния документ.

– Дожът ли? – каза Марино. – Но вие лъжете! Дожът е съвършено неспособен да председателства един съд и да вземе някакво решение!

Дожът вече е почти мъртъв!

– Дожът е жив! – възрази шамбеланът. – Той ще наблюдава вашата екзекуция от височината на ложата, Марино Маринели.

Но това грубо възражение не бе достатъчно да убеди Марино. Той знаеше, че дождът не бе друго, освен играчка в ръцете на синорията. Някога благородниците не бяха се поколебали да погребат живия дожд, а що се касае до Луиджи...

Шамбеланът и сенаторът бяха напуснали вече килията, преди затворникът да беше привършил говоренето си.

– Никой не иска да чуе истината! – продължи Марино. – Аз обаче изпълних дълга си; удържах клетвата, която дадох над тялото на моя баща, извърших делото на свещеното отмъщение.

Монасите влязоха в килията на Марино и започнаха да се молят.

Зловещата минута бе близка.

Горо се хвърли също на колене и хвана ръката на господаря си, за да я целуне за последен път.

– Стани, приятелю! – му каза Марино. – Ти изпълни достойно своя дълг върху земята. Научих се да уважавам твоята честност и твоето усърдие, да обичам в теб хитрия и безстрашен човек едновременно. Благодаря ти искрено за всичко, което си направил за мен, за лекотата, с която рискува собствения си живот, за да спасиш моя. Аз имам само едно желание, ще искам едно нещо, Горо, само едно...

– Нека Маринели говори, нека говори! – прекъсна го негърът. – Винаги е готов Горо да слуша благородния сенyor.

– Това нещо ти може би си го открил, Горо – отвърна Маринели, наблягайки на думите си. – То е да умреш без страх за мен. Тази е последната заповед, която ти давам!

Негърът отговори на думите на своя господар в изблик на преданост и добави, че до последната минута ще вика: „Да живее великодушният Маринели, безстрашният Марино Маринели!“.

После монасите ги приканиха към молитва. Двамата затворници се хвърлиха на колене.

Граф Санта Рока каза последно прости на своята жена и своя син. Какво бе станало с тях? Бяха ли мъртви, отровени? Живееха ли още? Тия мисли набръчкваха челото му и правеха смъртта му, мъчителна.

След няколкоминутно дълбоко мълчание офицерът даде заповед за тръгване.

Слугите на Бурони се хвърлиха върху затворниците и им поставиха белезници.

После малката група тръгна на път през галериите.

Щом Марино се появи между колоните, стори му се да чува глух ропот да се разнася сред тълпата. Барабаните биеха силно, като че ли да заглушат шума.

Героят забеляза двамата си приятели върху ешафода. Той разбра ужасните намерения на съдиите и изпита голяма горчивина, мислейки, че двамата му най-силни другари трябва да загинат за него като злодеи, те, честните и безстрашни мъже.

Той пожела да се отправи към тях, да им стисне за последен път ръцете, но войниците му попречиха и го принудиха да остане на мястото си...

Марино узна без мъка волята на своя брат под тази официална заповед. Той вдигна очи към ложата... Луиджи се кикотеше. Този кикот беше нещо диво, демонско...

Така дългоочакваната и желана минута, последният момент, часът на удоволствието бе най-сетне настъпил; той направи жест с ръка... Николо Стено и няколко сенатори се доближиха до балкона. Зад тях стоеше един слуга, държейки запалени свещи.

В далечината тълпата бушуваше като някое езеро, оковано между стръмните си брегове, и глухият ропот непрестанно се увеличаваше.

– Дожът започна да разбира смисъла на това вълнение; той забеляза най-сетне, че това вълнение на народа не бе от нетърпение, както през хубавите дни, а от омраза срещу престъпленията на държавата.

Луиджи отново направи знак с ръка.

Николо Стено, който очакваше този жест с трескаво нетърпение, духна пламъка на свещта...

Екзекуцията започна.

Палачът извади своята брадва и я наточи бързо. После помощниците му се хвърлиха върху Фалие, за да го повлекат насила върху пъна, но безстрашният благородник отблъсна гордо двамата помощници и им даде да разберат, че сам ще подложи главата си на палача.

Той пристъпи към фаталния пън с твърди и сигурни крачки, после коленичи...

Брадвата на Бурони процепа въздуха като стрела. Главата на Фалие се търкули върху естрадата, струя кръв бликна.

Помощниците взеха тялото на ръце и го хвърлиха настрана.

Оргосо зае мястото на приятеля си...

Марино изпита голяма болка от това зрелище, той се бе обърнал и криеше лицето си, сдържайки сълзите си.

Внезапно държанието на народа взе явно враждебен характер. Тълпата приличаше на разбунен мравуняк.

Войниците, държейки готови оръжията си, очакваха заповед за стрелба.

Луиджи и съветниците не произнесоха нито дума. Те гледаха с няма ярост това море от викащи глави. Като че ли цяла Венеция внезапно бе хвърлила маската си и прекъснала карнавала, за да изрази на своите господари недоволството си.

През това време благородниците от ложата изпълняваха студено своята работа. Николо Стено се бе върнал на балкона и се готвеше да чете акта за осъждането на Марино Маринели и неговия чер роб.

Но зловещото четене изгуби тоя път своя тържествен характер. Гласът на Стено се заглуши сред виковете и проклятията...

После, в момента, когато духаше свещта, когато Марино и Горо се качваха върху естрадата, силно раздвижване настъпи в тълпата. Тя нахълта в останалото свободно пространство на грамадния площад и започна да освирква управлението под самите стени на палата на дожа.

– Долу синорията! Долу дожа! – крещяха хиляди гласове, по-силни и по-заплашителни един от друг. – Марино Маринели не трябва да умре! Вече много кръв е пролята.

Луиджи побледня от гняв. Той стана от стола си и отправяйки се към съветниците, им викна:

– Нека войските да настъпят и да накажат тези каналии!

Веднага сенаторите напуснаха ложата и се отправиха в коридорите, за да предадат на стафиерите заповедите на Луиджи.

Дожът също напусна ложата.

– Освободете го! Да живее Марино Маринели! Да хвърлим долу ешафода! – викаше от всички страни тълпата. – Марино е приятел на народа!

Бунтът или може би революцията започваше.

Войската, послушно оръжие, изпълни работата си. Манифестантите бяха разгонени със свирепост, бити със саби и прикладни удари.

Викове на болка, на безпомощна ярост се разнасяха. Понеже нямаха оръжие, хората отговаряха с хвърляне на камъни на атаките на войниците.

Скоро борбата взе ожесточен характер. Нови групи пристигнаха въоръжени до зъби. Войските съсичаха гражданите. Последните убиваха войниците.

И върху този грамаден театър, какъвто представляваше площадът

Сан Марко, над тази смесица от ярост и кръв, денят се заличи, малко по малко при монотонното биене на камбаните.

50. Революцията

Синьорията пожъна онова, което беше посяла.

Народът, потискан от Съвета на тримата, отхвърли неговото иго. Той се освободи от престъпленията на управлението и реши да ги накаже.

В действителност, дожът и синорията изкупиха сами престъпленията на Висшия съвет.

Тълпата не само се въоръжи, но и се организира с учудваща бързина. Тя завладя моста Риалто, който съединяваше двете части на града.

Големият канал вече бе покрит с множество гондоли, пълни с въстаници.

Повикът на всички бе еднакъв:

– Долу дожът и инквизицията! Да живее Марино Маринели!

Заплашителните викове се разнасяха из цяла Венеция, в уличките, както и в големите улици, върху площадите, както и върху каналите.

Един наблюдател, поставен на височината на Сан Марко, би могъл да забележи две редици гондоли, отправящи се към центъра на града. Едната се отправяше към арсенала; другата спираше на Пиацета, където мъжете и жените, въоръжени до зъби, слизаха в голям брой и бягаха при сражаващите се.

Виковете на сирачетата се смесваха с тези на вдовиците на жертвите.

Забелязваха се също жадуващи отмъщение и разплата нещастници, които Стаите на истината бяха направили инвалиди за цял живот.

Положението на сенаторите ставаше много деликатно, понеже дожът не бе вече господар на себе си. Той правеше дивашки движения: очите му бяха приели лудешки блясък. Лудостта отново го бе обхванала.

Съветниците, събрани на извънредно заседание в голямата съвещателна стая, имаха неотложната задача да вземат бързо и енергично решение. Може би още имаше време да потушат революцията.

Вече множество работници бяха тръгнали за арсенала; висшите офицери на флотата и армията бяха получили заповед да изпратят подкрепление в палата и да извадят артилерията.

Антонио Мемо се опита още веднъж да отклони сенаторите от този варварски и жесток план, да ги поведе в пътя на преговорите, но постъпката му остана без успех.

Мнозинството счете, че е вече твърде късно да се променя тактиката, а и дождът викаше заповеднически за жертви и за кръв.

Виковете на тълпата ставаха все по-буйни. Народът проявяваше омразата си.

В този момент двама офицери влязоха в залата на синорията. Те бяха отчаяни, разочаровани.

– Всичко е загубено – казаха те. – Стражата не може да удържи вече. Нашите войски отстъпват към палата. Ако подкрепленията не пристигнат навреме, всичко е загубено; народът ще нахълта даже в палата.

При тази новина, страшна в своя лаконизъм, сенаторите подскочиха от столовете си; една бясна ярост обхвана дожа.

– Да се застрелят всички! – извика той. После стана и отърча към залата с оръжията.

– След няколко минути помощните войски ще пристигнат, уверявам ви! – отговори Антонио Мемо, обръщайки се към офицерите. – Бунтовниците ще бъдат обградени от всички страни, избити или заловени.

– Но палата може вече да се сметне за загубен, сеньор – казаха двамата офицери. – Народът е заел моста Риалто, ключа на Венеция, така да се каже. Подкрепленията не могат никога да извършат едно двойно движение.

Двамата мъже, които бяха участвували в сражението, бяха съвсем отчаяни.

Единствен Антонио Мемо бе запазил хладнокръвието и оптимизма си.

– Идете, идете! Сражавайте се смело! – каза той на офицерите. – Подкрепленията ще пристигнат, вярвайте ми!

Но нещастниците още се колебаеха да се завърнат в сражението; те се чувствуваха осъдени на смърт, на една безполезна смърт.

Управителят ги запита дали Марино е преминал към въстаниците.

– Незаконнороденият и неговият негр са още между червените колони, пазени от лакеите – отговори един от офицерите. – Но слабият кордон от войски, който ги отделя от тълпата, скоро ще бъде скъсан и двамата ще бъдат освободени; обаче тяхното държание досега е коректно. Даже Маринели се опита да усмири първите редици от буйстващи...

Най-сетне, при повторното настояване на управителя, офицерите решиха да се върнат на поста си.

След тяхното тръгване започнаха да обмислят. Разбраха малко късно справедливостта на съветите на Мемо. Помислиха най-сетне за едно споразумение.

Внезапно вратата на залата се отвори с трясък и дождът се появи. Обзет от нов пристъп той викаше безсмислени думи. Устните му бяха обезцветени, погледът му блуждаещ и страшен.

Държеше по една пушка във всяка ръка.

След като стоя за момент неподвижен, той тръгна през палата, без да обърне внимание на сенаторите и отърча към ложата.

Постави едно от оръжията си върху стола си, а другото насочи към тълпата и гръмна. Вик на болка се разнесе в тълпата: един гондолиер бе ранен с куршум в гърдите.

Луиджи отговори на гневните викове със сатанински смях.

Той грабна второто си оръжие и стреля... Лудият бе взел втора жертва.

В този момент управителят Антонио Мемо и един сенатор, по-решителен от другите, се спуснаха върху безумния и го повлякоха във от ложата.

Нешастият дожд бе напълно неспособен да изпълнява длъжността си. Неговото присъствие начело на властта ставаше даже опасно.

Мемо и неговият другар го отведоха насила в един от апартаменти-те и го затвориха.

Щом Луиджи се намери вътре, започна като лъв в клетка да се хвърля върху стените, да тропа по вратите, да троши всичко каквото му попаднеше под ръцете: скъпоценни урни и вази, канделабри, столове и да хвърля парчетата през прозореца.

После започна да чупи огледалата, да дере килимите, като не остана никакъв предмет в стаята, той взе сабята си, която бяха имали неблагоразумието да му оставят, и започна да удря вратите.

Диреше отчаяно някакво средство да разреже неприятелите си. Напразно обходи всички стаи на апартамента си – никъде не намери изход. Мемо и сенаторите бяха затворили с ключ главните врати.

Внезапно се разнесе ужасен вик, вик на див звяр. Той бе взел отчаяно решение. Скочи към прозореца, през който вече бе изхвърлил всички предмети, прекрачи го и се спусна надолу, убеден, че отива да езекутира Маринели със собствените си ръце.

Нешастиникът се строполи и скоро се разнесе едно монотонно хъркане, което ставаше все по-слабо и по-слабо, бе изпаднал в делириум.

Дворотът бе потънал в тъмнина. Салоните бяха пусти. Никой не бе

чул тоя гробовен глас. Никой не предчувствуваше драмата, в която един луд бе играл сам всичките роли...

През това време се чуваха бесни удари по вратите на палата.

Двата изстрела, дадени от дожа, бяха предизвикали избухването на народния гняв.

Тълпата заплашваше по-буйно от всеки път да нападне палата. Те искаха един заложник, дожа или един от инквизиторите.

Тираните бяха свалени, въввлечени в калта; никой не се страхуваше вече от тях; възмущението бе премахнало уважението и страха.

От друга страна обърканите сенатори бяха неспособни да вземат ефикасно решение. Страхът ги бе парализирал: те чувстваха, че само няколко часа, няколко минути може би ги делят от възтържествуването на силата на закона.

А Мемо и неговите сътрудници продължаваха наивно да разчитат на приближаването на войските от арсенала.

– Щом те пристигнат, ще поемем властта и ще бъдем господари на положението! – каза един от тях с детинска увереност.

Но войниците вече отстъпваха под натиска на многобройния противник и техните редове бяха много оредели. Множеството смелчаци бяха успели да си пробият път до колоните и скоро войниците на правителството бяха нападнати от всички страни едновременно и принудени или да се предадат или да загинат до последния човек.

Ешафодът бе разчупен на парчета. Трупове на Фалие и Оргосо бяха пренесени в Сан Марко и поставени до олтара.

Марино и Горо, отстъпвайки на увещанията на тълпата, се бяха оттеглили във вътрешността на палата на дожовете. Палачът и неговите помощници бяха избягали неизвестно къде.

Съветниците чуваха твърде ясно възгласите на народа.

– Долу дождът! Долу Съветът на тримата! Да живее Марино Маринели! – викаха едновременно хиляди гласове в една дива какофония, предизвикана от омразата.

Най-сетне един куриер проникна в залата на съвета; нещастникът, който се задъхваше, пристигаше от арсенала.

При вида му благородниците си възвърнаха най-сетне надеждата. Сметнаха, че ще потушат въстанието чрез армията и флота.

– Хайде, говорете! – му извикаха те с нетърпение. – Кажете ни бързо дали нашите галери вече са открили огън!

Но нещастникът се колебаеше да отговори. Той носеше лоши новини.

– Хайде, говорете! Какво има? Какво се е случило? – питаха членовете на синорията.

Човекът най-сетне се реши да отговори.

За свой голям ужас сенаторите узнаха, че галерите, блокирани в арсеналите, не можеха нито да отидат към лагуните, нито да започнат бомбардировка.

Тази новина, ужасна за другите благородници, причини истинско удоволствие на Антонио Мемо.

Управителят, честен човек, обичаше искрено отечеството. Мисълта да го види разпокъсано, унищожено от вътрешна война го ужасяваше.

– Хайде, говорете! Довършете рапорта си! – подзеха сенаторите настойчиво.

Пратеникът на адмирала им обясни с треперещ глас, че по-голяма част от войските бе преминала към разбунтувалия се народ, след като бе отказал да стреля върху своите граждани.

– Подкрепленията бяха напуснали арсенала – добави той. – Адмиралът разчиташе на успех... когато внезапно войниците напуснаха офицерите и хвърлиха част от мунициите си.

При тия думи ужасените сенатори разбраха, че са загубени.

Какво можеха да сторят срещу народа, който искаше смъртта им? Армията бе единствената им подкрепа. Ако тя им обърнесе гръб, техният престиж, основан единствено върху страха, падаше и техният живот бе в опасност.

Тя няколко благородници, които бяха родени сред лукс, които бяха прекарвали живота си, заобиколени от фаворитки, бяха изчерпали цялата си енергия в разврат и удоволствия.

Великите съдии в своята егоистична тирания бяха свели ролята им до тази на покорни и незначителни автомати. Нещастниците не бяха способни да вземат никакво решение, понеже нищо не разбираха. Единствени Тадео Моро, Фоскари и Зиани се показаха достойни за височината на положението си, но те бяха мъртви.

Какво да правят? Залите на дожовия палат вече се огласяха от зловещи диви викове... Още няколко минути и палатът щеше да стане театър на последното клане. Тогава от дожа, великите съдии и синорията не ще има друг спомен освен кървава маса...

Трябваше да се вземе бързо някакво решение. Трябваше на всяка цена да се предприеме нещо. Един решителен човек се яви внезапно: този човек бе Антонио Мемо.

Без да се колебае нито секунда, той се отправи към стълбите, решен

да не отстъпи пред нищо, но да спре кръвопролитие.

– Направете всичко възможно! Спасете всичко, което можете да спасите! – му казаха съветниците.

Когато той пристигна в големия салон на долния етаж, веднага си даде сметка за положението. Войниците от арсенала, притиснати в различни точки, оказваха излишна съпротива и бяха осъдени да паднат един след друг. Тълпата вече бе достигнала до входа на залите; клането беше близко и неизбежно.

Мемо се информира за съдбата на осъдените.

Един лакей, който случайно се намираше наблизко, го отведе до стражата. Забеляза тогава негъра, после Маринели, който се разхождаше нетърпелив, възбуден.

Около него се намираха много войници, въоръжено от главата до петите, които бяха готови да умрат, отколкото да изпуснат пленниците.

Но Антонио Мемо влезе бързо в залата и се отправи към Маринели.

– Вие знаете какви са събитията – каза той. – Знаете ли средство, за да се избегне революцията?

– Аз вече молих много офицери от стражата да ви кажат, че само аз мога да спра кръвопролитията – отговори сухо незаконнороденият. – Те, обаче, не пожелаха да сторят това. Сега е вече твърде късно. Народът е навлязъл в галерията; никой не може да го спре.

– Опитайте каквото може! – отвърна Антонио Мемо. – Ако вие успеете да потушите тази революция, ще ви спася живота, на вас и на вашия роб!

– Какво говорите, Антонио Мемо? Вие не разполагате вече с живота ми! Обаче аз признавам, че вие отказате да подпишете моето осъждане на смърт и съм ви благодарен; за вас и за Венеция аз ще направя усилия да спра тази разбунтувана тълпа. Обичам твърде много моето отечество, за да го оставя да загине в една братоубийствена война.

– Ето достойна дума на един човек! – отговори Антонио Мемо. – Вие имате действително дълг, геройския и свещен дълг да спасите Венеция.

– Извинете, благородни управителю – произнесе Марино с важен тон. – Революцията не е избухнала под моето влияние, а вследствие престъпленията на инквизиторите. Терорът пожъна своите плодове. Народният гняв се таеше отдавна; той трябваше да избухне. Не, аз лично не се страхувам от никакво обвинение. Аз просто отмъстих за моя нещастен баща, когото една банда злодеи бяха убили. Но ние нямаме време да разговаряме. Върнете се на първия етаж, в заседателната зала, и

ме оставете да усмиря народа!

Марино излезе свободно от стражата, премина голямата зала и стигна под колоните в момента, когато яростта на тълпата бе достигнала върха си. Войниците, подкрепени от стражата, правеха последно усилие да задържат разбунтувалите се, но повечето от тия нещастници бяха изклани един след друг, жертви на един дълг, който вече не съществуваше.

Внезапно Марино се яви между колоните. Той беше без оръжие: неговата висока и внушителна фигура направи впечатление на всички.

– Марино Маринели! – извикаха от всички страни. – Да живее Марино Маринели! Долу дожа! Долу инквизиторите!

Войниците от арсенала се оттеглиха. Антонио Мемо бе се промъкнал зад Марино Маринели и бе заповядал ниско на един офицер да прекрати битката.

– Назад, деца на Венеция! Назад! – извика героят, издигайки ръце нагоре. – Не разрушавайте това, което е притежание на дожовете, което е национален паметник, пазете го! Свалете оръжието! Чувате ли ме?

– Чуйте, чуйте какво казва Маринели – завикаха първите. – Чуйте нашия приятел. Той още е жив. Спасил се е от палача.

– Излезте от тази галерия ви казвам! – повтори Марино, обръщайки се към първите. – Оставете ме да ви говоря и призова към благоразумие. Да, последвайте съвета ми, напуснете това място и успокойте вашата омраза, когато тя няма вече основание да съществува!

Но тълпата не можеше да се успокои.

– Да ни кажете за това ли сме дошли! – извика един колос, чиято буйност се бе разпалила в сражението. – Ние правихме това място! – извика той, размахвайки остатъка от една сабя, която, държеше в ръка.

– Говори ни другояче! – произнесе втори. – Поведи ни към победа! Не си ли наш водач? Долу кървавите съдии!

– Венецианци, знайте, че аз вече съм ги наказал със собствената си ръка! Инквизиторите вече не съществуват! Оттеглете се! Оттеглете се, хора на Венеция! Оставете ме да ви разкажа от височината на тия стъпала какво се е случило и какво ще се случи!

Думите на Маринели намериха отзвук в тълпата.

– Чуйте го! Чуйте какво казва Марино Маринели! – извикаха хиляди гласове.

И тълпата, внезапно станала кротка се оттегли, за да даде свободен път на героя...

– Аз съм тялом и духом ваш – започна той. – Оставам с вас.

Войските от арсенала сложиха оръжие, направете като тях! Тази борба е срамна, безчестна за националната чест. Узнайте, че виновниците не съществуват вече. Тримата инквизитори, управителят на Сан Марко, великият капитан и омразните сенатори са мъртви. Достатъчно кръв е пролята вече! Прекратете борбата! Знайте, че нова страница се открива за Венеция! Узнайте имената на тях, които са изкупили престъпленията си. Единият се наричаше Виторио Карманиола! Другите двама бяха Томасо Дандоло и Марко Контарини. Техни съучастници бяха Тадео Моро и Силвио Зиани! Те бяха убийците на моя баща, дожът Гримани! Мир на душата му! Леандро Малатеста, Даниел Фоскари и Енрико Бордоне също изкупиха престъпленията си!

– Твоята омраза е наша! Твоето отмъщение е и наше! – извикаха едновременно много гръмовити гласове, продължели от хиляди други. – Марино Маринели е освободил отечеството си от тираните, които го подтискаха. Да живее Марино Маринели! Ти си отсега нататък наш дож, нашия господар и баща!

Едно неопишуемо въодушевление обхвана тълпата. Мнозина предложиха да го понесат триумфално.

Благородният незаконнороден почувствува за пръв път от дълги дни една чиста радост...

Обаче той отказа да играе ролята на демагог.

– Чуйте ме, мои приятели! – каза той. – Аз не искам корона, нито дожовата мантия! Папата вече ми бе предложил своите, но аз се отказах от тях, от страх да не жертвам спокойствието на Венеция за моята амбиция. Сега отново се отказвам от короната, макар че вашето предложение за мен е най-голямата почит. Подирете друг дож!

– Не, пие искаме теб за наш дож! Ти си новият господар на Венеция! – викаха хиляди гласове. – Да живее Марино Маринели!

– Чуйте ме още веднъж, хора на Венеция! – отговори героят с глас, който вълнението бе направило леко треперещ. – Умолявам ви да сложите оръжието и да се приберете в домовете си. Аз пося гаранцията за мира и правата на всички ви! Вие ще имате едни дож, едновременно енергичен и добър. Ще имате един нов Съвет на тримата, избран измежду най-достойните граждани на републиката. Неговата работа ще бъде открита и благотворителна!

Тълпата разбра.

– Долу оръжието! – извикаха от първите редове. – Да живее новият дож Марино Маринели!

– Аз ще остана между вас, докато редът бъде окончателно въдворен

и моите обещания изпълнени. Когато това дело бъде привършено, ще ви напусна, мои приятели! След националния дълг, други длъжности, мои частни ми налагат да замина. Знайте, аз имах една любима жена, вярна, добра: тия мизерници я грабнаха, както и детето ми. Аз не ги зная къде са, но ще ги търся до края на света, до свършека на дните си, ако трябва! Още веднъж приятели, заклевам ви да се оттеглите, да се приберете мирно в домовете си. Вие ще узнаете утре кой е вашият нов дож! Аз оставам при вас до момента, когато всички ще дойдете да изразите вашето задоволство.

Бурни викове и аплодисменти заглушиха последните думи на Марино.

– Да живее великодушният Маринели! Да живее великият дож!

* * *

Малко по малко шумът намаля. Народните маси се разпръснаха на разни страни към домовете си през Каля Марчерия или улиците през Големия канал, или каналчетата.

Марино и Горо се върнаха с пълна сигурност в палата.

Войските се прибраха в арсенала. На следния ден сутринта дълбоко мълчание владееше площада и съседните канали. Нищо не напомняше за вълненията в навечерието. Революцията бе преминала.

51. Смъртта на Луала

На следната сутрин намериха нещастния дож, проснат неподвижно върху плочите на двора, върху куп строшени предмети.

Новината бе съобщена веднага на Марино: последният не прояви нито радост, нито скръб. Пазещ спокойствието си, той констатира още веднъж, че това е дело на съдбата.

– Моето отмъщение е изпълнено! – каза той. – Всички виновници са получили наказанието си, от първия до последния. Мога, най-сетне, да помисля за себе си, за Анунциата, за моето дете.

Той посвети първите си грижи – за погребението на жертвите. Д'Артенай, Фалие и Оргосо бяха погребани с големи почести.

Марино се погрижи убитите инквизитори и сенатори да бъдат положени в частните си гробници, на острова на гробовете.

Тялото на Силвио Зиани бе изхвърлено до лагуните и също погребано.

Но само погребенията на Д'Артенай, Фалие и Оргосо имаха всенароден характер. Всички им отдадоха последна почит.

Смъртта на Карманиола и неговите съучастници бе посрещната като необходимо и желано освобождение.

Обаче някой бе коленичил върху гроба на дожа; това бе самият Марино. Той помоли Бога да прости на нещастния безумец, да даде мир на душата му.

Щом погребалните церемонии бяха свършени, народът се разпръсна, Венеция изглеждаше опустяла като през някой неделен следобед, когато никой нищо не върши. Карнавалът бе внезапно прекратен, всички бяха послушали Марино.

Героят размишлява дълго, той държеше в ръка съдбините на отечеството си. Най-сетне реши да спре своя избор върху Антонио Мемо, да го избере като дож чрез синорията. Този благородник му се струваше по-достоеен от всеки друг за това величие. Познаваше още от детинството си и го уважаваше за неговата честност и благотворителност.

Що се отнася до избора на новите инквизитори, Марино реши да възложи тази грижа на синорията. Мислеше с право, че трагичният край на предшествувания съвет ще послужи за предупреждение на неговите наследници. Последните, без съмнение, щяха да тръгнат по правия път и да играят истинска роля на добри и работни администратори.

Когато Марино се представи при Антонио Мемо, думите на последния бяха изпълнени с достойнство и респект. Без да се унижава или да прибегва към ласкателство, честният прокурор отдаде почит на победителя.

– Синорията – му каза той, – възлага единствено върху вас грижата да възстановите обществения ред. Тя има пълно доверие във вас!

Марино го прекъсна и му съобщи решението си.

Антонио Мемо заяви, че приема голямото отличие, ако синорията одобри този избор.

Тогава двамата се отправиха към залата на съвета, Марино бе решил в същото време да обясни своята постъпка.

Когато двамата мъже влязоха, благородниците на промълвиха нито дума. Споменът за кървавата нощ тежеше на съвестта им. Те предвиждаха решенията на Марино. Незаконнороденият, справил се така ловко със страшния съвет и неговите сателити, би си отмъстил ужасно. Щеше ли да продължи той своето кърваво дело?

Всички тия мисли изпълваха сърцата на благородниците. Страхът им бе отнел всякаква воля.

Марино пазеше цялото си достойнство. Неговото внушително и гордо държане и неговите решителни черти му придаваха неоспорим авторитет.

Той защити важно, студено своята постъпка. Заяви, че е работил за благото на своето отечество, за неговото издигане и за избавянето му от тиранията.

– Далеч от мен е била всяка мисъл за алчност и интерес! – извика той. – Далеч от мен е била властолюбива и егоистична амбиция, сеньори! Моята задача ще бъде свършена, когато видя най-сетне Венеция управлявана от най-честните и достойни за постове си мъже. Аз не искам нищо за себе си, освен правото на гражданство, което убийците на моя баща позорно ми отнеха, моето единствено желание е да водя скромен и прост живот, да вкуся от семейното щастие, което злодеите ми отнеха. Сега аз оставам върху почитаемата синория да има грижа да съди делата ми!

Благородниците на произнесоха нито дума... Макар че те единодушно признаха правотата на тия думи, никой не се осмели да отговори на героя. Как ще употреби той своето влияние върху народа? Ще удържи ли своите обещания? Тия страхове не им даваха мира. Всички се страхуваха от нови убийства... Само Антонио Мемо не се съмняваше в думите на незаконородения.

Тогава той стана на свой ред, за да покани Маринели да даде още едно обяснение на синорията.

Достойният човек се отказваше да влезе в каквато и да е интрига и да действа тайно. Той не се опасяваше нито за момент за своята официална длъжност.

Марино повтори с енергичен глас предишните си декларации, после завърши късата си реч с молба към сенаторите да изберат за дож Антонио Мемо.

– Аз ви обещавам, сеньори, единодушното одобрение на цяла Венеция. Споделете мнението ми, сеньори!

Последните думи оказаха над събраните значително влияние.

Сенаторите бяха едновременно трогнати и изненадани от решенията на Марино. Тия хора, болшинството от които бяха възрастни и бяха прекарвали живота си сред омраза и сплетни, не можеха да виждат в Маринели друго, освен един демагог и узурпатор.

– Вашите думи са думи на един благороден човек! Ние всички вярваме в искреността на вашата честна дума! – каза ставайки един от сенаторите, плешив и треперещ старец. – Обаче една точка, една единствена

точка още не е изяснена – добави той. – Вие не трябва, заради патриотизма, да пренебрегвате вашите собствени интереси. Какво искате за себе си? Какви облаги, какви предимства искате от държавата?

– Нищо, сеньори! – отговори енергично Марино. – Аз не искам нищо за мен, освен правото да живея свободно във Венеция, както всички други граждани. Моите бъдещи планове нямат нищо общо с политиката. Моите неприятели сега изкупиха престъпленията си, моята задача е свършена.

Аз имам друга задача за изпълнение, една задача, която не ми е по-малко скъпа от първата; моята жена и моето дете са грабнати, ще тръгна по техните следи, ще ги търся, докато ги намеря. Аз и моят чер слуга ще претърсим света, ако е нужно, за да ги намерим. Такива са моите намерения, сеньори! Не се съмнявайте нито за момент в моята искреност. Предпочитам да се убия със собствената си ръка, отколкото да изменя на моите обещания!... Сега вие знаете всичко, сеньори! Вземете свободно своите решения. За да ви помогна, аз ще употребя влиянието си върху народа, за да ги приеме.

При тия думи Маринели се поклонил с уважение пред сенаторите и напуснал залата.

Започнаха разискванията.

Общото мнение бе единодушно. Марино Маринели не бе нито узурпатор, нито престъпник. Съветниците решиха да не му искат никаква сметка за неговите постъпки, нито да го изгонят.

От друга страна не бе справедливо да го държат под подозрение. Неговите обяснения по този повод бяха достатъчно искрени.

Те започнаха първо с това, че възстановиха неговата чест и неговите граждански права. Неговото благородно потекло бе тържествено признато. Знаеше се енергията и сръчността, която бе показал, потушавйки бунта.

После му отстъпиха в пълно притежание палата на Дандоло, който, след смъртта на своя притежател бе станал национална собственост.

Най-сетне се проведе избор на нов дож и нови инквизитори.

Когато Марино се върна в залата, съветниците му засвидетелстваха единодушно почитта си. Назначението на Мемо бе ратифицирано.

– Оставете ме пръв да ви честитя! – каза Марино, пристъпвайки към новоизбрания. – Народът се стича от всички страни към площада Сан Марко, за да узнае вашите първи решения. Ще застана край вас в този тържествен момент и – ще обявя сам на хората вашите първи решения.

Антонио Мемо отвърнах не по-малко топло на думите на Марино и му съобщи решенията, които го засягаха.

– Палатът Дандоло ще се нарича отсега нататък Маринели! – заключи той.

Героят прие това предложение с вълнение и добави:

– Този блестящ подарък е над моите амбиции – каза той, – и той за мен няма стойност, освен когато си намеря моята нежна съпруга... Но дайте друго име на този палат; наречете го палат Фарсети, на името на моята нещастна съпруга.

– Вашето желание ще бъде изпълнено, благородни Марино – отговори Антонио Мемо. – Ние се надяваме, че с помощта на Бога ще успеете да намерите вашата съпруга и вашето дете, които ще ви дадат да вкусите в новото ви жилище щастието, за което копнеете! Чувате ли глъчката на Сан Марко? Народът е събран на площада. Да отидем заедно в ложата и да обявим решенията на синорията!

Едно необикновено зрелище се откри пред очите им. Камбаните на Венеция гръмка звъняха, една грамадна тълпа се бе струпала от Пиацета до Сан Марко, от палата на дожовете до Каля Марчерия. Мълчание царуваше сред тия многобройни маси.

Двамата благородници се показаха сами в ложата, след тях нямаше никакви лакеи, нито стафиери, покрай колоните нямаше нито войници, нито полицаи.

Този израз на доверие достави истинско удоволствие на народа, който почувства, че неговите господари са и негови приятели.

Гръм от аплодисменти се разнесе, но по един знак на Марино всички станаха внимателни.

– Венецианци! – извика Марино с развълнуван глас, – аз ви съобщавам тържествено, че уважаемите сеньори са гласували всеобща амнистия с единствената цел да ви задоволят и да ви направят щастливи. За нов дож е избран достойният управител Антонио Мемо. Венецианци! Дайте му цялото ваше доверие и вашата почит. Молете небето, щото той да живее още дълги дни, понеже в негово лице ще намерите винаги един господар, строг и справедлив едновременно!

Народът отговори отново с френетични акламации. Антонио Мемо целуна Марино.

Тази сцена бе едновременно грандиозна и затрогваща. Навсякъде камбаните биеха. Навсякъде народът изразяваше въодушевлението си.

– Да живее новият дож Антонио Мемо. Да живее великодушният Маринели!

Тогава бившият управител взе на свой ред думата:

– Моят пръв дълг, преди да встъпя в длъжност – каза той, – е да ви съобща от мое име и от това на синорията, че справедливост най-сетне е отдадена на Марино Маринели, комуто се дава благородство, както и на неговата съпруга и на тяхното потомство.

После Антонио Мемо напусна ложата, акламиран от тълпата.

Той седна на своя златен трон и процесията веднага започна. Дождът, носен триумфално от слугите на палата, направи три пъти кръг около големия площад, последван от Марино и всички сенатори, накичени с най-хубавите си дрехи и всички техни значки, преди да влезе тържествено в Сан Марко.

Там епископът благослови новия дожд.

Традиционната церемония на сватбата на дожа с морето бе извършена според обичая.

Задоволството бе общо. Целият ден тълпата се разхождаше по улиците и площадите, изпълнена с въодушевление и надежда. Новото управление вдъхваше доверие във всички без изключение. Напразно някой би търсил следа от недоволство сред тези хора.

Името на Марино Маринели бе в устата на всички.

Щом церемонията бе свършена, той изчезна; бе побързал да уреди личните си работи, да намери съпругата и детето си.

Когато излизаше от Сан Марко, той се среща внезапно с Горо, който бе потънал в пот и обзет от голямо безпокойство.

– Какво има? Откъде идваш? – го попита той.

– Ах! – извика робът отчаяно. – Негърът носи на сеньор една тъжна новина. Той пристига от остров Сан Николо.

При тия думи Горо замълча, като че ли бе трудно да изкаже остатъка от мисълта му.

– Хайде, говори! Какво прави на остров Сан Николо?

– Двамата рибари помолиха негъра да отиде. Той отстъпи на молбите им и тръгна. Сеньор си спомня, без съмнение, че вечерта, когато той и неговият роб щяха да загинат, дождът стреля от ложата и засегна две лица. Сеньор знае ли ги? Двамата рибари, които осведомиха негъра, самите са избягали като по чудо от смъртта. Една от жертвите е един гондолиер, който е умрял веднага. Другата е старата просякиня... Луала!

– Как! Нея ли улучи куршумът на Луиджи? Ах, бедната Людовика! Какъв удар за Мен! Майката на моята майка; тя, която в миналото е бдяла над моята съдба, над здравето ми. Бедната Людовика! Тя страда

повече, отколкото моят баща! Каж ми, мъртва ли е! Какво ти разказаха рибарите?

– Първият куршум на дожа ударил гондолиера в челото, той се строполил веднага. Бил мъртъв. До него се намирала Луала, която проклинала с цяло гърло злодеите и възхвалявала високо смелите дела на сеньор. Тя естествено послужила за прицел на лудия; сеньор знае останалото.

Марино едва съдържа мъката си; Людовика Марчело, неговата баба, бе загинала заради него, излагайки се само заради него на безброй опасности.

– Тялото на гондолиера било веднага дигнато – продължи разказа си Горо. – Когато старата Луала била тежко ранена, двамата рибари се смилили над нея, вдигнали я и успели да я пренесат до стъпалата край водата. Там те отново я поставили върху плочите, превързали ранената ѝ гръд, дали ѝ да пие: с една дума направили всичко, за да облекчат страданията ѝ.

– Те са имали добри сърца! – произнесе Марино, покъртен от тази затрогваща простота.

– Най-сетне Луала се възвърнала в съзнание – добави Горо. – Двата мъже я попитали тогава къде желае да бъде пренесена, понеже поради голямата тълпа и невъобразимия шум тя не можела да остане повече върху стъпалата на кея. „На остров Сан Николо“, отговорила тя. „Там Луала иска да умре; долу в развалините на вилата Маринели!“.

– В развалините на вилата Маринели! – повтори Марино развълнуван. – Тя иска да изпусне последната си въздишка в своята отшелническа колиба, под развалините на палата на нейната дъщеря.

– Двата рибари изпълнили желанието ѝ – продължи Горо, – и я пренесли през нощта на остров Сан Николо. Когато тримата стигнали на посоченото място, един от рибарите попитал Луала дали не желае да доведе някого при нея в колибата, но тя отказала. „Нека заведат Луала в нейната изба!“ казала тя. „Да я поставят на леглото ѝ от водорасли!“.

Добрият човек не настоял повече, отнесъл просякинята върху леглото ѝ, повикал жена си и ѝ казал да се грижи за болната, да ѝ дава вино или царевичен хляб, когато пожелае.

– Но къде срещна тия двама рибари? – попита Марино. – Познаваш ли ги?

Горо му заяви, че те го бяха намерили по искане на старата Луала.

Негърът Горо отиде на острова и когато пристигна в избата, намери болната, бореца се със смъртта, агонизираща вече. Тя позна веднага

верния роб и събра всичките си сили, за да изрази едно последно желание; тя иска да се прости със сеньор, преди да умре; тя иска да го види още веднъж, за последен път.

– Да побързаме Горо, да изтичаме при нея! Може би ще имаме щастие да ѝ върнем живота!

– Уви! – каза негърът. – Нещастницата е безвъзвратно загубена; може би Бог ще продължи живота ѝ с няколко часа.

– Да, сигурен съм – каза Марино с вълнение, – небето ще ни помогне, ние ще я видим още жива! Искам да ѝ благодаря за последен път за всичките грижи, които ми е засвидетелствувала, да мога да ѝ затворя очите.

Двамата мъже преминаха бързо площада и се отправиха към кея.

Те се качиха в лодката на Горо и тръгнаха.

Лодката, управлявана от негъра, летеше по водите.

След малко стигнаха остров Сан Николо.

Стъпвайки на земята, Марино изпита едно успокоително чувство. Най-сетне можеше да ходи свободно по този остров, върху който бе роден и където злодеите го бяха принудили да се укрива дълго време като див звяр.

Остана за момент неподвижен, погледна наоколо с поглед, в който личеше гордост ѝ задоволство. После, като че ли се сепна, той излезе от своята замечаност и последва негъра, който бе тръгнал напред, отправяйки се към бившата вила.

Щом пристигнаха, те се вмъкнаха във вътрешността на избата, както правеха по-рано.

В дъното на голямото помещение блестеше слаба светлина.

Близо до малката лампа старата просякиня, легнала върху своето легло от водорасли, охкаше тихо. До леглото ѝ бе коленичила милостива рибарка и се молеше.

Когато двамата мъже влязоха, тя извърна глава, заинтригувана от шума, после стана и тръгна към тях.

– Елате, елате бързо! – им каза тя тихо. – Погледнете как неспокойно се въртят очите ѝ! Сигурно някаква голяма тайна тежи на сърцето ѝ и ѝ пречи да умре. Ах, да знаете, колко е мъчително да присъствуваш на едно умирање!

Марино се приближи близо до леглото на бедната жена и я хвана леко за ръката; тя бе вече ледена.

Умиращата обърна бавно трескавата си глава; една светкавица поблесна във вече стъклените ѝ очи, тя бе познала Марино. Пожела да

направи едно ново усилие, размърда мъчително устните си, опита се да произнесе няколко думи с висок глас, но не успя.

– Моя добра Людовика! Моя силна Людовика! – извика печално Марино, коленичейки съвсем близо до болната. – Добре, че те намерих; ще мога да ти кажа моето последно сбогом.

Старата просякиня отвори широко клепачите си и в очите ѝ блеснаха две загасващи огънчета.

Ела... тук... по-близо – прошепна тя най-сетне.

– Какво те измъчва, бедна жено! Каж ми, кажи ми последната си тайна, която те души? – попита Марино с развълнуван глас.

– По-бързо... Умирам... Свършва се... Твоето дете, намерих...

– Моето дете, моето дете? – извика Марино, който не можа да въздържи бащинския си възторг в тази мъчителна минута. – То е живо? О, добра бабо, за последен път остави ме да ти благодаря за всичките добрини, които си ми направила. Но кажи ми още едно нещо! Къде е моето дете? Къде мога да го намеря?

– Аз... го... намерих... при...

Умиращата нямаше сили да допълни последните си думи. Нейните охкания се прекратиха с едно хъркане, тя бе мъртва.

– Успокой страха ми! Отговори, отговори ми, бедна майко! – каза Марино. – Именувай мястото, където се намира детето ми! Не отнасяй тайната със себе си в гроба! Людовика, чуваш ли въпроса ми? Разбираш ли бащинската ми мъка?

Тия думи, произнесени със сърцераздирателен глас, като че ли упражниха едно физическо въздействие върху умиращата, защото клепките ѝ внезапно трепнаха, отвориха се..., но устните ѝ останаха неми, затворени от гробовно мълчание.

Марино и рибарката коленичиха до леглото и се замолиха усърдно за душата на починалата. Двамата бяха дълбоко трогнати от този край на мъченицата.

Само Горо запази своята невъзмутимост. Мисълта за дълга, който имаше да извършва, за героичната задача, която неговият господар и той си бяха определили, занимаваше духа му. Той се обвиняваше, че бе пристигнал твърде късно при Луала.

– Една минута по-късно – повтаряше си той непрекъснато. – Едва сеньор узна, че неговото дете не е живо и Луала умря, отнасяйки тайната в гроба си. Никаква следа, никакво указание. Защо тя не се довери на негъра, когато още можеше да говори?

Но съдбата е неумолима и не обръща внимание на сметките на

хората.

52. Марино търси жена си

След смъртта на Луала Марино и Горо решиха да тръгнат незабавно за Рим.

Те заминаха с една гондола за Брандоло, където платноходът на Маринели бе хвърлил котва.

Тонино, Зани и целият екипаж очаква завръщането на своя началник с нетърпение.

Бяха узнали за събитията през кървавата нощ, но нямайки точни сведения за всичко, се страхуваха за Марино.

Маринели ги постави в течение на търсенията, които желаше да предприеме, за да намери жена си и детето си. После им обеща, че щом постигне целта си, ще разпусне всички да се завърнат в домовете си, за да си отпочинат от умората.

Всички тия храбри моряци бяха щастливи и горди да се завърнат като герои. Те му бяха другари в неговата мъка, в неговото желание за мъст; бяха му другари и в неговия триумф, който акламираха с неописуемо въодушевление.

Но, уви! Една сянка засенчваше тази щастлива картина. Най-голямото щастие и най-големият триумф не се ли купуваха винаги с цената на сълзи и страдания!

Само Марино Маринели и Горо се завърнаха от петимата верни другари, тръгнали за Венеция. Фалие, Оргосо и д'Артенай липсваха, жертви на своята преданост към свещеното дело.

Платноходът не закъсня да вдигне котва и да тръгне по морето.

Лекият бриз надуваше платната и корабът се носеше грациозно по сините води на Адриатика.

След шестдневно пътуване спряха в Пескаро. Марино Маринели и Горо слязоха. Корабът трябваше да дочака тяхното завръщане.

С разгуптяно сърце граф Санта Рока пое пътя за Рим. Той бе наел два коня за себе си и за своя верен служител и те галопираха толкова бързо, колкото позволяваха силите на животните им.

Пътят прорязваше Аbruците, страшни с бандити, разбойници и крадци по големите пътища.

Обаче те не се безпокояха и след кратък престой в Таглиакозо достигнаха най-сетне свещения град.

Пристигнаха там привечер и първата им грижа бе да потърсят странноприемница, за да починат от уморителното пътуване.

На следната утрин Марино отиде в палата Латеран, където живееше временно папата. Павел V бе седнал в своя работен кабинет и даваше инструкции на събраните кардинали, когато дойде шамбеланът да му съобщи, че един млад чужденец, казващ, че се нарича граф Санта Рока, го моли за аудиенция.

Папата размисли за момент. Това име не му бе непознато... Къде го бе чувал?

Не закъсня да си припомни при какви обстоятелства се бе запознал с младия граф и даде заповед да го въведат веднага.

Марино допря едното си коляно до земята и се поклони пред светия отец.

– Кажу ми, синко, какво ново те води към Рим? Ти си, ако не се лъжа, оня млад венецианец, който преди няколко години се застъпи пред мен, за да спаси своето отечество от една неизбежна и нещастна война?

– Моето име е Марино Маринели, свето отче. Вие ми дадохте титлата граф Санта Рока.

– Поздравявам те, скъпи синко – каза Павел V, протягайки ръка на госта си, за да му помогне да стане. – Щастлив съм, че те виждам. Сега вече си спомням отлично нашата последна среща. Намери ли убийците на твоя благороден баща?

– Аз изпълних дълга си, свети отче! Небето наказва чрез моята ръка престъпниците, успях да избявам отечеството си от тираните, които го подтискаха и издигнах на дожовия престол един справедлив и добър човек, който ще се грижи за щастието на венецианците.

– Щастлив съм от тези новини, синко. Но ти изглеждаш загрижен. Каква мъка помрачава щастието ти? Довери ми мъката си, синко! Не съм ли аз утешителят на измъчените?

– Вие имате право, пресвети отче. Аз съм много нещастен.

– Ако мога е нещо да ти помогна, моята помощ ти е вече осигурена, скъпи синко.

– О, благодаря, свети отче. Ето, моята съпруга бе грабната от мен. Моята съпруга и моят син.

– Как, твоите неприятели са извършили това?

– Остров Санта Рока бе обсаден и превзет през моето отсъствие; жена ми бе отведена пленница във Венеция. Там дожесата влезе в съюз с една сеньорита римлянка и съдбата на многообичната ми бе решена.

– Една сеньорита римлянка ли? – извика папата твърде учуден. –

Знаеш ли името ѝ?

– Зная го, пресвети отче, – но позволете ми да не ви го казвам.

– Не, синко. Аз, напротив, настоявам да ми го откриеш.

– Ще ви послушам, свети отче! Сеньоритата, която обвинявам в изчезването на моята съпруга, е... Мадлена Боргез!

Папата се изправи при това име с лице, почервенияло от гняв и срам!
– Мадлена Боргез? Не се ли лъжете, синко?

– Уви не, пресвети отче! Но аз моля вашата милост към нея; не ѝ давайте да почувства твърде силно тежестта на вашия гняв. Аз искам само едно нещо, да си върна моята скъпа Анунциата!

– Знаеш ли къде е отведена?

– Узнах, че са я отвели въпреки волята ѝ в манастира на кларистките, които се намира близо до Рим.

– Но това е невъзможно, синко, този благороден манастир не може за втори път да стане театър на едно подобно престъпление. Зле си осведомен синко. Не мога да повярвам подобно нещо!

Марино поклати тъжно глава. Папата продължи след кратко размишление:

– За да се уверят истинността на твоите твърдения, аз сам ще отида заедно с теб в манастира на кларистките. Ние ще разпитаме игуменката и, ако Мадлена Боргез е виновна...

– Моля ви, пресвети отче, послушайте молбата ми! Не наказвайте виновниците! Върнете ми само любимата жена!

Папата не отговори.

Той се разхождаше надълго и широко из стаята, обзет от голямо вълнение.

– Невъзможно ми е да се съглася с последната ти молба – каза той най-сетне. – Мадлена, ако това което казваш е вярно, заслужава голямо наказание; аз съм длъжен да ѝ го наложа.

– Свети отче, моля ви усмирете гнева си; нали ми обещахте предварително да се съгласите на всичките молби, които ви отправя? Моля ви, простете на Мадлена нейното заслепление.

Папата бе покъртен до дъното на сърцето си от тия думи.

– Добре, добре! – каза той. – Ще уважа желанието ти, синко; небето ще се натовари с наказанието на грешниците; но, ела, скъпи синко, да отидем в манастира да потърсим твоята загубена съпруга!

– Извинете ме пак, пресвети отче, но аз се страхувам нашата стъпка да не бъде безполезна, ако ние отидем открито в манастира. Моля ви, повикайте първо една монахиня, вие имате власт за това и разпитайте я

за събитията, които са станали в манастира на кларистките през последно време. Иначе ще възбудите подозренията на игуменката, която ще се погрижи да заличи всички следи за престъплението.

– Да бъде, синко. Ще повикаме една монахиня, или по-добре, ще помолим игуменката да ни изпрати списъка на монахините чрез една от тях. Нали това е желанието ти?

– Да, благодаря, свети отче. Колко сте добър и колко съм ви признателен за интереса, който проявявате към мен!

Павел V даде подробни инструкции на своя шамбелан, който след час и половина дойде да съобщи на папата, че монахинята очаква да бъде въведена при него.

Тя се поклони дълбоко пред светия отец, едновременно поласкана и ужасена, че се намира в негово присъствие.

– Станете, сестро – каза папата с благоволение. – Станете и отговорете на въпросите ми. Познавате ли в манастира една послушница на име Анунциата?

– Не си спомням да съм чувала такова име, пресвети отче – промълви треперещата малка монахиня. – Но нашата уважаема сестра игуменка ми повери списъка на монахините от манастира; може би ще намерите името на тази, която търсите!

– Имате право, сестро – каза папата, вземайки списъка от ръката на игуменката. – Ела да видиш, синко.

Но колкото да прелистваха книгата, не намериха писано името на Анунциата Фарсети.

– Може би са й дали религиозно име – каза най-сетне Марино, след като бе размислил един момент. – Моите сведения са точни и сигурни. Горо ми е твърде предан и не може да ме заведе на лъжлива следа.

– Приближете се, сестро! – каза папата на малката монахиня, която не смееше да мръдне. – Сигурна ли сте, че не сте чули да се произнася името на Анунциата Фарсети?

– Аз... не съм твърде сигурна, пресвети отче – промълви монахинята.

– Помъчете си да си припомните, дете – каза нежно Павел V. – Имам нужда от това сведение!

Монахинята размисли за момент, после изведнъж каза радостно:

– Намерих, пресвети отче. Тази млада послушница взе името сестра Анжелика.

Марино започна да разглежда списъка, после изпусна един радостен вик:

- Името е тук, пресвети отче. Но уважаемата сестра да не се лъже!
- О, не, сеньора сестра Анжелика бе съпруга на граф Санта Рока и... струва ми се, че ви познавам!
- Сигурна ли сте?
- Да.
- Но защо има едно кръстче пред името на Анжелика? – попита пак Марино след като погледна отново в листа.
- Една сянка засенчи спокойното лице на папата.
- Бъди силен, синко – каза той най-сетне. – Бог дава изпитание на тия от децата си, които най-много обича!
- Какво желаете да кажете, пресвети отче? Какво ново нещастие ме застрашава?
- Нека бъде мир в душата ти, сине мой! Трябва да ти кажа ужасното нещастие. Бъди силен в страданията! Твоята съпруга не е вече в този свят!
- О, Боже – промълви Марино, поразен в сърцето от този страшен и неочакван удар. – О, Боже какво съм сторил, че толкова ме наказваш? Заслужавам ли тази съдба? Но аз ще бъда силен в изпитанието и не ще отпадна духом. Благословете вашия син, свети отче; неговата смелост не ще го напусне!

53. Трите монахини

- Отворете, сестра Агнес, аз съм! – прошепна мистериозният силует през дупката на ключалката.
- Веднага вратата на килията се отвори безшумно.
- Изплашихте ме, сестра Сесил.
- Извинете ме, скъпа сестро, но имам нещо важно да ви кажа!
- Помислих, че това е нашата майка Еулалия, която...
- ... иде да ви изненада!
- Да.
- Съжалявам, сестра Агнес, но това съм аз.
- Бог да бъде благословен. Но говорете бързо, скъпа сестро Сесил. Какво така важно има да ми кажете?
- Сестра Сесил се приближи още до Сестрата Агнес и й прошепна на ухото:
- Бедната сестра Анжелика е осъдена на смърт, но аз имам надежда да я спася. Това е наш свещен дълг, сестро.

– Какво сте видели, сестра Сесил, за да ви дойде такава мисъл? Готова съм да ви помогна във вашата свещена задача, но кажете ми това, което знаете!

Сестра Сесил погледна зад вратата със страх, после я затвори, колкото може по-тихо. Те биха били загубени, ако игуменката ги изненадаше в техния частен разговор.

– Игуменката и сеньорита Мадлена пренесоха нещастницата върху една пейка в дъното на градината: под предлог, че я оставят да си почине. Те оставиха там сестра Анжелика напълно припаднала. Видях ги! Знаете ли къде оставиха нещастницата?

– О, сестра Сесил. Възможно ли е?

– Те я поставиха върху пейката под отровните цветя. Сестра Анжелика е осъдена на смърт и ние трябва да я спасим!

– Но как да го сторим, сестра Сесил? Щом игуменката узнае това, ние и двете ще бъдем загубени, а и сестра Анжелика не ще избегне, въпреки това, тъжната си съдба; ние не ще можем вече да я закриляме.

– Вие имате право, сестра Агнес; нашата уважаема игуменка не трябва да узнае, че искаме да спасим послушницата.

– Но какво да направим тогава?

– Изслушайте плана ми – прошепна сестра Сесил. – Има само два начина да помогнем на нашата бедна сестра Анжелика, без да си навлечем гнева на игуменката. Елате с мен в градината и ще пренесем сестра Анжелика върху една друга пейка, далече от отровните цветя, за да я избавим от отровния аромат, изпущан от цветята. После, утре сутринта, преди разсъмване ние ще се промъкнем отново безшумно в градината и ще пренесем послушницата пак под фаталните цветя. Нашата уважаема майка Еулалия ще я помисли за мъртва, понеже тя ще бъде дълбоко припаднала. Според това, което ще направи игуменката, ние ще видим, как да действваме после. Елате бързо, сестра Агнес, нямаме нито минута за губене!

Двете малки монахини се промъкнаха незабелязано в коридора, слезоха по стълбите и отидоха бързо в градината.

Никой не подозираше намеренията им. С голяма предпазливост пренесоха тялото на бедната Анжелика върху една отдалечена пейка, после се върнаха бързо в килиите си.

На разсъмване отидоха отново в градината и пак поставиха бедната безчувствена сестра върху смъртоносната пейка. Никой не бе разбрал хитростта им. Анунцията не бе дишала дълго време отровната миризма на цветята, но по нея се виждаха всички признаци на смъртта.

Игуменката, майка Еулалия, накара да погребат бързо послушницата Анжелика, и че още същата вечер нейният ковчег бе спуснат в гробницата на манастира. Сестра Агнес и сестра Сесил трепереха, следвайки траурното шествие. Ако тя се събудеше твърде рано и се задушеше в този херметически затворен ковчег.

Двете малки монахини се страхуваха да не би тяхната игуменка да ги изненада пред вратата. Но нищо не се случи и нощта мина без инциденти.

Към десет часа сестра Агнес се вмъкна в килията на сестра Сесил.

– Всички спят в манастира; не е ли време да действаме, сестра Сесил? – попита тя.

– Сестрите прислужници още работят в кухнята, сестра Агнес; по-добре да почакаме още половин час.

– Страхувам се да не бъде твърде късно, сестра Сесил.

– Имай доверие, сестра Агнес, Бог ще ни помогне, защото ние извършваме едно добро дело.

– Това е истина, сестра Сесил. Бог не иска тази млада жена така приятна и така красива да бъде убита от...

– Шт! Сестра Агнес не богохулствайте. – Да се вслушваме! Може би сестрите прислужници вече са си легнали.

Сестра Сесил се измъкна от килията. Нищо не се движеше; всичко бе спокойно в големия манастир.

– Бързо, сестра Агнес, вземете вашата свещ и няколко кибритени клечки. Аз съм се снабдила с една желязна пръчка, за да мога да отмахна капака на ковчегата. Ние трябва да побързаме – произнесе сестра Сесил.

– Имам едно малко шише с ликьор; взех го, понеже може да ни бъде полезен. Света Богородица да ни помогне! – въздъхна сестра Агнес, малко треперейки.

– Да вървим! Ще извършим добро дело, скъпа сестро.

Без шум и с хиляди предпазвания, двете монахини преминаха дългия коридор и слязоха по каменната стълба. Дълбоко мълчание владееше в манастира.

Те достигнаха най-сетне стълбата, водеща към избата. Навън, в двора, също нямаше нищо обезпокоително.

Вратата не бе заключена с ключ, но мъчно се отваряше. Сестра Сесил, по-силна, се наблегна върху тежката желязна врата и я натисна. Едно глухо скърцане се чу и ужаси сестра Агнес.

Можеше да се чуе този шум. Можеха да дойдат и тогава те бяха

загубени.

– Бедната малка монахиня трепереше като лист, но тъй като нищо не се случи, тя придоби смелост и последва другарката си, която вече слизаше по старите изтрити стъпала на подземиеото.

Сестра Сесил драсна една клечка и пламъкът на свещта, с която се бяха снабдили, освети скоро влажните стени на подземиеото на мъртвите.

Бързаха без страх, уверени, че изпълняват едно едно добро и богоугодно дело.

Ръка за ръка се отправиха към ковчезите. Тежкия въздух ги задавяше.

Намериха лесно ковчега на сестра Анжелика.

Сестра Сесил постави настрана свещта и започна, подпомогната от другарката си, да отвива винтовете на капака. Това бе трудна работа за двете слаби монахини.

Успяха най-сетне, с големи усилия и с помощта на железната пръчка, която сестра Сесил бе взела, да извадят пироните, които прикрепяха капака към ковчега.

Когато и последният пирон бе изваден, двете монахини се спряха за момент. Сърцата им биеха силно и ръцете им трепеха, когато повдигаха капака.

Бедната сестра Анжелика почиваше в своето мъртвешко легло, бледа като своя саван, изглеждаше действително да спи последния си сън.

– Света Богородица да бъде благословена! – прошепна сестра Сесил. – Тя още не се е разбудила, понеже не е мръднала, нейните ръце бяха скръстени по същия начин, както нашата уважаема игуменка ги е поставила. Сестра Агнес, помогни ми да издигна нашата бедна другарка и да я покрия с топлото манто, което донесох за нея! Бог не ще ни остави в свещената задача, която сме поели. Ще успеем да спасим нашата нещастна сестра.

– Да внимаваме! – помоли Агнес. – Да не ѝ причиним зло. Ние сме слаби, за да повдигнем нещастницата.

Успяха най-сетне да извадят още безжизнената Анунциата от ковчега и я поставиха на земята, върху капака. После те коленичиха от двете ѝ страни, без да обръщат внимание на студената и влажна земя на избата.

Разкриха бързо голите ѝ крака и ледените ѝ ръце, наляха ѝ няколко капки ликьор между стиснатите зъби, вдъхнаха ѝ своя топъл дъх в устата и направиха всичко, което им бе по силите.

След малко те изпитаха радостта да видят тяхната нещастна другарка да повдига с мъка клепачите си и ги поглежда с още мътен, но жив поглед.

– Света Богородица да бъде благословена! – промълви сестра Сесил, ключвайки ръцете си със затрогваща грация.

Анунциата се опитваше вече да излезе, искаше да говори, но се ужаси внезапно, поглеждайки около себе си с учуден и плах поглед. Нейните сили я изоставиха и тя падна пак върху леглото си, изтощена от усилието, което бе направила.

– Не се страхувайте, сестра Анжелика – прошепна сестра Агнес с приятен и нежен глас. – Ние ви обичаме много и не ви желаем зло; дошли сме, сестра Сесил и аз да ви спасим и да ви помогнем да излезете оттук.

– Какво се е случило? – попита Анунциата, въздишайки и прокарвайки ръка по челото си, като че ли да отмахне някакъв тежък товар.

– Пийнете няколко глътки от това питие, скъпа приятелко – каза сестра Агнес, предлагайки и малкото шише.

Анунциата я послуша.

– О, това ме подкрепи – промълви тя най-сетне: – Чувствам, че се връщам към живота. Дайте ми още, моля ви се... Благодаря!... Но къде съм аз? Какво се е случило?... Струва ми се, че съм спала дълго, много дълго... сънувах един сън... много страшен сън... Къде е игуменката? И сенборитата?... Те ме отведоха в градината... спомням си. Къде съм сега? Боже, ковчези!... Да напуснем тези места, моля ви, за Бога!

– Почакайте още малко, сестро – отговори сестра Сесил с приятен, но твърд глас. Първо трябва да съберете силите си; ние ще ви кажем после какво се е случило.

– Игуменката ли ви изпрати при мене.

– Не, моя сестро. Нашата уважаема майка Еулалия не знае, че ние сме тук, че сме дошли да ви спасим... и да ви освободим.

– Какво чувам? Вие желаете да ме спасите и да ме освободите? – промълви Анунциата, чиито мисли изглежда се проясняват. – За Бога, кажете ми, какво се е случило! Защо съм в това мрачно и страшно място? Защо съм спала така дълго?

– Вие изглеждахте като мъртва, сестра Анжелика, бедна сестро, и ние бяхме помислили за момент, че изваждаме един труп от вашия ковчег.

– От моя... ковчег? – попита Анунциата ужасена.

– Да, вие бяхте като мъртва вчера и нашата уважаема майка даде

заповед да ви погребат.

– Ах!... Струва ми се, че бях вече на небето!... А аз бях легнала в този ковчег, който виждам отворен до мен? И сестра игуменка ме помислила за умряла?

Сестра Сесил кимна с глава.

– Тя и не допуска, че ние сме дошли да ви спасим, – каза тя.

– О, колко сте добри, мои сестри, колко съм ви признателна за това добро дело! Но... трябва да тръгна... да, по-бързо... да напусна този манастир... да се върна при обичния си съпруг! О, оставете ме да тръгна, моля ви се! – каза Анунциата със сълзи на очи.

– Чувствате ли се по-силна, сестро? – попита я сестра Агнес, трогнатата повече, отколкото желаше да се покаже.

– Да, добре съм! Събрах силите си... Благодаря ви... мои... мои приятелки! Бързам да се върна към свободата... към живота, да напусна този страшен манастир, където толкова страдах... но – Анунциата поднесе ръката си към челото – какво ли би казала сеньорита? Господи, дали е истина?... Не ми ли съобщи тя, че моят съпруг, моят скъп Марино бил мъртъв?

– Успокой се, скъпа сестра Анжелика! – побърза да ѝ каже сестра Сесил. – Не вярвайте на думите на сеньорита Мадлена Боргез, преди вие сама да се сте събрали сведения. Вашият съпруг Марино ли се нарича?

– Да – промълви Анунциата въздишайки.

– Успокойте се, скъпа сестро. Успокойте се. Ако вашият скъп съпруг е мъртъв, сеньоритата и нейната приятелка, нашата уважаемата игуменка, не биха имали, без съмнение, никакъв интерес да ви отстранят и... те ви отнесоха в градината, под смъртоносните... цветя... понеже желяха вашата смърт.

– Вие имате право! Сега си спомням като съм много хубави червени цветя над пейката, на която бях легнала. Една миризма, една сладка и замайваща миризма се излъчваше от тях. Аз отслабвах... после заспах... и не си спомням вече.

– Ние двете тогава пристигнахме навреме и ви пренесохме върху друга пейка, далече от отровните цветя, сестра Анжелика.

– Аз, аз действително сънувах това. Сънувах, че два ангела ме носят върху своите бели криле и...

– Ние се върнахме сутринта, сестра Анжелика и ви поставихме обратно върху фаталната пейка. Не трябваше нашата уважаема майка Еулалия да се съмнява в намеренията ни. Ние бихме били загубени и вие също...

– Ах, разбирам всичко сега. Те искат да ме убият: те са престъпници, мизерниците. Но аз искам само едно нещо. То е моят скъп съпруг, моят обичан Марино да живее!

– Бог е добър и милостив, сестра Анжелика. Вие скоро ще се отървете от вашите ужасни страдания и аз желая от сърце да се намерите с вашия нежен съпруг, да бъдете щастлива! – каза сестра Сесил с нисък глас. – Сега трябва да излезем от тия страшни места; ние, сестра Агнес и аз, ще сторим всичко възможно да ви помогнем да излезете от този манастир. Бог ще ни помогне, скъпа приятелко; имам пълно доверие в него!

– О! Благодаря, благодаря, скъпа приятелко. Колко сте добра! Бог ще ви върне стократно добрините, които ми направихте. Но какво да направим? Как да излезем от манастира, без да бъдем забелязани. Ако ни открият, веднага ще вдигнат тревога и... ние трите ще бъдем безвъзвратно загубени. Вие ще бъдете строго наказани, вие, бедни мои приятелки, а... аз вече ще умра този път!... И... никога, никога вече, не ще видя моя многообичан Марино!

– Не се тревожете напразно, сестра Анжелика – каза сестра Сесил с твърд глас. – Не зная още дали ние ще успеем да ви извадим от манастира, но, очаквайки този щастлив случай, вие ще дойдете с нас и ще се криете в моята килия. Аз ще ви давам половината от моята храна и вие ще очаквате там удобния момент за бягство. Нашата уважаема майка не ще може да се съмнява във вашето възкресение. Тя ви мисли за умряла и ще смята, че сте в ковчегата си. Прочие, смелост и търпение!

– О, страх ме е – промълви Анунциата. – Страх ме е лошата игуменка Еулалия да не ме открие във вашата килия. По-добре оставете ме тук. Вие ще дойдете да ме потърсите в избата, когато наближи моментът.

– Не, сестра Анжелика, вие не можете да останете тук; вие сте слаба и болна и този зловреден въздух ще ви убие също както аромата на красивите червени цветя. Сега е нощ и всички монахини спят. Ние не се излагаме на никакъв риск, изкачвайки се в нашите стаички, вие ще се криете грижливо под леглото през деня, а нощем ще можете да си отпочинете край мен. Елате, сестра Анжелика, нямаме никакво време за губене!

Анунциата се остави да я убедят. Гласът на сестра Сесил беше приятен, твърд и с такъв авторитет, че бе почти невъзможно да ѝ се противостои.

Сестра Агнес духна пламъка на свещта, когато трите се бяха

изкачили по стълбата, после тихо отвори тежката желязна врата.

Всичко беше спокойно. Целият манастир спеше. Бедните сестри кларистки, изморени от изнурителната работа и големите лишения, си отпочиваха в своите килии. Никои не мислеше да следи това, което ставаше към полунощ в манастира.

Трите малки монахини, успокоени от това пълно мълчание, напуснаха избата и сестра Сесил затвори вратата след нея.

– Смелост – промълви сестра Агнес на ухото на Анунциата, която, бледна и твърде слаба се олюляваше и изглеждаше, че ще падне.

– Имам сили! – отвърна младата жена, въздишайки.

Тихо, твърде тихо, те се изкачиха по каменните стъпала.

Сестра Сесил, въпреки цялото си хладнокръвие трепереше при мисълта, че една погрешна стъпка можеше да бъде гибелна за трите монахини. Но Анунциата се държеше енергично. Но когато стигна в малката килия на сестра Сесил, силите ѝ я напуснаха и тя се строполи върху пода до леглото, изгубвайки съзнание.

Но сестра Сесил сега бе спокойна. Тя коленичи до желязното разпятие и ключвайки ръце, изрече кратка молитва, за да благодари на Бога, че бе ги подпомогнал в делото им.

54. Отмъщението

Уважаемата сестра Еулалия, игуменката на манастира на кларистките до Рим, беше болна.

Обзета от силна треска, тя трябваше да легне отново. Ужасни сънища я смущаваха и тя не можеше да намери спокойствие.

Когато най-сетне сестра Еулалия превъзмогна силната треска, която я хвърляше в огън, тя се опита да събере мислите си.

Първата ѝ грижа бе да повика Мадлена Боргез.

Последната не бе се явила в манастира от деня, когато бързо си тръгна, отказвайки на игуменката да отиде с нея в погребалната изба.

Сестра Еулалия проявяваше голямо желание да види своята приятелка.

Една от монахините, сестра Сабина, получи заповед да отиде бързо в палата Боргез и да помоли сеньорита Мадлена да дойде до леглото на болната.

Сестра Сабина, една твърде млада монахиня, бе очарована от тази поръчка и отърча в килията да се преоблече бързо, за да изпълни

поверената ѝ мисия.

Искаше ѝ се да подскача и тича със своите крака на двадесетгодишна, но си припомни изведнъж, че такива прояви не подхождат на една монахиня. Сестра Сабина тръгна с малки скромни крачки по пътя, който водеше за Рим.

Тя пристигна най-сетне в палата на Франческо Боргез, бащата на принцеса Мадлена.

Един слуга, към когото монахинята се обърна, я въведе в палата и по нейно искане отиде да предупреди младата госпожица за нейното идване.

Мадлена привършваше тоалета си. Готвеше се да излезе на разходка и това посещение ѝ се видя неприятно.

Първата ѝ грижа бе, когато видя малката монахиня да ѝ каже, че идва неудобно време и че няма желаниа да отиде в манастира, понеже уважаемата сестра Еулалия в последно време бе станала много нахална и отегчителна.

При тоя поток от думи сестра Сабина не посмя да мръдне. Най-сетне, когато Мадлена привърши, тя се осмели да се изкаже.

– Нашата уважаема игуменка е опасно болна, благородна сеньорита – каза тя със слаб глас. – Тя ви моли да забравите всеки повод за неприязън и ви вика да отидете да я видите по-бързо.

Мадлена вече се готвеше да откаже, когато сестра Сабина привърши фразата си и я възпря.

Сестра Еулалия има да ви съобщи нещо важно.

– Какво се е случило? – попита младата жена заинтригувана.

– Аз не мога да ви кажа, понеже не зная, сеньорита.

– Каква неприятност! Готвех се да изляза да направя една разходка и вече се облякох, а сега трябва да посетя една болна. Убедена съм, че няма абсолютно нищо да ми казва. Какво би могло да ме интересува. Вече не се интересувам от Анунциата Фарсети. Тя е мъртва и аз съм спокойна! Не вярвам нито дума за виденията на сестра Еулалия. Жената на незаконнородения не би могла да възкръсне. Впрочем!... Ще се отзова на желанието на вашата игуменка, сестра Сабина, и щом привърша тоалета си, ще тръгна за манастира. Идете си с мир!

Малката сестра Сабина не чака да ѝ повторят два пъти. Щастлива от успеха на своята мисия и още по-щастлива, че не ще бъде повече в присъствието на сеньорита Боргез, която я тероризираше, младата монахиня излезе с бързи стъпки от палата и тръгна кротко, както подобава на една истинска и разумна малка монахиня, по пътя за манастира.

Когато два часа по-късно Мадлена Боргез напусна манастира, бе в лошо настроение.

Сестра Еулалия я бе обезпокоила с една прищявка на болна, твърдейки, че ковчегът на Анунциата е празен и че действително е видяла нейния дух в килията на една от монахините.

Бяха претърсили тази килия от пода до тавана, но не намериха никаква следа от Анунциата. Значи уважаемата сестра Еулалия се бе измамила. Впрочем, мъртвите не могат да възкръсват, а Анунциата бе умряла. Мадлена бе видяла това със собствените си очи.

Все пак тя се бе разтревожила, но не искаше да го признае; тя отсрани енергично всяко лошо предчувствие и се сбогува с игуменката щом ѝ бе възможно да я напусне.

Това посещение бе развалило настроението ѝ.

Времето бе великолепно и Мадлена изпитваше нужда да се поразходи малко, за да се отърве от черните предчувствия, които я вълнуваха.

Заповяда на коларя да кара бавно колата по пътя, докато тя се вдълбочи в малката гора и се разходи под гъстите сенки на дъбовете.

Малко изморена от разходката си, спря под едно дърво и седна върху мъха, който покриваше земята. Пред нея се намираха стари развалини, някога храм на Венера, станал сега убежище на разни птици. Те идваха тук да плетат гнездата си под пълзящите растения, които покриваха високите стени, порутени от разрушението на времето.

Мадлена, изморена и замечтана, бе стояла така няколко минути, когато шум от стъпки в хрсталака я накараха да потрепери.

Говореше се в Рим за страшни бандити, които – тя си припомни сега – били избрали за свое жилище тия развалини.

Боже, ако тя паднеше в ръцете на тия бандити, които пристигаха?

Стъпките се приближаваха, нямаше време да избяга. Мадлена не смееше да мръдне от страх да не привлече внимание. Трепереща, с вторачени очи, с растящо вълнение, тя очакваше.

Човекът – това бе само един човек – изпъкна внезапно на светлото. Мадлена задиша по-свободно.

Това не беше бандит, а един самотен разхождащ се, когото тя отлично познаваше. Това беше млад благородник, ревностен обожател на племенницата на папата. Какво правеше той в тези отстранени места? Изглеждаше погълнат от тъжни мисли.

Той я забеляза на свой ред и се доближи до Мадлена, внезапно ставайки радостен.

– Сеньорита Мадлена! Каква щастлива среща – каза той,

покланяйки се дълбоко пред младото момиче още треперещо от изпитания страх.

– О, небе! Вие тук, сеньор Маршез – отговори тя. – Вие ме уплашихте.

– О, извинете ме, красива сеньорита, дойдох, за да разсея моята меланхолия в тия места, благословени от Бога.

– Вашата меланхолия, сеньор Маршез. Не сте ли щастлив?

– Щастлив, че ви виждам, о, да, благородна Мадлена.

– Има ли причина, поради която да сте тъжен? Не направихме ли едно хубаво пътешествие?

– Превъзходно, сеньорита, що се отнася за мене, но уви!...

– Моят благороден годеник Буанкур също ли се върна? Защо не ме е известил?

– Уви, благородна Мадлена, моят скъп приятел не е в Рим.

– Значи, той е останал във Венеция!

– Уви, да, благородна приятелко; но не ви ли са известни събитията, които се разиграха в града на дождовете?

– Не зная нищо; моля ви се, осведомете ме!

– Уви, хиляди пъти уви, сеньорита. Вие познавате отчасти целта на нашето пътуване във Венеция. Моят другар и скъп приятел Буанкур, известен в родния си град под името Веронец, се бе заклел да намери своята малка сестричка Бланка или да си отмъсти за нея, ако ѝ бе причинено зло.

– Да, зная всичко това, сеньор Маршез. Говорете бързо!

– Когато ние пристигнахме във Венеция, това бе през карнавалното веселие, но старият град на дождовете бе възстанал срещу своето управление.

– Възможно ли е?

– За нещастие да, благородна Мадлена. Дожът, сеньорите, управителите!... Ах, това е ужасно!

– Какво се е случило?

– Всички са били убити същата нощ.

– Вие се шегувате, кавалере!

– Да ме пази Бог! Говоря ви най-сериозно, красива сеньорита.

– Но цяла Венеция не може да бъде избита за една нощ.

– Не, не цяла Венеция, но дожът и всички висши чиновници на могъщата република.

– О, това е невероятно!

– Но е самата истина. Знаете ли кой е бил начело на

съзаклятниците? Кой е ръководил бунта?... Марино Маринели!

– Той значи е убил дожа... и всички членове на синьорията?

– Той и неговите съучастници са отмъстили за смъртта на Марино

Гримани.

– О, небе!... А той... мъртъв ли е?

– Маринели ли?

– Не е ли загинал при сражението?

– Не, благородна Мадлена. С неговия верен слуга негъра Горо са били осъдени да загинат на площада под брадвата на палача. Те щели да умрат, когато народът се разбунтувал, спасил героя на кървавата нощ и го понесъл триумфално по улиците на града.

– Господи! Възможно ли е? Но тогава Маринели е станал дож на Венеция на свой ред, по волята на народа?

– Не, сеньорита! Той не искал да приеме и отклонил честта да царува в родния си град. Задоволил се е да посочи един нов дож на Венеция, който е бил посрещнат с ентузиазъм.

– А Маринели? Още ли е във Венеция? Какво прави той?

– Той се е заел да търси жена си, красивата Анунциата Фарсети, и ако трябва да преброди целия свят, за да я дири, той се е заклел, че ще постигне целта си на всяка цена.

Мадлена подскочи, и стана изведнъж бледа като смъртница.

– Има ли някоя следа? Знае ли къде трябва да я търси?

– Не зная точно, благородна сеньорита, но едно е сигурно, че този човек знае да си отмъщава на тия, които са му причинили зло. Страшното клане през кървавата нощ е доказателство за това.

Мадлена трепереше като лист, духан от вятъра.

– Господи! – каза тя след като се успокои малко. – Какви ужасни неща ми съобщихте, сеньор Маршез. Всичко това изглежда така невероятно! И... Какво е станало с дожесата? Забелязахте ли я във Венеция?

– Уви, благородна приятелко, всичко, което ви разказах, не представява още нищо с това, което остава да узнаете.

– Да не е сполетяло някакво нещастие моята приятелка Катерина Гримани?

– Действително, случило й се е нещастие, но ударът, който я поразил, бе нанесен от Маринели.

– Мъртва ли е?... Убита!

– Тя е мъртва и поразена от една отмъстителна ръка... Не зная, благородна Мадлена, дали трябва да продължа моя страшен разказ.

– Моля говорете, сеньор Маршез!

– Понеже желаете... Вие знаете, че годеникът ви Веронец бе заминал за Венеция, за да търси сестра си или да отмъсти за нейната смърт.

– Да! Е добре!

– След издирването той узна, че Бянка Веронец е мъртва... Убита от...

– От...?

– Убита по заповед на Катерина Зиани, която по-късно стана жена на дожа на Венеция.

– О, небе!... – промълви Мадлена.

– Той знае също, че всички страдания на благородната фамилия Веронец са дело на тази жена, която изпитвала любов към един младеж, годеник на Бянка Веронец. Щом моят приятел узна ужасната тайна, поиска да се срещне с тази жена, за която не желае да каже нищо лошо, понеже тя беше наша приятелка, благородна Мадлена.

– О, това е ужасно, сеньор Маршез.

– Присъствах на срещата и аз, Джиозо Маршез, който се бе заклел на моя благороден и скъп приятел Веронец да му помагам в неговото предприятие.

– О, сеньор, какво ми разказвате?... Моят годеник...

– Вашият годеник отмъсти за смъртта на своята сестра, сеньорита. Той... уби Катерина Зиани в палата на нейния брат, великия капитан и...

– О, милост!...

– После той отправи оръжието към себе си и също се уби пред моите очи... Но какво ви е, благородна Мадлена! О, небе, тя умира!

Действително, поразена от последната новина, Мадлена изгуби съзнание и се строполи върху моравата, побледняла като мъртва.

55. Бягството

Да оставим Мадлена на грижата на Джиозо и да се върнем в манастира на кларистките в килията на сестра Агнес. Анунциата бе сменила стаята след нощта, когато игуменката бе припаднала, отивайки в килията на сестра Сесил, и живееше в тази на Агнес.

Сестра Сесил бе поставена в друга килия и подложена на строга дисциплина, подозирана от игуменката Еулалия, че бе помогнала за отвлечане тялото на Анунциата.

Игуменката по това време се разболя толкова тежко, че се

страхуваха сериозно за живота ѝ.

В манастира бе настъпил хаос. Монахините, ужасени от тая внезапна болест на игуменката, не знаеха що да правят.

Портиерката бе напуснала вратата, оставяйки я полуотворена, за да присъства както мислеше на последните моменти на сестра Еулалия. Само една монахиня бе запазила цялото си хладнокръвие сред общото вълнение.

При вида на пълното безредие, което владееше в манастира, сестра Агнес реши да използва това обстоятелство, за да улесни бягството на своята любима сестра Анжелика.

Тя изтърча в килията, която бе затворена отвън с една проста кука и освободи сестра Сесил. Двете сестри не се съвещаваха дълго. Тяхното решение бе взето бързо и те изтърчаха към килиите си да приведат плана в изпълнение.

Сестра Анжелика бе покрита с едно топло манто, откачено от една от съседните килии; сестра Сесил и сестра Агнес я хванаха под ръка и трите слязоха бързо в двора, решени да излязат, даже ако някой им се изпречи на пътя. Стигнаха до вратата на манастира точно в момента, когато вратарката напускаше стаичката си, оставяйки вратата полуотворена.

Без да се колебаят нито за миг, трите малки сестри прекрачиха прага. Сърцата им биеха силно; трите трепереха да не бъдат забелязани и да не би някой да познае сестра Анжелика в тяхната другарка.

Но всичко премина благополучно и те се намериха в малката дъбова горичка, която се простираше край пътя от манастира за Рим. Бяха спасени. Никой не бе забелязал бягството им. Никой не бе тръгнал от манастира след тях.

Когато бяха под закрилата на гъстата дъбова зеленина, паднаха на колене и със сълзи на очи отпразвиха благодарствени молитви към Света Богородица.

После ставайки, Анунциата прегърна двете монахини и им благодари сърдечно за добрината им. Те бяха я спасили от смъртта и бяха се заклели да не се отделят от нея, докато намери своя съпруг.

– Сега трябва да знаем накъде да вървим – каза Анунциата, когато радостта им се поуспири. – Аз не зная къде се намира моят любим Марино. Най-добре ще бъде за нас да отидем в Санта Рока, където ще намеря приятели, които ще го предупредят за моето завръщане.

– Къде се намира този остров, сестра Анжелика?

– О, моля ви, не ме наричайте с това име, което ми напомня лоши

спомени. Наричайте ме Анунциата. Ще бъда твърде щастлива, желаете ли, мои сестри?

– Разбира се, скъпа Анунциата – извикаха двете монахини.

– Вие ме питате за разположението на Санта Рока. Тя е сред морето, близо до островите Пиеноза и Палагоза.

– Но тогава ние трябва да отидем в Термоли, откъдето ще вземем една лодка, която ще ни отведе на Санта Рока.

– Действително, струва ми се, че вече съм чувала да се произнася това име Термоли.

– Всичко се нарежда добре, скъпа Анунциата. Аз имам един брат в този град, който е риболовец и притежател на хубав кораб. Той ще ни посрещне с голямо удоволствие и ще ни отведе в Санта Рока.

– Не, вашият брат не ще ли бъде сърдит за нашето посещение?

– О, не, той е добър и ще е щастлив да ни направи услуга – увери сестра Сесил. – Не се страхувайте, малка приятелко, и оставете мен да ви заведа. Пътят от Рим до Термоли е дълъг, но небето е с нас и не ще ни изостави. Трите смели жени тръгнаха веднага на път и още същата вечер стигнаха в Палестрина. Те потърсиха убежище в един манастир, където ги приеха за през ношта и можаха да си отпочинат и възстановят силите си.

На следния ден сутринта продължиха своя път и достигнаха така, етап по етап до града Сора.

В този град по една щастлива случайност срещнаха керван пътуващи търговци, които отиваха в Ларико, малък град, намиращ се на пет мили от Термоли.

Трите млади жени се присъединиха към кервана, който се състоеше от много коли. Жените на търговците, обхванати от съжаление към трите нещастни монахини, ги взеха при себе си в колите.

Те бяха избавени от умората и лишенията. Краката им, подути от мъчителния път, им причиняваха ужасни болки.

Пътуващите търговци се грижеха за тях: предлагаха им разхладителни питиета, храна, а жените им отстъпваха леглата си, за да си отпочинат и поспят през голяма част от пътуването.

Анунциата, въпреки че бе ужасно изморена не можеше да затвори очи. Тя смяташе часовете, които още я отделяха от крайната точка на пътуването. Тя най-сетне щеше да види своя съпруг, своя любим Марино!

И нейното малко момченце, което без съмнение я очакваше с нетърпение в родния остров, тази красива Санта Рока, най-после щеше да

намери майка си.

След няколко дни пътуване керванът най-сетне достигна Ларино.

Трите малки монахини се сбогуваха със своите приятели и им благодариха, със сълзи на очи, за добрините, които им бяха оказали; после тръгнаха по пътя за Термоли.

За щастие, малкото рибарско пристанище небе далече. Краят на пътуването им приближаваше!

Каква радост бе за Анунциата, когато видя сините води на Адриатика, бреговете, заливани от вълните, същите вълни, които се разбиваха о високите скали на Санта Рока!

Сърцето ѝ затуптя силно и тя не можа да не се хвърли върху другарките си, плачеща от радост.

Стигнаха Термоли навечер и сестра Сесил поведе другарките си към брега, до който се издигаше малката къща на нейния брат.

Антонио Нардо бе още в лодката си, когато му съобщица, че три монахини желаят да го видят. Той бе твърде изненадан, съвсем недопускащ, че неговата сестра е в Термоли.

Но когато забеляза сестра Сесил, той ѝ отвори прегръдките си и поздрави с „добре дошли“ другарките ѝ.

Добрият моряк им предложи гостоприемство в къщичката си, отведе ги под малката веранда, откъдето се виждаше морето, и им поднесе питие и храна. Той бе щастлив, че вижда пак сестра си, която много обичаше, и изразяваше радостта си.

Сестра Сесил побърза да го постави в течение на събитията.

– Скъпа моя – каза той, твърде покъртен, когато чу разказа за техните дълги страдания. – Как сте могли да търпите толкова дълго време такава безчовечна и зла игуменка като сестра Еулалия? Защо не сте напуснали манастира, за да отидете в друг, по-гостоприемен?

– О, това е лесно да се каже, братко – отговори сестра Сесил с тъга. – Ако ние няхмахме за задача да спасим нашата скъпа другарка Анунциата, възможно бе да останем още дълго време в Рим.

Насилствено ли ви държах там – попита Антонио Нардо с развълнуван глас Анунциата. – Те са искали да ви умъртвят? Но това е ужасно! Как е възможно подобно нещо!

– Уви, това е самата истина. Без помощта и добрината на тия две сестри, моето тяло сега щеше да лежи в ковчега, в избата на манастира на кларистките.

– Но как достигнахте дотук?

Сесил му разказа перипетиите за тяхното пътуване.

– За щастие още има добри хора върху земята – заключи Антонио.
– Какво мога да направя за вас на свой ред? Кажете, малка сестро, може би ще мога да бъда полезен с нещо на сеньората!

– Ти имаш кораб и моряци, Антонио. Аnunцията има само едно желание: да види по-скоро своя скъп съпруг и детето си.

– Те значи са по морето?

– Да и ще бъде лесно да ни отведеш при тях.

– Къде се намира вашият съпруг? – попита Антонио Анунцията.

– Познавате ли Марино Маринели, граф Санта Рока? Не сте ли чували да се произнася името му?

– О, какъв въпрос, сеньора. По нашето крайбрежие и малките деца познават благородния граф Санта Рока, който е нашият благодетел и който жертва половината от състоянието си, за да ни избави от мизерията. Що се отнася до мене, аз съм му предан тялом и духом. Една буря бе потопила кораба ми и целият ми лов през една нощ. Бях станал най-бедния от рибарите по крайбрежието; бях разорен и мислех вече да се самоубия, когато вашият благороден съпруг, узнавайки за моето нещастие, дойде да ми помогне и, така да се каже, ми спаси живота. Аз ще му бъда признателен до края на дните си, благородна сеньора! Аз съм твърде щастлив, че най-сетне ми се отдава случай да изплатя част от дълга към граф Санта Рока!

– Небето да бъде благословено! – каза Сесил, чиито очи бяха насълзени. – При този благороден човек ще ни отведеш трите, братко.

– Кажете ми, сеньор, островът отблъсна ли победоносно атаката на своите врагове?

– Уви, сеньора!... Остров Санта Рока не съществува вече! – отговори тъжно братът на Сесил. – Не се ужасявайте, благородна, сеньора, разказвам това, което моряците и моите приятели ми казаха.

– Какво говорите?... О!... Това е ужасно! Кажете, сеньор, моля ви! – произнесе Анунцията, разтреперана.

– Уви, благородна сеньора, изглежда, че земетресението, което разтърси крайбрежието, е погълнало изцяло хубавия малък остров Санта Рока.

– Погълнали!... острова... но, моят съпруг, моето дете? Къде са?

– Радостен съм, че мога да ви съобща, че вашият благороден съпруг е избягнал съдбата на обитателите на острова. Когато катастрофата се случи, Марино Маринели бе във Венеция, бе пленен и осъден на смърт от дожа, но в последния момент, когато палачът се готвил да изпълни смъртното наказание, венецианците въстали, съборили управлението

и акламирали вашия съпруг когото искали за изберат за дож на мястото на Луиджи Гримани.

– Значи, той е жив! Да бъде благословен Бог и небето да благослови вас, Антонио Нардо. Вие ме върнахте към живота.

– Да, благородна сеньора, граф Санта Рока е жив. Щастлив съм, че мога да ви уверя. Той е във Венеция, където народът го носи триумфално и иска да го провъзгласи за дож; но той е отказал тая чест и е избрал друг човек на своето място. Луиджи Гримани е мъртъв, както и голяма част от сенаторите и страшните съдии от Съвета на тримата, които тероризираха Венеция. Марино Маринели е отмъстил за баща си с кръвта на неговите палачи.

– О, каква радост! – въздъхна Анунциата. – Моето сърце бие до пръсване при мисълта, че скоро ще видя пак моя любим съпруг. Марино е жив! Той е в отечеството си и неговите съотечественици му отдават почит, каквато заслужава!... Но... аз не мога да повярвам, че Санта Рока не съществува вече! Това ми изглежда невъзможно!...

– Ако желаете, благородна сеньора, вие можете сама да си дадете сметка. Аз ще ви отведа точно на мястото, където беше Санта Рока, още утре с моя кораб, после... ще мога да ви отведа във Венеция, където ще намерите вашия благороден съпруг!...

– Вие сте много добър, сеньор, и аз ще ви бъда вечно признателна – отговори Анунциата, подавайки малката си ръка на рибаря. – Да, вие имате право... мястото, където беше Санта Рока, искам сама да си дам сметка за нещастieto; после вие ще ни отведете във Венеция. Сестра Сесил и сестра Агнес ще ме придружат, понеже искам да представя моите две смели другарки на своя съпруг. Той трябва да им благодари, че са ме спасили от една сигурна и страшна смърт! След това ще ви отведем в някой манастир, където ще можете да продължите да прекарвате спокойни и щастливи дни, служейки на Бога и славославейки го, че е бил добър към нас. Той е, който ви позволи да ме спасите и закриля нашето бягство. Приемате, нали, мои сестри? Аз ще бъда така щастлива да ви представя на моя многообичан Марино!

– Ние приемаме на драго сърце, скъпа Анунциата – отговориха сестра Сесил и сестра Агнес, – ще бъдем много щастливи да видим твоя благороден съпруг!

Малката къща на Антонио Нардо се развесели тая вечер от радостните гласове на трите сестри кларистки. Антонио се зае да приготви три легла за своите три посетителки.

Бе убедил да останат няколко дни в Термоли, за да си отпочинат и

възстановят силите си; после, преди да тръгнат за Венеция, Антонио щеше да отведе Анунциата и нейните другарки към мястото, където беше Санта Рока. На следния ден щяха да напуснат Термоли на път за Венеция.

Братът на сестра Сесил се зае през това време да приготви кораба си за предстоящото пътуване. Разнообразни провизии бяха натоварени на борда, понеже пътуването щеше да трае дълго.

Когато най-сетне Антонио съобщи, че всичко е приготвено и могат да тръгнат следния ден за Санта Рока, Анунциата почувства сърцето ѝ да бие болезнено при мисълта, че не ще види вече скъпия остров, където се бе радвала на своето щастие като съпруга и майка.

На следната сутрин те се качиха на кораба. Корабът на Антонио Нардо бе една лека и здрава риболовна гемия. Платната ѝ бяха украсени в чест на Анунциата, съпругата на големия благодетел.

Загубели моряци, които съставляваха екипажа, се покланяха почтително пред младата жена, още в костюма на монахиня. Виждаше се в техните очи да блести радостта и удоволствието да направят услуга на своя Марино Маринели, довеждайки неговата скъпа жена.

Но днес още не се мислеше за отиване във Венеция. Трябваше да направят едно тъжно поклонение на Санта Рока, красавицата, както я наричаха Всички рибари от крайбрежието. Бедната Санта Рока. Тя би се появила един хубав ден, изпъквайки от вълните по една прищявка на водите, бе изчезнала, поглъщайки със себе си хилядите хора, които я обитаваха.

Котвата бе вдигната... Лекият бриз наду платната и малкият кораб тръгна гордо по сините води на Адриатика.

Със свито сърце Анунциата гледаше как се отдалечава брегът, позлатен от лъчите на изгряващото слънце. Морето бе синьо, с оня син цвят, свойствен на Адриатика. Дълга бразда следваше кораба, като красива тънка бяла риба.

Обгърнала с ръце раменете на другарките си, Анунциата оставяше своите мисли да плуват на воля по водите.

Това бе последното пътуване, преди голямото, това на следния ден, чиято цел щеше да бъде Венеция.

Нейните очи блясваха при мисълта, че щеше да види своя съпруг. Сълзи от радост овлажняваха бузите, заруменели от пресния морски въздух. Тя бе красива в този прост костюм, без никакво украшение, освен белия послушнически воал, който бе запазила.

Корабът напусна скоро брега и тръгна с опънати платна към

мястото, където беше по-рано Санта Рока, отечеството на изгнаниците и нещастниците.

Тя бе изпъкнала от водите, за да послужи за царство на изгнаника. Сега, когато отечеството го бе приело отново и бе му върнало правата, ревнивите вълни бяха я погълнали обратно, за да бъде пазена в гръдта на морето.

Надвечер, достигнаха мястото, където се издигаше тя преди един месец. В далечината се забелязваха островите Пиазон и Пелагоза, нейните големи сестри; но тя тя не съществуваше вече!

Залезващото слънце позлатяваше водите, под които тя почиваше. Нямахме нито следа от острова.

Анунциата гледаше морето. Сърцето ѝ се свиваше болезнено при това зрелище и очите ѝ се напълниха със сълзи. Тя плачеше над своето минало щастие, погълнато от измамните води.

Сесил я поддържаше и успокояваше.

– Нов живот ще започне за вас, скъпа приятелко – шепнеше тя. – Този остров изобразява всичките ви нещастия. Като него те ще изчезнат от живота ви.

– О – въздъхна Анунциата – вие имате право, скъпа Сесил; но колко ужасна е мисълта, че не съществува вече островът на нашето щастие, островът на Марино, който той бе украсил и бе направил люлка на своето дете. Но Санта Рока бе върна. Тя изчезна, за да не падне в ръцете на неприятелите. Тази мисъл ме радва: други не ще тъпчат мястото на нашето минало щастие. Никога не ще те забравя и от дъното на сърцето си ти изпращам моето прости, о красива Санта Рока!

Ти беше твърде красива, затова ревнивото море те запази далеч от човешките погледи, А сега, да се върнем към пристанището! Утре ще тръгнем по морето по последен път; утре аз ще видя моя красив и многообичан роден град, в който моят Марино ме очаква!

Слънцето слизаше бавно към хоризонта, потъващо в морето с фееричен блясък. Като че ли природата образуваше славен апотеоз на потъналия под водите остров.

Вечерта настъпи бързо и бе пълна нощ, когато корабът се върна в пристанището. Антонио изглеждаше неспокоен. Преди да залезе слънцето морето бе станало бурно. Ясно бе, че се приближава буря. Но той не сподели предчувствията си с трите жени от страх да не ги ужаси и да не отчая Анунциата, която щеше да се страхува, че не ще може да тръгне на следната сутрин.

Когато се събуди сутринта, Антонио Нардо отърча до прозореца, за

да разгледа небето. Уви! Предчувствията му се бяха сбъднали. Морето беше развълнувано.

Големи вълни е бели гребени се удряха дигата на малкото пристанище, плискайки се високо. Големи черни облаци тичаха по небето, гонени от вятъра, който духаше откъм морето, предвестници на страшната буря, която настъпваше.

Няколко закъснели лодки се бореха усилено, за да се върнат в пристанището, преди бурята да се разрази с цялата си сила. Антонио Нардо бе нервиран, мислейки за мъката на Аnunцията.

Абсолютно невъзможно бе де се тръгне по морето в подобно време; най-безстрашните биха отказали да извършат такова пътуване, понеже бурята предвещаваше да бъде ужасна.

Отчаян, Антонио отиде в стаята на сестра си, за да ѝ съобщи лошата новина.

Бедната Аnunцията – въздъхна сестра Сесил, – колко ще се натъжи от това забавяне! Най-сетне, всичко зависи от Бога! Може би. Той има причини да не ни остави да тръгнем сега. Пътищата на Провидението са неведоми.

56. Обратът

След тръгването на Мадлена Боргез, уважаемата майка Еулалия, изморена от разговора си, задряма малко. Тя не беше още добре, но всяка опасност бе отстранена.

Обаче тя не беше спокойна и въпреки сарказмите на Мадлена, знаеше по-добре от всекиго, че ковчегът на Анжелика бе празен. Тя би се заклела, че я е видяла в килията на сестра Сесил, но не можа да се увери веднага, понеже, смъртно уплашена от това внезапно видение, бе припаднала на прага на килията.

Връщайки се от утринната служба, сестра Сесил бе намерила сестра Еулалия и с помощта на две други монахини я бе пренесла в нейните апартаменти.

Вследствие на този изпитан ужас сестра Еулалия бе се разболяла. Щом можа да събере мислите си, след страшната треска, тя бе поставила сестра Сесил в една затворническа килия и бе накарала да претърсят нейната стая от пода до тавана, обаче нищо не бе открито. Впрочем, сестра Еулалия бе убедена, че не се е измамила.

След заминаването на Мадлена тя, прочее бе задрямала но сънят ѝ

бе смущаван от страшни видения: виждаше трупове и бели призраци, които изпъкваха пред нея и си отмъщаваха жестоко, като я душеха. Тя мислеше, че усеща как костеливи ръце стискаха гърлото ѝ и после я оставиха, за да я подхванат отново и да я хвърлят в ужасен страх.

Внезапно бе разбудена от една монахиня прислужница, която, цяла трепереща, ѝ съобщи, че шамбеланът от палата Латеран, изпратен от папа Павел V, бил дошъл да иска списъка на монахините от манастира.

Сестра Еулалия побледня при това съобщение. Тя се запита с каква цел светият отец искаше списъка и какво би могло да го интересува.

Както всички хора с неспокойна съвест, тя се страхуваше всеки момент от катастрофа, от разкриване на престъпленията ѝ.

Както е известно, тя изпрати в палата Латеран една малка интелигентна монахиня, която, вярваше тя, ще съумее да защити интересите ѝ и не ще разкрие това, което би я изложило.

След като ѝ даде наставления, тя ѝ връчи регистъра и ѝ каза да тръгне.

Може да се предполага с какво нетърпение Еулалия очакваше завръщането на пратеницата си.

Но, когато последната ѝ разказа за своето посещение и че бе видяла лично Марино Маринели при папата, Еулалия побледня ужасно и ѝ се стори, че сърцето ѝ престава да бие.

Марино Маринели! Възможно ли е това? Господи! Какво се е случило?

Обзета от ужасно безпокойство, тя не можа да остане дълго време върху леглото си.

Бе привършила тоалета си, когато шумът на една кола, движеща се по пътя, я накара да потрепери.

Господи, ако това беше той! Тя отърча към прозореца.

Една папска кола бе спряла пред вратата на манастира. Един човек слезе. И този човек... бе Марино Маринели!

Скрита зад завесата на прозореца си, сестра Еулалия, с туптящо сърце наблюдаваше пристигането на чужденеца.

Той пресече двора на манастира. След няколко минути щяха да дойдат да ѝ съобщят за посещението му!

Трябваше ли да го приеме? За какво би дошъл тук, ако не за да пита какво е станало с Анунциата?

А той бе приет от Негово Светейшество!

Сестра Еулалия трепереше с тяло.

Тя най-малко очакваше това посещение.

Но трябваше да реши, да го приеме ли?

В същия момент една монахиня дойде да съобщи за посещението на граф Санта Рока и вземайки внезапно решение, сестра Еулалия направи знак да го въведат в стаята, в която се намираще.

Тя не се чувствуваше твърде силна, за да слезе в салона, и предпочете да го приеме в своите частни апартаменти, чувстввайки се по-добре в тази стая.

Беше твърде развълнувана и трябваше да събере цялата сила на волята си, за да не потрепери, когато Марино Маринели влезе в стаята ѝ.

Тя го разгледа обстойно, както умеят да вършат това жените, без да бъдат забелязани, и констатира, че той бе се променил много от последния им разговор. Бе станал по-сериозен, по-важен; тъжните дни, които бе прекарал, бяха сложили своя отпечатък на тъга върху това още младо лице, но узряло чрез живота.

Той се поклонил дълбоко пред игуменката.

Тя едва отговори на поздрава му, толкова се страхуваше.

Тя подкачи разговора, щом сестрата прислужница напусна стаята.

– Желаете ли да ме извините, сестро – каза той с глух и тъжен глас, – че дойдох да ви обезпокоя във вашето спокойно убежище. Не ида с упрек на устните да ви искам сметка за делата. Не. Ида просто да ви помоля да ми отговорите откровенно на моя въпрос: Анунциата, моята скъпа жена, действително ли е мъртва? Завинаги ли е загубена за мен?

– Уви да, граф Санта Рока – отговори студено игуменката. – Вие сте могли да го видите по списъка на монахините от манастира. Сестра Анжелика почина на следния ден след приемане на расото. Монахините я намериха умряла върху една пейка в градината.

Марино не отговори.

Сестра Еулалия можа да си даде сметка колко страдаше нещастникът и в този момент една триумфална светкавица блесна в студените и омазни очи на игуменката.

Марино издигна глава и поглеждайки я право в лицето, каза:

– Не ви ли се струва чудно, сестро, че Анунциата е умряла тъкмо на следния ден след вземане на воала? Не сте ли викали лекар да прегледа мъртвата?

– Действително тази смърт ни се стори чудна, но тъй като ние нямаме никакво основание да вярваме, че тя сама е пожелала смъртта, ние я погребяхме, както повеляват правилата и това е всичко.

– Не знаете ли нищо повече за нейната смърт, сестро? Моля ви, кажете! В името на Христа, моля ви! Нямате ли някоя следа, която би ме

упътила? В името на нашата света религия, кажете ми, мадам! Чувствувам, че вие знаете повече, отколкото казвате. Имайте милост към отчаяния съпруг!

Сестра Еулалия изглежда се колебаеше. Един голям обрат стана внезапно в нея. Тя почувствува колко лоша и срамна бе омразата, която изпитваше към този човек, за да угоди на своята неблагодарна приятелка Мадлена Боргез.

Най-сетне, виждайки умоляващите очи на Марино устремени в нея, тя почувствува сърцето си да се смекчава и омразата ѝ да се разпръсква под топлината на тази голяма скръб.

– Чуйте ме, граф Санта Рока! Реших да ви кажа всичко, което се е случило през последните дни в манастира. Вашата жена, Анунциата или по-скоро сестра Анжелика, е мъртва. Ние я намерихме една сутрин върху пейка в градината; на следния ден я погребяхме. Дотук няма нищо неестествено, нали? Но нещата не станаха така. Дали това не е халюцинация? Не зная нищо. Дали е действителност? Не мога да го твърдя, но колкото повече мисля, по-сигурно ми изглежда. Във всеки случай, няколко дни по-късно, посещавайки килиите на моите монахини, забелязах един бял силует, приличащ удивително на вашата жена. Слязох в избите, където тя бе погребана. Нейният ковчег бе празен. Нещо повече, две от моите монахини, в килиите на една от които ми се стори, че видях сестра Анжелика, са избягали от манастира. Току-що ме предупредиха. Не зная нищо повече, сеньор; но предполагам, че вие ще можете с тия няколко указания да откриете най-сетне истината!

– Възможно ли е, благородна игуменке? – извика Маринели, обзет от надежда. – Истина ли е?

– В името на Христа, заклевам се, че казвам самата истина! А сега, сеньор Маринели, аз се чувствам твърде уморена, понеже съм много болна и ви моля да ме оставите да си почина. Нямам повече какво да ви кажа и вие сам трябва да намерите следата на двете монахини, които са тръгнали от манастира през деня.

Марино се поклонил пред игуменката Еулалия, без да каже нито дума. Той излезе от манастира с надежда в сърцето. Тази жена бе се смилила към него, бе му казала истината. Кой знае? Всяка надежда не бе загубена за него. Той може би щеше да намери любимата си...

57. Наказанието

Да се върнем за момент при Мадлена Боргез, която оставихме на грижите на Джиозо Маршез, в малката горичка, близо до развалините на храма на Венера.

Джиозо не знаеше какво да прави с припадналата жена. Той размишляваше една секунда, после, спомняйки си, че манастирът на кларистките е наблизно, остави за момент безчувственото младо момиче върху мъховата постеля, за да потърси помощ.

Но нямаше нужда да отива така далече, понеже, излизайки от гората, той видя коларя на папата Боргез, който заедно с колата очакваше на пътя завръщането на господарката си.

Джиозо бързо постави слугата в течение на случилото се с младото момиче и двамата отгърчаха бързо да я вземат, за да я поставят в колата и да я пренесат при баща ѝ.

Тя още не беше се съвзела от своя продължителен припадък, когато докторът на папата, повикан от Франческо Боргез, дотърча при красивата болна.

Уви! Мадлена бе обзета от силна треска и лекарят се произнесе, че тя има поражение на мозъка.

Ужасните събития, разказани от Джиозо, смъртта на нейната приятелка и над всичко самоубийството на нейният годеник бяха поразили духа на младото момиче дотолкова, че то в течение на две седмици беше между живота и смъртта.

После, когато треската ѝ премина, Франческо Боргез забеляза, за своя голяма скръб, че неговото дете бе загубило разума.

Без да бъде напълно луда, Мадлена бе засегната от една тиха лудост, ужасно мъчителна за тоя баща, който обожаваше дъщеря си.

Мадлена не си спомняше вече нищо, освен някои малки събития от своето детинство.

Когато Павел V бе уведомен за състоянието на своята племенница, той помисли, че това наказание е от Бога, който наказваше така Мадлена за страшното престъпление, което бе извършила, лишавайки Марино Маринели от любимата му съпруга и, кой знае?... може би желайки да изчезне завинаги.

58. По следата

Излизайки от манастира, Марино Маринели отиде бързо до хана в Рим, където го очакваше неговият верен Горо, за да го постави в течението на събитията.

Горо, който вече оплакваше тъжната смърт на своята млада господарка, не можа да повярва на ушите си.

– Как! Анунциата не беше мъртва, както папата бе съобщил!

И сестрата игуменка бе, която бе предупредила Марино Маринели, своя неприятел, за тия странни събития.

Как тая жена бе променила внезапно държанието си? Сигурно бе се уплашила от ужаса на наказанието, което можеше да ѝ наложи папата, понеже Горо не вярваше, че божествената милост може да намери място в коравото ѝ сърце.

Но той не се спря дълго на тия мисли. Какво го интересуваше по каква причина бе станал този внезапен обрат в сърцето на Еулалия?

Главното за момента бе да се намерят следите на двете бегълки... или може би на трите...

Горо тръгна веднага към манастира на кларистките.

Надяваше се, че в неговите околности ще може да събере някои сведения за бегълките, но за нещастие много монахини бяха минали по пътя и никой не можеше да му даде точни сведения.

Един селянин твърдеше, че бе видял три млади монахини по пътя за Рим, но не бе твърде сигурен.

Въпреки това, Горо отърча в Рим и загуби скъпоценното си време да претърси всички ханища и да разпитва всички вратарки на манастирите, където мислеше, че бегълките са могли да се скрият.

През това време Марино Маринели уреди работите си, после реши да напусне Рим, да посети за последен път местата, където неговата скъпа Анунциата бе живяла и страдала така дълго време.

Той се движеше около манастира и навлезе в малката дъбова горичка. През тази малка горичка минаваха два пътя: единият се вдълбочаваше в полето, другия, водеше към Палестрината. Пътят за Рим минаваше от другата страна, в противоположна посока на Палестрина.

Марино Маринели вървеше, погълнат от мрачните си мисли.

Той бе излязъл от малката дъбова горичка, без да забележи и бе тръгнал по пътя за Палестрина.

Неговите очи блуждаеха по пясъка на пътя, когато внезапно бяха

привлечени от един бял предмет, който, поставен сред пътя, се отличаваше ясно по жълтия и кафяв пясък, който покриваше пътищата в римската равнина.

Марино трепна.

Как бе попаднала тук тази бяла връв?

Той се приближи бързо до предмета и го вдигна. Това бе една връв, която служеше като колан в облеклото на кларистките.

Една монахиня значи бе минала по този път? Това беше пътят за Палестрина, пътят за Термоли, за Адриатика... за Санта Рока, за Венеция! Как не бе помислил за това по-рано?

Ако Анунциата бе тръгнала с двете бегълки от манастира, те не биха тръгнали по друг път, освен по тоя?

Сърцето на Маринели заби силно в гърдите.

Той вдигна бялата връв и я постави внимателно в джоба на мантията си.

Чувствуваше, че е на добра следа. Скоро щеше да намери Анунциата, своята скъпа малка жена. Колко е трябвало тя да страда!

Той се върна в хана, където Горо трябваше да го чака. Като вървеше, на Марино се струваше, че има крила, така леко стъпваше.

В хана, Марино Маринели намери Горо, който бе започнал да се отчайва, че никога не ще намери следата на трите монахини.

– Бързо, Горо, пригответи се, тръгваме!

– Тръгваме ли, сеньор? Къде?

– Ето, Горо, погледни това, което намерих върху пътя за Палестрина.

– Една бяла връв, сеньор. Какво от това?

– Това служи за колан на сестрите кларистки.

– И сеньор е намерил това на пътя за Палестрина? Значи монахините са минали оттам?

– Така е Горо. Разбираш ли защо ние ще тръгнем в тази посока?

– Да, да, сеньор, бързо! Сеньор може би ще може да ги достигне.

– Бързо, Горо; пригответи чантата. Аз ще се погрижа за коня. Ние тръгнахме след половин час.

Три четвърти час по-късно, Марино и неговият верен негър препускаха по пътя за Палестрина. Стигнаха там привечер и започнаха да разпитват жителите.

Каква голяма бе радостта на нашия герой, когато узна, че преди няколко дни три монахини от ордена на кларистките бяха дошли от Рим и бяха тръгнали за Сера, след като бяха прекарвали една нощ в манастира.

Марино Маринели не се съмняваше вече. Той бе убеден сега, че Анунциата бе между трите монахини бегълки.

Реши да прекара нощта в Палестрина и да продължи пътуването си на сутринта.

Конете бяха отведени в конюшните на хана и тази вечер Марино и Горо си отпочинаха в пълно спокойствие.

Те бяха сигурни, че ще достигнат целта си.

59. Във Венеция

Докато Марино и Горо тичаха по техните следи, трите монахини се ядосваха, че времето ги възпираше в Термоли. Но към обяд небето се проясни внезапно и Анунциата реши да използва хубавото време, за да тръгнат веднага за Венеция.

Вятърът бе твърде силен и надуваше платната на малкия кораб на Антонио Нардо, който летеше по водите като стрела.

Слънцето захождаше към хоризонта, когато се забелязаха най-сетне очертанията на Венеция. Бе вече нощ, когато корабът пристигна в пристанището и, понеже бе вече късно, решиха да прекарат нощта на кораба и да дочакат спокойно настъпването на деня.

Анунциата не можеше да си намери място. Тя не можа да затвори очи през нощта и, щом се разсъмна, разбуди другарките си да отидат да търсят любимия ѝ.

Колко голямо бе разочарованието ѝ, когато узна от палата на дожовете, където поиска да я осведомят, че Марино е напуснал Венеция преди няколко дни и е заминал за Рим.

Сърцето ѝ се сви болезнено при тази вест и тя едва съдържа сълзите си пред слугата, който я осведоми.

Какво да прави сама с другарките си в този град? Венеция ѝ се струваше празна, понеже Марино не беше там. Казаха ѝ, че Марино скоро ще се върне в родния си град, понеже бе обещал на новия дож да бъде тук за сватбата му с морето.

Празникът бе на следния ден. Най-разумно бе да се въоръжи с търпение и да дочака спокойно във Венеция завръщането на своя съпруг.

За да отвлече вниманието си. Анунциата показа забележителностите на Венеция на двете си учудени другарки. Показа им всички площади, църквите и ги заведе на остров Сан Николо.

Промените на родния ѝ остров я накараха да зарони сълзи. Палатът

Маринели бе изчезнал! Но колибата на нейния баща, колибата, където бе родена, беше още там и тя се почувствува щастлива, че я вижда. Отведе другарките си до светата статуя на острова, в подножието на която трите се замолиха за завръщането на Марино Маринели.

Не се бавиха на острова и се върнаха във Венеция. Аnunцията искаше да види и колибата на бедната Луала и да покаже на другарките си мястото, където бе живяла дълго под покровителството на старата жена.

После отидоха в църквата Сан Марко и се молиха за Марино.

Излизайки от църквата, изморените монахини се върнаха в пристанището, където Антонио Нардо ги очакваше.

Корабът бе застанал срещу фара и всеки половин час Аnunцията се изкачваше на моста и питаше пазача на фара дали не е видял някакъв кораб.

Но отговорът бе неизменно същия.

– Не, сеньора, само няколко малки търговски кораби от Триест влязоха в пристанището.

Риболовни кораби. А платноходът на Марино още го нямаше.

С какво нетърпение, с какво лудо желание очакваше да види кораба на хоризонта. Сърцето на Аnunцията забиваше при мисълта, че скоро ще види тоя, когото обожаваше, на когото възлагаше всичките си надежди.

А Марино още не пристигаше. Тя не виждаше белите платна, които добре познаваше, от кораба на нейния съпруг.

Вечерта настъпи. Залезващото слънце озари спокойните води на морето. От брега се чуваха песни и радостни викове.

Бе навечерието на големия празник на Сан Марко, навечерието на сватбата на дожа с морето. Дали Марино ще удържи обещанието си, дадено на Антонио Мемо, да дойде на коронацията му?

Може би му се е случило нещастие. Може би се е забавил в Рим да я търси?

А тя бе тук, във Венеция, чакаща го с безпокойство и нетърпение. Нейните очи, зачервени от плач, отправени към морето, още разглеждаха хоризонта, когато нощта спусна сянката си над лагуните.

Беше време да слезе в кабината. Вятърът бе студен през този сезон. Сестра Сесил, облегната на ръката на брат си Антонио, дойде да потърси Аnunцията и да я повика да слезе за почивка.

Колко тъжен край за един ден, който обещаваше толкова щастие! Дано утрешният ден не прилича поне на днешния! Дано утре Марино да пристигне!

Легнала върху своето легло, с широко отворени очи в тъмнината, Анунциата очакваше зората на така желания ден.

Почна да се зазорява. Слънцето едва се бе показало на хоризонта, когато младата жена, която си бе поръчала един венециански костюм, бе вече на моста, разглеждаща входа на пристанището.

Навалица от лодки от всякакви размери: рибарски, за разходка, богато обкичени гондоли с цветя пресичаха лагуните, готвейки се за празника, който започваше, се разкри пред очите ѝ.

Виждайки ги да влизат в пристанището, сърцето на Анунциата се сви. Корабът на Маринели не бе между тях. Ще дойде ли той? Ще бъде ли точен за срещата?

Отчаяна, нещастната съпруга се хвърли на колене върху моста? Нейните ръце се склучиха и устните ѝ зашепнаха усърдна молитва. След молитвата тя се изправи малко по-бодра; имаше надежда в Бог и чувствуваше, че той не я е изоставил.

Все повече гондоли преминаваха край малкия кораб с хора, идващи от съседните острови, облечени празнично и радостни, че ще присъствуват на голямото празненство.

Пред тази радост, която искреше от всички очи, Анунциата чувстваше още по-силно мъката си и самотата си. С тъга гледаше приготвянето за празника.

Днешният празник бе за всички: Венеция бе в радост, един нов дож щеше да бъде коронясан, един дож добър и справедлив, който бе освободил хубавата и могъща царица на Адриатика от терора и инквизицията. Венецианците поздравяваха новата ера. Денят бе един от най-големите празници на Венеция.

Всички сърца биеха във възторг. Само Анунциата, жената на този, който бе донесъл радост във всички сърца, жената на Маринели, тоя, който бе освободил отечеството си от тиранията, само тя бе тъжна.

Ах, защо Марино не пристигна? Къде е останал? Къде е, когато тя го очаква?

Небето също бе в празничен блясък и допълваше тържеството: Морето блестеше като злато под лъчите на слънцето. Малки сини вълни със златни гребени тихо замираха върху сребристия пясък на брега.

Весели хора се събираха от всички страни. Въздухът кълтеше от песните и веселите смехове на тълпата, която се качваше в гондоли и се отправяше за Лидо.

Цялата тази радост сърдеше Анунциата. Какво я интересуваше този празник, щом Марино бе далеч, щом бе сама и плачеше, и се молеше за

завръщането му.

През този ден новият дож бе обкръжен само от най-младите благородници, тия, които тази година бяха станали пълнолетни. Те бяха гости на венецианския владетел, докато траеха тържествата. В палата на дожа те пристигнаха с разкошни и чудесно украсени гондоли; облечени бяха в богати костюми; мантиите им бяха бродирани със злато; сабите им също бяха златни.

Щом плеядата млади благородници се събереше, дожът излизаше от своя палат, за да се качи върху „Бюзантьор“.

Антонио Мемо носеше дълга пурпурна роба, голяма мантия, бродирана със злато и обшита по края с хермелин, а на главата си – дожова корона. На неговия пръст блестеше разкошният пръстен, който той щеше да предложи на своята годеница – Адриатика.

Той зае своето място в една държавна гондола, обкичена със златни украшения и цветя. Знамето на Венеция с лъва на Адриатика се развяваше от лекия утринен вятър.

Множество гондоли, богато декорирани с дълги воали от фина коприна, обкръжиха гондолата на дожа. Новият управител на Сан Марко, най-благородният патриций на Венеция, сенаторите и най-висшите чиновници на републиката заемаха местата на тия гондоли, обкръжени от своята почетна гвардия.

После следваха други гондоли, пълни с народ. Цяла Венеция бе по лагуните, за да присъства на сватбата на новия дож с морето.

Зрелището бе грандиозно.

Върху „Бюзантьор“ звуците на сребърните тропети огласяха въздуха. Лакеи в разкошни ливреи очакваха пристигането на своя господар. До тях стояха пажове, избрани между децата на най-благородните фамилии. Две от тях държаха почтително дългия шлейф на дожовата мантия, а едно друго държеше разкошен слънчобран.

Гондолите в съгъсени редове се притискаха около разкошния кораб, за да го придружат до Лидо.

Щом те излязоха от каналите, сватбената церемония на дожа с Адриатика започваше.

Тази церемония бе запазена като традиция в спомен на първата голяма победа на дожа Орсеоло, в 997 година над пиратите. Това бе началото на морското могъщество на Венеция.

Щом излязоха от Лидо, дожът стана и хвърли златния си пръстен в морето, извършвайки така венчавката си с морето, което бе оказало големи услуги на тая, която именуваха царица на Адриатика.

После дождът се върна в църквата Сан Николо, за да бъде благословен съюзът му от патриарха.

Отстъпвайки на настояванията на двете си другарки Сесил и Агнес, Анунциата бе напуснала своя наблюдателен пункт, за да види празненството.

Този празник ѝ припомняше един друг подобен: венчавката на дожа Гримани с морето, през време на който Марино Маринели я бе спасил от водата.

В една богато декорирана гондола трите млади жени поеха пътя към Лидо.

Те присъстваха на сватбената церемония и последваха тълпата от гондоли, която придружаваше „Бюзантьор“ към църквата Сан Николо, когато оръжейни гърмежи се разнесоха далече в морето.

Сърцето на Анунциата трепна, когато забеляза влизащи в пристанището високите силуети на големите военни кораби, които с опънати платна се отправяха към мястото на празненството.

Един шепот премина през тълпата: това бяха военни галери, истински галери. Но откъде идеха? Как биха могли да влязат в пристанището, без да бъдат спрени? Скоро ясно се виждаха очертанията на величествените кораби.

Един платноход, лек и фин, се отдели от малката ескадра и се отправя с всичките си платна към Лидо.

Един платноход, който всички наблюдаваха с внимание. Кой беше могъщият посетител, който изразяваше почитта си към празненството на републиката със своето пристигане.

Анунциата, изправена на предната част на гондолата, гледаше пристигането на платнохода: тя трепереше с цялото си тяло, чувствувайки да я обзема неизказана радост.

Около нея владееше тържествено мълчание. Всички я бяха познали и знаеха, че тя е жената на героя на Венеция, скъпата съпруга на Марино Маринели, от когото бе отделена.

Цялата тълпа изживяваше момента заедно с нея и всички сърца споделяха нейните надежди и страхове.

Дали бе Марино Маринели, идолът на народа, този, който пристигаше?

Всички бяха затаили дъх.

Скоро се забеляза знамето на платнохода. Знамето на Венеция с големия лъв на Адриатика се открояваше ясно върху пурпурния фон. Оръжията на галерите от морето гръмнаха в знак на поздрав...

В този момент дождът, следван от всички придворни, излизаше от църквата Сан Николо, за да се качи на своя кораб, на „Бюзантьор“.

Той също забеляза платнохода, който приближаваше, и застана на прага на църквата, очакващ пристигането му.

Сега вече се различаваха хора върху моста на платнохода и тъмните им силуети се открояваха на синия фон на небето.

И внезапно, един вик излезе от хиляди гърла, един радостен вик.

– Марино Маринели! Това е той! Да живее нашият герой! Той се връща да присъства на сватбата на дожа, както беше обещал. Да живее нашият любим Марино!...

Анунциата вече бе познала своя скъп съпруг в човека, който стоеше прав на предната чат на платнохода, който поздравяваше тълпата с голямата си шапка.

Сърцето ѝ бе спряло да бие, тя бе побледняла. Като коленичи в гондолата, тя отправи благодарствена молитва към небето за щастието, което най-сетне ѝ бе дало.

После, изтощена от вълнението, което бе преживяла, тя припадна на ръцете на своите другарки.

Когато се свързе, една гъста тълпа се бе струпала около гондолата. Всички венецианци бяха познали в тази красива млада жена съпругата на техния Марино.

Дождът бе познал новодошлия и „Бюзантьор“ се насочи срещу кораба на Марино в знак на поздрав.

Няколко минути по-късно двата кораба бяха един до друг и Марино ловко се изкачи на „Бюзантьор“, за да се представи на новия дож.

Антонио Мемо отвори прегръдката си на достойния син на Венеция, на освободителя и му даде братска целувка пред събрания народ.

Шумни аплодисменти огласиха въздуха. Възторжени викове се разнасяха от всички страни, сълзи бликаха в очите на всички; мъжете развяваха шапките си, жените плачеха, децата викаха, всички празнуваха неочакваното връщане на освободителя.

Но внезапно сред тълпата настъпи мълчание.

Една гондола се приближи бавно до „Бюзантьор“, една гондола, при минаването на която всички други почтително се отстраниха.

Блестяща от красота, с очи замрежени от сълзи, със силно туптящо сърце, Анунциата идеше към своя съпруг. Тая сцена бе толкова трогателна, че изтръгна сълзи от очите на присъстващите.

Анунциата се изкачи на „Бюзантьор“, подпомогната от сенаторите и поздравена от самия дож.

С лек радостен вик тя се хвърли върху гърдите на любимия си съпруг, който я държа дълго притисната до сърцето си. Неговото матово лице блестеше от щастие.

Когато първият момент на вълнение бе преминал, дождът, превзможвайки своето вълнение, заговори.

– Радвам се на вашето щастие, граф Санта Рока. Този празник за мен е двойно по-щастлив, понеже ми доставя радостта да допълня вашето щастие! В името на Венеция и на всички венецианци, които са около мен, аз ви поднасям, на вас и вашата съпруга, моите най-искрени поздравии по случай щастливото завръщане във вашето отечество!

Оглушителни викове съпроводиша думите на новия дожд.

– Марино Маринели и Анунциата бяха поканени от дожа да присъствуват на празненството в палата.

През целия ден венецианците празнуваха завръщането на своя освободител и се радваха на неговото щастие.

60. Майка и син

Когато след празника Марино и жена му се прибраха в своя разкошен палат до Големия канал, първият въпрос на Анунциата бе за нейното дете.

Какъв ужасен удар бе за нежното сърце на майката, когато узна страшната действителност – мистерията, която покриваше изчезването на нейното малко дете. Само тия, които са били майки и са загубили, детето си, могат да разберат скръбта ѝ.

Тая ужасна новина хвърли сянка върху щастието им.

Марино също се измъчваше от изчезването на неговото малко момченце и с неопикуемо вълнение разказа на жена си това, което знаеше за своето нещастие.

Анунциата остана дълго време покрушена. Този нов удар, който я поразии така ужасно, я караше непрестанно да страда. Нейното дете, нейното скъпо момченце, плът от плътта ѝ, бе изчезнало. Тя нямаше да го види вече никога, нямаше да чуе сладкия му гласец. Малките розови ръчички вече нямаше да я милват. Струваше ѝ се, че ще загуби ума си.

За да не отегчава повече своя съпруг, тя се помъчи да потули скръбта си с цената на големи усилия. Бледа усмивка озари красивото ѝ лице, когато Марино ѝ съобщи за посещението на двете монахини, другарките ѝ от лошите ѝ дни.

Тя бе разказала на своя съпруг всичко, което беше преживяла и как двете малки монахини я бяха спасили от сигурна смърт.

Марино, от своя страна, ѝ разказа, как бе намерил следата ѝ и как бе узнал за връщането ѝ във Венеция. Той бе проследил следите на трите монахини до Термоли, там верният Горо бе узнал за тяхното тръгване за Венеция с кораба на Антонио Нардо.

Бяха пристигнали с един ден по-късно!

Анунциата се хвърли в прегръдките на двете верни другарки и им разказа ужасното си нещастие.

Двете монахини се опитаха да я успокоят.

– Бог ще се смили над вас. Той ще ви даде един друг малък ангел, който ще ви утеши за загубата на първия. Смелост, скъпа Анунциата! Ето, вие сте при мъжа си и цял живот е пред вас.

– Ще ви бъда вечно признателна, че сте запазили моята скъпа Анунциата – каза Марино на монахините. – Ще направя всичко възможно, за да се отблагодаря.

– Вие няма да ни напуснете, нали? – попита Анунциата. – Вие ще останете при нас, в палата.

– Приемаме на драго сърце да останем още няколко дни, – каза сестра Агнес с ясен глас, – нали, сестро Сесил? Но ние не можем да останем вечно; нашето място е в манастир. Ще отидем в един такъв до Падуа, където ще водим спокоен живот.

– Ще идвате да ни посещавате от време на време – заключи сестра Сесил. – Това ще бъде голямо удоволствие за нас.

Два дни по-късно двете монахини се сбогуваха със своята приятелка и съпруга ѝ.

Братът на сестра Сесил не бе забравен от Маринели. Придружен от Анунциата, той отиде при рибаря, който се готвеше да тръгва за Термоли.

Марино му благодари сърдечно за оказаната помощ на Анунциата. Въпреки протестите си, добрият рибар бе принуден да приеме една пълна касичка с пари, с която, както му каза граф Санта Рока, можеше да си построи една къща, където от време на време щеше да го посещава с жена си.

Моряците, стари морски вълци, получиха по една златна монета. Те благодариха със сълзи на очи на графа. Това злато щеше да внесе малко щастие в колибите им, където жените и децата страдаха от глад и студ.

* * *

Две години изминаха, две щастливи години, помрачени само от мисълта за изчезналото им дете.

Но всеки оплакваше сам детето и не изразяваше скръбта си пред другия.

Марино и Анунциата бяха свикнали още от първите дни да правят вечер разходка с гондолата. Лодката се плъзгаше тихо по водите, водена от верния Горо.

Отиваха ту на остров Сан Николо, ту в Гвидека, а понякога и в Термоли при добрия Антонио Нардо.

Нежно притиснати един до друг, двамата съпрузи вдишваха прекрасния вечерен въздух.

Това бе една лятна вечер. Слънцето като голямо огнено кълбо багреше в червено хоризонта и падаше бавно към морето.

Марино и Анунциата слязоха по мраморните стъпала на палата Фарсети; гондолата им ги очакваше на кея, за да ги отведе към арсенала, Марино бе изказал желание да посети.

Големи подобрения бяха направени в галерите и граф Санта Рока обичаше да вижда гордите кораби, цялата си военна флота, която бе предложил на Венеция, своето отечество, при завръщането си.

Тонино и Зани, двамата верни рибари от Сан Николо, не бяха се отделили от любимия си господар и бяха останали на негова служба. Те се грижеха за гондолата му и помагаша на Горо да я управлява.

Гондолата скоро влезе в арсенала. Тя бе преминала вече край колибите на войниците, когато една жена излезе от една от колибите, плачейки с горещи сълзи.

Тя викаше:

– Той умира! Моят Санцио умира! Няма ли кой да го спаси?

Анунциата чу тоя вик и почувствува, че сърцето ѝ трепна за бедния Санцио.

Анунциата скочи леко на брега и се отправи към плачещата майка.

– Какво е на детето ви, бедна жено? – попита тя.

– О, голямо нещастие се случи, сеньора. Един скорпион ухапа моя Санцио за ръката! Бедното дете е загубено.

– Отведете ме бързо при него! – каза Анунциата. – Зная едно сигурно средство против ухапванията на скорпиона.

– О, Света Богородица да бъде благословена! – извика старата жена. – Тя ви е изпратила, благородна сеньора. Елате!

Анунциата последва жената, която изсушаваше сълзите си, бързайки, колкото слабите ѝ крака позволяваха.

В един ъгъл на ниската стая бе поставено малко детско легло. Стаята бе бедна, но много чиста.

Санцио бе поставен върху леглото. Малката му детска ръка бе изцяло зачервена.

Той бе обхванат от треска. Анунциата не можа да види лицето му, което бе затулено от покривката. Впрочем, тя не се интересува толкова от детето, а само от ранената му ръка.

Джироламо, мъжът на старата жена, слагаше студени компреси върху ръчицата на детето, за да намали страданията му, които го караха да охка.

– Бързо направете силен чай! – каза Анунциата. – С листа ще наложим раната, а питието ще утоли жаждата и ще намали треската на бедното дете.

Марино Маринели и Горо също бяха дошли да узнаят, какво става.

Когато горещите листа бяха донесени от старата жена, Анунциата ги наслага върху ръката на бебето.

В този момент, почувствайки едно облекчение, малкият Санцио се обърна; малкото му лице бе в пълна светлина.

Анунциата го забеляза и сърцето ѝ трепна.

Тя погледна стария войник, после жената и произнесе:

– Боже мой! Каква прилика!... Вие сте стари, добри хора! Това дете ваш син ли е? Джироламо погледна чужденката, но не отговори на въпроса.

Анунциата отиде до вратата на колибата, където Марино и Горо я очакваха и, повличайки своя мъж към леглото на Санцио, го попита:

– Видж Марино, не намираш ли някаква прилика в това дете?

Марино погледна малкото дете. Колебаеше се.

– Може би – каза той. – Ти намираш, че прилича на мен, нали? Моля те не си въобразявай. Тая прилика може би е измамна!

Анунциата коленичи до бебето и го разгледа внимателно.

То бе едно дете на около три години. Приличаше много на Марино и имаше неговия поглед. Колкото повече го гледаше, толкова повече ѝ се струваше, че това е загубеното ѝ дете. То също трябваше да бъде на три години.

Отровата на скорпиона бе изсмукана. Детето почна да дреме. Оттогък на ръката започна да намалява. Опасността бе отстранена.

Когато Санцио заспа, Анунциата се върна при двамата старци и погледна недоверчиво.

– Ще ви задам един важен въпрос – каза тя на старата жена, която

бе побледнява. – Обещавате ли да ми кажете истината?

Джироламо и Бенета се спогледаха. Те не познаваха тия чужденци.

Може би искаха да им отнемат техния малък Санцио, когото толкова обичаха.

Най-сетне Бенета се реши да отговори:

– Кажете, сеньора. Обещаваме да ви кажем цялата истина.

– Кажете ми това дете ваше ли е или на някои ваши роднини?

Бенета погледна мъжа си, после, навеждайки тъжно очи, каза:

– Това дете, което ние обичаме като наше, е едно изоставено дете, което прибрахме и възпитахме.

Сърцето на Аnunцията спря да бие. Тя побледня, залюля се и щеше да падне, ако Марино не бе се спуснал да я задържи.

– Как? Къде го намерихте? – попита граф Санта Рока, внезапно заинтересуван.

– Аз го спасих от смърт – отговори Джироламо. – Един от моите млади другари щеше да го убие, когато аз го хванах и го загърнах в дрехите си. Това беше преди две години, на Санта Рока.

– Небе! – извика Аnunцията, станала смъртнобледа.

– О, какво ви е, сеньора? – попита Бенета обезпокоена.

– Вие страдате, благородна сеньора.

– Но това дете е нашето, Марино! То е нашето дете, нашият син!

Старият войник разгледа Марино.

– Вашето дете ли? – запита Бенета, незнаейки какво да каже, парализирана от вълнението, което я бе обладало.

– Аз съм Марино Маринели, граф Санта Рока! – каза Марино. – Това е моето дете, което вие сте прибрали през време на обсадата на острова. Аз отсъствах и бебето бе поверено на една слугиня, която била убита при сражението.

– Това е истина, вие сте Марино Маринели! – каза старият войник. – Познах ви сега.

– О, боже – изхлипа старата Бенета. – Вие ще ни вземете нашия скъп Санцио, нашето съкровище, което считаме от две години за наш син!

Аnunцията отърча до леглото на детето и коленичейки до него, го загледа с любов.

Джироламо не каза нищо, но бронзовото му лице бе станало бледо и очите му бяха се насълзили.

– Не, добри хора – каза Марино, покъртен от тази скръб.

– Вие не ще напуснете своя Санцио, вие не ще бъдете отделени от

детето, което толкова обичате и което сте отгледали! Ако приемете, вие ЩЕ дойдете да живеете в палата при него. Вие сте вече стари и ви трябва почивка. Приемате ли предложението ми?

Двамата старци се спогледаха. Бенета плачеше.

– Приемаме на драго сърце – каза най сетне Джироламо с твърд глас. – Не можем да живеем без нашия скъп Санцио.

Анунциата бе притегвила къдрокосата глава на малкия ангел към сърцето си и нежно целувайки го, му шепнесе:

– Мой мили Санцио! Намерих те най-сетне! О, сега съм щастлива, напълно щастлива.

Марино, трогнат до сълзи, гледаше покъртителната картина. Що се отнася до Горо, той се бе усмихнал и бе отворил широко устата си, откривайки блестящите си бели зъби.

* * *

Няколко години бяха изминали, откакто граф и графиня Санта Рока бяха намерили детето си. Да посетим за последен път палата Фарсети, за да видим промените, които бяха станали в това време! До голямата входна врата старият интендант на палата, добрият Джироламо, бившият войник от арсенала, бърбеше спокойно с Горо. Техните лица изразяваха доволство.

Но коя е тази старица, която слиза бавно по стълбата? Но това е Бенета, госпожа интендантката на палата Фарсети.

Едно момченце на седем години тича към нея да я поздрави. То се хвърля на врата ѝ и се смее под целувките на добрата стара жена.

Санцио обещавахе да стане пълен портрет на баща си, както фактически, така и морален.

– Бързо Горо, дай писмата да ги занеса на татко! Санцио е, който носи всяка сутрин писмата в бюрото на баща си.

Днес е пристигнало едно голямо писмо с черни краища. Това писмо учуди детето и лицето ми изразяваше недоумение, когато го подаваше на баща си.

Анунциата, която бе там, също се обезпокои от траурното писмо.

След като го прочете, Марино го подаде на жена си:

– То е съобщение за смъртта на Мадлена Боргез, племенницата на папата, която бог е прибрал след дълго и мъчително боледуване.

– Бог да се смили над душата ѝ! – въздъхна Анунциата. – Нека прости греховете ѝ, както ние ѝ прощаваме всичкото зло, което ни е причинила.

Марино, трогнат, целуна жена си, без да каже нито дума.

След закуската те слязоха в градината заедно с детето.

Анунциата изглеждаше тъжна, но един поглед на нейния скъп съпруг я накара да се усмихне. Притискайки се нежно към него, тя произнесе, гледайки къдравата глава на детето си:

– Нека небето да бъде благословено, о, Марино, за всичкото щастие, което ни даде.

КРАЙ

© 1992 Симеон Папуров, превод от френски

G. Teniers

Les Mystères de Venise (ou Marino Marinelli, le batard du doge), 1879

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2009 (двата тома)

Редакция: Мумми, 2009 (том I)

Редакция: Борис Борисов, 2009 (том II)

Издание:

Александър Дюма. Мистериите на Венеция, или Омраза и любов
Роман в два тома

Художници: Димитър Христозов, Стефан Владков

Книгоиздателско сдружение „АЛ“ („Роял – 77“, „Компас – ЛЛ“), Варна, 1992

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11526>]